

Published by

**Naginbhai Chelabhai Javeri, for Sheth Devchand
Lalbhai J. P. Fund, at the Office of Sheth
Devchand Lalbhai Jain Pustakoddhar
Fund**

From 426 Javeri Bazar, BOMBAY.

Printed by

**Vithaldas Kikabhai at K. A's 'The Surat Jain Printing
Press', Khapatia Chakla—SURAT.**

THE ANAND-KAVYA-MAHODADHI.

(A collection of Old Gujarati Poems.)

PART 4.

Edited by

Shree Buddhi Sagar, Sur

Collected by

Jivanchand Sakerechand

Published by

Naginbhai Ghelabhai Javeri,

a trustee.

Sold by

THE LIBRARIAN

SHETH DEVCHAND LALBHAJI J. P. FUND.

C/o Sheth Devchand Lalbhai Dharmashala.

Badekha Chakla, Gopipura, SURAT.

[All rights reserved by the Trustees of the Fund.]

1915

Re. 0—12—0

કાવ્ય સાગરમાં વિહરી, કલ્પોલોમાં
 પછકાઈ, સરનેહ અનેક મૌકિતક એકત્ર
 કરી, માળા ગુંથી, સર્જન કંઠ
 માટે તૈયાર કરી, પણ, માળાને
 પરિપૂર્ણ રીતે કંઠમાં સજી અન્યોને
 આકર્ષવા, એ કર્તવ્ય રસમયોતું જ
 છે. જેમ કમળને-કાવ્યને વિકસિત-
 -પ્રકાશમાં આણવાનું કાર્ય તો સૂર્યનું-
 -સુજનોનું-પાડિતોનું જ છે. વારિ-કવિ કે
 સંપ્રહક તો માત્ર કમલ-કવિતાનો પોષ-
 -ઉત્પાદ કે સંપ્રહજ કરી શકે છે.
 જીવન.

ક્રમસૂચન.

લિપય.

પત્ર.

- ૧ અવતરણિકા૧
- ૨ પ્રસ્તાવના, કર્તા અને
તેમની કૃતિઓ સહિત...૩
- ૩ શુદ્ધિપત્રક વગેરે... ...૧

શત્રુજયતીર્થરાસ.

- પહેલો ખંડ૧
- બીજો ખંડ.....૯૧
- ત્રીજો ખંડ.....૧૭૧
- ચોથો ખંડ.....૨૬૦
- પાંચમો ખંડ.....૩૦૬
- છઠ્ઠો ખંડ.....૩૬૧
- સાતમો ખંડ.....૪૫૫
- આઠમો ખંડ.....૫૬૭
- નવમો ખંડ.....૬૪૩
- સંપૂર્ણ.....૬૮૦

અમારો અંક ૧૪મો “આનંદ
કાવ્ય મહોદયિ ગૌકિતક પહેલું”
સુનાઈ ઇલાકાના સરકારી કેલવણી
ખાતાએ સેકન્ડરી સ્કૂલ લાયબ્રેરી
મદિ મંબૂર હ્યુ છે.

[illegible]

રાસકાર શ્રીમાન્ જિનહર્ષલ્લના “પોતાના હસ્તાક્ષરનો” નમૂનો.
શ્રીચતુર્બલ્લારાસ પૃષ્ઠ ૨૩૬-૨૩૮, ગાથા ૭મી કુહા ફસુધી, ખણ્ડ ૩૭નો.

દદાતુ મુત્તદેવતા સિદ્ધિપૂ.

અવતરણિકા.

અમારા તરફથી અત્યાર સૂધીમાં સંસ્કૃત, ગુજરાતી, અંગ્રેજી, અને આવા કાવ્યોના ગૂજરાતી અર્થો પ્રસિદ્ધ કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે, કે જે પ્રયાસવડે આ અન્યને અમે તરફથી બહાર પડતા અર્થોમાં “અર્થાંક ૩૦માં”. (જેન ગૂર્જર-સાહિત્યોદ્ધારે અર્થાંક ૪થા) તરીકે પ્રસિદ્ધ કરવા બાંધશાળી થયા છીએ.

અત્રે ફંડનો દુક ઇતિહાસ આપવો એ અયોગ્ય લેખાશે નહિ. મહુમ શેઠ દેવચંદ લાલભાઈ ઝવેરીએ, કે જેમની સ્મૃતિને અર્થે ફંડ સ્થાપવામાં આવ્યું છે, તેમણે, પોતાના વીલમાં રૂ. ૪૫૦૦૦ની રકમ, બીજી રૂ. ૫૫૦૦૦ની અન્ય માર્ગે ખર્ચવા કહેલી રકમ સાથે કાઢી હતી. આ રકમમાં તેમના સુપુત્ર શા. ગુલાબચંદ દેવચંદ ઝવેરી તરફથી મહુમની યાદગિરી માટે શુભ કાર્યમાં ખર્ચવા કહેલ રૂ. ૨૫૦૦૦ની રકમ ઉમેરાઈ. ૧૦૦૮ શ્રી શ્રી શ્રી પંચાસજી શ્રીઆનન્દસાગરજી ગણિની સલાહ અને ઉપદેશથી, તથા શા. ગુલાબચંદ દેવચંદ ઝવેરીની સમ્મતિથી, આ રકમોને એકઠી કરી મહુમની યાદગિરી માટે આ ટ્રસ્ટ સને ૧૯૦૪ માં સ્થાપ્યું, તેમજ યોગ્ય વ્યવસ્થા જળવાઈ રહેવા માટે ટ્રસ્ટીઓ નીમી ટ્રસ્ટીઝ કરાવવામાં પણ આવ્યું. મહુમ શેઠની દીકરી તે મહુમ મૂલચંદ નગીનદાસની વિધવા મહુમ બાઈ વીજકોરની આશરે રૂ. ૨૫૦૦૦ ની રકમ તેના ટ્રસ્ટીઓ તરફથી આવવાથી ફંડ રૂ. ૧૦૦૦૦૦ ના આશરોનું થવા ગયું છે. ફંડનો આંતરીયલાવ “જેન સ્વેતાંબર મૂર્તિ પૂજક ધાર્મિક સાહિત્યની,” જેવું કે પ્રાકૃત, સંસ્કૃત, ગુજરાતી, અંગ્રેજી વગેરે ભાષામાં લખાયેલાં-વંચાયેલાં પ્રાચીન પુસ્તકો, કાવ્યો, નિબંધો, લેખો, વગેરેની જાળવણી અને ખર્ચવણી કરવાનો છે.

સાક્ષરશિરોમણિ શ્રીમાન્ આનન્દસાગરગણિના ઉપદેશથી. આ ભંડારની સ્થાપના થયેલી હોવાથી તેઓનું નામ ચિરંજીવ રહે, એ ઇરાદાસહ આવા કાબોના સંગ્રહનું નામ “શ્રીઆનન્દકાવ્ય-મહોદધિ” રાખવામાં આવ્યું છે.

રાસની એક જૂની પ્રતિ આપવા માટે શ્રીમાન્ પંન્યાસજી શ્રીકમલવિજયજી ગણિનો, બીજી માટે પ્રવર્તક શ્રીકાંતિવિજયજીનો, તથા ત્રીજી એક પ્રતિ અમદાવાદના સુપ્રસિદ્ધ હહેલાના ઉપાશ્રયમાંથી મેળવી આપવા માટે ભાવનગરવાસી શેઠ મગનલાલ બેચરદાસનો, તેમજ હહેલાના ઉપાશ્રયના કાર્યવાહકોનો પણ, અન્તઃકરણથી ઉપકાર માનીયે છિયે.

મુદ્દ વગેરે તપાસી શુદ્ધ કરવા સાથે શાસ્ત્રવિશારદ જૈનાચાર્ય યોગનિષ્ઠ શ્રીબુદ્ધિસાગરજીનો પણ અત્રે આભાર માનીએ છીએ. રાસ તથા કર્તા સંબંધીનો ઉદ્ધાપોહ, યોજક શ્રીબુદ્ધિસાગર-સૂરિએ કરેલ હોવાથી, અમે તત્સંબંધે કંઈ લખવું ઉચિત ધાર્યું નથી. તેમજ સંગ્રહકર્તાએ પણ, “રાસકાર શ્રીજનહર્ષજીનું ચરિત્ર આમાં લેખ્યું” એવી ઇચ્છા, મૌકિતક ડગળના ગ્રન્થકારો એ વિષયમાં પાને ૧૪ માના છેલ્લે પેરે દર્શાવી હતી, તે ઇચ્છા, આના યોજકના પ્રયાસવડે ફળીભૂત લેખાયેલી માનીને વધુ પિષ્ટપેલણું કરવું એ અમાન્યું નથી.

અંતમાં એટલું ઇચ્છી અવતરણિકાથી વિરમીશું કે,—આ અમારો પ્રયાસ સર્વે સાહિત્ય પ્રેમીજનોને પ્રિયકર થઈ, સુંદરફળ આપનારો થઈ પડે. આવા પ્રયાસને જે પ્રજા તરફથી સાથે સન્માન મળશે તો આશા છે કે ભવિષ્યમાં ઘણા મૌકિતકો પ્રજા પાસે મૂકવા અમે અમારાથી બનતું કરી શકીશું.

૪૨૬ જાન્યુઆરી ૧૯૧૫,
મુંબાઈ.

આકટોબર, સન્ ૧૯૧૫

નગીનલાલ લેલાલાલ ઝવેરી

હું, અને બીજા ટ્રસ્ટીઓ.

ૐ અર્હમ્.

પ્રસ્તાવના.

વિશ્વપ્રવર્તિત સર્વ ધર્મપન્થોમાં તીર્થોનું માહાત્મ્ય વર્ણવ્યું છે. જૈનોમાં સિદ્ધાચલપર્વતને ઉત્તમતીર્થ તરીકે તીર્થંકરોએ કથ્યો છે. મુસલમાનો મક્કાને, ખ્રીસ્તિયો યરૂસેલમને, અને જૌદો બોધિવૃક્ષને તીર્થ તરીકે માને છે. હિંદુઓ ગંગા, કાશી, પ્રયાગ, જગન્નાથ, અને દ્વારકા વગેરેને તીર્થ તરીકે માને છે. આ પ્રમાણે અવલોકતાં વિશ્વપ્રવર્તિત સર્વ ધર્મોમાં તીર્થોનું માહાત્મ્ય છે એમ સુસ્પષ્ટ જોવામાં આવે છે. જોનાથી સંસારરૂપી સમુદ્ર તરીકે શકાય છે તેને તીર્થ કહેવાય છે. તીર્થના બે પ્રકાર છે. જંગમતીર્થ અને સ્થાવરતીર્થ. જૈનદૃષ્ટિએ સાધુ સાધ્વી શ્રાવક અને શ્રાવિકા એ ચતુર્વિધ સંધને જંગમતીર્થ કહેવામાં આવે છે. શ્રુતજ્ઞાનને પણ શાસ્ત્રકારો તીર્થ કહે છે. જ્ઞાન, દર્શન અને ચારિત્રને ધારણ કરનારા તીર્થંકરો—કેવલજ્ઞાનીઓનાં જ્યાં જ્યાં દીક્ષાકલ્યાણુક, જન્મકલ્યાણુક, કેવલજ્ઞાનકલ્યાણુક, અને નિર્વાણુકલ્યાણુક થયેલાં હોય છે એવી ભૂમિને સ્થાવરતીર્થ કહેવામાં આવે છે. આચાર્યો ઉપાધ્યાયો અને સાધુઓએ જ્યાં ધ્યાન કરેલાં હોય છે અને જ્યાં સુક્તિપદ પામ્યા છે તેવી ભૂમિને પણ સ્થાવરતીર્થ કહેવામાં આવે છે. જૈનશાસ્ત્રદૃષ્ટિએ સમ્મેતશિખર, તારંગગિરિ, અર્જુનચલ, ગિરનાર, અને અષ્ટાપદ વગેરે અનેક તીર્થોમાં સિદ્ધાચલતીર્થને ઉત્તમોત્તમ માનવામાં આવ્યું છે. શત્રુજયગિરિ ઉપર અનેક આચાર્યો અનેક ઉપાધ્યાયો અને અનેક મુનિયો ભૂતકાળમાં સુક્તિ

પામ્યા છે અને ભવિષ્યમાં પામશે. શત્રુજય પર્વતપર અનેક મુનિઓએ ધ્યાન અને અનસણ કર્યા છે. સિદ્ધાચલના કાંકરે કાંકરે અનન્તા મુનિઓ મુક્તિપદને પામ્યા તેથી સિદ્ધાચલતીર્થ સર્વ તીર્થોમાં ઉત્તમોત્તમ તરીકે શોભી રહ્યું છે. ઉત્તમ ઉર્જવલ લેશ્યાને ધારણ કરનારા અનેક મુનિઓની દ્રવ્ય મનોવર્ગણના પુર્જલો અને તેમનાં લબ્ધી-સંપન્ન શરીરનાં ઉત્તમ પુર્જલો ત્યાં વાતાવરણમાં છવાઈ રહેલાં હોય છે; તેથી ત્યાં જે યાત્રાળુઓ, યાત્રા કરવાને જાય છે તેઓની લેશ્યાઓ સુધરે છે અને તેઓને તીર્થ સ્પર્શનાથી અનેકધા જ્ઞાન, કર્મન, અને ચારિત્રાદિ ગુણોના લાભ થાય છે તેથી શાસ્ત્રોમાં તીર્થંકરો આદિના કલ્યાણકેા જ્યાં થએલાં છે, તેવા સ્થાવરતીર્થોની મહિમા વર્ણવવામાં આવ્યો છે. મુનિઓ પ્રાયઃ મોટા ભાગે પર્વતો વગેરે ઉપર ધ્યાન કરે છે તેથી તેઓના કલ્યાણકેાથી તે પર્વતો અને તે ભૂમિઓ તીર્થ તરીકે બને છે. અનાદિકાળથી આવાં સ્થાવર તીર્થો બનેલાં છે અને કેટલાંક અમુક વખતથી પણ બનેલાં છે. સિદ્ધાચલતીર્થ અનાદિકાળથી બનેલું છે.

આ અવસર્પિણી કાળમાં ત્રીજા આરાને છેડે શ્રીનૃસિંહ-દેવ ભગવાનનો આદેશ પામીને પુ'કેરીક ગણધરે સવા લક્ષ શ્લોકપ્રમાણ શત્રુજયમાહાત્મ્ય રચ્યું. (૧) તત્પશ્ચાત્ પરંપરાએ ચોવીસમા તીર્થંકર શ્રીમહાવીરસ્વામીના શિષ્ય પાંચમા ગણધર સુધર્માસ્વામીએ મનુષ્યોનું અદ્વૈતાધુષ્ય બાણી ધણું સંશોધી તેનો સાર લેઈને ચોવીસ હજાર શ્લોક પ્રમાણ શત્રુજયમાહાત્મ્ય રચ્યું. (૨) સુધર્માસ્વામી

પશ્ચાત્ વિક્રમ સંવત્ ૪૭૭ અને વીર સંવત્ ૬૪૭માં
 સૌરાષ્ટ્ર દેશ તિલકભૂત વલ્લભીપુરનગરીમાં વિરાજીત
 શિલાદિત્યરાજની વિશિષ્ટિનો સ્વીકાર કરીને શ્રીધને-
 શ્વરસૂરિએ નવ હજાર પ્રલોકપ્રમાણ શત્રુજયમાહાત્મ્ય
 ગ્રન્થની સારભૂત સંક્ષેપમાં રચના કરી. (૩) તપાગચ્છીય
 શ્રીહંસરત્નસૂરિએ પણ, સંસ્કૃતમાં ગદ્યાત્મક શ્રીશત્રુજય-
 માહાત્મ્યની રચના કરી છે. (૪) શ્રીશિલાદિત્ય રા-
 જના સમયમાં ધનેશ્વરસૂરિ મહારાજે અનેક પરોપકારક
 કાર્યો કરેલાં છે. શિલાદિત્યરાજાએ શ્રીધનેશ્વરસૂરિ
 મહારાજની આજ્ઞાએ ઉઠાવેલી હતી. શિલાદિત્ય રાજના
 સમયમાં સંસ્કૃતવિદ્યાવિજ્ઞા અનેક પંડિતો હતા. તત્ સમયે
 માગધીભાષા પ્રાકૃતભાષા પાલીભાષા આદિ ભાષાઓ વ્યવહાર-
 માં જીવિતરૂપને ધારણ કરતી હતી. ધનેશ્વરસૂરિએ
 અનેક આશયને લક્ષમાં લઈ સંસ્કૃતભાષામાં શત્રુજય-
 માહાત્મ્યની રચના કરી હતી. પશ્ચાત્ સંસ્કૃત
 ભાષા મનુષ્યોના જીવનવ્યવહારમાં મૃતપ્રાય થઈ ગઈ અને
 મનુષ્યોને સિદ્ધાચલતીર્થની મહત્તા અવળોખવાને માટે
 જીવત્ભાષામાં શત્રુજયતીર્થનો કેઈગ્રન્થ નહીં હોવાથી અઢા-
 રમાં સૈકાના મધ્ય કાલમાં થએલા શ્રીમાનૂજિનહર્ષવાચકે
 શત્રુજયતીર્થનો ગૂર્જરભાષામાં રાસ રચ્યો અને તેથી
 ગૂર્જરભાષા જાણનારા મનુષ્યોને સિદ્ધાચલમાહાત્મ્યનું
 સ્વરૂપ જાણવાને ઘણી અનુકૂળતા થઈ. ધનેશ્વરસૂરિરચિત
 શત્રુજયમાહાત્મ્યનો ગૂર્જરભાષામાં શ્રીજનહર્ષ સમ્યક્
 અનુવાદ કર્યો છે તેમાં તેમણે ધનેશ્વરસૂરિરચિત શત્રુજય-

માહાત્મ્યઅથના સર્વ ખંડોને અનુક્રમે સંપૂર્ણ વૃત્તાંતો સહિત ગોઠવ્યા છે તે વાંચકને સમ્યક્ રીતે અવગોચાર્ય છે. શત્રુજયમાહાત્મ્યના નવખંડ છે. અન્થની આદિમાં ઋષભદેવ-પ્રભુનું મંગલાચરણ કથું છે, પશ્ચાત્ ઋષભદેવ ભગવાન્ના વખતમાં પુંડરીકગણધરે સવાલક્ષ રલોકપ્રમાણ શત્રુજય-માહાત્મ્ય રચ્યું, તેની શ્રીવીરપ્રભુએ કહેલા શત્રુજયમાહા-ત્મ્યવર્ણનનો સાર શ્રીવીરપ્રભુના વખતમાં મુધર્માસ્વામીએ ઓવીશ હબર રલોકપ્રમાણ શત્રુજયમાહાત્મ્ય અન્થની રચના કરી તેની વિગત આપવામાં આવી છે, પશ્ચાત્ શ્રીવીરપ્રભુ શ્રી-સિદ્ધાચલપર્વત પર સમોવસરે છે, ઈન્દ્ર તેમની આગળ સિદ્ધા-ચલ સંબંધો પ્રશ્ન કરે છે, શ્રીવીરપ્રભુ શ્રીસિદ્ધાચલ પર્વતની મહત્તા વર્ણવે છે, સિદ્ધાચલનાં એકવીશ નામનું વર્ણન કરવામાં આવે છે, અને સિદ્ધાચલ મહાકલ્પમાં સિદ્ધાચલનાં એકસો આઠ નામ આવે છે તેની દિશા દેખાડે છે. પહેલા આરામાં સિદ્ધાચલ એસી યોજનનો; બીજા આરામાં સી-તેર યોજનનો; ત્રીજા આરામાં સાઠ યોજનનો; ચોથા આરામાં પચાસ યોજનનો; પાંચમામાં બાર યોજનનો; અને છઠ્ઠા આરામાં માત્ર સાત હાથના માનવાળો રહેશે એમ વીર-પ્રભુ ઈન્દ્ર ની આગળ વર્ણવે છે. પશ્ચાત્ સિદ્ધાચલનામશ્રવણથી ચાર હત્યાદિક અનેક દોષોનો નાશ થાય છે તેનું વર્ણન કરે છે. પશ્ચાત્ તીર્થની આશાતનાનો ત્યાગ, તીર્થસેવન કળમહિમા; શત્રુજયતીર્થ ક્ષેત્રમાં પાપકર્મથી થતો કર્મબંધ-શત્રુજયતીર્થમાં કર્તવ્યાકર્તવ્ય; સૂર્યકુંડમહિમા; બકનું સૂર થવું વગેરે અનેક અધિકારો શત્રુજયરાસમાં વર્ણવ-વામાં આવ્યા છે. ઋષભદેવથી માંડીને ભરતેશ્વરબાહુબળીનું

'સગરચક્રવર્તીના પુત્રોનું; રામરાવણનું; શ્રીનેમિનાથનું; પાંડવ
 કૌરવનું; પાર્શ્વનાથનું; તથા શ્રીમહાવીરપ્રભુનું' અને
 છેવટે ભાવડ જાવડનું વૃત્તાંત શ્રીશત્રુજયરાસમાં વર્ણવવામાં
 આંબ્યું છે. પાંડવ કૌરવોનું વૃત્તાંત જેવી રીતે પાંડવ-
 ચરિત્રમાં વર્ણવ્યું છે તેવી રીતે અત્ર વર્ણવ્યું છે. માગધી
 પઉમચરિત્ર નામના ગ્રન્થમાં જેવી રીતે રામલક્ષ્મણ આદિનું
 વર્ણન કરવામાં આંબ્યું છે તેવી રીતે અત્ર રાસમાં પણ વર્ણન
 કરવામાં આંબ્યું છે. તાપસોની શ્રીઋષભદેવથી કેવી રીતે
 ઉત્પત્તિ થઈ તેનું આ રાસમાં સારી રીતે વર્ણન કરવામાં
 આંબ્યું છે. શ્રીભરતરાજાએ પદ્મખંડને કેવી રીતે સાધ્યા
 તેમજ તત્સમયના યવન મ્હેચ્છ લોકોને કેવી રીતે છુટ્યા
 તત્સંબંધી સાફ વર્ણન કરવામાં આંબ્યું છે; અને તેથી
 માહુમ પડે છે કે ભરતરાજાના સમયમાં પણ મ્હેચ્છ
 લોકો હતા. તત્સમયના મ્હેચ્છ લોકો બળવાન હતા, તે
 ભરતરાજાએ તેમની સાથે કરેલા યુદ્ધપ્રયાણથી માહુમ
 પડે છે. ભરતરાજા શ્રીસિદ્ધાચલની યાત્રા કરવાને માટે
 આવે છે તે સમયે દેશની સ્થિતિ કેવી હતી, લોકો કેવા
 હતા, તે રાસમાં આપેલાં વૃત્તાંતથી બરાબર માહુમ પડે છે.
 સગરચક્રવર્તીના વખતમાં સગરચક્રવર્તીના સાઠ હજાર
 પુત્રોએ અષ્ટાપદપર્વતની ચારે તરફ દંડરત્નવડે ખાઈ
 ખોદવાને માટે જે પ્રયત્ન કર્યો હતો તે વખતનું વૃત્તાંત
 અને સગરચક્રવર્તીને ઇન્દ્રે આપેલો ઉપદેશ મનન કરવા
 યોગ્ય છે. જહનુરાજાએ ખોદીને આણેલી ગંગાનું વૃત્તાંત
 દેશોના અવનવા ફેરફારને માટે ઘણું ઉપયોગી છે. સૂચ-
 ચશા રાજાએ વિકટ પ્રસંગમાં પર્વની આરાધના કરવા

માટે જે આત્મસ્વાર્પણ અને સત્યાગ્રહ દર્શાવ્યો છે તે
 બહુ મનન કરવા યોગ્ય છે. પાંડવો અને કૌરવોના
 સમયમાં ભારતની અત્યંતોન્નતિ હતી એ પાંડવો
 અને કૌરવોનું વૃત્તાંત વાચતાં સંમ્યગ્ સમજાય છે.
 શ્રીપાર્થનાથના સમયમાં અજ્ઞાન તપસ્વીઓની કેવી
 સ્થિતિ હતી તે કુમઠના વૃત્તાંતથી સારી રીતે સમજી
 શકાય છે. અતિ ઉન્નત અવસ્થાને પામેલો રાવણ, પરશ્વીના
 પ્રેમથી કેવી અધમદશાને પામે છે, અન્તે તેના કેવા બેહાલ
 થાય છે, રામનો ન્યાયથી જગત્માં કેટલો બધો પ્રભાવ
 પડે છે, તથા સીતાના ઉપર કલંક આવતાં પણ તે શીય-
 ળના પ્રભાવથી જગત્માં નિષ્કલંકતાની સાથે કેટલી બધી
 પ્રખ્યાતિને પામે છે તેનું આબેહુબ સ્પષ્ટ વર્ણન આ રાસમાં
 કરવામાં આવ્યું છે. ભરતરાજથી માંડીને જાવડ સુધીના
 જે જે ઉદ્ધારો થયા તેનું આ રાસમાં સારી રીતે વર્ણન
 કરવામાં આવ્યું છે. ભાવડનું વર્ણન દૈશિક ઇતિહાસને
 માટે ઉપયોગી છે. ભાવડ પૂર્વે ધનવાન વણિક ગૃહસ્થ
 હતો, પશ્ચાત્ તે ગરીબ થઈ ગયો તોપણ તેનું સત્વ ગયું
 નહતું. તે ત્રણકાળ જીનેશ્વરનું પૂજન કરતો, બે સંધ્યા-
 એ પ્રતિક્રમણ કરતો અને ત્રણકાળ શુઙ્ગ વંદન કરતો
 હતો. એક વખત તેને ત્યાં બે મુનિ બેઠારવાને માટે આવ્યા,
 એ બે મુનિને બેઠારાવીને તેની સ્ત્રીએ ધનની પ્રાપ્તિ
 કેવી રીતે થાય તેનું કારણ પૂછ્યું, તેમાંના એક મુનિયે
 તેના ઘેર એક ઘોડી વેચાવા આવશે તેના લેવાથી ધનની
 વૃદ્ધિ થશે એમ કહ્યું, તેમજ વિશેષ જણાવ્યું કે તેના
 દ્રવ્યથી ત્હારો પુત્ર શત્રુજયનો ઉદ્ધાર કરશે. ભાવડશા શેઠે
 એવી વાણી પોતાની સ્ત્રી પાસેથી સાંભળીને પોતાને ઘેર

વેચાવા આવેલી ઘોડીને ઉધારે રૂપૈયો લઈને; તેના આંલિક
 પાંસેથી વેચાતી લીધી. ભાવડશા શેઠે તે ઘોડીની
 સારી રીતે સેવાચાકરી કરી. ઘોડીને યોગ્ય સમયે સૂર્યના
 અશ્વસમાન પ્રખ્યાત ચમત્કારી ઘોડો થયો. તે ત્રણ વર્ષનો
 થયો ત્યારે પોતાના તેજવડે કરીને તે અત્યંત શોભવા લાગ્યો.
 આ અશ્વની વાત તપનરાજના કાને ગઈ અને ભાવડના
 ઘેર આવ્યો. કુંપિલ્યપુર નિવાસિ ભાવડને ત્રણ લાક્ષ ધન
 આપીને તે સૂર્યસમાન અશ્વ ખરીદ્યો. તપનરાજ કોણ છે
 તેનું વિશેષ વર્ણન કરવામાં આવ્યું નથી. તથાપિ તે કોઈ
 આર્યરાજ હોવો જોઈએ એવું અનુમાન થાય છે. તપનરાજએ
 આપેલા ત્રણ લાક્ષ દ્રવ્યથી ભાવડે અન્ય ઘણી ઘોડીઓને
 ખરીદી અને તેઓથકી ઉત્પન્ન થયેલા અશ્વોને ભાવડશાએ
 વિક્રમરાજને આપ્યા તેથી વિક્રમાદિત્યરાજ સંતુષ્ટ થયો અને
 ભાવડને સૌરાષ્ટ્ર મંડલમાં મધુમતી (મહુઆ) સહિત
 ખાર ગામ આપ્યાં. ભાવડે વાજતે ગાજતે મધુમતી (મહુઆ)-
 માં પ્રવેશ કર્યો, તે કાળે તેની સ્ત્રી ભાવલાએ એક પુત્રરત્ન
 જન્મ્યો અને તેથી ભાવડે યાચકોને સારીરીતે સંતોષ્યા અને
 તેનું નામ જાવડ પાડવામાં આવ્યું. જાવડે સારીરીતે વિદ્યાનો
 અભ્યાસ કર્યો. તે મોટી ઉમ્મરનો થયો ત્યારે તેના
 પિતાએ તેને યોગ્ય કન્યાને માટે શોધ ચલાવી, ઘેટીગામમાં
 રહેનારા એક શેઠની મુશિલાનામની પુત્રીની સાથે સ્વયંવરની
 સ્થિતિ પ્રમાણે જાવડનું લગ્ન કરવામાં આવ્યું. કેટલો કાળ
 ગયે છતાં અને ભાવડ દેવલોક ગયે છતાં તેણે સ્વપુરીનું ધર્મરાજની
 પેઠે પાલન કર્યું. હઃખમાંકલના માહાત્મ્યથી મુદ્ગલો (મ્લેચ્છો-

-અનાર્યો)નું બળ પયોધિપુરની પેઠે પૃથ્વીમાં વ્યાપ્ત થયું અને તેઓએ ગો-ધન-ધાન્ય-ખાજ-શી વગેરે લેઈને પોતાના દેશમાં ગયા. જાવડે અનાર્ય દેશમાં ગયા ત્યાંપણ જિનેશ્વરનું દેરાસર બંધાયું અને પોતાની જાતિ એકત્ર કરી. આર્ય અને અનાર્ય દેશમાં વિહાર કરતા મુનિવરો જ્યાં જાવડ હતા ત્યાં આવ્યા અને ધર્મવ્યાખ્યાન સમયે સિદ્ધાચલનું માહાત્મ્ય વર્ણવ્યું. “પાંચમા આરામાં જાવડ નામનો શેઠ સિદ્ધાચલનો ઉદ્ધાર કરશે” એવું મુનિયે કહ્યું તે સાંભળીને જાવડ શેઠે કહ્યું કે “તે શેઠ હું કે અન્ય?” મુનિયે ઉપયોગથી તેમનું નામ જણાવ્યું. જાવડે મનમાં અત્યંત પ્રેમ ધારણ કર્યો અને પોતાના ઘેર જઈને ચક્રેશ્વરીનું માસિક તપથી આરાધન કર્યું. ચક્રેશ્વરી માસાન્તે પ્રગટ થઈ અને જાવડને કહેવા લાગી કે તું “તક્ષશિલા (ગિઝની) નગરીમાં જઈ ત્યાંના રાજા જગન્મલ્લની પાસેથી ધર્મચક્રના અગ્રમાં રહેલું અરિહંતનું ખિંબ લાવ.” જાવડશાએ હૃદયમાં ચક્રેશ્વરીનું ધ્યાન ધરી તક્ષશિલા નગરીમાં જઈને ત્યાંના જૈની રાજા જગન્મલ્લને સર્વ વૃત્તાંત કહી ધર્મચક્રની પાસે ગમન કરી, ધર્મચક્રને ત્રણ પ્રદક્ષિણા હઈ ઋષભદેવ ભગવાનનું ખિંબ લાવ્યો. પંચામૃતવડે પ્રભુની પ્રતિમાને સ્નાન કરાવી પૂજીને ઉત્સવપૂર્વક નગરમાં લાવ્યો. પ્રતિમા લાવતાં મિથ્યાદષ્ટિ દેવતાઓએ અનેક ઉપદ્રવ કર્યા પરંતુ તે સર્વ ભાગ્યના ઉદયથી દૂર થયા. જાવડે મહુવામાં આવ્યો એ-વામાં તેના વહાણો મહાચીન, ચીન, અને લોટ વગેરે દેશમાં વેપારાર્થે ગયાં હતાં, તેઓ વાયુવશથી દરિયામાં પરિભ્રમણ કરતાં કરતાં મુવર્ણુદ્વીપમાં પહોંચ્યાં અને અગ્નિના દાહથી

તેમાં ભરેલું લોહું સુવર્ણ થઈ ગયું. અઢાર વહાણો સોનાથી ભરેલાં તેના પ્રવેશ કાળેજ મહુવા નગરીમાં આવ્યાં, તત્સમયે ગામની બહાર વજ્રસ્વામી મહારાજ પધાર્યા એવી એક પુરૂષે જાવડને વધામણી આપી. ખાર વર્ષે પોતાને ઘેર વહાણ આવ્યાં અને એક તરફ ગુરૂમહારાજ આવ્યા તેમાં પહેલાં કેની પાસે જવું તત્સંબંધી જાવડશા વિચાર કરવા લાગ્યા. જાવડે વિચાર કર્યો કે “લક્ષ્મી ચંચળ છે અને પાપથકી ઉત્પન્ન થાય છે, મુનિ તો પુણ્યરૂપ છે તેમને નમસ્કાર કરવાથી આલવનું અને પરલવનું કલ્યાણ થાય છે” એવો વિચાર કરીને જાવડશા પ્રથમ શ્રીવજ્રસ્વામીમહારાજને વન્દન કરવા ગયા. શ્રીવજ્રસ્વામીમહારાજે જાવડશાની આગળ સિદ્ધાચલપ્રભાવનું વર્ણન કર્યું અને જાવડને સિદ્ધાચલનો ઉદ્ધાર કરવા પ્રેરણા કરી. જાવડશા સંઘ કાઢીને શ્રીસિદ્ધાચલ ગયા અને શ્રીવજ્રસ્વામી ગુરૂની સાથે સિદ્ધાચલપર્વત ઉપર આરોહણ કરવા લાગ્યા. તે વખતે મિથ્યાત્વદેવતાઓએ સિદ્ધાચલપર્વતને કંપાવ્યો. શ્રીવજ્રસ્વામીએ શાન્તિકર્મ કરીને અધમદેવતાઓને દૂર કર્યા. માંસ, મજ્જા, આદિ વડે સુકત પર્વતને દેખી સર્વનાં મન ખિન્ન થયાં. શ્રીજાવડે નદીનું પાણી મંગાવીને સિદ્ધાદ્રિનું પ્રક્ષાલન કર્યું. પતીત બ્રાહ્મણ અને ઘાસ ઊગેલા પ્રાસાદો દેખીને સંઘાધિપ જાવડ મનમાં ઘણું ખેડ પામ્યા. રાત્રી સમયે મિથ્યાત્વદેવોએ પ્રભુની પ્રતિમા અદૃશ્ય કરી પર્વતથી હેઠળ ઉતારી. એક-વીસ વખત જાવડશાએ પ્રભુની પ્રતિમાને સિદ્ધાચલ

પર પધરાવી અને એકવીશ વખત મિથ્યાત્વિદેવોએ
 હેઠળ ઉતારી. વજ્રસ્વામીએ (નવા કપર્દીયક્ષ) યજ્ઞેશનું
 સ્મરણ કર્યું અને પ્રભુની પ્રતિમાને ઉપર લેઈ ગયા. સર્વ સંઘે
 પ્રતિમાની પાસે રાત્રી જાગરણ કર્યું. પ્રભાતમાં પ્રભુની પ્રતિ-
 માને પ્રાસાદમાં લેઈ શાન્તિકર્મ તથા પ્રતિષ્ઠા-
 કર્મપૂર્વક પ્રતિષ્ઠા કરી. શ્રીવજ્રસ્વામીએ મન્ત્રોવડે
 અમુરદેવતાઓને સ્થાપિત કર્યાં. તેઓએ પર્વતને ઘણો
 ક'પાવ્યો પણ અન્તે હારીને નાસી ગયા (પૂર્વના કપર્દીયક્ષે નાસી
 પ્રભાસક્ષેત્રમાં જઈ વાસ કર્યો.) અને શાન્તિ પ્રવર્તી.
 શ્રીઋષભદેવભગવાનની પ્રતિષ્ઠા થયા બાદ ધ્વજ, આરતી,
 અને મંગલહીવો કરવામાં આવ્યો. ધ્વજનું આરોપણ
 કરવા માટે સંઘનાયક જાવડેશેઠ જિનમંદિરના શિખર
 ઉપર ચડ્યા, જાવડેશા શેઠ અને તેની સ્ત્રીએ શત્રુજયનો
 ઉદ્ધાર કર્યો તેથી બંનેના મનમાં અત્યંત લાવના પ્રગટી.
 શેઠ અને શેઠાણીના મનમાં અત્યંત હુર્ષ ઉત્પન્ન થવાથી
 હ્રદય ફાટી ગયું. તેઓ બન્ને મરી ગયા દેવલોકમાં
 ગયા. જાવડેના પુત્ર જાગનાગના મનમાં માતા પિતાના
 મૃત્યુથી અત્યંત ખેદ ઉત્પન્ન થયો અને સંઘના મનમાં
 પણ અત્યંત ખેદ ઉત્પન્ન થયો. શ્રીચક્રેશ્વરીદેવીએ
 જાગનાગના મનનું, વૈરાગ્યનો યોધ આપી સાન્ત્વન કર્યું
 અને સંઘની સાથે તથા ગુરૂની સાથે ગિરનાર, આબુજી
 વગેરે અનેક તીર્થોની યાત્રા કરી. શ્રીજાગનાગે અનેક
 જિનમંદિરો કરાવ્યાં. વિક્રમ સંવત ૧૦૮ એકસો આઠની
 સાલમાં જાવડેશાએ નિદ્ધાચલનો ઉદ્ધાર કર્યો ત્યાર

આદ કેટલોક કાળ ગયે છતે પરવાદીઓવડે દુર્જય એવા
 ઐહ્યાચાર્યોએ અનેક રાજાઓને પ્રતિજ્ઞાધીને ઐહ્યાધર્મી
 કર્યા. અન્ય જે જે ધર્મી આદતા હતા તેઓના શાસનનો
 લોપ કરીને સૌરાષ્ટ્ર વગેરે દેશમાં સર્વ તીથેનિ પોતાના
 સ્વાધીન કરવા માંડ્યાં અને તેમાં ઐહ્યાની પ્રતિજ્ઞાઓ
 બેસાડવામાં આવી. એવામાં, શ્રીવીરપ્રભુના ભવિષ્ય પ્રમાણે—

“ હૃતશ્ચ લઙ્ઘિસમ્પન્નઃ , સર્વદેવમયો ગુરુઃ॥

શશિગચ્છાંબુધિશશી, સૂરિર્માવી ધનેશ્વરઃ ॥ ૮૩

સોડનેકતપસા પુણ્યો, વલ્લભીપુરનાયકં ॥

શિલાદિત્યં જિનમતે, મોઘયિષ્યતિ પાવને ॥ ૮૪ ॥

નિર્વાસ્ય મળહલાદ્ બૌદ્ધાન્, શિલાદિત્યેન સૂરિરાદ્ ॥

કારયિષ્યતિ તીર્થેષુ શાંતિકં ચૈત્યસશ્ચયમ્ ॥ ૮૫ ॥

સસસસતિમન્દાનામતિક્રમ્ય ચતુઃશતીમ્ ॥

વિક્રમાર્કાચ્છિલાદિત્યો, મવિતા ધર્મવૃદ્ધિકૃત્ ॥ ૮૬ ॥”

શત્રુજયમાહાત્મ્યે.

શિલાદિત્યને ધનેશ્વરસૂરિને યોગ

સર્વલઙ્ઘિસંપન્ન, સર્વદેવમય શશિગચ્છરૂપસાગરમાં ચન્દ્ર
 સમાન ધનેશ્વરસૂરિગુરુએ, શ્રીવલ્લભીપુરનગરમાં આવી વલ્લ
 ભીપુરનારાજા શિલાદિત્યને જૈનધર્મનો યોગ આપીને જૈન
 કર્યો. સૌરાષ્ટ્રમંડળથી ઐહ્યાને દૂર કરીને સર્વત્ર શાન્તિ
 પ્રવર્તાવી. વિક્રમ સંવત્ ૪૭૭માં ધર્મવૃદ્ધિનો કરનારો
 શિલાદિત્યરાજા થયો. શ્રીધનેશ્વરસૂરિએ શિલાદિત્યરાજાને
 પ્રતિજ્ઞાધ દેઇ ઐહ્યાને પાછા હાઠાવા ઇત્યાદિ શત્રુજયમાહાત્મ્યની

પ્રાન્તે લખવામાં આવ્યું છે. મહાવીરસ્વામીએ ભવિષ્યતરીકે શિલાદિત્ય અને ધનેશ્વરસૂરિનું વર્ણન કર્યું છે તે અત્ર પ્રસ્તાવનામાં ભૂતકાળતરીકે વર્ણવ્યું છે. ધનેશ્વરસૂરિએ સિદ્ધાચલતીર્થની પ્રભાવના કરી. પ્રભાવકચરિત્રમાં મદદવાદીએ ઐદોને હરાવ્યા અને શિલાદિત્યને જૈન કર્યો એવું લખવામાં આવ્યું છે. મદદવાદીએ શિલાદિત્યની રાજસભામાં ઐદોને હરાવ્યા હતા અને તેથી ઐદોને સદાને માટે દેશવટો ભોગવવો પડ્યો. ધનેશ્વરસૂરિના સમયમાં જૈનાચાર્યોની જાહોજલાલી પ્રવર્તતી હતી. તે વખતનું ઐદોનું જોર જૈનાચાર્યોએ હઠાવ્યું હતું. તત્સમયે વૈદિક-ધર્મ જોરપર નહોતો. શત્રુજયમાહાત્મ્યથકી માલુમ પડે છે કે વિક્રમરાજના સમયમાં તક્ષશિલાનગરીનો રાજા જૈન હતો. વિક્રમરાજના સમયમાં યનાર શ્રીશિદ્ધસેનદિવાકરસૂરિએ ઉજ્જયનીનગરીમાં વિહાર કરી શ્રીવિક્રમરાજને પ્રતિજ્ઞા આપી જૈનધર્મી બનાવ્યો હતો.

શિદ્ધસેનસૂરિ સાથે વિક્રમનૃપતિની સિદ્ધાચલની યાત્રા.

વિક્રમરાજએ શ્રીશિદ્ધસેનદિવાકરને સાથે લેઈ શત્રુજયતીર્થનો સંઘ કહાડ્યો તેમાં પાંચ હજાર આચાર્યોએ ભાગ લીધો હતો. વિક્રમના સમયમાં જૈનધર્મની પૂર્ણ જાહોજલાલી હતી. આર્ય અને અનાર્ય દેશમાં પણ જૈનધર્મ પ્રવર્તતો હતો તે જાવહરશાને અનાર્યદેશમાં જૈનસાધુએ આપેલા જોધપરથી માલુમ પડે છે. અખંડતાન, અકુંગાની-રેતાન અને ઈરિન વગેરે દેશપર આર્યરાજાઓનું રાજ્ય હતું તે જગન્મદદ રાજના રાજ્યથકી સમજાય છે. લીધુશાન્તિ

ના કેતાં માનદેવસૂરિના સમયમાં તક્ષશિલાનગરીપર
જૈનરાજા રાજ્ય કરતા હતા એવું સમજાય છે. આ સંબંધી
ઐતિહાસિક દૃષ્ટિએ વિશેષ શોધખોળ કરવામાં આવશે તો જૈનોના
ઇતિહાસપર અને ભારતના ઇતિહાસપર ભારે પ્રકાશ પડશે.
વિક્રમ સંવત્ ૪૭૭માં જે શિલાદિત્ય રાજા થયો તે કેટલામો
શિલાદિત્ય હતો તેનો નિર્ણય કરવાની જરૂર છે.

વલ્લભીમાં દેવધિગણિ અને મથુરામાં સ્કન્દ-
દિલાચાર્યજીએ આગમોને પુસ્તકાકાર કર્યાં. મહાવીર
સંવત્ ૬૮૦માં શ્રીદેવધિગણિ ક્ષમાશ્રમણે જૈનાગમોને
શ્રીવલ્લભીપુરનગરમાં પુસ્તકાકાર કર્યાં. વિક્રમ સંવત્
૫૧૦માં દેવધિગણિ ક્ષમાશ્રમણે જૈનાગમોને પુસ્તક
કાર કર્યાં, તત્સમયમાં મથુરાનગરીમાં શ્રીસ્કન્દદિલાચાર્યે
જૈનાગમોને પુસ્તકાકાર કર્યાં. સ્કન્દદિલાચાર્યે મથુરાનગરીમાં
આગમોને પુસ્તકાકાર કર્યાં તેથી તે “માથુરીવાચના”ને
નામે, અને વલ્લભીપુરમાં દેવધિગણિક્ષમાશ્રમણજી
ના પ્રમુખપણા નીચે જૈનસંઘ ભેગો થઈને જે આગમોને
પુસ્તકાકાર કર્યાં તે “વલ્લભીવાચના” ને નામે પ્રસિદ્ધ
થયાં. મથુરાથી શ્રીસ્કન્દદિલાચાર્ય વિહાર કરતા કરતા સિદ્ધા-
ચલતીર્થના દર્શન કરવા માટે આવ્યા. સિદ્ધાચલની યાત્રા
કરીને તેઓ દેવધિગણિક્ષમાશ્રમણને મળ્યા, તથા દેવધિગણિ
અને સ્કન્દદિલાચાર્યને આગમસંબંધી ઘણી ચર્ચા થઈ. બન્ને-
એ આગમસંબંધી પાઠો મેળવ્યા તો પણ કાંઈક પાઠભેદ રહ્યો.

આ હકીકત માટે ચંકાનું સ્થાન રહે છે, પરંતુ
અમોને એક પ્રાચીન ટીપણું હાથ આવેલું છે તેમાં બંને

આગમોદ્ધારકોનો વદ્ધસીમાં મેળાપ થયો એવું લખેલું છે, તે આધારે અમે અત્ર લખ્યું છે. વિશેષ જ્ઞાની જાણે.

શ્રીધનેશ્વરસૂરિએ જે શિલાદિત્યને પ્રતિબોધ આપ્યો, તેજ શિલાદિત્યની રાજસલામાં બૌદ્ધોને હંકાવનાર મદ્ધવાદી હોય તો ધનેશ્વર અને મદ્ધવાદી સમકાલીન થયા એમ કયો શકાય. શ્રીધનેશ્વરસૂરિના લગભગ સમયમાં પુસ્તકારૂઢ થયાં, અને બૌદ્ધોના તાબામાં ગયેલું શત્રુજયતીર્થ જૈનોના તાબામાં આવ્યું, એ બે મહાન કાર્યો તથા શત્રુજયમાહાત્મ્યની રચના એ ત્રણે કાર્યો જૈનોના ઇતિહાસમાં સદા સ્મરણીય રહેશે. ધનેશ્વરસૂરિના સમયમાં દિગંબર જૈનો હતા. ધનેશ્વરસૂરિ પોતે ચન્દ્ર ગચ્છીય હતા પણ શત્રુજયમાહાત્મ્યના શરૂઆતના ૧૨ મા પ્રલોકમાં “ રાજગચ્છેકમણ્ડનમ્ ” એવો પાઠ છે. પરંતુ “ રાજ ” શબ્દનો અર્થ ‘ ચન્દ્ર ’ પણ થતો હોવાથી ‘ ચન્દ્રગચ્છજ ’ પ્રમાણે ભૂત છે. શિલાદિત્યરાજ * સૂર્યવંશી હતો એમ કેટલાક અનુમાનોથી કહી શકાય તેમ

* શિલાદિત્યના વંશજોમાં ગુહા-ગુહલત શ્રી જ્ઞામળાજી પાસે આવેલા મોરી (મુહરી) નગરમાં માતા વસ્યા હતા, જગચિતા શિવ મૈત્ર્ય વંદનમાં મુહરી પાસે દુહરિચલ્લનના પાઠ છે તે મોરી શ્રી જ્ઞામળાજી પાસે આવેલું છે એમ જાણવું તે નમર પૂર્વે ત્રણ ગાઉમાં વસેલું હતું હાલ ત્યાંથી પ્રાચે એકેક હાથની ઘંટા નીકળે છે. મોરી નગરમાંથી મુહરી પાસેનાથને કેટલાક સતક પૂર્વે દીપાલ ગામમાં લાવવામાં આવ્યા છે.

છે. વિક્રમ સંવત્ ૫૧૦ની સાલમાં આગમોને વલ્લભીપુરમાં
પુસ્તકાગ્રહ કરવામાં આવ્યા તે વખતે ત્યાં કયો શિલાદિત્ય રાજ્ય
કરતો હતો તેનો સ્પષ્ટ નિર્ણય હાલ થઈ શકતો નથી. વિક્રમા-
દિત્યના સમયમાં તથા તેની પૂર્વે પરદેશી સીથીયન વગેરે જતો-
એ હિન્દુસ્તાન ઉપર સ્વારી કરી હતી એમ સિદ્ધ થાય છે.
શત્રુજયમાહાત્મ્યગ્રન્થથી જાણકશાના સમયમાં ઈરાન અને
ગ્રીસદેશના રાજાઓ હિન્દુસ્તાન ઉપર ચઢાઈ લાવતા હતા
એમ સિદ્ધ થઈ શકે છે. વલ્લભીપુર ત્રણ વખત ભાંગ્યું
તે પણ મ્લેચ્છ વગેરેની સ્વારીઓથી ભાંગ્યું એમ સિદ્ધ
થાય છે. અત્ર ભાંગનો અર્થ સર્વથા નાશ એવો ન કરવો.
શિલાદિત્યરાજાના વંશજો તથા જૈનોના ધણા કુટુંબો
વલ્લભીપુરની પડતીથી મારવાડ વગેરે દેશોમાં જઈને રહ્યા
એમ ઇતિહાસપરથી સિદ્ધ થયું છે. શિલાદિત્યરાજા સૂર્ય-
વંશી હતો તેની સાથીતીમાં નીચે પ્રમાણે શિલા લેખ છે.

નાડલાઇનો સ. ૧૫૫૭નો શિલા લેખ.

સંવત્ ૧૫૫૭ વૈશાખ માસ શુક્લ પક્ષે ષષ્ઠ્યાં તિથૌ શુક્રવાસરે
પુનર્વસુત્રક્ષ પ્રાસ ચન્દ્રયોગે । શ્રી સંદેરગન્ઠે । કલિકાલ ગૌતમાવતાર ।
સમસ્ત મવિકજન મનોડ્વુજવિબોધનૈકદિનકર । સકલ લલ્લિ-
નિધાન યુગપ્રધાન । જિતાનેકવાદીશ્વરહૃન્દ । પ્રણતાનેકનરનાયક ।
સુકુટકોટિસૃષ્ટપાદારાવિન્દ । શ્રીસૂર્યહવ મહાપ્રસાદ । ચતુઃષષ્ઠિ
સુરેન્દ્ર સંગીયમાન સાધુવાદ । શ્રીષંદેરકીયગણરક્ષકાવતંસ । સુમદ્રાકુક્ષિ

સરોવરરાજહંસ યશોવીર સાધુકુલામ્બરનમોમણિ । સકલ ચારિત્રિ
 ચક્રવર્તિ ચક્રચૂડામણિ મ૦ પ્રમુ શ્રીયશોમદ્રસૂરયઃ । તત્પટ્ટે શ્રી
 વાહુ માનવંશ શૃંગાર । લબ્ધ સમસ્ત નિરવચ વિદ્યાજલધિપાર શ્રીવદરી-
 દેવી ગુરુપદ પ્રસાદ સ્વવિમલ કુલ પ્રબોધનૈક પ્રાપ્ત પરમયશોવાદ મ૦
 શાલિસૂરિઃ ત૦ શ્રીસુમતિસૂરિઃ ત૦ શ્રીશાન્તિસૂરિઃ ત૦ શ્રીઈશ્વર-
 સૂરિઃ । એવંચાક્રમ મનેક ગુણમણિગણરોહણગિરીનાં મહાસૂરિણાંસંધે
 પુનઃ શ્રીશાલિસૂરિઃ તત્પટ્ટે શ્રી સુમતિસૂરિઃ તત્પટ્ટાલંકારહાર મ૦
 શ્રીશાન્તિસૂરિ વરાણાં સપારિકરાણાં વિજય રાજ્યે । અચોદ શ્રીમેદ-
 પાટદેશે શ્રીસૂર્યવંશીય મહારાજાધિરાજ શ્રીશિલાદિત્યવંશે શ્રી
 ગુહિદત્ત રાઠલ શ્રીવપ્પાક શ્રીસુમાણાદિ મહારાજાન્વયે । રાણા
 હમીર શ્રી સેતસિંહ શ્રી લક્ષ્મસિંહ પુત્ર મોકલ મૃગાંક વંશોદ્યોતકાર
 પ્રતાપ માર્તણ્ડાવતાર આ સમુદ્ર મહી મંડલાલંકલ । અતુલ મહાબલ
 રાણા શ્રી કુંભકર્ણ પુત્ર રાણા શ્રી રાયમલ્લવિજય માન પ્રાજ્ય રાજ્યેત
 ત્પુત્ર મહાકુમાર શ્રી પૃથ્વી રાજાનુ શાસનાત્-इत्यादि ।

વલ્લભીની પડતીથી શામળાળ પાસેના મોરી (મુહરી) નગ-
 રમાં આવીને વસ્યા અને ત્યાંથી તેઓ ચિતોડના અસલના
 રાજાને મારી તેની રાજગાદીપર બેઠા એમ ટોડરાજસ્થાન
 વગેરેથી સિદ્ધ થયું છે. ચિતોડના આપારાવળના વંશજે
 વલ્લભીથી આવ્યા અને તેઓ સૂર્યવંશી હતા એવું સિદ્ધ
 થાય છે. ધનેશ્વરસૂરિના સમયમાં વીરસંવત્ ૬૮૦ અને
 વિક્રમસંવત્ ૫૧૦ની સાલમાં શુજરાતમાં આનન્દપુર કે
 જેને હાલ વડનગર કહે છે તેમાં ધ્રુવસેન રાજા રાજ્ય
 કરતો અને તે જન હતો. તેનો પુત્ર મરણ પામ્યો તેથી

તેનો શોક શમાવવાને માટે આચાર્યે ધ્રુવસેન રાજા અને ચતુર્વિધસંઘ સમક્ષ કલ્પસૂત્રની વાચના કરી, તે અઘાપિ પર્યંત ચતુર્વિધસંઘસમક્ષ પર્યુષણમાં થયા કરેછે. કલ્પ સૂત્રની વાચનાનો બનાવ ધનેશ્વરસૂરિના સૈકામાં થયો હતો. પૂર્વે ત્રણ મહાન્ કાર્યો અને આ ચોથું કલ્પસૂત્રની વાચનારૂપી મહાન્ કાર્ય એ ચાર કાર્ય શ્રીધનેશ્વરસૂરિના સૈકામાં થયાં. ધનેશ્વરસૂરિના સમયમાં ઉજ્જયિની (માળવાદેશ)માં જૈન પરમારોનું, સૌરાષ્ટ્રમાં જૈન શિલાદિત્યનું, ચૌહાણદેશના પંચાસર નગરમાં જૈનરાજાનું, ગુજરાતમાં જૈનરાજા ધ્રુવસેનનું અને મારવાડના ભક્તમાલ નગરમાં જૈન રાજાનું રાજ્ય હતું એમ કેટલીક હકીકતોથી સિદ્ધ થાય છે.

કાર્ત્ત્વસ રાસમાળામાં શિલાદિત્યની ઉત્પત્તિ—

મહાવાહીની ઐહોપર જીત અને વહ્નલીના ભંગ સંબંધી. કા.રા.માં નીચે પ્રમાણે ઉલ્લેખ છે તેનો અત્રે ઉલ્લેખ કરવામાં આવે છે—ગુજરાતમાં ખેડા નામના મહોટા નગરમાં દેવાદિત્ય નામનો વેદપારંગત બ્રાહ્મણ રહેતો હતો. તેને સુભગા નામે બાળવિધવા પુત્રી હતી, તે નિત્ય સવાર બપોર અને સાંજે સૂર્યને દુર્વા પુષ્પ અને પાણીના અર્ધ આપતી હતી. આ બાળવિધવાનું સ્વરૂપ જોઈને સૂર્યદેવને ઘણું આશ્ચર્ય લાગ્યું તેથી મનુષ્યનો દેહ ધારણ કરીને તેને લોગવવા પૃથ્વીપર આવ્યા. આથી તેને ગર્ભ રહ્યો. સુભગાએ પોતાના કુલને લાંછન લગાડ્યું તેથી તેનાં માથાપ કોપ્યાં અને તેને ઘરમાંથી કાઢી મૂકી. તે પોતાના

એક ચાકર સાથે દોડીને વલ્લભીપુર જઈ પહોંચી. ત્યાં દિવસ પૂરા થયા એટલે એક બાળક બાળકી તેને અવતર્યાં. આ દેહીધ્યમાન બાળકને આઠ વર્ષ થતાં ના લાગી નહીં. તેણીએ પુત્રને શુરને ઘેર લાવવા મૂક્યો. બીજા છોકરાઓ તેને નળાપો કહી ખીજવવા લાગ્યા, તેથી તેના કુમળા મગજમાં અસર થઈ કે ‘શુ’ હું નળાપો છું ? તે એકવાર ઘણા ખીજવાઈને સુલગા પાસે જઈ કહેવા લાગ્યો કે “શુ” મા ! મારે બાપ નથી, કે જેથી છોકરાં મને નળાપો કહે છે ?” તેણીએ જવાબ આપ્યો કે “હું” બાણુતી નથી, મને પૂછીને હું ખી કરીશ નહિ.” આથી તે છોકરાએ વિવાદિ પ્રયોગે પોતાનો પ્રાણ શુભાવવા નિશ્ચય કર્યો. એક દિવસ તે ખેઠાતુર બેઠો હતો, તેવામાં સૂર્યનારાયણે આવીને તેને દેખાવ કરી પુત્ર કહી બોલાવીને કહ્યું કે “હું” તારું રક્ષણ કરીશ,” પછી તેને કાંકરા આપીને કહ્યું કે “આથી તારા શત્રુનો નાશ કરવાને તું શક્તિમાન થઈશ”. સૂર્યના આપેલા આવા અસની કીર્તિથી તે શિલાદિત્યના નામે પ્રસિદ્ધ થયો. શિલાદિત્યે એકવાર વલ્લભીના કોઈ રહેવાસીને મારી નાખ્યો તેથી ત્યાંનો રાજા તેના ઉપર ક્રોધે. પણ સૂર્યના આપેલા અસવડે તે માર્યો ગયો એટલે તે સૌરાષ્ટ્રનો રાજા થયો. તે સૂર્યનારાયણના આપેલા ઘોડાપર બેસીને આકાશમાં પોતાની મરજી આવે ત્યાં ફરવા લાગ્યો. કોઈક વેળા ઐદ્ધર્મના ઉપદેશકો વિદ્યાનું અભિમાન ધારણ કરી શિલાદિત્ય પાસે આવ્યા અને રાજાને કહેવા લાગ્યા કે “પ્રવેતાંબરોની સાથે અમે વાદ કરીએ અને પ્રવેતાં-

બર જૈનો હારે તો તેમને અને અમો હારીએ તો અમને દેશ
ખહાર કરવા," રાજા બન્નેની સલામાં પ્રસુખ થયો, બનવા
કાળથી ઐહોનો જય થયો અને રવેતાંબરોને ખહાર જવું
પડ્યું, પણ રવેતાંબરોએ આશા રાખી કે ફરીથી કોઈ વેળા
વાંદ કરીશું. શિલાદિત્ય ત્યારથી ઐહધર્મ પાળવા લાગ્યો
પણ તે શત્રુજયના મહાન્ તીર્થ અને ઋષભદેવને પૂર્વ
પ્રમાણે માનતો હતો.

મદ્દલાદિની ઐહોપર છત.

શિલાદિત્યે પોતાની સાથે જન્મેલી ખેનને લૂગુપુર
(લડ્ડ્ય) ના રાજા વેરે પરણાવી હતી તેને દેવકાન્તિસમાન ગુણી
પુત્ર થયો. કેટલા દિવસ વીત્યા પછી પોતાનો ધણી મરી ગયો.
એટલે તેણે કોઈ તીર્થમાં જઈને શુદ્ધ પાસે રવેતાંબર ધર્મની
દીક્ષા લીધી. તેનો દીકરો પણ આઠ વર્ષની વયે દીક્ષા લઈ
બેઠો પછી તેઓને જેમ પ્રસંગ મળતો ગયો તેમ કેટલાક
હાથા મનુષ્યોના સુખ આગળ પોતાના તરફના અભિપ્રાય
જણાવવા માંડ્યા. એક દિવસે પેલા છોકરાનું નામ મદ્દલા
હતું, તે પોતાની સાધ્વી મા પ્રતિ ધણી આતુરતાથી કહેવા
લાગ્યો કે “શું આપણા ધર્મ પાળવાવાળાની અવસ્થા મૂળ-
થીજ આવી માઠી છે ?” તેણીએ આંખમાં અશ્રુસહિત
પ્રત્યુત્તર આપ્યો કે “મારા જેવી પાપિણી તને શું ઉત્તર

† ફાર્ગસ રાસમાળામાં આઠ વર્ષની ઉંમરે દીક્ષા લેવાનું લખ્યું
છે પરંતુ જૈનોગમેના આધારે નવ વર્ષ થયા બાદ દીક્ષા આપવાનું
લખ્યું છે માટે નવ વર્ષની ઉંપર દીક્ષા લીધી એમ હોવું જોઈએ.

આપે ! આગળ આપણા યશસ્વી શ્રવેતાંબરો ગામોગામ પાર
 વિનાના રહેતા હતા, પણ નામીયા ગુરૂ વીરસૂરીન્દ્ર જગતનો
 ત્યાગ કરીને ગયા ત્યારથી અન્યધર્મવાદીઓએ તારા પૃથ્વી-
 પતિ મામા શિલાદિત્યને વશ કરી દીધા છે. તીર્થની પવિત્ર
 જગ્યા જે શત્રુજય કે જે મોક્ષનું સાધન છે તે શ્રવે-
 તાંબરોના જવાથી ભૂતના જેવા ઐદ્ધલોકોનું સ્થાન થઈ
 પડ્યું. ૨! શ્રવેતાંબરો પરદેશ જઈ વસ્યા છે. તેઓનું અભિમાન
 નરમ પડ્યું છે અને તેઓનો મહિમા જતો રહ્યો છે.”
 મદલ, ક્ષત્રિયકુળમાં જન્મે હોતો તેથી પોતાના ધર્મનું
 અભિમાન નહીં વિસરી જતાં ઐદ્ધોને શતવાના સાધન મેળ-
 વવાના કામમાં ગુંથાયો. તેણે ગિરનારમાં તપશ્ચર્યા કરી, છમાસે
 સરસ્વતીદેવી તેને પ્રસન્ન થઈ. વિષ્ણુનો ગરૂડ જેમ સાપને
 વશ કરે, તેમ તેણે ઐદ્ધોને વશ કરવાને દ્વાદશારનંયચક્ર
 નામનું પુસ્તક આપ્યું. હથિયારરૂપ પુસ્તક લઈને, અર્જુન
 જેમ શિવનું શસ્ત્ર ધારણ કરવાથી શોભતો હતો તેવો શોભા-
 યમાન મદલ સૌરાષ્ટ્ર શોભા જે વલ્લભીપુરી ત્યાં આવી
 શિલાદિત્યના ઠરનારમાં જઈ પહોંચ્યો, અને રાજાને કહેવા
 લાગ્યો કે “હિરાજન્ ! ઐદ્ધલોકોએ આખા જગતને ભંભાવી
 વશ કરી દીધું છે માટે તારો ભાણેજ મદલ હું તેઓના
 પ્રતિપક્ષી તરીકે ઊઠ્યો છું.” આગળ પેઠે વિવાહ સાંભળવા
 રાજા સભા ભરીને બેઠો. મદલને દેવીની સાહાય્ય હતી.
 તેના જોરથી ઐદ્ધોને વિસ્મય પમાડી તેઓને શતી દીધા.
 શ્રવેતાંબરધર્મની હોદ્દાઈ જતી ચીજુગારીમાંથી આવો બુદ્ધિ-
 ભર ભણકો ઊઠ્યો અને તેથી ઐદ્ધો કંપવા લાગ્યા. લોકમસિદ્ધ

હારથી તેઓએ પોતાની જગ્યા રવેતાંબરોને સોંપી અને તેઓ બોલ્યા “પોતાના દેશનો નાશ, પોતાના કુળનો નાશ, પોતાના ધર્મનો નાશ, પોતાની સ્ત્રીનું હરણ અને પોતાના મિત્રોનું દુઃખ તે સર્વનો દેખાવ જેની દૃષ્ટિએ પડતો નથી તેનું મોટું ભાગ્ય ! ” રાજના હુકમથી તેઓને દેશપાર કર્યા, અને જેનોને પાછા બોલાવવામાં આવ્યા. મલ્લે બોલ્યોને હરાવ્યા તેથી રાજની આજ્ઞાથી વિદ્વાનોએ તેને *સૂરિપદ આપ્યું. મલ્લવાદીસૂરિએ સર્વ તીર્થોમાં શ્રેષ્ઠ શત્રુજયનો અપાર મહિમા જાણીને પોતાના મામા શિલાદિત્યની સાહાય્યતાથી તેની ફરી પ્રતિષ્ઠા કરી” આથી મલ્લવાદીની કીર્તિ સર્વત્ર પ્રસરી *પ્રખંધામૃતદીર્ઘિકાના આધારે એ પ્રમાણે અવલોકવું. શ્રીપ્રભાવકચરિત્રના આધારે નીચે પ્રમાણે જાણવું.†—

* કાળંસ રાસમાળામાં રાજની આજ્ઞાથી વિદ્વાનોએ મલ્લને સૂરિપદ આપ્યું એમ લખ્યું છે પરંતુ તે વિચારવા યોગ્ય બાબત છે. આ સંબંધી જૈનાગમો પરંપરાગત આધારે સૂરિપદનો વિચાર ગુરુગમથી સમજી લેવો.

† મધુકચમાં રવેતાંબરીય જિનાનંદસૂરિ રહેતા હતા. લાંબા જાનંદ બેદવાદીએ તેમને જીતવાથી કે વધુથીમાં ગયા. લાંબા કુલંબદેવી નામની તેમની એક બેનને જિતવશા, મક્ષ અને મક્ષ એ ત્રણ પુત્રો હતા તે સહિત બેને શ્રીજિનાનંદસૂરિ પાસે દીક્ષા લીધી. ત્રણ પુત્રો, વ્યાકરણાદિક સર્વ શાસ્ત્રોના પારગામી થયા. જ્ઞાન પ્રવાહ નામના પાંચમાં પૂર્વમાંથી પૂર્વાચાર્યોએ બાર આરાઓવાળું દ્વાદશ-ચતુષ્કાંત ગ્રામ ગુપ્તું હતું તે ફક્ત ગુરુએ બાણવ્યું નહોતું. તેની

માતા સમક્ષ મક્ષને ગુરુએ કહ્યું કે મારા વિહાર પછી તમે વાંચશો નહિ, કારણ કે ઉપદ્રવનો સંભવ છે. ગુરુના ગયા બાદ માતાની નજર ચુકવી તે પુસ્તક ઉપાડી એક શ્લોક વાંચ્યો. દેવધિંગાણુએ પુસ્તકોરફ ક્યાં તે પૂર્વે બાવા ઉત્તમ પુસ્તકો લખાએલા હતા. શ્રુતદેવીએ મલ્લ પાસેથી પુસ્તક ખૂંચવી લીધું તેથી મલ્લ અખવાણો પડી ગયો અને માતાને સર્વ વૃત્તાંત કહ્યું તેથી માતા તથા સંધ શોકાતુર થયો. મલ્લે પર્વતની ગુફામાં તપથી શ્રુતદેવીનું આરાધન કર્યું. એક દિવસે શ્રુતદેવીએ પરીક્ષાર્થે પુછ્યું કે બાજુ તહે શાનું ભોજન કર્યું છે ? તેણે કહ્યું વાલનું. છ માસ ગયા બાદ દેવતાએ ફરીથી પુછ્યું કે શાની સાથે. મલ્લે કહ્યું કે “ગોળ લીની સાથે” બાપી શ્રુતદેવી પ્રસન્ન થઈ અને કહ્યું વર માગ ! મલ્લે દ્વાદશારનય ચક્રનું પુસ્તક માગ્યું. દેવીએ કહ્યું એ ગ્રન્થ પ્રકટ કરવાથી દેવી દેવો ઉપદ્રવ કરે તેવું છે માટે તને વરદાન આપું છું કે તે ગ્રન્થના ફક્ત એક શ્લોકથી ગ્રન્થનો સર્વ ભાવ તને ખ્યાનમાં આવશે. એમ કહી દેવી અન્તર્ધાન થઈ પછી એક દહાડે જિનાનંદસૂરિ ત્યાં પધાર્યા. તેમણે સંધની ઇચ્છાથી મલ્લને સૂરિપદ આપ્યું. જિતયશાએ પ્રમાણ ગ્રન્થ રચ્યો. યક્ષે નિમિત્તસંહિતા બનાવી. છુદ્ધ સાધુઓના મુખથી બૌદ્ધોએ સ્વગુરુનો તિરસ્કાર કરેલો સુણી તે બહુમતીમાં આવ્યો. સંધે સન્માન કર્યું. બહુમતી રાજની સમક્ષ મલ્લે બૌદ્ધાચાર્યનો પરાજય કર્યો. રાજાએ સમહોત્સવ તેમને વાહીનું પદ આપ્યું. બૌદ્ધાચાર્ય ત્યાં મૃત્યુ પામ્યો. મલ્લવાહીસૂરિએ ત્યાં ગુરુને મહોત્સવ પૂર્વક ગામમાં પ્રવરણ્યા અને સર્વ સંમક્ષ નયચક્રનું આખ્યાન કર્યું. તેમજ તેમણે ચોવીસ હજાર શ્લોકવાળું પદ્મચરિત્ર (જૈનરામાયણ) બનાવ્યું. તેમણે ધર્મોત્તરાચાર્યે કરેલા ન્યાયબિંદુપર ટીકા રચી છે-ધૃતપાદિ.

વલ્લભીનો ભંગ.

આ સમયે મારવાડમાં પાલીશહેરનો કાકુનામે એક ધંધાર્થી પોતાનું વતન છોડીને પોતાના ઉચાળા લેઈ વલ્લભીપુરમાં આવી નગરના દરવાજા પાસે ગોવાળીયાનાં કુખાલેગો રહેવા લાગ્યો. તે પોતાની ઘણીજ ગરીબાઈને લીધે રંકના નામથી ઓળખાવા લાગ્યો. પાછળથી તેને કૃષ્ણચિત્રક(ચિત્રાવેલી) અને બીજી કારમીક વસ્તુઓ મળી એટલે, કાકુરંકે પોતાની ઘાસની ઝુપડી બાળી મૂકી, નગરમાં જઈ બીજા દરવાજા પાસે મહેલ બંધાવી ત્યાં રહ્યો. તેની પુંજી દિન પ્રતિદિન વધી અને ફેલ્ટયાધપતિ ગણાયા, પણ તે કંબુસ અને લોભી હોતો તેથી કંઈ પણ ધર્મકાર્યમાં પૈસો ખર્ચતો નહોતો. રંકની પુત્રીની વાળ ઓળવાની રત્નજડીત કાંચકીના ઉપર રાજની પુત્રીનો મોહ થયો, તેણીએ તે માગી પણ રંકની પુત્રીએ આપી નહીં તેથી પરસ્પર વિરોધ થયો અને રાજાએ તે કાંચકી ખુચાવી લાંબી. કોપથી રંક શેઠ સ્થેચ્છ દેશમાં જઈ ત્યાંના રાજાને કહેવા લાગ્યો કે “જે તમે વલ્લભીનો નાશ કરો તો એક કોડ રૂપૈયા આપું.” રાજાએ તે કરાર કબુલ કરીને સેના તૈયાર કરી કુચ કરવા માંડી. રસ્તે જતાં મેલાણુ કરી રાજા પોતાના તંબુમાં અર્ધ જાત્ર અને અર્ધ ઊંઘતો હતો તેવામાં, છત્રધારકને રંકના તરફથી કાંઈ ઈનામ મળ્યું નહતું માટે અગાઉથી વિચારી રાખ્યા પ્રમાણે તે બોલવા લાગ્યો કે “આપણા રાજાના દર-બારમાં કેઈ ડાહ્યા માણસ નથી, નહિતર એક અબાણુ કુળના અને જેની રીતસાતની કેઈને ખબર નથી તથા તે સારો

જે કે નહારે ત કોઈ જાણતું નથી એવા એક રંક નામના
 વેપારીના ભમાચારી, પૃથ્વીના મહાન્ ઇન્દ્રસમાન અશ્વપતિ
 સૂર્યના પુત્ર શિક્ષાદિત્યપર ચઢાઈ કરવા નીકળે નહીં.”
 રાજા સુખદાયક ઔષધના જેવા વચન સાંભળી બીજે દિવસે
 આગળ વધ્યો નહિ, પછી રંકના સમજવામાં ખડું કારણ
 આબ્યું એટલે બહીને ચાકરની ઇચ્છા પ્રમાણે મહોરો આપીને
 તેને તૃપ્ત કર્યો, ત્યારે તે રાજાની હુબુરમાં બીજે દિવસે
 ઉપરના જેવો લાગ જોઈને બોલ્યો કે “વિચારીને કે વિના
 વિચારે એકવાર પગલું ભર્યું તે ભર્યું તો હવે. આગળ
 આલવામાં શો ખાધ છે? જ્યારે સિંહ રમતાં રમતાં પણ
 હાથીનો નાશ કરી શકે છે તો પછી તેને મૃગપતિ અથવા
 મૃગવધ કરનારનું નામ ધારણ કરી શા માટે હલકા પડવું
 જોઈએ? આપણા રાજાનું પરાક્રમ અપાર છે એના સામે
 કોણ ટક્કર લઈ શકે તેવો છે?” આવા વચનથી ખુશી થઈ
 તે મ્હેચ્છરાજા ડંકાના ગડગડાટથી આકાશ અને
 પૃથ્વીને ગજવી દેતો આગળ ચાલ્યો. આણીગમ
 ચંદ્રલીમાં સંકટ આવી પડવાનું છે એવું જાણીને શ્રી-
 ચંદ્રપ્રભુ શ્રીવર્ધમાનદેવ અને બીજી મૂર્તિઓએ શિવપદ્મણુ
 (પ્રભાત) શ્રીમાલપુર અને બીજા નગરો ભણી રસ્તો લીધો.

~ કાશ્મિર રાસમાળામાં “મૂર્તિઓએ અન્ય નગરોભણી રસ્તો
 લીધો” એમ છે પરંતુ તત્ર એમ સમજવું કે મ્હેચ્છોનો ઉપદ્રવ
 અનાર હોવાથી શાસનદેવો, તીર્થંકરની મૂર્તિઓને અન્ય નગરોમાં
 સ્થાઈ ગયા.

શ્રીમદ્દવાદી વગેરે આચાર્યો પણ પોતાના ભક્તો-
સહિત પંચાસર જતા રહ્યા. મ્લેચ્છની સેના નગરની પાસે
આવી પહોંચી અને રંક જે પોતાના દેશનું ધિઃક્કારવાયોગ
કારણરૂપ હતો, તેણે, હજો હઈ મ્લેચ્છોને શિખવ્યું તેથી
તેઓએ ગાયના લોહીથી સૂર્યકુંડ ભર્યો એટલે શિલાદિત્યની
ચઢતી કળાનું કારણ જે તેનો ઘોડો હતો તે નાજને ત્યજી
હઈને આકાશમાં જતો રહ્યો, આથી શિલાદિત્ય નિરૂપાય
થયો અને તે મરાયો. મ્લેચ્છોએ જેમ રમત રમતા હોય
તેમ વલ્લભીપુરીનો નાશ કર્યો. વલ્લભીનો નાશ થવાથી
જેન રાજાઓ ત્યાંનાં રહેવાસી જૈનો, મેવાડમાં મોરી અને માર-
વાડની સીમા ઉપર જઈ વસ્યા, અને ખીજ મારવાડ પ્રાંતના ના-
દોલ અને સાંદરામાં જઈ રહ્યા. જન ગ્રન્થકારો વલ્લભીનો
નાશ વિક્રમ સંવત્ ૩૭૫ (ઈ. સ. ૩૧૯)માં થયો એમ કહે છે.
રાજસ્થાનના કર્તા ટાંકસાહેબ કહે છે કે વલ્લભી ઉપર

+ શિલાદિત્યને સૂર્યદેવે ઘોડો આપ્યો હતો તેની શિલાદિત્ય
પૂજા કરતો હતો. પરમાર આવડા અને સૂર્યવંશી શિશોદિયા વગેરે
રાજાઓના વંશનો હાલ પણ દિવાલી વગેરે પર્વોમાં ઘોડાની બ-
નાવેલી મૂર્તિની પૂજા કરે છે તેથી તેઓ શિલાદિત્યના વંશી હોય
એવી સંભાવના થાય છે. સૂર્યની ઉપાસના કરનારા સૂર્યના વંશથી
પરંપરેએ આવેલા સૂર્યવંશી જણાય છે. પરમાર એ વિશેષણ
હોવાથી વિક્રમના પૂર્વના રાજાઓ ક્ષત્રિયો સૂર્યવંશી હોય એવું પર-
માર ક્ષત્રિય રાજાઓમાં સૂર્યના અમ્બની પ્રતિમાના પૂજનથી અનુમાન
થાય છે તેનો નિર્ણય કરવાને ભવિષ્યમાં બની શકશે તેટલું કરી શકાશે.

* વિક્રમ સંવત્ ૩૭૫ પીર સવત્ ૮૪૫માં વલ્લભીનો ભંગ

જે કે નહારો તં કોઈ જાણતું નથી એવા એક રંક નામના
 વેપારીના ભમાબ્યાધી, પૃથ્વીના મહાન્ ઈન્દ્રસમાન અશ્વપતિ
 સૂર્યના પુત્ર શિક્ષાદિત્યપર ચઢાઈ કરવા નીકળે નહીં.”
 રાજા સુખદાયક ઔષધના જેવા વચન સાંભળી બીજે દિવસે
 આગળ વધ્યો નહિ, પછી રંકના સમજવામાં ખરૂં કારણ
 આબુ એટલે ખૂંતે ચાકરની ઈચ્છા પ્રમાણે મહોરો આપીને
 તેને તૃપ્ત કર્યો, ત્યારે તે રાજાની હુજુરમાં બીજે દિવસે
 ઉપરના જેવો લાગ જોઈને બોલ્યો કે “વિચારીને કે વિના
 વિચારે એકવાર પગલું ભર્યું તે ભર્યું તો હવે આગળ
 ચાલવામાં શો બાધ છે? જ્યારે સિંહ રમતાં રમતાં પણ
 હાથીનો નાશ કરી શકે છે તો પછી તેને મૃગપતિ અથવા
 મૃગવધ કરનારનું નામ ધારણ કરી શા માટે હલકા પડવું
 જોઈએ? આપણા રાજાનું પરાક્રમ અપાર છે એના સામે
 કોણ ટક્કર લઈ શકે તેવો છે?” આવા વચનથી ખુશી થઈ
 તે મ્હેચ્છરાજા ડંકાના ગડગડાટથી આકાશ અને
 પૃથ્વીને ગજવી દેતો આગળ ચાલ્યો. આણીગમ
 વલ્લભીમાં ત્રંકટ આવી પડવાનું છે એવું જાણીને શ્રી-
 ચંદ્રપ્રભુ શ્રીવર્ધમાનદેવ અને બીજી મૂર્તિયોએ શિવપદ્મણુ
 (પ્રભાત) શ્રીમાલપુર અને બીજા નગરો ભણી રસ્તો લીધો.

* દ્વારમ રાસમાળામાં “ મૂર્તિયોએ અન્ય નગરોભણી રસ્તો
 લીધો ” એમ છે પરંતુ તત્ર એમ સમજવું કે મ્હેચ્છરોના ઉપદ્રવ
 જનાર હોવાથી શાસનદેવો, તીર્થંકરની મૂર્તિયોને અન્ય નગરોમાં
 લઈ ગયા.

શ્રીમદ્દલાવાદી વગેરે આચાર્યો પણ પોતાના ભક્તો-
 સંહિત પંચાસર જતા રહ્યા. મ્લેચ્છની સેના નગરની પાસે
 આવી પહોંચી અને રંઠ જે પોતાના દેશનું ધિઃક્ષારવાયોગ
 કારણરૂપ હતો, તેણે, દગો દઈ મ્લેચ્છને શિખવ્યું તેથી
 તેઓએ ગાયના લોહીથી સૂર્યકુંડ ભર્યો એટલે શિલાદિત્યની
 ચઢતી કળાનું કારણ જે તેનો ઘોડો હતો તે નાળને ત્યજી
 દઈને આકાશમાં જતો રહ્યો, આથી શિલાદિત્ય નિરૂપાય
 થયો અને તે મરાયો. મ્લેચ્છોએ જેમ રમત રમતા હોય
 તેમ વલ્લભીપુરીનો નાશ કર્યો. વલ્લભીનો નાશ થવાથી
 જૈન રાજાઓ ત્યાંનાં રહેવાસી જૈનો, મેવાડમાં મોરી અને માર-
 વાડની સીમા ઉપર જઈ વસ્યા, અને ખીજ મારવાડ પ્રાંતના ના-
 દોલ અને સાંદરામાં જઈ રહ્યા. જન અન્યકારે વલ્લભીનો
 નાશ વિક્રમ સંવત્ ૪૩૭૫ (ઈ. સ. ૩૧૯)માં થયો એમ કહે છે.
 રાજસ્તાનના કર્તા ટોંકસાહેબ કહે છે કે વલ્લભી ઉપર

+ શિલાદિત્યને સૂર્યદેવે ઘોડો આપ્યો હતો તેની શિલાદિત્ય
 પૂજા કરતો હતો. પરમાર આવડા અને સૂર્યવંશી શિશોદિયા વગેરે
 રાજાઓના વંશનો હાલ પણ દિવાલી વગેરે પર્વોમાં ઘોડાની બ-
 નાવેલી મૂર્તિની પૂજા કરે છે તેથી તેઓ શિલાદિત્યના વંશી હોય
 એવી સંભાવના થાય છે. સૂર્યની ઉપાસના કરનારા સૂર્યના વંશથી
 ચરંપર એ આવેલા સૂર્યવંશી ગણાય છે. પરમાર એ વિશેષણ
 હોવાથી વિક્રમના પૂર્વના રાજાઓ ક્ષત્રિયો સૂર્યવંશી હોય એવું પર-
 માર ક્ષત્રિય રાજાઓમાં સૂર્યના અશ્વની પ્રતિમાના પૂજનથી અનુમાન
 થાય છે તેનો નિર્ણય કરવાને ભવિષ્યમાં અની શકશે તેટલું કરી શકાશે.
 *. વિક્રમ સંવત્ ૪૩૭૫ વીર-સવત્-૮૪૫માં વલ્લભીનો ભંગ

જે મ્હેન્ટ લોકોએ ચઢાઈ કરી હતો તે સીથીયન લોકો હતા. મી. વાથન કહે છે કે તેઓ બાકત્રોઇનીયન જાતના લોક હતા. અને મી. અલફ્રીન્સ્ટન ધારે છે કે તેઓ મોટા નરીરવાન બાદશાહના હાથ નીચેના ઇરાનીઓ હતા. કર્નલ ટોડના લખવા પ્રમાણે સૂર્યવંશનો કનકસેન રાજા સન્ ૧૪૪-૧૪૫માં પોતાની રાજધાની અયોધ્યા કે જ્યાં રામચંદ્રજીએ રાજ્ય કર્યું હતું એવું તે કૌશલ દેશનું રાજ્ય છોડી વૈરાટ જઈ વસ્યો. તેણે +પરમારવંશના રાજા પાસેથી રાજ્ય ખુશાવી લીધું અને વડનગરની સ્થાપના કરી. તેનો મહામહનસેન તેનો સુદેત તેનો વિજયસેન

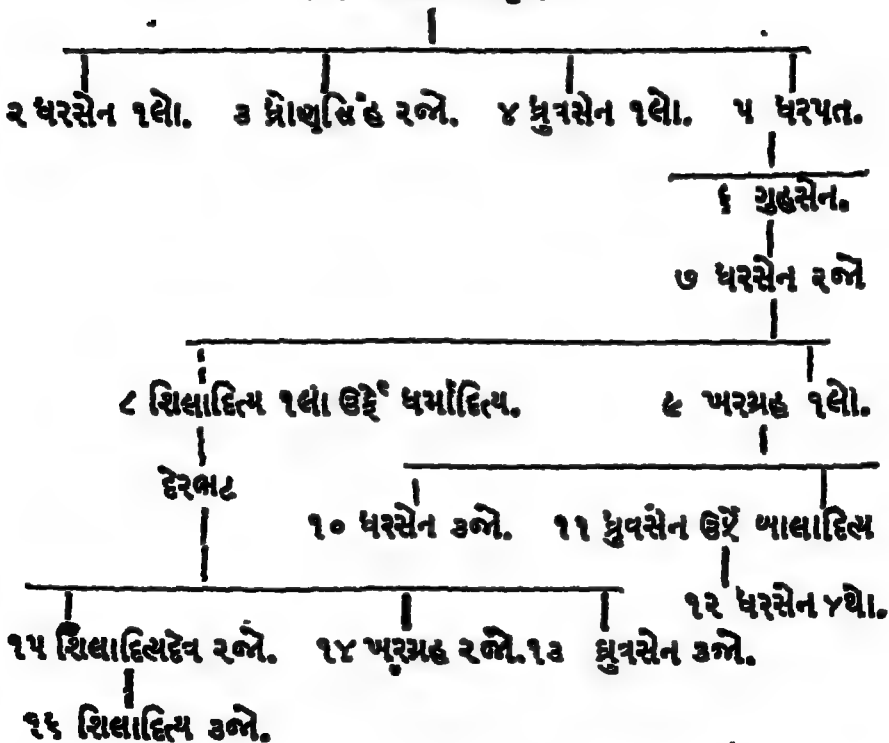
થયો એમ લખવામાં આવ્યું છે તો આ શંકા થાય છે કે વલ્લભીમાં વીર સંવત્ ૭૮૦માં જૈનાગમેને પુસ્તકાશ્રમ કરવાનું કાર્ય થયું એ નાશ થયા પછી કેવી રીતે બની શકે ? તેના સમાધાન માટે જણાવવાનું કે વલ્લભીપુરીનો ભંગ એનો અર્થ એવો ત્ર ન સમજવો કે સર્વથા તેનો નાશ. વલ્લભીપુરીમાં કિલ્લા વગેરેને તોડ્યા હોય અને પછી તેને સમરાબ્યા હોય એમ સમજવું અને પશ્ચાત્ થયેલા શિલ્પાદિત્તના સમયમાં પુનઃ હતી તેવી સ્થિતિપર રાજ્ય આવ્યું હોય એમ બનવા યોગ્ય છે. આ સંબંધી ધણી ચર્ચા છે.

+ સિથિયનોને હરાવનાર વિક્રમને પરમાર એ વિશેષણ મળ્યું હોય અને તેથી તેના વંશજો સૂર્યવંશી હોઈ પશ્ચાત્ પરમાર તરીકે પ્રસિદ્ધ થયા હોય ને પશ્ચાત્ અયોધ્યાથી કનકસેને આવી પરમાર-વંશી ગણાતા રાજા પાસેથી રાજ્ય ખુશાવી લીધું હોય એમ સંભવ છે તેનો નિર્ણય ઐતિહાસિકદૃષ્ટિથી કરવા યોગ્ય છે,

અથવા વિજય થયો એણે વિજયપુર વિહાર અને વદલબીપુર
વસાવ્યાં. તેના વંશનું ઝાડ નીચે પ્રમાણે.

વહલબીપુરના રાજાઓની વંશાવલી.

૧ વિજયસેન ભટ્ટારક-

વહલબીપુરના રાજાની મેવાડમાં ગાદી.

વહલબીપુરનીગાદીએ ઈ. સ. ૫૩૯-૫૬૬ સુધી ગુહ-
સેને રાજ્ય કર્યું. એને ગુહિલ પણ કહેતાં. જે ગોહિલ
અને ઘેલોટી પ્રક્રિયાવાડ અને રાજપૂતાનામાં રાજ્ય કરતાં

તરીકે થએલા છે તે આ ગોહિલના વંશજ છે. ગોહિલ પુત્ર ઉપરથી ગુહિલ-ત (ઘેલોત, ઘેલોતિ, ઘેલોટી) થયા. ગુહસેનનો મોટો કુવર ધરસેન બીજો તેના પછી ગાદી-પતિ થયો, અને બીજા કુવર ગુહાદિત્ય અથવા ગુહાએ ઈંદિરનું રાજ્ય મેળવ્યું. તેના વંશજ ઈંદરથી ચિતોડ (મેવાડ) ગયા અને તેના વંશજો હાલ ઉદેપુરમાં રાજાઓ છે. અને તે પશ્ચાત્ શિશોદિયા તરીકે પ્રખ્યાતિને પામ્યા છે. ગુહસેન પારસી મહારાજા નસરવાનની કુવરીપરણ્યો.

+ શિશોદિયાવંશની સ્થાપના જૈનાચાર્યે કરેલી છે. આશુજી પાસે હથાદ્રા ગામ છે ત્યાંના ચૈલવાસી પરંપરાગત મહાત્માનો અમે જ્યારે સં. ૧૯૭૧ મહાવાદ ત્રયોદશીનારોજ આશુપરથી ઉતરી હથાદ્રા ગયા ત્યારે ત્યાં મેળાપ થયો અને તેણે પોતાની વંશવહીમાંથી ક્ષત્રિયોના વંશ સ્થાપક જૈનગચ્છાચ આચાર્ય તરીકે નીચે પ્રમાણે દુહો કહ્યો.

“શિશોદિયા સંદેસરા, ચઠદશીયા ચોદાણ;

ચૈત્યવાસિયા ચાવઢા, કુલ ગુરુ एह वखाण.”

જૈનપ ડેરકગચ્છાચાર્યે શિશોદિયાવંશની સ્થાપના કરેલી છે. તેથી શિશોદિયા રજપુતો અને રાજાઓ પડેરકગચ્છીય કહેવાય છે. ઇન્દ્રસૂરિ, યશોભદ્રસૂરિ શાલિસૂરિ અને સુમતિસૂરિ, શાન્તિસૂરિ વગેરે પ્રખ્યાત આચાર્યો આ ગચ્છમાં થઈ ગયા છે. ૫ ડેરક ગામ એરંચુપુરથી પાંચ માઠપર છે તેના નામે પડેરકગચ્છ પડ્યો હોય એમ સમજાય છે. સડેરકને હાલ સાંડેરાંય કહેવામાં આવે છે. યશો ભદ્રસૂરિ દશમાં સૈકામાં થયા છે. પાલજી-પુરમાં શ્રીશાન્તિનાથના દેરાસરની મૂર્તિઓપર સંવત્ ૧૩૩૧થી તે સંવત્ ૧૩૫૨ સુધીના ઉદેશગચ્છાચાર્યો, કારંટકગચ્છાચાર્યો અને પડેરકગચ્છા-

હતો એમ કહેવાય છે. પ્રસંગોપાત્ત આ પ્રમાણે વલ્લભીના રાજાઓ સંખ્યાથી વિવેચન કરાચું વલ્લભી, પંચાસર અને વડનગરમાં ધ્રુવસેન રાજાના વખતમાં એક રાજ્યસત્તા પ્રવર્તતી હતી, એમ અનુમાને સંભાવના કરી શકાય છે. અને વલ્લભીના રાજાઓ કનકસેન રાજાના વંશી હતા. જયશિખર આવડા વગેરેનો પણ પ્રાયઃ પરમાર વા સૂર્યવંશ એ જ માંથી એક વંશ સિદ્ધ થઈ શકે તેમ છે. પરંતુ હજી તત્સંખ્યાથી વિશેષ સિદ્ધિ માટે નિર્ણય કરવાની જરૂર છે, માટે અત્ર હાલ ખાસ નિર્ણય કરવામાં આવતો નથી. પંચાસરના નાશની લગભગ સમયમાં વલ્લભી પુરનો પણ છેલ્લી વખતે છેલ્લો નાશ થયો હોય એમ સંભાવના થાય છે. જેનગ્રન્થોથી આ પ્રમાણે વલ્લભી, અને વલ્લભીના રાજાઓ અને વલ્લભીના ગુહસેન રાજાના વંશમાં થએલા મેવાડના રાજાઓ અને આવડાવંશ ઉપર સારો પ્રકાશ પડે છે, એમ પ્રસંગોપાત્ત અત્ર કહેવામાં આવે છે. વડનગરમાં જો ધ્રુવસેન રાજા રાજ્ય કરતો હતો અને જો

ચાર્યોએ પ્રતિષ્ઠા કરાવ્યાના લેખો છે. શિશોદિયાના કુલગુરુ પરગન્ધીય જૈનાચાર્ય છે. ચોહાણ વંશના કુલમાં જો જો ચોહાણ રાજાઓ પૂર્વે થયા તેના કુલમાં ગુરુ તરીકે ચાતુર્દશિકગન્ધીય જૈનાચાર્યો જાણવા. વનરાજ આવડાના ગુરુ તરીકે ચૈત્યવાસી શીલગુણી સુરિ હોવાથી તે આવડાઓના કુલગુરુ તરીકે તેના વંશજો ચૈત્યવાસી સંકુળો ગણવા. શિશોદિયા રાજાઓ, તેની પૂર્વના વલ્લભીના રાજાઓ, ચોહાણ રાજાઓ અને આવડા રાજાઓના મૂલ ધર્મ-ગુરુઓ અને આખા ક્ષત્રિયકુલના ગુરુઓ જૈનાચાર્યો હતા.

કનકવંશી ગણુતો તે અને વલ્લભીપુરની ગાદીપર બેસનાર
 ધ્રુવસેન ૧ દો એ બે એકજ હોય એમ સંભવે છે, અને
 તેથી વલ્લભીપુર કે સોરઠનું રાજ્ય, અને વડનગર
 કે જે ગુજરાતની રાજધાની એ બેનો રાજા ધ્રુવસેન એક
 સંભવે છે. આ સંબંધીમાં વિશેષ પ્રમાણો મળતાં લવિષ્યમાં
 વિશેષ સમાધાન માટે પ્રયત્ન થાય એવી આશા રહે છે.
 અત્ર આપણે એટલું જ જોવાનું છે કે “ધ્રુવસેન રાજા
 જૈન હતો તેથી તેના રાજ્યમાં ગુજરાત અને કાઠિયાવાડમાં
 જૈનોની બહોળતાં વર્તતી હતી.” શત્રુંજયમાહાત્મ્યમાં
 લખ્યા પ્રમાણે જે શિલાદિત્ય રાજા થયો તેના પશ્ચાત્ આ
 ધ્રુવસેન રાજા થયો એમ સંભવે છે. તત્સંબંધી ચર્ચા વિષે
 હજી ઘણું વિચારવાનું કહેવાનું બાકી રહે છે.

આ પ્રમાણે ધનેશ્વરસૂરિના સમયના, તથા આગળ
 પાછળના રાજાઓ, જૈનાચાર્યો, દેશ, ધર્મ, દેશની સ્થિતિ, મનુષ્યો-
 ની સ્થિતિ, તત્સમાનકાલીન આચાર્યોએ કરેલા મહાન્ કાર્યો,
 ધર્મવાદો, અને પરદેશી રાજાના હુમલા ઉપર કંઈક સાફ અજ-
 વાણું પડે છે. ધનેશ્વરસૂરિ સંબંધી પ્રસંગોપાત્ લખતાં બીજા
 ધનેશ્વરસૂરિઓ સંબંધી કહેવામાં આવે છે. બીજા એક
 ધનેશ્વરસૂરિ “ચૈત્રવાલગચ્છમાં” થયેલા છે તે પૂર્વે
 “રાજગચ્છીય” હતા; પશ્ચાત્ ચૈત્રપુરમાં પ્રતિષ્ઠા
 કરાવ્યાથી તે ચૈત્રવાલગચ્છીય થયા. તે આશરે
 આરમા શતકમાં થયા છે.

વળી બીજા એક ધનેશ્વર નામના સૂરિ ૧૧૭૧ની સાલમાં થયા છે તેઓ “વિશાવાળગચ્છીય” હતા. તેઓએ જીનવદ્દલસૂરિકૃત સૂક્ષ્માર્થસાર્ધશતકની ટીકા રચી છે, આશરે સંવત્ ૧૧૭૧માં.

વદ્દલબીપુરનું શ્રીસુનિસુવ્રતસ્વામીના સમયમાં વિમળાપુરી નામ હતું. ત્યાં ચંદ્રરાજ પ્રેમલાલક્ષ્મીને પરણ્યા હતા અને તે શત્રુંજયની તલેટી કહેવાતી હતી. કેટલાક કાળ ગયા પછી વિમળાપુરીનું વદ્દલબીપુર નામ પડ્યું. વદ્દલબીના લંગ થયા બાદ હાલ તે વળાના નામથી પ્રસિદ્ધ છે. અને તે દેશી સંસ્થાનમાં છે. શત્રુંજયમાહાત્મ્યમાં વર્ણવેલા લાવડ અને જાવડના ચરિત્રથી તે વખતના રાજાઓની સ્થિતિનું જ્ઞાન થાય છે. હિન્દુસ્તાનમાં વિક્રમાદિત્યરાજનું રાજ્ય હતું અને તેણે સીથીયનોને હરાવ્યા હતા તેથી તેનું નામ શકારિ તરીકે વિશ્વમાં પ્રખ્યાત ગણાય છે. વિક્રમાદિત્યરાજ કઈ સાલમાં થયો તત્સંબંધી “વિક્રમોર્વશીય નાટકમાં” રા. કીલાલાધ્યએ તથા રા. કેશવલાલ હર્ષદરાય ધ્રુવે ઘણી ચર્ચા કરી છે. શત્રુંજય માહાત્મ્યગ્રન્થની પ્રાન્તે આપેલા વિક્રમ અને લાવડનો સંબંધ વિચારાશે તો તેઓને વિક્રમની સાલના નિર્ણય સંબંધી ઘણું જાણવાનું મળશે. વિક્રમના સમયમાં સોરઠ, શુજરાત, મારવાડ, માળવા, દક્ષિણ, પંજાબ, અફઘાનિસ્તાન, ઈરાન, અરબસ્તાન, અને ગ્રીસ વગેરે દેશોમાં જૈનધર્મ પ્રવર્તતો અને દેશમાં સર્વત્ર વેપાર વગેરેની જાહોજલાલી હતી એમ શિલા લેખો અને ગ્રંથોથી સિદ્ધ થાય છે. આ પ્રમાણે

શત્રુજયરાસપરથી ઐતિહાસિક વૃત્તાંતોપર અજવાળું પડે છે. જાવહર વગેરેના વહાણો મહાચીન ચીન અને ભોટ. વગેરે દેશોમાં જતાં હતાં તેથી એમ સમજાય છે કે તત્સમયે આર્યાવર્તમાં વ્યાપાર જોસણર ચાલતો, અને હિંદુસ્તાન ધનથી સમૃદ્ધ હતું. હિંદુસ્તાનમાં વહાણ બનાવવાની વિદ્યા ઘણા કાળથી હતી એમ શત્રુજયમાહાત્મ્યમાં આપેલા એક વેપારીના કથાનક ઉપરથી સિદ્ધ થાય છે. તે વેપારી ઘણા બુના વખતનો હતો. હિંદુસ્તાનમાં યુદ્ધ કળામાં વપરાતાં અક્ષો. શક્ષોની વિદ્યા, ઘણાકાળથી પ્રવર્તતી હતી એવું રામરાવણના, અને પાંડવકૌરવના યુદ્ધથી સિદ્ધ થાય છે. હિંદુસ્તાનમાં અનેક સતીઓ થઈ ગઈ તથા અનેક પ્રકારના સુધારા થયા એવું શત્રુજયમાહાત્મ્યઅન્યથી સિદ્ધ થાય છે. હિંદુસ્તાનમાં આ અવસર્પિણીકાળમાં જૈનરાજ ભરતથી જૈનમન્દિરો કરાવવાની પ્રવૃત્તિ શરૂ થઈ અને તે અદ્યાપિ પર્યંત પ્રવર્ત્યા કરે છે. આ અવસર્પિણીકાળમાં તીર્થની યાત્રા માટે સંઘ કાઢવાની પ્રવૃત્તિનો આરંભ શ્રીભરતરાજથી થયો છે, એમ શત્રુજયમાહાત્મ્ય વાંચતાં તરત માલુમ પડે છે, ઇત્યાદિ અનેક વૃત્તાંતોનો યોધ આ અન્યને વાચતાં વાચકને થાય છે, અને તેથી આત્માર્થીજનોને સિદ્ધાચલતીર્થ પર અત્યંત ભાવ ઉત્પન્ન થાય એમાં નવાઈ શી? તેમજ શત્રુજય માહાત્મ્ય વાંચતા આર્યદેશની મહત્તાનો ખ્યાલ વાચકોના હૃદયમાં તુર્ત ઉત્પન્ન થાય છે અને પવિત્ર તીર્થોપર તથા આર્યદેશ ઉપર અત્યંત પ્રેમ ઉદ્ભવે છે. સિદ્ધાચલના અનેક વખતે નાના મોટા ઉદ્ધાર થયેલા છે તેમાંથી મુખ્યનાં નામ નીચે પ્રમાણે—

ઉદ્ધારો.

૧. ભરતરાજાએ ઉદ્ધાર કર્યો.
૨. ભરતરાજાની આઠમી પાટે દંડવીયંરાજા થયા તેમણે ઉદ્ધાર કર્યો.
૩. સીમન્ધિરસ્વામીનો ઉપદેશ સાંભળીને ઈશાનેન્દ્રે ઉદ્ધાર કર્યો.
૪. એક કોડિ સાગરના આંતરે ચોથો ઉદ્ધાર માહેન્દ્રે કર્યો.
૫. દશ કોડિ સાગરે પાંચમો ઉદ્ધાર પાંચમાં ઈન્દ્રે કર્યો.
૬. એક લાખ કોડિ સાગરે ચમરેન્દ્રે છઠ્ઠો ઉદ્ધાર કર્યો.
૭. શ્રીસગરચક્રવર્તીએ સાતમો ઉદ્ધાર કર્યો.
૮. શ્રીબ્યન્તરેન્દ્રે આઠમો ઉદ્ધાર કર્યો.
૯. ચન્દ્રપ્રજ્ઞના પ્રજ્ઞત્વમાં નવમો ઉદ્ધાર ચંદ્રપ્રજ્ઞાએ કર્યો.
૧૦. શ્રીશાન્તિનાથના પુત્ર ચક્રાયુદ્ધરાજાએ દશમો ઉદ્ધાર કર્યો.
૧૧. શ્રીરામચન્દ્રે અગિયારમો ઉદ્ધાર કર્યો.
૧૨. શ્રીપાણ્ડવોએ બારમો ઉદ્ધાર કર્યો અને વીસ ક્રોડ મુનિની સાથે પાણ્ડવો સિદ્ધાચલપર મુક્તિને પામ્યા.
“ ચોથે બારે એ થયા, સવી મોટા ઉદ્ધાર;
“ સૂક્ષ્મ ઉદ્ધાર વચ્ચે થયા, કહેતાં નાવે પાર.”

શ્રીવીરવિજયકૃત નવાણું પ્રકારી પૂજામાં.

ચોથા આરામાં મોટા ઉદ્ધાર થયા. વચ્ચે સૂક્ષ્મ જે જે ઉદ્ધારો થયા તેને કહેતાં પાર આવી શકે તેમ નથી.

૧૩. વિક્રમ સંવત ૧૦૮માં ભાવડના પુત્ર ભવડશાએ શ્રી. વજ્રસ્વામીમહારાજના ઉપદેશથી અને તેમની સહાયથી સિદ્ધાચલનો ઉદ્ધાર કર્યો.
૧૪. વિક્રમ સંવત ૧૨૧૩માં કુમારપાળ રાજાના મંત્રી બાહુકે જે શ્રીમાળીવંશમાં મુકુટસમાન હતા તેમણે ઉદ્ધાર કર્યો.

૧૫. વિક્રમ સંવત્ ૧૩૭૧માં સમરાશા ઝોશવાળે ન્યાયદ્રવ્યની વિશુદ્ધતા પૂર્વક પંદરમે ઉદ્ધાર કર્યો.

૧૬. વિ. સં. ૧૫૮૭માં કર્મશા શેઠે સોળમે ઉદ્ધાર કરાવ્યો અને તે હાલ વિદ્યમાન છે.

શ્રીમહાવીરસ્વામીએ તીર્થોદ્ધારક તથા પ્રભાવક તરીકે જે ભવિષ્ય લખ્યું હતું તેને ધનેશ્વરસરિ, પ્રભુના શબ્દો તરીકે નીચે પ્રમાણે લખે છે.

“ તતઃકુમારપાલસ્તુ । નાહ્નો વસ્તુપાલકઃ ॥

સમરાશા મવિષ્યન્તિ । શાસનેઽસ્મિન્ પ્રભાવકાઃ ॥૮૭॥”

“શિલાહિત્યરાજ પદ્માત્ કુમારપાળરાજ, બાહુડ, વસ્તુપાળ, સમરાશા, અને આદિ શબ્દથી કર્મશાહ વગેરે યશો” એમ શ્રીમહાવીરપ્રભુએ પૂર્વે કહ્યું હતું અને તે પ્રમાણે સમજી શકીએ છીએ.

૧૭. પાટલીપુત્રમાં થનાર કલંકી રાજનો પુત્ર વિમલવાહન રાજ સત્તરમે ઉદ્ધાર કરાવશે, તેમજ અન્યતીર્થોના પણ ઉદ્ધારો કરાવશે. ત્રણપણ્ડમાં આર્યઅનાર્ય દેશમાં સર્વત્ર મન્દિરો કરાવશે અને જિનશાસનની પ્રભાવના કરશે. એક દિવાલી કલ્પની પ્રતિમાં પીસ્તાલીસ ઉપકલંકીઓ અને પાંત્રીશ કલંકી રાજનો થયા બાદ કલંકીરાજ યશે એમ લખ્યું છે.

શ્રીસિદ્ધાચળનાં એકવીસ તથા વિશેષ નામ શ્રીશત્રુંજયનું માહાત્મ્યમાં નીચે પ્રમાણે લખવામાં આવ્યાં છે.

સિદ્ધાચલના ૨૧ નામે.

૧ શત્રુંજય	૮ પર્વતેન્દ્ર	૧૫ શાશ્વત
૨ પુદ્ગરીકગિરિ	૯ શ્રીસુબ્રા	૧૬ સર્વકામદ

૩ મહાઅચલ	૧૦ શ્રીપદ	૧૭ પુષ્પદન્ત
૪ સિદ્ધિક્ષેત્ર	૧૧ દદશકિત	૧૮ મહાપદ્મ
૫ વિમલાચલ	૧૨ અકર્મક	૧૯ પૃથ્વીપીઠ
૬ સુરશૈલ	૧૩ મુકિતનિલય	૨૦ પાતાલમૂલ
૭ પુન્યરાશિ	૧૪ મહાતીર્થ	૨૧ કૈલાસ.

શ્રીસિદ્ધાચલનાં ૧૦૮ નામો.

૧ શત્રુજ યગિરિ	૩૪ શ્રીપદ	૬૭ ગુણકન્દ
૨ બાહુબલી	૩૫ હસ્તગિરિ	૬૮ સહસ્રપત્ર
૩ મરૂદેવી	૩૬ શાશ્વત	૬૯ શિવકંઠર
૪ પુન્ડરિકગિરિ	૩૭ લલ્યગિરિ	૭૦ કર્મક્ષય
૫ રૈવતગિરિ	૩૮ સિદ્ધાશખર	૭૧ તમોકન્દ
૬ વિમલ ાચલ	૩૯ મહાપદ્મ	૭૨ રાજરાજેશ્વર.
૭ સિદ્ધરાજ	૪૦ માલવત	૭૩ લલતારણુ
૮ લગીરથ	૪૧ પૃથ્વીપીઠ	૭૪ ગજચન્દ્ર
૯ સિદ્ધક્ષેત્ર	૪૨ દુઃખહર	૭૫ મહોદય
૧૦ સહસ્રકમલ	૪૩ મુકિતરાજ	૭૬ સુરકાન્ત
૧૧ મુકિતનિલયગિરિ	૪૪ મણિકાન્ત	૭૭ અચલ
૧૨ સિદ્ધાચલ	૪૫ મેરૂમહીધર	૭૮ અભિનન્દ
૧૩ શતકૂટ	૪૬ કંચનગિરિ	૭૯ સુમતિ
૧૪ દંકગિરિ	૪૭ આનન્દધર	૮૦ શ્રેષ્ઠ
૧૫ કંઈબગિરિ	૪૮ પુષ્પકન્દ	૮૧ અભયકન્દ
૧૬ કોડીનિવાસ	૪૯ જમાનન્દ	૮૨ ઉજ્જવલગિરિ
૧૭ શોહિત્ય	૫૦ પાતાળમૂળ	૮૩ મહાપદ્મ
૧૮ તાલધ્વજ	૫૧ વિલાસ	૮૪ વિશ્વાનન્દ
૧૯ પુન્યરાશિ	૫૨ વિશાલ	૮૫ વિજયભદ્ર

૨૦ મહાબલગિરિ	૫૩ જગતારણુ	૮૬ ઇન્દ્ર
૨૧ દૃઢશક્તિ	૫૪ અકલંક	૮૭ કપરદર્શિવાસ
૨૨ શતપત્ર	૫૫ અકર્મક	૮૮ મુક્તિનિકેતન
૨૩ વિજયાનન્દ	૫૬ મહાતીર્થ	૮૯ કેવલદાયક
૨૪ ભદ્ર કર	૫૭ હેમગિરિ	૯૦ ચર્યગિરિ
૨૫ મહાપીઠ	૫૮ અનન્તશક્તિ	૯૧ અષ્ટોતરશતકૃત
૨૬ સુરગિરિ	૫૯ પુરુષોત્તમ	૯૨ સૌદ્ય
૨૭ મહાગિરિ	૬૦ પર્વતરાજ	૯૩ યશોધર
૨૮ મહાનન્દ	૬૧ જ્યોતિષ્ય	૯૪ પ્રીતિમંડળ
૨૯ કર્મસાધન	૬૨ વિલાસભદ્ર	૯૫ કામુકકામ
૩૦ કૈલાસ	૬૩ સુભેદ્ર	૯૬ સદગ્ગનન્દ
૩૧ પુષ્પદન્ત	૬૪ અજરામર	૯૭ મહેન્દ્રધ્વજ
૩૨ જયન્ત	૬૫ ક્ષેમંકર	૯૮ સર્વાર્થસિદ્ધ
૩૩ આનન્દ	૬૬ અમરકેતુ	૯૯ પ્રિયંકર

આ પછીના ૧૦૦થી ૧૦૮ નામો કશે પણ પ્રાપ્ત થઈ શક્યાં નથી, તે ઉપરથી સંભવે છે કે નવાણું યાત્રા કરવાનો રિવાજ ચાલુ હોવાથી અને નિત્ય એક એક એમ નવાણું નામોનું ધ્યાન કરવાથી તે નવાણું નામો પ્રચલિત રહી બાકીના નવ નામો પ્રાયઃ વિચ્છેદ થયાં હશે ! શ્રીશત્રુંજયમાહાત્મ્યની અંદર પણ ૧૦૮ નામો આપ્યાં નથી, પરંતુ શ્રીધનેશ્વરસૂરિ જણાવે છે કે આ નામો શ્રીસુધર્માગણધરે રચેલાં મહાકલપસૂત્ર અર્થાત્ શત્રુંજયમાહાત્મ્યથી જોઈ દેવાં, પરંતુ તે ગ્રન્થ પણ વિચ્છેદ હોવાથી તે નામો જાણવાં ક્યાંથીજ બને ? જો શ્રીધનેશ્વરસૂરિયે પોતાના શત્રુંજયમાહાત્મ્યમાં એ નામો આપ્યાં હોત

તો આજ અતીવ ઉપયોગી થઈ પડત. તેઓએ વિશેષ
નીચેનાં નામો પણ શત્રુજયગિરિનાં કહેવાય છે એમ
પોતાના શત્રુજયમાહાત્મ્યમાં વર્ણવ્યું છે.

બ્રહ્મગિરિ	નાન્દિગિરિ	શ્રેયઃ પદ
પ્રલોઃ પદ	સર્વકામદઃ	ક્ષિતિમંડલમંડન
સહસ્રાખ્યગિર	તાપસગિરિ	સ્વર્ગગિરિ
ઉમાશંભુગિરિ	સ્વણગિરિ	ઉદયગિરિ
આબુદગિરિ		વગેરે વગેરે.

શ્રીમાન્ વીરવિજયજીએ નવાણું પ્રકારી પૂજામાં
પહેલીજ ઢાલમાં એક સ્થળે—

“ નમિએ નામ હજાર ”

એ પ્રમાણે સૂચવી એના હજાર નામો હોવાનું
સૂચવ્યું છે, પરંતુ પોતે નવાણું પ્રકારી પૂજા હોવાથી નવાણું
નામોજ આપ્યાં છે. હજાર નામ કશેથી પ્રાપ્તિ થઈ શકે તેવું પણ
હાલ જણાતું નથી. કારણ જ્યાં ૧૦૮નું જ ઠેકાણું નહિ તો
૧૦૦૦ની તો વાતજ શી? હા ! માત્ર એટલું છે કે નામાંસર
અને રૂપાંતર થયેલાં નામોને વધારી અંદર ગણવામાં આવે
અથવા ધનેશ્વરસૂરિએ ઉપર લખેલાં નામો વધારવામાં આવે
તો ૧૦૮ અથવા તેથી વધુ પણ મળી શકે ! હાલ તો
માત્ર નવાણું નામોજ મળ્યાં છે અને એકવીશ નામોનો
તેની અંદર સમાવેશ થઈ જાય છે.

રૂપાંતર અને નામાંતર નામોનાં ઉદાહરણો—
 વિમળાચલ બદલે વિમળાદ્રિ. સહસ્રાખ્ય બદલે સહસ્રકમળ.
 મહાગિરિ બદલે મહાચલ. સુરકાંત બદલે સુરપ્રિય.

ધત્યાદિ.

સિદ્ધાચલ ઉપર શ્રીઆદિનાથભગવાન્ પૂર્વનવાણુ'વાર ચઢ્યા હતા, અને તેમનાં પગલાં હાલ રાયણુતળે વિરાજમાન છે. જે મનુષ્ય સંઘપતિ થઈને સિદ્ધાચલતીર્થ'ની યાત્રા કરે છે તે આસન્નકાળમાં મુક્તિ જનાર હોય છે તો રાયણુના વૃક્ષમાંથી તેના ઉપર દૂધ ઝરે છે. ઋષભદેવભગવાન્ કેવલજ્ઞાન પ્રાપ્ત કરીને સિદ્ધાચલ ઉપર પધાર્યા તેવારે બાર પર્ષદા આગળ સિદ્ધાચલનું માહાત્મ્ય વર્ણવ્યું હતું.

સિદ્ધાચળપર મુક્તિ પામનારાઓ.

શ્રીઅણ્ણતનાથભગવંતે સિદ્ધાચલ પર ચોમાસુ કર્યું હતું. શ્રીસાગરમુનિએ એક કોડના પરિવાર સાથે સિદ્ધાચલપર કર્મના પાશ તોડ્યા હતાં ભરતરાજાએ કેવળજ્ઞાન પામીને પાંચ કોડ મુનિનાં પરિવાર સાથે ત્યાં સિદ્ધિપદ પ્રાપ્ત કર્યું હતું. શ્રીઆદિનાથના ઉપગારથી અણ્ણતસેને સિદ્ધાચલપર સત્તર કોડ મુનિના પરિવારની સાથે શિવપદ પ્રાપ્ત કર્યું હતું.

ચત્રમુદિ પૂનમના દિવસે દશ હજાર મુનિ ત્યાં મુક્તિ પદને પામ્યા. આદિત્યચંદ્રા શ્રીસિદ્ધાચલ પર એક લાખમુનિની સાથે શિવપદને પામ્યા. સોમચંદ્રા તેર કોડની સાથે અને નારદજી એકાણુ લાખની સાથે ત્યાં સિદ્ધિપદ પામ્યા. વસુદેવની પાંત્રીશ હજાર નારીઓ શ્રીસિદ્ધાચલ પર મુક્તિ-

પદને પામી. એક કોડ બાવન લાખ પંચાવન હજાર સાતસેને સીત્યોતેર સાધુની સાથે શ્રીશાન્તિનાથે સિદ્ધાચલપર ચોમાસુ કર્યું. દમીતારી નામના મુનિચૌદ હજારની સાથે મુક્તિ પદને પામ્યા. ચૌમાલીસસેની સાથે વૈદર્ભી ત્યાં મુક્તિપદને પામી. એક હજારની સાથે થાવચ્યાપુત્ર ત્યાં મુક્તિપદને પામ્યા. શુકપરિગ્રાજક ત્યાં મુક્તિ પદને પામ્યા અને પ્રદ્યુમ્નપ્રિયા ત્યાં મુક્તિપદને પામી. પાંચસેની સાથે શૈલકમુનિ ત્યાં મુક્તિ પદને પામ્યા. સાતસેની સાથે મુલદ્રમુનિ ત્યાં મુક્તિપદને પામ્યા. રામ ભરત ત્રણકોડની સાથે ત્યાં મુક્તિપદને પામ્યા અને શ્રીસારમુનિ કોડ મુનિની સાથે ત્યાં મુક્તિપદને પામ્યા. સાડી આઠ કોડ મુનિની સાથે સાંખપ્રદ્યુમ્ન કુમાર મુક્તિપદને પામ્યા. એક કોડની સાથે કદમ્બગણધર ત્યાં મુક્તિપદને પામ્યા. જાલી, મયાલી અને ઉવયાલી ત્યાં અણસણ કરી મુક્તિ પદને પામ્યા. દેવ-કીના છ પુત્રો અણસણ કરી ત્યાં મુક્તિપદને પામ્યા. બે કોડ મુનિની સાથે નમિ અને વિનમિ વિદ્યાધર સિદ્ધાચલપર સિદ્ધિપદને પામ્યા, તથા દશકોડ મુનિની સાથે દ્રાવિડ અને વાલીખીલ્લ ત્યાં મુક્તિપદને પામ્યા.

સિદ્ધાચલનો એટલો બધો મહિમા છે કે કોડ શ્રાવકોને કોઈ જમાડે અને જૈનતીર્થોની યાત્રા કરી આવે તો પણ તેનાથી સિદ્ધાચલ પર એક મુનિને દાનઆપતાં વિશેષ ફળ થાય છે. ચાર હુત્યાના કરનારા, પરહાર ભોગવનારા, તથા પોતાની જહેનને ભોગવનારા ચંદ્રશેખરરાજાનો પણ એ ગિરિથી ઉદ્ધાર થયો છે. દેવગુરૂદ્ય ચોરીખાનારા

મનુષ્યો ઐત્રી કાંતીકી પૂનર્મની સિદ્ધાચલનો થાંત્રા કરે
 અને તપજપંથ્યાને કરે તો તેનાં પાપકર્મ ટળી જાય છે,
 ઇત્યાદિ સિદ્ધાચલનું માહાત્મ્ય લખવામાં આંચું છે. શ્રીસિ-
 દ્ધાચલમાહાત્મ્યઅથમાં તત્સંબંધી ઘણું વર્ણન કરવામાં
 આંચું છે, તે નીચે મુજબ.

શાયતે કેવલજ્ઞાનાન્માહાત્મ્યં નાસ્ય પાર્યતે ॥

શક્તું તથાપિ દેવેન્દ્ર ! કથ્યતે તવ પૃચ્છનાત્ ॥ ૨૨ ॥

નામાન્યમૂનિ યઃ પ્રાતઃ, પઠત્યાકર્ણયત્યપિ ॥

મવન્તિ સંપદસ્તસ્ય વ્રજન્તિ વિપદઃ ક્ષયમ્ ॥ ૨૩ ॥

તીર્થાનામુત્તમં તીર્થં, નગાનામુત્તમો નગઃ ॥

ક્ષેત્રાણામુત્તમં ક્ષેત્રં, સિદ્ધાદ્રિરયમીદ્રિતઃ ॥ ૨૪ ॥

ત્ર્યેલોક્યે યાનિ તીર્થાનિ, પંચિત્રાણિ સુરેશ્વર ॥

દૃષ્ટાનિ તાનિ સર્વાણિ, દૃષ્ટે શત્રુહ્ણયે ગિરૌ ॥ ૨૫ ॥

પદ્મદશકર્મભૂમૌ, નાના તીર્થાનિ સન્તિ હિ ॥

શત્રુહ્ણયસમં તેષુ, નાંપરં પાપહત્ ક્વચિત્ ॥

કુંત્રિમેષ્વન્યતીર્થેષુ, પુરોધ્યાનનગાદિષુ ॥

જપેસ્તંપોમિર્નિયમૈર્દર્શિનાધ્યયનેન ચ ॥

અર્જયન્તિ હિ ચતુર્ણ્યં, સંસ્માદશગુણે મવેત્ ॥

જિનતીર્થેષુ જંજુષુ, ચૈત્યે શતગુણં સતઃ ॥

શાશ્વતે ચાતકીવૃક્ષે, તત્સહસ્રગુણં મતમ્ ॥

પુષ્કરદ્વીપચૈત્યેષુ, રોચકે ચાંક્ષને ગિરૌ ॥

क्रमात् तस्मादशगुणं, पुण्यं भवति वामन ॥
 नंदीश्वरे कुण्डलाद्रौ, मानुषोत्तरपर्वते ॥
 वैमारेऽपि समेदाद्रौ, वैताढ्ये मेरुपर्वते ॥
 रैवताऽष्टापदे चैव, क्रमात् कोटिगुणं भवेत् ॥
 शत्रुञ्जयेऽनन्तगुणं, दर्शनादेव तन्मतम् ॥
 सेवनात्तु फलं शक्र, यत्तद्वक्तुं न पार्यते ॥
 अन्यत्र पूर्वकोट्या यत्, शुद्धध्यानेन शुद्धधीः ॥
 प्राणी बध्नाति, यत्कर्म, मुहूर्तादिह तद्भुवम् ॥ ५४
 नास्त्यतः परमंतीर्थे, सुरराज जगन्त्रये ॥
 अस्यैकवेलं नाम्नापि, भुतेनाहःक्षयो भवेत् ॥ ५६
 शत्रुञ्जयमिदं तीर्थं, न यावत् पूजितं भवेत्
 गर्भवासो हि तस्यास्ति, तावता दूरतां वृष ॥ ५९
 कथं भ्रमासि मूढात्मन् धर्मो धर्म इतिस्मरन् ॥
 एकं शत्रुञ्जयं शैल मेकवेलं निरीक्षय ॥ ६१ ॥
 जिना अनन्ता अत्रेयुः सिद्धाश्चात्रेव वासव ॥
 मुनयश्चाप्यसंख्याता स्तेनतीर्थमिदं महत् ॥ ७८ ॥
 चराचराश्चतेजीवा धन्यास्तेत्र सदानगे ॥
 धिक्त्तस्य जीवितयेन न द्रष्टुं तीर्थमप्यदः ॥ ७९ ॥
 मयूरसर्पसिंहाद्या हिंसा अप्यत्र पर्वते ॥
 सिद्धाः सिद्ध्यन्ति सेत्स्यान्ति प्राणिनो जिनदर्शनात् ॥ ८० ॥
 बाल्येऽपि यौवने बार्ध्मे तिर्यक्जातौचयत्कृतम् ॥
 सत्पापं विलयं याति सिद्धाद्रेः स्पर्शनादपि ॥ ८१ ॥
 स्वर्लोके यानि विमानि भूतलैर्यानिवासव ॥
 पातालेऽपि तदर्चातोऽप्यधिकेऽजिनार्चना ॥ ८९ ॥

तावद्वर्जन्ति हत्यादि-पातकानीह सर्वतः ॥
 यावत् शत्रुंजयेत्यारव्या भूयते न गुरोर्मुखात् ॥ ९४ ॥
 नमेतव्यं नमेतव्यं, पातकेभ्यः प्रमादिभिः ॥
 भूयतामेकवेलं भी सिद्धिक्षेत्रगिरेः कथा ॥ ९५ ॥
 वरमेकदिनं सिद्धक्षेत्रे सर्वज्ञ सेवनम् ॥
 नपुनस्तीर्थं लक्षेषु भ्रमणं क्लेशभाजनम् ॥ ९६ ॥
 पदेपदे विलीयन्ते भवकोटि भवान्यपि ॥
 पापानि पुण्डरिकाद्रे र्यात्रां प्रतियियासताम् ॥ ९७ ॥
 एकैकास्मिन् पदेदत्ते पुण्डरिक गिरिप्रति ॥
 भवकोटिकृतेभ्योऽपि पातकेभ्यः स मुच्यते ॥ ९८ ॥
 भुते शत्रुंजये पुण्यं यत्स्यात् कोटिगुणं ततः ॥
 निकटस्थे दृष्टेऽपि दृष्टेऽनन्तं गुणंचतत् ॥
 दृष्टया दृष्टेऽथ सिद्धाद्रौ संधार्चनपरानराः ॥
 अर्जयन्ति महापुण्यं लोकाग्रावधियायि यत् ॥
 यतिः पूज्योयतिः सेव्यो यतिर्मान्यो मनीषिभिः ॥
 यते राराधनायात्रा सफला निष्फलान्यथा ॥
 निदानं वीतरागत्वे प्राग्मवे गुह्यवाग्यतः ॥
 देवतत्त्वादपिततो गुरुतत्त्वं महद्भिदुः ॥
 सहस्रलक्षसंख्यातै विशुद्धैः भावकैरिह ॥
 यद्मोजितै र्भवेत् पुण्यं मुनिदानात् ततोऽधिकं ॥
 यादृशस्तादृशोवापि लिङ्गी लिङ्गेन भूषितः ॥
 श्री गोतम इवाराध्यो बुधैर्बोधिसमन्वितैः ॥
 वर्तमानोऽपिविवेचन यादृशस्तादृशोऽपिसन् ॥
 यतिः सम्यक्त्वं कलितैः पूज्यः भोणिकवत् सदा ॥

ગુરો રાગધનાત્ સ્વર્ગો નરકશ્ચ વિરાધનાત્ ॥
 દ્વેગતી ગુસ્તોલમ્યે ગ્રણ્હૈતૈકાં નિજેન્દ્રિયા ॥
 અન્યસ્થાનકૃતં તપ મિહો જ્ઞાતિ સુવાસનઃ ॥
 જ્ઞયદ્વિહિતંકમં વજ્રલેપંતુતન્નવેત્ ॥
 શ્રી તીર્થેઽસ્મિન્નાન્યનિન્દા ન પરપ્રોહ ચિંતનમ્ ॥
 ન પરછીપુ લૌલ્યત્વં ન પરદ્રવિણેપુ ઘોઃ ॥
 અવાહિતં યથાકામ મવિશ્રાન્તંચયે નરાઃ ॥
 દદનેદાન માનન્દાત્ સુખિનસ્તેસ્યુરુશ્ચકૈઃ ॥

ભાષાર્થ—મહાત્મીસ્વામી દેવેન્દ્રના પૂજારાથી કહે છે કે હે
 દેવેન્દ્ર ! આ તીર્થનું જે માહાત્મ્ય કેવળજ્ઞાનથી જણાય છે તે વર્ણ-
 વતાં પાર આવે તેમ નથી તો પણ તારા પૂજારાથી હું કિંચિત્
 માત્ર કહું છું.—“જે પુરુષ આ તીર્થના નામોનું સત્તારમાં સ્મરણ કરે
 છે એ સંભળે છે તેને સર્વદા સર્વ સંપત્તિઓ સંપડે છે અને
 વિપત્તિઓનો વિદ્વંસ થાય છે. આ સિદ્ધાંતપાત્ર સર્વ તીર્થોમાં
 ઉત્તમ તીર્થ તરીકે, (ઉત્તમોત્તમક્ષેત્ર તરીકે) પ્રખ્યાત છે.

હે સુરેશ્વર ! ત્રણસુરનને વિષે જેટલા પતિત તીર્થો છે તે
 બધા એક શત્રુજનના દર્શન કર્યે છેને સપ્તગા જે. જ સમજવાં.
 પંદર કર્મભૂમિને વિષે વિવિધ પ્રકરના તીર્થો અસ્તિત્વ ધરાવે છે
 તેઓમાં શત્રુજનસમાન પાપનો નાશ કરનાર અન્ય કોઈ નથી.
 પૂર ઉદ્યાન અને પર્વતોમાં રહેલા કૃત્રિમ અન્યતીર્થોમાં જપનપ
 નિયમદાન અભ્યયન આદિથી જે પુણ્ય ઉપાર્જન થાય છે તેના કરતાં
 જિનેશ્વરશ્રમવાનના તીર્થોમાં દસ ગણું પુણ્ય થાય છે અને તેથી
 વિશેષ, શન ગણું પુણ્ય જંજીવણ પર રહેલા ચૈત્યમાં થાય છે, અને
 શાશ્વત એવા “ધાતકી વૃક્ષ” પર દગ્ગર ગણું પુણ્ય થાય છે.
 મુકર દ્વીપ ચૈત્યોમાં, રાયકમાં, અંજનગિરિમાં અનુક્રમે દસદસગણું

વધારે પુણ્ય થાય છે. નન્દીશ્વરમાં કુણ્ડલાદ્રિમાં, માનુષેતરે પર્વત ઉપર, વૈભારગિરિપર, સમેતશિખરપર વૈતાલ્યપર્વતપર, મેરૂપર્વતપર, રૈવનગિરિપર, અને અષ્ટાપદવગેરેમાં જે ચૈત્યો આવેલાં છે; તેમાં અનુક્રમે કોટિગણ પુન્ય થાય છે, તેનાથી અનંતગણ પુણ્ય સત્તુંજયના દર્શન માત્રથી થાય છે.

હે શક ! તેના સેવનથી જે પુણ્ય થાય છે; તેનો વાચાને પણ અંગે ચર છે. બીજે સ્થળે નિર્મલ શુદ્ધિવાળો પ્રાણી શુદ્ધિમાન ની કોટિપૂર્વકમાં જે સત્કર્મ બાંધે છે તે આસ્થળે એક મૂર્ત માત્રમાં ઉપાર્જન થઈ શકે છે એ નિઃશંકય છે.

હે સુરરાજ ! ત્રણ જગતને વિષે આનાથી બીજું કોઈ ઉત્કૃષ્ટતીર્થ નથી. આ તીર્થનું એક વખત નામ માત્ર અવલુ કરવાથી આપનો ક્ષય થઈ જાય છે. જ્યાંસુધી સત્તુંજયતીર્થ પૂજ્યું નથી તાવત તેને ગર્ભવાસ છે અને ધર્મ પણ તેનાથી દૂર છે. હે મહાત્મન, તું ધર્મ ધર્મ કરતો ક્યાં રખડ્યા કરે છે!!! એકવાર સત્તુંજયને દેખ !!! શામાટે અન્યત્ર પરિભ્રમણ કર્યા કરે છે. અત્ર અનન્ત જિને આવેલા છે, સિદ્ધ થયા છે, અને અસંખ્યાતા મુનિયો સિદ્ધિપદ પામ્યા છે. તેથી આ તીર્થ મહાન છે. ચર અને અચર જે જીવો આ પર્વતમાં રહેલા છે તેમને ધન્ય છે. જેને આ તીર્થ જોયું નથી તેના જીવતરને પિષ્કાર છે. મયુર, સર્પ, અને સિંહ વગેરે હિંસક પ્રાણીયો આ પર્વતમાં જિનેશ્વરના દર્શનથી સિદ્ધિપદને પામ્યા છે અને પામશે. બાલ્યાવસ્થામાં, યૌવનમાં વૃદ્ધાવસ્થામાં અને તિર્યચની યોનિમાં જે પાપ કરેલું હોય છે તે સિદ્ધાચલના સ્પર્શમાંથી નાશ પામી જાય છે. સ્વર્ગલોકને, વિષે મૃત્યુપર અને પાતાળને વિષે જે જિને છે તેની પૂજા કરવાથી

પણ આધિક ફળ આ સ્થળે જિનેશ્વરભગવાનની પૂજા કરવાથી થાય છે. હસાદિ મહાન્ પાપોનું જોર સાં સુધી ચાલે છે કે જ્યાંસુધી ગુરૂના મુખથી 'શત્રુજય' એવો શબ્દ અત્યુચ્ય કર્યો નથી. પાતકોથી પ્રમાદિઓએ બંધીવું નહિ, બંધીવું નહિ. એક વખત તેઓએ સિદ્ધાયલની કથા સાંભળવી. એકજ દિવસ સિદ્ધક્ષેત્રમાં સર્વશુદ્ધ પૂજા કરવી તે સારું પણ લાખો તીથેતિ રિથે કલેશના સ્થાનરૂપ પરિશ્રમણ સારું નહિ. કેટિભવમાં હિપાજન કરેલા પાપો, પુંડરિકગિરિની યાત્રા માટે સન્મુખ જતાં પગલે પગલે નાચ પામે છે. પુંડરિકગિરિમતિ એકેક પગલું હાથે છતે યાત્રાળુ કેટિ ભવોનાં પાતકો થકી મૂકાય છે. શત્રુજયને સાંભળ્યે છતે જે પુણ્ય થાય છે તેનાથી ઘણું પુણ્ય તેની પાસે જવાથી થાય છે અને દેખવાથી અનન્ત ગણું પુણ્ય થાય છે. સિદ્ધાયલને દષ્ટિવડે જોઇને સંધની સેવામાં તત્પર એવા મનુષ્યો લોકામ સ્થિત સિદ્ધિપદને પ્રાપ્ત કરાવનાર મહા પુણ્યને સન્મુખાજન કરે છે. શુદ્ધિમાનોને યતિ પૂજ્ય છે. યતિ સેવ્ય છે ને યતિજ માન્ય કરવા યોગ્ય છે, માટે યતિની આરાધના કરવાથી યાત્રા સફળ થાય છે અન્યથા નિષ્ફળ થાય છે. ગુરૂની વાણી પૂર્વ ભવમાં વીતરાગસ્વ પ્રપ્ત કરવામાં કારણભૂત છે તેથી દેવતત્ત્વથી પણ ગુરૂતત્ત્વ મહાન્ છે એમ જાણવું. દશ કોડ નિર્મળ આવકોને ભોજન કરાવવાથી જે પુણ્ય થાય છે તેથી અધિક પુણ્ય એક મુનિને દાન આપવાથી થાય છે. જેવા તેવા વેપારી સાધુને પણ સમ્યક્ત્વધારી આવકોએ શ્રીગૌતમની માફક આરાધવો જોઇએ. વેપાયુક્ત જેવા તેવા યતિ હોય તેને સમ્યક્ત્વધારી વિશુધ્ધિએ શ્રેષ્ઠિકની માફક સર્વદા સેવવો જોઇએ. ગુરૂથી જે ગતિ પ્રાપ્ત કરી શકાય છે ગુરૂ આરાધના કરવાથી સ્વર્ગ અને ગુરૂવિરાધના કરવાથી નરક, પ્રેતાની ધમ્મજા પ્રમાણે બેમાથી એક ગ્રહણ કરી લેવી. અન્યથા કરેલું પાપ સુવાસના યુક્ત પુરૂષ અહો આવીને લગે છે પણ આ સ્થળે આવીને

કહે છે કે “વજ્રવેપ” સમ થાય છે. આ તીર્થમાં અન્યની નિન્દા, પરદ્રોહચિંતન, પરબીદોહપતા, ને પરદ્રવ્યકરણશુદ્ધિ ન રાખવી, જે પ્રકારે અવિશ્રાન્ત દાનને આપે છે, અવિરત યથા કામની પેઠે આનન્દથી અવિશ્રાન્ત દાનને આપે છે તે સુખી થાય છે.” ઇલાદિ સિદ્ધાયજના મહિમા સંજ્ઞાથી ધણું કથવામાં આવ્યું છે.

સંજ અને સંઘપતિ સંજ્ઞાથી શ્રીશત્રુંજયમાહાત્મ્યગ્રન્થમાં ઉપયોગી જ્ઞાનથી જે કંઈ છે તે અત્ર લખવામાં આવે છે.

નપ્રાપ્યતે વિના માગ્યં સંઘાધિપપદંદૃષ ॥

સત્યામપિહિસંપતૌ પુણ્ડરિક હવાચલઃ ॥

અન્દ્રં પદં ચક્રિપદં સ્લાઘ્યં સ્લાઘ્યતરં પુનઃ ॥

સંઘાધિપપદં તામ્યાં નવિનાસુકુતાર્જનાત્ ॥

તીર્થેકરનામગોત્ર મર્જયત્યતિદુર્લભમ્ ॥

ઠગ્ધ્વા દર્શનસંશુદ્ધિ સંઘાધિપતિરુત્તમમ્ ॥

અર્હતામપિમાન્યોઽયં સંઘઃ પૂજ્યોહિ સર્વદા ॥

તસ્યાધિપો ભવેચ્ચસ્તુ સહિલોક્ષોત્તરસ્થિતિઃ ॥

ચતુર્વિધેન સંધેન સહિતઃ શુભવાસનઃ ॥

રથસ્યદેવતાગારજિનિવિભમહોત્સવૈઃ ॥

ચન્દ્રન્ પંચ વિષંદાનં પ્રાર્યનાકલ્યણાદપ ॥

પુર પુરે જિનાગારે કુર્વાણો જ્વજરોપણમ્ ॥

શત્રુંજયે રૈવતેચ વૈમારેઽષ્ટાપદાચલે ॥

સમેતશિખરે દેવાનર્ચયન્ શુભદર્શનઃ ॥

સર્વેજ્ઞેજ્ઞથ ચૈકસ્મિન્ ગુર્વાદેશપરાયણઃ ॥

ફન્દ્રૌત્સવાદિકં કુર્વન્ કૃત્યં સંઘપતિ મૈવેત્ ॥

સદારાઘ્યોઽપિ યત્ પુણ્યકર્મણા રાચ્યતે ગુરુઃ ॥

સૌરમ્યંતત્ સુવર્ણસ્ય સાચેન્દો નિઝલંકતા ॥
 મિથ્યાત્વિષુ ન સંસર્ગ સ્તદ્વાચ્યેજ્વલ્યનાદરઃ ॥
 વિધેયઃ સંઘપતિના સદ્યાન્નાફલમિચ્છતા ॥
 ન નિન્દા ન સ્તુતિઃ કાર્યા પરતીર્યસ્ય તેન હિ ॥
 પાલનીયં ત્રિશુદ્ધયા ત્વ સમ્યક્ત્વં જીવિતાવધિ ॥
 સાધૂન્ સધર્મિસદ્ધિતાન્ વજ્રાન્નનમનાદિભિઃ ॥
 પ્રત્યન્દ્રં પૂજયત્યેપ સંઘયાત્રાં કરોતિ યઃ ॥
 પાશ્વિકાદીનિપર્વાણિ ધર્માન્ દાનાદિકાંશ્વસઃ ॥
 શ્રી સંઘપૂજા મત્યુષ્ઠૈઃ કુર્યાદાર્જવસંયુતઃ ॥
 સદિ સંઘપતિઃ પૂજ્યઃ સુરાણામાપિજાયતે ॥
 સિદ્ધઃ સ્યાત્ તદ્ભવે કશ્ચિદ્ મવેપુ ત્રિપુ કશ્ચનઃ ॥

ભાષાથી "હે રાજા પુરુષરિકગિરિની આજ્ઞા "સંઘવીપદ"

સંપત્તિ મળ્યા છતાં પણ આગ્યવિના પ્રાપ્ત થતું નથી. ઇન્દ્રપદ,
 મકલ્પવીપદ આદિય છે, પણ "સંઘવીપદ" તે બન્નેથી આશ્ચર્ય કરે છે
 અને તે સુકૃત કર્મા વિના સર્વદા પ્રાપ્ત થઈ શકતું કથી. સંઘવી,
 શુદ્ધસમ્યક્ત્વને પામીને ઉત્તમ અને દુર્લભ તીર્થ કરનામ હિપાજન કરે છે.
 સંઘ સર્વદા અર્હતોને પણ માન્ય પૂજ્ય છે, તેના જે અધિપતિ
 થાય છે તે લોકોત્તરસ્થિતિને પ્રાપ્ત કરે છે. શુભવાસનાવાળો જીવો.
 સંઘવી યજુર્વિધસંધની સાથે રથમાં સ્થાપિત કરેલા દેવગૃહના
 બિનબિંબોનો મહોત્સવ કરતો હતો; યાગકા પ્રત્યે
 કલ્પવૃક્ષસમાન પાંચ પ્રકારનાં દાન દેતો હતો; માર્ગમાં
 આપતો દરેક નગરોના બિનાગારોમાં દેવજોરોપણ કરતો હતો;
 શત્રુજય, દૈવત, વૈભાર, અષ્ટાપદ, અને સમ્યેતશિખરે શુભદર્શન
 વાળો તે દેવોની પૂજા કરતો હતો; અને જો બધા તીર્થોમાં અગર જોઈ-
 માં ગુરની અગ્રામાં તસ્મીન જોવો તે ઇન્દ્રોત્સવાદિક કરતો હતો.

કૃતાર્થ થાય છે. પોતે હમે શાં આરાધન કરવા યોગ્ય છે. છતાં સંધવી પુણ્યકર્મ વડે શુરુનું આરાધન કરે છે તે સુવર્ણની સુગંધતાને ચંદ્રની નિષ્કંઠકતાજ છે. સુયાત્રાનું ફક્ત ઇચ્છનાર સંધવીએ મિથ્યાત્વીની જોડે સંસર્ગ અને તેઓના વાક્યો તરફ આદરભાવ પણ ન કરવો જોઈએ, તેથી પરતીર્યની કદી નિન્દા તેમજ સ્તુતિ ન કરવી. ત્રિકરણશુદ્ધિવડે જીવિતપર્યંત સમ્યક્ત્વ પાલન કરવું. જે સંધ યાત્રા કરે છે અને તે સાધર્મિક્યુક્ત સાધુઓને વજ્રાજ દાન અને નમનાદિથી નિરંતર પૂજે છે, પાક્ષિકાદિ પર્વો, દાનાદિક ધર્મો, અને અત્યુત્તમ સંધપૂજા નિષ્કપટભાવે કરનાર તે સંધપતિ દેવતાઓને પણ પૂજ્ય થાય છે. અને કોઈક ત્રણ ભવની અંદર સિદ્ધિપદ પ્રાપ્ત કરે છે. ”

સિદ્ધાયલ્લ ઉપર રત્નની ખાણો, રસકુંપિકાઓ, જડીભુદિયો, શુદ્ધાઓ વગેરે છે. રત્ન અને સુવર્ણની પ્રતિમાઓ શુભ શુદ્ધાઓમાં સ્થાપન કરવામાં આવી છે. શત્રુંજયકલ્પમાં તત્સંબંધી વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે. મુનિમહારાજ ઝીકિપુરવિજયજી તરફથી એક કલ્પ છપાવવામાં આવ્યો છે તેમાં પણ ધણું વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે. સિદ્ધાયલ્લ ૧૨ સૂર્યાવર્ત નામનો કુણ્ડ છે તેના જથ્થસેવનથી અનેક પ્રકારના રોગો નષ્ટ થઈ જાય છે. સિદ્ધાયલ્લપર્વતપર આવેલી રાયણનું માહાત્મ્યદર્શિએ, સારીરીતે વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે. વાગ્દેવોને શત્રુંજયમાહાત્મ્યમાંથી ધર્મદર્શિએ, ઐતિહાસિક દર્શિએ, ભાષ.દર્શિએ, સાહિત્યદર્શિએ, ધણું જણાવતું મળે તેમ છે સંસ્કૃતમાં રચાયેલા શત્રુંજયમાહાત્મ્ય ગ્રંથમાંથી તથા શત્રુંજયતીર્થરાસમાંથી સંસ્કૃતભાષા-દર્શિએ અને ગૂર્જરભાષાદર્શિએ વાગ્દેવોને ધણું જણાવતું મળી શકે તેમ છે.

શ્રીશત્રુંજયરાસના કર્તા શ્રીમાન- જનહર્ષ અને તેમની કૃતિયો.

શ્રીમાન જનહર્ષ અઢારમાં સેકાના મધ્યકાળમાં થયેલા છે. તેઓ ખરતરગચ્છી, તેમના ગુરુ શાંતિહર્ષવાચક હતા. તત્કાલે ખરતરગચ્છાધિપતિ જિનચન્દ્રસૂરિ હતા. શ્રીજનહર્ષજીનું જીવનચરિત્ર પ્રાપ્ત કરવાને માટે ઘણો પ્રયાન કર્યો પણ હજી સુધી અમને પ્રાપ્ત થયું નથી.

અન્ય જિનહર્ષો—

જનહર્ષની સંજ્ઞાને ધારક એક બીજા જનહર્ષસૂરિ “બાલેવા” ગામના હતા. “મીઠડીયા વોરા” તેમનું ગોત્ર હતું. સાં તિલકચંદ નામના તેમના પિતા હતા અને તારાદેવી તેમની માતા હતી. તેમનું મૂળ નામ હીરચંદ હતું તેમણે સંવત્ ૧૮૪૧ની સાલમાં બાકામમાં દીક્ષા લીધી. તેમનું નામ હિતરંગ પાડવામાં આવ્યું. સંવત્ અઢારસે જીવનની સાલમાં જોકે સુદિ ૧૫ પુનમે સુરતખન્દરમાં આચાર્ય પદ લીધું સુરતમાં અજીતનાથના દેરાસરમાં મિંમની પ્રતિષ્ઠા કરાવી. સંવત્ ૧૮૬૬ ની સાલમાં સંઘપતિ ગણિયારાજસમ લુણીયા સાં નિલકચંદના સંઘ સાથે ચૈત્રી પુનમની શ્રીસિદ્ધાચલની યાત્રા કરી તે વખતે તેમની સાથે અગ્નીવારસે ચલિયો તથા સવાલાખ આવક આવિકાઓ હતી. સંવત્ ૧૮૭૦માં તથા સંવત્ ૧૮૭૬ માં સંઘ સાથે શિખરજીની યાત્રા કરી, માળવ દેશમાં મહિપાથનાથની યાત્રા કરી, તથા મેવાડમાં કેશરિયાજીની યાત્રા કરી. સંવત્ ૧૮૭૭ની સાલમાં અષાઢ સુદિ ૧૦ ના દિવસે વિકાનેરમાં શ્રીમધરરામીના દેરાસરમાં પત્નીશ્ચ મિંમની તેમને અંજનપ્રસાદ કરી હતી. સંવત્ ૧૮૮૬ ની સાલમાં મહા સુદિ ૧૦ દશમે વિકાનેરનાં શેડિયા શાહ અમીનદે કરાવેલા સમેતશિખર-

જીના દેરાસરની પ્રતિષ્ઠા કરી બાદશાહોત્રિય જેલલમેર નિવાસી શેઠ આદરમલજી (જેરમલજી) દાનમલજીની પ્રેરણાથી વિકાનેરથી વિહાર કરી સંવત્ ૧૮૬૨નું ચોમાસું મડોવર રહ્યા. ત્યાંથી સંધ નીકળવાનો હતો, પરંતુ ૧૮૬૨ ની સાલમાં આસો વદિ ૬ ના દિવસે ચાર પ્રહરનું અણસણ કરી દેવલોક ગયા. એમણે વિશસ્થાનકની પૂજા રચી છે.

ઝોગણીશમાં સૈકામાં થયેલા જિનહર્ષના જીવન ચરિત્રની જે યાદિ મળી છે તેથી તે શત્રુંજયરાસના કર્તા નથી પણ ખરનરગમ્હના ૭૦ માં પદ્ધત છે.

ખીજ એક જીનહર્ષ પંદરસોની સાલમાં થયા છે તેમના શિષ્યે હેતુખપડન નામનો અન્ય બનાવ્યો છે અને તેઓ અંગલાચરણમાં પોતાના ગુરુને નમસ્કાર કરે છે. પંદરમા સૈકામાં થયેલા જીનહર્ષે બનાવેલા અન્યો—

જૈનઅન્યાવલિમાં—

આરામશીલા ચરિત્ર (શ્લોકગદ્ય) પત્ર ૨૨ (ખરતર)

વિંશતિસ્થાન ચરિત્ર (શ્લોકગદ્ય) શ્લોક ૨૮૦૦ સંવત્ ૧૫૦૨

રત્નશૈખર કથા (પ્રાકૃત) શ્લોક ૮૦૦

સમ્યક્ત્વકોમુદિ શ્લોક ૨૮૫૦ સંવત્ ૧૪૫૭

અનર્ધ્યરાધન અથવા મોરારિ નાટક શ્લોક ૪૩૫૫

શ્રીજિનહર્ષના નામથી એ સંસ્કૃત અન્યો રચાયેલા છે, રાસ કર્તા શ્રીજિનહર્ષની પૂર્વે સંસ્કૃતમાં અન્યકર્તા તરીકે પન્નરમી સાલમાં શ્રીજિનહર્ષ થયા છે તત્સંબંધે તેમના અન્યોને દેખવાથી વિશેષ પ્રકાશ પાડી શકાય તેમ અન્યોધાય છે.

અહારમાં સૈકાના મધ્યભાગમાં થયેલા રાસકાર જિનહર્ષથી બિજા પૂર્વે એક જીનહર્ષ થયાં તે અને તેમની કૃતિયોનું દિગ્દર્શન કર્યું, અને તેમની પશ્ચાત્ ઝોગણીશમાં સૈકામાં થયેલા જિનહર્ષનું જીવન-ચરિત્ર તથા કૃતિનું સ્વરૂપ ઉપર પ્રમાણે કહ્યું. હવે અહારમાં સૈકા

ના મધ્યકાલમાં થયેલા અને શુનંજયરાસના કર્તા મુનિરાજ કવિરાજશ્રી-
જિનહરપંની કૃતિયો નીચે પ્રમાણે આપવામાં આવે છે.

નામ.	સંવત.	કયાં રચાયો- વગેરેની વિગત.
૧. શુનંજયરાસ.	૧૭૫૫	પાટણમાં રચેલો.
૨. શ્રીપાળરાસ.	૧૭૪૦	ચૈત્ર સુદિ ૭ સોમવાર સર્વ- ઢાલ ૪૬ પાટણમાં રચેલો.
૩. અગ્નિતસેન કનકાવતી.	૧૭૫૧	લિં. ભંડાર
૪. અમરદત્ત મિત્રાનન્દરાસ.	૧૭૪૬	પા. ભં.
૫. મંદનમલયાગિરિ.	૧૭૪૬	પા. ભં.
૬. ચાર મંગલગીત.		
૭. જંઘુરવામીરાસ.	૧૭૬૦	પા. ભં.
૮. જીનપ્રતિમાહુંડી.		પા. ભં.
૯. રતનચૂડરાસ.	૧૭૫૭	પા. ભં.
૧૦. રતનસારરાસ.		
૧૧. વસુદેવકુમારરાસ.	૧૭૬૨	પા. ભં.
૧૨. શીળવતીરાસ.		
૧૩. હરિચંદ્રરાસ.	૧૭૪૪	
૧૪. અમરસેન વજ્રસેનરાસ.	૧૭૫૦	
૧૫. અવન્તીસુકુમાલ ઢાલો.	૧૭૪૧	અપાડ સુદિ ૮ શનિવાર.
૧૬. કુમારપાલરાસ.	૧૭૪૨	છપાયેલો.
૧૭. શુભાવલિ શુભકરવડ.	૧૭૫૧	
૧૮. મહામલ મલયાસુન્દરી.	૧૭૫૧	છપાયેલો.
૧૯. રાત્રીભોજન પરિહાર.	૧૭૫૬	છપાયેલો.
૨૦. વિદ્યોવિદ્યાસરાજરાસ.	૧૭૬૦	આસપાસ.
૨૧. વિશ્વસ્થાનકરાસ.	૧૭૪૮	છપાયેલો.

૨૨. સુદર્શનશેઠરાસ. ૧૭૪૫ આસપાસ.
 ૨૩. સત્યવિજયનિર્વાણ. ૧૭૫૭
 ૨૪. ઉત્તમકુમારચરિત્રરાસ. ૧૭૪૫ છપાયેલો.
 ૨૫. હરીબલભાગીરાસ. ૧૭૪૬ આશી સુદિ ૧ ને શુક્રવાર.

હાલ ઠર ગાથા ૬૭૯
 વર્ધમાન દેશના ગ્રન્થની
 • જાપાનોઆધાર સ્પષ્ટ રચ્યો
 જપાયો મૌકિતિક ત્રીજમા.

૨૬. જીનહર્ષ ચોડીસી. અમદાવાદ હોલ કિપાગ્રથે. ગાલદો ૪૦
 ૨૭. આવક કરણીની સજઝાય. છપાયેલી
 ૨૮. શિયળવતીની સજઝાય છપાયેલી
 ૨૯. પર ભીવર્જન સજઝાય. છપાયેલી
 ૩૦. પાંચમા આરાની સજઝાય. છપાયેલી
 ૩૧. ઠંદણુકપિની સજઝાય. છપાયેલી
 ૩૨. “અંતરભમી સુણુ અમલેસર” સંજાવાળું

સંખેશર સ્તવન.

છપાયેલું

૩૩. જિનહર્ષ કૃતસ્થોથો.
 ૩૪. પાર્થનાથનું સ્તવન (આજ મહોત્સવ અતિયન્ત) છપાયેલું
 ૩૫. ચિંતામણી પાર્થનાથનું સ્તવન-“ચિંતામણી

સહાયકરો મહારાજ ”

છપાયેલું

૩૬. “સુણુ ચતુર્જયધણી” એસ્તવન જોવાનું બાકી.

૩૭. જીવ ઉત્પત્તિની બહોતેર ગાથાની સજઝાય છપાયેલી

૩૮. જિનહર્ષ જત્રીશી

૩૯. „ જત્રીશી

૪૦. „ બહોતેરી

જોવાનું બાકી.

ધૃત્યાદિ શ્રોત્રિનહર્ષની કૃતિયે। જોવામાં આવે છે.

કેટલાક સૈકાઓથી સંસ્કૃત માગધી વગેરે ભાષાઓ બોલાતી

બંધ થઈ અને તેનું વ્યવહારમાં જીવનસ્થાન

ગુજરાતી ભાષામાં અન્યભાષાઓએ લીધું. દક્ષિણમાં મરાઠી,

રાસાઓ લખવાની ગૂજરાતમાં ગૂજરાતી, બંગાલમાં બંગાલી,

આવશ્યકતા. કર્ણાટકમાં કાનડી, તેલંગમાં તેલંગી, હિન્દુ-

સ્થાનમાં હિન્દુસ્થાની વગેરે ભાષાઓ થઈ.

સંસ્કૃત અને માગધીભાષામાં લખાયેલા ગ્રંથોથી જનસમાજ અજાત

રહેવા લાગ્યો. પ્રવર્તતી પ્રાકૃતભાષાઓમાં જે પુસ્તકો લખવામાં આવે

તો તેથી લોકોને ધણો હિપકાર થાય એવી દૃષ્ટિથી આચાર્યોએ

જીવતી ગૂજરાતીભાષામાં પુસ્તકો લખવાની બાલજીવોના હિતાથે

પ્રવૃત્તિ અંગીકાર કરી. એ પ્રવૃત્તિનું અનુકરણ કરી માન આપીને

શ્રીજિનહર્ષે ગૂજરાતીભાષામાં રાસાઓ લખ્યા અને શત્રુંજયનું

માહાત્મ્ય સર્વત્ર જોનામાં પ્રસારે એવા હેતુથી શત્રુંજયરાસની રચના કરી.

શ્રીમાન્ જિનહર્ષનો ગુજરાતભાષાપર સારો કાણુ હતો, એ તેમણે

લખેલા રાસોપરથી સિદ્ધ થાય છે. ત્રીસ

શ્રીમાન્ જિનહર્ષનો ૧૪ વર્ષ પર્યન્ત તેમણે ગૂજરાતભાષામાં રાસો

ગૂજરાત ભાષાપર કાણુ લખવાને અત્યન્ત પ્રયાસ કર્યો છે. તેમનો

ભાષાપર સારો કાણુ હોવનો લીધે તેઓ ગૂજરાત

ભાષામાં ગ્રંથો લખવાને સક્ષિતમોન થયા હતા અને તેનાજ ફળરૂપ આ

રાસો પણ છે.

ગુજરાતભાષામાં વાંપરેલા સમાસ ત્રયોગો.

દુમાદીર્ઘ

ખડ્ગાખંડગે

સુષ્ટાસુષ્ટિ

નિજનિજમૂર્તિસંયુક્તા

સર્વેષ્ટકવિપને

પીનોંતતકુચ

દંડાદંડ.

વધોદ્ભવ

સ્વસ્વનામાકિતદેશ.

લક્ષ્યલક્ષાધિષ્ઠિત

નિજનામાકિતઆયુ

સમભાવજલપૂરણ

મૂલધારોપમ

ભક્તિભૂતગાન

રિક્તપાત્રદિજ

દ્વારિદ્ધિપીડિતખિન

ઉત્તમપ

ન્યાયોપાર્જિતવિત્તમું

અહ્યુતવધુઆકારકો

કુર્મવસેણ

રવિજનકિરણ

રાજ્યભારધારેય

અમણ્યગુણગર્વિતા

નિજભુજપાસ

પટહોદ્ધોષચારભો

અશ્વલિહાનજગૃહ

જિતેન્દુમુખ

નાનાવિધવૃક્ષાવલી

ચાક્રવનાયકસંયુતા

ત્વદાગમનવાતે

ત્રિશ્વોદ્ધરશુભ્રતીયુ

ગાંભીર્યગુણાદિક

શોભિનરૂપવિશિષ્ટ

કૃતપેડશશ્રૂંગાર

કનકપ્રભાવવરદાયિની

ધત્વાદિ.

તત્સમયે તેમણે વાપરેલા કેટલાક શબ્દોની યાદી.

શબ્દો.

શકે

પ્રભાવેણ

વહિલ

આલે

દંડાદંડ

વધોદ્ભવ

હિવે

વણિ

અર્થ.

જેને

પ્રભાવે-પ્રભાવવડે

બહેલ

આપે

:

:

હવે.

પણ

શબ્દો.

ઉત્તપતીયો

દુમાકીણું

અસ્ત્રાખરગે

મુણમુણિ

સાલે

ચક્રેણ

મૂલધારોપમ

ઉત્તમપ

અર્થ.

ઉડયો.

:

:

સેત્ય

ચક્રવડે

:

:

કલિનતપ

કુરવાબિ	કુરખાન	પુમે	તમે
રીસી	ઝપિ	કાલક	કાલ
વસેણુ	વેચારડે	મીચીયાં	મીચ્યાં
ફેણુ	ફેવીરીતે	ખુતો	ખૂચ્યો
સાહેબી	સંપત્તિ	વિસ્તરપણે	વિસ્તારથી
હિવિ	ચપ, હવી	ઉલખિ	ઝોળખી
હાસિરે	હવેરે	જાસા	જશે
ઝણ	હણ	મચ્છ	જળ
ધાતી	ધાલી	જીમાવિને	જમાડીને તો
રહિશ્યાં	રહીશું	વાનાં	ઉપાયે
તેતલે	તેટલે	જકડીયાં	જકડયા
અમિણિતો	અમણતો	રોકાડતરેજી	રોકયોઅન્તરેજી
નિચમે	વચ્ચમાં		વચ્ચમાં રોકયો
હણવેહણવે	હળવેહળવે	ફડે	પછાડી
કુવેજી		કિતથેક	ફેટલાક
લાલીજતો	લાલન પાલન કરતો	તિથ	ઉભો રહે
ખાસ	નકકી	જેતલે	જેટલે
હાપણુ		ઠારી	શાન્ત
શુકતારે		મુંકડે	મુખે
નિહાલણુ	દેખવા	તિથમાતડી	તિથમાત્ર
કિહાં	ક્યાં	છપેરે	છતેરે
ઉતાલ	ઉતાવળી	આમ	માન, પ્રતિષ્ઠા
ખહિન	ખહેન	જેતલેરે	જેટલેરે
પહુતો	પહોંચ્યો	દેવપણુ	દેવપણુ
એસેવ	એલીન	હિવણાં	હમણાં
સોમેણિ	સોમવડે	દલગીર	દિલગીર

સમર્પિયો	સમર્થ્યું	મહાણુ	મહણુકર
અમ્હે	અમે	વહિરાવત	વહોરાવત
તત્રોત્રતેજો		તહતીતકાલ	તત્કાળ.
વેદિ		તરથાપ્રો	તરથાવસ્થાપણુ
મહુપતો	મહુપતો	મસહીનરે	મસી સમાન
કરંતહાં	કરમાં		કીધા, કર્યાં.

સ્વયં શ્રીજિનહુપના મોતી તુલ્ય શુદ્ધ અક્ષર છે. જાણે લખવું
હોય તો તે સમયમાં જાણદ એવું લખતાં.

કૈમના અક્ષર અને વિસ્તર્યો લખવાના ઠેકાણે વિસ્તર, એમ
લેખન શૈલી પોતે સ્વહસ્તલિખિત પ્રતિમાં લખે છે.
તે વખત લખવાની પદ્ધતિ સંબંધી ફેટલાક

શબ્દો નીચે પ્રમાણે આપવામાં આવે છે.

રહ્યો ને બહલે રહ્યઝ	સમો ને બહલે સમઝ
કરાવીયો ને બહલે કરાવીયઝ	નવમે ને બહલે નવમઝ
હીયડે ને બહલે હીયડઝ	રચીયો ને બહલે રચીયઝ
મુજને ને બહલે મુજનઝ	છંત્યાહિ—
ગ્રન્થો ને બહલે ગ્રન્થઝ	

તેમનો ગૂંજરબુમિમાં વિશેષ વિહાર હતો એ તેમના બનાવેલા
ગ્રન્થોમાં જ્યાં જ્યાં ગ્રન્થો રચ્યા તેનું નામ
શુબરાતમાં વિહાર આવવાથી સિદ્ધ થાય છે. અમદાવાદ-પાટ-
ણમાં તેઓનું વિશેષ રહેવાનું થતું હતું;
તે તેમના રચેલા ગ્રન્થોથી સિદ્ધ થાય છે. મારવાડમાં તેમનો વિહાર
હતો. ચતુર્જયરાસમાં તેમણે ધણી મારવાડી દેશીઓના રાગોનું
અનુકરણ કર્યું છે તે મારવાડમાં વિહાર વિના તેમજ દેશેદિશની
રાગ રાગણીવાળી દેશીઓના શાખ, અને પરિચય વિના બની શકે
તેમ નથી.

તેઓ ગુણાનુરાગી હતા એમ સત્યવિજય પંન્યાસના નિર્વાણ
નામનો અન્યરચ્યાથી સિદ્ધ થાય છે. તપાગચ્છીય
ગુણુરાગ મુનિઓએ ખરતરગચ્છીય કાષ્ઠમુનિનો નિર્વાણ
અન્ય રચ્યો હોય એવું અલ્પપર્યન્ત જાણવામાં

આવ્યું નથી. સત્યવિજયપંન્યાસના નિકટસંબંધમાં આવ્યાથી તેમને
તેમનાં ગુણોનો પરિચય થયો હશે. શ્રીસત્યવિજયપંન્યાસે' વૃદ્ધાવ-
સ્થાથી હેવટનાં ધણાં ચોમાસાં પાટણમાં કર્યા હતા, અને તે વખતે
શ્રીજિનહર્ષે પણ ત્યાં રહેતા હતા, તેથી પરસ્પર સંબંધ થવાથી
ગુણાનુરાગ વખે હોય એમ સંભવે છે. ખરતરગચ્છીય શ્રીજિનહર્ષે
તપાગચ્છના મુનિનું નિર્વાણ લખીને ગુણાનુરાગ પરસ્પર ગચ્છોના
મુનિઓમાં રાખવો એમ દર્શાવ્યું છે તે વર્તમાન તથા ભવિષ્યના સાધુઓને
શીખવા માટે સરસ દૃષ્ટાન્ત છે. ખરતરગચ્છીય શ્રીમાન્ દેવચન્દ્રે તે
સમયમાં શ્રીયશોવિજય ઉપાધ્યાયકૃત "જ્ઞાનસાર" અન્યપર
"જ્ઞાનમંજરી" ટીકા રચીને ગુણાનુરાગનું સરસ દૃષ્ટાન્ત ખરેખર
જેનસમાજ આગળ રજુ કર્યું છે.

તે કાલમાં તપાગચ્છમાં શ્રીયશોવિજયઉપાધ્યાયે ગૃન્નરભાષામાં
અનેક અન્યો લખ્યા હતા, તેમના સંબંધમાં
પ્રશસ્ત્યસ્પર્ધા. આવ્યાથી શ્રીમાન્ જિનહર્ષને રાસાઓ
લખવાની અભિલાષા કૃત્યર્થ થઈ હોય એમ
સંભવે છે. શ્રીમાન્ યશોવિજય અને પંન્યાસ સત્યવિજયના પરિચયમાં
આવ્યાથી તેમનામાં ગુણાનુરાગ વિશેષ પ્રકારે પ્રગટ્યો હોય અને તેની
સાથે રાસાઓ રચવાની પ્રેરણા થઈ હોય એમ સંભવે છે. તપાગચ્છીય
વિદ્વાનોની પેઠે ખરતરગચ્છીય વિદ્વાનોએ પણ રાસાઓ રચીને ગચ્છની
ઝાહોઝાહાથી વર્તાવવી જોઈએ એમ શ્રીજીનચંદ્રસૂરિએ પ્રેરણા કરી
હોય તેથી સ્પર્ધાપ્રવૃત્તિદૃષ્ટિએ રાસાઓ રચવાની પ્રવૃત્તિ ખરેખર
તેમના હૃદયમાં સ્ફુરી હોય એવું અનુકરણ પ્રવૃત્તિએ કાવ્યસંક્રિતિને

સમર્પિયો	સમર્પ્યું	મહાશ્વ	મહાશ્વકર
અમ્હે	અમે	વહિરાવત	વહોરાવત
તત્રોઅતેજે		તહતીતકાલ	તત્કાળ.
વેડિ		તરણાપો	તરણાવસ્થાપણુ
અહપતો	મહપતો	મસકીનરે	મક્કી સમાન
કરંતકાં	કરમાં		કીધા, કર્યાં.

સ્વયં શ્રીજિનહપના મોતી તુલ્ય શુદ્ધ અક્ષર છે. જાણે લખવું
હોય તો તે સમયમાં જાણદ એવું લખતાં,
તેમના અક્ષર અને વિસ્તર્યો લખવાના ઠેકાણે વિસ્તરડ, એમ
લેખન શૈલી પોતે સ્વહસ્તલિખિત પ્રતિમાં લખે છે.
તે વખત લખવાની પદ્ધતિ સંબંધી કેટલાક
શબ્દો નીચે પ્રમાણે આપવામાં આવે છે.

રહ્યો ને બહલે રહ્યડ	સમો ને બહલે સમડ
કરાવીયો ને બહલે કરાવીયડ	નવમે ને બહલે નવમહ
હીયડે ને બહલે હીયડહ	રચીયો ને બહલે રચીસડ
મુજને ને બહલે મુજનહ	ધંત્યાહિ—
ગ્રન્થો ને બહલે ગ્રન્થડ	

તેમનો ગૂર્જરભૂમિમાં વિશેષ વિહાર હતો એ તેમના બતાવેલા
ગ્રન્થોમાં જ્યાં જ્યાં ગ્રન્થો રચ્યા તેનું નામ
શુજરાતમાં વિહાર આવવાથી સિદ્ધ થાય છે. અમદાવાદ-પાટ-
ણમાં તેઓનું વિશેષ રહેવાનું થતું હતું,
તે તેમના રચેલા ગ્રન્થોથી સિદ્ધ થાય છે. મારવાડમાં તેમનો વિહાર
હતો. શત્રુજયરાસમાં તેમણે ધણી મારવાડી દેશીઓના રાગોનું
અનુકરણ કર્યું છે તે મારવાડમાં વિહાર વિના તેમજ દેશીદેશની
રાગ રાગણીવાળી દેશીઓના રાગ, અને પરિચય વિના બની શકે
તેમ નથી.

તેઓ ગુણાનુરાગી હતા એમ સત્યવિજય પંન્યાસના નિર્વાણ
નામનો અન્યરમ્યાથી સિદ્ધ થાય છે. તપાગચ્છીય

ગુણુરાગ

મુનિઓએ ખરતરગચ્છીય કાષ્ઠમુનિનો નિર્વાણ
અન્ય રમ્યો હોય એવું અસપર્યન્ત જાણવામાં

આવ્યું નથી. સત્યવિજયપંન્યાસના નિકટસંબંધમાં આવ્યાથી તેમને
તેમનાં ગુણોનો પરિચય થયો હશે. શ્રીસત્યવિજયપંન્યાસે વૃદ્ધાવ-
સ્થાથી હેવટનાં ધણાં ચોમાસાં પાટણમાં કર્યાહતાં, અને તે વખતે
શ્રીજિનહર્યે પણ ત્યાં રહેતા હતા, તેથી પરસ્પર સંબંધ થવાથી
ગુણાનુરાગ વખ્યો હોય એમ સંભવે છે. ખરતરગચ્છીય શ્રીજિનહર્યે
તપાગચ્છના મુનિનું નિર્વાણ લખીને ગુણાનુરાગ પરસ્પર મળેલા
મુનિઓમાં રાખવો એમ દર્શાવ્યું છે તે વર્તમાન તથા ભવિષ્યના સાધુઓને
શીખવા માટે સરસ દૃષ્ટાન્ત છે. ખરતરગચ્છીય શ્રીમાનુ દેવચન્દ્રે તે
સમયમાં શ્રીયશોવિજય ઉપાખ્યાયકૃત “જ્ઞાનસાર” અન્યપર
“જ્ઞાનમંજરી” ટીકા રચીને ગુણાનુરાગનું સરસ દૃષ્ટાન્ત ખરેખર
જૈનસમાજ આગળ રજૂ કર્યું છે.

તે કાલમાં તપાગચ્છમાં શ્રીયશોવિજયઉપાખ્યાયે ગૃન્નરભાષામાં

અનેક અન્યો લખ્યા હતાં, તેમના સંબંધમાં

પ્રશસ્ત્યસ્પર્ધા.

આવ્યાથી શ્રીમાનજિનહર્યેને રાસાઓ

લખવાની અભિલાષાકૃત્તમ થઈ હોય એમ

સંભવે છે. શ્રીમાનુ યશોવિજય અને પંન્યાસ સત્યવિજયના પરિચયમાં
આવ્યાથી તેમનામાં ગુણાનુરાગ વિશેષ પ્રકારે પ્રગટ્યો હોય અને તેની
સાથે રાસાઓ રચવાની પ્રેરણા થઈ હોય એમ સંભવે છે. તપાગચ્છીય
વિદ્વાનોની પેઠે ખરતરગચ્છીય વિદ્વાનોએ પણ રાસાઓ રચીને મચ્છની
ઝાહોઝલાલી વર્તાવવી જોઈએ એમ શ્રીજીનમંદ્રસરિએ પ્રેરણા કરી
હોય તેથી સ્પર્ધાપ્રવૃત્તિદર્ષિએ રાસાઓ રચવાની પ્રવૃત્તિ ખરેખર
તેમના હૃદયમાં સ્ફુરી હોય એ અનુંકરણ પ્રવૃત્તિએ કાવ્યસંકિર્તનો

રાસાઓ લખવામાં સદુપયોગ કર્યો હોય એમ સંભાવના થાય છે. શ્રીયશોવિજયજી સમાન તેઓ કાવ્યરસ આણુવાને કાવ્યોમાં સમર્થ થયા નથી તથાપિ તેમની પ્રવૃત્તિથી તેઓએ ધણુ કર્યું છે.

તેઓએ ગૂર્જરભાષામાં અનેક રાસાઓ લખીને ગૂર્જરીમનુષ્યો પર ધણુ ઉપકાર કર્યો છે. “ભાષાવીર

ઉપકાર. ઉત્પતિ વિના દેશની અને ધર્મની ઉત્પતિ નથી !” તેઓએ ગૂર્જરભાષામાં રાસાઓ

લખીને ગૂર્જરાત અને ધર્મની અત્યંત પ્રગતિ કરી તેથી તેમનો ઉપકાર ગૂર્જરભાષા બોલનારાઓ પર ધણુ થયો છે અને તે સદાને માટે સ્મરણીય રહેશે. તેમના સર્વ રાસાઓ શુદ્ધ છપાઇને બહાર પડતાં તેમની વિદ્વાનો સાક્ષરોને વિશેષ ખ્યાલ આવશે. તેમના ઉપકાર તો દબાયેલી ગૂર્જરપ્રજા તેમને સદ્ગુણ: ધન્યવાદ આપે એ સદા સંભાવ્ય છે.

આ સમયે તપાગચ્છ અને અન્ય ગચ્છોના પણુ આચાર્યો કંઈક

શિથિલ અવસ્થાને પ્રાપ્ત થયા હતા. પરસ્પર તે વખતની ધાર્મિક ગચ્છોમાં સંપ ન હતો. વિદ્વાનો ધણુ હતા-

તથા વ્યવહારિક ગામોગામ સાધુઓનો વિહાર હતો. જ્ઞાના-

સ્થિતિ. બ્યાસ ઉપર સાધુની કાળજી વિશેષ હતી.

ધર્મક્રિયામાં કંઈક શૈથિલ્ય પ્રવર્તતું હતું.

દેશમાં અધાધુધી પ્રવર્તતી હતી દિલ્હીમાં આરંગજીનાદસાહ રાજ્ય કરતો અને રજપુતોમાં તથા મુસલમાનોમાં ધર્માભિમાનથી કેટલાકે

શુદ્ધ થયાં હતાં. જૈન ધર્માચાર્યોના અથવા અન્ય

પણુ ધર્માચાર્યોનાં આરંગજીની સાથે ધર્મ સંબંધી

પરિચય હોય એવું ધાર્મિક પ્રતિહાસથી સિદ્ધ થતું નથી. અમદાવાદ

ના પ્રસિદ્ધ નગરશેઠ શાન્તિદાસશેઠનો આરંગજી સાથે કંઈક

સંબંધ હોય એમ સિદ્ધ થાય છે. શાન્તિદાસશેઠ ચૈત્રસપ્તરમ્

અધાવેલું ચિન્તામણિપાર્શ્વનાથનું દેરાસર દિલ્હીના બાદશાહ
ઐરંગઝેબના સમયમાં મુસલમાનોએ તોડ્યું હતું, અને તેનું
અર્ચ ઐરંગઝેબબાદશાહે શાન્તિદાસના કુટુંબને લખી આપવા
જણાવ્યું હતું. સાધુઓને કાષ્ઠપથ તરફની હરકત વિહાર દેશનાદિ
પ્રવૃત્તિમાં નહોતી. દેશનું ધન દેશમાં રહેતું. પરદેશ જવા પામતું
નહોતું. દેશની સ્થિતિ કેટલાંક યુધ્ધો છતાં આઝાદ હતી. જૈના-
ચાર્યોનું રાજદરબારમાં માન હતું. તત્સમયમાં ધાર્મિક અનેક
ગ્રંથો રચાયા છે.

સમકાલિનવિદ્વાનો—

૧ શ્રીમદ્ધરશોવિજયજી ઉપાધ્યાય. તેમણે જે જે ગ્રંથો
રચેલા છે તેનું લીસ્ટ અસ્મદી યશોવિજય નિબંધમાં લખવામાં
આવ્યું છે.

૨ શ્રીમદ્ દેવચન્દ્ર. શ્રીમદ્ દેવચન્દ્રે જે જે ગ્રંથો રચ્યા
છે તેનું લીસ્ટ દેવચન્દ્ર ચોવીશીની પ્રસ્તાવનામાં આપવામાં આવ્યું છે.

૩ શ્રીમાનુ માનવિજય ઉપાધ્યાય. તેમણે “ધર્મસંમહ”
ગ્રંથ ૧૭૭૮ની સાલમાં રચ્યો છે અને તે શેઠ દેવચંદ લાલભાઈ
જૈન પુસ્તકોદ્ધાર ફંડ દ્વારા છપાવવાની વ્યવસ્થા થઈ છે. એક ચોવીશી,
ગજસિંહકુમારનો રાસ અને નય ત્રિચારનો રાસ એ માનવિજયજીની
કૃતિયો છે. આ ફંડમાંથી “ધર્મસંમહગ્રંથનો” પૂર્વાર્દ—એ અધ્યાય
ગ્રંથોંક ૨૬ માં તરીકે છપાયા છે, અને ઉત્તરાર્દ—એ અધ્યાયની
છપાવવાની પ્રવૃત્તિ ચાલે છે.

૪. શ્રીવિનયનિજયજી ઉપાધ્યાય. આ મહા વિદ્વાન
ઉપાધ્યાય થયા છે. બાકરજીના વિષયમાં તેઓ એકલા ગણાતા હતા.
તેમણે “હેમલધુપ્રક્રિયા” નામનું બાકરજી લખેલું છે અને તેના ઉપર
૧૭૫૦૦૦ શ્લોક પ્રમાણુ ટીકા લખી છે. “કલ્પસૂત્ર”ની “સુબોધિકા”

નારની દીકા તેમજ રત્ની છે દ્વ્યંતુયોગ, ચરિતાનુયોગ, ગણિતાનુયોગ, આદિ યોગવડે ભરપુર “ શોકપ્રકાશ ” નામનો તેમજ અદ્વૈત અન્ય લખ્યો છે. તેમાં દ્વ્યંતુયોગ, ક્ષેત્રલોક, કાળલોક, અને ભાવલોક સંબંધી ધણી દહીકતો સાતસે અન્યોર્થો લેવામાં આવી છે. તેમજ “શાન્તસુધારસ” નામનો ગ્રન્થ, શ્રીશ્રીપાળનોરાસ અને વિનયધિલાસ વગેરે ગ્રન્થો રચ્યા છે. ૧૬૫૫ સુત્રસુબોધિકા આ ૬૩માંથી ગ્રન્થો ૭ માં તરીકે અને ૧૬૫૫ સુત્ર મૂલ્ય આ ૧૮માં તરીકે છપાયા છે.

૫. વિજયપ્રભાસૂરિ. તપાગચ્છમાં એ મહાન્ વિદ્વાન હતા, તે વખતની લખેલી પદ્યાવલિઓમાં તેમજ “ગૌતમાવતાર,” ગણવામાં આગ્યા છે. જન્મ કચ્છમાં દીક્ષા ૧૬૮૬ માં પંચાસપદ ૧૭૦૧ માં સૂરિપદ ૧૭૧૦માં અને સ્વર્ગગર્ભન સંવત્ ૧૭૪૬ માં થયું.

૬. સત્યવિજયપંચાસ. તેમજ આળ વયમાં દીક્ષા આગીકાર કરી હતી. તેઓને પંચાસપદ ૧૭૨૬ સોજતપુરમાં વિજયપ્રભાસૂરિએ આપ્યું. શ્રીસત્યવિજયજી પંચાસ અને આ રાસના કર્તા શ્રીજિનહર્ષજીને ધણો પરસ્પર સંબંધ હોય એમ લાગે છે. શ્રીસત્યવિજય પંચાસના ગુણાનુરાગી શ્રીજિનહર્ષજી હતા એમ તેમજ રચેલા “ સત્યવિજયનિર્વાણ ” ઉપરથી માલુમ પડે છે. ખરતરગચ્છ અને તપાગચ્છના આચાર્યોને પરસ્પર મેળ નહોતો તથાપિ પરસ્પર ગુણાનુરાગ હતો એમ “ સત્યવિજય નિર્વાણ ” ઉપરથી અવગોચાય છે. સત્યવિજયપંચાસનું નિર્વાણ શ્રીતપાગચ્છમાં તત્સમયે થયેલા પંડિતોએ કેમ ન લખ્યું એ એક ચિંતનીય વિષય છે. તપાગચ્છના પંડિત સાધુઓ શ્રીમાન્ સત્યવિજયપંચાસના રાગી હતા તથાપિ શા કારણથી તેમનું જીવનચરિત્ર તેઓએ ન લખ્યું તે વિચારવા યોગ્ય છે. કદાપિ એમ પણ હોય કે, સર્વેગપક્ષી પંચાસજીનું નિર્વાણ તે સમયના આચાર્યોએ પંડિતો પાસે ન લખવા દીધું હોય, કારણ કે તેઓ પીત વખધારી હતા. માટે એમ સંભાવના થવા યોગ્ય છે.

૭ ઉદયરત્ન. તેમણે ધણા રાસો, સ્તવનો, તથા સજ્જાયો
નામ્યા છે. તેઓ “ શીઘ્રકવિ ” હતા અને ગુજરાતમાં અત્યંત
માન પામ્યા હતા. તેમનો વિહાર ગુજરાતમાં હતો. ખેડા ગામમાં
તેઓ વિશેષ રહેતા હતા. મીઝાગામમાં તેઓ કાલ કરી ગયા હતા.
૮ પદ્ધિત મોહન વિજય. એમણે પણ માનવ્રંગ માનવતી,
પદરાગનો રાસ વગેરે કેટલાક ગુજરાતી રાસો રચ્યા છે. ચોતે
પ્રમુખીય હતા.

૯ અન્યથામિ કવિ તુલસીદાસ. વિક્રમ સંવત્ ૧૭૫૯
પુધી વિદ્યમાન હોય તેમ જણાય છે. એમણે અનેક અતુલપર્ના
કાવ્યો ગાયાં છે. હિન્દુસ્તાની ભાષાના તે ઉત્તમ કવિ હતા. તેમની
મનાવેલી ચોપાઇઓ સર્વત્ર પ્રસિદ્ધ ગણાય છે. ચંદ કવિના ઇંદ,
હુરદાસના પદો, મિહારીદાસના દુહાઓ પ્રસિદ્ધ છે તેમ ચોપાઇઓ
માટે તુલસીદાસ સર્વત્ર પ્રસિદ્ધ છે. તુલસીકૃત રામાયણ બાજુ
મહા પુરુષનું રચેલું છે.

૧૦ જીનેતર કવિ પ્રેમાનન્દ. પ્રાયઃ સર્વ કવિઓમાં
વિશેષ પ્રસિદ્ધિને પ્રેમાનન્દ પામ્યા છે. તેઓ વડોદરા, કોષ્ટ અને સુરત
વગેરેમાં વિશેષ રહેતા હતા કવિ શામળભટ્ટ અને અખાની કવિતાઓ
કર્તા પ્રેમાનન્દની કવિતાઓ વિશેષ વખણાય છે. શૃંગારરસનું
પ્રેમાનન્દ સારી રીતે વર્ણન કરનાર હતા. જોન કવિયો તથા જીનેતર
કવિયો તે સમયમાં સારી સંખ્યામાં ઉત્પન્ન થયા હતા.

રાસ રચ્યાની સાલ. સંવત સત્તરસે પંચાવન આષાઠ વદિ
પાંચમ શુક્રવારના દિવસે જિનહર ૭ કહે છે કે મેં રાસ સંપૂર્ણ કર્યો.
સંવત સત્તરસે પંચાવને પાંચમ વદિ આષાઠ;

રાસ સંપૂર્ણ શુક્રવારે થયો મેં કીર્તી કરી ગાદ.

રાસ લખાયાની સાલ. સ્વર્ગ્ય રાસ લખાયાની સાલ
શ્રીજિનહરે ચોતાના હસ્તાક્ષરે નીચે પ્રમાણે લખી છે.

સવત ૧૭૫૫ વર્ષે આષાઢ વદિ પચ્ચમી દિને લિખિતો જિનહર્ષેણ
શ્રીપત્તનમધ્યે શ્રીજિનપ્રસાદાત્.

ઉપસંહાર.

હુંડના કાર્યવાહકોએ પંચાસજી શ્રીકમલવિજયજીની
પ્રતિ ઉપરથી જાપાયોગ્ય નકલ કરાવરાવી જાપાવવાનું સર કયું.
પછી તેમણે જાવનમરવાસી મગનલાલ બેચરલાસ દ્વારા
અમદાવાદના હહેલાના ઉપાશ્રવની બીજી પ્રતિ પ્રાપ્ત કરી, પરંતુ
તે, પણ ઉપરના જેવી અશુદ્ધજ મળી. અન્તે ત્રીજી પ્રતિ ખુદ
રાસકારના હાથની લખેલી, પ્રવતકજી શ્રીકાન્તિવિજયજીની
મદદથી પાટણના શેઠ હાલાલાઈ મગનલાલની દેખરેખ નીચેના,
પાટણના શ્રીતપગચ્છના ભંડારની શેઠ હાલાલાઈના પુત્ર
શેઠ લહેરચંદ્ર મારફતે મહામુશિયતે કઢાવી અમારા ઉપર મોકલાવી
આપી જેથી રાસનો ઉત્તરાદ્ય શોધવખાં અમેને વધારે સહાયતા
પ્રાપ્ત થય.

સં. ૧૭૫૫માં આ પ્રથમ લખાવેલી પ્રતિ શ્રીજિનહર્ષે પોતાના
હાથે લખી છે. આપણને જસે વર્ષે ઉપર થએલ શ્રીજિનહર્ષના
કેવા અક્ષર હતા તે પાટણના ભંડારવાળી પ્રતિ ઉપરથી સ્પષ્ટ
અવબોધાય છે. શ્રીજિનહર્ષના મોતી જેવા સારા અક્ષર છે.
રાસ રચ્યાની અને રાસ પ્રત ઉપર લખ્યાની એકજ સંવત્ માસ તિથિ
વાર હોવાથી શત્રુંજયરાસની પાટણવાળી પ્રથમ લખાવેલી પ્રતિ
શ્રીજિનહર્ષના હાથની લખેલી અવબોધવી. શ્રીજિનહર્ષના અક્ષર
અવલોકવાને પાટણના ભંડારવાળી પ્રતિ, ગૂર્જરભાષાના સાક્ષરોને
અત્યંત ઉપયોગી જણાયા વિના નહીં રહે. તે અવલોકવાની
મુમત્તા માટે હુંડના કાર્યવાહકોને સુચરી એ પ્રતિના ૬૬ મા

ખાનાનો ખ્દોક કરાવશાવી, હપાવીને આ પુસ્તક જોડે બંધાવવામાં આવ્યો છે, જે સાહિત્ય પ્રેમીઓને ઉપયોગી થશે.

શ્રીશત્રુંજયરાસની હપાતી પ્રતિ સુધારવાને સંગ્રાહક ઝવેરી જીવનચંદ્ર સાકેરચંદની પ્રેરણા થવાથી અમોએ તે પ્રતિ સુધારવા ઇચ્છા દર્શાવી. શત્રુંજયરાસની હાપવાયોગ્ય નકલ જેના ઉપરથી કરવામાં આવી તે પ્રતિની અશુદ્ધતાથી, નકલ કરનારે કરેલી અશુદ્ધતાથી, હાપવાની અશુદ્ધતાથી તથા સુધારવામાં ખીજી શુદ્ધ પ્રતિ ન મળવાથી ઘણા ખડોમાં શબ્દોની તથા પાઠોની અશુદ્ધતા રહી ગઈ છે, જેમ, પાટણવાળી પ્રતિ મળ્યા બાદ અને તે પૂર્વે અમને જણાયું છે. ઝવેરી જીવનચંદ્ર સાકેરચંદને આ માટે ખાસ લખ્યાથી તેમણે કેટલેક ઠેકાણે અતિ પ્રયાસ કર્યો તથા પિ અન્યપ્રતિ નજ મળી અને કાર્ય આગળ ચાલુ રહ્યું. અંતે ઘણા પ્રયાસવડે તેમણે શ્રીમાન્કાન્તિવિજયજીની સહાયથી ખુદ રાસકારની સખેલી પાટણવાળી અને અમદાવાદની હેઠાવાલી પ્રતો મોકલાવી, પણ તે ઘણા ખડો હપાઈ ગયા બાદ આવી તેથી શબ્દ અને પાઠોની અશુદ્ધિઓ રહેવા પામી છે, અને અમને તેથી બરાબર સુધારવા માટે સન્તોષ થયો નથી. શુદ્ધપ્રતિઓની પ્રાપ્તિ વિના અશુદ્ધિ દોષો રહેવા પામે એ સ્વાભાવિક છે.

શત્રુંજયરાસ સુધારવામાં મને ઝવેરી જીવનચંદ્ર સાકેરચંદ, મુનિદીર્તિસાગરજીએ, શાસ્ત્રી ભાઈચંદરે, તથા સાણુંદવાળા કેશવલાલ સંધવીએ સાહાય આપી છે માટે તેમને ધન્યવાદ ધટે છે. આવા ઉત્તમગ્રંથોને હપાવવા માટે ઝવેરી દેવચંદ લાલભાઈ :

પુસ્તકોદ્ધાર કરના વસ્તીઓને ધન્યવાદ આપવામાં આવે છે. આવા રાસના કરનારાઓ જેવા સંપ્રતિ જૈનવર્ગમાં ગૂર્જરભાષાના સીક્ષરો અનેક પ્રગટો અને તેઓ સાહિત્યદ્વારા ધર્મ સેવા કરે ! રાસ સુધારવામાં તથા પ્રસ્તાવનામાં જે કંઈ રખણનાદિ દોષો થયા હોય તથા વીતરાગની આગા વિરહ કંઈ લખાયું હોય તે તેની ક્ષમા ઇચ્છવામાં, અને મિથ્યાદુષ્ટ દેવામાં આવે છે.

સિદ્ધાદ્રિતીર્થરાસસ્ય શ્રમાપ્રસ્તાવનાકૃતા;

પેથાપુરે સ્થિતિ કૃત્વા બુદ્ધિસાગરસાધુના ॥૭૦૦ શાંતિઃ ૩ ॥

પેથાપુર (ગૂજરાત).
નેમિજન્મ, વીર ૨૪૪૧.
નાગપંથમી, વિ. ૧૬૭૧.

} લે. મુનિ બુદ્ધિસાગર.

શ્રી દેવચંદ લાલભાઈ જૈન-પુસ્તકોદ્ધાર ફંડમાંથી છપાયેલા અંગ્રેજી-ગુજરાતી પુસ્તકોનું સૂચીપત્ર.

અંગ્રેજી પુસ્તકો.

નંબર

નામ વગેરે

કિંમત

- ૧૦ ધી યોગકિલોસોફી-મી. વીરચંદ રાઘવજી
ગાંધીજી, જૈનોની યોગની માન્યતા કેવા
પ્રકારની છે તે વગેરે જણાવવા યુરોપ-
અમેરીકા વગેરેમાં આપેલા ભાષણો વગેરે....૦-૫-૦
- ૧૧ ધી કર્મ કિલોસોફી-મી. વીરચંદ રાઘવજી ગાંધીજી,
જૈનોની કર્મ સંબંધીની માન્યતા કેટલા
ગહન પ્રકારની છે તે વગેરે સમજાવવા યુરોપ-
અમેરીકા વગેરેમાં આપેલા ભાષણો વગેરે....૦-૫-૦
- ગુજરાતી કાવ્યો.

- ૧૬ શ્રી આનંદકાવ્યમહોદધિ-મૌહિતક ૧ છંદ.
શ્રીમતિસાર કૃત શાલિભદ્ર રાસ
શ્રીગંગવિજય કૃત કુસુમશ્રી રાસ
શ્રીજ્ઞાનવિમલ કૃત અશોક-રાહિણીરાસ અને
કવિ દર્શવિજય કૃત પ્રેમલાલચંદ્રી રાસ
- મળી ચાર રાસાઓ યુક્ત. કાઠિન ૧૬ પેજ
આશરે ૩૫ કરમાનો શુદ્ધકો. આ વૉલ્યુમ
મુંબાઈ ઇલાકાના સરકારી કેળવણીખાતાઓ
સેકન્ડરી સ્કુલ લાયબ્રેરી માટે મંજુર કર્યું છે. ૦-૧૦-૦

૨૦ શ્રી આનંદકાવ્યમહોદધિ-મૌકિતિક ૨બું.
 (શ્રી રામાયણ) વિજયગચ્છીય મુનિશ્રી—
 કેશરાજજીકૃત રામરાસ. કાઉન ૧૬ પેણ
 આશરે ફરમા કરનો ગુટકો. “જૈનસાહિત્યની
 પ્રસિદ્ધિ” એ વિષયનો રાવ બહાદુર હરગો-
 વિંદલાસ દ્વારકાલાસ કાંટાવાળાના લેખ સહિત. ૦-૧૦-૦

૨૨ શ્રી આનંદકાવ્યમહોદધિ-મૌકિતિક ૩ બું.
 આવક ઋષભકવિ કૃત ભરત બાહુબળી રાસ
 કવિવાના કૃત જ્યાનંદ કેવલી રાસ
 લાવણ્યસમય કૃત વચ્છરાજ દેવરાજ રાસ
 શ્રીનયનસુંદરકૃત સુરસુંદરી રાસ
 શ્રીમેઘરાજ કૃત નળદમયંતી રાસ અને
 શ્રીજિનહર્ષ કૃત હરિબળમાછી રાસ.
 મળી છ રાસાઓ ચુકત. કાઉન ૧૬ પેણ
 આશરે ૩૦ ફરમાનો ગુટકો.....૦-૧૦-૦

૩૦ શ્રી આનંદકાવ્યમહોદધિ-મૌકિતિક ૪થું.
 શ્રીશત્રુજયરાસ.
 ખરતર ગચ્છીય શ્રીમાન્ કવિરાજ શ્રીજિનહર્ષ—
 વાચક કૃત શ્રીશત્રુજયતીથ માહાત્મ્યરાસ.
 કાઉન ૧૬ પેણ આશરે ૪૮
 ફરમાનો ગુટકો. આચાર્ય શ્રીબુદ્ધિસાગરજી
 દ્વારા શોધાયેલો. અને કવિરાજ શ્રીજિનહર્ષ-
 જીના સ્વયંના હસ્તાક્ષરના નમુના ચુકત....૦-૧૨-૦

૩૨ શ્રી આનંદકાવ્યમહોદધિ-મૌકિતિક ૫મું.
 શ્રીહીરસુરીશ્વરરાસ.

આવક કવિ સંઘવી શ્રીમાન્ ઋષભલાસકૃત
 શ્રીહીરવિજયસૂરિરાસ. આવક પંડિત બહે-

ચરદાસ જીવરાજની લખેલી પ્રસ્તાવના અને
કર્તાના જીવનચરિત્ર, તથા શ્રીહીરસૂરિના
અને બાદશાહ અકબર, ચીરબલ વગેરેના
ફોટા સુકત. કાઢિન ૧૬ પેજ આશરે ફરમા
રખેના ચુટકો.....૦-૮-૦

હવે પછીના ૬ ઠાંભૈક્ષિકમાં શ્રીમાનયમુંદરજી
કૃત રૂપચંદકુંવર રાસ અને બૃહત્ નળાખ્યાન
છપાય છે.

નવીન સંસ્કૃત માગધી ગ્રંથો.

- ૨૬ શ્રીલલિતવિસ્તરપંજીકા-શ્રીમન્મુનિચંદ્ર-
કૃતપંજિકાચુતા, ભગવચ્છ્રીહરિભદ્રસૂરિકૃતા. ૦-૮-૦
- ૩૧ શ્રીઅનુયોગદ્વારસૂત્રવૃત્તિ-પ્રથમ ભાગ.
ગૌતમસ્વામિવાચનાનુગતમ્ મલધારીચહેમ-
ચંદ્રસૂરિ સંકલિતવૃત્તિચુતમ, માત્ર ફરમા ૧૭.૦-૧૦-૦
- ૩૩ શ્રીઉત્તરાધ્યયનસૂત્રવૃત્તિ-પ્રથમ ભાગ.
પૂર્વોદ્ધૃત જિનભાષિત, ભદ્રબાહુસ્વામિકૃત-
નિયુક્તિચુતા, શાન્ત્યાચાર્યવિહિત 'શિષ્ય-
હિતાખ્ય' વૃત્તિચુત. ઉંચા બહુ કાગળપર. ૧-૫-૦
- ૩૪ શ્રીમલયમુંદરીચરિત્ર-વિજય તિલકકૃત.

(પ્રેસમાં)

પ્રાપ્તિસ્થાન.

લાલબેરીયન શેઠ દેવચંદ લાલભાઈ
જેન પુસ્તકોદ્ધાર ફંડ,
બડેખાં ચકલા,
ગોપીપુરા-સુરત સિદ્ધિ.

મુખ્ય સ્થલ:
૪૨૬ જાવેરી બાબર,
પોસ્ટ નં ૦૨, મુંબઈ.

કાર્યકારી-

શ્રી ૪ નમીનલાઈ પેલાલાઈ.

” જીવણચંદ સાહરચંદ.

” શુભાણચંદ દેવચંદ.

” કુલચંદ કર્ણુરચંદ.

” કેશરીચંદ રૂપચંદ.

” મ'હુલાઈ સાહરચંદ.

ઘાંચિ:

અહેબાં ચકલો, ગોપીપુરમં
સુરત જિલ્લો.

શ્રીઆનંદકાવ્ય-મહોદધિ.

મૈત્રિક ૪ થું.

The Late Sheth Devchand Lalbhai Javeri.

Born 1853 A. D. Surat.

Died 1906 A. D. Bombay.

श्रेष्ठी देवचंद लालभाई जव्हेरी.

जन्म १९०९ वैक्रमाब्दे.

कार्तिकशुक्लैकादश्यां, सूर्यपुरे.

निराणम् १९६२ वैक्रमाब्दे.

पौषकृष्णतृतीयायाम्, मुम्बय्याम्.

શેઠ દેવચંદ લાલભાઈ-જૈન પુસ્તકોદ્ધાર-ગ્રંથાંકે-

શ્રીમન્ જિનહર્ષપ્રણીત—

શ્રીશત્રુજયતીર્થરાસ.

શ્રીગુરુભ્યો નમઃ

દુહા.

વિશ્વનાથ ચરણે નમુ', વ્યકતરૂપ અરિહન્ત;
યુગાદીન્ન યોગિન્દ્ર પ્રભુ, વિશ્વ સ્થિતિ વિચ્છરન્ત. ૧
છન ચક્રી લખમી ધણી, આમીકરદ્યુતિ ભાંતિ;
સ્તવનાસિવ સંપતિ મિલૈ, શાન્તિ કરણુ શ્રી શાન્તિ. ૨
જરાસિંધ પ્રતાપહરિ, અન્દોલિતદેભ્યારિ;
મથ્યો દર્પ કન્દર્પનો, નમુ નેમિ પ્રહ્લ્યાચારિ. ૩
જાન્ન દ્રષ્ટિ અમૃતભરી, અહિ અહિધંશ્વર ક્રીધ;
મુક્ત તાપ સંતાપથી, પાર્શ્વનાથ સુપ્રસિદ્ધ. ૪
સંશય મુરપતિ ટાલવા, મેરૂ કંપાળ્યો વીર;
ત્રિધા વીર નમિર્ધ ચરણુ, ગુણસાયર ગંભીર. ૫
મુક્તિ શ્રિય પુંડરીક સમ, શ્રેય શ્રિય પુંડરીક;
પુંડરીક સિર રત્ન સમ, નમુ તેહ પુંડરીક. ૬
જિન મુનિ સર્વ નમી કરી, શ્રુત દેવી ધરિ ધ્યાન;
શ્રી શત્રુજય મહાત્મ્યનો, રચિમું રાસ પ્રધાન, ૭
નિજ મન ચિર કરી સાંભલો, તીર્થતણા અવહાત;
મુણતાં શ્રવણુ હુસ્યે પવિત્ર, વિચિ મત કર્યો વાત. ૮

ઢાલ યૌપાઈની.

રૂપલહેવનો લહી આદેશ, પુંડરીક ગણધર સુવિશેષ;
 શ્રી શત્રુજય મહાત્મ્ય કર્યો, સવા લાખમિત જગ વિસ્તર્યો.
 શ્રી શત્રુજય મહાત્મ્ય એહ, સર્વ તત્વ-સહિત ગુણ ગેહ
 કીધો વિશ્વતણા હિત લણી, કીરતિ દેવ કરે તેહતણી.
 વીર વયણ હીયડે અવધારિ, શ્રી સુધર્મ પંચમ ગણધારિ;
 અલ્યાયુષ જાણી ખરતણે, તેહથી સંજોયો અતિધણો.
 તેહનો મંથન કર્યો લેઈ સાર, કીધો તિણ ચૌવીસહજાર;
 કેડઈ થયા ધનેસ્વર સૂરિ, નવ સહસ્ર કીધો તિણ ચૂરિ.
 કર્તા શત્રુજય ઉદ્ધાર, શિલાદિત્ય નૃપ કુલ શૃંગાર;
 વલ્લભી નગરીનો ભંતાર, તાસ વિનતી ચિત્તમેઈ ખાર.
 વ્યાર સેતોતરિ, (૪૭૭) સંખ્યા જાણ, વિક્રમ વત્સરથી
 સુવિહાણ;
 શ્રી શત્રુજય મહાત્મ્ય અંથ, કીધો ભક્તિ યુક્તિ શિવપંથ.
 તપ જપ દાન સંહું દોહિલો, પણિ શ્રવણે સુણતા સોહિલો;
 શત્રુજય મહાત્મ્ય એકવાર, સુણીઈતો ફલ હોય અપાર.
 ભમે ધર્મ વાંછાએ કિસુ, દિશિ વિદિશિઈ ગુરુભાખઈ ધસ્યુ;
 પુંડરીક ગિરિની છાંહડી, ફરસ્યા પાપ રહે નહી ઘડી.
 માનવનો ભવ પામી સાર, સાંભલી શાસ્ત્ર અનેક પ્રકાર;
 સંઘલાઈએ સફલ કરો, કથા શત્રુજયની શ્રુતિધરો.
 તત્વ તણી જો ઇચ્છા હોઈ, ધર્મ ધૈર્ય અથવા સંજોઈ;
 તો ખીજા કૃત્ય છાંડી સહુ, એ ગિરિસેવો ભક્તઈ ખહુ;
 એહથી અધિક તીર્થ નહી કોઈ, એહથી અધિક ધર્મ નવિ હોઈ.
 શત્રુજય કીજે જિન ધ્યાન, સગલા સુખનોપદ નિદાન.

ત્રિકરણ જેહ ઉપાજ્યેં પાપ, જેહથી લહીંઈ દુઃખસંતાપ;
ગિરિ સમરણથી જાયેં સહી, પ્રથમ ઢાલ જિન હુધેં કહી. ૧૨

સર્વગાથા. ૨૦

કુહા.

દાન સીયલ અરચાદિકૈ, અન્ય તીરથ સધ્યાંન;
જે ફલ થ્યેં તેહથી અધિક, ગિરિસમરણ ગુણગાન. ૧
હિંસસિંહ બ્યાઘાદિ પશુ, પંથી અન્ય પાપિષ્ઠ;
શત્રુજય તીરથ નિરખી, પ્રાયેં સ્વર્ગાભીષ્ઠ. ૨
સુરનર અસુરાદિક વલી, છણ નયણે નવિ હીક;
તે પશુ સરિખા જાણિવા, સિવગામી નહીં ધીક. ૩
તે માટઈ એકાગ્રમન, થઈ સુરયો નરનારિ;
મહાતમ્ય સિદ્ધિ સૈલનો, છન જાપિત હિતકારિ. ૪
વીરછણેસર એકઢા, અતિશય વર સોમંત;
ઝોસકિ ઇંદ્રઈ પરવયાં, ગિરિપરિ સમવસરંત. ૫

ઢાલ રે જાયા તુજવિણુ ઘડીરે છમાસ, એ દેશી.

સુખોસરણ દેવે રચ્યોછ, છનવરનો તીણુવાર;
ખારહ પરખઢા આગલેંછ, ખેડી હરશ અપાર. ૧
જગત્પુરૂં મિઠો છે ઉપદેશ, વાણી યોજન ગામિછ;
સુણતાં હરખ વિશેસ, જ. એ આંકંણી;
ફલેલ ફલ ન્યઝોધનોછ, ફલેલ પાણી સ્વાંતિ;
ફલેલ હરિસણ દેવનોછ, ફલેલ નરભવ ખ્યાતિ. ૨
કંદપદ્રુમ પિણુ ઢોહીલોછ, ફલેલ દક્ષણાવર્ત;
ફલેલ ચિત્રક વેલડીછ, તિમ ફલેલ ભવ મર્ત્ય. ૩

મનુષ્ય આર્ય ઉત્તમ કુલે'જી, જનમ સદહણા સુદ્ધ; ૪
 શુદ્ધવચન શ્રવણ વિવેકતાજી; પામી કરે ધર્મ બુદ્ધ. ૪
 રાજ્ય સુસંપદ સુખ સહૂજી, સુકુલ જન્મ સુરૂપ; ૫
 જ્ઞાન આયુ આરોગ્યતાજી, એ દ્વલધર્મ અનૂપ. જ. ૫
 ધન વલ્લભને ધન દીધંજી, કામાર્થિને કાંમ; ૬
 રાજ્ય પુત્ર સુરસિવ લહેજી, સુરતરૂથી અભિરામ. જ. ૬
 સાંભલી પ્રભુની દેસણાજી, સંજમ લીધા કેણિ; ૭
 સમકિત પામ્યજી કેતલે'જી, શ્રાવક થયા કેઈશ્રેણી. જ. ૭
 સોધર્મે'દ્ર સહર્ષસ્યુ'જી, ભકિતવંત શુણ્વંત; ૮
 તીર્થ શત્રુ'જય દેખીજી, કર જોડી પ્રણમંત. જ. ૮
 પૂછે' શ્રી મહાવીરનેજી, તીર્થ મેહાતમ નામ; ૯
 દાનઈ હાં દીજે' કિમુંજી, સ્યુ'તપ કીજે સ્વામિ. જ. ૯
 સ્યુ' વ્રત સ્યુ'જપકીજીઈજી, સ્યુ'લહીઈ દ્વલસિદ્ધિ; ૧૦
 જાત્રાની વિધીકેહવીજી, કરતાં થાય વૃદ્ધિ. જ. ૧૦
 જાત્રા યોગ્યતા કેહનેજી, સુંદર એહ પ્રસાદ; ૧૧
 કિણે' કરાવી મૂરતીજી, કિણ થાપી સુપ્રસાદ. જ. ૧૧
 ષડંગાધાર પ્રભુ આગલિ'જી, કુણુ નર ઉભા દ્વાર; ૧૨
 વામ દક્ષણ પાસે' ભલીજી, કેહની મૂરતિ સાર. જ. ૧૨
 રાયણ તલે' એ કેહનાંજી, પગલાં પ્રભુ શુણુગેહ; ૧૩
 રૂડા ને રલિયામણાજી, જોતાં વાધે' નેહ. જ. ૧૩
 કુણુ પ્રતિમા એ' મોરનીજી, કુણુ મૂરતિ એ નાગ; ૧૪
 કુણુકુણુ ઈહાં મોટી નદીજી; સર કેહનો મહાભાગ. જ. ૧૪

કુંડ એહ કૂણ કુંડ ઇહાંલ, કુણ ચક્ષયક્ષિણી એહ;
 ખાંચ પુરૂષ કુણ લેપમઇલ, નારિ સહિત સુસનેહ. જ. ૧૫
 રત્ન ખાણિરસ કૂંપિકાલ, શુક્ર કવણ મહિમાન;
 પશ્ચિમ દિસિએ કુણ ગિરીલ, કુણ પ્રભાવ ભગવાન. ૧૬
 કુણ કુણ શ્રંગ એહના કહોલ, જગનાયક મુઝ નામ;
 સીદ્ધા કુણ વલી સીઝસ્યેલ, લહસ્યે અવિચલ ધામ. જ. ૧૭
 થયા ઉદ્ધાર ઇહાં કેતલાલ, કેતલા ભાવી દાખિ;
 એ પર્વત ઠ્યારે થયોલ, માન એહનોં ભાખિ. જ. ૧૮
 ઇલાદિકે સહુ સ્વામિલલ, કહો મુજને હિત આણિ;
 થૂયો લન હરપ સહુ સુણોલ, બીલ ઠાલ પ્રમાણ. જ. ૧૯

સર્વ ગાથા. ૪૫.

કુહા.

શ્રી મહાવીર મુણી કરી, ભવ્યભણી હિત કાજ;
 તીર્થતણોં મહાતમ કહે, સાંભલિં તૂં સુરરાજ. ૧
 કેવલજ્ઞાની જોં કહે, તીર્થ મહાતમ કોઈ;
 તો પણિ પાર લહે નહી, શુણ અનંતા જોઈ. ૨
 શત્રુજય(૧)પુંડરીક ગિરિ(૨)મહા અચલ(૩)સિદ્ધિક્ષેત્ર(૪)
 વિમલાચલ(૫)સિદ્ધિખેત્ર(૬)ભણિ; પુણ્યરાશી(૭)સુખનેત્ર. ૩
 પર્વતોંદ્ર(૮) સુભદ્ર (૯) શ્રિયપદ (૧૦) દ્રઢ શક્તિ (૧૧)
 કહાય અકરમક (૧૨) મુક્તિ નિલય (૧૩) મહાતીર્થ
 (૧૪) સાસ્વત (૧૫) સુખદાય. ૪
 પુણ્યદંત (૧૬) મહાપદ્મ (૧૭) વલી પ્રભાપદ (૧૮)
 પૃથ્વી પીઠ (૧૯)

પાતાલ મૂલ (૨૦) કૈલાસ(૨૧) ક્ષિતિ મંડલ મંડનઈક. ૫
 ઇત્યાદિક જેહુના કદા, અઠોત્તરસો નામ;
 મહાકલ્પમાંહિં સહી, કરીઈતાસ પ્રણામ. ૬
 ઠાલ ધન ધન સંપ્રતિ સાચો રાજા એ દેશી. (૩)
 તીરથ મહિમા સાંભલી સુરપતિ, મોટો તીરથ એહરે;
 ત્રીન ભુવનમેં નહિ એ સરિખો, વીર કહેં ધરિ નેહરે. તી. ૧
 તીરથ માંહિ ઉત્તમ એ તીરથ, ઉત્તમ નગ નગમાંહિરે;
 ઉત્તમ ક્ષેત્ર ક્ષેત્રમાંહિ, એ સિવપુર તણો ઉપાયરે. તી. ૨
 ત્રીન લોકમાંહિં જે તીરથ, પવિત્ર અછેં સુરરાયરે;
 શત્રુંજય દીઠાં તે દીઠાં, સહુ એમાંહિં સમાયરે, તી. ૩
 કૃત્રિમ અન્ય તીરથમાં કીજે, દાન કયા તપ જેહરે;
 તેહથી પુન્ય થાઈજખૂ એતઈ, દશગુણ અધિક સુણેહરે. તી. ૪
 ધાતકી વૃક્ષે દસગુણ તેહથી, દશગુણ પુસ્કર જાણિરે;
 શતગુણ તેહથી મેરૂમહીધર, ભાખ્યો પુણ્ય પ્રમાણરે. તી. ૫
 નંદીશ્વર કુંડલ ગિરિવર તિહા, દશદશ ગુણ અવધારિરે;
 દૈવત કોડિ ગુણો તેહથી, પુણ્ય અધિક સુવિચારરે; તી. ૬
 અનન્ત ગુણો શત્રુંજય તીરથ, દર્શનથી પુણ્ય હોઈરે;
 સેવા કરતાં જે ફલ થાઈ, પાર લહે નહિ કોઈરે. તી. ૭
 શત્રુંજય ૧ બાહૂબલિ ૨ તું સાંભલી, મેરૂદેવ ૩ ભગીરથ.
 ૪ નામરે,
 દૈવત ૫ તીક્ષ્ણ રાજત ૬ તિમકામદ ૭ સિદ્ધિક્ષેત્ર ૮ ઠંકલકામરે. ૮
 કપદિક ૧૦ લોહિત્ય ૧૧ તાલધ્વજ ૧૨ વલી સહસ્રાળજ
 ૧૩ નંગધીસરેની ૧૪ સિદ્ધરાજ ૧૫ શતપત્ર ૧૬ કલંબક;
 ૧૭ દીઠા અધિક જગીસરે, તી. ૯

અઠોત્તરશતકૂટ કહીને ૧૮સુરપ્રિય ૧૬ તિમપુણ્યરાસિરે ૨૦
 સહસ્ર પત્રએ તીરથ કેરો ૨૧ એકવીસ શૃંગ પ્રકાસિરે. તી. ૧૦
 મનુષ્ય શૃંગ શત્રુજય કહીઈ, મુક્તિ ખેત્ર વલિ એહરે;
 ફરસે લોક છડે બહુ ભાવે, પાપ પખાલે દેહરે. તી. ૧૧
 મેરૂથંકી પશ્ચિ એ ગિરિરાજ, ઉચો ગુણે અપારરે;
 આરોહે તે મુક્તિ લહે નર, પામે ભવનો પારરે. તી. ૧૨
 અશીતિ યોજન પહિલે આરે, એહનો કહ્યો વિસ્તારરે;
 ખીજે આરે સિત્તર જોજન, ત્રિજે પશ્ચિ વિચારરે. તી. ૧૩
 ચોથે પચિશ પાંચમે દ્વાદશ, છઠે આરે સાતરે;
 અધિક પ્રભાવ એહ ગિરિવરનો, તીન ભુવન વિખ્યાતરે. તી. ૧૪
 અવસર્પિણી હાણિ યથા જીમ, ઉદય ઉત્સર્પિણી તેમરે;
 નામ એહ તીરથનો જાણો, એહસુ રાખો પ્રેમરે. તી. ૧૫
 પચાસ જોયણ મૂલે એ ગિરિ, દસ જોયણ વિસ્તારરે;
 ઉપરિ ઢાલ કહિ જીન હરયે, ત્રીજીએ અવધારિરે. તી. ૧૬

સર્વ ગાથા, ૬૬.

દુહા.

અવર તીરથ પ્રણમ્યાં થકાં, પાતિક જે ક્ષય થાઈ;
 આશ્રયછંએ એ ગિરિભણી, તે પાપ અનંતા જાઈ. ૧
 મેરૂ સન્મેત વૈભાર ગિરિ, રૂચક અષ્ટાપદ આદિ;
 શત્રુજયમાં અવતર્યાં, તિરથ સયલ અનાદિ. ૨
 તીર્થ રાજય નમો કહી, સરવ તીરથમય એહ;
 ઘર જોડા સમસરણ કરે, યાત્રા ફલ લહે તેહ. ૩
 કોડી વરસ અન્યત્ર જે, તપ જપ કરણા કાન;

એકવાર સિદ્ધક્ષેત્રની, યાત્રા બહુ ફલ હુઈ; .
 અન્ય લક્ષ તીરથને વિષિ, બ્રમણ કલેશ સંભેઈ. . . ૩
 પદ્યોપમ હબરનો, ધ્યાને પાપ વિલાય;
 અભિગ્રહ હુતી લાખનો, ગિરિવર મહિમ કહાય. . . ૪
 પૂજે પૂજે જાણે વિલય, કાડિ લવનાં પાપ;
 યાત્રા પુંડરગિરતણી, ચલતાં હોઈ નિપાપ. . . ૫
 હાંલ નીખિયાની—ચરણ કરણ ધર મુનિવર વંદીઈ,
 એ દેશી. . . ૫

વીર કહે સુણી વાસવ એહના, દરસણથી નવિ રોગોળ;
 દુઃખ સંતાપ ન દુર્ગતિ પામીયે, ન હુવે સોગ વિયોગોળ. વી. ૧
 એ પર્વતનોરે કૃષ્ણ ન છેદીઈ, લીજે નહીં તૃણ ઘાસોળ;
 મલમૂત્રાદિક પિણ કીજે નહી, તો લહીઈ સુખવાસોળ. વી.
 દરસણ દરસણથી એ જાણીઈ, ગિરિવર તીરથ રૂપોળ;
 ભુક્તિ મુક્તિ પ્રદાતા એહના, આસાતન દુખ કુપોળ. વી. ૩
 ચિંતામણિ કરતલ આવ્યા થકાં, દારિદ્ર લય ર્યો થાયોળ;
 સહસ્ર કિરણ સૂરિજ ઉગે થકે, અધકાર ન રહાયોળ. વી. ૪
 ધારાધર વરસે તો વનભણી, દાવાનલ કિમ ખાલેળ;
 પાવક આગલિ શીતલ રહે કિસું, હરિમૃગ લીતિ દેખાલેળ. વી. ૫
 નાગ કિસું પ્રભવે તે નર ભણી, ગુરૂઈ આશ્રિત જેહોળ;
 આતમનો ભય તેહસ્થુ કરઈ, કદપ વૃક્ષ જ સુ ગેહોળ. વી. ૬
 તિમં શત્રુજય તીરથ ગુણનિલો, પાસે જાસ નિવાસોરે;
 પાપ તણો ભય નરને કિસું, જેહને સદા ઉદ્ધાસોળ. વી. ૭

દીઠાં દુરિત હુણે દુર્ગતિ બિજો, કરતાં જસ પ્રણામોલ,
 વિમલાચલનોરે મહિમા એહવો, કીજે' નિત શુભ આમોલ, વી. ૮
 જનમ અને ધન સફલો તેહનો, જીવિત સાર્થક તાસોલ;
 એ તીરથની જે યાત્રા કરે, અપર વ્યર્થ જિન ભાસોલ. વી. ૯
 વજ્ર સરિખાં પાપ લેપે કરી, નર લહે દુઃખ અન'તોલ;
 તાવત્ત્યાવત્ત નવિ સિદ્ધાચલે', ચઢે જિન ભજન કરતોલ. વી. ૧૦
 સનાન કરાવઈને જીનવરતણી, સીતલ નીર સુગંધોલ;
 પાતિક 'કરમલ નિજ કયાતણા, ફરિ કરે દુખ બ'ધોલ. વી. ૧૧
 પંચામૃતસુ' જે જગનાથને, સ્નાન કરાવઈ ભાવેલ;
 નિરમલ પંચમ જ્ઞાન લહી કરી. પંચમ ગતિ તે પાવેલ. વી. ૧૨
 કુંકુમ ચંદન જલદાન સારસ્થુ', જીનવર અંગસુ રંગોલ,
 ભવ ભવ થાઈ અભિષેક તેહનો, દિન દિન નવલા રંગોલ. વી. ૧૩
 પૂજે' જગનાથક પુલે' કરી, સરસ સદલ શુભ વાસોલ;
 દેવ સુગંધ લહે પૂજા લહે; લોક માંહે જસ વાસોલ. વી. ૧૪
 મિથ્યાદષ્ટિ પણિ પામે' સહિ, ધુપે પક્ષાપવાસોલ;
 ફલ ઇતલો જિન હરખ કહ્યો પ્રભુ, પાંચમી ઢાલ વિલાસોલ. વી. ૧૫

સર્વગાથા, ૧૦૮.

દુહા.

કપૂર ધુપથકી લહે', પુન્યમાસ ઉપવાસ;
 અષ્ટવિધી પૂજા કરઈ, ભક્તિ ભાવ ધરિખાસ. ૧
 આઠે કરમથી તે સહી, મૂકાયે' તતકાલ;
 અંત કરઈ ભવ આઠમઈ, કાપે ભવનોં જલ. ૨

સરવ ગાથા ૧૩૦,

દુહા.

બહુ કાલ અન્ય તીરથે, તપસ્યા કરઈ જે કોઈ;
 પામિં ફલ બ્રહ્મચર્યસુ, તેઈહાં રહીતાં હોઈ. ૧
 નવકારસીને પોરસી પરમાર્થે એક ભક્ત;
 આંખિલ નૈ ઉપવાસ વલી, કરે ભાવ સંયુક્ત. ૨
 જે સમરઈ પુંડરીકને, અનુક્રમે ફલ હુઈ તાસ;
 દ્વિત્રિ ચોપચમ તણો, પક્ષ માસ ઉપવાસ. ૩
 અન્ય તીરથ જે કીજઈ, કનક ભૂમિ અલંકાર;
 પુણ્ય ઈહાં તે પામીઈ, પુલ જનાચાં સાર. ૪
 શ્રવણ સુણયા પુન્ય જે હુવઈ, તેથી અધિકો કોડિ;
 નિકટ રહ્યાં અદ્રષ્ટપણિ, દ્રષ્ટ અનંત ગુણજોડિ. ૫

ઢાલ-ઇક દિન દાસી દોડતી અવી, શેઠને પાસેરે.

એ દેશી. ૭

વીરજન ઇંદ્રને ઈમ કહે સ્વર્ણદાનાદિ જે દિતરે;
 કીર્તિસુખંલછિ તેહથી લહઈ, અભયથી સુખ અનંતરે. વી. ૧
 દાનદુખીયા ભણી કીજઈ, લહે નરસુખ તેહરે;
 પુન્યાનુખધી પુણ્યથી, મોક્ષનાં સુખ નિસંદેહરે. વી. ૨
 પાપ કીધો અન્ય થાનકે, છૂટે ઈહાં સુરરાયરે;
 ઈહાં જે પાપ સમાચરે, તે વજ્રલેપ સમ થાય રે. વી. ૩
 અંત્રે નિંદા નવિ કીજઈ, કીજઈ નહી પરદ્રોહરે,
 વાંછીઈ નહિ પરનારીને, પરધન છાંડીઈ મોહરે, વી. ૪
 સંગ ન કીજઈ મિથ્યામતિ, તેહસુ વાત નિવારીરે;

- નામનિર્દાન વિ કીર્ણ, તદાગમ શ્રવણે ન ધારીરે. વી. ૫
- વધરીને વયરી ન જાણીઈ, તાસ હણીઈ નહી પ્રાણુરે;
વિષય આસકત થાઈ નહી, ચિત્તે ઉ દેશ્યા ન આણુરે, વી. ૬
- ઈહાં સદધ્યાન મન ચિંતવઈ, દેવાર્થ તપ મુખરે;
ઉત્તમ કામ કરિવો ઈહાં, જેહ વાંછે નરમુખરે. વી. ૭
- ચતુર્વિધ સંધ સાખે કરી, ભાવે ભેટે ગિરિરાજરે;
તેહ તીર્થંકર પદ લહે, લોકોત્તર શિવરાજરે. વી. ૮
- યાત્રક નર ભણિ ભકિતમું, વચ્ચ અને પુજે તાસરે;
વિપુલ અતુલ મુખ ભોગવી, મુકિત પામે મુખ રાસિરે. વી. ૯
- કરઈ નહિ કાંઈ વિચારણા, આપઈ ઉલટ આણિરે;
તે નર ભોગ ભાજન હુવે, ઉત્તમ ખેત્ર પ્રમાણુરે. વી. ૧૦
- જેહને હેઠે સમોસર્યા, નાશિનરેંદ્રના પુત્રરે;
વાંઢિવા ભોગ તેણે થયો, રાયણ તરૂ અહભુતરે. વી. ૧૧
- શાખા પત્ર ફલ એહને, પ્રત્યેક દેવનો વાસરે;
તે જાણી અલસ પ્રમાદથી, છેદવે કિમપિ ન તાસરે. વી. ૧૨
- જાસ પ્રદક્ષિણાં દીજતાં, સંધપતિ તેણે સીસરે;
ખીરખિરઈ સુરભાવથી, મુખદાયક નિસદ્દીસરે. વી. ૧૩
- હુષ્ટ દૂર વિષ વિષધર સહૂ, શાકિની ભૂત વિતાલરે,
એહની પૂજ પ્રભાવથી, જાઈ પ્રલય તતકાલને. વી. ૧૪
- સોવન રૂપ મુગતાફલેઈ, પૂજઈ ચંદન આદિરે;
ક્ષીરંજરે તિંણુ અવસરે, વિષ્ણુ વિનાસ અનાદરે. વી. ૧૫
- મુખક થઈ પોતે પડ્યો, એહ રાયણ તણો અંગરે;
વિષ્ણુ સહુ હરઈ સંઘે, પૂજતાં મુખતેણો સંગરે. વી. ૧૬
- એહ ચિંતામણુ સારિખો, રાયણ વૃક્ષ સુવિદાશરે;

સકલ જીન હરખ વંછિત હીઈ, પૂરી સાત થઈઢાલરે. વી. ૧૭

સર્વ ગાથા. ૧૫૩.

કુહા.

એહથકી પશ્ચિમ દિશિ, રસરૂપી સુપ્રધાન;
જેહને રસ યોગે કરી, અયહુવે કંચણવાન. ૧
અષ્ટમ તપ પોષધ કરી, ભાવે પૂજે એહ;
એહતણે સુપ્રસાદથી, વહીઈ રસનો ગેહ. ૨
એહ તલે યુગાદીસના, ઇંદ્ર કરાબ્યા પાય;
સેવે જગના જીવડા, સ્વર્ગમોક્ષ સુખદાય. ૩
શ્રી મહાદેવાને શિખરે, શાન્તિનાથ જીનરાય;
કોડિ સંખ્ય સેવા કરે, સુર સહુ વિધન પુદાય. ૪
શ્રીરૂપલ પુંડરીક મુનિ, રાયતરૂ ઉપજેહ;
પગલાં શ્રી શાન્તી સરઈ, મંત્રિત સૂરિમંત્રેહ. ૫

ઢાલ-નાચે ઇંદ્ર આણુંદસુ. એ દેશી. ૮

કુંભ શુધ્યાંબુ ભરી કરી, અષ્ટોત્તર શત માનોરે;
સ્નાત્રસુગંધ પુષ્પાદિકે કરઈ, મંગલ ગીત ગાનોરે. કું. ૧
રાજ્યકીર્ત્તિશ્રિયસદ બુધ્ધિ, સર્વ વશ્ય સોભાગોરે;
પુત્રધનાગમકામિની, સુંદર રૂપનીરાંગોરે. કું. ૨
જય શ્રિય સર્વકારવિષે, દોષ નિગ્રહ આનંદોરે.
પરમભોગ પ્રાપ્તિ સહી, ટલે મયલ રૂપદંદોરે. કું. ૩
ભૂત વેતાલા શાકિની, વ્યંતર દોષ વિકારોરે;
રનાત્રતણા જલસેકથી, ગ્રહપીડા નકી વારોરે. કું. ૪

શ્રી શાંતીશ્વર આગલિ, જઇયે ત્રિંસત હાથોરે;
 સોવનરૂપ તણી ખની, સમ પુરૂષ તલિ પાપોરે. કુ. ૫
 તિહાંથી શત હાથે વલી, છેં રસ કૂપી ઠામોરે;
 સાદ્ધ ત્રિકોટિ દેવતા, સેવે શાંતિ મુક્ષામોરે. ૬
 શ્રી શત્રુજય તલહટી, પ્રાચી દિશિસ પ્રભાવોરે;
 સૂર્યાવર્ત વન બણીઈ, નિર્મિત જે દિન રાવોરે. કુ. ૭
 કંપદ્રુમ શ્રેણિજીહા, કિન્નરનારિ સંધાતોરે;
 આવો શ્રીજનમંદિરઈ, રચે સંગીત વિગ્યાતરે. કુ. ૮
 ભાર અઢાર વનરૂપતિ, સૂર્ય કિરણ નવિ ભાસોરે;
 કોઈલ તિહાં કલરવ કરઈ, નાચે મોર ઉલાસોરે. કુ. ૯
 ફૂલ મુગંધા મહમઈ, ભમર કરઈ ગુંજારોરે;
 ઋતુ સરિખી તિહા સર્વઠા, સહુજનને સુખકારોરે. કુ. ૧૦
 ભગવન પાદુક સ્નાત્રનો, તે જલસુ તનસીચઈરે;
 દોષ અસેષ વિલેંબઈ, લજ્જાણા ભુઈ નિચેરે. કુ. ૧૧
 શ્રીસૂર્યાવર્ત કુંડના, જલ સેવનથી બાધરે;
 કોઠ અઢારહ જાતિના, કાયા નિર્મલ થાઈરે. કુ. ૧૨
 તથથા સોરઠિ દેશ સોહામણો, લિખિમી રંકીધ;
 વિશ્રામોરે;
 લોક અશોક રહેતિહાં, ધાનધીણા ઠામ ઠામોરે. કુ. ૧૩

નીર નદી પાણીઘણાં, વન વાડી મ'ડાણોરે;
 ખેત્ર ઘણાં છાંધાં ઇંધુ^૧ના, સહુકો લોક સુખણોરે. કુ'. ૧૪
 હઠલિ શ્રી ગિરિનારિને, ગિરિદુર્ગ પુરાલિધાનોરે;
 છન ગૃહશ્રેણિ વિરાજતી, શિવ નીસરણી માનોરે. ૧૫
^૨પિયુન નહી નિર્ધન નહી, મૂર્ખ નહી અવિવેકીરે;
 દીન નહી પાપી નહી, પુરવાસી સુવિવેકીરે. કુ. ૧૬
 દાતા લોકતા જનસહુ, રૂપવંત નરનારીરે;
 દાલ થઈ એ આઠમી, કહે છન હર્ષ વિચારીરે. કુ'. ૧૭
 અર્વગાથા. ૧૭૫

દુહા.

પૂજા પ્રીણિત દેવતા, તપસી ભક્તિ સુદાન;
 અરથી અર્થીત દાનસુ, કૃપાદાન દુખવાન. ૧
 તિષ્ઠ પુર અરિહંત ભક્તિયુત, ભૂરિભાગ્ય ભૂપાલ;
 સમુદ્ર વિજય નૃપવંસનો; સૂર્યમદલ ગુણમાલ. ૨
 સૂર્યમદલ વૈરીતિમર, હરઈ અચરિજ એહ;
 કુપલય નઈ વિકસ્વર કરઈ, મોટો અચરિજ તેહ. ૩
 રવિનીજિમે અંભોજિની, મુખ અંભોજ સમાન;
 શશિલેખા પટરાણિની, પ્રીતમનો સનમાન. ૪
 જાયા સૂરજ રાજની, લોકમાંહિ એ જ્યાતિ;
 રૂપણિ સુરજ મુખ, જોવે નહી, અચરિજવાલી વાત. ૫

- ઢાલ. હરીયા મન લાગો; એ દેશી. ૯
 સુકૃતસુ' આદર ઘણો, સૌમ્ય સરલ શુભરીતિરે;
 સુરપતિ સાંભળો,
 એકવિન કયા જુદી, માંહે માંહે પ્રીતિરે. સુ. ૧
- સુખ સાગર કછપ સમા, સુખમાં વાહે' કાલરે, સુ.
 રાજ્યલીલા સુખ ભોગવઈ, પાણિતેહને નહીં બાલરે. સુ. ૨
- જન યાત્રાઈ અન્યદા, રાયરાણી ગિરિભયરે; સુ.
 નિજ બાલકને લાલતી, દેખિ કલાપિ'ની સાથરે. સુ. ૩
- મુતહીણી તે રાગિની, મનમે' આકુલ થાયરે; સુ.
 આંખડીએ આંસૂ ઝરે, હૃયડે દુઃખ ન સમાયરે. સુ. ૪
- મોટો દોષ નારી ભણી, પુત્ર ન કૂળે' જસરે; સુ.
 રમતાં પર મુત દેખિને, નાંખે પ્રબલ નીસાસરે. સુ. ૫
- રાણીને રાજ કહે, મુગધા મ કરિ વિલાપરે; સુ.
 રોયાં પુત્ર ન સંપળે, ફેકટ મ કરિ સંતાપરે. સુ. ૬
- નેમીચર ભગવંતની સેવા, કરી ચિત્ત લાયરે; સુ.
 અંબા જગદંબાતણે', મુત થાસઈ સુપસાયરે. સુ. ૭
- પૂજી શ્રી ભગવંતને, આવ્યા ઘરિ નૃપ નારિરે; સુ.
 પુત્ર થયા બે અનુક્રમે, હરખ્યો સદ્ પરીવારોરે. સુ. ૮
- નામ દીર્ઘ ઉછવ કરી, દેવપાલ મહિપાલરે; સુ.
 પૂગી આસ માયની, હરખી મુત સુખ લાલેરે. સુ. ૯

- મીઠા વચણ સુહામણા, બોલે' રાજકુમારરે; સુ.
 ઠમકિ ઠમકિ પગલાં ભરઈ, ધુધરીયાં ઝમકારરે. સુ. ૧૦
 બે ભાઈ લેલાં રમઈ, જાણે દેવ કુમારરે; સુ.
 લણવા યોગ્ય થયા બેહૂને, નૃપતિ' તે તિણ વારરે. સુ. ૧૧
 'અ'ગજ હિવે' લણાવીઈ, વાધે સોલ અપારરે. સુ.
 મુરખ નર સોભે' નહી, જીમ બગ હંસ મઝારિરે. સુ. ૧૨
 ઉછવ કરિ રાજા ધણો, પાઠવીયા નિસાલરે; સુ.
 કલા બહુત્તરિ સીખાવીયા, બેની બુદ્ધિ વિસાલરે. સુ. ૧૩
 પાઠકને કરી સાખાયો, શાસ્ત્ર ભણ્યાં તત્કાલરે; સુ.
 સીખી શાસ્ત્ર કલા સહુ, હરખ્યો ગુરુ બુખાલરે. સુ. ૧૪
 ઇન્ધિયાઈ કીડા કીડા કરઈ, હિલિમિલિ મિત્ર સંઘાતેરે; સુ.
 ઉપજાવે' સુખ લોકને, અનુક્રમે યોવન જાતરે. સુ. ૧૫
 ભૂપતાણી પુત્રી ધણી, રૂપ કલા ગુણવાનરે; સુ.
 પરણાવી ઉછવ કરી, સુખમાણે' સુપ્રધાનરે. સુ. ૧૬
 નીતિરીતિ જાણે સહુ, માની યશસ્વી વિનીતિરે. સુ.
 સર્વ ગુણે દેવપાલથી, અધિક મહીપાલજીતરે. સુ. ૧૭
 અન્યદા પશ્ચીમ યામિની, વિનિદ્ર થયો મહીપાલરે; સુ.
 વનમે દેખે' આપને, જીહાં સ્વાપદ વિકરાલરે. સુ. ૧૮
 કિહાં એક દેપઈ ગજ ઘટા, કિહાંઈક શૂકર વૃંદરે; સુ.
 કિહાંઈક મૃગપતિ સંચરઈ, દેખે નરપતિ નંદરે. સુ. ૧૯

સ્થુ' વિક્રમઈ કે સુપનાસ્થુ, ચિત્ત વિપર્યય એહરે. સુ.
કિ' એ સ્થુ ઇંદ્ર જાલછે, દેવ ચરિત્ર ચિત્ર તેહરે. સુ. ૨૦
નારીમું રમતો હુતો, મુતો હુતો ચંદ્રસાલરે; સુ.
કિહાં આબ્યો જન હુરખ હું, ઇહાં થઈ નવમી ઢાલરે. સુ. ૨૧
સર્વગાથા, ૨૦૧

કુહા.

હિવે' વિપિન દેખું ફિરી, ચાલ્યો રાજ્ય કુમાર,
મત ખીડે મેં આણીયો, મુણી નલવાણી ત્યાર. ૧
વકતા કોઈ દેખે નહી, દ્રુમ સંતતિ નિરખતિ;
આગલો જતાં નિરખીયો, એક આવાસ મહંત. ૨
ગોળ અનેક સુહામણા, સુંદર જાલી જાસ;
ઉઘો તે રલિયામણો, દીઠા હુઈ ઉલાસ. ૩
એ અટવી સ્વાપદ લરી, નહી મનુષ્યનો વાસ;
મહીપાલ વિસ્મય લલો, કિહાં ઇહાં આવાસ. ૪
આબ્યો ઇહાં પ્રસંગથી, દેખું જઈ મહલ;
ઈમ ચિંતવિ જોવા ચલ્યો, જલવંત ભણી મહલ. ૫

હાલ. માખીના ગીતની. ૧૦

કુમર વિચારઈ ચિત્તમે'એહવું, એ રમણીક આવાસ સુહાવા;
ભૂ ભૂમિનાં રંગ સુરંગા, જોવે' નૃપ સુત તાસ સુહાવા. ૧
કુમર આંકણી.
તે ચંદ્રશાલામાહિ' આબ્યો, સાત્વિક મહા જલવંત સુહાવા;

- પદ્માસન પૂરી તિહાં જોઠો, યોગી દેખિ મહંત સુહાવા. કુ. ૨
- ભમતો હુ' સંસારીની પરિ, ભવ અરણ્ય મઝારિ સુહાવા.
આબ્યો તો જોગીને જોવું, અચિરજ મનમહિ ધરિ સુહાવા. કુ. ૩
- નિકટ જઈ ક્ષિતિ મસ્તક 'થાપી, મહીપાદ કુમર સુહાવા;
યોગીશ્વરને અરણ્યે નમીયો, અચિરજ મનમાંહિ ધારિ
સુહાવા. કુ. ૪
- અહિંસાહિંક પંથ મહાવ્રત, ધરતો ચિત્ત સમાધિ સુહાવા;
આસન બઈઠો સ્વાસ રૂંધીને, ધ્યાન ધરે નહી આધિ
સુહાવા. કુ. ૫
- અરિહંતને બ્યાવે મન ભાવે, જોગી દેખી તાસ સુહાવા;
તતખિણ સુ'કયો બ્યાન દયા નિધિ, બોલ્યો મધુરી ભાસ
સુહાવા. કુ. ૬
- વચ્છ! સુખ સાતા છે તુજને ભલિ આબ્યો તૂં આજ સુહાવા;
દેહ નિરા બાધા છે તાહરઈ સફલ થાઉ તુજ કાજ સુહાવા. કુ. ૭
- વિસ્મય ધરજે મનિ મનમાંહિ, હર્યો તુજ નઈ કાઈ જાણી સુ;
સધિ વિદ્યા દેવાનઈ કાજે, ઉત્તમ પાત્ર સુજણ. સુ. કુ. ૮
- યોગી કુમરને ભૂજ્યો જાણી, દિવ્ય શક્તિ તતકાલિ;
સરસ રસવતી પ્રીતિ ધરીને, ભ્રમાડ્યો મહીપાદ સુહાવા. કુ. ૯
- કુમર પ્રથમ દ્વલ્લોજન જાણી, લોજન કીધો તામ સુહાવા;
યોગી ષડ્સિધિ મહાવિદ્યા, દીધી પ્રેમ સુઠામ સુહાવા. કુ. ૧૦

યેગીશ્વર અખનસન જૈઠો, તતખિણુ છાંડયા પ્રાણુ સુહાવા;
 વિદ્યુત ધ્રુતિ સરિષૌ આવસે. થયો ઉદ્યોત પ્રમાણુ.
 સુહાવા. કુ. ૧૧
 તે યોગી સુરલોકે પોહતો, ઉલો કુમર સુખણુ સુહાવા,
 સૌધ ન દેષિયોગી ન દેષે, દેખે વનનો ઠાણુ સુહાવા. કુ. ૧૨
 અહો સામ્રાજ્ય યોગીનો દેખો, એ શ્રિય જીવિતમાન સુહાવા;
 મુક્તિ લહી કાયા મુકીને, ચિંતે સુત રાજન સુહાવા. કુ. ૧૩
 યોગથી મુક્તિ સંગમ લહે, યોગથી પાપવિધ્વંસ સુહાવા,
 યોગથી સિદ્ધિ સહૂ પામીજે, ઇણપરિ કરે પ્રસન્ન. સુ. કુ. ૧૪
 એહવો ચિંતવિ વનમે લમતાં, હીઠો કુંડ મહંત; સુ.
 તે કુંડમાંહિ બ્રહ્મસ્થલ વર્તે, જે કરે પ્રાણી અંત. સુ. કુ. ૧૫
 સ્નાન કરણુ જલ પીવા આદ્યો, વાણિ થઈ તિણિ વારિ; સુ.
 માં માં ધીર ધુરંધર જાયે, એ કુંડ ફરિનિવારિ. સુ. કુ. ૧૬
 તે વક્તા નૃપસુત નવ દેખઈ, ગયો કુંડ તટ તતકાલ; સુ.
 બીજવાર વહી તિણિ વાર્યો, મને ચિંતે મહીપાલ. સુ. કુ. ૧૭
 માણસ કોઈ નહી ઇણ વનમે, વારે કુણુ મુઝ એહ; સુ.
 હસમી ઠાલ કુમરના મનમે, થયો જીન હરષ સંદેહ. સુ. કુ. ૧૮

સર્વ ગાથા, ૨૨૮.

ફૂહા.

કૌતુક જોવે જેતલે, 'શાષા મૃગ તિણિ વાર;
 આવઈ આગલિ કુમરને, વચન કહે હિતકાર. ૧

- પશુ જાણી મોરું વચન તુ, મત અવગણે કુમાર;
વાનર વયણે ધારિ. ૨
- પર્વત શિખર તણી પરધ, નયણેઈ જોઈક રંક;
માણસ માર્યા એતલા, રાક્ષસ કુંડ નિસંક. ૩
- એ તું ભદ્રાકૃતિદક્ષ છે, કોઈક નૃપનો પુત્ર;
વેગો વલિ નહીતો તુને, રહિસ્યે રક્ષક છૂત્ર. ૪
- મહીપાલ ભાજે હસી, સાચો તું પશુ વીર;
રાક્ષસ લેહને સ્યું કરે, જે નર સાહસ ધીર. ૫

હાલ. ધણુ સમરથ પિઉ નાંનડો; એ દેશી. ૧૧

- એહવી વાત સુણી કરી, શાપામૃગ હોઈ મ ભાજે તામ;
જે તુજ માંહિં શક્તિં છઈ, ઇછાઈ હો જાસુણુ નિવાસ. એ. ૧
- ઈંહાં રાક્ષસ કુંડમાં રહે, સામલ રૂચિ હો કોધી વિકરાલ;
એહવું કહી વાનરો વનમે થયો હો અદ્રસ્ય તતકાલ. એ. ૨
- હિવે ક્ષિતિ પતિ સુત મહાબલી, વર વિદ્યાહો ભૂષિત ગુણવંત;
ખડગ ગ્રહી નિર્ભય થઈ, જલથાનક હો પહુતો નિભંતિ. એ. ૩
- નીર હલાવ્યો જેતલે, ખડ રાક્ષસ હો જાણ્યો નર કોઈ;
ક્રોધ કરી ધાયો તદા, ઇંહાં આવ્યો હો ભૂલો સ્યું જોઈ. એ. ૪
- તે બલીયા મિલીયા બિહૂને, માંહો માંહિં યુધ્ધ કરે અપાર,
યુદ્ધ કરતો પાડિ પડે, ભુઈ કાંપે હો સહી ન સકે ભાર. એ. ૫
- ખડગ વિદ્યા સુપ્રભાવથી, રાક્ષસને હો હત્યો મહીપાલ;
સાહસથી નહુવે કિમું ક્રોધ છાંડ્યો હો રાક્ષસ તતકાલ એ. ૬

સમર્પો આઉ તાહરો, તુઝ.વેરી હો વૈરી હું તાસ;
 તુજ વડલલ મુજ વાલહો, રાક્ષસ કર્યો હો એ વચન પ્રકાસ એ. ૭
 દીધી ત્રણસંહરોહિણી, વેષ પરાવૃત્તિ હો થાઇ તતકાલ;
 કુમરભણી બેઝૌપધી, સમજાયો હો ધર્મ મહિપાલ. એ. ૮
 કુમર વિસર્જ તેહને, જલ સરવર હો તરીયો સુખલીલ;
 વન સોલા ભેવે ફિરી, મનરંગિ હો નૃપકુમર સુસીલ.એ. ૯
 કિહાં ઇક ફૂલ અહઇં ભલાં, પદલવ વલી હો કિહાં અહૈ તેહ,
 કિહાં પાકા ફૂલ સંઅહૈ, ઈમ વનની ફીડા નિરખેહ. એ. ૧૦
 શ્રી નિવાસ વન તિહાં ગયો, નેમીસર હો જનવર પ્રાસાહ;
 મુંદર તોરણ કોરણી, ઉચો જાણે હો કરે નભસું વાહ. એ. ૧૧
 નેમીસર ચરણે નમ્યો, સ્તુતિ કરિતે હો બેઠા સુકુમાર;
 ધ્યાન કરે રિદયાંતરે, ત્રિકરણ સુદ્ધ હો પ્રભુનો તિલિવાર.એ. ૧૨
 કાને કુંડલ જિગમગે, લટકતા હો સંમૃષ્ટ કપોલ;
 પાઇ પલાસની પાદુકા, કંચણ હંડ હો કરઈ વંદન ખોલ. એ. ૧૩
 મનોહર વૃક્ષ ફલે ભર્યો, નિજ હાથે હો ધરીયો હેમ પાત્ર;
 શ્રી જન આગલિ યોગિનિ રૂપવંતી હો દીઠી સુલ ગાત્ર. એ. ૧૪
 સંબ્રમ ધરિને ઉઠીયો, પગ પ્રણમ્યા હો તેહના તતકાલ;
 જયજી એહવી આશિષ, દીધી તિલિ હો યોગિણ સુકુમાલ. એ. ૧૫
 રૂપ લાવણ્ય નિહાલીને, આલરણે હો ભૂષિત જસુ દેહ;
 દેવી જાણી ભોગિણી, ધન્ય હરસણ હો પામ્યો મઈએહ. એ. ૧૬
 આહરમું એમ કહે-દેવી, ગોત્ર દેવી હો પ્રગટી ઇહાં સુજ;

લયાકીર્ણ અટવી માંહિ, પાય પ્રણમી હો વીનતી કરૂં તુજ. એ. ૧૭

એહવી અમૃત સારિખી, વાણી સુણિ હો યોગિણ કહેં તામ,
દેવી નહી હું માનુષી, તાપસિણી હો તપ કરિવા કામ. એ. ૧૮

મત લીધો તેણે કરણે, જાણ્યો હો સંસાર અસાર;
ઢાલ થઇ ઇચ્છારમી, ઇમ ભાખ્યો હો જન હરખ વિચારિ. એ. ૧૯

સર્વ ગાથા. ૨૪૮.

દૂહા.

આજ અતિથિ તું આવીયો, માહરેં પુણ્ય નિબંધ;
વ્યર્થ મ કરિજે વચણ તું, વછ ! વચન સંબંધ. ૧

અતિથિ વ્યર્થ જે ઘરથકી, સુણિ પુરૂષોત્તમ સાર;
પુણ્ય પાપ ક્ષય ઉદય કરિ, શાસ્ત્ર વચન અવધારિ. ૨

માન્યો વચન કુમારસું, યોગિણિ કંઠ સપાત્ર;
લેઈ શ્રીજિન ગૃહથકી, કરી નીસરીયા જાત્ર. ૩

પાત્ર સપાણિ પ્રભાવિની, કુમર નિહાલે ચિત્ર;
ફલ માર્ગે તરૂવર કંહે, યોગ ફલા ચિત્ર તત્ર. ૪

હેઠે પાત્ર ધર્યો તિણિ, ફલ આપો સુજ વૃક્ષ;
કલ્પદ્રુમની પરે લલા, ફલ દીધા પરતક્ષ. ૫

ઢાલ. યત્તિ સોરઠ રાગે; એ દેશી. ૧૨

ફલ પાત્ર યોગિણિ બહુ ગગે, મૂકે મહીપાલને આગે;
તેમાંડીથી કેઈ ફલ દીધા, રાજન સુત લક્ષણ કીધા. ૧
તે યોગિણિ ઇણિપરિ ભાષઈ, મહિપાલ ઉપરિહિત રાગે;

વચ્છ ! કહિંતુ કિહાંથી આયો, કિહાં જાવા મન ઉમાદ્યો. ૨
 આથ બ્રષ્ઠ થયો હું માતા, ઇહાં આવ્યો મુજ થઈ સાતા; .
 નેમીસર તુજ પાય લાગી, નિજ પુર જાઈસિ રહ લાંગી. ૩
 યોગીણિ સદયા કહેવાણી, વછ વન જોવો સુખ જાણી;
 મહાકાલ ઇહાં યજ્ઞ જાણો, પ્રાણીને કાલ સમાણો. ૪
 સંહારીયા લોક ઘણાહી, ઇહાં આયા તે સઘલાહી;
 એ પાપીને તણ દૂરિ, જ સુખમું પુન્ય અ'કૂર'ઈ. ૫
 'માહોંમાંહે વાત કરતાં. નિજ' પરમ પ્રમોદ ધરતાં;
 એટલે' નલથી મુનિ કોઈ, ઉતરીયો તીરથ જોઈ. ૬
 તપમું વપુ જેહનો દીપે', તેહનો કાંઈ પાપ ન છીપઈ;
 દેખી ઉઠ્યા તે તતકાલ, મુનિચરણ નમ્યા સુંકુમાલ. ૭
 ધર્મલાલ દીયો મુનિપ્રતે, આશિષ બિહુને ભલી રીતે';
 જગનાથ નેમીસર સામી, પાદ પ્રણતિ થકી ફલ પામી. ૮
 પરિપકવ થયો તે આજ, નયણે દીઠા મુનિરાજ;
 સમતા રસના પ્રભુ દરિયા, રતનાકર ભ્રમ ગુણ ભરીયા. ૯
 નિર્ભાગ્ય ભૂકે નર થાયે, તે તુમ દરસણ ન લહાયે;
 તુમે સ્વામી પરઉપગારી, ભવજલ તારણ નરનારી. ૧૦
 ભગવન! તુમે ધર્મ સુણાવો, અગન્યાની * નર સમજાવો;
 ઉત્તમ જલધર સમગણીઈ, તુમ સરિખા જગમ'ઈ ભણીઈ. ૧૧
 એહવી અમૃતસમ વાણી, સાંભલિ મુનિ કંઈણા આણી;
 પંચ શકસ્તવે દેવ વ'હી, બોલ્યા મનમે' આણ'હી. ૧૨

દાન દેવો અઘ? ન કરિવો, પ્રાણી રક્ષા શીલ ધરિવો;
 એથી થાયે' પુણ્ય ઠિકાણો, જન ભગતિ થકી તે બાણો. ૧૩
 સામ્રાજ્ય સુમતિ પુણ્યરાસી, પાપ ક્ષય ગ્રહ પીડા ખાસી;
 જન ધર્મ થકી સુખ લહીયે', જન ધર્મ ચિતામણિ કહીયે. ૧૪
 તેહીજ સુકૃતી ધન્ય ધન્ય, તેહીજ ગુણવંત ન અન્ય;
 જનવરને' નમે ત્રિકાલે, ભક્તે' પૂજે ત્રિણકાલ. ૧૫
 છોડી કાયાથી પ્રમાદ, ઉજમાલ થઈ સુપ્રસાદ;
 કરિવી પૂજા મનહરિણી, ચિરકાલ દુરતિ અપહરણી. ૧૬
 એહવા મુનિ વાક્ય સુંણેઈ, મન પ્રમુદિત થયા બે બેઈ;
 મહા કાલ ચક્ષુ વિરતંત, પૂછે કોહને ભગવંત. ૧૭
 દેવત્વ ધર્મથી જોહને, કિમ વૈરિણી હિંસા તેહને;
 બહુ પ્રાણીને સંહારે, દુર ગતિના દુઃખ ન વિચારે. ૧૮
 કિમ મનુષ્યતણા થયો દ્વેષી, પુણ્ય મુંઠયો દૂરિઉવેખી;
 જન હરવે ખારમી ઢાલે, સંદેહ હિવે' મુનિ ટાલે. ૧૯
 સર્વગાથા, ૨૭૨.

દૂહા.

વાચંયમ સાંભલિ વચન, શ્રવણે સુધા સમાન;
 ભાષે જ્ઞાન મહાત્મથી, તા સચરિત્ર ભગવાન. ૧
 પૂર્વે' કોઈકે ઈણુ વને, તાપસ મહર્શવંત;
 જન શાસન દ્વેષી ધણુ', નિજ મત પ્રેમ અત્યંત. ૨

- કલત્ર સહિત ધારિ જગા, આહાર કરઈ ફલ ફૂલ:
વલકલ પહિરણુ સોભતો, વન વન ભમે' અભૂલ. ૩
તેહને કન્યા ઉપની, મુંદર રૂપ નિધાન;
સદૃક્ષણુ તનુ શોભતો, સુર કન્યા ઉપમાન. ૪
પ્રાણથકી પિણુ વાલહી, મુતા પીતા ! ને તેહ;
ધાર્યો નામ શકુ'તલા, દીકાં વાધે નેહ. ૫

હાલ. જીહો જાણ્યા અવધિ પ્રયુંજીને, એ દેશી.

- જીહો સોભા અધિક સોભા ઘણી, જીહો જોખન વધતો પ્રેમ;
જીહો 'રૂચિશકારે સોભતી, જીહો માધવ વન શ્રી જેમ. ૧
મુગુણુ નર મુણુજ્યો એહ સંબંધ, જીહો મહાવીર દંદ
આગલિ; જી.

તીરથતણાતો પ્રબંધ. સુ. આંકણી.

- જીહો ભીમ ભૂપતિ ધણિ અવસરે, જીહો કીડા કરતો તામ;
જીહો ધણિ વનમાંડિ આવીયો, જીહો દીડી કન્યા જામ. સુ. ૨
જીહો કન્યા દેખી મુંદરી, જીહો ગુણુ કંદરી સમાન;
જીહો 'વાગઅહી ઘોડા તણી, જીહો ઉલો રહ્યો એક ધ્યાન સુ. ૩
જીહો તિક્ષણુ નયન કન્યા તણા, જીહો નિક્ષણુ જાણે કામ જાણુ;
જીહો લાગી હીયડે રાયને, જીહો કાઠી લેશે પ્રાણુ. સુ. ૪
જીહો ક્ષણુ એક સંબ્રમ પામીને, જીહો પામ્યો તતક્ષિણુ શોધ; ૫

હહો સુરકન્યા 'કર્ધમાતુષી, હહો ન પડિ કાંઈ શોધ. સુ. ૫
 હહો મૃગનયની ચંદ્રાનની, હહો મોહનરૂપ નિહાલિ;
 હહો તાસનિકટ નૃપ આવીયો, હહો કામાતુર
 તિહાં વાલિ. સુ. ૬

હહો મીઠી વયણે નૃપકહે, હહો કન્યે ઉદ્ધાખી,
 હહો પરણી છે કિ કુમારિકા, હહો મનમે લાજ ન રાખી. સુ. ૭
 હહો મુખમુખ કરી તામ હસામણો, હહો કહણ કુમારીતામ;
 હહો અસ્વોપરિ આરોહી કરી, હહો લેઈગયો નિજગામ. સુ. ૮
 હહો થયો વિયોગ સુતાતણો, હહો તાપસ ક્રોધ કરાલ;
 હહો થયો તામ ગત ચેતના, હહો જાણી મરણનો કાલ. સુ. ૯
 હહો ઉપાડી અન્ય તાપસે, હહો આણ્યો અનવર ગેહ;
 હહો પુન્ય થાઈ અન દરસણે, હહો સદ્ગતિ પામે એહ. સુ. ૧૦
 હહો શસ્ત્ર કદા શ્રહમત્સરઈ, હહો નમ્યો નહી અનપાય;
 હહો આરતિધ્યાન મરીકરી, હહો યક્ષ થયો ઇહાં

આય. સુ. ૧૧

હહો રૂદ્ર ધ્યાન ધરી કરી, હહો નરકતણી ગતિ તાસ;
 હહો જે વિખ દોષે પીડીયા, હહો મરણ શરણ દુઃખવાસ. સુ. ૧૨
 હહો પિણિ દીઠા શ્રી નેમિને, હહો તિણિ તાપસ અંતકાલ;
 હહો દેવતણી ગતિ ઇમલહી, હહો નરકતણી ગતિટાલી. સુ. ૧૩
 હહો અન સમયે દીઠા થકો, હહો કીર્તિત પૂજિત જાણિ;

છહો મુખભાવે' પિણિ સેવીયો, છહો સદ્ગતિ હિવે'

પ્રમાણ. સુ. ૧૪

છહો અહો મહાત્મ જીને' દ્રનો, છહો દરસણ કીયો એકવાર;

છહો તાપસ ભેદી પાપને, છહો પામ્યો મુર અવતાર. સુ. ૧૫

છહો હરણ થયો સુતાતણો, છહો કીધમાનને કોધ;

છહો હિવે' પિણિ તિણિ અધ્યાસથી, છહો નરનર્

હણિ વિરોધ. સુ. ૧૬

છહો જ્ઞાની મુનિ એહવુ' કહી, છહો ઉત્પતીયો આકાશ;

છહો ઢાલ થઈ એ તેરમી, છહો કરિજન હર્ષ પ્રકાશ. સુ. ૧૭

સર્વગાથા, ૨૬૫.

દુહા.—

યોગિણિ દિવ્ય પ્રભાવિનિ, તે પણિ ગઈ નિજ કામિ;

કુમર કાંલ વન જોઈવા, આડ્યો ધરિ ધિર તામ. ૧

પર કરંકથી શ્રવે', પિચ્છલ થઈ વન ભૂમિ;

દુર્ગમ ફોડે નાસિકા, પ્રગટ થઈ રહી ધૂમિ. ૨

ગંધ તણે અનુસાર તિહાં, વિક્રમ ધીર - કુમાર;

કર કરવાલ ઉલાતતો, આળ્યો કરી વિચાર. ૩

દીઠો યજ્ઞે' કુમારને, દેખી જાળ્યો કોધ;

ગદા શસ્ત્ર સંભાલિને, રોકી રાખ્યો યોધધ. ૪

આ પલિ જવા ઘઈ નહી, યજ્ઞ કોપીઓ તાસ;

નિજ જલમે' માવે' નહી, હિવે' જાઈસિ કિહાં નાસી. ૫

ઢાલ. ઉમાદેરી. ભાવનરી રાગ સિંધુ.

આસા (૧૪)

યક્ષ કહેરે માનવ તું નવોરે, આબ્યો છે કિણુ જોર; ૧
 ક્ષમરિ લેરે નિજ ઇષ્ટ દેવનેરે, ઇમ કરતો સોર.
 વચન સુણીનેરે કુમર હસી કહેરે, સાહસ મનમે ધારિ; ૨
 કિમું બીહાડે યુક્ષ તું મુજ ભણીરે, કરતો ઇમ અહંકાર. ય.
 ક્રોધ મ કરિરે થા સુપ્રસન હિવેરે, નિજ મનમાંહિ વિચારિ; ૩
 નિરપરાધી પ્રાણી કિમહ હણેરે, ક્રોધ હૈયામાંહિ ધારિ. ય.
 અતુલ પણિ ભોગવિ સુખ દેવનાંરે, માનવ મારણુ છોડિ.
 ક્રોધાંધ નરનેરે સુખ નહીં સર્વથારે, ઇણિ ભવિ પરભવ ૪
 જોડિ. ય.

શ્લોક.

ક્રોધઃ કૃપાવાલિ દવાનલોયં ક્રોધો મવાંમોનિષિ વૃદ્ધિકારી;
 ક્રોધો જનાનાં કુગતિ પ્રદાતાં, ક્રોધોહિ ધર્મસ્ય વિષાત ૫
 વિઘ્નમ્

ક્રોધ થંકી બાલે નિજ થાનક ભણીરે, અગ્નિપરે તીવ્રતાપ; ૬
 અન્ય ભણી પિણી બાલે તે પછરે, તેણિતજ ક્રોધ સંતાપ. ય.
 દ્વંધ સરિખો વચન સુણી ઇસોરે, ક્રોધ અઢ્યો બહૂતાસ; ૭
 નવજ્જવરીની પરે યક્ષ રાજનેરે, કુર્ધર બાલ પ્રકાશ. ય.
 હુરકે હોઠં હીયો ક્રોધે ભર્યોરે, તીખણુ ભૂકુટી વાડિ; ૮
 કુમરભણી ક્રોધ ઉદ્ગિરતો ઇમ કહેરે, રેરે ડાહ્યાપણુ છાંડિ ય.

યક્ષ મોગર ઝાલીને ફેરીયોરે, ખડ્ગ વિદ્યા સંભારી;
 ખડ્ગ ઉદ્દામ હાથેં ગ્રહીરે, ધાયો યમ આકાર. ય. ૯
 મહામહા મહાખાહૂ મહો જાત મહાખલીરે, કુમારયક્ષ,
 સાહીસ;
 કૌતક ઉપજાવેં વત દેવી લણીરે, યુધ્ધ કરતાં ધરિરીસ. ય. ૧૦
 ગગન ફાલ આપે ક્યારે ખિહૂનેરે, ક્યારે ભુઈ રહે વીર;
 માંહોમાહિ હણે મોગર ખડ્ગે કરીરે, રણ માંડીયો સધીર. ૧૧
 યક્ષતણે ઘાયો થયો જાજરોરે, મહીપાલ કુમાર;
 રમંરી મનમાંહે ખડ્ગ વિદ્યાલણીરે, ખડ્ગ ગ્રહો હથીયાર. ૧૨
 જાલ કરાલા તેમાંથી નીસરીરે, ઊડેં ઘણાં કુલિંગ;
 તટતટ શબ્દ કરેં યક્ષ મારિવારે, વિદ્યા સગતિ અલંગ. ય. ૧૩
 પ્રત્યક્ષ જાણેં કોપાગનિ નીચરોરે, કોશથકી વિકરાલ;
 એહવો ખડ્ગ નિહાલી તે યક્ષ દેવતારે, ખીન્હો મન
 તતકાલ. ય. ૧૪
 કહેં મહીપાલ કુમાર યક્ષદેવનેરે, રે મૂરખ મતિહીણ;
 દેવપણું હારીઈ કાંતુ મુજ કોપથીરે, કઈ પુણ્ય થયો તુજ
 ખીણ. ય. ૧૫
 સેવા કરી મુજ ચરણ કમલ તણીરે, તણ હિંસા દયાપાલી;
 સમતા ધરી સહૂ જીવ ઉપરી સહીરે, નિજ સંપદ
 સંભાલી. ય. ૧૬
 સૌર્યપણુ તેહનો દેખી કરીરે, ધીર વચન સુણિ તાસ;
 કોપ તણ મહાકાલ ઈચું કહેરે, મુખથી મધુરી લાસ. ય. ૧૭
 પુણ્ય પ્રબલ પોતે છે તાહરેરે, તું ક્ષત્રી બલવંત;
 ઢાલ થઈ જીવ હરખ ઝો ચઉદમીરે, સાંભલિજો ગુણવંત. ય. ૧૮
 સર્વ ગાથા, ૩૧૮.

દુહા.

વધ ! માગિ વર મુજ કન્હે, મુજને જીત્યો આજ;
 તુજથી અધિકો કો નહી, શૂરવીર સિરતાજ; ૧
 નિશ્ચય તે સાચો કહ્યો, ધર્મથકી જયકાર;
 હું પ્રાણી ઘાતક થયો, તું અણય હાતાર. ૨
 વિકસિત નેત્ર થયા સુણી, ખડ્ગ સંગ્રહ્યો કુમાર;
 ધર્મતણી વાચા રૂચિર, કહે તેહને વિચાર. ૩
 ધરમ તણી રૂચિ તુજ થઇ, કહું તુજને યક્ષરાજ;
 જઈયે તાહરે મંદિરે, ધર્મ કથાને કાજ. ૪
 મહીપાલ મહાકાલને, મનમે' વાધી પ્રીતિ;
 સૌદો બેઠા આવીને, આલાંતરે સુરીત. ૫

હાલ ધનધન સંપ્રતિ સાચો રાજા. એ દેસી. (૧૫)

મનમે' પ્રીતિકારીણિ ભાષા, નૃપનંદન ઈમ બોલેરે;
 અતિ ગંભીર સુભગ ધર્મવંતી, મીઠી અમૃત તોલેરે. મ. ૧
 ધર્મથી રાજ્ય સામ્રાજ્ય લહીને, સુરપદ ધર્મથી લહિયેરે;
 ધર્મથી શિવ સંપદ પામીને, ધર્મ ચિંતામણિ કહીયેરે. મ. ૨
 ઉત્કૃષ્ટો મંગલીક ધર્મ છઇ, સ્વર્ગ અપવર્ગ પ્રદાતારે;
 ધર્મ સંસાર કંતાર ઉલંઘન, માર્ગ દેખાવણુ સાતારે, મ. ૩
 ધર્મ એહ માતા જીમ પોષે, પિતાતણી પરે પાલેરે;
 ધર્મ સખાની પરિહિતકારી, ધર્મ સહુદુઃખ ટાલેરે. મ. ૪
 ધર્મતણી જણુણીજન ભાખી, જીવજીવા સહુ માનીરે;
 તેહ તણી હિંસા છે વૈરિણિ, મકરી મકરી સુરસાનીરે. મ. ૫

દાન સીલ તપ લાવ પૂજાદિક, સ્મરણુ ધ્યાન કરી'જે'રે;
 સફલ થાયઈ તો એ સઘલા, અભય પ્રાણીને દીજે'રે. મ. ૬
 કંટક જે પગમાંહે લાગે', તો બહુ વેદન થાયે'રે;
 તો કિમ શસ્ત્ર સંઘાતે હણીયે, જેહથી દુર્ગતિ જાયરે. મ. ૭
 દયા વિના જે ધર્મને માને, તે મૂરખ સરદારોરે;
 વધ્યાને જે પુત્ર હુવેતો, ધર્મહિંસાથી ધારોરે. મ. ૮
 અવદયા મહા ધર્મ કહીજે, દયા શાસ્ત્ર સ લહીજે'રે;
 દયા વિના જે ધર્મ કરીજે, નિષ્ફલ સયલ' કહીજેરે. મ. ૯
 કૃતઘ્નપણું ચક્ષુ નાદરીયે', કૃતઘ્નપણું આદરીયેરે;
 ધર્મ આપણો જે હિતકારી, તે નિશ્ચય મન ધરીયેરે. મ. ૧૦
 અવતણી અનુકંપા હું'તી, પૂર્વે બક લહ્યો ધમેરિ;
 સ્વર્ગતણા સુખ લોગવિ અનુકમે, વલી પામ્યા શિવશમેરિ મ. ૧૧
 સાંભલિ કિણિઈક વિપન મઝારિ. સુંદર સરવર સોહિ'રે;
 નિર્મલ નિર ખીર સરિજો, સુરનરનાં મન મોહિરે. મ. ૧૨
 મધ્યહ્ન તિણિ સરવર નિવસે', પખી ત્રાસ ઉપજાવે'રે;
 રૂદ્રધ્યાની મહા કુર ભય'કર, વિચરે સ્વેચ્છા દાવે'રે. મ. ૧૩
 કાકાદિકે જલ પીવા આવે', તેહને પાપી મારેરે;
 રાતિ દિવસ ઈમ કર્મ નિષેધઈ, ભવસ્થિતિ જેહ વધારેરે. મ. ૧૪
 ઈણપરિ પ્રાણી સભક્ષ કરંતા, બહુ પરિકાલ ગમાવેરે;
 પનરમી ઢાલ થઈ એ પૂરી, હિવે'જન હરખ સુણાવે'રે. ૧૫

સર્વ ગાથા, ૩૩૮.

દુહા.

કેવલ જ્ઞાની તિણિ સમે, ધર્મ અંગ સાક્ષાત;
 આત્મ પરઈ સહુ દેખતા, આવ્યા મુનિ સંઘાત. ૧
 મુનિવર તિહાં સમોસર્યા, તે સરવરને તિર;
 મૃગ સિંહાદિક પ્રાણીયા, બેઠા આવી તીર. ૨
 મહાકાય બગતેહ પણિ, બહુ બગનો પરિવાર;
 તૃષાકાંત આવ્યો તિહાં, સુધાવચન હિતકાર
 વાચંયમ પ્રતિબોધવા, બોલ્યા ભાષા તાસ.
 કૃપાવંત મુનિ તેહને, દીયેં દેસણા ખાસ. ૪
 પંચેંદ્રી ને પટ્ટપણે, દુર્લભ વેત્તાતર;
 દુર્લભ ધર્મ તિર્યંચને, અવિવેકીને અત્ર. ૫

હાલ મન મધુકર મોહી રહ્યો. એ દેશી. ૧૬

કેવલી ઘઈ ધર્મ દેશણા, પૂર્વ વિરોધિત ધર્મરે;
 તેહથી તિર્યંચ લહે, તિહાં વલી કરે અધર્મરે. કે. ૧
 ગતિ આપે તે નરકની, તિહાં તજ્જાય સાશ્વેષરે;
 વધ બંધ તત્ર ઉપાઈવો, છેદન લેદન પેખીરે. કે. ૨
 ટાંકે વજ્રને ટાંકણે, કાપે કાનને નાકરે;
 સૂંલી ઘઈ પાવક હહે, ભાલેં વીંધઈ નાકરે. કે. ૩
 રૂદ્રધ્યાન ઇંઆતિ કરી, પ્રાણી બંધન કરેંહરે;
 સકલ વિશ્વ આત્મપરે, ચિંતવીયેં ધરિ નેહરે. કે. ૪
 એહવે મુનિ વચને કરિ, કૃત પરપીડન લ્યાગરે;
 સિંહુ વ્યાઘ્ર બકાદિકાં, થયા કૃપો પરિ રાગરે. કે. ૫

દયાવંત તે દિનથકી, આયૂ પૂરણ કરે' કાલરે;
 ધર્મ સમરતો ચિ-તમે', બકસુર થયો તતકાલરે. કે. ૬
 એક અવતાર લાહી કરી, ઉ-તમ કુલ અવતારરે;
 ધર્મ કરિ નિજ હિત લાણી, બચ્ચે મુક્તિ મઝારિરે. કે. ૭
 દેવપણું તે ધર્મથી, તે પામ્યો પક્ષરાજરે;
 હિંસા તેહની દ્રોહણી, કાંઈ કરે વિકાજરે. કે. ૮
 હિંસા તણ આદર દયા, લણ છન ધરમ પ્રવીણરે;
 પ્રાણીને કાયાથકી, કરી ઉપગાર અખીણરે. કે. ૯
 લાછી ભવિત વ્યય કરી, બાલ વિદ્યા છે તેમરે;
 ઇહાં આગલિ હિતકારણી, પરઉપકૃતિ ધરિ પ્રેમરે. કે. ૧૦
 પૂરવ જનમના કોપનો, ફલ દીઠો તે દેવરે;
 વૈર-વયરી સુ હિતભણી, શુરભાષિતણ ટેવરે. કે. ૧૧
 પ્રાતઃ કાલે છન નિરખીયા, તેહથી તું થયો દેવરે;
 નેમીસર ભગવંતની, સદા સમાચરિ સેવરે. કે. ૧૨
 યક્ષ વચન મુણિ હુરખીયો, ચિંતારત્ન સમાનરે;
 ઉજવલ ધર્મ લાહી કરી, શુરચરણે ધરી ધ્યાનરે. કે. ૧૩
 દેવ એક છનવર^૧ નમું, શુરતો પરિગ્રહ મુકતરે;
 દયાધર્મ હૃદયે સદ્દુહું, એહવો યક્ષ ઉક્તરે. કે. ૧૪
 મહાધર્મ દેવલી કહ્યોરે, કીધો અંગીકારરે;
 દીધી શુર પૂજાભણી, યક્ષઈ વિદ્યાસારરે. કે. ૧૫
 આજ્ઞા લેઈ યક્ષની, આલણ થયો ઉજમાલરે;
 કરુણાવંત તિહાં થકી, આદ્યો કુમર મહીપાલરે. કે. ૧૬

દેશાચાર પરીખીયે, જાણી જે નિજ શક્તિરે;
 ફલા સયલ તે જાણીયે, ઉત્તમ અધમની વ્યક્તિરે. કે. ૧૭
 તીર્થ અનેક થાયે સહી, નાના પુરૂષ પ્રસંગરે;
 દેખઈજો વસુધામૈ, પડિત નર સર્વગરે. કે. ૧૮
 દેશ દેશની જાણીયે, ભાષા દેશાચારરે;
 એ જીન હરખ પૂરી થઈ, ઢાલ સોલમી ધારિરે. કે. ૧૯
 સર્વ ગાથા, ૩૬૩.

કુહા.

જહાં જયઈ તિહાંસા પુરસ,^૨ માન લહે સર્વત્ર;
 મોહુંગો સોનાની પરે, કારણ પુણ્ય પવિત્ર. ૧
 એહવું ચીતવિ રાજસૂ, પૂર્વ દિસઈ પ્રયાણ;
 કીધો પુર આરામનગ, લાંબે ઘણા સુખાણ. ૨
 પામ્યો કેટલેક દિને, સુંદર પુર અભિરામ;
 દ્રુમાકીર્ણ ઉદ્યાન તસુ, લીધો તિહાં વિશ્રામ. ૩
 તિહાં અગ્નિકા દેહરો, મહીપાલ સુકુમાલ;
 દેવ ગુરૂ સમરી કરી, સૂતો નિર્ભય બાલ. ૪
 મનમાંહિ ચિંતા નહી, આરતિ^૪ નહી લગાર;
 સાહસવંત શિરોમણી, કંઈણાવંત કુમાર. ૫
 ઢાલ—જ'બૂદ્ધીપ મઝારિ પુરએ દેશી. ૧૭.

“તાત માત હા જાત કેઈ, કૃપા કરી રાખો સુજને, એહથી
 એ પનિકૃપ પાપી એહ,

- હુણુસ્યે' મુઝ લણી, આંણી ઇહાં મુજ ગેહથીએ. " ૧
- કરે' કલાપ વિલાપ, દીન સ્વરે કરી, વારવાર કાંઈ સુ'દરીએ;
શ્રવણે સુણિ મહીપાલ, જાગ્યો તતક્ષિણ, કંઠણા મન
માહે ધરીએ. ૨
- નિર્ણય કરે' તે શખ્દ, નિશ્ચલ ચિત્ત કરી, ઉઠ્યો કુમાર ઉતાવટોએ;
ખડ્ગલેઈ નિજ હાથે, આલ્યો તિહાંથકી, કૃપાવંત મતિ
આગલોએ. ૩
- તિહાં આન્યો મહીપાલ, દીઠો નર એક, બેઠો ધ્યાન કરી સહીએ;
નારી વિઠ્ઠલ દીઠ, કુંડ અગ્નિતણે થાપ્યો, વિદાધર મહીએ. ૪
- હુણિવા કન્યા એહ, એણે આણી ઇહાં, વિદા સાધવા લણીએ;
તૌ મુંઝવું એહ, એહવું ચિંતવી, બોલ્યો ઇમ સાહસ ઘણીએ. ૫
- રેરે સ્યુ' તે એહ, પાપી આરંબ્યો, અધમ અધમ કરણી કરીએ;
મેલ્હી #પરિ તૂં એહ, અળલા રોવતી, નહિ તો મુકીસ
યમપુરે એ. ૬
- થયો તામ ઉદ્ભ્રાંત, બાહુ વિચે' અહી, કન્યાને તિણુ અવસરેએ;
તે અમિ ન શક્યો ત્રાસ, પવન ગતે, નાઠો ધીરજ નવી
ધરઈએ. ૭
- નારિ મૂકાવા ઠાળે, કુમર મહાબલી, ખડ્ગ પાણી કેઠે થયોએ;
મહાવેગસુ તામ, તે વિદાધર દેખે નહી, કિહાં ગયોએ. ૮
- પૂઠે દોડ્યો શિશુ કોપ હીચે' ધરી, નયણે 'દહદિશિ જોવતોએ;
વિદાધર પણિ વેગ, 'ગ'ધવહનીપરઈ એ, નાસિ ગયો ન
થયો છતોરે. ૯

આગલિ જાતો તેહ, બ્યઅ થયો ચિત્ત, નારી હુણિવા
 મતિ ધરીએ;
 શ્વશ્રણીમ મહાકૂપ, અંપાબ્યો માહિ, કન્યાને લેઈ કરીએ. ૧૦
 કંડણધાર કુમાર, કેડે બલવંત, અંપા દીધી તતખિણેએ;
 તે જોવાને કાળે, નારિ છોડાઈવા, નિજ આતમને અવગણીએ. ૧૧
 વિદ્યાધર તત્કાલ, દગથી વેગલા, દૂરિ ગયો હીસે નહીએ;
 કૂવામાંહિ કુમાર, ચાલ્યો આગલિ, રવિસમ જ્યોતિ થઈ રહીએ. ૧૨
 ચર્વત તરૂની શ્રેણિ, નિરખી લોચણે, અચરિજ મનમાંહિ લલોએ;
 વનમે ભમઈ કુમાર, ખેચર નિરખતો, ચિંતે પાપી
 કિહાં ગયોએ. ૧૩
 તેતલી સુણ્યો આકંઠ, તે કન્યાતણો, હલુએ હલુએ
 તહાં ગયોએ;
 તરૂ આછાદિત દેહ, અસિ હાથે ગ્રહી, મૌન ગ્રહી ઉલો રહ્યોએ. ૧૪
 રત્નચંદનનો લેપ અંગઈ નારિનઈ, રકતવસ્ત્ર પહિરાવીયાએ;
 સતરમીએ થઈ ઢાલ, છનં હરખે કહી, સાંભલભે સહૂ
 ભાવિયાએ. ૧૫

સર્વ ગાથા, ૩૮૩.

દૂહા.

રક્ત માલ કંઠે ઠવી, કુંડ સમીપે તાસ;
 હીઠી આંસૂ નાંખતી, ખેઠી અધિક ઉદાસ. ૧
 ખડ્ગ આછાદી વસ્ત્રસુ, ગોપવિ નિ આકાર;
 લીલાયે તે આગલિ, ઉલો રહ્યો કુમાર. ૨

નહા સત્વ ! એ સુ' કરે, ભાષિ કામલ વાણિ;
 ગુરૂ આદેશે તું કરે, કે નિજ બુદ્ધિ પ્રમાણ. ૩
 ખેચર તામ કહે ધસું, લોપ'થિયા અનણ;
 નિજ ઇચ્છાઈ જા ચલ્યો, તેમો કિસી પિછાણ. ૪
 આપ આપણા કામને, છે સહુ લોક પ્રવીણ;
 સ્યું પૂછે કાલોથઈ, સહુ નિજ મનમે'લીણ. ૫

ઠાણ—એાધવ માધવને કહેજે. એ દેશી. ૧૮.

અહો ઉપગારી એહથી, સુકને સુ' કાંઈ;
 એ પાપી હણસ્યે'હિવે', અળલા 'વાહર ધાઈ. અ. ૧
 ભાખે' દીન કુમારિકા, સુણિ કરૂણા આણિ;
 વચન કહે ખેચર ભણી, વારૂ અવસર જાણિ. અ. ૨
 અસરણ અળલા જાલિકા, સુણિ કરૂણા આણિ;
 વચન કહે ખેચર ભણી, વારૂ અવસર જાણિ. અ. ૩
 અસરણ અળલા જાલિકા તૂં ક્ષત્રી જાતિ;
 લાજે નહી નિજ ચિત્તમે', નીચ કરતો ન્યાત. અ. ૪
 શી હણિ વિદ્યા સાધીઈ, એહવી બ્રાંત મ આણિ;
 શુભ કર્મ પાપાર'ભથી, જાયે વિલય સુજાણ. અ. ૫
 દેખી કિણુઈકે તુજ ભણી, *વિપ્રતાર્યો આપ;
 તુજ ઉન્નત જય ટાલવા, કીધો એહ ઉપાય. અ. ૬
 સુગ્ધ ! માનિ માહરો દહો, અળલાનિ મૂંકિ;
 દુર્ગતિ નારિ ઘાતિથી, સુખ ફેક મ મૂકી. અ. ૭
 કોપ ચલ્યો સુણિ એહવું, ખેચર તત્કાલ;

તપ્તેલ્ જલ સીંચીયો, વાઘે જીમ્ જાલ. અ. ૮
 વિદ્યાનિંદે માહરી, નિન્દે ગુરુ મુજજ;
 પંથ વ્યલ્યો જા કિ હિવે, સિર છેદિસિ તુજજ. અ. ૯
 એહવું કહી ખડ્ગ સંગ્રહું, થયો સનમુખ તામ;
 સજજ થયો નૃપ સું તદા, કરિવા સંગ્રામ. અ. ૧૦
 ખડ્ગાખડ્ગે સુદ્ધ કરે, વલી મુષ્ટામુષ્ટિ;
 દંડાદંડ સુલટ લડે, થાય નહિં સંતુષ્ટ. અ. ૧૧
 ખડ્ગ વિદ્યા અનુભાવથી, કુમરે તિષ્ઠ વાર;
 જીત્યો વિદ્યાધર લણી, થયો જય જયકાર. અ. ૧૨
 દેવઈ પણી જીત્યો નહિં, પહેલી મુજ કેણિ;
 જીત્યો મુજને આજી તે, ભુજ બલ પુન્ય શ્રેણિ. અ. ૧૩
 હું પાપી પ્રાણી હણું, તુજ રાખણ રંગ;
 ધર્મથકી તુઝ જય થયો, પાપથી મુજ ભંગ. અ. ૧૪
 વિરતો તેહથી ઈમ કહી, કહે તામ કુમાર;
 ખેદ મ કરિ ધરિ ચિત્તમે, ધર્મ બુદ્ધિ વિચાર. અ. ૧૫
 નારી વધોદ્ભવ પાપથી, નરકાવનિ જાઈ;
 વાંછી સતક્ષલ પામવા, કયાંહથી તે થાઈ. અ. ૧૬
 હિવે પણિ પર ઉપરિ કદા, મ ધરસિં તું દ્વેષ;
 જીન આરાધન કરી મુદા, લહીં સુખ વિશેષ. અ. ૧૭
 કુમાર વચન અમૃત જિસા, વિદ્યાધર પીધ;
 કર જોડી આગલિ રહી, શિખ શિષ્ય જીમ લીધ. અ. ૧૮
 કુણુ કન્યા કહિ કેહની, ઈમ પૂછે કુમાર;

કલ્યાણ કટક નગર અછર્ષ, કન્યા કુજજ મઝારિ. અ. ૧૯
 ખેચર ભાખે ખાંતિસુ, સાંભલિ મહીપાલ;
 કહે જન હુરખ પૂરી થઈ, અઢારમી એ ઢાલ. અ. ૨૦
 સર્વ ગાથા, ૪૦૭.

ફૂંડા.

કલ્યાણલિ સોભતો, છે' યાચક કલ્યાણ;	
કલ્યાણ સુંદર પુર ઘણી, જેહની સગલે' આણ.	૧
પતિ ભગતી પવિત્રાતમા, રૂપ ગુણે' અભિરામ;	
શીલાભરણે' શોભતી, કલ્યાણ સુંદરી નામ.	૨
રાયતણી પટરાગિણી વલ્લભ જીવ સમાન;	
ખીજી રાણી છે' ઘણી, પિણિએહનેઈખહુ માન.	૩
તાસ સુતા ગુણ સુંદરી, સુર કન્યા અનુમાનિ;	
મે' અપહરી તે 'અપકુરા, હુંથયો વસિ અજાન.	૪
જીવિત દીધો એહને, મુજને નરકોદ્ધાર;	
ખિહુને નિજ શક્તિ કરી, કીધો તે' ઉપગાર.	૫
મોલ દીધો તે' અમણે', કિ' કરની પરિભણિ;	
તુજઉપરિ સુ'ણિ સાપુરિસ, પ્રાણ કરૂં 'કુરવાણિ.	૬

ઢાલ—ગ્રાહુણાની. ૧૯.

ભાઈડા રે એકે' માસે મહં, સ્વયં'વર ચારયે' એહનો; ભા.
 કરિયે' ઉછવ રાય, ચકરપીટન સમી જેહનો. ભા. ૧
 ભાખે વચન કુમાર, સુંદર વચન સુહામણો; ભા. ૨

એહુનિ પિતૃગૃહ મેદિહ, તુજને રચુ' કહિયે ઘણો.	ભા.	૨
કુમર વચન નભ માગ, ખગ વિદ્યા શક્તિ કરી;	ભા.	
તો મૂકી નિજ ઠામ. આણુ'દસુ' હરખે' લણી.	ભાં.	૩
સ્વજન લહો આણુ'દ, માતા પિતા મન હરખીયા;	ભા.	
પુરમે થયો ઉછરંગ, ઉછવ નૃપ પુરમે' કીયા.	ભા.	૪
પોડશ વિદ્યા રે દીધ, કુમાર ભણી વિદ્યા ઘરંધ;	ભાં.	
કુમર પમાડે' રે ધર્મ, શ્રી જીન ભાષિત બહુપરે;	ભા.	૫
પૂર્વ દિસિ' પ્રાસાદ, તિલકોપમ ઉંચો ઘણો;	ભા.	
દેખી પૂછઈ કુમાર, કેહનો વેરમ 'સુહામણો.	ભા.	૬
પૃચ્છાંતે કહે તેહ, હૈયડે હેત ધરી કરી;	ભા.	
સાંભલિ કુમર કૃપાલ, વાત કહું તુ'જને ખરી.	ભા.	૭
એ વૈતાલ્ય નગેશ, રત્નપુરાભિધ પુર ભલો;	ભા.	
રાજ ઇહાં મણિચૂડ, સહુ ભૂમીપતિ સિરતિલો. ^૧	ભા.	૮
રત્નપ્રભ રત્નકાંતિ, તેહને જો સુત સોભતા.	ભા.	
રસિયા ને સુવિલાસ, માતા પિતા મન મોહતા.	ભા.	૯
રત્નપ્રભમણી રાજ્ય, દેઈ નૃપ સંજમ અહો.	ભા.	
^૨ સરવચ્છ સમચિત્ત, ^૪ રિખવર વનવાસી થયો.	ભા.	૧૦
રત્નપ્રભ મહ રાજ્ય, બલ ઉદ્ધત સુ જાણિને;	ભા.	
કાઠયો પુરથી તામ, દ્વેષ મગોપરિ આણિને.	ભા.	૧૧
દ્વેષથકી ઇહાં આવિ, પાતાલ પુર નૂતન કરી;	ભા.	
સોભે' સૌધની શ્રેણિ, વસિઉ બહૂ રૂદ્ધિ' ભરી.	ભા.	૧૨
ઈણુ પુરમાંહિ પ્રાસાદ, બહુ પ્રસાદે વિટીઉ;	ભા.	

શાંતીશ્વર તિષ્ઠ માંહિ, નામે પાતિક ફીટીઉ.	ભા. ૧૩
કીધો કુવિદ્યા ઉપાય, ભાધને મેં અતિવા;	ભા.
નરકથકી ઉધ્ધાર, તે કીધો મુજ દીપિવા.	ભા. ૧૪
જઈયે પૂજિવા દેવ, જિન ગૃહ વિદ્યાધર કહે;	ભા.
ઉગા વિધિસુ જેવ, ભાવે કુમર ખેચર મહુમહે.	ભા. ૧૫
ત્યાર પછે ખગ ચારૂ, વિનય સુમારગ ઉદિસિ;	ભા.
દેખાડે હિવે તાત, વન પાતાલ મેં રીસી. ^૧	ભા. ૧૬
નિશ્ચલ બેઠારે ધ્યાન, અમ પાપાણી પૂતલી;	ભા.
સર્વજ્ઞ પુત્ર કહાય, દૃઢ વ્રત દુર્ગતિ નિરદલી.	ભા. ૧૭
પુન્ય મૂરતિ સાક્ષાત, દેખી સધલા સંપતી;	ભા.
કહી અને હરખ સુભણ, ઢાલ ઓગણીસમી સોલતી.	ભા. ૧૮
સર્વ ગાથા, ૪૩૧.	

દૂહા.

કેઈક કરે સુનિધ્યાન, કેઈક કરે સજ્જનય;	
કેઈક મૌન વ્રતી જતી, કેઈક કષ્ટ ધાય.	૧
સર્વજ્ઞ પુત્ર મહાવ્રતી, દૃઢવ્રત પાલે બેહ;	
સર્વ અવ રક્ષા કરે, નિર્માયી નિરનેહ.	૨
એહવા સુનિ દીઠાં તિહાં, પુન્ય મૂર્તિ સાક્ષાત;	
મહાનંદ પદ વણિકા, રોમાંચિત થયો ગાત.	૩
વિધિ વંદન કીધી તિહાં, નૃપનંદન મતિમંત;	
સુનિસુખ સનસુખ નિરખતાં, બેઠો હરખ ધરંત.	૪
ગુરૂ પણિ જાણી ભવ્ય બે, ઉપગારી રૂપિરાય;	
ધર્મતાણી દે દેસણા, સુણી શિતલ હુવેં કાય,	૫

લાલ વિંછીયાની એ દેશી. (૨૦)

સદ્ગુરૂ, આપઈ એમ દેસણા, મીઠી અમૃત સારી ખરે લાલ;
 લવ હુઃખ સાયર તારિણી, આપઈ એમ ધર્મની સીખરે. સ. ૧

હું રે લાલકંઠ કલ્યાણ વહ્નીતણો, વિપદાંભોજિની ગજરાજરે લાલ;
 કમળાકુલ મંદિરે ભક્ત્યો, ધર્મદે શિવપુરનો રાજરે. સ. ૨

હું રે લાલ બેઠા ગુરૂને વાંદિને, પૂછે સ્વચ્છધી મહીપાલરે લાલ;
 ભગવન કિહાંથી આવીયા, ભાખો મુજ દીન દયાલરે. સ. ૩

હું રે લાલ તિણિ અવસરે ચારિત્રીયા, બેજણ મુકુત લંકારરે લાલ
 ગામાગાર પુર વિહરતા, આબ્યા અણુગાર, શૃંગારરે. સ. ૪

હું રે લાલ તેહ કહે મુણિ નરપતિ, શત્રુ'જય ને ગિરિનારરે લાલ;
 યાત્રા કરી આબ્યા ઈહાં, કરતાં જયણાંઈ વિહારરે. સ. ૫

હું રે લાલ કુમર મહીપાલ સાંભળી, નિજ શ્રવણે વચન રસાલરે;
 વાર્તા તીરથતણી ઇચ્છી, ઉલસ્યો તનમન તટાલરે. સ. ૬

હું રે લાલ ત્યારે ગુરૂ મહીપાલને, ધર્મ તીર્થે સાદર જાણિરે લાલ,
 તેહ તણો કીર્તન કરે, નૃપ નંદનમુ હિત આણિરે. સ. ૭

હું રે લાલ જનમાંહિ, આદિ જણેસરૂ ચક્રવર્તીમે' સુત તાસ;
 નર લવ લવમાંહિ લલો, અક્ષરમે' પ્રણવ પ્રકાશરે. સ. ૮

વ્રતમાં શીલ વ્રત જાણીઈ, દેશમાંહિ સોરઠ દેશરે લાલ;
 તિમ તીર્થમાં શોભતો, શત્રુ'જય તીરથ વિશેસરે. સ. ૯

હું રે લાલ દુરિત દુરંત પીડાગદા, કિમ થાયે જહાં સિદ્ધિ ક્ષેત્રરે લાલ
 જિયે દાદિત દાહને, નિરખન્તા સિતલ રેનેત્રરે. સ. ૧૦

હું રે લાલ જ્ઞાની જાણે એહનો, મહાત્મા જ્ઞાન પ્રમાણરે લાલ;
 પાશવાર ગંભીરતા મન્દર હીજી જાણે જાણરે. ૧૧

હું રે લાલ ત્રિભોવનમાંહિ અગ્રેત્રરી, એ પર્વત સિદ્ધ નિવાસરે લાલ

દીઠાં પાતિક લવતણાં, જાયે તે દહુ દિશિ નાસિરે. સ. ૧૨
હુંરે લાલ પૂર્વાચલ ઉપરિરહો, સોલે રવિગમણ અધારે લાલ;
નાલિ નંદન અને રાજનો, એ ગિરિવરનો શ્રંગારે લાલ સ. ૧૩
હુંરે લાલ ઉલય તીરથ એ વિશ્વમે, સંલૂત અતિશય સંઘાતરે લાલ
મૂંઝાવે પાપ હુત્યાચકી; જોતાં થાયે લવઘાતરે લાલ. સ. ૧૪
તથા:—

હુંરે લાલ ભરત ક્ષેત્રમાંહે સોલતી, સાવચી(ચી)નયરી રાયરે લાલ
ત્રિશકુંતન થયો તેહને, ત્રિવિક્રમ નામ કહાયરે લાલ. સ. ૧૫
હુંરે લાલ તે ઉઘાને અન્યદા, રમિવા ગયો વટતડ હેઠિરે લાલ;
ખેઠો ફુર પખી રટે, સિર ઉપરી જાયો દ્રિઠિરે લાલ. સ. ૧૬
હુંરે લાલ ઉઝાયો ઉઝે નહી, કટુ વયણ શ્રવણ ન સુહાયરે લાલ;
લાલ થઈએ વીસમી, અને હુરખ કહી ચિતલાયરે લાલ. સ. ૧૭

સર્વ ગાથા, ૪૫૩.

દુહા.

રાજા ક્રોધ કરી તિહાં, વાહો તાકી ખાણ;	
પખીને લાગો જઈ, થયાં વિસંસ્થલ ^૧ પ્રાણ.	૧
ભૂપીઠે પડીયો થયો, દુઃખીયો લોટઈ તેહ;	
કાંઈક સહય થઈ કરી, ગયો નૃપતિ નિજ ગેહ.	૨
આરતિ ધ્યાનઈ ખગ મરી, લિલ કુલે ઉત્પન્ન;	
ખાળપણાથી પાતકી, કરઈ આદે ^૨ ડો રત્ન.	૩
ત્રિવિક્રમ કિણ ઇકદિને, ધર્મરૂચિ ઋષિરાજ;	
ધર્મ મુણ્યો મુનિ મુખ થકી, કંઠ્યામય સિરતાજ.	૪

પરમ ધર્મ ભાષ્યો દયા, દયા ક્રિયા ઉત્કૃષ્ટ;
 પરમ તત્વ એહિજ દયા, પાલિ ધ્યા સુભ દષ્ટિ. ૫
 વ્યર્થ દીન નિશ્ચયતા, મુધા જ્ઞાન વિજ્ઞાન;
 દયા વિના લેજે નહી, ધરિવો પિણુ જે ધ્યાન. ૬

હાલું—ખિંદલી મન મન લાગો, એ દેશી. ૨૧.

રાજા ધર્મ સુણી કરી, કણ્યા મૃગ તિણવાર મોરા લાલ; ૧
 થયો દયામય આત્મા, હુણીયા જીવ અપાર મોરા લાલ. ૧
 હા હા નૃપ મન ચિંતવે, કિમ છૂટસિં હું પાપ, મો. ૨
 અજ્ઞાની મેં પૂરવે, ઉપજાવ્યા સંતાપ. મો. હા. ૨
 વૈર કીયા જહૂ જીવસું, ભક્ષ્ય કર્યાં પરમંસ, મો. ૩
 મદ છાકયો જાણ્યો નહિ, ધર્મતણો મેં અંશ મો. હા. ૩
 કર્મ કર્યાં મેં આકરાં, સહિસું નરકની માર, મો. ૪
 તીખી વિવિધ પ્રકારની, નરક નીજોદ મઝારી. મો. હા. ૪
 એહ જીવ શા કામનો, સું કરીઈ ઇણ રાજ, મો. ૫
 એહ લોક સંતાપણો, પરજીવ નરક સહાજ. મો. હા. ૫
 દેહ અસાર અસાસતો, તેહનો છે મત સાર, મો. ૬
 પદ્મ હેમ કર્મ થકી, માટીથી દ્યું તાર. મો. હા. ૬
 એહવું રાજ ચિંતવી, મુનિપાએ સિર નામિ, મો. ૭
 મત માગે નૃપ મુનિ કન્હે, દીક્ષા લીધી તામ. હા. ૭
 સર્વ સિદ્ધાંત વિદ્યાભણી, થયો સિદ્ધાંતનો ધાર મો. ૮
 સુમતિ શુપતિ ધારક થયો, પાલે મુનિ આચાર. મો. હા. ૮
 શુર આજ્ઞા લેઈ કરી, એકલ વિહારી તામ; મો. ૯
 વિચરે નિર્ભય અન્યદા, જીમ તાપત અવિશ્રામ. મો. હા. ૯

તિણુ વનમેં કાઉસગગ કરી, ઉલો સંયમ ધાર; મો;
 પત્રી 'શબેર દેખી કરી, પુરવ વૈરે' સંભાર. મો. હા. ૧૦
 માર્યોં યદિ મુટ્યાદિકેં, રાસ ધરી તિણુ ભીલ; મો,
 વાચંયમને ચમપરેં, હણતાં ન કરી ઢીલ. મો. હા. ૧૧
 શત સ્વાંત મુનિ પિણુ થયો, પીડિત વદન અઘોર. મો.
 કોધ મહાતલ ઉપનો, વનચર ઉપરી જોર. મો. હા. ૧૨
 તેજેલેશ્યા તે ભણી, મૂઠી કરિવા ઘાત; મો.
 દીધો તરુવરની પરે, તતખીણુ મૂઠ કિરાત. મો. હા. ૧૩
 મરી ભીમ કાંતારમે, થયો કેસરી તેહ; મો.
 તે મુનિવર પણિ વિહરતો, તિણુ વનમેં આયેહ. મો. હા. ૧૪
 ઋગાગ વૈરથી મુનિ ભણી, ધાયો હણિવા સિંહ. મો.
 કાયા સાધન ધર્મનો, રાખણુ ટલ્યો. અખીહ. મો. હા. ૧૫
 નામી બાઈ જહાં જહાં, નૃગપતિ મુનિને કેડિં. મો.
 રોપાતુર મુકે નહી, કર્મે આણ્યોં તેડિ. મો. હા. ૧૬
 સાધુ ભણી ખેલ્યો ઘણું, રીઝ ભર્યે મૃગરાજ; મો.
 તેજેલેશ્યા 'હુરિ ભણી, વલી મુઠી મુનિરાજ. મો. હા. ૧૭
 તેણિ લેશ્યાયે તે બલ્યો, રદ્દીપી થયો અન્યત્ર. મો.
 મહી કુર વન કુરમે, મુનિ પિણુ આળ્યો તત્ર. મો. હા. ૧૮
 મુનિ રદ્દા પ્રતિમા ધરી, મનિ ધિર કરી તિણુવાર. મો.
 ચિત્રક દેખી મુનિ ભણી, ધાયો કોધ અપાર. મો. હા. ૧૯
 ફલ બાજોં જો કોધનો, તો પણિ વસિ' થયો સાંધ. મો.
 ઢાલ થઈ એકવીસમી, મુણો કર્મની બ્યાંધિ. મો. હા. ૨૦

૧, ભીલ.

*પૂર્વના. ૧. સિંહ. ૨. હસ્તિ. ૩. વશીભૂત.

સર્વ ગાથા ૪૭૯.

દુહા.

- અક્ષય જ્ઞાનની સંપદા, મુનિને કેાપ વસેણુ;
 તતખિણુ જાએ વીસરી, આ વર ખમાએ કેણુ. ૧
 તપ શસ્ત્રે દ્વીપી હુણ્યો, કેાધ વસે' મુનિરાય;
 કિણુધક રૌદ્ર કાંતારમે', 'ગવય ઉપનો જાય. ૨
 કર્મ વસે' મુનિ વિહરતો, આળ્યો અટવીમાંહિ;
 ઉપદ્રવ કરિવા લાણી, તતખિણુ આળ્યો ધાઇ. ૩
 જીવિત સંસય જાણીયો, મનમે' તિણિ અણુગાર;
 પૂરવલી પરિ તિણિ કીયો, ગવયતણુ સંહાર. ૪
 ગવય જીવ મરી કરી, ઉજ્જયણી પુરી પ્રાપ;
 સિદ્ધવટ કેાટરને વિષઈ, આસીવિષ થયો સાપ. ૫

હાલ. માનાં દરજણુની. ૨૨.

- અનુક્રમિ ત્રિવિક્રમ મુનિરે, વટ અવટ તટ આઈ;
 કાયોત્સર્ગ ઉભો રહ્યો, નયણુ દીઠો તિણુ ઠાયરે. ૧
 કેાધ દૂરિ છાંડો, પ્રીતિરે એહસુ' મત માંડો;
 જોવોં જોવોંરે કેાધ, પાપી વૈર વધાવેરે. આ. ૨
 ઉભો દેખી સાધુનેરે, કેાધ પ્રખળ ચઢ્યો તાસરે;
 દુષ્ટાસય હસિવા લાણી, આળ્યો મુનિવરને પાસરે. કેા. ૩
 તિમહીજ રોસવસે' કરીરે, બાલ્યો ઉરગ મુનિ;
 સ યમમંદિર મોકલાવીયો, કેાધ માઠોં વીસવાવીસરે. કેા. ૪
 અકામ નિકામ નિર્જરા યોગથીરે, કિમપિ ખપાવ્યા કર્મ;
 રૈરવિ પ્રસુત તે થયો, અહિ જીવ નહી જીહાં શર્મરે. કેા. ૫

અન્ય દિવસ મુનિ ચાલતારે, આઁયો તેણે ગામિ;
 પુત્ર પણિં છાં ઉપજ્યો, હારિદ્રી વિપ્રને ધામરે. કે. ૬
 ગામ બાહિર કાઉસગ્ગ રહ્યારે, રિષિને દીઠો વિપ્રરે;
 ૧આદિ વચર પ્રાદ્યણુ જાતી, આઁયો હુણુવાને ક્ષિપ્રરે. કે. ૭
 પ્રાદ્યણુ મારે નિકપીરે, યદ્દિમુષ્ટાદિ અનેક;
 કોપાવેસવસેં મુની, બાદ્યો ટાદ્યો મુવિવેકરે. કે. ૮
 અકામ નિર્જરાયે ઘણારે, કર્મ ખપાવ્યા ભેર;
 મહા બાહુ વાણારસી, રાજ થયો તે મરીરારે. કે. ૯
 પરમૈશ્વર્ય લીલા લહીરે, સુખ વિલસેં નિસ દીસરે;
 કાલ ઘણો ઇમ બોલીયો, મહા બાહુ અવનિ ઇશરે. કે. ૧૦
 સૌધ ગોખમેં અન્યદારે, બેઠો મહા બાહુ રાય;
 નિઝાથ એક નિહાલીયો, ઇર્ષા સોધતાં જાઈરે. કે. ૧૧
 મલિન વસ્ત્ર જુનાં ધર્યાંરે, મૈલો જાસ શરીર;
 તપ કરી કાયા સોષવી, ધર્મથી ચૂકેં નહીં ધીરરે. કે. ૧૨
 અહો કોઈ એ મહાતમારે, પાય નમે સહુ કોઈ;
 દ્વેષ આવે કારણુ વિના, મુજને ઇણુ જોઈરે. કે. ૧૩
 પહિલી પણિએ મુનિવરૂરે, એ સરિખું કોઈ અન્ય;
 કયાહિંક મેં દીઠો હુતો, ઇમ ચિંતે રાજ ૨મન્યરે. કે. ૧૪
 જાતિ સ્મરણુ પામીયોરે, સંભાર્યો ભવ સાત;
 કોપાનલ જાલેં કરીરે, મુનિ કીધી માહુરી ઘાતરે. કે. ૧૫
 જો વલી ઇહાં મુનિ આવસેરે, તો હુણુસેં સુખ તેહ;
 એ લીલા સુખ સાહેબી, મૂકાવેં વીસવાવીસરે. કે. ૧૬

૧-ભાવાર્થ:—પ્રાદ્યણુ અને જાતિને આદિથીજ વૈર હોય છે.

૨-મન.

ઋલોક અર્ધ રાજા કીયોરે, જાણી વસુધા માત;
વિહંગ શખર સિંહ ચીતરો, સંદ અહિ દ્વિજ

પૂરવ વાતરે. કો. ૧૭

સમ્યગ પ્રકારે પૂરસ્યેરે, એહ સમસ્યા જેહ;
લાખ દીનાર દ્યુખાવીસમી, છન હરખ ઢાલ થઇ એહરે. કો. ૧૮

સર્વ ગાથા, ૫૦૨.

દુહા.

ક્ષિતિપતિની વાણી સુણી, સહુ ભણ્યા પુર લોક;
ધન લેવા ઇચ્છા ધરે, પશ્ચિ ગુણવિણુ એ ફેક. ૧
સર્વ દિસા વિચરી કરી, આળ્યો મુનિ તપ શકત;
શ્રવણુ સામસ્યા સાંભલી, કહી પામરૂ જન વકત. ૨
છણે એહ કેપે હણ્યા, સીગતિ થાસ્યે નાસ;
ઉત્તર પદ સમસ્યાતણા, મુનિવર કીયા પ્રકાશ. ૩
એ સાચી મુનિવર કહી, પામર ભણીયો ^૧ઉત્તિ;
નૃપ આગલિ આવી કરી, બે પદ કહ્યા તુરત. ૪
તે ઉતપત્તિ સુણી કરી; તેહને પૂછે રાય;
પૂર્ણ સમસ્યા જે કરો, મતિવર તેહ ^૨વતાય. ૫
ઢાલ. તુંગિયા ગિર શિખર સોહી એહની દેશી ર૩.
રાય આકૃતિ ઘણી કીધી, સાચ બોલે અયાણુરે;
નહીતો છવથકી ચૂકીસ, માન વચન પ્રમાણુરે. રા. ૧
ગોપને મારવા માંડ્યો, કોરડે તેણિવારરે;
માર આગલિ ભૂત નાસે, માર નહી વિણુસારરે. રા. ૨.

તેહ પામર સાચ યોદ્યો, આવીયો મુનિ એકરે;
 એ સમસ્યા તિણે પૂરી, લણ્યો શાસ્ત્ર અનેકરે. રા. ૩
 રાય મન માંહે વિચારઈ; સહી તેહીજ સાધરે;
 જઈ પાચે નમું હિવે હું, કડં પ્રસન્ન આરાધિરે. રા. ૪
 આવીયો વનમાંહિ રાજ, સાધુ નમિઉ પાય રે,
 રાય જાતિ સ્મરણુ જ્ઞાને, ઉલ્લખ્યો મુનિરાય રે. રા. ૫
 હાથ જોડી ભૂપ લાખે, ક્ષમો મુઝ અપરાધરે;
 તુમ્હે સમતાતણા સાગર, ધન્ય નરભવ લાધરે. રા. ૬
 તુમ લણી મેં દીધ પીડા, મુઝ પડો ધિકકારરે;
 તુઝ દરિસણુથકી પામ્યો, એહ રાજ્ય ભંડારરે. રા. ૭
 તાહરે તપ વ્યય પ્રભુ, કીયો ક્રોધ ચંડાલરે;
 તેહ પાપી મુજ નિમિત્તે, લણે એમ ભૂપાલ રે. રા. ૮
 તિણે વચ્ચને હુંશે મુનિવર, જાગીઓ મહાભાગરે;
 તેહવા વ્યાપાર વનથી, વાલીઓ મન નાગરે. રા. ૯
 કહિ મુનિ ધિગ રાય મુઝને, સાધુ થઈને જેહરે;
 જનમ જનમતણે વિષે, હણ્યો તુજ ગુણુ જેહરે. રા. ૧૦
 અજ્ઞાનથી અપરાધ માહરો, રાય દુસ્સહ જાણિરે;
 યોધતડવર સ્વરૂપસ્ય અથવા, ઉખેણ્યો નિજપાણિરે. રા. ૧૧
 જેતલે સંલાપ એહવા, કરે માંહોમાંહેરે;
 તેતલે દુંદુભિનાદ મુણીઓ, નભપથે ઉછાહેરે. રા. ૧૨
 એહ કિસ્થું મનમાંહિ ચિંતઈ, વ્યોમ જોવેજામરે;
 ઉપનો સુર કહે મુનિને, વિમલ કેવલ કામરે. રા. ૧૩
 દેખિ મુનિ લણી મનનાં, ટાલવા સંદેહરે;
 સુરત યેજણુ તિહાં પહુતા, નમ્યા નિર્મલ દેહરે. રા. ૧૪

તાસ મનનો ભાવ લાણી, કેવલી લગવાનરે;
 હયામય જીનધર્મ ભાખે, વાણી અમીય સમાનરે. રા. ૧૫
 સ્વાત્મ ભિન્ને થાપીયો મુનિ ચારિત્ર ચિત્ત અનૂપરે;
 હિંસાકલ્લેલ દુઃખવર્ધ મુનિ, ક્રોધ કૂંચી રૂપરે. રા. ૧૬
 દુઃખવર્ધ મુનિ લાણિ જેનર, અજ્ઞાની અવિવેકરે;
 તેહથી બીજો નહી ક્રોધ, પાપ પંકિલ છેકરે. રા. ૧૭
 સાધૂ પણિ તપ તિવ્ર કરતા, કરઈ ક્રોધ વિરોધરે;
 તેહ ચારિત્ર વૃક્ષ બાલી, લસ્મ કાયા સોધરે. રા. ૧૮
 ક્રોધ કરીને બોધ બોલ્યો, તપ કીયો અપરમાણુરે;
 હિવે છુટું પાપથી કેમ ? કહો મુનિ જગ ભાણુરે ? રા. ૧૯
 ગમ્મ ! શત્રુજય મુનિ સહુ, કરે પાપ વિણાસરે;
 દાલ તેવીસમી થઇ જીન, હરખ લીલ વિલાસરે. રા. ૨૦
 સર્વ ગાથા, ૫૨૭.

દુહા.

તપ કરી અરિહંત ધ્યાન ધરી, મનથી ક્રોધ નિવારી
 કેવલ જ્ઞાન લહી કરી, પહુચસિ મુગતિ મઆરિ. ૧
 નિવડ કર્મ એ તાહરા, શત્રુજય વિણ સાધ;
 શીલાદિકે ન નિર્જરે, જો સહઈ દુઃખ અબાધ. ૨
 તુએ શુર આગલિ કરી, રાજન જન સંઘાત;
 શ્રી શત્રુજય શૈલની, યાત્રા કરિસુ વિખ્યાત. ૩
 યાત્રાને પ્રહ્લાચર્ય ધીર, સર્વ વિરત ચારિત્ર;
 ઇણ મુનિ સાથે તિહાંજઈ, કરે નિજ આત્મ પવિત્ર. ૪
 કંચન જીમ-ટંકણ કરી, જીમ લવણ જલ સંગ;
 તિમ શત્રુજય સ્મરણથી, પાપ ગલે નિજ અંગ. ૫

ઉભમ^૧ રૂચે અધાર ભમ, પુણ્યે જેમ દારિદ્ર;
 તિમ શત્રુજય ધ્યાનથી, નાસે પાતિક્ષુદ્ર. ૬
 યથા શૈલ કુલિશે કરી, સિંહે યથા કુરંગ;
 તિમ શત્રુજયધ્યાનથી, પૂર્વ કર્મનો ભંગ. ૭
 સર્વ વસ્તુને અગ્નિ ભમ, સર્વજીવને કાલ;
 તિમ શત્રુજયનો રમરણ, ઓસે દુરિત તત્કાલ. ૮
 દાલ. ધન ધન-મુનિ સાધુ અનાથી, એ દેશી ૨૪.
 જ્ઞાનીનાં તે વચન મુણીરે, રિદ્ય કમલમાં ધારેરે;
 કેવલીને બહુ ભકતો પ્રણમી, નરપતિ ગેહ પધારેરે. જ્ઞા. ૧
 ભૂપતિ સંઘ ઘણો લેઈ ચાલ્યો, મુનિવરનું પરવરીયોરે;
 શત્રુજય જઈયાત્રા કીધી, હિયડાં હરખે ભરીયોરે. જ્ઞા. ૨
 રંજીત વિશ્વ કીયો સવિરાજ, વ્રત લીધો મુનિ પાસેરે;
 તીવ્ર તપે સહુ કર્મ ખપાવ્યા, પહુતા મુક્તિ ઉલાસેરે. જ્ઞા. ૩
 મહીપાલિ સાંભલિ ગુરૂ ભાષિ, શૈલ શત્રુજય નામેરે;
 સર્વ હત્યાદિક પાપ ગુમાવે, અવિચલ પદવી પામેરે. જ્ઞા. ૪
 આદ્યજનોદિત ધર્મમુણીને, ધન્ય ધન્ય નિજ જાણેરે;
 ખેચર કુમર ઉઠ્યા મુનિ વાંદી, હરખ હીમામાંહિ આણેરે; જ્ઞા. ૫
 સાસ્વત અરિહંતખિંબ જુહારે, પદ સેવે મુનિરાયરે;
 કિતલાઈક દિન સુખમાંહિ રહિયો, ખેચર સેવિત પાયરે. જ્ઞા. ૬
 મહીપાલ ખેચરને પુછી; કદ્યાણ કટક સંચરીયોરે;
 મારગના કૌતક જોવંતો, ખડગ હાથ નિજ ધરીયોરે. જ્ઞા. ૭
 વિદ્યા ઈમ આકાશ ગામિનીઈ, નભચાલે મહીપાલોરે;

- સ્વયંવર દેખણુ ઇચ્છાઈ, આવ્યો પુર તત્કાલોરે. જ્ઞા. ૮
- નાના દેશતણા નૃપ આવ્યા, નાના ભાષા જાણેરે;
નાના વેપ ધર્યા રાજવીઈ, જોવે કૌતુક ટાંણેરે. જ્ઞા. ૯
- નગર સહુ મિણુગાર્યો મહુપરે, કીધો મુરપુર મરિખોરે,
સોભાજેહુનિ અધિક વિરાજે, દેખીદેખી હરખયોરે. જ્ઞા. ૧૦
- મહીપાલ પુરમાંહે ભમતાં, દૃગે મહોદર દીઠોરે,
દેવપાલને સૈન્ય સઘાતઈ, દરિસણુ લાવ્યો મીઠોરે. જ્ઞા. ૧૧
- તુરત વિષ પરાવર્ત કરિને, જઈ એક નર પાસેરે;
હું વૈદેશિક છું રે ભાઈ જાણુતો એમ ભાસેરે. જ્ઞા. ૧૨
- નયરકિસો રાજન કિસે છે, કિસો મહોછવ દીસે રે;
સમ્યગ પ્રકારે દાખવી મુજને, સુણિવા હીયટો હીસેરે. જ્ઞા. ૧૩
- મહાસત્વ સાંભલીને ભાખે, તુજને દહું સુવિશેષે રે,
કદ્યાણુ દટકએ નામ નગરનો, રિદ્ધિ સમૃદ્ધિ લેખેરે. જ્ઞા. ૧૪
- કદ્યાણુ સુંદર રાજા રાજે, ગુણ સુંદરી તસ પુત્રીરે;
તાસ સ્વયંવર ઉછવ થાસે, અચરિજ પરમ પવિત્રરે. જ્ઞા. ૧૫
- આગલિ એહ અગનિકુંડ જવાલા, માલસમાકુલ દીપેરે.
વહ્નિ વૃક્ષ તે માંહે વેદિત, બહુ વૃક્ષે કુણુ છીપેરે. જ્ઞા. ૧૬
- શાખશિખા ફલ એહતણાજે, સાહસીક નર મહચેરે;
પતિવરા ગુણ સુંદરિ કુંમરી, તેહ પુરૂષને વરસેરે. જ્ઞા. ૧૭
- એહવું તાસ વચન સાંભલિ નઈ, હિયડમાંહિ ધરીયોરે;
સભાતણે ઇક દિસિં બિઠો, રિદ્ય કુમારનો ઠરીયોરે. જ્ઞા. ૧૮
- લગનતણે દિવસે તે કુંમરી, સોલ શૃંગાર બણાયારે;
સુંદર ભૂષિત અંગ વિભૂષિત, સોહે રૂપ સવાયારે. જ્ઞા. ૧૯
- દેવ કન્યા આરીખી કન્યા, શોભા અનુત સોહેરે;

ઢાલ ચોવીસ કરી જન હરખે, મુણતાં જન મન મોહિરે. રા. ૨૦
સર્વ ગાથા, ૫૫૫.

દુહા.

કુમરી 'ખમસી પાલખી, સખીતણે' પરિવાર;
આવી સ્વયંવર મંડપે, ધુરે નીસાણ અપાર. ૧
તિંણ અવસરિ સહુ રાજવી, ચકિત થયા તત્કાલ;
વાદળમાંહિ વીજલી, જાણી ચમકી વરષાકાલ. ૨
વિદ્યાધર નૃપ કુમર ખહુ, આવ્યા મહા ખલવંત;
ધરતા દુર્ઘર ગર્વ મન, સોભા રૂપ અનંત. ૩
ખેચર ભૂચર રાજવી, જોવે કુમરી રૂપ;
જે વરશે એ મુંદરિ, તે વખતા વર ભૂપ. ૪
અગ્નિ કુંડ પાસે જઈ, પાવક તરૂ ફલ સાખ;
લાવે તે કુમરી વરે, રાય કહે એમ ભાખ. ૫
એહનો મું છે દોહિલો, એહ વાતની વાત;
ઉઠ્યા કુમર ઉતાવલા, નિજ મૂછે વલ ઘાતિ. ૬
અગ્નિ કુંડ પાસે જઈ, ન સકે ભૂપતિ કોઈ;
તો તે પાવક વૃક્ષનું, ફલ અહિવો કિમ હોઈ, ૭

ઢાલ. પાસે ખદુલ દસમી દિને જગદાધારોળ.
એ દેશી. ૨૫.

ખેચર પણિ લેઈ નવિ સકયા, કીધા ઘણા ઉપાયોળ;
જમ મિથ્યાત્વી ખહુ કલેશૈ, પણ શિવ લહી ન જાયોળ. ૧
ખેદ ખિન્ન થયા ખહુ રાજવી ન રહિઈહાંતો લાજોળ;

સ્વરમ ગમાયો આપણો, ન સુર્યો કોઈ કાળેજી. જે. ૨
 સુખ નીચો ધાતી રદ્યા, ચિંતાકુલ ભુપાલોજી;
 ઉઠયો ભુજ આકાલતો સિંહપરે મહીપાલજી. ૩
 ઉચી ખાંડ કરી કહે', સાંભલયો ભુપાલજી,
 મતવાલા રિણુ વાવલા, વિદ્યા સંપતિ સાલોજી. જે. ૪
 દક્ષ તુમ્હે' સહુ વાતમે', અરિહલ ભંજણ કાલોજી.
 કુલ લઈ ન શક્યા તુમે, હસ્ત પ્રાપ્ય સુકુમાલોજી. જે. ૫
 બાણીને બલ આપણો, કેમ આવ્યા ઇહાં રાયોજી;
 અવિમાસ્યો કારિજ કરે, લાજ ભણી તે ધાયોજી. જે. ૬
 સંગતિ હુવઈ તુમને અજી; પ્રકટ કરો ઇણ કામોજી;
 ઇહાંજે શકિત ન ફારસ્યો, તો કિમ રહિસે મામોજી. જે. ૭
 આવ્યા આડંબર કરી, ધરતા મનિ અહંકારોજી;
 કન્યા જો નવિ પરણસ્યો, લહિસો અજસ અપારજી. જે. ૮
 નહિ' તો હું તુમ દેખતાં, પાધરસી નર એહોજી;
 ગુણ સુંદરિ ફલ હુંખિકા, અહિસ્યું હું ગુણ ગેહોજી. ૯
 એહવું વચન સુણી કરી, લક્ષ્મણા સૌતેહોજી;
 લોક ઉંચો જોઈ રદ્યા, કિમ લેસ્યે' નર એહજી. જે. ૧૦
 સમરી વિદ્યા ખેચરી કુમર લીલા ચંબયોજી;
 ફલશ્રેણિ હાથે અહીં, દીધી તાલ સુહાયોજી. જે. ૧૧
 જયજય શબ્દ કહે વલી, નારી કેસાં વૃંદોજી;
 રાજવીયોના તિણ ખિણે', વદનાંબુજ થયાં મંદજી. જે. ૧૨
 તાલી માંહોમાંહે દેઇ, સુંદરી જન કહે [કરે] હાંસીજી;

નરવર્માદિક ભૂપતિ, રિદ્ય કષાપ પ્રભાસીલ. ખે. ૧૩
સરવર વરણ પુષ્પમાલિકા, ભરમ કરે ગુંજરોલ;
ઘાતી કંઠે તેહને, ધરતી હર્ષ અપારોલ. ખે. ૧૪
સૂર્ય છિપાયો નવિ રહે નયણ જણાયે તેહલ;
ઢાલ થઈ પચવીસમી, વાધ્યો જનહરખ સ્નેહલ. ૧૫.
સર્વ ગાથા, ૫૭૭.

દુહા.

કલ્યાણસુંદર નૃપ દેખિને, આવ્યો તેહને પાસ;
વંક અંગ કુંવર સુણો, ઉપન્યો વિસ્મય તાસ. ૧
એહવો એહનો પટુપણો, ચરિતઅનોપમ યત્ન[યત્ન];
તેજ જગત ઉદ્ધોત કર, ભસ્મ છત્ર જમ રત્ન. ૨
ગુણે કરીને જાણીએ, વિશ્વ વંધ છે વંશ;
અપ્રાંતર સુરિજ પેરે, છાનો ન રહે અંશ. ૩
પ્રતિજ્ઞા પૂરી થઈ, એહને લાગ્ય પ્રમાણ;
કુલ કન્યા આચાર એ, વર એ વરે સુજાણ. ૪
કુલ શીલાદિક શોભતા, એ સઘલા નરરાજ;
કન્યા હેતા એહને, સુજને થાસે લાજ. ૫
ઢાલ. કોઇલોપર ખત ધુંધ લોરેલો એહની,
દેશી, ૨૬.

તો હું પૂછું એહનેરે લો, કુલ શીલાદિક જાતિરે;
સ્નેહી જિમ મન ખેદ મિટે સહુરે લો, વાધો
જગમાંખ્યાતિરે. સ. તો. ૧
રાજાએહવુંચિહવું ચિંતવીરે લો, આવી તેહને પાસેરે; સ.

સ્નિગ્ધ ગંભીર વાણી કરીરેલો, લાખેવચન વિલાસરે. સ. તો. ૨
 શક્તિ ગુણે વિનયે કરીરે લો, હું જાણુ મહા ભાગરે; સ.
 જ્ઞાત્યાદિક કુલતાહરોરે લો, જેહનો જગ સોભાગરે, સં તો. ૩
 આદ્ય સુ રંગ રાતો હુવેરે લો, એ સધળો હિ લોકરે; સ.
 અંતર ગુણ જાણે નહિરે લો, અજ્ઞાની મતિ ફેકરે. સ. તો. ૪
 છે વિદ્યાધર દેવતારે લો, અથવા નરદાખ^૧ કાઠરે; સ.
 નાગકુમાર અથવા હુવેરે લો, રૂપ પ્રગટ કરિસોઠરે. સ. તો. ૫
 વચન સુણી રાજતણોરે લો, રાય કુમર મહીપાલરે; સ.
 કુત્સિત વેષકંચુક પરેરે લો, દ્વરિકીયો તત્કાલરે. સ. તો. ૬
 અબ્રરહિત રવિની પરેરેલો, નિર્ધૂમ પાવક જેમરે; સ.
 ત્યકત પંક મણિની પરેરે લો, ગતલંછન શશિ તેમરે. સ. તો. ૭
 મૌક્તિક સુક્તિથી નીસરેરેલો, હાટક મેલ રહિતરે. સ.
 તિમ મહિપાલ દૂરે તજ્યારેલો, વૈક્રિય રૂપ તુરતરે સ. તો. ૮
 જ્યરવ સગલે થયોરેલો. દીપેતેજ અપારરે સ.
 સુમન શ્રેણિ આકાશથીરે લો; સીસપડિ તિણુવારરે. સ. તો. ૯
 દેવપાલ મહીપાલનેરે લો, એહવી અવસ્થા દેખીરે; સ.
 સસંભ્રમ ઉઠી કરીરેલો, મિલીયો પ્રેમ વિશેષરે. સ. તો. ૧૦
 કૌતુક ઉત્કુલ લોચનેરેલો, તેહનો સહુ પરિવારરે; સ.
 ધરણી પીઠે સહુ લોટતારેલો, આપ કરે જુહારરે. સ. તો. ૧૧
 વાણંત્ર વાઝ્યા હર્ષનારે લો, નાચે લોક ખુઆલરે; સ.
 ધવલ મંગલ ગાયે ગોરડીરેલો. પુર માંહે થયો
 ખ્યાલરે. સ. તો. ૧૨

૧-દાદળ ૨-ધુમાડા વિનાનો અગ્નિ ૩-લાખેણો નં=સુલ-
 ક્ષયુ યુક્ત પુરૂષ.

પૂર્વે વચન ફહવ્યારે લો, હુતા જે મહીપાલરે; સ.
લેલા થઇ નરવર મનેરેરેલોં, લેલા થઇ ભૂપાલરે. સ. તો. ૧૩
ફલ શ્રેણિ લાધી ઇણેરેલો, 'ચિત્ર નહિ' ઇહાં કોઇરે; સ.
ઇંદ્રજલિક વિદ્યા લાણીરેલો, કિમપિ અસાધ્ય ન હોઇરે.

સ. તો. ૧૪

ઘરથી બાપે કાઢીયોરેલો, દેખી લક્ષણ હીણરે; સ.
અમત્કાર પામ્યો કિહારેલો, સ્યોં ફલ કિસ્યોં

પ્રવીણરે. સ. તો. ૧૫

નીચ ગામિની કામિનીરેલો, મહજે' થાઈ તેહરે; સ.
મૂરખપણે' એહને' વચેરેલો, તો સ્યોં વર થયો

એહરે. સ. તો. ૧૬

ઉદિર લાધી આસણીરેલો; તો સુ' થયો સરાપરે;
એજનહરખ ઇવીસમીરેલો, સહુ નૃપ થયા

વસિતાપરે. સ. તો. ૧૭

સર્વ ગાથા, પદ્દ.

દુહા.

એ અસમંજસ એહવો, અહિ ન સકુ ઇણ દેહ;

દારિદ્રી ગૃહ રત્ન જેમ, હરસ્યોં એહથી એહ. ૧

નર વર્મા સાંભલી ઇચ્છુ', સહુ નરપતિના બોલ;

કાંઈક આલોચી કહે, વાણી ગંભીર અબોલ. ૨

કિયત કાલ પખૌ તુમે, કલ્યાણ સુ'દર રાય;

માહરો મિત અભિષ્ઠ છે, ઇહાં કરિવો ન ઉપાય. ૩

આશ્ચર્ય.

કોપ હિયામાં ઢાંકીયો, સહુ સરલા થયા ભૂપ;
 કરો વિવાહહિત પ્રીતસુ, કન્યા એહ સ્વરૂપ. ૪
 પાણિગ્રહ કુમરી તણો, કલ્યાણ સુંદર કીધ;
 કરમોચન અવસર નૃપતિ, ગજ અશ્વાઢિક દીધ. ૫
 કરે' વિચાર સહુ મિલી. સોરઠીનો એ રાય;
 અદ્ય સૈન્ય મારગ ગ્રહી, રહિશ્યાં એહ ઉપાય. ૬

ઢાલ. જીરે જીરે સ્વામી સમોસર્યા એ દેશી ૨૭.

ચિંતવિવો કરવો નહિ, ઇહાં કોઇ વિચારોરે;
 સૂરિજ બિળ ઉગેથકે, રહે' કેમ અધારોરે. ચિ. ૧
 ઇમ આલોચી રાજવી, ગૂઢ મછર રાખીરે;
 બાહિર સુંહાલી ગિરા, સૂરજમણિ સાખીરે. ૨
 બેઠો મહીપાલ આગલિ, દેવપાલ કુમારરે;
 પ્રેમે પરસ્પર વારતા, કહિ' નિ સુણિ વિચારોરે. ચિ. ૩
 દેહ માત્ર આવી રહ્યા, તુજ વિરહ વિયોગેરે;
 માતા પિતા દુખીયા ઘણું. પીડ્યા જેમ રોગેરે. ચિ. ૪
 સ્વયંવરા ઉછવ તણી, હુંતી હુંસ ન કોઇરે;
 ઇણ મિસિ તુજને જોઇવા, આવ્યો હું ભાઇરે. ચિ. ૫
 ચરિત જોહને અનુભવ્યા, મુજને તે કહીઇરે;
 કિહાં કિહાં ગયો કિહા રહ્યો કિમ આવ્યો ઇહારે. ચિ. ૬
 જ્યેષ્ઠતણી વાણી સુણી, પ્રીતિ પીચુષે પૂરીરે;
 કહે મહીપાલ સ્નેહસુ', નિજ વાત સનૂરીરે. ચિ. ૭
 આશ્ચર્યકારી બ્રાતના સુણિ ચરિત રસાલોરે;
 પ્રીતિ અધિક મન ઉલસી, હરખયો દેવપાલો. ચિ. ૮

તત્ર સ્વયંવર ઉછવેં, રત્ન પ્રભ આયો;
 મહીપાલ ગયો તેહને, આવાસિઉ માદ્યારે. ચિ. ૬
 આદર દેઇ પૂજ્યો, રત્ન કાંતિનો તેહને;
 પોતે વાત કહી સહૂ, સ્નેહ ભાઇસું જેહને. ચિ. ૧૦
 સ્નેહાનુવિદ્ધ જાણી કરી, ભાઇ પ્રિતિ વધારણ;
 મહિપાલ રત્ન પ્રભ ભાંણી, કહે ક્રોધ નિવારણ. ચિ. ૧૧
 લહી એ પૂર્વ પૂન્યે કરી દર્શન નિજ ભાઇ;
 ભાઇ બીજી બાહડી, દુઃખ માંહિ સખાઇ. ચિ. ૧૨
 ધન સંપત્તિ નારી ઘણી, જિહાં તિહાં પામીજે;
 ૧ માતા કુખી વિના સહી, ભાઇ દિહાં ન લહીજે. ચિ. ૧૩
 લક્ષ્મી લવ કાજે કરે, જે દ્વેષ સહોદર;
 સ્વાન સરીખા તે કદા, ભાગ્ય વર્જિત તે નર. ચિ. ૧૪
 રાજ્યતણે કાજે હણે ભાગ્ય હીણ ભાઇને;
 તે પોતાના પગભણી, છેદે સાહી તેહને. ચિ. ૧૫
 વંચે જે નર બ્રાતૃને, આસ લવને કાજે;
 જલભુગ પિણિ તેહને હસે, અમ અપરે ખાજે. ચિ. ૧૬
 કુમરતણી અમૃતગિરા, શ્રવણે તિણ ધૂંટી;
 રત્ન પ્રભ નયણાયકી, અશ્રુધારા છુટી. ચિ. ૧૭
 નિઃસ્વાસ મેહલેં મુખયકી, છાતી દુઃખ ભરાણી;
 મહીપાલ પાસે જઇ. કહે ગંદ ગદ વાણી. ચિ. ૧૮
 લઘુવય ઉદ્ધત એહ હુતો, મેં તે રીસ આડયો;
 ક્રોધ કરી કયાંહી ગયો, રાજ્ય ઘર પુંછાડયો. ચિ. ૧૯
 દુઃખ સહોદરનો ઘણો, કરતો તે જાણી ખેદ;

મકરિ નૃપ સૂત કહે, તેહને હિત આણિ. ચિ. ૨૦

સંગમ કરસુ તમતણા, કર્મ જીમ દેહ દેહી;
ઢાલ થઇ સતાવીસમી, જીન હુર્ષે રનેહી; ચિ. ૨૧

સર્વ ગાથા, ૬૨૬,

દુહા.

કુમારે જેહ વચન કહ્યાં, કીધા અંગીકાર;
ઉછુક ખાંધવ દેખવા, રતન પ્રભ તિણિવાર. ૧

કેટલા એક દિન તિહાં રહ્યા, કરતો રંગ વિનોદ;
કુમાર સુ સુખ ભોગવે, ધરતો ચિત વિનોદ. ૨

પૂર્વ કર્મ પરિપાકથી, અંગે પીડા તાપ;
ફાકટ સંકુલ તિહાં થયો, વધીયો વેદન વ્યાપ. ૩

કાયા તાપ ખુઝારવા દાવ કરે અનેક;
ખમણી વાધે વેદના, સુખ ન લહે ક્ષણ એક, ૪

ઔષધ અમૃત સારીખા, કરે નિવારણ રોગ;
તિમ તિમ કોપ ઘણો વધે, દુર્જન સામ સંયોગ. ૫

ઢાલ. ગિરમા છત્રીસી. એ દેશી. ૨૮.

ચૂછી નૃપને વ્યાધઇ પિરિત, મહીપાલ કુમારોજી;
તાત તણી પરિ દુઃખ ધરતો, સ્ત્રીખદીયે તિણવારોજી. પૂ. ૧

તિહાંથી નિજ સેના સુ ચાલ્યો, વિદ્યાધર પરિવારોજી;
ખાપ ચરણ ભેટણ ઉતકંઠા, ધરતો હૃદય મઝારોજી. પૂ. ૨

ગુણ સુદરિ પામી અનુ સાશન, માય તણી હિત વાણીજી;
તાત તણે ચરણ લાગીને, વહી પ્રિઉસુ હિત આણીજી. પૂ. ૩

હિવે આગલિથી તે સહુરાજન, મારગ રોકી રહીયાજી;

માલવ સંઘે આગ્યો જેટલે, દેખી તે ગિહુ ગહીયાલું. પૂ. ૪
 રેરે રંક રતન લેખને, કિહાં જાયસિં મેતિ-હીણારે. પૂ. ૫
 અમ દેખતાં તું લેખઈ, તો અમે સઘલા ખીણારે. પૂ. ૬
 નિજ માનાધિક કર્મ કરે જે, અતિ લોભી જે થાયરે;
 ફલ પામે તેહનો તેપરગટરે, કોઠી તુક કન્યાધરે. પૂ. ૬
 એહવો મહા ક્રોધ કરીને, દુસ્સહ વચન પ્રકાશેલ;
 સૂર્યમહા કુમાર તેવીટયો, સેના આવી પાસેલ. પૂ. ૭
 રોગ પીડા મનમાંહિ ન ગિણતોં, વયરી વચન મુણીનેલ.
 મહીપાલ શત્રુકલ સરીખો, કાદુ કંઠ ખણીનઈલ. પૂ. ૮
 કર કરવાલ ગ્રહીને ઉઠયો, જાણિ સારુંલો સિંહોલ;
 જીવ કરવા માંડયો માંહો માંહિ, ન આણે મનમાં ખિહોલ. પૂ. ૯
 આમ્હો સામ્હી સેના આવી, છુટે નાલ અપારલ;
 ઘાવ પડે જરછી ભાલાના, તરવારે તરવારેલ. પૂ. ૧૦
 જગતર ફાડી માહિ પછસે, અણીયાલા જે તીરોલ.
 સાસ કાઢીલે અરિ સુહડાના, લડે પડે ખેન વીરોલ. પૂ. ૧૧
 રિપુ સેન્યે મહિપાલતણો દલ, કોપી હણવા કાજલ;
 લોલ કલ્લોલ અપલ ઉછલીયા, સમુદ્રતણી પરિગાજેલ. પૂ. ૧૨
 રતન પ્રલ દેવપાલ મહીપાલ, ખીજ પિણિ નૃપ વંદોલ,
 અરીયણ નાલ સકર સંહૂકે, જીમ શિશુપાલ મુકુંદોલ. પૂ. ૧૩
 બાણધારા વરસે જલધર, જીમ સીંચે શોણિત ધરણીલ;
 જસ અંકુરા પસર્યા દહુ દિશે, સૂરાં કરણી લ. પૂ. ૧૪
 વયરીસેન મથો હધિનીપરે, જસ માખણ સંગ્રહોલ;
 રણની ભુમિ સુલટ મતવાલે, મથાનક તે લહિયોલ. પૂ. ૧૫

મહીપાલ સેના બલવંતી, અરિહલ હાર મનાઈછ;
 એ જીનહર્ષ થઈ સંપૂર્ણ, હાલ અઠાવીસમી ગાઈછ. પૃ. ૧૬
 સર્વગાથા. ૬૪૭.

દૂહા.

દિશોદિશઈ નાસી ગયા, વયરી સૈન્ય સહિત;
 ફિરિ પાછો જોવે નહિ. સહુ થયા અલગિત. ૧

ત્યારે ચાહવ સૈનિકે, કીધો જ્ય જ્ય રાવ;
 સુમન શ્રેષ્ઠિ આકાશથી, સુમન વૃષ્ટિ કૃતલાવ. ૨

તૃણચર ઉપરી નવિ કરે, કોપ જીભભૂત બેહ;
 નર વર્માદિક રાજવી, તૃણ નિજ મુખઈ ધરેહ. ૩

પાએ લગા આઈને, મોટા જે ભૂપાલ;
 માન મત્સર છોડી કરી, દાસ થયા તત્કાલ. ૪

નિજ કન્યા દેવપાલને, સુર કન્યા સમાન;
 વનમાલા દીધી તેણે નરવર્મા રાજાન. ૫

મહીપાલ દેવપાલ જે જ્યશ્રિય મૂર્તિમન્ત;
 વનમાલા લેઈ કરી, નિજ પુર પ્રતઈ ચલંત. ૬

હાલ. નાયક મોહન આવીયો. એહની દેશી; ૨૯

નરવર્માદિક રાજવી, પામી કુમાર આદેશોરે;
 નિજ નિજ થાનક સહુ ગયા, ધરતા હર્ષ વિશેસોરે. નર. ૧

જીમ જીમ વનનો વાયરો, વાળે આયુ ઉપાયોરે;
 તિમ તિમ રોગ શરીરનો, દિન દિન વધતો જાયરે. ન. ૨

ક્રોધ અઢાર જાતિના, પીડા વ્યાપિત દેહોરે;
 રૂપ અનુપ કરી ગયો, જે શોભાગો ગેહોરે. ન. ૩
 વન અવની તેહને થઈ, નરકાવની સમાનરે;
 શીતલ નીર નદીતણા, લાગે ખંગ કૃશાનરે. ન. ૪
 શ્રવણે ગીત ગમે નહી, ન ગમે વાણંત્ર નાદોરે;
 દુર્ગંધ વસા પડૂ વહે, પામે સજન વિષાંદોરે. ન. ૫
 ભોજન તો વિખ સરીખો, તમ ત્રયુ પય જાણોરે;
 અંહન અગ્નિ શિખા જીસો, માલ વ્યાલ પ્રમાણોરે. ન. ૬
 જન વિજને રતિ નવિ લહે, દુઃખ પીડિત નિસહીસોરે;
 નર્કથકી પણ એ આકરો, ત્રાહિ ત્રાહિ જગ દિશોરે. ન. ૭
 પામ્યો કેટલેક દિને, કુસુમોત્કર વન તેહરે;
 સેના ઉતારી તિહાં સહૂ, દુઃખિત તસુ નેહરે. ન. ૮
 નરવમ્ભાંદિક રાજવી, પામી કુમાર આદેશરે;
 હિવઈ ઉજવાલી તિહા નિસા, સૂતા સહૂ ભૂપાલોરે;
 નયને નિંદ આવે નહિ, દુઃખ પીડિત મહીપાલોરે. ન. ૯
 ઇંચુ અવસર વિમલાચલે, રાકાપુંનિમ દીસોરે;
 વિદાધર પ્રભુ ભેટવા, પહુતા પરમ જગીસોજી. ન. ૧૦
 તીરથ જે ત્રિભુવનતણા, તાસ યાત્રા ફલ જેહજી;
 જાત્રા પુ'ડરગિરિતણી, એકલ ફલલે તેહરે ન. ૧૧
 ઐત્રિ પૂર્ણિમાને દિને, સ્તુતિ પુ'ડરગિરિ કેરીરે;
 સુખ સુરલોક ગતિતણા, લહે નાવિ ભવફેરીરે. ન. ૧૨
 પૂજા કરી પ્રહુ ભાવસું, નાટક ગીત રસાલરે;
 જનમ સફલ કરી આપણો, ભાવના ભાવિ વિસાલોરે ન. ૧૩

પુંડરગિરિથી ઉતર્યા, ધરતા પ્રીતિ અપારરે;
 ડુંગર સન્મુખ જોવતાં, આલ્યા સુપરિવારરે. ન. ૧૪
 ચંદ્રચૂડ ખેચર પ્રતે, તાસ પ્રિયા ધરિ નેહરે;
 પ્રાણુ ધણી આપણા વિના, જાઓ સગલા એહરે. ન. ૧૫.
 જગન્નાથ મુજ ચિત્તમે, તિન વસીયો ખેવાસોરે;
 સુરશિવ આદિક સુખ સહુ, તૃણુ ભમ માનુ તાસોરે. ન. ૧૬
 ઈશુ ગિરિ મોહ લગાવીયો, પ્રેમઈ મુજને પૂરીરે;
 હાલ ઉગણુત્રીસ એ થઈ, કહી જનહર્ષ સનૂરીરે ન. ૧૭
 સર્વ ગાથા. ૬૭૦.

દૂહા.

ઇહાં રહી અષ્ટાન્હિકા, પુંડરગિરિ ચિત્ર લાય;
 કરીયે જનવર રાયની, સ્તુતિ અર્ચા શુભ ભાવ. ૧
 પૂરી ઇચ્છા મનતણી, પૂજી રિખલ જીણુંદ;
 એસિ વિમાને આલિયા, ધરતા મન આણુંદ ૨
 દીઠા માર્ગ આવતાં, નંદન વન ઉપમાન;
 પૂર્વ દિશે વિદ્યાધરી, અનુપમ સૂર્યોદ્યાન. ૩
 તે દેખી નિજ કંથને, પ્રેમવતી કહે આમ;
 શત્રુજયથી દૂકડો, નાથ જોઈ સુખ હામ. ૪
 તેમાંહિ સોલે ભલો, કમલ વિરાજત કુંડ;
 નિર્મલ જલ પીયૂષ સમ, સોભા જાસ અખંડ. ૫
 હાલ-કુંડ વિમેટોડા વિચેરેમે દીરા દોષકા એદેશી. ૩૦
 જનપ્રાસાદ સોહામણોરે, કંડ કલશ ધજ સોહ;
 મુજ મન રંગ લાગો, ખેચર નારી કહે તાહ. મુ.ઓક.

ઇહાં દીસે રલીયામણોરે, અધિકે બ્યાપે મોહ. મુ.
 નારી વચન અમૃત જીસોરે, સાંભલિ વિદ્યાધર; મુ.
 તુરત વિમાન ઉતરીયોરે, વનમાંહિ તિણુવાંર. મુ. ૨
 સીમે વિમલાચલ તણીરે, વનની સોભા એહ; મુ.
 સુખદાઇ મુજ આખિ (આંખ)નેરે, નાહ નિહાલણુ નેહ. મુ. ૩
 મૃગનયની ખેચર કહેરે, સૂર્યોદ્યાન મહન્ત; મુ.
 દિવ્ય ઔષધી ઇહાં ઘણીરે, સઘલા કામ કરંત. મુ. ૪
 એ વનમાંહિ ભેઇતું રે, સૂર્યાવર્તએ કુંડ; મુ.
 એહને પાણી ખિંદુયેરે, કોહહુવે રા(શત)ખંડ. મુ. ૫
 કુંડ પ્રભાવ એહવું કહીરે, નારી સાથે તામ; મુ.
 લતા મનોહર ગૃહવિષેરે, સેવ્યાં વંછિત-કામ. મુ. ૬
 તે વનનાં પુષ્પ સંગ્રહીરે, ધૌત વસ્ત્ર નરનારી; મુ.
 સિદ્ધાચતન આવી કરીરે, પૂજ્યા જગદાધારિ. મુ. ૭
 લેઇ સૂર્યાવર્તનોરે, જલ જિનપાંદ ચવિત્ર; મુ.
 રોગ કોષ્ટના ટાલવારે, ચલ્યા વિમાને ચિત્ર. મુ. ૮
 મહીપાલ સેના તિહારે, આવ્યા ચઢ્યા વિમાન; મુ.
 રથપાયક મઇગલ તુરીરે, સુલટ તણો નહીં માનરે. મુ. ૯
 વચન કહે પ્રીતમ લણીરે, કિમ માનવ-વનવાસ; મુ.
 ચિંતાતુર દીસે ઘણુરે, એ સહુ સૈન્ય ઉદાસ. મુ. ૧૦
 પ્રાણ પ્રિયા કોઇ રાજવીરે, જહુનર વીટયો એહ; મુ.
 પૂતિ ગંધ આવે ઇહારે, કોઠે પીડિત દેહ. મુ. ૧૧
 રિદ્યેશ્વર છે આપણો રે, કોષ્ટહારિવર વારિ; મુ.
 સીંચું કાયા એહનીરે, આણી લો ભરતાર. મુ. ૧૨

તાહ આદેશ લહી કરીરે, દયાવતી અસમાન; સુ.
 કુમારોપરિજલ બિંદુઉરે, નાંખ્યો અમીય સમાન. સુ. ૧૩
 તાસ સયોગ કુમારનોરે, સીતલ થયો શરીર; સુ.
 પરમ પ્રમોદ લહો તદારે, એ એતીરથ નીર. સુ. ૧૪
 શ્રીખમ જીમ સૂકો તરૂરે, પાવસ પલવિત હોઈ; સુ.
 તિન તિણિ પાણી સેકથીરે, મહીપાલ તનુ બોઈ. સુ. ૧૫
 દિવ્ય દ્યુતિ તસુ દેખિતેરે, હરખ્યો નભચર તામ; સુ.
 કુમાર દેવપાલ હરખ્યારે, સૈન્ય સહિત તિણ ઠાણ. સુ. ૧૬
 સહુને મન ઉચ્છવ થયોરે, ભાગો દુઃખ જ'નલ; સુ.
 એ જીનહર્ષ ત્રીસમીરે, મેંદીકેરી ઢાલ. સુ. ૧૭
 સર્વ ગાથા. ૬૬૩

દૂહા,

હવે કુષ્ટ કુમારથકી, દૂર થઈ આકાશ;
 જોલો જયરો જેન્દ્રતુજ, અમે મુક્યો તુજપાસ. ૧
 સેવ્યો તુજને સાત લવ, ખમે કહે ઇમ કુષ્ટ;
 કુંડ નીર આલ્યો હવે, ટલીઅ અમારી પુષ્ટ. ૨
 મહારોગ એહવુ કહી, કોલાહલ કરતાહ;
 કૃતીમ વરણુ ઘીહામણુ, ક્યાંહી ગયા અછતાહ. ૩
 દોષ તાસ સહુ અતિકમ્યા, પામ્યો સુખ શરીર;
 પ્રીત સમય ઉચ્છવ કર્યો, દેવ પાલ નિજ વીર. ૪
 રત્ન કાન્તિ ખેચર લાણી, તેડાવ્યો મહીપાલ;
 મિત્ર હર્ષ ઉપજાઈવા, દેહ નીરાગે દેખાલિ. ૬

ઢાલ-માધલેસુ' સંપમ ભારં એદેશી. ૩૧.

રત્નકાન્તિ પ્રમોદે આબ્યો લેધ વિમાનના વૃંદ;
મહીપાલનો નામ સુણીને, હૈયડે થયો આનંદ. ૧
ભાઈ મુને તેડાવ્યો હિત આણી, મિત્ર ભણી મલવા કાળે;
ઉલસે' માહરો પ્રાણી ભાઈ.

અંગ નિરોગે આલિંગીને, મિલીયા પ્રેમ અસંગે;
એકજીવ કાયા બેહૂધ પ્રીતિ પરસ્પર રંગે. ભા. ૨

રત્નપ્રભુ રત્નકાન્ત ભે ભાઈ, મેલ્યા રાજ કુમાર;
નિજ મૈત્રી સફલ ઇમ કીધી, તહા વચન કીયો સાર ભા. ૩

ક્રોધ વિરોધ નિવારી મનનો, પરમ પ્રીતિ હિત ધારી;
એક વૈતાલ્ય રાજ્યતણા બે, અધિપ થયા નભચારી. ભા. ૪

આકાશમાર્ગથી ઉતર્યા, બે મુનિ તેણિવાર;
માસોપવાસતણે પર્યંતઈ, આબ્યા લેધને આહાર ભા. ૫

પ્રતિલાભિ મુનિને મહાભક્તે, સુદ્ધ અન્ન વસ્ત્રવારી;
રોગતણા વૃત્તાંત તે આદિથી, પૂછે કુમાર વિચારી ભા. ૬

મૃદુ વાણિ મુનિવર ગુણ ખાણી, ધર્મ લાભ દેઈ ભાષે;
વિપિન અમારા ગુરૂજ્ઞાની-છે, આવી પૂછો તે સાષે. ભા. ૭

એહવું કદી મહીપાલ ભણી મુનિ, વંદી તેહના પાયા;
ગુરૂ ચરણે આવી આલોઈ, સફલ વૃત્તાન્ત સુણ્યા ભા. ૮

દેવપાલ મહીપાલ રત્નપ્રભ, બીજા પણ બહુ લોક;
ગુરૂ સેવા કરવાને આબ્યા, મુકી માયા છેક. ભા. ૯

બેઠા ધ્યાન કરે નિશ્ચલમન, મનમે' આનંદ ધરતા;
મુક્તિ હેતુ કરે સહુ કિરીયા, સહુ પ્રાણીસુ' સમતા. ભા. ૧૦

તીન પ્રદક્ષણ દેઈ વંદા, ત્રિકરણ સુધ્ધ કરીને;
 જ્ઞાનમહોદધિશ્રી ગુરુજીને, હૈયડે હર્ષ ધરીને. ભા. ૧૧
 સુંકી ધ્યાન મુનિસ્વર તત્ત્વક્ષિણ, જાસ ધર્મ વ્યાપાર;
 પ્રતિબોધવા કાળે તેહને, વચન કહે હિતકાર. ભા. ૧૨
 આર્ય દેશ મનુષ્યપણુ વહી, દીર્ઘ આયુ અવધારો;
 ઉત્તમ કુલ ન્યાયાર્જત સંપત્તિ, હેતુ પુન્યાર્જન સારો. ૧૩
 દેસન વાણિ સુધારસ પીધી, મુગુરવચન ચંદ્રહુંતી;
 ભાષે કરજેડી નૃપનંદન, એ કુણુ વ્યાધિ વિશુતી. ભા. ૧૪
 જીહું એ તીરથ કુંડનો પાણી, તિહું અમે ધિરનવિ રહીયે;
 સાત ભવ દગી સેવા કીધી, વાણિ કીસી થઈ કહીએ. ભા. ૧૫
 તેહનો પૂર્વ ભવ જાણીને, ગુરુ ભાષે ઇમ વાણી;
 જેમ દુકર્મ ઉપાયા રાજાને, તે સાંભલિ સુભપ્રાણી. ભા. ૧૬
 ઇંચુડીજ ભરતક્ષેત્ર માહેપુર, શ્રીપુર નામે જાણો;
 શ્રી નિવાસરાજ તિહું રાજે, ન્યાયી ઉપમ આણો. ભા. ૧૭
 તાતતણીપરિ નિજ પ્રજા પાલે, અરીયણુ કુલ સંહારે;
 દાલ થઈ જીનહુખ સંપૂર્ણ, એકત્રીસ ઇણિ અધિકારે. ભા. ૧૮

સર્વગાથા, ૭૧૬.

દૂહા.

નૃપ જીતા દાને કરી કામધેનુ સુર કુંભ;
 સુરતરૂ ચિતાંમણિ રતન, રાખ્યો કીર્તિથંભ. ૧
 શીલાદિક સદ્ગુણ સહિત, જીવહણે નિશિદીસ;
 નિર્દય આહેડો કરે, એ અવશુણુ અવતીસ. ૨

એક દિવસ મૃગયા ગયો, અવિશ્રિત કૃષ્ણ તુરંગ;
 ધનુષખાણ કર સંગ્રહી, ચઢ્યો વિપિન મનરંગ. ૩
 મૃગ કુલરાય નસાવીયા, ઘોડો દેછે લાહર;
 વરસે તિહાં ખાણો વલી, જેમ વરસે જલધાર. ૪
 જે ફરે તે હુકડા, જે પાસે તે ફરિ;
 એમ કરતો વ્યસની નૃપતિ, ભૂષ થયો બલસુરિ. ૫

હાખ-દૂણા દેરે લોહયા દૂણાદે, એ દેશી. ૩૨

એક નજરે હણિવા ભણી, નિવિડ વૃક્ષ સંઘાતરે;
 નિશિત ખાણુ વાહે તિહાં, કરવા મૃગની ઘાતરે. ૧
 વાત સુણોરે આગે વાત સુણો.

ન્યાયાવંત સુણો નરનારીયા, હિંસા દુરગતિ પાતરે; વા. આ. ૨
 નમો અરિહંતાણું સુણ્યો, વયણુ કંત ઉત્પન્નરે;
 તિણિ દિસિ સામે જોઈયો, વિસ્મય લહ્યો રાજન્નરે; વા. આ. ૩
 ખાણુ વિધ્યો તેહને, મુનિવર કાઉસગૃહીણરે;
 પૃથિવીતલ પરતો થકો, દેખી નૃપ થયો દીણરે. વા. આ. ૪
 નિજ પુન્યદ્રુમ મૂલથી, પોતે છેલો જાણરે;
 રૂપિવર હણીયો દેખીને, શોકે પૂર્યો રાણરે. વા. આ. ૫
 આજ નિવડ પાસે કરી, સું કીધું કહે ખીણ રે;
 દુષ્ટ કર્મ વૃન્દઈ કરી, ખાલ્યો મેં જોધિ ખીજરે. વા. ૬
 વ્યસન પુન્ય અવસાત એ, વ્યસન પાપનો મૂલરે;
 ધિક્ક ધિક્ક મુક જીવિતવ્યને, થયો દુર્ગતિ આનુકુલરે, ૭
 એક જીવને મારતાં, ઘોરથકી પણુ ઘોરરે;
 નર્કતાણાં હુંખ આકરાં, પામે કહિણ કઠોરરે. વા. ૮

- મેં પાપી વ્યસન કીધો, માઠો ઘણું અકાળરે; વા. ૬
 રૂપિ હત્યા લાગી મુને, માર્યો મેં રૂપિરાજરે. વા. ૬
 તત્વ જાણુ ખાંડિત્યતા, જોલાયો ક્ષય તાસરે;
 પાપાધિ પૃથ્વીનાથને, પાપ નહિ કહે ભાસરે. ૧૦
 મહા યોગીશ્વર મુનિવર, પુન્ય રાશિ અંગવાનરે;
 એ મેં માર્યો પાપીયે, કિહાં જાઉં ગૃહ રાનરે; વા. ૧૧
 એહવું કહિ વિખણાતમાં, લાભ્યાં તિહાં ધનુખાણરે;
 તુરત તુરંગથી ઉત્તરી, આવ્યો મુનિ જિણિ કાણરે. ૧૨
 સ્વસતો રૂપિવરતેહના, જોઇ હાથે પાઇરે;
 સીસ ચઢાવ્યા ઉપને, મુગટતણી પરિરાયરે. વા. ૧૩
 નિજ કુકર્મને નિહતો, રોવઇ સરલેં સાકરે;
 મૃગપંખી રોવરાવીયાં, રોતાં થયો વિખાકરે. વા. ૧૪
 ને પાપી નિર્મલ કુલેં, દીધો સખલો કલંક રે;
 પૂજ્ય સૌધ મહા ઉજવલો, દીધો કળ્લેલ અંકરે. વા. ૧૫
 દુષ્ટાચારી હું થયો, કુલમેં થયો, કપૂતરે;
 પૂર્વજ કીર્તિ સહુગમી, હું તો થયો ચમદૂતરે. વા. ૧૬
 પૂજ્ય કલંકિત હું થયો, લહિસું નર્ક તિર્યંચરે;
 ચરણ શરણ હવે તાહરા, મેં કીધા મુખ સંચરે. વા. ૧૭
 ચરણ કમલ અરહિંતાનાં, ધરતો તેહનો ધ્યાનરે;
 પ્રાણ બાહ્ય મુકયાં તેણે, પહુતો અમર વિમાનરે. વા. ૧૮
 અડગ હૃદય વિહારીયો, તમ નૃપ કરે પુન્યકારકે;
 મૂર્છા પામે વલિ વલી, મુનિ શુણ હૈયડે ધારિરે. ૧૯
 શીશ પછાડે દુઃખ ધરે, વિદવે ઇમ ભૂપાલરે;

એજનહર્ષ ખત્રીસમી, પૂરી થઇ છે ઢાલરે. વા. ૨૦

સર્વગાથા, ૭૪૧. દૂહા

સેના આવી તેટલે, કુખીઓ દેખી રાય;
પડિત યુક્તિ બોધિને, કિંચિત દુઃખ પલટાય. ૧

મુનિવરતણાં શરીરને, કીચે અગ્નિ સંસ્કાર;
આબ્યો નિજ મંદિરનૃપતિ, ધરતો દુઃખ અપાર. ૨

રૂપિ હત્યાદિક પાપથી, છુંદું તિણિ વનમાંહિ.
ઐશુખ ઐત્ય કરાવીયો, શાન્તિનાથ સુખદાઈ. ૩

સર્વ પાપ નિવારવા, સુધધે અન્ન વસ્ત્ર દાન;
મુનિવરને આપઈ સદા, તાસ લક્ષિ રાજન. ૪

મહા ધર્મ કરતો થકો, ત્રિકરણ સુધધઈ રાય;
ખંધ પડયો છૂટે નહિ, જો કીજે કોડિ ઉપાય. ૫

ઢાલ. ચૂનડીની. ૩૩

તિણિ દુઃખ સાલે અતિ પીડીયો, ઉપના વલી મોટા રોગરે;
નૃપશ્રી નિવાસ મરી ઉપનો, સાતમી નરકાવનિલોગરે. તિ. ૧

તે નરક મહા દુઃખ લોગવી, ખંધન છેદન બહુ મારરે;
ચિરકાલ નર્કમાંહિ રહી, પામ્યો તિર્યચ અવતારરે. તિ. ૨

શીત આતપ મહારોગ વેદના, પરવસ તાડન તૃષ ભૂખરે;
અજ્ઞાને દુઃખ વેદ કરી, વલી લલ્યા નર્કનાં દુઃખરે. તિ. ૩

ઘણિપરિ તિર્યચ નારકી તણો, લીધો તિણ નૃપ અવતારરે;
વલી મનુષ્ય જન્મ પલવ લહી, કોઠરોગે મરણ વિચારિરે. ૪

હવણાં પિણિ મહીપાલ તુજ લણી, મુનિહત્યાના ફલ એહરે;
પૂર્વાર્જિત લવથી પામીયો, કોઠ રોગથયો તુજ દેહરે. તિ. ૫

પુન્ય ક્રીધા જે એક જન્મનો, મુનિસ્થુ કોપ ક્રીધો બધરે;
 સાતમી નર્કે મુનિ ઘાતકી, નરનો વાસો તિહાં થાઇરે. તિ. ૬
 દુર્ગતિ દુર્યોનીના દુઃખ દોર્લાઅ ઘણાં, ઢિક્કલ બહિરે;
 રિખિવરહુત્યા મહાવેલડી, ભવભવ ઇહાં ફલે પ્રમાણુરેતિ. ૭
 ત્રિકરણ સુધ્ધ આરાધ્યો યતિ, આપે તે સઘલા સુખરે;
 મુનિરાજ વિરાધ્યે વલી, તિયંચ નર્કના દુઃખરે તિ. ૮
 મહાસત્વ વૃતિચારિત્રીયા, ગુણુવંત રહોતે દૂરિરે;
 નિક્કિયનિર્ગુણુન વિરાધીયેરે, મુનિજે પશ્ચિઅવ ગુણુ પૂરિરેતિ. ૯
 હાંરે જેહવો તેહવો હરસણી, દેખીવેષ વધારી તાસરે;
 ભકતે ગૌતમની પરિગ્રહી, પૂજે પુન્ય કામ ઉલાસરે. તિ. ૧૦
 વાંદિવો તો નહી છે શરીરને, મુનિવેષ અછે વંદનીકરે;
 યતિવેષ દેખી તિણિ કારણુ, પૂજવો સુકૃતી તહ નીકરે. તિ. ૧૧
 નિક્કિયપિણુ થાઈ પૂજ્યા થકે પ્રતધારક લભ પામિરે;
 સક્રિય મુનિપણુ અવજ્ઞાથકી, પ્રત વિષય શિથિલ હુ તામરે. તિ. ૧૨
 તમુ શક્તિ દાનંધ હયા ક્ષમા, અદ્યપસિદ્ધિકારક સહુ એહરે.
 ન નમે મુનિ વેષ દેખી કરી, ન લહે પુન્યની રેહરે. તિ. ૧૩
 અનલિંગી સહુ આરાધિવા, મન વચન કાયા કરી સુદરે;
 તેહનીં કરિવી નહિ સર્વથા, નિન્દર્થ ઘાતક સુણિ બુદ્ધિરે તિ. ૧૪
 તુજ કોઠ તણુ કારણુ કહયો, મહીપાલ પ્રગટ સુણિ એહરે;
 ક્રોધ આણિ મુનિવરને કહા, ન વિરોધેવો ગુણુ ગેહરે. તિ. ૧૫
 સૂર્યાવર્તકુંડપાણીતણી, સૂણિ તાસ કથા નિરણીકરે;
 શત્રુજયતલિ શકીયદિસે, સૂર્યવન મોટો રમણિકરે. તિ. ૧૬
 વર્ષ સાકિ હજાર રહયો ઇહાં, સૂર્ય ધર વૈક્રિય. રેહરે;
 શ્રી અનવરનીઃસેવા લણી, સૂર્યોદ્યાન નામઈ સૂએહરે. તિ. ૧૭

સૂર્યાવર્ત અભિધાન લલો, તે વનમાંહિ છે કુંડરે;
 નાલેય દષ્ટિ અમૃત સમો, તેહનો જલ રોગ વિખંડરે. તિ. ૧૮
 સહુ કોઠ અઠાર જાતિના, હૃત્યાદિક દોષ વિધ્વંસરે,
 તેહની જલવન સારે કરી, થાયે તનુ સુરભ પ્રસંસરે. તિ. ૧૯
 એહના જલનો મહિમા ઘણો, મુખ કહેતાં નાવે પારરે;
 છન હર્ષ કહી તેત્રીસમી, ચૂનડી ઢાલ વિચારિરે. તિ. ૨૦
 સર્વ ગાથા ૭૭૬.

દૂહા.

પ્રિયા સહિત વિમલાચલે, વિલાસર મણિચૂડ;
 ચૈત્રોષ્વ છનને નમી, સૂર્યોદ્યાન ગયો ઉડિ. ૧
 તિહાં પિણિ શ્રીનાલેયની, પ્રતિમાન મેત્રિમુદ્ધ;
 તાસ કુંડલ જલસંગ્રહી, ગૃહ પ્રતિ ચાલ્યો વિભુદ્ધ. ૨
 તેહની પ્રિયા ભમાનમે, તદા તુજને દેખિ;
 સદયા પતિ પૂછી જલે, છાંટયો તુજને વિશેષરે. ૩
 સર્વ વ્યાધી તેસેકથી, દૂરિ ગઈ તણ દેહ;
 તીરથ જલ મહિમાઇસું, મુનિવર ભાજ્યો એહ. ૪
 પ્રાયઈ સહુ હૃત્યાહુવે, નરકાદક દુઃખહાય;
 મુનિહૃત્યાથી લવ લમણ; રોગાદિક બહુ થાય. ૫
 મુનિ દિંગી નિતિવાંદતો, ક્રિયા ન જોવી તાસ;
 દેવાકારિ માનિવો, થાય ઉમાઠો ખાસ. ૬

ઢાલ-દક્ષિણીના ગીતની. ૩૪

એહવું કહી મુનિવર રહ્યારે, મહીપાલ કહે નામ;
 જંગમ તીરથ મુજ લણી હોજી તું મિલીયો મુખધામ. ૧

સુગુર મુજ તારક મિલીયો આજ, 'પર ઉપગારી પરહિત';
નિઃસ્વારથ રૂપિરાજ. સુ. આ.

ધર્મતીર્થ ઉપદેશીરે, તે કીધો સુપ્રકાશ;

અતુલ તીરથ તું પામીયો, હોળ ધન્યહૂં સફલ અભ્યાસ. સુ. ૨

હું બલિહારી ગુરતણી હો, ગુર દીવો ગુરજાન;

શુદ્ધિવંત પણુધ ગુરવિના હો. જીવ ન લહે 'ધર્મ પ્રધાન. સુ. ૩

ધર્મ તત્ત્વ દાન અર્જવો રે. કદપ વિદ્યા રસસિધ્ધિ;

પંડિતને પણ નાવેહોવે હોળ ગુર ઉપદેશ વિષુ વૃધ્ધિ. સુ. ૪

ધન્ય માંહે ધન્ય હું હિવેરે, પુન્યવંતમિં પુન્યવંત;

તીર્થ દિખાલો મુજભણી હોળ, પૂરો મનની ખંત. સુ. ૫

ભમતાં ભવપાથોધિ મારે, ચિત્ત પ્રમાદવસેણ;

તું ચિંતામણિ સરિખો, હોળ પામ્યો હર્ષ વસેણ. સુ. ૬

તીરથ. કરાવો કરિ મયારે, ભગવત કરી પાસાવ;

કુમાર વચન ગુરમાનીયો, હોળમ હર્ષિત થાય. સુ. ૭

અઢત નગારા વાળયારે, ભૈરીના ભણુકાર;

ગુર સંઘાતે ચાલીયા હોળ, લેધ સહુ નિજસાર. સુ. ૮

અખંડ પ્રમાણે ચાલતાંરે, આવ્યા સૂર્યોદાન;

છાયા નાના વૃક્ષ નીહોળ, ઉતારીયા રાજન. સુ. ૯

ચૈત્યકુંડ ઉચ્છવ કીયોરે, ગુરપદિષ્ટ વિધિમાન;

આરિહંતની પૂજા કરીહોળ, પુન્યોદયસુ પ્રધાન. સુ. ૧૦

વિદ્યાધર વિદ્યા બલેરે, રચિયા રત્ન વિમાન;

સોલિતધ્વજવ્રત કિંકિણી હોળ, દેવવિમાન સમાન. સુ. ૧૧

હવે વિમાન વૃદ્ધે કરીરે, આછાલો આકાશ;

સિદ્ધિસૌધામની વેદિકાહોળ, પામ્યો શત્રુજયવાસ. સુ. ૧૨

દેખી જનગૃહ ઉપરેરે, સ્વર્ણ કનકનીશ્રેણિ;
 પરમ પ્રમોદ લલ્લો જાત્રીએ હોજી, પુન્ય કલશ ઉપમેણુ. સુ. ૧૩
 ઉપરિ પહુત્ય નિરખીયોરે, તીર્થ ત્રિભુવનસાર;
 પવિત્ર થયા પ્રભૂ દેખીને હોજી, શિવ સુખનો દાતાર. સુ. ૧૪
 તિહાં વિમાનથી ઉતરીરે, જહાં છે રાયણ વૃક્ષ;
 દેઈ તાસ પ્રદક્ષિણા હોજી, જનપદ નમ્યા પ્રતક્ષ. સુ. ૧૫
 આદીસ્વર હરસણ લહીરે, મને ધન્ય મનમાંહિ;
 પુણ્ય ઉપાવે રાજવી હોજી, વચને કહો ન જાયે. સુ. ૧૬
 રત્ન કનક કુલે કરીરે, ભૂપ વધાવે નાહ;
 પૃથ્વી પીઠે લોટતા હોજી, ચરણે નમે જગાહ. સુ. ૧૭
 શત્રુજ નામે નદીરે, તિહાં સહુ કરી સ્નાન;
 માહિબાહિર નિર્મલ થયા હોજી, સુખ વસન પરિધાન. સુ. ૧૮
 ચંદન નંદન વનથકીરે, મંગાવ્યા તત્કાલ;
 ચઈ જન હર્ષ યોત્રીસમી હોજી, એ દક્ષિણીની ઢાલ. સુ. ૧૯
 સર્વગાથા, ૭૬૧.

કુહા.

કેસર ચંદન મૃગમદે, લેલિ માંહિધન સાર;
 પૂજા કીધી જનતણી, કુસુમ ચઢાયા સ્ફાર. ૧
 ઇણિપરિ ચિત્ત પ્રમોદથી, ગિરિવર ગુરૂ આદેશ;
 ધર્મકાર્ય સગલાકીયા, મોક્ષ હેતુ સવિશેષ. ૨
 અર્થવંત કવિતે કરી, સ્તવના કીધ ઉદાર;
 પાતિક કસમલ ઢાલીયાં, લહિવા ભવનો પાર. ૩
 ભક્તિ ગુરૂ પ્રતિલાભીયા, આસન વસન નિર્દોષ;
 હયાદાન દેહીનને, કરે પુન્યનો પોષ. ૪

જનવરની પૂજા કરે, પ્રતિભાસક્ષની પાચ; ૫
 પુણ્ય હોઈ શત સહસ્ર ગુણ, અનુક્રમે ભાવ મિલાય.
 અરિહંત પ્રતિમા વેસ્ત્રમજન, કર્તાસ્વરગઈ જાઈ, ૬
 તીર્થતણી રક્ષા કરે, અનંત ગુણો પુન્ય થાઈ.
 એહવા સાંભલિ ગુરૂ વચન, મહીપાલ મતિમાન; ૭
 જન પ્રાસાદ કરાવીયો, પ્રતિમાયુત તિથિથાન.

ઢાલ છાંહિલીની એ દેશી. ૩૫.

ઇમ અષ્ટાંગિકાં તિહાં કરી, પરમ પ્રમોદ હૈયે ધરિ; ૧
 સંચરી સહુ વિમાનસુ પરિ વરાએ, રૈવત ગિરિવર આવીયા;
 શ્રીગુરૂ સાથે લાવીયા, ભાવિયા નિજ આત્મ નિર્મલો કરી.
 અષ્ટાન્હિકાં તિહાં પણ રચી, સહુ નૃપ બહુ ભાવે મચી; ૨
 લચપચી પુણ્યે આત્મ આપણાએ, શ્રીનેમીસ્વર જનતણા;
 પૂજ્યા ચરણ સુહામણા, વધામણાં ખરચ્યા દ્રવ્ય તિહાં ઘણા.
 સૂર્યમદલ રાજેસ્વર, પુત્ર યુગલ તિનિ અવસર; ૩
 બહુ વરઉછવસું આવ્યા સુણીએ તત્ક્ષણ સાસો આવીયો;
 સામેલા બહુ લાવીયો, ધાઈયો મિલિ વાહર્ષિત સુત ભણીએ.
 જંગમ તીરથની પરે, તાત નિહાલી સાદરે; ૪
 ઇણિપરે ધરાપીઠ હુકિતા થડાએ, તાતણે ચરણે નમ્યાં;
 વિરહ તણા હુઃખ ઉપરામ્યા, મન ગમ્યા મિલિયા હું સુનરહિકાએ.
 આલિંગી હિત સુમિદ્યા માંહોમાંહિ રંગિ કલ્યા; ૫
 પરઘલ્યા હીયડાં પૂત્ર પિતા તણાએ, પીંગળ્યાં જ્યહી પોરાજ
 સોહામણાંરે,
 પુરવો દટા સિણંગાર્યો એ, જ્વજ તોરણ વિસ્તાર્યા એ,

ધાર્યાં એ પૂર્ણ મનોરથ મનતાંણાએ. ૫
 નગર પ્રવેશ કરાવે એ, દાન ઘણા દેવરાવે એ;
 ગાવે એ સુહુવ ધવલ સુણામણોરે, પુર ચોહટાસિણગાર્યાંએ;
 ક્ષ્વજ તોરણ વિસ્તાર્યાંએ, ધાર્યાંએ પૂર્ણ મનોરથ મન તણાએ. ૬
 આંબ્યા મંદિર મન રહી, માયતણી આશા ફલી;
 અંજલિ જોડી કુમાર પગે પડ્યાએ, એ જેચરને સત્કારી;
 હુયગય સ્વર્ણ આગેંધરી, દિલધરી નિજપુરને તત્ક્ષણ પડ્યાએ. ૭
 તિણહિજ દિનરાજ દીયો, મહીપાલ રાજ કીયો નિજ દીયો;
 નૃપ સંયમ દેવપાલસુએ, રાજ્ય પ્રાજ્ય શુણ ગામીએ;
 અરીયણ ચરણે નામીએ, સામીએ થઈ પ્રજાના દુઃખ ટાલિસુએ. ૮
 મહીપાલ રાજ થયો, દુર્લક્ષ રોગ દુરે ગયો;
 નવ રહ્યો કોઈ ઉપદ્રવ ભૂતલે એ, વાંછિત જલધર વરછે એ;
 વાચુ વાયે શુભ ફરશે એ, હુર્ષ એ હુર્ષ સંપૂર્ણ તરૂં ફલે એ. ૯
 સાસ્વતા અસાસ્વતા, ચૈત્યજીનેસ્વર સોભતા;
 સ્ત્રી શ્રુતા વિદ્યા જે નલ ગામીણી એ, પૂંજે જીનવર તિહાં જઈ
 ભાવનભાવે ઉમદી, ગહુગહી સફલ કરે દિન યામિની એ. ૧૦
 શત્રુજય ગિરિનારે એ, ત્રૌ(શૈ)લનગર મન ધારે એ;
 સારેએ આમોદાનાદિક વિખેરે, જીન પ્રસાદ કરાવે એ;
 ઉલટસુ સુભ ભાવેએ, દાવેએ નિજમનરાજ શિવસુખેએ. ૧૧
 દુર્ગ કરાવ્યા ચોરાસી, તેતલાં સરવર જલ વાસી;
 સુવિદાસી યત્રીસ લક્ષ ભોગવે એ, આમ નગરપુર એટલા;
 રિધે ભરીયા ભલભલા, મમલા રાજ્યતણા એ ભોગવે એ. ૧૨
 સપ્ત લક્ષ તુરંગમાં, સાતસે ગજ પર્વત સમા સંગમાં

સેતલા સંદન સુંદર એ, રાજ્યતણા સુખ સાળા એ;
 લોભવીયા મહારાજા એ, વાળા એ વાળે' કરી રતિનાં વરૂએ. ૧૩
 રાજ્ય દેઈ નિજ સુત લણી, શ્રીપાદ નામે મહા ગુણી;
 નૃપમણિ-રાજ્ય આરિસે' વછરા એ, મનમે' રાગ વિચાર્યેએ;
 સંયમ સુચિત ધાર્યેએ, વાર્યેએ મન સુખથી તિણિ અવસરાએ. ૧૪
 સિધુ' દેશ જલ દુર્ગસુ', દીધુ' વનપાલને ઇસુ';
 નૃપ જિસુ' દેવપાદ સુતને કીયોએ, ઇમ શત્રુ'જય ગિરિવરે;
 યાત્રા કીધી નરવરે, મનથીરે નર લવનેા લાહો લીયો એ. ૧૫
 વ્રત લીધો મન રંગેરે; ઉલટ આણી અંગેરે સંગે એ;
 શ્રી કીર્તિ મુનિ મહાવ્રતીએ, આશુક્ષયે શિવ પામીએ;
 પ્રણમુ' હુ' સિરનામીએ, સામીએ યાદવવંશતણો પતિએ. ૧૬
 અહો સુરપતિરિપુ મલ્લ રાજા, જેહુના સુકૃત ગુણુકા કાજ સવાળા;
 ધન્યરે વ્રત પાસે રહ્યો એ, મુકિત ત્રીજે લવ પામશે;
 સુરપતિ સિર નામસે, દામસે કર્મઅરી ત્રિભુવન જયો એ. ૧૭
 શત્રુ'જય ગિરિ શાસ્વતો, આદિમ તીરથ એ છતો;
 ભાખતો જ્ઞાની પર હેત હીએ, સૂર્યોદ્યાન સુહામણો,
 જન પ્રતિમા મહિમા ઘણો, વલી લણો સૂર્યાવર્ત મહા કુ'ડનોએ. ૧૮
 તાસ નીરનો ગુણ જહુ, કુષ્ઠાદિક નાસે' સહુ;
 જગપહુ એહુના ગુણ નિજ સુખ કહે એ, હાલ થઈ પાંત્રીસમી;
 સુણતા સહુને મન ગમી, ચિત રમી ગુણ જનહર્ષ
 ગુણી લહેએ. ૧૯

સર્વગાથા, ૮૧૭.

ફૂંડા,

વહી સાંભલિ દેવેંદ્ર તું, શત્રુજય ગિરિરાજ;
 નદી સરોવર કુંડ વન, સંખ્યા નામ સમાજ. ૧
 પ્રથમ સ્વર્ણગિરિ બ્રહ્મગિરિ, ઉદ્યાંબુદ પર મુખ;
 અષ્ટોત્તર શતકુટસ્થ, સોભે નયનાં મુખ. ૨
 શત્રુજયી એંદ્રી તથા, નદી નાગેંદ્રી નામ;
 કપિલા પમલા પાંચમી, ભાલધ્વજ અભિરામ. ૩
 ચક્ષાંગી બ્રાહ્મી વહી, માહેશ્વરી વખાણિ;
 વરતોયા સાભારતી, શખલા ભદ્રાબાણી. ૪
 વલિ દાપું ઉજ્જયન્તિકા, ચોટિ નદી વિશાલ;
 શત્રુજય ગિરિ તલહટી, વમ્હું(વહ) સદા સમકાલ. ૫

ઢાલ-ચતુર રનેહી મોહનાં, એ દેશી. ૩૬
 સૂર્યોદ્યાન પૂર્વ દિશિ સોહું, સ્વર્ગોદ્યાન દક્ષિણ મન મોહે;
 અંદ્રોદ્યાન પશ્ચિમ દિશિ કહીઈ, લક્ષ્મવત ઉત્તર દિશિ લહીઈ. ૧
 કુંડકપદી ચક્ષુ નીપાયો, ચિલ્લક સરજલ સંઘમ પાયો;
 ભારત નામે કુંડ વિરાજે, અંદ્ર કુંડ ઈંદ્ર નિર્મિત બાજે. ૨
 અંદ્રસૌર નિર્મલ જલ ભરીયા, રોગાપહારી ભુઈ અવતરીયા;
 ણીજ એ પિણિ કુંડ. ઘણાઈ, કહતાં સંખ્યા નાવે કાંઈ. ૩
 સં પ્રભાવ એ દેવે કીધા, સંઘવી સામા કાજિ પ્રસિદ્ધા;
 ગિરિ શુભ કોઈ પાર ન પામે, પાતિક જાયે એહને નામે. ૪
 ભમે કિમ્બુરે મુગ્ધ સંસારી, લક્ષ તીર્થ કરો અવિચારી;
 તીર્થ શત્રુજય એક વાર, કાં ઇત દુરસે પુનઃ પ્રધાર. ૫

શક શત્રુ'જય તીર્થ સાર, પૂજ્યો સમર્પોદે સુખ અપાર;
 અવણ સુષ્ટ્યો દગ પથ સંજોઈ, પાતક સર્વ ક્ષય'કર હોઈ. ૬
 પ્રશાંતાત્મા પાતક ભીડ, જ્યારે માનવ હોઈ સધીડ;
 યોગ્ય તીર્થ ને થાઈ તિવાર, શત્રુ'જય દુખ દોહગ વાર. ૭
 પૂર્વેચંદ્રપુર રાય સુણીજે, (કુંડુરાજન) અધમ સુણીજે;
 ગિણીજે દેવ સુગુડ વૃધને નવિ માને, રહે ઉજ્જમત્ત સદા મદપાને. ૮
 વિષ્ણુ અપરાધે દોસ ચઢાઈ, દંડી દાન સંચરે;
 અન્યાઈસેવે નિતિ લ'પટ પરનારી, પરદ્રોહી બાંધે કર્મ ભારી. ૯
 ભક્ષણ કરે અભક્ષ સદાઈ, પેય અપેય વિરતિ નહીં કાંઈ;
 ગો, સ્ત્રી, બ્રહ્મ, બાલકની હુલ્યા, કરતો સમય શુભાવે નિલ્યા. ૧૦
 અન્ય દિવસ રોગે તનુ ધાર્યો, મિત્ર તણી પરિધર્મ સંભાર્યો;
 તે તલે ગય ગણથી પડીયો, શ્લોક પત્ર દેખી ચિત્ત ચઢીયો. ૧૧
 તત્રાય' ધર્માદ્વિનિગતૈશ્વર્યો, ધર્મ મેવ નિહંતિયઃ
 કથં શુભા ગતિ ભાવી, સ્વસ્વામિદ્રોહ પાતકી. ૧
 એહવો શ્લોક પત્રમે' લિખીયો, વાંચી હર્ષ લહો થયો સુખીયો;
 નોહનો અર્થ હૈયામાં ધરીયો, ચિંતે મનમાંહિ ગુણ ભરીયો. ૧૨
 અહો 'અજ્ઞાને નડીયો, માયા એહમાંહે' હુ' પડીયો;
 પાપ કીયો મે' ઘોર અપાર, નરકાદિક દુઃખના દાતા. ૧૩
 ચિંતાતુર ગૃહથી નીસરીયો, તુરત રાજકાજ પરિહરીયો;
 રાત્રિ સમયજેમ કાંઈ ન જાણે, મરવાની ઇચ્છા મન આણે. ૧૪
 અપાપાત કડં ગિરિ ચઢીને, પાપ ઉતાડ' તિહાંથી પડિને;
 ઇમ ક્ષિં'ણે નૃપ બાહિર ચાલે, ગાય મિલી એકવાર વિચાલે. ૧૫

કુંદર બલદોષસીંગ હલાવી, હણિવા નૃપની સામે આવી;
 મહાકોપ કંડુમન વસીયો, ખડગ ઉપાડી સાહુમો ધસીયો. ૧૬
 રેરે પાપિણી પશુ પ્રમાણે, કંડુ નૃપને સુ' નવિજાણે;
 એહવુ' કહિને પાપ અગિણિ તો, પાછા ઉસરીયો નહી હણતો. ૧૭
 ખંડ કીયા એ એકણુ ઘાયે, નારિ કરંકથી પરગટ થાયે;
 ચુદ્ધ લણી નૃપને ખોલાવે, નિષ્કુર વચણે તાસ ખુલાવે. ૧૮
 દાન પશુ મૂરખ અવિચારી, ગાય શાસ્ત્ર વર્ણત તે' મારી;
 ક્ષત્રીનો એ કામ ન હોઈ, ક્ષત્રી ગાય ન, મારે કોઈ. ૧૯
 શક્તિ પરાક્રમ છે તુજમાંહિ, તો ચુદ્ધ કરી મુકસુ' સંખાહે;
 ઢાલ થઈ જન હર્ષ છત્રીસે, તુજ માંડી પણહવે' જાણીસે. ૨૦
 સર્વ ગાથા, ૮૪૩.

દ્વંડા.

ખડગ પાણિ રાજા મુણી, કોપે' ભરીયો તામ;
 કાંઈ મરોરે રંઠડી, લાખે' નૃપ એ કામ. ૧
 સામી થઈ અહિકર્ત્તિકા, વીધ્યો સય શરીર;
 છૂટી ધારા રકતની, જીમ નીકરણે' નીચ. ૨
 તેહ કહે નૃપ તાહરો, જાણ્યો પુરુષાકાર
 ઉઠી ઉઠી વલી ચુદ્ધી કરી, ક્ષત્રી ખીણ વાજ. ૩
 હાથિ દેખી નારીતણા, ચિત્ત અમકયો રાજાન;
 એ નારીસું મૂંઝતાં, વાત નહી આસાન. ૪
 રાજા ભયાકુલ થયો, ચિત્તે ચિત્ત મઝારિ;
 દૈવ પરાક્રમુખમુજ થયો, જીત્યો અબલો કામી. ૫
 ત્યાર લાગે' પ્રાક્રમ સખલ, તાવત કીર્તિ અખંડ;
 પૂર્વ લવનો સીચીયો, ચાવત પુન્ય અથડ. ૭

હાલ યુ'ખ ખડાતી એ દેશી. ૩૭.

ચિંતા સાયરમાં પડયોલ, કીજે કિસો વિચાર;
 નૃપતિ મનમાંહે ચિંતવે, લાગી લાય કૂવો ખણેલ,
 ઉદ્યમતેહુ આધાર. નૃ. ૧

આદ્યો હુ' મરિવા લાણીલ ખીન્હો ગૌથી કેમ; નૃ. ૨
 છેડિ મરણ પ્રસંગથી, જાગો વધ કીધો એમ. નૃ. ૨
 એહવું મનમે સોચતાં, છતે નારી કહે તામ; નૃ. ૩
 રેરે મૂઢ પ્રાઢ પાપીલ, સુ' દુઃખચિંતે આમ. નૃ. ૩
 ધર્મથકી અધિકો નહીલ, જાણે પડિત જેહ; નૃ. ૪
 મરતા પણ સ્મરણ કરેલ, દુર્ગતિ તારે લેહ. નૃ. ૪
 તુજ કુલદેવી અંગિકાલ, પ્રતિજોધવા કાજ; નૃ. ૫
 ચંદ્રપુરે આકાશથી, રલોક પત્ર આવાજ. નૃ. ૫
 રૂકિમ હાની વૃત્તઠ પાપથી, નવ પરીખણ કામ; નૃ. ૬
 સુરભિરૂપ કરી આવીલ, ને એવા ચિત્ત વાલ. નૃ. ૬
 કોય કલુષ અણ (હણ) લગે'લ, તાહરો મનછે રાય, નૃ. ૭
 તું અયોગ્ય સુલ ધર્મનેલ, લામિ તું તિથ' સ્વકાય. નૃ. ૭
 કંથારે સમતા આવિસ્યે'લ, ક્રોધ હીયાથી જાય; નૃ. ૮
 વેલા ધર્મ આરાધિવાલ, તું કને કહિસું આઈ. નૃ. ૮
 એહવું કહિ દેવી ગઇલ, કંડુ વિચારે ચિત્ત; નૃ. ૯
 અહો લાગ્ય માહરો જાગે'લ, થાસે' ધર્મ પ્રાપત્તિ. નૃ. ૯
 હિવે તિહાથી રાજા સમે'લ, ક્રોધપાવક વિધ્યાત; નૃ. ૧૦
 સત્વ વિષે સમતા ધરે'લ, ગિરિ કુલ્લાકે જોતિ. નૃ. ૧૦
 ઇણ અવસર પશ્ચિમ યામે'લ, મનમે મચ્છર ધારિ; નૃ.

પૂર્વ વૈરી યક્ષ કોપીઓલ, થંચો પ્રગટ તિણવાર. નૃ. ૧૧
 સ્મરંધે સુજ મારિમે'લ, હીધી હતી સુજનાર; નૃ.
 લોગવતાં સુખ રાજ્યનાંલ, હિવિ મારિસિ નિરધાર. નૃ. ૧૨
 રાજ્ય મદાન્ધથકી લયેલ, પાતક સુખને હેવ; નૃ.
 તેહના ફલ દાડ્ણ હુવે'લ, સ્મરિ હવે નિજ દેવ. નૃ. ૧૩
 મૌન રહ્યો એહવો સુણીલ, કહુ નરેસ રાજાન; નૃ.
 યક્ષ ઉપાડી રાયનેલ, લેઈ ગયો નલ તામ. નૃ. ૧૪
 પર્વત મધ્ય ગુફામાંહેલ, તે ગુફાક તિણવાર; નૃ.
 ઘાતી બ'ધણ બાંધીયોલ, આણી કોધ અપાર. નૃ. ૧૫
 પાય તણે ઘા તે હણેલ, આપે સખલ ચપેટ; નૃ.
 પુર્વોપાર્ણત પાપનાલ, ન્યાયે થાયે ભેટ. નૃ. ૧૬
 પર્વત શિખર સમુદ્રમે'લ, કટક કુટમઝાર; નૃ.
 પેખી પેખી ગુફામાંહેલ, મૂકી ગયો દેઈ માર. નૃ. ૧૭
 પૂર્વ પુન્યે રાખીયોલ, નૃપને કષ્ટમઝારિ; નૃ.
 નહિ'તો તેહને ઘાતથીલ, નાખે ત્રિજગ વિદારિ; નૃ. ૧૮
 ઠામ ઠામ લોહી ફરેલ, શીતલ પવન પ્રમાણ; નૃ.
 સાવચેત અનુક્રમે થયોલ, ચિ-તે ચિત્ત સુખણ. નૃ. ૧૯
 પૂર્વ પાતક વૃક્ષનોલ, સુક સુજ પલ્લવ થયો એહ; નૃ.
 હુંસે કુલફલ આગલે'લ, નરકાદિક દુઃખ તેહ. નૃ. ૨૦
 કોષે કર્મ કીયા ધણાંલ, સર્વ બ્યસન આધાર; નૃ.
 એ છનહર્વ સાહત્રીસમી, ઢાલ સુણો નર નાર. નૃ. ૨૧

સર્વગાથા ૮૭૦.

દુહા

સહસા પાપ આરંભીએ, અધનરે મહ અધ; ૧
 તે છુટે નહિ કંઠતા, પડિ કઠિણ જે બધ. ૧
 ઇમ અનર્થ આત્મ ક્રીયા, પછતાવે સંભારિ; ૨
 શુભ ધ્યાને તે ચ ક્ષણે, આલ્યો તીર્થ વિચાર. ૨
 સર્વ સત્વ આત્મપરે, જાણે વર્જિત ગર્વ; ૩
 યુન્ય પ્રાકાલે ભમે, જીહાં તિહાં તિર્થ સર્વ. ૩
 હવે તે શાસન દેવતા, અંખા આગલિ તાસ; ૪
 અઘટ થઈ રાજા ભણી, ભાળે ઇણિ પરિભાસ. ૪
 શ્રી શત્રુજ્ય પર્વતે, વછ ગછ થયો યોગ્ય; ૫
 જ્યો પાપ હુત્યા સહુ, પામિસે સુખ આરોગ્ય. ૫

હાલ-પ્રાણુ પ્રિયારે કુચું તણ, હું અખલા નિર
 ધારીરે, એહની દેશી. ૩૮

ઠકિન કર્મ એ તારા, નરકાઢિક ગતિ દાયીરે; ૧
 અન્ય ચુકતે ક્ષય નવિ હુઇ, વિણ શત્રુજ્ય જાઇરે. ૧
 કર્મે વછ ઇતલા દિન લગે, મછર સહિત ઉવેજોરે; ૨
 હવે તું તીર્થ નાથને, યોગ્ય થયો મેં દેજોરે. ૨
 એક વાર સેવ્યા થકો, વિશ્વ પાવન ગિરિરામરે; ૩
 પાતિક લક્ષ ભવાર્જિત, ક્ષણમાંડે ક્ષય થાયરે. ૩
 તીર્થ શત્રુજ્ય સમો, આદીસ્વર સમ દેવોરે; ૪
 કર્મ જીવ રક્ષા સમો, વિસ્વત્રય નહી એવોરે. ૪
 પવિત્રાત્મા થઈસ તિહાં, સમતાં પાણી સ્નાનેરે; ૫
 આત્મરામ સેવા કરી, સિવ પામિસિ ઇણિ ધ્યાનેરે. ૫

પ્રૌઢ મહિમ ગિરિનો સુણી, દેવી સુખથી રાયરે;
 અમૃત વચન સુહામણે, શ્રવણે અધિક સુહાયેરે. ક. ૬
 ભૂપ'નમી અંબા ભણી, શિવદા સય મન રંગેરે;
 ચાલ્યો ગિરિવર ઉદ્દિશી, ચારિત્ર સત્પૃહ અંગેરે. ક. ૭
 તીર્થ ન ભેટું તાં લગે, આહારનો પરિહારેરે;
 તીર્થ શત્રુજય સમરતો, સમ દિને લલ્લો પાસેરે. ક. ૮
 કંડુ પ્રમોહ હૃદય ભર્યો, દીઠો સાધૂ અકમેરિ;
 બેઠો ચરણ કમલ નમી, પૂછે સાહર ધમેરિ. ક. ૯
 સંવેગ સંગ ભણી કરી, કંઠાનિધિ ગુરૂ જ્ઞાનીરે;
 રાય ભણી ઘે દેસણા, સુણે થઈ એક ધ્યાનીરે. ક. ૧૦
 ધર્મોત્સુક તું ભૂપતિ, તીર્થ ભણી તું જાયેરે;
 તો ચારિત્ર આહરિ હવે, જોડથી કર્મ ભેદાયેરે. ક. ૧૧
 જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર વિના, વૃથા પંથુ પરિ જાણેરે;
 એ વિષ્ણુ ચારિત્ર આંધલો, નિષ્ફલ જાણિ સુખણેરે. ક. ૧૨
 હેમ કુંભ અમૃત ભર્યો, સોવન સુરભ સુહાણેરે;
 સ્વર્ણ સુદ્રા માણિક જડયો, અંદ્ર વદન લેવાણેરે. ક. ૧૩
 પર્વ તિથે મહાદાન જયું, શ્રધ્ધાસના સુદાનોરે;
 તિમ ઉત્તમ ચારિત્રસું, શત્રુજયનો ધ્યાનરે. ક. ૧૪
 મહા સત્વ સાંભલિ હવે, ચારિત્ર લક્ષણ હાથુરે;
 એ છનહર્ષ પૂરી થઈ, હાલ અડત્રીસમી ભાષુરે. ક. ૧૫
 સર્વ ગાથા. ૮૬૦.

દૂહા.

તે ચારિત્ર જે પંચધા, કર્મ કલ્પ મિત્ર,

શ્રીશત્રુજય મહાત્મયં કહ્યો સંક્ષેપ વિચાર;
શક એકનો તું નિસુણિ, વહી પ્રભાવ વિસ્તાર, ૨
અનંત કાલથયો પિણિનહી, તીર્થ વિનિસ્વર એહ;

હિવણા અવસર્પિણી વિષે, ભમમા યા સાંભલી તેહ, ૩
ઢાલ-મહા વિદેહ ક્ષેત્ર સુહામણો. એહ દેશી. ૧

વીર કહે વળી સુણો, જંબુદ્વીપ વિશાલ લાલરે;
ભરત અર્ધ હક્ષિણ દિશે, ગંગા સિંધુ વિચાલ લાલરે. ૧

નાલિ કુલગર થયો સાતમો, મરૂદેવાતસુ નારિ લાલરે;
સર્વારથ સિધ્ધિથી ચવી, કુપિ લીયો અવતાર લાલરે. વી. ૨

તૃતીયારકને છેહડે, અનુપમ આ સાઠ માસ લાલરે.
ચોથિ અધારી નિસિમે, ઉત્તરાષાઢા વિધુવાસ લાલરે. વી; ૩

પૂર્ણ સમય થયો ગર્ભનો, ચૈત્ર સ્યામાષ્ટમી હીસ લાલરે,
ઉંચ ગૃહ રાસે રદ્યા, જપ્તયા ભુગલ જગદીશ લાલરે. વી. ૪

છપત્તિસિ કુમારી તદ્દા, આસન ચક્ષીમાં તાસ લાલરે;
સુતિકરમ પ્રભુનો કરી, સુકયો આણિ આવાસ લાલરે. વી. ૫

ચોસઠિ ઈંદ્ર આવ્યા વહી લેઈ નિજ પરિવાર લાલરે;
સ્વર્ણગિરિ બાંધ કયો, ભન જન્મોછવ સાર લાલરે. વી. ૬

પ્રથમ વૃષભ હીઠો હતો, સહુણા મહિમાય લાલરે;
રિષભ નામ પ્રભુનો હીયો, હર્ષ ધરી માયતાય લાલરે. વી. ૭

પાલે પ્રભુને પ્રેમસુ, પંચ સુસ્વરની નારી લાલરે;
વૃધ્ધિ લહે સુરતરૂપરે, રૂપ અનુપમ ધારી લાલરે. વી. ૮

એક વરસના પ્રભુ થયા, બેઠા જનક ઉછંગ લાલરે;
ઈશુ યષ્ટિ લેઈ કરી, ઈંદ્ર આંચો-મન રંગ લાલરે. વી. ૯

ઇંદ્રલતા દંડ લેવા જાણી, હાથ પસાર્યેનાહ લાલરે;
 ઇંદ્રવાકુ અન્નવય થાપીયું, મનમે ધરીય ઉછાહ લાલરે. વી. ૧૦
 અંગુઠે અમૃત ધર્યે, બાલકવયગર્ભ જામ લાલરે;
 ઉત્તર કુરૂના ઉપના, દિવ્યફલ આપે તામ લાલરે. વી. ૧૧
 અનુક્રમે મોટા પ્રભુથયા, રૂપસૌભાગ્ય લાંડાર લાલરે;
 ચૌવન વય પ્રગટી તિસે, મોહે સહુ નરનારી લાલરે. વી. ૧૨
 પૂર્વ લક્ષ ત્રાસી લગે, ભાગ્ય ફલોદય જાણિ લાલરે;
 ઇંદ્રે ઇંદ્રાણી આવીને, ઉછવ કરે સુપ્રાણુ લાલરે. વી. ૧૩
 સુમંગલા સુનંદા ભલી, સી સરિખી રતિપ્રીતિ લાલરે;
 ગીતવાણંત્ર ઉઠાહસું, જન પરચ્યા ભલિ રીતિ લાલરે. વી. ૧૪
 પાણીગ્રહણનો એહવો, જે દિનથી બ્યવહાર લાલરે;
 જગ નાયક પ્રગટાવીયો, અજી તેહિ આચાર લાલરે. વી. ૧૫
 સુમંગલાયે જનમીયા, ભરત પ્રાદી બે બાલ લાલરે;
 ષટ્પૂર્વ લક્ષ પૂરણ થયા, એટલે જાતાં કાલ લાલરે. વી. ૧૬
 બાહુબલને સુંદરી, યુગલ સુનંદા જાત લાલરે;
 ઉગણપયાસ જણ્યા વલી, યુગલ પુત્ર સમખાત લાલરે. વી. ૧૭
 રૂપ સહુના સરીખા, પ્રભુજના સો પુત્ર લાલરે;
 હાલ પ્રથમ જનહર્ષએ, રાખેંદારના સૂત લાલરે. વી. ૧૮
 સર્વગાથા ૨૧.

કુહા.

આસન કર્યો તિણિ સમે, વાસવ અવસર જાણુ;
 રાજ્યાભિષેક પ્રભુનો કીયો, રાજ્યચિન્હ સહુઆણુ. ૧
 જુગલ ધર્મમાંહિ વિનય, કેળી સુરપતિ નામ;

ધનક નીપાઈ તત્કાલુઈ, પુરી વિનીતા નામ. ૨
 દ્વાદશ યોજન લાંબ પણ, નવ યોજન વિસ્તાર;
 અષ્ટ દ્વાર તોરણ સહિત, સોભા જાસ અપાર. ૩
 ધનુષ ખારસે ઉંચ પણ, તલ આઠાસે પ્રસીધ્ધ;
 વિદ્વંસપણે ધનુષ એકસો, વપ્ર સખાતિ તિણ કીધ. ૪
 ચોખૂણા તિસ ખૂણીમાં, સ્વસ્તિક વૃત્તાકાર;
 સર્વતોભદ્રાદિક તથા, એક દ્વિ ભૂમિ અગાર. ૫
 ત્રણ ભૂમિ સસ ભૂમીયા, નૃપ સામાન્ય અપાર;
 ઠોડિ ગમે પ્રાસાદ તિહાં, સ્વર્ણ રતનના સાર. ૬
 હાલ-વેગવતી છાલણી, છન શાસનની દ્રોહી;

એ દેશી, ૨.

ઇશાને સસ ભૂમીઉ, ચતુસ્ર કંચણ કેરોરે;
 વપ્ર સહિ નાભિ ભૂપતો, રચ્યો પ્રાસાદ ભલેરોરે. ઇ. ૧
 સર્વતોભદ્ર એંદ્રી દિશે, સસ ભૂમિ મહંતોરે,
 વર્તુલ ભરતો નરેસનો, ધનક કીયો ધરિ ખંતોરે. ઇ. ૨
 અગ્રે ભરતતણી પરઈ, બાહુબલ પ્રાસાદોરે;
 વિચમે અવર કુમાર તણા, ગૃહ દીઠાં આહુદોરે. ઇ. ૩
 તે વિચિ આદીસર તણા, ભૂમિ જાસ એકવીસોરે;
 ત્રૈલોક્ય વિભ્રમ નામથી, કલકે જાણિ ગિરીસોરે. ઇ. ૪
 સહસ્ર અઠોત્તર મંદિરે, મણિમય જાલી મોહોરે;
 મુખ સંખ્યા જાણિ તેતલી, દેખતાં મન મોહોરે. ઇ. ૫
 પ્રાસાદોપરિ ઉજલા, સોવન કલસ વિરાજોરે;
 હર કીધો હર્ષે કરી, નિજ મંદિર મન છાજોરે. ઇ. ૬

સામંત મંડલીક રાયના, નંધાવર્ત પ્રમુખોરે;
 રચ્યા પ્રાસાદ તિહાં ભલા, રહે' હહે' તે સુખોરે. ઇ. ૭
 સહસ્ર અઠોત્તર તિહાં કર્યા, શ્રીજીનવર પ્રાસાદોરે;
 હંડ કમલ ધ્વજ હહે' દહૈ, કરે ગગન સુવાદોરે. ઇ. ૮
 સમ પેઢી ખંધ ખાંધીયા, ચોરાસી ખાજોરે;
 કનક રજ તુરત તે કરી, ભરીયા જાણી ભંડોરે. ઇ. ૯
 સૌધ હિરણ્ય રતનમયા, ઉંચા મેરૂ પ્રમાણોરે;
 કીધા બ્યવહારીયાતણા, મંદિર સુંદર જાણોરે. ઇ. ૧૦
 દક્ષિણ દિશિ પિત્રીતણા, વિવિધ પ્રકાર નિશાંતોરે;
 ભરિયાં રિધિ સમૃદ્ધિસું, ફલકે રતનની કાંતોરે. ઇ. ૧૧
 વપ્રમાંહિ ચ્યારે દિશે, કોડિ ગમે ગૃહરાજોરે;
 પુરવાસીનાં ઉજલા, સુર ગૃહ સરિખા છાજોરે. ઇ. ૧૨
 અપ્રાચી પ્રતીચી દિશે, કીધા કારક ગેહોરે;
 એક ભૂમિતિ સયાવતા, ત્રિણ ભૂમિ સોભત જેહોરે. ઇ. ૧૩
 અહો રાત્રીમાં એહવી નયરી ધનક નીપાછરે;
 કનક રતન ધન ધાન્યસું, વસ્ત્રાભરણ ભરાછરે. ઇ. ૧૪
 વાવિ કૃવા શર દીર્ઘિકા, દેવાલય અન્ય કેરાંરે;
 પુરી નીપાવી સુરપરી, તેથી સુખ અધિકેરાંરે. ઇ. ૧૫
 ચ્યારે દિશે વન સોહતા, વૃક્ષાવલી સમૃદ્ધોરે;
 એ થઇ બીજા ખંડની, બીજા હાલ પ્રસિધ્ધોરે. ઇ. ૧૬
 સર્વ ગાથા, ૪૩

દૂહા.

ઋષભ સ્વામી તિણ પુરી, સુરાસુર કૃત સેવ;
 જગતિ સૃષ્ટિ કર્તા નૃપતિ; પતિ વિશ્વ નિત્યેવ ૧

વાણીજય જીવા કંચુકા, સેત્રકને કુંભાર;
 કામદાર ક્ષત્રી વલી, સાલીને સૂત્રધાર. ૨
 સ્વર્ણિકાર ચિત્રકાર વલિ, તથા અપર મણિકાર;
 દોઠતણી હિત કારણે, નિર્મિત જગદાધાર. ૩
 ભરત જ્યેષ્ઠ નંદન ભણી, શીખાવી જગદીસ્ટ;
 કલા બહુતર અપર તિણિ, કીધા બંધુ અધીસ્ટ. ૪
 લક્ષણુ ગજ અસ્વ સ્ત્રી પુરૂષ; સ્વામી ભણાવ્યા સર્વ;
 આહૂબલ નિજ પુત્ર તે, ગણિત સુંદરી સર્વ. ૫
 અષ્ટ દશ લિપિ સ્વામીજી, દર્શિત દક્ષિત પાણુ;
 જ્યેષ્ઠ પુત્રી પ્રદાભણી, કીધી તેહની બાણુ. ૬

ઢાલ-તપ સરિખો જગિકો નહીં એ દેશી. ૩.
 વિશ્વ સ્થિત પ્રભુએહની, નિરમાથી નિર્માયહો સુરપતિ;
 લોક સકલ થીર આપીયા, નાના કર્મ કરાયહો સુરપતિ. વિ. ૧
 થયા વિરકત સંસારથી, જ્યેષ્ઠતનય હિત કાજ હો. સુ;
 ભરત સ્વરાજ્ય ધારી કર્યો, જગ શુરૂશ્રી જનરાજહો. સુ. વિ. ૨
 આહૂબલિ આદિક બીજા, સ્વસ્વ નામાંકિત દેશહો. સુ;
 વિહયી સહૂને આપીયા, ભાંજ્યો સયલકિલેશહો. સુ. વિ. ૩
 રાજ્યભાર છોડી કરી, સંવહરલગિ દઈ દાનહો; સુ;
 વૃષભદેવ આરંભીયો, જગ અનૃણુને ધ્યાન. સુ. વિ. ૪
 વિકલ્પ વેલા લગી ઉદયથી આલે પ્રભુ અષ્ટ લાખહો; સુ;
 કેડિ એક સોવન્નતણી, વાંછિત સહૂને સાખિહો. સુ. વિ. ૫
 ત્રણસે કેડિ કંચનતણી, વલી અકયાસી કેડિહો; સુ;
 દાપ્રએની જનવર કીચે, દાન સંવત્સર ભેડિહો. સુ. વિ. ૬

હુવે સ્વામી સંયમ ગ્રહે, કૃષ્ણાષ્ટમી ચૈત્રમાસહો. સુ;
ઉત્તરાષાઢ શશીયોગઈ, અપરાભઈ ઉદ્દાસહો. સુ. વિ. ૮
રાગ દ્વેષ અરિ છપીયા, ભાગ્યામંદ અભિમાનહો; સુ;
ઇન્દ્રિય વિષય નિવારીયો, મૌની પ્રભુ રહે ધ્યાનહો; સુ. વિ. ૯
વિચરે ઇર્થા સોધતા, પ્રાણીને હિતકારહો; સુ.
દેહતણી મમતા તણ, પુહવીકરે વિહારહો. સુ. વિ. ૧૦
ભરત અયોધા ભોગવે, રાજ્ય પિતાનો હીધહો; સુ;
ન્યાયે રાજ્ય પાલે ભલો, પ્રભુ સુખિણી કીધહો. સુ. વિ. ૧૧
હુવે શ્રીરૂપણ છણેસરૂ, ભમે નગર પુર ગામહો; સુ;
આહાર મિલે નહિ એખણી, લોક ભણે નહિ નામહો. સુ. વિ. ૧૨
શુધા પીડીત તાપસ થયા, કચ્છાદિક મુનિરાય હો; સુ.
શુગાદીસને ધ્યાવતાં, કંદમૂલ ફલ ખાય હો. સુ. વિ. ૧૩
આપે પ્રભુને રથ તુરી, માતાએ માતંગ હો; સુ.
વજ્ર હિરણ્ય કન્યા દઈ, મુગ્ધ લોક મન રંગ હો. સુ. વિ. ૧૪
સ્વામી કિમ પિ ન સંગ્રહે, ભેવે નહિ સનમુખ હો. સુ.
ચરધરથી એમનીસરે, લોક દરે મહાદુઃખ હો. સુ. વિ. ૧૫
મતથી એક વરસ રહ્યા, નિરાહાર જગદિશ હો. સુ.
ગજપુર નગરે આવીયા, મૈનમતી જગદીશ હો. સુ. વિ. ૧૬
આહુખલનો પોતરો, તિહાં શ્રેયાંસકુમાર હો; સુ.
ભતિસ્મરણ પામીયો, દેખી જગદાધાર હો. સુ. વિ. ૧૭
પ્રભુસુ પૂર્વ ભવતણો, દીક સંગઃ અખંડ હો. સુ.
કહે છન હર્ષ પૂરી થઈ, દાલ ત્રીજીબીજે ખંડ હો. સુ. વિ. ૧૮
સર્વગાથા.

અથ પ્રસ્તાવિત કાવ્ય.

દાનેન પાણિર્નય કંકણેન, આત્રં શ્રુતૈર્નવચ્ચંકુડલેન,
આભાતિકાયઃ કર્ણા પરાણાં, પરોકારમતચંદનેન. ૧
યો દદાતિન ભુકતે, તિસ્રોગતયોભવંતિ વિતસ્ય;
દ્વાનં લોભો નાશ, સ્તસ્ય તૃતીયા ગતિર્ભવતિ. ૧

આહા ॥ શ્રી,

દુહા.

કુમાર અનવદા દેવતણો બાણો દાન વિવેક;
ઇશ્વરસ જગદીશને, દેવા વાંછઇ છેક. ૧
નિરવધ આહાર સ્વામીશહે, કૃપા કરી સુંબતાર,
એહવું કહી પ્રભુ હાથમાં, નામે રસની ધાર. ૨
અધિકૌપિણિ પ્રભુ પાણિમે, ઇશ્વરસ શિખરચંદન,
નીચો ખિંદુ પડે નહિ, અતિશયશ્રીભગવંત ૩
શુભધા પુણ્ય હેમનિ, વૃષ્ટિ શુ દુહંભિનાદ,
એલોછવ પારણ વિષઈ, થયા પંચ સુપ્રસાદ. ૪
રાધશુકલ તૃતીયા દિને, અક્ષય દીપો દાન,
પર્વાક્ષય તૃતીયાઅલ(હલ) પરવર્તે જગમાન. ૫

હાલ-નીંદડહીહો વૈરિણી હોઈ રહી. એ દેશી.

યથા સ્થીતિ પ્રગંટી પ્રભુ થકી, જગ જનનેહો સહુને હિતકાર
દ્વિતિમ પાત્રદાનઐયાંસથી, જગમાંહિહો પ્રગટયો તેણીવાર. ૧
ઐયાંસકુમારનઇ ઉધરી, કીધો તિહાંથી હો છદમસ્થ વિહાર;
નિજ કર્મ અપાવણુ કારણે, નહિ જેહનેહો પ્રતિબંધ લગાર. ૨
ચાલે નિજ રાજ ભરત રાજ, યેમાંસહો ખારઇ નિજ સીસ;
દ્વિતિમ દિન અધિકીશ્રી જેહની, ઉજવાલેહો કુલ શ્રીજગદીસ. ૩

તે તાત ચરણકમલમેં સદા, સેવા કરવાહો મન રસિક મુળાણ
 પિતામાતા મરૂદેવી ભગવતી, સેવા ધારેહો ધારધ સિરઆણ ય. ૪
 રાજ્યથી ગયા સહસ વરસ થયાં, નિતે સેવાહો કરતાં ઈમરાય;
 નમવા આંચો ભરતેસરૂ, સુખભાતેહો મરૂદેવી પાય. ય. ૫
 નિજ પુત્રતણા સ્મરણ કરે, નયણાંથીહો કરે આંસુધાર;
 હું ભરત કહી બહુ ભક્તિસું, પાય પ્રણમઈહો રાજા તિણિવાર. ય. ૬
 લૂહી આંસૂ નયણાથકી, દુઃખ કહેહો હૈયડાથી તામ;
 મરૂદેવા ભરત ભણી કહે, વછ સાંભળીહો વિનય ગુણધામ. યા. ૭
 સુખ પુત્ર રૂપ-સુખ દુખ તણ, નિસ્નેહીહો થઈ હીધો છેહ;
 મુખપરિ વનવાસી થયો, માયડીશુહો રાખ્યો નહિ નેહ. ય. ૮
 શીતાતપ ભૂખ તૃષા કરી, પીડતોહો હોત્યે તસુ દેહ;
 વનથી વન વાયુ તણીપરે, હોસે ભમતોહો સુખ અંગજ તેહ ય. ૯
 કિહાં છત્ર ચંદ્રોજવલ સારીખો, મુકતા રત્નેહો ભૂષિતે નિત સીસ;
 કિહાં ઉદંત દાવાનલ તાંચો, તપનાતપહો મંડલ અવનીસ ય. ૧૦
 સંગીતક સારસ રસ કિહાં, કિજરીનાહો મધુરા કંઠાર;
 વનમાંહિ શ્રવણે સુણતો હસે, મસકાંનાહો કિંહા શબ્દ અસાર. ૧૧
 કિહાં વારણ ખંધ બેસી કરી, નગરાંતરહો ફિરે મન મોજ;
 કિહાં પર્વત કાંકરખાકરા, ભમસે મારોહો બાહુડો રોજ. ય. ૧૨
 પુત્રના દુઃખ ઉઘ (ઝાઘ) સુણી કરી, સુખ હીયડોહો કાટે ન કઠોર;
 ચાપી સુખ પ્રાણ છુટે નહી, ધિક જીવિતહો દુખિણી થઈ ભેર. ય. ૧૩
 તું રાજ્યતણા સુખ ભોગવે, ભોગમાંહિ લપટ્યો કિનરાત;
 માહરો સુત વનમાંહિ ભમે, તું પૂછેહો નહી તેહની વાત. ય. ૧૪
 હીનાશ્વરતાને માતાતણા, સાંભલીનેહો, કહે ભરત અમોભ;
 ત્રૈલોક્યાધિપતિ આવડી, કાયરનીહો પરિ બોલમબોલ. ય. ૧૫

સંસારતણા દુઃખ કારમા, બાણીને હો છેડયો તાત;
 સાસ્વત સુખની વાછાંથઇ, તપસી થાયહો તિણુ કર(ણ)માત. ય. ૧૬
 સુખ સારિખા ચાકર તેહને, સુખ આગલિહો રક્ષા કોડા કોડિ;
 કરે ચરણકમળની ચાકરો, મદમત્સરહો છોડી કરજોડિ. ય. ૧૭
 સહુનો ઠાકુર છે રૂપભણ, સુખમાંહિહો જનહુર્ષ સદીવ;
 ઢાલ ચોથી ખીબ ખંડની, સાંલલતાહો મનહુર્ષ અનીવ. ય. ૧૮
 સર્વગાથા, ૬૦.

દુહા.

શકાદિક સહુ દેવતા, આગહિં હિડઇ બસ;
 તો હું રક્ષા સી કરું, માતા હૃદય વિમાસ. ૧
 ત્રીન લોકના નાથની, લક્ષ્મી દેખીશ બમ;
 સાચો તપ ફલનું તદ્દા, માનિસ માતા તામ. ૨
 ઇણપરિ કહતાં તે બાણી, કરજોડી તિણુવાર;
 લોઇતલે મૈલિ લગાડિનઈ, વેત્રી કહે વિચારિ. ૩
 કાંઈ કહેવા આવીયા, બે 'નર' ઉભા બાહુરિ;
 ટામક શમક નામે પુરૂષ, શુભ સુંદર આકાર. ૪
 તેડી લાવ્ય-ઇહાં તે બાણી, હુકમ કીયો નરરાય;
 ઉચરતા જ્ય જ્ય શબ્દ, આવી પ્રણમ્યા પાય. ૫

ઢાલ. નાંનો નાહલોરે; એ દેશી. ૫.

પ્રણતિ પૂર્વક એમ કહેરે, પહિલી સમક પુમાન સાહિ સાંલલોરે;
 કેવલ પામ્યો તાતજીરે, ગાવે એમ સુરપતિ જ્ઞાન. સા. ૧
 પુરિમતાલ પુર બાહિરે, શકટાનન ઉધાન;
 સમવસરણુ ઈંદ્રિય રચોરે, ફલહલ ફલકે લાણુ. સા. ૨
 નર નારી સહુ દિશ થકીરે, આવ્યો દેવી દેવ;

- નિજનિજ રિદ્ધિ લેઈ કરીરે, કરવા પ્રભુની સેવ. સા. ૩
 ટામકે તિવાર પછી કહેરે, પ્રભુમી નૃપના પાંચ;
 રુકુરત્રભા અતી હીપતીરે, ઉજ્જવલ ભૂમંદિનરાય. સા. ૪
 અગ્નિ કુલી ગઈ સોભતોરે, તીક્ષ્ણધારા સહસાર;
 ચક્રરત્ન પ્રભુ ઉપનો, આયુધ સાંલિ મઝારિ. સા. ૫
 જ્ઞાન યથોચિત આપતોરે, હીધી શીખ ઉઠાર;
 શ્રવણે વચન સુણી કરીરે, પામ્યો હર્ષ અપાર. સા. ૬
 પ્રથમ કેવલ મહિમા કરેરે, કઈ ચક્રીની કરૂં એમ;
 ચિત્ત ડામાંડાલાં કરેરે, ઝેની થાઇ કેમ. સા. ૭
 અભયદાયકે કિહાં તાતલ, કિહાં ચક્ર લયકાર;
 ફાગટ એમે ચિંતવ્યારે, પૂનતણો વિચાર. સા. ૮
 તો પહેલી પ્રભુને કરૂંલ, કેવલ મહિમા સાર;
 ભરતેસર ઈમ ચિંતવેરે, કહે માયને તિણુવાર. સા. ૯
 સું કહેવી મા માહરોરે, સુત ભોગવે છે દુઃખ;
 વનમાંહિં ભમતો થકારે, સહેં ક્ષુત તૃપ સુખ. સા. ૧૦
 ત્રેલોક અચરિજ કારણેરે, સુર સહેં સેવિન પાય;
 જોઈ પુત્રની સંપદારે, તંપ ફલ એહુવું થાય. સા. ૧૧
 એહુવું વચન સુણી કરીરે, કીધો ઝંજીકાર;
 આરોપી ગજ ઉપરેરે, હર્ષીત ચિત્ત અપાર. સા. ૧૨
 તરલ તુરંગમ સજ કરીરે, સિણુગાર્યાં ગજરાજ;
 રથ પાયક લાયક ઘણોરે, ચાલ્યા ભરત મહારાજ. સા. ૧૩
 વિવિધોષવ ઉત્સાહસુરે, પૌરૂવંદાવૃત્ત રાય;
 મરૂંદેવા સુત ચાલીયારે, વાંદણ પ્રભુના પાય. સા. ૧૪
 અપંથ તે પણિ પંથ થયોરે, ચાલતા સેના સાથ;

ભક્તિ ભર્યા પ્રભુ ઉપરેરે, લાવી સુક્રિતા નાથ. સા. ૧૫
 પિતાના પડખે પુત્રનેરે, બંધુ બાંધવની જોડી;
 સ્વામી સેવકને તજેરે, સેવક સ્વામી છોડી. સા. ૧૬
 સૈન્ય અદૈન્યે પરિવર્યેરે, હર્ષિત નરેશ;
 ઉંચો આગલી નીરખ્યેરે, રત્નધ્વજ સુવિસેસ. સા. ૧૭
 સાલમયરત્ન સુવર્ણનારે, ફલકે ગ્રાક ગમાલ;
 મરૂદેવાં આગંદી કહેરે, સમપ્રસરણ બૂપાલ. સા. ૧૮
 તીન લોકવાસી સુરેરે, રત્નરજતનો કીધ;
 દીપ્તવંત કરણે કરીરે, સૂર્યસોભા લીધ. સા. ૧૯
 જ્ય જ્ય સુરવર ઉચરેરે, સુંણતાં શ્રવણસું હાથ;
 પંચ વર્ણ રત્નની પ્રકારે, રત્નધ્વજ એ માય. સા. ૨૦
 વાજે શબ્દ સુહામણેરે, દેવ દુંદુભિ આકાશિ;
 જાણે ગુણ શ્રી તાતનારે, ગાવે મધુરી લાસ. સા. ૨૧
 ભરત કહ્યો તાત માયનેરે, ધરે જન હર્ષ સ્નેહ;
 પંચમી ખીજા ખંડનીરે, હાલ પૂરી થઈ એહ. સા. ૨૨
 સર્વગાથા, ૧૧૭.

દુહા.

મરૂદેવી માતા સુણી, થયો હર્ષ ભરપુર;
 દુઃખ આંસુ ઉદ્ભવ પડત, હર્ષ અશ્રુ ગયા ફરિ. ૧
 જમ જમ સુરપતિ સુર અસુર, સ્તુતમાન ગુણવંદ;
 મરૂદેવા નિજ સુતપ્રેતિ, તિમ તિમ લહે આણંદ. ૨
 સંપૂર્ણ સર્વોત્તિશય, જન ચિંતે જનરાય;
 પ્રેમે સુત ધ્યાનધં ધ્યાવતી, તંત્રસય માતા થાય. ૩
 દેવી સહુ વીચારીયા, ભક્ત સંભવ વ્યાપાર;

ચિંતણી ઇમી એન પ્રતે, તન્મય થઈ વિચાર. ૪
ચઢી ક્ષપક શ્રેણિ તદા, કર્મ ક્ષેપવા કાણ;
સૂક્ષ્મ ક્રિયા સમુચિત ક્રિય, શુકલ ધ્યાન વિચારિ. ૫

હાલ. રીષભ મોરાહો, એ દેશી. રાગ મારુણી. ૬

અણુદંતુ પ્રેમ લગાવે હો, પ્રેમ લગાવો મન ભાવો;
શિવ પુરસુ ચિત્ત લાવો હો. ૭

કર્મ સહુક્ષય ઘાતીયા, મરૂ દેવી માતા હો,
અંતકૃત કેવલ જ્ઞાનસું, પામી શિવ સાતાહો. ૮

પુણ્યકોઈ કીધો નહીં, તપ કોઈ ન કીધો હો;
એન સ્મરણ એન સ્નેહથી, અવિચલ પદલીધો હો. ૯

વાત રહિત હીપકપદે, મન નિશ્ચલ કીધો હો;
અનિત્ય ભાવજ ભાવતાં, અવિચલ પદલીધો હો. ૧૦

સમંવસરણથી તૈક્ષણે, ઈદ્રાદિક આયા હો;
સુકૃત્યદેહ સ્વામિની તણે, કીરોદધિવહાયા હો. ૧૧

પ્રથમ કેવલી એ થઈ, અવસર્પિણી ઇણી હો;
પ્રથમ સિદ્ધપણિ એ થઈ, ગાવે સ્વર કીણે હો. ૧૨

છત્ર આમર આદિક સહુ, રાજ લક્ષણ મેહલી હો;
સમવસરણમાં આવીયા, દુઃખ દુર્જત ઠેલી હો. ૧૩

સનાત કરી વાપી જલે, વસ્ત્ર પહેર્યા વાડ હો;
પેઠા પૂર્વ બારણે, પ્રભૂ વાંદણ સાડ હો. ૧૪

રાય દેઈ પ્રહક્ષિણા, નમિ રિવભણુદા હો;
અગ્રેસર ઈદ્રને કરી, બઈકા નર વૃંદા હો. ૧૫

ત્યારે જોજન ગામિની, પિયુષ સમાણી હો;

સ્વામી આપે દેશના, સમજે સહુ પ્રાણી હો. ૭. ૯
 વિરક્ત હુવે'જે પાપથી, ધર્મે રતિ કીજે' હો;
 ઈશ દેખાડે પુરૂષને, દેશના સહુ કહીજે' હો. ૭. ૧૦
 પૂજા નિજ શુરૂ સેવના, સ્વાધ્યાય તપસ્યા હો;
 દાન દયા ષટ ગૃહસ્થને, કરવા અવસ્ય હો. ૭. ૧૧
 અનુકંપા પ્રાણી વિશે, દાન પાત્ર વિશેષ હો;
 દીનોદ્ધાર સંભારસો, એ ધર્મસુ લેખઈ' હો. ૭. ૧૨
 જ્ઞાનાભય ઔષધ વસ્ત્રનો, દાન વસ્ત્રનો હીજે' હો;
 પૂજા અરિહંતની સદા, મુનિવર નમીજે' હો. ૭. ૧૩
 તુષ્ટિ કરે નિજં નારિસુ', પરનારી ન ધડૈ' હો;
 અક્ષય મંડન એકદા, નરના નિસદીડે' હો. ૭. ૧૪
 કસ્મલ હરવા જલ સદા, રત્નત્રય ધારે' હો;
 ત્રીજે ભવ શિવ મુખ લહે, મુદ્ધ ભાવ વિચારિ હો. ૭. ૧૫
 નર ભવ પામી દોહીલો, જન ધરમ કરશે' હો;
 મોહ વિલુધા માનવી, યોગતિમાં ફિરસે' હો. ૭. ૧૬
 સાંભલી એહવી દેસણા, મુત ભરત ઉઘાસે' હો;
 રૂપભાસન ઉઠી કરી, મત લે પ્રભુ પાસે' હો. ૭. ૧૭
 અન્ય પુત્ર ચક્રી તણા, પાંચસે ઇક ઉણા હો;
 પુત્ર પુત્રીવલી, સાતસે એમ, મત લ્યે મન નહુણા હો. ૭. ૧૮
 ગ્રાહી પૂછી ભરતને, બહુ કંન્યા સાથે' હો;
 શિલોજવલ મત આદર્યો, પ્રભુજીને હાથે' હો. ૭. ૧૯
 પહેલી જનની દેશના, એતલી રૂદ્ધિ પાઈ' હો;
 છઠી બીજા ખંડની, જન હર્ષ એમ ગાઈ' હો. ૭. ૨૦
 સર્વગાથા. ૧૪૪.

કુહા,

દીક્ષા લેતાં સુહરી, વારી ભરત નરેસ;
પ્રભુ ચતુર્વિધ સંઘમાં, પ્રથમ શ્રાવિકા એહ. ૧

કછ મહા કછ તે વિનાં, રાજન તાપસ બેહ;
પ્રભુચરણે આવી કરી, મતધારી થયા તેહ. ૨

પુંડરીક આદિકે ચતી, સાધવી પ્રાણી મુખ;
શ્રેયાંસ પ્રમુખ આવક મતી, શ્રાવિકા સુહરી મુખ. ૩

રૂપભસેન આદિકે ગણી, પ્રભુની ત્રીપદી પામિ;
દ્વાદશાંગી ધર થયા, આજ્ઞાધારી સ્વામી. ૪

સુરનર અંસુર નમંની કરો, પુહતા નિજ નિજ કામ;
ભવ્યશૃવ પ્રતિ યોધિવા, વિચર્યાં ત્રિલોચન સ્વામી. ૫

ઢાલ ધારી આવેશ આંખો મોરીયો, એ દેશી. ૭.

પુન્યની ભૂતિ ભરતનરે સહુ, પરીવરીયો બહુ પરિવાર;
મનરંગ અયોધ્યા આવીયા, બણે ઈંદ્ર તણો અવતાર. પુ. ૧

ભરતદ્વીપ ચક્ર રત્ન તણો, કરવા ઉછવ ઉછરંગે;
શાસ્ત્રાગારે આવી કરી, ચક્ર પૂજા કરે સુરંગે. પુ. ૨

દિન આઠ ચક્ર મહિમા કરી, વહી પૂજા બહુ વિસ્તારે;
પ્રાચી દિશિ પ્રતિ ચક્ર ચાલીયો, લક્ષ્યક્ષાધિષ્ટિત સારે. પુ. ૩

ગણુતા વાગ તનુ પહિરીયા, આભરણે શોભીત દેહો;
પુષ્પાક્ષતસ્તુતિ પ્રમુખે કરી, પૂજ્યા શુન પ્રથમ સ્નેહો. પુ. ૪

દેઇ માનસુ કીંકરી, મુખ આવે સરસ તંબોલો;
આમર વિજઈ છત્ર સિરપઈ શૃંગાર વિરાજે સોલો. પુ. ૫

ચક્ષુ સોલ સહુજ નૃપપરિવરો, ગજ રત્ન ચઢ્યો મહારાયો;
ધારાધરની પરિમદ કેરે, ગણંત ઉણંત મહાકાયો. પુ. ૬

- નિર્દોષ મંગલ વાણીનાં, સહુ સૈન્ય મિલ્યો તત્કાલે;
ગય ચરમદ કરતા ગાજતા, પૂજ્યા સિધુ કરે ભાલો. પુ. ૭
- તુંગતરલ તુરંગમ સોલતા, વારિધિના બાણે કલ્લોલો;
રથ સૂર્યના બાણે ચાલ્યા, સોભતા ઉલાડલો. પુ. ૮
- પાયકનો પાર ન પામીઈ, સન્નદ બદ્ધ ધરિ હથિયારો;
ચાલ્યા પ્રાચીશને સાધવા, સેના લેઈ સાથ અપારો. પુ. ૯
- અસ્વરતન ચઢી આગલિ ચાલે, સેનાની રત્ન સુખેણો;
ઢંડે રત્ન કરે સંખાહિનો, બલવંત મહાગુણ શ્રેણો. પુ. ૧૦
- મત્યૂહ વ્યૂહ કુણિવા બાણો, શાંતિમંત્ર બાણે અંગવાસો;
વલી રત્ન પુરોહિત છન નમી, ચાલ્યો તે પણ બહુમાતો. પુ. ૧૧
- જંગમ શત્ર શાલાની નીપરે, દિવ્ય રત્ન કરણ તત્કાલ;
ગૃહ રત્ન સેના સાથે ચાલ્યો, ભસ્તેસર પુણ્ય વિશાલ. પુ. ૧૨
- અધાવાશદિ ઉતારવા, વિશ્વકર્માની પરે બાણો;
રત્નવર્ધકી નામે ચાલ્યો, ગૃહ કોટકરણ સંપરાણો. પુ. ૧૩
- સુર અસુરાશ્રિત રત્નએ સહુ, ચર્મ છત્ર બડક ગુણ ઠાણો.
એ રત્ન વલી મણિ કાંગણી, ચાલ્યા ચક્રી પુણ્ય પ્રમાણો. પુ. ૧૪
- છહાં જઈ નૃપ સેના ઉતરે, તિહાં વર્ધકી કરે આવાસો,
ક્ષણમાંહિ નગર તણી પરે, એ દિવ્ય શક્તિ અવકાશો. પુ. ૧૫
- ભસ્તેસ નરેસ સદા કરે, યોજન પરમાણુ પ્રયાણો;
કેટલેક દિવસે પામીયો, મગધ તીરથ સુપ્રમાણો. પુ. ૧૬
- પૂર્વાખિ તટે નવ યોજન, આયામ વલી વિસ્તાર;
દ્વાદશ યોજન લંખાપણે, તિહાં થાપી સૈન્ય અપાર. પુ. ૧૭
- વર્ધકિ પોષધશાલા રચી તિહાં, થાપી દર્ભ સંચાર;
આભરણ સહુ ઉતારી કરીને, સ્વેત વસ્ત્ર ખડેરે તિણવાર. પુ. ૧૮

મગધસુર ધ્યાન ધરી કરી, ચક્રાદિકાધિપ પોષધ ધારો;
 ઘીના ખંડની થઇ સાતમી, છન હર્ષ હાલ અવધારો. પુ. ૧૬
 સર્વ ગાથા, ૧૬૮,

કુહા.

એઠો શુદ્ધ સંસ્થારકે, અષ્ટમ તપ કરિસાર;
 સુનિવરની પરે સહુ તબ્યા, આરંભકુ વ્યાપાર. ૧
 આઠમ અંતઈ રાયને, પૂરણ પોષધ થાય;
 પોષધ શાલથી નીસર્યા, અધિક છુ ઠીપાઈ. ૨
 કીધો સ્નાન યથાવિધે, પૂજી શ્રી છનરાય;
 સુદ્ર દેવતા સહુ ભણી, બલિ કીધો વસિ થાય. ૩
 ચક્રી અશ્વરથેચડી, સંયુત ધનુ તૂણીર;
 નાભિ દમ્ભ રથ નીરમે, પેઠો સુરસ ધીર. ૪
 નિજ નામાંકિત બાણ નૃપ, વાણો ધનુષ ચલાય;
 મગધ સુરની સભ્યમાં, પાડ્યો સલ્ય પરિભય. ૫

હાલ-લાછલદે માતમહાર, એ દેશી. ૮
 દેખી મગધ ઇસ, ઉઠ્યો કરીને રીસ;
 આજહો એહવુરે કોણ? કુમતીઈઈખુઈહાં નાંખયોરેને.
 કોધાકુલ થયો તામ, ફેડું તેહને ઠામ;
 આજહો મુંહ તારે પરધાન, મિલીને ભાખીયોરેને. ૧
 સુસતા ધાઉ રાણ, ભેધો અક્ષર બાણ;
 આજ હો લેઈરે વાંચો, ભરતેસ આબ્યો ઇહાંરેને.
 સુરત ઉત્તરીયો કોપ; આવી સમતા ઉર;
 આજહો ચક્રીરે આબ્યો, મિલવાને બધયે તિહાંરેને. ૨
 લેઈ અમૂલિક લેટિ, સાલ હીયાનો મેટિ;

આજીહો મંત્રીરે સંઘાતે, સુર આધયોરે જો.
 નમ્રીયો મગધ ધૂસ, નૃપને ધરી જંગલીસ;
 આજીહો ભાખંરે, પ્રભુ હરસણ પુણ્યે પાધયોરે જો ૩
 હું નાંચો મહારાય, શીઘ્ર તુમારે પાય;
 આજીહો મહારોરે અપરાધ, પ્રભુ સમજ્યો તુમેરેજો
 ભગત વત્સલ હુવે, સંત, છેહ ન દાષિ અંત;
 આજીઓ સેવકરે અર્ધ, ચરણકમલ નમસું અમેરે જો. ૪
 આજી પછે મન રંગ, તુજ ચરણાંબુજભૂંગ;
 આજીહો જીનનીરે પરિ તાહરી, આજ્ઞા ધારસુરે જો
 મગધ તીર્થ માંહિ, તે આરોગ્યો સાહી;
 આજીહો સાહિબરે તાહરો, ઉપકાર સંભારસુરે જો ૬
 એહ અમે એ રાજ, એ ભૂત્યતણો સમાજ;
 આજીહો તાહરે આધીન સહુ એ સંપદારે જો.
 એહવું કહી સુરહાર, મુગટ કુંડલ શરસાર;
 આજીહો મગધરે તીર્થાધિપ, હો નૃપને મુદારે જો. ૭
 પૂર્વોપાજીત રત્ન મોક્ષિતક મણિક ચત્ન;
 આજીહો મગધરે દિવ્ય વસ્તુ ચક્રી આગલિ ધરેરે જો.
 દાને સહુ વસિથાર્ધ, દાને રીઝ્યો રાય;
 આજીહો દેઈ દિલાસા મોકલ્યો ધરેરે જો. ૮
 હવે રથ પાછો વાલી, તિણુહીજ પંથ ભૂપાલ;
 આજીહો આંચો સેનામાંહિ ઉલટ ઘણેરે જો.
 રથ ઉતરિ રાજન, વિધિસું કરી સનાન;
 આજીહો કીધોરે અઠમ લોજન કૃત પારણેરે જો. ૯
 અઠાદી મહોચ્છવ કીધ, ચક્રતણી પરિસીધ;

- આજીહો તેજેરે દીપે રવિ બિંબતણી પડેરેજો.
ચલ્યા ચક્ર આકાશે, અઠાઈ કૃત તાસે;
આજીહો લશ્કરરે કોડિ પ્રમાણે સંચરેરેજો. ૧૦
- ઉત્તત નમાવે પ્રાણ, નમતા થાપે ઠાણ;
આજીહો ગર્વેરે પર્વત સરીખા તેહને દલેરેજો.
તે પાસિલ્યે પાસિ, ઇણ પરિ સાધે દેશ;
આજીહો સઘલારે દેશાધિપ આવીને મલેરેજો. ૧૧
- ચોજન કરે પ્રયાણ, ચક્ર કંઠે રાજન;
આજીહો ચક્રી દિવ્ય શક્તિ સહિતે દક્ષિણ દિસેરેજો.
દક્ષિણોદધિને પાસે, વર્દાંકિ રચ્યા આવાસ;
આજીહો લશ્કરરે ઉતરીયો, તિહાં જઈ મન રસેરેજો. ૧૨
- પૌષધસાલામાહિ, અષ્ટમતપ સંખાહિ;
આજીહો પૌષધરે લેઈ બઈઠા ભરતનરેસરેજો.
દયાન ધરી મન તામ, સાધવા વરદામ;
આજીહો પારીરે પૌષધબલ, વિધિ કીધી વરેરેજો. ૧૩
- હેમ રથે ચઢી નાહ, બાણ ધનુષ સંખાહ;
આજીહો દૂરિયારે કંઠે, તે ચક્રી આવીયોરેજો.
રથ દોઈ નાભિ પ્રમાણ, જલ અવગાહી બાણ;
આજીહો સાયકરે નાયક, કોઈંડ ચઢાવીયોરેજો. ૧૪
- કરતો દિશિ ઉદ્યોત, સોમન અક્ષર જોતિ;
આજીહો દ્વાદશરે ચોજન જઈ પડ્યો સલા વિચેરેજો.
દેખી સુર સુરપાત, નાણ જેમ દંડ થાત;
આજીહો વરદામરે મન કોંખે ગુર્જરવરચેરેજો. ૧૫
- સહુ તેહનો પરિવાર, આણી કોઈ અપાર;

આજીહો આયુધરે લીધા, નિજ-નિજ હાંથે સહુરે જો
 પોરસ ચઢીયો અંગ, જોલે વચન અલંગ;
 આજીહો ઉઠ્યોરે લડલડતી રીસ કરી બહુરે જો. ૧૬
 વારે મંત્રી જેહ, જોયો સાચક એહ;
 આજીહો વાંચેરે અક્ષર ચક્રી આવો સહીરે જો.
 લેઈ ઉપાસણ બાણ, મૂકી મનનો માન;
 આજીહો આવીરે કરજોડી, સુર આગલી રહીરે જો. ૧૭
 લેટિ ધરિ તિણ પાય, સંતોષ્યો તે રાય;
 આજીહો મોટારે પ્રણમાંત નિવારંધ રીસતેરે જો.
 બીજા ખંડની દાલ, આઠમી એ હરસાલ;
 આજીહો ગાઈરે જીનહર્ષ હરપસુ હીસતેરે જો. ૧૮
 સર્વ ગાથા, ૧૬૧.

કુહા.

થિર તેહને તિહાં થાપીયો, શૈલપરે ચક્રેણ;
 કાર્ય કરી વલીયોવલી, બલીયો જેમ મૃગેશ. ૧
 પૂર્વ વિધિ સગલી કરી, તિહાંથી ચલ્યો કટકલ;
 અનુક્રમે પાશ્વિમં દિશાતણો, પામ્યો સિંધુ સદ કવ. ૨
 અષ્ટમ પોષધ વિધિ કરી, રથ બેઠો રાજેસ;
 મૂક્યો બાણ પ્રલાસને, પેસીનીર પ્રદેશ. ૩
 સલામાંહિ બઈ પડ્યો, વાંચ્યા અક્ષર બાણ;
 ક્રોધ વિરોધ લાંજ કરી, લેઈ લેટ પ્રમાણ. ૪
 લાખ્યો પાયે ભરતને, કરે એમ અરદાસ;
 તું ત્રાહિએ સિર સેહરો, હું સાહેબનો દાસ. ૫

ઢાલ—પ્રેમે મુનિવર વિહરણુ પાંગર્યારે. એ દેશી. ૯
નિસ્વામીકમે' દીઠો તુજ લણીરે,

પુણ્ય પ્રમાણે લહ્યો દીઠારરે;

ધંધારહિસુ' સેવક તાહરો થધરે,
તાહરી આણા માથે થારિરે. નિ. ૧

એહવુ' કહે તે શરમુર આપીયોરે,
ચૂડામણિ મણિક અમૂલરે;

કટિસૂત્ર આખ્યો દેવ સંબધીયોરે,
ઉત્તમ અવસર બાધ નમુ ભુલિરે. નિ. ૨

તેહને હાથે કંચન કુંભમાંરે,
પાણી દેખી ભરત નરેસરે;

ભાષે દેવ પ્રભાસ કિમુ અછેરે,
જીવતાણી પરિ રાખ્યો એહરે. નિ. ૩

ત્યારે દેવ કર બેડીનેરે,
સ્વામિકહે' કથામક સાંભલી એહરે;

તીર્થ સોરઠ મંડલ માંહિ છેરે,
શત્રુજય નામે' ગુણ ગેહરે. નિ. ૪

મહિમા પૂરણુ અંત ન પામીછંરે,
સુકૃત અનંતતણો લાંઠારરે;

વાના બ્રાંતિતણી રત્નોષધીરે,
રસ કુખી વલી કુંઠ અપારરે. નિ. ૫

નયણે દીઠાં કુસ્ત્ર્યાં સાંભલ્યાંરે,
ગુણ - ગ્યા પણિ પાતિક - બાધરે;

મુરમુખ મુગતિતણાં સાચતારે,

આપે પ્રાણીને ક્ષણમાંહિરે. નિ. ૬
પુર આરામ મનખાદિકે દેશમાંરે,

તીર્થ ગણાંધ છે મહારાયરે;
પણ શત્રુ'જય તીર્થ સરિખોરે,
ત્રૈલોક્ય પાવન તીર્થ કહાંધરે. નિ. ૭

સો યાત્રા અન્ય તીર્થ કીજતાંરે,
નર નારીને જે પુન્ય હોધરે;
એક યાત્રા શત્રુ'જય તીર્થ ઇંમરે,
થાય પુન્ય પ્રબલ ગુણ જોધરે. નિ. ૮

તે તીર્થને દક્ષિણ દિસેરે,
સરિતા શત્રુ'જયાભિધાનરે;
સપ્રભાવ જલ પૂરણ દુખ ચુણરિ,
અરિહંત ચૈત્ય મંડિત જગમાનરે. નિ. ૯

શત્રુ'જયા પાપ ખાડિણીરે,
તીર્થ સંગતિથી પરમ પવિત્રરે;
ગંગા સિધુ થકી પણ એ ઘણુરે,
ફલ દાયક એમોટો ચિત્રરે. નિ. ૧૦

કાદંબક પુંડરીક તણુરે,
વિચિમાંહે છે દ્રહ સુવિશાલરે;

તેહનોસ્વામી અધિક પ્રભાસ છેરે,
કમલાભિધ ભરેતેસર ભૂપાલરે. નિ. ૧૧

એ દ્રહની 'માટી લેધ કરીરે,
તેહના જંલસુ ખીડી વાલિરે;

આંધિ આંધે રોગ સહુ હથેરે,
 તિમિર પડલ જાયે તત્કાલરે. નિ. ૧૨
 તે જલનો એહવો પરભાવ છેરે,
 બુદ્ધિ કીધ તિમતિ કાંતિ પ્રહાયરે;
 ભૂતવેતાલા શાકિણી મરકીણીરે,
 વાત પિત્તાદિક દોષ દુલાયરે, નિ. ૧૩
 એદ્રહનોરોપે જલ દિન ઘણારે,
 તો પણ માંહે ન પડે શુભરે;
 સર્વ ઉપદ્રવ જાઈ ફરસથીરે,
 એહનો મહિમા અછે અતીવરે. નિ. ૧૪
 શત્રુજય તીર્થ નમવા ભણીરે,
 જાઉં વરસ વરસ મહારાયરે;
 સનાતન કરવા અરિહંતનોરે,
 તે દ્રહથી જલ દ્યાઉં જાઈરે. નિ. ૧૫
 સહુ અરિહલ નાસે એહ નીરથીરે,
 યતન કરી તિણ રાખ્યો એહરે;
 નવમી-બીજા ખંડતણી થઈરે,
 ઢાલ-પુરી છન હર્ષ સુણેહરે. નિ. ૧૬
 સર્વ ગાથા. ૨૧૦.

કુહા,

અણને પ્રીતિ વધારિવા, તીર્થ પાણી એહ;
 આણ્યો છે તુમ કારણે, રાખ્યો ધરી સ્નેહ. ૧
 વારિ કુલ આગલિ ધર્યો, યત્ને રાખો સ્વામિ;

દિગયાત્રા ભય અરિતણા, જાસે પાસે કામ. ૨
 પ્રીતે તામ પ્રભાસને, વિસજ્યો દેઇ માન;
 ચલ્યો ચક્રાનુ પામીઉ, સિંધુ ઉત્તર તટ સ્થાન. ૩
 તિહાં અષ્ટમ તપ છેહડે, સિંધુ દેવતા આપ;
 સહસ્ર અઠોત્તર રત્નના, કુંભ ધર્યા લેઇ પાપ. ૪
 રત્ન સિંહાસણ રમ્ય, મુગટ બહુરખા ભવ્ય;
 મહાહાર કરતાં કહાં, વસ અમુલ્યક દિવ્ય. ૫

ઢાલ-કરમ પરીક્ષા કરણુ કુમાર ચલ્યોરે-એ દેશી. ૧૦

તે સહુ લીધા ભરત નરેસરે, સિંધુ વિસજ્ય નામ;
 અષ્ટમભક્ત તણે અંતે કયેરે, પારણુ ભરતને સ્વામિ. તે. ૧
 તિણિ સિંધુ દેવી પણિ તિહાંકણે ક્યારે, અષ્ટાદ્વિકોધવસાર;
 ચક્રતણે કેડે નૃપ આલીયોરે, સૈન્યતણે પરિવાર. તે. ૨
 ઉત્તર પૂર્વ વિચે ચલતાં થકારે, અનુક્રમે ભરત નરિંદ;
 ભરત તણા બે ભાગ કર્યા છણેરે, લલો વૈતાલ્ય ગિરિંદ. તે. ૩
 ઉચ્ચ શિખરી પર્માણુ વૈતાલ્યનોરે, જો અણુ પચવીસાધારિ;
 જત ભણો રાજ રલીયામણારે, બમણા તે વિસ્તાર. તે. ૪
 દક્ષિણ નિતંબ તે પર્વત તણેરે, થાપી સેનાતાહિ;
 ભરતે અષ્ટમ ભક્ત કીયો તિહારે, તદ્વિભૂદરિમ મનમાહિ. તે. ૫
 તેહનો અધિષ્ઠાતા આવી કરીરે, સુર નમીયો નૃપ પાપ;
 દેવ દક્ષ આખ્યા બહુ મોલનારે, મણિ ભદ્રાસણ પાપ. તે. ૬
 શુભ તમિઆ પામ્યો ભૂપતીરે, ચક્રે રત્નને કેહિ;
 અષ્ટમ પ્રાંતઇ કૃતમાલ દેવતારે, આપ્યો જાણે તેહિ. તે. ૭
 સ્વામિ એહ તમિઆ ખારણેરે, દ્વારતણા રખવાલ;

ઇંમ કહી આભરણાદિકે આપીયારે, ભરત ભણી તત્કાલ. તે. ૮
 સામી સિંધુ સાગર વૈતાલ્યનીરે, સિંધુ નદીને પાસિ;
 સેનાનીને સુકયોં સાધિવારે, અર્ધ સેનાસુ તામ. તે. ૯
 અલ્યો સુખેણુ લેઈ સેના ભણીરે, પ્રભુ આણુ સિરધારિ;
 અરમ રત્ન સું સરિતા ઉતરીરે, આલ્યો દેશ મઝારિ. તે. ૧૦
 આખર લીલસિંહુ ખાઝનારે, યવન કાલ સુખ નામ;
 સ્વેચ્છ જોનિકે છવી રત્નાદિ કૂરે, આણી દીધા સ્વામિ. તે. ૧૧
 તે હંડ રત્ને ત્રિકવાર કપાટનેરે, સેનાની દીધા થાય;
 આર ઉઘાડી તુરત શુક્ષતણારે, ચક્રીને કહ્યો આઈ. તે. ૧૨
 ગજરત્ન ઉપરિ ચઢી કરીરે, આલ્યો તમિશ્રા ખારી;
 ચતુરશુલ મણિગજ કુંભસ્થલેરે, થાપી નૃપ તિષ્ઠિવારી. તે. ૧૩
 દ્વાદશ ચોખન અજવાલો કરેરે, લેઈ કાગણી રત્ન;
 ચોખન અંતે માંડવારે, બે દિશિક્ય તૂલ. તે. ૧૪
 તાસ ઉઘોત ઇંમ નીકલતાં છતાંરે, નિમ્નગો નિમ્નગારાય
 નદી ગંભીર વહે તિહાં આવિયોરે, તેહનો એવો ન્યાય. તે. ૧૫
 શિલા તુંબીનાં ફલની પરઈ તરઈરે, એકણિ નદિકામાંહિ.
 એકણિ માંહિ તુંબીફલ શિલપરેરે, હેઠી બેસી બાઈ. તે. ૧૬
 ખાજ કરી વર્ધકિ તે ઉપરઈરે, બાંધી નદી વિશાલ;
 ઉત્તરદ્વાર શુક્ષનો પામીનેરે, નીકલીયા તત્કાલ. તે. ૧૮
 કાલ દાડણુ વડવા સુખ તીસરોરે, કાલ હંડ કરાર;
 સિંહકાર ચક્ર એખલેચ્છાં તણારે, એખટ તિહાં ભૂપાલ. તે. ૧૮
 તેપણુ મહાબલીયા સેનના ધણીરે, અણીમાની મત્સરાલ;
 બીજા બંડની દશમી થઈરે, કહી છન હરખે લલ. તે. ૧૯

કુહા.

પંચ કોડિ હુય દીસતા, રથ દશ કોડિ પ્રકાશ;
 કોડિ એક ગજ ગાજતા, પાયક કોડિ પંચાસ. ૧
 ભરત તણા અગ્ર કટકસુ, જુડીયા તે બલવંત;
 સ્વર ધારાયે વરસતા, પ્રલય જલ વરસંત. ૨
 કુરાશય નૃપ મલેચ્છને, કીયો કટકનો ભંગ;
 તસ્યત સેના દેખીને, સેનાપતિ કોધાંગ. ૩
 સમરાસંભ સુખેણ સુ, માંડયો મ્લેચ્છ કટક;
 દિશો દિશે નાચી ગયા, ભ્રમ પંખી તાલ ભટક. ૪
 તેવા વસપરિ એકઠા, મિલી કરે આલોચ;
 આતુર ભ્રમ માતુર કન્હંઇ, ગયા સિધુ નદિ સોચ. ૫

ઢાલ—આજી લગેંધરિ આધિક જગીસ સેવ્યો
 શીતલ વિસવાવીસ એહની એ દેશી. ૧૧

વારિહ પ્રમુખ મ્લેચ્છ નિજ દેવ, સંતોખ્યા તપસ્યા કરિસેવ;
 મૂશલ ધારોપમ તત્કાલ, વરસાવે વારિહ અસરાલ. ૧
 ચર્મ રત્નકર દ્વરસે ત્યાર, ભરતે તાસ કીયો વસ્તાર;
 તે ઉપરિ સેના સહુ ધરી, જલ ખૂટતી ધ્રમ ઉધરી. ૨
 કાકણિ મણિ યુગ દરેખારિ, છત્ર રત્ન કીયો વિસ્તાર;
 વૃષ્ટિ કષ્ટે ઇણ પરિવારિઓ, સેનાનો ભય દૂરે કીયો. ૩
 વિચિમે રહ્યો જાણિ પ્રહ્લાંડ, ભરત ચક્રીનો સૈન્ય અખંડ;
 ઉગે ધાન પુહત્રિ તત્કાલ, લોજન કરે સૈન્ય ભૂપાલ. ૪
 સમ્રાટાં તે ચક્રી યજ્ઞ, વારિહ સુર ને તિહાં આકર્ષ;
 ચીન્હા મેઘ વૃષ્ટિ અપહરી, મ્લેચ્છ પ્રતે કહે આવી કરી. ૫

અમે જીવી ન સહું એહને, ચક્ષ ઘણા સેવ'ઈ જેહને;
 તે લાણી તેહની સેવા કરો, જેમ મરવા લયથી ઉગરો. ૬
 તે સહુ મુખ તૃણ લેઈ કરી, ચક્રીની સેવા આદરી;
 ગજ અશ્વરત્નાદિકે ગૃહી, પ્રાણૂત મુકયો ચરણે સહી. ૭
 મલેચ્છ સહુને સનમાનીયા, આણુ મનાવી ગૃહમેળહીયા;
 પિણુ મનમાંહે મચ્છર ધરી, રોગ ક્રીયા ક્ષુદ્ર મંત્રઈ કરી. ૮
 વિદ્યોષધિ દાગે નહિ કોઈ, મંત્રઈપિણુ ઉપશમ નવિહોઈ;
 ન સકે ટાલિ પુરોહિત રોગ, આકુલ સહુ થયા તાસ સંયોગ. ૯
 જાણી ચિંતાતુર ભુપાલ, દોઈ ખેચર આવ્યા તત્કાલ;
 આવી ચક્રી પાથે નમે, એહવાં વચન કહે અનુક્રમે. ૧૦
 શ્રી શત્રુજય મહિમાં ઘણો, રિપલદેવના મુખથી સુણી;
 અમે ગયા તે ગિરિ લેટવા, લવલવના પાતિક મેટવા. ૧૧
 અરિહંત ચરણુ નમી તુજલાણી, જોવા આવ્યા ષટ ખંડ ધણી;
 કેમ ગજવાળું માણસ એહ, દિસે રોગે પીડિત દેહ. ૧૨
 ચક્રી લાખે ઇહાં ઉત્પન્ન, મંત્ર અસાધ્ય થયા આસન્ન;
 વિવિધ વ્યાંધિતણે પરસંગ, પીડાણા પ્રાણીના અંગ. ૧૩
 ખેચર કહે ચક્રી સુણી વાત, શત્રુજય પર્વત વિખ્યાત;
 જ્યૈત્યવૃક્ષ પ્રિયાણુ રસાલ, સમલાવં જીનસ્થિત સુવિશાલ. ૧૪
 શાકિણુ ભૂત પ્રેત વેતાલ, દુષ્ટા દેવાદિકે દોષ કરાલ;
 રોગસોગ ભયં નાસે ઘણા, તે નીચે પગલાં પ્રભુતણાં. ૧૫
 શત્રુજયા નહીને તીરં, અઠોત્તર સૌ વારસ ધીર;-
 પ્રભુ પગલાંને કરે પપાલ, ગીત નૃત્ય ઉછવસુ વિશાલ. ૧૬
 વૃક્ષ પ્રિયાણુ મૃત્તિકા યોગ, તે નીરે સહુ જાઈ રોગ;
 જીમ દુર્જનનો ન રહે નેહ, વાયુ હુણ્યો જીમ નાસે મેહ. ૧૭

પ્રભુપદ સ્નાત્રજ શાંતિક નીર, અમ પાસે છે અણુ ગંભીર;
 તેહના સેવકથકી એ લોક, રોગ રહિત થાસે અસ્થોક. ૧૮
 સૈન્ય સહિત સીન્યો તિણવીર, રોગ ગયા થયા બલિષ્ઠ શરીર;
 ચક્રી હરખ્યો ચિત્તમઝારી, તીર્થ મહાતમ સુણી તિણવાર. ૧૯
 એ તીર્થથી અવર ન કોઈ, તીન ભુવનમાંહિ અધિકુ' ભોઈ;
 ઇંદુભવ પરભવ સુખ પામીએ', ને પ્રભુ તિરથ સિરનામીઈ. ૨૦
 એહવો ભરતે ક્યો વિચાર, યાત્રા કરે તે ધન્ય નરનારી;
 ઢાલ ખીજે ખંડ અગીયારમી, કહી જન હવે સોહામણી. ૨૧
 સર્વ ગાથા.. ૨૬૦.

કુંહા.

ક્રિગ યાત્રાને છેહડે, સર્વ સંઘ લે સાથ;
 કરસુ' ગિરિની યાત્રા, થાસે' જનમ સનાથ. ૧
 શ્રી શત્રુ'જય મહાત્મ્ય સુણી, વિદ્યાધરને તામ;
 અનુમતિ દીધી ભરતનૃપને, તે પુહતા નિજઠામ ૨
 સિંધુ થકી ઉત્તર કિસે, સિંધુસાગર મર્યાદ;
 સેનાનીના કથનથી, સાધી લહો પ્રસાદ. ૩
 દક્ષિણ નિતંબહિમાદ્રિજ, અનુક્રમે આવ્યો ભૂપ
 અષ્ટમ પર્યંત રથ ચઢી, નાખ્યો બાણ સરૂપ. ૪
 દ્વાસપ્તતિ ભેજન જઈ, પડ્યો સુર સલા મઝારી;
 પડીયો માર્ગણુ વેગથી, કોખ્યો દેવ અપાર. ૫
 તેહના અક્ષર દેખીને, ત્યક્ત કોપ સુરરાય;
 આવી કરભોડી કરિ, પ્રણમ્યા ચક્રી પાય. ૬

ઢાલ-પરદેશીરે મેરી અખિયાં લગી. એહની દેશી ૧૨
 રિષભકૂટ પર્વત તિહાં, જઈ નામ લિખે' ચૌતાનો રાય

ભરતાધિપરાય સાધે દેશ સહુ.

અનુક્રમે આળ્યો ગિરિ વૈતાલ્ય, વિદ્યાધર તિહાં વસે ધનાલ્ય. ભ. ૧
 પૂર્વે કચ્છ મહાકચ્છ પૂત, કરતા રાજ્ય મહા પુરકુત;
 આદીશ્વર મૂક્યા કિણિ કાજ, વિનયવંત ગયા મહારાજ. ૨
 તે જેતલે નમિ વિનમી રાજ્ય, કાર્ય કરી આવ્યા નિજ કાય;
 તેતલે' પ્રભુ સંયમધાર, દીઠા મનમે' કરે વિચાર. ભ. ૩
 નિર્મમત્વ નવિ જાણ્યું તેહ, તાત તાત બાળે ધરિનેહ;
 માગે રાજ્યતણા દો બાળ, પુત્ર તુમારી રાજ ઉરાજ ભ. ૪
 સેવા ન કરૂં ભરતની તાત, કીધી પ્રતિજ્ઞા માનો વાત; ભ.
 સેવકરે જે ખણુ સંજાહિ, ઉભા જે પાસે ઉછાંહિ. ભ. ૫
 અન્ય દિવસ આળ્યો ધરણિ'ંદ, નમવા પ્રભુના પગ અરવિંદ;
 ભક્તિવંત દીઠા સુરરાય, રાજ્યતણા અરપી જે બાય. ભ. ૬
 સોલ સહુઅ વિદ્યા તિણુ દીધ, વૈતાલ્ય પર્વત નાયક કીધ.
 હક્ષિણુ ઉત્તર શ્રેણિ સમાજ, જે બાઈને દીધો રાજ. ભ. ૭
 તેહ તિહાં નમિ વિનમી રાય, પુષ્પકંતની પરિસોભાય;
 રાજ્ય રાજ્ય સ્વાનંદ સંદોહ, સહિતર માંહોમાં મોહ. ભ. ૮
 રથ બેસી હિવે ભરત નરિંદ, તાસ નિતંબ ગયો પ્રભુનંદ
 નિજ નામાંકિત નાંખ્યો જાણુ, તે નમિ વિનમી મુજાણુ. ભ. ૯
 દેખી માર્ગણુ ચક્રી નામ, માંહો માંહિ વિચારે તામ;
 ભરત જંબુદ્વીપનો જેહ, ચક્રી ભરત નરેસર એહ. ભ. ૧૦
 પ્રથમ ઉપનો ગવિંત કાય, આહર પામ્યો છુહાં તિહાં જાય;
 દિગ્ધિ રૂપભ કૂટે નિજ નામ, ઇહાં આળ્યો વલ્લિ કરવા કામ. ભ. ૧૧
 મંત્ર થઈ અમ્હુ ખસિં' હંડ, માગે પણિ ભાંજસિ ભુજ હંડ;
 સજ્જ થયા સમરાંગણિ કાજે, એહને હાથ દેખાડું આજે. ભ. ૧૨

સેના તેડાવી તત્કાલ, આવ્યા વિદ્યાધર ભૂપાલ;
 ઘીળ પણુ વૈતાલ્ય નરેશ, સહુ આવ્યા તેહને આદેસ. ભ. ૧૩.
 ગર્ભરવ થયો કુંકુભિનાદ, પર્વતમાં નીસરે પડસાદ;
 શસ્ત્રપાણિ વિદ્યાધર પાય; નભ માર્ગ લીધો એ છાય. ભ. ૧૪
 આર વરસ લગે થયો સંશ્રામ, છેવટે જીત્યો ચક્રી તામ;
 કરભેડી પ્રણમી નૃપ પાય, એહવું કહે સાંભલિ મહારાય. ભ. ૧૫
 મેરૂ સમાન ગિરિ કોણ હોઈ, વાયુ સમાન વીજ નહિ કોઈ;
 તિક્ષણ અવરત વજ્ર સમાન, તુજ સરિખો કોણ સુરપ્રધાન ભ. ૧૬
 વિનય વચન કહે એહવું કહે તામ, ચરણે યેનમી કરે પ્રણામ;
 સર્વ અંગ સુંદર આકાર, સર્વ સુલક્ષણતણો ભંડાર. ભ. ૧૭
 સુરકન્યાથી અધિક સરૂપ, જાણે લાવણ્ય રસનો કૂપ;
 સુતા સુભદ્રાચક્રી ભોગ, લીધી નારિરત્ન સંયોગ. ભ. ૧૮
 અન્ય વિદ્યાધર રાજા જેહ, શુણુ ગર્વિત પુત્રી સરનેહ;
 સહસ્ર ગમે વિદ્યા સંઘાત, આગલિ ઢાઈ સુંદર ગાત. ભ. ૧૯
 સુરકત થઈ શ્રી રૂપલ સમીપિ, મત લીધો ભવસાયરદીપ;
 ઘીળ ખંડની ખારમી ઢાલ, સંપૂર્ણ જીન હર્ષ રસાલ. ભ. ૨૦
 સર્વ ગાથા. ૨૮૬.

કુહા.

ચક્રી તેહના પુત્રને, તાતતણિ દેઈ રાજ;
 આણુ મનાવી આપણી, આવ્યા કરી તિરાજ. ૧
 ચક્રતણે કેડે હવે, આવ્યો ગંગા તીર;
 સેના થાપી તિહાં નિકટ, નહી ફૂરિ ધરિ ધીર. ૨
 ગંગા ઉત્તરી સિંધુ જેમ, નૃપ આદેશ સુખેણુ;
 ગંગોત્તર ત્રિશિ સ્તથિને, આવ્યો તિહાં સુખેણુ. ૩

અષ્ટમ ભક્ત તપઈ કરી, સાધિ ગંગા દેવિ;

યુગ સિંહાસન હેમના, આગલિ લેટિધરેવિ. ૪

દિવ્ય કુંભ સોનાતણા, અઠોત્તરિ હુબાર;

હારાંગદશધા મુગટ, દિવ્યાંબર મનોહારિ. ૫

વિવિધ લોગ તિહાં લોગવિ, ચઢી ગંગાસાથ;

સહસ્ર વરસ લગેં તિહાં રહો, ષટ ખંડ કેરો નાથ. ૬

લાલ-સાહિબો મા'રો રહિ રહિયો ઇંદિરછા-એ દેશી.

અન્ય દિવસ નૃપ ભરતનોરે લાલ, બેઠો સભા મજાર;

ઈંદ્રતણી સોલતારે લાલ, પરિવરિયો પરિવાર. ૧

શુણ્વતો સાહિબો મોહિ રહો, મુખમાંહિ ઉત્તરીયા-

આકાસથીરે બોલ ચારણુ શ્રમણુ મુનીશ;

તપજપ સંયમ પાલતાંરે લાલ, સૌમ્ય મુરતિ રજનીશ. શુ. ૨

સિંહાસન દેઈ એકનેરે લાલ, મુનિવરને ચક્રપાણિ;

પેતે કરબેડી કરીરે લાલ, આગલ બેઠો બાણિ. શુ. ૩

ઉઠ્યો તતક્ષણુ દેખીનેરે લાલ, ભરત ભક્તિ ભૂતગાત;

એ મુનિવર ચરણે નમીરે લાલ, વિનય વિવેક સાક્ષાત. શુ. ૪

શ્રીમુગાદિ શુનવર તણોરે લાલ, અંગજ ચર્મ શરીર;

બાણી છે ધર્મ દેશનારે લાલ, વાણી મધુર ગંભીર. શુ. ૫

આશ્રવયંચનિ વિષયકપાય, આરંભનારેલાલ, કરોએ પરિહાર

અપ્રમત્તમૃદુતા સામ્યતારે લાલ, યોગાભ્યાસ વિચાર. શુ. ૬

વારી. પૈરે લાલ, થાનક પાપ અહાર;

મનવચન કાયા મુખ કરોરે લાલ, પહુંચો મુગતિમજાર. શુ. ૬

વલિ મુનિચરણુ નમી કરીરે લાલ, પૂછે નૃપ દેશ નાત;

ખરઉપગારી તપ તપીરે લાલ, કીધી નિર્ભળ કાન્તિ. શુ. ૮

દેહતણી મમતા તણે લાલ, રાગ દ્રેશ નિમુકત; :
 ભગવંત કિહાંથી આવીયારે લાલ, પૂછું વિનય સંચુકત. શુ. ૯
 ચક્રી વયણ સુણી કરીરે લાલ, ભાળે એક મુનીસ;
 શ્રીયુગાદિ છનવાંદવારે લાલ, ગયા હતાં જમદીશ. શુ. ૧૦
 પુંડરગિરિનો પ્રભુ મુળેરે લાલ, મહાતમ ઉજવલ તાસ;
 તે ફરસી આવ્યા અમેરે લાલ, ગતિ ચલતા આકાશ. શુ. ૧૧
 તિહાં દેવેંદ્ર ધ્યાનનોરે લાલ, દેવે સેવિત તેહ;
 રિષ્ટ ચિત્ત અમે દેખીનેરે લાલ, ભાળે ધર્મ ક્નેહ. શુ. ૧૨
 ભગવત ગિરિતણેરે લાલ, મહિમા ચિત્ત મજાર;
 તરકટ તિથિને પિણ્દ્રીયોરે લાલ, સ્વર્ગતણે મુખકાર. શુ. ૧૩
 સ્વકલંદ્ર ગાત અન્યદારે લાલ, ભમિયો કિમપિનલાધ;
 યાત્ર પાણિ રીતો થકોરે લાલ, આવ્યા ગૃહ જાણે વ્યાધ. શુ. ૧૪
 પશુ ગ્રામ વિદેહસારે લાલ, વિપ્ર સુશર્મા નામે;
 મંદિર દુખ દારિદ્રનોરે લાલ, મહા મૂર્ખનો સ્વામિ. શુ. ૧૪
 તેહવી નારી દેખિનેરે લાલ, રિક્ત પાત્રદિજ તામ;
 મૂસલ લેઈ મારવારે લાલ, ધાઈ કોધ ખેશમ. શુ. ૧૬
 પહેલી પણિ વાડ વહુતોરે લાલ, દારિદ્ર પીડિત ખિન્ન;
 આકોસ્થો નારી તણેરે લાલ, કોધાતુર થયો મજ. શુ. ૧૭
 ફર નારી વારી થકોરે લાલ, નરહી વિપ્રતિ વારિ;
 રોષાકુલ વાહો તિણેરે લાલ, લોખંડ કીયો ન વિચાર. શુ. ૧૮
 લાગો તેહને મર્મનોરે લાલ, મૂર્છાણી તે નાર;
 ઋસકે સા ધરણી પડીરે લાલ, પ્રાણ તજ્યા તેણિવાર. શુ. ૧૯
 પુત્રી આવી તેટલેરે લાલ, રોષાકુલ કહે નામ;
 દે અધમકુલ વિપ્રતેરે લાલ, સુ' કીધું એ કામ. શુ. ૨૦

નારિ આદ્યણી તેહણીરે લાલ, કીધો કર્મ ચ'ડાલ;
બીજ ખ'ડની તેરમીરે લાલ, કહી છન હર્ષ એ લાલ. શુ. ૨૧

સર્વ ગાથા, ૩૧૩;

કુહા,

પૂર્વ પાપ તાપ્યો હતો, કુધ વચન સુણી તાસ;
પુત્રીનઈં પણિ કંઠતી, હણી સક્યો નહી તાસ. ૧
આરંભક કેડે થયા, આવી મનમે' બીલિ;
નરકોવમ મહિ પડ્યો, તો પાપી ચલચીતિ. ૨
ધુબ્ધ મયલ ઇદ્રિય થયા, શીઘ્ર ભયાતુર ભય;
અલ્યો ક્રોધ આણીકારી, મારગ મારી ગાય. ૩
તેહ તિહા વેડશય્યો, અતિમાયાતુર તત્ર;
નરકે મરી ગયો સાતમી, મહા વેદના યત્ર. ૪
છેદન લેદન મારવો, તર્જન પીલણુ ઢાહ;
વધ બ'ધન શૂલાધરણુ, દુઃખ વેદના અથાહ. ૫

લાલ-ઉ ચોગલ ગ્વાલેર કોમન મોહનાં લાલ એ દેશી ૧૪

કોધે અ'ધ થયા જનારે, મન મોહના સાધુ;

દેખે નહિં લગારહો. મ.

કૃત્ય અકૃત્ય જાણે નહીરે, મ. દુખ લેહ નરકમજારિહો. મ. ૧

મહા:દુખ તિહાં ભોગવીરે મ. તિહાંથી મરી થયો સિંહહો; મ.

તીરાગસ બહુ પ્રાણીયારે, મ. હણે સદા નિર બીહહો. મ. ૨

તિહાંથી મળી તે કેસરીરે, મ. ચોથી નરકે જાતહો; મ.

તિહાંકિણી વેદના ભોગવીરે, મ. કહિતા નળણે વાતહો. મ. ૪

તિહાંથી ચ'ડાલ ઉપનારે, મ. કૂર કર્મ કર્તારહો; મ.

- પૂર્વપરે વહી ભોગવેરે, મ, સાતમી નરક મઝારહો. મ. ૪
- તિહાં મહાદુઃખ ભોગવીરે, ભુજગ થયો મહાકુરહો; મ.
- ખિલાસન્નિ તિષ્ઠિ અન્યદારે. દીઠા મુનિસુ' વ્રત સૂરિહો; મ. ૫
- ધાયો હુંકારવ કરીરે, કોષે ડસવા તાસહો; મ.
- દેખી મુનિ તે ચીતવીરે, દીસે' એહુની રાસહો. મ. ૬
- શાંતભૂતિએ માનવીરે, પામે નહિ ભય ત્રાસ; મ.
- એ કોણુ એહુવું ચિંતવેરે, મંદ મંદ ગયો પાસિહો
સુણ્યો એકંતહો. મ. ૭
- ખેચર આગલિં તેવતીરે, નિર્મલ ધર્મ કહુંતહો; મ.
- મહિમા શત્રુજયતણોરે, ફરી સુણ્યો એકાંતહો. મ. ૮
- કર્મતાણા લાઘવ થકીરે, તીરથ શ્રવણ મનમાંહિહો; મ.
- જાતિસ્મરણ ઉપજ્યોરે, નિજ ભવદીઠા જ્ઞાનહો. મ. ૯
- દરહુંતીતે નીસરીરે, ભાવ ધરી મનમાંહિહો; મ.
- મુનિવર ખેઠા તિહાં જઈરે, વાંઘા મુનિની પાઈહો. મ. ૧૦
- પ્રણુમાંતે અણુસણુ દીયોરે, જ્ઞાની જાણી ભાવહો; મ.
- ગિરિ વિદ્યાધર લે ગયોરે, અહિ તારણુ ભવનાવહો. મ. ૧૧
- જેવો મુનિવરને ક્ષણીરે, એ તીર્થને સીસહો; મ.
- હિંસાકારિ જે હુતોરે, સુરપદ લદ્યો જગીસહો. મ. ૧૨
- સર્વ તીર્થોમાં જેવતાંરે, એ સરિખો નહિ કોઈહો; મ.
- એ તીરથને ફરસતાંરે, આત્મ નિર્મલ હોઈહો. મ. ૧૩
- ભરતેસર સુરપતિ તિણોરે, એહુવું કહી તિણિવારહો; મ.
- ચંદન કાષ્ઠ કપૂરસુ'રે, દાગ્યો તિહાં વિષધારહો. મ. ૧૪
- રત્ન પીઠાપરિ સર્પરે, થાપી કરી પ્રણામહો; મ.
- ચંદ્ર ગયો નિજ થાનકેરે, કરતો અહિશુણુ આમહો. મ. ૧૫

એહ ચરિત્ર તિહાં જોધનેરે, અમે જે મુનિવર વીચારહો; મ.
 તીરથને ફરચી'ધરે, લહિવા ભવનો પારહો. મ. ૧૬
 નલ મારગ ચલતાં અમેરે, દીઠો તુજ બલા એહહો; મ.
 પુત્ર અમારા શુરૂતણોરે, તિણિ આવ્યા ધરી નેહહો. મ. ૧૭
 ભરતે વાંઘા ભક્તિસુરે, તિણ મુનિકીયો વિહારહો; મ.
 કરે' મનોરથ એહવેરે, ભરતાધિપ તિણવારહો. મ. ૧૮
 તેહ દીવસ થાસે કહારે, તેક્ષણુક્ષણુદાયકહો પત્રહો; મ.
 યાત્ર શત્રુજયતણીરે, સંઘસુ' કરિસ પવિત્રહો. મ. ૧૯
 અઘે સંખોધ્ય સુરાપગારે, આજા લઈ તામહો; મ.
 ખંડ બીબાની ચૌહમીરે, હાલ થઈ એ ખાસહો. મ. ૨૦
 સર્વ ગાથા. ૩૩૮.

દુહા,

ખંડ પ્રપાતા સનમુખે', ચલ્યો પ્રબલ જસ;
 ચક્રાનુગ ચક્રી તદા, મનમે ધરી ઉદ્ધાસ. ૧
 શુરૂદાર પામી કરી, કીધો અષ્ટમ ભક્ત;
 નાટ્યમાલ આસન તદા, ચલિતધરિખહુભક્ત. ૨
 આવી બુધણુ આપીયાં, કીધી આણુ પ્રમાણુ;
 નામ દેઈને મોકલ્યો, સુર પોહતો નિજહામ. ૩
 જ્ઞેનાની નૃપ આગન્યા, ખાર ઉઘાડયા તાસ;
 સુર પ્રમિશ્નાનીપરે, વાર ન લાગી જસ. ૪
 ગજ ખંધઈ ચક્રી ચડ્યો, કુ'ભસ્થલ મણિરત્ન;
 ચાપી શુક્ર પ્રવેશકૃત, જાસું કરે સુર ચતન. ૫

હાલ-વરખાઈ ભલો ભરતાર-એ દેશી. ૧૫

મંના સંઘાતેઈ ચાલતાં, તિહાં માંડતાં ચક્રધાર;

સેનાપતિ ગાથાપતિ, વર્ધકી મુરોહિત તાહ; ૩
 શ્રેષ્ઠયાદિક ચામી દિશિ, સોપાને ચઢી યાહ.
 યથાયોગ્ય-આસન વિષય, બેઠા સહુ નૃપ આઈ; ૪
 હસ્ત કમલ બેડી કરી, સનમુખ દષ્ટિ લગાઈ.
 તસ્માભિયોગિક દેવતા; જનની પરિસર રાય; ૫
 શુદ્ધ તીર્થ નીર તણો, કરઈ અભિષેક વનાઈ.

ઢાલ-વીર મુણો મોરી વિનતિ-એ દેશી. ૧૫

શુભ દિન શુભ મુહુરત કરે, ચક્રીનો હોઈણ પરિ અભિષેક; ૧
 અહસ બત્રીસ રાજન મિલી, સેનાની હોગોત્ર વૃદ્ધિ અનેક. શુ.
 મુગટ રિષભ સ્વામીતણો, પ્રથમે ઇહો પૂર્વધજે દીધ; ૨
 દેવે નૃપ મસ્તક ધર્યો, જેમ સોહોહો ચૈત્યંકલશ પ્રસીધ. શુ.
 મોતી માલા હરિઠવી, નૃપ કંઠેહો બહુ મોલિક ખાસ; ૩
 પારિજાતક પુષ્પ માલિકા, મનમોહોહો અમ્બલાન સુવાસ. શુ.
 રત્ન સિંહાસનથી રાજા, નૃપ બીજાહો પણ ઉઠયા તામ; ૪
 તિહાંથી તાત ઘરે ગયા, નાહી પૂજ્યા જનવર શુભ કામ. શુ.
 કીધો અષ્ટમ પારણો, નૃપ આવ્યાહો દેશના છેક; ૫
 સુર વિદ્યાધર મિલિ કર્યો, ખાર વરસ નહો રાજ્યનો,
 અભિષેક. શુ.

સીતલ ચન્દ્રતણી પરે, વેરીનહો તાતો રવિ જેમ; ૬
 ધન્ય દલમાન દાનેશ્વરી, પરજામુહો રાખઈ બહુ પ્રેમ. શુ.
 ચૌદ રતન નવનિધિ સદા રહે, ચરણે બેહુને નિસદીસ; ૭
 સોલ સહય ઉલગે, પાચ સેવેહો નૃપ સહસ બત્રીસ. શુ.
 કન્યા જનપદ નૃપતણી, નૃપ પરપ્રયોહો બત્રીસ હજાર; ૮
 તેટલી જનપદ અગ્રણી કન્યા, સોહોહો શુણ્ડપ લંડાર. શુ.

- પંડિત સાઠિ સહસ રહે, નિત પાસેહો સહુ વિદ્યાધાર;
સહસ સાઠિ વલિ તીનસે, રાંધણીયાહો એતલા સરદાર. શુ. ૬
- લાખ ચોરાસી સોલતા, દ્વિપવાણહો, રથ સયલ પ્રત્યેક;
છનૂ કોડિ પાયક લલા સેવા સારેહો નિશિ એકમેક. શુ. ૧૦
- સહસ ખહુ તરી પુરવરા, સહસોનાહો એકલાખ દ્રોણુમુખ
સહસ ચાલીસ પાણુવરા, તમુ સ્વામીહો લોગવે સુરસુખ. શુ. ૧૧
- કર્ણત મંડળતણી સંખ્યા, ચાવી લાખીહો ચોવીસહજાર;
વીસ સહસ આગર ધણી, પેટ જેહનેહો સોલસહસ પ્રકાર. શુ. ૧૨
- અખાધ ચૌહસ પ્રભુ, બુધિમંતાહો ત્રિણુ કોડિ મંત્રીસ;
પાંચ લાખ દીવીધરા, નાટકીયાહો નૃત્ય સહસ ખત્રીસ. શુ. ૧૩
- સોલસહ ચક્ષ ઉલમે, રૂપે સારિખેહો અપહર અનુહાર;
ચૌસઠિ સહસ અંતેઉરી, ચાડ સોહેહો સોલ સિણુગાર. શુ. ૧૪
- સહસ અઠાવીસ લાખશુ, રૂપવંતીહો વારંગના નાહ;
દશકોડિ ધજ આગલિ ચલે, પુણ્ય ભોગહો અધિકા ઉખાહ. શુ. ૧૫
- આતોલ વાહક એતલા, થયા જેહને હો ચોરાસી લાખ;
ચૌસઠીસહ આગલિ રહિ, ભાટ બોલેહો જય મંગલ લાખ. શુ. ૧૬
- ઈકદિન ચંદ્રલેખા છસી, કુસ અંગીહો સુંદરીને દેખ;
ચકી લાખઈ એહવહ, કિમ એહનો ગતપ્રભ એ વેષ. શુ. ૧૭
- સું મારાહી ઘરમાં નથી, ખાવાને અસનાદિ આહાર;
ખીળ ખંડની પનરમી, છનહવેહો કહિ ઢાલ વિચાર. શુ. ૧૮
- સવં ગાથા, ૩૮૬.

ફૂંડા.

પાસે વાણી ઈમ કહે, તુમે ઘરિ નવે નિધાન;
પણુ દિગ્વિજયા અવધિ કર્યો, આંખિલ એકણિ ધાન. ૧

દિગ્ધે કાગિણી રત્નસુ, ગોમુત્રિકા આકાર. પૂ. ૧
 પૂર્વ પૂણ્યનો ભેવે પ્રબલ વિલાસ;
 સુર થયા જેહના દાસ, પૂરી સઘલી આસ,
 ચૌદ રતન રહે પાસ, ષટ ખંડ આણા બાસ. પૂ. ૧
 નિમ્ન ગાઉ નિમ્નગા, પહિલી પરે ઉત્તાર;
 સ્વયમેવ તતક્ષણ ઉઘડયો, દક્ષિણ ગુફા તણો ખાર. પૂ. ૩
 તે ગુફા દ્વારથી નીસરી, સુર નદી પાશ્વિમ રોધ;
 સેના સહૂ આપી તિહાં, કીયો અષ્ટમ તપ શોધ. પૂ. ૪
 તપ તણે અંતર્ધ આવીયા, નિધિ નવે પુણ્ય પ્રમાણ;
 પ્રત્યેક સુર સહસ્રે કરી, અધિષ્ઠિત ધન ખાણ. પૂ. ૫
 નૈસર્ગ, પાડુક, પિંગલોઢ વલી સર્વ રત્નક, બાણિ;
 મહાપદ્મ, કાલ, મહાકાલ, સુમાણવ, ચાખઢ વાણિ. પૂ. ૬
 એ નામ નવે નિધાનના, ઉછે ચોજન અષ્ટ;
 વિસ્તીર્ણ નવ ચોજન વળી, દિરઘ દ્વાદશ સ્પષ્ટ. પૂ. ૭
 નિધિ નામ તેહના પિણિ, એ અધિષ્ઠાયક દેવ;
 આઉ પદ્યોપમ તેહનો, નાગ કુમાર સુભેવ. પૂ. ૮
 એહવુ કહે અક્રી પ્રતે, મુખ ગંગ માગધવાસ;
 મહાભાગ ઇહાં આવ્યા હમે, તુજભાગે કીયા દાસ. પૂ. ૯
 હે અક્રી તારા ભાગ્ય ભ્રમ, અમે સર્વદા અક્ષીણ;
 તે ભણિ ભોગવી આપી તું, કરિ પૃથ્વી સહૂ પ્રવીણ. પૂ. ૧૦
 ઇણ પરિનિધિ આવ્યા થકા, અષ્ટાન્હિકૌશલ કીધ;
 અકેસ સુરતરૂની પરિ, દાન યથેચ્છયા કીધ. પૂ. ૧૧
 આગન્યા કીધ સુખેણને, સુરનદી દક્ષિણ પાસ;
 આબ્યો લીલાઈ સાધીને, પ્રભુપદ નમ્યા ઉલાસ. પૂ. ૧૨

કેટલો દાલ રહ્યો તિહાં, ભરત તે સહુર્ષ સંઘાત;
 ચક્ર અબોધ્યા પુરિભાણી, નલ મારગ ગદ્યો બાત. પૂ. ૧૩
 નાથ પટખંડ મેઢનીનો, નમે સુખ વર બાસ;
 આલતો કેટલેકે દિને, આબ્યો અયોધ્યા પાસ. પૂ. ૧૪
 લાખ ચોરાસી ગજ તુરી, રથ તેટલા એજ લાખ;
 ભટકોટિછતુ દીપતા, જેહની સબલી સાખ. પૂ. ૧૫
 પહેલા પ્રયાણા કિવસથી, પટખંડ સાધી રાય;
 સાઠ સહસ્ર વરસે વહી, આબ્યા નગર સુહાય. પૂ. ૧૬
 ચક્રી વિનીતા બાહિરે, સેના સહુ તિહાં રાખી;
 નગરી સુરીને કારણે, અષ્ટમ તપ કર્યો દાખી. પૂ. ૧૬
 પારણે કીયો ચક્રધર, ઉછવ કીયો સુવિશેષ;
 ઘર ઘર તોરણ બાંધીયા, કીધો નગર પ્રવેશ. પૂ. ૧૭
 બહુ ચક્ષુ ખેચર આવીયા, નૃપ આમન્યા પ્રસાણ;
 રત્નોદય મંડપ માડીયો, છણુ વિશે ઉગે ભાણ. પૂ. ૧૮
 દ્રહ્યકી વલિ સિન્ધુના થકી, આણીયો તિરથ નીર;
 મૃદુ મૃત્તિકા વલિ વાલુકા, આણી મૂક્યા તીર. પૂ. ૨૦
 આવીયા પોષધસાલીમાં, તપ કીયો અષ્ટમ તામ.
 એ રાજ્ય પામ્યો તપ થકી, નંદેપણિ તપ પામ. પૂ. ૨૧
 સર્વ ગાથા. ૩૬.

કુંડા.

રત્ન સિંહાશન પૂર્વ દિશા, એઠા ભરત વિશેસ;
 પૂર્વ દિસિ સોપાને ચઢી, નારી સહિત નરેસ. ૧
 સહસ્ર બત્રીસે રાજવી, આસન એઠા તેહ;
 ઉત્તર દિશિ સોપાને ચઢી, પરમ ભક્તાસુ કનેહ. ૨

પ્રત ઇચ્છે તુજ લાણી, પૂછો એમ નરેસ;
 તે કહે' પ્રત આદર', એ લાઈ દો આદેશ. ૨
 ચક્રી કહે ધન્ય બહેનડી, વિરની સુખ સંસાર;
 પુત્રી મોટા બાપની, ચુકતો એહ વિચાર. ૩
 વિષય જાણમાં સુંદરી, તું ન પડી બુદ્ધિવંત;
 તુચ્છ રાજ્ય સુખ લોલપી, હું પડીયોર દેખંત. ૪
 ભરતરાય ઉછવ કરી, જઈ રિષભ છન પાસ;
 પ્રત લેવરાવ્યો બહેનને, અધિકે મન ઉલાસ. ૫

ઢાલ-ઊલી લાવલ દેરાણી અરજ કરે છે એહની
 એ-દેશી. ૧૬.

અંગીકાર કરાવણુ આણુ, નિજ બાંધવ પ્રતિ રાજહો; લ.
 ભરતેસર લાખે મ્હારી આણુ વહુજ્યો, આણુ વહેજ્યો મનિ, લ.
 આઈ મિલેજો, જેમ લોગવે સુખ તાજોહો. લ. ૧
 દૂત અઠાણુ' ભરતે' મોકલીયા, તિહાં જઈ કર્યા અ'દેસાહો; લ.
 દૂતતણી તે ચુક્તિ સુણીને, આકુલ થયા વિસેસાંહો. લ. ૨
 હવે વિચાર કિસો કહો'કીજે, માની મનમાંહિ ચિતવેહો; લ.
 તાતલાણી આલ્યા પુછણુ કાજે, અષ્ટાપદે ગયા વિનિતેહો. લ. ૩
 તાત તુમે' દીક્ષા આદરતાં, અમને રાજ્ય સમાયોહો; લ.
 અમથી અધિકે જોગ જાણીને, ભરત અયોધ્યા થાયોહો. લ. ૪
 ષટખંડ અખંડ ભરતના ભરતઈ, પોતાને વસિ કીધાહો; લ.
 દાવાનલની પરિ તે અતૃપ્તો, ચાલે નહી પ્રભુ સીધાહો. લ. ૫
 તેહની આણુ તાત ન વહિસું, રાજ્ય વિના થણુ રહિસુંહો; લ.
 ચિત લગાવી સાહિબ લક્ષિત તુમ્હારી, કરિસું તુમ પગ મહિસુંહો. ૬

- જયેષ્ઠ ભાઈરે હવણાં ગર્વ ભરાણો, વાંછેછે રાજ્ય અમારોહો; ભ. ૭
- મૂલ થકી નિજ વયરીનેઈ હણીઈ, ક્ષાત્ર ધરમ તે સંપેહો. ભ. ૭
- વયરીતો આજી થયો ભરત અમારો, રાજ્ય ગ્રહે બલવંતોહો; ભ. ૮
- તાત કહો તેહને અમે કેમ હણીએ, તેહને કંટક અંતહો. ભ. ૮
- સ્વામી કહેરે રાગ દ્વેષજે બયરી, નિશકિન રહે છલ જોતાહો. ભ. ૯
- પુન્ય મહાનિધિ સર્વ લે જાઈ, પાસે રહી દે ગોતાંહો. ભ. ૯
- ક્ષતિ ખડગ નિજ હાથ સંભાહો, ધીરજ ખેડો ધારોહો; ભ. ૧૦
- સીલ સંગ્રહ ભાઈ તુમે પહિરો, ભાવ વૈરીને મારોહો. ભ. ૧૦
- તે સહુ પ્રભુની એહવી વાણી મુણીને, રંગાણી મત રાગઈહો; ભ. ૧૧
- તુરત પિતાને પાસેં મત આઠરીયે, અક્ષય મુખ હવે માગેહો. ભ. ૧૧
- ફૂત થયા વિધિ તેહવો નિહાલી, પાછા વરી ઘરી આવ્યાહો; ભ. ૧૨
- ભરત ચક્રી ધ્યાને કરજોડી, વાત સહુ સંભલાવેહો. ભ. ૧૨
- તે ભાઈના સહુ પુત્રનેતોડવી, નિજ નિજ રાજ્ય સમાપ્યોહો. ભ. ૧૩
- ચક્રી વિચારે આણુ સહુને મનાવી, સહુ સેવક કરી થાપ્યોહો. ભ. ૧૩
- અન્ય દિવસ નૃપ ભરતને પાસે, આવી સુખેણુ સેનાનીહો; ભ. ૧૪
- ચક્ર રત્ન પ્રભુ શસ્ત્રસાક્ષાયે, પેસે નહીં અભિમાનીહો. ભ. ૧૪
- કેઈક વીર મહા અભિમાની, ભૂતલમાંહે આછેહો; ભ. ૧૫
- ઘરી મુરો તોરી આણુ ન માને, રહીયો કેઈ પાછેહો. ભ. ૧૫
- તુજ બ્રાતા અભિમાની બણું છું, બાહુબલિ બલધારીહો; ભ. ૧૬
- એક અનેક મહા મુધ છપે, જોવા ચિત્ત વિચારીહો. ભ. ૧૬
- નિર્ધાત તેહતણા ભુજ દંડનો, દેવેન્દ્ર વજ્ર સરિખાહો; ભ. ૧૭
- એરૂ સરિખા મ્હોટા પર્વત તેહને, ચુર્ણ પમાડે એહવો ઇચ્છોહો. ૧૭
- આતરમાંહે તેતો કિણુ હિન માણે, એહવો છે તે સૂરોહો; ભ. ૧૮
- સોલમી ઠાલ થઈ બીજા ખંડની, કહે છન હર્ષ સનૂરોહો. ભ. ૧૮

સર્વે ગાથા, ૪૦૬.

દુહા.

તે દિગ્ વિનય કરી પ્રભુ, પટખંડ સાધ્યા જેહ;
 વૃથા અનુજ સાધ્યા વિના, સુરને દુર્જય તેહ. ૧
 તેહને નૈવ ઉવેખવો, તે ભાઈ નઈ જાણિ;
 દેહ વ્યાધિને મૂલથી, છેદી જે દુખાંણિ. ૨
 ભરત નરિસ સાંભલી, સ્નેહ કૈયં વાસે હોઈ;
 મનને આલોચી કહે, સુખેણ હેતુ જોઈ. ૩
 એ અવગત જો... જો... જો... શકે મુજ મેન મેણ;
 વર ન માને આગન્યા, તિણ મન કોથ વસેણ. ૪
 લધુ ભાઈસું કુંમતા, મનને આવે લાજ;
 વલી ચક્ર નવિ વીસમે, અભિલાષા યુધ કાજ. ૫

હાલ-સહીયાં મોરીરાજીલ લીમ વધાઈ લે-એ દેશી ૧૭

સમય લહી એહવો કહે, ભરતાધિપને તામહો;
 મંત્રીવાલા નાન્હા પાણી મહારાયણ, પાડે સંકટ કામહો. મ. ૧
 મોટા જે આજ્ઞા દીયે, નાન્હા લયે સિરધારિહો;
 વા'લાસ્વામી સામાન્ય નરને પણ ધરે, એ વર્તે આચારહો. વા. ૨
 મોટા પા'ડ ચઢાઈવો, ફૂત મૂકીને રાજહો; વા.
 તે આગન્યા સહિસે નહિ, જેમ અષ્ટાપદ ગાણહો. વા. ૩
 ચહેલા વિનય કરો તુમે, નાન્હા નાનોપિ રાયહો; વા.
 લોકાપવાદ દ્વિ સહુ, જન કાસી જીમ થાયહો. વા. ૪
 સચિવ ઉક્તિ એહવી સુણી, નૃપ પડિત ગુણ જાણહો; વા.

- આપી આસીધ સુવેગને, બાહુ બલ પ્રતિ જાણુહો. વા. ૫
 ક્વામી સીખ લેઇ કરી, રથ બેસી તિણવારહો; વા. .
 અલ્યો સુવેગ ઉછાહસુ', આઉ કાજ સમારિહો. વા. ૬
 રાસલડાલો બોલીઉ, કારિજ સિદ્ધિ ન થાઇહો; વા. .
 ધૂલી પડે મુખ તેહને, વાળે સાહમો વાયહો. વા. ૭
 કૃષ્ણ સર્પ આગલિ ગયો, ચમના દંડ સમાનહો. વા. .
 માઠા સુકન થયા સહુ, જેહથી ન લહે માનહો. વા. ૮
 બીજો ખંડ પટખંડથી, અખંડલછિ નિવેશહો. વા. .
 સોલા ઈંદ્ર નિવાસની, આબ્યો બહુલી દેશહો. વા. ૯
 કામ કામે ગામે ઘણા, શાલિતણા રખવાલહો. વા. .
 શ્રીયુગાદિ છનવરતણા, ગામ ગામ ગુણ માલહો. વા. ૧૦
 બાહુબલ બલ વણુવે, ઉત્તર ત્રિલોચન માંહિહો. વા. .
 ગામ નરસીમા વિષિ, સાંભલિ અચરિજ થાયહો. વા. ૧૧
 દેશ સચલ બાંધી કરી, વેગવાન સુવેગહો; વા. .
 તક્ષશિલા આબ્યો તિહાં, બાહુબલિ નૃપતેગહો; વા. ૧૨
 ક્ષણ રાકયો તિહાં પોલીએ, કીધ બહિતિહાં જાઇહો. વા. .
 આજ્ઞાઈ માહે ગયો, દીઠી સલા સુહાઇહો. વા. ૧૪
 ભય પામ્યો નૃપ દેખિને, તેજ સદ્યો નવ જાય હો. વા. .
 ભૂમી શીશ લગાવતો, લાગો મહીપતિ પાયહો. વા. ૧૫
 હવે તેહને બહુલી ઘણી, વાણી સરસ ગંભીરહો; વા. .
 બોલાબ્યો બહુ આદરે, પૂછે સાંભલી વીરહો. વા. ૧૬
 ભાઈ ભરતને ક્ષેમ છે, જેમ મુજપિતા સમાનહો; વા. .
 પુરી અયોધ્યા કુશલ છે, સ્વસ્તિમતી સુમધાનહો. વા. ૧૭

સહુ પ્રજાને શેમ છે, તાત પાલી ચિરકાલહો; વા. ૧
 ષટ્ખંડ અખંડ વિજય થયો, એમ પૂછ્યો ભૂપાલહો. વા. ૧૮
 આહૂબલી પૂછી રહ્યો, પ્રણિપતિ કરી સુવેગહો; વા.
 વચન કહે એમ બીહતો, ચિત્ત વિભાસી વેગહો. વા. ૧૯
 આયે તાસ પ્રસાદથી, કુસલ અપર ધરિ રાયહો; વા.
 તો તુજ જ્યેષ્ઠ બાંધવ ભણી, કેમ કુસલ નવિ થાયહો. વા. ૨૦
 તાહરોજ્યેષ્ઠ જેહનો ધણી, પુરી વિનીતા બણિહો; વા.
 તેહને કાણુ ઉપદ્રવ કરે, કેહનો નચલે પ્રાણુ હો. વા. ૨૧
 એહે જેહના અરિભણી, ચક્રરત્ન સ્વયમેવહો; વા.
 કુસલ તાસ પરજા ભણી, સદા સદા નર દેવહો. વા. ૨૨
 ષટ્ખંડ વિજય તે આગલિ, કાણુ રહેવા સમર્થહો; વા.
 સુર અસુર સહુ મિલી, સેવા કરે પસંધહો. વા. ૨૩
 આકુસલતાસનથી કેમે, દેવ તણો અવતારહો; વા.
 હાલ સતરમી બીજા ખંડની થઈ, છનહર્ષ વિચારીહો. વા. ૨૪

સર્વગાથા. ૪૩૮. દુહા.

યક્ષ લક્ષ સેવા કરે, ભૂપ વિદ્યાધર દેવ;
 તો પણુ મન ન ગમે કેમે, નિજ બાંધવ વિણુહેવ. ૧
 દિગ્વિજય આબ્યા કરી, દ્વાદશ વરસ પ્રમાણુ;
 રાજ્ય અભિષેકે તેડીયા, ભાઈને હિત આણિ. ૨
 તે વિકલ્પ મન ચિંતવી, તાત સમીપે બય;
 મત લીધો કીધો ભલો, તેહના નમીએ પાય. ૩
 તે તો કાયાને વિષે, થયા નિરુપદ નિરીહ;

હુવે તુજને મલવા ભણી, ઉત્કંઠા નિસ દીહ. ૪
એહ દેહિ તું તેહને, નિજ સંગમ ભવ મુખ;
રાજ્ય તાસ બંધવ વિના, કરિ જાણે છે દુઃખ. ૫

કા. આટંકિ કંઠણો લીયોરી નણુંદી ઘરકી રહો
મોરી બાંહ એ દેશી. ૧૮.

વૃદ્ધ બાંધવ મુકુલીણનેરે, સાહિબા તાતપરે પૂજનિક;
રાજન પ્રેમધરો અરે, નિજ બાંધવ સું આઈ. રા.
વિનયવંત તુજ સારિબારે, તે કેમ લોપે લીક. રા. ૧
સેવા કરતા તેહનીરે, સા. તુજને લાજ ન કાંઈ; રા.
જેહને સર્વે દેવતારે, સા. ચરણ નમે ચિત્ત લાઈ. રા. ૨
ઇતલા કિન આબ્યો નહીને, સા. શંકા મ કરિસિ એહ; રા.
સહિસ્યે જેષ્ટ નિકષ્તનોરે, સા. સહુ અપરાધ દનેહ. રા. ૩
તાહરા સંગમ મુખ થકીરે, સા. વધસે પ્રીતિ અપાર; રા.
સગલા કષ્ટ નિરવારસેરે, સા. અધિક રાજ્યહાતાર. રા. ૪
મુજ બંધવ ઇંમ ચિંતવીરે, સા. નિર્ભયમત હુઇરાય. રા.
દેમભણી શાંતન કરે, રાજ્ય ધર્મ કહેવાય રા. ૫
સકલ સૈન્ય ફરે રહોરે, સા. બલી ઉચકી એક; રા.
સંગમે કોણુ સાહસ કરે, સા. કંઠ પાણી મુવિવેક. રા. ૬
સહસ ચોરાસી જેહને, સા. સમરાંગણુ ગજરાજ; રા.
જંગમ પર્વત સારિબોરે, સા. તીન જીવન સીરતાજ. રા. ૭
તાસ તુરંગમે તેટલારે, સા. વારિધિ જાણે કલ્લોલ; રા.
પાર નહી સેના તણોરે, સા. મુલટરણાંગણુલોલ. રા. ૮

સુર તસ સમર ન સહિ મકેરે, સા. અખંડ બલવંત; રા.
 અર્ધાસન સુરનો ધણીરે, સા. આપે પ્રીતિ ધરંત. રા. ૯
 રાજન રાજ્ય જીવતબ્યનીરે, સા. જો ઇચ્છાતુ હોઈ; રા.
 તારે ભૂરતાધિપ રાયનોરે, સા. ચરણ કમલતું જોઈ. રા. ૧૦
 ઇંમ સુણીવચન સુવેગનાંરે; સા. બાહુબલિ તિથિવાર; રા.
 નિજ લક્ષ સામે જોઈનેરે, સા. બોલ્યો યમ આકાર. રા. ૧૧
 દૂત ખરો તું વાગબોરે, સા. નિજ પતિ કરવા કામ; રા.
 હિતકારી તુજ ન હવેરે, સા. એહ વચન પર કામ. રા. ૧૨
 જ્યેષ્ઠ બાંધવને સેવીઈરે, ઇહાં કેઈ નહિ સંદેહ; રા.
 જ્યેષ્ઠ તાત જેમ માનીએરે, સાકુલવંતનો કરમ એહ. રા. ૧૩
 ગુરૂત્વ ગુણે ગુરૂસેવીએરે, સા. નમીએ તેહના પાય; રા.
 ગુરૂ જો અગુરૂપણે હવેરે, સા. તાસ સેવ્યા સું થાય. રા. ૧૪
 લીધો જીણિ લઘુબંધુનોરે, સા. એહવો બલિકવીરાજ; રા.
 જોવો તાસમોટાપણેરે, સા. કીધો એહવો કાજ. રા. ૧૫
 તેપણ સુત નિજ તાતનોરે, સા. હુંતા મહાબલવંત; રા.
 જ્યેષ્ઠ સંઘાતે મૂંઝતારે, સા. લાજેંકલહ કરંત. રા. ૧૬
 વૃદ્ધ લાઈ લાજે નહીરે, સા. અમને આવે લાજ; રા.
 ઇંમ ચિંતવિ વ્રત આદ્યેરે, સા. ચરણે શ્રીજીનરાજ. રા. ૧૭
 જૂયતિ સેવે તેહનેરે, સા. અગ્નિપ્રી આસા જસ;
 રાજ્ય લીધો મુજ તાતજેરે, સા. તુષ્ટ ન સેવું તાસ. રા. ૧૮
 પિસુણ વીરને છોડતારે, સા. ભુટે ન કહેસે કોઈ. રા.
 બાંધવ રાજ્ય લીધો જીણેરે, સા. નિવજ નિર્ગુણ જોડ. રા. ૧૯
 તેહના આમાદિક તણેરે, સા. લાંબ ન કીધો કોઈ; રા.
 સુજ અપરાધ હેડે ધરીરે, સા. ફાકટ વાપરી હોઈ. રા. ૨૦

ભાઈ કાઢ્યા રાજથીરે, સા. કપટી કપટ કરેહ; રા.
બીજે ખંડ અઢારમીરે, સા. ઢાલ પૂરી થઇ એહ. રા. ૨૧

સર્વ ગાથા, ૪૬૪.

કુહા.

જ'યે એહ સુત તાતનો, નામે સુરપતિ તાસ;
એસાણે અદ્ધાસણે, તે પ્રભાવ નહિ તાસ. ૧
કિમ્મુ' મુખેણુ સેનાપતિ, ભરત કિમ્મુ' મુ ચક્ર;
સમરાંગણુ મિલીયા વૃથા, લીર ન આવે તાસ. ૨
ખાલ કીડા અભ્યાસમે', ગંગાવેલૂ માંહિં;
તેહને નભ ઉછાલતો, કૃપા લીય'તો સાહિ. ૩
તેમ્મુ' એહને વીસર્યો, રાજ્ય મહે' તો ફૂત;
તુજને મુ'કયો મુજ કહે, ઉંપાડણુ ધરસુત. ૪
મુજમ્મુ' રણ કરતાં થકાં, બસે સૈન્ય પ્રચંડ;
ભરત નરેસર એકલો, સહસે મુજ ભુજદંડ. ૫

હાલ-મુનિ માન સરોવર હંસલો-એ દેશી. ૧૬.

જઈ તુંરે ફૂત અવધ્ય છે, ન્યાય જે રાજનોરે;
ફુન'ય સંભવ ફલ હવે', નિજ વાણી અપ માનોરે. ૧
ભાષે' ખાહુબલ હુતને, મનમે' થયો ભય બ્રાંતારે;
નિજ ભવતબ્ય લેઈ કરી, યાનક થકી ઉછં'તોરે. ભા. ૨
કિશિ ભેષે મતિ બીહતો, નયણુ ચલાચલ બસોરે;
અલ્યો ચરણુ નિજ વસમ્મુ', માવે હૃદય ન સાસોરે. ભા. ૩

- રાયથકી કુમારોથકી, બીહતો ચક્ષુ છિપાવેરે; .
 દૂત સુવેગ સલાથકી, નીકલી ન લખાઈરે. ભા. ૪
 કેડે આવીને રખે હણે, ખડીક મનમાંહિ રાખેરે;
 નિજ રથચઢીયો ઉતાવલો, વાનર જેમ તરૂ સાખેરે. ભા. ૫
 બાહુબલવિષ્ણુ રાજવી, કોઈ ન પૃથ્વી માંહેરે;
 એહની કરે ખરોખરી, ભાષે લોક ઉછાહરે. ભા. ૬
 એતલો કાલ ગયો હતો, કિહાં ચક્રી કિહાં કાંમેરે;
 મટ ખંડણુ ભરત સાધણુભણી, ગયો હુતો તિણુ કામેરે. ભા. ૭
 તિણુ મૂક્યો બાહુબલિભણી, દૂત કોને સા માટેરે;
 સેવા કરવાને કારણે, બોલાવણુ સિર સાટેરે. ભા. ૮
 ઉંઘીર મંત્ર જાણે નહી, સૂતો સાપ જગાવેરે;
 ગ્રામે કર્માનુસારિણી, બુદ્ધિ મનુષ્યને થાઈરે. ભા. ૯
 ચૌર મુખોદિત માર્ગે, સાંભલતો એમ વાતોરે;
 રથ ખેસી આલ્યા નગરથી, ચિંતે મુકેટલી ધાતોરે. ભા. ૧૦
 ભુજ આસ્ફોટ મુલતતણા, આશ્રુધ વિવિધ નચાવેરે.
 સિંહનાઢ સુણી વીરના, હયરથ ત્રાસ લહાવેરે. ભા. ૧૧
 દૂત તહા મન બીહતો, પુરથી બાહિર નીસરીયોરે;
 જેમ હરિ મુદ્ધથી હિણુલો, નાસે ત્રાસે ભય ભયેરે. ભા. ૧૨
 બાલક પ્રિણિ રણુ કારણે, હાથ ધરે હથિયારોરે;
 ઢેખી નિજ ચિત્ત ચિંતવે, દૂત સુવેગતિ વારોરે. ભા. ૧૩
 વાસે દૂધ બાલક મુખે, મુધ કરવા ઉજમાલોરે;
 ભૂમિતણો ગુણુ એકિમુ, કે ગુણુ કિમુ ભૂપાલોરે. ભા. ૧૪
 ભૂમિપતિ થાય જેહવા, પ્રજા પણ તેહવી થાયરે;
 મહાતમ એસ્વામી બલતણો, તેભણી સૂર કહેવાયરે. ભા. ૧૫

ખાહુખલના ખહુ રાગીયા, મુલટ સહુ સજ થાઈરે;
 વઢવા ભરતનંદેસમુ', નિજ ખલ માંહિ મનાવેરે. ભા. ૧૬
 ધર્વતના પણ રાજવી, ભક્ત ખાહુખલ કેરોરે;
 સજજ થયા રણ કારણે, શાસ્ત્ર ધર્યા અધિકેરાંરે. ભા. ૧૭
 ચક્રીથી એહને કિમુ', ઉછર્ડ હીસે છે એ રાજેરે;
 ફેકટ એ વયરી કર્યા, એ આગલિ તે ભાંજેરે. ભા. ૧૮
 મનમે' એમ આલોચતો, વેગે' સવાયોરે;
 કેટલેક દિવસે તિહાં, સીમ અયોધ્યાને આયોરે. ભા. ૧૯
 લોલો નિજનિજર મુત પિયા, અમુખ અનાતુર ભારોરે;
 ગઢમાં આણો ઉતાવલો, આળ્યો ફૂત વિચારોરે. ભા. ૨૦
 ધાન કાચા પાકા દ્યો લુણી, ધાતો ભુઈમાંહિ લેધરે;
 બતાં કાંઈક ઉગરે; લોક કહે એમ કંઈરે. ભા. ૨૧
 ચિતા નારિ અપત્યની, સાકરો દુવણ અંગોહોરે;
 કોપો ખાહુખલિ રાજવી, ગઢનો પણ કરે ભંગતોરે. ભા. ૨૨
 એ આગલ ખલ કે નહિ, એ ખલવંત ભૂપાલોરે;
 બીજા ખંડની ઓગણીસમી, થઈ છુનહર્ષ એ ઢાલરે. ભા. ૨૩
 સર્વ ગાથા, ૫૬૧,

કુંહા.

એહવી આમ્ય ગિતા મુણી, ફૂત ચિંતવે ચિતિ;
 મુજથી આગલિ વારતા, આવી લોકસ ભીતિ. ૧
 વચન ખાહુખલિ સ્મરતો, ફૂત મુવેગ મુભાય;
 નયર અયોધ્યા આવીયો, પ્રણમ્યા, સ્વામી પાય. ૨
 ચક્રી દેખિ મુવેગને, પામી હર્ષ અપાર;
 પૂછે મુજ માંધવભણી, કુસલખેમ મુવિચાર.— ૩

હસ્ત કમલ ભેડી કરી, હૃત સુવેગ વિચાર;
 સંભક્ષાવે આ મૂલથી, બલ પ્રાકમ અહંકાર. ૪
 કરૂં વિરોધ ન બંધસુ, લાપે ચક્રી એમ;
 દેસ સહુ ફિરિ સહુ ભેધએ, પણ ન મલે લાઈ પ્રેમ. ૫
 ઢાલ-રામ યદકે બાગ ચાંપો મોરી રદ્યોરી
 એનની દેશી. ૨૦.

એ સહુ સંપદ રાજ્ય, પુન્યઈ આઈ મિલેરી;
 પણ ન મિલે નિજ બંધુ, ભેવે ફિરિ સધલેરી. ૧
 દાન વિના જેમ વિત્ત, મુખ જેમ નયણ વિનારે;
 વૃથા મંત્રિ વિણ રાજ્ય, વિણ બંધુ જગવૃથારે. ૨
 શ્રવિત તે અપ્રમાણ, તે ધન નિધન સમોરી;
 બંધુ ભણિ ઉપગાર, ન થયો પશુ ઉપમોરી. ૩
 તે પણ પતિત સમાન, રાજ નેજન વિરાજે;
 ઇચ્છા ગોત્ર વિધાત, કીજે રાજ ન કાજે. ૪
 હસસે લોક નિસત્વ, મુજને એમ કહેસેરે;
 લઘુસુ કરતા યુધ, કિમ હું જસ લહિસુરી. ૫
 સેનાની કહે તામ, બ્રાતા પણ હણીઈ કરી;
 જે કરે આજ્ઞા ભંગ, વૈરી તે ગણીએરી. ૬
 બહાલો વૈરી હોઈ, અવસર દુઃખ આવેરી.
 રાજ રોગ અંગભૂત, વધ્યો દુઃખ વ્યાપારી. ૭
 કરવો નહીં વિલંબ, શ્રી ભરતેસર રાયા;
 કોપ ચઢાવ્યો ભૂર, યુદ્ધ ભંભા દિવરાયો. ૮
 અતુરંગ સેનાયુક્ત, ચક્રીતુંગ સંચરિઉ;
 પ્રહુતા બહુલી સીમ, કટક જઈ ઉત્તરીયા. ૯

- અંગા તટ પ્રાસાદ, તિહાંજન ભૂપ નમેરી;
 દેખી મુનિ વૈરાગ્ય, કારણ ચિત્ત રમેરી; ૧૦
- નમિ વિનમિકહે સાધુ, તૈપૂર્વે છત્યારી;
 હું વિદ્યાધર તાસ. સેવક શુભકી તારી. ૧૧
- રૂપભજનોસર પામિ, નગરાદિકુ છોડીરે;
 લીધો વ્રત સ્વામીજય, રનેહની ગાંઠ તોડીરે. ૧૨
- કિહાં હવણાં છે તાત, પૂછે ઐમ રાજારે;
 મુનિ કહે મુણિ ચક્રેશ, કહું અચરિજ તાંજ. ૧૩
- સ્વામી શ્રી પ્રલોધાન, સારે સુર સેવારી;
 તિહાં આબ્યો ધરણેંદ્ર, અનંત સહિત તમવારી. ૧૪
- કર જોડી ધરણેંદ્ર, પૂછે પ્રભુ ભાસોરી;
 સહુ સુર થકી અનંત, કેમ લલો રૂપ ખાસોરી. ૧૫
- હું તો અધમો જોહુ, ઇહાંથી ભવ ચોંચેરી;
 જાતિ તણો આહીર, મુનિ પીડ્યો જેમ વૈરી. ૧૬
- મરી નર્ક ગયો તેહ, વેદ ન વિવિધ બહીરે;
 તિહાંથી કષ્ટી વિપ્ર, થયો સુઆમ સહીરે. ૧૭
- તિષ્ઠ પૂછ્યો સુવ્રતાજ્ય, મુનિભવ પૂર્વ કહેરી;
 તે મુનિ દીધો દુખ, પીડા કષ્ટ લહેરી. ૧૮
- આરાધી જઇ સાધુ, પણ નવિરાધી જે ક્યારે;
 કેંડે આવે પાપ, તેવા દુઃખ લહીજેરે. ૧૯
- મુનિ સનમાને જોહુ, ગતિ સ્વર્ગાદિ લહેરે;
 અસમાન્યો મૂલાશિ જેમ, કુલ અનંત લહેરે. ૨૦
- કરજોડી તે વિપ્ર, મુનિને ઐમ ભાષેરે;

વીસ થઇ બીજે ખંડી, હાલ એહુ આખરે. ૨૧
સર્વગાથા ૬૧૭.

કુહા.

હવે પૂછે મુનિવર ભણી, રાગ વિધ્વંસો પાય;
મુનિ કહે શત્રુજય ગિરિ, સેવી જે ચિત્તલાય. ૧
રાગદ્વેશ મૂકી કરી, સમતા રસ ધરિ ચિત્ત,
તિહાં તું કર્મ કાય કરી, થાઈશ રોગ રહિત. ૨
વજ્ર સરિખા કર્મ જે, જીમ તપ સામું કાંઈ;
તેમ સેવા ગિરિ રાજની, સઘલાં પાતિક જાઈ. ૩
પ્રાપ્તે પાપ તજી કરી, તિથે વપિણિ ઇણિહાણિ;
જાઈ મુગતિ તણે ધરે, મહિમા હામ વિરામ. ૪
સિંહ અગ્નિ જલની, પિસરપ મુદ્ધજદ્રિપ ભૂપાલ;
ચોરિ મારિના ભય સહુ, સ્મરણથી વિસરાલ. ૫
ઉત્ત તપ સાપ્રહાયર્યથી, જે લહીએ ફલસાર;
શત્રુજય વસતાં થકાં, તે લહીએ નિરધાર. ૬

હાલ—રાજા જે મિલે. ૨૧.

મુનિ મુખથી સુણી, વાડવ તેહ.
પુંડર ગિરિ ગયો ધરિય સ્નેહ. રાજા સાંભલો. ૧
ગિરિનો મહિમા અધિક અપાર, રાજા સાંભલો.
સાધુ કહ્યો તેમ કીધો જાઈ, અનુકરે રોગ વિજીત થાય. રા. ૨
તીર્થ ઉપર આવ્યો રાગ, વલિ વિશેષ ધર્યો વૈરાગ; રા.
અણુસણુ લેઈ કરી અનંત, થયો અદ્ભુત દ્યુતિ દેહ ધરંત. રા. ૩
તીર્થસેવા પરભાવે જાણિ, એ ભવથી ભવતૃતીય પ્રમાણ; રા.

- લહસે શિવપુર કર્મ અપામ, અનંત ચતુષ્ટય છહાં કહેવાય. રા. ૪
- એહવું સાંભલિ નાગ અનંત, શત્રુઙ્ગજય ગયો હર્ષ ધરંત; રા.
- હું પણ સાગ્રહ તાસ અવસ્ય, એ સાથે ગયો તિર્થ ઉદિશ્ય. રા. ૫
- અષ્ટાન્હિકાતિહાં ઉછવ કીધ, સુરભવનો તિણુ દહાવો લીધ; રા.
- નિજ ઠામ ગયો રાજકુમાર, હૈયડે તિર્થ સ્મરણુ ધાર. રા. ૬
- તીર્થ શ્રી શત્રુઙ્ગજય જોઈ, એ સરિખો નહીં ત્રિભુવન કોઈ; રા.
- દરસણુ દરસણુ કરતાં બસ, દૂર આપદ જાય નાસી. રા. ૭
- પુણ્યે તિર્થ લહીયે એહ, લેટયાં ભવનો લહીએ છેહ. રા.
- એહનો મહિમા અનંત અપાર, સુર શુર પણ
પામે નહિ પાર. રા. ૮
- તીર્થતીર્થભમતા રાય, છણુ તમ આળ્યો ધણુઠાય; રા.
- ઈહાં તુજને ઢીઠો ભરતેશ, વાત કહિ તીર્થ લવલેસ. રા. ૯
- શ્રીબાહુબલપુત્ર રતન, સોમ યશા નામે ધન ધન; રા.
- તિણે કરાળ્યો એ છનગેહ, રૂપલ દેવનો ધરી રનેહ. રા. ૧૦
- શ્રીશુ ગાદિ છનવર જંગલીસ, સુર સુરપતિ નામે જસસીસ; રા.
- તું પણુ લેહનો સુત શુણુવંત, નયણે ઢીઠો મન ઉલસંત. રા. ૧૧
- સાંભલિ મુનિવર વયણુ રસાલ, શત્રુઙ્ગજય સ્મર્યો ભૂપાલ; રા.
- રૂપલ સ્વામીનો પણુ ધરે ધ્યાન, મુનિવરને વંદે દઈ માન. રા. ૧૨
- મુનિ ગયો આશિષ તાસ, ચક્રી આળ્યો નિજ આવાસ; રા.
- વાત સુણી બાહુબલિ તામ, આળ્યો ભારત કરિ
રણુ સંગ્રામ. રા. ૧૩
- સિંહનાદ કીધો તિણુવાર, વાળ્યો હૈયડે કોધ અપાર; રા.
- વગડાળ્યા લંલા નિશાણુ, પડે સાંભલિને કાયર પ્રાણુ. રા. ૧૪

સૈન્ય ભરતનો અપણ કાજ, સુભટ મહ્યા કરતા અવાજ; રા.
 શાસ્ત્ર લેઈ ફલહલતા હાથી, ઘા તણુ ભરતેસરને બાથ. રા. ૧૫
 બાહુબલનો ખલ અસમાન, એહના ભુજ લાગ્યા અસમાન; રા.
 લોલો ભરત ન બાણે સાર. પણ એણિ આગલ થાસે હાર. રા. ૧૬
 સાધ્યો ભરત ચઢ્યો અહું કાર, કિણુંહી મનાવી નહીં તિહાર; રા.
 તિણુ આબ્યો અંગ ધરિઉછાહ, પણ વિખર હુવેગોહ. રા. ૧૭
 કિહાંઈ કથાઈ કાલધાર. તુરત પ્રાણુતો કરે સંહાર; રા.
 અપશકને આબ્યો છે એહ, કિમહિ કુસલેં બાયેગેહ. રા. ૧૮
 લોક સહુને મુખ એ વાત, બાહુબલીની બોલે ખ્યાત. રા.
 બીજા બંડની એકવીસમી ઢાલ, પુરી થઈ અન હર્ષ રસાલ. રા. ૧૯
 સર્વગાથા ૬૪૩.

ફુંહા.

ચતુરંગી સેનાસભ, તીન લાખ સુત બસ;
 સાર સૃજાર કીયા લાલા, કરવા અરિહલ નાશ. ૧
 શબ્દ દિશોદિશ વિસ્તર્યા, લાંલા સુર નીસાંણુ;
 આતંપત્ર મસ્તક ધર્યાં, બાણે અભિનવ લાણુ. ૨
 આમર વીળેં ચિહું દિશે, સોહે બસ સુર રાય;
 બાર સૂર્ય ઉગીયા, તેજ ન ખમાણુ બાય. ૩
 ભદ્રમંત ગજ ઉપરે, ચઢ્યો બાહુબલિરાય;
 બાણે ઉદિયાચલ શિખર, સુરિજ બેઠો આપ. ૪
 શુભ દિવસે શુભ મૂર્તિ, શુભ મંગલ જયકાર;
 બખતર મુખટે પહેરીયાં, સમરાંગસિ સિરદાર. ૫
 શ્રી બાહુબલિ ભૂપતી, લે જ નિજ પરિવાર;
 દેશ સીમા આવી કરી, ઉત્તરીયો તેણિવાર. ૬

હાલ-વાસપૂજ્ય જનવર ખારમા-એ દેશી. ૨૨

- હાંજી પ્રાત પ્રાત ખાહુબલ રાજ યોગી, સગલા સૈન્ય સમક્ષ.
 સિંહરથ સેનાની કીયો, નિજ સુત વૈરીનો વિપક્ષહો. હાં. ૧
- હાંજી પોતે રણપટ સીરધરોંજી, તેહને મહીપતી તામ;
 સોલા તેજ વધે-ઘણું, સુપસાઉ પિતાનો પામિહો. હાં. ૨
- હાંજી ભરતેસર પણુ આપણાજી, સહુ રાજવીયા સાખી;
 કીધ સુખેણુ સેનાપતિ ભંજે, આઠિ દલ કેધ લાખહો. હાં. ૩
- હાંજી દૂત મૂકી તેડાવીયાજી, ભરતે સહુ ભૂપાલ;
 મ્યૂર્ય યસાદિક આવીયા, સુત કોડિ સવા મચ્છરાલહો. હાં. ૪
- હાંજી નામ ગ્રહિ એકેકનાજી, કહે દેધ બહુ માન;
 ચક્રો વયણુ સુહામણા, તુમે સુમટ સુણો બળવાનહો. હાં. ૫
- દિગ્યાત્રા કીધી તુમેજી, જીત્યા સહુ ભૂપાલ;
 અમુર કિરાત વિદાધરા, મછરાલા બણે કાલહો. હાં. ૬
- હાંજી સામંત ખાહુબલતણાજી, સરિખો ન થયો કોઈ;
 વીર ઘણા છે એહને, કર્મસરણુ કર્મ ભેઈહો. હાં. ૭
- હાંજી સોમયથા એહનો વડોજી, પુત્ર મહાબલધાર.
 એક લાખ ગજ જેહને, રથ વાજી ત્રિલક્ષ યોધારહો. હાં. ૮
- હાંજી દિવ્ય શસ્ત્ર મહારથીજી, સિંહકરણુ પર પુત્ર;
 લક્ષ દ્રવ્ય મહાવીરતે, જીપે યુદ્ધમાંહિ એકત્રહો. હાં. ૯
- હાંજી ત્રીન લાખ કુમારમાંજી, સિંહ વિક્રમ કનીપાત;
 એકોપણુ અક્ષોહિણી, જપે એહવો બલીયાતહો. હાં. ૧૦
- કેવલ દિગ્જય મિસિ થયોહો, કિવી ભેવણુ મિસિ ખ્યાલ;
 યુદ્ધ ખાહુબલસુ' હવે, થાસે સહી આજ કાલહો. હાં. ૧૧

હાંલ ચક્રી વચનઝોમ સુણીલ, સહુને થયો રણકોડ;
 વીર સન્નદ થયા સહુ, આયુદ્ધ ધર્યા હોડહો. હાં. ૧૨
 હાંલ ચૌરાસી લક્ષ જેહનેલ, નિસહ પડે નીસાણુ;
 દિગ્ગજ શખ્દ સુણી થયા, નિશ્ચેષ્ટ રહિત જેમ પ્રાણહો. હાં. ૧૩
 હાંલ સૈન્ય શ્રી ભરતેશનેલ, પોડશલાખ અતૂર;
 ગ્રાણુ હણે વૈરીતણા, એહવા વાળે રણતૂરહો. હાં. ૧૪
 હાંલ કોડિસદા ચક્રીતણાલ, વિક્રમસાર કુમાર;
 સજ્જ થયાજય પામવા, ચાલ્યા અશ્વરથ ગજધારહો. હાં. ૧૫
 હાંલ તેમાંકિ સૂર્યયશા વડોલ, ત્રિલોક્ય વિજય લહંત;
 દશ લક્ષ રથ અશ્વ હાથીયા, દશ લાખી પદાતિ મહંતહો. હાં. ૧૬
 હાંલ દેવ્યશાને સિંહયશાલ, પૃથ્વિ વલી મેઘનાદ;
 કાલમેઘ સુમેઘસુ, કપિલો રિપુ મર્દન સાદહો. હાં. ૧૭
 કપિલ કેતુ મહાબલ બલીલ, વીરસેન મહાકાલ;
 ચંચલ લક્ષ રથ ગજ જુતા, પંચકોડિ સુભટ ભૂપાલહો. હાં. ૧૮
 હાલ ઇત્યાદિકે સુત ભરતનાલ, ભૂપ મહા બલવંત;
 આવ્યા નિજનિજ સૈન્યસુ, યુદ્ધ કરિવા ઉદ્યમવંતહો. હાં. ૧૯
 હાંલ સૂરસમુદ્ર જેમ ઉછલેલ, પૌંડ્રસ અંગ નમાય;
 શીખ ખંડની ખાવીસમી, અનહર્ષ ઢાલ કહેવાયહો. હાં. ૨૦
 સર્વ ગાથા, ૬૬૮.

કુહા.

ક્રીધો એહવો મંત્રણો, યુદ્ધ થશે પ્રભાત;
 લાંબી સુભટે દોહિલી, વરસ સમાણી રાત. ૧
 ક્યારે વાસર ઉગસે, ઉઠે વારંભવાર;

જો જોવા અસ્તાચલે, સૂર્ય કિરણ હજાર. ૨

ઉદ્યાચલની ચૂલિકા, ચઢીયો રવિ તત્કાલ;

ચુદ્ધ જોવા કારણે, કેમ લડસે ભૂપાલ. ૩

હવે મુખેણ સેનાપતિ, ગાજતો ઘન જેમ;

ભટકોટીસુ પરિવરે, સૈન્યાગલ થયો તેમ. ૪

બાહુબલિના સૈન્યમાં, સોમયશા મુખવીર;

સભ્ય થયા સહુ ચુદ્ધભણી, સૈન્ય સહીત ધરિ ધીર. ૫

ભર બાહુબલ રાજવી, શ્રીયુગાદિ છનરાય;

પૂજા કીધી અષ્ટધા, ઉત્તમ કિમ મૂકામ. ૬

જેહુ નૃપને આમર ઢલે, આતપત્ર જેહુ સીસ;

ચુદ્ધભણી ગયવરચડ્યા, હલસુ આલ્યા અધીસ. ૭

ઢાલ-કંઠખાંની. ૨૩

બાહુબલિ ભરત નૃપ ચુદ્ધ કરવા ચડ્યા,

કટકભટ મુભટ આઈ મિલીયા;

હુંસ મનમેં ઘણી અમર કરવા ભણી,

કીમહિ ભાજે નહી વીર બલીયા. ૧

લોહનારાચતૂણીરભારીયાં બિન્દે,

બાહુ બલિરાય નિજ પૂંકિ ધરીયાં.

આમ કરકાલ પૃષ્ઠ ધનુષ ટંકારાવ,

મુણુવિનભતારી કાણી ભભરીયા. બા. ૨

ગંધ હસ્તી મહા ભદ્ર કરતો મહેં,

તાસ ઉપરી વિશા મીશ ચઢીયો;

તૃણપરે વિસ્વને માનતો સિંહધ્વજ,

સાહમે ભરતસુ આઈ ચઢીયો. બા. ૩

- હરિતઅન્ધ એમ ચઢયો સોમયશારય સુત,
 સોહો આરૂઢઈ દુધરથ સવાઈ;
 બાહુબલિ આગલિ તે થયો મહાબલી,
 લીલિ મનમાંહિ આણી ન કાંઈ. બા. ૪
- દેખતાં દોહિલો હરસ કૃતાંત જેમ,
 કુમુદ્ધવજ કુંત સંયુક્ત સોહો;
 મહા યશાધીશ મહાવીર સિંહ,
 અન્ધ ચડિ દેખિ રણ સંઘણ ચિત્ત મોહો. બા. ૫
- સિંહરથ મહારથી સિંહધ્વજ આગલિ,
 જગત જય રથ તુરી બેસી ચલીયો;
 શસ્ત્ર ધરીયાં ઘણા નાસ વૈરીતણા;
 કરણ રણમાંહિ મહમસ્ત કિલીયાં. બા. ૬
- સિંહકણુ કુમાર અર્જુનપરે ગાજતો,
 મોરધ્વજ રાજ તો વંશકેતુ;
 કાલ દરરથ ચઢી સફલ માને ઘડી,
 વૈરી અહંકાર મદધૂમકેતુ. બા. ૭
- સિંહ વિક્રમ કુમાર રથ ચડી આવીયો,
 હંસધ્વજ સિંહ વિક્રમ વિરાજો;
 સર્વ સત્રુભણી જીવતાં દોહિલો,
 આવીયો ફ્રાજમાં વિઢણ કાજો. બા. ૮
- કુમાર સિંહાસનો નકુલધ્વજ સોહતો,
 સખલ રિપુ હલ પ્રચલ સમરગાહો;
 કાલાર્ગ રથે મહારથી બેસીને,
 આવીયો સર્વ આલિ ઉમાહો. બા. ૯

ઇત્યાદિકે સુત બાહુબલ નૃપતંત્રા,
 ભૂપ પિણ્ણિ મહાબલી યોધ તાભ;
 વાહુણે અથ ગજે રથે બેઠા કરે,
 શસ્ત્ર લીધા ચત્યા વિઢણ રાજ.
 હવે ભરતેસ સન્નાહ જગ ધર્યો,
 ઇંદ્રિનો વજ ભેદે ન માંહે.

બા. ૧૦

દેવ શૃંગાર સિરિ ટોપ પહિર્યો,
 નૃપતિ આવીયો સમરમાંહે ઉમાહે.

બા. ૧૧

જય પરાજય ઇસે' નામ તૂણીર બે,
 લોહ નારાય પરિપૂર્ણ ભરીયા;
 ત્રૈલોક્ય હંડકોહંડઃ વામે' કરે,

બા. ૧૨

રાય ભરતેસસુ વિસેસ ધરીયા.

દૈત્ય હાવાનલાભિધ પડગ બાંધીયો,

દિવ્ય હથીયાર પણુ અવર લીધ;

નામ સુરગિરિ દ્વિરહ ગાજતો મહ કરે,

બા. ૧૩

નૃપ ચડ્યો બાણવા સુંસ કીધ.

સુરથ પવન' જ્યોપરિ ચડ્યો સિંહધ્વજ,

ચક્રી સેનાપતી અનુજ તાસો;

ગરુડધ્વજ જઈ રહ્યો ખડગ કાલાનલો,

બા. ૧૪

અગ્નિ છુતિ કુંત ઉદ્યોત ભાસો.

સુત સત સવાઠેડિ ભરતેસ રાજ તણો,

તાસ વિઢમતણો પાર ન પાંવે;

સજ થયા ઉમદ્યા જય પતાકલી પણ,

સુધ કરવા ચલીયા આવે.

બા. ૧૫

- સૂર્યયશા તેહનો જ્યેષ્ઠ સુત દીપતો,
ત્રૈલોક્ય વિજય પામે સદાઇ,
દિવ્ય આયુષ ધરે નાશ અરિનો કરે,
શ્રીતિ મનમાંહિ આણે ન કાહિ. બા. ૧૬
- સૂર્ય હાસા સચ્ચંદ્ર ધનુષ હાથે ગ્રહો,
અંગ સજ્જાહ સુરસમોહ ધરીયો;
સૂરધ્વજ હરિત અશ્વ ગરૂડ રથ આરૂહે,
કેવીયા કાલ ભ્રમ ક્રોધ ભરીયો. બા. ૧૭
- જેહને દેવતા પિણિ ન ભીષી મકે,
દેવયશા મહાભલી દલી નાખે;
રવેત અસ્વરથ અડયો ભણિ પવંત અડયો
સિંહધ્વજ કુલતણી લાજ રાખે. બા. ૧૮
- તેહનો વીર લઘુ વીર યશાવીરવર,
ગરૂડધ્વજ આગલે જેહ ધારે;
વિકટ ધમધતુ વામ કર કાલીયો,
ત્રૈરીયાં આગલિ જેહ ન હારે. બા. ૧૯
- પુત્ર ચક્રીતણો નામ સુયશા ભણો,
પૂર્વગધ્વજ દુર્જય રથ વિરાજે;
રણ કરણ ધાવતા ભૂમિ કંપાવતા,
સિંહની પરિ અરિ દેખિ ગાજે. બા. ૨૦
- મેઘ ભ્રમ નાદ મેઘનાદ ચક્રીસુત,
તમ્બુચકેતુ મહાબાહુ લાણીયે;
ધનુષ્ય ધરસ ધરણ માહિ આઘ્યો વહી,
સુલટમાહિ અધિકરેહ ગણીએ. બા. ૨૧

મેઘની ધાર છમ વાણુ વરસાવતો,
 કાલ મેઘ નામ ગજકેતુ હીપે;
 રથાડઠ મન ગૂઠ બહુ શસ્ત્રધર સારિજો,
 એકલે ચિંદીયાં લાખ છપે. ખા. ૨૨
 વીર મહાકાલ કપિલા સ્વરથ સોહીયો,
 ઘુઘ્ઘવજ અરિ સબલ સૈન્ય;
 ઢાંહે વૈરી સિંહવાછ્ઘવજ કૃદમ અશ્વ,
 રથ ચઢ્યો પંચ અક્ષોહિણી વીર ગાહે. ખા. ૨૩
 વીરમાની વીરસેન મહાબુજ બલી,
 રથ હરિત અશ્વ હેસકેતુ આજે;
 સમર ઉછક ગદા પાણિ ઉલાલતો,
 અરિ ભણી આકરો ભેર લાજે. ખા. ૨૪
 ભેર કૃતાંત ડેખી કોર દ્યે કાલને;
 ભરતસુત યુદ્ધ કરવા ન પડજે;
 ખંડ બીજાતણી ઢાલ તેવીસમી,
 રાગ સિંધુ છનહુપ કડજે. ખા. ૨૫

સર્વ ગાથા, ૭૦૦.

કુહા.

ઇત્યાદિક સુત ભરતના, બલવંત બૂપાલ;
 ચઢીયા નિજનિજ વાહને, આબ્યા મિલિ તત્કાલ. ૧
 રથ ભરંતનો ગાજતો, સુખેણ વૃતના સાથ;
 સુભ કેહિસુ પશિવર્થો, ચડ્યો કરણ ભારથ. ૨
 અર્દ્રરથી સગલા કુમાર, બીજા પણ રાજન;

ગજરથ અશ્વે સહુ ચઢયા, લહી ચડી સનમાન. ૩

ઝે નૃપની સેના વહી, ધરણી આબ્યો ભાર;
થિરપણુ અહિપતિ ક'પાઉ, નમી કૃણાવહી ત્યાર. ૪

સેના વીર ધુરીણની, ખુસી થયા બલ જોઈ.
ઝોટા પર્વત ક'પિયા, સિર ધુણે છે સોઈ. ૫

ઢાલ-લખ્યડીની રાગ સિધૂ આશા. ૨૪

પ્રબલકાલતણો પયોનિધિ ગાજતો ગ'લીર,
ઝેલીની પરિસૈન્ય ઝેહુના મત્યા હુધ્યાં વીર;
નીસાણુતા નિર્દોષ ઝેહુ દિવે દુહુ'લીના ધ્વાંત,
અચલ અચલા ક્ષોભ પામ્યો જોઈ રાજાન. ૧

જાઈ ઝે બિઠેરે ઝાહુબલી ભરતેસ સૈન્યા ઝેહુ મિલીરે;
જાર ન ખમે સેસ, અસવાર સુ' અસવાર મિલીરે.
મિલીપરે રથસું રથ જોડિ, હ'લી હ'લી સાથી કૂકૈપત્તિ સુપતિ કોડિ;
ઝેચરે ઝેચર યુધમાતો બિઠે બૂપેભૂપ, સુભટ સામ'તેસામ'ત
લીલ લીલે રૂપ. ૨

ઝાણુધારા વરસતા દીશે, છાઈઓ આકાસ;
અધકાર અપાર દિવસે, નહીં સૂય' પ્રકાશ.
કુ'તક(જ) બકે વિજલી જેમ, સુંભટ વાહિતાક;
જીવ લેઈ પાર પેલે, નીકલે બળ છાક. જા. ૩
આમ સામા ખડગ વાહે, સુહડ ધારિ મન રોસ;
શિસ છેદે ધાવ લેદે, કો ન રાખે સોસ.
રૂમિરધારા વહે નદીયો, પડે સુભટ અનેક;
કોઈ ઘાએ ધુમતા, ભટ લોટતા કોઈક;

સુર બલિયા ગજ ગહીને, ફેરવે આકાશ.	લા. ૪
અશ્વ સુત રથ નીકનીપરે, નાંખીદો કેણિપાર;	
કોઈ હાડે કોઈ કાડિ, કોઈ પછાડે તીર;	
લડે સંઘામ સૂરા, રાખવા નિજ નીર.	લા. ૫
સૈન્યનાથ સુખેણ કોપ્યો, દેખિ નિજ દિલ મંદ,	
પ્રલયકાલ અગ્નિનીપરે, બાલવા અરિકંદ;	
તૃણતણી પરી બાહુબલિના, મુહઠ સંચય તામ,	
મૂલથી ઉનમૂલ નાખે, હણે રાખવા ઠામ.	લા. ૬
પગ નમાહિવે બાહુબલિના અનલ વેગ ખગેસ;	
અનલ વેગે સામુહો તળ, ધાઈયો સુવિસેસ.	
બરતનો છે પતિ તું, પતિ હૂં બહુલીસ;	
જોઈ માહુરા ભુજતણો બલ, ઇંમ કહે કરી રીસ.	લા. ૭
સુણિ સેનાની વચન તેહનાં, નયણ દેખી તાસ;	
સમુદ્રનીપેરે ગાજતો કહે, બલે આવ્યો દાસ,	
સરીખા બલવંત બે બે, સરિખા અંજાર;	
આમ સામા બન્હે મલીયા, કરણ સૈન્ય સંહાર.	લા. ૮
જોધ જોડિયા બાણ બાણે, મેઘ ધારા જેમ;	
સકડ વરસે કિસું કરિયે, દેવ સંક્યા તેમ.	
સુર વિમાન બેસી જશે, યુદ્ધ અચરિજ તામ;	
બાણ સેન વિમાનપ જેમ, ત્રાસવ્યા ધિર ઠામ.	લા. ૯
ગજતણી પરે રોસ બરીયા, લડે માંહોમાંહિ;	
સૈન્યને દુપ્રેક્ષ હૂંયા, અરૂણ લોચન તાહિ;	
નિહુરધન જેમ ગાણ્યો, ખગ કીધલો સિંહનાહ;	
હિંમત્યો પ્રતિ શબ્દરોહનો, સુણ્યો સગલે સાહ.	લા. ૧૦

- આહુ ખલિના સેનિકા સહુ, ગાણ્યા હરખેણુ;
 કોપતામ્રકરાલ લોચન, સૈન્યનાથ સુખેણુ;
 ખડગ રત્ન સંખાહિ ધાયો, કાલ અનલ સમાન;
 વિસ્વ હરસે કિના પર્વત; દારિયે બલવાન. ભા. ૧૧
 સિંહરથ હવે વાયુવેગે, તુરીરથ હવે દોડાઈ;
 ભયો કોપ સુખેણુ દેખી, પડ્યો વિચમે આઈ;
 સમુદ્રના કલ્લોલ જેમ તટ, શૈલ આવિષ લાઈ;
 તિન સુખેણુ કુમાર બલીયો; રહ્યો વાગ સંખાહિ. ભા. ૧૨
 ગયો અસ્તામલ તદા, દ્વિયુધ સાખી જેહુ;
 સુભટ બાણ નિહાલિ પડતા, ગયો ડરતો ગેહુ;
 આગન્યા રાજન કેરી, કટક આવ્યા કામ;
 પૂર્વ પશ્ચિમ પયોરાસી, વેલિ જેમ પામ. ભા. ૧૩
 સર્વરી અતિક્રમી સહુડે, થયો દેખિ પ્રભાત;
 પેહુયાં સન્નાહુ બખ્તર, શસ્ત્ર લીધાં હાથ;
 ગજે ઘોડે રથે ચડીયા, વાણ્યાં નિસાણુ;
 નાલગોલા ગડમડીયા, ગિરિ તુટે પડસે બાણુ. ભા. ૧૪
 વીર ધીર સંગ્રામસૂરા, આવીયા રણમાંહિ, એકથી એક થાય આગલે;
 ચામીયે જસવાસ, વરે આસરા જો મરીએ, વિઠે એમ વિમાસે.
 ભા. ૧૫
 બાણીયે નીસાણુને ધ્વજ, નામ લેઈ બસ;
 આવી સામે સુભટ તેડે, પૂરું તુજ આશ;
 તીક્ષણુ સુખનાં બાણુ વાહે, મહા ભડ મત્સરાક્ષ;
 ફેાડિ બખ્તર-હૃદય લાગે, બાણિ લાગે કાલ. ભા. ૧૬

બાણ બાણે હોઈ સંઘટ, અનલ વરસે તેમ;
 બ્યોમ છાયો, રવિ છિપાયો, રોરઘર તૃણ જેમ;
 દેખિ રણ મહાધોર કાયર, તુરત પામી ત્રાસ;
 સુહડ રણમાં ઘાવ પામી, દ્વિગુણબલ હુઈ બસ. ભા. ૧૭
 રક્ત સુંહડાંતણે પુહચી, સયલ સીંચી ગાહી;
 વલિ વિધાયર્ કુલ ગર્જના, બીજ મોતી બાહી.
 યશોદ્રુમતણિ કામ ગણો, વિસ્તર્યો જગ માંહિ;
 દાલ ચોવીસ ખંડ બીજે, મલિ સુકંઠે ગાઈ. ભા. ૧૮

સર્વ ગાથા, ૭૨૩

કુહા.

કોધાતુર થઈ સિંહરથ, સર્વ શસ્ત્રધર વીર;
 રથચક્રી સેના ભણી, પ્રેર્યો વેગ સમીર. ૧
 સિંહકર્ણ તેહને કહે, આવ્યો બલ થયો તાસ;
 વીર બન્હે ચક્રીસેનને, કરે ઉપદ્રવ તાસ. ૨
 મથીઓ સૈન્ય ચક્રીતણો, કોપ્યો દેખી સુખેણ;
 ધાયો પ્રલયયાગ્નિપરે, અનલ વેગિ સિરલેણ. ૩
 સૈન્યા બાહુબલતણી, સેના હુતી સુસાર;
 યણ તેહને કોલાવતો, થયો મહાબલ ધાર. ૪
 વિદ્યાધર નંદણ ભણી, નયણે દેખિ સેનેશ;
 ટંકારવ ધનુષનો કિયો, જગ લહે કોલ વિશેસ. ૫
 સિંહાથે સ્વસ્થાંતરે, તુજને રાખ્યો તામ;
 હવે રક્ષક કુણ તાહરો, સેનાની કહે આમ. ૬

ઢાલ-ચરણાંલીચા મુંડારણ ચડે-એ દેશી. ૨૫.

અનલવેગ મુંણી વેગસુ, કોધજ વલિંત થઈતામોરે;
 ગજસેના ભરતેશનિ, ગાઢે માહિ સંગ્રામોરે. અ. ૧
 કંડુકની પરિગજ ઘાટા, ઉલાલે આકાસોરે;
 પડતાને લઈ હણે, મુદ્ધિ પ્રહારે તાસોરે. અ. ૨
 ચક્રીગજ ખંધે રહો, દેખી સૈન્ય વિણાસોરે;
 કેપ કરી ચક્ર મુકયો, કરવા ખેચર નાસોરે. અ. ૩
 ચક્ર જવાલા દેખી કરી, બન્ને કરે વિચારરે;
 ઈહાંથી હવે જો નાસીએ, તો વાડ ઇણ બારોરે. અ. ૪
 નાઠો ખેચર તિહાંચકી, ઝીવા વાલી નિહાલેરે;
 સાગર મેડ શુકા વિવેડ, ચક્રદ્વીપ પચાલેરે. અ. ૫
 છહાર ભઈ તિહાર, કેડે ચક્ર ભમતોરે;
 દેખી વજ પંજર કર્યો, પેસી માંહિ હરતોરે. અ. ૬
 અનલ વેગ ખેચર રહો, તે માંહિ પટ માસોરે;
 ગયા જાણી મુખ કાઢીયો, મસ્તક છેલો તાસોરે. અ. ૭
 આવી ચક્ર ચક્રેશને, કર ખેઠો તત્કાલરે;
 જય રવ થયો કટકમે, હરખ્યા સહુ ભૂપાલરે. અ. ૮
 સિંહરથ સિંહકરણ દેખીને, મેઘનાદ સિંહનાદોરે;
 ભરતસુ તન ખે ધાઈયા, ગાજતા સિંહનાદોરે. અ. ૯
 ચારે સુભટ પરસ્પરઈ, શુદ્ધ કરી અતિ ઘોરરે;
 ઘાયલ ભૂપ કીયા ઘણા, ફેરવિ આત્મભોરરે. અ. ૧૦
 શુદ્ધ દેખીજાણે રવિ તણું, અસ્વ ચક્રિત મન થાયોરે;
 અસ્તાચલ ક્ષણમાં ગયો, સૈન્ય નિજલય ભયોરે. અ. ૧૧

ચક્રી સેના કાકિણી, રત્ન પુરોધા નીરોરે;
 અરિત્રાસાર્તિહૂરે કરી, નવલ થયા બાણે વીરોરે. અ. ૧૨
 ચંદ્રચંદ્ર ચંદ્રથી લહી, દિવ્યતણે એ યોગોરે;
 શ્રી બાહુલી સૈન્યના, ટાલ્યા સહુ સદ્ય રોગોરે. અ. ૧૩
 પ્રાત થયો રવિ ઉગીયો, સજ્જ થયા રણ રાયોરે;
 કોપ ચઢીયા આઉધ ધર્યા, તૃણજેમ ગણતાં કાયોરે. અ. ૧૪
 નમી વિદ્યાધર અગ્રણી, બાહુબલિના પાયોરે;
 આદિશ પણ પ્રણ પામીને, વિર બાણે ગિરિ રાયોરે. અ. ૧૫
 ખગ રત્નાદિ ઉલાલતો, હાથિ ગદા લક્ષ ભારોરે,
 મેઘતણી પેરે ગાજતો, આબ્યો ધાર્ધ તીવારોરે. અ. ૧૬
 વિદ્યાધર અન્ય પરિવર્યો, બલીયાથી બલવતોરે;
 દેખી સહુદલ કાંપીયો, જેમ યમ દેખી સતોરે. અ. ૧૭
 ઉપલતણી પરિગજ ઘટા, તુરંગ શલભ ઉપમાનોરે;
 રથગણ નીડતણી પરે, ઉછાલે અસમાનોરે. અ. ૧૮
 ગદા ઘાત પડતા હણે, ચક્રી સૈન્ય દુપેક્ષોરે;
 માહેંદ્ર ચુડ ભરત નમી, ધાયો ક્રોધ વિશેષોરે. અ. ૧૯
 મોગર હાથ ઉલાલતો, ક્રોધ ભર્યો વિક્રાલરે;
 હુણ્યો રત્નારિ મેચર ભણી, ભૂમિ પડ્યો તત્કાલરે. અ. ૨૦
 સૂર્ય પણ પડે જઈ, પશ્ચિમ સસુદ્ર મજારોરે;
 સૈન્ય મેને થાનકે ગયા, થયો પ્રભાત સવારોરે. અ. ૨૧
 તેહ રત્નારિ સુણી કરી, અમિતતુકરિ કોપોરે;
 દોડ્યો બાણ ધનુષ ગ્રહી, કરવા વૈરી લોપોરે. અ. ૨૨
 દુર્હિન બાણ ધારા કરી, અરીયણ હણે અપારોરે;
 સૂર્યાચંદ્ર દેખી કરી, ક્રોધ ભર્યો તિણવારોરે. અ. ૨૩

ખેચર સામે આવીયો, સૂર્યચંદ્ર પ્રતાપીરે;
 અંદ્રખાણુ તેહની ધ્વજ, અમિતર્થ તતક્ષણ કાપીરે. અ. ૨૪
 સૂર્યચંદ્ર ધ્વજ પાતથી, કોપ્યો જાણે કાલોરે;
 અર્ધચંદ્ર જાણે કરી, તાસ હુણો ગદ નાલોરે. અ. ૨૫
 છત થઈ ચક્રીતણી, હજાર્યા સહુ ભૂપાલરે;
 ચીજો ખંડ પચવીસમી, થઈ જનહર્ષ એ ઢાલરે. અ. ૨૬
 સર્વ ગાથા, ૭૫૫.

કુહા.

દક્ષિણ શ્રેણિ વૈતાલ્યની, બલવંત તાસ અધીસ;
 ગજચ અશ્વ પદાતિનો, સ્વામી કોટી વીસ. ૧
 બાહુબલના પાય નમી, સુગતિ વિદ્યાધર નામ;
 ભરતની સેના ભણી, દોડ્યો હણવા કામ. ૨
 શાર્દૂલનામા ભરતસુત, આવ્યો સુગતિ નિહાળી;
 સિંહનાદ કરી ગજ ચઢી, માની મહા મત્સરાલિ.
 સુગતિ તેહને દેખિને, દુર્જય રણ રસવીર;
 દિવ્યશસ્ત્ર દુર્ભેદ સુર, સુકે સાહસ ધીર. ૪
 નાગપાસસુ ખાંધીયો, તુરત કુમાર શાર્દૂલ;
 રવિદત્ત વિદ્યા સ્મરિને, ત્રોડ્યા પાસ પ્રતિકૂલ. ૫
 ગજ શાર્દૂલ તણ કરી, આવ્યો ખડગ ઉપાહિ.
 હર્ષ ઉપાવ્યો સૈન્યને, સુગતિ તણો સિરપાહિ. ૬
 સૂર્ય અસ્ત થયો એટલે, કર્ક, શરણથી ત્રાસ;
 પામી સાયર પશ્ચિમે, કીયો જઈ અવકાશ. ૭

સોમયશા પ્રહુ સમયપે, કરવા વૈરી નાસ;

હુકયો ચક્રી સૈન્યસુ', બલ ન ખમાયે બાસ.

૮

હાલ-આંખરીયો ને વરસેરે ભિમાદે વડ વુધરે એહની
દેશી ૨૬.

સોમયશા ગૂંઝે અરિ સૈન્યસુ'રે, શસ્ત્ર ધરી નિજ હાથ;

કીધી સૈન્ય ઉન મારગ વાહિનીરે, જોર રચ્યો ભારથ. સા. ૧

સૂર્યયશા સુત આબ્યો તેતલેરે, મહાસુભટ જરરાજ;

પ્રલયકાલ રણધાતો દેખિનેરે, અસ્ત થયો રવિરાજ. સા. ૨

કૈતુકે જોવા ઉભો કૈતુકીરે, શબ્દ બ'ધુ વીર બ'ધુ;

મહાબાહુ સુબાહુ રૂડા રાજવીરે, ધુપઘટ ધુ મકેતુ સિ'ધુ. સા. ૩

સુભટકેતુ જય મહાજય દીપતારે, વાલુકપિ તલકભેડિ;

ભોજન્ય'દ્રક ચક્રી બહુ લીસતારે, ઝુંઝે સુભટ સભેડિ. સા. ૪

ભરત બાહુબલિ બેસેના મિલિરે, ઝુંઝે તિહાં ઝુંઝાર;

રૌદ્ર થયો રણ ઇણિપરિ આકરાંરે, દ્વાદશ વરસ અપાર. સા. ૫

વલી આવ્યા સૈનિક સમરા ગણેરે, ભરીયા હૃદય સકોધ;

શસ્ત્ર ઘનાઘનની પરિ વરસતારે, આમા સામા બેધ. સા. ૬

કાંલસૈન વૈરસૈન સુત ભરતનારે, મહાયશ સિંહસેન;

કોઈ અંગજ નૃપ બાહુલિતણારે, છપી ન શકે કેણ. સા. ૭

બાણ પ્રહારે કીધી બજરીરે, ચક્રી સેના જોર;

સૂર્યયશા સુત શ્રી ભરતેસનેરે, આબ્યો નિજ બલદેશ. સા. ૮

સૂર્યયશા નિજ સેના ચુરતોરે, દેખિ બાહુબલિ રાય;

ચક્રીયા સુ'ઠ સુ'હડાતણારે, આબ્યો પોતે ધાય. સા. ૯

ક્ષીર કંઠ પણ તે માહરીરે, સેના મથી અપાર;

ચુશી થયો હું તુજ બલ દેખીનેરે, વંશતણો સિંહગાર. સા. ૧૦

- તીન લોકમાં કોઈ છે નહિરે, જે સહેભારે કોઈ; સોમયથા સરિખો તું માહરેરે, મુખ દ્રષ્ટિ જીત યોધ. સો. ૧૧
- વલતો સૂર્યથા નૃપને કહેરે, હુમે મુજ પિતા સમાન; ચરણ નમુ તિણ કારણ હું તુમતણારે, તુમે મોટા રાજન. સો. ૧૨
- મુજને તાત વિનીતા મુકિનેરે, ગયો સાધવા દેશ; મેં સમરાંગણ અજી દીઠો નથીરે, જોવા હું સવિશેષ. સો. ૧૩
- કુંપા કરી તે માટે પુત્રનોરે, બાણ તણા બલ જોઈ; એહવું કહી ધનુષ ટંકારવકયેરે, ત્રિભુવન સંકિત હોઈ. સો. ૧૪
- દેવ ભુવનથી આવ્યા દેવતારે, અનરથ થાતો દેખ; અવસ્ય બાહુબલિ હણસે એહનેરે, એપણ ન તજે ટેક. સો. ૧૫
- ચીતવે મનમાંહે સ્વર્ગીંધસુરે, આવિ કહે એમ વાણ; મુલક કોઈ લડસોતો તુમભણીરે, રિષભદેવની આણ. સો. ૧૬
- જઈ તુમારા સ્વામી ભણી અમેરે, જોધ નહી જાસીમ; ત્રિભુવનપતિ આજ્ઞા ચિત્તમાં ધરીરે ચિરરદ્યા ધમના ધમ સો. ૧૭
- ભરત કન્હે જઈ સહુ સુરધમ કહેરે, જય પટખંડ અધીસ; ચક્રી ચિરોમણિ ઋષભાંગજ બચેરે, દેઈ ધમ આસીસ. સો. ૧૮
- પટખંડ વસુધામાં જય પામીયોરે, તુજ સરીખો નહિ કોઈ કિમ નિજ કરસું નિજકર વધ કરેરે તુમે રિષભમુત હોઈ. સો. ૧૯
- તાત તુમારો જગત વધારીયોરે, તુમે સંહર્તા તાસ, તાસ પુત્રને નહી યોગ્યતારે, ગુણવંત હૃદય વિભાસ. સો. ૨૦
- તું ઇહાં આવ્યો તેઓ આવીયોરે, તુજ ગએ જાસે એહ; હિસરિજ ગતિ સંહાર કરણ થકીરે, ધરિ પ્રજાસું નેહ. સો. ૨૧
- તારા ભક્ત તુમે સુરવર સદારે, અમે પિતાનાં પુત્ર; યજ્ઞતાયુજ્ઞપણે જાણી કરીરે, દોછો સીખથુ સૂત્ર. સો. ૨૨

વૈર ન કોઈ છે લઘુવીરસુરે, લોભ નથી લવલેસ;
 યુદ્ધ કરું ઇષ્ટ કારણ એહસુરે, ન કરે ચક્ર પ્રવેસ. સો. ૨૩
 આહુબલિ લાઈ મુજસું થયોરે, વક્ર અનઈ અવિનીત;
 પહિલી નમ મુજ આરધતારે, હવે ન જાણું રીતિ. સો. ૨૪
 એક દિશિ લઘુ બ્રાતા માહરોરે, માહરા અંસ સમાન;
 ચીનો ચક્ર રતન અટકીયોરે, ખે દુખ થયા અસમાન. સો. ૨૫
 એકવાર આવી મુજને મિલેરે, તોલ્યે અસ્વગજરથ દેસ;
 તો હું જાણું ભવ સફલ થયો, એ મુજ હુંસ વિસેસ. સો. ૨૬
 સંકટ લાંછુ લાઈ તું માહરો, દેવ જઈ કહે તાસ;
 હાલ બીજા ખંડની છવીસમીરે, કીધો છનહુર્ષ પ્રકાશ. સો. ૨૭
 સર્વ ગાથા ૭૮૬.

દૂહા.

એ હઠ છોડીદે, ચક્ર પ્રવેશની વાત;
 તે યુદ્ધે તમે યુદ્ધ કરો, જેમ ન હુવે પ્રાણી ઘાત. ૧
 દષ્ટિ વાગ મુષ્ટિ ઢંડમું, ફૂકોશત્ર નિવારિ;
 હસે માનસિદ્ધિ મુમ તણો, ન હસે જગત સંહાર. ૨
 વચન મનાવી ભરતને, સુર આવ્યા નૃપ પાસ;
 જાયો જાય તમસાહો, સૂર્યખિંબ પ્રકાશ. ૩
 જ્યજ્ય બાહુબલિ નૃપતિ, યુગાદિસ મુત નંક;
 એહવું કહિને આગલે, સુર કહે વચન અમંદ.
 અર્યો આરંભ્યો તુમે, બાહુબલિ બલવંત,
 ભુજ ઢંડ કંડૂ મિસે, જગ સંહાર કરંત. ૪
 ધરા અથ શુરૂ ભક્ત છે, તો કિમ શુરૂ લાઈ સાધ;
 એમ સમરાંગણી માંડીયો, તેમ પુહવી નાથ. ૫

તે માટે તુજને હિતુ, નમતાં વધસ્યે' માન;
લોગવિ ષટ્ ખંડ ભરતનો, રાજ્ય અહો રાજન. ૬
શ્લાઘા વધસે તાહરી, જગ પામસે જયવાદ;

ગુરુને નમતાં ગુણ હસે, ટલસે સહુ વિખવાદ. ૭

ઢાલ—શ્રેણિક મન અચિરિજ થયો, એ દેશી. ૨૭

બાહુબલિ સુરને કહે', તાતતણા તુમે ભક્તારે;
સરલા શય તુમે દેવતા, ન્યાયે' અમસુ' રકતારે. બા. ૧

પહિલી મુજને તાતણ, એ દીધો છે રાજરે;
ભરત ભણી પણ આપીયો, કલહ તણો સો કાજરે. બા. ૨

તુષ્ટ પિતાદત્ત રાજ્યસુ', અસંતુષ્ટ ભરતેશોરે;
ભરતક્ષેત્ર સહુ અસ્યો, તોહી લોભ વિશેસોરે. બા. ૩

રાજ્ય લીધા સહુ બ્રાતના, તોહી ભૂખં ન ભાગીરે;
તો ગુરૂતા કહો કિહાં રહી, લોભ લહુરિ બહુ લાગીરે. બા. ૪

અક મિસે' રાજ્ય માહરો, દેવા વાંછે પ્રાણુરે;
બાહુબલિ હુરસે સહુ, એતલી નવિ જાણુરે. બા. ૫

ગુરૂ જાણીને એહને, નમુ' નહિ નિરધારરે;
જો લેસે ક્ષત્રિ પણ, તો દ્યો એહ વિચારરે. બા. ૬

જાસુસ લે નિજ દેસમાં, મે' મૂક્યો હવે તુજનેરે;
દેવ કહો' લોભાંધને, તુજ પરિ લોભ ન મુજનેરે. બા. ૭

અક પ્રવેશ કરે નહિ, તો કેમ જાયે પાછોરે;
ઉત્તમ બુદ્ધિ કરે તમે, થાસ્યે જાજસ આછોરે. બા. ૮

દેવ વચન નૃપ માનીયો, સુર સાખી આકાસેરે;
અકી બાહુબલ આવીયા, રણભૂમિ ઉદ્ધાસેરે. બા. ૯

સૈનિક સહુ જોવા રહ્યા, દષ્ટિ બુદ્ધ આરંભ્યોરે;

જોએ નયણ પસારિને, રવિ દેખણુરથ થ'યોરે. બા. ૧૦
 સૂરજ સરિખો આકરો, બાહુબલ મુખ દેખીરે;
 ચક્રી લોચણ મીચીયાં, આંસુ ભરીયાં પેખીરે. બા. ૧૧
 ન્યગ મુખ ભરતભણી કહે, બાહુબલી રાજનોરે;
 ઉદ્ધવિગ્નસ્વામી કિમ થયા, વચન યુધ્ધ હવે માનોરે. બા. ૧૨
 એતલે જીત કાસો થયો, ભરત કહે ઇંમ લાજરે;
 ઘોર મહા સિંહ નાદમુ, ચક્રી બોલ્યો ગાજરે. બા. ૧૩
 કાંપી તામ વસુધરા, પડીયા પર્વત શ્રંગોરે;
 વારિધિનાં જળ ઉછલ્યાં, સેખ સંકેત્યો અંગોરે. બા. ૧૪
 હયગય બંધણુ તોડિને, નાઠા સૈન્ય મૂર્છાણરે;
 એહવો શબ્દ મુણી કરી, બાહુબલ રીસાણરે. બા. ૧૫
 ક્વેડા નાદ કીયો તિહાં, કુટે જેણિ પ્રમાંડોરે;
 હાલ કલ્લોલ જલનિધિ થયો, ગિરિ થયા ખંડ અખંડોરે. ૧૬
 ચક્રિત થયા સહુ દેવતા, ચક્રી ક્વેડા નાદોરે;
 સિંહનાદ બહુ બલકીયો, વધીયો ભૂપતિ સાદોરે. બા. ૧૭
 તે વાદે પણ હારીઓ, સહુ સાંખે ભરતેસોરે;
 મુદ્ધિ પુદ્ધિ હવે કીયો, તણ વિખવા કલેસોરે. બા. ૧૮
 કટીપટી બાંધી કરી, વીર કુંજર બલવંતરે;
 ચરણે લોઈ ધૂણાવતા, ભુજમાં સ્ફોટ કરંતોરે. બા. ૧૯
 બાહુબલી કોષે ભર્યો, ચક્રી હાથે ઝાલીરે;
 આકાશે નૃપ નાંખીયો, કંડુક જીમ ઉછાલીરે. બા. ૨૦
 ગયણુપથ અતી કમી કરી, અદશ્ય થયો ભરતેશોરે;
 ઉભય સૈન્યમાંડે થયો, હાહાકાર વિસેસોરે. બા. ૨૧
 ધિગ માહુરા બલ ભણી, ધિગ ર મુજ અવિવેકોરે;

લોભી કીયો રાજ્યારથે, કીધા કમ' અનેકારે. બા. ૨૨
 સોચ દીધે સુ' હવે, પડતો આલુ' લાઈરે;
 બીજે ખડે સત્તાનીસમી, ઢાલ જનહર્ષે ગાઈરે. બા. ૨૩
 સર્વ ગાથા ૮૧૬.

દુહા.

બાહુબલિ એમ ચિંતવા, જે ભુજ તલ્યાકાર;
 ઉંચી દૃષ્ટ એમ જોવતો, ભરત લણી તિણિવાર. ૧
 પડતો ભરત આકાશથી, હાથે ઝાલ્યો રાય;
 ચક્રી સુઠ ઉપાડીને, ધાયો કરવા ધાય. ૨
 નિવિઠ મુષ્ટિ જોરે હણી, બાહુબલિને શિશ;
 દેખત લોયણ મીચીયાં, જપવા જેમ જગદીસ. ૩
 સ્વસ્થ થયો વલિ બાહુબલિ, સુ'ઠ ભરતાધીસ;
 વજ્રેકરિ ગિરિ શ્રૃંગ જેમ, તાડ્યો આણી રીસ. ૪
 તેણિ ધાયે ભરતાધિપતિ, લોંચ પડ્યો તત્કાલ;
 સ્વામી દુખે દુખીયા થયા, મૃષ્ટિત સહુ ભૂપાલ. ૫

ઢાલ-વિમલ જન માહરે તુમ સુ' પ્રેમ એહની દેશી. ૨૮
 મેઠ આરંબ્યો એહિસુ'જ, હુમ'દ કુલ ક્ષયકાર;
 જ્યેષ્ઠ બાંધવ જીવે નહીજ, તો મરિવો નિધાર. ૧
 બાહુબલિ ચિંતે ચિત્તમઝારિ, મે'અનરથ મોટો કીયોજ;
 હુણિયો નર સિરદાર, નયણે આંસૂ નાખતોજ,
 કરે દુખ વિલાપ, વીજે' નિજ વસ્ત્રે' કરીજ,

પવણ મિંટાવણ તાપ. બા. ૨

ચક્રી ક્ષણ સંજા લહીજ, આગલિ દેખિ કનિષ્ઠ;
 ઉઠ્યો ક્રોધ ભર્યો ચક્રોજ, લેધ દંડ અનિષ્ઠ. બા. ૩

ઉઠયો પામી ચેતનાલ, લેઈ હાથે' હંડ; . . .
 ભરત લાણી તાડયો હીયેલ, કર્યો સત્તાહ ખંડખંડ. બા. ૫
 બલી ભરત કનીયાંશને'લ, માર્યો હંડ પ્રહાર; . . .
 જનુ પ્રમાણે ભૂપતીલ, ખુતો ભૂમિ મઝાર. બા. ૬
 દોડયો બાહુબલિ પ્રતે'લ, તાડયો મસ્તકમાંહિં;
 સ્ત્રીસ મુગટ ચૂરણ થયેલ, નયન મીચાણાં તાહિં. બા. ૪
 અંગ ધુણીને નીકડ્યોલ, હંડ ગ્રહી નિગ્ઝ હાથ;
 બાહુબલિ ફેરવીલ, તાડયો વસુધા નાથ. બા. ૭
 ચક્રપાણી હંડ ઘાતથીલ, પેઠો લોઈ કંઠ સીમ;
 ભેર કરીને નીકડ્યોલ, ચિત્ત વિચારે ઈર્મ. બા. ૮
 ચક્રી ચક્ર સંભારીયેલ, આવી પેઠો હાથ;
 બાહુબલિને એમ કહેલ, સાંભળી બહુલી નાથ. બા. ૯
 મુઝથી બલ એહનો ઘણેલ, બાણ ચક્રી એહ;
 લેસે રાજ ભેરાવરીલ, ઇણમે' નહિ સંદેહ. બા. ૧૦
 અલ ન વિણસ્યો તાહરેલ, કાંઈ આણુ માન;
 ગુના સહુ બક્ષ્યો 'તુનેલ, સુધા કંરી અભિમાન; બા. ૧૧
 બાહુબલિબલ વાહનોલ, ફેકટ મકરિ અયાણુ;
 સહુ બલવંતા રાજવીલ, માને ચક્રી આણુ. બા. ૧૨
 સિંહતણી પરે ગાજતોલ, બાહુબલિ બલવંત;
 સુક્રિત નહી હંડ સુધ્ધમે'લ, ચક્ર સુધ્ધ મતિમંત. બા. ૧૩
 લોહખંડ બલ દાખવેલ, સુ' મુજને ભૂપાલ;
 સુક્રિ વિદા'બ કિમુ' કરેલ, તિણિ મૂક્યો તત્કાલ. બા. ૧૪
 કાયાં લાંડની પરેલ, ભાંલ કડ્ડ ચક્રચુર;
 ઉછાળી કંદુક પરે'લ, નાણુ' નભથી દુર. બા. ૧૫

કરતાં એમ વિચારણા, ચક્ર આવી તિથિવાર;
 દેઈ તીન પ્રદક્ષણા, પાંછો ગયો સહસ્રાર. બા. ૧૬
 ગોત્ર ચક્ર પ્રભવે નહી, તે વહી તર્જવ સિદ્ધિ;
 ગામીને ચક્ર કિમ હણે, એતો વાત પ્રસિદ્ધ. બા. ૧૭
 ચક્ર સહસ્ર પક્ષ સહુ પ્રતે, ચક્ર દ્વિપ અવધાર;
 કરતા જે અન્યાયતા, ચુરં મુદ્ધિ પ્રહાર. બા. ૧૮
 બાહુબલિ એમ ચિંતવી, મુદ્ધિ ઉપાડિ તામ;
 જાણે વજ્ર વળી તણા, ધાયો હણવા કામ. બા. ૧૯
 વારિધિ મર્યાદા રહે, તિમ બાહુબલિ રાય;
 ક્રોધ ભયો ઉભો રહ્યો, ચક્રી પાસે આંધ. બા. ૨૦
 ચૂરણ કરં શિર એહનો, મુજ ચક્ર મુકયો અન્યાય;
 એહતો નિકલ ગયો, મુદ્ધિ નિષ્કલ ન જાય. બા. ૨૧
 અહલીયતિ ચિંતવે વહી, અસ્થિર રાજ્યને કાજ;
 ભાઈને વધ કરવા તણા, ચિંત્યો એહ અકાજ. બા. ૨૨
 રાજ્ય લુપ્થ નર જે હુવે, કરે અક્ષત્ર અન્યાય;
 વંચ પ્રપંચ કપટ રચે, નિશ્ચે નરકે જાય. બા. ૨૩
 રાજ્ય હવે મેં જાણીઓ, પાપ તણા એ કામ;
 અઠાવીસમી ખંડ ફસરે, કાલ વિચારે આમ. બા. ૨૪
 સર્વ ગાથા, ૮, ૪૮ ફહા.

ફહા.

અન્યથા તેહવા રાજ્યને, કેમ છોડે જનરાય;
 આદરીસ હું પણ હવે, તાંત પંથ નિરમાય. ૧
 ચિત્ત વિચારી એહવો, આંસૂ નયણે ભરેહ;
 બાહુબલિ ભાળે ઇસુ, ચક્રીને શું રનેહ. ૨

- જયેષ્ઠ બાંધવ ભરતાધિપતિ, ક્ષમિજે મુજ અપરાધ;
રાજ્ય લોભે મેં તુજ ભણી, ઉપજાવી આબાધ. ૩
- જગતપ્રભો, ખેલો તુને, માની નહીતુજ આણ;
હુચરિત ખમિજે માહુરા, હું થયો મુંઢ જાણ. ૪
- રાજ્યતણી વાંચછા તણ, આહરિમું છન પંથ,
મમતા તણ સમતા સહિત, ચાચ્યો હું નિગ્રંથ. ૫
- મુઠી ઉપાડી હુંતી, ચક્રીને ભૂપાલ;
નિજ મૂઢવજ તિણિ મૂઠીયે, ઉપાડયા તતકાલ. ૬
- ભલૌભલૌ તેં ચીંતવ્યો, ધન્ય ર તુજ અવતાર;
તાત પુત્ર તુજ સારિખો, કેાઈ નહી સંસાર. ૭
- મુમન વૃષ્ટિ તે ઉપરિ, કીધી દેવે તામ;
બાહુબલિ મુનિવર હવે, ચિંતે મનમાં આમ. ૮
- હાલ—મુણ બેહની પીયુડા પરદેશી. એ દેશી, રદ
બાહુબલ ચિંતે મનમાંહે, ત્રત લેઇ ઉમાંહેરે;
તાતતણે ચરણે જામું, નમી કૃતાચં થામુંરે. બા. ૧
- અથવા ઇહાં રહું ઇમિમન કીધું, લઘુ પહેલાંત લીધુંરે;
તેહના ચરણ જઈ વાંકિમું, તો લઘુતા પામીસુંરે. બા. ૨
- જ્ઞાતી કમં ઇહાંઈજ બાલી, ધ્યાન અગનિ પરબલીરે;
જયારે દેવલ જ્ઞાન ઉપાચ્યું, સ્વામી સમીપે જામુંરે. બા. ૩
- મુનિવર ઇમ મનમાંહે ધારી, લંબિતભુજ દ્વય સારીરે;
કાચોત્સર્ગ તિહાં અવધારી, બાહુબલિ ત્રત ધારીરે. બા. ૪
- એહવો બાહુબલિને દેખી, નયણે ભરત વિશેષીરે;
ન્યગમુખ ચક્રી દુઃખભર રોતો, ધરતી સાહમે ભેતોરે. બા. ૫
- ધન્યરજો નિજ આતમ દમીયો, ચક્રી ચરણે નમીયોરે;

નિજ નિંદા તેહની પ્રશંસા, લાખે વચન સુ વંસારે. ખા. ૬
 અસ્ત જે લોભ મછર માંહિ, તેમાં હું મુખ્ય ઓહીરે;
 બલવંત કૃપાવંત ધર્મીમાં, અધીક ન કેા તુજ યાંહીરે. ખા. ૭
 પહિલી મુજને શુદ્ધે છતો, હવે રાગાદિવદીતોરે;
 તેલાઈ ત્રત શસ્ત્ર એમ કરીને, સમતા હૈયડે ધરિનેરે. ખા. ૮
 માહુરો એ અપરાધ અગિણતો, બોલિવચણ સુખ જણનારે.
 મુનિ પુર વલી રાગે ધોવો, લાઈ સનમુખ જોવોરે. ખા. ૯
 જગતમહિ છેજે અતિ મોટા, રાગદ્વેષ વૈરી બલવંતારે;
 હું તો રાગ દ્વેષમાં ખૂતો, મોહ નિદ્રામાં સૂતોરે. ખા. ૧૦
 વીર કૃપા મુજ ઉપરી કીજે, સકલ એ રાજ્ય લીજેરે;
 હું સંયમ સામ્રાજ્ય ગ્રહસું, વેષ તુમારો લેશેરે. ખા. ૧૧
 ધિકર મુજ લોભી કેાધીને, હું થયો તસ આધીનેરે;
 તેલાઈ મુજને પરિહરીયો, નિસ્પૃહ ત્રત આહરીયોરે. ખા. ૧૨
 ભરતવિલાપ કીયા એપ્રમાણે, પણ મુનિ મનમે' (ન)આણેરે;
 ચક્રીને પ્રતિબોધ દીયંતા, સચીવ મહામંત્રિ મંતારે. ખા. ૧૩
 સોમયશા તસુ સુત સોભાગી, આગલિકરિ, નિજરાગીરે;
 તક્ષ શિલાકંગે મન રંગે, પહુતા ભરત સુરંગીરે. ખા. ૧૪
 જ્ઞાના મણિ કદિપત ઉઘાને, ધર્મ ચક્ર અભિધાનેરે;
 સપ્રસાદ આદહાદ ઉપાવે, નયણે અધિક સુહાવેરે. ખા. ૧૫
 સોમયશા પયનમી પયંપે, પુરા વૃષભ છન સંપેરે;
 છદ્ધસ્થાવસ્થા વિહરંતા, રજનીસમ વર સંતારે. ખા. ૧૬
 આત સમે બહુ નૃપ સંઘાતે, વલ બહુ લોક સંઘાતેરે;
 તાત લાણી વાંદિસુ ઉછવસું, ચરણ કમલ હું નમીસુંરે. ખા. ૧૭
 આહુબલિ કેરી હોંસ ઘણેરી, અટ્ટાલકહદ ઓણીરે;

ચોક ચચ્ચરચોવટ સિણુગાર્યા, દેવભુવન અવતાયરિ. બા. ૧૮
 કપૂરચંદનસુ તનુ સોભાયા, કસ્તુરી મહકાચારે;
 ગુણમાલ રત્નમાલ ખનાઈ, કનકમાલ પહિરાઈરે. બા. ૧૯
 પહિર્યા સુંદર વસ્ત્ર સુરંગા, નરનારી ઉછરંગારે;
 ઢાલ ગુણુત્રીસમો ખંડ ખીજની, સુણ્યો
 જીન હર્ષ સુગ્યાનીરે. બા. ૨૦
 સર્વ ગાથા, ૮૭૬.

કુંડા.

ઘણી રિધિ સમૃધિસુ, આવ્યા સપવિભાંગ;
 પ્રાત તાતને વાંદિવા, ધરતા મન ઉછરંગ. ૧
 બ્યોમ જેમ જેમ સૂરજવિના, પુત્ર વિનાકુલ જેમ;
 જીવવિના કાયા જેસી, તાતવિના વન તેમ. ૨
 પ્રાત ન દીકા તાતજી, કુખ ઉપજ્યો અનંત;
 રૂઢન કીયો ઉંચે સ્વરે, રોવરાવ્યા વનજંત. ૩
 વિલંબ કીધો ધિગ સુજભણી, કીધો ધર્મ વિલાત;
 સાંમે જઈ વાંદ્યા નહિ, ચરણ કમલ શ્રી તાત. ૪
 ધર્મ કરંતા જીવડા, કીજે નહિં વિલંબ;
 પ્રાય ધર્મ ભણી ઘણી, હુઈ અંતરાય અલંબ. ૫
 ઢાલ-એણિ કરાય હુંરે, અનાથી નિગ્રંથ. એ દેશી. કું
 વીતરાગ તું સાચો સહી, તુજ સમો નહિ નિસ્નેહ;
 નિજ પુત્રને પડખ્યા નહિ, વંદાવા નિરાગી દેહ,
 રિષભજી હરસન ન દીયોરે કાંઈ, નવિ વંદાવ્યારે નિજ પાય;
 રિષભજી હરસન દીયોરે, સ્વામી રૂઢકારે કેમ જાય. રિ. ૧
 સુજ હુંસ મનમાહિ, હૃતી, સુખ જોઈવા તાત;

દિવસે ઘણે આઠ્યા હતા, પૂછી ન શક્યોરે તુમને કંઈવાત રિ. ૨
 મુજ ઉપરે પહેલી કૃપા, તુંમે રાખતા જગદીસ;
 નાવી કૃપા મનમે હવે, સુ રાખીરે હૈયકામાં રીસ. રિ. ૩
 એમ વિલાપ કીધા ઘણા, પ્રતિખેાધીયો મંત્રીસ;
 જીજી કામ પ્રભુ ઉભા હતા, લોચ વાંદીરે નામી નિજ શિશ રિ. ૪
 પગ માનવા શ્રી તાતના, તે ભણી ચરણ સુકામ;
 આસાદ સહિત કરાવ્યો, મુજ તાતેરે ધર્મ ચક્ર ઇણ તામ. રિ. ૫
 અલપ ધર્મ અથવા ઘણો, જે નર વિચક્ષણ હોઈ;
 ન કરે વિલાપ કરવા ભણી, સીધ કરીયેરે બાહુબલ જોઈ. રિ. ૬
 ચક્રી સુણી તેહને નમી, તક્ષસિલા કેરે રાજ;
 શ્રી શોભયશાને આપ્યો, ઉછવસુરે સીધા સહુ કાજ. રિ. ૭
 રૂપવતી ઉત્તમ કુલતણી, ચોવીસ સહસ્ર ધરિ નાર;
 શ્રી સોમયશા રાજ ધરે સુમતા આદરે, જાણે રતિ અવતારે રિ. ૮
 સુત સહસ્ર દ્વાસમતિ થયા, બલવંત જગ વિખ્યાત;
 એયાંશ આદિક કુલ તિલય, સોલાગીરે જસ રાખણ તામ રિ. ૯
 એકસો પત્તન જેહને, બાવીશ લક્ષસુ આમ;
 પુર પ્રવર જેહને તીનસે, એ સહુનો, સોમયશા થયો સામ રિ. ૧૦
 એક લાખ ગયવર ગાજતા, રથ લક્ષ ચારિ આલીસ;
 ૮ પંચવીશ લક્ષ હય વરહૂયા હયવર વિનારે સરિખાત સીશરિ. ૧૧
 કોડિ સવાયક ભલા, વિખ્યાત વિશ્રુત જેહ;
 ભૂપાલ સેવે સાતસે, સ્વામિ કામે ઉડે નિજ દેહ. રિ. ૧૨
 હવે બાહુબલિ મુનિવર સહે, શીતવાત આમ ભૂખ;
 આહાર વિણ વત્સર રહ્યા, કાચોત્સર્ગ ઇરેન ગિણે મન હૂખ. રિ. ૧૩
 ઇણ સમે પ્રાંદી સુદરી, પૂછે કહો ભગવંત;

બાહુબલ સંજમ અદ્વો, સાંભલીયેરે આબ્યા નંદીસંત. રિ. ૧૪
 મુનિ માનમયગલ ઉપરિ, ચઢીયા કરી કાઉસગ્ગ;
 ઉભારહ્યા તિહાંજઈતુમે, પ્રતિજોધોરે આવે શ્રમમગ્ગ રિ. ૧૫
 આવી તિહાં જે બહેનડી, ગાય એ તિહાં સંઝઝાય;
 ગજથકી વીરાં ઉતરો, ગજ ચઢીયારે કેવલ ને થાય. રિ. ૧૬
 તિહાં માન હુસ્તી છોડીયો, મુણી બાહુબલી મુનિરાય;
 તતક્ષણે કેવલ પામીયો, ઉપાડ્યો તિહાંથી નીજ પાય. રિ. ૧૭
 ભગવંત પાસે જઈને, કરિ તીર્થને નમસ્કાર;
 પર્ષદા કેવલિમાં જઈ, મુનિ જોઠારે દિનકાર. રિ. ૧૮
 જે તજે મમતા ચોહની, તે લહે મુખ અનંત;
 એકત્રીસમી ઢાલે પુરો થયો, ખંડખીળેરે શ્રનહર્ષ કહંત રિ. ૧૯

इति जिनहर्ष विरचित शत्रुंजय माहात्म्य चतुष्पद्यां रुषम
 देव जन्म राज्यदीक्षा केवलोत्पत्ति भरत चक्रवर्ति दिग् विजय-
 बाहुबलि संयम केवलप्राप्तिवर्णनो नाम द्वितीय खंडः संपूर्ण

સર્વ ગાથા ૬૦૦.

દૂહા.

શ્રી શ્રનવરના પાય નમી, કહિસુ ત્રીણે ખંડ.
 મુણ્ણે નરનારી સહુ, આણી ભાવ અખંડ. ૧
 શ્રી રિષભ સ્વામી હવે, અંતિશયવંત મહંત;
 ત્રિજગ જન સેવિ જતા, દિનકર શ્રમ હીપંત. ૨
 કરતા પવિત્ર વસુધરા, લબ્ય કમલ ઉલ્લાસ;
 શત્રુજય ગિરિ આવીયા, કરતા જગંત પ્રકાશ. ૪

સહુસ સંખ્યા શિખરે કરી, અતિ સોભતો ઉત્તંગ;

નાના મણિ રત્નાં સુસ્થુ, નભ ઠળુરિત સુચંગ, ૫

નદી કુંડ સર હીર્ણિકા, વૃક્ષ અનેક સંભાય;

સોભિત ફલ પુષ્પાદિકે, પરિમલ બહુજ સુહાય. ૬

કલ્પવૃક્ષની છાંહડી, ખેડી પ્રિયા સહિત;

ગાવે ગુણ જગદીશના, નિર્મલ જેહુના ચિત્ત. ૬

હાયક સુખ અનંતનો, અનંત રિધી સંસ્થાન.

ભવ અનંત પાથોધિનિધી, પ્રાણી તરવાજ યાન. ૭

પંચાસ ભેયણ બહુલ પણ, શિખરે દશ વિસ્તાર;

આઠ ભેયણ ઉંચો ગિરિ, ચઢીયા જગદાધાર. ૮

હાલ—નલરાબરે દેસહોળ પુંગલ હુંતીપલાણીયા.

એ દેશી. ૧

પુંડરીકાદિક સાધુ, હોળ બ્રાહ્મી આદિક સાધવીળ;

ચઢીયા ગિરિ ઉત્તંગ, હોળ સદ્રતિ પાવડીયાં છળી. ૧

સમવસર્યા જગનાથ, હોળ રાયણ તરૂંવર હેઠલે;

આસણ થયો પ્રકંપ, હોળ સર્વ સુરાસુર આવ્યા તેટલે. ૨

સમવસરણ તત્કાલ, હોળ કીધો મિલિને;

સહુયે દેવતા, ખેઠા આસન સ્વામિ. ૩

હોળ ઇંદ્ર ઇંદ્રાણી જેહુને સેવતા. ૪

અપૌરણી ભગવાન, હોળ હીધી સુધર્મની દેસણા;

ત્યાર પછે પુંડરિક, હોળ ખેસી પ્રભુપદ આસણે. ૫

નિજ શુરૂ તીર્થની ભક્તિ, હોળ ધર્મ શાસ્ત્ર રૂચિ ધરિદયા;

પાત્રાદાન પ્રિય વાક્ય, હોળ અસ્તિત્વ લક્ષણ એ કદા. ૬

આર્યદેશ મનુ જન્મ, હોળ હીર્ણીયુ ઉત્તમ કુલ લહી;

ન્યાયોપાલંત વિત્ત, હોણ હેતુ પુન્યાર્જન એ સહી. ૭
 ધર્મ અર્થ કામ મોક્ષ, હોણ એહીજ પુરષારથ કદા; ૮
 સાધી જે જન મર્ત્ય, હોણ ભવ મોટો સુકૃત લદા. ૯
 લક્ષ્મણકૃત ત્યાગ, હોણ ધર્મ હૃદય આગમ શ્રુતિ; ૧૦
 કૃત્યાકૃત્ય વિચાર, હોણ ભીતિ અપયશ સેવા ગુરુકૃતિ. ૧૧
 વાંછા સજ્જન સંગ, હોણ ધર્મ વિષય રતિ કીલધ; ૧૨
 આરયદેશ વિહુણ, પ્રાણી તે ન લહીલધ. ૧૩
 નિજ આયુક્ષણ એક, હોણ વૃથા પ્રમાદે ન વિગમે; ૧૪
 ધર્મકાજ ઉજમાલ, હોણ જન ઇનોદિત ચિત્તમે રમે. ૧૫
 સંગ્રહણી ખાસ સ્વાસ, હોણ વાત પિત્તજ્વર બેહને; ૧૬
 જેનર રોગાકાંત, હોણ પુન્યાર્જન કિહાં તેહને. ૧૭
 પ્રભુ કહે દેસના અંત, હોણ પુંડરીક ગણધર ભણી; ૧૮
 શત્રુઘ્ન ગિરિ એહ, હોણ ગૃહીને વાટિ નિવૃત્તિભણી. ૧૯
 તીર્થ એહ અનાદિ, હોણ તીર્થંકર સીધા ઇહાં; ૨૦
 હોણ સીધા સાધુ અનંત, હોણ કર્મ સંચય એપીલહાં. ૨૧
 ખપી ઇહાં રહે જેહ, હોણ ખીલ પણ કુદ્ર પ્રાણીયા; ૨૨
 સીનિસે ગિરિ સંયોગ, હોણ ત્રીજે ભવ તે ભણીયા. ૨૩
 અભવ્ય પાપી જીવ, હોણ એ પર્વત લેટે નહી; ૨૪
 લહીએ રાજ્ય ભંડાર, હોણ તીર્થ દુષ્કર લહતાં સહી. ૨૫
 દુષ્કમકાલ મઝારિ, હોણ કેવલ જ્ઞાની કે નહિ; ૨૬
 થયો વિસંસ્થલ ધર્મ, હોણ જગદિતતીર્થ એસહિ. ૨૭
 જન્મ ન પામ્યો જેણ, હોણ વિમલાચલ તીરથભણી; ૨૮
 પશુ થકી પશુ તેહ, હોણ માનવ ગતિ હણી આપણી. ૨૯
 પૂર્વે રૂપલ સેનાદિ, હોણ સંખ્યાતીત જણેસરા; ૩૦

રાજાદની તરફેઠે, હોજી સમવસર્યા ઇહાં સુહકરા. ૧૯
 લેહિસે મુક્તિ અનંત હોજી એ તીર્થ સુપ્રભાવથી; ૨૦
 પાપ અનંત ખપાવિ, હોજી મુક્તિ ગયા સંસય નથી. ૨૦
 ઇહાં નિજ પૂજા કીધ; હોજી ફલ પુષ્પાક્ષત વિધે કરી;
 લવ લવ કીધાં પાપ, હોજી પ્રાણીના જાઈ ઉત્તરી. ૨૧
 જીન પૂજા ગુરૂ લક્ષિત, હોજી સેવા શત્રુજય તણી;
 સંઘ ચતુર્વિધ સંગ, હોજી પુણ્યે લહીએ લાણી. ૨૩
 પુજા આદ્ય પ્રકાર, હોજી જીનવરની જે ઇહાં કરે;
 તે પામી નવ નિધાન, હોજી તીર્થકરપદવી વરે. ૨૨
 જીને જો ઇહાં દાન, હોજી તો પરધલ શ્રીપરલવે;
 કહે જીનહર્ષ એ ઢાલ, હોજી ત્રીજે ખંડે પહેલી હુવે. ૨૪
 સર્વ ગાથા, ૩૨.

કુહા.

ઇહાં શીલ જો પાલીયે, મોક્ષાર્થક ગુણ તેહ;
 મન વચન કાયા શુદ્ધ કરી, સધલાં દુઃખ હરેહ. ૧
 જે નર ઇહાં આવી કરી, કરે સીયલનો ભંગ;
 અંહાલાદિકથી અધમ, સુધ ન હુવે કિહાં અંગ. ૨
 ષષ્ટાષ્ટમ તપ સાથ કીજે, ઉત્તમ ફલ હોય;
 તે જો કરીઈ ઇહાં રહી, વંછિત ફલ લહે સોઈ. ૩
 તપ કરીએ અષ્ટાન્હિકા, ક્ષય જાયે સહુ કર્મ;
 સ્વર્ગ મોક્ષ ફલ પામીએ, જો કરીએ મન નર્મ. ૪
 પાપ કીયાં જે પ્રાણીએ, મોહાજ્ઞાનવસેણ;
 પર દ્રવ્યાય હરણતણે, હણેસુ તીર્થ ક્ષણેણ, ૫
 યાત્રા સંઘમે ચાલતા, રથાસ્વ ઉંદ્ર નર પાપ,

રજે અંગ મૈલો હુવે, કાયા પાતીક જાય. ૬
ઠાણ-મારે આંગણીયે સહીયાં, આંખો મોરીયો,
એ-દેશી, ૨

વિદ્યાધરયતિ પતિ મહામુનિ, ઇણિ ગિરિવર નમિ મુણિંદ; ૧
અન ભાષે પુંડરીકને. શુભ સુભતાં થાસ્યે આણુંદ;
એ કોડિસંગાતે પરિવર્યો, શિવ હહસ્યે ત્રોડિ સવે ફંદ. ૧
ઇહાં દ્રાવિડવારિખિલ્લરાજવી, હસ કોડિ મુનિવર સંઘાત અ.
મુગતિતણો પદ પામસે, એ સાચી માનજો વાત. અ. ૨
વલીશંખ પ્રદ્યુમ્ન પ્રમુખ મુનિ, ઇહાં લઇશે હરિસુત નિર્વાણ;
સાધ્ધાન્ટક કોડિ પરવારસુ, સુધપાલી અનવરની આણુ. અ. ૩
વીસ કોડિ મુનિવર સંયુક્તા, ઇહાં લેશે નિવૃત્તિ મુખસાર; અ.
પાંચે પાંડવ મહા મુનિવરા, કરસે અન પ્રતિમા ઉધાર. અ. ૪
શ્રીહરત થાવચા, પુત્રશ્રી, શેલક સુક આદિક મુનિરાય; અ.
સંજ્યાત કોડિ ઇહાં સિજસ્યે, પૂર્વલા સહુ કર્મ ખપાય. અ. ૫
એ મુગતિતણો ક્ષેત્ર જાણવો, પાપ નાસે સહુ જેહુને નામ; અ.
શ્રી રૂપિ જાલ હત્યાદિક થકી, મૂકાયે આવ્યા ઇણુ ઠામ. અ. ૬
વ્યાપારમાં સહુમાં કહો, એ મોટો મનનો વ્યાપાર; અ.
એહિજ આપે સુરમુખ ભણી, એ મુકે વલી નરક મઝાર. અ. ૭
ઇહાં લેસ્યા તે ભણી નાંણવી, કૃષ્ણ નીલ લેસ્યા કાપોત; અ.
તેજપદ સિતા કરવી સહી, દલિ જાયે કર્મની છોત, અ. ૮
નહાના પણુ પ્રાણી ઉપરે, ચિંતવીઈ ન મન વચ દ્રોહ; અ.
કરીઈ નહી હિંસા અવની, જઈ પડીએ દ્વર્ગતિખોહ. અ. ૯
ઇહાં અસત્ય વચન નવ ખોલીઈ, જો થાય આત્મનો નાસ અ.

- જે અસત્ય વચન બોલે નર તે અશુચિમાંહિ અશુચિપ્રકાશ ૭. ૧૦
 ફેકટ દુર્ગંધરસ નસાડે, થાયે મુંગો મુખ રોગ અનેક; ૭.
 એ દોષ અસત્ય ભાખી લાહે, નવ બોલે નર જેથુ વિવેક. ૭. ૧૧
 ઇહાં દંત શોધણુ પણુ નવ લીએ, અણુ દીઠા પાતિકનો ઠામ ૭.
 સુષ્ટિ દાન અદત્તાથી હવે, અંદપુણવ નિધન નિરમામ ૭. ૧૨
 નિજ દારાપણુ ઇણુ તીરથે, નવ સેવીજે હોઈ મુજણુ; ૭.
 તોસુ' કહિવો પરનારીનો, બે ભવની થાએ નિચે હાણુ. ૭. ૧૩
 પરદ્રવ્ય હણે ઇણુ તીરથ, પરદારા જે સેવે આઈ; ૭.
 પૈસુન દ્રેષ પર ઉપરે, મહા પાપી તે દુર્ગતિ ભઈ. ૭. ૧૪
 શત્રુજય તીર્થ આવીને, પરિગ્રહનો કીજે પરમાણુ; ૭.
 તરીયે સંસાર સમુદ્રથી, લોભ તૃષ્ણા તણુએ દુઃખ ખાણુ ૭. ૧૫
 સામાયકવ્રત ઇહાં કીણુએ, મનમાંહિ ધરિ ભાવ વિમુદ્ધ; ૭.
 મહા દુષ્ટ કર્મ તે નિર્જરે, ક્ષણમાંહે જન બુદ્ધ. ૭. ૧૬
 ઇહાં આવી પૌષધ વ્રત કરે, તે પામે માશ ખમણુનો પુન્ય ૭.
 લાહે કેવલજ્ઞાન અહર, જે સેવે તીરથરે ધન્ય ૨ ૭. ૧૭
 ભોજન અવસર આંચે થકી, આપે જે મુનિવરને દાન ૭.
 તેહને સુર મુખ દ્વરે નહિ, રાજ્ય મુખનો તો કિસોધાન ૭. ૧૮
 શ્રોડાહિ પાપ કરે ઇહાં, તો થાય બહુ પાપનો વ્યાપ; ૭.
 એમ ભણી પાપ નકીણુએ, તો ભણે ભવ તાપ સંતાપ. ૭. ૧૯
 તે ભોજન જે ગુરૂદેવને, દેઈ ઉપ ભોગવીએ તેહ; ૭.
 નહીતો પશુ ગ્રાંસ તણી પરે, ભણે પોંખ્યો[પોખ્યો] કેવલ નિજદેહ ૭. ૨૦
 દેવ દ્રવ્ય ગુરૂ દ્રવ્યનો કરે, ભક્ષણુ તે નર અધમ ગણાઈ ૭.
 તેહની મુદ્ધિ કીમહી નવિ હોયે, સહુ તિથિ દુર્યા ભય. ૭. ૨૧
 ઇહાં અનરથ દંડન કીણુએ નવ હણિએ બહુ ભાર અભક્ષ ૭.

ઢાલ ખીલ ત્રીજા ખંડની, પૂરાણી છન હર્ષ સુદક્ષ. ૭. ૨૨
સર્વ ગાથા, ૬૦.

કુહા.

શાખા પત્ર ફલાંકુરા, શાશ્વત વૃતણાહ;
સુવિવેકી એર્થના, છે દેવાનંદ દાહ. ૧
સદા શત્રુજય ગિરિવરે, સગલો સુરનો વાસ;
તૃણ દષદ તરૂ તે ભણી, છેદી જે નહી તાસ. ૨
ઈહા રાત્રિ ભોજનથકી, ગૃધ્ર ઉલુક પ્રમુખ;
ભવ પામી જાવે નરક, છાંડાં સંપૂર્ણ દુઃખ. ૩
રાત્રી ભોજન જે કરે, અસુચિ સદા નર તેહ;
તેહને તીર્થ ફરસવો. યુગતો પણ નહી એહ. ૪
સમ્યક્ત્વ મૂલ પાલે ઇહાં, નિર્મલ નિજ વ્રતજેહ;
ધન્ય અધિક તેહથી ન કો, કરે મુગતિસુનેહ. ૫
રાજ્યધરા કુંભીકનક, રૂપ મણી ઇહાં દેય;
વજ્રસુર શક સંપદા, પામે સુખ અછેહ. ૬
ઈદ્રોછવ આદિક કરે, કારિજ માનવ જેહ;
સકલ ભોગ સુખ ભોગવી, પછે મુક્તિ લહે તેહ. ૭
તીર્થરાજ સહુ તીર્થમાં, અનણાત્તમનગ એહ;
મુક પરિએ શૈલેંદ્રને, ભણ ગણધર ગુણ ગેહ. ૮

ઢાલ—ઈણુ ડુંગરીએ મન મોહ્યો. એ દેશી. ૩

જો ડુંગરીએ ધરીયો ગુણ, એમ ભાષે આંદિલણુદ હો.
ઐલેહંચતણા પ્રાસી સુણે, સાંભલિ પામે આનંદ હો; એ.

ઇષ્ટ અવસર પણ તુજને મુને, થાસે સુપ્રસિધ્ધો;
 વિસ્વચ્છિતિ જેમ મુખથી થઈ, પામસે ઈહાં કેવલસિધ્ધો. એ. ૨
 પુંડરીક મહા મુનિવર ભણી, ઇમ કહેને શ્રી ભગવંતો;
 અન્યત્ર વિહાર કિયો પ્રભુ, સહુ પ્રાર્ણીને હિતવંતો. એ. ૩
 ત્રિલોવન વાસી પણ સાંભલી, સર્વજ્ઞ ભાષિત ઉપદેશો;
 નિજ થાનક આણુંદસુ; પહુતા સુરંધ્ર નરેસોરે એ. ૪
 પુંડરીક ગણાધિપતિ હાં રહ્યાં, પંચ કોડી મુનિ પરવારો
 સિધ્ધ ક્ષેત્ર;
 ભણી શિવ કારણે, સહુ જીવતણા આધાર. એ. ૫
 હવે કીજે પ્રથમ સંલેખ, ના પામેવા મુક્તિ નિદાનોરે;
 થાય તે દોય પ્રકારની, દ્રવ્ય ભાવચક્રી સુપ્રધાનોરે. એ. ૬
 થાનક સગલા ઉન્માદનો, બહુ રાગ તણો બલી ઠાણો;
 સહુ ધાતુભણી જે પોખીજે, દ્રવ્ય સંલેખણા તે ભણો. એ. ૭
 મોહ મત્સર રતિ અરતિતણો, વલી રાગદ્વેષ કષાયો;
 ઉછેદ કરી જે એહને, સંલેખણા ભાવ દહાયો. એ. ૮
 શ્રી પુંડરીક એહવો કહી, પંચ કોડિ સહિત અણુગારો;
 આલોચે તીવ્ર ઉપરી, મુખમ બાહર અતિચારો. એ. ૯
 ચોત્રીસ મુક્ત અતિશય કરી, ગુણ રૂપ તણા ભંડારો;
 ત્રિલોક્યતણા સ્વામી સહુ, મુજને જીન ચરણ વિચારો. એ. ૧૦
 થાનક અનંત અક્ષયતણો, પામ્યા વિદુમ સંકાતો;
 પંચ દિશા લેદે બિજ્જિજ્જ જે, તે સિધ્ધ સરણ મુજ હુંતો. એ. ૧૧
 ખીર વીર પંચ મહાવ્રત ધારી, છાંડ્યા સાવધં આપારો;
 ઇંદ્ર નીલ મણી રૂચિ એહવા, સરણો મુજને અણુગારો. એ. ૧૨

જેહવો ફેવલીયે લાખીયો, સહુ જીવ દયા મય સારો;
 ઉજલ ફટિકોપલ સારિયો, સરણો મુજ ધર્મ ઉદારો. એ. ૧૩
 લાખ ચોરઃશી જીવ યોનિમાં, જે કીધાં કરી ર પાપો;
 મિથ્યાહુ કૃત મુજ થાએ જ્યો, હવે તેહનો નાહ કોઈ વ્યાપો. એ. ૧૪
 પોસિરાવુ ત્રિણ વિશુદ્ધ કરી, પાપ થાનક ઈહાં અદારો;
 અજ્ઞાનપણે જે આચર્યા, તેહસુ પ્રતિબંધ ઉતારો. એ. ૧૫
 એકેન્દ્રિયાદિક પ્રાણીયા, સહુ ભણી ખમાવુ આજ;
 મુજને પણ તેહ ખમાવજો, કિણસુ નહિ વૈરનો કાજ. એ. ૧૬
 સહુ સત્વસુ મૈત્રી માહરે, કર્મે કરી ભમતા જેહ;
 મુજકો નહીં હું એકલો, એક અરિહંતસુ મુજ નેહો. એ. ૧૭
 ઇણિં પદેકીધી આલોચના, કીધો અણસણ તિણ કામ;
 સહુ સાધુ સંગાતે ગણપતી, ચિત્ત ચોખે મુક્તને કામ. એ. ૧૮
 મુનિ ક્ષપક શ્રેણિ ચઢીયા અહું, મૂટવા સઘલા સમકાલો;
 ઘાતી કર્મ જે હુંતાં ખંરા, જીર્ણ રજ જેમ નિહાલો. એ. ૧૯
 માંસાંતે ચૈત્ર પુનિમ દિને, પુંડરીકને ફેવલ જ્ઞાનો;
 જીપનો સહુ મુનિવરને પછે, તપસ્થાનો એ મહિમાનો. એ. ૨૦
 જોથે પાયે શુકલ ધ્યાનને, પ્રતીક્ષણ થયા દોષ કર્મો;
 પામી પદવી નિર્વાણની, લક્ષ્યા આરિ અનંત કર્મો. એ. ૨૧
 આવ્યા અગલા તિહાં દેવતા, મરૂદેવી પર જાણો;
 કીધો તેહનો ઉછળ ઘણો, પહુતા જાણી નિર્વાણો. એ. ૨૨
 જેમ શ્રી રિપભજણે સહુ, પહિલા તીર્થ નાથો;
 તેમઈણિ અવસર્પિણી એહથી, થઈ તીર્થ આદિસ્વરનાથો. એ. ૨૩
 સીજે જીહાં એકો મુનિવર, તે કહીયે તીર્થ કામ;
 તો સાધુ અનંત સીધાઈહાં, સાચો એ તીર્થ નામ. એ. ૨૪

મુનિમુગતિ ગયા સંજ્યા નહીં, તિણ મુગતિ તિલક
એ કહેવાયો;

ત્રીજી થઈ ત્રીજા ખંડની, જીન હર્ય હાલ એ ગાયો. એ. ૨૫
સર્વ ગાથા, ૯૩.

દૂહા.

કાગુણની શિત અષ્ટમી, રૂપલ પ્રભુ ભગવાન;
આવ્યા શત્રુજય ગિરિ, થયો પર્વાષ્ટમી ભિધાન. ૧

શુભ અશુભ ભાવે કરી, આઉપાનો ખંધ;
પ્રાણીને નિશ્ચય હવે, પાશ્વિક પાર્વણિ સઘ. ૨

એ પર્વ ઇણ તીર્થમાં, ભક્તે દીજે દાન;
થોડો પણ ખડુ ફલ દીયે, ક્ષેત્ર ખીજા પરધાન. ૩

પ્રાણીને પીસે સહી, અષ્ટમી આઠેમ કર્મ;
દાન શીલ તપ આદિકે, સેવી જે તણ ભર્મ. ૪

ચૈત્રી પોનિમ સિધ્ધ થયા, મહા મુની પુંડરીક;
નામ થયો તે દિવસથી, ગિરિ પર શ્રી પુંડરીક. ૫

પુંડરીક ગિરિ ઉપર, પૂજે જે પુંડરીક;
સંઘ સહીત યાત્ર કરે, મુક્તિ લહે નિર્ભીક. ૬

હાલ-તુંતો માહરા સાહિબરે શુજરા, એ દેશી ૪.

તુંતો પ્રાણી મુણિ મહિમા ગિરિવરતણા, નંદીસ્વર
દ્રીપ મગારિરે;

શાસ્વત અરિહંત પૂર્ણથકી, પુણ્ય અધિક ચૈત્રી
ઇહાં ધારિરે. ૫. ૧

દાન શીલ પૂજા તપ પ્રમુખથી, પુન્ય થાયે જે અન્ય કામેરે;

તેથી કેહિ મુણિ ચૈત્રિ પોનિમે, પુંડરીકજીનાં પામિરે. ૬. ૨

- શ્રી ચંદ્રપ્રભ ચરિત્ર ગ્રહો, શત્રુજન્ય ચૈત્રી દીસરે;
 વિષ્ણુ પુન્યે ન લહીજે નદી, શત્રુજન્ય વીસવા વીસરે. તુ. ૩
- શાંતિક ધ્વજ આરોપણ કરે, ચૈત્રી જીનવર પ્રાસાદોરે.
 તેનર પાતક મલ ઘોષને, પામે શિવના સ્વાદોરે; તુ. ૪
- બીજી પણ કામે જે કરે, ચૈત્રી સંઘ પૂજા સારરે;
 તે પામે નરનાં રૂપ ઘણા, સોં કહિવો ગિરિઅધિકારરે. તુ. ૫
- વસ્ત્રાન્નહ પાનાદિક મુનિ લાણી, ચૈત્રી પ્રતિ લાભે જેહરે;
 ચક્રીવજ પદ ભોગવી, મોક્ષ પામે નહીં રા'દેહરે. તુ. ૬
- ચૈત્રી પર્વોત્તમ પર્વમો, સર્વ પુન્ય વધારણ હારરે;
 આરાધી શ્રો પુ'ડરીક ગિરે, આપે પ્રાઠ ફલ નિરધારરે. તુ. ૭
- અષ્ટાન્હિક પુ'ડરીક ઉપરે, ચૈત્રી પૂનિમ કરે કોઈરે;
 અષ્ટસિદ્ધિ પ્રદાતા તે લાણી, સહુ પર્વથી અધિકો હોઈરે. તુ. ૮
- નંદીસ્વર ગિરિવર ઉપરે, ઇન્દ્રિયરિવે સરવાણરે;
 જીન પૂજેછવ ભગતે કરે, નિજજનનમં કરે સુપ્રમાણરે. તુ. ૯
- ભાવે વલી નિર્મલ ભાવના, શુદ્ધ મુનિ ચૈત્ય સિધ્ધાંતરે;
 ચૈત્રી પોનિમ દિન એહની, કરે ભગતિ મુગતિને કામિરે. તુ. ૧૦.
- હવે સ્વામી રૂપભજીન વિહરતા, પાવન કરતા પૃથ્વીકાયરે.
 નગરી શ્રી વિનીતા પાંખતી, ઉદ્યાન સિધ્ધાર્થ કહાયરે. તુ. ૧૧.
- ઈંદ્રાદિક વિષુધ આપતિહાં, સુરલોકથી તત્કાલરે;
 નમવા શ્રી રિષભજીણુંદને, આણી મનેભાંવ વિશાલરે. તુ. ૧૨
- સુરપતિ સુરચાર નિકાયના, રત્નાદિક ત્રણ પ્રકારરે;
 સુંદર તિહાં સમવસરણ રચ્યો, તિહાં બેઠા જીન
 દિનકારરે. તુ. ૧૩

ઉધાન પાલક તિહાં બોધને, ભરતેસરતે કહ્યો તામરે;
સાઠાદશ ઠેાડી સોવન તણી તેહને, આપી હિત કામરે. તુ. ૧૪

હુય ગય રથ પાવક પુત્રસું, સામંત સેનાપતિ સાથિરે;
અંતેઉરસેઉ સેનાપતિ, વંદણુ આળ્યો નરનાથરે. તુ. ૧૫

જાવસાગર તારકતરી, જય જગ વત્સલ જગદીસરે.
જય ર કરુણાસાગર પ્રભો, જયસ્વામિન્ જયભનાધીસરે. તુ. ૧૬

નૃપ સમવસરણુમાં આવીયો, વિધિસું પૂરવ વિધિદ્વારે.
પ્રભુજીને દેધ પ્રદક્ષિણા, સ્તવના ઇંમકરે દ્વારે. તુ. ૧૭

ઉત્કંઠા દિન ગહુની હુંતી, નયણે દીઠા જન રાજરે;
પૂવે કીધાં શુભ કર્મ મેં, બાણું છું ફલીયો આજરે. તુ. ૧૮

સુખ દુઃખ પૂરવિવન અરણ્યમા, જલપાવ કરણુ નિશિ
દીસરે

મુજ ચિત્ત માંહિ વસજો સદા તુજ ચરણુ કમલ
જગદીસરે. તુ. ૧૯

ઈમ સ્તવના કરી જગદીસરે, પંચાંગ કરી પરણામરે;
ચક્રી દેવેંદ્ર અનુજપરે આગળે પૂછે બેઠા
સિરનામિરે. તુ. ૨૦

ચંગલી ભાષા અનુગામિની, યોજન લગી જાસ
પ્રણામરે;
મીઠી વાણી જનરાજની, ઉપદેશ દીયે હિત આણીરે તુ. ૨૧

સુભ પાંત્રે દાન શ્રી સંધને, પૂજા પરભાવના ન્યાયરે;
સીથંણાલા કરીયે મહોચ્છવે, એમ મોક્ષ ભણીતે
માયરે. તુ. ૨૨

તીર્થ પદ રજ ચિરંજીવે, ભવનમૈ તીર્થ ભમંતરે;
તીર્થ દ્રવ્યવ્યયથી શિવસંપદા, અને પૂજ્યા પૂજ્ય
હુવંતરે. ૧૭

આરંભ નિવૃત્તિ ધન સફલતા, સંઘ વાછલ્ય લણું
ઉદ્ધારે;

તીર્થોનની અને પ્રવચકતો, આસન મુગતી નિરધારે. ૧૮
સુર નર અને પદવી પામીએ, કીજે જોઈણ પરિભ્રમરે;
હાલ ચોથી ત્રિભાંગની, અને હર્ષ મુણે જો મુખાતરે. ૧૯
સર્વ ગાથા ૧૨૮.

કુહા.

યાત્રા વિષે સંઘેશપદ, ભાગ્યે લહીએ તેહ;
તાર્થકર નામ કર્મ લણી, જાંધાએ ગુણ ગેહ.
એંદ્રપદ ચક્રેશપદ, મોટી પદવી એહ;
સંઘ પદવી એહથી અધિક, પુન્ય ભંડાર ભરેહ. ૨
પુન્ય વિના નવ પામિયે, સંઘાધિપ ચક્રેશ;
અર્ધ ૨ તીર્થને વિષે, પણ વિમલાચલે વિશેસ. ૩
મંત્ર નહી નવકાર સમ, ગિરિ પુંડરીક સમાન;
ગજ પદ કુંડસમાન જલ, ત્રિભુવન પુણ્ય નિધાન. ૪
પાપ કરી સહસ્રગમે, પ્રાણી હણી અનેક;
એ તીર્થ પામી કરી, લહે દેવ ગતિ છેક. ૫
ફરસી શત્રુજન્ય ગિરિ, નમસ્કારી ગિરનાર;
નાહી ગજપદ કુંડનાં, નાવે ફરી અવતાર. ૬
કુરિત હણે કીઠા ચક્રે, નમતાં સહગતિ હોઈ;
અનપદ પામિ સંઘપતિ, એ ગિરિ મહિમા જોઈ. ૭

પદ્યોપાશ્રીત ધ્યાનથી, લક્ષ અભિગ્રહભાષ;

સાગર ચલતાં મારગે; ક્ષય જાયે સહુ પાપ. ૮

હાલ—નવી ૨ નગરીમાં વસેરે, સોનાર કાનણ

ઘડાવે નવમરહાર. એ દેશી પ

યાત્ર તણિ વિધિ કહો જગનાથ, મુજ મસ્તક દેઈ હાથ;
 સંઘવીનિણુ વિધિકહીછરેસ્વામિ પૂછ્યો પ્રભુજી જાણે તામ. ૧
 માતાપિતાનોરે ભક્ત પ્રસાંત, સહુને આનંદકારી કાંન,
 ગત મહકલહુ અદાહુ બુદ્ધિ, વંત દાતા શીલવાન અકુધા ૨
 પરગુણુ ગ્રહી નહી ઉત્કર્ષ, કૃપાવંત નહી જાસ અમર્ષ;
 સંઘપતિનો અધિકારી તેહ; દેવમૂર્તિ સરિખો સુસનેહ. ૩
 તણ્યેરે મિથ્યાત્વી સંસર્ગ, તાસ વચન પણ કરિ ઉછર્ગ;
 યાત્ર કરેવાનીરે વિધિ એહ. વલી જાણુ સાંભલિ ધરનેહ. ૪
 નિંધને સ્તુતિ કરીએ નહી પર તીર્થીની કહીએ સહી;
 સમકિત જાવ જીવ પ્રમાણુ; મનવચન ઠાયાશુદ્ધ સુજાણુ. ૫
 સહોદરથી પણ અધિકારે નેહ, યાત્રિક જનસુ રાખે તેહ;
 પડહુ અમારિતણા વાજવે, નજ ધન શકતે એમ જાલવે. ૬
 સાધુ ધર્મી સાથેરે હીયે, વસ્ત્ર અન્ન પાનાદિક હીયે;
 કરે નિરંતર સેવારે જાસ, અરિહંત ભકિત સંચુકત ઉલ્લાસ. ૭
 રથ ઉપરિથાપે જનરાય, કરે પુજાઓચ્છવ નિજમનલાપ;
 સંઘ ચતુર્વિંધ સહિત સુજાણુ, રાષે ચિંત શુભ ભાવ પ્રમાણુ. ૮
 દાન દીયે લક્ષ્મી વ્યય કરે, દીન અનાથ ભણી ઉધરે;
 રથવાજી વૃષભાદિક ખાણુ, યાત્રાને આપે હિત આંણુ. ૯
 મલલિ ૨ જનવરનારે ગેહ, અચ્છ કરાવે પરમ સ્નેહ;
 પર્વત પર્વત ગ્રામો ગ્રામ, નહી નગર વર સઘલી ઠામ. ૧૦

પડયા છાંછાન ગૃહ ઉધરે, નિજ લક્ષ્મી એમ સફલ કરે;
 પ્રત્યનીકે જે લીધીરે હોઈ, નિજ શકતે મુકાવે જોઈ. ૧૧
 કામે ર કરેરે સ્નાત્ર, પવન આપે િર્મલ ગાત્ર;
 પથે ધર્મ અબાધા કરે, શકતે ત્રાસ પગકમ હરે. ૧૨
 પાક્ષિક આદિક સગલાહે પર્વ, કરે વિશેષે ધર્મ;
 અગર્વ સામાયક શુભ ભાવે ધરેરે, પૌષધ છન પૂજા અવનરે. ૧૩
 આમ્ય લોક જનપદનારે લોક, સંઘ સાથે આવ્યા અવલોક;
 શુભ વચને સંતોષેરે તાસ, વસન તાપ્પૂલાદિક દેઈ ખાસ. ૧૪
 દેખી શ્રાવક લોક સીદંત, આમ નગર પુરમાંહિ વસંત;
 છન ધર્મે તેહને ચિર કરે, શુભદ્રવ તેહને ઘડે ધરે. ૧૫
 પાપે પાણી વસ્ત્રેરે ગલી, સહુ પશુયાને મનનીરલી;
 ધોરીનૈરેવલી ભુવ છીદાયે, ઘોડે ભારે વાહીયે. ૧૬
 પાલે મન વચન કાયરે શીલ, માર્ગે દ્યુત તજે અવહીલ;
 કોઈ વ્યસન ન સેવેરે કદા, યાત્રીક લહે નિવારે સદા. ૧૭
 ન કરે યાત્રીમુરે વિખવાદ, વિકથા કલહાદિક ઉન્માદ;
 કિમપિઅદત્તા ન લહીયેરે દાન, ઘાસ સાક કાઠી ફલ પાન. ૧૮
 જો થાયે દોહિલોરે નિર્વાહ, તોપણ ન કરે કમકદાહ;
 ખોટા માન તુલાનોરે ત્યાગ, વંચે નહી કેહને મહા ભાગ. ૧૯
 અન્ય થાનક જે કરીયેરે પાપ, વિલય જાય યાત્રાયે ત્રાપ;
 પાપ કરે યાત્રાયેરે જેહ, વજ લેપ સમ થાયે તેહ. ૨૦
 ન્યાયોપાર્જીત વિત્ત સંઘાત, પોખે સંઘવી યાત્રિક ન્યાત;
 ખીજ સુક્ષેત્રે વાવે જેમ, ભાવે તીર્થે વાવે તેમ. ૨૧
 સર્જીતિનો ફલ વાંછક જેહ, વિધિસું એ પરિયાત્રા કરેહ;
 અંકત્રીજની પંચમીરે ઢાલ, થઈ છન હરષ એ પૂરણ ઢાલ. ૨૨

સર્વ ગાથા ૧૫૪.

દૂડા.

ન્યાયોપાર્જતવિતસુ', કરે યાત્રા એક વાર;
 ભવનિજ કોટિ સહસ્રના, પાતક હરે અપાર. ૧
 શ્રી શત્રુજય ગિરિપ્રતે, એક ર પગ દેય;
 ખએ માસીના તપતણો, યાત્રિક દલ પામેય. ૨
 જનાધીશ પાસે સુણી, એહવો કહે નરનાથ;
 યાત્રા સંઘપતિ થઈ, કરું શત્રુજય યાત્ર. ૩
 શક તદા આણી કરી, ચક્રી સુભદ્રા તાસ;
 રાણી કંઠે પરિઠવે, દેવ તમાલ સુવ.સ. ૪
 તું કુમાર સમિશ્રિત કરી, શ્રીખંડ તિલક કરેહ;
 ઈંદ્ર ભરત ચક્રી તણે, સંઘપતિ ધર્મ રનેહ. ૫
 સહીત મકલ સામંતસુ', વાદિ ભરત જીજ્ઞહ;
 નગર અયોધ્યા આવીયો, પૂજીત સર્વ નરિંદ. ૬
 સંઘ લોકને તેડીયા, દેઈ બહુ સનમાન;
 વજ્રકાવી ભાંભાતદા, ઉંચે સ્વર રાજાન. ૭
 અઠાહી ઉછવ કીયો, નગરજનાયતન નામ;
 યાત્રી નર આવ્યા ભણી, દીધ ઉત્તરીવા કામ. ૮
 સોવન દેવાલય સહિત, જન પ્રતિમા સુરરાજ;
 દીધી રિસહેસર તણી, ભરત ભણી હિત કાજ. ૯
 મણિ સુરતન સોવન તણો, વર્ધકીકૃત આપાન;
 સુભદિન બાહિર સંઘસું, ચક્રી કીધો વાસ. ૧૦
 સોમયશા શ્રી બાહુબલિ, સુત વિદ્યારથશ;
 ગગન વલ્લભ વિનમી તણો, મજનાભ પ્રાચીસ. ૧૧.

હથાણુ કેતુ રાજા પ્રવર, એ મહીધર ચ્યાર;
બત્રીસે સહસ્ર ત્રીબસે મુગટધર, લેઈ બહુ પરિવાર. ૧૨

ઠાલ—ભરત ભૂપ ભાવમુએ. એ દેશી. ૬.

સાધર્મિક વત્સલ કરીએ, જમાડી પકવાન;
છાણુંદ પૂજા કરીએ, કૃત મંગલ પ્રસ્થાન.
ભરત યાત્રા કરે એ, નાલિનારિંદનો પૂત;
ભરત યાત્રા કરે એ, પોષે ધર્મનો સૂત. ભ. ૧
શુભ મૂહુર્ત ગય વર ચઢયા એ, આભરણે સોભાંત;
મહીધર પરવર્યાં એ, લીધી રિધિ અનંત. ભ. ૨
આસીસ ઘેં સુર માનવીએ, જય ચિરંજીવ નરિંદ;
નારીપુરની મિલીએ, સંસ્તૂયમાન સ્નાનંદ. ભ. ૩.
સાથે અણુમત ઘર થયા એ, શ્રાવક શ્રાવિકા કેડિ
ચોરાસી હક્ષ લીયાએ, ગજવાણ રથ જોડિ; ભ. ૪
મંગલીકનૃપ મુગટેશ્વરાએ, સામંત કુમાર અનેક;
પુરીજન બહુ થયા એ, કેડી ધ્વજ સુવિવેક. ભ. ૫
આચારજ સાથે થયા એ સાધૂતણે પરિવાર;
શીલે કરી શોભતાં એ, મતે વિશુદ્ધ આચાર. ભ. ૬
વાણંત વાળે અતિ ઘણા એ, ભેરીવ પણુ નિસાણુ;
સંગીત રચે બલાએ, અમારી રાગ સુબાણુ. ભ. ૭.
ભાટ જોલે બિરુદાવલીએ, અંતેઉરપુરનાર;
ધવલ મંગલતણાએ, ગાંવે પ્રેમે અપાર સુબાણુ. ભ. ૮
દેવાલય આગલે એ, શ્રીજીનવરને સીસ;
છત્રત્રય સોભાએ, સાચો ત્રિભુવન ઈસ. ભ. ૯

વૈજયંતી આગલિ ચલેએ, ઉંચી ગગન સમાન; .
 એ એવા સંઘ લાણીએ, આવે લોક સમાન. લ. ૧૦
 રવિ મંડલ ઠ ફી લીયો એ, સૈન્ય રજે અધાર; .
 યાત્રી પગલે ધરાએ, કરે પવિત્ર અપાર. લ. ૧૧
 સાસનતણી પ્રભાવના એ, કરતો પુર ૨ ગામ;
 ચૈત્યાલયજીનતણાએ, કરાવે ઠામ ઠામ. લ. ૧૨
 દાન અનર્ગત્ર આપતો એ, ઉછવ પૂજા સ્નાત્ર;
 જીનેશ્વર વિધિ કહીએ, તે સહુ કીધી મુપાત્ર. લ. ૧૩
 દેશ ઘણાઈ અતિક્રમી એ, પ્રયાણિ ભરતેસ; .
 મજલ થયો જન તણી એ, આયા સોરઠ દેસ. લ. ૧૪
 ભત્રીજો ભરતેનો એ, સૌરાષ્ટ્ર મુત ગુણગેહ;
 સોરઠનો રાજવી એ, સગતિસિંહ આવેહ. લ. ૧૫
 પાએ લાગો કાકાતણે એ, હાથે કાલીરાય;
 હીયામુ' ભીડીને એ, ભાપે વચન મુહાય લ. ૧૬
 સોરઠપતિ એ દેશનો એ, સફલ નામ તે કીધ;
 તિર્થ જહાં એહવો ભલો એ, શભુંજય મુપ્રસીધ. લ. ૧૭
 ધન્ય તિર્થ દર્શન થકી એ, ઇહાંના પશુ પણુ એહ;
 નરિંદ પરદેશના એ, તીર્થ ન દેજો તેહ. લ. ૧૮
 પૂજ્ય માંહે તું પૂજ્ય છે ઇહાએ, ગુરૂ તું ગુરૂ યાં માંહિય
 શ્રદ્ધાધા તુજ રાજની એ, સફલ જીવિત તુજ રાય. લ. ૧૯
 સદા તીર્થ સેવા કરે એ, ધન તુજ અવતાર.
 અમ્હે દ્વરિરદ્યાએ, કિમલહિરયુ ભવપાર. લ. ૨૦
 દેખી પુ'ઝરીક ગિરિપ્રતેએ, ઉલસિત થયો ભરતેસ;
 થૂણી સિર દે એમ કહેએ, મુંણિ સોમયશા નરેસ. લ. ૨૧

તિર્થ પાસે જે રહેએ, ધન્ય સોરઠના લોક;
 ભંડાર સુકૃત ભરે એ, નિત નયને અવલોક. ભ. ૨૨
 જે દેએ પુંડરિકને એ, ઉજવલ પુંડરીક જેમ;
 પાતક પંકતે તજે એ, પુન્ય પવિત્ર ધરિ પ્રેમ. ભ. ૨૩
 ચક્રવર્તિ એહવો કહીએ, સિંધુર ખંધ ક્ષતામ;
 ઉતરિગણુધીશને એ, પાય નમે ગુણુ ગામ. ભ. ૨૪
 રલીયાયત રાબ થયો એ, કહે જનહર્ષ સુરંગ;
 છઠી ત્રીબ ખંડનીએ, દાલ દહી મન રંગ. ભ. ૨૫
 સર્વ ગાથા. ૧૯૧.

દૂહા.

એ પર્વત કિમ પૂજીએ, ક્રિયા કિસી ઈહાં હોઈ;
 એહવો પૂજ્યો ચક્રધર, આલ્યો તિહાં સક જોઈ. ૧
 અવધિ જ્ઞાની જાણી કહે, ભરત ભણી સુરરાય;
 રાજન ગિરિ દેખી કરી, નમસ્કરીયે ચિત્તલાય. ૨
 જે નર દીયે વધામણી, એ તિરથની આય;
 જેજે - તેહને દીજીએ, પુણ્ય વણી તે થાય. ૩
 સોવન રતન વધાવીએ, ભાવે એ ગિરિરાજ;
 ગીતા નાટ્ય આગલિ કરે, પુન્ય લાભ સુખકાજ. ૪
 વાહન તિહાં મૂકી કરી, નામી નિજ પંચાંગ
 એ તીરથને વાંદીએ, જેમ પગ જેમ ઉછરંગ. ૫
 તિહાં ડેરા દેઈ કરી, સંઘ તિહાં ઉત્તારિ;
 મહીધર સાથે સંઘપતિ; ભક્તિ શુદ્ધિ ચિત્ત ધારિ. ૬
 જ્ઞાન કરી પાશાંસિ શુભ, પંહિરીપુવતી સાય;
 દેવાલય મહાઉત્સવે; પૂજે : શ્રી જગમાય, ૭

ઢાલ-હરિણી જવ મરે લલનાં એ દેશી. ૭

સંઘ બાહિર સુચી જૂમિકા લલના લલી હો શત્રુ જય સનસુખ;
ચક્રીને કહે લલનાં, લલના હો શત્રુ સહુ વિધિ બાણ. ચ.
લલના હો દૈવત જ્ઞાન પ્રમાણ, ચ.

સહુને થાય સુખ, નયણે દીઠાં દિલ ઠરે લલનાં. લ. ૧
ઉચ્ચ આવાસ કરાવીએ, કરીએ અગરનો ધૂપ; ચ.

અંધસહિત તિહાં બાંધએ, લ. મંગલીક ગીત અનૂપ. ચ. ૨

ચાચનને ચિત્ત દીણએ, લ. પૃથવી પીઠ પવિત્ર; ચ.

ચક્ષુ કર્કશમસુ લીપીએ, લ. ચિત રાખી એકત્ર. ચ. ૩

સ્વસ્તિ કારિ શ્રી સંઘને, લ. સ્વસ્તિક રચે વિશાલ; ચ.

સુકતાદલ તાંદુલતણો, લ. કાશ્મીર મંડલ સાર. ચ. ૪

સુમલ સહુ વારી કરી, લ. આગલિ કરિ ગુરુ રાય. ચ.

સંઘપતિ પુંઠે સંચરે, લ. ઉછવ પૂજ રચાઈ. ચ. ૫

એકયો રાંધ્યો નીપનો, લ. ને વન્દેપો હેમ; ચ.

વસ્ત્ર પુષ્પ માલા કરી, લ. સંઘવી અચે એમ ચ. ૬

વલી સાહુમી વતસલ કરે. લ; પૂજે સંઘ સુભકિત; ચ.

નાટિક શ્રી જીન દેહરે, લ. સ્તૌતિકલ સુકિત. ચ. ૭

તિથિ દિનિ વિકથા નવિ કરે, લલુત સાવધારંભ; ચ.

વજ્ર ગુરુ સુખ સાલે, લ. તિથિ મહાત્મ ઉદંત. ચ. ૮

શત્રુ સુખે ચક્રી સુણી, લ. પામ્યો હૃદય ઉલ્લાસ; ચ.

શ્રી વિમલાચલ સામો, લ. રાય કરાવ્યો આવાસ. ચ. ૯

નાહી સુચિ ચર્ધ બલિ કરી, લ. સુભ વસ્ત્રપરિધાન; ચ.

સહિત મહીધર નારિસુ, લ. આવ્યા જીનગૃહ થાન. ચ. ૧૦

સુખાક્ષત સ્તુતિ બલિ કરી, લ. પૂજ્યાશ્રીજીનરાય; ચ. ૧૧
 શ્રી સંઘા માથે સંઘ લ. રથે સંગીત સુહાય. ચ. ૧૧
 ચક્ષુ કર્દમમંદલ કરી, લ. ઉકત વિધે ચક્રેશ; ચ.
 સુકતાદ્વલ સ્વસ્તિક કર્યો, લ. પૃથ્વી પવિત્ર પ્રદેશ. ચ. ૧૨
 તિહાં સોવન પાલે ભર્યો, લ. નાના વિધ પકવાન; ચ.
 શિખર બાણે તો ગિરિ તણા, લ. અતિ ઉંચા અસમાન ચ. ૧૩
 રોહણુ ગિરિ સરિખા ઠીકા, લ. રતન તણા અંબાર; ચ.
 સોવન ઢિંગલોયા તિહાં, લ. મંદિરિ ગિરિ આકાર. ચ. ૧૪
 એમ શાસ્ત્રોક્ત વિધેકર્યા, લ. વર્તમાન નર રાય; ચ.
 કીધી પુંડરીક ગિરિ તણી, લ. પૂજા સંઘ સમુદાય. ચ. ૧૫
 તીરથ મહાત્મ ભણી કરી, લ. રતોત્ર કલ્પાદિક રાય; ચ.
 શત્રુઙ્ગ પ્રણમી કરી; લ. નમી નાભિ ગુરૂ પાય. ચ. ૧૬
 તિહાં કિણુમન સંતોશસુ. લ. ધર્મ ધ્યાન સાવધાન; ચ.
 તીરથ ગુણુ સુણુતા થકં, લ. નિશિ રજો તિહાં રાજન. ચ. ૧૭
 પ્રાત સમે શ્રી સંઘસુ, લ. શ્રી જીન ગુરૂ નમિપાય; ચ.
 કીધો વિધિસુ પારણો, લ. યાત્રિય જન સુરાય. ચ. ૧૮
 વાર્દકિ પાસે કરાવીયો, લ. તિહાં નગર રાજન; ચ.
 પાસે પુંડરીક ગિરિતણે, લ. સરસ અયોધ્યા આન. ચ. ૧૯
 તે માંહે શ્રી રૂપભનો, લ. ઉત્તંગ તોરણુ પ્રાસાદ; ચ.
 ઉજવલ યશ ભણે ભરતનો, લ. કરે ગગન સુવાદ. ચ. ૨૦
 આન હોદય ઉપનો, લ. આનંદ પુરી દીયો તામ; ચ.
 આર્યો ભરત મયા કરી, લ. શક્તિસિંહને તામ. ચ. ૨૧
 જૂનેતા ઉત્તર દિશે, લ. ચઢ્યા કરેલા યાત્ર; ચ.
 અતિહરે નર સહુ દિશે, લ. ચરે સહુર્ષિત ગાત્ર. ચ. ૨૨

ચિલ્લણુ નામ મહામુનિ, લ. તીવ્ર તપસ્વી કોઈ; ચ.
 આરોહે પશ્ચિમ પથે, લ. સાચે બહુ જન હોય. ચ. ૨૬
 શ્રાવક વર્ગ ચઢ્યા જીસે, લ. દશયોજન પરમાણુ; ચ.
 કહે મુનિ લાગી આકરી, લ. ત્રસે પીડાયે પ્રાણુ. ચ. ૨૪
 વારિ વિના ઈહાં અમતણા, લ. ફેકટ જાસે પ્રાણુ; ચ.
 જીનવર ચરણ લેટયાવિના, લ. મુનિ મુણિ એહવીવાણુ. ચ. ૨૫
 યાત્રી દુઃખીયાં જાણિને, લ. સંઘ ભક્તિમન આણી; ચ.
 હાલ ત્રીજે ખંડ સાતમી, લ. થઈ જીન હર્ષ વખાણી. ચ. ૨૬
 સર્વ ગાથા, ૨૨૪,

ફૂંડા.

ત્યારે તિણિ મહા મુનિ વરે, તપલ્લગિધ તેણી ઠામ;
 ક્રીધો સંઘ ઉપગારને, વારિ પૂરણ સર તામ. ૧
 સંઘ લોકે પીધો તિહાં, શીતલ મુધા સમાન,
 કિમપિ તૃપ્તિ પામે નહી, વાર વાર કરે પાન. ૨
 સંઘ ઉપકૃતિ કારણે, તપલ્લગિધ મુનિ તામ;
 તે દિનથી તેહનો થયો, ચિલ્લણુ તલાઈ નામ. ૩
 સ્વસ્ત યથા જલપાનથી, મન ધરતા ઉછરંગ;
 જન વજ્ર મુખમુ' ચાલતા, પઢીયા પહેલે શૃંગ ૪
 હુવે આગલ નૃપ નિરખીયો, કુંડ સરોવર માન;
 તાસ પ્રભાવ કહેઈમું, શક્તિ સિંહ રાજન. ૫
 ઈહાં પધાર્યા તાતજી, આવ્યો વાંદણ કાજ;
 કુંડ મહાત્મ એહમો; મે' પછયો મહારાજ. ૬
 કેવલ જ્ઞાની તીર્થ કૃત, ચૈત્ય પુરાકૃત ઈન્દ્રિ;
 સર્વ તીર્થા ચર વરધએ, નામ ચર્યો રાજેન્દ્ર. ૭

તિથિ તીર્થ કર સ્નાત્રને, કાળે ક્રીધા કુંડ,
 ગંગા સિંધુ પદમદ્રહ, આણ્યો નીર અખંડ; ૮
 એહ કુંડલ સ્નાનથી, મુકતે માનવ બધ;
 રાગે પીડ્યા માનવી, તે નીરાગી થાઈ. ૯
 હાલ-સોરઠ માંભી હો વીજરાજ નાણુ હો; એ દેશી ૧
 શક્તિ સિંહ મુખથી સુણ્યો હો, અનભાષિત મહિમ;
 ચક્રી વર્ધકિને કહી, હોળ સજ્જ કરાવે તામ. ૧
 ચક્રી ભાવસું ભાવે ચક્રી હો, શત્રુજય યાત્રા કરે;
 ભરતસી કુંડતિહાંધિયોહો, નામ પ્રસિદ્ધ જગમાંહે; ૨
 પદ્મ રાગ માણિક શિલાહો, હોળ અધાળ્યો ઉત્સાહે. ૨
 સ્નાન કર્યો તે કુંડમાંહે, સહિત સુહૃદ્રા નાર;
 મહોત્સવમુ' પામીયો, હોળ પહેલો શિખર દ્વાર. ચ. ૩
 ચક્રી ક્રીધ પ્રદક્ષિણા હો, સંઘતણે સમુદાય;
 ક્ષીર કરી રાજદની, હોળ સંઘમરતકિ મુખદાય. ચ. ૪
 ઇંદ્ર ઇંકરિત રત્નમય, હોળ શ્રી અન પાદ પ્રધાન;
 પારિજાત કુસુમે કરી, હોળ પૂજ્યા નૃપ મુક્ત ધ્યાન. ચ. ૫
 શક્ર આળ્યો તિહાંએતલે, હોળ કહો મુણિ ચક્રીરાય;
 એ પર્વત તીરથ અછે, હોળ પણ પ્રાસાદ કરાય. ચ. ૬
 પ્રાચે કાલ વસે હુસ્યે, હોળ માન ગુણ દીપમાન;
 મૂર્તિ ગિના એ ગિરિપતિ, હોળ કોઈ ન ગણસે જ્ઞાન. ચ. ૭
 ઇંદ્ર વચન ભૂપતિ મુણી હો કરાળ્યો મન હાર;
 ત્રિલોક્ય વિભ્રમ વર્દિકિ, હોળ ક્રીધા અન ગૃહસાર. ચ. ૮
 આયતન સાર્દ ગાઉકર્યો, હોળ સહસ્ર ધનુષ વિસ્તીર્ણ;
 ઉચ્ચે કોશ ચિહ્નું દિશિ, હોળ મણિ તોરણ આકીર્ણ. ચ. ૯

ધર્મ લાભ લેઈ કરી, સૂરિ હીચે ઉપદેશ;

ભવસાગર પ્રવહણ તરણ, સુણે ભરત ચક્રેશ. ૮

ઢાઢ—સાધુગુણે ગુરૂપારે, એ દેશી. ૯.

હાંચ મનુષ્ય તે જાણીએ, મુણિરાચારે;

કૃતકૃત્યતે જગમાંહિ, સુણે મહારાચારે;

તિણિ પુરૂષે ભૂષિ' જમી, સુ. જે પૂજે જનરાંચ. સુ. ૧

દધિ ધૂત પય સાકર જલે, મ. પંચામૃત સુ' જેહ; સુ.

નહવરાવે' જનવર જાણી, મ. શિવપદ પામે' તેહ. સુ. ૨

જેહ કરાવે જનતણા, મ. તણતાપણ આવાસ; સુ.

લહેવિમાનરહીયામણા, મ. અનુપમ દેવ વિલાસ. સુ. ૩

માણિક રત્ન હેમાદિના, મ. કરાવે જનગેહ; સુ.

કુણ જાણે જ્ઞાન વિના, મ. રુચ્યતણે દહતેહ. સુ. ૪

કાષ્ટજનાલય કારવે, મ. પરમાણુ આવત; સુ.

તતંકર્તા સુર સુખ લહે, મ. લક્ષવર સતાવ'ત સુ. ૫

નવો કરાવે દેહરો, મ. તેહને જે દલ હોઈ; સુ.

આઠ' ગુણે અધિકે દુવે, જણોદ્ધારે જોઈ. સુ. ૬

જિ જ જનેશ્વરદેવના, મ. મણિ રત્ન રૂપ પખાણ; સુ.

કનક કાષ્ટ માટી' તણા, મ. ચિત્ર કમંસુ પ્રમાણ સુ. ૭

એકાંશુષ ગાદઈકરી, મ. પંચ શત અવધિ પ્રમાણ; સુ.

જેહ કરાવે મૂરતિ, મ. પામે દેવ વિમાન. સુ. ૮

મેરૂ સમો ગિરિ કો નહી, મ. સુરદ્રુમો ન વૃક્ષ; સુ.

ધર્મ જન જિ'જ સારિજો. મ. દક્ષ જાણિ પરતક્ષ. સુ. ૯

કરઈ કરાવઈ' અનુમતે, મ. સાહાય આપે જેહ; સુ.

શુભ અશુભ દલ સારિજો, મ. જનવર એમ કહેહ. સુ. ૧૦

- જહાં ર પ્રતિષ્ઠા હુવે, મ. દેશ નગર અરિહંત; સુ.
 રાગ તિહાં તિહાં નવ હુવે, મ. દુર્ભિક્ષ વૈર યજંત. સુ. ૧૧
 ગાગરિ જલ ભરત કામિની, મ. જન સનાતાર્થ આણેહ; સુ.
 અકુવર્તિ ગૃહિણી થઈ, મ. સુકલ્યા રાધે તેહ; સુ. ૧૨
 વિદ્યા વિણ સુત જેહવો, મ. નિરજીવ જેમ શરીર; સુ.
 નેત્ર વિહુણેા મુખ જેસો, મ. સરવર જેમ વિણનીર. સુ. ૧૩
 પુત્ર વિના કુલ જેહવો, મ. દિનકર વિણ આકાશ; સુ.
 અપ્રતિષ્ઠ બિંબ તેહવો, મ. પૂજેવો નહી તાસ. સુ. ૧૪
 એકે પણ કુલે કરી, મ. જે પૂજે જન રાય; સુ.
 એકાંતપત્ર સામ્રાજ્યનો, મ. લોકતા તે નર થાય. સુ. ૧૫
 જે ધન ભવિ પણ વ્યય કરે, મ. સિદ્ધ ક્ષેત્રમાં આય; સુ.
 કાડા કાડિ ગુણો લહે, મ. દિન દિન વધતો જાય. સુ. ૧૬
 ચક્રી સાંભલિ દેસના, મ. પ્રણમી મુનિના પાય; સુ.
 નિજ મંદિર આંચે હીચે, મ. વચણ ધરંત રાય. સુ. ૧૭
 શક કહે ચક્રી લણી, મ. પૂજ્ય અમારો જેહ; સુ.
 તું તો અંગજ તેહનો, મ. શિવગામી ઇણ દેહ. સુ. ૧૮
 કર્તા તીર્થોદ્ધારનો, મ. સંઘપતિ તું ચક્રેશ; સુ.
 પૂજ્ય માહરે તે લણી, મ. ઈમ ભાષે દેવેશ. સુ. ૧૯
 તે જન પૂજા આહરી, મ. હવે સહુ કરસે લોક; સુ.
 માહરી કરી વિશેષથી, મ. ભરતેસ અવલોક સુ. ૨૦
 ભરતેસર અંગી કરી, મ. સુર સઘાત સુરેશ; સુ.
 વિધિસું જનવર પૂજ્યા, મ. વિવિધ કુસુમ સુવિશેષ. સુ. ૨૧
 માલા અરિહંત આશિખા, મ. બહુ પરિદ્રવ્ય વધારે; સુ.
 લેઈ હરિ પહિરી તહા, મ. નિજ કંઠે તિણવારે. સુ. ૨૨

ક્ષીર સમુદ્ર જાઈ કરી, મ. કલસ ભરી સુચિનીર; સુ.
 યાતે પુત સુર વૃંદસુ', મ. ઉચ્છવ વિવિધ પ્રકાર. સુ. ૨૩
 આવી તીર્થે જનતણા, મ. કુદા પખાલ્યા પાય; સુ.
 નવમી ત્રીજા ખંડનિ, મ. એ જનહર્ષ કહાય. સુ. ૨૪
 સર્વ ગાથા. ૨૮૮.

દુહા.

ઇંદ્રોછવ તે દિવસથી, થયો લોક વિખ્યાત;
 મોટા જીભિ મારગ ચલે, લોક કરે તે વાત. ૧
 ભકતે ભરતેસરિ કરી, કીધી વલી શકેણ;
 જન પૂજા દ્વિવિધા થઈ, સહિતોદય હરખેણ. ૨
 દીધો સોરઠી તીર્થની, પૂજા થઈ ભરતેશ;
 ખ્યાતિ થઈ ક્ષિતિમંડલે, તિહાં થકી દેવદેશ. ૩
 ઉભય ધ્રુંગ વિચમે નદી, દેખી ભરત નરેશ,
 કીસી ઇસી દીસે' નદી, ભાપે નદી શકેશ. ૪
 ઇંદ્ર કહે ચક્રી પ્રતે, નદી શત્રુ'જ એહ.
 શત્રુ'જ્યને આશ્રય, ફલદે વાંછિત દેહ. ૫
 મહાતમ એહ નદીતણે, પૃથક ૨ કહતા ચહ;
 જે વરસ શત જોઈ તો, નાવે અંત કહતાહ. ૬
 કેવલ જ્ઞાની જે થયા, અતીત કાલ જીનેંદ્ર
 સનાતન કારણે તેહને, કીધી ઇશાનેંદ્ર. ૭
 કાંતિ કીર્તિ શ્રિય પુદ્ધિ જીતિ, પુષ્ટિ સમાધિ હવંત;
 એહના પાણી ફરસથી, રોગ સોગ સહુ જંત. ૮
 હંસ સરેસ ચક્રવા પ્રમુખ, પંખી એહની નીર;
 ફરસે તેહને નવિ હુવે, ફંખ રોગાદિ શરીર. ૯

અંગે લાગે એહ નીર, માટી નિગમે રોગ;
કાઠખોપધિ હમ ધમી, પામે કંચન યોગ. ૧૦
સાંભલિ મહિમા એહની, સુણી છન મુખથી રાય;
મુખ પામ્યો એ પુર વિષે, હમ શાંતન સુત થાય. ૧૧

ઠાલ—નર ભવ નગર મુહામણો વિણ-
ભરોરે—અ દેશી.

ધણિ હીજ ભરત ક્ષેત્રમાં, સુણિ રાજારે;
શ્રી પુર શાંતનરાયહો સુ. સર્વ રાજ મુખ લોગવે. સુ. ૧
નરપતિ સેવે પાયહો, સુણિ રાજારે.
રાણી સુશીલા જેહને, સુ. શીલવતી ગુણ ખાણિ હો; સુ.
પ્રીતમસુ' મુખ લોગવે, સુ. બોલે મીઠી વાણિહો. સુ. ૨
પુત્ર જણ્યો તિણિ અન્યહા, સુ. કુષ્ઠિ જવરાદિત
સ્થામ હો. સુ.
જનમ સમય હસ્તી સહુ, સુ. મૂઆ ન રહો નામહો. સુ. ૩
હવે બીજો પણ સુત જણ્યો, સુ. અથ મૂયા તતકાલકો. સુ.
ધર્મ જેમ હિંસાયકી, સુ. લોભ થકી ગુણ માલહો. સુ. ૪
સુત આવ્યો ત્રીજો વલી, સુ. રૂધિગઈ સહુ તામહો; સુ.
ચોથે સુતે આવ્યો થકે, સુ. વૈરી વીટ્યો ગામહો. સુ. ૫
લશ્કર સહુ નાસી ગયો, સુ. શાંતન નૃપ લેઈ રાતિહો; સુ.
નારિ સુસીલા પુત્રસુ', સુ. નીકલીયો કીહાં ભતિહો. સુ. ૬
નીલ મહાનીલ એહવા, સુ. કાલ મહાકાલ નામહો, સુ.
ચારે સુત રોગાદિત્તા, સુ. ચારે સરખા રયામહો. સુ. ૭
કર્કશ વાણી જેહની, સુ. નિર્ગુણ પાળી કુરહો; સુ.
સત્વચસન વ્યથ મન સદા, સુ. મુખ કાયા નહીં તૂરહો. સુ. ૮

દેશ દેશ-રાજા ભમે, સુ. વનવન પ'ખી જેમહો; સુ.
 તિણિ કુપુત્રે કુગૃહો, સુ. દુઃખી કીયો નૃપ એમહો. સુ. ૯
 કરે ભોજન સહા, સુ. રોગી, કોધી ચોરહો; સુ.
 માયળાપના ચિત્તામાં, સુ. ચિંતોપજાવે ભેરહો. સુ. ૧૦
 વિમ્ભ તારી સુત નારિને, સુ. બધ ઠેણુ ઠામહો; સુ.
 આહિષો પૂરો કર', સુ. અવ્યાનો નહી ઠામહો. સુ. ૧૧
 એહવુ' વિભાસીનીસર્વો, સુ. અઢીયો મહાગિરિજાહો; સુ.
 ઉંચો અનવર દેહરો, સુ. દીઠો આગલિ રાયહો. સુ. ૧૨
 સંખલ જાણે વાંછતો, સુ. પ્રાણ પ્રયાણ પ્રસ્થાનહો. સુ.
 કુટુંબ સહિત અન ગૃહ ગયો, સુ. ભાવ ધણે રાજનહો. સુ. ૧૩
 તેજ પુ'જ દીઠો તિહાં, સુ. અદ્રભુત વપુ આકારહો; સુ.
 અન ચરણે નમતો થકો દુ, દીઠો નર સુવિચારહો. સુ. ૧૪
 શાંતન નૃપ દેખી કરી, સુ. અઃબ્યો ભાવ પવિત્રહો; સુ.
 શ્રી અનવર ચરણે' નમ્યો, સુ. નિજમન કરિ એકત્રહો. સુ. ૧૫
 થોડાહી મન શુદ્ધસું સુ. કીજે અનવર ભક્તિહો. સુ.
 ઈહ લોકે પણ સુખ દીએ, સુ. પરલોકે સુરશક્તિહો. સુ. ૧૬
 હું ધરણે' દ્ર મહીપતિ, સુ. અન ભક્તિથી થયો તુષ્ટહો. સુ.
 માગ રજે તુજ રૂએ, સુ. પુણ્ય કીયો તે પુષ્ટહો. સુ. ૧૭
 તિણુ વચને નૃપ થયો ખુશી, સુ. અહિપનિ ચલણે
 લાગિહો; સુ.

ભાળિ તુજ દર્શન થયો, સુ. લક્ષ્મી સંપદ સોભાગહો. સુ. ૧૮
 વરતો પાછે' માગસું, સુ. પ્રથમ કથા મુજ ભાસિહો. સુ.
 અનુક્રમે પુત્ર થયા થકી, સુ. કિમ થયો સહુનો નાસહો. ૧૯

જ્ઞાને ભવ જાણી કરી, સુ. ધરણેંદ્ર ભાષે તામહો; સુ.
 મહાટવી માંહિ રહે, સુ. ભલી એક ક્ષય નામહો. સુ. ૨૦
 કુરાશય મહાશય પાતકી, સુ. ધ્યાન અશુભ ધરેહો; સુ.
 યાત્રિક લોકને એકદા, સુ. હુટી વલીયો તેહહો. સુ. ૨૧
 મૃગ વનમાંહિ જોવ તો, સુ. કર્ણાંત ખેંચી ખાણહો; સુ.
 શ્રી સંયમ મુનિ આગલે, ધ્યાન રહ્યા ગુણ ખાણિહો. સુ. ૨૨
 પૂછે મુનિ મૃગ કહાં ગયા, સુ. રૂપીને ખોલે જામહો; સુ.
 ક્રોધ કરી દુષ્ટાતમા, સુ. ખાણે હણીયો તામહો. સુ. ૨૩
 નમો અરિહંતાણું કહી, સુ. પ્રાણ તજ્યા તત્કાલહો; સુ.
 સિદ્ધેં તિંહાં ભમતોહયો, સુ. તિણ્હીજ દિવસે માલહો. સુ. ૨૪
 હાય રમે પાપીએ, સુ. માર્યો નિરુપદ સાધહો; સુ.
 મરતાં મનમાંહિ ચીંતવ્યો, સુ. તેહનોએકલ લાધહો. સુ. ૨૫
 કીજે તેહવો પામીએ, સુ. દશમી એ થઈ ઢાલહો; સુ.
 પૂરી ત્રીજા ખંડની, સુ. કહી છનહર્ષ વિશાલહો. સુ. ૨૬
 સર્વ ગાથા ૩૨૫.

દ્વંદ્વા.

પામી પૃથ્વી સાતમી, ઘાતક સિદ્ધ મુનિશ;
 સહેં દુઃખ તિહાં આકરાં, આયુ સાગર તેત્રીસ. ૧
 તિહાંથી નીકલિ ભવ કર્યો, સિંહ વ્યાઘ્રના તેણ;
 વલી નરકનાં દુઃખ લદ્યાં. ઘણાં કુકર્મ વસેણ. ૨
 પ્રતિ મુનિ વધ સમરીયો, કુકૃત ગર્હણ કીધ;
 તેહ નરકથી નિકલી, તુજ સુત નીલ પ્રસિધ. ૩
 મુનિ નિંદા પણુ દુસ્તરા, રાજન મુનિવર ઘોર;
 જો મુનિ પ્રતે હવેખીએ, તો થાએ પાપનો જોર. ૪

મુનિવર મરણોદય સમે, કીધો પશ્ચાતાપ;
તિથિ મુજકુલ ઉપનો, અણ રહો છે પાપ.

ઢાલ-એટલા દિન હું જાણતીહાં, મિલશે વાર
ખિચાર મેરે નંદના;-એ દેશી. ૧૧

મહા નિલ કંકાપુરીરે હાં, ક્ષત્રી નામે સૂર;
કર્મ ન કીજ્યો, સેવક લીમ નરેંદ્રનોરે હાં, ચિત્ત

તણો નહી પૂર. ક. ૧

માઠાં કિણ્ણિ વાર, પાડે જે સંસાર;
દુર્ગત દુખ દાતાર, નાવે કિમહી પાર. ક.
મંત્રી તણે વિપય'યે'રે હાં, અણલહતો નિજ ગ્રાસ; ક.
હરિદ્ર ઘણુ ઉપદ્રવ્યોરે હાં, એક દિન આવ્યો પાસ. ક. ૨
તે ભમતો લાખેઈ સુ'રે હાં, આજ રસોઈ અસાર; ક.
સાર કિહાંથી હું કરે'રે હાં, ન લહુ પ્રાણુ આધાર. ક. ૩
ભર્તા આવ્યો કામિનીરે હાં, કરે અન્નાદિક પાક; ક.
આજ એહિજ ઘરમાં હું'તોરે હાં, કીધો તે અન્ન શાક. ક. ૪
કોપ દાવાનલ જગીયોરે હાં, શુણિ સી વચન વિલાસ; ક.
કાંતા પાપાણે હણીરે હાં, જીવતણો કીયો નાસ. ક. ૫
કોલાહલ કીધો ઘણોરે હાં, તાસ મુતા તિણુ વાર; ક.
આવ્યા તુરત સુણી કરીરે હાં ભમતા તત્ર તલાર. ક. ૬
તેહને ખાંધી આણીઓરે હાં, રાજા કેરે પાસ; ક.
સૂલીદો નરપતિ કહેરે હાં, શીઘ્ર ચડાવ્યો તાસ. ક. ૭
વેદે સૂલી તે વેદનારે હાં, મુનિ કીધો નવકાર; ક.
મરી તિહાંથી ઉપનોરે હાં, છઠી નરક મગાર. ક. ૮

તિહાં કમં નિજ ભોગવીરે હાં, નારી વધનો જેહ; ક.
 નમસ્કાર સુણ્યા થકીરે હાં, તાહરો સુત થયો એહ. ક. ૯
 આહા હાથ દે ભારતારે હાં, અબલાપે હુણીયે' કેમ; ક.
 ઘાત કરે બેલોકનીરે હાં, અહિપતિ લાપે એમ. ક. ૧૦
 ત્રીજો સુત જે તાહરોરે હાં, ઇચ્છિયુત્રને જાણિ; ક.
 કામ અંધાપૂરવલ વેરે હાં, કેહની ન ગિણે' કાણિ. ક. ૧૧
 ધમં ઘાતક શુરૂદેવનેરે હાં, નિંદે નિત્ય સર્વેણ; ક.
 આણુ નમાને બાપનીરે હાં, ચૌવન ધન ગર્વેણ. ક. ૧૨
 કારણુ દેવ ધમં તત્વનોરે હાં, થાય સદ્ગુરૂ જેહ; ક.
 નિંદા કીધી શુરૂતણીરે હાં, ત્રિણે વિરાધ્યા તેહ. ક. ૧૩
 દેવ હશંની ધર્મનીરે હાં જે નિંદા કરે રાય; ક.
 તે અંહલભવ પામિનેરે હાં, તિર્યંચ નરકે જાય. ક. ૧૪
 બોધિબાજ તિમનવિલહેરેહાં, સ્વર્ગ સુકુલ ન લહંત; ક.
 સુદ્ધ તલખિ પામે નહીરે હાં, દેવ નિંદાથી તાંત. ક. ૧૫
 થાયે શુંગા કાન્હલારેહાં, ભૂત કંટ સુખ રોગ; ક.
 જીન નિંદાથી એતલારે હાં, પામે દુઃખ સંયોગ. ક. ૧૬
 અપયશ અકાલ મરણુ લહેરે હાં, વક હુવે દુર્ગંધ; ક.
 સુખ દોષ સહુ હુવેરે હાં, શુરૂ નિંદા સંબંધ. ક. ૧૭
 ભમે નરક તિર્યંચમારેહાં, દુખીયો થાય અપાર; ક.
 ધર્મ નિંદક જે માનવી રે હાં, ન લહે નરઅવતાર. ક. ૧૮
 ત્રિણે નિંદક પાતકીરે હાં, ભમે ઘણું સંસાર; ક.
 તેહનો સંગ ન કીજીએરેહાં, અધીએ મલીન અપાર. ક. ૧૯

સુકુલ કલકયો માહરોરે હાં, ચલતાં હીણુચાર; ક.
 તો ત્યાગુ' સર્વથારેહાં, રાગુ' નહી ધરખાર. ક. ૨૦
 મુખ રોગી પ્રાંતે મૂડરે હાં, વેદન થઈ કરાલ; ક.
 ષષ્ટ નરકદુઃખ ભોગવીરે હાં, તુજ સુત થયો એ કાલ. ક. ૨૧
 એહવુ' ચિંતવી કોપથીરે હાં, ઇચ્છે કાઢ્યો તાસ; ક.
 ધરથી પુરથી બહિરેરે હાં, વનમાં ભમે ઉદાસ. ક. ૨૨
 અગીયારમી પૂરી થઈરે હાં, ત્રીજા ખંડની ઢાલ; ક.
 કહે જીન હરખ અહીપતીરે હાં, સંબંધ હવે મહાકાલ. ક. ૨૩

સર્વ ગાથા, ૩૫૩.

કુંહા.

દ્વિજ નંદન ભવ પાછલે, ચોથો એ મહાકાલ;
 ભિક્ષાર્થ આજીવિકા, પચૈ દુખા ગતિ કાલ. ૧
 ઉદર પૂરણા દોહિલી, ફિરે દેશથી દેશ;
 ક્યાંહી વંકને (શેઠ) ધરે જઈ રહ્યો કિ કર વેશ. ૨
 જીનાભરણ ચોરી કરી, અન્ય દિવસ ગયો તેહ;
 મુનિ ઉપગરણ આગલિ' શ્રદ્ધા, લાભથી લોભ વધેહ.
 વ્યસની વેશ્યા ઘર ગયો, દીધાં સગલા તાસ,
 પાપે પિંડ ભર્યો ધણુ, અંતે થયો નિરાસ. ૪
 દ્રવ્ય દેવ ગુરૂનો લીએ, સપ્ત કુલ બાલે તથ્ય,
 તેલ મિશ્ર વિખખીજાઈ, પણ ન ભખી જે દેવ્ય દ્રવ. ૫
 દેવ દ્રવ્ય વિણાસીએ, સાતમી નરકે વાસ;
 સાત વાર દુખ આકરા, ભોગવવા પડે તાસ. ૬

ઢાલ—રૂહુરહો વાલહા, ઝો દેશી. ૧૨

કરે જેહુ આલવિકા, દેવ ગુરૂ સંઘાત રાયરે,
 ધંતુર રસસુ' મલ્યો વિખની પરે કરે ઘાત રાયરે. શાંતે તુ' સંભલો ૧
 તનિમુણી ધરણે'દ્ર કહે, કરિયાં કર્મ વિપાક રાયરે
 કરતો છવ વેચે નહિ, મગન થયો મોહછાક રાયરે. શાં. ૨
 કાઠે સંકિલ્લને, મૂઢ કિતલે રાયરે;
 નરક ચંડાલ કુલે ભમી, તુજ મુત થયો મહાકંલ. શા. ૩
 પતી પ્રીયા ઘાતક થયા, ગુરૂ દેવ નિંદક ઝોહુ રાયરે;
 તાસ દ્રવ્ય આલવિક લલે સુકુલ કિમ તેહ. રા. શાં. ૪
 ભીલ પ્રાંતે મુનિ સમરીયો, ક્ષત્રિય પંચ નવકાર. રા.
 નિંદક તે કુલ ઉપનો, તસ્કર છન ઉપગાર, શાં. ૫
 પુત્ર તણે' પાપે કરી, રાજ્યથકી થયો અષ્ટ; રા.
 રાજા તુ' મરવાતણો, ચિંતન મ કરિ અનિષ્ટ. રા. શાં. ૬
 સોરઠ દેશ જઈ કરી, શંત્રુજય ગિરિ મૂલ; રા.
 સેવિ નહી શત્રુ'જયા, કાઠે દોષ સમૂલ. રા. શાં. ૭
 તાસ તીર વૃક્ષાવલી, તેહના રૂળ આસ્વાદિ. રા.
 શત્રુ'જયા નહી જલે', સ્નાત્ર કરો છન આદિ. રા. શાં. ૮
 તેહ નહીના તટ વિષે, છન મંદીર છે સાર; રા.
 પાપ હરે સહુ પુરૂષનાં, સૂર્ય કીયો શ્રીકાર. રા. શા. ૯
 પાતિક તિહ સમાઈવા, વિધિ પૂજે છનરાય; રા.
 મન વચન કાયા શુદ્ધ કરી, રાખો જંતુ સદાય. રા. શાં. ૧૦
 છઠ અઠમ દસમાદિકે, કરીઓ કર્મનો સૂક; રા.
 શુદ્ધ મનોશીત આતાપના, દિક સહિવા નહિ કૂડ. રા. શાં. ૧૧

એમ કરતાં તીન ચતુષ્પદ્યા, ષટ્સુપ્રમાણે માસ; રા.
 રોગ રહિત કાયા થઈ, દહેસે તે સુવિલાસ. રા. શાં. ૧૨
 વચન સુણી ધરણેંદ્રનાં. નૃપને થયો ઉદ્દાસ; રા.
 ભકતેચરણ નમી કરી, વક્ત્રી અહિપતિ કહે તાસ. રા. શાં. ૧૩
 કોઠી થયા કુકર્મથી, હોસે સુરોપમ કાય; રા.
 રાજ્યતણા લોકતા હસે, તીર્થતણેં સુપ્રસાય. રા. શાં. ૧૪
 યુવતી નંદનસું જઈ, નદી તટે ષટ માસ; રા.
 સ્મરણ કરિ અરિણ્યને, આપસે રાજ્ય વિલાસ. રા. શાં. ૧૫
 એમ કહિ ધરણીપતિ ગયો, નૃપ પણુ નમિ જીન પાય; રા.
 ધરણેંદ્ર વચન ધારી હૈયે, હાલ્યો તિણુ પથરાય. રા. શાં. ૧૬
 ઘણા દેશાઉર અતિક્રમી, પોહતા સોરઠ દેસ; રા.
 શત્રુજય ગિરિ નિરખીઓ, વિસ્મય લહ્યો નરેસ. રા. શાં. ૧૭
 શત્રુજયા નદી તટે, તૃણી કરે કૂટીર; રા.
 પૃથ્વી પતિતિહાં રહ્યો, સત્વાદ્ગળ શરીર. રા. શાં. ૧૮
 તેહ નદીના નીરશુ, કરે સનાત્ર અમૂલ; રા.
 પામે તીરથ તીર્થેશને, અસન કરે કલકુલ. રા. શાં. ૧૯
 માસાંતે જિય પુત્રના, કનક વરણુ થયા દેહ; રા.
 તો પણુ ધરણાદેશથી, રળા છમાસી તેહ. રા. શાં. ૨૦
 ષટ્ માસીને છેહડે, સમયે ધરણી નાહ; રા.
 જોગ્રી વિમાને આવીયો, ધરી મનમાં હે ઉત્સાહ રા. શાં. ૨૧
 સુર શકે સેના રચી, નૃપસું જઈ અદિરાજ; રા.
 વૈરીને જીતી કરી, આપ્યો શાંતન રાજ. રા. શાં. ૨૨
 શાંતન હિવે નિજપુત્રસું, કીધ જીનાર્ચન પાત્ર; રા.
 જીનવાસ કીધી નહી, મંડિત નિર્મલ ગાત્ર. રા. શાં. ૨૩

શબ્દભાં મુખ લોગવી, ચોસઠ લાખ વરીસ; રા.
 ત્યાર પછે સુત નારિસુ', સંયમ ગ્રહયો અવનીસ રા. શાં. ૨૪
 શત્રુજય ગિરિ ઉપરે, અણુસણ કેવલપામ; રા.
 મુક્તિનિલય તે સહુ ગયા, ત્રોડી કમ' વિરામ. રા. શાં. ૨૫
 ખરણીધર શાંતનતણો, નૃપને કહો વૃત્તાંત; રા.
 ત્રીજી ખંડે એ ખારમી, હાલ જીન હુપ' ઉપંત રા. શાં. ૨૬
 સર્વ ગાથા, ૩૮૫

દૂહા.

શત્રુજયાનહી તણો, અછે અનેક પ્રભાવ;
 રાજ્યભ્રષ્ટને રાજ્ય દે, શુખ ભ્રષ્ટને મુખવાસ. ૧
 વિદ્યા ભ્રષ્ટ વિદ્યા લહે કાંતિકીર્તિ મતિ બુદ્ધિ;
 રંગંતણા પણુ મુખ દીયે. તીર્થ' નહી જળ મુદ્ધ. ૨
 મુખ્ય સહુ મુરમાંહિ જેમ, યુગાદીસ જગદીસ;
 તીર્થ'માંહિ મુખ્ય તેમ, શત્રુજય ગિરિ ઇશ. ૩
 તિમહીજ તીરથ ભૂતએ, ઉત્તમ નદીયાંમાંહિ;
 ઇણુપરિભરત નરેંદ્રનું, જીન ભાષિત આરાહિ. ૪
 એ ઉત્તર દિસિ સોહતી, પૂરણીનર પવિત્ર;
 એંદ્રી એ રશ્રોતસ્વિની, મહિમા જાસ વિચિત્ર. ૫
 રત્રધાં ઇશાનેંદ્રની, તટિની સૌ ધર્મેશ,
 આણી પદ્મદ્રહથકી, કાળે ભક્ત જાનેશ. ૬
 એહુની મોટી નીપની, કલશ ભરી જલ એહ;
 રનાત્ર કરાવે જીન ભણી, મુક્તિ કરે વશિ તેહ. ૭
 ત્યાર પછે પાતાલ પતિ, ભક્તિકાળ જીન રાજ.
 આણી ઇહાં પાનાલથી, નદી પૂરવ સિરતાજ. ૮

વિધવા નારિ નવ હુવે, બહુ પુત્રવંતી થાય;
 શક્યકી .ગૃહણી થઈ, મુગતિ પુરીને (તે) જાય. લ. ૧૬
 એ યોજન મૂકી કરી, મિત યોજન ગિરિ એક;
 તિર્યંચ પશુ સુરસુખ લહે, સ્વર્ગાગ્યાનમ્યા વિવેક. લ. ૨૦
 તિહાં પ્રાસાદ કરાવીયો, ચક્રી ભાવ વિશાલ;
 શ્રી યુગાદિશ રાયનો, સુર સેવિત ગુણમાલ. લ. ૨૧
 બીજા વલી શ્રંગને વિષે, નિજ સુત યતિ અનેક;
 આહુબલિ મુનિ એમ કહે, સહસ્ર અઠોત્તર એક. લ. ૨૨
 એ તીરથ સુપ્રભાવથી, તમને .પુંડરીક જેમ;
 દેવલ સિદ્ધિ પુરી હસ્યે, કર્મણિ ક્ષય કરિ એમ. લ. ૨૩
 તે માટે સુમત તુમે, ઈહાં રહો ગુણવંત;
 એહવુ' સાક્ષલિ તિહાં રહ્યા, તે સાથે મુનિ પંત. લ. ૨૪
 દેવલજ્ઞાન લલો તિહાં, અનુક્રમે પામ્યા મુક્તિ;
 આહુબલિ શ્રંગે તિહાં, વાર્યો દેવલ નૃપ ઉક્તિ. લ. ૨૫
 ત્રીજા ખંડતાણી થઈ, ઢાલ તેરમી એક;
 કહે જનહર્ષ મુણે સહુ, તીર્થસુ' ધરી સ્નેહ. લ. ૨૬

કુંહા.

સર્વ ગાથા, ૪૨૩

હવે ભરત પછે વલી, વાસવને ધરી પ્રેમ;
 સર્વ તીર્થમય એ ગિરિ, દાહ થયો મુનિ કેમ. ૧
 મરૂદેવાદિક સિદ્ધના, પુંડરીક મુનિ અંત;
 કાયા ક્ષીર સમુદ્રમાં, એ ખેપી ભૂકંત. ૨
 આજ પછે હસે નહિં, આગલિ એ આચાર;
 સિદ્ધતાણી હવે દેહનો, હસ્યે અગ્નિ સંસ્કાર. ૩

સર્વ તીર્થમયે અછે, મુખ્ય શત્રુંજય શ્રંગ;
આદદેવ પગ સંયુગત, સર્વ દેવનો અંગ. ૪

ઢાહ દુર્કર્મ ઇષ્ટિ કારણે, કરવા ચુકત ન તત્ર;
તીર્થ લોભ થાય છનાસા ખંડન પણ અત્ર. ૫

મુખ્ય શ્રંગ મુકી કરી, બે બેજન સરવત્ર;
અગ્નિ સંસ્કૃત દેહનો, કરવો તિહાં પાવત્ર. ૬

કરવી મૂત પાષાણમય, સિદ્ધતણી તિણ કામ;
સાધુ અવરના પણ તિહાં, કરવા એમહિજ કામ. ૭

ઢાલ પ્યારો પ્યારો કરતી એ દેશી, ૧૪.

એમ સાંભાલ વાસવ ઢાખ્યો, તે ચુકત મહીપાત ભાખ્યો,
દેહસંસ્કૃત તિમહીજ કીધો, સુકૃતાકર લાહો લીધોહો લાલ. ૧

અકી ગિરિસુ મોથો પ્રભુનો તિણ શ્રંગે;
પ્રાસાદ કર્યો મન રંગે, પુરવઠિયે ચુવતી ભાલે.

બાણે રતનતિલક અભૂયાલેહો લાલ. અ. ૨

વલી શોમયશાના ભાઈ, નિજ અનુજ બાહુબલિં (મિ)ત્રાઈ;
એહના પ્રાસાદ કરાઈ, વર્દકિ પાસે મુખદાઈ હો લાલ. અ. ૩

તાલધ્વજગિરિ શ્રંગ મુકામે, તાલધ્વજ ઇણ નામે;

અસિષેટક શૂલભૂયંગો, કર થાખ્યો રાય અભંગો હો લાલ. અ. ૪

હવે કાઠખકગિરિ એસો, શ્રીનાભિભાષી ભરતેશે;

પ્રભૂએહનો પ્રભાવ કિસુ છે, કરનેડી ઇણિ પરિપૂછે હો. અ. ૫

ગણનાથ કહે મુણિ રાયા, મુણતાં નિર્મલ કાયા;

હિત્સર્પિણી ગત મુખ કંઠા, હુવા ચોવીસ છણ હાહો લાલ. અ. ૬

હુયો સંપ્રતિ છનો ભાવે, ગણ અધિપ કંઠખ કહાવે;

મુનિ કોહમુંઘાંશિવ પામી, કાઠખક તિણિયયો નામીહો. અ. ૭

દિવ્યઓષધિ ઇણિ ગિર આ છે, રસકૂપી રત્ન ભૂવા છે;

સુરવૃક્ષ ઇહાં પામીજે, એહના ગુણ કિસા કહીજે હો. અ. ૮

દિવાલી દિન શુભ વારે, ઉત્તરા પણ સુરપતિ વારે;
 થાપે મ'ડલ ઇંહાં આવી, થાયે પરતખિ સુરભાવી હો લાલ. ચ. ૬
 ઈંણુ સોરઠ મ'ડલ માંહે, હારિદ્રે ઠરિ નઈકંઈ;
 ખીંડાયે છાં કાઢ'ખો, ગિરિ સિદ્ધિ વિટપની જ'ખો લાલ ચ. ૧૦
 એહ ગિરિવર જેહને તૂઠો, અમૃતનો પાવસ વૂઠો;
 ચિંતામણિ સુરતરૂ ગાવી, સહુ તૂંધ્યા તમુ' ઘર આવી
 હો લાલ. ચ. ૧૧

છાં ઓપધિ સ'ધ્યાકાલે, નિજભાદીવ સમૂહ દિખાલે;
 તેમ રહે એ કાઢ'ખગિરિ કેરો, હારિદ્રનો ગમે વસેરો
 હો લાલ. ચ. ૧૨

છાયા વૃક્ષા સુર વૃક્ષા, ઇંહાં છે પરતક્ષ પરીક્ષા;
 કનકાચલના જેમ આપે, મન વંછિત સહુ દુઃખ કાપે
 હો લાલ ચ. ૧૩

અનુક્રમે એક કાલ નીહાણે, ન હુસે ગોચર નવિ જાણે;
 જેમ વર્ષાં દુર્દિન દીસે, રવિ છન્ન કિરણ નવિ દીસે હો લાલ. ચ. ૧૪

કાઢ'ખે જે અવગણીયો, હારિદ્ર દુઃખ જાસ ન હણીયો;
 બંણો તે ભાગ્ય વિહુણો, લક્ષ્મીથી તે થયો ઉણો હો લાલ. ચ. ૧૫

એ ગિરિ મોટો અવંતારી, ચક્રી મહિમા અવધારી;
 તિહાં વૃક્ષકરી અંતિ દીપે; ધર્મોધાને ન'હન છપે હો. ચ. ૧૬

મહાવીર પ્રાસાદ કરાંચો, ભાવી છનવર મન ભાંચો;
 વર્દકિ મેન ખ'તો, મણિ રત્ન તોરણ સોભ'તો હો લાલ. ચ. ૧૭

ગિરિ કંઠ'ખથી પશ્ચિમ શૃંગે; શંખુ'જા નદી તટ-સંગે;
 સેના માંનવ ગંજ વાણ, ચક્રી થાપી તિહાં તાણ હો. ચ. ૧૮

તિહાં રોગાદિક કેઈ કેઈ, હસ્તિ અશ્વ પાંચક નર જેઈ;

મૃત પામી સ્વર્ગે પુહતા, તીરથ મહિમા ગહગહતા

હો લાલ. ચ. ૧૬

તે સ્વર્ગીં તિહાં કિણુ આવે, એ ચક્રીને પ્રણમે લાવે;

અમે દેવતણા મુખ પાયાં, તીરથમહીમાથી રાયા હો લાલ. ચ. ૨૦

તિહાં નિજનિજ મૂર્તિ સંયુક્તા, કીધિ છન ગૃહ છન ગ્રહ

છન લક્ષ્મી;

તે દિનથી થયો અભિરામ, હસ્તિ સેનાબિધ ગિરિ

નામ હો લાલ. ચ. ૨૧

મુખ્ય શૃંગથી હેઠલ લણી; કંચણી ગુફા વખાણી;

ભૂત લાવી વર્તમાન કેરી, પ્રતિમા રતનની શિવ શેરી

હો લાલ. પ. ૨૨

ઈણુ પરિ પરિક્ષણુ દેઈ, મુખ્ય શૃંગ લણી સંઘ લેઈ;

નિજ ઠામ આળ્યો જસ નામી, નમીયો આદીશ્વર

સ્વામી હો લાલ. ચ. ૨૩

અક્રેશ પૂછ મન લાવે, પાશ્વર દિશિ શૃંગસું આવે;

ત્રીને ખંડે ચૌદમી ઠાલો, છનહરખ કહીસુવિશાલો-

હો લાલ. ચ. ૨૪

સર્વ ગાથા ૪૫૩.

દૂહા.

હવે ઉજ્જયંત યાત્રા લણી, ભરત પ્રયો ઉજમાલ.

જામિ વિનમી મુનિ એમ કહે, સાંજલિ તું ભૂપાલ? ૧

અમે ઇહાં રહીસું હવે, મુનિ જે કેહિ સંઘાત;

અમને મુગતિ હુસે ઇહાં, એ પૂર્વતુ શુભ માત. ૨

સાંભલિ ચક્રી ભંજિતસુ, સહુના વાંદી પાય;
 ધર્મલાભ દીધો તેણે, હુષં લલ્યો નર રાય. ૩
 જ્ઞાન લલ્યો સહુ સાધુસુ, પુંડરીક મુનિ જેમ,
 શુકલ દશમી કાગુણતણી, પામ્યા શિવ સુખ ક્ષેમ. ૪
 થોડાહિ તે દિન કરે, તપ ફલ પામિ ભૂરિ;
 સુદ્ધ ભૂમિ સદ્ બીજ જેમ, ફલ પામે ભરપૂરિ. ૫
 કાગણુ સુદ્ધિ દશમી દિને, જે ફરસે ગિરિરાજ;
 પાપ સહુ નિજ ખેપવી, પામે અવિચલ રાજ. ૬
 ભરત સહુ સુ[તે]હના, કરિ મંગલ નિર્વાણ;
 રતન મૂર્તિ થાપી ચલ્યા, શકે સંઘાતે રાણ. ૭
 પશ્ચિમ દિશે ભાગે નૃપનિ, તુર્ય શૃંગે બલવંત;
 નદી તીર્થ રક્ષા ભણી, સુર થાપ્યો દીપંત. ૮
 પ્રસિદ્ધ થયો તે ગિરિતણો, નંદી એહવો નામ;
 જે જે સ્વામી જીહાં હુવે, તિહાં તે નામ વિશ્રામ.
 ઢાલ-દલવાદલ વૂઠો હો નદીયાં નીર ચાલ્યાં.

એ દેશી. ૧૫

મતિની નમિ પુત્રી હો, ચોસઠી શીલવતી;
 કનકાચર્યાધા હો, ગિરિ શૃંગે સમિતી. ૧
 કાલી ચૈત્ર ચૌદશી હો, તિહાં સહુ સ્વર્ગ ગઈ;
 ચરચા તે ગિરિનો હો, નામ સુખ્યાત થઈ. ૨
 આદિદેવ પદકજના હો, ભકતે તત્ર રહી;
 મનવંચિત આપે હો, વિધન હુરે સહી. ૩
 વારૂણી દિશિ આવ્યા હો, ચંદ્રોદ્યાન સહુ;
 ચાત્રીક તરૂ છાયા હો, સુખ પાયા બહુ. ૪

- તિહાં બ્રાહ્મી તટિની હો, હૃદ કલ્લોલ જલે;
સંઘજનને સીચે હો, સીતલતા વલે. ૫
- હવે તે વન સુંદર હો, દેખણ મન થયો;
મિત્ર કુમાર સંઘાતે હો, સોમયશા ગયો. ૬
- એ રમ્ય ! એ રમ્ય ! વન હો, ઈણ પરિ ખોલતા;
તટિણી બ્રાહ્મી તટિ હો, રમતા ખેલતા. ૭
- તાપસ તિહાં હીઠો હો, જટિલ મહાતપી;
ભસ્મે તન લેખ્યો હો, ઇંદ્રીય છૂત ખપી. ૮
- સમતાના કરિયા હો, અદ્રુણત ગુણ ભરીયા;
તપ તેજ વિરાજે હો, અપ્રમાદી ક્રિયા.
આચાર નિહાલી હો, સોમયશા પૂછે;
કિમ તુમે જત લીયો હો, કારણ કહો સુ' છે. ૧૦
- તે કહે અમે ખેચર હો, વૈતાલ્ય વાસીયા;
કેઈ અસ્તા હૃત્યાઇ હો, રાગે ધાસીયા. ૧૧
- વૈરાગ્યે તાપસ હો, થયા ઇંદ્રી હમ્યા;
અન્યહા ભાગ્ય યોગે હો, આદીસ્વર નમ્યા. ૧૨
- પ્રભુ પછયા અમને હો, મોક્ષ કદા હુસે;
અંદ્રપ્રભ વારે હો, શત્રુજય વસ્સે. ૧૩
- અંદ્રપ્રભુની કરાવી હો, પ્રતિમા ઇહાં રહ્યા;
સિદ્ધ ધાનિક આવી હો, પૂણું ગહગદ્યા. ૧૪
- સમવસરણે ઇહાં હો, અષ્ટમ છન ભાવી;
રાજનાં તે માટે હો રહ્યા, અમે ઇહાં આવી. ૧૫
- એહણું સાંભલિને હો, સોમયશા વલ્યો;
આવી સહુ ભાળ્યો હો, ચક્રી સાંભલ્યો. ૧૬

અષ્ટમ શ્રીજનનો હો, સમવસરણુ નાણી;
 પ્રાસાદ કરાવ્યો હો, ચક્રી પ્રીતિ ધણી. ૧૭
 તિહાં તીરથ થાપી હો, સંઘ લેઈ કરી;
 આલ્યા ગિરિનાર ઈ હો, હીયડે ભાવ ધરી. ૧૮
 દીક્ષા મહા પવંત હો, ગિરિ નારાભિધર્ષ;
 રત્ન માણિક્ય સોવન હો, શોભાંબર દીધર્ષ. ૧૯
 નીઝરણા જલના હો, છહાં નિસિદ્ધિન વહે;
 સર્વતુલ્ય વિપને હો, પરિમલ મહમહે. ૨૦
 સુર ચક્ષુ વિદ્યાધર હો, અસરા છહાં ધણી;
 સેવે સહુ જેહમો હો, નિજ સ્વારથ બાણી. ૨૧
 રૈવતગિરિ દેખી હો, હુષિત મન થયો;
 તિહાં સંઘ ઉંતાયો હો, શ્રમ સગલો ગયો. ૨૨
 તિરથ વિધિ પૂજા હો, શત્રુજય મરે;
 સહુ સંઘ સંઘાતે હો, કીધી હર્ષ ભરે. ૨૩
 મન ઈચ્છા પૂગી હો, ત્રીજા ખંડ તણી;
 જનહર્ષ પનરમી હો, ઠાલ સુહામણી. ૨૪
 સર્વ ગાથા ૪૮૬.

દુહા.

આહરણું સંઘ લોકને, શક્તિ સિંહ ભરતેશ;
 સરસ આહારે પોષીયા, હરપિત થઈ મિશેસ. ૧
 દુર્ગમ રૈવત નાણીને, ચક્રી વર્ણકી પાસ;
 પાજ કરાવી ચાર દિશે, સુખે ચઢવાની ક્રાસ. ૨
 થાપી જન પ્રાસાદ વંદી, અધિક મજ વિમાંત;
 યજ્ઞવલ્કિ કશાવીયા, પાછ પાછ ધરિ આંસિ. ૩

સંઘ લોક રૈવતગિરિ, સુખે ચઢ્યા તિણુ પ્રાજ્ઞ
 ઉંચા પવંત ઉપરિ, સફલ મનોરથ કાજ. ૪
 હોંસે નેમિજનવરતણા, ભવિ કદ્યાણુક વીન;
 તિહાં પ્રાસાદ કરાવીયો, દેખી સહુ હવે લીન. ૫
 એકાદશ મંડપ કરી, હથે હિથે પ્રતિ પ્રધાન;
 ચાર બાર ઉંચો ઘણું, સુર સુંદર અભિધાન. ૬

હાલ-લાખા હુલાણીના ગીતની. ૧૬

તોરણ ગોખ વિશાલ, સોહે પ્રાસાદ નેમીશ્વર જનતણો;
 ક્રુટિ કાયલ ઉતપન્ન, ઉજવલ વરણ અલંકાર સુહામણો. ૧
 નીલ વરણમય મૂર્તિ, મોહ લગાવે નરનાર ભણી;
 સ્વસ્તિકાવર્તક નામ, રિષભ પ્રાસાદ કરાવ્યો દિનમણી. ૨
 રાજે તિહાં બહુ મૂર્તિ, શ્રીવિમલાચલ તીરથની પરે;
 માણિક્ય સોવંન રૂપ્ય, રત્ન સુધાતુતણી ભાવે કરે. ૩
 ભક્તો ભરતનરેશ વિવિધ, પ્રતિષ્ઠા કરાવી શુર કને;
 ઇંદ્ર વાંદણને કાજ, આળ્યો શ્રીનેમીશ્વરને શુભ મને. ૪
 ઐરાવણ આરૂઢા, એક પ્રગ આળ્યો ભરે;
 ભૂતલે કુંડ ગળેન્દ્રપદ કોષ, જનપ્રર અર્ચા ચઢતે જલે. ૫
 દિવ્ય તિરથ જલ યુક્ત, જોહનો પ્રય દુરસ્થાં રોગ સહુ ટલે;
 કુષ્ઠ કષ્ઠ ક્ષય બાધે; એહમે પ્રભાવે સહુ દોષ ગલે. ૬
 સિંહાં વલી ધરણ નાગેન્દ્ર, તીરથ તણી ભક્તિ સિંહાં આવીયો;
 કીધો અહિજલ કુંડ, ત્રાગજ રીતે નામ સુહાવીયો. ૭
 માર વાહણ ચમરેન્દ્ર, તે પણ આળ્યો તીરથ લેટવા;
 તેણે કરાવ્યો કુંડ, માયુર મિર્જર ખ્યાત, નિજ કદમલ
 કાયાના મેરિવા. ૮

સૂર્ય ચંદ્રાદિક કુંડ, વચને પ્રભાવ કહ્યા જાય નહીં;
 જેહનાં જલથી જાઈ, રોગ સહુ કુષ્ઠાદિક દ્વાર સહી: ૯
 ભરતકુંડ કરિ સ્નાન, ગજપદ કુંડે સુરપતિ સુરનરા;
 પૂજે નેમિ અણ્ણંદ, નાગ કુમારી નારી અખસરા. ૧૦
 કીધો મંગલ દીપ, ભારતેસર કી પ્રભુ આરતી;
 શક્તિ સિંહને રાય, શોભા નિહાલેં ભાષેં ભારતી. ૧૧
 મુજને ન ગમે મેરૂ, વંધ્ય વિંધ્યાચલ રાજેસરવલી;
 એ ગિરિઆગલી જોઈ, મહિમા હિમાચલની સગલો ગલી. ૧૨
 સાંભલી ચક્રી વાચ, શક્તિ સિંહ ભાષ્યો સિરનામી કરી;
 સાંભલી શ્રીમહારાય, વાત કહું એ ગિરિની હિત કરી. ૧૩
 શત્રુજન્યો એહુ રૈવતપર્વત શ્રીઅનવરે કહ્યો. ૧૪
 પંચ શૃંગ સુરંગ, પંચમગતિ કાયક પૂજ્યે લહ્યો. ૧૪
 પ્રથમ ધતુષ શતમાન, દુઃખમાં આરે એ યોજન જાણીએ;
 ત્રીજે ચોથે મેલી, દસ પોડસ જોજન મન આણીયે. ૧૫
 સુખમાં આરે વીસ, છઠે બત્રીશ યોજન એ ગિરિવરૂ;
 ઉત્સર્પિણી એ માન, ઉંચો અનુક્રમે સગલા દુઃખહરૂ. ૧૬
 હસે વિપર્યય જાણી, એમહિજ અવસર્પિણી કાલે;
 સહી પર્વત શાસ્વતો એહુ, દર્શણ એહુને પાપ રહે નહિ (ટાલે).
 કૈલાસ ઉજ્જયંત નામ, રૈવત સોળન પર્વત મન હરે;
 ગિરિનાર નંદ ભદ્ર હોઈ, નામ હસે એ પરસિદ્ધ પદ્ અરે. ૧૮
 મહા તીરથ એ રાય, રત્ન સોવનની ખાણુ ઇહાં ઘણી;
 પગિ પગિ ઇહાં નિધાન, રસકુંડ દિવ્યોષધ ચિંતામણી. ૧૯
 અનંદાં આલ્યાં અનંત, તિમવલી ઇહાં અનંતા આવસે;
 સ્ત્રીધા સાધુ અનંત, વલ અનંતા શિવ પુર પાવસે. ૨૦

શ્રીગિરિ સિદ્ધિગિરિ હોઈ, વિદ્યાધર દેવગિરિ બાણે તથા;
 ઇહાં પર્વત એ ચારે, વીંટી રહ્યા રૈવતને સુષ્ટિ કથા. ૨૧
 શ્રીદગિરિ સિદ્ધગિરિ વીચી, ઐંદ્રી દિશિ તટિણી સોહે'ભલી;
 ઉદય'મતી ઇણનામ, દક્ષિણ દિશિ ઉજ્ય'તી છે વલી. ૨૨
 વારૂણી દિશિ સુપ્રસિદ્ધ, સ્વર્ણરેખા લોલા ઉત્તર દિશિ;
 મહા નદી વહે' નિલ, અનવર સ્નાત્ર નિમિત્તે' મનરસે'. ૨૩
 નિર્મલ નીર પવિત્ર કાયા, નિરમલ હુઈ એહને જલે;
 વલી' હુઈ રૂપ સોભાજ્ય, મનચિતિત સહુ તેહને ફલે. ૨૪
 ત્રીભાળ'ડની ઢાલ, સોલમી થઈ અનહરખ વ'ચ્છિત ફલે ૨૫.

સર્વ ગાથા. ૫૧૬

કુહા.

વાયવ દિશિ આશ્રિત ગિરી, આગલિ સ્થેા દીસ'ત;
 એહવેા ભરતે પૂછીઓ શક્તિ સિંહ બાપ'ત. ૧
 સ્વામી ન વિદ્યાધર સધર, ખરટ કુમેધા બસ;
 સાધન વિદ્યા રાક્ષસી, કીધેા ઇહાં નિવાસ. ૨
 માને નહી મુજ આજ્ઞા, સાંભલિ એમ ભરતેશ;
 અપણુ તાસ સુખેણુને, રાય દીયેા આદેશ. ૩
 સુખેણુ આળ્યેા બાણીને, લેઈ રાક્ષસં પરિવાર;
 અહુ વિદ્યાધર (વિદ્યાબળ) યુધ્ધને, સજ્જ થયેા તિથિવાર. ૪
 ક્ષણુ એક રાક્ષસ યુધ્ધ કીયેા, બાંધ્યેા તુરત સુખેણુ;
 સૈન્ય સહીત ચક્રી તણા, ચરણ નમ્યા હરપેણુ. ૫
 આણુ મનાવી તેહને, અવ હિંસાનો ત્યાગ;
 ભરતચરત તને મૂકીયેા, ઘર ગયેા નમી પાગ. ૬
 રાક્ષસ નિજ ગિરિ ઉપરિ, શ્રીયુગાદિ નેમીસ;
 સુપ્રાસાદ - કરાવીયેા, ભક્તિ કરે નિસદીસ. ૭

જે નર તિહાં યાત્રા કરેઈ, તેહને વાંછિંત કામ;
જો તે ક્ષિતી તેહનો, કામદ તીરથ નામ. ૮

કોડિ દેવસુ પરવર્યો, પ્રદા પંચમ કલ્પેશ;
આવ્યે ચૈત્યઈ નેમિને, કારત ભરતેસ ૯

હાલ—સાચુ કાઠો હે ગેહુ પીસાવઆ, પણ બાસો

માલ પિલોઈ નારિ લાણે. એ દેશી. ૧૭

અકી! તું અમ પૂજવાયોગ્ય, પ્રથમ જીણેસર જેમ થયો;

ઈંદ્ર ઈમ લાણે આંકણી.

પહિલો સંઘવી તો તેમ; તીરથ પ્રકાશ જગિજયો ઈ. ૧

રૈવત ગિરિ નેમિ જીણું, તેહનો ચૈત્ય કરાવીઓ; ઈ.

થયો સુજને વિશેષ માન્ય, પરમભક્ત જન ભાવીયો. ઈ. ૨

સાંભલિ તું પૂર્વ અતીત, ઉત્સર્પિણી સાગર ચલા; ઈ.

અરિહંત સુખથી પ્રહોંદ્ર, સાંભલીયો એહવો મુઠા. ઈ. ૩

ભાવી શ્રીનેમિજીણું, ભાવીસસો અવસર્પિણી; ઈ.

ગુણધરની પદવી પામી, થાસે મુગતિ મહ તુંજ લાણી. ઈ. ૪

ત્યારે તે ઉદ્ભટ આણિ, નિજ કલ્પે નેમિજનતણી; ઈ.

કીધી. મૂર્તિ અમે સુર અન્ય, પુણ જે ભક્તો ઘણી ઈ. ૫

છહાં થાસે કલ્યાણક તીન, શ્રી નેમિસ્વર જીવ તણા; ઈ.

હીક્ષાજ્ઞાન અને નિર્વાણ, આવું સદા અમે સુર-ઘણા. ઈ. ૬

એહવોઃ કહી નેમિસર, ભરત લાણી ભાવે નમી; ઈ.

પ્રહોંદ્ર-શ્રંગ આરાધ્ય, નિજ કલ્પે ગયા અતિક્રમી. ઈ. ૭

કરી હ્રિષ્ણવ-ભરત નરેશ, ઉત્તરીયો તીરથ શ્રેકી; ઈ.

શક્તિસિંહ આગહથી તામ, શિશિ દુર્ગપુર પ્રહતો અકી. ઈ. ૮

તિહાં કિલિ શ્રીકૃષ્ણભણ્ણં, પૂજાકેરી વિસ્તરપણે; ઇ.
 અતુરંગ અમુ સંઘ સાથે, આલ્યા હુપે ઘણે. ઇ. ૬
 ઇણુ પંટખંડ મત મેદિનીમાંહિ, પાપીને પાવન કરે; ઇ.
 સોરઠ દેશ સમો નહિ કે દેશ, ઉત્તમ તીરથ યોધરે. ૧૦
 જે સોરઠ લોક દેશના લોક, પરદેશની વાન્છા કરે; ઇ.
 કલ્પદ્રુમ છોડી તેહ, ધંતુરકને આદરે. ઇ. ૧૧
 સ્તવના કરી ઇણિપરિ રાય, વિધિશુ દેઈ પ્રદક્ષિણા; ઇ.
 દિન કેટલેકે તિહાંથી નરેશ, આલ્યાં આણુંદપુર સહુ જણાઈ. ૧૨
 કહે શકિત સિંહુને ચક્રેશ, મુજ આજ્ઞાએઈહાં રહો; ઇ.
 કરી તુ' ઇહા પ્રાન્ત્ય સામ્રાન્ત્ય, તીરથ યેની રક્ષા ગ્રહો. ઇ. ૧૩
 એમ હઈ શીખામણુ તાસ, બે છત્ર દીધા ઇલાપતિ; ઇ.
 અશ્વ ગજ રથ ધન અલંકાર, દેઈ વિસન્ન્યે મહામતી. ઇ. ૧૪
 વાડ પુન્યાનુભધી પુન્ય, શકિત સિંહુરાય પ્રકાશતો; ઇ.
 પાલે સોરઠ વાસી લોક, તીરથ બે શુણુ ભાસતો. ઇ. ૧૫
 તિહાંથી અર્જુન ગિર ચક્રેશ, વિપુલ વૈભાર સમેત ગિરિ; ઇ.
 ક્રીધી યાત્રા પ્રવંર પ્રાસાદ, મોસિકા હૃદય ઉલટ ધરિ. ઇ. ૧૬
 તિહાંથી ચલતો ભરતનરેશ, સંઘ લઈ સાથે સહુ; ઇ.
 અયોધ્યાપુરી સવિધોધાન, આલ્યો તિહાં દિવસે જહુ. ઇ. ૧૭
 સાંભલિ સુર્યસાનૃપ પુત્ર, શ્રીભરતેશ પધારિયા; ઇ.
 આવી તાતને પ્રણમ્યા પાય, લોકસહિત હિતકારીયાં. ઇ. ૧૮
 વાડ શ્રી ખંડ મિશ્ર કાશ્મીર, નીર સંસકંત ભૂતલ કંચો; ઇ.
 હંમેર. ઠીંચેણુ - સીમ, કુસુમવણુ ઉલ્લર ધર્યો. ઇ. ૧૯
 રંભા સંભાલિક સોલ્હાય, માન તોરણુ મહિત પુરી; ઇ.
 ગજ રત્ન એઠયા ભરતેશ, આતપ વારણુ સિર ધરી ઇ. ૨૦

વીંજે ચામર ઉજજલ શ્રેણિ, જય જયારવ ભટ ઉચ્ચરે; ઇ.
 ગાયે ગાયન ગીત રસાલ, વાણી વાળે ખહુ પરે. ઇ. ૨૧
 : સંઘ સાહુત મહારાય, પ્રથમ અનાલય આવીયા; ઇ.
 કીધી ઉચ્છવસુ અનયાત્ર, સ્નાત્ર પૂજા કરિ ભાવીયા. ઇ. ૨૨
 આવ્યા નજ મંદિર ભરતેસ. સર્વ વિસન્યા રાજવી; ઇ.
 સંઘ લોકને દીધી શીખ, પાંદે રાજ્ય પ્રજા નવી. ઇ. ૨૩
 તાત પાસિ સુષયો ઇક દીસ, દાન તણા ફલ નૃપ કહે; ઇ.
 આજ્ઞા આપે જગતાત, માહુરો દાન એ મુની ગ્રહે. ઇ. ૨૪
 આપુ સુપાત્રે દાન, તો ભવ સાચર નિસ્તરૂં; ઇ.
 ત્રીજા ખંડની સત્તરમી ઢાલ, નૃપ અનહર્ષ કહે ખરૂં. ઇ. ૨૫
 સર્વ ગાથા, ૫૫૦

કુંડા.

નિરવલ પણિ કદપે નહી, રાજ્ય પિંડ મુનિરાજ;
 કૃત તદર્થ તે કિમ લીએ, ઇમ ભાષે અનરાજ. ૧
 વલી મહીનેતા કહે, સ્વામી મુનિ મહા પાત્ર;
 દાન ન કદપે એહને, તો હું કિમ કુપાત્ર. ૨
 શક કહે જીજે કિમ, મુનિ ન લીએ ભરતેશ!
 સૂધા સાધર્મિક ભણી, સુકત દાન રાજેશ. ૩
 અન નિષેધ કીધો નહી, પુરંદરોક્ત પિણિ તાંમ;
 ફરી અયોધ્યા આવીયો, સાહુમી પોષણ કામ. ૪
 સાહુમી અમાડે સદા, ઘણા થયા તિણવાર;
 સ્વામી ! અમે ન પામીએ, શ્રદ્ધાશ્રદ્ધ વિચાર. ૫
 સાંભલિ ભરતેશ કરે, પરીક્ષા વારંવાર.
 પૂછે અવાદિક તણા, છડે માસ વિચાર. ૬

વીસુધ પરીક્ષા તેહને, કંથે રેખા તીન; .
 કીધી દક્ષિણા ઉત્તરે, કાકિણી રત્ને પીન. ૭
 હાલ-મહારો હાલ પીવે રંગ છોતરા. એ દેશી. ૧૮
 તુમને બ્હીક છે મહારી, તે કારણે માહન માહનરે; .
 પ્રભાત સમય જોહુવું ચક્રી, તેહને કહે વચન સુહાવનરે. ૧
 તે સાંભલિ કરે વિચારણા, ભરતેશ પ્રમાદ મૂકાવેરે;
 રેખા તુમારે ત્રણ કેશી, તે કહે અમે માહન હાવેરે. તું. ૨
 અરિહંતયતી શ્રાદ્ધ ધર્મની, ગુણુરાશી કરંબિત ભાવ્યારે.
 તે આવકને ચક્રી તહા, ચારવેહ સુણેહ ભણાવ્યારે. તું. ૩
 જેમ જીવનવરથી ધર્મ વિસ્તર્યો, તેમ ભરતથી એ આચારે,
 સાધર્મીવત્સલ વિસ્તર્યો, એતો પુન્યતણા ભંડારેરે. તું ૪
 હવે રૂપલ જીણેસર વિહરતા, ભવ્યપ્રાણી પ્રતિબોધંતારે;
 સાદાપટ શતંઉપર વલી, એ જન મુનિ પરિવારે રે. તું. ૫
 પંચસુમતિ ગુપતિ પંચમતધરા, એકલાખ પચાસહજારેરે;
 અતુવિધની સંઘની થાપના, કીધી મારગસોધંતારે. તું. ૬
 તીનલાખ સુમતધર સાધવી, તીનલાખ આવક ગુણુખાણેરે;
 પચાસસહજ ઉપરિ વલી, સુદ્ધસમક્ષિત જાસ વખાણેરે. તું ૮
 પાંચ લાખ સાદા ચારસે થઈ, આવિકા એતલી મત સુધીરે
 પ્રભુને કેવળ ઉપના પછી, એતલી પોતે પ્રતિબોધીરે તું ૮
 ચાલી મત પુરવલક્ષ જગધણી, મોક્ષકાલ પોતાનો જાણીરે;
 પહુતા અષ્ટાપદ પર્વતે, ઉપગારી રાખણુ પ્રાણીરે. તું. ૯
 તિહાં શુદ્ધ પ્રદેશે આવિને, હસ સહસ મુનિપરિવારેરે;
 અણુસણુ કીધો જગદીસરે, આતમ પરકામ સમારેરે. તું ૧૦

ઉદ્યાન પાલક ઉતાવળો, જઈ ભરત ભણી સંભળાવેરે;
 ભરતેશર વચન સુણી કરી, મનમાંહિ બહુદુઃખ પાવેરે. તુ. ૧૧
 વિંધિ યાન સકલ પરિવારસુ, પદચારી ચઢ્યો નરનાયરે;
 આંસુ ધારા નયણે વહે, કંટકાદિક પીડા પાચેરે. તુ. ૧૨
 પ્રભુ જેથી અવસ્થા એહવી, નરનારી ગત આણુદોરે;
 નિજ નારિતણે પરિવારસુ, અષ્ટાદશ ચઢ્યા નરિદોરે. તુ. ૧૩
 પર્યંકાસને બેઠા થકા, ઇંદ્રિય આશ્રવ સહુ રોક્યારે;
 નયણે જલ ભરત ચરણે નમ્યો, ભરતેશ પ્રભુ આલોક્યારે. તુ. ૨૪
 ઈંદ્ર ચોસિઠ પણુ આવીયા, પ્રભુને પ્રહક્ષિણુ દેઈ રે;
 સોકાકુલ આંસુ નાંખના, દુઃખ ધરતા પાય નમેઈરે. ૨૫
 નેઉપક્ષ એકે હીણુતા, શેષ થાકે ઇંધુ અવસાણુરે;
 સુખમા દુઃખમા આરાતણી, અવસર્પિણી જગ ભાણુરે; તુ. ૧૬
 માલ કૃષ્ણ ત્રયોદશીદિને, પર્યંકાસને પુર્વાન્હેરે;
 સ્થુલ યોગ કાયામન વચના, મૂક્યા સગલાઈકાનેરે. તુ. ૧૭
 પ્રભુ સુખમ કાયાયોગઈ કરી, રેખ્યો બાહરકાય યોગોરે;
 સૂક્ષ્મ-ક્રિય નામ શુદ્ધધ્યાનનો, પામ્યો ત્રીજો સંયોગોરે. ૧૮
 અસૂક્ષ્મસ્તત્ત્વ-યોગોછિત્ત, ક્રિયતિમ યોથો-આસ્વાદીરે;
 સંધ્યાન સૌંદેશિ રૂપભણ, પહુતા તોરક અપ્રમાદીરે. તુ. ૧૯
 બાહુબલિ આદિક પ્રણ સહુ, ધ્યાનીંતરિ આશ્રીતચિતોરે
 મુનિવર-પણુ પ્રભુ જીમ પામીયો, અબ્યયપદ સુખ અનંતોરે. ૨૦
 નારકિયાને પણુ સુખ થયો, જગતંનિ થયો સુઅંકસોરે;
 નિર્વાણ કદ્યાણુક પ્રભુતણુ, થયો દુઃખમો નાશોરે. તુ. ૨૨

પાંચતેથી પામી પાંચમી, ગતિ દેખી નૃપ પ્રભુ-કેરીરે;
મૂર્છિતરાજ તતક્ષિણ થયો, દુઃખપીડા લહિ અધિકેરીરે. તુ. ૨૨
જેમ ત્રાતા ત્રીન જગતના, બાહુબલિ આદિક બાધરે;
બહિની બે બાહી સુંદરી, પુંડરીકાદિક સુત બાધરે તુ. ૨૩
એવાંસાદિક નિજ પોતરા, નિજ વૈરી કર્મ ખપાધરે;
લોકાંત્ર ગયા વાલ્હાદ સહુ, મેં તો સુકિત આલુ નવિયાધરે. તુ. ૨૪
ધન ૨ સુગતે ગયા, પારખો અવિચલ સુખ સારારે; તુ.
ત્રીજા ખંડની હાલ સત્તરમી, છનહુર્પ થયો ઉલાસારે. તુ. ૨૫

સર્વ ગાથા, પટર,

દૂહા.

દુઃખ કરતો જોમ ભૂપને, દેખી શત્રુ તે વાર;
ફેદન કરે શોકે ભર્યો, પ્રભુ સુ' પ્રેમ અપાર. ૧
સંકંઠન કેડે સહુ, દેવ કરે આકંઠ;
દેખી વલી વિશેષથી, ફેદન કરે નરેંદ. ૨
પ્રથમ કહી કીઠો નહી, લોક ફેદન વ્યાપાર;
સોક અંથ લેદન ભણી, હરે નેત્રનો ભાર. ૩
ઉંચ સ્વરે ફેદનથકી, હિંસિ પણુ સોક ધરેય;
ફાટે શૈલતાણા શિખર, નિર્ઝર નીર ઝરેય. ૪
ઈંદ્ર કહે ભરતેશને, પ્રભુ સુત સાહસ ધીર;
શેવે અગ્ર પરિ કિસુ, શોક સુકિ રણુ વીર. ૫
જે જગ પ્રીતિકારક થયા, જે જંગના આધાર;
ત્રીન લોક જેહને નમે, સોચા કિસી વિચાર. ૬
હુપે શોક એ સ્વાંરથે, પાતક કારણુ એહ;
છાંડી નિજ ધીરજ મંદી, મરે ધર્મસુ' નેહ. ૭

ઢાલ—માહરી સખીરે સહેલી એહની દેશી ૧૮.

ચંદ્રકહે સાંભલિ ચક્ર, પાણી શોક મકરિ લબ્ય પ્રાણીરે;
પ્રભુ મુગતિ પધાર્યા, ગોશીખં ચંદન મંગાવે, દેવ તે

હાથી લાવેરે. પ્ર. ૧

અંગ હહન ત્રિભુવનપ્રતિ સાદ્ર, ચિતા એંદ્રીવૃત વાહરે; પ્ર.

ગણધર કાળે તત્સ દિશિયામી, ચોરસ મુનિશિવ ગામીરે. પ્ર. ૨

સીરસમુદ્રજલે પ્રભુ કાયા, ઇંદ્રે સ્નાન કરાચારે; પ્ર.

સુંદર વસ્ત્રાભરણ પહિરાયા, શિળિકામાં પધરાવ્યારે. પ્ર. ૩

ગીજ દેવે શિળિકા કીધી, ગણધર મુનિવર ઠેરી; પ્ર.

સક્તિ સંચુકતે માંહે ઠવિયા, ટાળવા ભવ ફેરીરે. પ્ર. ૪

ચાણંત્ર દેવતણાં વાજતાં, કુસુમહેમ વરસંતારે; પ્ર.

ગીત ગાવંતા નૃત્ય કરંતા, ચિતાસ્વામ્યંગ ખેપંતારે. પ્ર. ૫

અગ્નિ વાયુ કુમારે તતક્ષિણ, તાસ શરીર પ્રભલ્યારે; પ્ર.

એક માલી સુરવર વિછાંટી, શેખાસ્થાદિક આલ્યારે. પ્ર. ૬

હંત અસ્થિ સુર સગલે લીધા, નિજર સંસવિપૂળે રે; પ્ર.

અથાયોગ્ય ઇંદ્રાદિક રાજે, આશાતનથી ધૂળેરે. પ્ર. ૭

તિહાં ચિતાને કામ કરાવ્યા, યૂક્તિણ સુપ્રસીધારે; પ્ર.

નંદીસ્વર દ્વીપે સુર પહોતા, કીધ મહોત્સવ મહંતારે. પ્ર. ૮

તિહાંથી દેવ ગયા નિજ કામઈ, જીનધ્યાને મુખ પામેરે; પ્ર.

જીનનાં અસ્થિ આનર્યે દેવા, અશિવ સહુટાલેવારે. પ્ર. ૯

જરત ચિતા પાસે બહુ લાવે, શ્રી જીનગેહ કરાવેરે; પ્ર.

ઉંચો ગાઉ ત્રિણ સુંઠાંમે, ચોજન એક આયામેરે. પ્ર. ૧૦

ચારેદ્વાર તે ચૈત્યનાં સોડે, તોરણસું મનમોહરે; પ્ર.

સ્વર્ગમંડપ સરિખા દીપંતા, મંડપ પુર ઉપંતારે. પ્ર. ૧૧

- તે માંહે વેદિકા મનોહારી, ભૂપ કરાવી સારીરે; પ્ર.
 સાસ્વત જનવર પ્રતિમા થાપી, રત્નની સોભા બ્યાપીરે. પ્ર. ૧૨
- પદ્માસન બેઠા પ્રભુ સોહે, સુર નરનારી મોહેરે; પ્ર.
 નિજ ૨ વર્ણનામાંકિ સુહાયા, ચોવીસે જનરાયારે. પ્ર. ૧૩
- દેવછંદે મૂરતિ દીપંતી, રત્નમણિ ઉપંતીરે; પ્ર,
 ત્રીન છત્ર જે ઉપરી રાજે, પ્રત્યેક આમર છાજેરે. પ્ર. ૧૪
- તોહના ધારક ચક્ષ બણાયા, બીજાપણ ચહાયારે; પ્ર.
 બાઈના પૂરવજના ભાવે, ભગિની નીપણિ ઠાવેરે. પ્ર. ૧૫
- ભરતેસ સહુ મૂર્તિ કરાવી, ભક્તિ અધિક મન ભાવેરે; પ્ર.
 ચૈત્યદ્રુમ તિહાં ચૈત્ય પાખતીયાં, કલ્પદ્રુમ સોભંતારે. પ્ર. ૧૬
- વાવિસરોવર કીધ જંગીસે, જન દીઠે મન હીસેરે; પ્ર.
 ચૈત્ય બાહિર એક થૂલ સુહાયો, પ્રભુનો ઉચ કરાયોરે. પ્ર. ૧૭
- તે આગલે બાઈ બીજાના, મણિમય નહી તે છાનારે; પ્ર.
 પાખલિલોહ સુરૂપ નીપજાવે, ભેટયા કિણુહીજન જાવેરે. પ્ર. ૧૮
- દેવ અધિષ્ઠાતાતિહાં, ઠાવે ભરતેસર આજ્ઞાયેરે; પ્ર.
 સિંહ નિષદા નામ કહાયો, ભરત પ્રાસાદ નીપાયોરે. પ્ર. ૧૯
- વિધિ પ્રતિષ્ઠા રાયે કરાવી, પૂજે જનસુખદાઈરે; પ્ર.
 મંગલદીપ કરાવી મનરંગે, આરાત્રિક ઉછંગેરે. પ્ર. ૨૦
- જનવર આગલિ ભાવન ભાવે, સ્તવન ચિત્ત રીઝાવેરે; પ્ર.
 શ્રી આદેશ્વરના શુભ ગાવે, પ્રભુજીસુ લય લાવેરે; પ્ર. ૨૧
- ચોજન અંતરે અંતરે, ભરતેસર મન ખાંતોરે; પ્ર.
 હંડ રત્નધી અષ્ટ પાદ સુકામે, અષ્ટાપદ મન થયો નામેરે
 મોહેરે. પ્ર. ૨૧
- જોહવાં કામ કરી દુઃખ ભરીયો, ચૈત્ય થકી ઉત્તરીયોરે; પ્ર.
 જોહ અઠારમી ત્રીજે ખડે, દુઃખ જનહુષ વિહરે. પ્ર. ૨૨

સર્વગાથા, ૬૧૧.

દૂહા.

સરત વિનતિએ આંચો, શોક સહિત નરરાજ;
 નયણે જલધારા વહે, ન ગણે કેહની લાજ. ૧
 તાત હા તાતજી, વાત ન કીધ ચુકિત;
 મુજ મેલ્હી સંસારમાં, પોતે પહોતા મુક્તિ. ૨
 ગીતે ચિત્ત લાગે નહી, કવિતાં રસ ન મુહાઈ;
 અભિરામા રામતણા, વિજય નાવે દાઈ. ૩
 આનંદ નહી નંદન વિષે, અંદન અંગ અંગાર;
 પાણી વિષ જાણી તલચો, લજચો સરસ આહાર ૪
 આસન સયન વાહન વિષે, ચિત્ત ન લાગે જામ;
 પ્રભુને નિશ્ચિદ્ધિન ધ્યાવતો, સચિવ વચન કહે તામ. ૫
 જેસ્તપિત મુર મેઝગિરિ, પ્રગટી કીયો આચાર;
 સંતોષી પંરજા જીણે, યુગલા ધર્મ નિવાર. ૬
 પ્રગટ ધર્મ જેહથી થયો, ઉજ્જલ જસ ચારિત;
 જ્ઞાન સ્થિતિ કીધી પ્રગટ, તેહનો શોક ન મોનિ. ૭
 તે સ્વામિને સ્તવે સદા, કરિ પૂજા નિતં ભક્ત;
 તેહને ચિત્ત થાપી કરી, વસુનાથ દુઃખ ત્યક્ત. ૮
 ચિંતા તજી પ્રતિજોધ લજી, પ્રભુ શુણ્ડેયડે ધારી;
 ઉત્તમ પદ પામ્યો જીણે, તિણેમું મોહ નિવારી. ૯

હાંસ—હુંગકીલ કરી લાલ ગાઠિ ગંઠિલી સાંસૂ ખૂરી મોરી—

નણુંદ હુડીલી લલપે સોદાગર લાલ ચલણ નહેસું.

એ દેશી, ૧૯

એહવી કથારે રાજા મુણી મન વાલ્યો;
 શોક સહા રૂણ હૈયડામાંથી ટાલ્યો લાલ. એ. ૧
 અક્રી રાજ્ય બ્યાપારે ચલાવે;
 તાતતણા ગુણ નિત પ્રંતે ગાવે લાલ. એ. ૧
 હવે અન્ય દિવસ ભરત મન રંગે, સ્નાન કરી ધરી ભૂષણ અંગે.
 લાલ;
 નિજ પ્રમાણ કપણ આગારે, આવી ઉભો મન હર્ષ અપારે
 લાલ. એ. ૨
 ભૂષણ સર્વ શરીર વિરાજે, એકાંગુલી નવિન મુદ્રા ધારે; લાલ
 હિમ કાંધી દ્રુમ શાખા જેહ લાલ. એ. ૩
 જેહવી કૃતિમ શોભા માહરી, આંગુલીની વિષુ મુદ્રા ધારી
 લાલ;
 તેહવી જાણ સીસ પ્રદેશે, આભૂષણ વિષુ સોહ ન દીસે
 લાલ. એ. ૪
 મોલી થકીરે લાલ યુગલ ઉતાર્યો, કણ્ઠથી કુંડલ જોડો ફરી
 નિવાર્યો લાલ;
 ફરી મેલઉરે લાલ હાર હોયાથી, અંગલ ઉતાર્યા મારા યુગલ
 બાંધથી લાલ. એ. ૫
 વીરવલય હાથથી છાંડ્યા, આંગુલી વરગ મુદ્રાવલી ખંડા લાલ
 પરચુકગલ એતો દેહ દીપાવે, સ્વાભાવી એહવી સોભા પાવે
 લાલ. એ. ૬
 કાંગણ માસે લાલ ફલ પત્રહીણા, શોભા વિના દીસે
 તરુવર હીના લાલ;
 ભૂષણ પાસે એહ વિદેહ નિહાલી, ભરત વિચારે
 એહવું નિજ મનવાલી લાલ. એ. ૭

ભીત સરિખી લાલ દીસે જોહુ કાયા, આભૂષણ-તેતો

વિત્તભણ્યાલાલ;

નિત્ય નહીરે લાલભ્રમ જલશીની, તુરંત પડેરે કાંઈ

સાર નહી લાલ. એ. ૮

જોહુવું શરીર તે શું મોહુ ધરીજે, અધિક અધિક

જોહુનાં ચતન કરીજે લાલ;

રોગ પવન લાલ ચંચલ ભાગે, પક્ષવપત્ર પડતાં કાંઈ

વાર ન લાગે લાલ. એ. ૯

અપવિત્રમાંહિ વિષ્ટાદિક શું ભરીયો, શ્રોત્ર વહેરે એ

તો કુષ્ઠિત કરિયો લાલ;

હમારે કાંઈ લાલ શોધન દીસે, તોપણ જોહુને દેખી

મૂખ દીશે લાલ. એ. ૧૦

મૃગ મદ ઘન સારે દેહ લેખીજે, અગર કૃષ્ણાગર ધૂપી

જે લાલ;

ફોગટ ભ્રમ વરસાતનો પાણી ઉપરભ્રુઈવુઠો, પણ

તેહને ચઈ હાણુ લાલ. એ. ૧૧

ચૌવન બાઈ લાલ ભ્રમ જલ સરિતા, રૂપ ગલેરે

ભ્રમમયણુની ભરતા લાલ;

નિદ્રાદી જશંરે લાલ દિનર આવે, તોહી ન ચેતે આત્મ

પ્રેમ લગાવે લાલ. એ. ૧૨

રૂપ લવણિમા લાલ કાંતિ સુહાવે, ધણકણ કંચણ

માયા દીપાઈ લાલ;

સકલ ચંચલ લાલ એતો સંસારે, કુશ જલનિહ

જેમ પ્રાણ વિચારે લાલ. એ. ૧૩

લોક કરેરે લાંલ જે એ કાળે, દુકૃત પ્રેર્યા પાપા
 રંભતન લાગે લાલ;
 તે કાયા નલિની પત્રિ જેમ રહીયો, પાણીના બિંદુ
 જેમ ચંચલ કહીયો લાલ. એ. ૧૪

સંસાર ગત્તા એ તો મહા દુર્ગંધા, શ્રૃંગારરસ પિછલ
 જોઈને અધારા લાલ;
 માંહે પડેરે લાલ મૂઠ પેખતો, ગત્તાના સૂકરની પડે
 દુખ સહતો લાલ. એ. ૧૫

મહાં વરસ પળિ ભમતાંરે ભમતાં, પટખંડ સાધ્યા
 બહુલા આરંભ કરતાં લાલ;
 એહ કલેવર કાળે આ કૃત્ય કીધા, ધિગર મુજને
 મેં તો અપયસ લીધા લાલ. એ. ૧૬

ધન્ય બાહુબલિ વીર હમારો, ધન્ય લાઈ બીજ
 પણ સંભારો લાલ;
 છાંડ્યા એહ અસાર જાણીને, મુક્તિ પામ્યારે સમ
 તામન આણી લાલ. એ. ૧૭

રાખ્ય ચલાચલ ચોવન ચંચલ, ભાવે લક્ષ્મી ચરાચર;
 તે પણ સાથે ન આવે લાલ, મગન થયારે અધા
 મોહ વિલુદ્ધા,
 કાચી માયા ને સાચી જાણી જાણ્યા લાલ. એ. ૧૮

માત પિતારે લાલ વલ્લભ નારી, પુત્ર સહોદર સંપદ
 મિત્ર વિચારી લાલ;
 ભવ દૂપમાહે પડતાં ગ્રાણીને હોઈ, સાહેવાસ
 સમરથ થઈ વીર ન કોઈ લાલ. એ. ૧૯

જગત પિતારે તીત રાખોરે રાખો, અપર પુત્રાને
 હમ કીધો તે પાખઉ લાલ;
 ફરિઈ રહ્યો ઉપલંભ વિચાર્યો, તાંત કુપુત્ર બણી
 સુઝ ન સંભાર્યો લાલ. એ. ૨૦

પુત્ર સુપુત્ર તે તો નિકટ રહ્યા, નિજ પદ આપો
 તેહને મનને સુહાયા લાલ;
 ઉગણુસમી લાલ ત્રીજા ખંડની એ છન હર્ષ સહુ
 મનમાની લાલ. એ. ૨૧

સર્વગાથા, ૬૪૧.

દુહા.

હું નહી માહરો એ નહી, એ લખમી એ દેહ;
 પુર અંતેઉર માહેરો, નહી નહી એ ગેહ. ૧

એહ માહરો આત્મા, દર્શન જ્ઞાન સહિત;
 સંયોગે મિલીયા અવર, આવે બઈ અનિત્ય. ૨

રહિત ઉપાપિ સમતા સહિત, અક્રિય નિધન રહિત;
 ચર્માનંદ ચિદાનંદસુ, લય લાગી એકચિત. ૩

રૌદ્ર ધ્યાન પ્રહોહથી, વલી કુકર્મ વિલાવ;
 એહથી વર્ણત પાપ બહુ, તેહ સમાવે ભાવ. ૪

ક્ષપક શ્રેણિ ચક્રી ચઢ્યો, આંવ્યો ઉપશમ યોગ;
 કેવલ જ્ઞાન સયોગી, પાંચ્યો શુભ સંયોગ. ૫

હાલ—વા'લા મહારો જીહારડો માનજોરે કાનહેયા
મહારો જીહારડો માનજો. એ દેશી. ૨૦

રાગ—પરકીયો.

રાજેસરથે તો વેષમુનીનો લે જ્યોરે, ભરતેસ
રથે વેષ મુનીનો લેજોરે;

ચાતે એ વાંદે જેમ નરનારી.

રા૦ ૧

ઇંદ્ર આદિથે દેવતારે, વ્રત સુદ્રા લે આણિ;
સર્વ વિરતિ લેઈ ઉચ્ચાર્યા, કાંઈ દ'ડક મધુરી વાણિરે.

રા૦ ૧

દશ સહસ્ર ભરતેસમુરે, રાજવીએ વ્રત લીધ;
પરભવ સેવા સુખ કરી, સંઘાત સ્વામીનો કીધરે.

રા૦ ૨

સુર અસુર નર કેવલીરે, વાંધા બકિત વિશેષ;
અનુક્રમિ રાજ રૂપી સહુ, કાંઈ વાંધા મુનિવર શેષરે.

રા૦ ૩

ધરાભાર ધરવા બણીરે, ભરત મુત બલવંતરે;
આદિત યશાનો સુરમલી, રાજ્યનો અભિષેક કરંત.

રા૦ ૪

કેવલ જ્ઞાન લક્ષ્યા મહીરે, રૂપભશામી જેમ તેહ;
ગામાગરપુર વિહતા, સમતારસ પૂરિત દેહરે.

રા૦ ૫

ધર્મોપદેશ દેહ કરીરે, પ્રતિજોધે ભવ્ય જીવ;
પૂર્વ લક્ષ પરિવારસુ, કરે ભરત વિહાર સુદીવરે.

રા૦ ૬

અષ્ટાપદગિરિ બાંધનેરે, ભરત મુનીશ્વર તામ;
આર આહાર તબ્યા ઇહાં, પામવા શિવપુરી ઠામ.

રા૦ ૭

કીધી તાસ સંલેખનારે, સિદ્ધાનંત અતુષ્ટય;
વરે મોક્ષ બીજા મુનિ, અનુક્રમે પામી તુષ્ટિરે.

રા૦ ૮

સ્વામી જેમ સ્વામી તણારે, પુત્ર-બાણી સુર રાય;
મહિમા કીધ નિર્વાણની, તિહાં ઉચો ચૈત્ય કરાયરે.

રા૦ ૯

- સિત્યોત્તર પૂરવ લક્ષ રથારે કુમારપણે ચક્રેસ;
મ'ડલીક સહસ્ર વરસ લગે, લોગવીયો આપણો દેશરે. ૨૧૦ ૧૦
- એક વર્ષ સહસ્ર ઉનતારે, ૫૮ વરસ લક્ષ પ્રમાણ;
અકવર્તિ પદ લોગવ્યો, પૂર્વ લક્ષ કેવલ નાણરે ૨૧૦ ૧૧
- પૂર્વ ચોરાસી લાખનોરે, આયુ પૂરો કરી એમ;
સંયમ નિમંલ પાલીને, નિર્વાણલક્ષ્ય પદ્યે મરે. ૨૧૦ ૧૨
- અષ્ટ કર્મ અષ્ટાપદેરે, લેલી લહી અષ્ટ સિદ્ધિ;
ભયઈ પરમ પદ સ્થાન કે, ભાવત ભાવત વૃદ્ધિરે. ૨૧૦ ૧૩
- રિષ્ટ વદન મન . સિષ્ટસુંદરે, સ્પષ્ટ વાસનાબસ;
તપ પ્રકૃષ્ટ ભવ કષ્ટનો, કાંઈ થાયઈ ઇહાં પ્રણાસરે. ૨૧૦ ૧૪
- યાત્રા ગિરિ અષ્ટાપદેરે જેહુ કરે શુભ ભાવ;
તે થાય ત્રીજે ભવે કાંઈ સદ્ધ મંદિરનો રાવરે. ૨૧૦ ૧૫
- અષ્ટાપદ મહા તીરથરે, શાસ્વત ઇન ગૃહમાન;
ત્રિભુવન પવિત્ર કરે સહી, પુણ્ય રાશિ ઇવ ઉજવલ
થાનરે. ૨૧૦ ૧૬
- સૂર્યચંદ્રા - સોઠે ભયેરિ, અષ્ટાપદ આવેહુ;
કર્યા પ્રાસાદ સહુ તણા, કાંઈ આણી પરમ સ્નેહરે. ૨૧૦ ૧૭
- પ્રતિ બ્રાહ્મ્યો મંત્રી સ્વરેરે, વચન કહી સુપ્રધાન;
રાજ્ય વ્યાપાર ધર્યો સહુ, હૃદયાંતરિ તાતનો ધ્યાનરે. ૨૧૦ ૧૮
- સૂર્યચંદ્રા મહા રાજવીરે, શત્રુ પ્રતીયાકાંતિ;
અદ્રોજવલ દ્વલજસ જેહનો, હુ' વલોદય કીધી કાંતિરે. ૨૧૦ ૧૯
- તીન ખંડ પૃથ્વી ઘણી, ૫૮ ખંડાધિપ નંદ;
ત્રીજા ખંડની વીસમી, ઇનહર્ષ થયો આનંદરે. ૨૧૦ ૨૦

સર્વગાથા, ૬૬૬.

દુહા.

- જે જે સૂરજ અંદ્રમા, દીપે બ્યોમ પ્રતાપ;
સૂર્ય યશા જગ તેટલે, જોકતણા તેમ તાપ. ૧
- મુગટ ધરે નિજ મસ્તકે, શકે આપ્યો જેહ;
રાજ્ય સમય તેથી દ્વિગુણ, પ્રગટે તેજ અછેહ. ૨
- મુગટતણા પરભાવથી, આકિલ્યયશા નૃપ તેહ;
સુર સેવિત સ્વામીપરે, થયો શત્રુ કૃત છેહ. ૩
- વિદ્યાધર કનકાગળ, જયશ્રી તેહને નારી;
પરણી રાધા વેધથી, સહુ માંહી સિરદાર. ૪
- વિદ્યાધર ભૂપતિતણી, કન્યા રૂપ અપાર;
બીજી પણ તેહને થઈ, નારિ બત્રીસ હબાર. ૫
- સુ વિશેષે ચોપવીંએ, આઠમી અઉદસિ કિસ;
ઉપવાસેયોસહ કરે, નિશ્ચલમન અવન્નીસ. ૬
- જીવિતવાલો આપણો, તિણુ પરિબહાલા પર્વ;
પર્વે ધર્મ વિશેષથી, કરે કામ તણ સર્મ. ૭

ઠાણ-આદીસર અવધારીએ,—એ દેશી. ૨૧

- જોક કિન સૌધર્મી સલા, બેઠો અધિક જગા સોહે.
નિશ્ચય રેખી તેહનો; સુરપતિ ધૂણ્યો સીસોરે. જો. ૧
- તે વેલાએ ઉર્વસી, મસ્તક કંપ નિહાળીરે;
વાસવને એહવો કહેએ, મિષ્ટ વચન સુકમાંલીરે, જો. ૨
- સ્વામી કવિકો ઇહાં, ન કહે કાવ્ય રસાલોરે;
સીંપ્રતિ શુદ્ધ પણુ નવિ કહેરે, સરસ વખાણુ વિસાલોરે. જો. ૨

- રંભા પણુ નૃત્ય નવ કરે, અનુપસજી સિણુગારોરે;
હા હા હૂ હૂ ગાયના, ગીત ન ગાવે તારોરે. એ. ૪
- ચીજો પણુ કેઈ નહી રીઝ, કારણ જગદીસોરે;
કિસ્યે નિમિતે તે કહો, સ્વામી ધૂણ્યો સીસોરે. એ. ૫
- ત્યારે સુરપતિ એમ કહે, હૃદય તાસ સત્વ ધારોરે;
જ્ઞાન નિજરિ જોઈ ધરી, સુણિ ઉર્વસી સુવિચારોરે. એ. ૬
- યૌત્ર સ્વામિનાલેયનો, પુત્ર ભરત ચક્રીનોરે;
સૂર્યચંદ્રા અયોધ્યાધણી, સાત્વિક માંહિ નગરીનોરે, એ. ૭
- તે આઠમી ચૌદશી રાજોરે, ચૌપર્વી પર્વ દિવસ તપ ભાવોરે;
નિશ્ચયથી ન ચલે તે કિમહી, જો સુર તાસ ચલાવોરે. એ. ૮
- પૂર્વતણી દિશ છોડીને, પશ્ચિમ દિશ રવિ જાઈરે;
સાચર મચાઈ તજે, સુર ગિરિ કંપાવે વાઈરે, એ. ૯
- સુરદ્રુમ જો નિષ્કલ હુએ, તો પણુ તે નવ ચુંકેરે;
પ્રાણુ જતાં પણુ આપણા, જીન આણુ નવ મૂકેરે. એ. ૧૦
- ઉર્વસી સાંભલિને હસી, ચિંતવે એમ મનમાંહિરે;
ઉત્તર દેવાં પ્રણુ તણી, ચક્રીએ નહી સંભાલેરે. એ. ૧૧
- એવો અવિચાર્યો કહે, વિષ્ણુધાધિપ પણુ એહવોરે;
મહાઆ માણુસની પરે, જોલે જેહવો તેહવોરે. એ. ૧૨
- સાત ધાતુથી ઉપનો, દેહ આહાર એ અન્નોરે;
તે પણુ દેવે ન વિચલ એ, માને કવણુ વચનોરે. એ. ૧૩
- અછે ઉખાણુ આગલો, પાસો પડે સો કાવોરે;
જોટા તેહને કુણુ કરે, રાજ કરે સો ન્યાયોરે. એ. ૧૪
- પ્રણુ વચન જોટો કરે, તેહને પાસે જાઈરે;
માણુસનો, સો આસરો, ત્રતથી તાસ ચુંકાવોરે. એ. ૧૫

- ઝોહવી પ્રતિજ્ઞા કરી, ઉર્વસી રંભા લેધરે;
હાથે વીણા ધારતી, સ્વર્ગ થકી આવે ઝોહરે. ઝો. ૧૬
- નયરી અયોધ્યા ઉદ્યાનમે, ચૈત્ય પ્રથમ જીન સ્વામીરે;
તાસ પ્રબંધ મહાવતી, રૂપે મોઢે કામીરે. ઝો. ૧૭
- સાખી-શાખા બેડા હુંતા, પંખી મૂઠ અચાણારે;
ચુણુ ચુણુતા તે રહ્યા, નાહ સુણી મૂઠાંણારે, ઝો. ૧૮
- અર્ધ અવિત મૃગલા પમુ, નિશ્ચલ નયણુ જોવંતારે;
ઘટિત પાવાણુતણીપરે, મોઢા ગાન સુણુંતારે. ઝો. ૧૯
- સૂર્યયશા ઇણુ અવસરિ, અશ્વકેલી કરી વલીયારે.
અવણુ તે દેવીતણા, ગીત સુસરસ સાંભલીયારે. ઝો. ૨૦
- વાજવીમુખવાળ થયા, ગજગતિ સજ્જન થાઇરે;
પાયક પણુ પય નવિચલે, સેના સહુ મુઝાઇરે. ઝો. ૨૧
- ઝોહવી સેના દેખીને, રાજા ઝોણુપરિભાષેરે;
મંત્રીસ્વર ઝોમું થયો, સહુ ચેતના પાખેરે. ઝો. ૨૨
- સચીવં કહે રાજા પ્રતે, સાંભલી ટું ભુપાલરે;
ઝો જીનહર્ષ ઝોકવીસમી, ત્રીજા ખંડની ઢાલરે. ઝો. ૨૩

સર્વગાથા, ૬૬૬.

ટુંહા.

- નાહે તુંસઈ દેવતા, ધર્મનાદથી ધારિ;
સુંખ પામે નૃપનાદથી, નાહે વસિ-હુઈ નારી. ૧
- નાહે પકડાંજો સરખે, નાહે રાતો લઘુ ખાલ;
શિર આપે મૃગ નાદથી, ઝોહવો નાદ રસાલ. ૨
- નાદ ઝોહુ ગુરૂ યોગથી, લહીએ તાસ પસાય;
આપે પરમાર્જન સુખ, કુખ્ય નિર્જા સહુ જાય. ૩

ઐત્યએ જઈ જુહારીએ, શ્રીયુગાદિક જીનરાજ	
ગાનતણા રસ પામીએ, એક પંથ દુર્ધ કાજ.	૪
નરપતિ એહવો ચિંતવી, સૈન્ય સચિવ સંધાત;	
દેહરામાંહે આવીએ, રાજા ઉદસિત ગાત.	૫
દીપ જ્યોતિ પ્રગટતિસે, દીડી વસુધા નાથ;	
નાદ અમૃત નિમ્નગા; કુમરી વીણા હાથ.	૬
જાણે ભાર્યા કામની, નયણે નિરખી ભૂપ;	
કામ બાણ તનુ વીંધીએ, મોહો દેખી રૂપ.	૭
કંઠ કુંડથી એહનો, વર્તે અમૃત નાદ;	
કિંવા અમૃત નાદસું, ઘડી વિધાતા આદ.	૮
રૂપ અનુપમ અંગ તો, અમૃતનો સંદાન;	
એ કોઈક પુન્યવંતને, હૃદયે લોગવવા થાન.	૯

ઢાલ—ગોડી મન લાગ્યો, એ દેશી. ૨૨

આલોચી નૃપ એહવો નમીયા, રૂપલ જીણુંદરે;
ગોરી મન મોહો મન મોહો યારા રૂપસું, દીકા
હોઈ આણુંદરે. ગો.

અનમિષ નયણ ભેઈ રહ્યો, પ્રેમ તણે પડ્યો રૂંદરે; ગો. ૨
રાજા મુહુતાને કહે, પુછે કુલાદિક તાસરે; ગો.
કોણ છે કેની પુત્રિકા, કિહાંછે એહનો વાસરે. ગો. ૩
સચિવરાય આદેશથી, આવી તેહને પાસરે; ગો.
સુધા મધુર વાણી કરી, બોલાવે સુવિલાસરે;
કુણ ત્રિભુવન માંહિ એ તુમે, કોણ તમારો તાતરે; ગો.
સુઅર્થે આવી ઇહાં, દાખો સઘલી વાતરે. ગો. ૫

ઝોઠ કહે તે માંહેલી, સાંભલિ વચન પ્રધાનરે.	ગો.
વધાધર મણિચુંડની, પુત્રી રૂપ નિધાનરે.	ગો. ૬
બાલથકી શીખી અમ્હે, વીણાનાદ રસાદરે;	ગો.
રીબાવું નિજ મન આપણું, મુખે ગમાવો ઝલરે.	ગો. ૭
એ બેહિની ચોવનવતી, બેનો સરિખો રૂપરે;	ગો. ૮
તાત નિહાલી ઝોહવી, પડયો ચિંતા કૂપરે.	ગો. ૯
કેહને કન્યા દીજસે, સરિખા ન મિલે બિંદરે;	ગો. ૧૦
મનમાં થઈ વિચારણા, નાવે અહનિશનિંદરે.	ગો. ૧૧
કામિર છનવર નમુ; સકલ કરૂં અવતારરે;	ગો. ૧૨
માનવભવ છે દોહીલો, લહેતાં ઇષ્ટ સંસારરે.	ગો. ૧૩
છન વચન ચરણ પવિત્રતા, તીરથ અયોધ્યા ઝોહરે.	ગો. ૧૪
ભારત ચૈત્ય બુંદારીવા, આવી આદિમ છનગેહરે.	ગો. ૧૫
તાસે વચન ઝોહવું શુણી, વચન કહે મંત્રાશરે.	ગો. ૧૬
સૂર્યચંદ્રા નૃપસું બલો, સંગમ વિસવાવીસરે.	ગો. ૧૭
રૂપલ સ્વામિનો પુત્ર છે, ભરતાંગજ શુણ ગેહરે;	ગો. ૧૮
સકલ કલા કલિતાતમા, રૂપે મન્મથ ઝોહરે.	ગો. ૧૯
કૃપા કરી શ્રી રૂપલ, તુંકા નિશ્ચય બાણિરે;	ગો. ૨૦
સૂર્યચંદ્રાવર તુમ બણી, પ્રતબિ દીધો આણિરે.	ગો. ૨૧
અમલકાદાનંદ કૈાસુદી; ચંદ્રમાસ સોભાયરે;	ગો. ૨૨
સૂર્યચંદ્રાનૃપસું તથા, ચાસે સોહસવાયરે.	ગો. ૨૩
મંત્રી વચન મુણી ઇમું, કન્યા બોલી તામરે;	ગો. ૨૪
સ્વાધિન પતિ મૂકી કરી, પરવસ રહું કિષ્કંભરે;	ગો. ૨૫
વચન આમારો અન્યથા, ન કરે કરે પ્રમાણરે;	ગો. ૨૬
તો સું શ્રી સૂર્યચંદ્રા વરૂં, આપું તનમન આણરે;	ગો. ૨૭

મંત્રી કહ્યો જઈ ભુપને, તહત વચન કીધો તાસરે; ગો. .
 ત્યારે જીન સામે તિહાં, પાણિ મહણ થયો ખાસરે. ગો. ૧૮
 પ્રીતિ રસાકૃષ્ટ મન તિણે, નિજ વસ કીધો ભૂપરે; ગો. .
 સાર જાણે સંસારમાં, બેહરિણાક્ષી અનૂપરે. ગો. ૧૯
 બાધાએ ધર્મથિની, સેવે કામ વિશેષરે; ગો. .
 એક ચક્રે રથ બલ કરી, હીડાયે સુવિશેષરે. ગો. ૨૦
 એક દિવસ સંધ્યા સમે, સૂર્ય યજ્ઞ બે નારિરે; ગો. .
 વાતાયન બેઠા જઈ, જાણે દેવ કુમારરે. ગો. ૨૧
 લોક સહુ સુણને તમે, આઠમિ પર્વ છે પ્રાતરે. ગો. .
 પુરમાં બે ઉદ્ધૌષણા, નારિ સુણી તે વાકરે. ગો. ૨૨
 ભાંભા વાહન પૂછીયો, રંભા અવસર પામિરે; ગો. .
 જાણે તેહ અજાણી, પૂછે એહસુ સ્વામિરે. ગો. ૨૩
 રાય કહે સાંભલ પ્રિયે, આઠમિ ચૈત્રસિ પર્વરે; ગો. .
 મોટા કલા એ તાતજી, આરાધ્યા સુખ સવરે. ગો. ૨૪
 ત્રણ ચતુર્માસી તથા, બે અઠ્ઠાહિ ભાવિરે; ગો. .
 પાક્ષિક પચુંબણા તથા, વર્ષનો પાપ શુભાવિરે. ગો. ૨૫
 પર્વ એહ જીન સાસને, સર્વ કર્મ ક્ષયકારરે; ગો. .
 ઢાલ બાવીસ ત્રીજા ખંડની, કહી જીનહર્ષ વિચારરે. ગો. ૨૬

સર્વગાથા. ૭૩૧

દુહા

ત્રિણ રતન માહિ પ્રથમ, જ્ઞાન રતન સંજોઈ;
 તત્ત્વારાધન સુદરી, પાંચમિ દીવસે હોઈ. ૧
 પર્વ એહ સુભ પુન્યના, કારણ રહ્યાં જાણુંદ.
 મહાપ્રભ જીન આગળ્યા, આપે પરમાનંદ. ૨

યુન્ય સદા કી ધોયકો સ્વર્ગ સિદ્ધિઘે સુખ;
 એ આઠમિ પક્ષ ખંડના, એ ન-હુવે પરતક્ષ.
 ઉપાર્જે હુરિણાક્ષિ સુણી, એવ શુભાશુભ કર્મ;
 પર્વે અન્યભવ આઉખો, પરિણામે એ મર્મ. ૪
 તે માટે આરંભ સહુ, છોડી ગૃહ વ્યાપાર;
 સુભ કર્મ ઇહાં કીજીએ, અસુભતણો પરિહાર. ૫
 સ્નાન ન કરીએ એ કિને, સ્ત્રી સેવાનો ત્યાગ;
 કલહ ઘૂતહાસી પ્રસુખ, મત્સર ક્રોધ ન લાગ. ૬
 કિમપિ પ્રમાદ ન કીજીએ, ધરીએ મન સુભ ધ્યાન;
 સ્મરણ પરમેષ્ઠીતણો, ધરીએ હૃદય પ્રધાન. ૭
 સામાયિક પૌષધ સુવત, છઠ અઠમતપ સુખ;
 પર્વે એ જીનવર પૂજીએ, લહીએ વંછીત સુખ. ૮
 ત્રયોદશીને સપ્તમી, લોક 'જણાવા કામ;
 થાય સુજ આદેશથી, પડહ નગરમે' આંમ. ૯
 દુર્લભ દેવી ત્રિલોકમે, આઠમિ ચૌદશિ પર્વ;
 ભક્તિ કરે જીનવર તણી; શિવ સુખ લે અખર્વ. ૧૦

ઢાલ—નણુંદ રોકડાવ્યો, એ દેશી. ૨૩.

નૃપ ઉક્ત સુણીને ઉર્વસી, દેખીને એહવો સંચરે;
 નિશ્ચય દેખી ઇંદ્રિય કહઈ, ચતુરા ગિરા વાક્ય પ્રપંચરે. ૧
 નાહ સુણો તુમને કહું, કેમ હારે નરભવ એહરે;
 રૂપ રાજ્ય સુખ તપ કલેશે, કાંઈ કંત વિડંબે દેહરે. ૨
 નિજ ઇછાએ સુખ લોગવો, કિહાંવહી માનવ અવતારરે;
 રાજ્ય કિહારં સુખવહી, કિહાં મલસે એહવી નારરે. ના. ૩

નૃપ વચન સુણી તે નારિનાં, જાણે તાતો તરૂંઓ કાનરે;
અંતરિ હાહ પિશુનપરે, ફિરિ વચન કહે રાજનરે. ના. ૪

રેરે અધર્મણી ધર્મની, નિન્હાકારક મતિહીણરે;
રૂઢિધર કુલની નહી, તુમે કન્યા એ અપ્રવીણરે. ના. ૫

ગધિગ વૈદગ્ધ તુમારડો, ધિગધિગ તુમ કુલ વચરૂપરે;
અન પૂજા તપ નવિ રૂએ, તમે પડસ્યો દુર્ગતિ દૂપરે. ના. ૬

માનુષ્ય કુલરૂપ આરોગ્યતા, સુપસાયેલહીએ રાજરે.
કુણ તે આરાધે નહિ, જેહથી સીજે સહુ કાજરે. ના. ૭

ધર્મરાધનથી નવહુવે, કાંઈ દેહ વિડંબણ મૂઠરે.
ધર્મ વિના વિષયાકુલા. તે કાય વિડંબનરૂપરે. ના. ૮

શાવકમૃગ પશુ સિંહાદિના, આઠમિ પાખીને દિસરે;
તેપણુ આહાર નવ લીએ, વાસિતધર્મે જગદીસરે ના. ૯

રાસુ જાણુપણાને ધિગ પડો, નિક્કલ માનવ અવતારરે;
પર્વ આરાધન છાં નહી, સહુ ધર્મ નિબંધન સારરે. ના. ૧૦

શ્રી આદીશ્વર અનવરે, પર્વ ઉત્તમ હાજ્યો એહરે;
પૃથા કરૂં નહી તપ વિના, કંઠગત પ્રાણેપણિ તેહરે. ના. ૧૧

વરરાજ્ય જાઉં એ માહરો, ક્ષય જાઓવલી એ પ્રાણુ રે;
બ્રહ્મ નહુ' પર્વ તપ, ચક્રી, બાણુ' નહી અનવર આણુરે. ના. ૧૨

કાધાકુલ નૃપ વાણી સુણી, ત્યારે કહે એ ઉર્વશી નારરે
માયા કેલવતી થકી, સાંભલિ પિયુડા સુ વિચારરે. ના. ૧૩

સ્વામી અમે પ્રેમરસે ભરી, કહ્યો તુમને વચન સ્નેહરે;
મત તમને દુઃખ ઉપજે, કોધનો અવસર નહી એહરે. ના. ૧૪

ચહિલી તો વિમુખ થઈ, અમે નિજ તાત વચનથી જાણીરે
નિજ છંદે, પતિ નવ વર્યો, માની નહી માયની વાણીરે. ના. ૧૫

વલી પૂરવકર્મ સંયોગથી, હવણાતું વર્યોવર એહરે.
 સુખ સંસારતાણા ગયા, વલી શીલ ગયો ગુણુ ગેહરે. ના. ૧૬
 સ્વાધીન પુરૂષ નારી હુવે, તો મનમથનો સુખ હુધરે;
 નહીતો સ્વાન સુનીપરે, નિસિ દિવસ નહી સુખ કેહરે. ના. ૧૭
 નાભેય જીણુંદ આગલિં, તુમે પૂર્વે કીધો યોલરે;
 તાહરો વચન ન લોપસુ', તે તુમે કીધ નિટોલરે, ના. ૧૮
 પરીક્ષા કરવાને કારણે, એક વાર કહ્યો હિત વચણરે;
 હાહા થોડા કારણે, કોધે રાતા કીયા નેણરે. ના. ૧૯
 ત્રતશીલ અને સુખ બે થકી, કુલવંતી અમે થઈ બ્રહ્મરે;
 પાવકમહિ બલિવો હિવે, જીવેવો હિવે અનીધરે. ના. ૨૦
 એહ વાત સુવચન સુણી કરી, તેહસું નૃપ મોહે લીણરે
 વચન સંભાળ્યો આપણો, તેહને બાપે સુખવીણરે. ના. ૨૧
 જે તાતતણે તાતે કહ્યો, જે કીધો માહરે તાતરે.
 તેહનો મુત હુંકિમકરૂં. તે પર્વતણી સુણીધાતરે. ના. ૨૨
 હરિણાક્ષી હિરણ્યમહીઅહો—માનીની મધરો મનખેહરે.
 ઇલલ્યો મ-તેજગામિની વાણલ્યો ધરો ઉમેહરે—ના. ૨૩
 એ કોશ કૃષાંગી લ્યો સહુ, મકરો સુખ ધર્મની હાણરે;
 ત્રીજે ખંડે ત્રેવીસમી ઢાલ, કહી જીન હુપં સુખાણરે. ના. ૨૪
 સર્વ ગાથા, ૭૬૪

ફૂંડા.

ધર્મત સુલકી (મલકી) તેહકે, કોમલવચન તામ;
 ભુમિનાથ તુમ સરિણા, સત્ય વચનના ઠામ. ૧
 અંગીકાર વિદ્યાતનર, મોટો પાપી તેહ;
 સદા અમુચિતસુભારથી, વસુધા ખેદ ધરેહ. ૨

અંગીકૃત જે સુકૃતી, પાલે તો હુવે શુદ્ધ;
 રાજ્યાદિક આપે સહુ, ન હુવે શુદ્ધ વિબુદ્ધ. ૩
 વિદ્યાધર ઐશ્વર્યપિતૃ, છોડયા તાહરે કાજ;
 તો પ્રિતમ મતિમંત સુષ્ટિ, કિમ્ કંઈ અમે રાજ. ૪
 પર્વભંગ જો નવિ કરે, રાજન સહુએ છાંડી;
 યુગાદીશ પ્રાસાદતો, મુજ આગલિ તું પાડિ. ૫
 વચન સુષ્ટી નૃપ એહવો, પડીઓ મૂર્છિત હોઈ;
 ગત ચૈતન્ય હૃદય હર્યો, જાણે વજ્ર સંજોઈ. ૬
 ત્યારે સચિવાદેશથી, સોઝાકુલ પરિવાર;
 આચત અંદન શીતલે, ચેત લલો તિણવાર. ૭
 ઉન્નિદ્ર સૂર્યયશા થયો, તામ્ર વદન કરી તાસ;
 આગલ બેઠી કામની, બાસે ઇણપરિ બાસ. ૮

હાલ—સહિયર ભલો પણ સાંકડોરે, નગર ભલો

પણ દૂરરે હઠિલા વેરી. એદેશી. ૨૪

ગિરા બોલાવે તુજ ભણી; અરે અધર્મ આચાર; અકુલીણીરે.

અપવિત્ર કુલ તુજને ભણોરેલાલ, બોજન જેસો

ઉદ્દગાર. અ. ૧

રાય કહે ઉર્વસી ભણીરેલાલ, તું તો નિસરી નાર; અ.

ધર્મતણી નહીઆસ્થારેલાલ, ધિઃક તાહરોઆચાર. અ. રા. ૨

વિદ્યાધર પુત્રી નહીરે, છે તુજ તાત અંડાલ; અ.

મે મણી જાણી આઠરીરેલાલ, કાચ થઈતુમે બાલ. અ. રા. ૩

નાથ જેહુ ત્રૈલોકનોરે, ત્રૈલોક્ય પૂણત જેહ; અ.

કારકર્ણ્ય પ્રાસાદનોરેલાલ, હુઈ કાઈ કિમ તેહ. અ. રા. ૪.

હું નિજ વચને ખાંધીયોરે, અનૃણ કરિ મુજ આજ; અ.
 ધર્મલોપ ટાલી હવેરે લાલ, બીજો કહે કડં કાળ. અ. રા. ૫
 સઘલો બાએ માહુરોરે, રાજ્ય અધગજ રાજ; અ.
 નાશ થયો જોડાણુનોરેલાલ, પુન્ય છોડતાં લાજ. અ. રા. ૬
 એહવો સાંભલિ તે કહેરેલાલ, હસી કરી તિણુવાર; અ.
 એલધએલધ એહવોરેલાલ, કહિમાં વારવાર. અ. રા. ૭
 વચન અમાહુરો એતલોરે, ન કરો અંગીકારે

રાજેસર; અ.

તો નિજમુત સિરછેદિનેરે લાલ, મુજને છેભરતાર. અ. રા. ૮
 ભાએ તામ મુલોચનેરે, હીએ ત્રિમાસી રાયરે; અ.
 પુત્ર મુજ અંગથી ઉપનો, હુ મુજ સીસ કપાયરે. અ. રા. ૯
 એહવો કહી નૃપ જેતલેરે, લેધ હાથ કૃપાણુરે; અ.
 પોતાનો શિર છેલવારેલાલ, માંડયો સાહસ આણુ. અ. રા. ૧૦
 જેખી ખાંધી તેતલેરે, ધારસાર તલવાર; અ.
 સત્વવંત ન કરી શક્યોરેલાલ, મસ્તકે છેલ લગાર. અ. રા. ૧૧
 વસુધાધિપ વિલખો થયોરે, છેદાણુ નહી સીસરે, અ.
 લેધ ખડગ નવાં નવાંરેલાલ, કાપે શિર અવનીસરે. અ. રા. ૧૨
 ત્યારે રાજા સત્વથીરે નચલે પીરજવંતરે; અ.
 કિંબ્યરૂપ કરિ મૂલગોરે લાલ, કહે વચન હરખંતરે, અ. રા. ૧૩
 જયકુલ સાગર અંદ્રમારે લોલ, રૂપલ વંસ

સિણુગારે; અ.

જય ધોરી સત્વવંતમારેલોલ, જયચક્રી મુતસારરે. અ. રા. ૧૪
 નિજપર્ષદમાં મુરંપતીરે, મુર આગલિ તિણુવારરે; અ.
 તહારો સત્વ પ્રસાસી જોરેલાલ, સત્વ વંતસિરહારરે. અ. રા. ૧૫

અમે મહીપતિ યેસુરીરે, નદીએ મંદીર જેમરે;
 આરંભ્યો ક્ષોભાવિચારેલાલ, સત્વચક્રી તુજ એમરે. અ. રા. ૧૬
 રૂંધે વેલ સમુદ્રનીરે, માફત યાંધે જેહરે; રા.
 મેંરૂ ચલાવે સત્વનોરેલાલ, પામે એ નિર્ણય તેહરે. અ. રા. ૧૭
 જગત પ્રભુ કુલ સેહરોરે, હીરધીર અવનીપરે; રા.
 રતન પ્રસૂ કહીએ ધરાલેલાલ, સાચો (નામ) અણપરે. રા. રા. ૧૮
 ઇણપરિ તે સ્તવના કરેરે, સુરપતિ આળ્યો તામરે; રા.
 પુષ્પવર્ષ સમહર્ષ સુરેલાલ, કરે તાસ ગુણુઆમરે. અ. રા. ૧૯
 રંભા બ્રહ્મા ઉર્વસીરે, લાણ મનમાં તેહરે; રા.
 નૃપગુણુ ધાસવ આગલિરેલાલ, લાષે પુલકિત દેહરે. અ. રા. ૨૦
 ઈંદ્રે તેહને આપીચારે, મુગટ કુંડલ વર હારરે; રા.
 અંગદ હર્ષ સ્તવના કરેરે લાલ, ગયો લેઈ પરિવારરે. અ. રા. ૨૧
 અન્યાયીને આકરોરે, વચરીકેરો કાલરે; રા.
 સત્ય પ્રતિ જ્ઞાને ધરેરે લાલ, વસુધાજન પ્રતિપાલરે. અ. રા. ૨૨
 ભરતપરે આદિત્યચશારે, જીન મંડિતભૂ કીધરે. અ.
 વલી કીધી સંઘ યાત્રા લારે લાલ જનમ સફલચશલીધરે. અ. રા. ૨૩
 કરે ભક્તિ શ્રીસંઘનીરે લાલ, પૂજે દેવ ત્રિકાલરે; અ.
 ચોવીસમી ત્રીજા ખંડનીરે, થઈ જીનહર્ષ એ હાલરે. અ. રા. ૨૪
 સર્વ ગાથા, ૭૬૬.

કુહા

પર્વ ચૌહશિ અષ્ટમી, ચક્રી સુત ધરિ પ્રેમ;
 ધરમી આરાધે સદા, શ્રી યુગાદિ પદ જેમ. ૧
 જ્ઞાન દર્શન ચારિત્રધર; આવકસમકિતધાર;

ઉલ્લસિર ઝોળખી તેહને, લોજન કરાવે સાર. ૨
કાકિણી રત્ન રેખા કરી, અંકિત જે ભરતેશ;
અંકિત સ્વર્ણ જનોઇયે, કીધી સૂર્ય નરેશ. ૩
મહાયશાદિકકેતલે, રૌપ્યે અંકિત કીધ; ૪
પટ્ટ સૂત્ર ખીજે કરી, પછે સૂત્રમય દીધ. ૫
મહાયશા આદિક કુમાર, વિક્રમ સ્વાર ઉદાર;
સવાલાખ થયા તેહને, ઉત્તમ કુલ આચાર. ૬
વૃષભ સ્વામિથી જેમ થયો, પૂર્વે ઇક્ષવાકુ વંસ;
તેમ શ્રી સૂર્યયશાયકી, સૂર્યવંશ અવતંસ. ૭

હાલ—કુમાર બોલાવે કૂળડો, એ દેશી. ૨૫
તેપણુ ભરતતણીપરે, રત્ન હર્ષણુમાં દેહોરે,
દેખી સંસાર અસારતા, કેવલ જ્ઞાન લહેહોરે. ૧
તે ભવ્ય પ્રાણી પ્રતિબોધતા, વિચરિપુહવીમાંહોરે;
અનુક્રમી શત્રુજય જઈ, કર્મ ક્વસ્ત શિવ જયોરે. તે. ૨
ભરતથકી આદિત્યયશા, મહાયશા સુત તાસોરે;
અતિભલ બલભદ્ર રાજવી, બલવીયં તેજ પ્રકાસોરે. તે. ૩
કીર્તિ વીર્યજલ વીર્યજો, અષ્ટમવલી હંડવીયોરે;
એ આઠે શ્રાવકતણી, કીધી ભક્તિ સૂ ધીર્યોરે. તે. ૪
એ આઠે રત્ન હર્ષણુ, નિજરૂપ નિહાલીરે,
કેવલ જ્ઞાન પામી કરી, શત્રુજય શિવ ભાલીરે. તે. ૫
એ રાજવીએ લોગળ્યો, ભરતારધ ત્રિણ બંડોરે;
શ્રી છન મુગટ શર્કેદ્રેલીયો, ધાર્યો સીશ પ્રચંડોરે. તે. ૬
ખીજે મહા પ્રમાણથી, વહી સંકંથા નહી ભારોરે;
હાથી વિણ હાથીતણો, અપર ભાર કિમ ધારોરે. તે. ૭

ભરતતણા સંતાનીયા, ભરત વંશ ભૂપાલોરે;
 અણત લગે મુકતે ગયા, કેઈ અનુત્તર આલોરે. તે. ૮
 સઘળા એ સંઘવી થયા, શંત્રુજયગિરિ રાજોરે;
 ઇણ્હીજ ગિરિ મુગતે ગયા, સહુ તીરથ સિર તાજોરે. તે. ૯
 હુવે વૃષભ સ્વામીતણા, થયો દ્રવિડ અંગ જાતોરે;
 દ્રવિડ દેશ નામે થયો, જેહુનો જગ વિખ્યાતોરે. તે. ૧૦
 અંગ એજ છે તેહનાં, વલી વિનયવંત સ્નેહવંતોરે;
 દ્રાવિડને વાલિ ખિલ્લએ, સુરવીર શ્રુતમંતોરે. તે. ૧૧
 પ્રવૃજ્યા સ્વામીકને, લીધી દ્રવિડ નરિંદોરે;
 મિથિલા રાજ્ય દ્રાવિડભણી, દીધો ધરી આણુંદોરે. તે. ૧૨
 લક્ષ ગ્રામ દીધા પિતા, વાલિખિલ્લને તામોરે;
 અગ્રજની સેવા કરે, રહે આપણે ગ્રામોરે. તે. ૧૩
 વહ્નમાન શ્રીય દેખીને, દ્રાવિડ ચિંતે ચિંતોરે;
 ગ્રામલક્ષ એહના-ગ્રહું, અતિ લોભે ગયો હિતોરે. તે. ૧૪
 માતા પિતા બંધવ સગા, મિત્ર પુત્ર ગુરુ નારીરે;
 લોભ અંધ નવ લેખવે, ન કરે કામ વિચારીરે. તે. ૧૫
 દુષ્ટભાવ ભાઈતણા, નિજ રાજ્ય ગયો ભાણીરે;
 ગ્રામ દેશાધિપ મેલીયા, મેલ્યા પાલક ખાણીરે. તે. ૧૬
 વાલિખિલ્લ નિજ બંધુને, કોપ ચઢાવ્યો ભૂરોરે;
 વજડાવી ભંભા તઢા, વજડાવ્યા રણતૂરોરે. તે. ૧૭
 ગજ તુરંગ પાયક ઘણા, દ્રાવિડ લેઈ પરિવારોરે;
 ચાલ્યો મુઠ્ઠ કરવા ભણી, ભરીયો કોપ અપારોરે. તે. ૧૮
 કંટક મુલત ઘટ ચાલતાં, વસૂધા કાંપી તામોરે;
 સાચર પાણી ઉછલ્યાં, અણ ન એકા ઠામોરે. તે. ૧૯

રેણુ પુરાણી રોહશી, રજ ઢંકાણો સૂરોરે;
 વિપુલા સંકીરણ થઇ, દ્રાવિક સેના પૂરોરે. તે. ૨૦
 સુષ્ણી સીમા નિજદેશની, આવ્યો દ્રાવિક રાયોરે;
 વાલિખિલ્લ પણ સૈન્યસુ', તે પણ સામો આવ્યોરે. તે. ૨૧
 પાંચ યોજનને આંતરે. સૈન્ય કીયો તિહાં વાસોરે;
 માંહોમાં સુભટાં ભણી, વિઠવાતણો ઉલાસોરે. તે. ૨૨
 નિજ રાજ પૂછ્યા વિના, મંત્રી બુદ્ધિ નિધાનોરે;
 મેલકરણ માંહોમાંહે, મૂક્યા ફત પ્રધાનોરે. તે. ૨૩
 સામ દામ બેદે કરી, સમજાવ્યા ભૂપાલોરે;
 પણ સંતોષ કરે નહિ, સુદ્ધ કરવા ઉજમાલોરે. તે. ૨૪
 સૂર પૂર કોપે ચઢ્યા, જાણે જંગમ કાલોરે;
 ત્રીજે ખંડે પચીસમી, થઈ છનહુર્ષ એ હાલોરે. તે. ૨૫

સર્વગાથા, ૮૨૭.

દૂહા.

વાલિખિલ્લ દાને કરી, દ્રાવિક નૃપરાય;
 કિતલાઈક સ્વાયત ક્રિયા, દાને સહુ વસ થાય. ૧
 પ્રત્યેકે એકટકમાં, પાયક દશ ૨ કોડિ;
 દશ લક્ષ હંતી સોભતા, રથ દસ લાખ સબોડિ. ૨
 લાખ પચાસ તુરંગમા, બીજાનો નહી પાર;
 એ સેના સરિખી થઇ, ત્રીન લોક ભયકાર. ૩
 ધુરે નગારા બિંદિયો, લેરીન લોંકાર;
 સિંધૂડે સૂરાપણી, સૂરા અંગ અપાર. ૪

સુદ્ધ માંડોમાં માંડીયો, રણ સંહારણ વીર;
હણે' ઘણે' રાસે' ભર્યા, કરે નિરણવ શરીર. ૫
સૂર પચારે' (પછાડે) સૂરને, હુધ જે હવે હુસિયાર;
એમ કહી ખડગ ઉગામતો, આવે જમ આકાર. ૬

તરવારે માથાં લણે, ગુરજે ભાજે' ગાત્ર;
ભાલે' વીંધ્યો કાળજે, બાણે કીધી રાત્રિ. ૭
સૂરા ઘાવે' પૂરીયા, ઝૂંઝે સામા બાઈ;
રકતતણી નદીયાં વહે, યોગિણિ આઈ ધાઈ. ૮

સુહડાં પડીયા સાથરા, રડવડીયા કેઈ રૂંડ;
ખંડ ખંડ કેઈ હુઆ, કેઈ હુયા વિહંડ. ૯
રાણી ભાયા ફૂકીયા, હુણિયા અરિહલ કોડિ;
કે મૂયા કે મારીયા, પણ ન લગાડી કુલ ખોડિ. ૧૦

એ ભાઈ ઇણપરે વિઠયા, કીધો સખલ સંગ્રામ;
પાછો કેઈ મુડે નહી, વર્ષા આળ્યો તામ. ૧૧

સ્વામીની આણ્યા થકી, રણથી ઓસરીયાહ;
ઉંચી ઠામ જોઈ તિહાં, તૃણ ઘર કરિ રહીયાહ. ૧૨

ઠાલ—ગોરી ગાગરી મહભરીરે રતન પીયાલો હાથ;
ઘણરા ઢાલા, એ દેશી. ૨૬

હવે વિમલ સુદ્ધિ મંત્રવીરે, સુદ્ધિતણો મહિરાણ, નૃપને ભાસે;
દ્રાવિડ સ્વેશભણી કહેરે, પ્રણિપતિ કરિ સુબાણ. ૧
ભાસરે સુબાણ એહવું ભાસે, સાંભલિરે રાજાનં
આવી યાસે; કરજોડી મધુરી વાણિ; ૨

ક્ષામિન્ ઇહાં પાસે અછેરે; કાનન શ્રી વિલાસ; નૃ.
 તાપસ પાપ સમાઈવારે, તપસા કરે અનાસ. નૃ. ભા. ૩
 જુના વલકલ તતુ ધરેરે, કંઠમૂલ રૂલ ખાઈ; નૃ.
 જો આજ્ઞા પ્રભુની હુવેરે, તો પાપ લાગુ' જાઈ. નૃ. ભા. ૪
 નરપતિ એહવો સાંભલીરે, વચન પ્રધાન પ્રધાન;
 સર્વ સૈન્યસુ' ઉઠાયોરે, ગયો તાપસને થાન. નૃ. ભા. ૫
 એઈઠો પર્યંકાશનેરે, જપમાલા કર સાહિ; નૃ.
 ધ્યાન ધર્યો નિશ્ચલ થઈરે, અવિનાશી મનમાંહિ, નૃ. ભા. ૬
 ગંગામાહિ લેપીયોરે, અંગ જલ જસુ સીસ; નૃ.
 લોચન ચરણે થાપીયોરે, શ્રી યુગાદિ જગદીસ. નૃ. ભા. ૭
 મમતા નહી માયા નહીરે, પાણિ પાત્ર આહાર; નૃ.
 રાજા હીઠો એહવોરે, તાપસ ગુરૂ તિણિવાર. નૃ. ભા. ૮
 સુવલ્લુ નામ તાપસ તણોરે, ચરણે નમીયો રાય; નૃ.
 ભક્તિ યુક્તિ બહુ ભાવસુરે, આગલ બેઠો આય. નૃ. ભા. ૯
 સુનિવર ધ્યાન સુઠી કરીરે, કરવાને ઉપગાર; નૃ.
 નૃપને હીધી આશિષારે, તાપસ તપ આધાર. નૃ. ભા. ૧૦
 યુગાદિસ જીનવર તણોરે, ધર્મ રહ્યો હિતકાર; નૃ.
 રાજન સર્વ અસાસતોરે, ઇણ સંસાર મજારિ. નૃ. ભા. ૧૧
 તનધન થોવન કારિયોરે, જેહવો સંધ્યા રાગ; નૃ.
 વાર ન લાગે વિણસતાંરે, તિણિથી ઠેઠો રાગ. નૃ. ભા. ૧૨
 એ ધન પાડે ધર્મથીરે, ધનથી અનરથ હોઈ; નૃ.
 દુખદાઈ સુખ નિસ્યતારે, જ્ઞાન વિચારી જોઈ. નૃ. ભા. ૧૩
 વિષયાસામેલ્લે નહીરે, અણુમિલતે પણ જેહ; નૃ.
 ઇણ પરભવ આકરાંરે, દુઃખ પામે નર તેહ. નૃ. ભા. ૧૪

પંચ વિષય વિષ સારિખારે, જેહ હણે સમકાલ; નૃ.
 તે સુખ પામે પ્રાણિયારે, ન પડે દુર્ગતી જાલ. નૃ. ભા. ૧૫
 ચાર કષાય અરિ આકરાયે, પૂરવ સંચિત પુન્ય; નૃ.
 લેઈ જાય દેખતારે, એ સરિખા નહિ અન્ય. નૃ. ભા. ૧૬
 ક્રોધયોધ મોટો તિહારે, કિણ હીન છતો જાય; નૃ.
 પ્રાણી સહુ છતા ધણેરે, સહુનેએ દુખદાઈ. નૃ. ભા. ૧૭
 ક્રોધાગ્નિ ધન પુન્યનેરે, બાલી ભસ્મ કરંત; નૃ.
 સુખ્ય એહ કસાયમારે, ભાખ્યા શ્રી ભગવંત. નૃ. ભા. ૧૮
 પરમાદે પણુ છવનેરે, હિંસા કુગાંત પ્રદાય; નૃ.
 ક્રોધે જંતુ ભણી હણેરે, નિશ્ચય નરકે જાય. નૃ. ભા. ૧૯
 ક્રોધે જે હિંસા કરેરે, પામે નરક દુવાર; નૃ.
 ધર્મ દ્રુમ છેલણુ ભણીરે, તીક્ષણ ક્રોધ કુહાર. નૃ. ભા. ૨૦
 ક્રોધે જે હિંસા કરેરે, પામે દુઃખ અપાર; નૃ.
 તોપરતપિ કીધી થકીરે, મેલે નરક મજાર. નૃ. ભા. ૨૧
 જો રાજ્યાદિક સુખ ભણીરે હણે, ગભસ્વનર કોડિ; નૃ.
 તે ખાલે નિજઘર ભણીરે, તે માણસ પશુ જોડિ. નૃ. ભા. ૨૨
 નરક લહે અંત રાજ્યનેરે, તેહને કાજે શય; નૃ.
 વૈરી કરે નિજ વાતસુરે, જંતુ હણે કેઈ ઘાય. નૃ. ભા. ૨૩
 લખમી બુદ્ધસારિખીરે, એહ શરીર અસાર; નૃ.
 પ્રાણુતણા ગતિસારિખારે, પાપમહરિ સુવિચાર. નૃ. ભા. ૨૪
 પાપે બહુ દુખ પામીએરે, પાપે દુર્ગતિ જાય; નૃ.
 ત્રીજેખંડ છન હર્ષ એહરે, હાલ છવીસમી થાય. નૃ. ભા. ૨૫
 સર્વ ગાથા, ૮૬૪, (૮૫૪)

દુહા.

- ભીલ બાંહુ સમાનજે, તે ભાઈસું રાય;
રણ આરંબ્યો તે કિસું, મેલિહ મ કરિ અન્યાય. ૧
- વેરીસું પણ કિણિહીસું, કરીએ નહો વિરોધ;
વૈર સહોદરસું તહા, એકાક્ષિનિખૂદન યોધ. ૨
- જો રાજ્યાદિક કારણે, બ્રાતહણે કરિ જોર;
તે નિજાંગ પોતે હણી, ભક્ષણ કરે કઠોર. ૩
- તું આરાધે ધર્મને, શ્રી યુગાદિ તેમ;
હિંસાને ટાલી જેણે, તે આણીજે ઠેમ. ૪
- તાપસના મુખથી મુણી, દયાદ્ર હૃદય થયા ભૂપ;
ભાણી મુનિવર ધરમરત, ભાસે વચન અનૂપ. ૫
- સંપતિ સઘલીતાં લગે, તાંલગે રાજ્ય અખંડ;
મૃત્યુ ન આવે તાં લગે, પૃષ્ઠિ આમિનિચંડ. ૬
- રોગ ગૃહ કાયા અપલ, ક્ષણ વિધ્વંસી પ્રાણ;
રાજ્ય સંધ્યા અજ સારિજો, નિજહિત ચિંત વિભાણ. ૭
- માંસ વસા મૂલમૂત્ર તેમ, મજાએદ સહિત;
નવ પ્રણાલ નિતિ પ્રતે વહે, રોગ મલે સંભૂત. ૮
- અશુચિયકી કાયા અસુચિ, અચલ નહી ચલદેહ;
તેહને કાળે કુણ કરે, પાપ દુઃખાકર જેહ. ૯

હાલ—યાસળણુંદ જુહારીયૈ એ દેશી; ૨૭.

રાય મુણી એહવી, ગિરા વૈરાગ્ય આવ્યો મનમાંહેરે;
મુવલ્લ મુનિચરણે નમ્યો, ભાષે વચન ઉમાહેરે. રા. ૧

- તું શુર તું મુજ દેવતા, તું ભવસાયરથી તારેરે;
 દીક્ષા ઘો કંઈણા કરી તુજ વિષુ કોણ મુજ નિસ્તારેરે. રા. ૨
 ઝોહવો કહી મુનિ વચનથી, ઝોકાકી તિહાં નરરાયેરે;
 ભાઈ ભણી ક્ષમાઈવા તેહની સેનામાં આયેરે. રા. ૩
 વૃધ્ધ ભાઈને આવતો, વાલિખિલ્લ ઝોકાકી દેખીરે;
 તતક્ષિણ ઉઠ્યોતિહાં થકી, સામ્હો આબ્યો અદ્વેપીરે. રા. ૪
 તે ભૂમી લૂંટતો થકો, અગ્રજના ચરણ પ્રમાણરે;
 નિજ મસ્તક કેશે કરી, તેહસુ અતિ પ્રીતિ ઉપાણરે. રા. ૫
 તું પૂજ્ય અમારે ઘરેઆબ્યો, આજ પુણ્યદશા મુજ જાગીરે;
 તે માટે સુપ્રસન્ન થઈને, એ રાજ્ય ગ્રહ વડે ભાગીરે. રા. ૬
 અનુજ ભક્તિ હરપિત થયો, મુનિમુજને સમજાવ્યોરે
 દ્રાવિડ રાજા એમ કહે, સદ્ગોષ્ઠ હીયામાં આબ્યોરે. રા. ૭
 રાજ છોડું છું માહરો, તો સું કરું તાહરો લેઈરે;
 રાજ્ય રાજ્ય દુર્ગતિતણો, આપે વલો લે દુઃખ કેઈરે. રા. ૮
 આબ્યો તુજ ખમાઈવા, ભાઈ તુજ કોપ ચડાવ્યોરે;
 રાજ તણ લેસું હવે, સંયમશું ચિત્ત રમાવ્યોરે. રા. ૯
 જેષ્ટ તણી વાણી સુણી, વાલિ ખિલ્લ નૃપતિ એમ ભાસેરે
 હું અનુચર ભાઈ તાહરો, વ્રત લેઈસિ તાહરી સાખેરે રા. ૧૦
 રાજ્યે નિજર દીકરા, થાપ્યા નિજ દેશ લલાવીરે.
 દશ કોડિનરસું વ્રત લીયો, તે તાપસ પાસે આવીરે. રા. ૧૧
 સહુ જટાધારી થયા, ફલ કુલ કંઈ ફલાસીરે,
 લાખ વરસ તાપસતણો, વ્રત પાલ્યો થઈ નિરાસીરે. રા. ૧૨
 એ જણ વિદ્યાધર મુનિ, નભ માર્ગ ચાલતારે;
 ધર્મ શાંત રસનીપરે, આબ્યા તિહાં મૂરતિમતારે. રા. ૧૩

- તેહને પૂછ્યો તાપસે, પાચે લાગી તિથિવારોરે,
જાસા કિહાં કિહાંથી આવ્યા, પાવનકરવા અવધારોરે. રા. ૧૪
- તાપસને મુનિવર કહે, અમે પુ'ડરીક ગિરિજાસુ'રે;
આવ્યા અમે ઇહાં વિચારતા, તિહાં-જઈ નિર્મલ થાસુ'રે. રા. ૧૫
- પૂછ્યો મુનિને તાપસે, કુષ્ઠ ગિરિ પુ'ડરીક કહાવેરે;
તે તાપસને તારવા, શત્રુજય કથા સુણાવેરે, રા. ૧૬
- હામ અનંત સુકૃતતરંગો, સંસાર સમુદ્ર તરંગોરે;
તે તીરથ સોરઠ હામળે, સાસ્વત ગિરિ પાપ વિહંગોરે. રા. ૧૭
- અનંત ઇહાં મુગતિ ગયા, એ તીરથતણે પ્રભાવેરે;
વલી ઇહાં જણા સ્ત્રીજસે, ઇણ ગિરિ સહુકે સુખ પાવેરે. રા. ૧૮
- એ તીરથ મહાતમ તે સુણી, ચાત્રાનો થયો ઉછાહોરે;
સાધૂ સંઘાતે સંચર્યા, મેટણુ ભવ દુખ દાહોરે. રા. ૧૯
- આગલિ સરોવર નિરખીયો, દ્રુમ આલી વ્યાપિત પાલીરે;
તાપસ ગ્રીષમ પીડીયા, આવ્યા તિહાં છાંહ નિહાલીરે. રા. ૨૦
- હંસ તિહાં એક ઉજલો, બહુ હંસતણો પરિવારોરે;
શ્વાસોશ્વાસ હૈયે રહ્યો, મુખ ફાડ્યો ચરણ પસારોરે. રા. ૨૧
- જન દેખી ઉડી ગયા, હુતા જે હંસ અનેરોરે;
તે અશક્ત પડી રહ્યો, ચમપુર કરણ વસેરોરે. રા. ૨૨
- જલ લેઈ નિજ પાત્રથી, મુનિ એક ગયો તિથિ પાસેરે;
નીર રસાયણનીપરે, સદયા મુક્યો તસુ આસ્થેરે. રા. ૨૩
- તિથિ જલ તેહને મુખ થયો, તેહને મુનિ સરણા આપેરે;
ભવકાંતાર બ્રમણ થકી, સરણા તે ભવદુઃખ કાપેરે. રા. ૨૪
- ભવરૂપ વિરાધીયા તે કંઈ જેહ મરાલોરે;
સુ' તે ભણી ખમાવજે, તુજને આમો તત્કાલોરે. રા. ૨૫

કિણ્ણિયું દ્રેષ ન રાખ જે, સહુસું કરિ મૈત્રી ભાવોરે;
ઢાલ સત્તાવીસમી થઈ, અને હર્ષ ત્રીજે ખંડ ગાવોરે; રા. ૨૬
સર્વ ગાથા, ૮૬૫.

કુંડા.

શ્રી શબ્દજય ગિરિપ્રતે, સમરિ યુગાદિ અણુદં;
નમસ્કાર સંભલાવીયો, જેહથી લહે આણુદં. ૧
થયોહું સપીડા રહિત, સુણ્યો જામ નવકાર;
પામ્યો મરણ સમાધિમાં, થયો મુધર્મ સુસાર. ૨
શુદ્ધોપદેશ સુષ્ટિ મુનિતણો, તાપસ પણુ તિણિવાર;
ક્રિયા તણ મીથ્યાત્વકી, અને પ્રત અંગીકાર. ૩
સમ્યક્ત્વ ભકતો આદર્યો, મુનિવર પાસે તામ;
જટાતણા લોગન કીયો, યથાપ્રતી તિણિવાર. ૪
પહેલી અને ભક્તા હુતા, વલી થયા પ્રતધાર.
મુનિની લેઈ આગન્યા, તાપસ ચાલ્યા તિણિવાર. ૫
માર્ગે જન પ્રતિ યોધતા, કરતા મહી પવિત્ર;
જયણા કરતા અવની, દીઠો ગિરિવર તત્ર. ૬
વિમલાચલ દેખી કરી, હર્ષ લહ્યો મુનિરાજ;
ઉપરિ ચડ્યા ઉછાહસુ, બાણી ચઢ્યા ભવપાજ. ૭

ઢાલ-કિશનપુરી કનિજર પુરી હાથમાં ઠીકરોને કાંખમાં ઘુરી;
નાગા કિસનપુરી તુજવીણ મઢીયાં ઉજરપરી-એ દેશી. ૨૬
તીન પ્રહક્ષિણા દેઈ મુનિ તેહ, નિત્ય પરાયણને હર્ષે ધરેહ;
મોહ્યો મન ગિરિરાજ, ધનર કિન લેટ્યો અમે આજ;

- રિષભજીનેસર સોવનવાન, ચરણ કમળ નમીયા સુપ્રધાન;
ભવસાયર તારણ એજહાજ. આ. ૧
- ઉદ સતીભક્તે મન રંગ, નિજ શકતે આણી ઉછરંગ;
અનંત ગુણે ભરીયા જગદીસ, તિહાં ગાવેતેહનાં
નિશદિસ. મો. ૨
- શત્રુજય રદ્યા સગલા સાધ, તીરથ સેવા કરેભાવ
અગાધ; મો.
- દ્રાવિડ આદિક મુનિ ગુણગાહ, માસ ખમણ કીધા
મન ઉછાહ. મો. ૩
- જ્ઞાની વિદ્યાધરમુનિતેહ, બીજાદશકોડિમુનિજેહ; મો.
એહવી શિખામણ છે તાસ, કરવા તેહના કર્મનો
નાસ. મો. ૪
- તુમે ઈહાં રહો મુનિવર સહુ કોઈ, કર્મતણો ક્ષય
નિશ્ચય હોઈ; મો.
- તીરથ પ્રભાવે કેવલ જ્ઞાન, પામી તુમે લહિસો અવિ
ચલ થાન. મો. ૫
- એહવો તેહને હઈ ઉપદેશ, જે મુનિ વિચર્યા દેશ
વિદેશ; મો.
- તે દ્રાવિડ આદિક મુનિરાય, માસખમણ તપ કરે
તિણિઠાય. મો. ૬
- તપથી ક્ષિણ થયા સહુ અંગ, નિર્ધામણ કીધ
મનરંગ; મો.
- લાખ ચોરાશી જીવ ખમાવી, ત્રિકરણ નિર્મલ ભાવન
ભાવી. મો. ૭

પામી નિર્મલ કેવલ સાર, દુષ્ટ કર્મ ક્ષય કર્યા
અપાર; મો.

અંત સુદૂર્તે લલ્લો શિવરાજ, સિદ્ધ થયા સિદ્ધા સહુકાજ. મો.

સૌધર્મથી આન્યા તિથિવાર, હંસદેવ ધરીલક્ષિત અપાર. મો.

તેહ મહામુનિ જીહાં શિવ લીધ, નિર્વાણાછવ બહુ
પરિકીધ. મો. ૮

દિનજ સ્વરૂપ દાખવિ સહુ હંસ, લોક લણી મુનિ
કરી પ્રસંસ; મો.

હંસાવતાર તીરથ નિપજાઈ, દેવ ફરી દેવ લોકે
જે નાઈ. મો. ૯

રાકા કાર્તિક માસની જાણિ, મુનિવર દશ કોડી
પરમાણુ; મો.

શત્રુજય ગયા મુગતિમઝારિ, દુષ્ટ કર્મ ક્ષય કરિ
તથિ વાર. મો. ૧૦

ચૈત્રતણી પુનિમ દિન તેમ, પુંડરીક શિવ પોહતા
બેમ; મો.

કાર્તિક ચૈત્રિ પોણિમા જોઈ, મોટા પવં કહ્યા એ
દોઈ. મો. ૧૧

કાર્તિક માસખમણથી જોઈ, કર્મ ખપાવે નરગુણ
તેહ; મો.

સો સાગર પિણિ નરક મઝારિ, કર્મ ખપાવે નહિ
તે નીર્ધાર. મો. ૧૨

કાર્તિક પોનિમ એક ઉપવાસ, કરે શત્રુજય પૂર્ણ
ઉલાસ; મો.

હુત્યા પાતક સી બ્રહ્મભાલ, નરછૂટે તેહથી તત્કાલ. મો. ૧૨
કાર્તિક રાકા જોહુ પ્રધાન, પવિત્ર કરે યજ્ઞ અરિહંત ધ્યાન; મો.

સઘલાં સુખ ભોગવે સંસાર. નિરવૃત્તિ સુખ પામે
નરનાર. મો. ૧૪

કાર્તિક દશ કોટી પરમાણુ, મહા પાપના કારકભણુ; મો.
ક્ષેત્રતણુ પરભાવ વિશેષ, મોક્ષ ગયા ક્ષય કર્મે દેખિ. મો. ૧૫
મિથ્યાત્વીનર જેમતિહોણુ, જ્ઞાન લોચન થયાં તેહનાં
ક્ષીણુ; મો.

તણુ વિમલાચલ તીરથરાજ, છાંં તિહાં ભમે સુખને કાજ. મો. ૧૬
શ્રી ભરતેસર ગયા નિર્વાણુ, પછે પૂરવ કોડિ પ્રમાણુ; મો.
દ્રાવિડ વાલિખિલ્લ હુ યા મુનીસ, નિવૃત્તિ પદ લહુયો
છણિગિરીશ. મો. ૧૭

તેહના નંદન તિહાં આવીયા, યાત્રાએ સંઘ સુભાવિયા; મો.
પંક્તિ પ્રાસાદ કરાવી તિહાં સાર, તિણે સોભાવ્યો
ગિરિશ્રીકાર. મો. ૧૮

છણિ પરિ સુનિવર કોડિ અનેક, છણિ સીધા ધરીય
વિવેક; મો.

પૂરી થઈ છન હર્ષ ત્રિખંડ-ઢાલ અઠ્ઠાવીશ જોહ
અખંડ. મો. ૧૯

ઈતિશ્રી જિન હર્ષ વિરચિતેશ્રી શત્રુંજય માહાત્મ્ય ચતુષ્પદાં
મરયયાંત્રા પુંઢરીક દ્રાવિઢ વાલિલિલાદિ મુક્તિ વર્ણનો નામ
તૃતીયસ્કંઢ : સંપૂર્ણ : ॥૩॥

કુંડા.

શ્રી અરિહંત ચરણે નમુ', જેહથી સહુ સુખ હોઈ;
 ચોથો ખંડ કહું હવે, સાંભળજો સહુ કોઈ. ૧
 સુરપતિ આઘ અવસર્પિણી, પ્રથમ કીયો ઉદ્ધાર;
 ભરતેસર ળીજા હિવે, સાંભળી તું અધિકાર. ૨
 ભરત તણે પાટે પ્રવર, થયો અયોધ્યા રાય;
 દંડવીર્યાભિધ આઠમે, ટાલે ઈતિ અન્યાય- ૩
 આ આરે ભરતેશ જેમ; શ્રાધ પુજન સુવિચાર;
 ત્રિણ ખંડનો અધિપતિ, જગમે જશ વિસ્તાર. ૪
 પદ્મકોટિ પૂર્વ કોડિ ગયાં થકાં; ભરતાધિપથી જાણુ,
 સૌધર્મેદ્ર જોડો સલા, નિજ ગુણ કરે વખાણુ. ૫
 દેખી નૃપ દંડ વીર્યને, રણભ વંશ સણગાર;
 સામિવત્સલ નિત્ય કરે, ધર્મ અક્ષોભ્યા ધ્યાર. ૬
 શ્રાવકને જીભાવિને, જીમિ નિયમ ધરંત;
 ઈંદ્ર પ્રસંસા જોહવી, કીધી સહુ સુણંત. ૭

હાલ—મહિષાસુર જલિમ જટિણી. એ દેશી. ૧

સુર કોઈ મિથ્યાત્વ વાસી, સદ્બો નહી વચન વિલાસીછે; સુ-
 મન માંહિ મત્સર ધરીને, બહુ રૂપ શ્રાવકના કરીને હો. સુ. ૧
 હૃદય કનક જનોઈ સોહે, ધર્મી જનના મન મોહે હો;
 બ્રહ્મચર્ય નિર્મલ પાલે, સંગતિ નારીની ટાલે હો. સુ. ૨
 વ્રતનાર શ્રાવક કેરાં, ધારે વારે ભવ ફેરા હો;
 તનુવસ્ત્ર નિર્મલ પહેર્યાં, આચાર કીણહી ન વિસર્યા હો. સુ. ૩
 બલી ગાર તિલક બણાયા, સરિ કપિલ શિખા સોભાયાહોં.
 ભરતેપ પૂર્વે કીધાં, ત્રઉ વેદ ગુણે સુખ સીધા હો. સુ. ૪

તનુ ગૌર વર્ણ વિરાજે, શુદ્ધ આવક સમિતિરાજે હો;
 વહી ધર્યાસમિતિ પાલતા, હલુવે હલુવે હાલતા હો. સુ. ૫
 આદર હઈ ખોલાવ્યા, સુજ મંદિર સાહુમી આવ્યા હો;
 લોજન કાજે તુંહુંતરીયા, લોજન કરીજ્યો ગુણ
 ભરીયા હો. સુ. ૬

ઉલસતી ભક્તિ રોમાંચે, ભમાવે રૂડી સંચે હો;
 નૃપ લોજ્ય વિવિધ જમાવે, સૂરજ તે તે ધરિ
 ભાવે હો. સુ. ૭

એમ દિન પ્રતે દેવ દિખાવે; ઉપરિ વલિઆવે હો;
 નૃપ જમવા નવ પામે, સૂર્યાસ્ત થાયે તિલુ ઠામે હો. સુ. ૮
 એમ આઠ દિન તે દેવો, કીધી માયાની ટેવો હો;
 તસુ ભક્તિતોહી ન ખોણો, સાહુમી સુન થઈ હીણી હો. સુ. ૯
 નૃપ આઠ દિવસ રહ્યો ભૂખ્યો, પણ તોહી મતનન દૂખ્યો હો;
 મનમાંહિ વિસ્મય પામ્યો, પરતક્ષ થઈ સુર ખાળ્યો હો. સુ. ૧૦

ચિરનંદ તું ચિરજીવી, તુજ પુન્ય અખંડ સહીવી હો;
 તુજ કીધ પરીક્ષા આવી, પણ ન શક્યો તુજ ચુકાવી હો. સુ. ૧૧
 એટલે; આળ્યો સુરસામી, સ્વાધા કીધી ગુણ આમી હો;
 નિજ વંશ તે હીપાયો, તાહરો જય સધલે ગાયો હો. સુ. ૧૨

જે કૃત્ય ભરત રાજનાં, તે કીધાં તે સહુવાનાં હો;
 શત્રુજય યાત્રા કરીએ, પ્રાસાદ વહી ઉદ્ધરોયે હો. સુ. ૧૩
 સુરરાય વચન કહીને, શર સહિત ધનુંવ લઈને હો;
 હિંચકાર વળી રથ હીધાં, દોષ કુંડલરાજ હીધા હો. સુ. ૧૪
 સુરનાથ સ્વર્ગ સિધાયા, નિસાણુ નૃપતિ વજડાયા હો;
 સંઘ ચઉ વિહુ કીધ સભાઈ, સેના ચતુરંગ ખણાઈ હો. સુ. ૧૫

જિન જિ'જ વિદ્ય વિદ્યારે, આગલી દેવાલય ધારે હો;
 સાંભંત મહાધર મંત્રી, સેનાની સૈન્ય પવિત્ર હો. સુ. ૧૬
 બહુ રિદ્ધિ લેઈ સંઘાતે, બહુ નરનારી થયા સાથે હો;
 શત્રુ'જય સંઘ ચલાયો, સંઘવી ઠંડવીર્ય કહાયો હો. સુ. ૧૭
 બહુ દેશ પ્રતે અતિ ક્રમતો, તસુ નાથ ઉપાય ન ગ્રહતો હો;
 કશ્મીર દેશાંતે આયા, તીરથ લેટણ ઉમાદ્યા હો. સુ. ૧૮
 પરભાત થયો રવિ ઉદયો, તિહાંથી સંઘ ચાલ્યો સઘલો હો;
 બે શૈલ મહાશૈલ શૈલે, માર્ગ રોક્યો તે વેલે હો. સુ. ૧૯
 સંઘ લોક સહુ કો ડરીયા, જઈ ન શકે પાછા ફરીયા હો;
 મહારાજ બે ગિરિ મલીયા, પંચ રોકી રહ્યા મહા
 બલીયા હો. સુ. ૨૦

નરનાથ કૌતક બણી, આબ્યો સાંભલી નરવાણી હો;
 ગિરિ દોઈ તેને જકડીયા, માંહે માંહે આથડીયા હો. સુ. ૨૧
 વજ્ર માંહિ કુલિંગા વરસે, તેમ સંઘટ્ટ પાવક નિકસે' હો;
 પાવક કાલા વિકરાલા, જગતીન હહણ ઉજમાલા હો. સુ. ૨૨
 તે કાલ કિણુ હિન સહીયે, તેજે લેસ્યો જીમ હહીયે' હો;
 રાજા નયણે દીઠો, બે પર્વત તણા અંગીઠો હો,
 મંત્રીસ સુભમતિ પચપે, મહારાજ સહુજન કપે હો. સુ. ૨૩
 કોઈ દુષ્ટ સુરનો ચાલો, દીસે પરતક્ષ નિહાલો હો;
 ચોથા ખંડની એ પહેલી, જીનહર્ષ ઢાલ થઈ સોહીલી હો. સુ. ૨૪
 સર્વ ગાથા, ૩૧.

કુંહા.

શાંતિ ઉપાય કીયા ધણા, તોહી તુષ્ટ ન થાય;
 ઇંદ્રજિત કોઈંડ તણ, કર સંગ્રહીયો રાય. ૧

કર્ણ સમ ખેંચી કરી, શબ્દ કીયો ટંકાર;
 ધનુષ બાણ ચઢાવીયો, રિપુ હણવા તિથિવાર. ૨
 કોઈક પ્રગટયો તેટલે. બીહામણો અપાર;
 પિંગ કેશ સિર જેહને, ઢાવાનલ આકાર. ૩
 ઘ્રાણ રંગ બાણે ગુફા, સાસ ઉડાડે વૃક્ષ;
 ભુભઠંડ તાલોપમા, ઠંત કુંત સાદક્ષ. ૪
 નખ વ્રાત અંકુશ છસા, નાખિ સિંહ વિદાલ;
 રાખિર એમ બોલતો, પ્રગટ થયો વૈતાલ. ૫
 વિનય કરિ બહુ ભક્તિમું, ચરણે લાગ્યો આર્ધ;
 રે માર્ગ કેમ રોકીયો, કોઈ બોલ્યો રાય. ૬
 તું કોણુ તુજ બલ કેહનો, કોણુ તારો રખવાલ;
 એકે બાણે તાહરા, માણુ હણું તત્કાલ. ૭
 હવે વેતાલ કહેમું, કૃપાવંત સિરતાજ;
 કોથ મકરિ મુજ ઉપરે, તાત મુણો મહારાજ. ૮

ઢાલ—છાડી હો પ્રિયા છાડિ ચલ્યો નિવાસ,—એ દેશી. ૨
 પૂર્વે હો રાજા પૂર્વે વિચક્ષિતિ નામ, હુતો હો રાજા હુતો
 વિદ્યાધર અગ્રણીશ;
 છત્યો હો રાજા છત્યો હોતે સંગ્રામ, મુજને હો રાજા,
 મુજને હો માર દીધી ઘણીશ. ૧
 પીડ્યો હો રાજા પીડ્યો વેદન જોર, મૂઢ હો રાજા મૂઢ
 અદ્યાયુષે તિહાંશ;
 લમીયો હો રાજા લમીયો હો ભવભૂરિ, કાણુહી હો રાજા
 કીણુહી પુન્ય કાનન ઈંહાંશ. ૨
 હુઓ હુઓ હો રાજા હુઓ હું વેતાલ,

પરવત હો રાજા પરવત યેને આંતરેણ;
 તુજને હો રાજા તુજને જ્ઞાને દીઠ;
 મારગ હો રાજા મારગ મેં રોક્યો તરેણ; ૩
 તાહરે હો રાજા તાહરે હો ધનુષ ટંકાર;
 એ ગિરિ હો રાજા એ ગિરિ વિસંસ્થૂલ થયાણ;
 તારક્ષ હો રાજા તારક્ષ પક્ષ વિંધાત,
 પન્નગ હો રાજા : પન્નગ પાસ થઈ ગયાણ. ૪
 મુજને હો રાજા મુજને ન હત્યો કેણ;
 રાક્ષસ હો રાજા રાક્ષસ દાનવે માનવેણ;
 તાહરો હો રાજા તાહરો બલ ન ખમાય,
 હત્યો હો રાજા હત્યો તેં મુજને હુવેણ. ૫
 રહિસું હો રાજા રહિસું હો તુજઆદેશ—
 કિંકર હો રાજા કિંકર થઈ હું તાહરેણ;
 તિહાં કેણુ હો રાજા તિહાં કેણુ રાખ્યો તાસ,
 સેવક હો રાજા સેવક થઈ રહે માહરેણ. ૬
 આગલિ હો રાજા આગલિ ચાલ્યો સંઘ;
 પહુતા હો રાજા પહુતા હો શત્રુજય ગિરિણ.
 જર્જર હો રાજા જર્જર દેખી પ્રાસાદ,
 તેહના હો રાજા તેહના ઉદ્ધાર કર્યા ફરીણ. ૭
 કીધી હો રાજા કીધી હો પૂજા સનાત,
 બહુપરિ હો રાજા બહુપરિ ભરત તણી પરેણ;
 વાળ્યો હો રાજા વાળ્યો દ્રવ્ય સુક્ષેત્ર,
 ભાવે હો રાજા ભાવે સંઘ પૂજા કરેણ. ૮
 આળ્યો હો રાજા આળ્યો શ્રી ગિરનાર;

- સઘલો રાજ સઘલો હો સંઘ લેઈ કરીલ;
કીધા હો રાજ કીધા હો જીર્ણોદ્ધાર,
સુરપતિ હો રાજ સુરપતિ વચન હેયે ધરે'લ. ૬
- અર્જુન હો રાજ અર્જુન શ્રી વૈભાર,
અષ્ટાપદ હો રાજ અષ્ટાપદ પણુ આવીયાલ;
સમેતે હો રાજ સમેતે સંઘ સંઘાત;
યાત્રા હો રાજ યાત્રોદ્ધાર કરાવીયેલ, ૧૦
આબ્યા હો રાજ આબ્યા નિજપુર રાય,
યાત્રા હો રાજ યાત્રા હો તીરથની કરિલ;
ચક્રી હો રાજ ચક્રી હો જીમ આદર્શ,
અન્ય દિનહો રાજ અન્ય દિન નિરખી વપુ સિરીલ. ૧૧
- પામ્યો હો રાજ પામ્યો કેવલ જ્ઞાન,
હંડ વીર્ય હો રાજ હંડ વીર્ય નૃપ મુગતે ગયેલ;
ખીજો હો રાજ ખીજો હોજો ઉદ્ધાર;
પૂરો હો રાજ પૂરો એતલે થયેલ. ૧૨
- એક દિન હો રાજ એક દિન ચક્રઈશાન;
ભકતે હો રાજ ભકતે હો નમવા જીન ભણીલ;
ક્ષેત્રે હો રાજ ક્ષેત્રે હો મહાવિદેહ;
શ્રીજીન હો રાજ શ્રીજીન મુખત્રાણી મુખીલ. ૧૩
- ભવમાં હો રાજ ભવમાં જેમ માનુષ્ય,
દિનકર હો રાજ દિનકર ગ્રહમાં હેય થાલ;
નામે હો રાજ નામે હો જ'ણુ દ્વીપ;
ઉત્તમ હો રાજ ઉત્તમ દ્વીપમાંહે તથાલ. ૧૪
- દેશે હો રાજ દેશે હો સોરઠ દેશ;

- પુ'ડર હો રાજા પુ'ડર ગિરિ પર્વત સિરેલ.
 દેવે હો રાજા દેવે હો શ્રી નાભેય;
 કીર્તન હો રાજા કીર્તનથી પાતક હરેલ. ૧૫
- ધનરૂ હો રાજા ધનરૂ ભારત ક્ષેત્ર,
 ધનરૂ હો રાજા ધનરૂ જનેતા બાણીએલ;
 પૂજે હો રાજા પૂજે ગિરિ પુ'ડરીક,
 તીરથ હો રાજા તીર્થ જગત વખાણીએલ. ૧૬
- પાતક હો રાજા પાતક બાયે નાસી,
 વિમલાચલ હો રાજા વિમલાચલ હૈયડે વસેલ;
 સુરજ હો રાજા સૂર્ય સદા પ્રકાશ,
 તિહાં કિણુ હો રાજા તિહાં કિમ તમઉલસેલ; ૧૭
- દુહિલો હોરાજા દુહિલો યોધિ ખીજ,
 કેડી હો રાજા કેડી ભવે પણુ પામતાલ;
 તતક્ષણુ હો રાજા તતક્ષણુ લહીયે તેહ,
 ગિરિવર હો રાજા ગિરિવર સિર નામતાલ; ૧૮
- સહુ તત્વ હો રાજા સહુ તત્વમાંહિ સમ્યક્ત્વ,
 દૈવત હો રાજા દૈવતમાં લુન દોહિલોલ;
 વિમલાચલ હો રાજા વિમલાચલ ગિરિ જેમ,
 તીરથ હો રાજા તીરથમાંહિ છે ભલોલ. ૧૯
- સાંભલિ હો રાજા સાંભલિ ઈશાનેંદ્ર,
 દેસણુ હો રાજા દેસણુ સા ત્રિભુવનપતિ તણીલ;
 તીરથ હો રાજા તીરથ લેટણુ કાજ;
 આબ્યો હો રાજા આબ્યો શત્રુંજય ભણીલ. ૨૦
- કીધી હો રાજા કીધી અઠાહી ઈંદ્ર,

ઉચ્છવ હો રાજા ઉચ્છવ બહુ સુરસુ મિલીલ;
 ભેવે હો રાજા ભેવે સર્વ છન તીર્થ,
 પૂરે હો રાજા પૂરે નિજ મનની રલીલ. ૨૧
 દીકા હો રાજા દીકા નયણે તામ,
 વાસવ હો રાજા વાસવ કોઈક બાજરાલ;
 સુરની હો રાજા સુરની હો ચક્તિ પ્રાસાદ,
 કીધા હો રાજા કીધા શ્રી છનરાજરાલ. ૨૨
 સાગર હો રાજા સાગર સત ગયા જેમ,
 હંડ વીર્ય હો રાજા હંડ વીરજ રાજા થકીલ;
 કીધો હો રાજા કીધો હો તૃતીય ઉદ્ધાર,
 ઇશાન હો રાજા ઇશાન પતિ શાસ્ત્રે વકીલ. ૨૩
 ધન જે હો રાજા ધન જે કરે ઉધાર,
 ઇણુ ગિરિ હો રાજા ઇણુ ગિરિ શ્રીછનપતિણીલ;
 ચોથે હો રાજા ચોથે હો (બે) ખંડ,
 છનહર્ષ બીલ હો રાજા બીલ હો ઢાલ સહુ સુણીલ. ૨૪
 સર્વ ગાથા, ૬૨, (૬૧)

કુહા.

ચૈત્ર પુનમ અન્યહા, સુર આબ્યા સુ વિશેષ;
 નમવા રૂપલ છણુંદને, શત્રુજય ફલ દેખ. ૧
 હસ્તિ સેનાખ્ય પુરવતણી, દેવી હસ્તિની નામ;
 થઈ મિથ્યાત્વણી કાલ વસી, કોટી સુરી ત્રજતામ. ૨
 જૈન ધર્મની દેવિણી, કુર મહા બલવંત;
 તાલધ્વજ સુખ ક્ષેત્ર પતિ, જેને વસિ આલંત. ૩

વિસંસ્થૂલ તીરથ કીયો, દ્વેષ ધરી તિલિવાર;	
પરદ્રોહ સ્વેચ્છાચારિણી, મધ માંસ આહાર.	૪
તિણિ દેવી માયા કરી, પર્વત કીયા અનેક;	
શ્રી શત્રુજય સારિષા, વચન તાસ વિવેક;	૫
દેવ તેહ બહુ દેખિને, મનમાં વિસ્મય થાય;	
માંહોમાંહે ચિંતવે, કેને નમીયે જાય.	૬
સુ' પૃથિવ માહિ ઘણુ, શત્રુજય ગિરિ એહ;	
અથવા બહુ થયા એકથો, દેખી ભક્તિ અછેહ.	૭
અથવા એક પર્વત વિષે, અમે ન માઈ જોઈ;	
સહજ રૂપ કીધા તેણે, ઉત્તમ વત્સલ હોઈ.	૮

ઠાણ—વિમલચત્ર સિરતિલૌ, એ દેશી. ૪.

એમ ચિંતાતુર સુર થયા, પરબુજ્યો નહી જ્ઞાન;	
કીધી સઘડે પરવતે, સનાત પૂજ્યા સુભ ધ્યાન. એ.	૧
અષ્ટાન્હિકા ઉચ્છવ કરો, જાવા વાંછે જામ;	
એકે પિણિ તીથ' તણો, ટુક ન દીસે તામ. એ.	૨
એ સુ' થયો સુર ચિંતવે, મનમાં પડી સંભાત;	
ભક્તિ કુભક્તિ થઈકિસુ', વિમલાચત્ર ન દેખાત. એ.	૩
વિન્ધ પાવન કૃત એ ગિરિ, પહિલી દીઠ અનેક;	
એટલા મેં એ સુ' થયો, હવણાં દીસે એક. એ.	૪
નાકી એહવુ' ચિંતવી, અવધિ પ્રબુજ્યો તામ;	
જ્ઞાને પ્રગટ નિહાલીયો, એ છે દેવીનાં કામ. એ.	૫
ત્યારે સુર કોપ્યા સહુ, પ્રલય ભાસકર જેમ;	
ક્રોધ જવાલા મહા આકરો, સુકી સુરીને તેમ. એ.	૬

ક્રોધ વૈશ્વાનરસુ' ઘણું બળતી દેવી દેહ;
 આવી સહુ પરિવાર સુ', ચરણે લાગો તેહ. એ. ૭
 હું તો તમારી કિંકરી, તમે અમારા સ્વામિ;
 તૃણોપમાન તમે આગલિ, ક્રોધ તજ્યો ઇષ્ટિ ઠામ. એ. ૮
 અમે અજ્ઞાન વસે કરી, માઠી ચેષ્ટા એહ;
 આજ પછે કરશું નહીં, એ અપરાધ ખમેહ. એ. ૯
 ત્રિદશ કહે એહવો સુણી, તીરથ ઘાતિની દુષ્ટ;
 વિપ્રતારી શી વક્ત્રી અન્યને, અવનિપરેએ અનિષ્ટ. એ. ૧૦
 કીધો મલિન પલાહિની, પર્વત પવિત્ર તીર્થેશ;
 મુકી તીર્થ રક્ષા ભણી, તુજને ઇહાં ભરતેશ. એ. ૧૧
 આજા તે માને નહિ, એહવા કરે અઠાજ;
 તીરથ વિધ્વંશ કારિણી; મરિસ સહી તું આજ. એ. ૧૨
 બોહની દેવી હરિતની, સુર વાણિની સુણેહ;
 શ્રીભૂત શરણુ ગયા વિના, મુકે નહિ મુજ એહ. એ. ૧૩
 રિષભ સ્વામિ શરણે ગઈ, દેવી હીઠી તામ;
 દૂર રહિ એહવો કહે, પાપિણી સુ' કર્યું આમ. એ. ૧૪
 મુખ ઘાલી દસ આંગલી, સુરી કહે સુર હેવ;
 પ્રસન્ન થઈ મુજ ઉપરે, ક્રોધ નિવારો દેવ. એ. ૧૫
 ગોળાલ પ્રાદાણુ કામિની, એહ અવધ્ય કહેવાય;
 તો મુજને મારણુ તણો, કેમ કરશે અન્યાય. એ. ૧૬
 મન સાથે પણ ચિંતવો, જો એહવો બોલવાર;
 તો ભૂત શરણુ ના સમ કરૂં, માનો વચન વિચાર. એ. ૧૭
 એ અર્થ સાખી તુમે દેખો, જગતના ભાવ;
 એક કુચેષ્ટા માહરી, ખમો યુગસુ તુમ પાવ. એ. ૧૮

દિન વચન એમ બોલતી, દેવે મેલી તાસ;
 'અણુમાંત કોપ ખુની તણો, સંત કરે નહિ નાસ. એ. ૧૯
 હવે હસ્તી સેના પુર ગઈ, હસ્તિની દેવી તામ;
 પુરવ પડે રક્ષા કરે, તીરથ તણી બિદામ. એ. ૨૦
 ચોથા કદપ તણો ધણી, માહેંદ્ર નામ ભક્તિમંત;
 બ્રહ્મ પ્રાસાદ જીનેસના, નયણે તે નિરખંત. એ. ૨૧
 અહોર એ સું થયો, તીરથ જગ હિતકાર;
 એ એણા દેવી તણી, જાણ્યો ચિત મજાર. એ. ૨૨
 તાલધ્વજ બાહુબલે, કાઠંગિક ગિરિનાર;
 બીજે પણ જીન તીરથે, કીધા ઇંદ્ર ઉદ્ધાર. એ. ૨૩
 દેવતણી શકતે તિહાં, શકેન્દ્રે તિણિવાર;
 'મહર્દ્ધિ પાસિ કરાવીયા, જીન પ્રાસાદ અપાર. એ. ૨૪
 ઇશાનેંદ્ર ઉદ્ધારથી, કોડિ સાગર ગયા ચાર;
 'માહેંદ્રા ખંડલ કર્યો, વિમલાયલ ઉદ્ધાર. એ. ૨૫
 ઇતિ પંચમોદ્ધાર. ૪.

માહેંદ્ર ઇંદ્ર થકી થયા, દશ કોડિસાગર ગયાયામ;
 બ્રહ્મેંદ્ર વલી એ નીચ'નો, કીધ ઉદ્ધાર-સ્વ નામ. એ. ૨૬
 ઇતિ પંચમોદ્ધાર. ૫.

કોડિ લક્ષ સાગર તણો, કાલ ગયો તિણ વાર;
 -શ્રી શત્રુજયનો કર્યો, 'ચમરેન્દ્ર ઉદ્ધાર. એ. ૨૭
 ઇતિ પંચમોદ્ધાર. ૬.

'એમ શત્રુજયના થયા, નર સુર કૃત ઉદ્ધાર;
 ત્રીજી ચોથા ખંડની, હાલ ઇણે અધિકાર. એ. ૨૮
 સ્સર્વ ગાથા, દ્દ.

હુહા.

સહુ તીરથની આદિ છે, પણ એહની આદિ અનંત
ત્રિસલા નંદન ઇંદ્રને, ભાપે એમ ભગવંત. ૧
સગર ચક્રવર્તી થયા, કીધો તીર્થોદ્ધાર;
સુરપતિસાંભલી તું સિખો, આદિ કથાવિચાર. ૨
એ તીરથ ગુણ આગલે, સહુ તીરથ શિરતાજ;
કથા સુણતાં એહની, લહીએ અવિચલ રાજ. ૩

ઠાણ—શ્રી ચંદ્રપ્રભ પ્રાહુણો એ દેશી. ૫.

ભરત ક્ષેત્ર જ'ણુ તણોરે, નયરી અયોધ્યા નામરે;
રિષભના વંશમાં થયોરે, જીન શત્રુ નૃપ અભિરામરે ભ. ૧
યુવરાજ પદવી ધરેરે, તેહને: અનુજસુ મિત્રરે;
વિજ્યા રાણી રાયનીરે, યથોમતિ સુ પવિત્રરે. ભ. ૨
ગંગાજલ જેમ નિર્મલોરે, ખેનો શીલ આચારરે,
રૂપે જણો દેવાંગનારે, ચોસઠકલા ભંડારરે. ભ. ૩
ચઉંઠ સુપનસુચિત હવેરે, વિજ્યાસુત જીનરાયરે;
શ્રી અજીત નામે જણ્યારે, રાય પ્રિયા સુખ દાયરે. ભ. ૪
યુવતી યુવરાજ લણીરે, ચોહસુપન તિણુ કિરે;
સગર નામે ચક્રી થયોરે, ત્રિભુવનસુચંશ અનીકરે. ભ. ૫
કનક વરણુ ગજ જેહનેરે, લંગણુ દ્વીતીય જણુકરે;
પંચધાએલાલીજતોરે, વાદે દ્વિતીયા ચંદરે. ભ. ૬
સકલ કલા કાલે લણીરે, શુર પાસે શુર બુધિધરે;
દીલુકમેસગર સુધી થયોરે, જેહની ગતિમતિ સુદ્ધિરે. ભ. ૭
કોહંડ સાહચારસેરે, સુંદર દેહ ઉતંગરે;
બીજો જીનચક્રી બિન્દુરે, ચોવન લલા સુરંગરે. ભ. ૮

રાજાની કન્યા ઘણીરે, પરણાવી ધરી પ્રેમરે;
 આપ પ્રોઢોછવ કરીરે, જીનવર ચક્રી તેમરે. ભ. ૯
 જીન શત્રુ નૃપનિજ પુત્રનેરે, અજીત જીન રાજરે;
 રાજ્ય દેધ સંયમ ગ્રહેરે, સારણ આત્મ કાજરે. ભ. ૧૦
 યુવરાજ પણુ જ્ઞાતનીરે, અનુજ્ઞા લેધ તિવારરે;
 નિજપદ સગરને થાપીઓ, લીધો સંયમ ભારરે. ભ. ૧૧
 રાજ્ય પ્રજા પાલે પ્રભુરે, નિરભય દેશ નીરોગરે;
 ઇતિ અનિતિ નહીં જીહારે, દિન વધતો લોગરે. ભ. ૧૨
 ત્રેપન લાખ પુરવ લગેરે, પાલ્યો રાજ ભંડારરે;
 રાજ્ય સગરને આપીયોરે, લીધો સંયમસારરે. ભ. ૧૩
 ઘાતી કર્મ તપાગ્નીરે, સહુ પ્રજાલ્યા તેહરે;
 કેવલ જ્ઞાન લલ્લો પ્રભુરે, બાર વરસને છેહરે. ભ. ૧૪
 સમવસરણુ દેવે રચ્યોરે, તિહાં બેઠા જિનરાયરે;
 અમૃત સરીખી દેશણારે, સહુ મુણે ચિત્ત લાયરે. ભ. ૧૫
 સંઘચતુર્વિધ થાપીયોરે, અજીત નાથ અરિહંતરે;
 મિથ્યા તિમિર દિવાકરૂંરે, ભય ભંજણુ ભગવંતરે. ભ. ૧૬
 હવે સગર રાજા તણોરે, ચક્ર રતન ઉત્પન્નરે;
 સાધીશ પદ્ મેદિનીરે, નવનિધિ ચઉદ રતનરે. ભ. ૧૭
 'લાગા' પદ્મ'ંડ સાધતાંરે, વરસ સહસ પાંત્રીસરે;
 આબ્યો અયોધ્યા સામ્રાજ્યસુરે, રાજ્યકરે જગ તીસરે. ભ. ૧૮
 હવે શ્રી અજીત જીણેસરૂંરે, શત્રુજય ગયા જામરે;
 હલુ કર્મો કેકી તિહારે, મુણી જીનવાણી તામરે. ભ. ૧૯
 પ્રતિબોધ્યો અણુસણુ કરીરે, ત્રિકલિન રાયણુ મૂલરે;
 ચોથે દેવલોકે ગયોરે, અરિહંત ધ્યાન અમૂલરે. ભ. ૨૦

આઘ કૂટથી નિરતેરે, આઘ્યા સુસદ્રાખ્ય શ્રંગરે;
 સિદ્ધિ સિલા ઉપરિ તિહારે, શ્રી અનવર મન રંગરે. ભ. ૨૬
 દેવ સહુ લેલા થઈરે, આઘ્યા સહુ તત્કાલરે;
 સમવસરણુ દેવે રચ્યોરે, કરતો જાકજમાલરે. ભ. ૨૭
 સિંહાસન માંહિ ઠબ્યોરે, બેઠા તિહાં અનરાયરે;
 બેઠા સુર સુરપતિ સહુરે, શ્રી અનવર ગુણ ગાયરે. ભ. ૨૮
 અવધી જ્ઞાનેજાણી કરીરે, સદ્ગતિ કારણુ જામરે;
 તીર્થ લેટણુ અન વાંદિવારે, આઘ્યો લેઈ સુરગ્રામરે. ભ. ૨૯
 આઘ્યો કેકી દેવતારે, બોલાઘ્યો પ્રભુ તાસરે;
 ભેતિ શૈલ્ય દીપાવતોરે, બેઠો પ્રભુજી પાસરે. ભ. ૩૦
 દેવ સહુ દેખી કરીરે, વિસ્મય પામ્યા ચિત્તરે;
 ઢાલ ચોથે ખંડે પાંચમીરે, કહિ અનહર્ષ સુમિત્તરે. ભ. ૩૧
 (પાઠાંતરે સર્વ ગાથા ૧૨૬) સર્વ ગાથા ૧૨૮.

દુહા.

પ્રથમ સુરેંદ્રે પૂછીયો, કુણુ સ્વામી દેવ;	
અનવર બાપે ઇંદ્રને, રહેતો ઇંહાં નિત મેવ.	૧
કેકી જહુ કેકી ધણી, મુજ મુખથી ઉદેપશ;	
પ્રાણી વધ છોડ્યો સુણી, અણસણ કીધું એસ.	૨
એ તીરથ મુપભાવથી, સકલ ખપાયા કર્મ;	
થયો દેવ તિર્યંચથી, બાપ્યો સહુ અન મર્મ.	૩
તે કેકી સૂર સાંભળી, રાયણુતલિ નિજ મૂર્તિ	
સુપરિ કરાવી તીર્થની, કીધી પૂજા સ્ફુર્તિ	૪
એકાવતારી એ થઈ ઇંહાં લેસ્યે મતભાર.	
ઈણુ ગિરિ કેવલ પામિને લહિસ્યે શિવમુખસાર.	૫
તે લાંણી એ તીરથ છે, સકલ સિદ્ધિ હાતાર.	
તીરથ મહાતમ ઉપદેશે, અણતનાથ અનચંદ;	
વિશ્વજંતુ પ્રતિ બોધવા, ઉપજાવા આણુંદ.	૬

સમતા સહુ પ્રાણી વિષે, સંઘ પૂજા બહુ નેહ;
 શત્રુજયની સેવના, પૂણ્ય વિના નહિ એહ. ૭
 પર્વત શત્રુજય તણા, દીકાં પાતિક બર્ષ;
 ભવ સાયરમાં ખુડતાં, દ્વીપ સમાન કહાઈ. ૮
 હાલ-તણા દલ ચાહું લેહે યોવન જે ગિરહીઉ,
 એ દેશી. ૬.

સુરપતિ હો સુરપતિ જનવર આરાધ્યો જેણે,
 જન ધર્મ કર્યો ઉદ્ધાસ;
 એ પર્વતજેણે સેવીયો, દુર્ગતિ ભીતિ ન તાસ; સુરપતિ. ૧
 અજીત જીનેસર એમ કહે, વાડ વચન વિલાસ. અ.
 ઇણી તીરથ પુન્ય કીજે, થોડાહી પણ જેહ; સુ.
 સ્થાય થાયે નહી તેહનો, ચક્રી નિધાન પરેહ. સુ. અ. ૨
 જે સિદ્ધા એણે પર્વતે વલી સીજસે જેહ; સુ.
 જાણે પણ ન કહો સકે, કેવલ જ્ઞાની તેહ સુ. અ. ૩
 સ્ત્રીલ સજ્જાહ ધરી ઇહાં, ધાવે નિતિ નવકાર; સુ.
 તપ ખડ્ગે વચરી હણે, રાગાદિક પરિવાર. સુ. અ. ૪
 શ્રૃંગ સુભદ્ર નામે ઇહાં, નિધિ રસ રતન સંયુક્ત; સુ.
 જે પુન્યવંત નર આશ્રયે, બેભવ મુખ જન ઉક્ત. સુ. અ. ૫
 નર સુર આગલિ દેસણા, દીધી ત્રિભુવન સ્વામી; સુ.
 અઠાહી મહોચ્છવ કરી, પહુતા નિજર કામ. સુ. અ. ૬
 વર્ષા રૂતુ ઇણિ અવસરે, ઉનમીઓ આસાહે; સુ.
 ગયણે વીજ જખૂદીયાં, ધરણિ ધડૂક્યો ગાહે. સુ. અ. ૭
 માલા ઘાલ્યા પખીઓ, મધુરા બોલ્યા મોર; સુ.
 આબ્યા પરદેશી ઘરે, આતક પાડે સોર. સુ. અ. ૮

જલધર લાગો વરસવા, મુનિવર રહ્યા વિહાર; સુ.
 ચોમાસો ગિરિ ઉપરે, રહ્યા ત્રિજગ આધાર. સુ. અ. ૯
 મ'ંડપ તિહાં મોટો કહ્યો, સુરપતિ ભક્તિ વિશેષ; સુ.
 સુખે તિહાં સઉકો રહ્યા, નિશ્ચલ ધ્યાન તપેસ. સુ. અ. ૧૦
 સુવ્રત આચાર જ નામે, તંદુલ જલ ભૂતપાત્ર; સુ.
 ગ્દાન પ્રથમ સુંગે ચડયા, મહુ મુનિ નિર્મલ ગાત્ર. સુ. અ. ૧૧
 કિષ્કિંધક તરૂ તલે આવીને, લીધો તેણે વિશ્રામ; સુ.
 આયો કાગ ત્રિસ્યો તિહાં, ઢાલ્યો જલનો ઠામ. સુ. અ. ૧૨
 સાધુ ત્રસ્યો કોપે ચઢ્યો, નાંખ્યો તે' જલ મુજ; સુ.
 આજ પછે ઇંણિ તીરથે, સંતતિમ હુજ્યો તુજ. સુ. અ. ૧૩
 તોહના તપ સુપ્રભાવથી, કાગ ગયા સહુ નાસિ; સુ.
 સિદ્ધિ શૈલ ઉપરી અણ, વાયસનો થયો નાસી; સુ. અ. ૧૪
 સહુ મુનિ તોપ ભણી ઇંહાં, પ્રાસુક જલ કલ્લોલ; સુ.
 સદા હુયો તુજ વચણથી, તિહાં થયો ઉલખા જોલ. સુ. અ. ૧૫
 કાગ દિસે ગિરિ ઉપરી, તો કાંઈક થાય અનિષ્ટ; સુ.
 રનાત્ર કરે અઠોત્તરી, શાંતિક હોઈ વિશેષ્ટ. સુ. અ. ૧૬
 શ્રી અણનુ સ્વામી હવે, તિહાંથી કર્યો વિહાર; સુ.
 પ્રાણીને પ્રતિબોધવા, છહાં તિહાં ઉપગાર. સુ. અ. ૧૭
 હવે સગર ચઢીતણા, સાકિ સહસ્ર સુત જેહ;
 મન સુદેનમવા (તીર્થ) કારણે, જહવુ પ્રમુખ સહુ તેહ. મ.
 સુણુને સગર કુમારની, વાત વિખ્યાત સવેહ; મ. સુ. ૧૮
 સુણુનેરે સુણુને દ્વાદશ રતન લેઈ કરી;
 સ્ત્રી ચક્રવર્તી રાજાન; ચક્ષુ ચમુ સહુ રાજવી,
 લીધા સાથી અગણ્ય. મ. સુ. ૧૯

તાત હુકમસુ' ચાલીયા, યોજન કરે પ્રયાણ; મ.
 આપદ ગિરિ આબ્યા, ઉદસિત હર્ષ પ્રયાણ. મ. સુ. ૨૦
 આ યોજન ઉંચો ગિરિ, ચલીયા હર્ષ ધરેહ; મ.
 જનપ્રાસાદ લાણી વિધે, તીન પ્રદક્ષિણા દેહ. મ. સુ. ૨૧
 પેઠા દક્ષિણ બારણે, ચારે તિહાં જનરાય; મ.
 આઠ જણેસર પશ્ચિમે, ઉત્તર દિશિ દશ ઠાય. મ. સુ. ૨૨
 એ જનવર પૂરવ દિશે, એમ અરિહંત ચોવીસ; મ.
 કુંકમ કુસુમે પૂજ્યા, પૂજી સયલ જગીસ. મ. સુ. ૨૩
 હેમ રતનમય દેહરો, કિણુઈ કરાબ્યો એહ; મ.
 કુમારે પૂજ્યો એહ, સુખુદ્ધિ સચિવ કહે તેહ. મ. સુ. ૨૪
 ભારત ચક્રવર્તી થયો, તુમ પૂર્વજ મહારાય; મ.
 તિણિ પ્રાસાદ કરાવીયો, ઉંચો અધિક સુહાય. મ. સુ. ૨૫
 સાંભલિ માંહોમાં કહે, ધનર પુરૂષ પ્રધાન; મ.
 જનમ સદ્ગત કીયો આપણો, અક્ષયસુજસ નિધાન. મ. સુ. ૨૬
 કરિસુ' અમો રક્ષાયે, ખાઈ કહે કુમાર; સુ.
 પાઠાંતર (ચોથા ખંડની પાંચમી) છઠી ચોથા ખંડની, ઠાલ જનહર્ષ
 વિચાર; સુ. ૨૭

સર્વગાથા. ૧૬૧.

કુંડા.

પૃથ્વી પિંડ પ્રમાણ લગી. ઉંડી અતિ વિસ્તાર;
 ઠંડ રતનસુ' ખાતિકા, ખોદે સહુ કુમાર. ૧
 રજેવૃષ્ટિ અતિ ખાતથી, નાગ લોકમાં થાઈ;
 કુમાર સહુને નાગપતિ, જવલન પ્રભ કહે આઈ. ૨

વહ અગાધ ખાઈ ખણી, નાગ લોક પીડાઈ;
 તીરથ રક્ષા એટલે, થાસે વિરમો ભાઈ. ૩
 અહિ સ્વામી એમ કહી ગયો, ખણુતા પણ રહ્યા તેહ;
 માંહોમાં વહી મંત્રણો, ઉદ્ધતપણે કરેહ. ૪
 નિજંદ કેતલેકે દિને, જો રહિસ્યે પરિખા એહ;
 સુલંઘ્ય હસે લોભી ભણી, નહી અસાધ્ય કિ મેહ. ૫
 એમ કહી કંઠ રતનસું, ગંગાનદી આણેહ;
 ખાઈ પાણીસું ભરી, કંઠ લગે કુમરેહ. ૬
 નાગ લોકના ઘર સહુ, જલે ભરાણાં જોઈ;
 સાઠિ સહસ બાલ્યા જવલન, પ્રભ કોપાકુલ હોઈ. ૭

હાલ—હાલ રંગાઓથી ચુનડી, એ દેશી, રાગ મલાર.

સેના થઈ સહુ આકલી, જાણે વજ તણો પડયો ઘાવ;
 સુણજો સહુ હવે કહીસે સું રાયને, સુજે નહિ કોઈ ઉપાય. સે. ૧
 આપણા સગલા હી દેખતા, ચક્રીના સુત સમકાલ; સુ.
 નાગેંદ્ર બાલ્યા સહુ, આપણુ બલ વૃથા નિહાલ. સુ. સે. ૨
 નિજ રક્ષા કાળે રાજવી, સેના રાખે છે પાસિ; સુ.
 રાખી ન સક્યા તે ભણી, સું સ્વામી દેસે સાબાસિ. સુ. સે. ૩
 નગર જઈ આપણુ મુખ કિસું, દેખાડીસે ગત લાજ; સુ.
 ચક્રી રૂઠયો મારસે, હાહા સળલ થયો અકાજ. સુ. સે. ૪
 જેમ કુમાર બાલ્યા સહુ કો ઇહાં, આપણુ પણ બલીયેં
 પાસ; સુ.
 સાહિબ કેડે સંચરે, સાચા આકર તે ખાસ. સુ. સે. ૫
 માંહોમાં એમ આવોચીને, ચેહ ખડકી તંજવા પ્રાણ; સુ.
 કાઠ આણી ર ભરી, ચોજન દ્વલશ પરિમાણ. સુ. સે. ૬

દાહ લગાડે' જેતલે', શક્યવધિ નિહાલે તામ; સુ.
 બલતી સેના ચક્રી તણી, વિપ્રરૂપે આળ્યો તિણિઠામ. સુ. સે. ૭
 મ મરોરે એમ સેનાભણી, કહેતો મુખ વચન દેવેશ; સુ.
 સાંભલિ સહુ તેમ ઉભા રહ્યા, કોણ વારેછે નર એસ. સુ. સે. ૮
 સહુ ઉભા લિહાં આવી કરી, ભાષે એમ વચણ પ્રકાશ; સુ.
 કિમ મુયા નર એતલા, કિ હુયો એહ વિણાસ. સુ. સે. ૯
 વિપ્ર વચન સુણી એહવું, આદરિ કરિ ભાષે તામ; સુ.
 પરવ્યસન દુખી સાંભલો, ઇહાં માઠો થયો છે કામ. સુ. સે. ૧૦
 એ સગરચક્રીના દીકરા, આગલિ પડીયા તું જોઈ; સુ.
 નાગેશ કોધે બાલીયા, અમે રાખી ન શક્યા કોઈ. સુ. સે. ૧૧
 અમ સ્વામી પુત્ર અમે છતાં, લાહી એહ અવસ્થા આજ; સુ.
 અગ્નિ પ્રવેશ કરૂ તેણે, જીવ્યા હવે ન રહે' લાજ. સુ. સે. ૧૨
 નિજ રૂપ કરી ઇંદ્ર મૂલગો, તેહને વચન કહે તે વાર; સુ.
 વાંક તમારો ઇહાં કે નહી, સા માટે કરો સંહાર. સુ. સે. ૧૩
 તે માટે મ મરો હું સહુ, ઉતારીશ ચક્રી કોઈ; સુ.
 જાઓ નગર પોતા તણે, થાસે નહિ કોઈ વિરોધ. સુ. સે. ૧૪
 આપી એહવી આશાસના, ગયો ઇંદ્ર પોતાને કામ; સુ.
 કાંઈક શોક મૂકી કરી, ચાલ્યા નિજ નગરી તામ. સુ. સે. ૧૫
 સૈન્ય પાસે અભોધ્યાને ગયો, સમયો ઇંદ્રને તિણિવાર; સુ.
 તતક્ષણ આવી ઉભો રહ્યો, કરવા સહુને ઉપગાર. સુ. સે. ૧૬
 આઉવે પાંચસે વર્ષનો, બાલક કીધો ગત પ્રાણ; સુ.
 પ્રાણ વેષ ધરી કરી, નૃપદારિકહે દુઃખ વાણ. સુ. સે. ૧૭
 રાવે નિહાં કહણ સ્વરે કરી, હા હા મુજ કવણ આધાર; સુ.
 મુજ કુલ મ'ડન દીકરો, તે કાંઈ હયો કિરતાર. સુ. સે. ૧૮

મેં કીધા હકુત કિણિ લવે, ફલ પામ્યા તેહના જોહ; સુ.
 વૃદ્ધપણે ખાલક મૂઠ, ઉજડ થયો માહરોગેહ. સુ. સે. ૧૬
 ચક્રી સુજ રાષિ કુદેવથી, વસુધામાં ટાળિ અન્યાય; સુ.
 થાપ નગરથી કાઢિ તું, ભરતેસર જિમ કરિ ન્યાય. સુ. સે. ૨૦
 શ્રી અણત જીણેસર મત લીયો, તે કેડે તું રખવાલ; સુ.
 પાલી પ્રભ હવે આપણી, તું તો પાંચમો લોકપાલ. સુ. સે. ૨૧
 રાજા આકંઠ સુણી ઇસા, કરૂણા આવિ મનમાંકિ; સુ.
 જન સુકો તેડાવીયો, આવ્યો મૃત્ય ખાલક સાકિ. સુ. સે. ૨૨
 ચક્રી આગલ આણી કરી, સુકયો લેઈ મૂઠ ખાલ; સુ.
 ઉંચે સ્વર રોવે તિહાં, આંખે આંસુ પરણાલ. સુ. સે. ૨૩
 રોહનાંતર રાજા પૂછીઓ, પ્રાદાણુ લાપે સુણિ નાહ; સુ.
 સુજ જોક અંગજાએ હતો, તિણિ દીધો સુજને હાહ. સુ. સે. ૨૪
 આજ સુજ સુત જો સુતો હતો, રજની નિદ્રા ભરપૂર; સુ.
 કુર કૃતાંત સાપે ડસ્યો, પ્રાણુ છોડ્યા તુરત વિતૂર. સુ. સે. ૨૫
 હુખ લાગ નૃપતિ તું માહરો. જીવાડિ મૂઠ જો ખાલ; સુ.
 ચોથા ખંડની સાતમી, જીનહર્ષ થઈ જો હાલ. સુ. સે. ૨૬

સર્વ ગાથા ૧૬૮ (૧૬૦)

દૂહા.

મંત્ર યંત્ર ઔષધ કરી, સુજ ખાલક જીવાઈ;
 દોષ હસે તુજ અન્યથા માહરો કુલ ક્ષય થાઈ. ૧
 માંત્રિક વૈદ ચક્રી હવે, તેડાવ્યા તત્કાલ;
 કરી ઉપાય જેમ તેમ તમે, જીવાડો જો ખાલ. ૨
 સ્વામી જો અસાધ્ય છે; ન લગે કોઈ ઉપચાર;
 પૂર્વામૃત ગૃહ ભસ્મથી, જીવે જો નિરધાર. ૩

વૈધ વચન એમ સાંભલિ, રાજ ભાષે તામ;
 લાગ્યો ભસ્મ પૂછીકરી, ઢીલ તણે નહિ કામ. ૪
 ભસ્મ ગૃહ ચૂલાથકી, પૂછે રાજ પુરૂષ;
 તુમ કુલ માન મુઠિમુઠિ, લાગો છે સુખદુઃખ. ૫
 માતાપિતા સાસુ વહુ, પુત્ર મિત્ર મૃત વાત;
 જીહાં જાય તિહાં સાંભલે, ફરિઆવ્યા નર[ભર]વાત. ૬
 લાગ્યો પ્રાણાણ રેઈવા, ભાષે તામ ચક્રેશ;
 લાગ્ય વિપ્ર મુજ ઘર થકી, ભસ્મ હમારી લહેસ. ૭
 ચક્રી માત યશોમતી, પૃછવા પ્રાણાણ જાત;
 મુજ ઘરમાંહિ તે કહે, મૂંચો ચક્રી તાત. ૮
 ચિકિત્ષિ કહે ભૂતિ વિણિ, આપધ અવર ન કોઈ
 દોષ અમારો છે નહી, મરસે બાલક જોઈ. ૯

ઢાલ—શ્રેષ્ઠિકરાય હુંરે અનાથી નિગંથ, એ દેશી. ૮

ચક્ર વિપ્ર સાંભલી એહવું, ઉત્કંઠ રાવે તામ;
 ચક્રેસ ભાષે એહવો, સામ વાણીરે તેહને હિતકાર. ૧
 જોસીડારે રાવે કાંઈ ગમાર, એ આછિરે સંસાર
 અસાર; જો.

સંસારની ગતિ એહવી, જાયો તે જાવા કાજ;
 થિર નહી તેહને કારણે, સોગ ફીજે કહો દ્રીજરાજ. જો. ૨
 જગતીનના પૂજનીક જે, બલવંત મહાવજ કાય;
 જોગિંદ્ર જીનવરતે મૂયા, તો બીજારે કિણિ ગ્યા ન ગણાય. જો. ૩
 બાંધીયો સાતે ધાતુચું, મલ મૂત્રનો ભંડાર;
 રોગાદિદે પીડી જતો, નહિ થોરતારે જોતું એ વિચાર. જો. ૪

- પુત્ર બ્રાતૃ કલત્ર માતા પિતા, સહુ સ્વાર્થના છે એહ;
જો સ્વાર્થ પહોંચે નહી કદા, તો આપેરે ક્ષણમાં છેહ. જો. ૫
- કોણ કેહના માતાપિતા, કોણ કેહના સુત નાર;
વાયુ વાહલની પરે, નવ લાગેરે જાતાં કાંઈ વાર. જો. ૬
- નિજ દેહ પણ લાલી થકી, આપણે વસિ નહિ તેહ;
તો પુત્ર કલત્ર વસિ કેમ રહે, જોટી મમતારે સગલી
છે એહ. જો. ૭
- રાજા વચન એમ બાવતાં, ઇંદ્ર થયો તામ પ્રત્યક્ષ;
નાંભલિ રાજાને કહે, સહુ વાતેરે તૂં હીસે દક્ષ. જો. ૮
- સાચો કહ્યો તે' રાજવી, કારમો સહુ સંસાર;
પરમાહ અધા એહમાં, નવ દેખિરે છે એહ અસાર. જો. ૯
- કર્મે કરી વિસ્વ ઉપજે, કર્મે કરી વિસરાલ;
મમતાતિહાં કરવી કિસી, એ માહરે દ્રવ્ય ઘર સી બાલ. જો. ૧૦
- એમ એહ પ્રાદાણ સુત તણો, દેખાડીયો દ્રધાંત;
તેમતાહરા પણ સુતમૂવા, ઇંદ્ર બાળ્યુ' એહવું વૃત્તાંત. જો. ૧૧
- તેતલે સૈનિક આવીયા, દુઃખ હૃદયમાં ન સમાત;
રાવતા હીચડો તાડતાં, ચક્રીને કહી સગલી વાત. જો. ૧૨
- તત્કાલ મૂર્છા ભુ'ંધ પડયો, છાંટીઓ અંદન નીર;
ખીજણે કમલે વીણ્યો, કાંઈ પામીરે ચેતના સરીર. જો. ૧૩
- સાંભળે નંદન રાયને, વલીર મૂઝિત થાય;
કંઠ રોકાણો દુઃખે ભર્યો, હૈયડો મુખ નવ બોલાય. જો. ૧૪
- મરવા સરખો નૃપ થયા, બાપે એસું સુર રાય;
મોહ માંહિ મુ'ંઝાયે કિસું, ખીજાનીરે પરે મૂર્ખ થાય. જો. ૧૫
- કર્મે કરી કોઇક હવે, અદયાયુ જન અકુશ;
કોઇક હીધાંયુ હવે, સી ચિંતારે કરીયે રાજેસ. જો. ૧૬

તું બોધતો પહિલી હુતો, વૈરાગ્ય વચને મુજ;
 તું હીજ વલી મોહે પડ્યો, કિહાં નાઠોરે ડહાપણુ તુજ. જો. ૧૭
 દેવ ઇંદ્ર ઇમ સમજાવતા, નર વીનવ્યોં રાજન;
 દોઈ પુરૂષ પોલે આવીયા, તુજ ચરણેરે નમવાનો ધ્યાન. જો. ૧૮
 બ્રુસ'રસુ' સમજાવીયો, વૈત્રી બણી તિણિ વાર;
 નિજ પાસે નૃપ તેડાવીયા, એક બાપેરે છન
 આગમ સાર. જો. ૧૯

એક કહે સ્વામી જાન્હવી, તુમ પુત્ર આણી જેહ;
 પૂરી અષ્ટાગદ ખાતિકા, મહીજ્ઞાવેરે દુઃખ છે છે તેહ. જો. ૨૦
 પ્રલય વરિધિની પરે, જલ પૂર પામે વૃદ્ધિ;
 હવે રાખ્યર પ્રસોનીરમાં, ખૂડતારે અમ બણી નિષિદ્ધિ. જો. ૨૧
 યુત્રાંત છન આગમનની, વલી દેશ જ્ઞાવન ચિત્ત;
 શક ચકવર્તીને કહે; કિમ જેઠો થઈ નિચિંત. જો. ૨૨
 તણ પુત્ર શોક દૂરે હવે, બજ સ્વામી ચરણ કયાલ; ૫૨
 સ્વામી પ્રણામજ પુન્યને, તું કર માંરે વિકલ ભૂપાલ. જો. ૨૩
 જન્હુ બગીરથ કુમારને, રોધવાદે આદેશ;
 જો આઠમી ચોથા ખંડની, થઈ પૂરીરે જનહર્ષ વિશેસ. જો. ૨૪

સર્વ ગાથા. ૨૨૭. પાઠાંતર (૧૬૩)

કુહા.

મુખ નિસાસો નાખીને, નયણે આંસુ ધાર;
 જન્હુ પુત્ર તેડી કરી, ચાપ્યો અંક મોજાર. ૧
 મુખ સીસ ચુંબન કરી, ચક્રી બાપે આમ;
 બેટા ભારતવંશનો, બેઈ કિમુ થયો કામ. ૨

હવ હાથા દ્રુમ અરણ્યમાં, જેમ કોઈ રહે અંકૂર;
 તેમ અમ કુલ સંતતિ વિષે, એક રહો તું સૂર. ૩
 જન રક્ષા કરવા ભણી, જા તું મુજ આદેશ;
 મુખ્ય પ્રવાહ હંડે કરી, ગંગા કરો પ્રવેશ. ૪
 તાત આદેશ સુણી કરી, આલ્યો ભગીરથ તામ;
 શ્રી જનવર નમવા ભણી, આલ્યો સગર નર સ્વામિ. ૫
 નમી સ્તવી જનરાયને, સુણી ધરમ ઉપદેશ;
 યુગપત્ મૃત્યુ નિજ પુત્રનો, પૂછે તામ નરેસ. ૬

હાલ-પડવે બાલ્યો મોરજ રોષે કોઈલી હો લાલ
 જરોષે કોઈલી. એ દેશી. ૬

શ્રી જનવર કહે પૂર્વ ભવે, સુત તાહરા હો લાલ;
 ભવે સુત તાહરા, ચોર પદ્મીમાં બીલ હુતા, અતિ
 આકરા હો લાલ. હું.
 નિસિદ્ધિન પરધન ધ્યાન હરણુ પરઅંગના હો લાલ; હું.
 લૂટે દેશવિદેશ, કરણુ પુર ભંગના હો લાલ. ૧
 ભદ્રિલપુરથી સંઘ શત્રુજય આલીયો હો લાલ;
 ધણકણુ ચિદ્ધિ સમૃદ્ધિ ભર્યો, તેણે ભાલીયો હો લાલ. બ.
 ચાપી માંહે માંહિ વિચાર કીયો મિલી હો લાલ. વિ.
 લૂટીને એ સાથ કુમતિએ અટકલી હો લાલ. કું. ૨
 સાકિ સહસતે ચોરે વિચાર કીયો ઇસો હો લાલ; વિ.
 તે માંહે એક કુંભાર ભદ્રાતમ શુણુ તિસો હો લાલ. બ.
 સાંભલિ ભાષે તાસકિ ધિગ રંતુમ ભણી હો લાલકિધિ.
 બાણી જે છે આજ દેવે તુમ મતિ હુણી હો લાલ. દેવે. ૩

તીરથ જઈ એ યાત્રિક ભાવન ભાવસે હો લાલ; ભા.
 એ વિત્ત સુચિ-તે નિજ સુખી-તે વાવસે હો લાલ. સુ.
 લૂટીજે કેમ આપણુ એહ શુભાશયા હો લાલ.
 કીજે છે નિસિદ્ધિસ અધર્મ નહી દયા વલી હો લાલ. અધ. ૪
 પૂર્વે કીધા પાપ પ્રત્યક્ષ ફલ તેહનાં હો લાલ; પ્ર.
 અધર્મ લહેા અવતાર હરિદ્રી ગેહનાં હો લાલ. ૬,
 ધર્મ કરવા જાય વિચે તે લૂટીએ હો લાલ; વિ.
 તો પાતકથી કેમ કહોતે છૂટીએ હો લાલ. ૬. ૫
 પુન્યાનુભંધી પુન્ય કરી એહવા થયા હો લાલ; ૬.
 દાન પુન્ય દાતાર સુખી દુઃખ સહુ ગયાં હો લાલ. સુ.
 તીર્થનાથની યાત્રા થકી આગલ સુખી હો લાલ; થ.
 થાસે નિશ્ચય એહ આપણુ ભવ ર દુખી હો લાલ. આ. ૯
 સુહૃણાહીમાં એહ વિચાર જે આણુસે હો લાલ; વિ.
 કરસે એહ અન્યાય આગલિ તે જાણુસે હો લાલ. આ.
 વચન સુણી કુંભાર પદલીથી ઠાઠયો હો લાલ; ૫.
 જાતુ નહી અમ યોગ્ય અધર્મી ચાડીયો હો લાલ. અ. ૭
 લેલા થઈ સહુ ભીલ જાણી સંઘ આઈઓ હો લાલ; જા.
 ચોર તણો સહુ સૈન્ય લૂટવા ધાઈયો હો લાલ. લૂ.
 છલ દેખી તેણિ વાર વિચાર ન કો કીયો હો લાલ. વિ.
 મહા પાપી મતિહીણ સંઘ સહુ લુટીયો હો લાલ. સં. ૮
 નાઠા જન વ્રજ તાસ પાતથી હસ દિશે હો લાલ; પા;
 દુરાચારથી જેમ, સુજ સહુરે નસે હો લાલ. સુ.
 પિસુનપણાથી જેમ સુજસ, જાયે સહી હો લાલ; સુ.
 સંઘ તણો તેમ લોક, વિલોકી રહો નહી લાલ. વિ. ૬-

લૂટી સઘલો સંઘ સહુ, પાછા વલ્યો હો લાલ; સ.
 રલી ચાયત મનમાંહિ થયા, વંછિત કલ્યા હો લાલ. વં.
 ભક્તિપુરને રાય વાત તિહાં સાંભલી હો લાલ; વા.
 બહુ સેના લેઈ સાથ તુરત આગ્યો બલી હો લાલ. તુ. ૧૦
 આવી વીટી પાલિ કટક જોરાવરી હો લાલ; ક.
 દેખી ગિન્હા ભીલ નાહરથી બકરી હો લાલ. ના.
 પેઠા ગઢમાં નાસી જીવ લેઈ કરી હો લાલ; જી.
 નૃપનો કીધ અન્યાય પ્રભા લૂટી ખરી હો લાલ. પ્ર. ૧૧
 તાસ કુકર્મ સંયોગ સવાયો વાયરો હો લાલ; સં.
 કીધો ચિહ્ન દિશિ યોગ કોધ વસિલાયરો હો લાલ. કો.
 જલવારિ પણ આગ ખૂળે નહી સર્વથા હો લાલ; ખૂ.
 કરીએ નહિ કુકર્મ અધર્મ યથા તથા હો લાલ. ય. ૧૨
 નીકલી ન સક્યો કોઈ સહુ માંહે બલ્યા હો લાલ; સ.
 બાલી વલીયા વેર સહુ પાછા વલ્યા હો લાલ. સ.
 કીજે જેહવા કર્મ ઉદય આવે તિસા હો લાલ; ઉ.
 કેહને હીજે દોસ કિ દુઃખ કીજે કિસા હો લાલ. દુ. ૧૩
 સઘ ભણી અરિહંત નમે પૂજે સદા હો લાલ; ન.
 શ્રી તીર્થંકર તીર્થ કરી માને મુદા હો લાલ. ક.
 તેકના જે પ્રત્યગીક કરે આસાતના હો લાલ. ક.
 નિશ્ચય તે લહે નરકતાણી બહુ ઘા (યા) તના હો લાલ. ત. ૧૪
 તે માટે શ્રી સંઘ સદા આરાધીયે હો લાલ; સં.
 મન વચન કાયા ત્રિધા કરી ન વિરાધીયે હો લાલ. ક.
 સંઘ આરાધે તેહ મુગતિ યામે સહી હો લાલ; મુ.
 તાસ વિરોધક હો મુખ યામે નહી હો લાલ. મુ. ૧૫

સીરથ મારગ વર્તમાન યાત્રિક લાણી હો લાલ; યા.
 પીઠે ગોત્ર સહિત તે પીઠ લહે ઘણી હો લાલ. તે.
 સાઠિ સહસ સહુ લીલ મરી નરકે ગયા હો લાલ; મ.
 યોથે ખંડે જિનહર્ષ લાલ નવમી થઈ હો લાલ. ન. ૧૬

સર્વ ગાથા, ૨૪૮.

કુંહા.

મછ થયા તિહાંથી મરી, સહુ તે સમુદ્ર મોજાર.
 જાલે ખાંધ્યાં ધીવરે, લેલા સાઠે હજાર. ૧
 થયા ચૂડેલ સહુ મરી, જહુ લવ પામ્યા સંસાર;
 લીલ થયા વલી કિણિ ભવે, કરે પાપાદ્ધ અપાર. ૨
 લીલ ભમતાં અન્ય દિન, દીઠો મુન વનમાંહિ;
 શાંતિ પ્રકૃતિ પાએ નમ્યા, આણી મન ઉછાહિ. ૩
 મુનિવર તે આગલિ કહ્યો, ધર્મ તણે ઉપદેશ;
 ભદ્રકપણુ' પામ્યું તેણે, ધર્મ વિશેષ. ૪
 તિણિહીજ પાલે મુનિ રહ્યો, ચોમાસી ઉપવાસ;
 લીલ સહુને તારવા, ધર્મ સુણાવે તાસ. ૫
 પ્રથમ માસ કીધા તેણે, સાત વ્યસન પરિહાર;
 અનંતકાય ખીજે તજ્યા, ત્રીજે નિશિ આહાર. ૬
 ચોથે માસે અણુસણુ કર્યો, સહુ પરિવિદ્યુત પાત;
 પ્રાણ તણે તુજ મુત થયા, કર્મ તણી એ વાત. ૭
 છણે વાર્યો સંઘ લુટતાં, પુણ્યવંત કુંભાર;
 રાજ્ય લહ્યો તિણિહીજ ભવે, હય ગય રિદ્ધિ અપાર. ૮

ઢાલ—કરડો તિહાં ઠોટવાલ; ઐ દેશી. ૧૦

સુભ પરિણામ વસેણ, ચઢતાં ૨ ભવ તિણિ પામીયા;
 ભાગીરથ થયો જન્હુ, પુત્ર પુન્યના ૨ ફલ જાયે નહીં કીયા. ૧
 ચક્રી તિણીજી કર્મ, હવણાં ૨ પણુ તે લેલા મૂયા;
 ટાલણુ કર્મની રેખ, સર્મરથ ૨ ઠાઈ નવ હુયા. ૨
 મનસા પણુ રાય, સંઘ ૨ અવજ્ઞા કીજે નહીં;
 ભવ અનંત દુખદાય, સમકિત ૨ તંડૂપાવક સહી. ૩
 તીરથ યાત્રિક લોક, તેહને ૨ વચ્ચાજ જલે કરી;
 જે પૂજે નિજ ગેહ, પામે ફલ યાત્રા આચરી. ૪
 પ્રથમ તીરથ શ્રી સંઘ, તે હીજર તીર્થ પથ મળે;
 પૂજા કરીયે વિશેષ, ભાવઈતો શિવનારી ભળે. ૫
 રાજન ૨ ન કરવો શોક, દ્રોહી ૨ ધર્મતણો અછે;
 કર્મતણે સંયોગ, ઉપના ૨ વિલય ગયા પછે. ૬
 પુત્ર કલત્ર ધન રાજ્ય, અજી લગિ ૨ મોહ ધરિ કિસો;
 નિજ હિત કરિચકેશ, માનવ ૨ ભવ ૨ વલી કિહાં એસો. ૭
 પ્રભુ મુખથી ભવ તાસ, બાણી ૨ ને એહવા નરપતિ;
 મુક્ત શોક વૈરાગ્ય, પામ્યો ૨ ઉતકૃષ્ટ મહામતિ. ૮
 હવે કહે સુરરાય રાજન ૨ તું ચક્રી થયો;
 સંઘાધિપ ભરતેસ, થાતું ૨ તેહની પરિજયો. ૯
 સાંભલિ આહર કીધ. ચક્રી તીરથ યાત્રા ભણી;
 સ્વામી અક્ષત વાસ, થાપન ૨ કૃત સંઘવી તણી. ૧૦
 બત્રીસ સહસ નરેસ મસ્તક ૨ મુગટ વિરાજતા;
 રૂપ્ય દેવાલય ણિંબ, સોવન ૨ રથ સ્થિત રાજતા. ૧૧

રતન મૂરતિ ઈંદ્ર દીધ, કંચણ ૨ દેવાલય ચુતા;
 સંઘપતિ રથ યેસાડી, ઉચ્છવ ૨ સુપાયે નુતા. ૧૨
 ચતુર્વિધ સંઘ સંચુકત, સહસ્ર ૨ ગમે ભૂપતિ લીયા;
 યાત્ર કરણ ચક્રેશ, સુભ દિન ૨ તિહાંથી ચાલીયા. ૧૩
 પૂજે જીનવર જિંબ, નગરે ૨ ગ્રામે મુનિ નમે;
 દેતા દાન અપાર, આવ્યા ૨ વિમલાચલ અનુક્રમે. ૧૪
 આનંદપૂરાભિષે તીર્થ, અરિહંત ૨ સંધાર્યન કરે;
 સાહમી વચ્છલ સાર, લાણ કીધી બહુ પરે. ૧૫
 આગલિ કરી જીનગેહ, ઉચ્છવ વાજિત્ર કરી ઘણા;
 તીરથ પ્રતે સંઘ સાથિ, દીધી ૨ તીન પ્રદક્ષિણા. ૧૬
 ચૌદ નદીનો નીર, તીર્થ ૨ નીર લેઈ કરી;
 ગિરિ ઉપરી ચઢીયાહ, યાત્રિક સહુ ઉલટ ધરી. ૧૭
 તે જન્હુ પુત્ર પણ તાહ, પહુતો અષ્ટાપદગિરિ;
 ભસ્મ સ્થલ પિત્રાદિ, દેખિ ૨ દુઃખ છાતી ભરી. ૧૮
 જવલન પ્રભ નાગેશ, ભકતે ૨ આરાધે મહે;
 શાંત કોપ થયો તેહ, ભગીરથ ૨ ને આવી કહે. ૧૯
 ગૃહ બ્રંશ કોધે વછ, બાંધી ભસ્મ કીયા સહુ;
 એણે પણ એહવો કર્મ. અજીત ૨ પૂર્વ ભવે બહુ. ૨૦
 પ્લાવયતી ભુઈગંગ, મુખ્ય વાહ ૨ પોહ્યાવો હવે;
 તેહની આજ્ઞા માની, મુખ્ય ૨ માર્ગ તે પહુચવે. ૨૧
 તે પૈતૃકની ભસ્મ, વાહી ૨ ગંગા નીરમે;
 તે દિનથી થઈ રીતિ ગંગા ૨ અસ્થિ ધરેસમે. ૨૨
 જનમુખ બાણી વાતાં, ચક્રી ૨ શત્રુંજયે ગયા;
 ચલ્યો અવિદ્યજ પ્રયાણ, પહુતો ગિરિ આનંદ થયા, ૨૩

ઇદ્ર પિણિ આંબો તત્ર ભગીરથ ર અરણ્ય કમલ નમ્બો;
 શક અદ્વીના તામ, ભક્ત ર સહુ દુઃખ ઉપશમ્બો. ૨૪
 તાત હીયાસું લાય, ભલીયો ર હેજે હિત ધરી;
 ચોથા ખંડની ઢાલ, (નવમી) દશમી છનહર્ષે કહી. ૨૫
 સર્વ ગાથા. ૨૮૧ (૨૪૮)

૧૬૧.

સ્નાત્ર પૂજા ખવજા વધિ કરી, આરાત્રિક અરિહંત;
 વલી મંગલકીક હીવો કીયો, પુરી મનની ખંત. ૧
 ઇંદ્રોચ્છવ ઇંદ્ર પૂજના, આમર છત્ર મૂકેહ;
 દાન વ્યાહિકે બહુ હીયા, ગુરુ મુખથકી મુણેહ. ૨
 કનક પ્રાસાદ દેખી કરી, ચક્રી ચિંતે ચિત્ત;
 કરસે ભાવી ભૂપતી, આસાતના અપત. ૩
 તો હું પણ મુજ મુતપરે રક્ષા કરું અપાર;
 જન્હુ કુમાર આણી હુતી, મંગાતીર્થોદ્ધાર. ૪
 જો હું તેહનો તાતતો, આણું ઇહાં દરિયાવ;
 નૃપ આજ્ઞાએ આણીયો, ચક્ષે શકને પ્રભાવ. ૫
 સિંહલાહિકને વિટતો, ઉચો દેશ નીવેશ,
 દેશ કેટલાએક ખ્વાવતો, પશ્ચિમ દેશે પ્રવેશ. ૬
 આંબો ગિરિવર દૂકડો, ઇંદ્ર કહે તેણિ વાર;
 વિરમ ર ચક્રી હુવે, આણિ મ જલધિ અપાર. ૭
 રામય વિના રામ જેસો, પુત્ર વિના કુલ જેમ;
 ભવ વિના કાયા ભસી; પ્રીતિ ભસીવિણ પ્રેમ. ૮
 વિદ્યા વિણ માણસ ભસો, ચક્ષુ વિના ભમ મુખ;
 દયા વિહુણો ધર્મ ભમ, છાયા વિણ ભમ વૃક્ષ. ૯

(સિદ્ધાચલ પાસે સમુદ્રનું લાવવું.)

ભ્રમ સરવર પાણી ત્રિના, ધર્મ વિના ભ્રમ ભવ;
 તિમ શત્રુજયતીર્થ વિષ્ણુ, નિષ્કલ સૃષ્ટિ અતીવ. ૧૦
 હાલ—યોગીનાને કહીયોરે આદેશ, એ દેશી. ૧૧.
 અષ્ટાપદ રોક્યો નહીરે, છે જન તારક એહ, રાયભરેછે. જ.
 એ રોક્યે કોઈ નથીરે, તારે ભવથી જેહ રાયભરે. તા. ૧
 રાયભરે એ ગિરિવર શુભ ગેહ, રાયભરે એહને.
 પ્રભાવ અછેહ;
 રાયભરે દુરસ્યાં નિર્મલ દેહ, રાયભરે ન રહે પાતક રેહ. ૨
 જ્યારે તીર્થંકર નહીરે, નહી આગમ નહી ધર્મ; રા.
 ત્યારે પણ એ લોકનેરે, દેશે કામિત શર્મ. રા. ૩
 શકે ગિરા સાંભલિ ઇસીરે, પાસે અંબુધિ આણિ; રા.
 મૂક્યો તિહાં પશ્ચિમ દિસેરે, રાય સગર કિત ભણિ. રા. ૪
 તીરથ રક્ષા કારણેરે, મણિમય મૂર્તિ ભણેશ; રા.
 સ્વર્ણ શુક્ર પશ્ચિમ દિશેરે, તિહાં ઘૂંથાપિ નરેશ. રા. ૫
 સહુ ભનાલંચ ભનતણારે, પાહણુ રૂપ કરાય; રા.
 શકે કહે ચક્રી ભાણીરે, કંચણુ મૂર્તિ ભરાય. રા. ૬
 સુભદ્રાખ્ય શિખરે કયેરે, અભુત નાથ પ્રાસાદ; રા.
 રૂપ્યતણા મૂરતિ ત્યારે, કંચણુમય આદહાદ. રા. ૭
 ચાત્રવાન પ્રભુ ગણધરેરે, કીધ પ્રતિષ્ઠા સાર; રા.
 શ્રાવક સુર ચક્રી કરીરે, પૂજા બહુ વિસ્તાર. રા. ૮
 એમ શત્રુજય તીર્થનેરે, સગર કરી ઉદ્ધાર; રા.
 જૈનત શ્રંગ પ્રતે ચલ્યોરે, સુર નર બહુ પરિવાર. રા. ૯
 અર્ધ પ્રભાસ લીરથ નમ્યારે, ચંદ્રપ્રભ ભનરાય; રા.
 ઇંદ્ર વિમાને યેજીનેરે, રાજા રૈવત નાય. રા. ૧૦

(ગિરનાર યાત્રા.)

- કેઇ તીન પ્રહક્ષિણારે, રૈવત ગિરિનેયરાય; રા.
 લેઈ ગજ પદ કુંડથીરે, જલ નિર્મલ કરી કાય. રા. ૧૧
- મૂળ રત્નતિ નતિ તિહાં કરીરે, પૂર્વપરે ચક્રેશ; રા.
 દાન દીધો બહુ ભાવસુરે, પંચ પ્રકાર વિશેષ. રા. ૧૨
- આગ્યો તિહાંથી સંઘસુરે, અરબુદ ગિરિવેભાર; રા.
 છન પૂજ્યા મુનિવર નમ્યારે, સદ્ગત કીયો અવતાર. રા. ૧૩
- રાય અયોધ્યા આવીયોરે, પાલે રાજ્ય અસેસ; રા.
 ભવ્ય છત્ર પ્રતિભોધતારે, આલ્યા અંજીત છણેશ. રા. ૧૪
- છન આગમન મુણી કરીરે, ચક્રી વંદણ કાજ; રા.
 આગ્યો બહુ પારવારધુરે, દેસણ દે' છનરાજ. રા. ૧૫
- રાજ્યરિદ્ધ સહુ કારમોરે, કારમો સહુ પરિવાર; રા.
 ધર્મ ચિંતામણી સારિયોરે, દર્શન એણે સંસાર. રા. ૧૬
- ઉત્કૃષ્ટ મુનિવરતણોરે, ધર્મ કલો ચારિત્ર; રા.
 ચારિત્રથી શિવ મુખ લહેરે, પાલે જેહુ પરિત્ર. રા. ૧૭
- સાંભલિ પ્રભુની દેશનારે, પામ્યો નૃપ વૈરાગ્ય; રા.
 પાય નંમી કરે પ્રાથનારે, દો ચારિત્ર વીતરાગ. રા. ૧૮
- કુમારે ભગીરથેન તહેરે, કેઈ રાજ્ય ભંડાર; રા.
 નૃપ સહસ્રમુ' છન કહેરે, દીધો સંયમ ભાર. રા. ૧૯
- પ્રભુ થાસે સીખ્યો સહુરે, મુનિઆચાર વિચાર; રા.
 ચરણ નમી લેઈ આગન્યારે, મુનિવર (મહીયલ)
- કીયો વિહાર. રા. ૨૦
- હવે અછત છન વિહરતારે, ગયા સમેત ગિરિંદ; રા.
 સહસ્ર સાધુમુ' સંગ્રહોરે, અણસણ ધરિ આણુંદ. રા. ૨૧
- આસાંતે ચૈત્રી પંચમીરે, ઉજ્જવલ રાંઢિણી દીસ; રા.
 ધ્યાન હૃદય શુકલ ધ્યાવતારે, શિવ પોહતા જગ
- દીસ. રા. ૨૨.

લાખ બહુતર પૂર્વનોરે, પાલી આયુ ચક્રેશ; રા.
 સમેત શિખર કેવલ લક્ષ્મીરે, પામી સુકિત નરેશ. રા. ૨૩
 અભિનંદન અનવર હવેરે, હિતશ્રી સગરો દ્વાર સતમ
 સમવસર્યા અચંદીસ; રા.

શત્રુજય ગિરિ ઉપરેરે, દેસણા છે જંગલીસ. રા. ૨૪
 એ શત્રુજય ગિરિસહુરે, પાપ હરે નિસ દેહ; રા.
 ધર્મ વિના કલિયુગ વિષેરે, શિવ સુખ આપે એહ. રા. ૨૫
 બિંબાર્યનજિન ગૃહ તણારે, કરિ લહે સુખસાર. રા.
 વ્યંતરેંદ્ર કુણી કરીરે, કીધો તીર્થેંદ્ર. રા. ૨૬
 ઇતિવ્યંતરેંદ્રોદ્ધાર અષ્ટમ:

એ ઉદ્ધાર થયો અઠમો, ચોથા ખંડ મેળવ; રા.
 હહે અનહર્ષ પૂરી થઈ, અનુપ દાલ ઇન્ધાર. (પાઠાંતર
 એ હથ. દાલ વિચાર) રા. ૨૭

સર્વગાથા. ૩૮. (૨૮૬)

ફૂલા.

હવે શ્રી અનવર આઠમો, ચંદ્રપલ જંગલીસ;
 ચંદ્રપલ ચંદ્રાંકજસુ, ચરણ નમે સુરેસ. ૧
 સંક્ષેપે તે તેહનો ચરિત, કહું સુણને સહુ કોઈ;
 પાપ ગમે ભવર તણાં, આત્મ નિમંત્ર હોઈ. ૨
 દાદ—મોતી ઘાને મહારો સાહિબા મોતી ઘોળ
 એ દેશી. ૧૨.

છદ્ધિજ જળદ્રોપ ભરતમાં, ચંદ્રાનના નગરી ધરો;
 ત્રિતમાં સાંભલો નરનારી વિચારી સાંભલો નરનારી;

સુવિચારી સુણતાં સુખકારી, શ્રી જીનવર વારતા

મન હારી; સાં.

તિહારાભર જેમ સોહે, સજ્જન કમલ વિમલ દલ મોહે સાં. ૧

મહાસેન અભિધાન મહાગદ, જીત્યા સખલ સકલ

અરિયણ દલ; સાં.

લક્ષ્મણરાયતણી પટરાણી, રૂપવંત ગુણવંત વખાણી સાં. ૨

એક દિવસ સુખ શય્યા સુતી, દીકા મોહે સુપન સપૂતી, સાં. ૩

કુમરી ઇંદ્ર કીયો જન્મોછવ, સુરી ખેલાવે રામાતેનવનવ સાં. ૪

અત્રતણી પાંચમી અંધારી, અવતરીયા, કૂંખે અવતારી. સાં. ૫

પોસ માસે અંધારી ભારસ, પ્રભુ જન્મહુઆ સગદે રસ; સાં.

અંદ્રેજવલ સરિખી પ્રભુ કાયા, અંદ્ર પ્રભ અભિધાન

સુહાયા; સાં.

સાદ્ધનુષ શતતુંગ વિરાજે, જેહનો રૂપ અનુપમ છાજે સાં. ૬

પિતૃક રાજ્ય પ્રભ સુખપાલે, અરિનારીનાં અંજન ગાલે; સાં.

પોષ કૃષ્ણ તેરસને દિવસે, સહસ્રસુ' મત લીધો જગ દીસે સાં. ૭

ત્રીજે માસ કાગણ સુદિ સપ્તમિ, કેવલજ્ઞાન પુરુષોત્તમ; સાં.

આરનિકાય તણા સુર આવે, સમવસરણ પ્રભુજીનો રથાવે સાં. ૮

જીન ઉપદેશ સુણી ગહગહતા, સુરનર નિજ ર થાનક

પેહતા; સાં.

તિહાંથી વિચર્યા ત્રિભુવનસ્વામી, શત્રુજય આગ્યા

શિવગામી. સાં. ૯

જીનવર તીન પ્રહક્ષિણા દેષ, તીર્થ બણી સુનિવર

સંઘ લેખ;

સગરાની તપથેનિધિતીરે, આદ્ધી નદી તટ શુદ્ધિર

ગંભીર. સાં. ૧૦

ચંદ્રોદ્યાન તણે એક પાસે, સમવર્થા પરિવાર ઉદાસે; સાં. ૧
 દેવે સમવસરણુ તિહાં કીધા, સુણવા ધર્મ આબ્યા
 સહુ સીધા. સાં. ૧
 શિશિપ્રભા નામે તિહાં નગરી, શશિપ્રભ રાજા સોભા
 જગરી; સાં.

ચંદ્રપ્રભા રાણી સંઘાતે, ચંદ્રાયશા મુત લેઈ સાથે. સાં. ૧
 કતવના કરિળેઠા જીન આગે, સાંભલવા ઉપદેશ સરાગે; સાં.
 પ્રભુજી ભાળે દેસણુ માંહિ, શત્રુજય તીરથ ગુણુ ગાહે. સાં. ૧
 એવે પુંડરીક ગિરિયાયા, જીન પતિ ધ્યાવે જેહ ઉમાદ્યા; સાં.
 દ્વિવિધા ધર્મચક્રી શિવ પાવે, ફિરિ સંસાર માંહિ
 નવ આવે. સાં. ૧

દેવ માંહિ જેમ જીનવર કહીએ, ધ્યાન માંહે શુકલ
 ધ્યાન મુલહીએ; સાં.

વ્રત મહે પ્રજાવ્રત અધિકારી, સર્વ ધર્મમાં ચારિત્ર બારી સાં. ૧
 તીરથમાં મુખ્ય તીરથ કહીએ, શત્રુજય દેખીગહગહીએ
 એ પાળે તો મુકિત ન લહીએ;

એ પાળે પિણિ કમ ન લહીએ. સાં. ૧

પ્રભુ ઉપદેશ સુણી મનસુધો, ચંદ્રશિખર રાજા પ્રતિયુદ્ધો સાં.
 શ્રીચંદ્રપ્રભ જીનવર પાસે, રાણી સુવ્રત લીધ ઉદાસે. સાં. ૧
 તિહાંથી જીનવર કીધો વિહારો, સાથે સાધુ તણે પરિવારો સાં.
 પોહતા રૈવત આદિક શ્રંગે, ભુમિ પવિત્ર કરી સુપ્રસંગે. સાં. ૧
 તિહાંથી વિચર્યા ત્રિભુવનસ્વામી, સમેતશિખર પહુતા
 બહુનામી; સાં.

જીન સુદિસાતમે જિન સુપ્રસીધો, ચંદ્રપ્રભ અણસણ
 તિહાં કીધો. સાં. ૧

(ચંદ્રપ્રભાસ તીર્થખ્યાતિ-)

સાદા સાત પૂર્વ લક્ષ પાદ્યો, આઉપો નિજ કુલ ઉજવાદ્યો સાં.
સર્વ સુરેશ્વર સુર ગણ આબ્યા, પ્રભુ નિર્વાણ મહોચ્છવ

ભાવ્યા. સાં. ૨૦

તિહાંથી ચંદ્રશેખર મુનિરાયા, ચંદ્રપુરી વિહરતા આબ્યા સાં.
તાસ મુત સાંભલિ ઉમાદ્યો, ચંદ્રયશા નૃપ વાંદણુ આયો. સાં. ૨૧
દીધો ઉપદેશ દયામય સારો, ધર્મ કરો થાયે નિસ્તારો; સાં.
ચંદ્રપ્રભાનવર ઇંહાં રહીયા, તિણુ એ ઉત્તમ તીરથ

ઠહીયા. સાં. ૨૨

ચંદ્રપ્રભાસાભિધ સુર ગાસ્યે, ખ્યાતિ સહુ જગ
માંહિ થાયે; સાં

પૂર્વે બાહુબલ મુત બલીયો, સોમયશા નૃપ અરિ-

બલ કલીયો. સાં. ૨૩

ઇંહાં ભાવી પ્રાસાદ કરાબ્યો, ચંદ્રપ્રભનો અધિક મુહાબ્યો; સાં.
જેહને દર્શન પાતકનાસે, ધાત અનીતિ ઉપદ્રવ ત્રાસે. સાં. ૨૪
કોણુપમાં દુર્ગંધ ન થાસે, રાધિ પડ કીટક ન દિખાસે; સાં.

પ્રભુના સમવરણની કામે, એતલા થોક ઇંહાં નવ પામે. સાં. ૨૫
ઇંહાં જે સાવધ લ્યાગ કરસે, શ્રી અનવરનો ધ્યાન ધરજે; સાં.

જે તપસ્યા ઇંહાં આવરસે, મુગતિ કામિની તેહને વહે; સાં. ૨૬

ચંદ્રયશા નૃપ એહવે સાંભલિ, મૂર્તિ ચંદ્રમણી મયજી; સાં.

ચંદ્રપ્રભ પ્રાસાદે થાપી, જેહની કીરતિ ત્રીભુવનજી; સાં. ૨૭

ચંદ્રશેખર નિજ તાત નીરંગે, મૂર્તિ કરાવી નૃપજી; સાં.

ચંદ્રપ્રભ પ્રતિમા તસુસીસે, ચંદ્ર અંક કીરતિજી; સાં. ૨૮

તાતનો સ્નાત્ર કીયો રાજેસર; અન સ્વચ્છ અદ

નૃપના ભક્ત લોકં પિતુ યાત્રા, અરચન પૂજન કરે

સનાત્રા. સાં. ૨૬

ગિરિ મહીમાં ! દેવેન્દ્ર દેખાલ્યો, અંદ્રયશા સંઘ

લેઇ ચાલ્યો; સાં.

સર્વ વિધે શત્રુજય પૂજ્યો, તતક્ષણ મોહ મહોપતિ

પૂજ્યો. સાં. ૩૦

અર્જુ આસાદ તિહાં દેખીને, કીયો ઉદ્ધારહીયે હરખીને; સાં.

હાલ એ જિનહર્ષ વખાણી, ખારમી ચોથા ખંડની બાણી. સાં. ૩૧

સર્વ ગાથા ૩૫૧. (૩૧૮)

દૂહા.

યાત્રા કરી ઘેર આવીયો, અંદ્રયશા રાજન;

સુગુરૂ પાસિનત આહર્યો, ધરિમન નિશ્ચલ ધ્યાન. ૧

એક પૂર્વ લક્ષ પાલીયો, નત ઉજલ પરિણામ.

અઘટ કર્મ ક્ષય ઘાતીયાં, પામ્યું કેવલ તામ. ૨

સોમયશા મુનિ કેવલી, બહુ યતિ પરિવાર;

ભવ્ય જીવ પ્રતિજોષતા, પુહવિ કરે વિહાર. ૩

શત્રુજય ગિરિ આવીઆ, અણુસણ કીધો ત્યાંહ;

શિવ સુખ અક્ષય પામીયો, જનમ મરણ ન જ્યાંહ. ૪

હવે જેહને વારે થયો, ગિરિ દશમે ઉદ્ધાર;

તે શ્રી શાંતિતણે કહ્યું, સરસ કથા અધિકાર. ૫

શ્રીજેણાદિક જેહના, પૂરવ ભવ સુરસાલ;

સવારથ સિદ્ધિ લોગવી, જગશુર દીન કયાલ.

ઇતિ નવમોદ્ધાર;

હાલ—ઘેર આવેજી મનમોહન ઘોટ એ દેશો. ૧૩.

હવે હથિણાઉર પુરવરે, છત વિશ્વ વિશ્વસેનરાય રાજ;
અચિરાચણી શુભવંતી, શીલે ઉજલજમુકાય રાજ. ૧
સુર રાજ હો મુણિ છનવર લાપે, વિમલાચલ
તીરથ સાર;

રાજ દશમે એહનો ઉદ્ધાર રાજ. સુ. અ.
ચૌહ સુપન યે નિરખીયા, સર્વરથ સિદ્ધથી આય; રા.
ભાદ્રવસિતિ સાતમિ દિને, માર્ઠકૂળે રદ્યા છનરાય. રા. ૨
ચઉહ સુરન રલીયામણાં, રાણી દીઠાં યેવાર;
અરિહંત અકી એ હુસે, નિશ્ચય કીધો નિધાર. સુ. ૩
પૂરણકાલ ત્રયોદશી, જેઠની અંધારી જાણિ; રા.
સુભ દિન સુભ મહૂરત ઘડી, સુત રતન જણ્યો

કુલ જાણુ. રા. ૪

જન્મોછવ પ્રભુનો કર્યો, કુમારી શકભૂશક નામ; રા.
શાંતિ થઈ સુરદેશમાં, પ્રભુનો દીધો શાંતિ નામ. રા. ૫
યૌવન વય પ્રાપ્ત થયો, ચાલીસ ધનુષ તનુ માન; રા.
તાત રાજ્ય અંગીકર્યો, સોહો તનુ સોવન વાન. રા. ૬
અઠ રતન અનુભાવથી, સાધ્યારે ભારતષટ્ ખંડ; રા.
પાલે રાજ્ય પ્રજા મુખે, વરતાવી આણુ અખંડ. રા. ૭
જયેઠ કૃષ્ણ ચૌહાસ દિને, હજાર નૃપતિ સંઘાત; રા.
ધંદ્રોછવ સંયમ ગ્રહો, છકાયતણા થયા તાત. રા. ૮
દેશ સહુ વિચરી કરી, આવ્યા ગજપુર ઉદ્યાન; રા.
યોષ શુકલ નવમી દિને, પ્રભુ પામ્યા દેવલ જ્ઞાન. રા. ૯
સુર સુર પતિ પરિવારમુ, સ્વામી શત્રુંજય પાસે; રા.
સિંહોદ્યાન સમવસ્યાં, જગ શુદ્ધ જગલીલ વિલાસે. રા. સુ. ૧૦

ઈણ અવસર કોઈ મિથ્યાત્વી, પૂર્વે પ્રાદ્ધણ થયો એક; રા.
 પુરપેઠાણ નગર વિષે, યજ્ઞ કર્તા મતિ અવિવેક. રા. સુ. ૧૧
 કોઈક મુનિતિહાં આવીયો, તે પ્રાદ્ધણ જરૂને ઠામ; રા.
 ધિગ ર ધર્મએ સુ' કહે, હિંસા દેખી મુનિ તામ. રા. સુ. ૧૨
 વચન એહવો સાંભલી, કોષે ભરીયો વિપ્ર તામ; રા.
 લકુટ ઉપાડી ધાધયો, મુનિવરને હણુના કામ. રા. સુ. ૧૩
 દ્વિજ કોધાંધ તે દોડતો, યજ્ઞથંભે ભાગ્યોસીસ; રા.
 તતક્ષિણ પ્રાણ તજ્યા તિહાં, મનમાંહિ પ્રબલ

રહી રીસ. રા. સુ. ૧૪

અંતે આરતિ ધ્યાનમાં, તે પ્રાદ્ધણ ચિંહોધાન; રા.
 બલવંત પંચાનન થયો, પુન્યે લલ્લો તીર્થ પ્રધાન. રા. સુ. ૧૫
 પ્રાણી ત્રાસ ઉપાડતો, પંચાનન મહા બલવંત; રા.
 તે વન પરિસર નિરખીયા, ભયભજનશ્રી ભગવંત. રા. સુ. ૧૬
 શાંતિનાથ દેખી કરી, કોપાલન જલીયો તેહ; રા.
 સીતોપપચારજવરી ખલ સામ્ય વચન પ્રજલેહ રા. સુ. ૧૭
 પુચ્છા છોટ કરી હરી, ઉપાડી હાથલ તામ, રા.
 સ્વામી હણુવા ભણી, આવ્યો તે પાપી જામ. રા. સુ. ૧૮
 કાલબ્રહ્મ મૃગપતિ થયો, અતિક્રોધ કરી નિરખિહ; રા.
 ઉંચો પૂછ ઉલાલતો, આવ્યો વલી હણુવા સીંહ. રા. સુ. ૧૯
 હુર્દર કોપ ભર્યો થકો, કાલ દેતો વારંવાર; રા.
 આગલિ કાંઈ દેખે નહી, મનમાં કરે એહ વિચાર. રા. સુ. ૨૦
 શું ખલણ કારણ દેખું નહી, ન ફલે પણ માહરી કાલ; રા.
 એ સામાન્ય પુરૂષ નહી, શાંતાતમ એહ દયાલ. રા. સુ. ૨૧

(શત્રુઞ્ય સેવાથી સિંહનું દેવલોકગમન)

વારંવાર પ્રભુ પ્રતે, જોવિ ચિંતવ તો એમ; રા.
 સંભાર્યો ભવ પાછલો, કૃત કમ' નિહાલ્યો તેમ. રા. સુ. ૨૨
 શાંત કોપ જાણી કરી, હિતકારી પ્રભુ કહે તાસ; રા.
 પૂર્વભવના પાપથી, તિર્યંચ ઉદય થયો તાસ. રા. સુ. ૨૩
 સાધુ વચન હિતનો કહ્યો, તે કીધો કોપ વિશેષ; રા.
 તેહનો ફલ તે પામીયો, મૃત પાગ્યો થયો મૃગેસ રા. સુ. ૨૪
 પામસે પ્રાણી ઘાતથી, દુર્ગતિનાં દુઃખ અછેડ; રા.
 એથા ખંડની તેરમી, છનહર્ષ ઢાલ થઈ એહ. રા. સુ. ૨૫
 સર્વ ગાથા ૩૮૨. ૩૪૭)

ફુંડા.

હયા આણિ મનમે' હવે, મ કરિસિ પ્રાણી ઘાત;
 સેવા કરિ તીરથ તણો, છનવર કહી એમ વાત. ૧
 પ્રતિજોધી મૃગપતિ બણી, દેઇ ધર્મ ઉપદેશ;
 છન કેડે હરિશાંત મન, ચાલ્યો તણ કલેશ. ૨
 સ્વામી શત્રુઞ્ય અઢયા, સિંહપ્રતે કહે તામ;
 સમતા પ્રાણી સુધની, તું રહી ઇણહીજ ઠામ. ૩
 ઇહાં રહતાં તુજને હુસે, ક્ષેત્રતણે પરિભાવ;
 સ્વર્ગતિથિએક ભવ કરો, લહિસિ મુગતિ સુભભાવ. ૪
 છન આજ્ઞા માની કરી, તિહારહ્યો મૃગરાજ.
 મૃતપામી શુભધ્યાનમે પાગ્યો સુરગતિ રાજ. ૫
 સ્વામી સુરગણ પરિવર્યા શ્રીમદ્દેવાશૃંગ
 ચોમાસુ' તિહાં કીલ્લે રહ્યો, તીરથ સુધનીરંગ. ૬
 વર્ષા ચોમાસીકરી તિહાથી કર્યો વિહાર.
 વિશ્વ બણી પ્રતિજોધતા, કરતા પર ઉપગાર. ૭
 સિંહદેવ તે સ્વર્ગથી, છનપવિત્રત તે શ્રુંગ;
 શાંતિ છનેસર દેહરો, કીયો સમૂર્તિ સુરંગ. ૮

ઢાલ—જીવહારે હરિ રાખે તિમ રહીયે. ઝો દેશી.
રાગ સોરઠા. ૧૬.

આખેરે ચરમ જીજ્ઞાસ, સુરપતિને ઝો તીરથ સહુને
ગુણકારી;
જે સેવે બહુચતને. ભા.

તેહ અમર પ્રસાદ કરાવે, સ્વર્ગતિહેતુ તણિ શ્રંગે;
નિજપ્રતિમાન્વિતશ્રી શાંતિ જીજ્ઞાસની, સેવકરે
મન રંગે. ભા. ૧

પાશ્વિમ મુખ તે જીનવરગૃહથી, પંચ ધનુષ પરમાણિ;
કેણુ ઇશાને યક્ષ વિરાજે, ચિંતામણિ ઘેર આણિ. ભા. ૨
કેહિહેવ તિણિ શ્રંગ, અધિષ્ઠિત સોલમ જીનને સેવે;
કરે આરાધન જે જીનવરનો, વંછિતકલ તમુદેવે. ભા. ૩
સિંહદેવ જીનપૂજકારી, ચવીમાનવભવ પામી;
વરત લેઇ શત્રુજય ગિરિવર, હુઉસિવપુર ગામી. ભા. ૪
અનુક્રમે વિચરંતા પ્રભુ આવ્યા, ગજપુર નયર ઉદ્યાને;
સુત ચક્રધર વાંદણુને આવ્યો, જીન કહે ધર્મસ્વ ભાને. ભા. ૫
શીલ શત્રુજય સમતા સમકિત, કરૂણા હમ સંઘેશો;
સંઘ ભક્તિ જીનવરની પૂજા, તવ મુગતિનરેશો. ભા. ૬
રાયણ ચૈત્ય વૃક્ષ અનોપમ, વિમલાચલગિરિ રાયા;
તાસ સંઘવી તીન જગતમાં, ઝો દુઃપ્રાપ્ય કહાયા. ભા. ૭
સાંભલિ શત્રુજય મહીમા, રાજા યાત્રા કરેવા;
ચાલ્યો સંઘ સહિત સોરઠમાં, આવ્યો લાભ ગહેવા. ભા. ૮
જેઠ નગરનો તિહાં રાજેસર, કલાપ્રિય અભિધાને;
વૈરી રાજ્ય પડાવ્યો તેહનો, આવી કહે રાજાને. ભા. ૯

મણિપ્રિય વિદ્યાધરનો મુત હું, ખેટ નગરનો સ્વામી;
 માહરું નામ કલાપ્રિય વૈરી, રાજ્ય લીધો જયપામી. ભા. ૧૦
 ગિરિ વૈતાલ્યે આલ્યો રાજન, તાહરે ભલ અરિલપી,
 રાજ્ય લહું તાહરે સુપસાચે, તાહરી કીર્તિ દીપી. ભા. ૧૧
 ખેસીસિ વિમાને વિદ્યાધરમુ, ખેટપુર નગર સિધાયા;
 ખેચર અરિલપી કલાપ્રિય, રાજ્ય સામ્રાજ્યે ભાયા. ભા. ૧૨
 કલાપ્રિય ખેચર નિજ ભગિની, શુભમાલા ઇષ્ટ નામે;
 રૂપે જેણી હરાવી અમરી, પરણાવી નિજ ગામે. ભા. ૧૩
 બીજી પણ નૃપ રૂપ નિહાલી, વિદ્યાધર અંગજતા;
 પરણાવી ચક્રધર રાજને, હાં તિહાં ભાગ્ય વિખ્યાતા. ભા. ૧૪
 રચિત વિમાન કલાપ્રિય ખેચર, ખેસી સદ્ભત્ર રાજ;
 આલ્યા નિહાંથી સોરઠ સનમુખ, સાથે ખેચર જન્મ. ભા. ૧૫
 માર્ગે દેખી વન રલીયાલો, યુગાદિસ ગૃહ માંહે;
 રાય વિમાન થકી ઉતરીયો, પૂજ્યા પ્રભુ ઉમાંહે; ભા. ૧૬
 રાજા જીન પ્રાસાદ નિહાલે, ગોખે ખેડો દીડી.
 રૂપ અનોપમ વાનરી નારી, નયણે લાગી મીઠી. ભા. ૧૭
 મુંદર નારિ વાનરી કીસે, જેટલે કરમું કરસે;
 તુરત થઈ કયા દિવ્ય રૂપે, વિસ્મય લહી મન હરસે. ભા. ૧૮
 જેતલે રાય ખોલાવે તેહને; તેટલે તમુ રખવાલા;
 ઉભય વિદ્યાધર આગલે આવી, ભાષે વચન રસાલા. ભા. ૧૯
 વિસ્મય મનમાં મ ધરે રાજ, રૂપ વિપર્યય દેખી;
 અમતકારકથા તું સાંભલિ, પામિસિહર્ષ વિસેસે. ભા. ૨૦
 એહવો સુષ્ટિ તિહાંખેડો રાજ, ખે માહિ એક પથપે
 વૈતાલ્ય ગિરિની ઉત્તર સેણિ અમે રહું ખેડૂ સંપે. ભા. ૨૧

રૂપવંતી એ માહરી દુહિતા, શૃંગાર સુંદરી નામે;
 દેવ કન્યા અપ્સરા સરીખી, અનુક્રમે યોવન પામે. ભા. ૨૨
 એક દિવસ ઉઘાને રમવા, સખી સહિત મધુ માસે;
 ગઇ વસંત નિહાલણ સોભા, દયે ફલ કુલ વિલાસે. ભા. ૨૩
 અક્રેશ્વરી તે વનની દેવી, કન્યા અપલ નિહાલી;
 દીધ આપ તેહને દેવી, આ વાનરી તું ખાંલી. ભા. ૨૪
 દેવ વચન અન્યથા નવિથાયે, એ થઇ તેહવે રૂપે;
 થઇ અનહર્ષા ઢાલ ચૈદમી, ચોથે અંડ અંનૂપે. ભા. ૨૫
 સર્વ ગાથા, ૪૧૫. (૩૮૦)

દુહા

પાએ લાગી ખીહતો, કીધ વીનતી તાત;
 માય અનુગ્રહ કહિ હુસે, કૃપા કરી મુજ ભાસ. ૧
 શાંતિપુત્ર દેવી કહે, અક્રપર નામે રાય,
 તેહને હાથે ફરસતાં, થાસે માનવં કાય. ૨
 તેહિજ તુજને પરણસે, થાઇસ તેહની નાર;
 એહવો કુણિ હુપિત થઇ, દેવિ ગઇ તિણિવાર. ૩
 ઇણિ વનમાં નિસિદ્ધિન રહે, એહને શાગ્ય સુયોગ;
 થયો તુમારો આગમન, યુગતો મિલીયો યોગ. ૪
 મત્યંદાન દીધો તુમે, લીધી એહને ભોલ;
 એ કન્યા પરણા હવે, ખરો કરો તે ભોલ. ૫
 માની તાસ અવ્યર્થના, પરણી કન્યા રાય;
 સમે વનશ્રી ભેવતો, સાથે નારી થાય. ૬
 તાપસ તિહાં નિહાલીયા આશ્રમ-સરવર તીર;
 સંપંકરતો ધરતા જટા, દુર્ગલ ભાસ સરીર. ૭

(તાપસોને યોધ તેઓનું શત્રુંજયગમન.)

જાણ્યો નર પતિ લક્ષણે, દીધો આદરમાન;
દેખી તેહની ચોચતા, પૂછે હવે રાજન. ૮

ઢાલ—કેકેઈ જાર લાધો એ દેશી. ૧૫.

તુમે કુણુ મત પલો દેહવો, સુ' ધ્યાવો છો તુમે ધ્યાનરે;
રાજા એમ પૂછે, તે તાપસને હિત કારણે, મીઠિવ

ચણુ દેઈ માનરે. રા. ૧

ચારે તે લાષે રાયને, દહાવય અમને જાણિરે; રા.

તાપસ અમે અનલખુ' નહી, કંદમૂલ લક્ષણુકરૂં આણિરે. રા. ૨

ધ્યાઈ શ્રી રૂપલ લક્ષી અમે, પહેરૂં તન વલ્લલ વાસરે;

પ્રદાયર્થ પાહુ' સદા, ભૂમંદલ શયન નિવાસરે. રા. ૩

અકધર લાષે એમ સાંભલી, હાહા વચ્ચા તુમે દેવરે; રા.

ધર્મતણી બુદ્ધે તુમે, મિથ્યાત્વે મોહ્યા હેવરે. રા. ૪

નિ સંગ થઈ પ્રદા મત ધરો, તપ જપ ખપ કરો

અપ્રમાદરે; રા.

રિપલ દેવ સમરો તુમે, તોકિમરત થયા અખાદરે. રા. ૫

આવીસ અલક્ષ ન ખાઈવા, અનંત કાય બત્રીસરે; રા.

ધર્મી એ ટાલે સર્વથા, એમ લાષે શ્રી જગદીસરે. રા. ૬

સોગરોગ દ્રાગિદ્રતા, જાત હીણુ અનાણુ સંજોઈરે; રા.

હુઃખનરક તણાં અતિ આકરાં, એ લક્ષણુ કરતાં હોઈરે. રા. ૭

જાણીને શ્રીશુનવર કહ્યા, જેછડે પંદિત લોચરે; રા.

નિપાપ થઈ નિર્વૃત્તિ લહે, એમ કહે શુનવર સહુ

હોઈરે. રા. ૮

ચક્ર ધરનાં વચન સુણી કરી, સગલાહિ તાપસ લેઈરે; રા.

સંવિગ્ન થયા અમલણી, તે માર્ગ દિખાવ્યો એઈરે. રા. ૯

મિથ્યાત્વમાંહિં પડીયા અમે, નિજજન્મ એતલો કાલરે;
 ચિંતામણિ અંધતણી પરે, ફેગટ ગમીયું ભૂપાલરે. રા. ૧૦
 ભૂપતિ ભાપે સમજ્યા હવે, તો મનમાં ન કરો ખેદરે; રા.
 સુજ સાથે આવ્યો રિષભજી, નમવા મન ધરિ ઉમેદરે. રા. ૧૧
 એહવું કહી રાજા તેહને, ચાલ્યા નિજખેસીવમાનરે; રા.
 જીહાં સંઘ અછે આવે તિહાં, વિદ્યાધર કરતા ગાનરે. રા. ૧૨
 વધૂ સહિત નૃપ આવતો, દેખી હુધ્યાં નર નારિરે; રા.
 વાળ્યાં વાજીંત્ર ઉમેદના, ઉત્તરીયાં સંઘ મોજારિરે. રા. ૧૩
 તે તાપસ પણ કેડે થકો, આવ્યા નૃપ દર્શિત મગરે; રા.
 રાજા સન માન્યા અતિ ઘણું, પોહતા તીરથ મહાભાગરે. રા. ૧૪
 તીરથ સંઘ પૂજા નૃપ કરી, ચડીયા પંડરીક ગિરિંદરે; રા.
 વિધિસું પૂજા કીધી સહૂ, જેમ કીધી ભરત નરિંદરે; રા. ૧૫
 તે સંઘ દેવ પરતક્ષ થઈ, ભાપે નૃપતિને તામરે; રા.
 સુજ તાત તણે સુપ્રાચથી, એ રિદ્ધિ લહી સુર ધામરે. રા. ૧૬
 તિયંચતણે ભવ અતિ ક્રમી, બહુ ભવનોદાતા જેહરે; રા.
 પામી મેં પદવી દેવની, ઇણિ તીરથનો ફલ જોહરે. રા. ૧૭
 સુજ તાત પ્રાસાદ કરાવીયે, શ્રીમદ્ દેવાલિધ શ્રંગરે; રા.
 શ્રી શાંતિશ્વર તિહાં જઈ, પૂજો સેવો મન રંગરે. રા. ૮
 નૃપ તામ વચનથી શાંતિની, બહુ ભક્તિસું પૂજા કીધરે; રા.
 સઘલા કારજ પૂરવ પરે, નિજજન્મમતણે ફલ લીધરે; રા. ૧૯
 તાપસ પણ શ્રી સિદ્ધાચલે, શ્રી વૃષભ ધ્વજ નમિ પાયરે; રા.
 જીનવરનીદીક્ષા આંદરી, કેવલી પાસે તિણિ ઠાયરે. રા. ૨૦
 ઉત્તર સ્વર્ગ ગિરિથી હેઠલે, એક યોજન ભૂમિ પ્રમાણરે; રા.
 તે તાપસ સગલા તિહાં રહ્યા, શુરને આદેશે ભણરે. રા. ૨૧

શાંતિ કરમ ક્ષય ધાતીયાં, તિષ્ઠિ પામ્યો કેવલ નાણુરે; રા.
 અનુક્રમે સગલા સીધા તિહાં, પામ્યો અવિચલ મુખઠાણુરે. રા. ૨૨
 અહાંતે તાપસ સહુ સિદ્ધ થયાં, તાપસ ગિરિનામ હોઈરે; રા. ૨૩
 એ તીરથ તુજ પૂર્વજતણુ, આસાદ અરણ્ય થયા બેઠરે; રા. ૨૪
 તું યોગ્ય અછે કરવાં બણી, અને અમળ તું ઉદ્ધારરે; રા.
 દ્રઢ આસાદ કરાવોયા, રાજ અકધર તિષ્ઠિ વારરે; રા. ૨૫
 ધીજ પશુશ્રંગે કર્યાં, આસાદ પૂરવપરિ રાયરે; રા.
 એંદ્ર પ્રભાસા તીરથનાં, ગિરિનાર ઉદ્ધાર કરાયરે; રા. ૨૬
 સમ્મેત શિખર આદિક વિષે, યાત્રા દોધી ધરિ ભત્તિરે; રા.
 હથિણાઉરપુર આવીઆ, ઉછવમ્મ પુહવત્તિરે; રા. ૨૭
 લક્ષ્મણા આયું પૂરો કરી, સોલમ શ્રી શાંતિ અણુદરે; રા.
 નવસે મુનિવર સાથે કરી, ચઢીઆ સમિત ગિરિંદરે, રા. ૨૮
 વૈશાખ કૃષ્ણ-તેરસ દિને, મુગતે પોહતા જગદીસ રે; રા. ૨૯
 ચિરપાલી વાળ્ય મુગુરુકને, ચારિત્ર લીધો અવનીસરે, રા. ૩૦
 હંશ સહસ્રવૃત પાલીઓ, પામ્યો મુનિ કેવલ જ્ઞાનરે, રા.
 સમ્મેત સિખર મુગતે ગયા, અકધર પ્રેરતા શુભ ધ્યાનરે; રા. ૩૧
 એ ચોથો ખંડ પૂરો થયો, એંહની થઈ પનરે (ચઉદશ) ઠાંલરે, રા.
 ગાર્થ અઠાવીશ ચારસે, શિવ હર્ષ-કહે મુવિશાલરે ૩૦
 હૈતિ વશ્વમીચારઃ હૈતિશ્રી જિન હર્ષ વિરચિત મહા તીર્થશ્રી
 શત્રુજય મહાત્મ્ય ચતુષ્પદાં શ્રી અનિત્તસ્વાસી શ્રી સંગરશ્રી શાંતિ-
 જિનચક્ર ધરાદિ મહાપુરુષ, તીર્થોચ્ચાર વર્ણનો નામ, ત્રતુર્થેચ્છંદ
 સંપૂર્ણ ૩૧૧

સર્વગાથા, ૪૫૩. (૪૨૮)

કુહા:

શ્રી યુગાદિભનવરતણા, પદ પંકજ પ્રણમેવ;
 પંચમ ખંડ વખાણુસું, ગિરિવર મહિમા હેવ. ૧
 ઇક્ષ્વાકુ વંશી નરરતન, તેહતણા અવદાત;
 શત્રુજયની પણ કહું, સાંભલિ સુરપતિ વાત. ૨
 શ્રી સુનિસુવત ભનતણે, તીર્થે હુવા જેહ;
 સખમણુ રામ રાવણુ તણે, ચરિત્ર પ્રકાસું તેહ, ૩
 ઠાણ—વાંગરીયાની દેશી.

આદિત્ય વશાના વંશસાં રે, રાજા થયા અનેક રે.
 શુણુ ભંડીયા પછે અયોધ્યાને વિશે રે, વિજય રાવ
 થયો એક રે. શુ. ૧

ઈણુ તીરથને આદરીયા, તે તો ભવ સમચરથી તરીયા
 તે તો સુગતિ મહેંદી વરીયા, હરિયા રે હરિયા.
 ભવદુઃખ જેક રે. શુ. ૨

વજ્રખાહું પુરંદરે રે, હિમચુલા કુખે જાતરે;
 આલ પુત્ર સંચમ ગજારે, શુર પાસે શુણુ માત રે શુ. ૩
 રાજ્ય પુરંદરને દીયો રે, વિજય ગ્રંથો મત ભારં રે;
 ચારિત્ર પાલી ઉજલો રે, લલા સુગતિ સુરસારે શુ. ૪
 કીર્તિ ધર પુરંદર તણે રે, સુંકેશલ સુત તાસરે; શુ.
 ગંધર્વતી સી મૂંડીને રે, સંચમે ગ્રંથો ઉલાસરે. શુ. ૫
 માયે મહાંદેવી તેહનીરે, સુધ વનવાધણી હોંધરે શુ.
 પતિ સુત સાધુ વિદારીયારે, પૂવ કોપથી નોંધરે; શુ. ૬

હિરણ્ય ગર્ભ થયો તેહનોરે, નદુષ નામ સુત તાસરે; શુ.
 સોદાસ સુત તેહનો થયોરે, રક્ષસજીમ નરપદ્મ આસરે. શુ. ૭
 તેહને કાઢી સુત બાણીરે, રાજ્ય દીધો સમુદાયરે; શુ.
 પ્રજા ન માને તેહનેરે, જે હોઈ અન્યાઈ રાયરે; શુ. ૮
 ધર્મ સુણી સુનિવર કનેરે, સદંથી થયો સોદાસરે; શુ.
 મહાપુરે રાજા થયોરે; મરણ લક્ષો નૃપ તાસરે. શુ. ૯
 સોદાસે સિંહરથ બાણી રે, જીપી રાજ્ય બિંદૂરરે; શુ.
 તેહને દેઈ ચારિત્ર દીધોરે, ગુરૂ પાસે સુવિનેયરે, શુ. ૧૦
 પુત્ર થયો સિંહરથ તણોરે; પાટે પ્રહારથ રાયરે; શુ.
 અતુર્મુખ હેમરથ તેહનારે, શતરથ ધ્રુનામ
 કહાયરે. શુ. ૧૧

વલી ઉદય પૃથુરાજવીરે. ચારિરથ ઇંદુરથ
 બાણીરે; શુ.
 આદિત્યરથ નૃપ તેહનેરે, માંધાતુ વીરસેન
 રાણુરે. શુ. ૧૨

પ્રતિમન્થુ રાજા તેહનોરે, પદ્મ બંધુ મહારાયરે; શુ.
 રવિમન્થુ નૃપ તેહનો થયોરે, વસંત તિલક જસ ગાયરે શુ. ૧૩
 કુબેરદત્ત કુંધ રાજવી, શરભદ્રિરદ રાજનરે; શુ.
 સિંહદશન સુત તેહનોરે, હિરણ્યકશિપુ કુલ
 બાણુરે; શુ. ૧૪

પુન્ડરિક લંકુચ્યો વલીરે; તામ્રસુત ન રદુ રાયરે; શુ.
 શોભ ગયો નૃપ-કેટલારે, કેંઈક સ્વર્ગે બાયરે; શુ. ૧૫
 તેહને પાટે અજ થયો રે, સાહેતપત્તન રાયરે; શુ.
 કીધી પૃથ્વી અનુભીરે, જેહનો સુજસ ગવાયરે; શુ. ૧૬

સંધલી દિશિ જતી જલેરે; પ્રાગ લવ કર્મ
 સંયોગરે, શુ.
 કાયામાંહિ ઉપના, સત્તાતરસો રાગરે, શુ. ૧૭
 રાગાંતે તે પીડિયોરે, અંત પુરુષાકારે; શુ.
 ધરાનાથ સહુ સાધીયારે, સહુ મનાવી હારરે, શુ. ૧૮
 ભૂપતિ સઘલા આક્રમ્યારે, સાધ્યા દેશ ત્રિખંડરે, શુ.
 અનુક્રમે સોરઠ આવાંયોરે, વરતી આણુ અખંડરે, શુ. ૧૯
 શત્રુજય તીરથ નમીરે, જનવર લાવ અપારરે, શુ;
 નિજ પંતનં ફિરિ આવીયોરે; ઉજ્જવ થયા અપારરે, શુ, ૨૦
 રતનસાર ધીણુ અવસરેરે, સાંધાંત્રિક સિરતાંજરે, શુ.
 વારિધિ વહાણુ પૂરીયોરે, માલ ઉધાંવણુ કાજરે; શુ. ૨૧
 સુભ અનિલવસિ, ચાલતોરે, લાંબો સત્તર પુરરે, શુ. ૨૨
 જન જલિત આશા, યધરે, હીઠો શૈલ હુબુર રે, શુ. ૨૩
 કર્મ સંયોગે આલીયોરે; અગ્નિ ખુણુનો વાયરે, શુ.
 અંબુજ ચિહ્ન દિશિ વિસ્તર્યો, ગાંજીવી અહુ યાયરે, શુ. ૨૪
 હંદુકની પરે ઉજલેરે; ન રહે માલિમ હાથરે, શુ.
 કષ્ટ સંકલ એ ઉપનોરે, ચિતે વાહણુ નાથરે; શુ. ૨૫
 વિત્તલભે લોભે કરીરે મેં વિમુક્તારી લોકરે, શુ.
 અંબુધિસાલી મહાલીયોરે; મેં હુણુ દિ દેહરે; શુ. ૨૬
 પોતનલાજે જેતલેરે, જનનો ક્ષય તવ યાયરે, શુ.

પડું સમુદ્રમાં તેતલેરે, દુખ દીઠા નવ જાયરે શુ. ૨૬
 જોહવું ચિંતવો તે ચંદારે, ઝોઠા વાહણ પ્રાંતરે, શુ.
 નભવાણી થઈ તેતલેરે, ભાંજવા બયબ્રાંતરે, શુ. ૨૭
 પાંચમા ખંડતણી થઈરે, જોટલે પહેલી ઠાલરે, શુ.
 નેરનારી સુણને સહુરે, કહે ભંનંદુર્ગ રસાલરે, શુ. ૨૮
 સર્વ ગાથા, ૩૧

કુહા

સમુદ્રમાંહિ પડવાતણો, સાહસ મ કરિ સુખણ; . .
 જોહદશામે તુજ લણો, ધીધી સુણી સુજ વાણી. ૧
 ઇહાં સમુદ્રમાંહિયે છે, સૂરદ્રુમ સંપુટમાંહિ,
 પ્રતિમા પાર્શ્વનાથની, ભાવિ નિર્મલ તાંહી. ૨
 ધરણે પૂજ્યા પૂર્વે, દાખ વરસ સુપ્રમાણ;
 કુખેરે પૂજી પછી, પટ શત વર્ષ સુખણ ૩
 ત્યાર પછે વરૂણે ગ્રહી, અદ્ભૂત પ્રતિમા જોહ;
 સાત દાખ પુણ તેણે, વર્ષ સહસ્ર ધરેહ. ૪
 હવે રાજા અજયપાલને, ભાગ્યે ઇહાં આવેહ;
 પ્રતિમા કાઢી તેહને, આપો જઈ કુશલેહ. ૫
 સગલી દિશિણી કરી, આગ્યે પત્તન તેહ;
 રોગે પીડયો છે ઘણું, તેહને જઈ દો જોહ. ૬
 પાર્શ્વનાથ પ્રતિમાતણી; સેવા કરે સદીવ;
 પ્રત્યક્ષ સુરી પદમાવતી, કામીત દીયે અતીવ ૭
 જોહવી નભ વાણી સુણી, રત્ન સાર સુવિચાર .
 નાવિક પ્રતિમા કારણે. ઘાત્યા જલધી મહાર. ૮

ઠાલ—શ્રી ચંદ્ર પ્રભું પ્રાલહિતે, 'એહની.૨.'

સંપુટ તુરતલેઈ કરીરે, એવતાણી પરિ તામરે;
 વાહણમાં લેઈ ધયેરે, પુરણ વંછીત કામરે. સં. ૧
 મેઘ પટલ મિલીયા હુતારે, નૅટ થયા તતકાલરે,
 હારિદ્રરંગતાણી પરેરે, ખલ મૈત્રી તુણ જાલરે. સં. ૨
 વાય વસે વાહણ સુખેરે, સાકેત પ-તન આયરે,
 એકનર નૃપ અજય પાલનેરે, દીધ વધાઈ જાયરે. સં. ૩
 પાર્શ્વનાથ આબ્યા સુણીરે, ઉત્પુલ્લ લોચન રાયરે,
 તુરત તુરંગ ચઢી કરીરે, આબ્યો પ્રભુને પાયરે. સં. ૪
 સંપુટ બેડી માંહિથીરે, લોકે લીધી તામરે,
 કરિ મહોત્સવ અતિ ઘણેરે, કરતા પ્રભુશુણ આમરે, સં. ૫
 વાણંત્ર બહુપરિવાજતારે, દેતાં દાન અપારરે
 ધવલ મંગલ ગાઈજતાંરે, કરતાં જય જયકારરે. સં. ૬
 પ્રભુ આગલિ ઉખેવતાંરે, કપૂંરાશુર ધુપરે.
 નગર પ્રવેશ કરાવિયેરે, તે પ્રભુ સંપુટ ભુપરે. સં. ૭
 રત્ન સિંહાસન ઉપરેરે, થાપી રાજા તામરે,
 સંપુટની પુજા કરીરે, ઉઘાડ્યો નૃપ જામરે, સં. ૮
 ક્ષણિતાણા ક્ષણ મરતકેરે, રત્ન કિરણની જયોતરે,
 છત્ર ત્રય સિર સોહતારે, દશદિશિ કરે ઉઘોતરે, સં. ૯
 પદ્માસન બેઠા થકારે, બેઠિશિ આમર આહરે,
 અરણી પતિ સેવા કરેરે, સિંહાસન બે ઠાહરે. સં. ૧૦
 નવ ગ્રહ પ્રભુ ચરણે રહ્યારે, હૃદય સોઢે શ્રીવત્સરે;
 ચર્ચાચરણે ચોરતારે, ચંદ્ર પતિયા દેવકેરે. સં. ૧૧

સુરતર કુસુમ માલાં ગલેરે, સુકુટ વિરાજે શિસરે,
 પેટીમાંહિ પેખીઆરે, પાર્શ્વનાથ જગદ્દીસરે. સં. ૧૨
 ચરમ પ્રમોદ હિયે ધરીરે, ફરસી ભુમિ પંચાંગરે;
 રાજ પ્રભુ ચરણે નમ્યોરે, આણી મન ઉછરંગરે. સં. ૧૩
 સીંચી આનંદામૃતેરે, રોગ ઉરગ વિષ ઝાલરે,
 નાહી નૃપના દેહથીરે, તોષ થયો તત્કલરે. સં,
 અર્ચિ અર્ચા ભક્તિમુરે, થાપી નૃપ નીજ ગેહરે;
 રતન સારસુ બેસીનેરે, લોજન કર્યા સરનેહરે. સં. ૧૪
 પાર્શ્વનાથ પુજા થકીરે, નૃપના ક્ષય ગયા રોગરે;
 નગર ઉપદ્રવ સહુ ટલ્યારે, સહુને સુખ સંયોગરે સં. ૧૬
 નિજ નામે રાજ તહારે, અજય ગ્રામ ધણુ નામરે;
 થાપી પાર્શ્વ લુણકનેરે, કીધો પ્રાસાદ સુઠામરે. સં. ૧૭
 પાર્શ્વનાથ માસન બાણીરે, રાય કીયા હસ ગ્રામરે,
 ગ્રામ એક અચક બાણીરે, દેઈ રાખ્યો તામરે, સં. ૧૮
 પોતે રાય પુજા કરેરે, અનવરની ત્રણ કાલરે;
 તાસ પ્રભાવે રાયનેરે, લક્ષ્મી વૃદ્ધિ વિશાલરે; સં. ૧૯
 હવે સોરઠ નૃપ કુલ તણાંરે, ગિરિ દુર્ગપુરથી
 આધરે,

વજ્ર પાણી ગોત્રી બાણીરે, મિલીયો ઘણો ઉછાહિરે. સં ૨૦
 અજય પણુ જહુ પ્રીતમુરે, જહુ દેશાદિક કાનરે;
 માન્યો ગોત્રીને ઘણુરે, રક્ષક તીરથ થાયરે, સં. ૨૧
 વજ્ર પાણિ આગ્રહ કરીરે, રઘુનંદન લેઈ સાથરે;
 શ્રી ગિરીનારે આવીયારે, નમવા શ્રી નેમિ નાથરે. સં ૨૨

અજય અજય પુર આવીયોરે, પૂજીનેમિજીણુંદરે;
 પાન્ધુ' જીજીવર પુજીયારે, પામ્યો પરમાણુંદરે. સં. ૨૩
 હવે કોઈકજ્ઞાનીયતિરે, જીજી વાંદજીને કાજરે.
 આજ્યો તિહાં વાંદી કરીરે, પુજે મહાત્મ્ય રાજરે; સં. ૨૪
 અતિશય મહિમા એકુનીરે, ભાષુ' મુજ મુનિરાયરે.
 જીજી પાંચમા ખંડનીરે, ઢાલ જીન હર્ષ કહાયરે. સં. ૨૫
 સર્વ ગાથા ૬૪

દુહા.

કિસો પ્રભાવ કહું તુંને; ભાષે એમ મુનિસ;
 અત્યક્ષ દ્રષ્ટ સંદેશ સો, વસ્તુવિષે અવનીસ. ૧
 ચિર પ્રજ્ઞા તાહરા, રોગ ગયા તત્કાલ;
 જાસે સહુના દેખતાં, રોગ સોગ જ'જાલ. ૨
 રક્ષ યક્ષ ઉપસર્ગ સહુ, શાકિની ભૂતવૈતાલ;
 પાન્ધુ સ્મરણથી જાંઠસે, હુસે ન મુત્યુ અકાલ. ૩
 કાલ જવર વિષ વિષધરા, સન્નિપાત પરમુખ.
 દોષ સહુ જાસે વિવ્રય, જીન સેવાથી મુખ. ૪
 વિદ્યા લક્ષ્મી મુત કલત્ર, આઘાબિલાપી જેહ.
 જગત્ર ગુરૂના ધ્યાનથી, વંછિત લહુસે તેહ. ૫
 વરસ લક્ષ સ્વર્ગાં બુધે, દેવે પૂજ્યો એહ;
 એહના દરસણથી સહી, પાતક જાયે છેહ. ૬
 એહવું કહી મુનિ - તેહને, તીરથ મહીમા સાર,
 આકાશે રૂપિ ઉત્તપત્યો, તીરથ કરંજુ વિહાર. ૭
 પદ્મ માસાવધિ તિહાં રહિ, અજય રાજ વજ પાણિ
 સિદ્ધાચલ જીન પૂજ્યાં; નિર્મલ કીધા પ્રાણ. ૮

લાલ—અલખેલારીની. ૩.

ક્ષનાત્ર પૂજાદિકે તિહાં કર્યારે લાલ, શકોછવ ધ્વજ રોપ સુવિચારે;
 જન્મ સફલ કીયો આપણો લાલ, પાપતણો કીયો લોપ સુ. ૧
 ઈંદ્ર સુણો છનવર કહેરે લાલ, શત્રુજય ગિરિ રાજ, સુ.
 ભોજે ભાવથી લેટતાં લાલ, સીજે સગલાં કાજ. સુ. ૨
 યાત્રા કરી ઘરે આવીયારે લાલ, કરિ છનોદિત ધર્મ. સુ.
 પ્રાંતેસંયમ આદ્યોરે લાલ, અજય લક્ષ્મી સુરશર્મ. સુ. ઇ. ૩
 જ્યેષ્ઠ પુત્ર થયો તેહનેરે લાલ, અનંત રથ પ્રત લીધ; સુ.
 પર પૃથ્વી કૂચે થયેરે લાલ, હશરથ રાજા કીધ. સુ. ઇ. ૪
 ચારે રાણી થઈ તેહનેરે લાલ, કૌશલ્યા ધુરિ નાર; સુ.
 કેકેઈ, સુમિત્રા રાગિણીરે લાલ, સુપ્રભા એથઈચાર. સુ. ઇ. ૫
 અન્ય દિવસ ગજ કેશરીરે લાલ, અંદ્ર સુરજ નિરખેય; સુ.
 કૌશલ્યા સુત જનમીયોરે લાલ, રામ પદમનામેય. સુ. ઇ. ૬
 ગજ સિંહ અંદ્રવારિધિસીરીરે લાલ, અગન સુરજ
 જ્યેષ્ઠાત; સુ.
 સુમિત્રાએ લક્ષ્મણ જણ્યોરે લાલ, નારાયણ સુવિચાર, સુ. ઇ. ૭
 સુભ સુપને સૂચિત જણ્યારે લાલ; ભરત કેકેઈ નાર; સુ.
 સુપ્રભા રાણી જનમીયોરે લાલ, શત્રુઘન નામ કુમાર. સુ. ઇ. ૮
 વિદ્યા વિનય કલા ધરારે લાલ, ચારે સુત સુકુમાલ; સુ.
 ધર્મતથાં અંગની પરેરે લાલ, પુત્ર સોહે ભૂપાલ સુ. ઇ. ૯
 પદમ નારાયણ માં યચારે લાલ, માંહોમાંહિ સનેહ, સુ.
 શત્રુઘન ભારત માંહેતચારે લાલ; છત્ર એક દોઈ દેહ. સુ. ઇ. ૧૦
 હવેવાસવ કેતુ રાગિનીરે લાલ, વિપુલા કુક્ષિ ઉતપન્ન સુ.
 હરિ વંશી મિથિલા ઘણીરે લાલ, જનકાનિધ રાજન. સુ. ઇ. ૧૧

નારિ વિદેહા તેહનીરે લાલ, સુંદર સુપન નિહાલિ; સુ.
 પુત્ર સુતા જોડે જણ્યારે લાલ, જ્યોતિવંત સુકુમાલી. સુ. ઇ. ૧૨
 પિંગલ સુર સૌધમનોરે લાલ, પુરવ વૈર વસેણ. સુ.
 તત્ક્ષણ પુત્ર હર્યો તિણેરે લાલ, વૈર ન કીજે કેણ. સુ. ઇ. ૧૩
 વલિ કરૂણા મન ઉપનીરે લાલ, આભુષણ પહિરાઈ; સુ.
 વૈતાલય વનમાંમૂકીયોરે લાલ, પુન્ય તણે સુપસાય. સુ. ઇ. ૧૪
 સ્વામી રથનુપૂર તણોરે લાલ, ખેચર ચંદ્રગતિ નામ; સુ.
 પુષ્પવંતી નિજનારિનિરે લાલ, પામી આણી દેતામ. સુ. ઇ. ૧૫
 પુત્ર જનમ થયો રાયનેરે લાલ, ઉદ્ધોષણા પુરીદીધ; સુ.
 લામડલ ખોલાવીઓરે લાલ, નામ કુમર સુપ્રસિધ્ધ. સુ. ઇ. ૧૬
 ચંદ્ર ગતિ ખેચર બાલનેરે લાલ, લાલે પાલે અત્યંત; સુ.
 પુષ્પવતિ હરખી ઘણુરે લાલ, અનુક્રમે વૃદ્ધિ લહંત. સુ. ઇ. ૧૭
 હવે જનક પુત્રનેરે લાલ, જોયો પણ નવિ લાધિ; સુ.
 સીતા નામે પુત્રી તણોરે લાલ, દીધો શોક સમાધિ. સુ. ઇ. ૧૮
 દેખી સંપુર્ણ ચોવનારે લાલ, પુત્રી થઈ વર જોગ; સુ.
 વરચિંતા સાચર પડ્યોરે લાલ, સ્વયંવર ખેડી પ્રયોગ. સુ. ઇ. ૧૯
 ઈણુ અવસરે મ્લેછરાજવીરે લાલ, માતંગાદિક ભૂરિ; સુ.
 જનક રાયને ઉપદ્રવેરે લાલ, ક્રોધ કરી ભરપૂર. સુ. ઇ. ૨૦
 જણાંચો દશરથ રાયનેરે લાલ, દૂત સુખે વિરતંત; સુ.
 રામ નિષેધી તાતનેરે લાલ, પોતે ગયો તુરંત. સુ. ઇ. ૨૧
 રામ સંગ્રામકીયોતિહારે લાલ, નાઠા મ્લેચ્છ રાજન; સુ.
 તિમિર નિકર તિહાં કિમ રહેરે લાલ, તિહાં જલ

જનકરાય ખુસી થયારે લાલ, પુરમાં આણ્યો રામ; સુ.
 પુત્રી દેવા વાંછતોરે લાલ, દેખી વર અંબિરામ. સુ. ઈ. ૨૩
 તિહાં કિણિ આન્યો એતલેરે લાલ, પિંગ કેશ છત્રધાર; સુ.
 લીલણુ નારદ દેખીનેરે લાલ, સીતા સીતાં ત્યાર. સુ. ઈ. ૨૪
 પાંચમા ખંડ તણી ચઇરે લાલ, એ તો ત્રીજી ઢાલ; સુ.
 કહે જનકુર્ષ આગે હિવેરે લાલ, સુણજો બાલગોપાલ. સુ. ઈ. ૨૫
 સર્વ ગાથા, ૯૭.

કુંડા.

નાસી ઘરમાંહિ ગઇ, દાસી મિલિ તિણિ વાર;
 આલિ શિખા કાઢ્યો પરો, દેઈ સુષ્ટિ પ્રહાર. ૧
 નારદ રૂપિ કાઢ્યો ઘણું, રૂપ લખ્યો પટ સીત;
 લામંડલ પાસે જઈ, દેખાડ્યો ધરિ પ્રીત. ૨
 રૂપ નિહાલી મોહીયો, નિશદિન રહે ઉદાસ;
 ખાણા પીણાં સહુ તબ્યાં, રામતિ ગીત વિલાસ. ૩
 લામંડલના મન તણો, અંદ્રગતિ બાણી બાવ;
 લેઈ આન્યો જનકને, વિદાતણું પ્રભાવ. ૪
 પ્રીય વયણે અંદ્રગતિ કહે, સીતા દે સુત કાજ;
 તે કહે પહિલી રામને, મેં દીધી મહારાજ. ૫
 અંદ્ર ગતિ ખેચર કહે, ઇહાં જિમ આણ્યો તુંજ,
 કન્યા હરિવા તાહરિ, શકિત અછે તિમ સુજ. ૬
 પણુ અન્યાય કરૂં નહિ. કરીએ ન્યાય વિચાર.
 માહિમાંહે રક્ષ રહે, વાઘે પ્રીતિ અપાર. ૭
 વજાવતં અર્જુવાવતે, ક્ષત્રુજે દેવાધિપટ,
 સુજ સુત રામ ચઢાવસે, તે પરણશે ઇષ્ટ ૮

જનક પુરી નિજ આવીયો, કરિ એમ અંગીકાર,
 એ ધનુષ મુકયાં તિહાં, મંડપ રચ્યો વિસ્તાર. ૬
 ૮. દેશ દેશના દેશપતિ, જનક તેહાંવ્યા તાંહ,
 ખેચર ભુચર આવીયા, પાર ન કોઈ જાંહ. ૧૦
 ૯. હાલ—અલખેલો હાલી હલ ખેડે હો માહરી સદારે

સોહાગણી લાવે લાત એહુની દેશી. ૪.

સામંડલમુ આવીયો હો, ચંદ્ર ગતિ ખેચર ભુપ,
 વિદ્યાધર ખીજા ધણી, આળ્યા ર હોતિહાંરાજન કુમાર સરપ. ૧
 સીતા કુમારી રાઘવ વરે હો, સહુ જોતાં હો દશરથનો
 મુત બલવંત સી.

સીતા પાચ્યો હો લાગ્ય જોગો સરીખો કંત, લાવી
 કોઈ હોબલવંતના મટીસકંત સી. ૨
 આરે પુત્રે પરિવર્યો હો, સાથે મુલત અનેક દશ-
 રથ રાજા આવીયો;

સનમાંચ્યો હોજનકે. સહુને સુવિવેક. સી. ૩
 વલી વિશેષે આપીયો છે, રામભણી સનમાન,
 એકા સહુકો રાજવિ. સોહોર હોમંડપ જાણે દેવ
 વિમાન, સી. ૪

સુદિન દિનોદય કુવરી હો, કરી સોલહ શ્રંગાર;
 સુંદર સિખિકા ખેસીને, આવી ર હોસમણા મંડપ
 તિથિવાર. સી. ૫

બલ ઉદ્ધત ખેચર હવે હો, રાજન રાજકુમાર;
 અસમર્થ ધનુષ ગ્રહવા લાણી, મુંખનીચોહોધાંતી
 રથ લાંબ્યા અપાર. સી. ૬

- રામલીલાએ ઉઠાયાહો, સિંહાસનથી તામ;
કરગ્રહી ધનુષ ચઢાવીયો, નિકુર સ્વરહો કીધો ધુબ્યો
સહુ ગામ. સી. ૭
- કુમ્ભ વર્ષ સમે તેહને હો, કંઠ ઠવી વરમાલ;
સીતા પીતા રામસુ, સહુ પામ્યા હો મનમાં ભૂપાલ. સી. ૮
- ખીને ધનુષ ચઢાવીયો હો, લક્ષ્મણ પણ તત્કાલ;
ખેચર નિજર કન્યકા, અપ્પા દેશ [દશ] હો કીધો તેહને
સુકુમાલ. સી. ૯
- સુદિનરામ સીતાતણા હો, કીધો નૃપ વિવાહ;
ભદ્રા કનક નરેશની, પરણાવીહો ધરી ભરત ભણી ઉછાહ. સી. ૧૦
- દશરથ આંખ્યો નિજ પુરી હો, વંહુ વર પુત્ર સંઘાત;
જનક નરેશ સંતોષીયા, ખીજ પણ હો રાજા નિજ
ર પુરી જાત; સી. ૧૧
- ચારે સુત મહા વિક્રમો હો, વિનયવંત શુભવંત;
તાતોજા માથે ધરે, દશરથ નૃપ હો સુત દેખી હરખ લહંત. સી. ૧૨
- એક દીવસ જન સ્નાત્રનો હો, દશરથ રાજા નીર;
સુક્યો સુમિત્રા નારિને, કંચુકીને હો હાથે કઈ મુખ ચીર. સી. ૧૩
- ખીજ પણ રાણી ભણી હો, રાજા હાસી હાથે;
મૂક્યો શ્રીમ્મ પણે ગંઈ, તરણી જઈ હો કીધો
સહુકોને હાથે. સી. ૧૪
- શ્રીમ્મ માંખ્યો તે મૂકધંથી હો, રાણી ચંઈ ઉતાલ;
માન ભંજ ભયથી ગલે, પાસુ ઘાલ્યો હો લીલ કીધી
નહિ રસાલ. સી. ૧૫
- સ્નાત્રાંક મુજ મવ મેઠલ્યો હો, સુખ ખીસારી નાહ.
હું ગંસી ને ગૂમી સહી, નાંહીને હો માની પીક
ચોવન લાહ. સી. ૧૬

પ્રીતિ પુરૂષની કારમી, હોજે હો રંગ પતંગ;
મુહ મીઠા જુઠા હીયે, એહવાનો હો ન કરૂં હવે

સંગ પ્રસંગ; સી. ૧૭

ગલફાંસો દેખી કરી હો, ઠાસી કેલાહલ - કીમ્મ;
કુપિત સુમિત્રા બાણીને, આળ્યો ર હો રાજા શીમ્મ

પાણી અપીધ, સી. ૧૮

તેહની અવસ્થા દેખીને હો, મૂઠે ! કરે સુ' એહ;
એહવોઠહી નૃપેછેદીઆ, ગલ પાંસો હો થાપી અંકે

સુરનેહ૦ સી. ૧૯

હંચુકી આળ્યો તેતલેહો, સ્નાત્રાંસ સહિત તિવાર;
મંદ કેમ આળ્યો નૃપ કહે, વૃદ્ધ ભાવથી હો તે

કહે સાંભલી સુવિચાર. સી. ૨૦

લાલાજલ સુખે' શ્રવેહો, નયણે નીર પ્રવાહ;
શિર ક'પે પગ લહથડે, દેખીને હો તેહને ચિંતે

નરનાહ. સી. ૨૧

ઘરપડતા જેમ કોઈ હો. અર્ધાન્મૂલિત વૃક્ષ;
સમરથ ચિર કરવા બાણી, નપ થાઈ હો એ કંલે

વર રક્ષ. સી. ૨૨

જરા ન ખીડિત જેતલે હો, માહરો એહ શરીર;
અમ' કરૂં હવે તેતલે', પામુ ર હો ભવ દુઃખ

સાધરમે તીર. સી. ૨૩

રાજા ચિંતવે એહવું હો; આવી વલીઆ સ્થાન;
કેતલોઠ કાલ અતીકમી હો; અન્ય - કિમ્મસે હો

શયો વાંદજુ શુદ્ધ રાજન. સી. ૨૪

નૃપ મુનિને નમિ જેતલે હો, જેઠો મુણવા કામ;
લામ'ડલ પણુ જોટલે, આળ્યો ર વિદ્યા ધર આવૃત

લામ સી, ૨૫

જ્ઞાનવંત મુનિ ઉપદેસે હો, ધર્મ શર્મ હાતાર;
પુ'ઠરીક ગિરીવર તણો, વલી લાપે મહાતમ અતિ

વિસ્તાર. સી. ૨૬

ધર્મ તણી મુણી દેશના હો, હરખ્યા સહુ નરનારિ;
ખ'ંડ પ'ચમાની થઈ, અનહુરે હો કહી પૂરી

હાલ જો ચાર. સી. ૨૭

સર્વગાથા' ૧૩૪,

હુહો.

લામ'ડલ મુનિમુખ મુણી, બહિન બાત સંગમ.
તેં અન નમવા ચાલીયો, નહીં જાસ પ્રતિજા'ધ. ૧
લામ'ડલ ઉપદેશથી, હશરથ નૃપ હિત આણિ;
જનમ સફલ કરવા ચલ્યો, શત્રુજય શુણ આણિ' ૨
ચારે પુત્ર પરિવારમું, મ'ડલીકેન્ય અંનેક;
કાન-જ્ઞાનમું આપતો, રાજા ધરી ધિવેક. ૩
દેવાલય સાથે લીયો, અન પૂજામે કાજ
કામ કામ અન પુજતા, લાવસાયરની પાજ. ૪
શત્રુજય પહુતા કંમે, સહુ નમીયાં અન રાય;
વલી માસાદ કરાવીઆ, નિરમલ કીધી કાય. ૫
શુરની લક્ષિત પૂજા કરી, કીધુ ચર્ચાવિધ કાન;
સંધ-સહિત તીરથચકી, ઉત્તરીઓ રાજાન. ૬

ચંદ્ર પ્રભા સાભિધનયર, નવો કરાવ્યો ત્યાંહિ;
 જ્યૈત્ય મનોહર જાનકી, ચંદ્રપ્રભ થાખ્યા માંહિ. ૭
 પ્રતિષ્ઠા કરાવી પૂજ્યા, પ્રતિ લાલીયા ગુરૂચાય;
 તીરથ લણી પ્રભાવના, કીંધી ચિત્તલગાય. ૮

હાલ—નયર રતનપુર જાણીએ. ૫

ત્યાંથી નૃપ દશરથ આવિયો, યાત્રા કરવા ઉમાહે;
 ભાવીયો શ્રી ગિરિનાર પધારીયોએ, ૧
 શ્રીનેમીશ્વર પૂજ્યો, ભવરના પાતિક ધૂજ્યો,
 શુભ્યો મન મધુકર દુખ વારીયોએ. ૨
 દાનસુપાત્ર સુહાવીયો, વલી તીર્થોદ્ધાર કરાવીયો,
 ગાવિયો યાદવ પતિનો યશ તિહાંએ, ૩
 ખરટ શેલ દેખી કરી, કેકેઈ ભાવ હીયે ધરિ,
 સંચરી રામાદિક સુતસુતિહાંએ. ૪
 જ્યૈત્યનેમીશ્વર જનતણો, કર્યો હુતો રલીયામણો,
 હિત ઘણો ખરટ અસુર ઉછવ કરીએ. ૫
 ભક્તિ કરી તિહાં પ્રભુતણી, બહુ દાન દીયો અરથીભણી,
 અતિ ઘણી પ્રીતિ વિષેય મન ધરિએ. ૬
 જ્યૈત્ય દેખી તે જાનરો, આંણીભાવ હૈયે ખરો.
 સજ કરો કેકેઈ રાણી કહેએ. ૭
 પ્રદાન તિહાં વલીઆપીયો, નેમીશ્વર જનવર થાપીએ,
 કાપીએ પાતક પુન્ય પ્રબલ લહેએ. ૮
 મહાતીર્થ કર્તવ્ય કર્યા, ઉત્તમ દાન સમાચર્યા,
 નામ ધર્યા પાપ નાશન તીરથે સહુએ, ૯

ઢંકનગરી પુર પુરી, તિહાં કૌશલ્યા આહર કરી.
હિંત ધરી ચૈત્ય કીયો, સુરગિરિ જેસોચો. ૧૦
પ્રતિમા રૂપલ લુણ્હની, પ્રતિષ્ઠિત કીધ મુણિંદ
નીચ્ચંદની

થાપી શિવપુર બાએવાએ. ૧૧

સુપ્રભારાણી શુણ્ણવતો શાંતિ, ચૈત્ય કરાવ્યો સુભમતિ,
ગજગતિ બલણી સુખપાયવાએ. ૧૨

રામ કાંપીલ્ય કરાવિઓ, લખમણ વામનાય્ય
ભરાવીયો.

સુહાવીયો તુંગપ્રાસાદ રિષભાનતણોએ. ૧૩

અન્ય કુમારે સામંતે, મંડલીકે રાજન શુણ્ણવંતે હરખંતે

ભામંડલ અનગૃહ ઘંણાએ. ૧૪

સહુ તીર્થાવલી યાત્રા કરી, નૃપ અ.વ્યો મન
ઉલટ ધરી બહુપરિ;

ઉછવસુ' નિજ મંદીરેએ. ૧૫

ભવથી વિરત્યો નરપતિ, હરખાર બાવી બેઠો;

મતી સુત પ્રતી તેડાવ્યા રાજ્ય અવસરેએ. ૧૬

ફડ કપટ નિપટ ભરી, કૈકેઈ બાણી અવસર તિહાં;

આવે એ. ગમે પૂવંદત્ત વર નૃપ કને એ. ૧૭

રાજ્ય આપો સુજ સુલ ભણી, સ્વંય્યા અહિં વરસ

તણી અવગંણી;

લક્ષમણ રામચંદ્ર વને એ.

૧૮

રાય વજ્રપાત સાંભલવા લાણી, તત્ક્ષણ મૂંછિત
થયો કુઃખ આણી;

ધિગરાણી સ્વચ્છ થયો સંજ્ઞા લહીએ. ૧૬

રામજાણી નમવા બાપને, સીતા લક્ષ્મણસુ કુલ મને;

રોદને લોઠ કરે હાહારવ સહીએ. ૨૦

મસ્તક વિષુ કાયા યથા, નીશા પાખેવા મુખ તથા
દૃગ વૃથા;

જયોતિ વિના મોટી ઘણુંએ. ૨૧

ગંધ વિના કુમ્ભમાવલી, નારી પ્રીતમ વિષુ વલી,

વનથલી વૃક્ષ વિના ન મુહામણુંએ. ૨૨

સરવર જલ જેમ બાહિરો, મૂર તિ પાંખે વિના ભમ દેહરો;

તેમ હરો સૂરિજ વિષુ નલ જેહેવો એ. ૨૩

રજની ઈંદુ વિના જેસી, રામ વર્ણત પુર સોલાં તેસી;

અતિ ગ્રસી લીધો દીસે તેહવોએ. ૨૪

મન વિષુ તિષુ રાજા આવીયો, મૃત રાજ્ય

ભરતને થાપીયો,

મૃત લીધો દશરથ નૃપ મુનિવર કનેએ. ૨૫

કાંતાર નિવાસી રામજી, ગંભીર વિચિતરની લજ;

સહુ સજી ખેઠા તલી ન્યગ્રોધનેએ. ૨૬

લક્ષ્મણ રામ લાણી કહ્યો, એ ઉદ્વેગ દેશ હવે થયો.

લાય લલા કેહુનો કારણ સો ઇહાંએ. ૨૭

સરસા તરૂ અન્ન પડયા ખલે, તે વાત્રુ કરે નર ખે(એ)તલે,

આવ્યો ભલે રામ કહે જસો કિહાંએ. ૨૮

ઉદ્ધસ કારણ પૂછીયો, તે કહે સિંહ કારણ ઈહાં રાણ્યો,
અણુ લલ્લો સમકિત ધર્મ મુહામણ્યો. ૨૯

અન દેવ સાધૂ ગુરૂ વિણુ-કેદા, બીજને તમે નહી મુદા,
મત સદા પાલે ઈણુ પરિ આપણ્યો. ૩૦

તિથિ સાંભલિ એહવો મત લિયો, રાજા સીંહોદર
કેપીઓ.

બલ હીયો તે રાજા નાસી ગયોએ. ૩૧

પાંચમા ખંડનીએ પાંચમી, અનહુપ' ઠાલ સમી,
મનગમી સુણતાં મન હરપિત થયો એ. ૩૨

સર્વગાથા ૧૭૪

ફુહા.

દેશેદ્ધસ કારણ મુણી, નર લક્ષ્મણ રામ;
સીખ હીધી તે નર ભણી, મુખે રજા તિણુ કામ. ૧

એ ભાઈ કિહાં એક ગયા, નલ વાચારી મુનિ દોઈ;
અખ્યાપતિ લાભ્યા તદા, સીતા હર્ષિત હોઈ. ૨

પયમુગંધ વરસાવીયો, દેવાદરમું તામ,
પ'બીજટાયુ આબ્યા નિહાં, ગંધ લેવાને કામ. ૩

ધર્મેપિદેશ મુનિવર હીયો, ભતિસ્મરણ તાસ,
તે પ'બીને ઉપનો રહ્યો સીતાને પાસ. ૪

શ્રીઅનધર્મે શિર કરી, તે એને મુનિરાય;
શાશ્વત અનવર વાંદિલા, બ્યોમે-ઉડ્યા નાય. ૫

રાક્ષસ દ્વીપ લંકા હવે, વારે અણુતણનેસ;
ધન વાહન નામે થયો, રાક્ષસવંશ નરેસ. ૬

દ્વીપ ભીમ રાક્ષસપતિ, નિજ અગ્રજને તામ; .
 નામે વિદ્યા રાક્ષસી, રાક્ષસ વંશ થયો નામ. ૭
 મહારક્ષ સૂત તેહને, અનપદ પંકજને ભૂંગ;
 દેવ રક્ષયો તેહને, પ્રમળ્યા શિવ સંગ. ૮

ઠાણ—પીયાલાલ રંગાઉ વરનાં મોલીયાં એ દેશી. ૬
 ઇશુ પરિ થઈ ગયા બહુ રાજવી, રાક્ષસ વંશે
 અપ્રમાણુરે;

યાંસ અનેદ્ર તીથે થયો, કીર્તિ ધવલ રાક્ષસ
 પતિ જાણુરે॥ ૭ ॥ ૧

તિણુ અવસરે વૈતાલયગિરિવરે, વિદ્યાધર શ્રી કંઠ
 નામેરે;

પ્રીતે તેહને આણી કરી, વાસ્યો દ્વીપ મુકામેરે. ૭. ૨
 માન યોજન જેહનો તીનસે, તિહાંકિઞ્કિંધ પર્વત ભાસેરે;
 કિઞ્કિંધા નામ પુરી તિહાં, રાજધાની થાપીઉલાસે રે. ૭. ૩
 વાનર દ્વીપ કપિ સરિખા નરા, અતિકેમિ તિહાંથી
 લાધીરે;

વિદ્યાવાનર અંગિકારિણી, વિધિસુ વિદ્યાધર સાધીરે. ૭. ૪
 શ્રીકંધથી વજ્ર કંઠ નૃપ લગે રાજવી થયો કે
 અનેકોરે;

શ્રી મુનિસુવ્રત તીરથે થયો, નરનાથ ઘનોદધિ એકોરે ૭. ૫
 હવે તડિત કેશ નામે તિહાં, લંકાનગરીનો રાયરે;
 પૂરવલી પદે વધ્યો ઘણું, મહિમા રનેહ સવાયરે. ૭. ૬

કિંકિંધા ધનોદધિ ભૂપનો, સુતકિંકિધિ થયો.
બલવંતોરે;

લંકા પતિ તહિત કેશનો, સુતસુકેશનામ કહુંતરે. ઇ. ૭
ભૂપ અગ્નિ વેગ ખેચરપતિ, નિજ ત પાતાલ લંકાયેરે;
લંકા કિંકિધથી નૃપ. બેને, નાસી ગયા બલ ન.

ખમાયરે. ઇ. ૮

તેણે પાતાલ લંકા વિષે, ઇંદ્રાણી સુકેશની રાણી રે;
સુતમાલી સુમાલી જણ્યા તેણે, કમલપવાન તૃતીય .

સુવાણીરે. ઇ. ૯

શ્રીમાલી કિંકિધી નરસને, બે પુત્ર થયા શુભવંતોરે;
આદિત્ય રાજ ને રીક્ષરાજ, મહાભુજબલ જેહુ ધરતોરે. ઇ. ૧૦
મેંડે નિત્ય જીવ યાત્રા કરિ વલ્યો, મધુ પર્વત કેળી
હરસીઆરે,

કિંકિંધા નગર થાપી કરી, કિંકિંધ નરિહ. સિહાં

વસીયોરે. ઇ. ૧૧

સુતરાય સુકેશના કેળીયાં, તિણ્યે. આવી લંકાયેરે;
દય અશનિવેગને મારીયો, નિજ વચર હૃદય

નવ માયરે. ઇ. ૧૨

માલી લંકા રાજ થયો, કિંકિંધા નગરી કેરેરે;
પતિ આદિત્ય રાજ થયો, રનેહ માંહો માંહે અધિ

કેરેરે ઇ. ૧૩

હવે અશનિ. વૈશ રાંજી તણો, સહસ્તાર નૃપતિ. . .
થાયો નામેરે;

મિત્ર સુંદરી રાણી જનમીયો, ઇંદ્રનામે સુત સુખ . . .
પામેરે ઇ. ૧૪

તે ઇંદ્ર નૃપતિ ઇંદ્રની પંરે, આપણા થાપ્યા લોકપાલોરે;
વલી પાતાલ લંકાને વિષે, કપિ રક્ષ થાપ્યા ભૂપાલોરે ઇ. ૧૫
તિહાં રહેતાં થયો સુમાલીને, રત્નશ્રવા પુત્ર રત્નોરે;
તે સાંધત વિદ્યા તેહને, કૈકિશી નારી લહી સુપન્નોરે ઇ. ૧૬
તસુ પુત્રને હાર નવરત્નનો, સુખ પ્રતિ બિંબિતને માંહેરે;
સત્યાર્થ નામે દશ સુખ થયો, અતિ દુર્મદ અરિબલ
ગાહેરે. ઇ. ૧૭

કુંભકર્ણ બિભીક્ષણ સુપન્નખા, કૈકિશી રાણીએ જા્યારે;
માતા સુખથી વૈરી તણોરે, સાંભલી પરાભવ અકુલાયારે. ઇ. ૧૮
તીને ભીમારણ્યને વિષે, વિદ્યાસાધનને ઠાળેરે;
પહુતા વિધિસુ સાધી તિહાં, વિદ્યાબલ પ્રબલ વિચારેરે. ઇ. ૧૯
વિદ્યા દશગ્રીવ તણો થઇ, એક સહસ્ર અતુલ પરમાણોરે;
વલી પંચ થઇ કુંભકરણ્યને, ચાર વિદ્યા બિભીષણ રાણોરે. ઇ. ૨૦
રાણી હેમવતી કુખ હપની, અશમય ખેચર અંગી જાતારે;
મનહરણી પરણી દશસુખે, નામે મંદોદરી જાતારે. ઇ. ૨૧
મૃદસહસ્ર વિદ્યાધરની સુતા, બીજી દશકંધ પરણીરે.
સંનસુખ આંવી સ્વયંવરા, તદ્ગુણ રંજીત હેમ વરણીરે. ઇ. ૨૨
નૃપ મંદોદરની તહિતમાલા, પુત્રી વીરવિદ્યાધરની પુત્રિકા;
પંકજી પંકજ નયણીરે, પરણી તે બિભીક્ષણ હર્ષસું-
મિત્રદેશે દેશે શશિ વયણીરે. ઇ.

ઈંદ્રભૂત મધવંત જણ્યા હવે, બે પુત્ર લગન સુભ હીસેરે;
રાણી મંદોદરી અનુક્રમે, દેખી ર મન હીસેરે. ઇ. ૨૪
હવે ભૂપીવૈશ્રવણ પ્રતે, શત્રુ સેવક નૈષઘચારીરે.
દશમુખ લંકા નગરી ગ્રહી, પુષ્પક બેસી બલિધારીરે. ઇ. ૨૫
રિષ્યપુર ઇષ્ટ નાર્મિનંવો કરી, તે રિષ્ય રાજાને દીધારે;
પાંચમી ખંડલાલ છઠીયઈ, અનહર્ષ વેધ કર લીધારે. ઇ. ૨૬
સર્વ ગાથા. ૨૦૮ દુહા.

આદિત્ય રાજા નૃપને થયો, વાલ્મી સુત બલવંત;
સુગ્રીવ સુત બીજે થયો, ભુજ બલ જાસ મહંત ૧
કન્યા તાસ કનીયસા, શ્રી પ્રભા ઇષ્ટ નામ;
સકલ કંઠાશુભ સુંદરી, રૂપવંત અભિરામ. ૨
રિષ્યરાજાને પણ થયા, બિપ્રુત જગ વિખ્યાત;
કાંતા હરિકાંતા તણા, નલ નીલાભિષ જાત. ૩
હવે આદિત્ય રાજા કીયો, વાલ્મી ભણી રાજેસ;
યુવરાજા સુગ્રીવને, નિજ લીધા મુનિવેશ. ૪
સુપંચુખા લેઈ ગયો, ચંદ્રોદય નૃપજાત;
(આદિત્ય રાજા સુત ભણી, ખર સુભ લંકા ગ્રહીત. ૫
ગત કોઈ દશગ્રીવને, મંદોદરી વયણેહ;
તિહાં રાજ્યે તિણુ ચાપીઓ, પ્રહિની પરણાવેહ. ૬
મૂળે ચંદ્રોદર ભારયા, અનુરાધા વનમાંય;
વિરોધાખ્યાનંદ જણ્યો, શુભ ભાજન સુખદાય. ૭
સાંભલિ બલવંત અન્યહા, વાલ્મી કપીન્ધર તામ,
દશ મુખ સહી શક્યો નહિ, તેહાંચો નિજ ઠામ.

હાલ-શ્રી ચંભણ પાસ પૂજ્યો દેશી; ૭.
 હશકંધર શ્રવણે સાંભલ્યોજી. વાંલી સમાકત વંત;
 એકનમે અરિહંત અવર ન શીષ નામંત, એકુવો

નીમ ખરંત ૧

સૈન્ય સજ્યો શક્તિ પતિવાલી, યુદ્ધ કરતાં તણિવાર;
 ફેરવો ચતુષ્વરાવણને, જલિમ મહા બલ ધાર, ૬. ૨
 મૂક્યો હયા કરી જીવતો, જ્ઞાન દશામન જાગી;
 શાન્ય દીયો સુગ્રીવ પ્રતો સ્વયં પ્રત દીધો વયરાગી. ૬. ૩
 નૃપ સુગ્રીવે હશકંધરને, શ્રીપ્રભા પરજ્ઞાઈ;
 વાલી સુત ચંદ્ર રશ્મિને, યુવ રાજા દીયો ભાઈ. ૬. ૪
 અન્ય દિવસ વૈતાલ્યે ચાલ્યો, રૂતવતી પરજીવા;
 અષ્ટાપદ ગિરિ ઉપરિ ચંચ્યો, ચાન ચલે નહીં દેવા. ૬. ૫
 ચાન ખલણ કારણ તે જોતાં, કાઉસગવાદિ નિહાળ્યો;
 ચંભ તણી પરે નિશ્ચલ લાલો, મોહ મદન બલ ગાલ્યો ૬. ૬
 કપટ વેષ લેઈને મુજસુ, ક્રોધ અજી મન ધારિ;
 તોએ શૈલ સહીત પાંખીને, નાખું જલધિમોજારિ ૬. ૭
 એમ કહેદશ મુખ ભૂમિ વિચારિ, પવંતને એહેડી ખેલી (પેસી)
 સમરી વિદ્યા સહસ તિવારે, બલ આળ્યો સુવિહોસી. ૬. ૮
 તૂટીર દૂક પડે ગિરિ, સાગર જલ બલ લલીયો.
 લાય ઉદ્ધાનત થયો જગ સમલો, ઉપાડ્યો ગિરિ
 બલીયો. ૬. ૯

કરે વિનાશ તીરથનો હા હા, મુજસુ મછર ધારી;
 તો કાંઈક મુજ(હું) ફલ દેખાણું; મનમાં એમ વિચારી. ૬. ૧૦

વામ અરણ્ય અંગૂઠો આપ્યો, વાલિ મુનીન્દ્ર ત્યારે;
 અષ્ટાપદ ગિરિવરને માથે; પીડિત થઈ અપારે. ક. ૧૧
 રાવણ ગાત્ર સંકોચ્યો તતક્ષણ, મુખે રૂધિર નાખત;
 હીન પરે રાવણ્યો ઓહને, વિન્ધને દુઃખ લહત. ક. ૧૨
 તેહની હીન આરાટિ સુણીને, કૃપા આણિ મુનિ વાલી;
 વિરમ્યો દુરત સીખામણ હીધી, ક્રોધ વિના મુકુમાલી. ક. ૧૩
 દશમુખ નીકલી વાલિ સંઘાતે, ચપલે નમી ખમાયો;
 ભરતેસરનો ચૈત્ય કરાવ્યો, તિહાં છણ પૂજણ આયો. ક. ૧૪
 અતેઉરમ્મુ' છનવર લકતે, પૂજા અષ્ટ પ્રકારે;
 નૃત્ય કરે મંદિરમાં રાણી, પોતે વીણા ધારે. ક. ૧૫
 તાંત તિહાં તૂટી વીણાની, ભુજની નસા લગાઈ;
 રંગ મુરંગમાં લંગ ન પામ્યો, કેળો એ ચતુરાઈ. ક. ૧૬
 તિણ વેલા તિહાં ધરણે દ્રઆવ્યો, તાસ લક્ષ્મિ આકર્યો;
 માગિ ર વર હું મુજ પાસે, છન શુણગાતાં હર્યો. ક. ૧૭
 અહિંત લક્ષ્મિ સદા મુજ હુયો, અક્ષય અહિ પતિ સ્વામી
 અમોઘ વિજયા શક્તિ દેધને, વિદ્યા ગયો મુર કામી. ક. ૧૮
 સહુ છણેસર નમસ્કરીને, નિત્ય લોક પુર જાઈ;
 રત્નાવલી પરણીને આવ્યો, લંકા થઈ વધાઈ. ક. ૧૯
 માલી કમ' કીયા ક્ષય આરે, પામ્યો કેવળ જ્ઞાન;
 સેવા કરે મુર અમુર જેહની, અનુકમેલ્લો શિવ થાન. ક. ૨૦
 ક્ષાલન શિખા વિદ્યાધર કેરી પુત્રી તારા નામે;
 રાય મુગીવ સાહરમ્મુ પરણ્યો, પુત્રે સહુ મુખ પામે. ક. ૨૧
 તારામુનિતિ મુખ ભોગવતાં, મુગીવ તણે મુત આયો.
 અંગદ જાયા નંદ બેજામે, માતૃપિતામુખ પામે. ક. ૨૨

તે સાહસ ગતિ તારા વચિત, હિમ વ્રતે જઈ સિચિંતા;
 વિદ્યા સાધવા આરંભી, હૃદય તાસ સમરંતા. ૬. ૨૩
 હેવે રાવણ મુગ્રીવ વિદ્યાધર, ખર પરમુખ પરવરીયો;
 વૈતાલ્યે ભપેવા ચલીયો, શત્રુ બાણી સંચરીયો. ૬. ૨૪
 પૂજે શ્રી ભનુવર દેવને, વારિ કમલ સંધાતે;
 રત્ન પીઠ ઉપર થાપીને, ભક્તિસુ દશમુખ પ્રાંતે. ૬. ૨૫
 બેઠો ધ્યાન કરવા રાવણ, લીન લે(થ)ઈ તિણ વેલા;
 અકસ્માત જલપુર આવીને, પૂજા હત અવહેલા. ૬. ૨૬
 ક્રોધે ભરીયો રાવણ પૂજા કિણ કીધી વિશરાલ;
 પુરી થઈ ભનુ હર્ષ પાંચમી, ખંડની સાતમી ઠાલ. ૬. ૨૭
 સર્વગાથા, ૨૪૩. ૬૬.

કૌર્મક વિદ્યાધર તિહાં, આઈ કહે મુણ સ્વામિ;
 માહિષ્મતી નગરો ધણી, સહસ્રાંસુ ઈણ નામે. ૧
 રોક્યો જલ મુક્યો તેણે; કાષ કારણ તુજ એહું;
 આત્મરક્ષ ભૂપે સંજો, આશ્રિત બલવંત તેહ. ૨
 સાંભલિ કાપ્યો અતિ ધણું, રાક્ષસ મૂક્યો તાસ;
 ભપેવા માર્યા થકા, આબ્યા રાવણ પાસ. ૩
 સૈન્ય સહિત પોતે ગયો, સહસ્રાંસુ ભપણ કાજ;
 કાલી લાવ્યો કટકમાં, કરતો જે આગાજ. ૪
 સભા પૂરિ બેઠો નરપતિ, નભ મારગથી તામ;
 આબ્યો મુનિવર તેતલે, ઉઠી કીધા પ્રણામ. ૫
 શન બાહુ મુનિવર કહ્યો, એ માહરો મુત રામ;
 રાવણ મુક્યો તેહને, તત લીધો શુર પાપ. ૬

નારદરૂપિનાં વચનથી, મરૂત્વ નૃપનો યાગ;
હિંસામય મેલાવીયો, કયાવંત મહાભાગ. ૭
હુલંધ નગરે સાધિયા, ઇંદ્રતણે દિક્પાલ;
કુંભકરણુ પરમુખ ગયા, આશા લઈ ભૂપાલ. ૮
હાલ—મેરાં સાહિબા હો શ્રી શીતલનાથ કે. એદેશી. ૮
આશાં લીહો વિદ્યા પરભાટ વડે, વપ્રઅગ્ની ભય તિણ્ણકીયો;
નિજપુરથી હો સો યોજનમાંનકિ, નલ કૂળરનૃપ
નિરલીયો. ૧

દેખી પણુ હો નસકે, સનમુખકે કુંભકરણાદિકરાજવી;
આવીને હોં રાવણુને નામિકે. વાત સહુ તેહનીચવી. ૨
કશકંધ રહો પાવક પ્રાકારકિ, તિણિ વિદ્યાઓ સંહરી;
પુર હુલંધેહોલીઓ તત્કાલાક, ચક્રમુદયનં ધનુધરી. ૩
તિહાં નિણિ હીજ હોત્ર નગરીનો નાથકિ, થાપી
તેહની હવે પ્રિયા;

પરનારી હો ભાણી અણુભક્ત કે, રાવણુ દીધી પરકીયા. ૪
કશમુખ મુહો ધરતી અનુરાગકિ, નલ કુળેરની કામિની; :
આવીને હો આશાલીની તામકિ, વિદ્યા દીધી કામની. ૫
બૈતાહયે હો હવે રાવણુ સૈન્ય કે, રથનૂપર પુર વીટીયો; :
તમુસ્વામી હો કોપાકુલ ઇંદ્રકિ, શુદ્ધ કરવા સજ થયો. ૬
તે વેણુ હો કુંજર આરૂઢ કે, વિદ્યા શસ્ત્ર વર્ષણુ કરે;
ગિરિ કપ્યો હોસાચર કલ્લોલ કે, ઉછલીયા સ્વર્ગાંકરે. ૭
આપણુને માંહોમા બૈર કે, સૈન્ય હુણી જેસા ભાણી; :
શુદ્ધ કરવા હો આપણુને યોગ્ય કે, શત્રુને કહેલોધણી. ૮

૩૩૨

શ્રીમાન્ જિનહર્ષપ્રણીત.

નિજ ગજથી હો રાવણ બલ નાશિલે, એ રાવણથી
ઉત્પત્તી;

આંધીને હો ઈંદ્રને ગયો રેભાડી, હત્યો રાવણ
નરપતિ.

રક્ષ સૈન્યે હો થયો તુમલ તિવારકે, જય ર. રવ તિહાં
ઉછડ્યો;

વિદ્યાધર હો સૈન્ય મુખ થયો રત્નાન, જય વિપર્યય
બલ ગલ્યો. ૧૦.

હવે વલીયો હો રાક્ષસનો સૈન્ય કે, લ'કા નગરીએ ગયો;

કારાયેહો ઘાલ્યો શત્રુ રાયકે, અમ. પ'ખી પ'જર રહ્યો. ૧૧

પાય પ્રણમી હો લોકપાલ સહસ્રારકે, હશમુખને
વિનતિ કરે;

પુત્ર.વિશ્વા હોલો મુજ મહારા થકે, વિનય કરીને બહુ પર ૧૨
જો મહારી હો નગરીનો એહકે, તૃણ કાપટાકિક અપહરે;

જલકેરો હો જો કરે છ'ટકાવકે, કુસુમોપરિ વર્ષણ કરે. ૧૩
ઓમ કારજ હો કરે, તો હું અંકે એ બણી;

અંગી કીધી હો સહસ્રાર તિવારકે, મૂકાવ્યો વીનતિ બણી. ૧૪

રથનુપુરહો પુર આવી ઈંદ્રકે, મુનિપાસે પ્રત અ.હરી;

હસ્ત પ.તપ્રહો કીધો ચિર કાલકે, પામી તત્સણુશિવ પુરી. ૧૫

હવે રાવણ હો અન્ય નારી સંગકે, બણી. મરણ પોતા તણે;

નવ વાંધેહો તેનો કીધો ત્યાગરે; શુદ્ધ વચને આહર ઘણો. ૧૬

હવે આદિત્ય હો નગરે પ્રલાદકે, કેતુમતી તેહની રાણી;
મુત તેહનો હો થયો વિદ્યાધર કહે, પવન જય બલ

શુભ્ર ખાણી. ૧૭

હવે માહેંદ્રે હો નગરાધિપ બાણીકે, માહેંદ્ર નંદીની
શુભ્ર બરી;

ઋતુ સુંદરી હો કૂખે ઉતપન્નકે, અંજના સુંદરી તિણુ વરી. ૧૮
કિણુ કારણ હો મન ભાગો તાસ કિ, બોલાવે નંદી તે બાણી;

સતવંતી હો અંજના સુંદરી તિણુ વરી. ૧૯
કેણુ કારણ હો મન ભાગો તાસકે, બોલાવે નંદી તે બાણી;
સતવંતી હો અંજના કુખ માંહીકે, કાલ શુભાવે

અવગણી. ૨૦

હવે રાક્ષસ હો રાબનો કુતકે, તેહણુ રાય પ્રલાદને;
વનયાનતહો આવી કહે તામકે, છપણુ વરણુ નરિંદને. ૨૧
નમી ચરણે હો પૂછી નિજ તામકે, પવન જય મહાપરાક્રમી;
આવ્યો જણુણી હો પણુમેં વિ પાયકે, દીડી પ્રીયા મન

નવ ગમી. ૨૨

પાય લાગીહો કાંતા કર જોડિકે, પવનજય તંવ બોલીયો;
ઐન્ય લેઈ હો ચાલ્યો નલ માર્ગકે, સરવર તટવાસો કયો. ૨૩
તિહાં રાત્રિહો દેખી વિયોગા-તકે, અકવાચકવી જોડલો;
નિજ નારીહો સંભારી તામકે, છોડી મેં નંદીયો બલો. ૨૪

મિત્ર પ્રહસિતહો લેઈ નિજ સાથકે, આળ્યો અંજના
મંદીર;

મનમાંહે હો ધરી પ્રેમ અપારકે, દેખી વિસંચલ બહુ પરે ૨૫
પવનંજય હો વલ્લભને તામકે, મિલીયો હિત આંણી ઘણું;
થઈ ક્ષણ એક હો રમતાં સુખ રાત્રીકે, વિરહ ટલ્યો
એ જણ તણો. ૨૬

પરભાતે હો ઉઠ્યો જવા કાજકે, નારી કહે પ્રેમ ભરી;
જો થામું હો ગભંવંતી નાહકે, સી ગતિ ધાસે માહરી. ૨૭
હું થામું હો પિઉડા સ કલંકકિ લોક સહુમાં લાજમું;
થઈઆઠમીહો જનહર્ષએઢાલકે, દૂરિનરહિંમું રાજસુ. ૨૮
સવંગાથા, ૨૭૬ દુહા.

નીસાની દેઈ સુદ્રિકા, કહે મત બીહે નારી;
હું વહિલોહી આવસ્યો, કરસે જો કરસે ફિરતાર. ૧
જીવ ઈહાં પંજર તિહાં, ભમસ્યે ભાડાઈત;
સંભારસે ગુણ તાહરા, વસી રહ્યો જો ચિંત. ૨
પ્રીતમ વહેલો આવજે, કરજો વહેલી સાર;
હિલિમિલિ સીખ કરી કુમાર, આળ્યો કંટક મોભાર. ૩
ગભં લક્ષ્મ હિંવે તેહને, કલે પરગટ હોઈ;
સામું કેતુમતિ કરે, કોધાકુલ થઈ નેઈ. ૪
કહે વહુ ફિટિ પાપીણી, એ કિહાં સીયો કલંક;
તુજ પતિ દેશાંતર ગલ્યો, કિણુંસું રમી નિસંક. ૫
ત્યારે ચોતી અંજના, કંત સુદ્રિકા તામ;
દેખાડી તુમ સુતનિશા, આળ્યા હુતા સુંજ ધામે. ૬

સામુ ક્રોધ કરી ઘણો, આરણ નર પાસ;
રથારોધ્ય માહેંદ્રપુર, કિકટ મૂકાવે તાંસ. ૭
દેખી સદોષામાતપિત, નિજ ઘર હુતી બાણ;
વસંતતિલકા હાસીમુ, કાઠી નગણી કાણ. ૮
ઠાલ — સરવર પાણી હંજામાડું હો ગાયા હોરાજ એ દેશી ૬
આમાદિક હુવે અપ્રવેસસા હોલાલ લહતી નૃપ આદેશ;
જેવો ગતિ કર્મની, વનમાં દીઠો આરણ મુનિવર હોલાલ ,

ચરણ નમીમુ વિશેસ. જો. ૧

ઉદંત સખી તિલકાભિધા હોલાલ, ભાખ્યો મૂલ થકી
વૃત્તાંત; જો.

પૂછે મુનિવરને કિસ્સા હોલાલ, કીધા ઇંચિ કર્મ મહાંત. જો. ૨
સાધુ કહેલાંતક મુરલીકથી હોલાલ, મુરચવી કાઈ એક; જો.
થાશે મુત અંજના તણો હોલાલ, મુગતિ

ગામી મુવિવેક. જો. ૩

વહી કનક રથ રાજ તણે હોલાલ, પૂર્વલવે જે નારિ, જો. ૪
લક્ષ્મીવતી બીજી કનકોદરી હોલાલ, જે નારી જીન

ધર્મધારિ. જો. ૫

કનકોદરી સોકિંદ્રેષ હોલાલ, જે નારીજી — — —; જો.

સાધવી વચનથી આંરધીયો હોલાલ, આવક ધર્મ અશેષ. જો. ૬
પ્રાંતિ ધર્મોવબોધથી રે લાલ, કનકોદરિ દેવી હોલ; જો.

તિહીથી અવી તુજ સખી રેલાલ જીન દ્રેષથી હુઃખ જોઈ જો. ૬

લોગવિ કીધા કર્મ આપણાં હોલાલ, હવે આદરી
 અને ધર્મ; ને.

સુખં પામે અમ બહુપરેં હોલાલ, નિગ્રહ કરી અરિકર્મ ને. ૭
 હવે ગંધર્વ પુરનો ધણી હોલાલ, મણિ ચૂલી નૃપ આદેશ; ને.

કંદરા માંહિ સહતાં થકાં હોલાલ, પુત્રં જણ્યો અમરેશ; ને. ૮
 હુખિણી દીન રોતી દેખીને હોલાલ, પ્રતિસૂર્ય વિદ્યા
 ધરિ; ને.

ભાણે અને ખેચર હો લાલ, આળ્યો લેઈ યાન ધરિ ને. ૯
 ભયે વિમાન વાયુ વેગસુ હોલાલ, જનની ઉછંગે બાલ; ને.

ઉછલતો પડ્યો ગિરિ તનુભારથી હોલાલ ચૂણું થયો

તરલાલ. ને. ૧૦

પ્રતિ સૂર્ય વેગ બાળક લણી હોલાલ, ભૂમિથી લીધો
 તિણ વાર; ને

ભાણે અને આણીને પુત્ર આપીયો હોલાલ, અક્ષત અંગ

અપાર. ને. ૧૧

પ્રતિસૂર્ય નિજપુર આળ્યો હોલાલ, અંજના હનુ
 રૂહલેય; ને.

મામાં ઘરે રહે આણંદસુ હોલાલ, મન વાંછિત

સુખ દેય. ને. ૧૨

પુરમાંહિ કીધી વધામણી હોલાલ, દીધો નામ હનુમાન; ને.

વૃદ્ધિ લહે દ્વિતિયા અંદ્ર જથુ હોલાલ, તેજ પ્રતાપ

જાણે ભાણુ. ને. ૧૩

હવે પવનંજયે વરૂણુ લીધી કરી હોલાલ, જય પામી
પુણ્ય વસેણુ; જો.

પામી પ્રાસાદ લ'કેશનો હોલાલ, આળ્યો પુર હર્ષેણુ. જો. ૧૪
સાંભલિ ઉદંત નિજ નારિનો હોલાલ, મનમાં થયો
વિપત્ત; જો.

સુસરા ઘરે ગયો નવ મિલી હોલાલ, બ્રમણુ કરે.
વન વત્ત. જો. ૧૫

મુન્યા તમને નવ દેખતો હોલાલ, પવનાંજના જોવા
કાણુ; જો.

વિલાધર સાથે લેઈવે મુ' હોલાલ, બ્રમણુ કરે વનરાણુ. જો. ૧૬
દુખ વિયોગ દુસ્સહ જણીને હોલાલ, પવનંજય
તિણુ દેશ; જો.

દાનલપાવકમાંહે પેસતો હોલાલ, દીઠો પુત્ર નરેશ. જો. ૧૭
થછા મૃદ્ધ [સહસા]કમંન ફીછાજે હોલાલ, નીતિ વચન
મન ધારિ; જો.

જેચર આળ્યા તેતલે તિહાં સહુ હોલાલ, લેઈ અંજના
નારિ. જો. ૧૮

ત્યારે સહુકો આણુ'દીયા હોલાલ, પ્રતિસૂર્યને ઉપરોધ; જો.

હવુરૂહ પુર આવીયા હોલાલ, ઉચ્છવ મુખ ગયોધ. જો. ૧૯

હવે સહુકો નિજનિજ પુર ગયો હોલાલ, ધરતા મન
ઉછરંગ; જો.

પવનાસુનાં નિજ પુત્રમુ' હોલાલ, તિહાં રહ્યા મનરંગ. જો. ૨૦

હવુમાન તિહાં રહિતો વધે હોલાલ, આપે જન આનંદ; જો.

૨૬૮

શ્રીમાન્ જિનહર્ષપ્રણીત

સકલ કલા તિષ્ઠ લીધી તિહાં હોલાલ, પામ્યો યોવન
સુખકંદ. જો. ૨૧

રોડી લાવો વરુણને દેખીને હોલાલ, અર્જુન બલ
હનુમાન; જો.

દશાનન કીધો ખુસી થઈ હોલાલ, પરમ પ્રાસાદ. જો. ૨૨
સત્યવતી વરુણની નંદની હોલાલ, અનંગ કુસુમાસર
બાણ; જો.

બીજી પણ બહુ ખેચર મુતા હોલાલ, પરણીરૂપ નિહાણ. જો. ૨૩
સૂર્ય પ્રમુખ વિદ્યાધર પ્રતે હોલાલ, છત્યા તવ લંકાનાથ; જો.
કિંકર કીધા ઇંદ્રતણી પરે હોલાલ, પાલેરાજ સનાથ. જો. ૨૪
આણુ પલાવે રાવણ આપણી હોલાલ, સકલ નમાવ્યા
ભૂપાલ; જો.

નવંભી પાંચમા ખંડની હોલાલ, કહે જનહર્ષ
પૂરી ઢાલ. જો. ૨૫

સર્વગાથા. ૩૧૨. ફૂહા.

હવે હંડકારણ્ય અરણ્યમાં, રામ રક્ષા તિહાં વાસ;
લક્ષ્મણ લક્ષ્મણ વનમાંહે, ખડ્ગ નિહાલ્યો ખાસ. ૧
ક્ષોભ લાવથી સંગ્રહી, દેખી મહાવંચ બાલ;
વાદ્યો મસ્તક છેલીયો, જીમ કમલનો નાલ. ૨
હીઠો આગલિ સિરપડ્યો, કિણુહિકનો તિણુવાર;
લક્ષ્મણ મનમાં ચિંતવે, હાહા કીયો અનાચાર. ૩
લેઈ ખગ આળ્યો તિહાં, રામ લાણી કહી વાત;
તેહ વૃત્તાંત સુણી કહે, ભલો ન કીયો બ્રાત. ૪

ચંદ્રહાસ નામે ખડગ, સાધક કોઈક અભ;
 તે માર્યો તેહનો સહી, ઉત્તર સાધક અકુભ. ૫
 સુરપણખા હિવે સુતપ્રતે, જાણી વિદ્યા સિદ્ધ;
 આઈ પૂજેપચાર ગ્રહી, દીઠા છિન્ન પ્રસિદ્ધ. ૬
 હાઈ વચ્ચ સંમૂકહા, કિણિ મૂકયો ભ્રમ ગેહ;
 કોણ અકાલ દેખી થયો; વાદહો વૈરી તેહ. ૭
 દીઠા તિણિ આગલ પુરૂષ, પાદ પંકિત મનુહાર;
 તેહને અણસારે ગઈ, દીઠા રામ સુરાકાર. ૮
 ઢાલ—માહરો મન મોહારે રૂઠા રામસુરે એ દેશી; ૧૦
 રૂપે મોહીરે વચર વીસારીયોરે, એતો સોગ તજયો તિણવાર;
 કરે પ્રાર્થના કામિનિ લોગનીરે, અહોધિગ નારી અવતાર ૧
 મારે નારીરે છે જાઈ હાથકી, એતો પહુતી લક્ષ્મણ પાસ;
 તું લોજાઈરે માતા સારખીરે, એતો મૂડી લક્ષ્મણ પાસ. ૨
 બ્રહ્મથઈ બેથી દુષ્ટાતમારે, અમાતો રૂઠી એહાંથી જાઈ;
 ભાર્તા પાસેરે મસ્તક ફૂટતી, એતો પુત્ર મરણ સંભલાઈ. ૩
 અઉદ સહજ વિદ્યાધર ભેટ ગ્રહીરે, એતો અઢીયો
 અરણુપાલ;
 લક્ષ્મણ રામ હણવા કારણેરે, એતો ક્રોધ ભર્યો
 વિકરાલ ૩. ૪.
 રામ કહે વછ તું ઇહાં કિણુરે, એતો હું હણુ વૈરજાઈ;
 યતન કરીને રે રાખે જાનકીરે, આવુ હાર મનાઈ. ૫
 લક્ષ્મણ કહે ભાઈ દો આગન્યારે, આખ્યા અરિ
 પ્રતિકુલ;
 તજ સપસાચે ઉદાડ સહરે, ભ્રમ વાયે અકતૂલ. ૬. ૬

રામ કહે તો જા ભાઈ મુખેરે, એતો સંકટ જણાવેહું;
કરિજે સિંહનાદ આવી મલ્લરે, એતો હુણિ પૈરી એહુ. રૂ. ૭
રામતણી ધારી ચિરસાસનરે, એતોં ચરણ નામી
સીસ;

ધનુષ ટંકારવ ભુજઆફેડતોરે, એતો હુણવા ચા
હ્યો અરીસ. ૮

વધરી ધલ લક્ષ્મણ સિંહ સારિખોરે, એતો કોખ્યો
દેખી હુંટ;

સૂર્યભુખા જઈ રાવણને કહેરે, એતો કરવા
ભત્તપુટ. રૂ. ૯

ભાઈ કેહ બેનર મુર સારિખારે, એતો ઠંડારણ્ય
મોંભરિ;

તિહાં રહે તાહરા ભાણેજનેરે, એતો તપકરતા
ગયા મારિ. રૂ. ૧૦

મુજવચને તુજ બેહિનેવી ચઢ્યોરે, તેહને હુણવા કાજ:
તાસ અનુજ સાથે રણ માંડીયોરે, એતો હવે તમે ચઢો
મહારાજ. રૂ. ૧૧

તેહનો મોટોરે ભાઈ તેહને બઢેરે, એતો વલી નિજ
બલે અસાર;

નિજનાથી તેરે (રતિ)રૂપે મોહિયોરે, માને સહુ સંસાર. રૂ. ૧૨
ગેરી ફરે કૃત રૂપે કરીરે, રંભા લલો અચંભ;
ઈંદ્રાણી રાણી પાણી ભરેરે, સાવિત્રી ચંભ. ૧૩

પાએ લાગી આઇ લોગોત્તમારે, એતોરતિ પાસે નહીપ્રીત;
નારિહરાવી સહુ ગર્વ કરી એતો બાઈ એહવી સીત. રૂ. ૧૪
રાજ્ય એહ તુજદમ કામિનીરે, એતો તુજ
ભુજબલનાથ;

હું માનું નહી જા'લગે' જાનકીરે, આવી નહિં તુજ હાથ. રૂ. ૧૫
સાંભલી એહવો અનુરાગી થયોરે, એતો પુખ્પક
ભેસી વિમાન;

દંડકારણુ ગયો રાવણુ તદારે, રામતણો છડાં થાન. રૂ. ૧૬
રામભદ્રતારણુ તેજે કરીરે, એતો દશમુખ સમાન;
હુત અભિમાન ગરલ અિતોઈમુરે; છડાં ન રહે મુજ માન. રૂ. ૧૭
સીતા દેખીનેરે મન વિન્હલ થયોરે, એતો રૂપ
ઘડયો કિરતાર;

પાસે ભેઠોરે રામઅહુ કિમેરે, એતો ઇણપરે કરે વિચાર. રૂ. ૧૮
હામાડોલારે એમ ચિતમાં કરેરે, એતો સીતા
હરણુ ઉપાય;

વિદ્યાસમરીરે તેણે અલોક નહિ, પૂછયો એમ કહે આપ. રૂ. ૧૯
ખાંહિ તરિવોરે સાયર સોહિલોરે, એતો સાહેલી
પાવક કાલ;

પ'ચાનન મુખકર સોહિલોરે, એતો પણુ એ દુઝ્કર બાલ. રૂ. ૨૦
પણુ એ લક્ષ્મણુ દવેડા સાંભલીરે, એતો જાસે
કુત સ'હેત;

મુખેલેજા જે સીતાને હરીરે, એતો ભાખ્યો રાવણુને હેત રૂ. ૨૧

રહીયાયત રાવણુ થયો સાંભલીરે, એતો લખમણ
 હસ સાક્ષાત;

કીધો સિંહનાદ સીતા તણ, એતો રામ ચડ્યો હાં

બ્રાત રૂ. ૨૨

ધણુ અવસર અંખરથી ઉતરીરે, એતો ચોર તણી
 પરી આપ;

દેખી તેહનેરે તતક્ષણુ બીહતીરે, એતો રાવણુ લેધ

ભય. રૂ. ૨૩

હાહા તાત કાંતભાઈ હાહારે, હા દેવરહાદેવ;

મુજને રાખેરે રાખે એહથીરે, એતો આંકું કરે સાહેશેવ; રૂ. ૨૪

વચન મુણીને રે સીતાના એહવારે, એતો જરાધુનો

ઉપનોકોપ;

ત્રોડે નખમુરે રાવણુ તણોરે, એતો કરતો શબ્દાટોપ રૂ. ૨૫

ભવા ન દીયેરે લંકાનાથનેરે, એતો પંખી માર્યો પંગ;

પાંચમે ખંડેરે હાલ દશમી થઈરે, એતો કહે અન

હર્ષ મુરંગ. રૂ. ૨૬

સર્વગાથા, ૩૪૬

ફુહા.

દશ શ્રીવ કોપે ચડ્યો, કાઠી ખડગ મારેહ;

સીતા લીતા અતિધણુ, ભામંડળ સમરેહ;

હા ભામંડલ એહવું, મુણી તમુ સેવક ભાસ;

દશમુખ દીઠો પ્રીવતો, કેડે મહાખલવંત;
 વિદ્યાએ વિદ્યા પડીયો, ભૂમિ પડ્યો 'તુરંગ. ૭
 અવિધનથી લ'કાં ધણી, અણુવાંછતી કલત્ર;
 દેવ રમણ ઉદ્યાનમે, આણી મુકી તત્ર. ૪
 પ.સે રાખી રાક્ષસી, રખવાલે નિસ દીસ;
 રામરામ જયતી રહે, જેમ યોગિણિ જગદીસ. ૫
 લક્ષ્મણ દેખી રામને, રિપુ મૂકી કહે નામ;
 સીતા મૂકી એકલી, ઇંહાં આવ્યા સે' કામ. ૬
 લક્ષ્મણ ભાષેથી, મે'તો શબ્દ કીયો નથી;
 કેણેક વ'ચ્યા વીર. ૭
 ભરક્ષા કરિ સીતાની, વૈશઠણી ભૂપાલ;
 હું આણું છું રામ મુણી, આવ્યોતિહાં તત્કાલ. ૮

હાલે—આવોગરણીરમીયે ફડા રામમુ'દે એ દેશી. ૧૨
 રામ રાજેસર તિહાં કિણ આવીયોરે, કાંઈ દેખે
 નહિ' સીતા નારદ;
 કર્મની ગતિ વસમી કહીરે, મૂર્છા લહી વન વાયરે,
 રે પિત વલ્યો આંમુધારરે. ૧
 એતો કર્મ મહાખલવંતરે, કર્મે રામ વને નીસર્યોરે;
 સીતાવિયોગ થયો કંતરે, એતો કર્મે નડ્યાસહુ જંતરે. ૨
 ઉરહોધરહો ભમતાં ચકારે, કાંઈ પડીયો જરાયુ નિહાલીરે;
 પ'ચપરમેષી મુણાવીયોરે, કાંઈ સ્વર્ગતિ લહિતત્કાલરે. ૩
 ખરદુખરભિલશકિ કારે, કાંઈક મુલટ હણી અરીકોડિરે;
 લક્ષ્મણ સંખા વિરાધમુરે, કાંઈ વલીયા મનને કોડરે; ૪

લક્ષ્મણ આવી નિરખીયોરે, કાંઈ રામ લોચન વહે નીરરે;
 તેજ વિના નારી વિનારે, કાંઈ પૂછે લાઈ કાંઈ દીલગીરરે. ક. ૫
 વૈરી છૂટી હું આવીયોરે, લાઈ તુલ્ક પગ નમવા કાજરે;
 એસું દીસે નહીં જાનકીરે, કાંઈ મુજને કહો મંહારાજરે. ક. ૬
 સીતાહરણ સંભલાવીયોરે, કાંઈ લક્ષ્મણ કહે તિણવારરે;
 કિણુ હીમાચીકવઠા કરીરે, કાંઈ લે ગયો નિરધારરે. ક. ૭
 બાંધત તણ કાયરપણોરે, કાંઈ ખખર કરસે જોઈ તાસરે;
 રામને દેઈ આસાસનારે, કાંઈ બેજણુ જોવે બેહુ પાસરે. ક. ૮
 પાપક શુકત વિરાધસું, કાંઈ આવ્યા નપામી જોતા સીતરે;
 સાનુજરામ વિરાધનેરે, કાંઈક ઉપનું દુઃખ અપ્રીતિરે. ક. ૯
 પાતાલ લંકા તિહાંથી ગયોરે, કાંઈ ખરસુત છૂટી
 બલવંતરે

સૌજન્ય વિરાધને આપીયોરે, કાંઈ કરે ઉપગાર મહંતરે. ક. ૧૦
 હવે સિદ્ધ વિદ્યા થઈ તેહનીરે, કાંઈ આહસગતિ
 વિદ્યાધારરે;
 આંબ્યો કિંકિવધ સુગ્રીવસુરે, કાંઈ રમવા ગયો
 એકવારરે. ક. ૧૧

વિમ્ન તારણુ વિદ્યા કરિરે, કાંઈ કરી સુગ્રીવનો રૂપરે;
 સારાસિલાળી સુદ્ધાતમારે, કાંઈ જેતલે જાઈ સ્વરૂપરે. ક. ૧૨
 સત્યસુગ્રીવ પણ જેતલેરે, કાંઈ પેસંતા દ્વારપાલરે;
 રાહી રાખ્યો કહે આગધિરે, કાંઈ ગયા સુગ્રીવ ભૂપાલરે. ક. ૧૩
 વાલી સુત ચંદ્રરશ્મિ તઢારે, કાંઈ સરિખા રૂપ નિહાલરે;
 વિચરે માપી રાખ્યોપલીરે, કાંઈ માતૃરક્ષક તઢાલરે. ક. ૧૪

હવે એ પક્ષ મલ્યા રાજવીરે, કાંઈ સુભટ મહા બલવાનરે;
 અર્ધે અર્ધે અબાણુતારે, કાંઈ ચૈાદ અક્ષોણી માનરે. ક. ૧૫
 વીરહુણ્યા મહા યુધ્ધમારે, સુગ્રીવના વિટસુગ્રીવરે;
 ક્ષીણાન્ન પુર બાહિર રહોરે, કાંઈ વાધી ચિત્ત અતીવરે. ક. ૧૬
 સુકૃતી વાલિ મહાબલીરે, કાંઈક અક્ષત પૌરુષ જેહરે;
 ક્ષીણ લેઈ સંયમીરે, કાંઈ શિવપદ પામ્યો તેહરે. ક. ૧૭
 ધનધન અંગજ તેહનોરે, કાંઈ અંત સુર રોક્યો તાસરે;
 યેનો લેહ અબાણુતોરે, કાંઈ કેહનેહણે રાખે કામરે. ક. ૧૮
 ખરપણુ સુજ સખાઈયોરે, કાંઈ રામે હણ્યો .

બલધારરે;

ઉપગારી જે વિરાધતોરે, કાંઈ તાસનમું નિરધારરે. ક. ૧૯
 એહવો વિમાસી દૂતસુરે, કાંઈ પુછી વિરાધન તમારે
 કાંઈ લક્ષમણને ચરણચરણ કીધા જઈરે શ્રી રામરે. ક. ૨૦
 રામ અનુજ સાથે ગ્રહીરે કાંઈ કિષ્કિંધાવિદ્યા જઈ કૃપાલરે;
 યુદ્ધલણી તેડવીયોરે, કાંઈ માયી સુગ્રીવ ભૂપાલરે. ક. ૨૧
 એ સરિખા નવ ઉલળેરે, કાંઈ ભિન્નકરવેને 'કામરે;
 વજ્રાવર્ત ધનુષતણોરે, કાંઈ ટંકારવ કીધો નામરે. ક. ૨૨
 વિદ્યા વિશ પ્રવર્તિનીરે, નાહી સાંભલિ નાહરે;
 એકણિ બાણિ માયી હણ્યોરે, કાંઈ રામ થયો જય

વાહરે. ક. ૨૩

સગલોહી આવી મલ્યોરે, કાંઈ સુગ્રીવને પરિવારરે;
 રાજપુરાતન આપીયોરે, કાંઈ હાસરથી હિતધારિરે. ક. ૨૪

ઉત્તમ નરની આકરીરે, કાંઈ ફલ આપે તત્કાલરે;
પ્રાંથમે ખડે અગ્યારમીરે, કાંઈ પૂરી થઈ જો લાલરે. ૬. ૨૫
સર્વગાથા, ૩૭૬,

ફૂલ.

અવસરજ કાલે હવે, લેઈ વિદ્યાધર પરિવાર;
લામંડલ પણ આવીયો, રામ સમી પતિવાર. ૧
નીલ નિવધના પુત્ર એ, ભંજુવંત હનુમંત;
રણસુ ભંતાદિ બહુ, મેલ્યા મુશીવ મહંત. ૨
આજ્ઞાયે શ્રી રામને, જોવા સતી કપીશ;
મહા બલવંત હનુમંતને, મૂક્યો ધરી જળીસ. ૩
પરનારી ઈશુ ઈહવી, રાણી (રાવણ) ન બળે તાસ;
સંબોધે સીતા ભણી, નીજ પુત્રો સું બસ. ૪
બિલિષણ મંત્રિમલી, સંબોધ્યો પણ જેહ;
સીતાને મેલે નહિ, ભાવી ન મિટે તેહ. ૫
હવે ન ભૂવલ તો વાયુસુત, માહોંદ્રગિરિ નિરંજન;
માતાતાત માહોંદ્રનો, દેખી પુર ચિંતેય. ૬
મુજ માતા કાલી હુતી, વિના દોસ નિકલંક;
તો કાંઈકે જલ માહરો, દેખાડું નિસ્સંક. ૭
એહવો ચિંતવી કોપ કરી, સિંહનાદ હનુમંત;
કોપ્યો માહોંદ્ર કોપીઓ, માંડ્યો મુદ્ધ મહંત. ૮
કરી મુદ્ધ હરાવીયો, પ્રાચ નમી કપીતાસમ;
સ્વામી કામ પોતાતણું, કહી અલ્યો અવિશામ. ૯
લાલ-મુજ મુદ્ધો ધમ મનરમીયોરે જો દેશી. ૧૨.

- લંકા પરિસર કપીસ્વામીરે, શાલી વિદ્યા હુણી નામી;
 વંજસુખ રાક્ષસને મારીરે, લંકા મુઠરી મુવિચારી. ૧
- કંચણ વરણી મનહરણીરે, ગાંધર્વ વિવાહે પરણી;
 રાતે તેસાચિરમિનેરે, ગયો ગેહ બિલીપણુજીને. ૨
- તમુ વચને બિલિપણુ યોધેરે, રાવણ નૃપને પ્રતિ જોધે,
 સીતા રહે જીણુ વનમાંહેરે, હનુમાન ગયો ઉછાહે. ૩
- રાક્ષસી પરિવારે વિટીરે, મલિનાંશુકનયણે દીડી;
 પરિશ્રાન ક્રુધાએ ક્ષિણુરે, રામ નામસુ' અતિ રસલીધી. ૪
- દેખી તેહને મન ચિંતેરે, વિશ્વ પાવન સતી મહંતરે;
 રામ જોડે લહે ઇણુ કાજેરે, ન્યાયે સંપદ જાજે. ૫
- નાખી મુદ્રા ઉછંગેરે, સીતાઠેરે મન રંગે;
 તે પણુ દેખી હરખંતી, મનમુદ ઉચ્છવાસ લહંતી. ૬
- ત્રિજરાતે હર્ષ નિહાળીરે, કહયો રાવણને તત્કાળ;
 મંદોદરી તિણુ મ્હેલીરે, ફૂતીરે કરવા ગજગેલી. ૭
- સીતાએ કૃત ચિકારોરે, મંદોદરીને તિણુ વારોરે;
 વાસુ સુત તરૂથી ઉતરીયોરે, પાંચ લાગો હર્ષે લરીયોરે. ૮
- માતા લક્ષ્મણુ તુજ લાંતારે, કુશલી રાવણુ ખંત કરતા;
 તેહનો ફૂત છઉં હનુમતોરે, પવનાંજના સુત બલવંતો. ૯
- કંકારણુમાંહિ રહંતો, તેહનો આદેશ અહંતો;
 જોહવો સાંભલી તે હરખીરે, આશિષ દીધી તમુ નિરખી. ૧૦
- હનુમંત ઉપરોધ લાજેરે, રામોદંત કહ્યો સીતાએ;
 જોંબીસ મહોનિસિ પ્રાંતેરે, કીધો પારણો મન ખંતે. ૧૧

માણ્ત ચુડામણિ લેધરે, તેહનો અભિજ્ઞાન મહેર; (અહેધરે)
 સ્વરમણ ઉઘાનથી ચાલ્યોરે, વન વૃક્ષ તણો લય ઘાલ્યોરે. ૧૨
 હણીયા વનના રખવાલોરે, વીનવાયો જઈ ભૂપાલો;
 ઈંદ્રજીત અહિ ખાંધી પાસેરે, આણો ગવણ પાસેરે. ૧૩
 સુણિ કુવચન રાવણ ભાખ્યારે, અહિખ ધન ત્રોડીને
 નાંખ્યારે;
 પૌલસ્ત્ય મુકુટ હનુમંતો રે, ચુર્યો પદધાત મહંતો. ૧૪
 ભાંગી નગરી સુવિશેષેરે, ઉડ્યો કરિ નભ સહુ કેળે;
 નમી રામ ચરણ શુણખાણ રે, ચુડામણિ દીધો આણી. ૧૫
 ચુડામણિ જાણે સીતારે, સાક્ષાત આવી ધરિ પ્રીતે;
 આલીંગી પાવન પ્રોતિરે, શ્રીરામ હૃદય એમ ચિતે, ૧૬
 રામાજ્ઞાએ સહુ રાજરે, મુગ્રીવાદિક મિલિ આયા;
 સંશ્રામ કરણ બલપુરાંરે, તેડયા લંબારણ તૂરા. ૧૭
 ચાલ્યા ખેતર બહુ માનેરે, છાયો આકાશ વિમાને;
 રામ લક્ષ્મણ મુગ્રીવ આદેરે, આગલિ દીડી વિખવાડે. ૧૮
 દશગ્રીવ મુલત ઘટ ખાચેરે, સેતુ ખાંધી સાયરમાંહિરે;
 રામછેદી તલક્ષણ ખાણેરે, રાવણ સીતાશાબણે. ૧૯
 હવે લવી સુવેલ ગિરિસારે, રાજેંદ્ર સુવેલ જગીસો;
 સિંહરથ તટ હંસ નરેસોરે, લપી ઉપલંક નિવેશો. ૨૦
 દશરથ સુત આવ્યા જાણીરે, લંકા નગરી ક્ષોભાણી,
 રાવણરણતૂર વળથારે; હીયામાંહિ ક્રોધ ના માયા. ૨૧
 રામ લંકા પાસે આયારે, ન્યાયવંત વિલિખણ રાયા;
 લઘુ તોપણ કરિજેઠોરે, પય નમિ કહે સાંભલિ શ્રેઠો. ૨૨

તે દેવ ઠરી પરનારીરે, તે વાત કરી અવિચારી;
 આબ્યો છે ઇહાં કિણુરામોરે, સીતા આવ્યો હિત કામો. ૨૩
 એક અન્ય કલત્રને કાળેરે, રાજ્ય ગમતો કાંઇ ન લાળે;
 પરનારીથી દુઃખ લહીએરે, પરભવ દુર્ગતિમાં જઇએ. ૨૪
 સાચર તોડ્યો સેતુ બંધોરે, એકણિ બાણે જેણિ બંધો;
 પાંચમા ખંડની ચર્ચ ઢાલોરે, બારમી અનહુર્ષ વિસાલો. ૨૫

સર્વગાથા, ૪૧૩.

દૂહા.

રામતણે દૂતે કીયો, એકલડે જે કામ;
 લેનો સાહિબ આવીયો, તે મુ' કરસે રામ. ૧
 રામ મહા બલવંત છે, બલ ન પહોંચે કોઈ;
 સીતા આવ્યો પયનમી, અમ સહુને મુખ હોઈ. ૨
 કોખ્યો વૈરી પ્રસંશથી, રાવણ કાઢ્યો તાસ;
 તું પણ મુજ વૈરી થયો, તો જા વૈયરીને પાસ. ૩
 લેઈ વીશ અક્ષોહિણી, રાક્ષસ ખેચર રાય;
 ચરણે લાગ્યો રામને, રાય બિલિવણ આવ. ૪
 લંકા ભભીવણને તદા, દીધી રાવણ રાય;
 વસુધા કાંપી સૈન્યમુ', વિટ્યો પદ્મપુર આવ. ૫
 ઉત્કંઠમુલત રાવણ તણા, હુયાસન્નધ્વજધ્વ;
 ભુજાસ્ફોટ કરતા ચક્રા, કરવા વૈરી વધ્ધ. ૬
 કોડિ અનેક દલ નીકલ્યો, આમુખ શિલા તરુણાણ;
 રામ રાવણના સૈન્યથી, મુદ્ધ થયો. મુપરાણ ૭

શર પાપાણુ સંભોગથી, પડ્યો વન્હિ મૃતત્રીર;
 રણતીરથ વૃક્ષે હહન, થયો સંસ્કાર શરીર. ૮.
 હાલ—ધનધન સંપ્રતિ સાચો રાજા એ દેશી, એ દેશો. ૧૩
 રાવણુ રામ મહાયુધમાતો, જય ઇચ્છાએ તામરે;
 ઉધ્ધત ભટ બેહુ દિશે ઉછલીયા, હસે કરણસંશ્રામરે. રા. ૧.
 રામ સુભટ બ્રૂસું હલકારા, ધાર્યા કર હાથયાર રે;
 રણ કરણ રાણીના બાયા, દોડ્યો જમ આકારરે. રા. ૨
 રાક્ષસનો બલ મુડિયો બાણી, હસ્ત પ્રહસ્ત બે વીરરે;
 રણ કરવા ધાયા ઉમાદા, યથ સ્થિત ગ્રહી ધનુધીરરે. રા. ૩
 રામ સૈન્યથી બે નીસરીયા, મહા કપી નલ નિલરે;
 રાવણુ ભટસું સનમુખ હુયા, યુધ્ધ કરિવા નહીં ઠીલરે. રા. ૪
 નલ કપીન્દ્રે હસ્તને હણીયો, હણીયો નીલ પ્રહસ્તરે;
 સુર આકાશથકી વિહાં કીધી, તૃષ્ટ કુસુમની વૃષ્ટિરે રા. ૫
 હસ્ત પ્રહસ્તનિધન દેખીને, હથમુખ બલથો તામરે;
 મારીચ સિંહ જઘન બલવંતા, સ્વયંભુ શરણુ
 સુક નામરે. રા. ૬
 ચંદ્ર અંકે ઉદ્દામ બીલચ્છદ મકરો દ્વારા કામાક્ષરે;
 ગંભીર સિંહરથ અવસરથી બીજા, પણુ નીકળ્યા આખરે. રા. ૭
 મહનાંકુર સંતાપ પ્રપિત તિમ, અકોસ બંદન બાણીરે;
 હુરિતા તથપુષ્પાભ વિધન વલી, પ્રીતે કર બલબાણીરે. રા. ૮
 ઇલાદિકે વાંનર જુજંતા, હણીયા રાક્ષસ તામરે.
 સૂરજ મણુ અસ્તાચલપહુતો, સૈન્ય આબ્યા નિજ
 ઠામરે. રા. ૯

થયો પ્રભાત રાત ગઈ હવે, રામ કપિ પ્રતિક્ષ દ્રંદરે;
 રાક્ષસ જોધા રાવણ પ્રેર્યા, ટુકાં (હુંકા)રવાં સુધરે. રા. ૧૦
 વીર રસોદટ સુભટ રાઘવનાં, વયરિ કરવા નાસરે;
 હાથે શસ્ત્ર ગ્રહા જલહલતાં, દેખી પામે ત્રાસરે. રા. ૧૧
 યોગ્ય મારગ બાણે કરિ છાયો, દિશી થયો ઘોર અધારરે;
 રાવણ હુંકારે હલકાર્યા, રજનીચર તિણ વારરે. રા. ૧૨.
 વાનર સુભટ ભાંજ્યા તટ તરૂં, ઉઠ્યો રાય સુગ્રીવરે,
 પોતે હનુમંત તાસ નિવાસી, રક્ષહલ હલે અતીવરે; રા. ૧૩
 હવે માલી ગર્જારવ કરતો, ધનૂ તૂરંગી રસ બાંહીરે;
 હુકયો ક્રોધ કરી જુજેવા, હનુમંતસુ ઉછાહિરે, રા. ૧૪
 શૂંચે શસ્ત્ર માહોમાં છેદે, મહાસુભટ બલવંતરે;
 વિધ લણી હુપ્રેક્ષ થયો. રણ પ્રલય અરકે જેમ કાંતિરે, રા. ૧૫
 કુતકારે દિશી બધિર કરતો, પવનન જુભાર રે;
 વરસે એમ બાણ લાણ હીસે નહીં, પ્રાવૃત જેમ જલધારરે. રા. ૧૭
 માલીને શ્રીશૈલે કીધો, શસ્ત્ર રહિત તતકાલરે;
 તેટલે રણકરવાને આયો; વજ્રોદર બૂપાલરે. રા. ૧૬
 પવન તણે સુભટ તેહને હણીયો, વજ્રોદર વધદેખિરે.
 ઉપનો ક્રોધ અધિક રાવણને, જખૂ માલીધરિદ્રેષરે. રા. ૧૮
 હનુમંતને તેણે બાલાળ્યો, વલીયો માફતિ નામરે.
 બાપુકારેસિંહ રહે કેમ, સ્વામી વધારણ મામરે. ૧૬
 હનુમંત તેહને વીરપી, મોગર ગ્રહી કરજોરરે;
 તેહને મસ્તકે ઘાવ બાળકયો, સંઘલે સુણી સોરરે. રા. ૨૦

જખૂમાલો હવે મૂછાં પામી, તામ મહોદર વારરે;
 ળીળપણ રક્ષ્યોધા હનુમંતા, દિશિધાલા તમુ ભીરરે. રા. ૨૧
 કે સુખમહિ કેઈ બાંહે ગહિયા, કેટલદ પકક્ષા કોઈરે.
 કેઈ વીધ્યા તીક્ષે બાણે, હનુમંત એમ હણેઈરે. રા. ૨૨
 કુંભકરણ હવે સેના મર્દન, સહિ ન સકયો કરિ કોધરે;
 શૂલ પાણિ વિકરાલ આસ્યકરિ, દોડયો સનમુખ યોધરે. રા. ૨૩
 સર્વંત કપિ સેનાને હુતો, દેખી ધાયો તામરે;
 કુમુદાંગદ માહેંદ્ર સંધાતે, સુગ્રીવ નમે શ્રી રામરે. રા. ૨૪
 ભામંડલ આદિકે ળીળ પણ, વરસંતા શસ્ત્ર ભૂરિરે;
 કુંભકરણ ઉધત શસ્ત્રધાતે, સૂતો ક્ષણ એક સૂરરે. રા. ૨૫
 પ્રગોધિની વિદ્યાએ તતંક્ષણ, ગત નિદ્રા થયો ભમરે;
 સુગ્રીવ રિપુરથથી ગદાસુ, બલકરિ ભાંજ્યો તામરે. રા. ૨૬
 શમ રાવણના યોધા લડે એમ, માંહોમાંહિ ભૂપાલરે.
 તેરમી પંચમા ખંડની પુરી, થઈ જનહર્ષ એ ઢાલરે.
 સર્વગાથા, ૪૪૮,

દ્વિહા.

કુંભકરણ પણ રોસ કરી, સુદગર ફેરિ અથડ;
 ચૂર્ણ કરી સુગ્રીવરથ, જણ પરિકા ચોખંડ. ૧
 કોધ કરિ સુગ્રીવનર, પમાડયા મોગરધાવ;
 શસ્ત્રનિષીડિત બુએ પડયો, કુંભકર્ણ પ્રભાવ. ૨
 મૂઠિત ભાઈ કોપીયા, રાવણ બાણી નિવારિ;
 ઈંદ્રજિત પેઠા સૈન્યસે, વાનર કટકે વિહારિ. ૩
 તાસ સુગ્રીવ જોલાવીયો, સુધ્ધ બાણી કરી કોધ;
 ભાંમંડલ તમુ અનુજસુ, મેઘવાહન મહા યોધ. ૪

મ'હોમાંહે આફલે, ચારે સુભટ સર્ધીર;
 વસુધાર્ણુદીશિ કુંભિગિરિ, પામ્યો ક્ષોભ શરીર. ૫
 નાગ પાસમું બાંધીયા, ભામ'ડલ સુગ્રીવ;
 ઇંદ્રજીત મેઘવાહને, પ્રાક્રમ જાસ અતીવ. ૬
 કુંભકરણ સંજા લહી, અનિહાંગજને તામ;
 હણી ગદાયે આકરો, ઘાલ્યો કક્ષા વામ. ૭
 હવે અંગદ કુંભકરણને, બોલાવ્યો રણકાજ;
 હનુમંત નીકલ્યો તેતલે, કરતો મુખ આવાજ. ૮
 હવે વિખિપણુ રામ નમે, હોડયો રથ બેસેવ;
 ભામ'ડલ સુગ્રીવને, મૂકાએવા દેવ. ૯

હાલ—હો લક્ષ્મહણા ભારટ રાજાજીને રીજે વિને ધરે
 આવજયો, એદેશી. ૧૪

ચુદ્ધ કરવો જુગતો નહીરે નહીરે કાંઈ, એ તો બાપ
 સમાનરે;

ઈંદ્રજીત મેઘવાહન ઇન્દુરે કાંઈ, ચિંતવી રણ અપમાનરે યુ. ૧

ચુદ્ધ માતો તાતો સૂરા પૂરા જુજેરે, નવિ જુઝે રણરસ

મોહિયાં; આ.

પૂર્વેવર આખ્યો હું તોરે કાંઈ, તાક્ષામર તત્કાલરે;
 રામસ્મૃતિજાણી કરીરે કાંઈ, આખ્યો અવધિ નિહાલિરે યુ. ૨

સિંહનિનહા વિદ્યાતહારે, કાંઈ હલ મૂશલ રથ રામરે;

લેક્ષમણુ વિદ્યા ગાડીરે કાંઈ, પામ્યા સૂરથી તામરે. યુ. ૩

વિષ્ણુત્વહનો વલિ જહારે કાંઈ, કરે સમરરિપુનાસરે;

બીજા પિણિ શરણ આપે નંદરે કાંઈ, સુરંગયો નિજ આ

વામરે. યુ. ૪

લક્ષ્મણની સેનાવિચરે કાંઇ, ગરૂડ નિહાલી તામરે;
 ભામંડલ સુગ્રીવનાંરે, કાંઈ નાઠા પત્તગ શ્યામરે. યુ. ૫
 જય જયારવ હવે થયોરે કાંઈ, રામ તણા દલમાંહિરે;
 મ્હાન થઈ રાક્ષસ ચમૂરે કાંઈ, જોતલે રચિ અસ્ત થાયરે. યુ. ૬
 વલી પ્રભાત હવે થયોરે કાંઈ, ધાયા રાક્ષસ યોધરે;
 સુગ્રીવાદિક મહાબલોરે કાંઈ, ભાંજે આણી કોધરે. યુ. ૭
 રક્ષ ભંગથી કોપીયોરે કાંઈ, ધાયો તામ લ'કેશરે;
 ઈંદ્રજીત કુંભકરણુ આદિકારે, કાંઈ મહાબલવંત
 વિસેસરે. યુ. ૮

રામ ઉદ્યત પ્રતિષેધનેરે, કાંઈ રાય બિલીક્ષણુ તામરે;
 રાવણુ રોકી પ્રીતિસુરે, કાંઈ બોધે હિતને કામરે. યુ. ૯
 અણસિ બાધ માનિ તૂરે કાંઈ, જનક સુતાને મૂકીરે;
 રામકૃતાંતતણી પરે કાંઈ, આબ્યો રાજ્ય મ ચૂકીરે. યુ. ૧૦
 દશકંધર ભાષે હવેરે કાંઈ, વનચર આશ્રિત રામરે;
 તેહનો બલ સુજ દાખવેરે કાંઈ, શુ' બીહાડે આમરે. યુ. ૧૧
 ધનુષ આક્રાલી જોરસુરે કાંઈ, જો કુંજર વર વીરરે;
 શસ્ત્ર માંહોમાં વરસતાંરે કાંઈ, માંડયો રણ ગંભીરરે. યુ. ૧૨
 રામે રોકયો કુંભકર્ણુનેરે કાંઈ, રાવણુને લક્ષ્મણુ વીરરે;
 નીલરોકયો સિંહજનનેરે કાંઈ, ઘટોદરને હુર્મથ ધીરરે. યુ. ૧૩
 જોમ કપિ રાક્ષસસુ લહેરે કાંઈ, રણક્ષેત્રમાંહિ અનેકરે;
 લક્ષ્મણુને મેલ્યો ઈંદ્રજીતેરે કાંઈ, તામસશસ્ત્ર વિવેકરે. યુ. ૧૪
 તે શસ્ત્ર તપનાસેરે કાંઈ, સૌમિત્રિ કાઢ્યો તાહિરે;
 અહિ પાસે તે બાંધીનેરે કાંઈ, આણ્યો નિજ
 દલમાંહિરે. યુ. ૧૫

અહિખાંધી કુંભકવણુનેરે કાંઈ, રામે મૂક્યો બલમાંહિરે;
 અન્ય રાક્ષસ રામ સેવકેરે કાંઈ, ખાંધી આણ્યા સાહિરે. યુ. ૧૬
 દેખી રાવણ કોપ્યોરે કાંઈ, હણુવા વિભિષણ રાયરે;
 સૂલ મૂક્યો લક્ષ્મણ વિચેરે, કાંઈ છેલો બાણે ધાઈરે. યુ. ૧૭
 ધરણેંદ્ર હુતીરે કાંઈ, રાવણ લેઈ શકિતરે;
 ધગરતીનભમંડલેરે કાંઈ, ફેરવી ક્રોધે રકતરે. યુ. ૧૮
 ગરૂડસ્થ લક્ષ્મણ દેખીનેરે કાંઈ, રાવણ ક્રોધ કરાલરે.
 કદપાંતાગનિ સારિખીરે, કાંઈ મેલિ તિલિ તત્કાલરે યુ. ૧૯
 શસ્ત્ર સમૂહનેઅવગણીરે, કાંઈ લક્ષ્મણ ઉરલાગંતરે
 મૂર્છા પામી ભૂઈ પડ્યોરે કાંઈ શિખિરે શોક પડંતરે યુ. ૨૦
 ક્રોધ કરિ રાઘવ હિંવેરે કાંઈ, પંચાનન રથ બેસિરે;
 રાવણશુ* યુધ માંડીયોરે કાંઈ, પંચાનન દ્વિપ પેસિરે. યુ. ૨૧
 રાવણના રથ ભાંજ્યારે કાંઈ, પાંચ રાઘવ બલવંતરે;
 વીર્ય ખમી ન સક્યો તદારે કાંઈ, રાવણપુર પેસંતરે. યુ. ૨૨
 અસ્ત સૂર્ય સંઘ્યા પડીરે કાંઈ, આળ્યો લક્ષ્મણ પાસરે;
 રામ અવસ્થા દેખીને કાંઈ, મૂર્છિત અંતે ભાસરે. યુ. ૨૩
 વૈરિ સંઘાત હણ્યો નહીરે કાંઈ, દીધી નહી મુજ સીતરે;
 રાજ્ય વિભિક્ષણ નવ દીયોરે કાંઈ, લંકાનો ધરિ પ્રીતિરે. યુ. ૨૪
 રામ એકલો વૈરીએરે કાંઈ, રોક્યો છે અસહાયરે;
 ભાઈ મુજને મુક માંરે કાંઈ, તુજ વિણ રહો ન બાયરે. યુ. ૨૫
 સૂની સેના તુજ વિનારે કાંઈ, રાવણ હણુસે કોણરે;
 સૂતા તો સરસે નહી કાંઈ, ઉઠિ સર ભાઈ ધૂણિરે. યુ. ૨૬
 હર્ષિત કાર સહુ સૈન્યનેરે કાંઈ, કારવયરીનો નાસરે;
 હાલ થઈ એ ગૌહમીરે કાંઈ, પાંચમે ખાડાવલાસરે. યુ. ૨૭
 સર્વ ગાથા, ૪૮૩, (૪૬૪)

ફૂંડા.

માહરો ઇંડાં કોણ કો નહી, સજ કરે જે બ્રાત;
 સૂન્ય મને મૂર્છા લહે, કરે વિલાપ લોંઘ પાત. ૧
 તામ બિલીપણુ નૃપ કહે, ધિરજ ધરો મહારાજ;
 શક્તિ હણ્યો જીવેનિશા, કરીએ ઉદ્ધમ કાજ. ૨
 સુગ્રાવાદિક સહુ મિલી, વિદ્યાએ સુપ્રસીધ;
 સમવપ્રચઉભારણા, લક્ષમણ ઉપરી કીધ. ૩
 સુગ્રીવા ગદ્યદ્રાસુ નૃપ, ભામંડલ પ્રમુખ;
 તે ગઠ વીંટીને રદ્યા, સ્વામી દુખ ધરે દુઃખ. ૪
 ભામંડલનો મિત્ર હવે, ભાનુ વિદ્યાધર રાય;
 હિતકાંક્ષી ઉત્તમ પુરુષ, કહે રામને આય. ૫
 ખાર જોયણુ અયોધ્યા થકી, પાલિત પત્તન નામ;
 રાજ્ય કરે તિહાં દ્રોણુ નૃપ, જેહની મોટી મામ. ૬
 બાઈ કેકેઈ તણો, સુતા વિસદ્યા તાસ;
 તેહ તણા કર ફરસથી, શલ્ય જાઈ સહુ નાસિ. ૭
 દિન ઉગા પહિલી પ્રલો, ઇંડાં જો આણો તેહ;
 તો લક્ષમણ સાજો હુવે, રિપુને શલ્ય કરેહ. ૮
 પ્રીતમંત થયો રામ સુણી, મૂક્યા ભરતને પાસિ;
 અંગઠ ભામંડલ લણી, માંહો માંહિ વિમાસિ. ૯
 હાલ-હાલો દીપતો દીવાણુ સુરનર જાસમાને આણુ. જો દેશી, ૧૫
 જે હલ બિંદે રાવણુ રામ, એતો મચ્યો સળલ સંગ્રામ; જે.
 આંખ્યા અયોધ્યા જેસિ વિમાને, જઈ ભરતને તામરે;
 સીતા હરણુ વૃત્તાંત, સઘલો કલો લેઈ નામ. જે. ૧

તિણુ વિમાને યેસિ તતક્ષણુ, ભરત હીલ ન કીધરે;
 જઇ દ્રોણુધન નૃપ પાસે યાચી, વિશલ્યા તિણુ હીધ. બે. ૨
 સહુજ કન્યા સાથે હીધી, ભરત અયોધ્યા મેલિરે;
 ગયો લામંડલ રામ પાસે, હુષેવાધી વેલિ. બે. ૩
 વિશલ્યાતનુ કાંતિ દેખી, લાનુ સંકિત હોઇરે;
 જસૂ રૂપ શનમુખ દષ્ટિ દેઇ, જોઇ ન સકે કોઇ. બે. ૪
 વિશલ્યા કર ફરસહુંતી, નાસતી આકાશરે;
 હનુમંત જાલી શકિત હાથે, હવે જઇસિ કિહાં નાસરે. બે. ૫
 દેવરૂપે તેપયંપે જાણુ દે હનુમંતરે;
 લવપ્રાગ વિશલ્યા, તપ પ્રભાવે મુઝી રહી ન સકંત. બે. ૬
 પ્રજ્ઞસિ ભગિની શકિત મૂરી, પવન પૂત તિવારરે;
 હિતપતી ગઇ આકાશ મંડલ, ખીહુ મનમાં ધારિ. બે. ૭
 પ્રજ્ઞસિ વિદ્યા સનાન પાણિ, રાઘવાનુજ સિકતરે;
 રૂઢ પ્રણુ પદસુસની પરે, હીયો જલયુકતરે. બે. ૮
 રામ લક્ષ્મણને આલિંગી, કહ્યો સહુ વૃત્તાંતરે;
 કન્યા સહુજસુંતેહ પરણી, વિશલ્યા ગુણવંત. બે. ૯
 તાસ સનાન જંલેં અનેરા, રૂઢ પ્રણુ પદ ચાયરે;
 શ્રી રામ કટકેં થયો ઉછવ, સર્જેં યયા સહુ રાય. બે. ૧૦
 જીવોયો લક્ષ્મણ સુણી રાવણુ, થયો મન દિલગીરરે;
 જહુ રૂપિણી વિદ્યા પ્રસદા, ધરી મનમાં ધીર. બે. ૧૧
 અષ્ટ વિધિની કરી પૂજા, શાંતિ જીનની તામરે;
 તે સાધવા આરંભ માંડયો, લંકા પતિ નિજ કામરે. બે. ૧૨
 મંદોદરી નિર્દેશથી, અષ્ટાન્હિકાવધિ કીધરે;
 જનપુરી શ્રી જીન ધર્મશતા, કરે ધર્મ પ્રસિદ્ધરે. બે. ૧૩

તે સિદ્ધ વિદ્યા થઈ રાવણ, પ્રાત સૈન્ય સંઘાતરે;
 રણ કરણ આબ્યો થઈ ઉછક, રક્ષણ લેઈ સાથરે. બે. ૧૪
 કરિ વારણાંગણ રોસ રાતા, સૈન્ય હારણ હોઈરે;
 ભડ પડે કોડિ ગમે ભિડતા, રૂધિર કર્મ હોઈરે. બે. ૧૫
 અન્ય સુભટ રાક્ષસ હણી, લક્ષ્મણ મહા બલ સપરાણરે,
 હણતો હુઓ લંકાપતિને, ધનુષ તાણી બાણ; બે. ૧૬
 તે બે બાણે થયો આકુલ, વિદ્યાએ તત્કાલરે;
 નિજ રૂપ કીધા ઘણાં રાવણ, ભયંકર વિકરાલરે. બે. ૧૭
 આકાશ પુહવી પૃથ્વ અગ્રે, બેહુ પાસે તેહરે;
 વરસતો રાવણને નિહાલે, વિવિધ આઈધ મેહ. બે. ૧૮
 વલી લક્ષ્મણ ગરૂડ બેસી, એક રૂપ અનેકરે;
 બહુ બાણધારા હણે સહુને, સેસ સિરપગ ટેક. બે. ૧૯
 પાલસ્ય બાણે વિધુ રહ્યો, ચક્ર સમયો માનરે;
 તત્કાલ આવી હાથે બેઠો, જવાલિત અગ્નિ સમાનરે. બે. ૨૦
 ચક્ર રોસ કરી ભમાડી, મેલીયો તિણ હોઈરે;
 સૌમિત્રને દે પ્રહસિણ, હાથે બેઠો આધરે. બે. ૨૧
 નારાયણ પણ તિણ ચક્રે, લંકાપતિનો સીસરે;
 શ્રી રામ અનુજે છેલીયો, મનમાં આણી રીસરે. બે. ૨૨
 જ્યેષ્ઠ શુકલ એકાદશી દિને, પ્રહર પશ્ચિમ બણીરે;
 મૃત પાત્રી રાવણ નરક ચોથી, ગયો કર્મ પ્રમાણ. બે. ૨૩
 જે કમ જેહવાં કરે પ્રાણી, તેહવાં ફલ હોઈરે;
 છન હર્ષ હાલ થઈ પનરમી, પાંચમે ખડે જોઈ. બે. ૨૪

દૂહા.

ત્યારે આકાશે રસા, દેવ કરે જયકાર;
નારાયણને સિરિ કરે, કુસુમ વૃષ્ટિ તિલ્લુવાર. ૧

હવે વિભિક્ષણુ સ્નેહથી, કરતા શક્ષસ દેખી;
સહુને હો આસાસના, નિજ ભત્રીયા વિશેષ. ૨

કુંભકરણુ નૃપ ઇંદ્રજીત, મેઘ વાહન પ્રમુખ;
રામ મુકત રાવણુ તણો, પ્રેત કાચ' કીધો મુખ. ૩

કુંભકરણુ મ'દોહરી, ઇંદ્રજીત મેઘનાદ;
ભલરૂપિ પાસ આદર્યો, સંયમવૃત મુખસાદ. ૪

નિષ્કલંક સીતા ભણી, લેઈ રાવણુ રાય;
વિભિક્ષણુક્રાંત મારગે કરી, પુરી પ્રવેશ કરાય. ૫

રાજ્ય વિભીષણુને ફીધો, લંકા તણો રઘુરાય;
પટ સંપત્તિસર તિહાં રહા, ચલિવાઉછકયાય. ૬

ઈણુ અવસર વંધ્યસ્થલી, મેઘ વાહન ઇંદ્રજીત;
શિદ્ધિ ગયા તીરથ થયો, મેઘરથ નામ પવિત્ર. ૭

કુંભકરણુ મુગતે ગયો, નમંદા નદી મોભાર;
પૃથુરક્ષિત જોહવો ગયો, તીરથ નામ ઉદાર. ૮

હાલ—દોષ નિલ્યારે હામિલી જો દેરી. ૧૬

હવે શુભ દિવસેરે રામજી, લક્ષ્મણુ સીતા સમાન;
મુખીવાદિક અનુમતે, આશ્રિત પુષ્પક યાન. ૯. ૧

પગ પગ અચરિજ જોવતા, ખેચર સેના સાથ;
અનુક્રમે સાકેતે આવીયા, બહુ દિવસે રઘુનાથ. ૯. ૨

ભરત. ગભરૂદ આવીયો, પ્રોદોચ્છવ કરિ સાર;

રામતણે' ચરણે નમ્યો, શત્રુઘ્નસુ' તિણવાર. હ. ૩
 ઇંદિ'પદ્મનિલ્યો પરમોદસુ', લક્ષ્મણ વિનય સહિત;
 વૃદ્ધાનાદી વધાવીયા, પુરી પ્રવેશ વિહિત. હ. ૪
 રામ પ્રમુખ અપરાજિતા, માતા સદ્ગતીના પાયઃ
 પ્રણમ્યા સૌમિત્રિ પણ નમ્યા, પરમાનંદ ઉપાય. હ. ૫
 સિંહાસણ રામ પાદુકા, ઝેસે ભરત દીવાણુ;
 આપો હિતસુ તે ભણી, વલી ધારિ સિર આણુ. હ. ૬
 ભરતનરેસર અન્યદા, દેશે ભૂષણ મુનિ પાસ;
 નિજ પુરવભવ સાંભલી, સંયમ લીધો ઉલાસ. હ. ૭
 શ્રી શત્રુઞ્ચ ગિરિ તણો, મહિમા સાંભલિ તેહ;
 સહસ સાધુસુ'પરિવર્યા, પંથ ચલ્યા ગુણ ગેહ. હ. ૮
 વિમલાંચલ ગિરિ પામીયો, પ્રણમ્યાં રૂપભણુ'ંદ;
 તત્પ્રભાવ ચિત સમરતા, ધ્યાનારૂઢ મુણિ'ંદ. હ. ૯
 સગલા ઠમં ખપાવીયા, પામ્યું કેવલ જ્ઞાન;
 ભરત મહામુનિસું તિહાં, પામ્યો અવ્યય જ્ઞાન. હ. ૧૦
 તિહાં શ્રીરામ સૌમિત્રસુ', યાત્રા તોરથ ઉદ્ધાર;
 પુન્ય ક્ષેત્ર વિત વાવરી આવ્યા પુરી મોભાર. હ. ૧૧
 પાવક કુંડપેસીકંરી, સીતા કલંક ઉતાર;
 જત લેઇ બહુ તપ કરી, અન્યુત ઇંદ્રાવતાર. હ. ૧૨
 શ્રી શેલે પણ પુત્રને, રાજ દેઇ જત લીધ;
 ચિર દીક્ષા પાલી કરી, શિવપુર વાસો કીધ. હ. ૧૩
 બ્રાતૃ સ્નેહ પરીક્ષારથે, મુર આવી કહે વાત;
 રામ મરણ થયો સાંભલી, લક્ષ્મણ મરણ લહાત. હ. ૧૪

રામ તણા મૃત સાંભલી, ભવથી હુયા વિરાગ;
 સવણાંકુશ મત આફરેઈ, શીવ પહુતા મહાભાગ. હ. ૧૫.
 દેવજટાયુ.સંબોધથી, લક્ષ્મણ મૃત કર્મ કીધ;
 રાજ્ય રઘુદંડ આપણો, અનંગ દેવને દીધ. હ. ૧૬.
 પોતે શત્રુજ સુગ્રીવસુ, વિલિક્ષણ પ્રમુખ વખાણ;
 પોઠસહસ રાજનસુ, દીક્ષા લીધી સુખણ. હ. ૧૭.
 વિચરે રામ મહામુનિ, નાનાભિશહવાન;
 કોટીશિક્ષા નય પામીયો, નિમલ દેવલ જ્ઞાન. હ. ૧૮.
 શત્રુંજય ગિરિવર ચઢી, નિસ્તારી સુપ્રભાવ;
 સહસ પનર આઉ લે ગર્વ, થયા મુગતિ પુરી રાવ. હ. ૧૯.
 શત્રુંજયગિરિ શિવગયા, ભરતાદિક ભૂપાલ;
 અધિક તીરથ તિણ કારણે, મુગતિ કીયે તત્કાલ. હ. ૨૦.
 મહિમા નિરથ ઉપદિસ્યો, શ્રી મહાવીર જીણુંદ;
 સૌંધર્મેન્દ્ર આગલ ઇસુ, સુણી કોઈ આણુંદ. હ. ૨૧.
 સોલમે ઢાલે પૂરો થયો, પાંચમે અંક રચાલ;
 કહેજીન હવે કથા ભલી, મુણને ખાલ ગોપાલ. હ. ૨૨.
 સર્વગાથા, પછા.

ઈતિ શ્રી જિનહર્ષવિરચિતે મહાતીરથ

શત્રુંજય મહાત્મ્ય ચતુષ્પદ્યાં શ્રીરામ પ્રમૃતિ મહા પુરુષ ચરિત

વર્ણનોનામ પંચમ સ્કંદઃ સમાપ્તઃ ॥ ૧ ॥ વૃદ્ધા.

શ્રી સર્વજ્ઞ સંતાપ હર, સકલ વિશ્વ સુખકાર;
 વીતરાગ પ્રણમી કરું, છઠો અંક ઉદાર. ૧

- હવે મહાવીર લુણ્હને, પ્રણુમીં ત્રિદશાધિશ;
કરભોડી બહુ ભક્તિસુ', પૂછે' ધંરી જગીસ. ૨
- મુજ ઉદ્ધાર કરવા ભણી, શત્રુ'જયની વાત;
મુખ્ય શૃંગ આશ્રિત કહે, મુજ આગલિ જગ તાત. ૩
- એ પર્વતનાં શૃંગ છે, અષ્ટોત્તર શત્ત ઇંશ;
જે ભાખ્યા તે અંતથી, પ્રોત્તમાન એકવીસ. ૪
- તે માંહિ પણ જેહનો, અધિકે મહિમા થાય;
તેવાંછુ' મુણુવા ભણી, ભાખેા શ્રીભુનરાય. ૫
- લુણુ મુણુતાં નિશ્ચે હવે, સર્વ પાપ પરિહાર;
મહંત પ્રસન્ન હુઇ, ભાખેા જગ હિત કાર. ૬
- શકે વચન અવધારિને, ત્રિભુવન નાયક તામ;
સહુ પ્રાણીને હિતભણી, મિષ્ટ વાણી કહે આમ. ૭
- સાંભલિ શકે મોટોઅછે, રૈવતગિરિ અભિધાન;
પંચમ શૃંગસિદ્ધાદ્રિનો, હાયક પંચમ જ્ઞાન. ૮
- હાલ-ગરબો કોણુને કોણયો કે નંદભુના લાલરે એ દેશી. ૧
- ભક્તિ દાન તિહાં કિણિદીજે ૯, મુણિસુર નાયરે;
ઉચિત્ત દયાદિક મન આણીને કે. સુ.
- આપે સગલાં મુખ સંસારી કિં. સુ. ઇહ ભવપર
ભવમાં હિતકારી. કિં. સુ. ૧
- એતો ભવર ભમતાં જેહ ઉપાયકં સુ. પાતક
પિંડં તુરત ગિલં ભય કિં. સુ.
- પુન્ય દીવાકર કિરણુ. દીપંચકે સુ. કણુમાં માખ-
ણી પરિચાય કિં સુ. ૨

શ્રી મેમિસર લનના પાયકિ, સુ. સેવેસુર જેથર
 નરરાયકિ; સુ.
 અપહર પ્રભુલના ગુણ ગાવેકિ, સુ. હપં દીયે
 ધરિ નિર્મલ બાવેકિ; સુ. ૩
 ગજપદ પ્રમુખ લહાં કુંડ સોહેકિ, સુ. નિર્મલ
 જલ ભરીયાં મનમોહેકિ; સુ.
 સોવન સિદ્ધિ વંછિત દાયકે, સુ. રસકુંપી પુણ્ય
 વિષુ ન લહાઈકિ; સુ. ૪
 જોહના રમરણથી મુખ લહિયે કિ, સુ. દીઠાં
 દારિદ્ર દોહગ દહીયે કિ, સુ.
 દૈવતગિરિનો મહિમા મોટો કિ, સુ. જોહમાં કાંઈમ
 ભણિ સિખોટોકિ સુ. ૫
 દીજે દાનયથા તપ કરીયે કિ, સુ. વલી તિહાં
 શુભ કરણી આચરીયેકિ; સુ.
 શ્રી શત્રુજયને મુખ્ય મૃગે કિ, સુ. ઇહાં પશુ તે
 પુણ્ય થાય અભંગેકિ સુ. ૬
 મહિમા તેહનો ચરિતનિમુષિ શક દાખુકિ, સુ.
 પર્વતનો જોઈશ મુદાહુ બાખુકિ સુ.
 કૃદ સહુ કર્મનો નાસકિ, સુ. મહિમા સાંભલી
 શુણ આવાસકિ સુ. ૭
 પુરા માંહેદ્ર કલ્પનો વાસીકિ, સુ. માહેદ્ર સુરપતિ
 મુશુણ વિલાસીકિ; સુ.
 જ્યોતી શત્રુજય કરિમાંત્રાકિ, સુ. વૈશાખી પુનિમ
 પુણ્ય પાત્રાકિ. સુ. ૮

- નમવાનેમિજ્જેસર પાચકિં, સુ. રૈવતગિરિ
શુદ્ધતમ આચકિં; સુ.
- સુકુંડથકી નિમલ જલ લેધકિં, સુ. સ્નાન કરાવી
પ્રભુ પૂજેધકેકિં. સુ. ૬
- જન ગૃહથી બાહિર નીસરીયાકિં, સુ. તિહાં એક સુર
આવી કચરીયાકિં; સુ.
- સ્વામી જ્ઞાન સિદ્ધાશી ન ક્રોધકિં, સુ. મુનિવર છે
એક મુખમુખ જોધકિં સુ. ૧૦
- મુની લક્ષે ચક્ષે સેવીતોકિં, સુ. તીવ્ર તપે અધઘ્વંસ
કરીતો કિં. સુ.
- જોહવો મુણી મુરપતિ જન વંદીકે, સુ. આવી જ્ઞાન
સિદ્ધા આનંદી કે. સુ. ૧૧
- નમસ્કરી જોઠો મુની આગેકિં, સુ. વીનવે દેવ સહુ
મનરાગેકિં; સુ.
- સ્વામીએ કુણુ કહો અણુગારકિં, સુ. સમતાધર
ઉતકટ તપ કારિકિં. સુ. ૧૨
- અવધિજ્ઞાને તસુ ચેષ્ટા જાણીકે, સુર આગલિ કહે
અમૃત વાણીકે; સુ.
- મુણ્યો તાસ ચરિત્ર સુવિચારીકિં સુ. મહા અર્જુન
આતમ હિતકારીકે. સુ. ૧૩
- જોહનો પ્રભાવ કહું વિસ્તારીકિં, સુ. લીમસેન
કથા મુણો નરનારીકિં સુ.
- સાંભલિ મિત્ર પવિત્ર ગુણુકારીકિં, સુ. સર્વ કર્મની
કપણુ હારીકિં. સુ. ૧૪

જાગૃદ્રીય ભરત તિહાં રાજયકિં, સુ. સાવશી
નામ નગરી છાજેકિં. સુ.

જૂપતિ તિહાં થયો વજસેન નામે કિં, સુ. ન્યાય
થલે ન્યાયે યશ પામે કિં સુ. ૧૫

પૂજે શ્રી જનવર જનપાયકિં, સુ. જનતારંજન સહુ
સુહાયાકિં; સુ.

રાજ સશુભ્રુ જેહમાંહિ વિરાજે કિં, સુ. પ્રાક્રમ
અરિજનના બલ લાજે કિં. સુ. ૧

રાણી સુભદ્રાને કુખે આયો કિં, સુ. નામે લીમસેન
કુમાર ભોલાયો કિં, સુ.

બ્યસનીમાં તે થયો ધોરી કિં, સુ. ધુત રમે દ્યે પર
ધન ચોરી કિં. સુ. ૧૭

થયો અન્યાયી પ્રભા સંતાપી કિં, સુ. ભસ અકીર
તિયુરમાંહિ બ્યાપી કિં. સુ.

ગુરુદેવ માતા પીતાનો દ્વેષી કિં, સુ. સજન સંગતિ
જેહ ઉવેળી કિં, સુ. ૧૮

એહવો છે તોપણુપક દીધો કિં; સુ. બાપે સુવરાજ
તસ દીધો કિં. સુ.

થયો વિશેષે તેહ અન્યાયી કે, સુ. એક વાનરને
મહિરા પાઈ કે, સુ. ૧૯

પરમી દ્રવ્ય અપહારી કિં, સુ. પરભા પીડે અવિ-
નયકારી કિં, સુ.

નિશિદ્ધિન પુરમાંદરિ મહમાતો કિં, સુ. નાણે સંકા-
પરધર ભાતો કિં. સુ. ૨૦

પુરના લોક સકલ અન્ય કિં, સુ. આવી નૃપ
 પગ પ્રણમ્યા સીસે કિં; સુ.
 લીમ ખડીક મનમાંહિ ધારી કિં. સુ. વીનતિ કરે
 સુભ પ્રભુ હિતકારિ કિં. સુ. ૨૧
 રાજન્ લીમ કુમારને વારે કિં, સુ. કહીએ છે તે
 દોષ અમારો કિં; સુ.
 જોહને દુન્યાયિ કંઠતાઈ કિં, અમે સઉ ભરીયા છઉ
 કહાં કેંઈ કિં. સુ. ૨૨
 લોકના પાલક જોઈ વિમાસી કિ, ઘટીકા દુઃખની
 હોઈ છમાસી કિ. સુ.
 અમને કાંઈક દિશિ દેખાડો કિ. તિહાં જઈ રહીએ
 દુઃખ ટાળો કિં.
 સાંભલિ લોકતણી નૃપ વાણી કે, સુ. શમતા ઉપજાવણ
 હિત આણી કિં; સુ.
 દેઈ દિલાસા લોક વેલાવે કિ, સુ. નિજરઘેર સગ-
 લા આવે કિં. સુ. ૨૩
 કુમાર એકાંતે રાજા તેડાવીકિં, સુ. શિક્ષા આપે
 સખર સુહાએકિં; સુ.
 વચ્છ પ્રભ તે જો સુખદીએકિં, સુ. તો યશ
 જગમાંહિ લીએકિં. સુ. ૨૪
 પરત્વી પરદ્રવ્યકિમહીન લીએકિં, સુ. પરતક્ષ ન્યાય
 મારગ ચાલીએ; કિ. સુ.
 માતપિતા શુદ્ધજન પૂજી જો કિં, સુ. ઉત્તમ જનની
 સંગતિ લીએકિં. સુ. ૨૫
 નિત્ય પ્રતે ન્યાય મારગ આદરીએ કિં, સુ. પુત્ર અન્યાય
 મારગ પરહરીએકિં; સુ.
 સુખથી મિષ્ટ વચન ઉચરીએ કિં, સુ. વ્યસન ન કેઈ
 સુત આદરીએકિં. સુ. ૨૬

એહિજ ઉત્તમ ધર્મ કહાવે કિં, સુ. પૃથ્વીપતિને
 મુજસ મહાવેકિં; સુ.
 લક્ષ્મી કીરતિ સ્વર્ગ પ્રદાતા કિં, સુ. લહીએ ન્યાય
 ધર્મથી સાતાકિં. સુ. ૨૭
 રાજ્ય ધુરંધર મુજથી સવાયો કિં, સુ. ઇશ્વર પરિ
 કુમાર ભણી સમજાયોકિં; સુ.
 પહેલી હાલ છઠા ખંડ કેરી કિં, સુ. થઇ જન હવે
 પૂરી અધિકેરીકિં. સુ. ૨૮

સવં ગાથા, ૩૬.

ફંહા.

શિક્ષા હીધી ઇશ્વર પરે, કુમાર ભણી નરનાથ;
 તો પણ દુર્વૃત્ત નવ તજે, અહિ.અમૃત વિષ સાથ. ૧
 વાર્યો તોં પણ નવ રહે, કરતો કુમાર અન્યાય;
 વાદહો તો પણ પુત્રને, નિગડ પહિરાયા પાય. ૨
 નિગડમાંહિ રહિતાં ચકાં, કોધી અવસર જોઇ;
 માર્યા માતપિતા ભણી, વારિ ન સકયો કોઇ. ૩
 ભીમસેન રાજા થયો, કુમિત્રતણો પરિવાર;
 મદ્યાદિક સેવે બસન, પીટે લોક અપાર. ૪
 હવે સચિવ પ્રધાન સહુ, આલોચી મનમાંહિ;
 દેશ થકી પાપી ભણી, કાઢ્યો ઃગિણમાં આહિ. ૫
 તાસ અનુજ રાજા કીયો, શાસન ન્યાય મુજાણ;
 સચિવાદિક પરજા સહુ, કીધી આણ પ્રમાણ. ૬
 દેશ થકી કાઢ્યો થકો, ભીમ જઇ અન્ય દેશ;
 સગલેહી ચોરી કરે, દુસ્ત્યજ બચન વિશેષ. ૭

મારે પથી મારગે, ધન સંગલને કાજ;

વેશ્યાદિક વ્યસની સદા, કલુષ ચિત્ત નહો લાજ. ૮

એમ અન્યાય કરે સદા, પ્રતિ દિન ભોમ કુમાર;

(૧) પોતાની કરણી કરી, ખમે લોકના માર. ૬

હાલ-મોસલ રોહડા ઉહે મિશ્રી ઠાકુર મહિંદારો એ દેશી; ૨-

ઈષ્ટપત્રી ખમતોહો દુઃખભમતોયકો, નગરદેશથી પુરગામ.

અનુકમે આયો હો દેશ મગધમાંહિં, પૃથ્વી પુર

પુર નામ. ઇ. ૧

વનમાલી કેરે હો ઘરે જઈને રહો, તિહાં કર્મ કરે તેહ;

ફલકુલ આદેહો નિતિ ચોરી કરે. વિક્રય કરતો જેહ. ઇ. ૨

તિણે પણ કાઢ્યો હો માલી ઘર ચકી, દીઠો સાહુકાર;

આકર તેહનો હો ભીમ જઈને રહો, વ્યસન ન મેલહેભાર. ઇ. ૩

તિહાં પણ સગલી હો વસ્તુ આપણુ ચકી, સદાસદા નિકાસ;

છાનિ વેચે હો તે ચોરી કરી, મિટે સ્વભાવ ન તાસ. ઇ. ૪

ચોરી નિહાલી હો શેઠ એકદા, ઘરથી કાઢ્યો તામ;

આકર રહીયો હો ઇન્ધર દત્તનો, વ્યવહારી ધનધાન. ઇ. ૫

શેઠ સંગાતિ હો ભીમસેન, અન્યદા, દાનનો લોભીજેહ;

નાવ ચઢીને હો ચલ્યો દરીયાવમાં, દ્રવ્ય ઉપાવણુ તેહ. ઇ. ૬

વાહણુ દરીયાહો માહે આલતાં, માંસ થયો તિણુવાર;

પ્રવાહ આંવર્તે નિશિ ચંલી રહો, નચલે એક લગાર. ઇ. ૭

નાવિકે લોકે નાવ ચલાઈવો, કીધા ઘણો ઉપાય;

પણુ નવ આલે હો અન્ન પાણી તિહાં; ખૂટો તે ર્યો ખાચ ઇ. ૮

મારે સરણુ હોયો ઠેઉઆયાં, પાપ સ્થાનક અદાર;

છોડ્યા સહુ મિથ્યા હો ફૂટુંતો આંખીઓ, છવાયો નિસંભાર. ઇ. ૯

પંચપરમેષ્ઠી હો નવકાર ઉચરી, ભાવ સહિત તેણિ વાર; ૧૦
 પડવા માંડ્યો હો પરતક્ષિ જેતલે, સેઠે જલધિ મોભર ઈ. ૧૦
 તેતલે સૂડો હો ક્યાંહીથી તિહાં મુખ છળિ કુસમ પલાસ; ૧૧
 પાંખ વિરાજેહો નીલી જેહની, આવી કહે નર પાસ. ઈ. ૧૧
 કાંધ વ્યવહારી હો ભાલ મરણકરે, અવિત કહું ઉપાય; ૧૨
 સાંભલિ માહરો હો વચન આદર કરિ, સહુની આપદ ભાય. ઈ. ૧૨
 શુક મત ભણે હો તું મુજને સહી, પંખી કેમલ દેહ. ૧૩
 હું ઇણ ગિરિનો હો વાસી દેવતા, મુજને તું ભણેહ. ઈ. ૧૩
 તુમ સહુ કેરો હો મરણ નિવારવા, કહેવા અવિતોપાય; ૧૪
 હું ઇહા આવ્યો એટલે કારણે, સાંભલિ તું ચિત્ત લાય. ઈ. ૧૪
 તુમ માહે કેઇકહો નિજ મૃત્યુ આગમી, જલધિ તરીને ભાય; ૧૫
 એણે ગિરિ શિખરે હો કૃપા હીએધરી, સાહસીક જે થાય. ઈ. ૧૫
 તિહાં કિણિ જઇને હો ભારંડ પંખીયા ભેઠા ઉડાવેહ; ૧૬
 તમ્મ પંખવાયે હો સહુ માણસ ભણી, અવીત આપેતેહ. ઈ. ૧૬
 સાંભલિ તેહનો હો વચન મુહામણો, એહવો ઈશ્વરદત્ત; ૧૭
 પૂછ્યા વાહણુના હો સવલા લોકને, કેઇ ભઇ ધરિ સત્ત. ઈ. ૧૭
 લોભ દેખાડ્યો હો સેઠે ધન તણો, તીન શતકદીનાર; ૧૮
 માંગી તિહાં પહુતો હો અગ્નિતરી કરી, ચઢિયો

ગિરી તેણિવાર. ઈ. ૧૮

તેણે ઉડાયા હો ભારંડપંખીયા, વાયુ પ્રગટ થયો તામ; ૧૯
 સણુમાં મૂંઝાણો હો પ્રવાલ આવર્ત થકી, નાવ ચલી થયો કામ. ઈ. ૧૯
 ભીમસેન સૂતો હો હવે તિણિગિરિ રસો, મનમે ચિતે એમ; ૨૦
 કારણ પૂછ્યો હો નહી અવીત તણો, પહેલી સુકને તેમ. ઈ. ૨૦

પૂછે દેખીને હો મુકને તેતલે, મુજને કંહો ઉપાય;
 હવે નીકલીયોહો કેમ કષ્ટથી, મહાભાગ મતિદાય. ઇ. ૨૧
 સાંભલિ મુઠોહો ભીમ ભાણી કહે, પડિ સાચર જલમાંહિ;
 તુજમે ગલસ્યે હો કાંઈક માછલો, જાસ્યે તટ અવગાહ. ઇ. ૨૨
 મહામછ જ્યારે હો કરે પુકારો એ ઔષધી તિવાર;
 તો સંગલા માંહો ઘાલે જામ હવે મોટો વિવર અપાર. ઇ. ૨૩
 મઝર મુખથી હો ઇંચિ પરિ નીકલી, તું પામે તટસાર
 તુજમે જીવિતનો હો એ ઉપાય છે, અવર ન કોઈ વિચાર ઇ. ૨૪
 નિસુણી મુક મુખથી હો એ પુસાહસી ભીમ કરી તે વાત.
 ખંડ છઠાની હો ઢાલ બીજી થઈ એ જીનહર્ષ કહાત; ઇ. ૨૫
 'સવ'ગાથા. ૬૬ ફૂંડા.

સિંહલ તટ પામ્યો તુરત, સ્વછ થયો તિણુ વાર;
 સલિલાશયતરૂ દેખિને, પીધો નીર કુમાર. ૧
 વલી લેઈ વીસામો નીસર્યો, કાંઈક દિશિ આશિત્ય;
 કિતલા એક ગાઉ ગયો, સંમરતો નિજ કુત્ય. ૨
 આગલી જોગી નિરખીયો, નમસ્કાર તસુ કીધ.
 ભીમસેનને સાંદરે, જોગી આશિષ દીધ. ૩
 તાપસ ભીમ ભાણી કહે, કાંઈ કરે વનમાંહિ;
 દીસે દુખીયો નિર્ધની, કહિ તુજને સી આહિ. ૪
 સાંભલિ વચન ખુસી થયો, પાય નમી કંહે તાસ;
 મંદભાગ્ય હું સો કહું, કિસી ન પુગે આસ. ૫
 મહા દુઃખીમાં હું દુખી, કાર્ય સિદ્ધિ નવ થાઈ;
 ભર્યો સરોવર માંહિ મુજ, તિરખાકિમહી ન જાઈ. ૬
 તરૂવરલક્ષ ન ફલ લહું, શત નદી નહી નીર;
 રત્ન ન લહું રોહણ ગિરે, મંદ ભાગ્ય હું ખ સીર. ૭

મુજ, બ્રાતા માતા નહી, પિતા ન કાંતા મુજ;

ઉદર પૂરણા હોહિલી, ત્યાં દુઃખ દાખું તુજ. ૮

હાલ—કલાલકીને મારો રાજાંદ મોહીઓહોલાલ. એ દેશી. ૩.

મુરાધિય માયાવી તાપસ મુણી હો લાલ, તેહનાં દિન વચન;

મુરાધિય હીયડે વિષ અમૃત મુખે હોલાલ, કહે કપટ

ધારિ મન મુ. ૧

મહિમા મુષ્ટિ રૈવત તણોહોલાલ, તીરથ ગુણ સંપત્ત; મુ.

મા કરિ ભવવાદ બાલક હોલાલ, ગયો પરા ભવ તુજ. મુ.

હવે દારિદ્ર તાહરો ગયો હોલાલ, જો તું મિલીયો મુજ; મુ. ૨

પર ઉપકાર કરવા લણી હોલાલ, અમેં ફરૂં નીસદીસ; મુ.

પણુ સ્વાર્થે ન ફરૂં અમેં હોલાલ, લાપે એમ મુનીસ. ૩

જે હુ તપન નિતિ પ્રતિતપેંહો લાલ, જલધર આપે નીર; મુ.

જેતી જાત તરૂંઅર ફલે હોલાલ, ગો ઝરે અમૃત ખીર મુ. ૪

જે અંદન તરૂં ઉપજે હોલાલ, મલયાનિલ પાવંત; મુ.

સજજન જે પુહવો ભમે હોલાલ, પર ઉપગાર કરંત. મુ. ૫

સિંહલ દ્રીપે આવી તું હોલાલ, મુજ કેડે મહાભાગ; મુ.

રતનખાણિથી તુજ લણી હોલાલ, આપું રતન અથાગ, મુ. ૬

ભીમસેન એહવો મુણી હોલાલ, તેણે કેડે જઈ; મુ.

પ્રાયવેષ રૂપિ તણો હો લાલ અવિશ્વાસ ન જાય.

સતદિનાર સંબલદિયા હો લાલ વાટે ચાલતો તેહ.

આયા કેતલેકે દિને હો લાલ, રતનખાણુ નિરખેઈ. મુ. ૭

કાલી ચઉદસને દિનેહો લાલ ખાણિમાંહિ ભીમસેન; મુ.

રતન લણી આકર્ષવા હો લાલ, લાપે તાપસ તેન. મુ. ૮

રતન લીયા તે પાસેથી હો લાલ, છેદી તાપસ દોર; મુ.

બલિ દેઈ અધિષ્ઠાતૃને હો લાલ, રતન લેઈગયો ચોર. મુ. ૯

ભીમસેન ભમે હવે હો લાલ, ઉરહોપરહો પનિમાંહિ. સુ.
 પુરુષ એક કિંઠો તિહાં હો લાલ, કૃશ અત્યંત પીડાએ. સુ. ૧૦
 કૃપાવંત તે ભીમને હો લાલ, દેખી ભાષે એમ; સુ.
 ઈહાં અંતક મુખ સારિખો હો લાલ, વછ આયોછે કેમ. સુ. ૧૧
 પ્રાર્થિ તું માહુરી પરે હો લાલ, પાપ તપસી તેણિ; સુ.
 વિપ્રતાયેા તુંજને સહી હો લાલ, રતન તણે લોભેણિ; સુ. ૧૨
 તું કહે તેમહીજ વંચીઉ હો લાલ, ભીમસેન કહે ભાય; સુ.
 પૂછે હવે તે નર ભણી હો લાલ, કહે નિઃશ્ચય ઉપાય. સુ.મ. ૧૩
 ત્યારે તે કહે ભીમને હો લાલ મુણી જીવીતનો ઉપાય; સુ.
 દેવ સ્વર્ગ થકી આવસે હો લાલ, નિજ રતન ઉછવ

કરાય. સુ. ૧૪

અંદરનામિધ દેવને હો લાલ, અધિષ્ઠાતારપવાલ; સુ.
 ગીત નૃત્ય ઉપચાર કરે હો લાલ, કરસે પૂજા વિશાલ. સુ.મ. ૧૫
 ગીત વિષે ચિત્ત આપીસે હો લાલ, તે સુર કિંકર સાથ સુ.
 તું ખાહિર ઈમ નીકળે હો લાલ, જીવ્યાં ને બહુ આથ સુ.
 ઈમ આસ્વાસી ભીમને હો લાલ, ભાખી વચન રસાલ; સુ.
 તે સાથે દિન નિગમ્યો હો લાલ, વાર્તા એ તત્ કાલ, સુ.
 હવે પ્રભાત વાજિત્રના હો લાલ, દિવ્ય ધ્વનિ સંભલાત
 વિમાને ઝેસી આવ્યા હો લાલ, કરિવા ઉત્સવ જાત.
 તે સાથે દિન નીગમ્યો હો લાલ, વારતાએ તત્કાલ. સુ.મ. ૧૬
 મગ્ન ચિત્ત થયો ગાનમે હો લાલ, ખાણતણે સુર તામ; સુ.
 કિંકર સાથે ઉતાવલો હો લાલ, નીસર્યો અવસર પામ. સુ.વ. ૧૭
 હવે પ્રભાતે વાજિત્રના હો લાલ, દિવ્ય ધ્વનિ સંભલાત; સુ.
 વિમાને એ ઝેસી આવીયો હો લાલ, કરવા ઉછવ જાત. સુ.મ. ૧૮
 તિહાં કેઈક વ્યવહારીઓ હો લાલ, રહ્યો કરમ કરતાસ. સુ.
 હાંટ ભર્યો બહુ વસ્તુસો હો લાલ, ધન ભરીયો ધર ભસ. સુ.મ. ૧૯

અનાચાર ચોરી કરે હો લાલ, પર વંચન હું સીયાર; સુ.
તેહના ઘરમાં રહો હો લાલ, લીમસેન તેણિ વાર. સુ.મ. ૨૦
હવે એક દિવસે એ જાણીઓ હો લાલ, ચોર બાણી
કેટલાલ; સુ.

સૂલી બાણી લેઈ આલીયો હો લાલ, આજ્ઞાએ બૂપાલ. સુ.મ. ૨૧
ઈશ્વરદત્ત લીમસેનને હો લાલ, ઉલખીઓ તત્કાલ; સુ.
ઉપગારી જાણી કરી હો લાલ, મૂકાવીયો કૃપાલ. સુ.મ. ૨૨
નાવ ચઢાવી તેહને હો લાલ, કેતલે દિવસે તાસ; સુ.
નિજ પૃથ્વી પુર પુર તિહાં હો લાલ, વાહાણુ આંચો
પાસ. સુ.મ. ૨૩

વાહાણુ થકી ઉતારીયો હો લાલ, પંથી હીઠો એક; સુ.
નિજ વૃત્તાંત કહ્યો-સહુ હો લાલ, તે આગલિ સુવિવેક. સુ.મ. ૨૪
પૂરી છઠા ખંડની હો લાલ, ત્રીજી થઈ એ ઢાલ; સુ.
નરનારી મુણ્યો સહુ હો લાલ, છે અનહર્ષ રસાલ. સુ.મ. ૨૫
સર્વ ગાથા. ૧૦૨.

દૂહા.

તાસ વૃત્તાંત મુણી કરી, કહે મ કરિ વિખવાઈ;
આલ્યા રોહણુ ગિરિપ્રતિ, ધરતા મન આલ્હાઈ. ૧
એ જણુ મારગ ચાલતાં, તાપંસ આશ્રમ હીક;
જટિલ નામ ગરદો મુનિ, નમ્યા જઈ પગધંક. ૨
તેણિ ક્ષણુ જાંગલ આવીયો, જટિલ સમીપે શિષ્ય;
નમસ્કાર શુરને કરિ, એઠો વિનયી દક્ષ. ૩
પૂછ્યો જાંગલને તદા, અંકુટિલ જટિલ મુનીશ;
હવણાં તું વછ આવીયો, કિહાં થકી કહે સીસ. ૪

જાંગલ કહે સ્વામી સુણો, સોરઠમાંહિ મહંત; ૫
 શત્રુજય ગિરિનાર ગિરિ, પૂજ્યા તિહાં ભગવંત.
 તે તીરથ છે કેહવો, મુજ મહિમા કહે તાસ; ૬
 મનુષ્ય કિમ જાણે કેવલી, જાણે મહિમ પ્રકાશ.
 મુખ સગલા જે ભવ તણા, જસુ સેવાથી હોઈ; ૭
 વલિ વિષેશ રૈવત તણો, મહિમા અધિકો ભોઈ.
 કાંતિ કલા કમલા વિમલ, પ્રભુતા ચક્રી સુરપતિ;
 આરાધનથી નરલહે, અશોકચંદ્ર જેમ ઝતિ. ૮

હાલ—ભૂમની એહની દેશી. ૪

અંધા નગરી સુરપુરી જાણી, ક્ષત્રી હો ક્ષત્રીપર ૧
 ભવક વસે;
 સુણજો હો વાણી, અશોકચંદ્ર જેહનો અભિધાન,
 દ્રારિદ્રહો દ્રારિદ્ર ઘરમાં ઉલસે. સુ. ૧
 એક અનાથ પુત્રીપરિવાર, ઘરથી હો ઘરથી તે નર
 ઉભગો; સુ.
 નીકલીયો ભમતો પરદેશ, લક્ષ્મી હો લક્ષ્મી વિષુ નહિ કેા
 સગો. સુ. ૨
 જૈન તપોધન આગલ દેખી, ચરણે હો ચરણે
 નમિ તિણિ પૂછીઓ; સુ.
 દારિદ્ર દોહગભાંગ ઉપાયનું કરૂણા મય તેહને ઢિયો. સુ. ૩
 સાંભલિ વછ મુનિવર કહે તાંસ, પ્રાણીહો પ્રાણી
 પરમાદે કરી; સુ.
 કર્મે ભમે ભવમાંહિ સર્વત્ર, સળલોહો સળલો કર્મ
 મહા અરી. સુ. ૪

અન્યથા કમ' કરી ન સક'ત કૌઈ હો કૌઈ જોરાવર
થઈ; સુ.

બાંધે સ્વાત્મ નિકેવલ તેહ, નિર્ભયહો નિર્ભયકુ
વિકલપે કૌઈ. સુ. ૫

વિષ્ણુ ભોગવીયાં નવ મૂકાય, પ્રાણી હો પ્રાણી કમ'
પંજર થકી; સુ.

અથવા શુદ્ધ ભાવે ક્ષણ થાય, રૈવત હો રૈવત ગિરિ
સેવા થકી. સુ. ૬

એહવો સાંભલી ભીમ કુમાર; તિહાં ગયો રૈવત
પર્વતે; સુ.

ચિત્ત તણે અભિલાષી, સદ્ બક્ષિત માંડયો હો.
તપ થીર સર્વતે. સુ. ૭

કેટલેક દિવસે પરતક્ષ, અંબા હો અંબા તસુ
પરતક્ષ થઈ; સુ.

હીધો તાસ પારસ પાપાણુ, લોહનો હો લોહનો કંચન
કરિ કહી ગઈ. સુ. ૮

હવે નિજ પુર જઈ રાખ્યા બહુ ભૂત્ય, સેના હો
સેના મેલી અતિ ઘણી; સુ.

અર્થ તણે બલિ લીધો રાજ્ય, સુખીયો હો સુખીયો
પુરનો ધણી. સુ. ૯

એક દિવસે ચિતે ચિતમાંહિ, 'ધિંગ' ધિંગ હો
મુજ ભવિત બાણી; સુ.

ધિંગધંગ મહારો રાજ્ય ભાંડાર, ધિંગ ધિંગ હો
ધિંગ ધિંગ સહુ મુખ અમિણી, સુ. ૧૦

- અંગિકા દેવી તણે સુપસાય, સગલોહો સગલો એહ
ઉપારજ્યો, સુ.
- તેહને સમઝં નહિં કિણુ વાર, તેહનોહો તેહનો કીધો
ગુણુ લજ્યો, સુ. ૧૧
- સંઘતાણી સામગ્રી મેલી, હુયગય હો હુયગયરથ
પાયક ઘણા; સુ.
- આલ્યો શત્રુજયની જાત્ર, દેતોહો દેતો દાન મુહામણા. સુ. ૧૨
- કેટલેક દિવસ ગયો તેહ, વિમલાહો વિમલાચલ છન
વર ભણી; સુ.
- પૂણુ વિધિસુ ગયો ગિરનાર, ઇચ્છાહો ઇચ્છા પુરી
આપણી. સુ. ૧૩
- જળપદ કુંડાદિક જલમાહિ; નાઇ હો નાઇ અંગ પવિત્ર
કરી; સુ.
- તેણે જલ નવરાવી નેમીસ, પૂજ્યાહો પૂજ્યા મન
ઉલટ ધરી. સુ. ૧૪
- જેગદંબા અંબા બહુ ભક્તિ, પૂણુ હો પૂણુ આદર
સું તિહાં; સુ.
- ચિંતેં ચિત્તમાં તે વિરકત, હું કિહાંહો હું કિહાં
એકહો મુખકોહાં. સુ. ૧૫
- વરસંતીનસે મનુષ્યનો રાજ્ય, કીધોહો કીધો દેવતાણી
પરે; સુ.
- માતા અંબાતણે પ્રસાદે, કુમણાહો કુમણા ન રહી
માહરે. સુ. ૧૬

તો હવે શ્રીનેમિસર પાય સરણેહો સરણે થાયો માહરે; સુ,
યુગત્રણી આપું એં રાજય, ઇણપરેહો ઇણપરે મન ચિંતન
કરે; સુ. ૧૭

આત્રા કરી આવ્યો નૃપ ગેહ, સુતનેહો સુતને રાજય
સમપિયો; સુ.
વ્રત લીયો શુભ ધ્યાન વસેણ, અવિચલહો અવિચલ
સુખ સુરપુર લીયો. સુ. ૧૮

મત્યક્ષ નયને દીઠો મેં એહ ભગવંત હો ભગવંતતું આગ
લિ કહ્યો, સુ.
તે માટે જાણું મહી તીરથ એહ સહુ સુખહો સહુ સુખ
દાયક સદેહો. સુ. ૧૯

નિશ્ચેદાને પુરૂષ પ્રધાન, તીરથહો તીરથની સેવા લહી; સુ.
ઇણ ભવ પામે સર્વ સંપતિ, પરભવહો પરભવ
મુગતિ લહે સહી. સુ. ૨૦
ભમતાં પંખી પણ આકાશ, છાયા હો છાયા ફરસે
જેહની; સુ.

કુગતિ ન પામે જે રહે પાસ, વાર્તા હો વાર્તા
સી કહો તેહની. સુ. ૨૧

જાંગલના મુખથી મુણી જોમ, મહિમા હો મહિમા
દેવતં ગિરિતણે; સુ.
મંકવાસી સહુ તાપસ તામ, પામ્યા હો પામ્યા
હર્ષ સાતા ઘણે; સુ. ૨૨

કર જોડી ભાખે પોતાનો વિરતંત, અમને દારિદ્રિ
મુનિ જાણો હિતવંત.

૪

મરિયું વાંધું અમે કરિ હવે જંપાપાત, દુઃખ
ખરખો નબળ

કરસું આત્મઘાત, જેમ જીવ વિના કાંચે;
સરોવર વિષુ તીર, જેમ તેજ વિના શશિ
ગોવિણજેમ ખીર.

૫

સંસ્કૃત વિષુ વાણું જેમ, મુનિવર વિષુ જ્ઞાન;
ઘર જેમ ગૃહિણી વિષુ, કંઠ વિના જેમ ગાન.
દોષાકર વિષુ દોષા, વચ વિષુ જેમ શૃંગાર;
પ્રતિમા વિષુ દેવલ, ધારાધર વિષુવાર.
સેનાવિષુ નાયક, પુત્ર વિના ઘર જેમ;
ધન દાન વિના તેજ, મિત્ર વિના જેમ પ્રેમ.

૬

જેમ ધર્મ દયા વિષુ, વચન સત્ય વિષુ જેમ;
મુખ નયણ વિના, મુનિ દ્રવ્ય વિના નર તેમ.

૭

એહવા સવિધાદ વચન સાંસલિય મુનિરાય;
કરૂણા આણી તેહને કહે વચન મુભાય.
પરભવ તમે ધર્મ, ન કીયો ન દોષો દાન;
નિરદ્રવ્ય થયા તેણે, મકરો ખેદ નિદાન.

૮

ઉત્તમ કુળ જનમ, નીરાગ સોભાગ અપાર;
અદભૂત મુખ લક્ષ્મી વિદ્યા રિદ્યા(દૃઘા) નાર.
માતંગ તુરંગમ, સેવકનો નહી દોષ પાર;
અકી શેષેશલેહ નરભવ ધર્મથી સાર.

૯

ધિગ ભવિત જો માહરો, ધિગ જનમ માનુષ્ય;
ધિગ દેવ વિલવે ઇશ્યુ, મૂર્છિત પડે પ્રત્યક્ષ. ૬

તુમુલ રાવ તેહના સુણી, નાવક નર મિલીયાહ;
સીત વાઉ વીણ કરી, મૂર્છા લાગ કીયાહ. ૭

લહી તામ તિણ ચેતના, તેહને લાપે એમ;
પડ્યો રત્ન મુજ જલધિમાં, નૌ રાખો જોડી તેમ. ૮

મિત્ર જેહ દેસાંતરી, તેણે પ્રતિજોધ્યો તાસ;
કિહાં રત્ન કિહાં જલધિનો, મકરિ હવે વિખાસ. ૯

હાલ—આઈ ધન સુપનતું ધન ભવી તોરી આસ એહનીય.

હવે સોગ મ કરિ બાંધવ ધીરજ લાજ ચિત્ત, તુજ
રતન ઘણાહી થાસે જો હું મિત્ર;
અથવાલ્યે માહરો રતન એહ શુણવંત, રૈવત ગિરિછે
અઘાપિ પૂરવસેં ખંત. ૧

એહવું સુણી મિત્ર વચન ધીરજ મન આણી, સા
યર ઉલ્લંઘો પામ્યો તટ કહે વાણી;
આલો હવે જઇએ રૈવત ગિરિ સેટવા, જો જણ
આલ્યા નિજ ભાવથી દુઃખ સેટવા. ૨

પથી આલતાં રત્ન સંબલ ચોરે લીધો, ન ટલે પૂર્વ
કૃત કર્મ અશુભ જે કીધો;
પુલીયા સંબલ વિણ વસન વિના નિરાહાર, આગલી
જાતાં પથી કિહો એક અણુગાર. ૩

જહું ભક્તિસું ભાવસુ નમિયા મુનિવર પામ, સમતા
સાગર નિરખી નિર્મલ કાય;

વૈદેશિક નરસુ' ભીમસેન, તીરથ હો તીર્થ મહિમા
 સાંભલી;
 આલ્યા રોહણ હો રોહણ ભણી તત્કાલ, મનમાં
 હો ધરતાં રલી. સુ. ૨૩
 બહુ મારગ ઉલખી શીઘ્ર, રોહણ હો રોહણ
 ગિરિવર પામીઓ; સુ.
 પર્વત નાયક પૂજ્યો તામ, બહુપરિ હો બહુ પરિ
 બલિબાકુલ કીયો. સુ. ૨૪
 સીસ નમાવી બે કર ભેડી, વંછિત હો વંછિત
 પૂરો એમ કહી. સુ.
 એ જીનહર્ષ ચોથી થઈ ઠાલ, છઠા હો છઠા ખંડ
 તણી સહી. સુ. ૨૫

સર્વગાથાં, ૧૩૫.

દૂહા.

ખાણિ તિહાં આવી કરી, કરતાં સુખહા દેવ;
 તુરત પ્રહાર દીધો તેણે, નિષ્કલ થયો નૈવ. ૧
 અનર્થ રતન બે પામીયા, ભીમસેન તત્ કાલ;
 બે લેઈને આલીયો, એ દેઈ ભૂપાલ. ૨
 વારિધિમાંહિ ચાલતાં, પોતસ્થિત નિશિચંદ;
 દેખી રતન હાથે ગ્રહી, બે સમ ભેવે મઈ મંદ. ૩
 ભીમ"ઘણે કંઈ કરી, પામ્યો હું" તો" રતન;
 કરથી પાડ્યો સંસુદ્રમાં, ભાગ્ય વિના થયો ખિન્ન. ૪
 હાહા દેવ" એ સુ" કીયો, રતન હર્યો તે" સુખ;
 અવિત કાંઈ હર્યો નહિ, સો કહે દાણુ" તુજ. ૫

ધિગ જીવિત એ માહરો, ધિગ જનમ માનુષ્ય;
 ધિગ દેવ વિલેવે ઇચ્છુ', મૂછિંત પડે પ્રત્યક્ષ. ૬
 તુમુલ રાવ તેહના મુણી, નાવક નર મિલીયાહ;
 સીત વાઉ વીજ કરી, મૂછાં ભંગ ફીયાહ. ૭
 લહી તામ તિણુ ચેતના, તેહને ભાવે એમ;
 પડ્યો રત્ન મુજ જલધિમાં, નૌ રાખો ભેળિ તેમ. ૮
 મિત્ર જેહ દેસાંતરી, તેણે પ્રતિજ્ઞાધ્યો તાસ;
 કિહાં રત્ન કિહાં જલધિનો, મકરિ હવે વિખાસ. ૯.

ઢાલ—આઈ ધન મુપનતું ધન જીવી તોરી આસ એહની પ
 હવે સોગ મ કરિ જાંધવ ધીરજ બજી ચિત્ત, તુજ
 રતન ઘણાહી યાસે ભે હું મિત્ત;
 અથવાલ્યે માહરો રતન એહ શુણવંત, રૈવત ગિરિછે
 અઘાપિ પૂરવસેં ખંત. ૧

એહવું મુણી મિત્ર વચન ધીરજ મન આણી, સા
 યર ઉલ્લંઘો પામ્યો તટ કહે વાણી;
 આલો હવે જઇએ રૈવત ગિરિ ભેટવા, બે જણ
 આલ્યા નિજ ભાવથી દુઃખ મેટવા. ૨ ૨

પથી આલતાં રત્ન સંગલ ચોરે લીધો, ન ટલે પૂર્વ
 કૃત કર્મ અશુભ જે ફીધો;

પુલીયા સંગલ વિણુ વસન વિના નિરાહાર, આગલી
 ભતાં પથી કિંઠો એક અણુગાર. ૩

અહુ ભક્તિસું ભાવસું નમિયા મુનિવર પાય, સમતા
 સાગર નિરખી નિર્મલ કાય;

- તે માટે એણગિરિ, પ્રાણત્યાગ મ કરેસો;
 રૈવતગિરિ જાઉં તિહાં, સંપાત્ત લહેસો;
 ભીમસેન પૂરવે તે, મુનિને પીડા લીધ;
 અષ્ટાદશ ઘટિકા, તેહનાં એ ફલ લીધ. ૧૦
- આરાધી જૈન વિરાધી જેમુનિ કોઈ
 લહે કષ્ટ વિરાધ્યા આરાધ્યા મુખ હોઈ.
 હવે આગલિ તુજને ભદ્ર હુસે નિસ્સંદેહ;
 ગયો અશુભ કાલ, ન કરો દુઃખ મનમેં એહ. ૧૧
- એહવો ચાઈસણન, મંડિત ભુમિ કરેસિ;
 પુણ્યવંત શિરામણો, પુણ્ય ભંડાર ભરેસિ.
 તુજ સરિખો નર કોઈ ન હુએ ઇચ્છિ સંસાર;
 તુજથી બહુ લોક લાણી થાશે ઉપગાર. ૧૨
- મુનિ વચણ મુણી વૈ,—દેશીક મિત્ર સંઘાત;
 મુનિ ચરણે લાગી ચલ્યા, કરવા ગિરિ જાત.
 ગયા રૈવત ભીમ અનુજ છન મંદિર લાલ;
 લીધી આરાત્રિક સંઘ અમાત્ય ભુપાલ. ૧૩
- ક્રીધી આરાત્રિક ભીમતણી ઉપલક્ષ;
 સચિવાદિકને કહે એ દિશે એવો દક્ષ.
 અવલોક્ય અમાત્ય વહે એ રાજન એ હોઈ;
 ભીમસેન સચારમું આવ્યા પ્રતિ દિશિ જોઈ. ૧૪
- એતલે સહુ ઉઠ્યા રાજા હૃષ સંજાત;
 ભીમસેન લણી મલીયો ઉલ્લસીયો ગાત.
 ભીમ પશુ મલીયો લાધને, ઘણે ઉછાહ;
 નયંણે આંસુ છુટી મિટિયો તન કાહ. ૧૫

સર્વગાથા, ૧૫૫,

કુહા.

ચોર તણી નહી વારતા, પુરજન પીડન કાંઈ;
 નિજનિજ ધર્મ કરે સહુ, સહુ થયો સુંખદાંઈ. ૧
 માતપિતા માર્યા હુતા, તેહનો શોક અપાર;
 જનમડિત પુહવો કરી, તેહનો પાપ સંભાર. ૨
 દુઃખ ભાંજે દુખીયાતણી, વિધિ પૂજે ગુરૂદેવ;
 રાજ્ય કરે પણ મન કરે, દુર્ગતિથી તે નિતમેવ. ૩
 નિજ અનુજને આપીયો, સુવંશભપદ રાય;
 ભ્રમ જેહ દેશાંતરી, કીધો ભંડારી ન્યાય. ૪
 બંદિરુદ્ધાને અત્યંદા, જિન પૂજન ગયો રાય;
 ખેચરે દેખી પૂછીયો, કિહાંથી આવ્યો ભાય. ૫
 તે કહે સાંભલ રાજવો, શત્રુજય ગિરિનાર;
 નમસ્કરીજનવર ભણી, ઇહાં આવ્યો ઇચ્છિવાર. ૬
 તેહનાં વચન સુણી કરી, રૈવતજન સંભાર;
 ધિગજનમ એમ ચિંતવે, વીસાર્યો ઉપગાર. ૭
 રાજ્યઅનુજ જયસેનને, દેઈ ભીમ નરિંદ;
 રિદ્ધિશુક્ર પરિવારસુ, આલ્યો ધરિ આણુંદ. ૮

હાલ—હરિણી જવ ચરે લલના, એ દેશી ૯.

અનુક્રમેશત્રુજયજઈમને, મનેહોપૂજ્યાઆદિજણુંદ;

સુરવર સાંભલો,

સુમને અષ્ટાન્ધિકા આચ્છવ કરી, સુમને, સુમને હો

ગયા ગિરિનાર ગિરિંદ.

સુરવર. સુમ. આ.

કેશન ચંદન ઘનસારસુ, સુ. નેમિસર ભગવંત; સુ.
 વિવિધ કુસુમ લેઈ કરી, સુ. પૂજ્યા ભાવ અનંત. સુ. ૨
 દાન સીયલ તપ ભાવના, સુ. લેહે વછર વ્યાર; સુ.
 રાજ્યે તિહાં અતિક્રમ્યા, સુ. દેતાં દાન અપાર. સુ. ૩
 જ્ઞાન ચંદ્ર મુનિવર કન્હે, સુ. દીક્ષા લીધી રાય; સુ.
 કરે તપસ્યા આકરી, સુ. લીમયતી નિરસાય. સુ. ૪
 પહેલી પાપ ક્રીયા ઇસ્યા, સુ. રૈવત ગિરિગુણ ગેહ; સુ.
 કેવલ લહિ દિન આઠમે, સુ. મુગતે જાસ્યે તેહ. સુ. ૫
 એ ગિરિનો મહાતમ ઇસ્યો, સુ. મહાપાતક કરતાર; સુ.
 મહાકષ્ટાદિકરોગીયા, સુ. મુખે સેવ્યાં ગિરનાર. સુ. ૬
 ધન અભિલાષી ધન લહે, સુ. મુખ અભિલાષિ મુખ; સુ.
 રાજ્ય લહે રાજ્યારથી, સુ. ન હુવે કદીએ દુઃખ. સુ. ૭
 પોતેશ્રી નેમીશ્વરે, સુ. આશિત તિરથ એહ; સુ.
 જીજ્ઞે કુણુ સેવે નહિ, સુ. પાતક હર્તા જેહ. સુ. ૮
 માંહેંદ્ર ઇંદ્રથી સાંભલિ, સુ. ભક્તિવંત સહુ દેવ, સુ.
 સુવિધે જીનવર પૂજને, સુ. ગયા નિજ નિજકલ્પેવ. સુ. ૯
 ઇંદ્રપરે ઇહાં મુનિવર ઘણા, સુ. સયલખપાવીકર્મ; સુ.
 મુકતો મુરેશ્વર તે ગયા, સુ. પામ્યા અવિચલ શમ. સુ. ૧૦
 વલી ઇંદ્રિ અવસર્પિણી વિષે, સુ. રૈવતગિરિ શ્રંગાર; સુ.
 હવે પૂર્વે સંક્ષેપથી, સુ. વંશ કહું આધકાર, સુ. ૧૧
 આગર પુરૂષ રતનતણા, સુ. અનેક પર્વધર સંત; સુ.
 કલ્યાણ નિઠપ સરિખો કલો, એ હરિવર્ષ જયવંત. સુ. ૧૨

સુહીજ ભંરતે વિરાજતી, સુરી કૌશાંબી નામ; સુ.
 આ મંદિર માટીયા, સુ. સોલિત વન આરામ. સુ. ૧૩
 કેસહુ સુખીયા વસે, સુ. છાં અહમિંદ્ર સમાન;
 છન આણુ ત્રિભૂષિતા, સુ. લાલસ ધર્મ પ્રધાન. સુ. ૧૪
 શિવગરી નૃપ શુભમંતો, શુ. પંડિત માનસ હંસ, સુ.
 સુપર શુદ્ધ પક્ષ યે, શુ. નિર્મલ જેહનો વંશ. સુ. ૧૫
 યરીમાંહિ વયરી જેસો, શુ. વિદુષમાહે વિદ્વાન; સુ.
 પવંત રૂપવંતમાં, શુ. ધર્મમાં ધરમવાન. સુ. ૧૬
 તરાગ જશુ. ચિત્તમાં, શુ. વિશેષરાગી જેમ; સુ.
 નિ આસ્થાન લલે: છાં, શુ. તદ્ગુણ રંછત તેમ. સુ. ૧૭
 શ્વર્થ પાલે વિશ્વમાં, શુ. વિશ્વભણી શુભકાર; સુ.
 ભરાજે નિજ ગુણે, શુ. વિશ્વ તણે આધાર. સુ. ૧૮
 ત સમય આગ્યે અન્યદા, શુ. વિકસ્યાપલ્લવ ફલકુલ; સુ.
 સરી ખહુ મુગંધતા, શુ. શીતલ પવન અમૂલ. સુ. ૧૯
 મવા આલ્યો રાજવી, શુ. ખહુ મહિલા પરિવાર; સુ.
 મતાં દીડી મારગે, શુ. કાંઈક શુંદર નાર. સુ. ૨૦
 પીનોત્ત કુચ જેહના, શુ. ભારે નમતી જેહ; સુ.
 સુખરાકા પતિ સારિયો, સુ. નાથા દીપક રેહ. સુ. ૨૧
 નયણુ શુગલ પંકજ નિસા. સુ. જુ જમર ઉપમાન, સુ.
 કરપદ કમલ વિરાજતા, સુ. કાયા સોવનવાન. સુ. ૨૨
 મનમથ બાણે વીંધીયો, સુ. થયો વિસંચુલ રાય; સુ.
 તે નારી દેખી કરી, સુ. કરે વિકલ્પ ઉપાય. સુ. ૨૩
 દેવી દિવ છપીધરા સુ. સ્થુલપણ આવી એહ; સુ.
 મથવા પુણ્યપુન્યવંત ને, સુ. હરિઆણી છે એહ. સુ. ૨૪

ધન્ય જેહને ધરે એ હુસ્યે, સુ. કરસે લોગ વિલાસ; સુ.
છઠી છઠા ખંડની, સુ. ઠાલ થઇ એ ખાસ. સુ. ૨૫
સર્વગાથા ૧૮૮,

દૂહા.

ચિંતવતાં એમ રાયને, કરતાં સોચ તિવાર;
ભાવ જાણી રાજા તણો, સચિવ કહે તેણિ વાર. ૧
સ્વામી ચાલો ઉતાવલા, હવે વિલંબો કેમ;
ક્રીડાકરણ વસંતની, ધરતાં મનમાં પ્રેમ. ૨
ભિન્ન ઉક્તિ એમ ચિંતવી, મન મૂકી તિણી પાસ;
વક્ર શ્રીવાળે જોવતો, તિહાંથી ચાલ્યો ઉદાસ. ૩
રતિ પામે નહિ મધુ વિષે, વધૂંડોક રતિ નાંહિ;
બકુલ કમલ નિઃસિત વિષે, રતિ નહી વાપીમાંહિ. ૪
નાટિક ન ગમે જોવતાં, વનશ્રી લાગે દીન;
ક્યાંહી રતિ પામે નહિ, ઉછલે જલ ભ્રમ મીન. ૫
આગલિ પાછલી પાખતી, શલ્યાકાનન ગેહ;
નખેંદ્રીય હુઆ અપર, ભૂંડાં તિહાં દેખે તેહ. ૬
સચિવ સુમતિ નામે તહા, તેહવો ભૂપતિ દેખી;
જાણે ભાવ અજાણતો; ભાષે વચન વિશેષ. ૭
સહુ તમારી આગન્યા, માને છે મહાપાય;
તૃષ્ણ પરિ શત્રુ નમાવીયા, તેપણુ સેવે પાય. ૮
મૂર્તિવંત લક્ષ્મી સદા, વસે તુમારે ગેહ;
કારણ કાંઈ દેખું નહિ, ચિંતા થાયે જેહ. ૯
કાંઈ વિષાદ કરો પ્રલો, કાંઈ નાંખો નિસાસ;
વાત કિસી મનમેં હુવે, સુજને તેહ પ્રકાશ. ૧૦

સચિવ ગિરા સાંભલી ઇસી, કહે નાંખી નીસાસ;

જાણુઅજાણુ થયો કિમ્, પૂછેછે મુજ પ્રાસ. ૧૧

ઠાઠા-મરેરેમું હાવાનયણાંને થારે નમ્રણે લાગી પ્રીતિવાલા; એ દેસી;

આજે ઇહાં કિણી આવતાં, રતિઅરતિ તણી દાતાર, મુહુંતા

સહુ સ્ત્રીરૂપ લૂંટી લીધો, કાંઇક દીઠી નાર. મુ. ૧

નારી ઇસી મનમાં વસી, જાણે ઉર્વસી અવતાર, મુ.

નાગકુમારી કિન્નરી, જે આગલ ગઈ સહુ હાર. મુ. ના. ૨

તીખે નિજ નયણ શરે તિણે, માહરોમન કાપા લીધ; મુ.

ગત ચેતન તિણે હુ થયો, મુજ એ અવસ્થા લીધ. મુ. ના. ૩

સચિવ મુણી કાંઇક હસી, નિજ રાય પ્રતે કહે એમ; રાજ

હું પણ જાણું છું પ્રભુ મહુ, તુમને દુઃખ લીધો જેહ. રા. ના. ૪

ભાર્યા વીર કુવિંદની, ખાલા વનમાલા નામ; રા.

તુજમું પણ તે મોહ થકી, જાય છે આપણે ગેહ. રા. ના. ૫

રાજ મુણી વચન ખુસી થયો, તમુ પૂઠે દેઈ હાથ; રા.

પરિવાર સહુ લેઈ કરી, નિજ વેશ્મ આયો નરનાથ. રા. ના. ૬

સચિવ વિમાત્રી એહવું, નિશ્ચય કર્યો એ ઉપાય; રા.

આત્રેયિકા નામે યોગિણી, મૂકી તેહને સમજાય. રા. ના. ૭

મુદ્ધિવંત ઉપાય જાણે ઘણા, તાપસણી ગઈ

તમુ ગેહ; રા.

કીધી વનમાલાએ વંદના, આસીસ દેઈ કહે તેહ. રા. ના. ૮

ધર્મમ્હાન મૃણાલીની પરે, દિન ચંદ્રકલા ઉપમાન; રા.

વનદાધીરંભા જેહવી, વછે કેમ દીસે વાન. રા. ના. ૯

વિશ્વાસ કરી તેહનો હવે, ભાખે નાંખી

નિશ્વાસ; માતા.

હુઃ પ્રાપ અર્થ વાંછાં પીડી, સુઃ કહું પહોંચે નહિ આસ. માતા. ના. ૧૦
 નગરીપતિ પ્રતિ નંડી માહરે, જાણે જંગમ
 કામ સમાન; માતા;

મારગ જાતાં નિરખીયો, દેયડે વસી રહ્યો
 રાજાનં, માતા. નરપતિ મુજ મનમાં વસ્યો. ૧૧
 કિહાં એ સંતકુલનો રાજવી, હું કિહાં કહોને હિથ
 જાતિ; માતા.

હા વિષમંગલિ દેવની, કેહી કહીયે વાત. માતા. ન. ૧૨
 ઇષ્ટજન પ્રાપ્તિ દોહિલીં, એતોં નિદ્રુપ પીડે કામ; માતા.
 હું સહુમાંહિ અભાગિણી, હવે મરણ શરણ
 વિશ્રામ. માતા. ન. ૧૩

વલતી યોગિણી એમ કહે, પુત્રીતું મ કરિ વિષાદ; માતા.
 કરસું મંત્ર યત્રે કરી, ઉપજવસે તુજ આદહાદ. માતા. ન. ૧૪
 ૧. દેઈ એમ તાસ આસાસના, સુંહુતા ધરે યોગિણી આઈ;
 માતા.

કારજ સિદ્ધિ થયો કહે, સાંભલિ મનહરપિત થાય.
 માતા. ન. ૧૫

લેઈ આવી તે યોગિણી, મંત્રીસ્વર છાને તાસ; રા.
 અંતેઉર લેઈ ધરી, રાણી રાજાને પાસ. રા. ના. ૧૬
 પટરાણી રાજા કરી, જયોત્સ્ના રાકાપતિ જેમ; રા.
 કાયાછાયાની પદે, એ જણ મન મિલીયા તેમ. રા. ના. ૧૭
 તે નારી સાથે ઉદ્યાનમે, વાપી સરિતા ગિરિશૃંગ; રા.
 રાત દિવસ રાજા રમે, ક્ષણ એક ન મેલે સંગ. રા. ના. ૧૮
 વીર કુવિંદ થયો હવે વનમાલા તણે વિયોગ; વાદહી.

ભૂતાવિષ્ટ તણીપરે, ગહિલો થયો મન ધરે સોગ. વા.

નારી તું; મુજ મનવસી ના. ૧૯

ભૂખ તૃષા નિદ્રા નહિ, છાયા આતપ ન મુહાઈ; વા.

ઘરમાંહે જનતા માંહે, વિરહી રતિ કિહાં ન લહાઈ. વા. ના. ૨૦

મલસુ આલિખત કાંયા થઈ, પહિરણુશરણુતનવાસ; વા.

માટી ખપ્પર હાથે ગૃહો એમ ઘરરે ફિરે, ઉદાસ. વા. ના. ૨૧

ખાલ મસ્તકના વિખર્ચા, સહુ અંગ થયો વિદરંગ; વા.

પામર લોકે વીંટીયો, સન્નિક હુયો એકંગ; વા. ના. ૨૨

હા વનમાલા કૃષોદસી, હાહા સુલોચના નાર; વા.

ગઈ કિહાં મુજ મૂકિને, હૈઈ પ્રત્યુત્તર ઠાર. વા. ના. ૨૩

ખાલક તાસ કેડે પડે, થઈ કોલાહલ ભેર; વા.

નૃપગૃહ ખેડે સાંભલ્યો, શ્રવણે અપ્રિય અતિસોર. વા. ના. ૨૪

સાતમી છઠા ખંડની પૂરી થઈ એ ઠાલ; વા.

કહે જનહર્ષ એ આકરી, વિરહ મહા દુઃખ બલ. વા. ના. ૨૫

સર્વગાથા. ૨૨૭.

દૂહા.

એહસુ એહવું બણવા, વનમાલાસુ રાય,

કૌતક ઉત્કુલ્લ લોચને, ભેત્રે ઉચો આય. ૧

વિકૃતાકાર તે વીરને, ધૂલિધૂસર સર્વાંગ;

નષ્ટ ચેતના દેખીને, રાય રાણી મન ભંગ. ૨

નિધૂણ સૈનિકની પરે, કર્મ નીચ કીયો એહ;

વચ્ચો અમ્હે કુશીલીએ, એહને વિશ્વાસેહ. ૩

ધિગ વિષય લપટ ભણી, અવિવેકી ધૂરિ રેહ;

નરકે પણ થાનક નહીં, મુજને નહિ સંદેહ. ૪

શ્રી જન ધર્મ અહોનિશા, સુષ્ટે આચરે જોહ;
જે ઉપગારી વિશ્વના, નિતિ વંદીજે તેહ. ૫.

એમ નિજ નિંદા નૃપ કરે, ધરમી તણી પ્રસંસ;
પડી વીજલી તેતલે, થયો પ્રાણ વિધ્વંસ. ૬.

શુભ ધ્યાને તે જે મૂઆ, માંહોમાંહી સનેહ;
હરિવર્ષ ક્ષેત્રે ઉપના, યુગલરૂપ ગુણગેહ. ૭.

હરિકુરિણી દીધો ઇસો, માતપિતા અભિધાન;
પ્રાગજનમ જીમ હંપતી, થયા સુપ્રેમ પ્રધાન. ૮.

ઢાલ—ધારિણીમનાવેરે મેઘકુમારનેરે, એ દેશી.

કલ્પદ્રુમ દશ વિધિનાં પૂરવેરે, મનવંછિત સહુ કામ;
સુખે રહે તિહાં કિણુસુરની પરેરે, સુખ વિલસે અભિરામ. ૧.

ફાકટ વૈર ન કિણિસુ કીજયેરે, ઇહુ પરભવ
હુઃખ હોઈ;

રિણુને વેર પુરાતન નવ હુવેરે, હરિકુરિણીપરે જોઈ. ફા. ૨.

વિદ્યુત પાતે તે જે જણ મૂવારે, વનમાલા નરરાય;
કરે અજ્ઞાન મહા તપ આકરોરે, વીર કુવિંદ

નિજ કાય. ફા. ૩.

મરી સૌધમેરે કલ્પે ઉપનોરે, તે થયો કિલ્વિષ દેવ;
અવધે દીઠોરે નિજ ભવ પાછિલોરે, હરિકુરિણી નિરખેવિ. ફા. ૪.

ઉલસ્યો ત્યારેરે ઉગ્રરોષ તેહનેરે, લોચન કરી વિકરાલ;
લીપણુ ભૂકુટીરે લાલ ચઢાવીનેરે, હરિવર્ષ ગયો

તત્કાલ. ફા. ૫.

એહુવું વિચારેરે મનમાં દેવતારે, ઇહાં જો મારું

એહુ, સ્વર્ગે જાસેરે—

અવસ્ય મરી કરીરે, ક્ષેત્ર પ્રભાવ ગુણુ ગેહ. ફે. ૯
દુર્ગતિ જાયેરે દુઃખ પામે ઘણારે, પામે મરણ
અકાલ;

ધૂંધાંથી લેધજાઈરે અન્યથાનકેરે, પૂર્વજનમનાં સાલ; ફે. ૭
ચિંતવી એહવુરે તેહને દેવતારે, સુરતડ સહિત વિનાશ;
ધૂણીજ ભરતેરે બેને મૂઢીયારે, અપા નયરીઆણુ. ફે. ૮
હવે પ્રભુ પહેલાંરે વૃષભ જિણેસરનોરે, સુત બાહુ-
બલ બલવંત;

અંગજ તેહનોરે સોમયશા થયોરે, કુલહીપક મતિમંત. ફે. ૯
તેહના વંશેરે જે રાજા થયારે, સોમવંશી ઈક્વાક;
શ્રેયાંસપાટેરે સોમયશા તણેરે, કુમતિ વિકારણુ છાક. ફે. ૧૦
સાર્વભૂમ નૃપરે સુભુમનરેસડરે, સુધોષ ઘોષવર્દનરાય;
મહાનંદીરે સુનંદી ભૂપતિરે, સર્વભદ્ર શુભંકર ન્યાય. ફે. ૧૧
એમ અસંખ્યાતારે અનુક્રમે શિવ ગયારે, કેધક
ગયા સુરલોક;

અંદ્રકીર્તિ કેઠેરે થયો અપુત્રીયોરે, સ્વર્ગે ગયો
નહી શોક. ફે. ૧૨

રાજ્ય દેવાનેરે કાળે ચિંતવેરે, મંત્રી લોક ઉમાય;
અંતરિક્ષ વાણીરે કીધી તેતલેરે, તેણે નાકી તિહાંઆય. ફે. ૧૩
અહોરલોકે કેમ ચિંતાકરોરે, તુમને આપું હું રાય;
ભાગ્યતુમારેરે એ સ્વામી હુસેરે, અરિ સહુ
નમસે પાય. ફે. ૧૪

કલ્પદ્રુમ પ્રલં સાથે એહનેરે, ખવરાણે મલમાંસ;
સ્વેચ્છાચારીરે અન્યાયી કરોરે, કરો સુમતિનો બંસ. ફે. ૧૫

'એહવી' શીખ્યારે દીધી લોકનેરે, અંદપાયુષ્યકરી તાસ;
 શત ધનુષ કીધીરે કાયા તેહનીરે, સુરગયો નિજઆવાસ. ફા. ૧૬
 સામંત મંત્રીરે પ્રીતિ ધરી કરીરે, મંગલ રવ ઉચ્ચાર;
 'તીરથનીરેરે અભિષેક રાજ્યનોરે, કીયો હુરિનુંપનો સાર. ફા. ૧૭
 તીરથ શ્રી શીતલ સ્વામી તણેરે, હુરિરાજ થયો તેહ;
 હુરિવંશ થયોરે તે રાજ થકીરે, અનેક પર્વ ધર જેહ. ફા. ૧૮
 વસુધા સાધીરે હુરિ રાજ સહુરે, અખિધમેખલા સીમ;
 કન્યા રાજની પરણી બહુરે, જેહની નહી કાઈ નીમ. ફા. ૧૯
 કેતલે કાલેરે હુરિ હરીણી તણેરે, આબ્યો અંગળ એક;
 પૃથુલોરસ્થલ પૃથ્વીપતિ ઇસોરે, નામ દીયો સુનિવેક. ફા. ૨૦
 હુરિહુરિણીસુરે મરી નરંકે ગયોરે, અર્જુન પાપ અનેક;
 અંગળ તેહનોરે પૃથ્વીપતિ થયોરે, પૃથ્વીપતિ
 અતિરેક ફા. ૨૧
 રાજ્ય પાલીનેરે બહુ વરસાં લગેરે, મહાગિરિ
 થાયો રાજ;
 આરિત્ર લેઇરે પોતે તપ તપીરે, સુર થયો સીધો
 કાજ. ફા. ૨૨
 હિમગિરિ તેહનોરે સુત થયો દીપતોરે તેહનો વસુ
 ગિરિરાય;
 ગિરિ થયો રાજરે મિત્રગિરિ તેહનોરે, સુત સુયશા
 કહેવાય. ફા. ૨૩
 'એ સહુ રાજરે થયા ત્રિખંડનારે, સંઘાધિપ સહુ રાય;
 ઇણ સોમવંશેરે એ થયા રાજધીરે. સેવે એ પ્રભુજીના
 પાય. ફા. ૨૪

શ્રીભનધર્મ ધુરા ધારણ ભણીરે, એ સહુ ધોરી બલવંત;
છઠે ખંડેરે હાલ થઈ આઠમીરે, કવિજન હર્ષે કહુંત. ફા. ૨૫
સર્વ ગાથા, ૨૫૮.

દૂહા.

હરિવંસે રાજ થયા, એમ અનુક્રમે અસંખ્યાત;
કેઈ નિર્વાણુ ગયા તપે, કેઈ સ્વર્ગ વિખ્યાત. ૧
વંશ વિસ્તાર પ્રસંગથી, સુખત. ભનનો હેવ;
પંચપરવાભિરામશ્રિ ચરિત કહું સંખેવ. ૨
છણ્ણીજ ભરત સુક્ષેત્રમાં, મગધ દેશ સશ્રીક;
રાજગ્રહ નામે નગર, સ્વસ્તિક ભુવિ તહતીક. ૩
મેરૂ તણા બણે આણીયા, શ્રૃંગ કનકના પુંજ;
ધર રણહાં દીસે ઘણા, દારિદ્ર તંત્રકર ગંજ. ૪
તીરથ ભૂત હાં ચૈત્ય બહુ, ભવ્યસત્વ ધર્મીણુ;
મુનિને પણ થયો માનવા, યોગ્ય સદા પુર લીણુ. ૫
હુઓ હંરિવંશને વિષે, મુકતામણિ ઉપમાન;
તત્રોગ્રતેજે મિત્રસમ, સુમિત્ર રાય અભિરામ. ૬
વિનયે કરી પ્રબલે કરી, સૌભાગ્યે કરિ રાય;
વિદુષ વિદ્વિષ સ્ત્રી તણે, મનમે વસીયો આય. ૭
પદ્માદેવી જંગમા, પદ્માદેવી નામ;
અર્ધ અંગ વલી રાજ્ય તસુ, સૌભાકારી ધામ. ૮
પ્રણુ શિલાદિક નિર્મલા, બાહ્યાભ્યંતર જેહ;
સૌભાવે નિજ આતમા, ભમ આભરણે દેહ. ૯

હાલ-કેસરીયો સાલુ મહને, મોલ લ્યાનેલ એ દેશી;
હવે પ્રાણત સુર લોકથીલ, કરિ આયુર્ભવ પારલ;
મુનિ સુમતલનની વાત સુણનેલ, પ્રભુ શ્રાવણરાકા દિનેલ;
તસુ કુખે અવતારલ, મુનિસુ. ૧

સૂચક જન્મ જીનેશનેલ, સુપન ચતુર્દસ જેણલ; મુ.
શેષ નિશા સુતી સુખેલ, દીઠા રાણી તેણલ. મુ. ૨
જેટ તણી વદી આઠમેલ, કુર્મ લ'છણ તનુ શ્યામલ. મુ.
શ્રવણ નક્ષત્રલન જનમીયાલ, દેવ્યુ છવ કીધો તામલ. મુ. ૩

ઈંદ્ર સુરાચલ લે ગયેલ, સુધર્મે ઉછંગલ; મુ.
ઘોસઠ ઈંદ્ર જીનેંદ્રનેલ, જન્માભિષેક સુરંગલ. મુ. ૪
પૂજા સ્તુતિ ભક્તિ કરીલ, સગલાયે સુરરાયલ; મુ.
માય પાસે પ્રભુ મુકિનેલ, દ્વીપ નંદીસ્વર જાયલ. મુ. ૫

જન્મોછવ સુતનો કીયેલ, સુમિત્ર નરેસર પ્રાતલ; મુ.
મુનિસુમત એહવો દીયેલ, નામ પિતા મલી માતલ. મુ. ૬
જ્ઞાનત્રય પવિત્રાત્માલ, વોદાવી વચબાલલ; મુ.
યોવન જીનવર પામીએલ, અદ્ભુત રૂપ રસાલલ. મુ. ૭

રાય પ્રભાકરની સુતાલ, પૃથ્વીપુરનો ઈશલ; મુ.
પ્રભાવતી કુમરી વરીલ, મુનિસુમત જગદીસલ. મુ. ૮
શ્રી મુનિસુમતનાથનેલ, નંદનસુમત નામલ; મુ.
પ્રભાવતી રાણી જણ્યેલ, પ્રાચી જેમ રશ્મિ ધામલ. મુ. ૯

રાજ્ય પાલી ભગવત સુખેલ, કાશુભદ્રસમિ ઉદોતલ; મુ.
સહસ રાજવી સુતદાલ, શ્રવણે દીક્ષા હોતલ. મુ. ૧૦
કાશુભની કૃષ્ણ દ્વાદશીલ, શ્રવણ નક્ષત્ર ભગવાનલ; મુ.
ઘાતિક કર્મ ક્ષય ઘાતિનેલ, પામ્યુ દેવલ જ્ઞાનલ. મુ. ૧૧

ઇંદ્રોછવ પ્રભુનો કીચોલ, બોધે વિશ્વલભુદલ; સુ.
 પેઠાણુપુર નિશિ અન્યદાલ, સમસવર્યાં ગુણવૃદલ. સુ. ૧૨
 અસ્વમેધ બાણી પૂર્વદોલ, મિત્ર તુરી હન્યમાનલ; સુ.
 પ્રાત ભરૂઅછ નિશા સમેલ, ચાલ્યા દયાનિધાનલ. સુ. ૧૩
 મધ્યરાત્રિ ક્ષણ એક લીચોલ, સિદ્ધિપુરે વિશ્રામલ; સુ.
 પ્રાત સમેચૈત્ય તિહાં કર્યોલ; વજ્રધર નૃપગુણધામલ. સુ. ૧૪
 ષષ્ટિ જોજન મિતજિનવરે કીધો રાત્ર વિહારલ;
 તિહાં કોરંટક કાનનેલ, સમવસર્યાં તિથિવારલ. સુ. ૧૫
 સમવસરણુ દેવે રચ્યોલ, પ્રભુલનો પ્રભાતલ; સુ.
 છતશત્રુ હય ચઢી આવીચોલ, નમવા શ્રીજગ તાતલ. સુ. ૧૬
 સ્વામીના દર્શન થકીલ, પામ્યો હર્ષ તરંગલ; સુ.
 સર્વલોક હિતકારિણીલ, સુષ્ણે દેશના મન રંગલ. સુ. ૧૭
 કુંડ ભવારણ્યમાં પડયાંલ, સંસારી અસરણ્યલ; સુ.
 નરકાદિક દુખે લોગવેલ, કીધો નહિ જિહાં પુન્યલ. સુ. ૧૮
 મિત્ર અકારણુ તિહાં ભલોલ, જગપૂન્ય જગઈશલ; સુ.
 રાખે ધરમ પ્રાણી ભણીલ, અવર ન કોઈ અધીશલ. સુ. ૧૯
 નિસ્વામિકનો જે ધણીલ, સર્વાભયંકર ધર્મલ; સુ.
 ભવ્ય લોકે તે સેવીયેલ, સ્વર્ગ મુક્તિ આપે શર્મલ. સુ. ૨૦
 પૂછે દેશના છેહડેલ, છતશત્રુ મહારાજનલ; સુ.
 ધર્મ તવોક્તિ પામીચોલ, કિષ્કિર કહો ભગવાનલ. સુ. ૨૧
 વિના અસ્વ બીજો ન કોલ, એહવો કહે જિનેશલ; સુ.
 રાય કહે પ્રભુ કુણુ તુરીલ, પામ્યો ધર્મ વિશેષલ. સુ. ૨૨
 શ્રી છનવર ભાપે ઇસું, સાંભલિ તું રાજનલ; સુ.
 સુરશ્રેષ્ઠ પૂર્વે થયોલ, અપા ઇશ્વર માનલ. સુ. ૨૩

તાસ મિત્ર એ મંત્રવીણ, મતિસાગર અભિધાનણ; મુ.
 નવમી છઠા ખંડનીણ, હાલ થઈ મુપ્રધાનણ. મુ. ૨૪
 સર્વગાથા ૨૬૧

દુહા.

માયા મિથ્યાત્વે કરી, તાસ શસ્ત્ર સર્વાંગ; . ૧
 ઉતાર્યો નવ ઉતરે, ગુહી તણેણી ભ્રમ રંગ. . ૧.
 મરી તિહાંથી ભવ ભમી, પત્તન પક્ષિની ખંડ; . ૨
 મણિક, સાગર તિહાંથી થયો, મિથ્યાત્વી પરચંડ. ૨:
 જનધર્મ નામે તિહાં થયો, શ્રાવકમાં સરદાર;
 સાગરમું થઈ પ્રીતડી. તેહને અધિક અપાર. ૩
 તે મુનિ નમવા અન્યદા, પોહતા પોષધ સાલ;
 તેહના મુખથી સાંભલ્યો, કામદ ધર્મરશાલ. ૪.
 મૃન્મય કંચણ રત્નમય, અરહંત બિંબ વિશાલ;
 જેહ કરાવે પરભવે, કર્મમયે તત્કાલ. ૫
 સાગરદત્ત મુણી કરી, સોવનમય અરિહંત;
 બિંબ કરાવ્યો નિજ ઘરે, પ્રતિષ્ઠા વીસ્થાપંત. ૬
 અપાનયરી બાહિરે, પુરા કરાવ્યો તેણ;
 અતિ ઉત્તંગ શિવાયતન, ગયો ઉતરાયણ જેણ. ૭
 ધૃતઘટથી ઉપદેહિકા, લેધ હણે અયાણ;
 પૂજારો સાગરતદા, દેખી દુઃખીત પ્રાણ. ૮
 વસોપરિ લીધી તેણે, જોર કરી તે. પાસ:
 પાદધાનમું તે વહી. મૃદે પૂજક તાસ. ૯.
 હાસ—મોગ રામણ તુજ વીણ સૂનો રાજ; એ દેશી.
 દ્વેતપદે પાખંડીએણ, મું વિપ્રતાંયા તુજ;

કપટ ધરમ સીખો ઇસાણ, એતો ન ગમે મુજ.
 દેવાધિપ સાંભલી માહરી વાત, મૂઝયા તે મિથ્યાત્વમે'ણ,
 કરે સુગતિની ઘાત. આ. ૧
 ઈમ આચાર્ય ઉવેખીયોણ, સાગરને તેણિ વાર;
 ચિંતે સગલા નિર્દયીણ, એહનો પડો ધિઃકાર. દે. ૨
 ગુરુ બુદ્ધે એ પૂછ્યોણ, આશંક જાસ કઠોર;
 આતમને યજમાનનેણ, પાડે દુર્ગતિ ઘોર. દે. ૩
 પણ તેહના ઉપરોધથીણ, સેઠ કરેતસુ ધર્મ;
 સમ્યક્તિ પામ્યા વિણ કરે, દાનશીયલ મુલ
 કર્મ. દે. ૪
 મુખો તે મિથ્યાત્વમે'ણ, તાહરો અસ્વ થયો એહ;
 હું આગ્યો પ્રતિજોધવાણ, પૂર્વ મિત્ર સનેહ. દે. ૫
 ભવે કરાવી પાછલેણ, જનપ્રતિભાસુ પ્રભાવ;
 મુજ યોગ ધર્મ યોગ પામીયોણ, સંપ્રતિ
 ભવજલ નાવ. દે. ૬
 જાત્ય અસ્વ એહવું સુણીણ, જાતિ સ્મૃતિ થયો તામ;
 સ્વામીને પાસે લીયોણ, અણુસણ મુખને કામ. દે. ૭
 સિતોત્તર વાસર લગે'ણ, સમકિતસુ મૃતિ પામ;
 સહસારે જઈ ઉપનોણ, ઉત્તમ સુર અભિરામ. દે. ૮
 અવધિજ્ઞાને જાણી કરીણ, તે સુરવર ભુવિ આઈ;
 સુવ્રત પ્રતિમા કરી ઠવીણ, સ્વર્ણજનાલયમાંહિ. દે. ૯
 અશ્વ કીયો પ્રભુ આગલેણ, સેવા સારે તાસ;
 સુવ્રત જન સેવક તણીણ, પૂરે સઘલી આસ. દે. ૧૦

સ્વાર પછે તે દોડમેલ, પાવન પ્રત્યાખ્યાત;
 અશ્વાવબોધ તીરથ લલોલ, ભગુકચ્છ માહે જાત. દે. ૧૧
 સુવ્રત સ્નાત્ર જલ નિર્મલીલ, નદી નર્મદા ધાય;
 દીનઅદીન નિર્મલ કરેલ, તરૂ અંતતિ સોભાય. દે. ૧૨
 સુજ પ્રપાત નીચો હવેલ, સુજ ઉંચી ગતિ હોઈ;
 ઈમિ ઉમેં સ્વર ધુનીપ્રતેલ, હસે નર્મદા ભોઈ. દે. ૧૩
 શ્રી મુનિસુવ્રત જનવડેલ, વિમલાચલ તીર્થેશ;
 સમવસર્થા પરિવારમુંલ, પૂજત અસુર સુરેશ. દે. ૧૪
 શૃંગ સહુ પર્વત તણાલ, પદન્યાસેં જગનાથ;
 તીરથ રૂપ વન કરીલ, ગયા ભગુકચ્છ સનાથ. દે. ૧૫
 સોરીપુર અપાપુરીલ, વલી તેમ પુર પેઠાણ;
 સિદ્ધિપુર હસ્તીનાગપુરવરેલ, અવર તીર્થ ગુણખાણ. દે. ૧૬
 સહુ તીરથે વિચરી કરીલ, કરિ બહુ જન ઉદ્ધાર;
 અઢીયા સમેતગિરિવરેલ, સાધૂ સહસ્ર પરિવાર. દે. ૧૭
 માસ અંત જેઠ સાંભલીલ, નવમી શ્રવણ નક્ષત્ર;
 તે મુનિસુવ્રત સ્વામી લલોલ, અવ્યય પદ સુખચત્ર. દે. ૧૮
 કુમાર વૃતાખંડ જુઆબુઆલ, સાઠા સાત હજાર;
 રાજ્ય પંચ દશત્રીસસુંલ, આયુ સુવ્રત પ્રભુ ધાર. દે. ૧૯
 સુવ્રત ભગુકચ્છ તીરથનોલ, એહ ચરિત હિતકાર;
 કિલ્લિવશ શાંતિ ભણો હુડલ, ભય સત્વને સાર. દે. ૨૦
 શ્રી મુનિસુવ્રત જનથકીલ, હુવો સમ્રતરાય;
 ખીળ પિણિરાળ ઘણાલ, તેહને વંશે થાય. દે. ૨૧
 હુવે ઇણિભરત તણે વિષેલ, મથુરાપૂરી રિદ્ધિવંત;
 જાણિ કાલિંદ્રિકજગલેજીથી, ધરા નયણ સોભંત. દે. ૨૨

તિષ્ઠ નગરી હરિવંશથીજ, વસુપુત્ર વૃહધ્વજરાય;
 ઘણા બંતીત થયા પછેજ, ચંદુરાજભિષે થાય. દે. ૨૩
 ચંદુરાજને સુત થયેજ, સૂરસમઘ્નિતિસૂરિ;
 સૌરીસુવીર સુત જે થયાજ, સુરતણે ગુણભૂરિ. દે. ૨૪
 રાજ્યે શૌરી સુવીરનેજ, યુવરાજપદ લીધ;
 સુરરાય પોતે હવેજ, વૈરાગ્યે વૃત લીધ. દે. ૨૫
 નિજ સાધન આત્મ કીયેજ, છઠા ખંડની ઢાલ;
 દશમી એ પૂરી થઈજ, કહે જનહર્ષ રસાલ. દે. ૨૬
 સર્વગાથા, ૩૨૮,

કુંહા.

મથુરા રાજ્ય સુવીરને, શૌરી નરેસર થાપિ,
 દેશ કુશાવર્ત જઈ કરી, શૌર્યપુર થાપ્યો આપ. ૧
 અંધક વિશ્વાદિક થયા, શૌર નૃપતિને પુત્ર;
 ભોજવૃષ્ણયાદિ સુવીરને, આણ્મનાવણ શત્રુ. ૨
 મથુરારાજ્ય ભોજવૃષ્ણિને, દેઈ સુવિર નરિંદ;
 શૌવીર પુરસિંધુને વિષે, થાપી રહ્યો આણ્દ. ૩
 અંધક વૃષ્ણિને આપીયો, શૌરનૃપતિ નિજ રાજ;
 સુપ્રતિષ્ઠ પાસે ગયો, વ્રત પામ્યો શિવરાજ. ૪
 મથુરાનો રાજ્ય પાલતાં ભોજ વૃષ્ણિને હોઈ;
 ઉગ્રસેન સુત અતિબલી, જીપી ન શકે કોઈ. ૫
 અંધક વૃષ્ણિ તણે થયા, દશ આત્મજ બલવંત;
 સમુદ્ર વિજય અશ્વોભવે, સ્તિમિત સાગર મતિમંત. ૬
 હિમવાન અચલચલે નહિ, ધરણપુરણ અભિચંદ્ર;
 વસુદેવ દશમો જાણીએ, રૂપ શૌભાગ્ય સુરેન્દ્ર. ૭

શીલે સરિખા એ સહુ, પ્રીતિ પરસ્પરરક્ત; ૧
શસ્ત્રશાસ્ત્ર અભ્યાસકૃત, કરે પ્રિતાની ભક્તિ. ૮

ઢાલ—ગોડીમન લાગો. એ દેશી. ૧૧.

તેહુને બે અનુભ થઈ, કુંતી મદ્રી નામરે; વળી સાંભલો.
સાંભલબે ચિતલાયને, મોટાના ગુણુઆમરે; વ. આં.
રૂપ સોભાગ એકએકથી, અધિકી છે અભિરામરે; વ. ૧
હવે પૂર્વે શ્રીરિષભને, સુત થયો કુરૂ અભિધાનરે; વ.
જેહુને નામે એ થયો, કુરૂક્ષેત્રતીર્થ પ્રધાનરે. વ. ૨
કુરૂનો સુત હસ્તી થયો, હસ્તિનાપુર જિણિનામરે; વ.
હસ્તી ભૂપતિને સુત થયો, વિશ્વવીરજળલ ધામરે. વ. ૩
ઈંદ્રકીરતિ થયો તેહુને, કીરતિકેતુ અરિકાલરે; વ.
શુભવીર્ય વમુવીર્ય કુલોધરા, અનંતવીર્ય ભૂપાલરે. વ. ૪
કૃતવીર્ય અંગજ ગુણુનિઝો, સુમૂમચક્રી તાસરે; વ.
અસંખ્ય નૃપ ગયા તેહુથી, થયો શાંતનુ ગુણુવાસરે. વ. ૫
હથિથણાપુર થાન જેહુનો, પૃથ્વીતલરખવાલરે; વ.
ઋવસુરગિરિ શિખરે રહ્યો, જ્યોતિશ્ચક્ર પ્રતિપાલરે. વ. ૬
નીલ વસનધર અન્યઢા, પૂર્વેવાગુરિ રૂઢરે; વ.
ધનુંધમાનવન સઘનમાં, પેઠો રાય અબુદ્ધરે. વ. ૭
વ્યાધી પણ વનમાં ગયા, કોલાહલ કરે જોરરે; વ.
જીવજોલાબ્યા વનતણા, ચિહ્નું દિશિ પાડે સોરરે. વ. ૮
ધસતા કેઈ ધાવતા, કેઈ પાડંતા ત્રાસરે; વ.
કેઈ પડે કેઈ આથડે, કેઈ ભરાણા સાસરે. વ. ૯

રાય ધનુષરવ સાંભણી, ચપલલૌચન મૃગ તામરે; વ.
 સંભારે વનિતા બાલને, ઉગરિયે કિણ્ણિ ઠામરે. વ. ૧૦
 જેમરુ આગલિ મૃગ પુલે, તેમ રૂ કેડે બાઈરે; વ.
 રાજા મૃગ કેડે ગયો, અશ્વ લેધ ગયો દૂરરે. વ. ૧૧
 વેગવંત તુરંગે ચડયો, ભૂપ ભમે વનમાંહિરે; વ.
 મૃગલૌ તો કિહાંઈ ગયો; જાત ન હીઠો રાયરે. વ. ૧૨
 પાપહિં રથસું મોહીયા, ધીવર જન સહુ કુરરે; વ.
 મહાચૈત્ય ગંગાતટે, રતનનો દીઠ ઉછાહિરે. વ. ૧૩
 ધરાધીશ મન ચિંતવે, ઉજ્જવલ ચૈત્ય મુહાતરે; વ.
 એહતણે કિરણે કરિ, ગંગા નિમંદ્ર જાતરે. વ. ૧૪
 એમ ચિંતવતો નરપતિ, કૌતુક મનમાં ધારિરે; વ.
 દેવાલયમાંહે ગયો, જોએવા તિણ વારિરે. વ. ૧૫
 પ્રતિમા પ્રથમ જીણુંદની, દીઠી નયણાણુંદરે; વ.
 નમસ્કરી જીનવરભણી, બેઠો ગોખ નિરિંદરે. વ. ૧૬
 કન્યા અપહર સારિખી, દીઠી તિહાં કિણ્ણિ રાયરે; વ.
 ઘડી વિધાતા એહને, નિજ હાથે ચિત લાયરે. વ. ૧૭
 સુંદર વેષ મુહામણો, સુંદર અંગ શૃંગારરે; વ.
 સ્વર્ગથકી સ્યું સુંદરી, આવી લોક મોજારરે. વ. ૧૮
 ચંદ્ર સૂરજ ચંબ્યા રહે, એહનો રૂપ નિહાલરે; વ.
 ઈંદ્રતણી એ અપહરા, મૃગનયણી મુકુમાલરે. વ. ૧૯
 રૂપ સહુ લૂંટી લીયો, તીન ભુવનનો એણિરે; વ.
 નાગકુમારી કિન્નરી, એ જીતી નહી કેણિરે. વ. ૨૦
 એમ વિકલ્પ મન ચિંતવે, હતલૌચન મુખ તાસરે; વ.
 રાય બોલાવી તેહને, સ્નેહ વચન સુવિલાસરે. વ. ૨૧
 રેફ

ટુણ કહે કાશ્યપ રત્ન તું, કિમ આવી ઈણ કામરે; વ.
 કેહની પુત્રી કિહાં વસે, રચું તાહરો કહે નામરે. વ. ૨૨
 અથવા મુજ પુન્યે કરી, ઈહાં આવી ગુણગેહરે; વ.
 કર્ણ પવિત્ર કરી માહરા, વચનામૃતસું સ્નેહરે. વ. ૨૩
 કેઈક આત્રી તેતલે, નૃપ આગલિ તત્કાલરે; વ.
 વચન કહે મુણ રાજવી, એહનો ચરિત્ર રસાલરે. વ. ૨૪
 વિદ્યાધરપતિ જન્હુની, પુત્રી એ ગુણખાણરે; વ.
 કલાચાચ પાસે ભણી, શાસ્ત્ર કલા સહુ જાણરે. વ. ૨૫
 અનુક્રમે યૌવન પામીયો, ગંગા નામે એહરે, વ.
 તાત ઉછંગે એકલા, બેઠી અધિક સ્નેહરે વ. ૨૬
 ચારણ શ્રમણ જ્ઞાની તિહાં, આબ્યો કેઈક તામરે વ.
 છઠે ખંડે અગ્યારમી, ઠાલ થઈ અભિરામરે. વ. ૨૭

સર્વ ગાથા ૩૬૩.

દ્વંડા.

જન્હુ નૃપતિ મુનિને નમી, આસણુ દેઈ તાસ;
 કેાણ થાસે વર એહનો, પૂછે પૂજ્ય પ્રકાશ. ૧
 ત્યારે મુનિ કહે ભૂપતિ, શાતનુ ગંગાતીર;
 મૃગયા રમતો આવસ્યે, તે થાસે વર વીર. ૨
 ખેચર એહવું સાંભલી, વંદિત મુનિ ગયો તેહ;
 ગંગાતીરે જન્હુનૃપ, મણિગૃહ કીધો એહ. ૩
 બાલા પિતુ આદેશથી, ઈહાં રહે નિશિદિસ;
 આરાધે ગંગાતટે, આદિનાથ જગદીસ. ૪

એહને ભાગ્ય સંયોગથી, તું આવ્યો છતાં રાય;
 તો હવે એહને પરણ તું, સાક્ષી શ્રી હનરાય. ૫
 એહવું સુણી મુલ્લિકીકરી, વિમલ દશનકિરણેહ;
 પરમ પ્રીતિ ઉપજાવ્યા, ઇચ્છિ પાર ભાષે તેહ. ૬
 જે મુજ વચન ન લોપસે, નૃપ વરસે મુજ તેહ;
 કહ્યો ન કરસે તો તણા, આવિસ પિતા ઘરેહ. ૭
 દાસ—રસીયાના ગીતની. ૧૨.

અંગીકારકીયો તેહનો કહો, હન સાક્ષી કરીરે તામ;
 નરેસર. હાથ શ્રલો રાજા ગંગાતણો, મન થયો
 વ્યાપિતરે કામ. ન. ૧
 ટાક્ષી ન ટલે રેખા કર્મની, કર્મે મિલેરે સંયોગ; ન.
 મનગમતા વાલ્મી માણસતણા, કર્મે પડેરે વિયોગ. ન. ટા. ૨
 ત્યારે જન્હુનૃપતિ તેજાણોને, વેગે આવ્યોરે તત્ર; ન.
 કીધો તિહા વિવાહ મહોછવે, વર કન્યાનોરે ચિત્ર. ન. ટા. ૩
 રાજા જન્હુ ગયો નિજ આનંદે, પ્રેમે ભીનારે
 રામ રામ; ન.
 એકાદંપતિ મન ઉલ્લાસમું, તેજ નિહાલ્યોરે વ્યોમ. ન. ટા. ૪
 સું એ સૂયં કિરણ પરગટ થયા, કે વજ્રગનિરે
 તેજ; ન.
 રજનીકરનો કે વિદ્યુત્તતણો, કે સુનિનો
 રૂપ તેજ. ન. ટા. ૫
 તે ચિતભાંહિ ઇણપરે ચિંતવે, તેતલે નભથીરે તામ; ન.
 શ્રમણ યુગલ આવ્યા દેખી કરી, ઉઠયા મૂકીરે કામ.
 ન. ટા. ૬

તે મુનિ મનોહર સ્તુતિ ભકતે કરી, પ્રથમ પ્રભુને
રે તામ; ન.

ભાવપૂજા કીધી ઉછરંગમ્, કે શિવપુરનોરે ઠામ. ન. ટા. ૭
તિહાંથી વલતાં તે મુનિયુગતણા, ભકતે
નમીયારે પાય; ન.

એકા ક્ષણ એક તિહાં જિનમંદિરે, દેખી
હર્ષિતરે થાય. ન. ટા. ૮

ત્યારે શાંતનુ નૃપ કરભોડીને, પૂછે મુનિનેરે એમ; ન.
ભગવન્ હવણાં કિહાંથી આવીયા, ઈહાં જિન
વંદનરે પ્રેમ. ન. ટા. ૯

એ માંહે મુનિ એક ઇમ્મું કહે, અમે વિદ્યાધરરે સાધ; ન.
ભમિયે તીથે જિન નમવા ભણી, ટાલણુ ભવ-

નીરે વ્યાધ. ન. ટા. ૧૦

સમ્મેતાર્થુક વૈભાર પર્વતે, રૂચિકાષ્ટાપદરે ભણી; ન.

શત્રુજયગિરિનાર જર્ધનમ્યા, જિનહિત હૈઠરે આણી. ન. ટા. ૧૧
ભાવી તિહાં નેમીસર જિનનમી, જે તલે ચોથેરે શૃંગ; ન.

કાંચન નામે રૈવતગિરિતણા, જ્યથે મનનેરે રંગ. ન. ટા. ૧૨
દિવસમણિ આકારે તેતલે, ઝલહુલ કાચારે કાંતિ; ન.

સગલીહી દિશિ અતિ હીપાવતો, રત્ન મૂરતિની

રે બ્રાંતિ. ન. ટા. ૧૩

સુર પુષ્પભાસુર એક હોઠો અમે, નૂતન

દેહરે તત્ર; ન.

શ્રીનેમીશ્વર જિનવર પૂજતો, ભકિતમ્મુ રંગીરે ચત્ર. ન. ટા. ૧૪

તિહાં એક દેવે તેહને પૂર્ણાયો, રૂપ લલ્લો કેમ
તેરે ભાસ; ન.

તે કહે મુજ રૈવતગિરિકન્હે; ક્ષત્રિસુ-
આમેરે વાસ. ન. ટા. ૧૫

યાત્રિક લોક ભણો ઉપદ્રવ કરૂં, આશય મેલોરે
ભાસ; ન.

નિવૃણુ છવ હણું બોલું મૃષા, પાડું પ્રાણીરે પાસ. ન. ટા. ૧૬
ઈત્યાદિક પાતક દોષે કરી, રાગે પીડયોરે દેહ; ન.

તીરથ મહાતમ મુનિપાસે સુણી, હું ધરી
આવ્યોરે નેહ. ન. ટા. ૧૭

ઈહાં કાંચનશૃંગે શ્રીનેમિની, પૂજા કરવારે કાજ; ન.
સ્નાન કીયો નિર્મલજલમું કુમે, રાગ ગયો
સહુરે ભાજ. ન. ટા. ૧૮

ચક્રી શ્રી ભરતેસ કરાવીયો, નેમિજિનાલયરે એહ; ન.
નિજ પૂજતાં પાતક માહરા, વિરમ્યા નિર્મલરે દેહ. ન. ટા. ૧૯
તીરથ મહાતમથી હું ઇહાં રહું, જપતો
પ્રભુનોરે નામ. ન.

એહવો રૂપ સુરત્વપણો લલ્લો, પામ્યો સગલારે
કામ. ન. ટા. ૨૦

દેવ થયો એહની સેવાથકી, મુજ ઉપગારીરે એહ; ન.
તે માટે આવ્યો વલી ફરસવા, પ્રભુનો કરાવ્યોરે ગેહ. ન. ટા. ૨૧
જેહથી સિદ્ધિ સુરાલય પામીયે, સેવન કરીએરે
વાસ; ન.

તોતે દુર્ગતિમાંહે પડે સહી, સ્વામી દ્રોહી ગુણરે
નાસ. ન. ટા. ૨૨

એહની સેવાથી આગલે ભાવે, પામી કેવલરે જ્ઞાન; ન.
 સુક્તિ અવિચલ સુખ પામિસુ, ધરતા હીયડેરે ધ્યાન. ન. ટા. ૨૩.
 એહની સેવાથી જાણે સહુ, હત્યાદિકનારે દોષ; ન.
 સાન્નિધિકારી હું થામુ' ઇહાં, કરમુ' પુન્યનોરે; પોષ. ન. ટા. ૨૪
 સિદ્ધિવિનાયક નામે દેવતા, મેં ઇહાં કીધેરે વાસ; ન.
 બાર ઢાલ થઈ છઠા ખંડની, થયો જિનહર્ષ' ઉલાસ. ન. ટા. ૨૫
 સર્વ' ગાથા, ૩૬૫,

કુંહા.

તીરથ મહાતમ નિજ કથા, કહી ગયો સુરતામ;
 સાંભલિ તીરથ નમ્યા જઈ, દેખી આબ્યા
 સ્વામી. ૧

ઇહાં પશુ આદીસ્વર નમ્યા, લઘુવય લીધી દીખ;
 જન્મ સકળ કરવા લાણી, અન્ય તીરથની સીખ. ૨
 એહવું કહી આલ્યા મતી, શાંતનુ રાજા તામ;
 ચિત ચિંતે તીરથ કહી, કરિસુ' ભેટસુ' સ્વામી. ૩
 ઇમ ચિંતવતાં રાયનો, લસકર આબ્યો કેડિ;
 ગંગાતટ નૃપતિ સપ્રિય, ચૈત્ય નિહાલ્યો વેડિ. ૪
 ઊચરતાં જય જયશબ્દ, તે સૈનિક તેણિ વાર;
 હુષ' ધરી ચરણે નમ્યા, સહુ નૃપતિ પરિવાર ૫
 તુમે ગયા અમ દેખતા, અતિ વેગલા નરેશ;
 આજ લદ્યા ચિર દિવસથી, મંગલ થયા વિશેસ. ૬
 ગજારૂઠ રાજા થયો, લક્ષ્મી મૂરતિવંત;
 નિજ નારી ગંગાસહિત, હથિણાપુર પહુચંત. ૭

વન દ્રુમઘન સરવર સરસ, શૈલ સરિત સર્વત્ર;
નિશિદિન નવલી નારિસુ, ક્રીડા કરે વિચિત્ર. ૮

ઢાલ—નિંદા મ કરજો કાંઈ પારકીરે, એ દેશી ૧૩.

કેતલેકે કાલ ગયાથકારે, ગંગા રાણીને આયો પૂતરે;
નામ હીયો ઉછવ કરીરે, ગાંગેય રાખે ઘરનો સૂતરે. કે. ૧
તેજે ભાસ્કર સારિખોરે, શશિધર જેમ કલાવાનરે;
કવિની પદે કવિચાતુરીરે, વિણુધ વલ્લભ બુધમાનરે; કે. ૨
ગુરુ જેમ સર્વજ્ઞાની થયોરે, સર્વ મંગલ પ્રિય બાણિરે;
મંક કર્મ કરિવા બણીરે, રાયનંદન ગુણ બાણિરે. કે. ૩
ધાત્રીસ્નેહધાત્રી સદારે, ધાત્રીપતિ અંગભતરે;
લાલે પાલે પ્રેમસુરે, એમ સુખ ભોગવે દિનરાતરે. કે. ૪
ગંગા શાંતનયે કરીરે; અર્વિત શાંતન રાયરે;
મૃગયા મૂકો મોરા કંતજીરે, કરજોડી લાગુ હું તો પાયરે, કે. ૫
નામે પરિણામે કરીરે, પાપદિ સર્વથા મજરે;
સ્વામી નહી તુમનેયોગ્યતારે, શ્રીરિષભકુલે ઉત્પન્નરે. કે. ૬
એમ વારે તે સર્વદારે, વ્યસન ન છોડે તોહી રાયરે;
ગંગાસુત લેધ તદારે, તાતતણે ઘરે બાયરે. કે. ૭
રાય આબ્યો મૃગયા રમીરે, મૂર્છિત ભાર્યા અદેખિરે;
શોકાકુલ સંજા લહીરે, નૃપ કરે વિલાપ વિશેષરે. કે. ૮
ગંગ અનંગ શરેકરીરે, એતો પાપી વીધે માહરો અંગરે;
દેખીનેકાંઈ ઉવેખીયોરે, કાંઈ પ્રેમ તણો કીયો ભંગરે. કે. ૯
હા પ્રિયે નાપ્રિય તુજ બણીરે; મે તો ક્યારે નવિકીધરે;
એક પખી કરે પ્રીતહીરે, તે તો દોષવિના દુઃખ હીધરે. કે. ૧૦

સચિવ પ્રધાન સહુ મિલીરે, કાંઈ વિરહવિન્હલ નિહાલીરે;
 ન્યાય વચન અમૃતે કરીરે, એમ પ્રતિભાધે ભૂપાલરે. કે. ૧૧
 સ્વામી અબાણુ તણી પરેરે, તુમે મ કરો શોક સુખણુરે;
 ફાગટ નારીને ખરણુરે, શોકે શોષો કાંઈ પ્રાણુરે. કે. ૧૨
 સંયોગ પ્રાણીને સદારે; એતો થાયે નિત્યાનિત્યરે;
 યંહિત કુણુ તે કારણુરે, શોક હર્ષ કરે ચિત્તરે. કે. ૧૩
 સમરિ પ્રતિજ્ઞા આપણીરે, નિજપૂરવ વચન સંભારિરે;
 ગંગાનો કદા માન્યો નહિરે, તેણિ ગઈ તે અવધારિરે. કે. ૧૪
 ઇણુપરે રાયને બોધીયોરે, મંત્રીએ તિણિવારે;
 કાંઈક બાદ શોક મૂકીયોરે, હીયે વહે કરવત ધારરે. કે. ૧૫
 ઇણિપરિવિરહ વ્યાખ્યો થકોરે, સાગરોયમ વછર રાયરે;
 ગ્રાવીસહુઃખે વેલાવીયારે, વિરહ અગનિતખતકાયરે. કે. ૧૬
 હવે ગંગા પુત્ર લેઈ કરીરે, તાત મંદિર ગઈ તેહરે;
 સનમાની જન્હુ નરેસરે, સુખસું રહે બહુ નેહરે. કે. ૧૭
 ગાંગેય વધે તિહાં અનુકમેરે, ગુરુને પાસે બુદ્ધિવંતરે;
 સુકી કદાગ્રહ સંગ્રહીરે, સકલ કલા વિકસંતરે. કે. ૧૮
 શીખ્યો ધનુષ વિદ્યા પ્રતેરે, શર છૂટે સમકાલરે;
 ધારા ધારાધરની પરેરે, કાંઈ વરસે કાલ અકાલરે. કે. ૧૯
 શાસ્ત્ર અસેષ ભણ્યો કહેરે, શસ્ત્રનો પણુ પારગ હોઈરે;
 પાર્યો થોવન સંપદારે, નારી સનમુખ રહે જોઈરે. કે. ૨૦
 ધર્મ યતિપાસે સાંભલીરે, કાંઈ પાર્યો મન વૈરાગ્યરે
 સર્વ ધણીસું કંઠણુ ધરેરે, મુનિ જેમ સુખનો ત્યાગરે. કે. ૨૧
 વૈરાગ્યથી ગંગાતટેરે, ગંગાનંદન વનમાંહિરે;
 આવી આરાધે ભાવસુરે, શ્રી આદીશ્વરજિનરાયરે. કે. ૨૨

હુવેઈણિ અવસર એકદારે, કાંઈ વ્યસની શાંતનુ રાજરે;
 તે વન જાલક વાગુરેરે, એતો વી'ટયો મૃગયા કાજરે. કે. ૨૩
 હાકયાં પ્રાણી બ્યાધીએરે, વહી સ્વાનતણા સંચારરે;
 વનચરક્ષોભ પામ્યા સહુરે, મહુ પામ્યા ત્રાસ અપારરે. કે. ૨૪
 કેઈ નાસે રોકયાથકારે, કેઈ પડે કેઈ કરે પુકારરે;
 કેઈ મરાયે પ્રાણી ભાપડારે, જાણે આબ્યો જીવવાનો
 પારરે; કે. ૨૫

હુખીયા જીવ દિયોદિયેરે, નાસે પણ નહી ઠાણુરે;
 છઠા ખંડની તેરમીરે, ઢાલ જિનહુપ' સુખણુરે કે. ૨૬
 સર્વ ગાથા, ૪૨૬,

દૂહા.

તિણિ અવસર ધન્વી તિહાં, કેવચીબદ્ધ તૂણીર;
 આવી કહે રાજા બાણી, વિનય વચન ગ'લીર. ૧
 તું રાજન ભૂપાલ છે, સહુ તણો રખવાલ;
 પીડા નાપે કેહને, નૃપ પંચમ લોકપાલ; ૨
 અપરાધીને મારવા, રાખવા નિરપરાધિ;
 એ જલ ઘાસ ખાઈ રહે, ન કરે કાંઈ ઉપાધિ. ૩
 જલવંતા વૈરી હુવે, કરવો તિહાં સંગ્રામ;
 નાસંતાને મારીયે, ક્ષત્રિયનો નહી કામ. ૪
 જેમ તું તુજ સીમાવિષે, રક્ષક છે ભૂપાલ,
 તેમ હું માહુશી સીમનો, રાજન છું રખવાલ. ૫
 જીવ હણીસ જો માહરા, તો થાસ્યે બૂંડી વાત;
 પર સીમા મેં આવીને, મ કર જીવની ઘાત. ૬

એહ વચન તસુ અવગણી, રાજા આણી રોષ;
માંડયો વલી વિશેષથી, મૃગયા રસનો પોષ. ૭

હાલી—ઇંણુ ડુંગરીએ મન મોહ્યો, એ દેશી; ૧૪.

ગંગાસુત કોધ હીયે ધરી, આરોપી બાણ કબાણો;
સિંહનાઠ અવણુ હારણુ કર્યો, છુટે કાયરના પ્રાણો. ગં. ૧
જેમ મૃગપતિ એક હરિણુ ઘણા, રવિ એક બહુલ
અધારો;

તેમ વ્યાધ ઘણા તેએકલો, પણ સહુને મનાવી હારો. ગં. ૨
બહુ કોપ કરી નૃપ ધનુ ધરી, રણપ્રિય આવી
તિણુ કામો;

નિજ ભુજ બલ ગવં કરી ઘણો, થયો સજ્જ
કરણ સંશ્રામો. ગં. ૩

કોધાંધ થઇ વીરંદ્ર બે, બુડીયા જેમ ગજ બલવંતો;
ભૂજે બાણે બાણે કરી, જલધારા જિમ વરસંતો. ગં. ૪
ત્યારે ગંગા તે બાણીને, ચરથી આવી તત્કાલો;
નિજ ભાવ પ્રતે વિસ્તારતી, કહે નૃપને વચન રસાલો. ગં. ૫

સ્વામી વ્યસને મૂઝયા થકા, ન કરો અચુગતિ વાતો;
એ પણ અંગજ છે તાહરો, બીજો તેહવી પડે ભાતો. ગં. ૬

એમ સાંભલી રાય હસી કરી, દેખી જન્હુ પુત્રી તામો;
કિહાંથી આવી ગંગે પ્રિયે, બોલાવી લેઈ નામો. ગં. ૭

ગંગા નિજ નાહબણી કહી, આવી અંગજને પાસો;
શાંતનુનૃપ એ તાહરો પિતા, એમ કહી પ્રતિબોધ્યો તાસો. ગં. ૮
હુયર્થ હરષીત નૃપ ઉતરી, કહેતો વચન વિલાસો;
વછ આવિ આલિંગન દે મુને, કરી બહુ દિન ! વરહ વિષ્ણુશો. ગં. ૯

ગાંગેય શસ્ત્ર મૂકી કરી, હુઠંતો ભકતે મહીપીઠો;
 કેશે પિતૃઅંધિ ફરસતો, આંસુ જલભરિ દીઠો. ગં. ૧૦
 રાજા સુતને લેઈ કરી, મિલીયો હીયડેસું લાયો;
 જે હૃષં થયો સુતતાતને, તે તો કિણહિ ન કહેવાયો. ગં. ૧૧
 ગંગા ગંગા જેમ ઉજલી, બેઠી પ્રિયુ આગલિ આયો;
 નિજ અંકે થાયો પુત્રને, દેખી રાય હર્ષિત થાયો. ગં. ૧૨
 ભયોં રનેહે હૃદય રાજાતણો, કહે ગંગા ભજનિજ રાજો;
 બેઠં સનમુખ નયણુકેબાહુએ, ભમ હું મુખ પામુંઆજો. ગં. ૧૩
 કિણહિસું મન લાગે નહી, તુજ પાળે નારી સુખણો;
 નિશિહીણુ સુધાકરની પરે, નિસ્તેજ રજેવૃષ્ટિ ભાણો. ગં. ૧૪
 ઘરિ આવો તે ઘરિણી તે ભણી, ઘરિ આવ્યા હોવે

ઉછરંગો;

તુજ વિરહ અગ્નિ ઢાળ રહ્યો, શીતલ કર મહારોઅંગો. ગં. ૧૫.
 ત્યારે ગંગા પતિને કહે, સ્વામી નિજ વચન સંભારો;
 તુમે બ્રહ્મ થયા ને તેહથી તો, કેમ આવું અવધારો. ગં. ૧૬-
 જે . જીવહિંસા દુઃખદાયિની, પરભવ દુરગતિ
 સંપાતો;

જે ત્યાગ કરો નહી તેહનો, તો તુમસું કેહી વાતો. ગં. ૧૭
 જાણે શસ્ત્ર શાસ્ત્ર કલા સહુ, તાહરો સુતકેવિહ એહો;
 ધર્મવાન ભંગતિ તાહરે વિષે, મુજસું હવે કિસા સનેહો. ગં. ૧૮-
 એ પુત્ર નરેશ્વર તાહરો, આવી ઓલખાવણુ કાજો;
 આજ્ઞા આપો હવે મુજ ભણી, ઘરિ જાઉં તાતને રાજો. ગં. ૧૯
 એહવું કહિ પતિને માનિની, બહુપરિ વારંતા રાયો;
 પતિ સુતને આટુ વચન કહી, નિજ બાપ તણે ઘરિ
 જાયો. ગં. ૨૦

દુઃખપીડિત વિરહ પ્રિયાતણે, પુત્ર પ્રેમે હર્ષ ધરંતો;
 સરિખો દુઃખ સુખ ગ્રીષ્મરતે, સરવરજલ સદ્રુમકંતો. ગં. ૨૧
 રાજા લેઈ નિજ પુત્રને, આરોપી નિજ ગજસીસો;
 પુરમાંડી પ્રવેશ કરાવીયો, સમહોછવસુ અવનીસો. ગં. ૨૨
 નૃપ સોલે તિણિ પુત્રે કરી, શુણ્ણ વિદ્યા સુકલાધારો;
 દિનનાથ સોલે દિવસે યથા, કમલે જિમ સરવર સારો. ગં. ૨૩
 એમ રાજ્ય લોગવતાં અન્યદા, લીલાએ ભૂમ ભમંતો;
 કાલિંદીકુલે આવીયો, વાણ ચડિ મનની ખંતો. ગં. ૨૪
 દેખી યમુનાજલ સામલો, રાજા એમ કરે વિચારો;
 જિનહર્ષ ઠાલ થઈ ચૌહમી, છઠા ખંડની સુવિચારો. ગં. ૨૫

સર્વગાથા ૪૬૧,

દૂહા.

સ્થુજલ લેઈ એહનો, અંજનસમ થયો મેહ;
 તે મૂક્યાથો વલી હુવે, શુભ શરદરિતુ જેહ; ૧
 ભૂઝીવેણી એકિના, કે નયનાંજન તાસ;
 કે અપછર જલ ગાહતાં, કુચ કસ્તુરી નાસ, ૨
 એમ વણ્ણવતો તેહને, રમતી યમુના નાવ;
 કા છક કન્યા મૃગદશી, દીડી નયણે રાવ. ૩
 કે એ યમુના દેવતા, નિજ જલમાંહિ રમેહ;
 સ્વર્ગગા અથવા તણ, અપછર ઇહાં આવેહ. ૪
 એમ ચિંતવતો ચિત્તમે, વીંધ્યો મનમથ બાણ;
 દેવી નારી એ કવણ, કહે નાવિકને વાણ. ૫

તામ વૃદ્ધ નાવિક કહે, આવી પ્રણમી પાય;
 મુજ પુત્રી ગુણસંયુતા, એ છે શ્રી મહારાય. ૬
 વિદુષી સર્વ શાસ્ત્રમાં, જંગમ સરસતિસંતિ;
 સર્વ સંપૂરણ લક્ષણે, લક્ષ્મી મૂરતિવંતિ. ૭
 દિવ્યોષધિ જેમ ફરસથી, ટલે રોગના વ્યાપ;
 કલ્પવેલી જિમ ગૃહ રહો, હરે હરિદ્ર વિતાપ. ૮
 નિઃકલંક શશિરેખ જિમ, ગુરૂ બુધ કાવ્યધરેહ;
 નભ છમ પ્રિય પામ્યો નથી, અછ કુમારી એહ. ૯
 હાલ—માના હરજીણી, ૧૫.

અન્ય દેશી લોકાનો રાજા, દેશી

રાજા સુણી ઘરે આવીયોરે, ડાહ્યા પુરૂષ પ્રધાન;
 કન્યા માંગણ મોકલ્યાં, નાવિક મંદિર રાજાનરે.
 મોહ્યા નરનારી, એરે મન મોહણગારી;
 નારિરે નરમનધુતારી, ખ્યારી રૂંદે કામીને લાગે ખ્યારી. આં .
 તિણિ સનમાન્યા તેહનેરે, આસણ હીધાં તાસ;
 નૃપ અથે આહર ઘણો, માગી કન્યા તે પાસરે. મો. ૧
 રાજા પાલે સહુ પ્રજારે, સર્વ દેવમય રાય;
 તે તાહરી કૃદિતા પ્રતે, યાયે શાંતનું હિતદાયરે. મો. ૨
 તું નાવિક નૃપનો સગોરે, ચાઈસિ સુતા પ્રયોગ;
 પૂજ્ય હુઈસ તું સહુ તણો, સનમાન દેસે નૃપ લોકરે. મો. ૩.
 મુજને એ અભયર્થનારે, મ કરો તે કહે તામ;
 હીનજાતિ હું સર્વથા, રાજા સહુ જગનો સ્વામિરે. મો. ૪
 સરિખા કુલ બેનાં હુવેરે, તો યુગતો સંબંધ;
 પક્ષપાતનો અન્યથા, રજની દિવસે સ્વરસંધરે. મો. ૫.

- ત્યારે નર કહે નવિ હુવેરે, રૂપ હીનકુલમાંહિ
 જાતિ રતન ઉત્પત્તિ સહી, રોહિણીચલ વિષિ
 અન્યનાંહિરે. મો. ૬
- કિષ્કિંહિક એ કાર્યાંતરેરે, તાહરે ઘરિ રહે વાસ;
 તે રાજાનો અન્યથા, મન કિમ લાગે કહિ તાસરે. મો. ૭
- ચુક્તાચુક્ત વિચારણારે, કરિવી નહીં તુજ એહ;
 ભૂપતિ આજ્ઞા સર્વથા, અમ આગ્રહથી માનેહરે. મો. ૮
- આજ્ઞા નૃપની તુમતણીરે, હું ધારું નિજ સીસ;
 પણ ઈહાં કરી વિચારણા, મુજ કન્યા હું આપીસરે. મો. ૯
- હીન કુલે એ ઉપનીરે, કન્યા દુઃખિણી હોઈ;
 પતિ માને નહો જો કહા, દગધાંગ પિટક જેમ જોઈરે. મો. ૧૦
- પુત્ર ગંગા રાજાતણોરે, બલવંતો ગાંગેય;
 માહરા સુતને દુઃખ દીએ, તેતો રાજ્યભાર ધારેયરે. મો. ૧૧
- મુજ પુત્રી દાસી હુવેરે, તેહના સુત પણ તેમ;
 અર્થભ્રંસ બેનો હુવે, કન્યા નૃપને દઉં કેમરે. મો. ૧૨
- મુહુંતા એહવું સાંભલીરે, રાજાને કહે આય;
 રાજાને દુઃખ ઉપનું, અતિ આકુલ મનમાં થાયરે. મો. ૧૩
- એ વૃત્તાંત જાણી કરીરે, ગાંગેય તેહને ગેહ;
 જઈ પિતાને કારજે, માગી કન્યા સુસનેહરે. મો. ૧૪
- એ મુજ માતા ગંગા પરેરે, પૂછસિ એહના પાય;
 એ દુખિણી થાસ્યે નહિ, મન ચિંતા મ કરિસિ કાંચરે. મો. ૧૫
- હું વૈરાગી માહરેરે, ર.જસું કાજ ન કોઈ;
 મુજ ભાઈ સુત એહના, રાજ્યભાર ધુરંધર હોઈરે. મો. ૧૬

એહના સુત જોરાવરીરે, મુજ સુત લેસે રાજ;
 એહવું જો તુજ ચિત્તમાં, શીલવ્રતસું તો મુજ કાજરે. મો. ૧૭
 ઇહાં સાક્ષી છે દેવતારે, નૃપ સાક્ષી સહુ તાસ;
 કરી પ્રતિજ્ઞા એહવી, કન્યા યાચી તિણિ પાસરે. મો. ૧૮
 કૂલ વૃષ્ટિ તેહવે થઇરે, જય રૂ રવ અભિરામ;
 લીધમ વ્રતથી તેહનો, લીધમ કહો દેવે નામરે. મો. ૧૯
 ખુસી થઈ નાવિક કહેરે; એહના કુલની વાત;
 સુ તુજને કહું આદિથી, માંહાને સહુ અવઠાતરે. મો. ૨૦
 ભારતક્ષેત્રમાંહે ભલોરે, નગર રતનપુર સાર;
 રત્નશેખર રાજા તિહાં, જીનવર આજ્ઞા સિરધારે. મો. ૨૧
 રત્નવતી તમુ ભારજ્યારે, સકલકલા ગુણ અંગ;
 રિદ્યવિષે પતિ જેહને, ધરે નિર્મલ શીલ સુરંગરે. મો. ૨૨
 તિણિ શશોલેખા અન્યદારે, દોઢી સુપન મોભાર;
 રાણીએ પુત્રી જણી, સુર કન્યાનો અવતારરે. મો. ૨૩
 માય ખુસી મનમાં થઇરે, પુત્રી નયણે દેખ;
 છઠે ખંડે પનરમાં, જિનહુપે ઢાલ થઈ એધરે. મો. ૨૪
 સર્વગાથા ૪૯૫.

દૂહા.

જાત માત્ર એ કન્યકા, લેઈ ગયો જેચર કાઈ;
 ઇહાં કાલિંદીને તટે, મેલીને ગયો સેઈ. ૧
 રત્નશેખરની એ સુતા, સત્યવતી અભિધાન;
 શાંતનુ નૃપનીએ પ્રિયા, થાસ્યે બહુ પતિમાન. ૨
 એમ વાણી અંબર સુણી, દોઢી કન્યા એહ;
 લેઈ નિજ ઘરે આવીયો, ઉછેરી સુસનેહ; ૩

- શાંતનુ નૃપ દેવે કલો, એહનો જે ભર્તાર; ૪
 માહુરી કન્યાનો કરો, પાણિગૃહણ નિરધાર.
 રિષ્ટ થયો ગંગાં સુતન, તુરત આબ્યો તિથિવાર; ૫
 કન્યાના કહે તાતને, હર્ષ ભણી સમાચાર.
 રાજા સુતસત્વે કરી, હૃદય લલ્લો અમત્કાર; ૬
 હીનસત્વ પોતાતણે, ક્ષણ મીઠિત તિથિવાર.
 કૃત ઉછવ વિદ્યાધરે, શાંતનુ નૃપને તામ; ૭
 પરણી તિહાં સત્યવતી, સફલ થયો નૃપકામ.
 ગંગાએ સાચર થયા, શશિલેખા નિશિ જેમ; ૮
 વર રત્ને જેમ સુદ્રહી, તિણ સોલો નૃપ તેમ.

દાહ—દિખલાઈએ રામા તેરા હરિ વીઠલા; ૧૬.

- પ્રેમ નિમગ્ન રાણીસુ' રાય, બીજો કિમહી ન તાસ સુહાય; ૧
 સુણ વાસવતું આગલિ અધિકાર, શ્રી વીર કહે
 સહુને હિતકાર; સુ.
 વિષય સેવે બહુ પરિરાજન, કબહીઘર કબહી ઉદ્યાન; સુ. ૨
 ન્યાય ધર્મની પરિ નૃપ તાસ, પુત્ર થયા દોષ મુજસ
 પ્રકાસ; સુ.
 ચિત્રાંગદ પહેલાનો નામ, વિચિત્રવૈર્ય બીજો અભિરામ. સુ. ૨
 હિંસાથી વિરતો રાજેસ, શત્રુ'જય આદિકે તીર્થેસ; સુ.
 પુષ્પતણી કરણી તિહાં કીધ, મનુજ જન્મનો
 લાહો લીધ. સુ. ૩
 કમ' યોગથી શાંતનુ રાય, અનુકમે હવે કિવંગત થાય; સુ.
 લીખતાતનો કરિ મૃતકાજ, ચિત્રાંગદને થાયો રાજ. સુ. ૪

- અન્ય દિન ચિત્રાંગદ લઘુવીર, લીખ્ય લાણી અવગણી
સધીર; સુ.
- કીધો સમર નીલાંગદ સાથ, બલવંતને તિણી
ઘાલી બાથ. સુ. ૫
- ચિત્રાંગદને હુણીયો તામ, નીલાંગદ રાજ વરીયામ, સુ.
તેહને ગંગામુત મારીયો, રણકરિ વૈર લાઈનો લીયો. સુ. ૬
- વિચિત્રવીર કીધો હિતલાય, ગંગાતનુજ
અનુજને રાય; સુ.
- ધારે આજ્ઞા જે નિજ સીસ, શ્રી જિનરાજતણી
નિશિદીસ. સુ. ૭
- વૈરી સિર આજ્ઞા આપણી, થયો ધરાવતો પુહવીધણી; સુ.
ન્યાયવંત પાલે નિજ ધરા, અરિ બલહીણ થયા
બાકરા. સુ. ૮
- ઈણ અવસર કાશીનો સ્વામ, અંગા, અંગાલા,
અંગિકા નામ; સુ.
- કન્યા તીન થઈ અભિરામ, કામ નૃપતિની શક્તિ
સમાન. સુ. ૯
- તત્ર સ્વયંવર માંડ્યો તાપ, સહુ નૃપ આબ્યા
ધરી ઉલાસ; સુ.
- વિચિત્રવીર બોલાવ્યો નહી, જાતિ સામાન્ય
જાણીને સહી. સુ. ૧૦
- ચડ્યો લીખને ક્રોધ કંકાલ, સ્વયંવર તિહાં આબ્યો
તત્કાલ; સુ.
- ત્રણે કન્યા બહુ'શુણ્ણહારી, સહુ નૃપ દેખતા અપહરી. સુ. ૧૧

ત્યારે ક્રોધ કરી સહુ ભૂમ, યુદ્ધ કરણ ઉઠયા

યમરૂપ; સુ.

લેઈ શસ્ત્ર પહિરિ સજ્જાહ, આવ્યા રણ કરવા નરનાહ. સુ. ૧૨

જિમ નક્ષત્રભણી દિવસેસ; કિરણે કરિ ઢાંકે સુવિસેસ સુ.

ઈતિમ ભૂભુજ એકે જીપીયા, ગંગામુત સહુ

કણરૂ કીયા. સુ. ૧૩

વેગે આવી તિહાં ગાંગેય. લઘુ બંધવને હર્ષે ધરેય; સુ.

નિજ ઘરે આવા ઉછવ કરી, પરણાવી ત્રણે સુંદરી. સુ. ૧૪

તૃતીય પુરૂષ અંભોધિં અછેહ, તરિવા નાવતણી

પરિ તેહ. સુ.

કન્યા ધન્યા સુંદર તીન, મહીપતિ જાણે થઈ

લયલીન. સુ. ૧૫

અહુપરિ લવયતણા સુખ રાય, લોગવતાં ઈમ

વાસર જાય; સુ.

અનુક્રમે ત્રણ નારીને તામ, ત્રણ પુત્ર આવ્યા

શુણધામ. સુ. ૧૬

અંબિકાનો ધૃતરાષ્ટ્ર સંજોઈ, તે જન્માંધ કુકર્મે હોઈ; સુ.

પાંડુ થયો અંબાલા તણો, જાસ અખંડ પરાક્રમ ધણો. સુ. ૧૭

વિદુર નામે અંબાનો પૂત, જે દાલે વૈરી ધરસુત;

એ અંગજ તીને શુણવંત, વિનયાનમત મહામતિમંત. સુ. ૧૮

રાતદિવસનારીના લોગ, રાજ્યક્ષમા નૃપને થયો રોગ; સુ.

તિણિ રોગે ક્ષય કીધી કાય, રૂપ વિપર્યય નૃપનો થાય. સુ. ૧૯

રાજ્ય ચલાવી ન સકે તેહ, જલ પરાક્રમ પાળે

થઈ દેહ; સુ.

- અચિવ પ્રધાન મિલી સુવિચાર, પાંડુ નૃપતિ
કીધો તિથિવાર. સુ. ૨૦
- પૂજા યોગ્ય ગુણે લગવત, તેહની પૂજા કરે નિચિંત; સુ.
અકતે નમે મુનીસ્વર પાય, કરે નિર્મલ પોતાની કાય. સુ. ૨૧
- અન્ય દિવસ હુવિત થઇ રાય, મધુ ઉછવ રમવા
સમુદાય; સુ.
- વનની સોભા અચલ અક્ષીણ, જોવાળયે પવરપ્રવીણ. સુ. ૨૨
- સકલ વૃક્ષ કાંદ્યા વનમાંહિ, દીઠા થાયે અધિક ઉછાહિ સુ.
પરિમલ હહદિશિ રહો મહકાંઈ, વાયે તીન
પ્રકારનો વાય. સુ. ૨૩
- કીર્તિ પાંડુરકૃત પ્રદાંડ, ગૌરપણુ તો કુમુદ અખંડ; સુ.
સોભાવે વનખંડ પાંડુરાય; વસ તતણી પરે
અતિ સોભાય. સુ. ૨૪
- આગલિ જાતાં આંખા હેઠ, ચિત્રફલક નર
દીઠો દ્રેઠ; સુ.
- વત્સાંચલ આછાવો તેહ, રાજા પુછે શું છે એહ. સુ. ૨૫
- તિથિ દેખાવ્યો ફલકચિત્રામ; નરપતિ દેખો ચિંતે તામ; સુ.
અદ્ભુત રૂપ મૃગાક્ષીતણો, નયણે લાગે રલીયામણો. સુ. ૨૬
- દેવી નાગ કુમારીકાઈ, માનવણી એકવી નવિ થાઈ;
સોલમી છઠા ખડની ઢાલ, ચિંતે એમ જિન
હપ' ભૂપાલ. સુ. ૨૭
- સર્વ ગાથા ૫૩૦.

હુંહા

સર્વ અંગ સુંદર અહો; અહો લવણિમા એહ;
અહો કાંતિલર જેહનો, અહો સકોમલ દેહ. ૧

એહનો વિધિ લેઈ કરી, પદા ઈંદુ અંધાર; ૨
 ચક્ષુ વક્રત્રકચ વ્યાજથી, વૈર મૂકાવ્યો ભાર.
 હેમલતા પલ્લવતણા, બાણે કરચુગ હોઈ; ૩
 પુષ્પદંત હાસ્ય સુગંધતા, ફલ કઠિણ કુચ દોઈ.
 સુધા વચનમાંહે રહ્યો, ચંદ્રરહ્યો મુખ બાસ; ૪
 રૂપ લીયો રતિનો હરી સુર હર કામ નિરાસ.
 દુર્લભ એહ અમર્ત્યને, તો મર્ત્ય લહે કિમ એહ; ૫
 લોગ બાણી જેહને હસે, ધન્ય જગતમે' તેહ.
 ક્ષણ એક મૌન રહી કરી, ચિંતે ચિતમાં ભૂપ; ૬
 કહે વલી પ્રીતે કરી, કિણુ ઓનો એ રૂપ.
 અંધકવૃષ્ણ શૌરીપુરા, -ધીસ્વરની કહે તામ; ૭
 પુત્રી તાસ હશારની, બહિની કુંતી નામ.
 તારૂણ્યતરૂની મંજરી, સકલકલાભંડાર; ૮
 તાત કુમારી નિરખિને, પડ્યો ચિંતાખિમભાર.

ઢાલ—મન ગમતો સાહિણ મિલ્યો, એ દેશી; ૧૭
 જેહ અગણ્ય શુણુ ગર્વિતા, રૂપ લાવણ્યની વાપીરે;
 તે દેખી ફલકે લિખી, પ્રીતિ નયણને આપીરે. જે. ૧
 દાને રલીયાયત કરી, ફલક લેઈ તે પાસેરે;
 નયણે અનિમિષ રૂપ નિહાલતો, આવ્યો વન સુપ્રકાશેરે. જે. ૨
 ચિત્રે તે બાલી લિખી, દેખી પૃથિવીનાહોરે;
 મન ઘાલ્યો તમુ રૂપમે', દેખી લહે ઉછાહોરે. જે. ૩
 કેતક કરંવતસારિખા, હૃદયવિહારણુહારોરે;
 અંધક કંપકારી થયો, કમલ સુદલ દુઃખકારોરે. જે. ૪

રાજા મનમાં માનતો, વાપી નીરસ રાખીરે;
 વન સંગલો જોતો ભરે, સુખ આગલ તે થાપીરે. જે. ૫
 અંધક વીથી વિચરતાં, નર નિયંત્રિક ઠાધરે;
 લોહ નારાયે વીધીયો, હીઠો મૂઠિત સોધરે. જે. ૬
 દેખી તાસ વિયોગની, પીઠા મૂકી કૃપાલોરે;
 કુણુ જો જોહવું વિમાસતો, આગલ ખડગ નિહાલ્યોરે. જે. ૭
 રાજા ખડગ લેધ કરી, તાસ કરે પ્રતીકારોરે;
 તત્ર વલય ઐષધીતણો, હીઠો જો તેણીવારોરે. જે. ૮
 એક વિશલ્ય નરને કરે, ખીલ પ્રણને રોકેરે;
 દેખાલી આણી કરી, સનજ કીયો આલોકેરે; જે. ૯
 કુણુ તું કહે ને કિહાં રહે, કેમ જો અવસ્થા પામીરે;
 નામે અનિલગતિ હું અ છું, વિદાધર સુણુ સ્વં મીરે. જે. ૧૦
 અશનવતિ વિદાધરે, હરી માહરી નારીરે;
 કેઠે હું તેહને થયો, તેહ ગયો મુજ મારીરે. જે. ૧૧
 ઉપગારી કારણુ વિના, મુજ ભાગ્યે તું આયોરે;
 કૃપા કરી મુજ ઉપરે, જો દુઃખથી મૂકાયોરે. જે. ૧૨
 તુજ ઉપગાર કિસો કરું, તે મુજ લવીત હીધોરે;
 તો પણ જો મહા ઐષધી, લે મુદ્રા શુણુ કાધોરે. જે. ૧૩
 કલ્પિત થાનક મૂકસે, મુદ્રા. જોહ પ્રભાવોરે;
 સંભારે હું તુજ લાણી, સાનિધિ કારસ મુલાવેરે. જે. ૧૪
 જોહવું કહી નૃપને નમી, વિદાધર ગયો કયાંહિરે;
 કન્યા મનમે ધ્યાવતો, આબ્યો નિલ પુરમાંહિરે. જે. ૧૫
 અંધકવૃંણુ આગલ હવે, ફલકાહરક પહુતોરે;
 રૂપ વિજ્ઞાન ઐશ્વર્યતા, પાંડુ વખાણુ કરતોરે. જે. ૧૬

કુંતી તે પશુ સાંભળ્યો, બેઠી તાત ઉછંગેરે;
 ઇંચ ભવ પાત માહરે સહી, પાંડુ ધર્યો મન રંગેરે. જે. ૧૭
 તે દિનથી કુંતી હિવે, પાંડુ નરેસર ધ્યાવેરે;
 મરૂમંડલ જિમ કમલિની, કામાગનિ કુમલાવેરે. જે. ૧૮
 બેઠાં સુતાં નવિ ગમે, રાગરંગ ન સુહાવેરે;
 રહે ઉદાસ અહોનિસે, પાણી અન્ન ન ભાવેરે. જે. ૧૯
 ભર્તા દુર્લભ જાણિને, એક દિન વનમે આવેરે;
 ગદાપાસો બાંધી કરી, દુઃખિણી વચન સુણાવેરે. જે. ૨૦
 કર બેઠી કહું પ્રાર્થના, ચરણકમલ તુજ સેવીરે;
 દુર્લભ ભર્તા પામિવો, પ્રાણ તણું કુલદેવીરે. જે. ૨૧
 પતિ પાંડુ ઇંચ ભવ માહરે, સુજને તેહ સુહાતોરે.
 તેહને અર્થે હું મરું, જઈ કહે તું વાતોરે; જે. ૨૨
 પરભવ વદલભ તેહુ જયો, માતા તુજ સુપસાયેરે;
 એહવું કહો પાસો ગૃહ્યો, મરવાને સજ્જ થાયેરે. જે. ૨૩
 વાલ્હાંકેરે કારણે, પ્રાણ ગિણે અપ્રમાણોરે;
 ઢાલ સતર પટ ખંડની, કહો જિનહર્ષ સુભણોરે. જે. ૨૪
 સર્વગાથા ૫૬૧.

દુહા.

નૃપકન્યા મન ધ્યાવતી, પાંડુ નરેસર નામ;
 સુદ્રા પ્રભાવે તેતલે, નૃપ આબ્યો તિણિ ઠામ. ૧
 ફલકાલેખિત દેખીને, તુરત ઓણખી તાસ;
 પાસ છેવો તસુ કંઠથી, ઘાલ્યો નિજભુજપાસ. ૨

ભર્તા આગત બાણીયો, છૂટી આંસૂ ધાર;
 રોમાંચિત કાયા થઈ, કુંતી રાજકુમારિ. ૩
 ઉપગરણ સખીએ આણીયા, વરી ગાંધર્વવિવાહ
 મન ઇચ્છા સફલી થઈ, મિલ્યો ઇન્ધિત-નિજ નાહ. ૪
 તિહાં શોગવતાં શોગસુખ, રિતુસ્નાતથી ધાર;
 કુંતી ગર્ભ પતિ પાંડુને, સગલો કહ્યો વિચાર. ૫
 કૃતકૃત્ય હવે રાજા થયો, નિજ પુર સુદ્રા યોગ,
 આઠ્યો ધરિ કુંતી ગઈ, પતિસું કરી સંયોગ. ૬
 ધાયમાય સખીયે તિહાં, છાની રાખી તાસ;
 કુંતી સુત કાઢે જણ્યો, સૂરજ રત્ન પ્રકાશ. ૭
 કાંચ મેટીમાં નિશિસમે, ઘાલી મુંઢર બાલ;
 વહતી સુકી વેગસું, ગંગામાં તત્કાલ. ૮

હાલ—સુજને ચાર સરણા હુંને એ દેશી, ૧૮
 પેટી હથિણીપુર ગઈ, વહતી નીર પ્રવાહોલ;
 સૂત નામ તિહાં સારથી, પામી પ્રાત ઉછાહોલ. ૧
 અબરહિત રવિનિભજ્યુ, હૃદ્યો દેખી તાસોલ;
 નિજ નારી સપાસણો, આખો પુત્ર ઉલ્લાસોલ. ૨
 નામ કરણ તેહનો હોયો, ઉછવ કરિય અપારોલ;
 વલ્લભ માત પિતા ભણી, થયો કલા ગુણધારોલ. ૩
 સાવ બાણી કુંતીતણો, અધકવૃણિ નરિહોલ;
 પ્રરણાવી પાંડુસાયને, ત્રિમ રચણીને આંહોલ. ૪
 મદ્રકનૃપની નંદિની, ભાદ્રકી રૂપનિહાણોલ;
 સ્વયંવરા મક્કની વરી, બીજા પાંડુ સુખણોલ. ૫

હવે ગંધાર જનપદ તણો, રાય સુખલ અંગજતાણ;
 ગંધારી આદિક થઇ, આઠ સુતા શુણ્વ્રાતારે. પે. ૬
 શકુનિ ગોત્રદેવી કહ્યો, ધૃતરાષ્ટ્રને કન્યા તેહોણ;
 સ્ત્રીધી કર્મ જેહવો હુવે, ભોગવે નહિ :સંદેહોણ. પે. ૭
 વિદુર દેવક નૃપતણી, સુતા કુમુદિની નામોણ;
 અંદ્રતણી પરિ પરણીયો, સુખસંયોગને કામોણ. પે. ૮
 સમુદ્રવિજયને આપીયો, અંધકવૃષ્ણિનિજ રાજોણ;
 સુપ્રતિષ્ઠાંતે વ્રત ગ્રહ્યો, પોતે સાર્યો કાજોણ. પે. ૯
 સૌરીપુર પામી કરી, સમુદ્રાવજય રાજનોણ;
 સોભાવ્યો રલીયામણો, જાણે દેવવિમાનોણ. પે. ૧૦
 ભાર્તાયુક્ત નારી જિહાં, અરિહંત શુણ્વ ગાયંતોણ;
 નૃત્ય કરે ઝાગલ રહી, ભક્તિ કરે મન ખંતોણ. પે. ૧૧
 શૂંપ જિહાં જિન આગલે, ધૂમાબ્ર છલ આકાશોણ;
 અર્માજ્ઞ જાણે ભિનમ્યો, સુભ વારિદ દુઃખનાસોણ. પે. ૧૨
 જિહાં વ્યાખ્યાન કરે ચતી, શાસ્ત્ર સિદ્ધાંતને દંભોણ;
 સર્વત્ર ધર્મસામ્રાજ્યની, પટહોદ્ધોષણારંભોણ. પે. ૧૩
 તિથિ સૌરીપુર સોભતો, રવિ જિમ નભ તેજવંતોણ;
 કર્વીદુ વિદુષ આધાર જે, સમુદ્રવિજય સોભંતોણ. પે. ૧૪
 રાખે નિજ જીવની પરે, કુંથુ પ્રમુખ જે જીવોણ;
 અન્યાયી મોટા હણે, આણી ક્રોધ અતીવોણ. પે. ૧૫
 અબ્રહિહ જિનગૃહ ભલા, ભક્તે જેહ કરાવેણ;
 પાડે અરિભૂપાલનાં, મંદિર દયા ન આવેણ. પે. ૧૬
 નિજ દારારત જે સદા, જિતેદુસુખસોભાગોણ;
 હરત થયો શત્રુ વદ્ધલા, કીર્તિ પંકિત નભ માગોણ. પે. ૧૭

જિનઆજ્ઞા મસ્તકે ધરે, પોતે જે અવનીશોભ;
 જિન અક્ષર વિપર્યયથકી, નિજ આજ્ઞા અરિસીસોભ. પે. ૧૮
 વીતરાગ ચિત્તે કરી. ધ્યાવે જે વીતરાગોભ;
 કરતો હુઓ પૃથિવીપ્રતે, આપણવિષે સરાગોભ. પે. ૧૯
 શિવા અશિવવિધનંસિની, શિવની પરે શિવા ઓપેભ;
 શિવા અસ્ય કાંતા થઈ, સદ્ગુણ રિહય આરોપેભ. પે. ૨૦
 પતિભક્તા શીલે કરી, ઉજ્જવલ જાસ શરીરોભ;
 અરનરદેખણ સંયમી, ગુણસાયરગંભીરોભ. પે. ૨૧
 આનન સંપત્તિ ઈંદુની, વચનથી અમૃત સારોભ;
 ધર્મ તત્વ મને કરી, રતિસંપદ ઠેઠધારોભ. પે. ૨૨
 ધર્મંતણી વિસ્તારિણી, રતિકારિણી સુકમાલોભ;
 સુંદર વકત્ર સુવાક્યના, દીન હુખી પ્રાતપાલોભ. પે. ૨૩
 કૃષ્ણ વર્ણી નિશ્ચે ધરે, લોચન શિરસા જેણેભ;
 ભૂતલથી કાઢયો પરે, પાપ મલીમસ તેણેભ. પે. ૨૪
 સૂરજ નયણ અણદેખતી, સિદ્ધાંતાર્ક પ્રકાશોભ.
 જગદ્ભાવ પુર્જલ સહુ, દેખે કર્મના પાસોભ. પે. ૨૫
 ઉત્તમ ગુણની રાગિણી, અવગુણસું નહી રાગોભ;
 ઢાલ જિનહર્ષ અઢારમી, છડે ખંડ મહાભાગોભ. પે. ૨૬
 સર્વ ગાથા પદ્ય.

હુહા.

સુવચન પરિવારની, દેવ સુગુરૂની ભક્ત;
 કર્મ હિંસવા નિઃકૃપા, પ્રાણીકૃપાસું રક્ત. ૧
 આશક્તવાન્ ધર્મસું, ભવસાગરથી વિરક્ત;
 સંશક્ત નિરમલ શીલસું, અવગુણ સગદાત્યક્ત. ૨

માંહેમાંહે પ્રીતિ બહુ, યેનો ધર્મસુ રંગ;
 શિવા સમુદ્રવિજય નૃપ, સુખ ભોગમે સરાગ. ૩
 ભોજક વૃષ્ટિ દીક્ષા ગ્રહી, મથુરાયે થયો તામ;
 ઉગ્રસેનરાજાતણી, રાણી પ્રારિણી નામ. ૪
 ઉગ્રસેન રાજા ભણી, તાપસ બદ્ધનિયાણુ;
 પારણના વિશ્વસથી, અપતરીયો અવસાણુ. ૫
 ગભાં વસે ભર્તારના, માંસ ભક્ષણની હુંસ;
 જણ્યો પેટીમાં ધારિણી, ઘાલ્યો બણિ કુવંસ. ૬
 કાંશ્ય પેટી ચમુનાજલે, વહતી મુંકીં ત્રેહ;
 સોરીપુર મહુતી તિહાં, કિણ એક વણિક ગ્રહેહ. ૭
 કાંશ્ય પેટીમાં પ્રાપીયો, કંસ દીયો અભિધાન;
 વદ્ધમાન બાણક ભણી, કૂટે સદા સમાન. ૮

હાલ.—પ્રભુ નરક પડતો રાખીયે; એ દેશી. ૧૬,
 નિજ ભતિસભાવ ટલે નહી, કુલ્યોઅ નહી એબાલરે
 વસુદેવ ક્રમર ભણી દીયો, નિણિ વણિક લેઈ તાટાલરે. નિ. ૧
 હુમે નગર રાજગૃહને વિષે, કરે રાજ્ય જરાસિંધ રાયરે;
 ત્રિખંડ ભરતતણાધણી, પ્રતિવિષ્ણુ બલો ઠહિવાયરે. નિ. ૨
 વૈરીસિંહરથ નૃપભણી, વસુદેવ આણાએ તાસરે;
 કંસ સાથે લેઈ આલીયો, આણવાધરિય ઉલાસરે. નિ. ૩
 એ કુલની ક્ષયકારિણી કન્યા, જરાસિંધ રાયની જેહરે;
 જીવયશા વસુદેવે કંસને, દેવરાવી કન્યા તેહરે. નિ. ૪
 માગિ નગર તાહરે મન ભાવે, જરાસિંધની આપણા
 પ્રાપીરે;
 માગી લીધી મથુરાપુરી તાતસુ, વૈર ધરી મન તામરે. નિ. ૫

કંસ કારાળો ઘાલીમો, ઉગસેન બાણી સુ એધરે;
 અય મૂતે મિત્ર દુઃખથી, અણુગાર મુનિસ્વર હોધરે. નિ. ૬
 કંસ નૃપતિ મથુરાતણો, ઉતકટ બદ્ધ પાલે રાજરે;
 કશારાસા જરાસિંધની, નિજરૂ નગરી ગયારાજરે. નિ. ૭
 નગર લોક વ્યતિકરથી, મનમાં વસુદેવ કુમારરે;
 રોષ વકલપ ધરી કરી, પરદેશ નિકલી ગયો
 તેણિગારરે. નિ. ૮

હામે હામે ખેડાર તણી, સામાન્ય સુતા શુભવંતારે;
 રૂમ કલાઓ કેતલી, કેતલી સ્વયંમેવ વરંતારે. નિ. ૯
 ઇમ રામા અભિરામા શુભે, પરણી વસુદેવ અનેકરે;
 કીયો નિયાણુ તપસ્યા કરી, અન્યથા નવિ થાયે છેકરે. નિ. ૧૦
 રોહિણી સ્વયંવર મંહાપે, હિમે શ્રી વસુદેવ કુમારરે;
 દેવક નૃપ દેવકી સુતા, પરણી રંભા અવતારરે. નિ. ૧૧
 તાસ ઉછવ મહ આકુલી, ભવમયા કંશની નારિરે;
 અયમતો-વૃહિરણુને આળ્યો, ભાષે તે અવિચારરે. નિ. ૧૨
 આવોરે દેવર આવોરે આવો, અમર ઉછવ આજરે;
 ખાઓ પીયો રમે સુખસુ સ્વેચ્છા, દેહ કમો કિણિ
 કાજરે. નિ. ૧૩

ઇમ કહીકંઠ જઇને તિલગી, સુનિવરંહસિ કહે એમરે;
 આતમો ગર્ભ દેવકીમો હતો, પુજ પતિ તાત નહી
 શ્રેમરે. નિ. ૧૪

ઇમ સુણી ભવમયા મુનિ સુકથો, મહ ઉતારી
 ગયો તામરે;
 કંસ બાણી તિરતંત કહ્યો ચહુ; એકાંતે નિજ ધામરે. નિ. ૧૫

કરિસ ઉપાય મ કર મન ચિંતા, વસુદેવસું કરી
પ્રીતિરે;

સાત ગર્ભ દેવકીના ચાચ્યા, અંગીકર્યોં તિણિ
રીતિરે. ૧૬

હવે દેવકીના ગર્ભે લાણી તિહાં, હરિણગમેષી
દેવરે;

લેઈ જઈ સુલશાને દીધા, તાસ સુતન સ્વયમેવરે. નિ. ૧૭

મૃતક ગર્ભ તે કંસ નરેસર, દંષક અક્રાદ્યા રાસરે;

વધે પુત્ર દેવકી રાણીના, સુલસાગૃહ સુખ પોસરે. નિ. ૧૮

નામ ઓનકયશા પહિલાને, અનંતસેનાજિત

સેનરે;

નિહતારી દેવયશા દેવ પાંચમો, છઠો વલી શત્રુ

સેનરે. નિ. ૧૯

હવે દેવકી રિતુંસનાન અનંતર, પાવક ગજ ધ્વજ

સૂરરે;

સિંહ વિમાન પદસર દીઠા, સ્વપ્ન નિશાંત સનૂરરે. નિ. ૨૦

સ્વપ્નપ્રભાવે ગર્ભે ધર્યોં શુભ, દોંહક ઉપજે તાસરે;

નભસિત આઠમિ આધી રાતે પુત્ર જર્યો શુભવાસરે. નિ. ૨૧

તે ગર્ભ કંસ લેવાને કાળે, મૂક્યા નર રખવાલરે;

ઉઘ આવી સહુને તેણિવેલા. લાવી ન સકે ટાલીરે. નિ. ૨૨

દેવકીઉકતે વસુદેવ બાલક, લેઈ ગોકુલ જાયરે,

નંદનારી યશોદાને આપ્યો, યતન કરે હિત લાયરે. નિ. ૨૩

લેઈ યશોદાની કન્યાને, જાત માત્ર વસુદેવરે;

આણી દીધી તે દેવકીને, મનમેં હૃષં ધરેવરે. નિ. ૨૪

રાત સમય સહુ કારજ કીધો, છઠા ખંડની ઢાલરે;
ઉગણીસમી જિનહર્ષ પૂરી થઇ, હુસેનીરાગ રસાલરે. નિ. ૨૫
સર્વ ગાથા, ૬૨૮.

કુંહા.

હવે કંસના પાહરે, જાગ્યા પુત્રી તેહ;
લેઈ હીધી કંસને, મનમાં ઇમ ચિતેહ. ૧
પીડિત મુનિ મિથ્યા કહ્યો, ગર્ભ સાતમે એહ;
નારિ જાતિ એહથી મુને, મૃત્યુ નહી નિરસદેહ. ૨
ઇસુ વિમાસી નાસિકા, છેલી પાછી હીધ;
ગોકુલમાં અર્ધક વધે, સુરી રખવાલી કીધ. ૩
કૃષ્ણ નામ કૃષ્ણ વર્ણથી, શકુની પૂતના વધીત;
વલી શકટભિંદન કર્યો, ચમલાર્જુન ભાંક્ષીત. ૪
તે સાંભલી દેવકી સદા, કાંઈક પર્વ અભિધાય;
અન્ય નારીસુ પરિવરી, હુષે ગોકુલ જાય. ૫
જોવે મુખ અંગજતણો, યેસે લેઈ ગોહ;
ધવરાલી આપે પદો, મનમાં માને ગોહ. ૬
વસુદેવ કૃષ્ણ રક્ષા લણી, તિંહા મોકલ્યો રામ;
દશ ધનુષ્ય ઉઘાળને, રમે નિલ તિણિ હામ. ૭
હાલ—વટાઉહાની એ દેશી. ૨૦

હવે શ્રી શોરીપુરવરે મહારા લાલ, સમુદ્રવિજય

નૃપ નાર;

શિવા નિશાંતે નિરખીયા, મહા સ્વર્ગ ચતુર્દશ

સારરે.

હીઠાં થયો હુષ' અપારરે, સીંચી બાણે અમૃત-ધારરે;
 સુખ પામ્યો રિદ્ય મોંબારરે, સંબલાંબ્યા જઇ
 ભત્તારરે:

-જગ સ્વામી હુસે તુજ, સુત લલો મોરી ગોરડીરે. આ. ૨
 કાર્તિક કૃષ્ણ બારસિ દિને મહારા લાલ, ચંદ્ર ચિત્રા
 યોગ સાર;

અપરાજિતથી ચવી કરી, શિવા કૃષ્ણેલીયો અવતારરે. દી.જ. ૩
 આવણ સુદિ પાંચમિ દિને, માં. વ્યણી ચિત્રાચંદ્ર;
 કૃષ્ણ વર્ણ સુત જનમીયો, શંખ લંછન નયના-
 નંદરે. દી.જ. ૪

છપ્પન દિશાકુમરી કીયો, માં. વલી ચેસઠિ
 સુરેશ;
 મેરૂશિખર પ્રભુનો રમ્યો, જન્મોછવ હુષ'
 વિશેસરે. દી.જ. ૫

કારાગાર મૂકાવીયા, માં. સમુદ્રવિજય રાજનરે;
 અરિષ્ટનેમિ ઉછવ કરી, દીધો અભિધાન
 વિચયાતરે. દી.જ. ૬

સ્વામી હવે સુખમે રહે, માં અપછર વૃંદ;
 સવય થઈ સેવા કરે; સુર આણા પામી ઈંદરે, દી.જ. ૭

પર્વતરૂપે કેતલાલે, માં. ગજરૂપે થઈ કેઈ;
 ગજસ્વામી રદ્યા દેવને, લીલાએ ઉલાલે લેઈરે. દી.જ. ૮
 રૂપે ચલે નાચે હસે, માં, ગાયે ગોલે જગનાહ;

-મોહ લગાવે સહુ બણી, સહુને થાયે ઉછાહરે. દી.જ. ૯

સુત જન્મોછવ કરી હિવે, માં. સમુદ્રવિજય-રાજાન;
 નિજ પરિવારે પરિવર્યો, ચાલ્યો રમવા ઉદ્યાનરે. દી.જ. ૧૦
 નાનાવિધ વૃક્ષાવલી માં. કુલી કુલી અમઃકં;
 તે વનમાં નૃપ આવીયો, જિમ નંદનવનમાં ઇંદરે. દી.જ. ૧૧
 દેવસભામાં તિંણિ સમે, ઇંદ્ર- જિનાધિપ દેખી;
 ભાષે ઇંણિપરે ભક્તસુઃ, ઉત્કુલ લોચન ઉદ્દેશરે. દી.જ. ૧૨
 સમુદ્રવિજય ધન્ય ભુપતિ, માં. સૌભાગ્ય અતિ-

ભાગ્યવાન;

જાસ ઘરે સુત ઊપનો, શ્રી નેમીશ્વર ભાગવાનરે. દી.જ. ૧૩
 અહો રૂપ મહા જેહનો, માં. બાલપણે બલવંત,
 ઇંદ્રાદિક નર દેવતા, જેહની કેા સહી નરે સકંત. દી.જ. ૧૪
 સારગધરે એ કણ દિસે, માં. એકદિગિ બળ જિ-
 નરાય;

અરિહંતાના બલ આગલે, તે તો મેરૂ તિલોપમ

થાયરે. દી.જ. ૧૫

સૌધર્મ પતિનો એહવો, મા. વચન સુણી કેઈદેવ;
 સહી ન સકયા લથમેહનો, ગર્ભરવહારત શભરે

દી.જ. ૧૬

સુર ભાષે સુરનાથને, માં. તુમે કહો તે સાચ;
 મોટાને કુણુ ના કહે, જો કંચણુને કહે કાચરે. દી. જ. ૧૭
 મહાસમુદ્ર સોમુ અમ્હે, ચુણુ કંઈ ગિરિરાજ;
 અમ આગલિ.લવે નકો, તો બાલકનો સ્યોમાજરે.

દી.જ. ૧૮

સ્વામી અમે તિહાં જઈ કરિ, માં. બલ જોઈ

શું તાસ;

એહવું કહી સુર આવીયા, ઉઘાને પ્રભુને પાસરે. દી.જ. ૧૬

લાલ્યમાન દીઠા તિહાં, કરથી કર જન લેય;

મોટો થા ચિરંજીવ તું, કોમલધમ વચન કહેયરે. દી.જ. ૨૦

કેઇક સુખચુંબન દીયે, આંશુલીયે કેઈ ધાર;

કેઇ હસાવે પ્રભુ ભણી, કેઇ કીડા કરાવણુદારરે. દી.જ. ૨૧

તે સુર એહવું ચિંતવે, માં. ઉલસિત વદન

નિહાલ;

છે દુષ્ટાતમ જેહનો, પણ ખુસી થયા તત્કાલરે. દી.જ. ૨૨

દેવ ધરી આવ્યા હુતા, માં. પિણિ શુણ થયો

એક એહરે;

એહવો રૂપ નીહાલીયો; નહી ત્રિભુવનમાંહે જેહરે. દી.જ. ૨૩

છલ દેખતાં એકલા, માં. નિર્જન દેવ નિહાલ;

પોઠયા દેખી પાલણે, ચોર જિમ લીધા તત્કાલરે. દી.જ. ૨૪

કરકોયે જિનવર અહી, માં, આલ્યા સુર તિણિ

વાર;

છઠા ખંડની વીસમી, જિનહર્ષ ઠાલ અવધારરે. દી.જ. ૨૫

સર્વ ગાથા, ૬૫૬.

દૂહા.

સવા લક્ષ યોજન લગે, વધ્યો તેહ અસમાન;

દેવ વિકાર બણ્યો તહા, પ્રભુજી અવધિ જ્ઞાન. ૧

તહા પ્રયુજ્યો સ્વામીયે, લેશ માત્ર બલ તાંહિ;

પડયા દેવ જોરે ગડયા, સો યોજન ભૂઈમાંહિ. ૨

તે સ્વરૂપ જાણી કરી, ઇંદ્ર આબ્યો તિણ્ણી ઠામ; ૩
 અનુકંપા સુરની કરી, કરે વીનતી આમ. ૪
 રાખ (૨) જગનાથ તું, વિશ્વત્રાત બલવાન;
 અહંકારી એ બાપડા, છોડો હવે ભગવાન. ૪
 અપરાધીને પણ તુમે, સ્વામી રાખણુહાર;
 કૃપાવંત સહુસું તુમે, સહુ પ્રાણી આધાર ૫
 સરણુ તુમે અસરણુતણા, ભૂતલ ધર્માધાર;
 બાલકરૂપ અબાલ તું, સ્તવનાયોગ્ય અપાર. ૬
 દેવેંદ્ર એમ સ્તવના કરી, સુકાવ્યા સુર તેહ;
 સ્વામી મૂકી પાલણે, ગૃયા ક્ષમાવી ગેહ. ૭
 શ્રીસમુદ્રવિજ્યાદિ સહુ, હરખ્યા ચિત્ત મજાર;
 નેમોસર બલ ભેદને, ઉચ્છવ કીયો અપાર. ૮
 હાલ-હો રંગરસીયા પંથી ચાલજો, વિચિ બીજે કામ ન લાગજો;

પૂનિજમારો, કાગલ દેય એ દેશી. ૨૧
 પ્રાસાદે જિનરાયને, ઉચ્છવ કરી તિહાં અપારહો;
 નિજ (૨) ઠામ ગયા સહુ, સમરંતા નેમિ હીદારહો. ૧
 મનરંગસું તુમે સુણુજયો, હિતસું મનમાંહે
 ધરજયો;
 પાંડવનો એ અધિકાર, ત્યાર પછી ઇંદ્ર આગળ્યા,
 હીધી દેવાની કોડિહો;
 રક્ષા કારણુ પ્રભુ વધે, એ તો દિન (૧) હોઠાહોઠહો. મ. ૨
 હવે થઈ ધૃતરાષ્ટ્રની, ગાંધારી નારીઃ સભાવહો;
 દોહડ સુદ્ધ કરવાતણો, ઉપનો દુષ્ટ ગર્ભ પ્રભાવહો. મ. ૩

- ચુદ્ધ કર્મ ગજવર ચડી, માર્ગ વૈરીના વૃંદહો;
જાંદીખાને લોકને, ઘાલું પામું આણુંદહો. મ. ૪
- નમું નહી ગુરૂવર્ગને, મનમાં ધારી અહુંકારહો;
કલહ કરે પરવારમું, કોષે ભરી રહે અપારહો. મ. ૫
- પાંડુ નૃપતિ મહિષી હવે, કુંતી સુપને શશિ સૂરહો;
મેરૂ ક્ષીરાબ્ધિ શ્રી નિશિસમે, દીકાં થયો આણુંદ-
પૂરહો. મ. ૬
- ધરતી રત્નગર્ભાપરે, સુભ ગર્ભ પાંડુ નૃપ નારહો;
ધર્મ મનોરથ ઉપજે, દિન (૨) તેહને શ્રીકારહો. મ. ૭
- સુભ લગ્ને સુભ દિન ઘડી, પંચ ગ્રહ ઉચ્ચાશ્રય
જામહો;
કુંતી સુત જણ્યો નભથકી, પુષ્પવૃષ્ટિ થઈ ગૃહ
તામહો. મ. ૮
- ધર્મ પુત્ર મન નિર્મલો, દયા દાન ગુણાન્વિત એહહો;
એમ ઉચરતા દેવતા, આવ્યા પાંડુનૃપ ગેહહો. મ. ૯
- ઉચ્છવ કરિ સુરની ગિરા, સુભ દિવસ યુધિષ્ઠિર નામહો;
હરસણુ જેહનો દેખતાં, લાગે સહુને અભિરામહો. મ. ૧૦
- વલ્લી કુંતી નિશિ સ્વપ્નમે, પવને નિજ આંગણુ આઈહો.
- દીઠો સુરતરૂ રોપીયો, તત્ક્ષણુ પ્રલ્લીયો ક્ષણુમાંહિ હો. મ. ૧૧
- તેહવા સ્વપ્નપ્રભાવથી, ઉત્તમ ધર્યો ગર્ભ શ્રીકારહો;
પાંડુ રાજા હર્ષિત થયો, જસ વિસ્તરીયો સંસારહો. મ. ૧૨
- ઘણું વધ્યો ગર્ભ પેટમાં, ગાંધારી દુઃખીણી હોઈહો,
કરે ઔષધ પાતનતણા, પણુ લાગે તાસ ન કોઈહો, મ. ૧૩

પૂર્ણ દિવસ કુંતી થઈ, દેખી પીડિત થઈ તેહહો;
 ગર્ભ અધૂરો પાડીયો, હાથે જઠર હણેહહો. મ. ૧૪
 ત્રીસે વરસે તિલ્લિ જણ્યો, વજ્ર-સારિણો દદ દેહહો;
 છ માસ પેટીમાં ધર્યો, પૂર્ણ દિવસ દેખાડ્યો તેહહો. ૧૫
 એ ગર્ભ છતાં માતા ભણી, દુર્યુદ્ધ આઠર થયો જામહો;
 તે ભણી તે સુતનો દીયો, દુર્યોધન એહવો નામહો. મ. ૧૬
 જે દિવસે સુત જન્મીયો, ગાંધારી નૃપની નારીહો;
 ત્રીજે પ્રહર તે દિવસને, કુંતી સુત જણ્યો તિલ્લિ વારહો. મ. ૧૭
 વજ્ર કાય અધિધર્મથી, એ વાયુતણો સુત લીમહો,
 શુભ્ર જ્યેષ્ઠ ભક્ત જ્યેષ્ઠનો, આકાશવાણી થઈ એમહો. મ. ૧૮
 હવે અન્યદા કિલ્લુ એક ગિરે, પાંડુ નૃપ ગયો
 રમવા કાજહો.

લીમ પડ્યો કુંતી હાથથી, વજ્ર કાય થઈ આવાજહો. મ. ૧૯
 ગિરિપાષાણ ચૂરણ થયા, વજ્ર જિમ પડીયો જિણ
 ઠામહો;

તાંદુલ જિમ ધર ટેકરી, પીસાયે થાયે કામહો. મ. ૨૦
 અંગ અક્ષત તે સંગ્રહી, વજ્ર કાય એહ એમ વાણીહો;
 કહેતાં સુર કુંતી ભણી, સુત દીધો મુદ મન આણીહો. મ. ૨૧
 હિવે તે કુંતી તીસરો, પુણ્ય યોગે ગર્ભ ધરંતહો;
 શક ગભરૂદ નિરખીયો, સુપને ભગી મતિમંતહો. મ. ૨૨
 દદ ધનુ આરોપી કરી, કુંતી જાણે મનમાંહીહો;
 બલવંતા હાનવ હહુ, ચૂરૂં રિપુ ઉર સંગ્રહીહો. મ. ૨૩

પૂર્ણ સમય તિણે જનમીયો, સહુ જગમાંહે
શિરદારહો;

ધંદ્રપુત્ર અર્જુનધસી, વાણી થઈ નલ તિણિ વારહો મ. ૨૪
પુષ્પવૃષ્ટિ દેવે કરી, હુંહુલિ વાગી આકાશહો;
નાટક કીધો અપહરા, નૃપ કીયો ઉચ્છવ ખાસ હો; મ. ૨૫
ત્રણ પુત્ર કુંતીતણા, ત્રણે પુરુષારથ બાણિહો;
એકવીસ ઢાલ છઠાખંડની, જિનહર્ષતણી એ વાણિહો. મ. ૨૬

સર્વગાથા, ૬૬૩.

દૂહા.

થયો નકુલ મદ્રીતણો, બીજે સુત સહદેવ;
પાંડુ પંચ પુત્રે કરી, સોલે નૃપ નિતમેવ. ૧
દુર્જય નૃપ ધૃતરાષ્ટ્રને, સો સુત થયા ભુબલ;
શસ્ત્ર શાસ્ત્રના બાણ સહુ, વૈરી નૃપના કાલ. ૨
ધૃતરાષ્ટ્ર શોલે તિણે, સો પુત્રે અત્યંત;
શતભિષક તારે શરી, જિમ સોભા પામંત. ૩
નાશક્યપુર યાત્રાભણી, કુંતી ગઈ અન્ય દીસ;
તિહાં ચંદ્રપલ સ્વામીનો, ચૈત્ય કરાવ્યો ઇશ. ૪
પૂજા આરાત્રિક કરી, પોષી મન ઉછાહી;
આવી નિજ ભતરિસું, કુંતી નિજ પુરમાંહી. ૫
નાશિકયે જિન આઠમો, ભાવે જે પ્રણમંત;
બોધિ લહી ભવ આગલે, પામે સુખ અનંત. ૬
હવે નૈમિત્તકને કહો, કંસ કૃષ્ણની શંક
કેશી હય ખર મેષવૃષ, અરિષ્ટ હણ્યા નિસ્સંક. ૭

નિજ વૈરીને જાણવા, શાકુંપૂજેચ્છવ કીધ;
લામા પોતાની બહિનિ, ધર્યો તે આગલિ સીધ. ૮

ઢાલ—કાગની. ૨૨.

દેવકન્યોપમ એ મુજ બહિની આપું તાસ, સારંગ
ધનુષ ચડાવે અંગે ધરિય ઉલાસ;
સગલેકંસ નરેસર નિજ વરપ્રવર પ્રધાન, તેડવા મોકલીયા
આવ્યા સહુ રાજન. ૧

જાન લેઈ જાણે રાજવી આવીયા, પુત્ર વસુદેવનો અના
ધૃષ્ટિ ભાવીયા;

૧ વીર માની રથે બેસીને ચાલીયા.

ભુજબલે જેણે અરિસૈન્યબલ પાલીયા. ૨

રાત્રે તિહાં આયો ઉમાદો થયે પરભાત,
કૃષ્ણ સહાયી ભાઈ કરી આગલિ વડ ગાત,
નીકલીયા મથુરા પ્રતિ સોબિત વીર બન્દેય;

મારગમાં રથ બલીયો બલિયો, તરૂ નિરખેય. ૩

નિરખીયો કૃષ્ણ રથ ઉતરી તરૂ સહી, મૂલથી કાલીયો
ઢીલ કીધી નહી;

સ્વંદને વલી અનાધૃષ્ટિ બેસાણીયો, મહા બલવંત લઘુ

બ્રાતને જાણીયો. ૪

અનાધૃષ્ટિ આયો જિહાં બેઠા રાય અનેક, ધનુષ ધર્યો

ન ધર્યો મનમાંહિ કિમપિ વિવેક;

ભિયાડંતાં લડયડીયો પડીયો બલવંત,

લોક સહુ હસીયા સત્યભામા પિણિ લાજંત. ૫

કોપીયો કૃષ્ણ હાસો નિહાલી, ધનુષ આરોપીયો તુરતવાલી;
કટાક્ષ કુસુમે ભુજ તાસ પૂજ્યા, વડવડા રાજવી દેખી ધૂજ્યા. ૬
મે' અધિરોપીયો ઓપીયો સારંગ ધનુષ સધીર, અનાધૃષ્ણિ

ધમિ ભાષે રાષે ગોપવી વીર;
વસુદેવ નિજ ગૃહથી મૂક્યો કંસની ભીતિ, ઉછવને
મિસે હિવે જેઠી યુદ્ધ ભેવા રીતિ. ૭

દેશદેશાધિપ તિહાં વલી આવીયા,
વૈરી નિશ્ચય ભણી કંસ તેડાવીયા;
કૌતુકી કૃષ્ણ બલભદ્રસુ' સંચર્યો,
માહિ યમુના કાલી નાગસે' વશ કર્યો. ૮

બે ગજ ચમત્કાર પ્રચંડ અખંડિત દેહ,
કંસે મૂક્યા વૈરીનિવારણ કારણ તેહ;
હણીયો કૃષ્ણ પદ્મોત્તર નામે ગજરાજ,
રામ હણ્યો અપક સિંહનાદ કરી આવાજ. ૯

રામ તિહાં આવીયા કૃષ્ણને દાખવે,
સમુદ્રવિજયાદિ બાણાઈવા ભાખવે,
નામ લેઈ (૨) સહુ દેખાલીયા,
હેજ તેજે કરી લોચણે ભાલીયા. ૧૦

નિજ પદ્મ ભાઈ કેરો હંતા બાણી કંસ,
કૃષ્ણ હીયામાં ચાપી કોપાગનિ રહ્યો ડંસ;
મંડપ જઈ બેઠો ન ધરે મન કેહનો બીહ,
પાસે બેઠો રામ બાણે સાર્ફલો સિંહ. ૧૧

મહલ ચાણૂર મુષ્ટિક બન્હે મહાબલી,
 આવીયા યુદ્ધ કરવા ભણી અટકલી;
 કૃષ્ણ કરિ કોપ આટોપ ધરિ ઉઠીયો,
 તુરત મંચકથકી બાણે ચમ રૂઠીયો. ૧૨
 કાન્હ હણ્યો ચાણૂર મુષ્ટિક હણીયો શ્રીરામ,
 કોપ્યો કંસ નિહાલી તદ્દધ ભાષે તામ;
 અરે અધમ એ બાલગોપાલ હણો અવલંબ,
 એહુનો પોષક નંદ હણો મત કરો વિલંબ. ૧૩
 રોષના પોષથી નયણ કરી રાતડા,
 કહે ગોવિંદ એમ કાં મરે બાપડા;
 જેમ ચાણૂરને મારીયો ઇણિપરે,
 ગતિ હુસ્યે તાહરી પણ મનમાં ધરે. ૧૪
 આજ હણું તુજ પ્રાણ નિએ બાણ મનમાંહિ,
 માહરા બ્રાતની ઘાત કીધી પ્રલ ભોગવ તાહિ.
 એમ કહી ગોવિંદ મંચ ચડી બેઠો તત્કાલ,
 કેશ ગ્રહી નાખ્યો ભૂંછકિપર કંસભૂપાલ. ૧૫
 કંસરક્ષાર્થે કંસભટ આવીયા,
 કૃષ્ણને મારવા સાયુધે ધાવીઆ;
 મંચનો થંભ ઉપાડીને તે ભણી;
 પાડીયા ગાડીયા રીસ આણી ઘણી. ૧૬
 કંસતણે સિર પાય ઠવી કૃષ્ણ તિણુવાર,
 મારી કેસ ગ્રહી મંડપથી કાઢ્યો ત્યાર;
 સમ્રદ્ધ બદ્ધ નિહાલી કંસતણા ભૂપાલ,
 સમુદ્રવિજય પિણિ ઉઠયા અનુજ સહિત તત્કાલ. ૧૭

રામ બલભદ્રને લેઈને ચાલીયા,
 સમુદ્રવિજયાદિ હર્ષસું માલીયા;
 દેઈ મથુરા ઉગસેન રાજ ભણી,
 ગયા સોરીપુરે થઈ વધામણી. ૧૮
 જીવયશા હિવે કંસ મરણથી વિન્હલ હોઈ;
 ગઈ રાજ ગૃહપુર ચા હવનો ક્ષય કરું જોઈ;
 કેશવિકીરણ રોતી શોકાકુલ વિકરાલ,
 પૂત્રીકા રોવે પૂછ્યો જરાસિંધ ભૂપાલ. ૧૯
 રામકૃષ્ણે હણ્યો મુજ ધણી તાતજી,
 અધિભુત્તે કહી થઈ ખરી વાતજી;
 ઢાલ બાવીસમી ખંડ છઠાતણી,
 થઈ પૂરી જિનહર્ષ સોહામણી. ૨૦

સર્વ ગાથા ૭૨૧,

કુહા.

જરાસિંધ કહે દીકરી, રોવે કિસું ગમાર;
 જડ કાઢિસિ ચાહવતણી, રોવાડિસિ તમ્મ નાર. ૧
 દેઈ એમ આશાસના, સોમક નામે રાય;
 મૂક્યો સમુદ્રવિજય કન્હે, તેહને એમ સીખાઈ ૨
 સમુદ્રવિજય આહર દિયો, સ્વામિવચન કહે તામ;
 કુલ અંગારા આપ તું, નારાયણ ને રામ ૩
 મારણહારા કંસના, તુજ વૈરિ એ જાણ;
 છાંડી રાજ્ય પૂરવ પરે, કર મુજ આણ પ્રમાણ. ૪

સસુદ્રવિજય દૂનો થઈ, સોમકને કહે તામ; .
 નથી જાણતો મૂઠ નૃપ, કિમ દેસે સુત આમ. ૫
 પૂત પરાયા માગતો, તું લાગે નહી સોમ;
 એ મંડન હરિવંશના, જેમ રવિ શશિ મંડન બોમ. ૬
 વર જીવિતનો આપવો, દુષ્કર સુતનો દાન;
 કહે તુજ સ્વામીને જઈ, કાં પહોંચે યમથાન. ૭
 સોમક દેખીને ડર્યો, રામ કૃષ્ણનો કોપ;
 ઉઠ્યો જઈ જરાસિંધુને, વચન કહ્યો કુલલોપ. ૮

હાલ-હાલ્યા માડરે દેશ હોજી પુગલ થકી પલાણીયા એ દેશી રડ
 હવે ઉગસેન ભૂપાલ, હોજી સત્યભામા નિજ નંદિની;
 કૃષ્ણને દીધી તામ, હોજી સહુને જે આનંદિની; ૧
 બીજે દિન દશારથ, હોજી મેલી બાંધવ આપણા;
 પૂછ્યો કોબ્દુક તામ, હોજી નૈમિત્ત જે જાણે ઘણા. ૨
 ભરત ત્રિખંડાધીશ, હોજી વિગ્રહ જરાસિંધસું થયો;
 જે ભાવી તે દાખ, હોજી માનીશ સત્ય તાહરો કહ્યો. ૩
 તે કહે આગલિ એહ, હોજી રામકૃષ્ણ મહાભુજબલી;
 ત્રિખંડ ભરતાધીશ, હોજી હોત્યે જરાસિંધને દલી. ૪
 ઉદિશી પશ્ચિમ સસુદ્ર, હોજી જાઓ તુમે ઇહાંથી સહુ;
 ભાવી શત્રુક્ષયારંભ, હોજી ઉદય હુત્યે તિહાં તુમ બહુ. ૫
 વલી સત્યભામા એહ, હોજી બે પુત્ર જિહાં જોડે જણે;
 તિહાં કિણ પૂરી નિવેશ, હોજી રહિજ્યો તિહાં
 નિસંકપણે. ૬
 અષ્ટાદશ કુલ કોડિ, હોજી ચાલવનાયકસંચુતા;
 વધ્યાચલ ગિરિમધ્ય, હોજી ચાલ્યા વિશ્વ ચલાવતા. ૭

હુવે જરાસિંધ રાય, હોણ સોમક ઉક્ત મુણી કરી;
 કોધ જવલિત કહે તામ, હોણ કાલકુમર અહ કૃત-ધરી. ૮
 એ ચાહવ કુણ માત્ર, હોણ ઘો આદેશ હણુ જઈ;
 બ્યોમ અગ્નિ જલમાંહિ, હોણ કાઢીને આવું આંહિ. ૯
 પંચસયા રાજેન્દ્ર, હોણ ચુકત સેના સાથે ધણી;
 ચવન અનુજ દેઈ સાથ, હોણ મોકલિયા ત્રણખંડ ધણી. ૧૦
 કાલતણી પરિ કાલ, હોણ ચાલ્યો કાલિ ઘટા કરી;
 પર્વત દેવે કીધ, હોણ રામકૃષ્ણરક્ષા વરી. ૧૧
 અગ્નિચિતા બહુ કીધ, હોણ તિહાં એક નારી રાવતી;
 ભસ્મ થયો ચક્રસૈન્ય, હોણ બેઠી તિહાં કિણુ ભેવતિ. ૧૨
 આવ્યો કાલ નિહાલિ; હોણ કેમ રાવેરે ડાકરી;
 નાઠા ચાહવ સર્વ, હોણ જરાસિંહ ખીક ધરી. ૧૩
 તેહને કેડે વીર, હોણ કાલ ચલ્યો કાલની પરે;
 બીન્હા આવ્યો દેખી, હોણ અગ્નિમાંહે સહુ બલી મરે. ૧૪
 રામગોવિંદ દશાર, હોણ ચિહમાંહે પેસી સહુ;
 હું પેસું હવે ભેઈ, હોણ બંધુ વિયોગ થયો બહુ. ૧૫
 એમ કહી પેઠી તેહ, હોણ દેવમાયા કરિ મોહીયા;
 નિજ સંધા સંભારિ, હોણ કાલ ચિતા જપાવીયા. ૧૬
 ચવનાદિક ફિર ભઈ, હોણ વાત કહી મગધેશને;
 ચાહવ પણ તે બણી, હોણ મુખ ઉપનો સહુને મને. ૧૭
 ગયા સોરઠમાંહિ તેહ, હોણ શ્રીરૈવત અચલતણી. દિસે;
 પશ્ચિમ થાપ્યો સૈન્ય, હોણ વચન કોળટુકિ સમયો તિસે. ૧૮
 સત્યભામા હરિનારિ; હોણ ઉભય પુત્ર તિહાં જણ્યા,
 ભાનુ ભામર અસિંધાન, હોણ ભત્રકાંચનકાંતે વણ્યા. ૧૯

શ્રીપુ'ડરીક ગિરિનાર, હોણ પૂજ્યા જિન ભાવે કરી;
 માને ધન્ય દશાર, હોણ ભવવેલા ધન્ય આજરી; ૨૦
 કોષ્ટકિ દિન આખ્યાત, હોણ હરી બલ કીધી ન્હાઈને;
 અષ્ટમ તપ કરી તામ, હોણ પૂજ્યો. ઉદધિ ઉમાહિને. ૨૧
 ત્રીણ રાતમોજરિ, હોણ લવણસમુદ્રનો અધિપતિ;
 આવ્યો તિહાં કર જોડી, હોણ માધવને કહે સુભમતિ. ૨૨
 કિમ સમયો વાસુદેવ, હોણ ચરમ આદેશ મુને દીયો;
 હુ' મુખ્ય સમુદ્રથી આંહિ, હોણ સગર આજ્ઞાએ આવીયો. ૨૩
 એમ કહી દીધો દેવ, હોણ પાંચજન્ય મુરારિને;
 બલભદ્ર ભણી સઘોષ, હોણ રત્નમાલા અંસુક અને. ૨૪
 દેવભણી કહે કૃષ્ણ, હોણ મીઠા વચન જાણે અમી;
 થઈ જિનહર્ષ જો ઢાલ, હોણ છઠે ખંડ ત્રેવીસમી. ૨૫
 સર્વગાથા ૭૫૪.

દૂહા.

આ છે ઇહાં નગરી પ્રથમ, વાસુદેવની જેહ;
 તે ઢાંકી છે નીરમે, દે મુજ વસિવા તેહ. ૧
 સાંભલિ-મુર ઇમં શકને, જઈ કહી તે વાત;
 ધનદ શક આદેશથી, થાપી પુરી વિજ્યાત. ૨
 દ્વાદશ યોજન લંબણ, નવયોજન વિસ્તાર;
 નગરી કીધી સોભતી, સ્વર્ણરત્નપ્રાકાર. ૩
 વૃત્ત ચતુરસ્રવ્યાયતા, ગિરિકૂટક સ્વસ્તિક નામ;
 સર્વતોભદ્રા મંદરા, અવતંસક અભિરામ. ૪
 વર્ધમાન નામે ઇસે, લક્ષ્મી ને પ્રાસાદ;
 એકભૂમ બેભૂમીયા, ત્રિભૂમ ચઉભૂમાદિ. ૫

ત્રિક ચોક ચચરનેવિષે, જિનગૃહ દિવ્યાકાર;-
 કીધા મણિ માણિકતણા, સહસ્ર ગમે નહિ પાર. ૬
 સરવર વાપી દીર્ઘિકા, વન વાડી ઉદ્યાન;
 અહોરાત્રિમાંહે કીયા, બીજા પિણિ બહુ થાન. ૭
 એહવી નગરી દ્વારિકા, રમ્ય સુરપુરીસમાન;
 થઈ ચોચ વાસુદેવને, દેવે કીધી માન. ૮
 હાલ—ચંદા કરી લાઈ ચંદણો, એ દેશી. ૨૪.

પ્રાત કુબેરે આપીયા, પીતાંબર બે હરિસાગરે;
 સુગટ'નક્ષત્રમાલા વલી, મહા રત્ન કૌસ્તુભ મણિ વાગરે. પ્રા. ૧
 સારંગ ધનુ શર તૂણુ બે, તિમ નંદક ખડ્ગ મુનામેરે;
 વલી ગદા કૌમોદકી, રથ ગરૂડ ધ્વજ રણકામેરે. પ્રા. ૨
 વનમાલા દીધી રામને, નીલવસન બે મૂસલસીરોરે;
 તાલધ્વજ રથ બે ભાથા, બે અક્ષયબાણ સધીરોરે. પ્રા. ૩
 શ્રીવાલરણ નેમીશને, બે બાહુરક્ષક મનહારોરે.
 હાર ત્રૈલોક્યવિજયાભિષે, ચંદ્ર સૂર્ય કુંડલ કર્ણધારોરે. પ્રા. ૪
 ગંગાતરંગમહાનિર્મલા, બે વસ્ત્ર મલોજિજત દીધારે;
 મણિ પિણિ સર્વતોળમયી, ધનદે પ્રભુને ભેટ કીધારે. પ્રા. ૫
 ચંદ્રહાસ અસિ આપીયો, શ્રીસમુદ્રવિજયને દેવેરે;
 દિવ્યરથ વસ્ત્રયુગલ દીયા, ઇંદ્રાજાએ લલી ટેવેરે. પ્રા. ૬
 ગુરૂધ્વજ' રથ શક્તિ સહસ્રાસ્યા, કુસુંભવસનયુગ
 આખ્યારે;

યક્ષે શ્રીમહાનેમિને, રૂડી ભક્તિ કરીને થાખ્યારે. પ્રા. ૭
 દીધા વલી રથનેમિને, અક્ષય બાણ ધનુ હારોરે;
 તસુ બંધવ બીજા ભણી, વસ્ત્ર શસ્ત્ર દીયાં સંભારોરે. પ્રા. ૮

- ધનદાદિક સહુદેવતા, ચાલવ નૃપ અવર અનેકોરે;
 બલભદ્ર ત રાજ્ય થાપીયો, શ્રી કૃષ્ણને કરિઅભિષેકોરે. પ્રા. ૬
- માધવ રામ તિહાં હવે, વાડ પાલે રાજ્ય અખંડોરે;
 સમુદ્રવિજયની આજ્ઞાએ, શિષ્ટ પાલે દુષ્ટને દંડોરે. પ્રા. ૧૦
- મુદ ઉપજાવે વિશ્વને, જસુ ચરિત ન જાણે કોઈરે;
 અરિષ્ટનેમિ ભગવંતશુ, વૃદ્ધિપામે અનુક્રમે સોઈરે. પ્રા. ૧૧
- અનુક્રમે યોવન પામીયો, દશ ધનુષ પ્રમાણ શરીરોરે;
 શત્રુઓ કામ આજન્મથી, શ્યામ વરણહરણ દુઃખ ધીરોરે. પ્રા. ૧૨
- ઈણુ અવ સર સુર લોકમાં, સુરપતિ સુર આગલિ કીધોરે;
 વર્ણક શ્રી નેમિનાથનો, અદ્ભુત સત્વ બલસુપ્રસીધોરે. પ્રા. ૧૩
- સત્વ શૌર્ય બલ શીલતા, દાનરૂપ ગુણે ઉપશામેરે;
 ત્રિભુવનમાંહિ કોઈ નહિ, શ્રી નેમિજિનોપમ પામેરે. પ્રા. ૧૪
- હવે કેઈક તિહાં દેવતા, મિથ્યાત્વ જમે મુઝાણારે;
 શકને ખોટો પાડવા, ભૂમંડલ કીધ પયાણારે. પ્રા. ૧૫
- રૈવતક ગિરિ તલહટી, સુરધારાભિધ પુર થાપીરે;
 મનુષ્ય રૂપ કરી રહ્યા, અન્યાયી જન સંતાપીરે. પ્રા. ૧૬
- દ્વારિકોદ્યાન વૃક્ષાવલી, લીલાયે તે ઉનમૂલેરે;
 ભારિવાહક નર બાપડા, નિસ્સંકપણે પ્રતિકૂલેરે. પ્રા. ૧૭
- ઉપદ્રવ બહુપરિ કરે, જલવાહક તિમ અવરાનેરે;
 આજ્ઞા ફેરે આપણી, માગી કેહને નવિ માનેરે. પ્રા. ૧૮
- પીડે એમ સહુ લોકને, દ્વારિકાના વાસી જેહોરે;
 સમગ્ર પુરને ભય કરે, કોલાહલ કરે અછેહોરે. પ્રા. ૧૯
- અનાધૃણિ તે સાંભલી, વસુદેવસુતનુ રણધીરોરે;
 સમુદ્રવિજય નૃપ અણપૂછયે, માગી રથ ચડીયોવીરોરે. પ્રા. ૨૦

પ્રૌઢ વિક્રમ અંગે ધરી, સર્વાયુધ કરી સંયુક્તોરે;
 જીપેવા તેહને ચઢ્યો, પોતાની જાણી શકતોરે પ્ર. ૨૧
 રૈવતકોપાંતે દેખી, મોટો પુર તાસ અપારોરે;
 એસું એહવો સમરતો, વિસ્મય વસુંદેવકુમારોરે. પ્રા. ૨૨
 અન્યાય કર્તા તે જાણી, અનાધૃષ્ટિ ક્રોધે પૂરાણોરે;
 સંખ પૂર્યો અતિ આકરો, ધનુ ટંકારવ પ્રાણોરે. પ્રા. ૨૩
 તે પણ સુણી ક્રોધે ભર્યા, નીકલીયા સુરની માયારે;
 જીપી તત્ક્ષણ તેહને, નિજપુરમે લેઈ સિધાયારે. પ્રા. ૨૪
 બલદેશવી ન સક્યો કિમે, આયો હુતો ધરિઅહંકારોરે;
 છઠે ખંડે ચોવીસમી, જિનહર્ષ ઢાલ ચિત્ત ધારોરે. પ્રા. ૨૫
 સર્વ ગાથા, ૭૮૭.

દૂહા.

તે વૃત્તાંત જાણી કરી, સમુદ્રવિજય ભૂપાલ;
 ઢીલ નહિ તેડાવીયા, સુભટ સહુ તત્કાલ. ૧
 ક્ષુભિત થયા ભંભા સુણી, ક્ષત્રિય સહુ સમકાલ;
 રૌદ્રવીરરસ ધારતા, કરતા શસ્ત્રોચ્છાલ. ૨
 કેઈ સુભટ અપ્રવે ચઢ્યા, ગળે ચઢ્યાકેઈ વીર;
 કેઈ પાયક શસ્ત્રાયુધા, અરિ ઊતારણુ નીર. ૩
 સમુદ્રવિજય રાજા તદ્દા, ચડીયો સેના મેલિ;
 સંપ્રોદધિ જલ બલભદ્યા, ચાલી જાણે વેલિ. ૪
 ક્રોધ ગાયનો જાણીને, રામકૃષ્ણ બલવંત;
 વૈરી વારણ પંચમુખ, નૃપને એમ કહંત. ૫
 રથે અર્થે એ તાતજી, તુમે કર્યો સંરંભ;
 અમે લઘુ તો પિણિ કહો, અમને કૃત્યારંભ. ૬

કોઈ નૂતન બિઠયો દેવતા, અથવા રાક્ષસ કોઈ;
તુમ સુપસાયે છપીસું, હાથ અમારા બેઈ. ૭
તાસ વચન એહવા સુણી, સસુદ્રવિજય કહે રાય;
અનાધૂંષિણે લે ગયા, લોકોપદ્રવ થાય. ૮

ઢાલ—માહરું મન મોહુંરે વદ્રાનંદસુરે એ દેશી. રપ.
રામ કંસારિરે હસિને એમ કહેરે, તાત વૃથોલમ એહ;
એહ તમારેરે પ્રાક્રમ બાપડારે, સહી સકે કિમ તેહ. રા. ૧
અમે છવંતારે તાતછ તુમતણોરે, યુગત ન પુરૂષાકારિ;
તુમ આદેશેરે તેહને છપિસુરે, લો આજ્ઞા હિતધારિ. ૨
સસુદ્ર આદેશેરે રામકૃષ્ણ બે જણારે, મહાબલવંત
ભુબલ;

પંચજન્યનાદેરે વિશ્વ કંપાવીયોરે, મિલ્યા સુભટ
ભૂપાલ. રા. ૩

આયુધ લેઈરે નિજ (૨) મહાબલીરે, રથ બેસી ગયા
પુર તામ;
તેહાને બોલાવ્યારે શખનાદે કરીરે, દેવ પામ્યો બહુ
ત્રાસ. રા. ૪

સુરભટ માનીરે શીઘ્ર આવ્યા તિહારે, કીધો યુદ્ધ
અપાર;
તે પિણિ છપીરે સુર લેઈ ગયારે, નિજ પુર રામ
સુરારિ. રા. ૫

દ્વારિકામાંહેરે દોલાહલ થયોરે; રામ કૃષ્ણ અપહાર;
અલવંત એહવારે જેણે હરાવીયારે, તે તો સબલ
બુઝાર. રા. ૬

હિવેલીલાયેરે સ્વામી ખેલતારે, આઘ્યા સૌધ
મોળારિ;

અચ્યુતનારીરે ભાષે એહુવુરે, રચના વચન વિચારી. રા. ૭
સર્વજ્ઞ સ્વામીરે સુણીએ તુમભણી રે, શક્તિ અનંત
બલવંત;

પૃથ્વી છત્રીરે મેરૂ દંડજિમ કરેરે, જે થાયે અરિહંત. રા. ૮
તે ભણી હવણારે તું અમારે કુલેરે, અવતરીયો
અરિહંત;

નિજબલ સ્વામીરે પ્રગટ કરો હવેરે; પૂરી અમારી
ખંત. રા. ૯

તુમ દેખંતારે શત્રુ પરાભવેરે, તુમારા ભાઈને કોઈ;
તે બલ તે તોરે તીર્થંકરપણારે, કામ કિસે
નવિ હોઈ. રા. ૧૦

એમ ભોળાઈરે સહુ હાંસી કરેરે, નેમીસ્વરને તામ;
કાંઈકે મનમેરે યુદ્ધેઅછવ થયોરે, ગયા પર્ષદામાં-
હિ સ્વામિ. રા. ૧૧

યુદ્ધ કરવાનેરે ઉદમવંત થયોરે, સમુદ્રવિજય
ઉછંગ;

બેઠા સ્વામીરે સોહો ઈણે પરેરે; જિમ અર્ચમા
મેરૂશ્રંગ. રા. ૧૨

કોળટુકિ ભાષેરે તામ નિમિત્તીયોરે, સમુદ્રવિજય
મહારાજ;

સાંભલિ તેહસુંરે યુદ્ધ કરવા ભણીરે, નહિં તુમારો કાળ. રા. ૧૩

હુલી હુરિ જીવારે લીલાયે જિભેરે, વિશ્વમાહે જે વીર;
તેહને જીપેરે તીરથનો ધણીરે, અવર ન કોઈ ધીર. રા. ૧૪
એહવું તિભેરે નિમિત્તિયે કહ્યુંરે, ઇંદ્રાદેશથી તામ;
આતલિ આણીરે રથ પ્રભુને નમીરે, વીનતિકરે

સુણી સ્વામી. રા. ૧૫

તુજ ઇચ્છાયેરે સાથે નેમિંજીરે, રથ લાવ્યો તુમ તીર;
કૃપા કરીનેરે બેસો સાહિબારે, જીપો અરિ વડવીર. રા. ૧૬
સહુ નૃપ જોતાંરે નેમીશ્વર તદ્ધારે, રથ બેઠા બલવાન;
ધનુષ ટાલીનેરે શસ્ત્ર સહુ તજ્યારે, સાથ ન કોઈ રાજન. રા. ૧૭
સહુ કોઈનેરે રક્ષામંત્ર હુંરે, અન્યની રક્ષા સુજ શર્મ;
ઈમ જાણીરે નેમીશ્વર તજ્યોરે, અંગ થકી પિણિ વર્મ. રા. ૧૮
ભગવાન બેઠારે રથ જીપર ચડીરે, તિણિ પુર ગયા તત્કાલ;
શખને ધ્વાનેરે રિપુ સહુને તેડીયારે, બલભલીયા ભૂપાલ. રા. ૧૯
સુરપુર દોલેરે પ્રભુરથ વેગસુરે, ફેર્યો તાસ નિર્ધાત;
પડીયા વાઝરે ગઢના કાંગરારે, વૈરીસિર જિમ ખ્યાત. રા. ૨૦
સુર સગલાયેરે તે નિર્ધાતથીરે, ભેલા થયા સહુ આય;
ચતુરંગ સેનારે તુરંત સજી તિભેરે, રણસનસુખ તે થાય. રા. ૨૧
તેહ વળવેરે ભાભા કાહલારે, રણતુરને નિસાણુ;
તેહને ધ્વાનેરે જન સંકિત હુંવેરે, પડે કાયરના પ્રાણુ. રા. ૨૨
વાય વિકુચીંરે સહુતાં દોહિલારે, ગિરિનાર
શિખર ઢહંત;

તરૂ ઉપાડીરે નાખે મૂલથીરે, નાહે નભ ફાટંત. રા. ૨૩

ચિરા હુંતીરે તે અચિરા થઈરે, કંપ કુલાચલ આય;
 ચરતીઆંથીરે ધૂસ શિખા વધીરે, લોચન-મુખ પૂરાય. રા. ૨૪
 ઠાચે (૨) રે મોટા પત્તગારે, અતિભીષણ પંચાસ્ય;
 આપ્ત બીહાવેરે વીંછીડા હસેરે, અજગર સિંહ પ્રકાસ્ય. રા. ૨૫
 ભૂત વેતાહારે શાકિણિ હાકિણીરે, કીધી ભૂમિ કરાલ;
 છઠે ખંડેરે પચવીસમી થઈરે, કહે જિનહર્ષ એ ઠાલ. રા. ૨૬

સર્વ ગાથ. ૮૨૧,

ફુંડા.

તેહવા તેહને દેખિને, હસી ધરી ઉચ્છાહ;
 બાણ કબાણ ચઢાવીયો, દ્વીદ્વાયે જગનાહ. ૧
 ખાંચી ટંકારવ કર્યો, અતિ દુસ્સહ ભયકાર;
 સિંહાદિક ત્રાસ્યા સહુ, ન ખમ્યા ધીર લગાર. ૨
 પ્રભુ શરાસન ખાંચીયો, દેહ આસ્પ્રાદ્યો તામ;
 તેથી પાવક બપનો, મિટયો તિમિરતિણિ ઠામ. ૩
 પ્રગટ થયા હવે કેતલા, ભૂતલ કેઇ આવાસ;
 દેખી હસી સ્વામી કહે, અણ ન પામે ત્રાસ. ૪
 ઇમ ચિંતવી ધનુંબે ધર્યો, વાણુશસ જગદીસ;
 મહીરૌદ્ર સાગર પ્રમુખ, સહુ ઉદ્ધારણુ જગીસ. ૫
 આકર્ણાંતે આણીયો, એહવું કહી સધીર;
 કોમ - કરી પ્રભુ મૂંડીયો, વિશ્વભીતિકર તીર. ૬

- તહુદુભવ અનિદે કરી, તુલ તણી પદે જાણુ;
 જીડી (૨) ને ગયા, કપોદી (૨) વિમાણુ. ૭
- માંહોમાંહે આદલી, વાયે તેહુ વમાન;
 વૃષ્ટિ અંગારાની થઈ, પ્રલય મેહુ જિમ માન. ૮
- જીજો વલી પ્રભુ મેલીયો, મોહન નામે જાણુ;
 ગતયેતન ભૂમિ હુઠે, દેવસૈન્ય તિણિ ઠાણુ. ૯
- પંખી માનવ દેવતા, પશુ અપર ચિણિ જેહ;
 તંદ્રાયે કરીને સહુ, આવર જિમ થયા તેહ. ૧૦
- તે મધવા જાણી કરી, જે કીધુ જગજાણુ;
 તુરત સૌધમથી આવીયો, નમી સ્તવે નિજ વાણુ. ૧૧
- હાલે-મારો મારો સાપિણિ નિમંદજલ બેડી. એ દેશી. ૨૬
- સુરપતિ કરે સ્તવના મનરંગે, શ્રીનેમીસ્વરની
 ઉછરંગે. સુ.
- જય સ્વામી જગસાર જંગતશુરે, જંગઉદ્ધરણુ નમત
 ચરણુ સુર; સુ.
- અનંતવીર્ય ભગવન્ જય જયકર; દુસ્સહદોર્બલ
 વિશ્વસુખાકર. સુ. ૧
- લોક અલોકમે' તુ' પ્રભુ ઘાલે, આઠ કર્મ વેરી બલ
 પાલે;
- મેરૂ લીલાએ ધરેઅંગૂઠે, વિશ્વવિપર્યય થાયે રૂઠે. સુ. ૨
- હેવાસુર-સુર મહુપ્ય સુરેસર, તુજ બલ ખમિ નવિ
 સઠે જિણેસર; સુ.
- સ્વામી તુજ સર્વજ્ઞા ઉપગારી, થાયે સહુ જગ
 રક્ષાકારી. સુ. ૩

એહ ભરાકે વૃથા અભિમાની, ક્રોધ ખમી ન સકે તુજ
સાની; સુ.

તૃણજિમ ગજ ભાસ્કર જિમ તારા, પ્રાંકેમ તેજ-
વિહીણુ ભચારા. સુ. ૪

એ અંદન ગોધા સમ ભારી, તુજ રૂપ વિદ્યુત સમ ક્ષ-
યકારી; સુ.

તે ભણી પ્રભુ તુમે શસ્ત્ર નિવારો, જગપાલકનો
બિરૂદ વિચારો. સુ. ૫

ધંદ્રીતણી સ્તુતિ સાંભલિ સ્વામી, શસ્ત્ર નિવાર્યો
અંતર્યામી; સુ.

થયા સચેતન પ્રભુ-ધંદ્ર દેખી, લાભ્યા મનમાંહે
સુવિશેખી. સુ. ૬

સુરપતિ કહે સુરને ઈમ વાણી, પ્રભુની શક્તિ હિવે
તુમે બાણી; સુ.

જગતપૂજ્ય જગતના સ્વામી, જગદ્ધાર પ્રભુ શિવ-
ગામી. સુ. ૭

એહના ચરણુ ગ્રહો હિતકારી, તીનભુવનનો
એ ઉપગારી; સુ.

તુમે અપરાધ કીધો પ્રભુલનો, પિણિ એ અભયંકર
શુણ્વીનો. સુ. ૮

સાંભલિ એહવુ' મીડા આણી, વિનય નમ્યા બેડી
યુગપાણિ; સુ.

તુમ સેવા થાજ્યો નિત મેવા, ચાટુ વચન ભાષે
ઈમ દેવા. સુ. ૯

સ્વામી અમે તુમને અપમાન્યા, સુરગિરિ પરથાણુ
કરી માન્યા; સુ.

ગંગાવાલુકે ખાલકની પર, થયા ગિણિવા ઉજમાલ

કૃપા કર સુ. ૧૦

પરમોદ્ધિનો નીર અસંખ્યા, બિંદુ ગિણેના માંડી
સંખ્યા; સુ.

તિમ તુજ સર્વ જોવાને કાળે, કીયો આરંભ તે

અમને ન છાળે. સુ. ૧૧

એહવું કહી ભગવંતને પાચે, સિર આરોપ્યો

સુરવર આચે; સુ.

નિજ સનાથ માને મનમાંહે, દેવ ગયા નિજ ઠામ

ઉછાહે. સુ. ૧૨

પ્રભુ આળ્યા પુરમધ્ય ઉછવસું, રામ કૃષ્ણ અનાદિણિ

ખાંધવસું; સુ.

અતિ ઉચ્છાદ થયા રંગ રલીયાં, પુલ વિખેયાં

ગલીયાં ગલીયાં. સુ. ૧૩

આખંડલ કહે પ્રભુ અવધારો, શ્રીશત્રુઙ્ગ્યતીર્થ

પધારો; સુ.

અમને સાહિજ યાત્ર કરાવો, તારો તારક નામ

ધરાવો. સુ. ૧૪

એહવું કહી પ્રભુ અનુમતિ પામી, તુરત વિમાન

રચ્યા સુરસ્વામી; સુ.

ભવસાયર તરવાને નાવા, ગયા શત્રુઙ્ગ્ય પાપ

ગમાવાં. સુ. ૧૫

સુરનાયક પ્રભુને આદેશે, નિજ કર્તવ્ય ક્રીયા સુ-
વિશેષે; સુ.

તીર્થપ્રભાવ તિહાં ભગવંતે; કહી ગિરિનાર ચલ્યા
મન ખંતે. સુ. ૧૬

તીર્થપ્રભાવ સુણી સુરરામે; તીરથપૂજા કીધી બામે;
દ્વારિકામે પ્રભુજીને મેલી, બંધુ સહિત દુર્ગતિમતિ
ઠેલી. સુ. ૧૭

હિવે સ્વામી શશિકર જિમ સોહે, વિધાનંદ જગત-
જન મોહે; સુ.

રામકૃષ્ણ સુર અસુર સંસેવિત, સુખમે રહે પરિવારે
પરિવૃત. સુ. ૧૮

કૃષ્ણને નારદ કહે અવસર ઇચ્છિ, રૂક્મિણીભૂપતિ
બહિની રૂક્મિણી; સુ.

રૂપ અનુપમ તાસ સુણાયો ભુજબલિ તાસ
હરીને લ્યાયો. સુ. ૧૯

ભંજુવંત ખેતરની પુત્રી, ભંજુવતી બણે શુભ-
ગંત્રી; સુ.

હરિ હરિ ગયો ગંગા લલંતી, તત્પિતુ છાપી મનની
ખંતી. સુ. ૨૦

ભાસલક્ષ્મણા સુશીમા ગૌરી, પદાવતી ભંજુવતી શુભ
ઝોરી; સુ.

ગંધારી કૃષ્ણ અષ્ટપટરાણી; દાલ છવીસ-જિનહર્ષ
વખાણી. સુ. ૨૧

સર્વગાથા- ૮૫૩.

इति श्रीविनहर्षविरचितमहोतीर्थशत्रुंजयमहात्म्यांतैर्मूल
श्रीरैवताचलमहात्म्यचतुष्पद्यां भीमसेनहरिवंश पांडवोत्तर्हि कृष्ण-
नेमीश्वरजन्मवर्णनौ नाम षष्ठमः खण्डः

संपूर्णः ॥१॥

દૂહા.

નમોસ્તુ, નેમીશ્વર ભણી, શચીનમિત પદ ભસ;
 શ્રી ઝરિહંત બાવીસમાં, ન પડયો નારી પાસ. ૧:
 બ્રહ્મચારિ ચૂડામણિ, યાદવકુલસિણુગાર;
 નગી સાતમા બંદનો, કહિયું હું અધિકાર. ૨:
 હિવે-ધૂતશણ્ડતણા સૂનન, પાંડવ પંચ વખાણ;
 કર્ણ સૂતસુત સહુ મિલી, ખેલે સદા-મુનણ. ૩:
 દુર્યોધન હલ છેક પિણિ, રમતો વંચે નિત્ય;
 પાંડુ નૃપતિ પુત્રાં ભણી; સરલ સલાવ મુસત્ય. ૪:
 ઉદ્ધત ભીમ સ્વભાવથી, ભણી માયા તાસ;
 કૂટે તેહ ભણી સદા, સહુ ઉપબવે ત્રાસ. ૫:
 બાંધો સૂતા ભીમને, નાખે પાણીમાંહિ;
 ભગીને બંધન ભણો, ગ્રેડી નાખેતાહિ. ૬:
 દુર્યોધન વહી ભીમને, તજે શેસ વસેણ
 ભીમ સહુને અભિભવે, ભુજ બે મિલેણ મિસેણ. ૭:
 દુર્યોધન લે ભીમને, લોજનમે વિષ દુષ્ટ;
 તે અમૃત ચર્ધ પરિણમે, પુણ્ય યોગ્યથી પુષ્ટ. ૮:

જે જે દુર્યોધન કરે, લીમને દુષ્ટોપાય;
હાન કુપાત્રતણી પરે, તે તે નિષ્ફલ થાય. ૬

હાલ-જખુડીની રાગગોડાં; ૧.

પંચોત્તર શત તે સહુ, કર્ણ સૂતસુત બણેાલ;
કુપાચાર્ય શુર તે કન્હે, વિદ્યા ગ્રંહે તંભ માણેાલ. ૧
માન તણ પિતૃ શાસનથી, તેહ માંહે પ્રજા ગુણે
અધિક કર્ણ શકસુત બિન્હે, દુર્યોધન કપટી
ભણે. ૨

અનાધ્યાયે એક અવસર, કીઠતાં કંદુક પડયો;
અવટમાંડે કાઢવાને, કંઠ બેઠામ વિજ નડયો. ૩
અશ્વથામાં સુત સંચુતો, દ્રૌણ ધનુર્વિદ વિપ્રોલ;
તિણિ અવસર તિહાં આવીયો, કુમરાંને કહે
ખિપ્રોલ. ૪

વિપ્ર ભાષે કૂઆ કંઠે, કિમ ઇહાં બેઠા તુમે;
તે કહે કંદુક પડયો કૂએ, બેઠ્યા બેઠા અમ્હે. ૫
દ્રૌણ બાણે વિંધી કાઢયો, લીપમ કરી વિનતી, ઘણી,
કુપાચાર્યે દીયા તેહને, ધનુર્વેદ શીક્ષણુ ભણી. ૬
તેમાંહી દીપે તેજે કરી, કણ્વંતારક ચંદ્ર જેમોલ;
તેથી અધિક સુત ઇંદ્રિનો, સૂરજની પરે તેમોલ. ૭
તેમ લાલન યોજના શીઘ્ર, આકર્ષણ દૂરપાતને;
હઠ પ્રહાર વિષે થયો એક, અધિક અર્જુન સુભમને. ૮
દષ્ટિ દેધ નિત્ય ભેવે. દ્રૌણ ઉદ્ધત તે સહુ;
વિનય વિક્રમ શૌર્ય અર્જુન, ભણી માને શુર બહુ. ૯

- કાલિંદિ અન્યદા ગયા, શિષ્ય રમે તિષ્ઠિ કઃમોલ; ૧૦
 દ્રોણ કહે સુખ પગ અદ્યો, કિષ્કિએક લવે તામોલ.
 તામ શિષ્યનો વિનયબલણુ, દ્રોણ ભુંગકૃત જિમ પશુ; ૧૧
 યયા સાંભલી સહુ ભયાકુલ, શીઘ્ર આબ્યો ઇંદ્રશિશુ.
 તાસ એહવો સત્વ દેખી, માનિ મુ' એ કાંપસે; ૧૨
 પ્રસ'સીયો નહી દ્રોણ તેહને, ગર્વ વિષ્ણુ મન આપસે.
 અન્ય દિવસ પાથ' આગલે, કહે સુણ શિષ્ય વિનીતોલ. ૧૩
 તુજ પાપે બીજા ભણી ધનુર્વિદ્યા સુવિદીતોલ.
 સુવિદીત કેહને સીખવું નહી, એહવું પ્રતિજ્ઞા કરી; ૧૪
 હિવે એકદા એક લીલ આવી, પ્રાર્થના કીધી ખરી.
 સુખ સીખવો એ ધનુર્વિદ્યા, દ્રોણને એહવું કહે; ૧૫
 વિનયવંત પશ્ચિ નીચ કુલનો, તેહ વિદ્યા નવિ લહે.
 મૃન્મય દ્રોણ કરી તિષ્ઠે, યાગ્યો તરૂતલ રૂપોલ; ૧૬
 તેહની શાપે અભયસે, વિદ્યા ધનુષ અનુપોલ.
 અનુપ એમ શુરૂભકત તેહને, કલાભ્યાસ કરતાં થયો; ૧૭
 વિચિત્ર તરૂપત્રલિખન લાઘવ, બાણસુ' તતક્ષણ
 લલ્યો. ૧૮
 અન્યદા તિહાં દ્રોણ અર્જુન, એ ભમંતા આવીયા; ૧૯
 પત્રછેદન દેખી તેહવો, નિજ શુરૂ બોલાવીયા;
 નવિ શિખાણિ' અન્યને, ધનુર્વિદ્યા તુજ પાપેલ; ૨૦
 તુમે પ્રતિજ્ઞા એમ કરી, એ મુ' અર્જુન ભાપેલ.
 એમ ભાપે એ કિહાંથી, દ્રોણ વિસ્મયથી કહે;
 વૃથા મે નવિ કહ્યો અર્જુન, વચન સુખ નવિ સદહે.

- બાણું નહીં સુર મર્ત્ય કોઈ, નવો નિક્કે ઉપનો; ૨૧
 તેણે કીયો એ આશ્ચર્યકારી, કહું પ્રગટ સ્વરૂપનો.
 જે કોઈ વ-તેં ઇહાં, દેવ અસુર નર બાણોણ; ૨૨
 તે પ્રત્યક્ષ થઈ સુજ બાણી, હર્શન થો સુપ્રમાણોણ.
 સુપ્રમાણ ઉદમ કીયો જેણે, તેહ સુજ સુહાવીયો; ૨૩
 દ્રોણનો એ વચન સાંભલિ તૂણધનૂભત આવીયો.
 ભીલ ઢીલ ન કીધ તત્ક્ષણ, દ્રોણને પાયે પડયો; ૨૪
 સાક્ષાત શુરૂની પરે બાણો, વખત માહરો ઉઘડયો.
 વિદ્યાશુર કુણ તાહરો, દ્રોણ ગિરાએ તામોણ; ૨૫
 તે કહે સુજ શુરૂ દ્રોણોણ, વિદ્યા તેહથી પામોણ.
 પામીયો કુણ દ્રોણ શુરૂ તે, તેહને એમ પૂછીયો; ૨૬
 તિણિ કહ્યો પૂર્વવૃત્તાંત સગલો, રૂપ મૂન્મય એ કીયો.
 મૂર્તિ મૂન્મય દેખો અચિત, એહ અણું ન સારિયો; ૨૭
 રિષે થયો દ્રોણ માગ્યો, દક્ષિણાંશુઠ એ પારિષો.
 નિજ અંશુટ ખુસી થઈ, કાપી હીધો તાસોણ; ૨૮
 ભકતે ચરણ નમી કરી, અંશુલી ધનવાલ્યાસોણ.
 અલ્યાસ રાધાવે ધકેરો, કિરીટીને સીંખંયો; ૨૯
 ભીમ હુયેંધન બાણી તિમ, ગદાચુદ્ધસુ અનુભંયો.
 નકુલ શત્રુવિષે વિચક્ષણ, યુધિંઠર સહદેવ એ; ૩૦
 અસ્વથામા કણું અણું ન, થયો સહુ સમ હેવંએ.
 દ્રોણાજાએ અન્યહા, ગંગાસુત શુણવંતોણ; ૩૧
 રચીયો મોટો માંડવો, રણદેખણ મન ખંતોણ.
 ખંત મન પુત્રાંતણા રણ, ધૃતરાષ્ટ્ર ગેહા ઇહાં; ૩૨
 દ્રોણ મંગાપુત્ર આદિક, ધર્મ સુત આવ્યા તિહાં.

સુભટ સર્વેશ્વર ધારી, નિભર્યાસ કિંખાવતાં; ૩૩
 સહુ તે રણરંગરાતા, મન વિસ્મય ઉપાવતાં.
 ભીમ દુર્યોધન અવસરે, કરતા માંહિ વિરોધાલ; ૩૪
 દ્રોણીતણી ઉઠતે કરી, અસ્વત્યામા નિષેધાલ.
 ખેડ ધરી મનવીર ઉઠ્યો, પાથ શુદ્ધગ પ્રેરીયો; ૩૫
 ભુભસ્ફોટે મન્યભિત્તિ, પાડતો ધ્વનિ ઘેરીયો.
 શરતાણા મજ પાર્થ મૂક્યા, પક્ષ વાત ગિરિ ગ્રાસીયા; ૩૬
 આકાશ મારગ ગ્રહે મૂક્યો, અશ્વ રવિરથ ત્રાસીયા.
 રાધાવેધ દ્રુપદ પરે, વીધ્યો દેખી રાયોરે; ૩૭
 પ્રીતે તાસ પ્રશંસતા, શિર ધૂણે સુદ પાયોરે.
 પાય દ્રેષ જૂતણી સંસા, દુર્યોધન કણુને કરી; ૩૮
 ઉઠીયો મન્યક થકી કોપ્યો; ગાજ ધન બિમ ધરહરી.
 ધનુષધ્વનિ સાટોપ કરતો, ભુભસ્ફોટ વળવતો; ૩૯
 ભૂપ સહુને કણુ લાઘવ, પ્રાક્રમ આપણો દેખાવતો.
 તે તેહવો શીઘ્ર વેધીયો દુર્યોધન થયો પુટોલ; ૪૦
 અપા હીષ સંતોષથી, અર્જુન વેરી પુટોલ.
 યુદ્ધ સેતલે સૂત સારથી, આવીયો તિહાં નિરખીને; ૪૧
 ચિત્ત ભકતે કરણ નમીયો, અગ્ર ખેડો હરખીને.
 હિવે અર્જુન ભીમસાથે, બ્રહ્મીયા કેંધે ભરે; ૪૨
 હીનકુલ એ ભણી મૂરખ, કેમ અપા હીધરે.
 અન્યાયતાહરો એ ભણા, સહિ ન સકું કુલહીણોલ; ૪૩
 ઈમ કહિ ધનુઆસ્ફાલીયો; સર્જ થયા સુદ્ધમવીણોલ.
 મવીણ દુર્યોધન કરણ નૃપ, ખીજ પિણિ નૃપ તેહતાણા; ૪૪
 સુદ્ધ કરવા બિહીયા, હથીયાર ગ્રહી (૨) આપણા.

- બાણું નહીં સુર મર્ત્ય કોઈ, નવો નિક્ષે ઉપનો; ૨૧
 તેણે કીયો એ આશ્ચર્યકારી, કહું પ્રગટ સ્વરૂપનો.
 જે કોઈ વ-તે' ઇહાં, દેવ. અમુર નર બાણોલ; ૨૨
 તે પ્રત્યક્ષ થઈ સુજ બાણી, દર્શન લો સુપ્રમાણોલ.
 સુપ્રમાણ ઉદમ કીયો જેણું, તેહ સુજ સુહાવીરો; ૨૩
 દ્રોણનો એ વચન સાંભલિ તૂણધનૂજત આવીયો.
 ભીલ લીલ ન કીધ તત્ક્ષણ, દ્રોણને પાચે પડયો; ૨૪
 સાક્ષાત શુરૂની પરે બાણો, વખત માહરો ઉઘડયો.
 વિદ્યાશુર કુણ તાહરો, દ્રોણ ગિરાએ તામોલ; ૨૫
 તે કહે સુજ શુરૂ દ્રોણુલ, વિદ્યા તેહથી પામોલ.
 પામીયો કુણ દ્રોણુ શુરૂ તે, તેહને એમ પૂછીયો; ૨૬
 તિણિ કહ્યો પૂર્વવૃત્તાંત સગલો, રૂપ મૂન્મય એ કીયો.
 મૂર્તિ મૂન્મય દેખો અચિત, એહ અણું ન સારિયો; ૨૭
 રિષે થયો દ્રોણ માગ્યો, દક્ષિણાંશુઠ એ પારિયો.
 નિજ અંશુષ્ટ ખુસી થઈ, કાપી લીધો તાસોલ; ૨૮
 ભકતે ચરણ નમી કરી, અંશુલી ધનવાલ્યાસોલ.
 અલ્યાસ રાધાવે ધકેરો, કિરીટીને સીંખ્યો; ૨૯
 ભીમ દુર્યોધન બાણી તિમ, ગદાચુદ્રસુ અનુભવ્યો.
 નકુલ શસવિંષે વિચક્ષણ, યુધિષ્ઠર સહદેવ એ; ૩૦
 અસ્વથામા કણું અણું ન, થયો સહુ સમ હેવ'એ.
 દ્રોણાજ્ઞાએ અન્યહા, ગંગાસુત શુણવતોલ; ૩૧
 રચીયો મોટો માંડવો, રણદેખણ મન ખતોલ.
 ખંત મન પુત્રાંતણા રણ, ધૃતરાષ્ટ્ર બેઠા ઇહાં; ૩૨
 દ્રોણ ગંગાપુત્ર આદિક, ધર્મ સુત આળ્યા તિહાં.

- મુલત સર્વેશ્વર ધારી, નિભવ્યાસ દિખાવતાં;
સહુ તે રણુરંગરાતા, મન વિસ્મય ઉપાવતાં. ૩૩
- ભીમ દુર્યોધન અવસરે, કરતા માંહિ વિરોધાલ;
દ્રોણીતણી ઉકતે કરી, અસ્વત્થામા નિષેધાલ. ૩૪
- ખેડ ધરી મનવીર, ઉકયો, પાથ શુરદગ પ્રેરીયો;
ભુભસ્ફોટ મન્યભિત્તિ, પાડતો ધ્વનિ ઘેરીયો. ૩૫
- શરતણા મૂળ પાર્થ મૂક્યા, પક્ષ વાત ગિરિ ગ્રાસીયા;
આકાશ મારગ ગ્રહે મૂક્યો, અન્ધ રવિરથ ત્રાસીયા. ૩૬
- રાધાવેધ દુષ્ટ પદે; વીધ્યો દેખી રાયોરે;
પ્રીતે તાસ પ્રશંસતા, શિર ધૂણે મુઠ પાયોરે. ૩૭
- પાય દ્રેષ જૂતણી સંજ્ઞા, દુર્યોધન કણુને કરી;
ઉઠીયો અન્યક થકી કોખ્યો; ગાજ ધન જિમ ધર હરી. ૩૮
- ધનુષધ્વનિ સાટોપ કરતો, ભુભસ્ફોટ વખાવતો;
ભૂપ સહુને કણુ લાવવ, પ્રાક્રમ આપણો દેખાવતો. ૩૯
- તે તેહવો શીઘ્ર વેધીયો દુર્યોધન થયો તુષ્ટોલ;
અપા દીધ સંતોષથી, અર્જુન વૈરી પુષ્ટોલ. ૪૦
- પુષ્ટ સેતલે સૂત સારથી, આવીયો તિહાં નિરખીને;
ચિત્ ભકતે કરણ નમીયો, અગ્ર બેઠો હરખીને. ૪૧
- હિવે અર્જુન ભીમસાથે, બેઠીયા ક્રેંધે ભરે;
હીનકુલ એ ભણી મૂરખ, કેમ અપા દીધરે. ૪૨
- અન્યાય તાહરો એ ભણા, સહિ ન સહુ કુલહીણોલ;
ધમ કહિ ધનુઆસ્ફાલીયો, સર્જ થયા યુદ્ધપ્રવીણોલ. ૪૩
- પ્રવીણ દુર્યોધન કરણ નૃપ, ખીબ પિણિ નૃપ તેહતણા;
ચુદ્ધ કરવા બિહીયા, હથીયાર ગ્રહી (૨) આપણા. ૪૪

તદા તેહને ભુજસ્ફેટે, સિંહનાદે ભોંધ થરહરી;
 સાતમે ખડે ઢાલ પહેલી, એ જિનહર્ષે ઉચરી. ૪૫
 સર્વગાથા ૫૪.

દુહા.

સમરારંભે એહને, જગ ત્રય લહેસ્યે ક્ષોભ;
 ઉઠી તાસ નિવારીયા, ગુરુ રાખણ કુલસોભ. ૧
 ધૃતરાષ્ટ્ર હવે સુતને, પુછ્યો કર્ણકુલાદિ;
 કહે લક્ષ્મી ગંગ પ્રવાહમે, પેટી મધ્ય પ્રસાદ. ૨
 મુદ્રાક્ષરથી એહને, બણ્યો કુંતી બાલ;
 આણ્યો મુજ નારી ભણી, મે દીધા તત્કાલ. ૩
 દોઈડ કર્ણતલે કરી, સુતો હુતો પૃથુ એહ;
 કર્ણ નામ એહનો દિયો, ગુણનિષ્પન્ન ગુણગેહ. ૪
 ધૃતરાષ્ટ્ર ખુસી થયો, પુત્રયુક્ત કર્ણ લેય;
 પાંડુ પુત્રસુ મન્મહરી, ગયો આપણે ગેહ. ૫
 પાંચે પાંડવનેવિષે, હર્ષ ધરે સહુ લોક;
 દુર્યોધનઆદિકવિષે, લોકહર્ષ થયો ફેક. ૬
 હિવે પાંડુ વિહોઁચી દીધા, કુશસ્થલપુરમુખ;
 દેશ ધાર્તરાષ્ટ્રાં ભણી, ટાલણ મન્મહર દુઃખ. ૭
 ઢાલ-ગલીયારે સાજણ મિલીયા ધણવારી, એ દેશી; ૨
 એક દિન પાંડુ બેઠો સભા રંગીલા, દ્રુપદનૃપતિનો
 દૂતરે રંગીલા રાય;
 આળ્યો છે વેત્રી કહે રંગીલા, મિષ્ટવચન અદ્ભુતરે
 રંગીલા. એ. ૧

- સ્વામી દ્રુપદ નરેસની, રં. દ્રૈપદી કન્યા નામરે; રં.
 ચૂલણી કૂખે ઉપની, રં. રૂપે ઘરિણી કામરે. રં. જો. ૨
 બાસ સ્વયંવર આવીયા, રં. બલભદ્ર કૃષ્ણ
 હથારે; રં,
 હમહંત સિસુપાલ આવીયા, રં. રૂકમી કણ્ઠ
 અપારરે. રં. જો. ૩
 કુમર ભામર ભોળી ભલા, રં. મનમોહન મછરાલરે; રં.
 દૂત મૂકી તેડાવી, રં. તે આબ્યા તત્કાલરે. રં. જો. ૪
 દેવકુમરસરીખા સહુ, રં. પંચકુમર લેઈ સાથરે; રં
 ચાલો સ્વયંવર મંડપે, રં. તુમપિણિ નરનાથરે રં. જો. ૫
 પાંડુ નૃપતિ હલ સંગ્રહી. રં. પાંચ કુમર સંઘાતરે; રં.
 તૂર નગારાં વાજતાં, રં. આબ્યો કાંપિલ્ય પરભાતરે. રં. જો. ૬
 દ્રુપદ પાંડવ નૃપ આવતો, રં. બાણી તનય સંયુત્તરે; રં.
 નગરપ્રવેશ કરાવીયો, રં. ઉછવ કરી બહુ ભત્તિરે. રં. જો. ૭
 અગર અંદન કાંટે કરી, રં. રત્નમાણિક વલી હેમરે; રં.
 રમ્ય રમ્યો તિહાં માંડવો, રં. ચોસુખ સુંદર તેમરે. રં. જો. ૮
 તોરણ ચારે બારણે, રં. તોરણ ધ્વજ રમણીકરે; રં.
 રમરમર્મભૂત રાજવી, રં. વાસુ વીજે મંગલીકરે. રં. જો. ૯
 હેમ સિંહાસન માંડીયા, રં. આવી બૂપકુમારરે; રં.
 બેઠા સુંદર સોભતા, રં. પહિરી બૂધણ સારરે. રં. જો. ૧૦
 પંચ પુત્રે કરી સોભતો, રં. પંચ બાણે જિમ કામરે; રં.
 પંચાશ્ચ જિમ પાંચે મુખે, રં. પાંડુ નૃપ શોભે
 આમરે. રં. જો. ૧૧

- અંદ્રમુખી મૃગલોચની, રં. ગજગમણી મુકુમાલરે રં.
 :ન્નાન. કરી જિનરાયની, રં. પૂજા કીધ વિશાલરે. રં.એ. ૧૨
 હાથે વરમાલા ગ્રહી, રં. ચંભ સમીપે આયરે; રં.
 બાપ આગલ ઉભી દ્રોપદી, રં. સાથે લીધી ધાયરે. રં.એ. ૧૩
 દ્રુપદનૃપતિઆદેશથી, રં. આણી ધનુ ધરિ પ્રેમરે; રં.
 રાધાથંભપાસે ધર્યો, રં. કહેસહુ નૃપને એમરે. રં.એ. ૧૪
 સર્વે મુણ્ણયો રાજવી, રં. ચંભાય ચક્રસંતીરે; રં.
 વામ દક્ષણ પક્ષ એહને. રં. દ્વાદશ આરા ભમંતરે. રં.એ. ૧૫
 સર્પિકટાહમાંહે સહી, ર. પ્રતિબિંબ તાસ નિહાલીરે; રં.
 બાણે ચક્ર ભેદી કરી, રં. રાધા વેલે ભાલિરે. રં.એ. ૧૬
 એ રાધાનો પણ કર્યો, રં. કુંપદમુતા શુણ્ણેહરે. રં.
 કન્યા રત્ન વરો તુમ્હે, રં. ભાગ્યવંત નૃપ જેહરે રં.એ. ૧૭
 કેઈ ધનુ ન ધરી સકે, રં. કેઈ ન સકે આરોપિરે રં.
 નિજ શક્તિ કેઈ બાણી કરી, રં. યેસી રણા બલ ગોપરે રં.એ. ૧૮
 હવે અર્જુન ભીમસેનસુ, રં. મહાબલવંત ભુબલરે; રં.
 હરિ જિમ મંચથી ઉતરી, રં. ક્ષત્રદૈવત સંભાલિરે. રં.એ. ૧૯
 ભૂમીપતિ વૃંદ જોવતાં, રં. લજ્જા અવનત સીસરે, રં.
 ધનુ ઉપાડી કર ગ્રહો, રં. ઈંદ્રનંદન મુજગીશરે. રં.એ. ૨૦
 ઉર્ધ્વબાહુ ભીમ ઈમ કહે, રં. મુણ્ણિયો નૃપ સિરદાસરે રં.
 તું શેષ અહિ દંઢ યાઈજે, રં. અત-સુકે ભુંઈ ભારરે. રં.એ. ૨૧
 આરંવિદિશિ આરે દિશા, રં. વિશ્વસ્થિતિ ચિરવાસરે રં.
 બીહો મત સુરલોકના, રં. સુર દેખીં બલ તાસરે. રં.એ. ૨૨
 આજ ચઢવે આહરો, રં. અનુજ ધનુર્ધબલવંતરે; રં.
 જોજ્યો બલ સહુ દેવતા. રં. જોજ્યો નૃપ મતિમંતરે. રં.એ. ૨૩

અનુષ જલે આરોપીયો, રં. કહ (૨) કરતો આણુરે; રં.
નીચી દાંટે શકસુ, રં. ઉંચો ખાંચો આણુરે રં.એ. ૨૪
આણુ રિંપે લાગે બધ, ર. દેવભણી ભય આણુરે; રં.
હાલ ખીલખંડ સાતમે, રં. એ બિનહુષ વખાણુરે. રં.એ. અંધ
સર્વગાથા ૮૬.

દૂહા.

નિધુર ધનુશવે કરી, બહિસ કીધા કાન; ૧
ત્રાસ લલો કાયર નરે, ચરહરીયા રાજન.
કીધ દાંટિ ધૃતભાજને, ચકાંલરે નિહાલ;
આણુ શકસુ મુંકીયો, વીંધ્યો દગ તત્કાલ. ૨
ત્યારે જ્ય. (૨) રવ થયો, દુંદુભિ ધ્વનિ આકાસ;
મુમનશ્રેણિ દેવતા, મુકી મસ્તક તામ, ૩
સાનુરાગ દુપહાંગળ, અતંગે આકુલ અંગ;
સાલી અર્જુનને ગલે, વશભાલા ઉછરંગ. ૪
બિમ પંચેદ્રિયને વિષે, પૃથક એક મન હોઈ;
તિમ માલા પિંણિ પંચને, કંઠે પડતી જોઈ. ૫
પંચ ત્રિષય એક ચેતના, કેટે રહીયા તેહ;
તિમ એ માંડવ એક પ્રિયા, લોક વિમાસે, જોઈ. ૬
લજ્જિમાન ગંગામુતન, દુપદ મૂર્કે અધ કીધ;
સહુને વિરમય, ઉપનો, મુનિ એક દશનકીધ. ૭
પંચાલીને પાંચ પતિ, કેમ થયા મુનિરાય;
કુણ્ણાદિક પુછે સહુ, કાવણુ તેહ વતાય. ૮

અંદ્રસુખી મૃગલોચની, રં. ગજગમણી મુકુમાલરે રં.
 સ્નાન કરી જિનરાયની, રં. પૂજા કીધ વિશાલરે. રં.એ. ૧૨
 હાથે વરમાલા ગ્રહી, રં. થંભ સમીપે આયરે, રં.
 બાપ આગલ ઉભી દ્રોપદી, રં. સાથે લીધી ધાયરે. રં.એ. ૧૩
 દ્રુપદનૃપતિઆદેશથી, રં. આણી ધનુ ધરિ પ્રેમરે, રં.
 રાધાથંભપાસે ધર્યો, રં. કહેસહુ નૃપને એમરે. રં.એ. ૧૪
 સર્વે મુણ્ણયો રાજવી, રં. થંભાય ચક્ર સંતીરે, રં.
 વામ દક્ષણ પક્ષ એહને. રં. દ્વાદશ આરાભમંતરે. રં.એ. ૧૫
 સપ્તિકટાહમાંહે સહી, રં. પ્રતિબિંભ તાસ નિહાલીરે, રં.
 બાણે ચક્ર લેલી કરી, રં. રાધા વેદે ભાલિરે. રં.એ. ૧૬
 એ રાધાનો પણ કર્યો, રં. દ્રુપદસુતા શુણ્ણગેહરે. રં.
 કન્યા રત્ન વરો તુમે, રં. ભાગ્યવંત નૃપ જેહરે રં.એ. ૧૭
 કેઇ ધનુ ન ધરી સકે, રં. કેઇ ન સકે આરોપિરે રં.
 નિજ શક્તિ કેઇ બાણી કરી, રં. બેસી રણા બલ ગોપરે રં.એ. ૧૮
 હવે અર્જુન ભીમસેનસુ, રં. મહાબલવંત ભુબલરે, રં.
 હરિ જિમ મંચથી ઉતરી, રં. ક્ષત્રહૈવત સંભાલિરે. રં.એ. ૧૯
 ભૂમીપતિ વૃંદ બેવતાં, રં. લલળં અવનત સીસરે, રં.
 ધનુ ઉપાડી કર ગ્રહો, રં. ઇંદ્રનંદન સુબર્ગીસરે. રં.એ. ૨૦
 ઉર્ધ્વબાહુ ભીમ ઇમ કહે, રં. મુણ્ણયો નૃપ સિરદાસરે. રં.
 તું શેષ અહિ દંડ ચાલજે, રં. અત સુકે ભુઈ ભારરે. રં.એ. ૨૧
 આરં વિદિશિ આરે દિશા, રં. વિન્ધરિથિતિ ચિરવાસરે. રં.
 બીહો મત સુરલોકના, રં. મુકંદેખી બલ તાસરે. રં.એ. ૨૨
 આજ અઠંવે માહરો, રં. અતુલ ધનુર્ધનબલવંતરો, રં.
 બેળયો બલ સહુ દેવતા. રં. બેળયો નૃપ મતિમંતરે. રં.એ. ૨૩

અનુષ જલે આરોપીયો, ૨. કડ (૨) કરતો આણુરે; ૨.
 નીચી દષ્ટે શકસૂ, ૨. ઉચો ખાંચો બાણુરે ૨.એ. ૨૪
 બાણુ રિપે લાગે જઇ, ૨. કેવલણી-ભય આણીરે; ૨.
 હાલ બીજા-ખંડ સાતમે, ૨. એ બિનહુષ વખાણીરે. ૨.એ. ૨૫
 સર્વગાથા ૮૬.

ફૂંડા.

નિધુર ધનુશવે કરી, બહિષ કીધા કાન; ૧
 ત્રાસ લલો કાયર નરે, ચરહુડીયા રાજન. ૧
 કીધ દષ્ટિ ધૃતભાજને, ચક્રાંતરે નિહાલ; ૨
 બાણુ શકેસુ મુંકીયો, વીંધ્યો દગ તત્કાલ. ૨
 ત્યારે જય (૨) રવ થયો, હુંદુભિ ધ્વનિ આકાસ; ૩
 મુમનગ્રેણિ દેવતા, મુકી મસ્તક તામ. ૩
 સાનુરાગ દુપદાંગળ, અતંગે આકુલ અંગ; ૪
 સાલી અર્જુનને ગલે, વરમાલા ઉછરંગ. ૪
 બિમ પંચેદ્રિયને વિષે, પૃથક એક મન હોઈ; ૫
 તિમ માલા પિણિ પંચને, કંઠે પડતી જોઇ. ૫
 પંચ વિષય એક ચેતના, કેઠે રહીયા તેહ; ૬
 તિમ એ માંહવ એક પ્રિયા, લોક વિમાસે જોહ. ૬
 લજ્જિમાન ગંગામુતન, દુપદ મૂંઢે અપ કીધ; ૭
 સહુને વિસ્મય ઉપનો, મુનિ એક દશનંદીધ. ૭
 પંચાલીતે પાંચ પતિ, કેમ થયા મુનિરાય; ૮
 કુબ્જાકિક પુષ્પે સહુ, કારણ લેહ વતાય. ૮

અંદ્રમુખી મૃગલોચની, રં. ગજગમણી મુકુમાલરે રં.
 રુનાન કરી જિનરાયની, રં. પૂજા કીધ વિશાલરે. રં.એ. ૧૨
 હાથે વરમાલા ગ્રહી, રં. થંભ સમીપે આયરે; રં.
 બાપ આગલ ઉભી દ્રોપદી, રં. સાથે લીધી ધાયરે. રં.એ. ૧૩
 દ્રુપદનૃપતિઆદેશથી, રં. આણી ધનુ ધરિ પ્રેમરે; રં.
 રાધાથંભપાસે ધર્યો, રં. કહેસહુ નૃપને એમરે. રં.એ. ૧૪
 સર્વે મુણ્ણયો રાજવી, રં. થંભાય ચક્ર સંતીરે; રં.
 વામ દક્ષણ પક્ષ એહને. રં. દ્વાદશ આરા ભમંતરે. રં.એ. ૧૫
 સપિકટાહમાંહે સહી, ર. પ્રતિબિંબ તાસ નિહાલીરે; રં.
 બાણે ચક્ર લેદી કરી, રં. રાધા વેલે ભાલિરે. રં.એ. ૧૬
 એ રાધાનો પણુ કયો, રં. દ્રુપદમુતા શુણ્ણગેહરે. રં.
 કન્યા રત્ન વરો તુમે, રં. ભાગ્યવંત નૃપ જેહરે રં.એ. ૧૭
 કેઈ ધનુ ન ધરી સકે, રં. કેઈ ન સકે આરોધિરે રં.
 નિજ શક્તિ કેઈ બાણી કરી, રં. બેસી રલા બલ ગોપરે રં.એ. ૧૮
 હવે અર્જુન ભીમસેનસુ, રં. મહાબલવંત ભુબલરે; રં.
 હરિ જિમ મંચથી ઉતરી, રં. ક્ષત્રઢૈવત સંભાલિરે. રં.એ. ૧૯
 ભૂમીપતિ વૃંદ ભોવતાં, રં. લજ્જા અવનત સીસરે, રં.
 ધનુ ઉપાડી કર ગ્રહો, રં. ઇંદ્રનંદન સુબર્ગીશંરે. રં.એ. ૨૦
 ઉર્ધ્વબાહુ ભીમ ઇમ કહે, રં. મુણ્ણિયો નૃપ સિરદાસરે રં.
 તુ' શેષ અહિ દંઢ યાઈજે, રં. મત સુકે ભુ'ઈ ભારરે. રં.એ. ૨૧
 અચાર વિહિશિ અચારે દિશા, રં. વિશ્વસ્થિતિ ચિરવાસરે રં.
 બીહો મત મુરલોકના, રં. મુર કેખી બલ તાસરે. રં.એ. ૨૨
 આજ ચઢવે મંહરો, રં. અનુજ ધનુષબલવંતરે; રં.
 બેળયો બલ સહુ દેવતા. રં. બેળયો નૃપ મતિમંતરે. રં.એ. ૨૩

અનુષ જલે આરોપીયો, રં. કક (૨) કરતો બાણુરે; રં.
 નીચી દષ્ટે શકસુ, રં. ઉંચો ખાંચો બાણુરે રં.ચો. ૨૪
 બાણુ રિષે દાગે જઇ, ર. દેવભણી લય આણીરે; રં.
 હાલ બીજા અંક સાતમે, રં. ચો બિનહુષ વખાણીરે. રં.ચો. ૨૫
 સર્વગાથા ૮૬.

દૂહા.

નિધુર ધનુરાવે કરી, બહિસ કીધા કાન; ૧
 ત્રાસ લલો કાયર નરે, ચરહરીયા રાભન.
 કીધ દષ્ટિ ધૃતલાજને, ચક્રાંતરે નિહાલ; ૨
 બાણુ શકસુ મુંકીયો, વીંધ્યો દગ તતકાલ.
 ત્યારે જય (૨) રવ થયો, દુંદુભિ ધ્વનિ આકાસ; ૩
 સુમનશ્રેણિ દેવતા, મુકી મસ્તક તામ.
 સાનુરાગ દુપદાંગજ, અનંગે આકુલ અંગ; ૪
 ઘાલી અર્જુનને ગલે, વરમાલા ઉછરંગ.
 બિમ પંચે દ્રિયને વિષે, પૃથક જોક મવ હોઈ; ૫
 તિમ માલા પિણિ પંચને, કંઠે પકતી જોઇ.
 પંચ ત્રિપથ જોક ચેતના, કેટે રહીયા તેહ; ૬
 તિમ જો પાંડવ જોક પ્રિયા, લોક ત્રિમાસે જોહ.
 લજ્જિમાન ગંગામુતન, દુપદ મૂર્દે અધ કીધ; ૭
 સહુને વિરમય ઉપનો, મુનિ જોક દશન કીધ.
 પંચાલીને પાંચ પતિ, કેમ થયા મુનિરાય; ૮
 કૃષ્ણાદિકે પુછે સહુ, કારણ તેહ વતાય. ૯

પંચ ભત્તારી દ્રુપદિ, પ્રાગ જન્માર્જિત કર્મે; ;

તિષ્ઠે થાયે અચરિજ કિસો, વીસત્રીગતિ બેશર્મ. ૯ ;

હાલ-પીછોહારી પાલિ આંબાદોઈ મોરીયામારાલાલ એદેશિ. ૩.

ધણુહિજ ચંપાનગરી, અધિક સોહામણી મારાલાલ; ૧

અધિક સોહામણી મારાલાલ, તિહાં સાગર દત્તસેક

વસે ધનનો ધણી મારા લાલ. વસે.

નારિ સુભદ્રા કૂખે થઈ ગુણુધારિકા, મારા. થઈ.

કન્યા અપછર રૂપ નામે સુકુમારિકા; મારા. ના. ૧

જિનદત્તકેરો પૂત સાગર નામે ભલો મારા. સાગર.

રૂપવંત ગુણુવંત સહુનરસિરતિલો મારા. સ.

પરણી કન્યા તિષ્ઠુ નિશા શબ્દ્યા ગયો મારા. નિ.

અગનિ તણી પરે તાસ ફરસ અંગ થયો મારા. ફ. ૨

હજમાન ક્ષણ એક તિહાં સાગર રહ્યો મારા. તિ.

નિદ્રામાંહે તાસ મૂકી નાશી ગયો મારા લાલ. સુ.

પતિ દેખે નહિ પાસ રોવે વિરહાકુલી મારા. રો.

પતિવિષ્ણુ દુઃખિણી જેમ થોડે જલ માછલી મારા. થો. ૩

તેહનો દુર્ગંધ હેતુ જાણી સાગર તણ મારા. જા.

દે બેઠી પુત્રી તું દાનશાલા ભણ મારા. દા.

વૈરાગ્યે તે અન્ય દિવસ ગોપાલિકા, મારા. દિ.

વ્રત લીધો તેપાસિ થઈ વ્રતપાલિકા મારા. થ. ૪

ચોથ પદ અષ્ટમાદિક તપ બહુપરિ કરે; મારા. ત.

ઉન્હાલે ભૂમિભાગ ક્યાને સંચરે મારા. ક્યા.

એકાકી તિહાં બંધ લીધે આતાપના; મારા. લી.

સૂરજ સામી દષ્ટિ કાયોત્સર્ગસ્થાપના. મારા. કા. ૫

પાંચ પુરૂષ સ્નેહવંત વેશ્યામુ' પરિવર્યા; મારા. વે.
 દેવદત્તા લેઈ સાથિ તિણે વન સંચર્યા. મારા. તિ.
 તિહાં ઉભી તિણિ ઠિઠ સંભોગ ન પામીયોહોલાલ; સં.
 પ્રતિની ચૂકી ધ્યાનનિહાન ઇસો કીયો હોલાલ. મા. નિ. ૬
 પંચપતિકાહુ' થાજ્યો, તપ પરભાવથી હોલાલ; ત.
 અષ્ટમાસકી કિંધ સંલેખન ભાવથી હોલાલ. સં.
 વિણ્ણાલોયાં તેહ મરી દેવી થઈ હોલાલ; મ.
 નવ પદ્યોપમ આમુ સૌધર્મે તે ગઈ હોલાલ. સો. ૭
 તિહાંથી ચવીને એહ થઈ દ્રોપદી સહિ હોલાલ; એ.
 પૂર્વ નિચણો કીધ ઉદય આંચો અહીં હોલાલ. ઉ.
 પંચ યયા ભરતાર ઇહાં વિસ્મય કિસો હોલાલ; ઇ.
 લોગવીરો મુલ અમુલ કર્મ કીધો જિસો હોલાલ; ક. ૮
 મુનિ કહી એહવી વાત આકાશ વાણી, થઈ હોલાલ; આ.
 ભલા (૨) ભરતાર લલા તૂઠો ઇઈ હો લાલ લ.
 તેહીજ રાજન સચણુ સ્વયંવર આવીયા હોલાલ; સ્વ.
 ઉછવમુ' કૃષ્ણે પાંડવ પરણાવિયા હોલાલ પાં. ૯
 પાહુ દશાર મુકુંદ બીજ પણિ ભૂપતી હોલાલ; બી.
 આણ્યા નિજપુર માંહિ ગૌરવમુ' બહુલતી હોલાલ ગૌ.
 ભક્તિ કરી બહુ ભાંતિ જિમાન્યા સહુ ભણી
 હોલાલ. જિ.

પાંહુ તનય સંઘાત આળ્યા નિજપુર ભણી હોલાલ. આ. ૧૦
 એક દિવસ ધર્મ પુત્ર બેઠો દ્રોપદિ ઘરે હોલાલ; બે.
 આંચો નારદ તામ પૂજ્યો નૃપ બહુ પરે હોલાલ; પૂ.

- પ્રીતિવંત થયો તામ ભક્તિ દેખી કરી હોલાલ. ભ. ૧૧
- શેષ પાંડુ બોલાઈ કહે ઇમ હિતધરી હોલાલ. ક.
- એક એક દિવસ પ'ચાલી સર્વે સેવવીહોલાલ; સ.
- ન્યાયરીતિ મુનિ નારદ કીધી એહવી હોલાલ કી.
- ચાસસેન્યાને ગેહ એક બેઠો તિસ્યે હોલાલ; એ.
- તે ઉપરિ તિહાં બીજો કેઈ આનિસે હોલાલ. બી. ૧૨
- દ્વાદશ વર્ષ પ્રમાણુ તીરથયાત્રી હુસ્યે હોલાલ; તી.
- તો પાતકથી છૂટકારો ચાઈસ્યે હોલાલ. છૂ.
- એક દિન રાય યુધિષ્ઠર તિહાં બેઠો હતો હોલાલ; તિ.
- આબ્યો અર્જુન તાંહુ ભાઈ નવિ બાણુતો હોલાલ; ભા. ૧૩
- સત્ય સ'ધા કરિવાને કાળે મન કીયો હોલાલ; કા.
- માત બ્રાત જનકાદિ સહુ ભલી વારીયો હોલાલ. સ.
- તોપિણુ ચાલ્યો તેહુ કયાં તીરથ સહુ હોલાલ; ક.
- જીહાંરુ જીનવર દેવ નમ્યા ભાવે બહુ હોલાલ. ન. ૧૪
- અનુક્રમે ગયો વૈતાલ્ય પ્રથમ જન તિહાં નમ્યો હોલાલ; પ્ર.
- અમુલ કર્મ દુઃખકોડિ તિહાં સગલા ગમ્યા હોલાલ. તિ.
- મણિ અવસર વિદ્યાધર વિધુર નિહાલીયો હોલાલ; વિ.
- ફિરતાં દુખીયો તામ પાર્થ બોલાવીયો હોલાલ. પા. ૧૫
- હુ' મણિચૂડ વૈતાલ્ય ઉત્તર શ્રેણિ રહુ' હોલાલ. ઉ.
- હેમાંગદ મુજ રાજ શ્રદ્ધો દુઃખ હુ' સહુ' હોલાલ. શ.
- ધન્વી અર્જુન તાસ વચન ઇમ સાંભલી હોલાલ; વ.
- બેઠો કલ્પિત તાસ વિમાન મનોરથી હોલાલ; વિ. ૧૬

તિહાં જઈ જોરે તામ હેમાંગદ લખીઓ હોવાલ; હે.
 રાજ્ય ખેચર મણિચૂડ લણી લેઈ આપીઓ હોવાલ. લ.
 હેમાંગદ મણિચૂડ પ્રમુખ વિદ્યાધરે હોવાલ;
 સેવ્યમાન તિહાં કાલક્રિતોઈ રહ્યો હો. ઘરે હોવાલ. કિ. ૧૭
 અષ્ટાપદ આદિકે તીરથ કરિવા લણી હોવાલ; તી.
 આંધ્યા ખેસી વિમાન લગતિ અનવરતણી હોવાલ. લ.
 શ્રી ગિરિનાર ગયો કૈંતેય તિહાંથકી હોવાલ; કૈં.
 ક્રીધી અનવર જાત લીલ કાંઈ ન કી હોવાલ. લી. ૧૮
 ઇણિ અવસર શ્રીપુર પુરક્ષત્ર પુરા થયો મારા હોવાલ; ક્ષ.
 પૃથુ નામે ખલવંત ખિરૂદ જગમે લલ્યો. મા. ખિ.
 દુર્ગંધા ઇણિ નામકી તેહ તણી સુતા; મા. કિતે.
 ખ્યાતા તાસ શરીર તણી દુર્ગંધતા. મારા. કિ. ૧૯
 પિતૃહતા સોમદેવ તેહ પરણી સહી; મા. તે.
 તત્કુંગધે નાસી ગયો રહીયો નહી. મારા. ગ.
 પતિના દ્વેષ થકી થયો દ્વેષ પિતા તણો મારા. હે.
 દુખિણી જુરે દુખ સંભારી ઘણો ૨ મારા. સ. ૨૦
 લક્ષ્મિને જો માન હુવે નારી લણી; મારા
 તો સગલે પુનઃ સોભા પામે ઘણી મારા. સો.
 પીહરમે પણિતો પોસાઓ દીકરી; મારા. પો.
 પતિ નામા નવિના જાણે કરિ કિંકરી. મારા. લ. ૨૧
 પરાલવી સર્વત્ર તણ ગૃહ નીકલી મારા. ત.
 કર્મ ખપાવણ કાજ લમે તીર્થાવલી ૨ મા. લં.
 પૂર્વકર્મ ક્ષય ન થયા એમ જાણી કરી મારા. કેં.
 દુખીણી મરિવા હુસ હીયામાંહે ધરી. મા. હી. ૨૨

ઝંપાદીયણુ દીન. નદી નાયક લાણી. માન.
 ચાલી નિસીલર તેહ સહુની અવગણી. મારા. સ.
 સાતમા ખંડની ઢાલ થઈ પુરી સહી; મારા. થઈ.
 સુણુજયો સહુ જીનહર્ષ હર્ષ હીયડે લહી. મા. હી. ૨૩
 સર્વગાથા. ૧૨૦ પાઠાંતર. ૮૮

દુહા.

વનમે જાતી વલકલી, જટિલ તપસ્વી તેણુ;
 દેખી નમી મુનિગંધથી, થયો પરાડુંગમુખેણુ. ૧
 તથા દેખિ તેહને કહે, નિરમમ તુમે મુનિરાય;
 મુજથી ઉપરાડા થયા, કુણુ દુઃખ ત્રાતા થાય. ૨
 સાંભલિ. વચ્છે મુનિ કહે, ઇહાં કુલપતિ ગુરુ મુજ;
 આવી તેહની ભક્તિ કર, તે દુઃખહર્તા તુજ. ૩
 ઇમ સુણી મુનિપદ અનુગતા, દુર્ગંધા વનમાંહિ;
 જટિલ પ્રથમ જીન ધ્યાવતો, ચરણે લાગી જાઈ. ૪
 ગુરુપિણિ તેહની ગંધથી, વફીકૃતનિજ નાક;
 એહવી દુઃખિણી દેખિને, કહે મુનિ કરણી પાક. ૫
 વિધુરા વછે કિમ ઇસી, ઇહાં આવી કહે કેમ ?
 દુર્ગંધ તાહરા દેહનો, કિમ વિસ્તરીયો તેમ ? ૬
 સાંભલિ આંસુદહૂહીને, મુનિને ભાષે તેહ;
 પ્રભુજી જાણો ઉમાહરો, પૂર્વકર્મ કેઈ એહ. ૭.
 દુખિણી ખાલકયા થકી, તણુ ગંધથી કંત;
 સગલે તીરથે હું ભમી, અણસ્યે (સિ)નાયો અંત. ૮
 ધર્મ દાન મોટો મુનિ, પ્રાણીનો આધાર;
 મુકાવો પૂરવ કર્મથી, સંસારોદધિ તાર. ૯

ઢાલ—વાણિણિ કેટા ઉતરેરે પૂજણુ પારસનાથ, એ દેશી. ૪
વાચયમ એહુવું કહેરે; મુજમાંહે નહી જ્ઞાન;
શત્રુંજયમાંહે થઈરે, જા રૈવત ધરિ ધ્યાન. ૧
સાંભલિ વાતડીરે, રૈવત ગિરિ ચડીરે;
કરી સપ્તલી ઘડીરે દુઃખ ટાલણુ જડીરે, મુનિવર
ભાષે ઇમ વાણિ. સાં. ૨

તિહાં કિણિ કેવલીએ કહ્યોરે, ગજપદ કુંડનો નીર;
આણી તિહાંથી ન્હાએરે, જાએ રાગ શરીર. સાં. ૩
સાંભાલ પ્રીતિવતી થઈરે, પ્રણમી મુનિના પાય;
પુંડરીક ચિત્તમાં ધરીરે, રૈવત ગિરિ બાંણિ જા. સાં. ૪
ચલતે કિતલેકે દિનેરે, ધરતી મનસુ ધ્યાન;
શત્રુંજય તીરથ ગઈરે, પ્રણમ્યા શ્રી ભગવાન. સાં. ૫
દેઈ શૈલ પ્રદક્ષિણારે, તિહાંથી ચલી તત્કાલ;
દૈવત નમિવા રૈવતેરે, હુણિવા કર્મ કરાલ. સાં. ૬
ઉત્તર પાળે ગિરિતણીરે, ચલી વાસના સુદ્ધ;
ગજપદ કુંડે તે ગઈરે, હીયડે હુર્ચ વિશુદ્ધ. સાં. ૭
અરિહંત ચૈત્ય ગજ કુંડમાંરે, જાવા ન લહે તેહ;
ખાહિર નીર અણાવિનેરે, સ્નાન કરે નિત્ય દેહ. સાં. ૮
સાત દિને દુર્ગધતારે, ગઈ થઈ સુલ ગંધ;
શ્રી જીનવર મંદિર ગઈરે, જીનપૂજણુ પ્રતિબંધ. સાં. ૯
ત્યારે પાર્થ તિહાં રિસીરે, આવ્યો જ્ઞાની એક;
પૂજનંતર તેહનારે, કહે પુરવણવ છેક. સાં. ૧૦.
સુણિ કન્યે પુરવણવેરે, હું વિપ્રકુલ ઉત્પન્ન;
સ્વેતાંબર મુનિ દેખિનેરે, હાંસી ક્રીધ અધમ્મ. સાં. ૧૧

વનમાંહે જોએ રહેરે, તોહી ન કરે સ્નાન;
 સુખ વસ્ત્રઃ મેલાં કરીરે, પહિરે મહા અજ્ઞાન. સાં. ૧૨
 સુખ સૂગેં કરિ મોડતીરે, પીટતી કર હોય;
 ઈમ કુકર્મ ઉપાજ્યરિ, સાંભલિ ફલ થિર હોય. સાં. ૧૩
 તિહાંથી મરી નરકે ગઈરે, તિહાંથી ગતિ લહીસ્વાન;
 કુલ ચંડાલે ઉપનીરે, આમની સૂકરી માન. સાં. ૧૪
 ઈમ ભવ દુષ્ટ ભમી કરીરે, અનુક્રમિ માનુષી જાત;
 નામે પરિણામે કરીરે, થઈ દુર્ગંધા ગાત. સાં. ૧૫
 ત્રિભુવનના યોગી ભણીરે, જીનવર પુજા જોગ;
 તેહની મુદ્રા જે ધરેરે, કીમ નીંદીજે લોગ. સાં. ૧૬
 મહામત ધારી જે ચતિરે, ગમે મિથ્યાત્વ વિકાર;
 જીન સાસન દીપાવતોરે, કિમ નિંદીયે અણુગાર. સાં. ૧૭
 કરમ તીરથ પરભાવથીરે, તું જેપવિસિલહીસ્ય;
 જોધિ તીરથની સેવનારે, કરિ તું વિસવાવીસ. સાં. ૧૮
 ઝોહુવું કહી વિરત્યો મુનિરે, દુર્ગંધા શંકાનન્દ
 સ્વામી નમીયં શુદ્ધ નમ્યારે, પામ્યો પરમ આણુંદ. સાં. ૧૯
 અર્જુન-ધન્ય દિન માનતોરે, ધન્ય ગણુતો અવતાર;
 સાથે મંથિયુડ મિત્રનેરે, તિહાં. રહ્યો દિન ચાર. સાં. ૨૦
 હવે કૃષ્ણ તિહાં આવતોરે, બાણી હરખીત હોઈ
 પરંણાવી અર્જુન ભણીરે, બહિની સુંભદ્રા જોઈસાં. ૨૧
 શત્રુજય નંદીવર્ધનેરે, અષ્ટાપદ ગિરિજાય
 બાર વરસ અર્જુન ક્રિયેરિ, તીરથ અનેક રાય. સાં. ૨૨

ઇમ નિજ સંઘા પૂરિનેરે, અહુ ખેચર સંઘાત;
 વ્યોમ વિમાને છાહતોરે, હથિણાપુર આયાત. સાં. ૨૨
 વધુ સહિત આવ્યો થકોરે, બાણી પાંડુ નરેશ;
 ઉછવસુ' અર્જુન લાણીરે, કરાવ્યો પરવેશ. સાં. ૨૩
 તિણિ અવર મણિચુડનીરે, બહિની પ્રભાવ'તી નામ;
 કિણ એક વિદ્યાધર હરીરે, ખૂંખ મુણી તિણિ ઠામ. સાં. ૨૪
 અર્જુન મણિચુડસુ' તઢારે, વ્યોમ પથાવલિ બાઈ;
 તાસ હણી પરભાવતીરે, લેઈ આવ્યો નિજ ઠાય. સાં. ૨૫
 પાંડુ નરેસર અવસરેરે, મેલી સહુ પરિવાર;
 ધર્મ પુત્રને આપણોરે, પદ દીધો તિણિવાર. સાં. ૨૬
 દેવાલય જિમ ધ્વજ કરિરે વ્યોમમણી ભ્રમવ્યોમ;
 શોભે વિશ્વ યુધિષ્ઠરેરે, યશ વિસ્તરીયો ભોમ. સાં. ૨૭
 ભીમાદિકે આરે મિલીરે, સેના લેઈ સાથ;
 દિશિ ભૂખી આવ્યો સહુરે, આજ્ઞાએ નરનાથ. સાં. ૨૮
 હિવે સુખેસુખ ભોગવેરે, પાંડવ લીલ વિલાસ;
 અહથી સાતમા ખંડનીરે, ઢાલ થઈએ ખાસ. સાં. ૨૯
 સર્વગાથા, ૧૫૮,

કુંહા.

પ'ચાલી પતિ પાંચને, સીંહ સરીખા પંચ;
 પુત્ર થયાં કુલ સોભવે, દેવ કુમરને સંચ. ૧
 બધુ પુત્ર ભ્રમ પત્તિ ભ્રમ, મિત્રનિભંગ જિમભણિ;
 આર યુધિષ્ઠરને થયા, વિનયવંત ગુણખાણિ. ૨
 મણિચૂડ ખગ પ્રીત્યે કરી, પુરે વિદ્યાબલ તામ;
 આખંડલ સરિખી સભા, કીધી અતિ અભિરામ. ૩

હિવે મણિચૂડ વિદ્યાધરે, હેમ સિંહાસણુ થાપી;
જેસાણી શક સુતભણી, કર્યો પ્રેમનો વ્યાપ. ૪

શાંતિનાથ અરિહંતનો, કારાબ્યો પ્રાસાદ;
મૂર્તિ હેમમય સંયુગત, દીઠા પર્માદ્ધાદ. ૫

શાંતિનાથ ભગવંતના, ત્રિણ કલ્યાણક તત્ર;
તીરથ હસ્તિનાગાભિધે આપે પુન્ય પવિત્ર. ૬

લક્ષ્મી કલ્પલતાતણો, ફલ લેવા રાજન;
કરે પ્રતિષ્ઠા છુન તણી, હુષં ધરી અસમાન. ૭

રામકૃષ્ણ દશારનૃપ, દ્રુપદાદિકે ભૂપાલ;
તિણિ તેડ્યા આવ્યા તિહાં, પ્રતિષ્ઠોન્મથ ભાલિ. ૮

હાલ—તિમિરી પાસે વડલો ગામ એહની; ૫.
હિવે જેઠા તિહાં સહુ રાજન, સલા સ્થંભ બિંબિતસુ

પ્રધાન;

રાજાએ તિહાં વલી બાલાવ્યા, બંધુ સહિત દુર્યોધન
આવ્યા.

ચાકવ પાંડવ તત્ર સલાયે, મણિસિંહાસન જેઠા ભાયે;
જાણે રહીયા અધર આકાશે, દેખી વિરમય ચિત્ત વિમાસે. ૨

નીલ રતનસુ કુર્દિમ જડીયો, સંવૃત વસ સંકા-
જલ પડીયો.

સ્ફટિક લીતે જઈ આદ્યા, હસીયા દુર્યોધન
મહાબલીયા. ૩

સૂર્યમણી અરણીતરૂની પરિ બાહિરિ શીતલ દીસે
તે અરિ;

અંતર ક્રોધાગ્નિ સંયુક્તિ, તોપિણી સહુની કીધી ભક્તિ. ૪

- દાનસૌંદર્ય પુત્ર નિહાલી, કલ્પદ્રુમ આદિક સુવિશાલી;
દુરિગયાં સગલા લલજાણા, નામ માત્ર જગમાંહે કહાણા. ૫
- સર્વ ધર્મનો મૂલ અહિંસા, જાણિ ધરમ સુ' કરે
પ્રસંસા;
સગલે ઉદ્દોષણા દેવરાવી, ક્ષિતિમંડલમાં દયા
પલાવી. ૬
- ક્રીધ પ્રતિષ્ઠા ઈમ ઉછર'ગે, ધર્મપુત્ર નિજ મનને રંગે;
આરણ્ય રિષિ મુનિવર રાજાન, સહુ વિસજ્યાં દેઈ દાન. ૭
- વસ્ત્રરત્નાદિક દેઈ સત્કાર, દુર્યોધન નૃપને તિથિવાર;
નિજપુર આવી કરે વિચાર, તાત માતુલ મેલી પરિવાર. ૮
- પાંડવ બાલપણથી એહ, સદા કૂડકપટના ગેહ;
ઘર સૂરા મન માંહે કુરા, બાહિર મૃદુ અવગુણકરિ પૂરા. ૯
- રામ માધવ નો ઉપર જાણી, રાજ્ય મહોદ્ધત કિસી
કહાંણી;
મુજ હાંસી તિહાં ક્રીધી જેહ, સાલતણી પરે દુખે તેહ. ૧૦
- છલ કરિબલકરિ અરિ સાધિ જે, નીતિ વચન મન
માંહે ધરીજે;
પાંડવનો દ્યુ' રાજ્ય ઉઠાલી, તેા મુજ રીસ સમે
વિકરાલી. ૧૧
- એહવુ' કહી શિદ્ધી તેડવે, બહુ દ્રવિણે રમ્ય સલા
કરાવે;
તેહની સ્વધર્મનમાં ધારી, કપટ હીયામાંહે અવધારી. ૧૨
- હૃત મૂકીને હિવે બોલાવે, આ લોકત કૌતુક મન ભાવે;
રામકૃષ્ણ પાંડુનંદશાર, દુર્યોધન રાજા તિથિ વાર. ૧૩

અત્યેક આઘ્યા જે રાજાન, તેહને કૃત્રિમ આપે માન;
 ઉઠી સહુને સામ્રો આપે, દાને સહુને રીજ ઉપાવે. ૧૪
 અમાવે ભોજન કરિ પરિવલ, વતકીડા જલયંત્ર
 ફૂટકલ;

પાંડવ પોતાને વસિ કીધા, ખેડા છૂત રમે રસ વીધા. ૧૫
 ધર્મ વિષે એક વિદુર પ્રવીણા, વિદુર નિષેધ્યો પિણિ
 થયો લીણ;
 ધર્મ પુત્ર મેલે નહી કીડા, લવિતવ્યતાની મોટી
 પીડા. ૧૬

દુર્યોધન નૃપ છલસુ' ખેલે, ધર્મ પુત્રને દુર્મતિ પેલે;
 પાંડવ ભોલા ન લેખે કાંઈ, સર્વ કલા ભે હુંતી માંહિ. ૧૭
 થોડા હાથી રથને પાયક, અનુક્રમે અમનચરપુર લાયક;
 રાજ્ય પ્રાજ્ય તે પિણિ સહુ હાંચે,
 રાય ચુદ્ધિધીર ન રહ્યો વાયે. ૧૮
 અપણની આશા મન ધારી, ધર્મ નંદન જેજે પણકારી;
 ભેવે મૃગતૃખા અમ મોટી, તૃખાતુર નર પિણિ તે
 ખોટી. ૧૯

હિમે પણ કીધી કૃષ્ણા રાણી, વ્યસન વારિધિમાં
 પડીયો પ્રાણી;

જુઆ મીઠી હાર વિચારી, કર્મસંયોગે તે પિણિહારિ. ૨૦
 આત્માયત્ત કીયો દુર્યોધન, પાંડવોનો સેવસિ સગ-
 લો ધન;

પાંચાલી આણેવા કાજે મુક્યો દુઃશાસને રાજે. ૨૧

ત્રેકૃષ્ણે હારીછે તોહે હિવે તું મુજ ઉછંગે સોઈ;
મેલિહ પાંડુ પુત્ર લાણિ વિડંગિત, ઇમ કહી ગયો થયો
હરખિત. ૨૨

એહવું વચન સુણી પાંચાલી, નાસતી દુઃશાસન જાલી;
કળરિ જાલી સલામાંહિ આણી, મુજતી જિમળાંદી વાણી. ૨૩

લીધમ દ્રોણુ વિદુર પરિવાર, બેઠા દીઠા સતી તિવાર;
અપમાને લાજે મનમાંહિ, રોષ કરી લાખે ઇમ તાહે. ૨૪

ત્રે દુઃશાસનરે દુરાચાર, ત્રે નિર્દાનજ અરે કુલાંગાર;
કરતો હું ઇણિ પરે કુકર્મ, વિતથ અસ્થ થાસેઈ
બેશર્મ. ૨૫

એહવો વચન સુણી દુઃશાસન, બોલીયો કોષે જાણી
હુતાસન;

ખાંચ્યા વસ્ત્ર સતીના પાપી, જેહને કુમતી હીયામાં
આપી. ૨૬

અમ ૨ વસ્ત્ર ગૃહે કાયાથી, તિમર શિલ તણા
મહીમાથી;

નવ ૨ વસ્ત્ર પહિરી દીસે, તિમર ૨ સહુકોના મન હીસે. ૨૭
સત અષ્ટોત્તર તેહને ચીર, આવ્યા નિર્મલ જેહવા
ખીર;

ઉતરીયો દુઃશાસન નીર, આવી સલા બેઠો દલગીર. ૨૮
ફાલ લાઘુ થયો સ્ત્રીહુતણીપરિ, લાગી તેહને સતી
ભયંકર;

સાતમે ખડે પાંચમી ઢાલ, પૂરી થઈ અનહર્ષર સાલ. ૨૯

સર્વ ગાથા ૧૬૫.

કુંહા.

ક્રોધ વન્હિ માઝત તણો, જવલિત થયોઅસમાન;
ધર્મ યુક્તિ થયો થયો, વિનયવંત ગુણવાન. ૧

માઝત દુર્યોધન ભણી, ગોત્ર સહીત ઈણિવાર;
પિણિ અંતરાઈ વિચિ થયો, ગુરુનો વચન વિચાર. ૨

ભીમ રોસભર ગાજતો, સાંભલિ અરિ ભૂપાલ;
નીચો મુખ કરી (૨) રદ્યા, કેઈ બીન્હા તત્કાલ. ૩

ક્રોધ ભર્યો ભીષમ કહે, દુર્યોધનને તામ,
અંધ પુત્ર સ્યોં માંડીયો, સતી વિડંબેઈ આમ. ૪

ભીમાબુન આદિક થયા, તુજહુણિવા ઉજમાલ;
પિણિ વારેછે છઈ, ધર્મ મુ' વિનય વિક્રમ પ્રતિપાલ. ૫

ત્યજ એહને તુજ કુલવિષે, એ કૃષ્ણા અંગાર;
બાહિરિ આંધો તુજ પિતા, તું અંધ બેઉ પ્રકાર. ૬

દુર્યોધન એહવું મુણી, ભાષે વત્સર બાર;
વનવાસે એ નિસરો એક અધિક ઈણિવાર. ૭

કિણિ હિંકમે જાણિસું. તેરહ વર્ષ મઝાર.

વલિ વન એહને આપિસું. હું સંવત્સરબાર ૮
ઠાલ—લોડણ પાસણ તું જ્યો એહની દેશી; ૬.

ધર્મપુત્ર અંગીકર્યો, ગુરુ ચરણે સિર નાભારે;
જાયા ચ્યારે અનુજમું, આયા નિજપુર તાભારે. ધ. ૧

પ્રણમી પાય પિતાતણા, દુર્યોધનની સહુ વાતોરે;
ધર્મ પુત્ર સગલી કહિ, પિણુ બેઠ નહિ તિલ

માતોરે. ધ. ૨

- પાંડુ સુણી ક્ષણ એક રહ્યો, મૌન કરી તિણુંવારોરે;
ચિત્તમાંહે એમ ચિંતવે, ધિગ ર સંસાર અસારોરે. ધ. ૩
- વલી કહે સત્ય સંઘત્, ખેદ હીયે મ ધરેસોરે;
વનવાસે હું તાતણ, સારથક નામ કરેસુંરે. ધ. ૪
- રાજ્ય ત્યાગે અથરાજ્યમે, અટવી નગર પ્રમાણોરે;
સ્વેક્રાંત પુરૂષને પાલતા, સગલેહી જ્ય કલ્યાણોરે. ધ. ૫
- ધીરવીર તુમે તાતણ, તુમે કુરૂ ગોત્ર શૃંગારોણ;
અનુમત ઘોહવે અમ લાણી, જઈયે કંતાર મબરોરે. ધ. ૬
- અનુમતિ માવિત્ર હીયે નહિ, જાવાની તે વનવાસોરે;
આંખે આંસુ નાંખતા, નાંખતા દુખ નિસાસોરે. ધ. ૭
- પિતુ આજ્ઞા લેઈ કરી, ધરમ પુત્ર મનરંગેરે;
આલ્યા બંધવ દ્રૌપદિ, લેઈ આપણ સંગેરે. ધ. ૮
- પાંડુ કુંતી મુદ્રી તથા, સત્યવતી વરનારોરે;
અંબા અંબાલાંબિકા, તેહોને સ્નેહે થઈ દારોરે. ધ. ૯
- અશ્રુ પ્રવાહ નયણે વહે, સાથે લોક અપારોરે;
સ્નેહસાગરમાંહે પહીયા, નિજ માતપિતા પરિવારોરે. ધ. ૧૦
- તું કુરૂવંશે સેહરો, સત્ય બને તુમે તાતોરે;
અજ્ઞપરે સુત સ્નેહથી, ન કરો અશ્રુ પ્રપાતોણ. ધ. ૧૧
- તાતાંગજ તાહરા, અમે પાહુ પ્રતિજ્ઞા એહોરે;
વાધે કીરતિ તાહરી, કૌરવ મંગલ ગેહોરે. ધ. ૧૨
- રાજ્ય લુપ્ત દુર્યોધને, હિત કીધો મુજ એહોરે;
સત્ય સુત નહી તો કિમ હુવે, સત્ય નામ મુજ
તેહોરે. ધ. ૧૩
- માત પિતા કાચર તુમે, હુયા સ્નેહ વસેણોરે;
વીર પત્ની ધીરજ ધરો, માતાણ શુષ્ક શ્રેણોરે. ધ. ૧૪

સેવા કરજ્યો તાતણી, અને પૂજેજ્યો નિત્યોરે;
આશીશ દેજો અમલણી, મન મૂકેજ્યો નિજ
સત્યોરે. ધ. ૧૫

લોક તુમારો જો અમે, કીધો હોવે અપરાધોરે;
રાજ્યાં ધેખમજ્યો તુમે, મત સંભારો ખાધોરે. ધ. ૧૬
વિનય કરી તાત માતને, લોકને શીખ પ્રદતોરે;
કુંતી સુભદ્રા દ્રૌપદી, આલ્યા બંધુ સહિતોરે. ધ. ૧૭
સત્વ ધરી આઠે જણા, આલ્યા સાહસી ધીરોરે;
કૌરવ હવે હુષિત થયા, હુષિત લોક અપારોરે. ધ. ૧૮
કુરકરમી રાક્ષસ હિવે, દુર્યોધનની આજ્ઞાએરે;
બીહાવે દ્રૌપદી ભણી, ભીમ અત્યાતિથિ ઠાયોરે. ધ. ૧૯
વિદુર આવી પાંડવભણી, દેઈ વિદ્યોપાયોરે;
હિવે હિલિ મિલિ પાછા વલી, આવ્યા નિજપુર

વરમાહ્યોરે. ધ. ૨૦

સૌદર યાજ સેનીત ભણ્યો, દૃષ્ટદ્યુમ્ન પાંડવને બાણીરે;
આવી કાંપીલ્યપુર પ્રીતે, લેઈ ગયો હિતસુતાણીરે. ધ. ૨૧
હિવે સમુદ્ર વિજ યાજ, માધવમન ધરી ઉછાહોરે;
કુંતી નમિવા આવીયો, યાદવ કેડિ સગાહોરે. ધ. ૨૨
પાંડવ મિલીયા પ્રેમસુ, અમાવ્યા બહુ ભાતોરે;
પાર્થ વિદ્યાનિત લોજને, ધરિ મનમાંહે બહુ ખાંતોરે. ધ. ૨૩
હરિને વિસ્મય ઉપનો, લોજન સરસ નિહાલીરે;
ઢાલ સાતમા ખંડની, છઠી અનહર્ષ સારે. ધ. ૨૪

સર્વ ગાથા, ૨૨૭

કુંહા.

- જાણું કૌરવ ના કહે, તેહનો ચરિત્ર સુકુંદ; ૧
 છલધાતિ આખાલથી, રચે કપટના ફુંદ.
 કપટપટુ જૂએ રમી, કૌરવ તુમ સંધાત; ૨
 કાઢ્યા તુમને રાજ્યથી, દૈવ વિપર્યય વાત.
 હું હણસું અરિ તુમતણા, તુમે જાઓ નિજ કામ; ૩
 કાલ વિના પિણિ શત્રુને, હણતાં ત્રત નહી ક્ષામ.
 કૃષ્ણ વચન એમ સાંભલી, ધર્મ સૂત્ર કહે તામ; ૪
 તુમથી સહુ સંભાવીએ, હરિપરાક્રમ ધામ.
 અમો ત્રયોદશ વછરા, રહી ફિરી વનવાસ; ૫
 તુમ સાહાર્યે શત્રુને, આવી કરસું નાસ.
 એહવો કહિને કૃષ્ણને, વિનય વિસજ્યાં જામ; ૬
 સુભદ્રા નિજ બહિનિને, રથ આરોપી તામ.
 મેલી શાંતનયપુરી હિવે સમ સતવંત; ૭
 પ્રોહિત દુર્યોધન તણો, પાંડવ મહી ભમંત.
 આવિકહે પંચાગ નમિ, દુર્યોધન મુખ મુજ; ૮
 કરે વિનતિ એહવી ધર્મપુત્રજ તુજ.
 ઢાલ-ખોલડો દેયો સંજ કપૂત ખોલડો દેયોજ સામો
 જોવો વાહકપૂત સામો જોવોજ ચારી માવડી
 ખોલાવેરે ખેટા ખોલહો. એહની એ દેશી. ૭.
 એ અજ્ઞાનવસે અન્યાય, માઠો કીધોજ;
 ધર્મ પુત્ર તુમે શુણ જયેકં, મેં દુઃખ કીધોજ.
 તુમે માનજ્યો ભાઈ, માહરી વીનવીરે; આં.

ભાઈ યુધિષ્ઠર તુમે છો સંત, છો ગુણવંતાલ;
 તું માંહિ કોધતણો નહિ ભાવ, જો બલવંતાલ. તું. ૧
 તુમે માનીજયો ભાઈ મ્હારી વીનતિરે;
 હું નિરગુણ જઈ તુમે ગુણવંત, નિજ ગુણ જોજ્યોલ;
 ભારખ મેં ભુઈ સગલો તેહ, સરિખા હોજ્યોલ. તું. ૨
 કૃપા કરી સુજ ઉપરી વીર, ઇંદ્ર પ્રસ્થાનપુરનોલ;
 ઇશ થઈ રહિજ્યો મેં ક્રીધ, અવિનય ગુરૂનોલ. તું. ૩
 અંતર દાડુણ કોમલ બાદ્ય, તેહની વાણીલ;
 સુષ્ટિ નૃપ આણ્યો મન વિશ્વાસ, ભદ્રક પ્રાણીલ. તું. ૪
 વારણાવતીનગરી ગયા જામ, વિહુર વિચારીલ;
 ગુપ્ત લેખ જણાવ્યો તાસ, તુમ અપકારીલ. તું. ૫
 અરિનો મત કરજ્યો વિશ્વાસ, જતુ ગૃહ દેસ્યેલ;
 વાહવ તુમ ઉતરિવા કાજ, ભસ્મ કરેસ્યેલ. તું. ૬
 કાગુણ સુઠિ ચૌદશિ અધરાતી, તુજ અરિ કહીયોલ;
 લેખ થકી પરમારથ એહ, સગલો લહીયોલ. તું. ૭
 એહવું સુણી કહે જેષ્ટને, ભીમ કોધે જહીયોલ;
 તુમે ન જાણો તેહની, વાત મેં અટકલીઓલ. તું. ૮
 દો આદેશ ગદાસું, શત્રુ ચુરી નાંખુલ;
 દુર્યોધનનો કરું સંહાર, નામ ન રાખુલ. તું. ૯
 એહવો સુષ્ટિ કોપાગનિ તાપ, ધર્મજ ટાલેલ;
 ન્યાય વચનામૃત સારીખ, કહિ ર વાલેલ. તું. ૧૦
 વિહુર બણાવી તામ સુરંગ, પારથી જણાવ્યોલ;
 હિવે પુરોચન દેઈ સનમાન, તેડી લાવ્યોલ. તું. ૧૧

લાક્ષાગૃહ પાંડવને તામ, વિપ્ર ઉતાર્યાં;
 કીધિ ભક્તિ ધણી પરે તાસ, વચને કાર્યાં. તું. ૧૨
 તિણહિજ દિન જરતીકા એક, પંચમુત લેઈ;
 એક વહુ સું કુંતીવ્યાસ, રહી આવે. તું. ૧૩
 હિવે ગુપ્ત નિશિંદીધિ આગિ, વધરી માકાં;
 જતુગૃહ લાગેા વિવરમજારિ, સાતે નાકાં. તું. ૧૪
 કેડે લીમ રહીતે વિપ્ર, અગ્નિ પચાવી;
 વૃક્ષ ભાઈને કીધ પ્રણામ, વેગે આવી. તું. ૧૫
 હિવે લોક દીકા પરભાતિ, સાતે બલિયા;
 દુર્યોધન ઉપરી સહુ લોક, કોંધે જલીયા. તું. ૧૬
 પાદધાતસુવાડવસીસ, ચૂર્ણ કરીયા;
 લોકે વચરીની પરિતાસ, શોકે ભરીયા. તું. ૧૭
 દુર્યોધન પાંડવ નિજ વિપ્ર બણી બલિયા;
 બહિ શોકે લાધાંની દીધ, જલ અંજલિયા. તું. ૧૮
 વચરીની શંકાએ પાંડુ સુત, પંથે ચાલ્યા;
 આબુડતા પડતા દિન રાતિ, વધરી સાલ્યા. તું. ૧૯
 દુર્ગ ચૈત્ય નહી ગિરિ શ્રૃંગ, સરોવર તીરે;
 વીસામો ન લીએ કિહાં ભીતી, તાસ ન ખીરે. તું. ૨૦
 કાલતણા અંકુરા તીક્ષ્ણ, કંટક તીખા;
 ચાલે ભૂતલ જે સુખ દુખ, બેઠે સરીખા. તું. ૨૧
 હિવે કુંતી મારગ પરિકલ્પ, થઈ અસકતા;
 લીમભણી કહે કિતલી ભૂમિ, બહ ભકતા. તું. ૨૨
 હું પણિ યાકી ન સકુ ચાલી, વહુ પિણ યાકી;
 નકુલ લક્ષ્મણ એને સહુદેવ, ચાલે યાકી. તું. ૨૩

સાંભલી આરોપી નિજમાત, સી નિજ ખંધેણ;
 બાંધ્યા બાંધવ પૂઠે દોઈ કર સંધેણ. તુ. ૨૪
 વેગે ચાલે ઇણિપરિ લીમ, મહાબલ કાયાણ;
 અતિક્રમીરજની પરભાતિ, કિણ વન આયાણ. તુ. ૨૫
 સાતમા ખંડ તણી એ ઢાલ, સાતમી જાતાણ;
 લાખેઈમ જનહર્ષ સુખાણ, મિલિ ર ગાતાણ. -તુ. ૨૬
 સર્વ ગાથા. ૨૬૧

કુંહા.

થાકા નિદ્રા વસિ થયા, વનમાંહે પરિવારિ;
 લીમ જલાર્થે નીસર્યે, લમતાં પામ્યે વારિ. ૧
 જલ લેઈ તિહાંથી ચલ્યે, લીમસેન તિણિવાર;
 પાછલિ જોવે જેતલે; હીઠી કોઈક નાર. ૨
 ફર શરીર બીહામણો, લાખે રે રે તિષ્ઠ;
 લીમ લણી દેખી કરી, કીધો રૂપ વિશિષ્ઠ. ૩
 લોચણ બાણે વીંધતી, આગલિ આવી તેહ;
 કંહે સાનંદે લીમને, મૃદુ લાખા સુસનેહ. ૪
 જીત કંકર્યે દરપ તુ; :સુણિ ઇણિ પર્વત વાસ;
 હિડંબ લાઈ માહારો, હિડંબા બંહિન હું તાસ. ૫
 તુજ ગંધ આવી તેહને, ક્ષુધિત આણિવા મુજ;
 મુકી થઈ રતાથિની, રૂપ નિહાલી તુજ. ૬
 મનમથ અર્ણવ ખૂડતી, કૃપા કરી મુજ તારિ;
 પાણિગ્રહાગ્રહથી પ્રભો, દયાવંત અવધારિ. ૭
 કરસું હું વનવાસ મેં, વસતાં તુમને નાહ;
 મહેપિકાર શકતે કરી, વરિ મુજ કરિ ઉછાહ. ૮

- લીમ તાસ ઇમ ભાસતાં, કહિ ઇસું મત બોલ;
રહતાં અમ્હ વનવાસમાં, ચુકતો નહી નિટોલ. ૯
- ઢાલ-સખીયો આબ્યોરે માસ આસાઢો કરીનીહોરા ચઢાઉ,
પાઢો ઘરિ આવી કરાવો લાઢોરે માં મિલીયા એ દેશી ૮.
- ઇમ બે જણ વાત કરતો, આબ્યો તિહાં હિડંબ તુરતો;
ભગિનીને પાણિ તાડતોરે, પલખાહી. ૧
- કોખ્યો લીમસેન તિવારે, કિંમરે અબલાને મારે;
સુજસુ' કરિ યુધ્ધ કરારે. ઇ. ૨
- એહવુ' સુણિ રાક્ષસ આયો, ઉપાડી તરૂવર ધાયો;
કોધાગણિ રિદ્ય ભરાયોરે. ઇ. ૩
- લીમ પિણિ મહા વૃક્ષ ઉપાડી, આબ્યો યુધ્ધ કરણ અનાડી;
કોધે નિજ બલ દેખાડીરે. ઇ. ૪
- બે જણ માંહોમાંહે મલીયા; પગચારે ગિરિવર ચલીયા;
ભૂંમી સાયરજલફલીયારે. ઇ. ૫
- ઇમ રાક્ષસસુ' રણ થાયે, કુંતીને હિડંબા સુણાયે;
તુજ અંગજ માત મરાયેરે. ઇ. ૬
- તે માટે એહ જગાઈ, મેહલો તેહનો જે સખાઈ;
લીમ ચેડી કહિવા આઈરે. ઇ. ૭
- જનરો લીમ યક્ષ પ્રહારે, દેખી ધર્મસુખગધારે;
દોડયો ભરકોધ તેવારે. ઇ. ૮
- લીમ સજ્જ થયો ભર કોપે, કરઝાલિ ગદા યમ ઓપે;
હુણીયો લીમે બલ લોપેરે. ઇ. ૯
- તસુ હુણ્યો હિડંબા દેખી, લીમ રૂપે મોહી વિશેષી;
અતિ ચર્ચા કરે અલેખીરે. ઇ. ૧૦

- વિષમો મારગ અન્યદીકે, દ્રોપદી ભૂલી વનકીકે;
મૂથબ્રષ્ટમૃગી જીમ બિહેરે. ઇ. ૧૧
- સિંહસૂકર વ્યાઘ્ર ભુજંગા, મોટા અજગર માતંગા;
પુહચે નહી સીલ સુરંગારે. ઇ. ૧૨
- ગિરિસર કાંતાર નિહાલે પાંડવ દ્રૌપદી નવિ લાલે;
જીમ મોહન વેલી જાલેરે. ઇ. ૧૩
- હલગીર થયા સહુ કેઈ, ભીમ વચનથી વન અવલોઈ;
આણી હિડંગા જોઈરે. ઇ. ૧૪
- લેઈ ખંધે દ્રૌપદી કુંતી, વંછિત અજ્ઞપાન દીયંતી;
પાથ સાથે ચાલે પ્રેમ ધરંતીરે. ઇ. ૧૫
- કુંતી ધર્મસુમન લાઈ, તે ભીમ લણી પરણાઈ;
નિશિચંદ્રપરે સોલાઈરે. ઇ. ૧૬
- તે રાગથી સૌધ બણાઈ, ભીમસુ' જોલે સુખદાઈ;
લોગવાંછિત તેહ સદાઈરે. ઇ. ૧૭
- શ્રમવજ્રંત રહે નચિંતા, આવ્યા ચક્રપુરે ચાલંતા;
દ્વિજવેશ લેઈ ગુણવંતારે. ઇ. ૧૮
- દેવશર્મા દ્વિજ આવાસે, રહ્યા ધર્મપુત્ર તિહાં વાસે;
હિડંગાને એમ લાસેરે. ઇ. ૧૯
- હુઃખ ખાર વરસ લગિ સહિસુ', અમે અહુનિશિ વન
માંહિ ભમસુ'; ૨૦
- જાવા હું નિજ ધરતું સુખસુરે, ઇ.
નિજ જેઠે અનુમતિ લાસી, સાસુને ગર્ભ પ્રકાસી;
અદૃશ્ય થઈ ગુણુ રાસીરે. ઇ. ૨૧
- એક દિન પાડોસણિ નારી, કરતી આક્રંદ અપારી;
વશ તાડે હાહા કારીરે. ઇ. ૨૨

- ભીમ તિણે દુખે દુખીયો થાઇ, દેવશર્મા પાસે આઇ;
 પુછે સ્ત્રીં. સોઝ એ બાઈરે. ઇ. ૨૩
- નિજ ભાલે કર કરસીને, ભાખે ઇણિપરિ નિસ સીને
 નિર્ભાગ્ય કહે મુખ દીનેરે. ઇ. ૨૪
- મહા ભાગ્ય મુણો મુજ વાણી, એ દેવ વિટ'બણુ આણી;
 તો પિણિ સાંભલિ મુજ વાણીરે. ઇ. ૨૫
- બક રાક્ષસ પહિલી હુ'તો, સિદ્ધ વિઘ્નહીપણું બલવ'તો;
 પુર ઉપરિ શિલા ધર'તોરે. ઇ. ૨૬
- ખીના નૃપ લોક તિવારે, પરમેષ્ઠી જન સંભારે;
 કાઉસગ પિણિ કેઇક ધારેરે. ઇ. ૨૭
- પુહુચે' નહી ધર્મ પ્રભાવે, રાક્ષસ નિજ કેપ સમાવે;
 નૃપને શાંત થઇ મુણાવેરે. ઇ. ૨૮
- નૃપ હું જન હુણિવા આયો, તુજ અન્યાયે રીસાયો;
 કલ આઠમી સાતમો ખંડ ગાયોરે. ઇ. ૨૯
- સર્વ ગાથા. ૨૯૯.

કુંહા.

- એક વચન કરિ માહરો, કિન (૨) માણસ એક;
 મુજને દોઈ મુખે રહો, રાજન મુણિ મુવિવેક. ૧
- રાજા એ અંગીકર્યો, શિલા હરી ગયો તેહ;
 ચીઠી આવે જેહુની, તે રાક્ષસને દેય. ૨
- 'આજ માહરા નામની, પત્રી આવી વીર;
 નૃપ નર આવ્યા તેડવા, મરિવા લય કિલગીર. ૩
- પૂરવે રાજા કેવલી, પૂછ્યો ક્ષયકીનાસ;
 પાંડવથી નાવ્યા અજ, આવ્યો માહરો નાસ. ૪

તાસ વચ્ચન એમ સાંભલી, ભીમ આતુરી તાસ;
 દેખી તિણિ દુઃખ પીડિયો, મનમે' રહ્યો વિભાસ. ૫
 ધિગ બલ મુજ શરીર ધિગ, ધિગ મુજ પૌરૂષ એહ;
 ધિગ ક્ષત્રી પર પ્રાણને, રાખી ન શકે જેહ. ૬
 રોગ શસ્ત્ર પાવક જલે, જંતુ મરે સ્વયમેવ;
 તેપર પ્રાણ શરીરથી, ઉગારે તત્ખેવ. ૭

અંતકરણ ઈમ ચીતવી, ભીમ મહા બલવંત;
 તું જા ધરિ રાક્ષસભણી, તૃપતો કરી અંત્યત. ૮

ઢાલ-એલ ગડીની ૧૯.

પ્રાદ્ધણ દેખી સાહસ તેહનોરે, ખુશી થઈ કહે વાચ;
 કરવાર ઉપગાર પર ભણીરે, યુગતો તુજને સાચ. પ્રા. ૧
 સરિખી સરિખી સહુને વેદનારે, ભક્ષણ કરવું તુજ;
 રાક્ષસ ૨ પાસે હું રહું જીવતોરે, ન્યાય કિસો એ
 મુજ. પ્રા. ૨

મંદિર આબ્યો ચાલી આપણેરે, પંડિત કહે ગુરૂ.તાસ;
 ગુરૂ પ્રાણે ૨ રાખે નિજ પ્રાણનેરે, એ સ્યો ન્યાય
 પ્રકાશ. પ્રા. ૩

એહવું ૨ કહેતાં ભીમ પ્રાદ્ધણ ભણીરે, પ્રાણે
 ચાખ્યો ગેહ;
 રાક્ષસ ૨ ને ધરિ પોતે ગયોરે, વીંટ્યો નૃપ
 પુરૂષેહ. પ્રા. ૪

રાક્ષસ ૨ અહુ પરિવારે આવીયોરે, દીઠા ભીમસેનને
 તામ;
 મહાકાય ૨ સૂતો મહાંશિલ ઉપરેરે, દેખી થયો
 ઉદ્ધાસ. પ્રા. ૫

- એ નર ર. આબ્યો. મુજ ભાગ્યે સહીરે, મોટી
કાયા. જસ;
આજને ર સહુ ભૂખ્યા તૃપતા હુસ્યેરે, મનમાં
રદ્યા વિભાસ. પ્રા. ૬
- એહવુ' કહી કરવત ભસ્યાભ, દશન પીસતોભેર;
રક્ષના ર મુખ લપકાવતોરે, નયણ ખીહાવે ઘોર. પ્રા. ૭
- દશન ર બેહનો ખીહામણોરે, હાથે કાતી જલિ;
અટટ ર હાસ કરતાં થકારે, રાક્ષસ આવ્યા ચાલિ. પ્રા. ૮
- તેતલે ર મુખથી દુરિપટી કરીરે, ઉઠ્યો ભીમ
તિવાર;
પર્વત ર જાણે શિલા થકીરે, ગ્રહી ગંદા હથીયાર. પ્રા. ૯
- માણસ ર અઠનપાતક હિવેરે, ઉ આબ્યો ઉદય
પલાસ;
સમરિ ર ઇષ્ટદેવ તાહરોરે, ભીમ કહે એમ તાસ. પ્રા. ૧૦
- એહવા ર વચન મુણી ધીરજ ધરીરે, રાતા નયણ
કરેય;
સનમુખ ર ધાયો કંડ. ઉપાડિનેરે, રાક્ષસ સગલા
લેય. પ્રા. ૧૧.
- રાક્ષસ ર ભીમ અભિધાતથીરે, કાંપો ધરા અપાર
સાયર ર નાંજલ: ઉછડ્યાંરે, ધડહડીયા ગિરિસાર. પ્રા. ૧૨
- તેહસુ'ર શુદ્ધ કરતાં થકારે, ભીમ ભુજલ પ્રચંડ;
હણીયો ર સીસ ગદા મુઠારે, કુટો ભ્રમ મૂતપિંડ. પ્રા. ૧૩
- પડિયો ર ભીમ ઘાતે કરીરે, તે રાક્ષસ મહાકાય;
ધરણી ર પડતાં ધડહડીરે, પાદપ. ભાગી જાય. પ્રા. ૧૪

કુસુમ ર વૃષ્ટિ આકાશથીરે, પડી ભીમને સીસ; ...
 જ્ય ર શબ્દ સુહામણ્યારે, દેવે કર્યા જગીસ. પ્રા. ૧૫
 સાંભલિ ર તે પુરનો ધણીરે, હરખ્યા લોકઅપાર;
 ભીમને ર મિલી વધાઇયોરે, જન જીવીત દાતાર. પ્રા. ૧૬
 જાણીને ર પાંડવ પૌરુષ થકીરે, જ્ઞાની વચન પ્રમાણ;
 તેહને ર પ્રગટ જાણી કરીરે, ભક્તિ કરે અપરિમાણ. પ્રા. ૧૭
 પ્રકૃષ્ટ ર અરિષ્ટ વિલયગયારે, ભક્તિ કરે બહુ ભાંતિ;
 દેવલ ર જન પુજા કરેરે, લોક ધરી બહુ ખાંતિ. પ્રા. ૧૮
 અરિથી ર ચકિત પાંડવ હિવેરે, તે નગરી નિશિ

છંડિ;

દ્વૈત વન ર જઈ છાના રહ્યારે, ઉટજ તિહાં મંડિકિણિ

મંડિ. પ્રા. ૧૯

રાક્ષસ ર નો વધ સાંભલીરે, તિહાં પાંડવને જાણ;
 અછતો ર હર્ષ જણાવીયોરે, દુર્યોધન સપરાણ. પ્રા. ૨૦
 વિદુર જાણી ધાર્તરાષ્ટ્રનોરે, તેહવો મનનો ભાવ;
 પ્રિયવદ ર સેવક ભોક્ત્યોરે, પાંડવને લહિ દાવ. પ્રા. ૨૧
 તે પિણિ દ્વૈત વને ગયોરે, પાંડુ સુતના નમિ પાય;
 વિદુર વચન સગલા કહ્યારે, હિતકારી સુખદાય. પ્રા. ૨૨
 સુમને ર જાણ્યા દ્વૈત વને રહ્યારે, ધૃતરાષ્ટ્રજ
 તિણિ મેલિ;

આવિસ્ત્રે ર કર્ણ લેઈ કરીરે, છેડે જો ઇણિ વેલિ. પ્રા. ૨૩
 એહવો ર સુણી કાંધે ભરીરે, યાજ્ઞસેની

કહે તામ;

અઘાપિ ર પાપી કરસ્થુરે, અમને એહ વિરામ. પ્રા. ૨૪

સભ્યોક્તિ રથી રાજ્ય ધન છાંડીયોરે, રાષ્ટ્ર સેના
 ધનમાલ; પ્રા. ૨૫
 અણસિ ર અપૂર્ણસ્થુ' તેહનોરે, ન ટલે વૈરી સાલ.
 ધિગ મુજ ર ને તુમને વચરિ, પાંચે પાંડવ યોધ;
 ધિગ ધિગ ર ક્ષાત્ર વીર્ય તુમ તણારે, વચરીસું
 નહી કોધ. પ્રા. ૨૬
 વીરપત્ની ર તે માતા જનમીયારે, સહુકાપર
 સિર તોજ;
 ધૃતરાષ્ટ્ર ર કીધી વિટ'બણારે, પાડી માહુરી લાજ. પ્રા. ૨૭
 તેહનો ર કીધો સહુ સહયોરે, ત્યક્ત રાજ્ય વનવાસ;
 અણ લગે ર વિરમે ન વૈરથીરે, ન કરે તેહનો
 નાસ. પ્રા. ૨૮
 એહવો કાંતા મુખથી મુણીરે, પાણે' ભૂયા ફાલ;
 ભીમસેન ર ઉઠયો વીરરસ પુરીયોરે, સિંહ જેમ
 તતકાલ. પ્રા. ૨૯
 ભીમસેન ર ગિરિવર સારિખોરે, કરતો ગાજ આવાજ;
 નવમી ર સાતમા ખંડનીરે, હાલ થઈ જસરાજ. પ્રા. ૩૦
 સર્વ ગાથા, ૩૩૭.

કુહા.

પાથ' મેહુ ભમ ગાજતો, ભરીયો કોધ અપાર;
 અરિ ગજે'દ્ર મૃગે'દ્ર સમ; કીધો ધનુ ટંકાર. ૧
 પ્રતિ બિંબા ફેરીપરે, લોચન અરૂણ કરેય;
 નકુલ અને સહદેવપિણિ, ઉઠયા અસિય ધુણેય. ૨

કોપ્યા દેખી એહવા, વયરીકેરા કાલ;.
 બલ બાણુ' રાજ કહે, ન કરો ક્રોધ કરાલ. ૩
 સુદ્ધ કરિવા ઉદય થયા, વિતથ વચન મુજ હોઈ;
 પડખેાં વાસર કેતલા, સમય આવિ જા' જોઈ, ૪
 જેષ્ટાજ્ઞાયે ઇમ સહુ, મૂલ પ્રકૃતિ થયા તામ;
 સલિલ અગનિ સંયોગજી, શીતલ થયા સમામ. ૫
 પ્રીયવદ્ધ સન્ માનીયો, વિદુર વચન સુપ્રમાણુ;
 કરી વિસજયો' તેહને, રાય યુધિષ્ઠર બાણુ. ૬
 ગંધમાદન પર્વત ગયા, તિહાં તે છાંડી દેશ;
 ઇંદ્રકીલ નામે ગિરી, આગલિ દીઠા એસ. ૭
 અણુન સમય નિહાલીને, યુધિષ્ઠિરાજા પામિ;
 વિદ્યા સાધન એકમન, પારથ ગયો તિણિ ઠામ. ૮
 ઢાલ-પંથી ચાલીજયો, વિત્રિ બીજે કામામલા ગિજયો,

પૂજી જીને માહરો કાગલ દેયો. એ દેશી. ૧૦

પત્રિત્ર થઈ જીનવર નમી, સાધેવા થઈ થિર ચિત્તહો;
 મણિયુડાદિખેચર થકી; વિદ્યા પૂવે' પ્રાપતહો. ૧
 મન રંગે વિદ્યા તિહાં સાધે, રૂડીપરિ મંત્ર આરાધે;
 અરણુન અરિ જીપણુ કાજી, આ. ૨
 નિશ્ચલ મેરૂતણી પરે, રૂઢ્યો નિજ સાસોસ્વાસહો;
 ધ્યાનાધિરૂઢ અરણુન થયો, પદ્માસન કરીઉલાસહો. મ. ૩
 ભૂત વેતાલ ભય શાકિની, સિંહુ વ્યાઘ્ર ગબઢિકે રૂદ્રહો;
 ચાલી ન શકે ધ્યાનથી, બીજા પણિ સુરવર કુદ્રહો. મ. ૪
 સમય પ્રસન્ન સહુ થયાં, વિદ્યા દેવીના નંદ હો;
 તૂફી વછ વર માંગિતુ', ઇત્ર વચન કહે આનંદ હો. મ. ૫

અર્જુન ઉઠી તેહને, ભકતે નમીયા તસુ પાય હો;
 અધિષ્ઠી પારથ દેહમે, અર્જુન પ્રભ જોહની કાય હો. મ. ૬
 સિદ્ધવિધ અર્જુન ખુસી, બધકા ગિરિમૂર્ધિ નિતાંમ હો;
 વ્યાધ સુકરને મારતાં, દીઠો આગલિ વનકામ હો. મ. ૭
 હિવે અર્જુન તેહને કહે, મત મત ઉંચે સ્વર એમ હો;
 ઈણિ તીરથ મુજ દેખતાં, મારસિતુ' સૂકર કેમ હો. મ. ૮
 તુજબલ શાતૃત્વ તાહરો, તાહરો કુલ અપ્રમાણ હો;
 વનચર અશરણુ આપડા, વિષુ ગુને હણે અયાણ હો. મ. ૯
 વ્યાધ સતજયો' ઇમ તિણે, કહે પંથી ફેકટ કેમ હો;
 કાંઈ નિષેધે અરણ્યમાં, સ્વેછાએ ફિરતાં એમ હો. મ. ૧૦
 ત્રાતા એહનો કુણુ અછે, રહેતા એણે વન કાખી હો;
 તું ક્ષત્રિ બલવંત છે, બે રાખિ સકે તો રાખિ હો. મ. ૧૧
 કે કંડ યમકંડ સારિણો, અર્જુન-લીધો નિજ હાથિ હો;
 કાધે કરિ ઉઘત થયો. વિઠવાલુખ્ધ કને સાથિ હો, મ. ૧૨
 લુખ્ધક અવસર પામિને, અર્જુનને હણીયા બાણ હો;
 પારથ ખડ્ગ લેઈ કરી, દોડયો હણિવા કરિ પ્રાણ હો. મ. ૧૩
 ખડ્ગ ટાલ્યો તિણિ પારથનો, મહાપ્રબલ પરાક્રમ બસ હો;
 અંગોઅંગે બે મિલ્યા, લીડે રૂંધાએ સાસ હો. મ. ૧૪
 બાલી અર્જુન તેહને ચરણે રણમાંહી કરાર હો;
 બ્યોમ લમાબ્યો બેરસુ', એતો પટીપરે તિણિવાર હો. મ. ૧૫
 કુસુમ વૃષ્ટિ થઈ તેતલે, કુંડલ આભરણ સોભંત હો;
 આગલિ કેઈ સુર નિરખીયો, ઈંદ્રસુત મનમે' હરખંત હો. મ. ૧૬
 એહ કિસુ' એમ ચિત્તમે', આશ્ચર્ય લહયો તિણિવાર હો;
 તૂઠો તુજને ઇમ કહે, ઘુ' કામિત માંગ વિચારિ હો. મ. ૧૭

અવસર માંગીસી તુજ કન્હે, અર્જુન ભાષે ઈમ તાસ હો;
 તું કુણુ છે કહિ કિહાં રહે, મુજ આગલિ તેહ પ્રકાસિ હો. મ. ૧૮
 રિષ્ઠ થયો એ શ્રુતિ સુણી, કહે પાર્થ પ્રથા સુણિ મુજ હો;
 રથનૂપુર પુરવર ભલો, વૈતાઢ્ય ભૂષણુ કહું તુજ હો. મ. ૧૯
 તિહાં વિદ્યાધરનો ધણી, ઇંદ્ર નામા મહિધવ જાણિ હો;
 દિક્ષિતિત્રાતે ઇંદ્રજીમ, સેવિત ચરણાંખુજ રાણુ હો. મ. ૨૦
 વિદ્યુન્માત્રી તેહનો, લઘુબ્રાત અપલ અપાર હો;
 નગર થકી નૃપ કાઢીયો. રક્ષ નગર ગયો તિણિવાર હો. મ. ૨૧
 રાક્ષસ તલ તાલાખ્ય જે, તેહને લેઈ નિજ સાથિ હો;
 પીડા કરે ઇંદ્ર દેશ ને મારે લૂંટેધન આથિ હો. મ. ૨૨
 તાસ ભયે ઇંદ્ર બીહતો, નાસી ગયો કિણિહી ઠામ હો;
 મારગ પિણિ જાણ્યો નહી, જાણ્યો પિણિનહી પુરગામ હો. મ. ૨૩
 નિમિત્તિયાના જ્ઞાનથી, તુજને જાણ્યો ઇંદ્રરાય હો;
 તુજ બોલાવણુ મુજ જાણી, મેલ્હો આયો તુજ પાય હો. મ. ૨૪
 બેસોઈણિ રથ ઉપરે, દ્યો કવચ મુગુટ ધનુ બાણુ હો;
 રાક્ષસને હણવા જાણી, ઉપગારી ચતુર સુજાણુ હો. ધ. ૨૫
 હિવે કિરીટી સાંભલી. સિર ટોપ કવચ ધનુધાર હો;
 રથ બેસી પહુતા તિહાં, રાક્ષસપત્તન તિણિવાર હો. મ. ૨૬
 કોલાહલ ધ્વની રક્ષપુરે, રથ શબ્દે થયો અપાર હો;
 હસમી સાતમા ખંડની, જીનહર્ષ ઢાલ સુવિચાર હો. મ. ૨૭
 સર્વ ગાથા ૩૭૨.

કુહા.

અરિ સુભટના કટકસું, અર્જુન માંડયો યુદ્ધ;
 કરી ઘોર રણ તે હણી, વૈતાઢ્યે ગયો યુદ્ધ. ૧

શકચરણ નમીયા મુદા, ઇન્દ હઠયો તિથિવાર;
 ઇંદ્ર સુતનુ જયવંત તું, દીયો અર્ધાસન સાર. ૨
 શકદેશે પય નમ્યા, લોકપાલ સહુ તાસ;
 નિજ અંગજની પરીદીયા દિવ્યાયુધ તિથિ ખાસ. ૩
 ચિત્રાંગદને પાર્યપિથિ, દીધ મુદાધનુ વેદ;
 મિત્ર ધર્મ મોટા તણે, દાનાદાન ફલ લેદ. ૪
 અંધુલકંઠી ઇંદ્રસું, ઇંદ્રાસા લેઈ તામ;
 જેસી વિમાને આવીયો, વ્યોમ માર્ગ નિજ ઠાગ. ૫
 નમીયો કુંતી જેષ્ટને, અનુજ બણી મિલીયાહ;
 દ્રગદાને કરિ દ્રૌપદી, પાર્યે ખુસી કીયાહ. ૬
 ચિત્રાંગદ વિદ્યાધરે, કહી પરાક્રમ પાર્ય;
 દીધી સીખ વિદ્યાધરે, પામ્યો સહુ પરમાર્થ. ૭
 ઇથિ અવસરે સહુ દેખતાં, ધરતાં મન આણુંદ;
 હેમપદ પડ્યો નભથકી, કૃષ્ણા ગ્રહ્યો અમંદ. ૮
 તાસસાસ સરીખો સતી, દેખી અંખુજ તામ;
 કરગ્રહી લીધી વાસના, કહે ભીમને આમ. ૯
 હાલ—કાયથકે સવારે જો હની; ૧૧.

પ્રીતમ પંકજ જોહવારે, મુજને આણિ આલ;
 કિણુહી સર સરિતા થકીરે, પૂરિઈઆ મોરા લાલ. ૧
 પ્રીતમ માહુસારે, પુરી મનોરથ જોહ;
 હવે ભીમ જોવા બણીરે, આલ્યો વિપિન મોજરી;
 શીઘ્રગતે સમરી કરીરે, હીયડે શ્રીનવકાર. પ્રી. ૨.
 વામ લોચન તેતલેરે, યુધિષ્ઠિરનો તલકાલ;
 હક્ષિણ નેત્ર કુંતી તણારે, જે-લે ચિંતા બલ. પ્રી. ૩.

અરિષ્ટ ઉપદ્રવ જાણીનેરે, બાધને કહે રાય;
 કરે પરાભવ ભીમનેરે, તેહવો કેઈ ન દેખાય. ગ્રી. ૪
 પિણિતુજ નેત્ર ઈમ સૂચવેરે. કાંઈ અમંગલ ભીમ;
 ઉઠા જઈએ તે જાણીરે, તે પૂઠે કહે ઈમ. ગ્રી. ૫
 તે સગલા સગલે ભમઈરે નિવિડ દ્રુમવન માંહિ;
 ભીમ કિંહાંઈ નવિમિલ્યોરે, ભમ નિર્ભાગ્ય ધનચાહિ. ગ્રી. ૬
 પડતા મૂર્ખા પામતારે, મોહતણે વસિતેહ;
 વચન હિડંબા સાંભયેરિ. સમરી ધરીય સનેહ. ગ્રી. ૭
 આંબા હિડંબા સમરતાંરે, ઉપાડી સહુ તેહ;
 ભીમ સમીપે મૂકીનેરે, તે ફિરિ ગઈ નિજ ગેહ. ગ્રી. ૮
 પદ્મ સરસ પાળે રહ્યો, રે દુર્ગ મારગ કહી ભીમ
 આણુંદનો દાયક થયોરે, સોદરને નિઃસીમ. ગ્રી. ૯
 સ્પૃહા પદ્મની પૂરિવારે, દૌપદ્મીની ભીમસેન;
 દેશગાહે તે જેતલેરે, અદૃશ્ય થયો તતખેણુ ગ્રી. ૧૦
 તસુ કેડે અરજુન ચલ્યોરે, થયો અદૃશ્ય પિણિ તેહ;
 એક લોચન નિદ્રા મિલ્યો, ખીલે પિણિ મીચેહ. ગ્રી. ૧૧
 રાય યુધિષ્ઠર પિણિ થયોરે, જે બાધિયું કેડિ;
 કામ કરી લ્યાઓ જઈરે; જે બાધને તેડિ. ગ્રી. ૧૨
 કુંતી પાંચાલી તદારે, વ્યાકુલ થઈ વનસંગ;
 નિજ અંગજ અણુ દેખતીરે, વિષ્ણુ થઈ મન ભંગ. ગ્રી. ૧૩
 અશ્વોભ્ય વીર ત્રિલોકમેરે, દેવ દાનવ રક્ષસેણુ;
 પાંચે પંચમુખ ભૂસ્થારે, કિહાં ગયા કર્મ વસેણુ. ગ્રી. ૧૪
 એહખાને પીણિ એહવીરે, ને આપદ ગતિ હોઈ;
 સ્થુકહીવું અવરાં તણો, રે આપદ ભરીયા જોઈ. ગ્રી. ૧૫

ઈલાદિક રોહન ક્રીયારે, સુ' થાયે ઈમ જાણિ;
 કાયોત્સર્ગ લેઈ કરેરે, પરમેષ્ઠીના આણ. પ્રી. ૧૬
 નિશ્ચલ રહી ઇણિપરે બિન્હેરે, સાલભ'અક અમ'તેહ;
 આઠ પૌહુર ઉઠી રહીરે, કષ્ટ ખમ્યો નિજ દેહ. પ્રી. ૧૬
 બીજે દિન રવિ ઉગીયોરે, પ્રગટ થયો પરભાત;
 પાંડુ પુત્ર આવી કરીરે, ચરણે લાગ્યો માત. પ્રી. ૧૮
 કાયોત્સર્ગ પારી કરેરે, નમતાં સુતને તામ;
 ઉજ્જ્વલ નયન જલ સીંચીયારે, કુંતી હરિબી જામ. પ્રી. ૧૬
 સ્વર્ણ.વેત્ર ધર કેઈ નમીરે, કુંતીને કહે આમ;
 વિસ્મય ઉપજાવે ઘણુંરે, વચન મિષ્ટ અભિરામ. પ્રી. ૨૦
 સુણિ માતા હરિ જીવતારે, કેવલોછવ કરી વાહ;
 તુમ ઉપરીઘડિં આવતારે, ત્યારે યાન ખડ્યાહ. પ્રી. ૨૧
 કારણ તે જાણણુ ભણીરે, શક મુક્યો મુજ અત્ર;
 તુજને 'મે' દીઠી ઘડિંરે, હું થયો આજ પવિત્ર. પ્રી. ૨૨
 જોસતી ધ્યાન પરાયણારે, પરમેષ્ઠી નમસ્કાર;
 શત્રુ વિમાન ખડ્યા તણોરે, જાણ્યો જ્ઞાન વિચાર. પ્રી. ૨૩
 મુજ નઈ કહો કૃપ્તા તણોરે, વચને પાંડવ જાઈ;
 પેઠા પદ્મ લેવા ભણીરે, ઉરગ સરોવર માંહિ. પ્રી. ૨૪
 શંખશૂઝ અહિ શરધણીરે, નાગ પાસે દહ તેહ;
 બાંધી સ્વશ્રમમાંહિ ધયરિ, નહી કોવારૈઈ જેહ. પ્રી. ૨૫
 તિણિ નિમિત્તે એ સતીરે, ધંયો પરમેષ્ઠી ધ્યાન;
 સાતમે ખડેઈજ્યારમીરે, હાલ જનહર્ષ પ્રધાન. પ્રી. ૨૬

દુહા.

તિહાં જઈ શંખચૂડથી. મુજ આજ્ઞા મુંકાઈ;
 આપિસ તીને આણિને મેલે ધ્યાન સમાહિ. ૧
 જઈ તિહાં પાતાલ હું, કિમ એ વિણિ અપરાધ;
 શસ્ત્ર રહિત બાંધી ધર્યાં, કારાગારાબાધ. ૨
 મુજસર અજજરુપૃહાલયા, તિણિમે બાંધ્યાએહ;
 શક આજ્ઞાથી મેં કહ્યો; મુંકિર ગુણ ગેહ. ૩
 ઈંદ્ર વચનથી મેલીયા, બેસાર્યા નિજરાજ;
 આજ્ઞા માંને શકની, સુરનર અસુર સમાજ. ૪
 રાજ કાજ એહિને નહી, પટ પદપદકજ તુજ;
 પાર્થ કહે અહિપતિ હુને, સાનિધિકારી મુજ. ૫
 અહિપતિ વચન પ્રમાણ કરિ, દીધ પાર્થને હાર;
 અંગદ રત્ન શેખર દીયાં રાજને તિણ વાર. ૬
 વિદ્યા દીધી અપરને, મુંકયો ઈહાં મુજ સાથિ;
 અજ્ઞા દો માતા મુને, લેટું જઈ સુરનાથ. ૭
 કુંતી સુત આવ્યા નિરખી, થઈ ઉદ્ભવસિત કાય;
 દેવ વિસજ્યા વિનયસું, સુત લાગા માય પાય. ૮
 હાલ-બલિહારી યાદવા એહની. દેશી. ૧૨.

હિવે તે પાંડવ અતિ ક્રમી, ફિરી આવ્યા અદ્વૈત
 વનમાંહિકિં;

માય પ્રિયા સાતે જણા, રહે સુખસુ સત્વ શીલ

સહાયકિં. હિ. ૧

દુર્યોધન ઈણિ અવસરે પાંડવને આવ્યા તિહાં બાણિકિં;

દ્વૈતશરતારે થાપીયો, વેગે કટક સુલહ તિહાં આંણિકિં. હિ. ૨

- ત્રિત્રાંગલ જેચરભણી, અનુચર આવી કહો.
- સ્વરૂપકિ;
- આવી નિષેધ્યો તેહને, અવગાહો તોહી પિણિ ભૂપકિ. હિ. ૩
- ત્યારે જેચર કોપીયો, દુર્યોધનસાનુજ અપહારકિ;
સહુ પરિવાર જોતાં થકાં, વિદ્યાબલ મોટો સંસારકિ. હિ. ૪
- હિવે અંતેહર તેહનો, કરે આક્રંદ વિલાપ અપારકિ;
વિનય કરી ધર્મ સુતતણો, ભર્તૃ ભિક્ષા માગે તે નારિકિ. હિ. ૫
- ધૃતરાષ્ટ્રજ કૃત જોહણ, તુમસુ'વૈર વિરોધ અન્યાયકિ;
તોપિણિ તુમે ' છો ધર્મસુ, કરો કૃપા
નિજ અનુજસુ' રાયકિ. હિ. ૬
- તાસ વચન જોહવાં સુણી, રાય યુધિષ્ઠિર મૂકી કોપકિ;
હીયો આદેશ અર્જુનભણી, સમરથ રણુ કરિવા
અરિલોપકિ. હિ. ૭
- પાર્થ જઈ જેચર પ્રતિ, પ્રાર્થિતરણુ લોચન કરિ લાલકિ;
તે પિણિ કોપાકુલ થઈ, સન્મુખ આબ્યો તત્કાલકિ. હિ. ૮
- લોહનારાયે વરસતા, ગાજંતા ગુણુ નિસ્વન સારકિ;
અર્જુનના અંબુદપરે, વૈરિજવાસકશોષણુહારકિ. હિ. ૯
- વિહસ્ત અસ્તબલ શત્રુનો, મિત્ર થયો વિદ્યાધર જામકિ;
નમ્યો સૈન્યસુ' પાર્થને; મૂક્યો ધૃતરાષ્ટ્રજને તામકિ. હિ. ૧૦
- ખગને સુદ ઉપજાઇવા, નય વાણી અર્જુન કહે તત્રકિ;
હું અર્જુન શુરની ગિરા, તુજસુ'રણુ કીધો સુણુ મિત્રકિ. હિ. ૧૧
- તું દુર્યોધન આવિને, નમિ નિજ શુરને વિનયસહિતકિ;
અમસુ' સત્ય સંધા કરી, જાઓ થઈને વૈર રહિતકિ. હિ. ૧૨

રિષ્ઠ થયો એહવું સુણી, યેસિ વિમાન મહારિદ્ધિવંતકિ;
અર્જુન અગ્રેસર કરી, ધર્મપુત્ર સન્નિધિ આવંતકિ. હિ. ૧૩
તિહાં યુધિષ્ઠિર દેખીને, શિરપીડા શત્યની પરિ
બાણિકિ;

દુર્યોધન કીલિતપરે, નમે નહી અતિકોપ પ્રમાણકિ. હિ. ૧૪
ચંદ્રભુવા વિદ્યાધરે, પ્રણત અંધિ યુધિષ્ઠિરરાયકિ;
સુયોધનને મુહુર્મુહુ, સ્નેહદશા જોવે હિતદાયકિ. હિ. ૧૫
તુજઅન્યાય ગુરૂતાહરે, સદ્દો સહે નહી બીજે કોષકિ;
મૂઢ નમે નહી તેહને, પ્રાણે નામ્યો ખેચર સોષકિ. હિ. ૧૬
નમતાં ભીડયો રિદ્ધ્યસુ, ધર્માંગજ હિત વચ્છલ તેમકિ;
કુશલતા સહિત પૂછીયો, તિણે કહ્યો આપણ
ચિત જેમકિ. હિ. ૧૭

રાજ્યબ્રંશ અરિવેદના, પીડા ત્રીડા મુજ નહી તેહકિ;
જિમ પ્રણામ તુજને કર્યો, સાલે સાલતણી પરિ
દેહકિ. હિ. ૧૮

કોપ રહિત નૃપ ઇમ સુણી, આશાસન દેઈને
તાસકિ;
સુકયો નૃપ નિજ પુર બણી, પ્રાણીને જિમ કર્મ
નિવાસકિ. હિ. ૧૯

ગાંગેય વિદુર આદિક સહુ, ભાષે તેહને વચન
વિલાસકિ;
અર્જુન બલ તે નિરખીયો, તેહસુ કર હિવેં મેલ
પ્રકાશકિ. હિ. ૨૦

હિત વચન તેહને કહ્યા, પિણુ કડુઆ કાને ન
 સુહાધકિ;
 વ્યાધિ ત્રિદોષજની પરે, વિવિધ ઔષધથી શાંતિ
 ન થાધકિ; હિ. ૨૧
 હિવે જયદ્રથ રાજા તિહાં, દુઃશિલ્યા પતિ જાતો
 દેખીધકિ;
 કુતી જમાઈ ન હુંતસ્યો, મારગ જાતો રહ્યો
 વિશેષકિ. હિ. ૨૨
 દિવ્ય શકતો અર્જુન તદ્વા, ભોજન આણિને તત્કાલકિ;
 ભોજન તાસ કરાવીયો, પહિલી ભોજન ફલસુવિલાસકિ. હિ. ૨૩
 દીડી દ્રૌપદીને તિણે, મૃગનયણી શસિવયણી
 તામકિ;
 રૂપલાવણ્ય ગુણુ દેખીને, રમેવા ઉત્સુક થયો
 સકામકિ. હિ. ૨૪
 મોદ્યો કૃષ્ણા રૂપસુ, સનમુખ નિરખી રહ્યો ભૂપાલકિ;
 સાતમા ખંડની ખારમી, કહે જિનહર્ષ થઈ એ
 ઠાલકિ; હિ. ૨૫

સર્વગાથા, ૪૩૮.

દૂહા.

હિવે કોઈકે છલ દેખિને, વચી પાંડવ પંચ;
 રથ આરોપી દ્રૌપદી, કીધો કૂડ પ્રપંચ. ૧
 ભીમાર્જુન કેડે થયા, કુતી ભાષે ગુણ;
 અપરાધી મત મારજ્યો, એ જામાતા મુજ. ૨

બાણપ્રહારે ઇંદ્રસૂ, સેના રાયની સાર;
 કીધી ઉન્માર્ગ ગામિની, સાંભલિ ધનુષ ટંકાર. ૩
 હણી તદા ગદાઘાતસુ', જિમ મૂડો મૂસલઘાવ;
 ભીમ તિણીપરિ ગજ ઘટા, સોણિત ભર્યા તલાવ. ૪
 અર્દ્ધ ચંદ્ર બાણો કરી, કેતુ કૂચ કચ તાસ;
 છેદ્યા જનની વચનથી, ન કર્યો જીવિતનાસ. ૫
 પાછી આણી ચાણ, રથ બેસાણી તાસ;
 માતાને પાયે નમ્યા, હીયડે ધરી ઉલ્લાસ. ૬
 કરે તોષયુત તેહને, નારદરિષિ મહારાય;
 ઉતરીને આકાશથી, બેઠો પૂજિત પાય. ૭
 નિર્મલ ચિત્તે મુનિ કહે, સીખ ભલી હિતકાર,
 દુર્યોધનની વારતા, સંભલાવે મુવિચાર. ૮
 પુરી મુકી ચાલ્યા તુમે, તે દિનથી પાપિષ્ઠ;
 તુમને હણિવા કારણે, કીયા ઉપાય અનિષ્ઠ. ૯

ઢાલ-સીયાલો હે ભલે આવીયો એ દેશી; ૧૩.

આપ અશક્ત થયો યદા, કપટે તિણિહો તુમને
 મહારાય;
 કહે ઇમહો નારદ મુની, તુજને કહુંહો સાંભલ
 ચિત્ત લાય; ક.

પુરમાંહે ઉદ્ધોષણા, દિવરાવીહો ઇણિ પરિ ઇહાં

આઈ. ક. ૧

જે કોઈ કપટે કરી, નિજ જુજ બલહો અથવા

નર કોઈ; ક.

- રાજ્ય અરધ છું તેહને, પાંડવનેહો હણે વદલજ
સોઇ. ક. ૨
- પ્રોહિત પુરોચનસુત સદા, સાંભલિનેહો પ્રતિ
વૈરી તામ; ક.
- ભૂપ લાણી ઇમ વીનવે, એ કરચુહો નિશ્ચય હું.
કામ. ક. ૩
- વરદા સુજ વિદ્યા અછે, કૃત્યાહો સહુ કર્તા
કામ; ક.
- તાસ પ્રભાવ ત્રૈલોકને, ઉપજાવુહો શોભ હું
કામકામ. ક. ૪
- ત્યારે તેહ ખુશી થયો, બહુ આપીહો તેહને
સનમાન; ક.
- વચ્ચાલંકાર માલા કરી, આનચોહો ઇણિ પરિ
રાજાન. ક. ૫
- તે વિદ્યા સાધે અછે, તે કરચોહો તુમને ઉપધાત; ક.
અમોઘ વિશ્વ નસાઇવા, એ સાચીહો જાણુજ્યો
વાત. ક. ૬
- સાહમીને સ્નેહિ કરી, તુમને કહોહો મેં એ નિરધાર; ક.
પાંડવ રિદય વિમાસીને, તુમે કરજોહો એહનો
પ્રતીકાર. ક. ૭-
- જહું કહું નારદ તુમે, પ્રભવે નહીહો જાણ્યો કોઈ
દોસ; ક.
- એહવું કહી વિસર્જ્યો, ધર્મપુત્રેહો નારદ ગુણકોસ. ક. ૮

કુંતી કલત્રસુ પાંડવે, તપ માંડયોહો આપદ
 ક્ષયકાળિ;
 કાંચોત્સર્ગ લેઈ રહ્યા, જાયે ઉપસર્ગહો જેહથી સહુ
 ભાળિ. ક. ૯

એકપાદાગ્રા ઉભા રહ્યા, રવિસન્મુખહો લોચન દેઈ દોઈ; ક.
 ધ્યાન કરે નવકારનો, આદરસુહો નિશ્ચલ મન હોઈ. ક. ૧૦
 સાત દિવસ ઊભા રહ્યા, શીતાતપહો સહુતા બહુ કલેશ;
 સમાધાન મનમાં ધરે, નવિ ચિંતેહો ચિંતા
 લવલેશ. ક. ૧૧

આઠમે દિવસે ચિહું દિશે, વાયુ છૂટેહો અતિ
 ચંડ પ્રચંડ; ક.
 નાખે તરૂ ઉપાડિને, પર્વત શ્રંગે હો કરે ખડાખંડ ક. ૧૨
 જિમ રવાજે વાયરો, ધ્યાનદીપકહો નિશ્ચલ
 તિમ તેમ; ક.

તેતલે હયવરહીંસીયા, રથ ગયવરહો ગાજે ધન જેમ. ક. ૧૩
 ફાટે પૃથ્વી ગિરિ પડે, બહુ વાજેહો વાણંત
 નિસાણુ; ક.

ચિહું દિશે જિમ વર્ષા મિલે, સૈન્ય આયોહો છાયે
 રિજ ભાણુ. ક. ૧૪

કુંતી કૃષ્ણા ધ્યાનમે, કોઈકે તિહાં હો આવી તિણુવાર; ક.
 હુય ઉપરિ આરોપીને, લેઈ આન્યોહો નિજ કટકમઝાર. ક. ૧૫
 હાવછ ભીમાર્જુન સુણો, રણસૂરાહો પૂરા બલવંત; ક.
 અમને એ પાપી હુણે, માતવછલહો રાખો મતિમંત. ક. ૧૬
 તે દ્રૌપદી કુંતી ભણી, રીસે કરીહોંઘે કશા પ્રહાર; ક.

- કરે વિલાપઅતિ આકરા, નિજ અંગજહો સંભારિ
સંભારિ. ક. ૧૭
- સાંભલિ ધ્યાનથકી ચલ્યા, શસ્ત્ર લેઈહો ધરિ
ક્રોધ અપાર; ક.
- દ્રોહ્યા સિંહુનિમ ગાજતા, પ્રલયોદધિહો જાણે જલધાર. ક. ૧૮
- શર અપાર અર્જુનતણા, ઓમગામીહો વૈરીના કાલ;
શત્રુસૈન્ય સહુ તડકડે, નિમ પખીહો માંહિ
પડીયા જલ. ક. ૧૯
- ખડ્ગપાણિ મુત ધર્મનો, રણ કરિવાહો ધાયો
તિણવાર; ક.
- કાલસર્પ કણધરપરે, ક્રોધ ભરીયોહો કરતો મારમાર. ક. ૨૦
- ભીમ ગદા ફેરી કરી, કણની પરિહો વયરી
પરચંડ; ક.
- ખાંડે રણ ભુઈ જિખલે, વારણ નિમહો કાક-
રના ખંડ. ક. ૨૧
- ખલે નહી તે જે જણા, વરસંતાહો જલધર
નિમ તીર; ક.
- અરિસેના અવગાહતા, જે ભાઈહો જાણે ખાવન
વીર. ક. ૨૨
- સૈન્ય દૈન્ય સરિખો થયો, અર્જુનનેહો પાણે
તડકાલ; ક.
- તુરત અદક્ષ થયા સહુ, ઇંદ્રજલીહો કૃત નિમ
ઇંદ્રજલ. ક. ૨૩
- ક્ષણ દ્રષ્ટ અર્થપરે ગયો, સૈન્ય તાણહો હોઠ
સૂકે તામ; ક.

લાગી તૃષા ધર્મપુત્રને, કાલીની હો પરિ પીડે

ભામ. ક. ૨૪

સહુ તૃષ્ણાતુર જલભણી, ફિરિ ભેવેહો વનખંડ

મળર; ક.

એક સર આગલિ નિરખીયો, કમલે કરી હો સોલિત

નહી પાર. ક. ૨૫

શીતલ જલ સરવર ભર્યો, જલક્રીડાહો કરે

હંસ અપાર; ક.

તિણિ સર જઈ પાણી પીયો, આતુર થઈહો

આકંઠ વિચાર. ક. ૨૬

તિણિ પાણીથી તે સહુ, મૂર્છિત થઈહો પડીયા ભૂ-

પીઠ; ક.

હાલ તેરમી એ થઈ, ખંડ સાતમેહો જિનહર્ષ

સુમીઠ. ક. ૨૭

સર્વ ગાથા, ૪૭૪.

દૂહા.

ભમતી આવી દ્રૌપદી, નિજ પતિ હુઠતા દેખિ;

હુએ થઈ તે આકુલી, વિલવે ઘણું વિશેષિ. ૧

કુંતલસન્ધ્ય ધાંધીયો, લતાબલ સંઘાત;

પ્રગટ પુરંધ્રી થઈ તિસે, વલકલ વસન વિભાતિ. ૨

બોલે કૃષ્ણા જેતલે, કાંઈક આગલિ તાસ;

મહિષ કૃષ્ણાંગી તેતલે, લાંબી લગી આકાશ. ૩

દાવાનલ કપિ કેસ સમ, વીખરીયા સિરિ કેસ;

લોચન બસ ખીહામણા, નાખે ભાષર ખેસ. ૪

હાથિ કપાલી કર્ત્તિકા, ભીષણ સાટ્ટૃહાસ; ૫
 પ્રગટી કૃત્યા રાક્ષસી, આવી પડીયા પાસ.
 દેખી તેહાને દોટતા નિજ કૃત્ય કરણ તિવાર; ૬
 પાખલિ ભમે ગદાવતી, રસના વક મળર.
 દેખી હરિસણ બીહતી, કહે ભીલ્લીને એમ; ૭
 દેવી સાંભલ વીનતી, તુજ તૂઠાં હુવે એમ.
 ત્વદાગમન વાતે કરી, ચર્મશરીરી એહ; ૮
 ભયે' કરી મૂંછિત થયા, તજસ્યે પિણિ હિવે દેહ.

ઢાલ—સાધૂ ગુણગરૂઆરે એ દેશી. ૧૪

તીન લોકમે' કેા નહી, સુણ દેવીરે, સુર નર દેત્ય
 મળર;

સુરે તું સેવીરે, ક્રોધ તાહરે જે સહે, વજ્ર જેમ

વજ્ર ધાર. સુ. ૧

પોતાને મેલે મૂઝા, સુ. વલી સ્યુ' મારિસ દેવી; સુ.

ઇહાં તાહરે પૌરુષપણે, સુ. ફારવિવો નહી હેવિ. સુ. ૨

ઈમ પ્રતિબોધી તેહને, સુ. ભક્તિ ચુકિત બહુ માન; સુ.

કૃતકૃત્ય નિજમન માનતી, સુ. હસી ગઈકિણિ થાન. સુ. ૩

હિવે પ'ચાલી દુખભરી, સુ. તેહને મૂઝા વિચારિ; સુ.

મૂર્છાંતે ઉંચે સ્વરે સુ. કરે વિદ્યાપ અપાર. સુ. ૪

ત્યારે ભિલ્લ નિત'ગિની, સુ. આંસૂ લૂહી તાસ; સુ.

કાં રાવે બાલે વૃથા સુ. શીલવતી વનવાસ. સુ. ૫

માયામૂંછિત એ ભણી, સુ. મણિકાલા નહિનીર; સુ.

સુધા પરે નિજ પતિ ભણિ, સુ. સીંચ જીવિસે ધીર. સુ. ૬

સૂતાની પરે ઉઠીયા, સુ. પાંચે પાંડવ તામ; સુ.
 કૃષ્ણા વચને ચિત્તમે, સુ. ચિતે ઈમ જલધામ. સુ. ૭
 ઇહાં આણી કિણે દ્રૌપદી, સુ. કુણુ નૃપ સૈન્ય સંભાર; સુ.
 કોણુ નદી કારણુ કિસો, સુ. ઇણુપરિ કરે વિચાર. સુ. ૮
 પોતે ઇહાં આવી પ્રિયા, સુ. ભિલ્લી વચન પ્રમાણુ; સુ.
 મણિકાલા જલ જીવતા, સુ. રહીયા જીવન પ્રાણુ. સુ. ૯
 વિભ્રમ એસુ' ચિત્તમે, સુ. કહે દૈવત ગતિ કાઈ; સુ.
 કઈ હું સ્વપ્ન દેખું દિવા, સુ. અચરિજ મુજ મન થાઈ. સુ.
 ચિતાં કરતાં ઇણુપરે, સુ. તેજે જકજમાલ; સુ.
 કોઈક સુર આગલિ રહી, સુ. ભાષે વચન રસાલ. સુ. ૧૧
 ધર્મપુત્ર કિમ ચિત્તમે, સુ. ચિતે અચરજ વાત; સુ.
 મેં કીધી માયા સહુ, સુ. કૃત્યા કર્તવ્ય ઘાત. સુ. ૧૨
 અરિહંત ધ્યાનથી તુમ ભણી, સુ. હરિણામર થયો તુષ્ટ; સુ.
 વંચી વિદ્યા સુરી પ્રતે, સુ. માયાકારી દુષ્ટ. સુ. ૧૩
 સમરે મુજને અવસરે, સુ. દિવ્યાભરણુ સમાપિ; સુ.
 સીખ દીધી તે દેવને, સુ. નિજ સુર જીવને પ્રાપ. સુ. ૧૪
 ગતાંતરાય પ્રાક્ પુણ્યથી, સુ. પાંચે પાંડવ તેહ; સુ.
 શ્રીજિનધ્યાનવિષે થયાં, સુ. સાવધાન સુસનેહ; સુ. ૧૫
 મધ્યાન્હે ભોજન સમે, સુ. પુણ્યદેહ ગુણુગેહ; સુ.
 માસ તપા કોઈ તિહાં, આહાર કાજ આવેહ. સુ. ૧૬
 જૈન યતી સમરસ ભર્યો, સુ. દેખી પાંડવ તાસ; સુ.
 હરખભરે ચરણે નમ્યા, સુ. પામ્યો પરમ ઉદ્ધાસ. સુ. ૧૭
 રોમ ર તનુ ઉદ્ધસ્યા, સુ. ભેદેવા પાપારિ; સુ.
 ભક્તે તિણિ મુનિવર ભણી, દીધો શુદ્ધ આહાર. સુ. ૧૮

વાગી તિહાં સુરકુંડલી, સુ. થઈ સોનાની વૃષ્ટિ; સુ.
 ચેલોછાય થયો વલી, સુ. વાણી જ્ય જ્ય મિષ્ટ. સુ. ૧૯
 તૂટી દાન પ્રભાવથી, સુ. હું છું શાસન દેવિ; સુ.
 ખાર વરસ પુરાં થયાં, સુ. વનમેં કુઃખ સહેવિ. સુ. ૨૦
 વરસ ત્રયોદશમે હિવે, સુ. મછય દેશ રહો જાઈ; સુ.
 વેષ પરાવર્ત અતિક્રમે, સુ. હિવે તૂટો અંતરાય. સુ. ૨૧
 એહવું કહી અદસ્ય થઈ, સુ. તાસ વચન સુણી
 તેહ; સુ.

કરે વિચાર થઈ એકઠા, સુ. સાતે જણ સુસનેહ. સુ. ૨૨
 કંઠ નામ દ્વિજ વેષ હું, સુ. રહિસું ગૃહ વૈરાટ; સુ.
 ધર્મતનય એહવું કહે, સુ. કાઢીશ મનના કાટ. સુ. ૨૩
 ભીમ કહે સૂઆર હું, સુ. રહિસું વલ્લવ નામ; સુ.
 વૃહજડાખ્ય તદ્ગૃહ હુંસું, અર્જુન ભાષે આમ. સુ. ૨૪
 ગંધિક હું અશ્વાધિભૂ, રહિસું નકુલ વચન; સુ.
 તંત્રપાલ ગોવિંદ હું, રહિસું લઘુ કહે મન. સુ. ૨૫
 કૃષ્ણા કહે નૃપનારીની, સુ. સૈરંધ્રી ગૃહવાસ; સુ.
 પુણ્ય કાર્ય તેહનાં કરું, સુ. કુંતી કહે ઈમ ભાસ. સુ. ૨૬
 નીચ કામ પશ્ચિ આદર્યાં, સુ. વચને પિણિ ભૂપાલ; સુ.
 સાતમા ખંડની ચૌદમી, સુ. થઈ જિનહર્ષ એ ઢાલ. સુ. ૨૭
 સર્વગાથા. ૫૦૮.

દુહા.

એહવું આલોચી સહુ, કીધી નિજ રવેષ;
 દેશ વિરાટમાં આવીયા, કેઈ ન એલખે દેખિ. ૧
 પુરિ પરિસરે પિતૃવન, શમીવૃક્ષનો સ્કંધ,
 શસ્ત્ર સહુ તિહાં થાપીયા, પાંડુપુત્ર કરિ બંધ. ૨

- પ્રણમ્યા રાય વિરાટને, થાખ્યા નિજ ર કામ;
 સનમાન્યા સુખસુ' રહે, શુભવૃત્તિ તિણુ'કામ. ૩
- સહુ નિરંતર ઉઠિને, જનની નમે પ્રભાત;
 શુભ વેશ્મ જાણે ન કેા, માને શિક્ષા માત. ૪
- ભીમ સૂદવેસે રહે, અન્ય દિવસ રણમાંહિ;
 મદલ સુલટ હણીયા નૃપતિ, માન દીયા બહુ તાહિ. ૫
- પડુત્તર શત સહોદરા, સુદેષ્ણાકેરા જાણુ;
 શાલા સહુ રાજાતણા, કીચક મુખ્ય વખાણુ. ૬
- કદાચિત સુદેષ્ણાતણે, કૃષ્ણા આવી ગેહ;
 રૂપ લાવણ્ય દેખી કરી, લાગ્યો કીચક સ્નેહ. ૭

ઠાલ—ધણુરા ઠાલા એ દેશી, ૧૫.

એક દિવસ કૃષ્ણા લણીરે, કામ વચન કહે તેહ;
 માલણિ મોહો, સ્મરણાણે તનુ વીંધીયોરે નિશ્ચેતન
 થયો દેહ. ૧

મોહોરે સુનારિમન મોહો, રૂપ સુરંગોરે સુનારી તાહરો;
 સોહો એમ કીચક કહે ધરી નેહ. મા. ૨

કીધી બહુ પરે પ્રાર્થનારે, માન સુરંગી નાર. મા.
 તુ' માંગિસ તે આપસુ'રે, કરિસુ' નહી નાકાર. મા. ૩

ધનસુ' કારજ કેા નહીરે, તુજસુ' પિણિ નહી કામ; મા.
 મુજ પતિસુ' અવિચલ હુજયોરે, પ્રીતિ સદા અભિરામ. મા. ૪

હું માલણિ તુ' રાજવીરે, તુજ મુજ કેહો સંગ; મા.
 બિહું મન મિલિયાં પ્રીતકીરે, ન હુવે પ્રીતિ એકંગ. મા. ૫

કામાતુર કીચક થયોરે, તેવિણિ રહ્યો ન જાઈ મા.
 અભિપ્રાય નિજમનતણોરે, બહિન લણી કહ્યો આઈ. મા. ૬

કામાગનિ પીડા લાણીરે, સુદેષ્ટા કહે તાસ; મા.
કરે પ્રાર્થના એહનેરે, મેદિહસ તુજ આવાસ. મા. ૭
તિથિ દીધી આશાસનારે, પીડયો મનમથ તાપ; મા.
શય્યા સુતો જાઈનેરે, જપતો માલણિ જાપ. મા. ૮
મૂંઝી કૃષ્ણાને તકારે, પ્રાણે કીચક ધામ; મા.
તેહસુ સંગ કરાઈવારે, નિજ બાંધવને તામ. મા. ૯
પોતાને ધરિ આવતીરે; નીચી જોવે છાંહ; મા.
દેખી સુતો ઉઠીયોરે, કહે પસારી બાંહ. મા. ૧૦
આવી મૃગાક્ષી સુજલાણીરે, સંગમ દે નિજ કાય; મા.
મનમથતાપ નિવારીનેરે, પ્રેમ અમીરસ પાય. મા. ૧૧
કટુક વચન એહવાં સુણીરે, કહે દ્રૌપદી એમ; .
માલણિ લાખે. એહવું મૂઠ મ બોલ તુરે, લાજ
ગમે છે કેમ. મા. ૧૨
શુભ પંચપતિ માહુરારે, તુજ કર્તા અન્યાય; મા.
પંચત્વપણું પમાડસ્યેરે, દુર્ગતિતણો ઉપાય. મા. ૧૩
એહવું કૃષ્ણા બોલતાંરે, કૃષ્ણચરિત્ર તિથિવાર; મા.
કેસ ગ્રહી ચરણે કરીરે, મારી કરે પુકાર. મા. ૧૪
કિમ કરિ છુટી તેહથીરે; સૈનિકથી જિમ છાગ; મા.
ગંધ મહ્યપ્રભુની સભારે, ધૂલિલિપ્ત તનુરાગ. મા. ૧૫
દેખી ધર્મસુત તેહનેરે, કુશોદરી સુકતકેશ; મા.
શુભ નામ પતિનો ગ્રહીરે, કરે વિલાપ વિશેષ. મા. ૧૬
કરે વીનતી આગલેરે, હું અબલા મહારાજ; મા.
સુજ કદર્થા કીચકેરે, કીધો એહ અકાજ. મા. ૧૭
ઈમ પુકાર કરતી થકીરે, કૂડ રોષ કરી કંક; મા.
શુભ હુસ્યે પતિ તાહુરારે, કિણ ઇકે કામ નિસંક. મા. ૧૮

હાં કિણુ તો કોઈ નથીરે; તુજ બ્રાતા પતિ તુજ; મા.
જા નિજ ઘરિ ઉભી કિસુરે, મૂરખ નારિ અખૂજ. મા. ૧૬
સાંભલિ ગઈ ઈમ નિશિ સમેરે, ભીમ ભણી કહી

વાત; મા.

મધુર વચન ઠારી કરીરે, ઉપજાવી બહુ સાત. મા. ૨૦
દુર્યોધનનો અગ સહ્યોરે, ભાઈ વૃદ્ધ વચન; મા.

પિણિ કીચકનો અગ હિવેરે, સહ્યો ન જાયે મન. મા. ૨૧

કૂડ સંગમ વચને કહીરે, તેડે દેવલમાંહિ; મા.

અર્ધ નિશાયે તેહનેરે, પ્રાણ રહિત કડું સાહિ. મા. ૨૨

ભીમ વચણ કીચક ભણીરે, કૂડો કરી સનેહ; મા.

મધુર વચન કહી દ્રૌપદીરે, તેડયો દેવી ગેહ. મા. ૨૩

રિષ્ઠ થયો મૂર્ખ સુણીરે, આળ્યો દેવલમાંહિ; મા.

કિહાં છે રહે પ્રિયેરે, કહેતો આળ્યો તાંહિ. મા. ૨૪

લેખ લેઈ કૃષ્ણાતણેરે, ભીમ બોલાળ્યો તાસ; મા.

કોધ કરી કીચકતણેરે, કાઠી નાખ્યો સાસ; મા. ૨૫

બાંધવ દેખી તેહનારે, મરણ થયો પ્રભાત; મા.

શિબિકારોપી તેહનેરે, દેવા દહન પ્રયાતિ. મા. ૨૬

દીડી આગલ માલણીરે, બંધુ હણ્યા ઈણિનાર; મા.

ચિતા પાસે કેસે ગૃહીરે, નાંખણ થયા તયાર. મા. ૨૭

બાંધવ જેણે મારીયોરે, જાણ્યો પિણિ ન કહાઈ; મા.

યનર સાતમા ખંડનીરે, એ જિનહર્ષ ગવાઈ. ગા. ૨૮

સર્વગાથા, ૫૪૩,

દુહા.

રોતી મનમાં સમરતી, કૃષ્ણા નિજ ભરતાર;

ચિતા પાસે આણી તિણે, ભરીયા કોધ અપાર. ૧

લીમ અકસ્માત તેતલે, આવ્યો વૃક્ષ ઉપાડિ;
કીચક કૂટી અગનિમે, નાગ્યા બલ દેખાડિ. ૨
પાવકમાંહિ પ્રજાલીયા, કીચક સહુ તિથિવાર;
કુખ ટાલ્યો નિજ નારીનો, આવ્યો નિજ ઘર

ખાર. ૩

જાણી તે ખાંધવ હુણ્યા, મચ્છર શોક અપાર;
સુદેખ્યા રાણી પ્રતે, રાજા કહે વિચાર. ૪
શોક નિવાર સુલોચને, વિતથ મ કર મુજ વેણુ;
સૈરંદ્રીને માન દે, શીતલ કરી નિજ નેણુ. ૫
જેહુની કાંતા એહુવી, પ્રાપ્તકાલ સ્વયમેવ;
લે જાસ્યે ઇમિ નારીને, સમજાવી નરદેવ. ૬

હિવે દુર્યોધન વચનથી, જોયા દેશ અનેક;
પિણિ પંડુજ દીઠા નહી, કહ્યો હેરકે છેક. ૭

હાલ-કરકંડુને કરૂં વંદના હું વારી, એ દેશી. ૧૭

રાજન તુજ ભયસાયરે, દુર્યોધન રાય, પાંડવ કછપ
જેમરે; હ.

તો પિણિ અછતા પરે, હ. અમ્હે ન દીઠા
કેમરે. હ. રા. ૧.

લીધમ વિદુર મુખ સામહો, હ. સાંભલી જોયો
જામરે; હ.

તેહનો ભાવ જાણી કરી, હ. ગંગામુત કહે
તામરે. હ. રા. ૨

ધતિ નહી જિહાં ભય નહિ, હ. છહાં ન ઉપજે રોગરે. હ.
પાંડવ તિહાં કિણિ જાણીયે, હ. મુખે વસે જિહાં
લોગરે. હ. રા. ૩

મહ્યદેશ દેશાંસિરે, હુ. નહી જિહાં હુભિક્ષરે; હુ.
 દ્વત કહે તિહાં લય નહી, હુ. સ્વર્ગ લોક પરતક્ષરે. હુ.રા. ૪
 હિવે દુર્યોધન ઇમ કહે, હુ. જાણીને કિમ તેહરે; હુ.
 છાંના શાલતણી પરે, હુ. વાલા વૈરી જેહરે. હુ.રા. ૫
 કહે સુશર્મા રાજવી, હુ. નમી સુયોધન પાયરે; હુ.
 પાંડવ નિશ્ચિંતા રહે, હુ. મહ્ય દેશ મહિજાઈરે. હુ. રા. ૬
 મહ્ય રાજના પુરથકી, હુ. લીજે સુરલી વૃંદરે; હુ.
 તેહ અકાલે આવસે, હુ. ન છિયો રહે હિણુંદરે. હુ. રા. ૭
 મહ્ય નૃપતિ અરિતાહરો, હુ. તે પિણિ હણીયે રાયરે. હુ.
 ખન્ય ગોકુલ હરિવા મિસે, હુ. હણીયે પાંડવ જાઈરે. હુ. રા. ૮
 મંત્ર સુણી સુશર્માતણો, હુ. કરણ પ્રસુખ લેઈ સાથરે; હુ.
 આલ્યો સૈન્ય લેઈ કરી, હુ. લીયણુ ગૌ મહ્યનાથરે. હુ. રા. ૯
 ત્રિગર્તાધિપ મુંકીને, હુ. યામી દિશિ ગૌ લીધરે; હુ.
 વિરાટ નગરને આંગણે, હુ. સૈન્ય સહિત ઇમ કીધરે. હુ. રા. ૧૦
 કલ શખ્દ થયો તહા, હુ. વ્યાકુલ મન ગોપાલરે; હુ.
 ગૌહરણુ આવી કહ્યો, હુ. નમી વિરાટ ભૂપાલરે. હુ. રા. ૧૧
 સમર કરંતા કીચકે, હુ. રાજન ભાગો કરે જંગરે. હુ.
 તિણિ લીધો ચરતો થકો, હુ. ગોકુલ અંગ અલંગરે. હુ. રા. ૧૨
 ધરણીધવ કોધે ભયો, હુ. કરી ધનુષ ટંકારરે. હુ.
 ધાયો વૈરી સામહો, હુ. લેઈ કટક અપારરે. હુ. રા. ૧૩
 પુત્ર સંયુત સૂર્ય શંખસુ, હુ. મંદિર અશ્વ પ્રસુખરે. હુ.
 અંગસન્નાહે આવયાં, અરિવીંટયા અરિહરે. હુ. રા. ૧૪
 માંહોમાંહે કોધસુ, માંડયો મહા સંશ્રામરે; હુ.
 બાણ સમૂહ વહે તેહના, હુ. બ્યોમ ઢંકાણો તામરે. હુ. રા. ૧૫

ક્ષણમે સૂરજની પરે, દુ. તિમિર વિરાટનરિંદરે; દુ.
વૈરી સંહુત્ત હુણીયા તિહાં, દુ. પામ્યો અસ્ત દિષ્ટ-

દરે. દુ. રા. ૧૬

ભટવધ દેખી કોપીયો, દુ. ત્યારે નૃપતિ ત્રિગર્તરે; દુ.
ટંકારવ કરિ ઉઠીયો, દુ. સનમુખ મહ્ય મુભર્તરે. દુ. રા. ૧૭
ત્રિગર્તરાયના વેગમુ, દુ. વરસે શસ્ત્ર સકોંધરે; દુ.
સૈન્ય સહુ નાસી ગયો, દુ. રહ્યો મહ્ય થિર થોધરે. દુ. રા. ૧૮
ખાણુ મુશર્મારાયનાં, દુ. લાગ્યા સહુને ભેરરે; દુ.
વિધુર થયો મહ્ય રાજવી, દુ. શક્યો નહી ખલ

ફારિરે. દુ. રા. ૧૯

વિરથ વિશક્ષ ક્ષણમાં થયો, દુ. ખાંધી મહ્ય રથ

ઘાતિરે; દુ.

રાય ત્રિગર્ત લેઈ આલ્યો, દુ. નિજ સેના સંઘાતરે. દુ. રા. ૨૦
ભીમ મુધિળિર જે જણા, દુ. કોપ કરી તિણુ વારરે; દુ.
ત્રિગર્તેશ ચમૂભણી, દુ. ઉપદ્રવ્યો અપારરે; દુ. રા. ૨૧
ભૂપ ત્રિગર્તભણી તદા, દુ. ભીમે ખાંધ્યો સાહિરે; દુ.
મહ્ય રાય છોડાવીયો, દુ. ખલવંતે ક્ષણમાંહિરે. દુ. રા. ૨૨
ત્યારે વિરાટ ખુસી થયો, દુ. રાતિ રહ્યો તિણિ ઠામરે; દુ.
ધર્મપુત્ર વાયુપુત્રમુ, દુ. બહુ ઉછવમુ તામરે. દુ. રા. ૨૩
ઉત્તર દિશિ ચંરતી હિવે, દુ. પ્રાત મુયોધન રાયરે; દુ.
નગર વિરાટતણી સહુ, દુ. લીધી તિણિ ખિણિ ગાયરે. દુ. રા. ૨૪
અંતેઉંરમાંહે હુતો, દુ. રાય કુમર જે સૂરરે; દુ.
સાતમાં ખંડની સોલમી, દુ. થઈ બિનહુર્ષ અપૂરરે. દુ. રા. ૨૫

સંવગાથા. ૫૭૫,

દૃષ્ટા.

તુરત ગોપ આવી કરી, કીધ કુમરને રાવ;
 ગાય હરી ઉત્તર તણી, દુબળણ દેખી દાવ. ૧
 ઉલસિત વીરજ રોષથી; કહે માતા સ્ત્રી સાખ;
 સાર પ્રધાન રથ સારથી, હુ'તો છુ' તે પાખ. ૨
 નહિ તો કેપે એકલો, અરિને વળ સમાન;
 ઉનમૂલૂં તરૂની પરે, કુરૂજ સૈન્યસ્યેચ્છાન. ૩
 તસ્યોર્જિત ઈમ સાંભલી, કૃષ્ણા મચ્છર આણિ;
 વૃહન્નડ નામે કહે, કલાચાર્ય ગુણુખાણિ. ૪
 તેહ પાર્થનો સારથી, વીરવિમર્દન જેહ;
 તાહરે પિણિ એ યોગ્યતા, થાસ્યે નહી સંદેહ. ૫
 ઈમ કહી વૃહન્નડ પ્રને, ધર્યે સારથી નામ;
 કુમરને રથ બેસાડીયો, ચતન કરી અભિરામ. ૬
 નારી ભણી હસાવતો, પાર્થ ધરી સજાહ;
 રથ બેઠો નૃપકુમરસુ. ધરતો મન ઉછાહ. ૭

ઠાણ—હરીયાલીલોવડીરે, એ દેશી. ૧૭.

ધોરી તુરત ચલાવીયારે, વાયુવેગ તિણિવાર રાજ;
 પહુતા કૌરવ સૈન્યને રે; ઉત્તર દિશિ જુજાર. રા. ૧
 એ રલીયાલી વાતડીરે, મુણુજ્યો વચન વિલાસ; રા.
 સાંભલતાં રસ પામસ્યોરે, દેસ્યો મુજ સાખાસ. રા. એ. ૨
 બલ દેખિ ઉત્તર દિશેરે, કૃપા કરણ ગાંગેય; રા.
 દુર્યોધન આદિક બહુરે, પાર્થ ભણી કહે તેય. રા. એ. ૩
 વૃહન્નડ રવિ તેજ જ્યુરે, તીક્ષણ શસ્ત્રના ધાર; રા.
 બલ અલનહિ વિલોકિવારે, દીસે બહુ વિસ્તાર. રા. એ. ૪

ત્યારે પાર્થ હસી કહેરે, ક્ષત્રિય વંશ શ્રૃંગાર; રા.
 નારીમાંહિ પમાવતોરે, હિવે સ્યો કરે વિચાર. રા. એ. ૫
 રણમાંહિ ક્ષત્રી કરેરે, વૈરેરીસુ' સંગ્રામ; રા.
 રાજ્યશ્રી લહે જીવતાંરે, મૂઆ વાધે મામ. રા. એ. ૬
 રણમાં સહતા દોહિલારે, તરવારોના ધાવ; રા.
 સૂર સામે ધાએ લહેરે, પાછા ન દીયે પાવ. રા. એ. ૭
 એહવુ' સુષ્ટિ સ્યદનથકીરે, જ'પા દીધ કુમાર; રા.
 જાવાને અર્જુન કહેરે, જ'પા દેઈ લાર. રા. એ. ૮
 ધાર કુમર ધીરજપણારે, હું સારથિ તુજ પાસ; રા.
 વૈરીદલ ભાંજી કરેરે, કીરતિ તાહરી ખાસ. રા. એ. ૯
 અક્ષય બાણુ બે. માહારારે; શબ્દાકાર વૃતચાપ; રા.
 શમી ખંધથી આણુ તુરે, ટાલી સોગ સંતાપ. રા. એ. ૧૦
 ધનંજય ખંધુ ભણીરે, નિજ સ્વરૂપ કહી એમ; રા.
 ગૃહીતાશ્ર બેસી રથેરે. ચાલ્યો રણસુ' પ્રેમ. રા. એ. ૧૧
 ગંગાસુત દેખી સુણીરે, શંખ શયદ સુવિશેષ; રા.
 ભાષે દુર્યોધન ભણીરે, પાર્થ એહ સ્ત્રી વેષ. રા. એ. ૧૨
 તુમને હણિવા એહનોરે, અવસર આળ્યો આજ; રા.
 નિજ સુખ કારણુ એહસુરે, સંધિ કરો હિતકાજ. રા. એ. ૧૩
 ચતુર્થ ભાગ દલનો ગ્રહીરે, છાનો ગોત્રજ સાથ; રા.
 જા એહને અમે રાખસુરે, કરસુ' અમે ભારાથ. રા. એ. ૧૪
 ભીષ્મ વચન ઇમ સાંભલીરે, માની સાચી વાત; રા.
 દલનો અંસ લેઈ કરીરે, ચાલ્યો ગો સંધાત. રા. એ. ૧૫
 તે દેખી ક્રાદ્યુન કહેરે, સુજ ભયથકી કુમાર; રા.
 ધાર્તરાષ્ટ્ર નાસે અછેરે, ફિરિ ર બેવે લાર. રા. એ. ૧૬

હિવે રથ રવિરથ સારિખોરે, શીઘ્ર ચલાવ્યો તામ; રા.
 સૈન્ય દૈન્ય અરિ પાર્મિયોરે, દીઠો અર્જુન જામ. રા. એ. ૧૭
 પાર્થ સંખ વળડીયોરે, નાદે મોહી ગાઈ; રા.
 પુછ ઉચ્ચ પાછી વલીરે, નિજ ઘરભણી પલાઈ. રા. એ. ૧૮
 ચોર પરે ગોકુલ હયોરે, લાયો વંશ કલંક; રા.
 પાર્થ કહે નાઠો હિવેરે, એ પિણ્ણીખીને અંક. રા. એ. ૧૯
 જઈ શકિશ કિમ તું હિવેરે, વયરી મલીયાં વીર; રા.
 ધનુષ સાંધિ ઉલો રહીરે, થાયે કિમ અધીર. રા. એ. ૨૦
 પાર્થે ધનુષ ચલાવીયોરે, શર પૂર્યો આકાશ; રા.
 શત્રુતણા તનુ વીંધીયારે, ક્રીધા જીવિત નાશ. રા. એ. ૨૧
 ભટ કોટી ક્ષય રૂખીને, ક્યા પાર્થ મન આણિ; રા.
 અ.અ સંમેહન મૂકીયોરે, સગલા સૂતા જાણિ. રા. એ. ૨૨
 અતુરંગ રેના તેહનીરે, સુદતી સુદતી સોહ; રા.
 પાર્થ અનંગ સરસંગથીરે, લહો સભ-તાં મોહ. રા. એ. ૨૩
 ભીષ્મભીષ્મ વ્રત મૂકીનેરે, અપર ક્રીયા નિદ્રાણુ; રા.
 બહિન વચન સંભારીયોરે, કુમર ભણી કહે વાણુ. રા. એ. ૨૪
 નીલા દુર્યોધન તણારે, પીલા રવિજ નિહાલ, રા.
 વિવિધ વર્ણ ખીજા તણારે, ગ્રહી વસન પાકાલ. રા. એ. ૨૫
 તિમહીજ તિણુ ક્રીધા શરેરે, હણી સંગ્રહીયા વાસ; રા.
 માર્યો ભીષ્મ અશ્વનેરે, અરિરેના ગઈ નાસિ. રા. એ. ૨૬
 અર્જુન આવ્યો નિજ પુરેરે, સાતમા ખંડની ઢાલ; રા,
 કહે જિનંદુર્ધ સતરમીરે, પૂરી થઈ રસાલ. રા. એ. ૨૭

દૂધ.

પુરવિરાટ વિજય થઈ, આવ્યો ઉલસિત પ્રાણ;
રિપુ પૂઠે ગત જાણીને, સુત કાંઈક દુખ આણ. ૧
સૈન્ય સળે નૃપ જેતલે, સુત ફેડે જિણ વાર;
ચારે કુમરનો તેતલે, જઈ રહ્યો સમાચાર. ૨
રાજા હુષ ધરી કરી, ઉછવ નગર અપાર;
કંકસહિત બહુ લોકસુ, આવ્યો સભા મનાર. ૩
પુત્રનો જય પ્રશંસતો, કંક કહે સુણ રાય;
જયસ્થુ સુલભ ન એહને, વૃહદ્ગદ યંતા થાય. ૪
નિજ આશ્રય અભુન ગયો, રથથી ઉતરી તામ;
સલાસીન ઉત્તર નમી, નૃપને બેઠો જામ. ૫
કહે રાજન મેં પામીયો, જેહયકી જયવાહ;
તે ત્રીજે દિન આવસે, બંધુ સહિત સુપ્રસાદ. ૬
ધરમ પુત્ર ત્રીજે દિને, પહિરિ વસ્ત્ર કરિ સ્નાન;
જન પૂજી ક્ષુદ્ર દેવને, બલિ કીધી બહુ માન. ૭
રૂપવંત ચારે ચતુર, ધર્મજ કરિ અગ્રેસ;
સિંહાસન બેઠો મુદા, નમ્યો વૈરાટ નરેસ. ૮

ઠાહ—હર્ષ ભર હમસું બોલજ્યોરે, એ દેશી, ૧૮.

એહ રાજ્ય એ સપદારે, બીજો પિણિ સહુ તેહ;
રાય વિરાટ ધર્મસૂત પ્રતે કહે પ્રભુ તાહરો એહ. ૧
ધર્મસૂત વીનતી માનજ્યોરે, હુ તો ચરણકમલનો દાસ;
કરનેહી કરૂં અરદાસ, સેવક થઈ રહ્યા મુજ પાસ.

જાણ્યા નહીં શુણ આવાસ. ધ. આં.

નમી વિરાટ ધર્મસૂ પ્રતેરે, ઉત્તરા સુતા અભિરામ;
 પાર્થપુત્ર અભિમન્યુનેરે, જોગ્ય જાણી છે તામ. ધ. ૩
 દ્વિત મૂકી અભિમન્યુનેરે, હરિપુરથી મંગાય;
 માધવ સાથ ભાણેજનેરે, આવ્યો લેઈ સુખદાય. ધ. ૪
 લલે દિવસ માધવ કયેરિ, મછય પાંડવ ઊમાહ;
 અભિમન્યુજિતરાનો તિહારે, ઉચ્છવસું વિવાહ. ધ. ૫
 હૃષીકેશ હરખ્યોહીયેરે, આજ્ઞા વિરાટની પાય;
 પાંડવ પાંચાલી ફરે, દ્વારિકાપૂરી લે જાય. ધ. ૬
 ચ્યારે યાદવકન્યકારે, ચ્યારે પાંડવ તત્ર;
 પરણ્યા ઉછવસું તિહારે, પ્રગટયો પુણ્ય પવિત્ર. ધ. ૭
 હિવેઈણુ અવસરિ રૂકિમણીરે, સિતવૃષ રદ્યા વિમાન;
 પોતે ખેડી નિરખીનેરે, કહ્યો હરિને દેઈ માન. ધ. ૮
 કહે સુત થાસ્યે તાહરેરે, એડી સુણી કાઈ તાસ;
 સત્યભામાને જઈ કહ્યોરે, આવી કૃષ્ણને પાસ. ધ. ૯
 હસ્તિમદલ મેં સુપનમાંરે, દીઠો પ્રીતમ આજ;
 ફૂટો જાણી ઈંગિતેરે, ખેદ મ વહ કરિ લાજ. ધ. ૧૦
 ભામા કહે જો ફૂડ છેરે, તો પહિલિ સુત વેસ;
 પાણિગ્રહણ કરિસ્યે તદારે, દેસ્યે મસ્તક કેશ. ધ. ૧૧
 સાક્ષી કરી શ્રી કૃષ્ણનેરે, ભામા આવી ગેહ;
 ગર્ભ ધર્યાં બે સારિખારે, દૈવયોગ થયો એહ. ધ. ૧૨
 રૂકિમણિને નંદન થયોરે, દીપ્ત પ્રધુન્નકુમાર;
 ભાનુ થયો ભામાતણેરે, રૂપતણા નહીં પાર. ધ. ૧૩
 પ્રાગ્વૈરી રૂકિમણીતણેરે, ધૂમકેતુ સુર વેષ;
 લેઈ ખાલ હરિપાસથીરે, ગયો વૈતાલ્ય અલેષ. ધ. ૧૪

ટંક શિલોપરિ તે પ્રતેરે, મૂકી ગયો સુર તેહ;
 કાલસંવર ખેચર સહીરે, ગયો નિજ ઘર કુશલેહ. ધ. ૧૫
 કનકમાલા પત્ની લણીરે, પુત્રપણે જઈ કીધ;
 પુત્ર આયો ઉદ્ધોષણારે, પુરમાંહે ઇમ કીધ. ધ. ૧૬
 લાલે પાલે પ્રીતિસુરે, નિજ અંગજ કરિ તાસ;
 વધે પ્રદુમ્ન સુખે તિહારે, કાયા કંચણ ભાસ. ધ. ૧૭
 દુઃખાતુર હરિ જાણિનેરે, સીમંધર પ્રભુ પાસ;
 પુત્રોદંત નારદ જઈરે, પૂછયો જિન કહે તાસ. ધ. ૧૮
 રૂકિમણી ભવ પાછિલેરે, કેસર પીલા હાથ;
 ઇંડાં રંગી મયૂરડીરે, કયોં વિયોગ તે સાથ. ધ. ૧૯
 દુઃખીણી દેખી મોરડીરે, સોલ પ્રહરને છેહ;
 ઘોઈ કીધાં તેહવારે, વલી આહરીયાં તેહ. ધ. ૨૦
 તેણે કર્મે હિવણાં થયોરે, એહને પુત્રવિયોગ;
 સોલે વરસે વલી ફિરીરે, થાસ્યે સુતસંયોગ. ધ. ૨૧
 વચન સુણી અરિહંતનારે, નારદ પાયે લાગિ;
 આવી રૂકિમણીને કહ્યોરે, સ્વચ્છ થઈ મહાભાગ. ધ. ૨૨
 સર્વ શાસ્ત્રાસ્રવિષે થયોરે, અનુક્રમે જાણુ કુમાર;
 રૂપે સુવતી મોહતોરે, પ્રત્યક્ષ જાણુ માર. ધ. ૨૩
 યૌવન દેખી પ્રદુમ્નનોરે, કામવસે થઈ માય;
 ધિગ ર તારી જાતીનેરે, લાજ ગિણે નહી કાંચ. ધ. ૨૪
 માને જન્મ પોતાતણોરે, રૂપ યૌવન અપ્રમાણ;
 વચન વિકારતણા કહેરે, સાંભલિ કુમાર સુજાણ. ધ. ૨૫
 મહાભાગ્ય મુજ તાપવ્યોરે, કસ્તુરરાગને શરીર;
 કાયા ફરસ સૂધારસેરે, કર સીતલ સુખસીર. ધ. ૨૬

તાસ વચન એહવાં સુણીરે; દ્વનચિત્ત હરિજાત; ,
 કહે, એમ ધિગ પાપિણીરે, હું સુત તું મુજ માત, ધ. ૨૭
 લાજે નહી એમ બોલતીરે, ઢાલ અઢાર ગણીશ;
 પૂરી સાતમા ખંડનીરે, કહે જિનહર્ષ મુનીશ, ધ. ૨૮,
 સર્વમાથા, ૬૪૫.

કુહા.

તે કહે માતા હું નહી, મુજ મતિ કિણુ એક ઠામ;
 પામ્યો આણી વધારીયો, લોગવ મુજસું કામ. ૧
 ગૌરી પ્રજાતી હઉં, વિદ્યા વિશ્વ જ્યકાર;
 વિતથ વચન મુજ મત કરે, કરણાવંત કુમાર. ૨
 એહ અકૃત્ય કરસું નહી, ચિંતવી કૃષ્ણસુજાત;
 કહે દે વિદ્યા મુજ લાણી, માનિસ તાહરી વાત. ૩
 સાધી વિદ્યા તે લહી, રમિવા પ્રાર્થે તેહ;
 મુજ માતા મુજ ગુરુ થઈ, બહિ ગયો છંડી ગેહ. ૪
 કનકમાલા વપુ નખ કરી, કલકલ કર્યો વિલૂર;
 પૂછ્યો પૂત્રે એ કિસું, આવી તાસ હજૂર. ૫
 માત પરાભવ જાણિને, કુપિત ઉદ્ધાયુધ તેહ;
 હૃદયા વિદ્યાબલે આવતા, અચ્યુતસુત ગુણગેહ. ૬
 સંવરસુત વધ કોપીઓ; લીલાયે ભુપેહ;
 ચરિત કનકમાલાતણો, જાણ્યો સગલો તેહ. ૭
 ઢાલ-પાટણનગર સુહામણો માંહે માહરીએ સખિ લક્ષ્મી.
 દેવીકિ આલોહે આપણુ જોવા જાયઈ, એ દેશી. ૧૬.
 નારદ આળ્યો-તેતલે, માએ લાગોરે-અધુન્ન કુમારકિ;
 સાંભલરે તું-તો સાંભલરે તુને વાતડી, ઠહીયે;

- રૂકિમણીને સંભલાવીયો, સીમંધરે કહ્યો : જેહ
વિચારકિ; સાં. ૧
- લાનુકે સુત : લામાતણોરે, પરિણેસ્યેરે પહિલી મતિ-
મંતકિ; સાં.
- તુજ માતા દેસ્યે તહા, કેશ સિરનારે, હાર્યા
પણ તંતકિ. સાં. ૨
- કેશદાનનો દુઃખ ઘણું, વલી સળલોરે દુઃખ તુજ
વિયોગકિ; સાં.
- તુજ સરિખે અંગજ છતે, સહી મરસ્યેરે રૂકિમણિ
ઈણ રોગકિ. સાં. ૩
- તે નારદ પ્રધુમ્ન બે, પ્રજાસીરે નિમિત સુવિમાનકિ; સાં.
- બેસી તિહાંથી ચાલીયા, ગયા દ્વારિકાંરે નગરી
બલવાનકિ. સાં. ૪
- મુનિ વિમાન ઉદ્યાનમાં, મેલ્હી બાહિરે અન્ય વેષ
ધરેહકિ; સાં.
- જેવે નગર : ફિરી ફિરી, હિવે : જોજોરે કરે
રામ તે જોહકિ. સાં. ૫
- વિવાહ કન્યા અપહરી, જઈ મૂકીરે નારદને પાસિકિ; સાં.
- કૃષ્ણોદ્યાન વિદ્યા કરી, સૂકાબ્યારે ફલફલ વિમાસકિ. સાં. ૬
- સકલ નીર આશ્રયતણો, જલ શોષીરે નાખ્યો
તતકાલકિ; સાં.
- વિતુંણુ નગર કર્યો સહુ, હય વાહેરે બાહિર સુકઃ
માલકિ. સાં. ૭

મૂલ લેઈ હયવર તદ્દા, ભામાસુતરે દ્રોણવે જામકિ; સાં.
દેવમાયા ભુઈ પાડીયો, લોક હસતાંરે નગરી ગયો

તામકિ. સાં. ૮

પ્રધુમ્ન જોસી થઈ કરી, વેદ લાણુતોરે ગયો નગરી મજારકિ; સાં.

ભામાદાસી કુખિજકાં, કીધી સરલીરે વિદ્યાખલ ધારિકિ. સાં. ૯

અચરિજ તેહ દેખાલિને, ગયો પ્રાદાણુરે ભામાને ગેહકિ; સાં.

આસણુ દેઈ ખેસાડીયો, કરજોડીરે કહું ધરીય સનેહકિ. સાં. ૧૦

પાય નમુ વીનતીકરૂં, રૂકિમણીથીરે કરિ અધિકે રૂપકિ; સાં.

દ્વિજ ભાષે સુહર કરૂં, પિણિ માનેરે મુજ વચન અનૂપકિ; સાં. ૧૧

સીસ મુંડાવ્યો તિણુ કદ્દો, વસ્ત્ર પહિયારિ કાટા

નિજ અંગકિ; સાં

કુલદેવી આગલ જઈ, જપે રૂડણુડરે મુખ મંત્ર

સુરંગકિ. સાં. ૧૨

ભામા લોજન આપીયો, વિદ્યાનીરે શકતે અન્નપાનકિ; સાં.

ધાપે નહી ચેટી કહે, ઉઠી ર નેરે રાક્ષસ અજ્ઞાનકિ. સાં. ૧૩

વેષ કીયો લઘુ મુનિતણુ, રૂકિમણિનેરે પહુતો

ધરખારકિ; સાં.

દરસણુ દેખી દૂરથી, તનુ ઉલસ્યેરે તેહનો તિણિવારકિ. સાં. ૧૪

આસન લેધા તે ગઈ, રાણી રૂકિમણીરે મુનિવરને

કાજકિ. સાં.

કૃષ્ણસિંહાસન તેતલે, જઈ ખેઠોરે દેખી મુનિરાજકિ. સાં. ૧૫

હરિ અથવા સુત હરિણુ, તે પાખેરે સિંહાસણુ

એણિકિ; સાં.

અન્ય પુરૂષ બેઠા લાણી, નવિ સાંખેરે સુરશક્તિ
વસેણકિ સાં. ૧૬

તપપ્રભાવથી દેવતા, મુનિભાખેરે ઉપદ્રવ ન કરંતકિ. સાં.
સોલ વરસ તપ પારણો, કરિવાનેરે, આબ્યો ગુણવંતકિ. સાં. ૧૭
નહી તેા જઈ સત્યભામા ઘરિ, નવિ રિ દેઈસરે બે મુજ
આહારકિ. સાં.

કહે રૂકિમણિ ચિંતા વસે, નવિ રાંધ્યોરે મે
આજ વિચારિકિ. સાં. ૧૮

ચિંતાકારણ પૂછીયો, કુલદેવીરે આરાધી જાણિકિ; સાં.
પ્રત્યક્ષ થઈ દેવી કહ્યો, આજ મિલસ્યેરે તુજ પુત્ર
મુજાણકિ. સાં. ૧૯

તદ્વિજ્ઞાન કહ્યો હુતો, તે આંખોરે દ્વિયો પણ
એહકિ; સાં.

મુનિ તુમે પણ બે કહો, મુત મિલસ્યેરે કહી
મુજ તેહકિ. સાં. ૨૦

ઠાલે હાથે મુનિ કહે, દ્વિદાયકરે હોરા નવિ થાયકિ; સાં.

મુ' આપુ' તુજને કહે દે મોહકરે કેશવ બે ખાયકિ. સાં. ૨૧
એ મોહક રૂકિમણી કહે, કૃષ્ણ ખાયેરે દુર્જન અન્ય
હોઈકિ; સાં.

રિષિહત્યા થાયે જિણે, તુજને મુનિરે કિમ દીજે
સોઈ કિ. સાં. ૨૨

તેકહે તપસીને કિમેયે, નવિ થાઈરે દુર્જન આહારકિ. સાં.

મન શંકાતી મુનિ લાણી, એક રઘેરે મોહક તિણવારકિ. સાં. ૨૩

જિમઘે તિમ ઉતાવલો, મોઢક મુનિરે ખાયે તત્કાલકિ; સાં. ૨૪
 મનમાં વિસ્મય પામીયો, ખલવતો દિસેરે મુનિખાલકિ. સાં. ૨૪
 મેં જાણ્યો તૂં નાનકો, પિણિ નાનોરે તૂતો સમરથકિ. સાં. ૨૪
 સાતમે ખંડ ઓગણીસમી, જિનહર્ષેરે કલો એહ અરથકિ સાં. ૨૪
 સર્વગાથા, ૬૭૭,

કુહા.

ધમિ મુનિને કહતાં થકાં, ભાંમાચર આવેહ;
 વિપિન ફલાદિક વિણ થયા, તૃણ પુરમેં ન મિલેહ. ૧

જલાશ્રય નિર્જલ થયા, ભાગો ભાનુતુરંગ;
 કન્યા કેઈ લેઈ ગયો, ગયો વિપ્ર કરિ જંગ. ૨

થઈ વિષજ્ઞ સામષંથી, કેશ મગાવેં તેહ;
 હસ્તપટલિકા અનુચરી, મૂકી ફકિમણી ગેહ. ૩

તાસ કેશ માયા કરી, સાથે પૂર્યો ઠામ;
 ભામા પાસે મોકલી, લેઈ આવી નિજ ધામ. ૪

ત્યારે સાખી કૃષ્ણપતે, ભામા માગેઈ કેશ;
 તેં મૂંડાવ્યો એતલે, સારિમ કરિ રહિવે કલેશ. ૫

કૃષ્ણે મૂંક્યો રામને, ફકિમણીગૃહ કેશાર્થ;
 પ્રધુમ્નરૂપ હરિ નિરખિને, લાલ્યો મન વેસ્વાર્થ. ૬

રામ સલામાં આવીને, કૃષ્ણ પ્રતે કહે દેખિ;
 લજાવ્યા વહુ મુજ ભણી, કરિ દ્રવ્ય રૂપ વિશેષ. ૭

હુંતો નાવ્યો હરિ કહે, શપથ કરે ધમિ તેહ;
 તુજ માયા એઈમ કહી, ભામા આવી ગેહ. ૮

હાંલ—ગૂંજરી ગોકુલ વાલી, એ દેશી. ૨૦

રૂકિમણિને નારદ કહે રે, પ્રદુમ્ન તુજ સુત એહ;

રૂકિમણિ હરિની રાણી, રૂપ કરી નિજ માયનેરે,

ચરણે નમ્યો સ્નેહ. રૂ. ૧

તુજ જાગ્યો પુણ્યપ્રકાશરે, રૂ. તુજ મિલીયો

પુત્ર વિલાસરે; રૂ.

ધારા છૂટી દૂધની, લીડ્યો હીયડે તાસ, રૂ.

પિતુ આગલિ તું માહરોરે, મ કરીસ માય પ્રકાશ. રૂ. ૨

એહવું કહિ રૂકિમણિપ્રતે રે, માયારથે ચડાઈ; રૂ.

ચાલ્યો શંખ વજાડતોરે, જનસંચય કોભાઈ. રૂ. ૩

લેં જાઉં છું રૂકિમણીરે, હરિ રાખો બલવંત; રૂ.

ઈમ કહી પુરથી નીકલ્યોરે, લેહ ન કોઈ લહંત રૂ. ૪

કહે જનાર્દન કોંપીયોરે, કોણ કુબુદ્ધિ એહ; રૂ.

હોડ્યો કેડે સૈન્યસુરે, સારંગ ધનુષ ધરેહ. રૂ. ૫

પ્રદુમ્ને ભાગી ચમૂરે, વિદ્યાતણે પ્રસંગ; રૂ.

કીર્ત્યો નિરાયુધ કૃષ્ણનેરે, જિમ નિર્દત મતંગ. રૂ. ૬

થયો વિષ્ણુ હરિ જેતલેરે, તેતલે નારદ આઈ; રૂ.

કહે પ્રદુમ્ન સુત તાહરોરે, આલિંગ્યો હીયે લાઈ. રૂ. ૭

કૃષ્ણ રૂકિમણિપુત્રસુરે, આવે પુરી મળરી; રૂ.

હર્ષિત ચિત્ત ઉચ્છવ કરી, જોવે સહુ નર નારી. રૂ. ૮

હિવે દુર્યોધન વિનવેરે, પ્રણમી ચરણ સુરારિ; રૂ.

પુત્રી સુજ તાહરી વહુરે, કોઈ લે ગયો અવધારિ. રૂ. ૯

પ્રજાંતી જાણી કરીરે, આણિસ કહે હું તાસ; રૂ.

આણી પ્રદુમ્ને કન્યકારે, અચરજ થયો ઉલાસ. રૂ. ૧૦

હરિ ઘે તેહને તે કહેરે, વહુ માહુરી એહ; રૂ. ૧
 પ્રધુમ્ને લીધી નહીંરે, પરણી બાનુક તેહ. રૂ. ૧૧
 અણુધ્વિષ્ઠ પ્રધુમ્નનેરે, કરી ઉચ્છવ આનંદ; રૂ.
 ખેચર નૃપની કન્યકારે, લાલ પરણાવી ગોવિંદ. રૂ. ૧૨
 જીર્ણ મંચક રહી એકદા લાલ, લામા પૂછે દુઃખ; રૂ.
 પ્રધુમ્ન સરીખો ઘો મુનેરે લાલ, પુત્ર થાયે જિમ સુખ. રૂ. ૧૩
 ચોથ કરી આરાધીયોરે લાલ, હરિજીગમેષી દેવ; રૂ.
 પુત્ર આપ કૃષ્ણે કબોરે લાલ, હાર દેઈ ગયો હેવ. રૂ. ૧૪
 પ્રધુમ્ન જાણી માયની સખીરે લાલ, જાંખુવતી
 સુખવાસ; રૂ.

રૂપ કરી લામાતણોરે લાલ, મૂકી હરિકેરે પાસ. રૂ. ૧૫
 હાર દેઈ હરિ ભોગવીરે લાલ, સુરલોકથી કાઢ દેવ; રૂ.
 આવી કુખે અવતર્યોરે લાલ, સુંદર સ્વપ્ન નિરખેવ. રૂ. ૧૬
 જાંખુવતી નિજ ઘરે ગઈરે લાલ, ખુસી થઈ
 તિથિવાર; રૂ.

કેશવગૃહ સુતઅર્થિનીરે લાલ, આવી લામાનાર. રૂ. ૧૭
 અહો અતૃપ્તિ ભોગનીરે લાલ; કેશવ ચિતે આમ; રૂ.
 રમેતાં પ્રધુમ્ન હરિતણીરે લાલ, લાંબા તાડી તામ. રૂ. ૧૮
 ભેરિતણો સ્વર સાંભલીરે લાલ, ખીન્હો હરિ ચલ
 ચિત્ત; રૂ.

લામાને કહે તુજ હુસ્યેરે લાલ, લીરૂ પુત્ર શુભ
 ચિત્ત. રૂ. ૧૯
 જાંખુવતી કોટે હરીરે લાલ, દેખી પ્રભાતે હાર; રૂ.

માયા પ્રદુમ્ન પ્રશંસતોરે લાલ, વિસ્મય લહો
મુરારિ. રૂ. ૨૦

પૂરે માસે મુત જણ્યોરે લાલ, જાંબુવતી સાંભ
નામ; રૂ.

ભામા ભીરૂક મુત જણ્યોરે લાલ, ભીરૂક થયો
અભિરામ. રૂ. ૨૧

વૈદર્ભી રૂકિમસુતારે લાલ, વરી પ્રદુમ્ન ઉપાય; રૂ.

સાંભમુ' હિરણ્યા કન્યકારે લાલ, વરી હેમાંગદ જાય રૂ. ૨૨

બીહાવે મુજ મુત ભણીરે લાલ, જાંબુવતી તુજ પૂત;

કહે ભામા તે હરિ ભણીરે લાલ, મુજ મુત નથી

અદ્ભુત. ૨૩

ન્યાયી દિખાલુ' તુજ ભણીરે લાલ, જાંબુવતી-

ને કીધ; રૂ.

આભીરી દધિ વેચતીરે લાલ, નિજ આભીર વેશ

લીધ. રૂ. ૨૪

એહવુ' રૂપ જણાઈનેરે, લાલ આહીરી આહીર; રૂ.

સપ્ત ખંડે એ વીસમીરે લાલ, હાલ થઈ સિરદાર. રૂ. ૨૫

સર્વ ગાથા, ૭૧૦.

દુહા.

નગરીમાંહે દેખિને, આભીરી આભીર;

આવી ઇહાં આહીરણી, જિમ દ્યુ' ગોરસ કીર. ૧

ઈમ કહી સૂનાગેહમે, ખાંચી પ્રાણે તાસ.

ત્યારે જાંબુવતી કૃષ્ણને, પ્રગટ દેખિ ગયો નાસિ. ૨

હુરિ કહે જા'યુવતી પ્રતે, દીઠા સુત અન્યાય;
 ભદ્ર સૌમ્ય નિજ સુત લણી, માને સિંહી માય. ૩
 શાંખ ખીજે દિને આવીયો, ખીલી ઘડતો પાસ,
 પૂછ્યો મુજ વ્રત લાવસ્યે, મુંહુડે મારિસ તાસ. ૪
 સ્વેછાચારી લાજવિણિ, હુરિ છંડાવ્યો ગામ;
 પ્રજાપ્તી પ્રધુમ્નથી, લહી નીકલ્યો તામ. ૫
 ભીરૂકને મારે સદા, લામા ભાષે ધીક;
 શાંખતણી પરે જાં પરો, કર તુજ વદન અદીક; ૬
 કહે પ્રધુમ્ન જાઉં કિહાં, તે કહે જા સમસાણુ;
 ક્યારે આઉં માતણ, લામાને કહે વાણ. ૭
 હું આણુ તુજને ઇહાં, હાથે ઝાલી જામ;
 ત્યારે તુજને આઈવો, કાઢ કરી કહે તામ. ૮

લાલ—હોરે લાલ સરવરપાણી ચીખલોરે લાલ, ઘોડલાલ

પસ્યા જાય એ દેશી; ૨૨.

હોરે લાલ રૂખમણિ સુત એહવો કહેરે લાલ,
 માત આદેશ પ્રમાણુ;
 હોરે લાલ સમસાણુ ગયો આવીયોરે લાલ,
 લમતો સાંખ મુજાણુ હો. ૧
 હોરે લાલ લામાભીરૂકમારનેરે લાલ, પરિણા
 એવા કાજ;
 હોરે લાલ મેલી નવાણુ કન્યકારે લાલ, એક
 એવે સિરતાજ, હો. ૨
 પ્રજાપ્તી ખલી જાણીયોરે લાલ, પ્રધુમ્નજીત શત્રુ
 રાય;

- હોરે લાલ કીધી કન્યા સાંભનેરે લાલ, અધિક રૂપ
સમુદાય. હો. ૩
- હોરે લાલ લાભા તે કન્યા ભણીરે લાલ, માંગી જે
શત્રુ પાસિ; હો.
- તે કહે લાભા કરગ્રહીરે લાલ, લે જવો આવાસિ. હો. ૪
- ભીરૂ કરોપરિ એહનોરે લાલ, કર લાભા કારેહ; હો.
- વીવાહ કેરે અવસરેરે લાલ, તો હું આવું એહ. હો. ૫
- વચન તાસ અંગી કરીરે લાલ, તિહાં લાભા આવેહ; હો.
- હાથે આલી શાંભનેરે લાલ, નિજ ઘરિ લેગઈતેહ. હો. ૬
- પાણિ ગૃહણને અવસરેરે લાલ, ભીરૂ વામોત્તર
હાથ; હો.
- નિજ ડાવાકર ઉપરે લાલ, હાથ ધર્યો પરમારથ. હો. ૭
- નવાણુ કન્યાતણારે લાલ, કર ગ્રહા દક્ષિણ પાણિ; હો;
- પાવક દોલા સહુ ફિરિ લાલ, સમકાલે વિધિ
જાણ. હો. ૮
- વૃત્તોદ્ગ્રહ કન્યા ગ્રહીરે લાલ, શાંભ ગયો
નિજ ગેહ; હો.
- ભીરૂક આળ્યો બ્રહ્મટીઇરે લાલ, ખીહાળ્યો ગયો તેહ. હો. ૯
- ભીરૂ કહ્યો નિજ માયને, અસહહતી તેહ; હો, લાલ.
કન્યોદ્ગ્રાહ કરાવીયો હો લાલ,
તિહાં આવી શાંભ નિરખીયોરે લાલ, ઉઠી લાળ્યો
પાય હો. ૧૦
- કેપ કરી લાભા કહેરે લાલ, કિણિ આવ્યો ઇહાં
સુંઝ હો;
- તે આણી ઇહાં સુજ હો. હો. ૧૧

સહુજન છે ઇંહાં સાખીયારે લાલ, પૂછ્યો તેહને માત; હો.
પૂછ્યો તેડી તેહનેરે લાલ, સાચ કહી તેણિ

વાત. હો. ૧૨

માયીખંધુ પિતા માયિરે લાલ, માયિની માતા જસ; હો.

માયી છલ કન્યા વરીરે લાલ. વયરી એ મુજલાસ. હો. ૧૩

એહવુ' કહિં બહુરોષથીરે લાલ, લામા નાંખી
નીસાસ; હો.

પડી દુઃખિણી આવી કરી હો લાલ, છર્ણ મંચ
આવાસ. હો. ૧૪

નમસ્કરણ વસુદેવનેરે લાલ, ગયો શાંખ કહે તાત; હો.

લમતાં ચિરકાલે તુમેરે લાલ, સ્ત્રી પરણ્યા સત્ય વાત. હો. ૧૫

મેં તો થોડા કાલમેરે લાલ, સોકન્યા સમકાલ; હો.

પરણી આપણ અંતરોરે લાલ, પડીયો ઘણો વિચાલ. હો. ૧૬

હિવે વસુદેવ ઇંચું કહેરે લાલ, કૂપ મંડુક અચાણ; હો.

મેં પામી વિક્રમથકીરે લાલ, દેશદેશાંતર જાણ. હો. ૧૭

આવી વલી સ્વયંવરારે લાલ, પરિણી કેઈ નાર; હો.

આળ્યો બંધુ પુરોધથીરે લાલ, કિસ્મત કરે અહંકાર. હો. ૧૮

તેં નિર્લજ માયા કરીરે લાલ, કન્યા પરણ્યો એહ, હો.

છલી કરી માતા જાણીરે લાલ, આહર વિણ આવેહ. હો. ૧૯

કુદ્ધપિતામહ જાણીરે લાલ, પ્રણમ્યા શાંખ કુમાર; હો.

કહે તાત કરજ્યો ક્ષમારે લાલ, મુજ અવિનય

વિસાર. હો. ૨૦

વિનય ગર્ભ અર્લકતણારે લાલ, વચન ઇંચા

મુણિ રાય; હો.

હ રષ થયો મનમાં ઘણોરે લાલ, વીસાર્યો અન્યાય. હો. ૨૧

પ્રલુપ્ત આદિક ઇણ પરેરે લાલ, યાદવરાય કુમાર; હો. ૨૧
 અથવા પિણ પાંડવતણારે લાલ, જે લે' મિલિપરિવાર હો. ૨૨
 તિહાં યાદવ સુખસુ' રહેરેલાલ, સ્વામિતણો સનમાન; હો.
 સુદસુદિત સુરનીપરેરે લાલ, ઉદિત ન જાણે બાણ. હો. ૨૩
 અસુદ્ર વિજય આદિક હિવેરેલાલ, યાદવના રાજન; હો.
 કૃષ્ણ પ્રમુખ કરી મંત્રણોરેલાલ; પાંડવસુ' હિતવાન. હો. ૨૪
 સત્ય પ્રતિજ્ઞાએ કરીરેલાલ, સહુ ખમ્યો બલવંત; હો.
 પ્રલય કાલ ચુકે નહીરેલાલ, વચનયકી વિણ સંચ. હો. ૨૫
 લાલ સાતમા ખંડનીરેલાલ, પૂરી થઈ ખાવીસ; હો.
 કહે જનહર્ષ પાંડવ લણીરેલાલ, યાદવ પતિ અવનીસ. હો. ૨૬

સર્વગાથા પાઠાંતર ૭૧૬,

હો.

પૂરો કાલ થયો હિવે, વર્દ્ધમાન રિપુ વૃક્ષ;
 કરે કીર્તિ ન પાંગુલી, છેદેવા પરતક્ષ. ૧
 બાળે 'ધર્માંગજ હિવે, નિજ ખાંધવને કાજ;
 ખુરો મનાવી દુહવી, અંગી ન કરૂં કાજ. ૨
 જોલ્યો ભીમ પરાક્રમી, ધર્મજ સુણી વચન્ન;
 વેરી વૃદ્ધિ સહો તુમે, પિણિ હું ન સહું રાજન્ન. ૩
 આરે ખાંધવ ઉઠીયા, સમરોચ્છુ કરિકાધ;
 સામ લયન સમજાવીયા, રાય સુધિષ્ટિર ચોધ. ૪
 યાદવ નૃપની આગન્યા, રથ બઈસી વિદ્વાન;
 હસ્તિનાપુર તે ગયો, દૂતજ્યાભિધતામ ૫
 ગંગા સુત ધૃતરાષ્ટ્ર મુખ, જેઠા સલા મજારિ;
 દુર્યોધનને ધર્મ કહે; દૂત જઈ તિણ વોરિ. ૬

દ્વારિકાધીસ કંસારિનો, વિજય નામ હું દૂત;
 તાસ વચન મુજ મુખથકી, સાંભલિ તૂં રજપૂત. ૭
 સત્ય પ્રતિજ્ઞા પાંડુસુત, તુજ બંધવ બલવંત;
 નિયુક્ત સમય જાણી કરી, આવ્યા છે મતિમંત, ૮

ઢાલ—બાધરિ ચારણ દેવિ એહુની. ૨૩.

સત્યતણા પ્રતિપાલ, રાજારે સત્યતણા પ્રતિપાલ;
 કાલ ગમી આવ્યા હિવે રાજારે વચન મુણે રાજ્ય
 ભાગ ભૂપાલ;

આપો સહુને મુખ હુવે રાજારે.

પૃથ્વી લવને કાણ, રા. સમરાસન ન કીણએ; રા.
 પૂરવરિ મહારાજ, રા. રાજ્ય ભાગ કરિ લીણએ. રા. ૨
 ઇંદ્રપ્રસ્થ તિલપ્રસ્થ; રા. વાઙ્ણાવત કાસીપુરી; રા.
 હસ્તિનાગપુર સ્વચ્છ, રા. પાંચ આમઘોહિત ધરી. રા. ૩
 દૂત વચન મુણી એમ, રા. દુર્યોધન કોપી કહે; રા.
 મુંછ મરોડી તેમ; રા. ભુજ અભિમાન પોતે વહે. રા. ૪
 દ્યુત રમિને રાજ્ય, રા. હાર્યો કિમ લહે તેવલી; રા.
 ભીમાદિક નિર્દાજ, રા. મુજ વૈરી બાંધવ વટ્ટી. રા. ૫
 પાંડવ થાઉ મિત્ર, રા. મહા રાજ્યમુણી વાતડી; રા.
 અથવા થાઓ શત્રુ, રા. નાપું ભુ તિલ માતડી. રા. ૬
 વલી વિજય કહે વાત, રા. ન્યાયોદય વચ તેહુને; રા.
 ગોત્ર કહ્યન ઘાત, કાંઈ કરાવે તે કને. રા. ૭
 કીચક બક હિડંબ, રા. કૂર કરમી એ દાનવા; રા.
 હુણ્યા ભીમ અસંભ, રા. સંક મુર્યોધન માનવા. રા. ૮
 તે કીધો ઝંપકાર, રા. પાંડુનૃપતિ સુતને બહુ; રા.
 તુજને કીધો ઉપકાર, રા. તે પુજેવા સહુ. રા. ૯

હિત વછલ હિતકાર, રા. ધર્માંગજ તુજ ઉપરે; રા.
 રાખે ભાઈ વારિ; રા. જવલિત જલણ પાણી પરે; રા. ૧૦
 તે હિવણાં હરિ યોગ, રા. વર્ધરગજે દ્રહરિ ગાલસ્યે; રા.
 વાયુ અગનિ સ'યોગ, રા. કાષ્ટતણી પરે ખાલસ્યે. રા. ૧૧
 ભીષમ કૃપા દ્રોણપાંડુ, રા. વિદુર પ્રસુખ બહુ ભૂપતે; રા.
 કહે શુભ વચન અખંડ રાજ્ય પ્રતિશ્રુતિ નિભ શોભતે. રા. ૧૨
 તાસ વચન શ્રુમ તોય, રા. તદા તેલશ્રમ અતિ

ધણે; રા.

જવલિત ક્રોધગનિ હોઈ, રા. દુર્યોધન રિદિમાં ધણે; રા. ૧૩
 દુર્યોધન અપમાન રા. હીધો દ્વેષ ક્રોધે દ્વેષે; રા.
 કૌરવ સહુનિહાનિ, રા. થાસ્યે ઈમ કહિ નીસર્યો. રા. ૧૪
 દ્વેષ આભ્યો તત્કાલ, રા. કેસવને આવી કહ્યો; રા.
 હરખ્યો ભીમ ભૂભલ,, રા. ભાઈ સહુ મન ઉમદો. રા. ૧૫
 રણ રંગાણર પ્રોહ, રા. તાંડવ હિવે પાંડવ થયા; રા.
 દલબંધ કરિવા રૂઢ, રા. સમુદ્ર વિજય આદેશયા. રા. ૧૬
 ચાકવ નૃપ મછય રાજ, રા. દુષ્ટ પ્રહુમ્ન ને સત્યકી; રા.
 દ્રુપદ સુભદ્રા ભય, રા. પાંડવ દલ મિલીયો વકી. રા. ૧૭
 પાર્થ પુત્ર અભિમન્યુ, રા. ઘટોત્કચ સુત ભીમનો; રા.
 આવ્યાં તિહાં વલી અન્ય, રા. ક્ષાત્ર પુત્ર તેજ

નિસ્સીમનો. રા. ૧૮

ઈંદ્ર ચંદ્રમણિયુડ, રા. ચંદ્રાપીઠ વિચલ ગતી રા.
 ચિત્રાગદ અરિસૂડ, રા. કરિવા આવ્યા ખગપતિ. રા. ૧૯
 પાથકર્ણુ તે પાર્થ, રા. માહોમાંહિ વધકાંક્ષયા; રા.
 આપ આપને-સ્વાર્થ. રા. અણુપુગે વેરી થયા. રા. ૨૦

હિવે કણ્ઠાદિક રાય, રા. પ્રેયેઈ દુર્યોધનં ભણી; રા.
 તેડ્યાઈ દૂત પઠાય, આવ્યા વાંછા રણુતણી. રા. ૨૧
 ભૂરિશ્રવાભગદત્ત, રા. શલ્ય શકુનિ અંગભૂતી; રા.
 ભીષ્મ કૃપા સોમદત્ત, રા. વાલ્હીક સુક્રિત મહામતિ. રા. ૨૨
 કૃતવર્મા વૃસસેન, રા. શૌભલ હલાયુદ્ધ આદ્ય્યા; રા.
 ઉલુક પ્રમુખ નૃપસેન, રા. ધાર્તરાષ્ટ્ર દલમે મિત્યા. રા. ૨૩
 ગોત્ર કદરથન બાણિ; રા. વિદુર વૈરાગ્યે આદ્યેઈ; રા.
 સમય ગુણુની ખાણિ, રા. વનમે જઈ વાસો કર્યેઈ. રા. ૨૪
 કર્ણ કુંતી નિજ પુત્ર રા. જણાવ્યો તેહને કહે; રા.
 દુર્યોધન મુજ મિત્ર રા. પ્રથમ પ્રાણુ દીધા મહે. રા. ૨૫
 કીધો મુજ પરિહાર, રા. ખાલપણાથી લાજતી; રા.
 આવિને ઇણિવાર, રા. કેમ લભઉ તુજ ભણી. રા. ૨૬
 સ્થાની તું મુજ માત, રા. તુમુજ વેરિણિ સારિખી; રા.
 લાલ જનહર્ષ વિખ્યાત. રા. સાતમે ત્રેવિસમી અખી. રા. ૨૭

સર્વગાથા ૭૭૮.-પાઠાંતર ૭૫૧.

દૂહા.

ઇણિ અવસર વન દ્વીપથી, લેઈ ક્રિયાણાં સાર;
 દ્વારિકા આવ્યા વાણીયા. કરિવા વિણજ વ્યાપાર. ૧
 વાંછા થઈ ખહુ લાભથી, રતન કંબલલેઈ તામ;
 આવ્યા રાજગૃહ નગર, કરવા રોકડ દામ. ૨
 જીવયશા જરાસિંધુની; પુત્રી કંબલલેહ;
 અદ્ય મૂલ્ય તે માંગતી, કોખ્યા વણિક કહેહ. ૩
 ફેકટ ઇહાં-એ આણીયા, હુરિની નગરી છોડી;
 લાલ કાજ આવ્યા ઇહાં, મૂલતણી થઈ ખોડી. ૪

. જીવયશા ઇમ સાંભલિ; પૂછે તાસ વિચાર; ૭
 દ્વારિકા નગરી તે કીસી, કુણુ તિહાં નૃપ વિચાર. ૧૫
 પશ્ચિમ સાયરને તટે, ધનક નીપાઈ જોહ;
 દ્વારિકા નગરી કુણુનૃપ, કહે વ્યાપારી તેહ. ૨૬
 ચાહવવંશ તિહાં વસે, વસુદેવ રાજા જાત;
 કુણુ ઉણુ કર સારિજો, તેજ પ્રતાપ વિખ્યાત. ૩૭
 નામ શ્રવણ તસુ સાંભલ્યો, અર્તિજવરાતુર જાત;
 . જીવયશા ગઈ રોવતી, જરાસિંધુ જહાં તાત. ૪૮

ઠાણ-રાજા જો મિલે; એ દેશી. ૨૪

મત રોવે નૃપ કહે તિણુવાર, રોવાડિશ્યોષિતિ

કંસારિ;

રાજા યુ' કહે, મુણિ' જોટી, રાજા યુ' કહે;

અજસી જીવે ચાહવ કોડિ, જો માફ' નહિ તો

મુજ જોડિ. રા. ૧

જોહવુ' કહી કીધો સિંહનાહ, સાચે કીધો ભંભાવાહ

જરાસિંધ સત્ય સંધિ હોઈ; તેડાવ્યા ભૂપતિ સહુ

કોઈ. રા. ૨

આવ્યા તતક્ષિણુ મહા જલવંત, વામ દેવાદિ સુત

ગુણુવંત; રા. ૩

સ્વર્ણસેન રૂકમી ભૂપાલ, ચંદરાજ માની મછરાલ; રા.

ળીજા પિણિ આવ્યા જહુરાય, સહુઅગમે સામંત

કહેવાય; રા.

કટકે' મિલિયા મુલત અથાહ, સાગરમાં જયુ'નદી

પ્રવાહ. રા. ૪

જરાસિંધ રાજા દુર્ગેધિ, ક્રોધે ભરીયા સાથે યોધ; રા.
નિજ નગરીથી કીધ પ્રયાણ, ક્ષય કરિવા વયરીનાં

પ્રાણ. રા. ૫

મંત્રી અપશકુને રાજાન, વાર્યો પિણિ ન રહ્યો
અભિમાન; રા.

આલ્યો અર્ધ અકેશ અકંપ, સખલ બલે થાઈ

ભૂકંપ. રા. ૬

આવંતો જરાસિંધ ભૂપાલ, નારહ કલિકૌતકી નિહાલિ; રા.
ચરની પરિ કહ્યો હરિને આઈ, રણકૃષ્ણાતુર

આયો રાય. રા. ૭

કેશવ આસ્કાલી ભુજ ઠંડ, પ્રતપે જાસ પ્રતાપ

અખંડ; રા.

વજ્રાવી ભંભાસુપ્રયાણ, કરિવા મિલિયા રાણો

રાણ. રા. ૮

સમુદ્રવિજય અરિયણ અવગાહિ, સમુદ્રવિજય જેમ
દુર્ધર તેમાંહિ. રા.

સર્વ સજ્ઞાહિ આબ્યો તત્ર, તેહના સુત પિણિ

ભાજે શત્રુ. રા. ૯

મહા, નેમિ સત્ય નેમિ દહનેમિ, સુનેમિ અરિષ્ટનેમિ

સુખ ક્ષેમ; રા.

શ્રી જય સેન મહીજય નામ, તેજસેન અરિણ

પણ કામ. રા. ૧૦

જય મેઘ ચિત્રક ગૌતમ જાણિ, સુકલકસિવ નંદ

શુભાણિ; રા.

વિશ્વકસેન મહારથ વીર, અરિહલ થંભણ ગંજણ
વીર. રા. ૧૧

અક્ષોભ્યાંરિ ઉતારે માન, સમુદ્ર વિજય તુજ
મહારાજન; રા.

આવ્યા યુદ્ધ કરવા ધોરીણ, તેહના આઠે પુત્ર
અખીણ. રા. ૧૨

ઉધવ ને ધવ ક્ષુભિત પ્રસિદ્ધ, મહોદધિ અંભોનિધિ
જલનિધિ; રા.

વામદેવ દંઢમત એ અષ્ટ, ચાહવ કુલ સિણુગાર
વિશિષ્ટ. રા. ૧૩

રિતમિત તિહાં આવ્યો ગાજ'ત, પાંચે સુત પિણિ
તસુ બલવંત; રા.

સુમિ માનવ સુમાન સુસંચ, વીર પાતાલ રિથર
એ પંચ. રા. ૧૪

સાગર તસુ સુત ખટ બલવાન, નિઃકંપ કંપન
લક્ષ્મીવાન; રા.

કેસરી શ્રીમાન. કુમર યુગાંત, તે આવ્યા અરિકર
વા અંત રા. ૧૫

આવ્યો વહી તિહાં હિમવાન, નેહતણા ત્રિણ સુત
બલવાન; રા.

વિદ્યુતપ્રભ ગંધમાહન બાણી, માલ્યવાન ત્રીભે
સુપરાણ. રા. ૧૬

અચલ અચલ સુતસાત સુબાણ, મહેંદ્રમલય સહ
ગિરિ સુપ્રમાણ; રા.

શૈલ અને નગ બલવંત, એ ચણિ આબ્યા મનની
ખંત. રા. ૧૭

ધરણ તાસ સુત પાંચ સધીર, કરકોટક બલી ધનં
જય વીર; રા.

વિસ્વરૂપ સ્વેતસુખ બલવંત, વાસુકી ક્ષાત્ર કુલે
ઉપંત. રા. ૧૮

પુરણ પુત્ર અરિનાકાલ, આબ્યા ચારમિલી તત્કાલ; રા.
હુપૂર હુરસુખ હુર્ધર બણિ, હુર્દ્ધરહુર્દ્ધર જેહનો પ્રાણ
અવિચંદ્ર મિણિ આબ્યો રણ કાળે, ષટ તેહના સુત કરતા
ગાજ. રા. ૧૯

અંદ્રશશાંક અંદ્રાલ કુમાર, શશી સોમામૃત પ્રલ
જયકાર; રા. ૨૦

વસુદેવ પિણિ આબ્યો બલવન્ત, સૂતામાની ઉપલહંત, રા.
તાસ ધણા સૂત મહાબુજલ, તેહના એહવા નાગ

કૃપાલ. ૨૧

અકુર વૈરીજને કુર, કુર જવનલ પ્રભબલ ભરપુર; રા.
વાયુ વેગો શનિ વેગ મહંત, માહેંદ્ર ગતિ

સિદ્ધાર્થ કહંત. રા. ૨૨

અમિતગતિ મતિમંત સુદાડ, દાડકતે વલી
અનાદિ સાર; રા.

દઢસુદિ હિમસુદિ શિલા ચુદ્ધ વીર, જરા કુમાર
વાલ્હીક ગંભીર. રા. ૨૩

ગંધાર પિંગલ બહુ શુણખાણ, હિવે રોહિણી
સુતરામ સુબળ; રા.

સારણ બિંદુરથ મહાબલધાર, રામતનય આવ્યા
તિણવાર. રા. ૨૪
ઉદ્મુક નિષધ તથા ચાર્દત્ત, ધ્રુવ શત્રુ દમન પીઠ
શુભ ચિત્ત; રા.
વિષ્ણુ પુત્ર બહુ યુદ્ધ ઉજમાલ, ભાનુભમર મહા
કૃપાલ. રા. ૨૫
બૃહધ્વજ અગ્નિ શિષ વૃષ્ણિ નામ, સંજય અકંપ
ન રણુરસ કામ; રા.
મહાસેન વલી ધીર ગંભીર, ગૌતમ સુધર્મોદ્ધિ
મહાવીર રા. ૨૬
સૂર્ય ચંદ્ર ધર્મસેન ભ્રત, ચાર્ કૃષ્ણ ભરતા મુભ
ચિત્ત. રા.
સુચાર્તિમ દેવદત્તકુમાર, પ્રદ્યુમ્ન શાંભ પ્રમુખ બલ
ધાર. રા. ૨૭
ઉગ્રસેન તસુ સુત બલવંત, રણુરસીયા ધસિયાવંત; રા.
ઢાલ-સાતમે ખંડ ચોવીસમી, થઈ પૂરી ભનહર્ષ
રસાલ. રા. ૨૮

સર્વગાથા, ૭૮૭.

ફુલ.

ળીબ પુત્રદસારના, રામ વિષ્ણુના ભૂર;
ળીબ પણિ આવ્યા સગા, અરિ કરવા અકચુર. ૧
હિવે કેળ્દુકને દિન કહે, દાર્કસારથિ સંગ;
તાક્ષકિ રથ બેસી કરી, ચાલવ સાથે અભંગ. ૨

સુભ નિમિત્ત શુકને ભલે, સુભ સુહુરત જયકાર;
 પૂરવ ઉત્તરા દિશિ પ્રતે, બલસુ' અલ્યો મુરાર. ૩
 ચક્ષુતણી પાંડવતણી, ચલતાં સેના ભાર;
 કાંપણ લાગી કાશ્યપી, ધૂન્યા પરવત સાર, ૪
 ઉત્તરીયા જઈ પુરથકી, યોજન પંચતાલીસ;
 નિપલ્યા આમતણે વિષે, ધરતાં ચિત્ત જગીસ. ૫
 જરા સૈનના સૈન્યથી, ઉરહા યોજન આર;
 કેઈ આવ્યા ખગ તેતલે, કેસવ સૈન મજાર. ૬
 સમુદ્ર વિજય અરણે' નમી, કહે કરભેડી રાય;
 શુણે' અહા તુજ ભાધયે' નમીએ વસુદેવ પાય. ૭
 અરિષ્ટનેમિ જે કુલવિષે, જગ રક્ષા સમરથ;
 રામ અને ગોવિંદ એ, ભાંજણ અરિભારથ. ૮
 પ્રધુમ્ન શાંખ પ્રમુખ કુમર, કેડિ ગમે' દુર્હાંત;
 યુધિ સાહાએ તેહનો, થયો બીજની ત્રી ખાંતિ. ૯

-હાલ—હો આચરસુત રલીયામણોરે હો, એ દેશી. ૨૫.
 તો પિણિ અવસર બાણિનેરે; કરિવા આવ્યા ભક્તિ;
 હો આદેશ સેવક ભણીરે, કડ્ડ' કામ નિજ શક્તિ. ૧
 તાસ વચન હિતનો સુણીરે, વલી કહે મહારાય;
 જરાસિંધ તૃણ સારિખોરે, હુરિ નાંખે ઉઠાય. ૨
 વૈતાલ્ય ગિરિજરાસિંધના જેરે, સેવક ખેચર જેહ;
 ઈહાં આવે નહી જેતલેજે ૨ રે, અમને તિહાંસુ' કેહ. ૩
 સેનાની હો અમ ભણીઅ ૨ રે, અનુજતાહરો વીર;
 પ્રધુમ્ન શાંખ જે કુમ-સુ' ૨ રે, તેણે સુધીર. ૪

સમુદ્ર વિજય માધવ ભણી ર રે, પૂછી વસુદેવ તામ
મૂક્યો પ્રદુમ્ન શાંભ સુંસાર રે, ખેચરસુ' અરિનામ. ૫
ત્યારે શ્રી વસુદેવ ને વ ર રે, હીધ ઔષધીને નેમ;
જન્મ સ્નાત્ર ભુજ બાંધવસ્યુ' ર રે, શસ્ત્ર વારિણિ ક્ષેમ. ૬
હિવે દુર્યોધન બાણિને, ર રે, ચાહવ પાંડવ કાજ;
હુણિવા મગધાધીસ ને ર રે, નમિ કહે સુણિરાજ. ૭
સ્વામી કુણુ ગોવાલીયા ગોર રે, વલી પાંડવ કુણુમાત્ર;
મુજ સેવક ઉભાં છતાં ર રે. ચુકતોધમનહીક્ષાત્ર. ૮
મુજ આદેશ દો તે ભણી ર રે, પાંડવ બહવ આજ;
કાઢું જડ વૈરીતણી વૈ ર રે, સ્વામી વધારૂં લાજ. ૯
જરાસિંધ ઇમ સાંભલી ર રે, પટ બધાવ્યો તાસ;
સેનાયુતથાખ્યોરણે ર રે, કરિવા વૈરી નાસ. ૧૦
હિવે સહુસુ' પરિવર્યો ૫ ર રે, દુર્યોધન ભૂપાલ;
અખંડ પ્રયાણે આવીયો ર રે, કુરૂક્ષેત્ર તત્કાલ. ૧૧
હયગય રથ પાયક તણો ર રે, હીસે નહીં કોઈપાર;
એકાદશ અક્ષોહિણી ર રે, કટકતણો પરિવાર. ૧૨
દુર્યોધન ભીષમતણે ર રે, ચરણે નામી સીસ;
નિજ સેનાપતિ તે કર્યો તેરે, શત્રુપરિ ધરિ રીસ. ૧૩
લેઈ સાત અક્ષોહિણી અર રે, પાંડવ સુભટ સંઘાત;
અચલાઈ ચલી ચાલતાં ર રે, કુરૂક્ષેત્ર આચાત. ૧૪
દ્રુપદરાયની અનુમતે અ ર રે, સહુ પાંડવ તિણિવાર;
સેનાપતિ કીધો મિલી કીધો ર રે, અનાદષ્ટિ કુમાર. ૧૫
તીન વરસ ઇમ વહલીયા વ ર રે, સેનાસજતાં તાસ;

ઘુરેનગારા બિહુદલે ખીરરે, વાજે વિચિ રણતૂર,
 આવંતી જ્ય શ્રીતણા ર રે, નૂપર શખ્દ સનૂર. ૧૭
 વારણ ધનજીમ ગાજતાં ગાર.રે, જરતાં મહજલ વાસ;
 વરસાલાના મેહજયુ'મે ર રે, સોખે વૈરીજ વાંસ. ૧૮
 તૂરજ ઢકાને કાહલો કા ર રે; લેરી ઘુરે નિસાણ;
 કોલાહલ સેનાતણી ર રે, રજ ઢંકાણો ભાંણ. ૧૯-
 હાથે ખડ્ગ ઉલાલતાં ર રે, કનક રત્ન વરમાણ;
 પસર્યા સુભટ હથોં દિશેરે ર રે, સફલાગિણતાં પ્રાણ. ૨૦
 દૂરધર ધનુકર ધૂણતા ર રે, ચાલ્યા કરતા આવાજ;
 સમુદ્ર કલ્લોલ તણી પરે ર રે, સ્વામી વધારણ લાજ. ૨૧
 મહજરતા ઉલાલતા ર રે, સુંડા હંડ પ્રચંડ;
 જંગમ પરખત સારિખા ર રે રે અરિહલ ખંડોખંડ. ૨૨
 શસ્ત્રતાણા સ્યંદન ભર્યા ર રે, ચાલ્યા સૈન્ય પ્રવાહ;
 દિગ્ગજ લાગા કાંપવા કાં ર રે, જલકલીયા જલ ગ્રાહ. ૨૩
 સાયરનાજલ ઊછડ્યા ઉરરે, અહિપતિ ધૂણ્યો સીસ;
 સામોસાહમા આવીયા આ ર રે, સૈન્યખંને ધરિરીસ. ૨૪
 દિવસે થઈ વિભાવરી વિ ઇ રે, રજની ઢંકાણો સુર;
 ચમકે ખજુઆની પરેખ ર રે, ખાણ આકાશે કૂર. ૨૫
 ઢાલ થઈ પચીસમી પર રે, સાતમા ખંડની ઝોહ;
 રણ જીનહર્ષ હુસ્યે હિવે હુવેરે, સાંભલ્યો સહુ-તેહ. ૨૬

કુહા.

- ગજ ચઢીયા ગજસુ' લડે, સાદી સાદી સાથ; ૧
રથી રથીસુ' આફલે, પત્તિ પત્તિ ભારથ.
ગજ હંતસલસુ હુવે, માંહોમાંહિ સંઘટ્ટ;
તેહથકી પાવક પડી, દાળે સુહડાં ઘટ્ટ. ૨
ચોધ ઉદાયુધ ક્રોધથી, પહિર્યા સકલ સજ્જાહ;
થયા દુપેક્ષ સહુ જગતને, ઉજવલ જીમદ્વિનમાહ. ૩
પાખરીયા હય ફૂલતા, ધરતી ધૂળવેહ;
પક્ષ સહિત ઈમ જાણીઈ. રિપુભય ઉપજવેહ. ૪
સર્વ સજ્જ તેનકગિણિ, પર્વત વારણમત્ત;
હયવર લોલકલોલ સમ, જલપરઘલ તિહાંપત્તિ. ૫
મહામછ તિહાં રથ થયા, સમર સાગરની વેલિ;
યાન વિમાન તણીપરે, હુંકૃતિ ગજંતિ મેલિ. ૬
હિવે ક્રોધ વધીયો ઘણો, રથ ખેઠો અભિમન્ય;
ખેઠો રિપુ સેના વિચે, રવિજીમ તેજ અગમ્ય. ૭
તાસ બાણ બહુ ક્રોધથી, વરસે જીમ વરસાત;
રિપુ દુરજ્ઞિષ્ઠ થયો તિહાં, તાસવીરની ઘાત. ૮

હાલ-ચરણાલી આમુંડા રણ ચઢે એ દેશી, -૨૬

અરિદલમાં બાંણે કરી, વરસેર જીમ જલધારોરે;

- હુબિલ્લ અરિજનનો થયો, વીર વિનાસ અપારોરે. અ. ૧
હુણુતો સૈન્ય દેખી કરી, કૃપા બૃહત્ બદરાયોરે;
દોડ્યારથ જેસો કરી, શરવ્યાપિ તનભથાયોરે. અ. ૨
હિવે વૃહદ્વલ સાંમ હો, અર્જુન નંદન જાયોરે;
કૈકેયરાય કૃપાપ્રતે, લડવા સનમુખ થાયોરે. અ. ૩
આરે માંહોમાં લડે સેન ચરભટો કોટોરે;
આલોકે ઉભાથકા, દે' વૈરી શિર દોટોરે અ. ૪
કૈકેયરાય કૃપા બિને વિરથીથયા ખગ પાણીરે;
ઉઘત ફલ સરપ જ્યુ', વિશ્વ ક્ષય ક્ષમ જાણીરે. અ. ૫
વૃહદ્વલે અભિમન્યુનો, છેલ્લોકેતુયંતારોરે;
રણમાંહે ઉમાહિ તે, આણી ક્રોધ અપારોરે. અ. ૬
નિર્દોષ ભીષમ રથતણે, ચક્રે ભૂમિ વિદારેરે;
અર્માંગજ સેના ભણી, ઉપદ્રવકરે ન હારેરે. અ. ૭
ભીષ્મતણે બાણે કરી, કરે મંડપ આકાશેરે;
અસ્થિર પાંડુસેના થઈ, ખમી ન સકે' બલ તાસેરે. અ. ૮
અભિમન્યુ નિજ બાણે કરી. દુર્મત નૃપનો સૂતોરે;
ભીષમ કેતુ એકણિ સમે, છેલ્લા અરજુન પુતોરે અ. ૯
પાંડવ સૈન્યથી દશરથી, કોખ્યો ભીષ્મ નિહાલીરે;
પારથવસુતને રાખવા, આઠ્યા આયુધ્જાલીરે અ. ૧૦

હુવે લીમરથ ચીત્કારે, ભુવનભાણી શોભાવેરે;
 રણુ આબ્યો લીખ્મ બાણુસુ', છેલો કેતુ કહાવેરે. અ. ૧૧
 આત્મ યોગ્ય ગજવર હુણ્યો, સૂત સ્યંદન ને વાણરે;
 સ્વર્ણ શક્તિ ઉત્તર ભાણી, સુકી શલ્યનૃપ તાણરે. અ. ૧૨
 વારી બહુ શસ્ત્રે કરી, પિણુ લાગી ઉત્તર સીસોરે;
 ગઈ પ્રાણુ ગ્રહિ તેહના, પુગી વૈરી જગીસોરે. અ. ૧૩
 કપિધ્વજ કોપ હિવે કરી, વરસે બાણુ અપારોરે;
 વિપક્ષતણી સેનાભાણી, વઈરી સહુ તિણુ વારોરે. અ. ૧૪
 દેખિ અર્જુન બાણુસેના, દીના કૌરવ ઠેરીરે;
 લીખ્મ લીખ્મ વીરવ્રત ધરે, ધાયો ધનુષબલ ફેરીરે. અ. ૧૫
 ધૃષ્ટદ્યુમ્ન હિવે સેનાની, લીખ્મ પ્રતેથી ધાયોરે;
 પ્રાણુ બહુજનના ગ્રહા, મહારણુ તેહનો થાયોરે. અ. ૧૬
 હિવે અષ્ટમહિન છેહડે, પાંડવ કરે વિચારોરે;
 દુર્જય લીખ્મ સર્વથા, હુણીએ કિમ બલધારોરે. અ. ૧૭
 ત્યારે ગોવિંદ ઇમ કહે, સ્વર્ધુનીરૂહ સંધેયોરે;
 વ્યક્ત સંઠ સ્ત્રી ન મારિવા, વલીપરાડ્સુખ જેહોરે. અ. ૧૮
 સંઠ શિખંડી નિજરથે, પાર્થ દ્રૌપદેય આરોપીરે;
 વ્યસ્ત હસ્ત અસંકિતહણે, રણુ અરીયણુસુ'કોપીરે. અ. ૧૯
 અંગીકાર વચન કરી, સેના ધઈ સન્નધોરે;
 પાંડવપુત્ર આવ્યા રણે, ધૃતરાષ્ટ્રજ ધરિ કોધરે. અ. ૨૦
 રથ બેસીવરસે' શરે, શાંતનુ' સુત ભ્રમ મેહોરે;
 પાંડવ નૃપને ઉપદ્રવ્યા, આણી રાસ અછેહોરે. અ. ૨૧
 નિજ રથ સંઠ આરોપિને, અર્જુન તીક્ષણુ બાણુરે;
 લીખ્મ અંગ કીયો ભાજરો, અમરથ મનમાંહિ આણુરે. અ. ૨૨

અખતર મમં ભિદો બાણે, પારથવતણા ન શિખંડીરે.
 ચંતારો' ઇમ બોલતાં, રથે લોટે બલધંડીરે. અ. ૨૩
 સગલાઈ વીંટી રહ્યા, લીધમ પ્રતે કરે સોઠારે;
 ઉન્હાળે' છમ સરપ્રતે, તૃષા પીડા લોઠારે. અ. ૨૪
 ગંગા પુત્ર તૃપિત થયો, અર્જુન દિવ્યાસ બાણેરે;
 ખાંચ્યો જલપાતાલથી, રવિ છમચિત્ર સહુ બાણેરે. અ. ૨૫
 તે આશ્વય' દેખો કરી, કહે ધાર્તરાષ્ટ્રને તંહોરે;
 સ્વધિ કરો પાંડુ પુત્રમુ', અધિક પરાક્રમ એહોરે. અ. ૨૬
 એહવો વચન સુણી કરી, થયો દુર્યોધન કૂરોરે;
 નયણ રકત કરિ લીમને, સનમુખ જોયો સૂરોરે. અ. ૨૭
 હિવે ગીરવાણુ વાણીથકી, ગંગાસુત મતલીધોરે;
 સાવધ સહુ મુકો કરી, અચ્યુત અનશન કીધોરે; અ. ૨૮
 દ્રોણ પ્રતે ધૃતરાષ્ટ્રમુ', નિજ સેનાની કીધો રે;
 આત તાસ આગલિ કરિ, કુરૂક્ષેત્ર આંચો સીધોરે. અ. ૨૯
 અર્જુન કીધો દ્રોણને, વિધિ પૂરવક પરણામોરે;
 ધનુર વેદઠાતા બણો, શુરૂ દક્ષણા દક્ષકામોરે. અ. ૩૦
 અર્જુનમુ' યુદ્ધ કારણે, સજ્જ થયા તિણ વારોરે;
 ઢાલ થઈ પંચવોસમી, સાતમા ખંડ વિચારોરે. અ. ૩૧
 સર્વ ગાથા, ૮૮૮

દુહા.

બે જણ શરમાતે' લડે, અનુક્રમે રવિ થયો અસ્ત;
 ૧૧૨૬ કર્યો ચક્રવાકને, નિજ કર હુર્યા પ્રશસ્ત. ૧

તઠાહૂત બાહિર થઈ, સૈન્યથી સમ રાજાનં;
 અર્જુનમુ' યુદ્ધ માંડીયો, મૃગ છમ મૃગપતિ માન. ૨

- દ્વાદશમે દિન ગજચઢી, કિવે ભગદત્ત ભૂંપાલ;
પાંડવસૈન્યને ઉપદ્રવે, પાથં નિરગમન નિહાલ. ૩
- પારથ મુણી નિજ સૈન્યનું, ક્ષોભ પ્રભવર તામ;
સમાધિપ મુંઝી કરી, ભગદત્તસું યુધ કામ. ૪
- પાથં હુણ્યો ક્રોધે કરી, ચિર જીવ ગજતાસ;
ભગદત્તને પિણિ સુર કર્યો, પુખ્ત વર્ષણ આકાશ. ૫
- કુરૂસેના હતબલ થઈ, ભગદત્ત હણીયો ભણિ;
નૃપ ઉકતે રજની રચ્યો, ચક્રવ્યૂહ પ્રમાણ. ૬
- સમાધિપ મારી કરી, અર્જુન બાહિર બાધં;
ભીમાદિક અભિમન્યુસું, ચક્રવ્યૂહ પછઠા આઈ. ૭
- દુર્યોધન નૃપ દ્રોણ કૃપ, શયેય કૃત વરમ;
શસ્ત્રબોહના અવિગણી, અર્જુને મિથ્યો વ્યૂહ મર્મ. ૮
- લટે સુયોધન ભીમસું જયદ્રથને અભિમન્યુ;
માંહોમાંહે સુભટ ઈમ, યુધ કરે બલ પન્ય. ૯
- દેવતણે શસ્ત્રે હિવે, યુધ કરી ચિરકાલ;
કીયો અંત અભિમન્યુનો, જયદ્રથ થયો ભૂપાલ. ૧૦

—સોહલા ખંભાઈતી રાગે, ૨૭.

બહુ ક્રોધ ભર્યો, જયદ્રથ વધ બાણી;
અર્જુન ઈદ્રતણે અવતારિ;
અરિયણની સેના અવગાહે,
પ્રાક્રમતણે ન લાલે પાર.

દ્રોણાદિક સુભટે તિહાં રૂધ્યો, અર્જુને આણી

અતિ ક્રોધ;

બાણુઘાએ અરિક્ષેત્ર વિષેકીયો, રૂહિર કરદમ હુણીયા

અરિયોધ. બ. ૨

સત્યકીને લીમસેન સુભટ બે, મિલીયા પાર્થ કેદ;
તે આય લીમભણી દુર્ધોધન રોક્યો, બીજને વલી

ભૂરિશ્રવારાય. બ. ૩

જયદ્રથપ્રતેદિનાંતે પામ્યો, શત્રુતનૂ રૂહ વૈરીકાલ; બ.

શુભતરોગરાગભ્રમ-બીજે, રાજવીએ રોક્યો સમકાલ; બ. ૪

પટ સુભટના શસ્ત્ર પડે ચિર, માંહોમાંહિ કરે સંશ્રામ; બ.

બાણે પ્રલયકાલ દિવે થાસ્યે, ત્રિશ્વભણી પિણિ

દુસ્સહ ઠામ. બ. ૫

સત્યકી નૃપનો વધ ઇહતો, ભૂરિશ્રવા ભુજછેદ;

ન કીધ રાસ ધરી અર્જુન સત્યકીના પ્રાણ હુણી

યમને બલિદીધ. બ. ૬

રથ ભાંજ સારથીને હુણીયો, હુણીયો જયદ્રથ

રાજન;

દિવસ તણે અંતે ઇંદ્રજન્મા, ટાલ્યો વયરીનો

અભિમાન. બ. ૭

દિવસ ચતુર દસ અવધે, રણમાં ક્ષય દીધો પાંડવે

હલજોઈ;

સસ અક્ષોહિણી ધાર્તરાત્રની, અન્યાથીનો જય ન

વિ હોઈ, બ. ૮

રાત્રિ સુદ્ધ કરિવાની, આસા, ધાર્તરાત્રના પુત્ર અયાણ;

પાંડુ પુત્ર સુતા-બાણીને, વૃકતણી પરિ પડા બાણ. બ. ૯

લીમ પુત્ર લીમ લીમતણી પરિ, વિવિધ શત્ર
 ઘટોત્કચ તામ;
 યુદ્ધ કરે ભેધાર મહાબલ, નિશ્ચય અરિ
 ભુપણનો કામ. બ. ૧૦
 બાણતણા કીધા હિવે, મ'કપ કર્ણ કુચિત અરિહ
 મણુ ભુબલ;
 નિરતો થયો સમરવાસાંનિધિ, તે પણિ હણે ગદા
 તત્કાલ. બ. ૧૧
 ત્યાં શક્તિ દેવની હિધી, વન્હિકણાવૃત્ત દેહી
 ખ્યમાન;
 મુકી કર્ણ શક્તિ નિજ શક્તિ, પ્રાણુ ઘટોત્કચ હયા
 નિહાન. બ. ૧૨
 પ્રાત સમે હિવેદ્રોણ રણાંગ આબ્યો યુધ કરિવા મોધાર;
 વિરાટ નૃપ દ્રોપદ યુધકરતા, દેહાંતર પામ્યો સિંહ
 વાર. બ. ૧૩
 મ્હાન થઇ સુરજ સુત સેના, દેખી નિધન લહ્યો
 ભુપાલ;
 ધૃષ્ટદ્યુમ્ન નિજ ચિર કરિવાને, દ્રોણપ્રતો પુહતો
 તત્કાલ. બ. ૧૪
 ત્રાસે અશ્વપટે ભુઈ ગયવર, સ્થંદન અંગ હુવે
 ચક્રચુર;
 ચિર સમર દેખી બિહુ દલના, ખેચર પિંણિ પામે
 લાયભુર. બ. ૧૫
 હિવે માલવ રાજાએ રણમાં, અશ્વત્થામા
 ગજ કીધી ઘાત;

- અશ્વત્થામ હણિયો ઇમ પસરી, સઘલાહી લક્ષ
રમાં વાત. બ. ૧૬
- નિજસુત હણિયો દ્રોણ સુણીને, થુદ્ધ કરિવા થયા મંદ
પરિણામ;
સ્થું કરસુ હિવે પુત્ર વિયોગે, જડ થયો શુરુ સુજે
નહી કામ. બ. ૧૭
- છલ દેખો ધૂબદુમ્ન કરી હણિયો વિધુર
થયો સુત શોક;
અનસન દરિસમતાધારિ મનમાં, પહુતા પ્રહ્લ
પંચમ સુર લોક. બ. ૧૮
- નિજ પિતાનો મરણે જાણી ને, અશ્વત્થામા રણ-
વીર સધીર;
સૈન્ય નસાવી પાંડવ, નૃપતું, કાયર થયો સુખ
ન રહો નીર. બ. ૧૯
- નારાયણીય રાવ ધરીને, મૂક્યો શસ્ત્ર હણિવા તાસ;
તાસ રંકુલિંગકણે કાષ્ટા સહુ, પૂરી ઉદ્યોત
હુયો આકાશ. બ. ૨૦
- કેશવ વચને વિનય કરીને, હિવે તે શસ્ત્ર પાંડવ
નરરાય;
તુરત નિક્ષલતાપણે પમાડ્યો, વિનયથકી સું
કહે નાવ થાય. બ. ૨૧
- ધણિપરિ મહારણુમાં જૂજતા, ક્ષાદશ મેહર થયા
સુપ્રમાણ;
ઘણા સુભટ થટ બિહુ હલમાંડે, ક્ષય પામ્ય
સાખી થાયત બાણ. બ. ૨૨

બારે હિવે અભિષેક કરીને, કીચો સેનાની
 કણ્ઠ નારંદ; ખ. ૨૩
 સખલી ધાત્તંશબ્દની સેના થઈ સખલ સહુથયો
 આણુંદ. ખ. ૨૩
 આગલિ કરિ સગલિહી સેના, કણ્ઠબણી બલવંત
 નિહાલિ; ખ. ૨૪
 ગાંધારેય આબ્યા રણમાંહિ, યુદ્ધ ઇચ્છા આયુધ
 સંભાલિ. ખ. ૨૪
 સામ્રો સામા સૈન્ય મિલ્યા બે, શસ્ત્ર ઉલાલંતા
 સિરહાર; ખ. ૨૫
 દુસ્સહ થયો સર્વ પ્રાણિને, પરપર દુભેંદ
 અપાર. ખ. ૨૫
 ધનુષતણો ટંકારવ કીધો, અર્જુવસારીખીધ્વનિ
 બસ; ખ. ૨૬
 બાણે તનુવીધ્યા વેરીના, અરિ પાગ્યા સગલાંહી
 ત્રાસ. ખ. ૨૬
 ચાર અંધાર થયો રણમાંહે, તૂટે તરવારિ તરવારિ;
 સાતમાં ખંડતણી છવીશમી, ઢાલ થઈ અનહુષ
 વિચારિ ખ. ૨૭
 સર્વ ગાંધ્યા, હરપ પાકાંતર (૮૬૭).

કુહા.

અધ ઉરધ સમકાલ અમ, વિરતારે કરસૂર;
 તાસ પુત્ર તિણિ પરે વચરિવિષે શરંભરપૂર. ૧
 માંહોમાં અર્જુન કરણ, ભુજ વિક્રમ સારીસ;
 બાણે બૂજે બહુપરે, પ્રલયો દિનદિન ઇશ. ૨

પૂરવશાષ મેયેઈ ચકો, દુર્યોધન ને લીમ;
 ભૂપીઠે પીડી કરી, ઉપાડ્યા ભુજ લીમ. ૩
 પ્રાતઃ પાર્યવ વધ બાણી; શલ્યસારથે રાધેય;
 શંખ સ્વનમિશ ગાજતો, અણુ'નસુ સંભુચુધેય. ૪
 આકાશે દિશિભુવિષે, સમરાંગણુ ભટગાત;
 લાળે બાણુ અબાણીયા, જલકણુ ભ્રમવરસાત. ૫
 સ્વર્વશસ્ત્ર મૂઠે કરણુ, પાથ ગરૂડ હથીયાર;
 પરના વારે ઇષ્ટિપરિ, પ્રત્યક્ષે મંત્રધાર ૬
 પૂર્વોપકાર વસિ કીયો, પત્રગેન્દ્ર સહાય;
 અણુ'ન કરણુ પ્રતે હુણ્યો, અસ્તાચલ રવિભય. ૭
 'વર્ણી' પ્રભાતિ આગલિ કર્યો, શલ્ય સેનાની તામ;
 મ'હોછાહ પિણિ સબ્યા, ધૃતરાષ્ટ્ર સંભામ. ૮
 હાલે—તુ'ંગિયા ગિરિ શિખર સોહે રામ મુનિ મુખકંઠરે
 જો દેશી. ૨૮.

પાંડુ સુત ધૃતરાષ્ટ્ર સુતહલ, લહે માંહેમાંહિરે;
 દુઃસાસનનો શલ્ય સેનાની, બાણુ ચુકે નાહીરે. પાંડુસુ. ૧
 ઉત્તર ને સંભારિ શલ્ય પ્રતિ, શક્તિ સફલીકીધરે;
 તપસ સુતકરિ કોધ હણીયો, વૈર જાણે લીધરે. પાં. ૨
 નિજકર્મ લલિજત બીહતો નૃપ, અસ્તસૂરિજ હોધરે;
 સુયોધન વાસી કરી, શરમાંહિ પછોઠા જોધરે. પાં. ૩
 અન્ધત્યામા કૃત વરમા, કૃપા સુયોધન પાહરે; પાં. ૪
 જોતાં કિંઠામાંહિ સરવર, જેમ જલચર ચાહરે. પાં. ૪
 જેતલે તિહાંરહ્યો દુઃસાસન, પ્રતે કહે તે વાતરે;
 સેતલે તેહને ઇહાં જાણી, પાંડુ સુત આયાતરે. પાં. ૫

એક અક્ષોહિણી સરવરે, ક્ષોભળ્યા અરિ જેણરે;
 તે પ્રતે વીંટી કહે પાંડવ, નિમ્નુષ્ઠિ તું ગુણ શ્રેણિરે. પા. ૬
 શુકત નહિ વીરેંદ્ર તુજને, નાસિવો ભ્રમ ચોરરે;
 પુવં કીરતિ ક્ષાત્રના ગુણ, બાધ જગ હુવે સોરરે. પાં. ૭
 રહિસ તું ઈહાં કિણિપરિ, પારથ કૌભ્યો રાયરે;
 ઇસ સાયર સોંખિવાજે, શસ્ત્રવિદ્યા ગાયરે, પાં. ૮
 કરિ સકે નહી સયલશુ. એકમું કરિ શુદ્ધરે;
 જેહ સુમન હોધ તાહરો; રિદ્ય કરિને શુદ્ધરે. પા. ૯
 સાંભલી હિવે કહે એહવું, ધાર્તરાષ્ટ્ર બલવંતરે;
 ગદાશુદ્ધે શુદ્ધ કરશ્યું, ભીમશ્યું મન ખંતરે. પાં. ૧૦
 વચન અંગીકાર કરિને, સરથકી તત્કાલરે;
 પ્રગટીયો બલચરતણી પરિ, છપિયા ભુપાલરે. પાં. ૧૧
 મૂડત મુત થયો સબજ તતક્ષિણ, દુર્યોધન કરિ કોધરે;
 ગદા લેધ તુરત ધાયો, શુદ્ધ કરિવા યોધરે. પાં. ૧૨
 ઘાવટાલે બલ દિખાલે, બિને યોધ શુવાનરે;
 દેવતા પીણી દેખી ન સકે, વહન તામ્ર સમાનરે. પા. ૧૩
 ભીમ લાવવકલા ચરણે, ગદા માર્યો ઘાવરે;
 હુણ્યો દુર્યોધન સુભટને, ભુમિં લોટે રાવરે. પાં. ૧૪
 ચડ્યા તો પિણિ હિવે મસ્તક, પગે ભીમ સરોસરે;
 ચૂરીયો નિજ અરિભણી, હલી ધરીયો રોસરે; પાં. ૧૫
 ભીમને ઇમ દેખી સીરી, કોપ આણી ચિત્તરે;
 પાંડુ સુતને સુકી પરહા નીકળ્યો બલ બલવન્તરે. પાં. ૧૬
 ધૃષ્ટદ્યુમ્ન શિખંડી નિજ બલ, મેલ્લી રક્ષા કાજિરે;
 કૃષ્ણ પાસે ગયા પાંડવ, શાંતિ-કરવા રાજિરે. પાં. ૧૭

પૂરવરોષ પ્રેયેઈ થકો, હુયોધન ને લીમ;
 ભૂપીઠે પીડી કરી, ઉપાડયા ભુજ લીમ. ૩
 પ્રાતઃ પાર્યવ વધ ભણી; શલ્યસારથે રાધેય;
 શ'ખ સ્વનમિશ ગાજતો, અભુ'નસુ સંજુયુધેય. ૪
 આકાશે દિશિભુવિષે, સમરાંગણુ ભટગાત;
 લાળે બાણુ અભાણીયા, જલકણુ છમવરસાત. ૫
 સર્વશસ્ત્ર મૂકે કરણુ, પાથ ગરૂડ હથીયાર;
 પરના વારે ઇશ્વિપરિ, પ્રત્યક્ષે મંત્રધાર ૬
 પૂર્વોપકાર વસિ કીયો, પક્ષગેન્દ્ર સહાય;
 અભુ'ન કરણુ પ્રતે હુણ્યો, અસ્તાચલ રવિભય. ૭
 'વલી' પ્રભાતિ આગલિ કર્યો, શલ્ય સેનાની તામ;
 મ'દોછાહ પિણિ સબ્યા, ધૃતરાષ્ટ્રજ સંશ્રામ. ૮
 હાલ—પુ'ગિયા ગિરિ શિખર સોહે રામ મુનિ સુખકંઠરે
 એ દેશી. ૨૮.

પાંડુ સુત ધૃતરાષ્ટ્ર સુતદલ, લઠે માંહેમાંહિરે;
 દુઃસાસનનો શલ્ય સેનાની, બાણુ ચુકે નાહીરે. પાંડુસુ. ૧
 ઉત્તર ને સંભારિ શલ્ય પ્રતિ, શક્તિ સફલી કીધરે;
 તપસ સુતકરિ કોધ હણીયો, વૈર બાણુ લીધરે. પાં. ૨
 નિજકમં લલિજત બીહતો નૃપ, અસ્તસૂરિજ હોધરે;
 સુયોધન વાસી કરી, શરમાંહિ પધઠો બેધરે. પાં. ૩
 અન્ધત્યામા કૃત વરમા, કૃપા સુયોધન પાઠરે; પાં.
 બેતાં કિઠોમાંહિ સરવર, જેમ જલયર ચાઠરે. પા. ૪
 જેતલે તિહાં રહ્યો દુઃસાસન, પ્રતે કહે તે વાતરે;
 તેતલે તેહને ઇહાં બધી, પાંડુ સુત આચાતરે. પા. ૫

એક અક્ષોહિણી સરવરે, શોભળ્યા અરિ જેણરે;
 તે પ્રતે વીંટી કહે પાંડવ, નિસુણિ તું શુણુ શ્રેણિરે. પા. ૬
 ચુકત નહિ વીરેંદ્ર તુજને, નાસિવો ભ્રમ ચોરરે;
 પુવં કીરતિ ક્ષાત્રના શુણુ, બાધ જગ હુવે સોરરે. પાં. ૭
 રહિસ તું ઈહાં કિણિપરિ, પારથ કૌત્યો રાયરે;
 ઈસ સાથર સોંખિવાળે, શત્રુવિદા ગાયરે, પાં. ૮
 કરિ સકે નહી સયલશુ. એકમું કરિ ચુહરે;
 જેહ સુમન હોધ તાહરો; રિદ્ય કરિને શુધરે. પા. ૯
 સાંભલી હિવે કહે એહવું, ધાર્તરાષ્ટ્ર બલવંતરે;
 ગદાચુદ્રે ચુદ્ર કરચુ, ભીમચુ મન ખંતરે. પાં. ૧૦
 વચન અંગીકાર કરિને, સરથકી તત્કાલરે;
 પ્રગટીયો બલચરતણી પરિ, અપિયા ભુપાલરે. પાં. ૧૧
 મૂરત મુત થયો સબજ તતક્ષિણુ, દુર્યોધન કરિ કોધરે;
 ગદા લેધ તુરત ધાયો, ચુદ્ર કરિવા ચોધરે. પાં. ૧૨
 ઘાવટાલે બલ દિખાલે, બિને ચોધ ચુવાનરે;
 દેવતા પીણી દેખી ન સકે, વહન તામ્ર સમાનરે. પા. ૧૩
 ભીમ લાલવકલા ચરણે, ગદા માર્યો ઘાવરે;
 હુણ્યો દુર્યોધન સુભટને, ભુમિં લોટે રાવરે. પાં. ૧૪
 ચડ્યા તો પિણિ હિવે મસ્તક, પગે ભીમ સરોસરે;
 ચૂરીયો નિજ અરિભણી, હલી ધરીયો રોસરે; પાં. ૧૫
 ભીમને ઇમ દેખી સીરી, કોપ આણી ચિત્તરે;
 પાંડુ સુતને સુકી પરહા નીકળ્યો બલ બલવંતરે. પાં. ૧૬
 ધૃષ્ટદ્યુમ્ન શિખંડો નિજ બલ, મેલહી રક્ષા કાબિરે;
 કૃષ્ણ પાસે ગયા પાંડવ, શાંતિ કરવા રાજિરે. પાં. ૧૭

પૂરવરોષ પ્રેર્યો થકો, કુર્યોધન ને ભીમ;
ભૂપીઠે પીડી કરી, ઉપાડયા ભુજ ભીમ. ૩

પ્રાતઃ પાર્યવ વધ ભણી; શલ્યસારથે રાધેય;
શંખ સ્વનમિશ ગાજતો, અભુ'નસુ સંભુચુધેય. ૪

આકાશે દિશિભુવિષે, સમરાંગણુ ભટગાત;
લાભે ભાણુ અભાણીયા, જલકણુ ભ્રમવરસાત. ૫

સર્વશસ્ત્ર મૂકે કરણુ, પાથ ગરૂડ હથીયાર;
પરના વારે ઇણિપરિ, પ્રત્યક્ષે મંત્રધાર ૬

પૂર્વોપકાર વસિ કીર્યો, પક્ષગેન્દ્ર સહાય;
અભુ'ન કરણુ પ્રતે હુણ્યો, અસ્તાચલ રવિભય. ૭

'વલી' પ્રભાતિ આગલિ કર્યો, શલ્ય સેનાની તામ;
મંદોછાહ પિણિ સજ્યા, ધૃતરાષ્ટ્ર સંશ્રામ. ૮

હાલ—તુ'ગિયા ગિરિ શિખર સોહે રામ મુનિ મુખકંઠરે
એ દેશી. ૨૮.

પાંડુ સુત ધૃતરાષ્ટ્ર સુતહલ, લહે માંહેમાંહિરે;
હુઃસાસનનો શલ્ય સેનાની, ભાણુ ચુકે નાહીરે. પાંડુસુ. ૧

ઉત્તર ને સંભારિ શલ્ય પ્રતિ, શક્તિ સફલી કીધરે;
તપસ સુતકરિ ક્રોધ હણીયો, વૈર ભણે લીધરે. પાં. ૨

નિજકર્મ લજિજત બીહતો નૃપ, અસ્તસૂરિજ હોધરે;
સુયોધન વાસી કરી, શરમાંહિ પધઠો બેધરે. પાં. ૩

અન્ધત્યામા કૃત વરમા, કૃપા સુયોધન પાદરે; પાં.
બેતાં કિંઠામાંહિ સરવર, જેમ જલચર ચાદરે. પા. ૪

જેતલે તિહાર્યો હુઃસાસન, પ્રતે કહે તે વાતરે;
સેતલે તેહને ઇહાં ભણી, પાંડુ સુત આચાતરે. પાં. ૫

એક અક્ષોહિણી સરવરે, ક્ષોભબ્યા અરિ જેણરે;
 તે પ્રતે વીંટી કહે પાંડવ, નિસુષિતુ' ગુણુ શ્રેણિરે. પા. ૬
 ચુકત નહિ વીરે'દ્ર તુજને, નાસિવો ભ્રમ ચોરરે;
 પુર્વ કીરતિ ક્ષાત્રના ગુણુ, બધં જગ હુવે સોરરે. પાં. ૭
 રહિસ તુ' ઈહાં કિણિપરિ, પારથ કો'યો રાયરે;
 ઇસ સાયર સોંખિવાળે', શસ્ત્રવિદ્યા ગાયરે, પાં. ૮
 કરિ સકે નહી સયલથુ'. એકમુ' કરિ ચુહરે;
 બેહ સુમન હોધ તાહરો; રિહય કરિને શુધરે. પા. ૯
 સાંભલી હિવે કહે એહવુ', ધાર્તરાષ્ટ્ર બલવંતરે;
 ગદાયુદ્ધે ચુદ કરચુ', ભીમચુ' મન ખંતરે. પાં. ૧૦
 વચન અંગીકાર કરિને, સરથકી તત્કાલરે;
 પ્રગટીયો બલચરતણી' પરિ, ભપિયા ભુપાલરે. પાં. ૧૧
 મરૂત સુત થયોસજ્જ તતક્ષિણુ, દુર્યોધન કરિ કોધરે;
 ગદા લેધ તુરત ધાયો, ચુદ કરિવા ચોધરે. પાં. ૧૨
 ઘાવટાલે બલ દિખાલે, બિને ચોધ ચુવાનરે;
 દેવતા પીણી દેખી ન સકે, વહન તામ્ર સમાનરે. પા. ૧૩
 ભીમ લાલવકલા ચરણે', ગદા માર્યો ઘાવરે;
 હુણ્યો દુર્યોધન સુભટને, ભુમિ' લોટે રાવરે. પાં. ૧૪
 ચડયા તો પિણિ હિવે મસ્તક, પગે ભીમ સરોસરે;
 ચૂરીયો નિજ અરિભણી, હલી ધરીયો રોસરે; પાં. ૧૫
 ભીમને ઇમ દેખી સીરી, કોપ આણી ચિત્તરે;
 પાંડુ સુતને સુકી પરહા નીકળ્યો બલ બલવન્તરે. પાં. ૧૬
 ધૃષ્ટદ્યુમ્ન શિખંડી નિજ બલ, મેલ્લી રક્ષા કાજિરે;
 કૃષ્ણ પાસે ' ગયા પાંડવ, શાંતિ-કરવા રાજિરે. પાં. ૧૭

પૂરવરોષ પ્રેર્યો થકો, દુર્યોધન ને ભીમ;
 ભૂપીઠે પીડી કરી, ઉપાડયા ભુજ ભીમ. ૩
 પ્રાતઃ પાર્યવ વધ ભણી; શલ્યસારથે રાધેય;
 શંખ સ્વનમિશ ગાજતો, અભ્યુનસુ સંભ્રુયુધેય. ૪
 આકાશે દિશિભુવિષે, સમરાંગણુ ભટગાત;
 લાળે બાણુ અભણીયા, જલકણુ શ્રમવરસાત. ૫
 સર્વશસ્ત્ર મૂકે કરણુ, પાથ ગરૂડ હથીયાર;
 પરના વારે ઇણિપરિ, પ્રત્યક્ષે મંત્રધાર ૬
 પૂર્વોપકાર વસિ કીયો, પન્નગેન્દ્ર સહાય;
 અભ્યુન કરણુ પ્રતે હુણ્યો, અસ્તાચલ રવિભય. ૭
 'વલી' પ્રભાતિ આગલિ કર્યો, શલ્ય સેનાની તામ;
 મંદોછાહુ પિણિ સજ્યા, ધૃતરાષ્ટ્રજ સંશ્રામ. ૮

લાલ—દુગિયા ગિરિ શિખર સોહે રામ મુનિ મુખકંઠે
 એ દેશી. ૨૮.

પાંડુ સુત ધૃતરાષ્ટ્ર સુતલલ, લહે માંહેમાંહિરે;
 દુઃસાસનનો શલ્ય સેનાની, બાણુ ચુકે નાહીરે. પાંડુસુ. ૧
 ઉત્તર ને સંભારિ શલ્ય પ્રતિ, શક્તિ સફલી કીધરે;
 તપસ સુતકરિ ક્રોધ હણીયો, વૈર બાણુ લીધરે. પાં. ૨
 નિજકર્મ લજિજત બીહતો નૃપ, અસ્તસૂરિજ હોધરે;
 સુયોધન વાસી કરી, શરમાંહિ પધકો બેધરે. પાં. ૩
 અશ્વત્થામા કૃત વરમા, કૃપા સુયોધન પાદરે; પાં.
 બેતાં કિઠોમાંહિ સરવર, જેમ જલચર ચાદરે. પા. ૪
 જેતલે તિહાં રહ્યો દુઃસાસન, પ્રતે કહે તે વાતરે;
 તેતલે તેહને ઇહાં બાણી, પાંડુ સુત આયાતરે. પા. ૫

ઝોક અક્ષોહિણી સરવરે, ક્ષોભળ્યા અરિ જેણરે;
 તે પ્રતે વીંટી કહે પાંડવ, નિસુષિ તું ગુણ શ્રેણિરે. પા. ૬
 ચુકત નહિ વીરેંદ્ર તુજને, નાસિવો હમ ચોરરે;
 પુવ' કીરતિ ક્ષાત્રના ગુણ, બાંધ જગ હુવે સોરરે. પાં. ૭
 રહિસ તું ઈહાં કિણિપરિ, પારથ કૈાગ્યો રાયરે;
 ઈસ સાયર સોંખિવાજે', શસ્ત્રવિદ્યા ગાયરે, પાં. ૮
 કરિ સકે નહી સયલશુ'. ઝોકમુ' કરિ ચુકરે;
 જેહ સુમન હોધ તાહરો; રિદ્ય કરિને શુધરે. પા. ૯
 સાંભલી હિવે કહે ઝેહવું, ધાર્તરાષ્ટ્ર બલવંતરે;
 ગદાચુદ્રે ચુદ્ર કરસ્ત્યું, ભીમસ્ત્યું મન ખંતરે. પાં. ૧૦
 વચન અંગીકાર કરિને, સરથકી તત્કાલરે;
 પ્રગટીયો જલચરતણી પરિ, હપિયા ભુપાલરે. પાં. ૧૧
 મૂડત સુત થયો સનજ તતક્ષિણ, દુર્યોધન કરિ ક્રોધરે;
 ગદા લેધ તુરત ધાયો, ચુદ્ર કરિવા યોધરે. પાં. ૧૨
 ધાવટાલે બલ દિખાલે, બિને યોધ સુવાનરે;
 દેવતા પીણી દેખી ન સકે, વહન તામ્ર સમાનરે. પા. ૧૩
 ભીમ લાઘવકલા ચરણે', ગદા માર્યો ધાવરે;
 હુણ્યો દુર્યોધન સુભટને, ભુમિ' લોટે રાવરે. પાં. ૧૪
 ચડ્યા તો પિણિ હિવે મસ્તક, પગે ભીમ સરોસરે;
 ચૂરીયો નિજ અરિભણી, હલી ધરીયો રોસરે; પાં. ૧૫
 ભીમને ઇમ દેખી સીરી, કોપ આણી ચિત્તરે;
 પાંડુ સુતને સુકી પરહા નીકળ્યો બલ બલવન્તરે. પાં. ૧૬
 મૃષ્ણસ શિખ'ડો નિજ બલ, મેલ્હી રક્ષા કાબિરે;
 કૃષ્ણ પાસે ગયા પાંડવ, શાંતિ-કરવા રાજિરે. પાં. ૧૭

કૃપાચ્ચાર્ય કૃતવર્મા, અશ્વત્થામા તીનરે;
 સુયોધનને જાઈ વારણ, ક્ષેત્ર આબ્યા દીનરે. પાં. ૧૮
 તે અવસ્થા દેખિ પોતે, નિંદતા કહે એમરે;
 પ્રસન્ન થઈ આદેશ આપો, હણું પાંડવ જેમરે. પાં. ૧૯
 હણું પાંડવ સુણી એહવો, થયો ચિત્ત ઉલાસરે;
 પાણિસુ તસ પુંડિ કરસી, હણો કહિ ઉલાસરે. પાં. ૨૦
 કટક સૂતે તે જઈને, ધૃષ્ટદ્યુમ્ન શિખંડીરે;
 સુદ્ધ કરિ ચિરકાલ પાંડવ, હણવા બાલક ચંડરે. પાં. ૨૧
 તેહના શિર આણિ મુંકયા, સુયોધનને પાસરે;
 સુયોધન પિણિ બાલ દેખી, કહે ઇણિ પરિ તાસરે. પાં. ૨૨
 ધિગ તનધય મૌલિ આણ્યા, કિસ્મું માહરૂ પાસિરે;
 ભાગ શ્રાહક પાંડવોને, ક્યય થયો નહી તાસરે. પાં. ૨૩
 દુઃખે પીડયો ઈમ કહીને, સુયોધન મરણાંતરે;
 કૃપાદિક તે સહુ લાજ્યા, ગયા શોક ધરંતરે. પાં. ૨૪
 ભક્તિ કરિ અનૂકૂલ કીધો, પાંડવે બલભદ્રરે;
 આવીયા નિજ સૈન્ય દીઠ, હણ્યા બાલકશુદ્રરે. પાં. ૨૫
 પાંડવાના ધાર્તરાષ્ટ્રના, બીજાના પિણિ પાર્થરે;
 સરસ્વતી મહાનદી તીરે, પ્રેતકાય કૃતસ્વાર્થરે. પાં. ૨૬
 ક્રોધ પાંડવ ભર્યા બહુ પરિ, હીયે ધારી અમર્ષરે;
 હાલ સતાવીસ ખંડ સપ્તમ, કહીએ જીનહર્ષરે. પાં. ૨૭
 સર્વગાથા, ૯૫૮. પાઠાંતર ૯૩૨.

ફૂલો.

સુયોધન જાણી હણ્યો, મગધનરેસરતામ;
 જવાલિત ક્રોધાગ્નિ થયો, મુંકયો સોમક નામ. ૧

સમુદ્ર વિજય નૃપને કહે, આવી સોમકરાય;
 જરાસિંધના નિજ મુખે, વચન ચિત્ત લગાય. ૨
 મુજ સખા પાંડવ હુણ્યો; દુર્યોધન રાજાન,
 તાહરે બંદતે મુજ હાથે, કંસ મંરણ પિણિ યાન. ૩
 હે મુજને હિવે તે બણી, રામ કૃષ્ણ પાંડુ નંદ;
 નહીં તો રણસજ ચાઈજે, આઈ કાઠણ કંદ. ૪
 ઈસા વચન મગધેશના, કહીયા રોષે પુર;
 રામ કૃષ્ણ ધિકકારીયો, જઈ કહ્યો રાય હજુર. ૫
 સચિવ હસી જરાસિંધનો, હાળે હિતની વાત;
 તુજ શક્તિ પ્રભુતા અધિક, માન શક્તિ વિખ્યાત. ૬
 તે પિણિ છે બલવંત પ્રભુ, મંત્ર વિના મહારાય;
 કંસકાલાદિ મારીયા, સંક ન કીધી કાય. ૭
 હિવે ચાહવનો સવંથા, ઉદય થયો મુપકાશ;
 પહિલી પિણિ દીઠો અછે, તુમે પરાક્રમ તાસ. ૮
 હાલ—ચોપાઈની ૨૮.

રામકૃષ્ણ બાંધવ બલવંત, જેહને કોઈ ન અપિ સકંત;
 તેહના મુત પણિ બાપ સમાન, જેહના બલનો નહી
 કેા માન. ૧
 એક નેમિ તેહના કુલમાંહિ, લીન લોકનો નાથ કહાઈ;
 સહી ન સકે તેહનો બલકોઈ, ઈદ્રાદિક પિણિ હારે સોઈ. ૨
 તેહવા ઇજ પિણિ વિક્રમાધાર, પાંડવ તેહના કટક મચારિ;
 મહાનેમિ તેમાંહિ એક, પ્રહ માંહિ દિનકર જીમ છેક. ૩
 ઈણુ પરિકાલ અને બલ બાણિ, વયરીની ઉન્નતિ
 મનિ આણિ;
 સુદ્ધ કરવા યુગતો નહી સ્વામિ, કીજે સહુ વિચારીકામ. ૪

કૃપાઆયં કૃતવર્મા, અશ્વત્થામા તીનરે;
 સુયોધનને બાધ વારણ, ક્ષેત્ર આબ્યા દીનરે. પાં. ૧૮
 તે અવસ્થા દેખિ પોતે, નિંદતા કહે એમરે;
 પ્રસન્ન થઇ આદેશ આપો, હણું પાંડવ જેમરે. પાં. ૧૯
 હણું પાંડવ સુણી એહવો, થયો ચિત્ત ઉલાસરે;
 પાણિસુ તસ પુંઠિ ફરસી, હણો કહિ ઉલાસરે. પાં. ૨૦
 કટક સૂતે તે જઈને, ધૃષ્ટદ્યુમ્ન શિખંડીરે;
 યુદ્ધ કરિ ચિરકાલ પાંડવ, હણવા બાલક અંડરે. પાં. ૨૧
 તેહના શિર આણિ મુકયા, સુયોધનને પાસરે;
 સુયોધન પિણિ બાલ દેખી, કહે ઇણિ પરિ તાસરે. પાં. ૨૨
 ધિગ તનંધય મૌલિ આણ્યા, કિસ્મતું માહરૂ પાસિરે;
 ભાગ ગ્રાહક પાંડવોનો, ક્ષય થયો નહી તાસરે. પાં. ૨૩
 દુઃખે પીડયો ઇમ કહીને, સુયોધન મરણાંતરે;
 કૃપાદિક તે સહુ લાજ્યા, ગયા શોક ધરંતરે. પાં. ૨૪
 ભક્તિ કરિ અનૂકૂલ કીધો, પાંડવે બલભદ્રરે;
 આવીયા નિજ સૈન્ય દીઠ, હણ્યા બાલકશુદ્રરે. પાં. ૨૫
 પાંડવાના ધાર્તરાષ્ટ્રના, બીજાના પિણિ પાર્થરે;
 સરસ્વતી મહાનદી તીરે, પ્રેતકાયં કૃતસ્વાર્થરે. પાં. ૨૬
 ક્રોધ પાંડવ ભયાં બહુ પરિ, હીયે ધારી અમર્ષરે;
 ઠાલ સતાવીસ ખંડ સસમ, કહીએ જીનહર્ષરે. પાં. ૨૭
 સર્વગાથા, ૬૫૮. પાઠાંતર ૬૩૨.

દૂંહા.

દુર્યોધન બણી હણ્યો, મગધનરેસરતામ;
 જવાલિત ક્રોધાગ્નિ થયો, મૂંકયો સોમક નામ. ૧

સમુદ્ર વિજય નૃપને કહે, આવી સોમકરાય;
 જરાસિંધના નિજ મુખે, વચન ચિત્ત લગાય. ૨
 મુજ સખા પાંડવ હુણ્યો; દુર્યોધન રાજન;
 તાહરે બલતે મુજ કહે, કંસ મંરણ પિણિ ચાન. ૩
 હે મુજને હિવે તે બણી, રામ કૃષ્ણ પાંડુ નંદ;
 નહી તો રણસજ થાઈજે, આઈ કાઠણ કંક. ૪
 ઈસા વચન મગધેશના, કહીયા રોષે પુર;
 રામ કૃષ્ણ ધિકકારીયો, જઈ કહ્યો રાય હજુર. ૫
 સચિવ હસી જરાસિંધનો, ઠાળે ક્રિતની વાત;
 તુજ શક્તિ પ્રભુતા અધિક, માન શક્તિ વિખ્યાત. ૬
 તે પિણિ છે બલવંત પ્રભુ, મંત્ર વિના મહારાય;
 કંસકાલાદિ મારીયા, સંક ન કીધી કાય. ૭
 હિવે યાદવનો સર્વથા, ઉદય થયો સુમકાશ;
 પહિલી પિણિ દીઠો અછે, તુમે પરાક્રમ તાસ. ૮
 હાલ—ચોપાઈની ૨૮.

રામકૃષ્ણ બાંધવ બલવંત, જેહને કોઈ ન છુપિ સકંત;
 તેહના સુત પણિ બાપ સમાન, જેહના બલનો નહી
 કેા માન. ૧

એક નેમિ તેહના કુલમાંહિ, તીન લોકનો નાય કહાઈ;
 સહી ન સકે તેહનો બલકોઈ, ઇંદ્રાદિક પિણિ હારે સોઈ. ૨
 તેહવા ઇજ પિણિ ત્રિકમાધાર, પાંડવ તેહના કટક મઝારિ;
 મહાનેમિ તેમાંહિ એક, શ્રદ્ધ માંહિ દિનકર જીમ છેક. ૩
 ઇણુ પરિકાલ અને બલ બાણિ, વયરીની ઉન્નતિ
 મનિ આણિ;
 સુદ કરવા પુગતો નહી સ્વામિ, કીજે સહુ વિચારીકામ. ૪

એહવો વચન સુણી તાસ, દીસકોપાણે સુણુ જાસ;
 કહે યાદવે લેલો સહી, તુજને તાહરી મતિ સહુ ગઈ. ૫
 તુજ સહિત એ સહુ ગોપાલ, સમરાંગણ માફ તત્કાલ;
 નિજ પુત્રીની પુરૂં આસ, કરૂં પાંડવનો પિણિ હિવે નાસ. ૬
 એહવું કહીને મંત્રી ભુપ, કીધો ચક્રવ્યૂહ અનૂપ;
 પ્રાતસમર યાદવના રાય, શનિપદલી નહું તરીયા આઈ. ૭
 જરાસિંધ પોતે પટખંધ, કીધો નિજબલમાંહે બંધ;
 હિરણ્ય નાભ સેનાની કીયો, યુધ કરિવાનો બીડો દીયો. ૮
 ગરૂડ વ્યૂહ રચ્યો પ્રભાતિ, યાદવ સમ્મત કીધી વાત;
 શુભસુકુને મનને ઉછાહિ, આબ્યા નૃપ સમરાંગણ
 માંહિ. ૯

સમુદ્ર વિજય નિજ કટક મઝારિ, બલવંતમાં બલવંત
 અપાર;

સેનાની અનાદિ કુમાર, થાયો ઉછવધુ તિણિવાર. ૧૦
 ઉદ્યાત કરતો રથ આકાસ, રથ માંતલિ આણ્યો ભૂવાસ;
 ઈંદ્રિયે આદેશે કરી, બેઠા નેમીસર હિતધરી. ૧૧
 વાજે બિહું દિશિ તૂર અપાર, હયહિં ખારવ રથ ચીકાર;
 સિંહનાદ સુભટના થાઈ, કાયર નર ન રહે તિણકાઈ. ૧૨
 ચક્રવ્યૂહતણે અગ્રવીર, સુભટ હુંકાર કરે ગંભીર;
 પહિલે રણમાંહિ તત્કાલ, કૃષ્ણ સૈન્ય ભાગાભૂપાલ. ૧૩
 ડાવે જમણે પાસે રણા, મહાનેમિ ધનંજય કહ્યા;
 વ્યૂહતણે મુખિ સેના ધણી, અનાદિ ધાયો રિપુભણી. ૧૪
 સિંહનાદ મહાનેમિ દેવદત્ત, કાલશુન ને બલાહક બલવત્ત;
 અનાદિ સપર્યો શંખ, પસરી મહાધ્વનિ વિશ્વઅસંખ. ૧૫

શંખતણી ધ્વનિ થઈ અપાર, છુટા બાણતણા સંભાર;
વૈરી સૈન્ય થયો સહુ દીન, પ્રાણ ન ચાલે થયા

સત્વહીન. ૧૬

તીને સુભટે તીને ઠામ, કૅપ કરી લેલા સંઆમ;
બ્યૂહતણા અગ્રગામી વીર, પાછલિ તેહ થયા તણ

ધીર. ૧૭

હિવે રૂકિમી નૃપને મહાનેમિ, નૃપ શિશુપાલ ધનંજય તેમ
હિરણ્ય નાભ અનાદિષ્ટિ અગાજ, ક્રોધકરી ધાયા યુધકાજ; ૧૮
માંહોમાંહિ પટ બુબાર, વરસેં આયુધ વિવિધ પ્રકાર;
સમર અમર પિણિ ન સકેં સહી, અતિભીષણ થયો

કાંપી મહી. ૧૯

હય ગયરથ ઉપરિ જે અઠયા, પાયક નરદાખગાનેં
અઠયા;

મહાનેમિશર આગલિ કૅધ, રહ્યો અખંડ નહી કહું

સોઈ. ૨૦

મહાનેમિશર બ્યાખ્યો ભોઈ, રૂકામ રક્ષા કાજે હોઈ,
વેણુ દાલી આદિક નૃપ સાત, જરાસેન આજ્ઞાએ ભાત. ૨૧
મહાનેમિશરે આઠના, સાચક લેલાશ્રમ કંઠના;
ળલકોઈ ચાલે નહિ તાસ, રૂકમી રાજા ચિંતાં વિમાંસિ ૨૨
રૂકમી વરૂણે લીધી શકિત, મહાનેમિને મેલહીબ્યકિત;
મહાબ્યંતર પણિ નાસી બાયે; તે આગલિ ધિરકો

ન રહાઈ; ૨૩

લહી આદેશ નેમિ સરતણો, માતલિ હરખ્યો મનમાં ઘણો.

મહાનેમીસર વજ્ર કઠોર, સંક્રમાવ્યો તતકાલ

સળેર. ૨૪

એહવો વચન સુણી તાસ, દીસકોપાણે કાણુ જાસ;
 કહે ચાહવે લેલો સહી, તુજને તાહરી મતિ સહુ ગઈ. ૫
 તુજ સહિત એ સહુ ગોપાલ, સમરાંગણુ માડું તત્કાલ;
 નિજ પુત્રીની પુરૂં આસ, કરૂં પાંડવનો પિણિ હિવે નાસ. ૬
 એહવું કહીને મંત્રી ભુપ, કીધો ચક્રવ્યૂહ અનૂપ;
 પ્રાતસમર ચાહવના રાય, શનિપદલી નહું તરીયા આઈ. ૭
 જરાસિંધ પોતે પટખંધ, કીધો નિજબલમાંહે બંધ;
 હિરણ્ય નાભ સેનાની કીધો, યુધ કરિવાનો બીડો દીધો. ૮
 ગરૂડ વ્યૂહ રચ્યો પ્રભાતિ, ચાહવ સમ્મત કીધી વાત;
 શુભમુકુને મનને ઉછાહિ, આબ્યા નૃપ સમરાંગણુ
 માંહિ. ૯

સમુદ્ર વિજય નિજ કટક મઝારિ, બલવંતમાં બલવંત
 અપાર;

સેનાની અનાદિ કુમાર, થાયો ઉછવમું તિણિવાર. ૧૦
 ઉદોત કરતો રૂચ આકાસ, રથ માંતલિ આણ્યો ભૂવાસ;
 ઈંદ્રિતણે આદેશે કરી, બેઠા નેમીસર હિતધરી. ૧૧
 વાળે બિહું કિશિ તૂર અપાર, હુયહિ ખારવ રથ ચીકાર;
 સિંહનાદ સુભટના થાઈ, કાયર નર ન રહે તિણુઠાઈ. ૧૨
 ચક્રવ્યૂહતણે અશવીર, સુભટ હુંકાર કરે ગંભીર;
 પહિલે રણમાંહિ તત્કાલ, કુબ્જ સૈન્ય ભાગાભૂપાલ. ૧૩
 હાવે જમણે પાસે રલા, મહાનેમિ ધનંજય કહ્યા;
 વ્યૂહતણે મુખિ સેના ધણી, અનાદિ ધાયો રિપુભણી. ૧૪
 સિંહનાદ મહાનેમિ દેવદત્ત, દ્વાદશુન ને બલાહક બલવત્ત;
 અનાદિ સપૂર્યો શંખ, પસરી મહાધ્વનિ વિશ્વઅસંખ. ૧૫

શંખતણી ધ્વનિ થઈ અપાર, છુટા બાણતણા સંભાર;
વૈરી સૈન્ય થયો સહુ દીન, પ્રાણ ન ચાલે થયા

સત્વહીન. ૧૬

તીને સુભટે તીને ઠામ, કેપ કરી લેલા સંગ્રામ;
બ્યૂહતણા અગ્રગામી વીર; પાછલિ તેહ થયા તણ

ધીર. ૧૭

હિવે રૂકિમી નૃપને મહાનેમિ, નૃપ શિશુપાલ ધનંજય તેમ
હિરણ્ય નાભ અનાદિ અગાજ, ક્રોધકરી ધાયા યુધકાજ; ૧૮
માંહોમાંહિ ષટ જુભાર, વરસે આયુધ વિવિધ પ્રકાર;
સમર અમર પિણિ ન સકે સહી, અતિભીષણ થયો

કાંપી મહી. ૧૯

હય ગયરથ ઉપરિ જે ચઢયા, પાયક નરલખગાને

અડયા;

મહાનેમિશર આગલિ કોઇ, રદ્યો અખંડ નહી કહુ

સોઇ. ૨૦

મહાનેમિશર વ્યાખ્યો જોઈ, રૂકમિ રક્ષા કાજે હોઈ,

વેણુ દાહી આહિક નૃપ સાત, જરાસેન આજ્ઞાએ ભાત. ૨૧

મહાનેમિશરે આઠના, સાયક લેલાજીમ કંઠના;

બલકોઈ ચાલે નહિ તાસ, રૂકમી રાજ ચિંતા વિમાસિ ૨૨

રૂકમી વરૂણે હીધી શક્તિ, મહાનેમિને મેલહી વ્યક્તિ;

મહાવ્યંતર પણિ નાસી બયે; તે આગલિ ચિરકો

ન રહાઈ; રૃક

લહી આદેશ નેમિ સરતણો, માતલિ હરખ્યો મનમાં ઘણો.

મહાનેમીસદ વજ્ર કઠોર, સંક્રમાવ્યો તતકાલ

સભેર. ૨૪

તેહ વજ સરપાતે કરી, મહાનેમિ શક્તિ અપહરી
 રૂકમી લાલે ખીજે બાણ, હણીયો કાઈ ન કીધી કાણ રપ
 પડતા વેણુદારીને તામ, ઘાલી સ્થંદન લે ગયા

ઠામ

સાતે પિણિ ખીજ લુપાલ, ભય પામ્યા મનમાં તતકાલ. ૨૬
 હણીયા સમુદ્ર વિજય રાજન, દ્રુમસ્તિ મિનભદ્ર કંઠ

સમાન;

નૃપ સુસેન ગદવન્ અશ્વોભ્ય, બાસ પરાક્રમ અભિ
 તઅશ્વોભ્ય. ૨૭

સામે ઘાયે લડીયાસૂર, ખીજ લાણ ગયા લટભુર;
 અઠાવીસમી થઈ ઠાલ, પુરી કહે છનહપ રસાલ. ૨૮
 સર્વગાથા ૬૮૪. પાઠાન્તર ૬૬૭.

દૂહા.

વીરેંદ્રે યાદવતણે, જરાસંધના લઈ;
 સંશ્રામે હણીયા ઘણા, ઘાળે પુર્વા ઘટ્ટ ૧
 તીવ્ર કિરણ છે માહરા, વીર ન સહિસ્થે ધામ;
 પશ્ચિમોદધિ સુરજગયો, સૈન્ય ગયો નિજ ઠામ ૨
 મહારથી નૃપ પારવર્યો, હિરણ્ય નામહિવે પ્રાત;
 ગાહે યાદવનો કટકં, નહી જેમ દ્વિયં ગાત. ૩
 ધાયા હિવે કોપ્યાયંકા, મહી જ્યજ્યસેન;
 વરસે જલધારા પરે, શર ધારાની શ્રોણિ. ૪
 મહાંયુધ તેહેનો થયો, દિવ્ય હથીયારે તામ;
 તીવ્ર લોક સંકિત થયા, સખલ દેખી સંશ્રામ. ૫

હિરણ્ય નાભ કોપ્યો હિવે, નિજ અવસર પામેહ;
હણીયો નૃપ જયસેનને, અચિર મહી જય તેહ. ૬
તદ્વધ દેખી કોપીઆ, અનાધૃષ્ટિ બલવંત;
અસ્વરથ સારથિ હણ્યો, અનુક્રમે કીધો અંત ૭
જરાસંધ કીધો હિવે, સેનાપતિ શિશુપાલ;
હણ્યુ પ્રતિજ્ઞા કીધ ઇમ, રામકૃષ્ણ ગોપાલ. ૮
હાલ ભાંગરીયાની ૩૦

આગલિ કરિ શિશુપાલરે, જરાસિંધ કટક
નિવારરે;

રાજવીયાં યાદવ સૈન્યને તુંહ તયેરે, રણશત્ર

બુલુક્ષિત ધારરે. રા. ૧

હલ હુવે જ્યોરે સકરાસ, સિરહુણિને અરિખગ ધારા;
વરજ્યોરે વરજ્યો જયશ્રી નારિરે. રા. હ. ૨

જરાસંધ હંસક કહેરે, ઉલખી બલહરિ નામરે, રા.

ધખ્યાલુ રથ તે દિશેરે, પ્રેર્યો ભયપ્રહ તામરે. રા. હ. ૩

કોપ્યો યમસમ આવતોરે, રામ તણ્યાસુ દેખિરે; રા.

તતક્ષિણિ તિલુકિશિ દોડિયારે, સરવરસંતા દ્રેખરે. રા. હ. ૪

વીર પોતાને માનતોરે, નિજરથ નૃપે

શિશુપાલરે; રા.

ગોવિંદ આગલિ આણિનેરે, મૂંઠે સર કાસ

મહાકાલરે. રા. હ. ૫

સુકુટ કવચ ધનુસારથીરે, હયંરથ કંટક મળારિરે. રા.

શિર છેલો શિશુપાલનોરે, અનુક્રમિ દેવ સુરારિરે. રા. હ. ૬

તેહ વજ સરપાતે કરી, મહાનેમિ શક્તિ અપહરી
 ફકમી ભાલે ખીજો બાણ, હણીયો કાઈ ન કીધી કાણ ૨૫
 પહતા વેણુંદારીને તામ, ઘાલી સ્થંદન લે ગયા
 ઠામ

આતે પિણિ ખીજા બુપાલ, બય પામ્યા મનમાં તતકાલ. ૨૬
 હણીયા સમુદ્ર વિજય રાજાન, દુભસિન મિનભદ્ર કંઠ
 સમાન;
 નૃપ સુસેન ગણવાન્ અશ્વોત્થ, બાસ પરાક્રમ જામિ
 તઅશ્વોત્થ. ૨૭

સામે ઘાયે લડીયાસૂર, ખીજા ભાણ ગયા ભટભુર;
 અડાવીસમી થઈ ઠાલ, પુરી કહે છનહુવે રસાલ. ૨૮
 સર્વગાથા ૯૮૪. પાઠાન્તર ૯૬૭.

દૂહા.

વીરેંદ્રે યાદવતણે, જરાસંધના ભટ્ટ;
 સંગ્રામે હણીયા ઘણા, ઘાળે પુર્વા ઘટ્ટ ૧
 તીવ્ર કિરણ છે માહરા, વીર ન સહિસ્યે ધામ;
 પશ્ચિમોદધિ સુરજગયો, સૈન્ય ગયો નિજ ઠામ ૨
 મહારથી નૃપ પારવર્થો, હિરણ્ય નામહિવે પ્રાત;
 ગાહે યાદવનો કટકં, નહી જેમ દ્વિપ ગાત. ૩
 ધાયા હિવે કોપ્યાથકા, મહી જયજયસેન;
 વરસે જલધારા પરે, શર ધારાની શ્રોણિ. ૪
 મહાયુધ તેહેનો થયો, દિવ્ય હથીયારે તામ;
 તીન લોક સંકિત થયા, સખલ દેખી સંગ્રામ. ૫

હિરણ્ય નાભ કોપ્યો હિવે, નિજ અવસર પામેહ;
હણીયો નૃપ જયસેનને, અગિર મહી જય તેહ. ૬
તદ્ધધ દેખી કોપીઆ, અનાધૃષ્ટિ બલવંત;
અસ્વરથ સારથિ હણ્યો, અનુક્રમે કીધો અંત ૭
જરાસંધ કીધો હિવે, સેનાપતિ શિશુપાલ;
હણ્યુ પ્રતિજ્ઞા કીધ ઇમ, રામકૃષ્ણ ગોપાલ. ૮
હાલ ભાંગરીયાની ૩૦

આગલિ કરિ શિશુપાલરે, જરાસિંધ કટક
નિવારરે;

રાજવીયાં યાદવ સૈન્યને તુંહ તર્યોરે, રણશત્ર

બુબુક્ષિત ધારરે. રા. ૧

હલ હુવે જ્યોરે સકરાશ, સિરહુણિને અરિભગ ધારા;

વરજ્યોરે વરજ્યો જયશ્રી નારિરે. રા. હ. ૨

જરાસંધ હંસક કહેરે, ઉલખી બલહરિ નામરે, રા.

ઇર્ષ્યાહુ રથ તે દિશેરે, પ્રેર્યો ભયપ્રહ તામરે. રા. હ. ૩

કોપ્યો યમસમ આવતોરે, રામ તણ્યાસુ દેખિરે; રા.

તતક્ષિણિંતિષ્ણકિશિ હોડિયારે, સ્વરવરસંતા દ્રેખરે. રા. હ. ૪

વીર પોતાને માનતોરે, નિજરથ નૃપે

શિશુપાલરે; રા.

ગોવિંદ આગલિ આણિને રે, મૂકે સર કાસ

મહાકાલરે. રા. હ. ૫

સુકુટ કવચ ધનુસારથીરે, હયરથે કંટક મળારિરે. રા.

શિર છેલો શિશુપાલનોરે, અનુક્રમિ દેવ મુરારિરે. રા. હ. ૬

તેહ વજ્ર સરપાતે કરી, મહાનેમિ શક્તિ અપહરી
 રૂકમી લાલે ખીજો બાણ, હણીયો કાઈ ન કીધી કાણું ૨૫
 પડતા વેણુદારીને તામ, ઘાલી સ્વદન લે ગયા
 ઠામ

સાતે પિણિ ખીજા ભુપાલ, લાય પામ્યા મનમાં તતકાલ. ૨૬
 હણીયા સમુદ્ર વિજય રાજાન, દ્રુમસ્તિ મિનભદ્ર કંઠ
 સમાન;
 નૃપ સુસેન ગણવાન્ અક્ષોભ્ય, જાસ પરાક્રમ જામિ
 તઅક્ષોભ્ય. ૨૭

સામે ઘાયે લડીયાસૂર, ખીજા લાલ ગયા ભટભુર;
 અઠાવીસમી થઈ ઢાલ, પુરી કહે છનહપ રસાલ. ૨૮
 સર્વગાથા ૬૮૪. પાઠાન્તર ૬૬૭.

ફૂંડા.

વીરેંદ્રે યાદવતણે, જરાસંધના ભટ્ટ;
 સંગ્રામે હણીયા ઘણા, ઘાળે. પુર્વા ઘટ્ટ. ૧
 તીવ્ર કિરણ છે માહરા, વીર ન સહિસ્યે ધામ;
 પશ્ચિમેઢધિ સુરજગયો, સેન્ય ગયો નિજ ઠામ. ૨
 મહારથી નૃપ પારવર્યો, હિરણ્ય નામ હિવે પ્રાત;
 ગાહે યાદવનો કટકં, નહી જેમ દ્વિયે ગાત. ૩
 ધાયા હિવે કોપ્યાયકા, મહી જયજયસેન;

વરસે જલધારા પરે, શર ધારાની શ્રેણિ. ૪
 મહાંયુધ તેહેનો થયો, દિવ્ય હથીયારે તામ;
 તીવ્ર લોક સંકિત થયા, સખલ દેખી સંગ્રામ. ૫

હિરણ્ય નાભ કોપ્યો હિવે, નિજ અવસર પામેહ;
હણીયો નૃપ જયસેનને, અગિર મહી જય તેહ. ૬
તદ્વધ દેખી કોપીઆ, અનાધૃષ્ટિ બલવંત;
અસ્વરથ સારથિ હણ્યો, અનુક્રમે કીધો અંત ૭
જરાસંધ કીધો હિવે, સેનાપતિ શિશુપાલ;
હણ્યુ પ્રતિજ્ઞા કીધ ઇમ, રામકૃષ્ણ ગોપાલ. ૮
હાલ ભાંગરીયાની ૩૦

આગલિ કરિ શિશુપાલરે, જરાસિંધ કટક
નિવારરે;

રાજવીમાં યાદવ સૈન્યને તુંહ તયેરિ, રણશત્ર

ખુલુક્ષિત ધારરે. રા. ૧

હલ હુવે જ્યોરે સકરાસ, સિરહુણિને અરિબગ ધારા;

વરજ્યોરે વરજ્યો જયશ્રી નારિરે. રા. હ. ૨

જરાસંધ હંસક કહેરે, હલખી બલહરિ નામરે, રા.

ઇર્ષ્યાલુ રથ તે દિશેરે, પ્રેર્યો ભયપ્રહ તામરે. રા. હ. ૩

કોપ્યો યમસમ આવતોરે, રામ તણાસુ દેખિરે; રા.

તતક્ષિણિ તિણ્ણિશિ હોડિયારે, સરવરસંતા દ્રેખરે. રા. હ. ૪

વીર પોતાને માનતોરે, નિજરથ નૃપે

શિશુપાલરે; રા.

ગોવિંદ આગલિ આણિનેરે, મૂકે સર કાસ

મહાકાલરે. રા. હ. ૫

સુકુટ કવચ ધનુસારથીરે, હયરથ કંટક મળારિરે. રા.

શિર છેલો શિશુપાલનોરે, અનુક્રમિ દેવ મુરારિરે. રા. હ. ૬

પુત્ર જરાસિંધ રાયનારે, અનુપમ અઠાવીશરે; રા.
 રામ સંઘાતે જુજતા, હુણીયા આણી રીસરે. રા. હ. ૭
 રામતણા સુત મારીયારે, જરાસિંધ કરિ ક્રોધરે; રા.
 ગદાહુણી બલમસ્તકેરે, મૂર્છા લહી પ્રબોધરે; રા. હ. ૮
 જરાસિંધ પડીયા પ્રતેરે, કવિધ્વજ હુણુતો
 દેખિરે; રા.

યુધકરિવા આબ્યો વિચેરે, વિરશિરોમણિ જોખરેરા. હ.
 તેહવો બાણી રામનેરે, રોષે રૂકમણી કંતરે,
 નુશુણોત્તર જરાસંધનોરે, પુત્રતણા કીયો અંતરે. રા. ૧૦
 અસ્તાચલ અંતરગયારે, સૂરજ રણુથી તામરે; રા.
 સ્વામ્યાદેશે સહુ ગયારે, આપ આપણી
 કામરે. રા. હ. ૧૧

દુર્જય શત્રુ બાણિને, મગધાધિપ તિણિ વારરે; રા.
 જરા અમુર નારી બાણીરે, મુકી કરી વિચારરે. રા. હ. ૧૨
 રામનેમિ કેશવ વિનારે, જરા બાજરા કીધરે; રા.
 સકલ સેન્યના લોકનેરે, જોહવી આપહ
 કીધરે રા. હ. ૧૩

તે વ્યાપી ઘરડા થયારે, ગંધ ચેતના નાસિરે; રા.
 કરસિર ધુળે સહુતણોરે, આઈ રહ્યો મુખ
 સાસરે. રા. હ. ૧૪
 પ્રાત સમે બાગ્યા થકારે, સેનાતેહવી દેખિરે; રા.
 મહાન મુખ કહેનેમિનેરે, કારણ કૃષ્ણ વિશેષરે. રા. હ. ૧૫
 મુજ સેનાને મુંથયોરે, ભાઈ મૃતક સમાનરે; રા.
 બલધટીયો ગંધચેતનારે; ફિરિયો કાચોવાનરે. રા. હ. ૧૬

સેનાનો બલ મુજનહીરે, સૈન્ય થયો અસંમર્થરે; રા.
કિમ હુણસ્યું વૈરી ભંષીરે, માહરો બલ થયો વ્યર્થરે. રા. હ. ૧૭
મુજ વૈરીએ છલ કીયોરે, બલસંયુત થયો તેહરે; રા.
બલહુણ્યો માહરોરે, હુણસ્યે સહુને તેહરે. રા. હ. ૧૮
હરિનો વચન મુણી ઇંસુરે, અવધિ નિહાલી

સ્વામિરે;

વલતુ નેમીસ્વર કહેરે, મુણો જનાઈન રામરે. રા. હ. ૧૯
જરાસિંધ સરિયો ન કોરે, તુજ વચરી બલવંતરે; રા.
જરા રાગ તેણે મૂંકયોરે, વિધુર થઈ જનપંતિરે. રા. હ. ૨૦
તું શત્રુ કલને ઝોકલોરે, સત્ય હુણે સંશ્રામરે; રા.
પિણિ પ્રાણી પીડ્યા જારે, તજસ્યે પ્રાણ અકામરે. રા. હ. ૨૧
દેવાલય ધરણેંદ્રનેરે, છે પાતાલ મળારે; રા.
ભાવી પાશ્વનાથનીરે, પ્રતિમા મહિમાધારરે. રા. હ. ૨૨
ધરણેંદ્રને આશાધિ તુંરે, ત્રિણ કરી ઉપવાસરે
તે પ્રતિમા તું માંગિલ્યેરે, દેસ્યે તુજ શુણવાસરે; રા. હ. ૨૩
તેહને સ્નાત્રજલે કરીરે, સીંગિંસ સહુજન વૃંદરે; રા.
સેન્યાસહુ તુજ ઉઠસ્યેરે, મોહતણ ગોવિંદરે. રા. હ. ૨૪
સેના કુણ રખવાલસ્યેરે, તાં લગી કહે ગોપાલરે; રા.
અરિ સંકટથી રાખસુરે, હું કહે નેમિ દયાલરે. રા. હ. ૨૫
સાંભલિ હરિહરંપિતં થયોરે, કરે આશાધન તામરે, રા.
ધ્યાન કરે ઉજવલ મનેરે, ચિત્ત રાખી ઇંક
ઠામરે. રા. હ. ૨૬

હિવે જરાસિંધે રાજવીરે, ચતુરંગ સેના યુક્તરે; રા.

આળ્યો અરિ સંહારિવારે, હરિબલ બાણિ

અસંકટરે. રા. હ. ૨૭

જનવર જસ સખાઈયોરે, કુણ્ણગંજે કહે

તાસરે; રા.

ત્રીસ ઠાલ ખંડ સાતમેરે, થયો જનહર્ષ

ઉલાસરે. ર. હ. ૨૮

સર્વગાથા, ૧૦૧૬. પાઠાંતર (૧૦૦૨)

દૂહા.

નલ મંડપ વિસ્તારતો, આછાકિતો કિણ્ણંદ;

ખાણુવુંદ વરસાવતો, જલધર જેમ અમંદ. ૧

હિવે નેમિ નિરદેશથી, માતલિ રથ ફેરંત;

વાત્યાવર્તતણીપરે, નિજબલ અભિત તુરંગ. ૨

મહાશંખ તિહાં પૂરીઉ, સ્વર બ્યાખ્યો ત્રયલોક;

ઇંદ્રધનુષ તાણ્યો પ્રભુ, સ્વર જઈ અડ્યો અલોક. ૩

ત્રાસ પમાડેહી સહુબણી, વાહે શર સંખ્યાત;

સગલે દેખી નેમિને, કરસ્યે સહુની ઘાત. ૪

રથાવત્ત ફિરતાં થકાં, વહતાં પ્રભુનાં ખાણુ;

સગલા નૃપ દૂરે રહ્યા, રણના સાખી જાણુ. ૫

અરિનૃપના છેદા કવચ, સુગટ ક્વજહુય ખાણુ;

પિણ્ણિસહ્યામય નવિ હુર્યા, વઝી રાજવીયાં ખાણુ. ૬

લીન થયો ધ્યાને હિવે, માધવ આગલિ આર્ષ;

ત્રીજે કિન પદાવતી, તેજ પુંજ દીપાય. ૭

કુણ્ણ નિહાલી તે પ્રતે, જહુ દેવી પરિવાર;

લકતે અણુ નેમી કહે, સ્તવના વચને ઉદાર. ૮

ઠાણ—આખ્યાનની, ૩૧

આજ ધન્ય હું થયો કૃતારથ, પવિત્ર પાવન હું થયો;
 આજ કારિજ સફલ થયો મુજ, આજ દુઃખ દૂરે ગયો.
 આજ હર્શન થયો તાહરો, માહરા વંછિત રહ્યા;
 તું શક્તિ તુંહિ વ્યકતમાતા, ભય નહી તુજ ગુણ કહ્યા. ૧
 કેતલા ગુણ કહું માત, એક જલો તાહરા;
 શકાદિક મુરપતિ પાર ન લહે, તો લહે કિમ કહો નરા.
 ભક્તિના ઇમ વચન સાંભલિ, પ્રસન્ન થઇ પરમેશ્વરી;
 કહે મુજ જિણિ કામ સમરી, કૃષ્ણ કહે આદર કરી. ૨
 કહે કેશવ મુણી એહવું, વચન તાસ મુહામણા;
 જો તુષ્ઠ થઇ જગદીશ્વરીતું, વચન મુણી સેવક તણા.
 શ્રી પાશ્વરિહંત બિંબ આપો, જરા અસ્ત સેના ભણી;
 તમુ સનાત નીરે સજજ થાય, જંચ લહું વૈરી હણી. ૩
 કહે પદ્માવતી દેવી, કૃષ્ણ નાવે તે ઇહાં;
 તે વિના પિણિ હું સૈન્ય તાહરો, કરું સજજ કહે તિહાં.
 તાહરો રિપુ હણું કહે તો સૈન્યસુ જરાસિંધને;
 શુભમાંહિ તે અન્યાયકારી, કહે તો આણું બંધિને. ૪
 તે કહે તે હું કરું સગલો, કામ ઇચ્છિત તુજ તણો;
 પિણિ ઇહાં પ્રતિમા આણવાની, નહી ઇછાછે મુણો.
 કહે ત્યારે કૃષ્ણ દેવી, તુજથકી થાયે સહુ;
 પિણિ માહરો ઇમ કીચાં પૌરૂષ નદીસે, સ્થુ કહું બહુ. ૫
 તે ભણીજો દે તું તૂહી મુજ અપાં આપિ તું;
 તે પસાયે હણું વંચરીને એહ ચિંતા કાપિ તું.

જનવર જાસ સખાધયોરે, કુણ્ણગ'જે કહે

તાસરે; ૨૧.

ત્રીસ ઢાલ ખંડ સાતમેરે, થયો જનહર્ષ

ઉલાસરે. ૨. હ. ૨૮

સર્વગાથા, ૧૦૧૬. પાઠાંતર (૧૦૦૨)

દૂહા.

નભ મંડપ વિસ્તારતો, આછાકિતો દિણ્ણક;

ખાણુવૃંદ વરસાવતો, જલધર જેમ અમંદ. ૧

હિવે નેમિ નિરદેશથી, માતલિ રથ ફેરંત;

વાત્યાવર્તતણીપરે, નિજબલ અભિત તુરંગ. ૨

મહાશંખ તિહાં પૂરીઉ, સ્વર બ્યાખ્યો ત્રયલોક;

ઇંદ્રધનુષ તાણ્યો પ્રભુ, સ્વર જઈ અડયો અલોક. ૩

ત્રાસ પમાડેહી સહુભણી, વાહે શર સંખ્યાત;

સગલે દેખી નેમિને, કરસ્યે સહુની ઘાત. ૪

રથાવત્ત ફિરતાં થકાં, વહુતાં પ્રભુનાં ખાણુ;

સગલા નૃપ ફરે રદ્યા, રણનાં સાંખી જાણિ. ૫

અરિનૃપના છેલા કવચ, મુગટ ધનજહય ખાણુ;

પિણ્ણિસદયામય નવિ હર્યા, વઝી રાજવીયાં ખાણુ. ૬

લીન થયો ધ્યાને હિવે, માધવ આગલિ આર્ધ;

ત્રીજે કિન પદ્માવતી, તેજ પુંજ દીપાય. ૭

કૃષ્ણ નિહાલી તે પ્રતે, બહુ દેવી પરિવાર;

ભક્તો ચરણ નેમી કહે, સ્તવના વચન ઉદાર. ૮

કુહા.

નહી તો કેશવ ચક્ર જો, કરસ્યે મસ્તક છેદ;
 સંમકહેતાં જરાસિંધને, માધવ કહે ધરિ ખેદ. ૧
 તુજને હુણિ ગોરાખસુ, તે બાળ્યુ તે સાચ;
 ચક્ર મેહહી જોવે કિસ્યુ, કિસ્યુ રહ્યો છે રાચિ. ૨
 જરાસિંધ હિવે રાખ ધરી, નભ આંશુલી ભમાહિ;
 કલપાંતાગનિશ્ચમ ભયદ, મૂંકયો ચક્રવર્તહિ. ૩
 તે મહિમિણા રેષ કરી, માધવ કરે બેઠ;
 નિભદ્ધ ચક્રો ભણી ને, મૂંકયો ફેરી આરિષ્ઠ. ૪
 અકે ગલે છેદત કીયો, ભુધ પડીયો ભૂપતિ;
 ચામી પરવણુ પાપથી, ચોથી નરકની ગતિ. ૫
 નવચો નવચો વિષ્ણુ જો, સુર બાવે આકાશ;
 વરસાબ્યા કેશવતણે, મસ્તકે કુસુમ સુવાસ. ૬

કાલ—સુખદાધરે સુખદાધરે શ્રી ચાંતિલણુક સુખદાધરે.

જો દેશી.

હિવે જરાસેન સુન સ્વામીરે, નમીયા હરિને સિર
 નામીરે;

ગોદાવીહિત શુભ વાણીરે, ચાખ્યા રાજગૃહ આણીરે. ૧
 પુન્યાધરે પુન્યાધરે જોવો કૃષ્ણની પુન્યાધરે, પુ. આ.
 હિવે કૃષ્ણ વામેયની અરચારે, બહુ ભકતે કીધી
 અરચારે;

ચાખ્યાં તિહાં અનુવર ભાવીરે, તિણુ કામિ નમર
 વસાવીરે. પુ. ૨

કૃષ્ણ આગ્રહ ભક્તિ દેખી, તિવારે પદાવતી;
 પાર્શ્વલનની આપિ અર્ચા, દેઇ હરિને ગઈ સતી. ૬
 હિવે અન્યુત પાર્શ્વલનના, ચરણ સનાત જલે કરી;
 સૈન્ય સગલા ભણી સીંચ્યો, ઉઠીયા હુણિવા અરિ.
 શંખ પંચાયણ વજાડ્યો, રૂકિમણી પતિ હર્ષસુ.
 તે શબ્દ કણે સુણી ભરીયો, જરાસિંધ અમર્ષસુ. ૭
 લક્ષ્મણ લપીયાં, જરાસિંધને મેલી કરી;
 પ્રતિ વિણુને તે વિણુ મારે, નેમિ ઇમ મનમે ધરી.
 રણ સજ્જ સૈન્ય થયો તિવારે નેમિ રણથી ઉસર્યા;
 હિવે લાંગલી લાંગલગ્રહી અરિ, મૂસલે ચુરણ કર્યા. ૮
 જરાસિંધ સજ્જ થઈને, કૃષ્ણ પ્રતે રથ ખેડીયો;
 શરાસાર અપાર કતો, સિંહ સૂતો છેડીયો.
 કૃષ્ણ વર્તમણમ કૃષ્ણ નૃપપિણી, વૈરીકાષ્ટ દહાવતો;
 રથ ખેસી સનસુખ આવીયો, બલવંત શસ્ત્ર નચાવતો. ૯
 તેહના રચંદન ચ કપિષ્ઠા, ભૂમિકા કણ કણ થઈ;
 ગતાગત રણમાહિ કરતાં, વિશ્વ ક્ષોભદશા લહી.
 દીન્ય શંભે ખડ્ગ ખડ્ગે, મુલત જે ઇણુ પરિ લહે;
 ખીણુશસ્ત્ર થયો જરાસિંધ, ચક્ર સમયે કર ચહે ૧૦
 વન્હિજાત્રા મહાકરાત્રા, વરસંતો પાવક કણા;
 ગોપ ગર્વ વિમૂંચ આણા; માનિ પત્રં નમિ મુજ તણા.
 જીવતો જો રહીસ તો વળી, ગાય ચારીસ લોકની;
 એકત્રીસ સંસમ ખંડની, જિનહર્ષ દાદ આખ્યાનની. ૧૧

કુંહા.

નહી તો કેશવ ચક્ર જો, કરસ્યે મસ્તક છેલ; ૧
 ધંમ કહેતાં જરાસિંધને, માધવ કહે ધરિ ખેલ.
 તુંજને હુણિ ગો રાંખસુ, તે ભાખ્યુ તે સાચ; ૨
 ચક્ર મેલહી જોવે કિસ્યુ, કિસ્યુ રહ્યો છે રાચિ.
 જરાસિંધ હિવે રોષ ધરી, નભ આંશુલી ભમાડિ; ૩
 કલ્યાંતાગનિજીમ ભયક, મૂંઠયો ચક્રવર્તિ.
 તે પ્રદિક્ષિણા દેધ કરી, માધવ કરે બેઠ; ૪
 નિજાદ્ધં ચક્રો જાણી ને, મૂંઠયો ફેરી અરિષ્ટ.
 ચક્રે ગલે છેલન કીયો, ભુધ પડીયો ભૂપતિ; ૫
 પામી પરવણ પાપથી, ચોથી નરકની ગતિ.
 નવમો નવમો વિજ્ઞ જો, સુર ભાષે આકાશ; ૬
 વરસાબ્યા કેશવતણે, મસ્તકે કુસુમ સુવાસ.

હાલ—સુખદાઇરે સુખદાઇરે શ્રી શાંતિલક્ષ્મી સુખદાઇરે.

જો દેશી.

હિવે જરાસેન સુન સ્વામીરે, નમીયા હરિને સિર
 નામીરે;

ગોદાવીહિત શુભ વાણીરે, ચાખ્યા રાજગૃહ આણીરે. ૧
 પુન્યાઇરે પુન્યાઇરે જોવો કૃષ્ણની પુન્યાઇરે, પુ. આ.
 હિવે કૃષ્ણ વામેયની અરચારે, બહુ ભકતે કીધી
 અરચારે;

ચાખ્યાં તિહાં જનવર ભાવીરે, તિણુ ઠામિ નગર
 વસાવીરે. પુ. ૨

- શ્રી સંજેશ્વર પ્રભુ પાસેરે, પૂજે ચાંદવપતિ તાસેરે;
સ્તવેસ્તોત્ર પવિત્ર . જનકેશરે, ટાલે ભવભવના
ફેરારે. પુ. ૩
- તેહવો જલ પરાક્રમ જાણીરે, શ્રી નેમીશ્વર ગુણ
જાણીરે;
ચાંદવને લાગે ખ્યારેરે, સામલકુચિ મોહનગારો. પુ. ૪
- પૂજ પ્રભુમી પાપ લાગીરે, માતલી પ્રભુની આજ્ઞા
માંગીરે;
જઈ સુરપતિ પ્રીતિ વધારીરે, કહે પ્રભુના ગુણ
વિસ્તારીરે. પુ. ૫
- ઈંદ્રપ્રસ્થ પાંડવને આપ્યોરે, રૂકમનાભ અયોધ્યા
થાપ્યોરે;
મહા નેમિ સૌરીપુર દીધોરે, થયા યોગ્ય સહુને કીધોરે. પુ. ૬
- હિવે કેશવ ચક્રને ફેરેરે, ભરતાદ્ સાધવા ખેડેરે;
ચાંદવરાએ પરવરીયોરે, જંજ રત્ન ચઢી સંચરીયોરે. પુ. ૭
- સાથે સેના ચતુરંગારે, ભંભા સ્વરનાદ સુરંગારે;
ભાતધંવાસી, દેવારે, કાટિશિલા કલિ નિતિ મેવારે. પુ. ૮
- ચતુરંગુલ ઉચી, ધારીરે, ભુધથીનિજ ચિતિ
અવધારીરે;
પંટ માસે વસુધા સાધીરે, ત્રિખંડની પ્રભુતા લીધીરે. પુ. ૯
- ચરણે સેવા નિતિ સારેરે, સોલ સહસ્ર મુકુટ શિરધારેરે
નિજપ્રોઠ ભુજાસુપ્રતાપેરે, અરિ સેવક કરિ
હરિ થાપેરે. પુ. ૧૦
- હુધવસુ નિજપુરિ આપ્યોરે, એક છત્રાશ્રિત સુર
ગાયોરે;

નમીયા નરપતિનાં વૃંદોરે, સી લહે દેખી
આણુંદોરે. પુ. ૧૧
સેવે સુર વિદ્યાધારોરે, જોડના શુષ્ક નોનહી પારોરે;
જસ પસર્યો ભુવન મળારોરે, ઉતાર્યો અરિ અહ-
કારોરે. પુ. ૧૨
ભરતાહનાં સુખ માણોરે, સખતમ ખંડ પૂણું
વખાણોરે;
અત્રીસમી એ થઇ ડાહોરે, અનહપ કહે સુ
વિસાહોરે. પુ. ૧૩

સર્વ ગાથા ૧૦૫૭

ઈતિ જિનહર્ષ વિરચિતે શ્રી શત્રુંજય મહાત્મ્ય ચતુર્ણ
શંતર્મૂત શ્રી રૈવતાચલ મહાત્મ્ય પાંઢવદ્યુત રમણ વનવાસ
અમણ સંગ્રામ વર્ણનો નામ સસમઃ સ્તંઢ સંપૂર્ણ મેવ ॥ ૭ ॥

કુંહા.

નેમિનાથ પ્રભુમું સદા, સુરનર અસુર નમંતિ;
યોગીશ્વર બ્યાવે સદા, પ્રાક્રમ અતુલ ધરંતિ. ૧
પ્રભુના ચરણ નમી કરી, ધરી સુભકિત અખંડ;
શત્રુંજય મહાત્મ્ય રાસનો, યોદ્ધિસિ અપ્રમ ખંડ. ૨
હિવે નેમિ અનજગત પ્રભુ, દેહતણે ઉપમાન;
સુરપતિ પણિ કહિ ન સકે, સુંદર રૂપ નિધાન. ૩
જો પ્રભુનો કોઈ નથી, સગપંથુનો પ્રતિબંધ;
તો પણિ કેશવ, સુરમે પ્રેમ પ્રીતિસંબંધ. ૪

શ્રી સંજેશ્વર પ્રભુ પાસોરે, પૂજે ચાંદવપતિ તાસોરે;
સ્તવેસ્તોત્ર પવિત્ર. જીનકેશરે, ટાલે ભવભવના.

કેશરે. પુ. ૩

તેહવો જલ પરાક્રમ જાણીરે, શ્રી નેમીશ્વર ગુણ
જાણીરે;

ચાંદવને લાગે ખ્યારેરે, સામલક્ષ્મિ મોહનગારો. પુ. ૪

પૂજી પ્રભુમી પાપ લાગીરે, માતલી પ્રભુની આજ્ઞા
માંગીરે;

જઈ સુરપતિ પ્રીતિ વધારીરે, કહે પ્રભુના ગુણ
વિસ્તારીરે. પુ. ૫

ઈંદ્રપ્રસ્થ પાંડવને આખ્યોરે, રૂકમનાભ અયોધ્યા
ચાખ્યોરે;

મહા નેમિ સૌરીપુર કીધોરે, થયા યોગ્ય સહુને કીધોરે. પુ. ૬

હિવે કેશવ ચક્રને કેડેરે, ભરતાહુ સાધવા ખેડેરે;

ચાંદવરાએ પરવરીયોરે, મંજ રત્ન ચઢી સંચરીયોરે. પુ. ૭

સાથે સેના ચતુરંગારે, ભંભા સ્વરનાહ સુરંગારે;

ભતાધિવાસી, દેવારે, કાટિશિલા કલિ નિત મેવારે. પુ. ૮

ચતુરંગુલ ઉચી, ધારીરે, ભુધથીનિજ ચિતિ

અવધારીરે;

પંટ માસે વસુધા સાધીરે, ત્રિશૂલની પ્રભુતા લીધીરે. પુ. ૯

ચરણે સેવા નિતિ સારેરે, સોલ સહસ્ર મુકુટ શિરધારેરે

નિજમોઢ ભુજામુખતાપેરે, અરિ સેવક કરિ

હરિ થાપેરે. પુ. ૧૦.

ઉછવસુ નિજપુરિ આયોરે, એક છત્રાશ્રિત સુર
ગાયોરે;

નમીયા નરપતિનાં વૃંદોરે, સી લહે દેખી

આણુંદોરે. પુ. ૧૧

સેવે સુર વિદ્યાધારોરે, જેહના ગુણનો નહી પારોરે;

જસ પસર્યો ભુવન મજારોરે, ઉતાર્યો અરિ અહ-

કારોરે. પુ. ૧૨

ભરતાહનાં સુખ માણોરે; સત્તમ ખંડ પૂણું

વખાણોરે;

મત્રીસમી એ થઇ ડાહોરે, છનહુપ કહે સુ

વિસાહોરે. પુ. ૧૩

સર્વ ગાથા ૧૦૫૭

ઈતિ જિનહર્ષ વિરચિતે શ્રી શત્રુંજય મહાત્મ્ય ચતુર્ણ્ય
ચંતર્મૂત શ્રી રૈવતાચલ મહાત્મ્ય પાંડવદ્યુત રમણ વનવાસ
અમણ સંગ્રામ વર્ણનો નામ સસમઃ સ્વંદ સંપૂર્ણ મેવ ॥ ૭ ॥

કુહા.

નેમિનાથ પ્રભુમું સદા, સુરનર અસુર નમંતિ;

યોગીશ્વર ક્યાવે સદા, પ્રાક્રમ અતુલ ધરંતિ. ૧

પ્રભુના અરણ્ય નમી કરી, ધરી સુભકિત અખંડ;

શત્રુંજય મહાત્મ્ય રાંસનો, યોદ્ધિસિ અષ્ટમ ખંડ. ૨

હિવે નેમિ છનજગતં પ્રભુ, દેહતણે ઉપમાન;

સુરપતિ પણિ કહિ ન સકે, સુંદર રૂપ નિધાન. ૩

જો પ્રભુનો કોઈ નથી, સજપણુનો પ્રતિબંધ;

તો પણિ કેશવ, સુરમે પ્રેમ પ્રીતિસંબંધ. ૪

ઠાલી—શેવક વૃંદને હૃષ આણુંદરે. વૃ. લાડી ચાલી
સાસરે; એ દેશી. ૧.

એક દિવસ લીલાએ રમતાં નેમિ અણુંદરે રમતાં
નેમિ અણુંદ.

ઉપજાવે દેવ સેવક વૃંદને, હૃષ આણુંદરે; વૃં.
લક્ષ શસ્ત્ર ધર રાખે નિશિદિન અહાં રખવાલારે, નિ.

તિહાંપહુતા નેમીસર કૃષ્ણની આયુધશાલારે, આ. ૧

રાહુતણે ભયસુ ધહાં આયો ગુપ્ત પછઠારે; અ.

સુ કોર સમુદ્રતણો, અથવા એ નવનીત હીઠારે; અ.

અથવા કૃષ્ણતણો જસ નિર્મલ શંખ નિહાલીરે; નિ.

દેવ વિચાર કરે નિજ મનમે, સંદેહ આલીરે અસં. ૨

વિમ્વોદ્ધરણ પ્રવીણ, કુતુહલી શ્રી નેમીનાહરે; કુ.

કંબુ ઉપાડણ હાથ પસાર્યો, ધરિયો બાંહરે. ૫.

આયુધગૃહ અધિકારી રાજન ઇણિપરિ બોલેરે; રા.

લાકતે નેમીભણી પ્રણમી કહે કુણુ તુજ તોલેરે. ક. ૩

સ્વામી તે નિજબલ અરિહલ હેલાયે અતારે; અ.

કૃષ્ણબંધુ તુમે વીર્યસિંધુ છે જગત વહીતારે. સિં.

તો પિણિ એ આયાસ મ કરિસ્યો અંબુજ લેવારે; ક.

ઉપડિસ્યે નહી બલ છે તો પિણિ છાંડિયો હેવારે. છા. ૪

સાંભલિ એહવી વાણી સ્મિત નેમિ વિચારીરે; સ.

દેખતાં સુરગણજગ નાયક, અનંત બલધારીરે. ના.

પ્રભુ રહનાંસુસમો વડિ ઉજલ શંખ ઉપાડયોરે; ઉ.

લીલાએ અંધરોષ અહાવી નેમિ વળડયોરે. અ. ૫

પાંચ જલ્યને નાદ પૂરીને નીસરીયોરે; પૂ.
 સાયર પિણિ પૂર્યો નવિ આવે વલતો ઉગરીયોરે. મા.
 તિહાંથી વલી પહુતો પર તીરે ભૂતલ કાંચોરે; તી. ૬
 દિગ્ગજ ધંડ હડીયાગિરિ પડિયા અહિસિર ચાંચોરે;
 આલાન થ'લ ઉપાડિ અનાડી ગયવર ત્રાકારે, અ.
 ક'પમાન વલી તરલ તુરંગમ ચિહુ' દિશિ નાકારે. તુ. ૭
 ચેત રહિત જન પડીયા લોટે નિજપુર દેખીરે; લો.
 શીરિ સારંગી હસાર દેખી, દુખ ક્ષોભ્યા વિશેષિરે. હ.
 અમતકાર કેશવ પામીને ઇણિપરે ભાષે; પા.
 સલા ભણી ઉઘાડી લોચણ સહુકોની સાખેરે. લો.
 મુ' કોઇ ઉપન્યો વલી નૂતન વિષ્ણુ વિખ્યાતરે; નૂ.
 અથવા ચક્રી વજ થયો કોઇ ઇમ કરે વાતરે. કો. ૮
 તીન લોકમે' નહી કોઇ એહવો જે મુજ છપેરે; લો.
 કિણે' વળડયો એ શ'ખ પ્રક્ષોભકૃત સર્વ દીપેરે. શ'.
 સનદ્ભદ્ર થાઉ રણકાળે હયગય લેધરે; કા.
 વીર બાહુધૃત મેરૂ શૈલ બલ વૈરી હણેધરે. શૈ. ૯
 સિંહાસનથી ઊઠ્યા ઇમ કહી ઠીલ ન ક્રીધીરે; ઇ.
 વાંછત્રવંદ વળડીયા ઘાઈ નીસાણેય દીધીરે. ઘા.
 શશ્વતણા અધિકારી જેતલે આવીને ભાસેરે; તે.
 સ્વામી નયોકતે વારી જતા તુજ શ'ખ ઉલાસેરે. જ. ૧૦
 પૂર્યો અરિષ્ટનેમિ તુજ બંધવ રમત કરતાંરે; બ.
 તે માટે શત્રૂચિત સેના મુકો સામંતારે. સે.
 સાંભલિ નિજ બંધવનો, વીરજ વિસ્મય પામ્યોરે; વી.
 મધુસૂદન બેઠા સિંહાસન, કોંધને શામ્યોરે. સિ. ૧૧

કિંચિત્પીર્ય દેખાલી, શ'ખ વળાડીને મૂંકયોરે; સં.
 જગત વલી નિજ પ્રકૃતિ થયે ઉપદ્રવ સહુ ચુકયોરે. ઉ. ૧૨
 નેમિનાથ ભમતા રમતા પરિષદમાંહે આવ્યોરે; પ.
 દેખી સૈના સજજ થઈ રણકજજ ઉમાભારે. ક.
 હરિ લંગણો નેમિ નિહાલી નીચો જોવ'તોરે; ની.
 પ્રીતિતણે વચન કહે પ્રભુને હર્ષ હસ'તોરે. પ્ર. ૧૩
 ભાઈ તે જઈ શસ્ત્રશાલામાંહિ શ'ખ વળયોરે; મા.
 પામ્યો ક્ષોભ સાચર અદ્રિ, વિશ્વ ચરાચર પાયોરે. વિ.
 બીજી કીડા જોલો ચિતછે, બહુ કીડાને કામેરે; બ.
 તનુ સુકુમાલ શ'ખો ધૃત કકંશ તનુ યોગ્ય પામેરે. કં. ૧૪
 તેહ બલ તેહવો ધીરજ ગુણ દેખીને જ'પેરે; ધી.
 સંકાસહિતતણી પડે માધવ એમ પયંપેરે. મા.
 રામતણા મુખ સનમુખ દેખી, દેખી વચન ગંભીરરે; દે.
 સીતલ સ્વાદ્ સકોમલ નેમી ભણી કહી વીરરે. ને. ૧૫
 ભાઈ તાહરો એહ જનોત્તર 'બલ' દેખી રિષ્ટરે; જ.
 વલી ગાંભીર્ય ગુણાદિક શોભિત રૂપ વિશિષ્ટરે; શો.
 ચાહવ કુલ વિશ્વમાંહિ હીરા જીમ અતિહી દીપાયા; હી;
 બીજા કુલતો કાચ સરિખા કરિય દેખાયા. સ. ૧૬
 સકલ વિશ્વ બલ લેઈ વિધાતા અંગ નીપાયોરે;
 તાહરો એ બલ દેખી મુજ મન હર્ષ ઉપાયોરે. મુ.
 પ્રતોપિષ્ઠિ બાહુતણો બલ બાંધવ મુજને દેખા લોરે; બાં.
 સીલાથમ ઢાલ ખંડ આઠમાની જીનહર્ષ સંભાલોરે. મા. ૧૭

દુહા.

- વિષ્ણુ ઉક્તિ ઇમ સાંભલિ, વસુધા સનમુખ જોઇ;
ઉચિત કાર્ય વેદી વચન, માન્યો હરખિત હોઇ. ૧
- ઐ ઐંધુ પર ઐંધુસુ, ધૈર્યોછાહ એ દેહ;
સિંહાસણથી ઉઠીને, શસ્ત્રવેશ્મ આવેહ. ૨
- નેમિ કૃપા કર ચિંતવે, પરદુઃખ સુકી શક્તિ;
તો પશ્ચિ ઐંધવ સુખવિષે, શંકા કરે અયુક્ત. ૩
- નહી સ્પૃહા મુજ રાજ્યની, નહી ભવ પડિવા આસ;
ઈચ્છાંમત દેવાતણી, માને નહી એ ભાસ. ૪
- દોષજીહો પગપાણિ તલ, સહિ ન સકે મુજ એહ;
પંખીપદ રંભા સહે, પિપ્પિ ઐરાવત ન સંદેહ. ૫
- ન લહે અનરથ મુજ થકી, મુજ બલ બાણે જેમ;
કારજ થાયે એહને, કડ્ડ વિચારી તેમ. ૬
- ઈમ ચિંતવે છત્ર ચિતમે, ગોવિંદને કહે તામ;
વચન અખિધ ગર્ભિર ધુનિ, કરે વધારણ માંમ. ૭
- પંદ્રપ્રહાર અવની પતન, પાંમર હુષ ધરંત;
ચુદ્ધ એહ યુગતો નહી, કાયા પાંશુ ભરંત. ૮
- હોલે-રોયમદલ રાય-તાંહરે દેસડે એ દેશ રાગ-માડુ ૨
હિંચ. શસ્ત્ર વંચરીને હોઇ, રણ તેહ ન કીજેલ;
અંગ ભેદ નહી આપણ વીર, મિલી રમીજેલ. ૧
- ઇમયાદવપતિને ભાખે નેમિજરે, આંબાહુ નમાવણ
માંહોમાંહિ;
બલ કલ લહિસ્યુલ, દેહ પીડા મોહા નહી કાંઈ
કીડા વહિસ્યુલ. ૨

કિંચિત્વીર્ય દેખાલી, શ'ખ વળડીને મૂંઠયોરે; સં. ૧૨
 જગત વલી નિજ પ્રકૃતિ થયે ઉપદ્રવ સહુ ચુકયોરે. ઉ. ૧૨
 નેમિનાથ ભમતા રમતા પરિહમાંહિ આબ્યારે; પ.
 દેખી સૈના સજજ થઇ રણકળજ ઉમાભારે. ક.
 હરિ લગણો નેમિ નિહાલી નીચો જોવ'તોરે; ની.
 પ્રીતિતણે વચન કહે પ્રભુને હૃષ' હસ'તોરે. પ્ર. ૧૩
 ભાઇ તે જઇ શસશાલામાંહિ શ'ખ વળયોરે; મા.
 પામ્યો શોભ સાચર અદ્રિ, વિશ્વ ચરાચર પાયોરે. વિ.
 બીજી કીડા બોલો ચિતછે, બહુ કીડાને કામેરે; બ.
 તનુ સુકુમાલ શ'ખો ધૃત કંકશ તનુ ચોખ્ય પામેરે. કં. ૧૪
 તેહ બલ તેહવો ધીરજ શુભ દેખીને જ'પેરે; ધી.
 સંકાસહિતતણી પદે માધવ જોમ પચંપેરે. મા.
 રામતણા મુખ સનમુખ દેખી, દેખી વચન જ'લીરે; દે.
 સીતલ સ્વાદ્ સકેમલ નેમી ભણી'કહી - વીરે. ને. ૧૫
 ભાઇ તાહરે જોહ જનોત્તર 'બલ' દેખી રિષ્ટરે; જ.
 વલી ગાંભીર્ય શુભાદિક શોભિત રૂપ વિશિષ્ટરે; શો.
 ચાહવ કુલ વિશ્વમાંહિ હીરા જીમ અતિહી દીપાયા; હી.
 બીજા કુલતો કાચ સરિખા કરિય દેખાયા. સ. ૧૬
 સકલ વિશ્વ બલ લેઇ વિધાતા અંગ નીપાયોરે;
 તાહરે જો બલ દેખી મુજ મન હર્ષ ઉપાયોરે. સુ.
 તોપિણિ બાહુતણો બલ બાંધવ મુજને દેખા લોરે; બાં.
 પ્ર. ૧૭
 થમ હાલ ખંડ આઠમાની જીનહર્ષ સંભાલોરે. મા.
 લીલા. સર્વ ગાથા, ૨૧.

કુહા.

- વિંધુ ઉકિત ઇમ સાંભલિ, વસુધા સનમુખ ભેઈ;
ઉચિત કાર્ય વેદી વચન, માન્યો હરપિત હોઈ. ૧
- ઝે બે'ધુ પર બ'ધુસુ, ધૈર્યોછાહ ઝે દેહ;
સિંહાસણથી ઉઠીને, શસ્ત્રવેશ્મ આવેહ. ૨
- નેમિ કૃપા કર ચિંતવે, પરદુઃખ મુકી શકિત;
તો પશ્ચિ બ'ધવ મુજવિષે, શંકા કરે અચુકા. ૩
- નહી સ્પૃહા મુજ રાજ્યની, નહી ભવ પડિવા આસ;
ઈશ્વરજંત લેવાતણી, માને નહી ઝો ભાસ. ૪
- દોષ્ણહીયો પગપાણિ તલ, સહિ ન સહે મુજ ઝોહ;
પ'ખીપંદ રંભા સહે, પિણ્ડિ ઐરાવત ન સ'હેહ. ૫
- ન લહે અનરથ મુજ ચકી, મુજ ભલ બાણે જેમ;
કારજ થાયે ઝોહનો, કરં વિચારી તેમ. ૬
- ઈમ ચિંતવે છન ચિતમે, ગોવિંદને કહે તામ;
વચન અખિ ગ'ભિર ધુનિ, કરે વધારણ માંમ. ૭
- પંદપ્રહોર અંવની પતન, પાંમર હુષ' ધરંત;
ચુહ ઝોહ ચુગંતો નહી, કાયા પાંશુ ભરંત. ૮
- હોલે-રાયમલ્લ રાય-તાંહરે દેસડે ઝો દેશ રાગ-માર) ૨
હિંચ શસ્ત્ર વંચરીને હોઈ, રણુ તેહ ન કીજેલ;
અંગ લેહ નહી આપણુ વીર, મિલી રમીજેલ. ૧
- ઇમયાદવચંતિને બાળે નેમિજરે, આં.બાહુ નમાવણુ
માંહોમાંહિ;
બલ કલ લહિસ્તુ'લ, દેહ પીડા મોડા નહી કાંઈ
કીડા વહિસ્તુ'લ. ૨

હરિ કીધુએ અંગીકાર, બાંહ પસારીલ;
 બણ તરૂંઅર કેરી સાખ, પરબત બારીલ. ધ. ૩
 વામ હાથસુ માધવ બાહ, બણી મૃણાલીલ; ધ.
 લીલાએ શ્રમવિણિ જગનાથ, તત્કણ વાલીલ ધ. ૪
 પ્રભુ પસારી વાંમી બાંહ, કાંઈક વિહસીલ;
 અદ્રિનાથનો બણે શ્રંગ, તાલકિ કહિસીલ. ધ. ૫
 સગલો નિજ બલ કીધો કૃષ્ણ, ઈષત ન નમીલ;
 વાયુતણે બલ કોલે વૃક્ષ, સુરગિરિ અનમીલ. ધ. ૬
 બાહુ યુગે વીંટયો ભુજ નેમિ, વટ લમ શાખાલ;
 લોગી લમ અંદન નિજ કાય, વીંટે આખાલ. ધ. ૭
 તોપિણિ નમ્યો નહીં તિલમાત, કપિનિમ છુંબ્યોલ
 વાયુલ જિમ સંકેતી પાય, બલકરી ઝુંબ્યોલ.
 વિલખો થયો મનમાંહિ મુશરિ, પ્રભુ ભુજ મેદહીલ;
 આલિંગન દીધો તત્કાલ, પ્રેમ સહેલીલ. ધ. ૮
 અતુલ બલે મુજ લપી વિશ્વ, તૃણ લમ માનેલ;
 સહુ કુલમાંહિ કીધો કુલ ઉચ્ચ મેરૂ સમાનેલ. ધ. ૯
 નેમિ વિસજ્યા કૃષ્ણગંધીર, વચન બોલાવીલ;
 નચિત સંકિત બલભદ્ર બોલાઇ, વાત સુણાઇલ. ધ. ૧૦
 એહ બંધુછેબલનો સિંધુ, સિંધુ સીમાલગિ સાધેલ.
 પોતાને બલે દયે એ રાજ્ય, ચિંતા વાધેલ. ધ. ૧૧
 સીરી હરિને સંકિત બાણિ, કહે સુણિ બાઇલ;
 લકત સંગ વિમર્દઅનંગ, આસ ન કાંઈલ. ધ. ૧૨
 રાગરોગ ગયો જેહથી સર્વ, અવસર આવ્યેલ;
 પ્રત લેચે તજચે સંસાર, લાવન લાવેલ. ધ. ૧૩

અદૃષ્ટ સુખ શિવપુરનો જેણુ, એ સુખ જાણેલ; ઇ. ૧૪
 આસ્વાદ્યા નહીં જીણિ સહકાર, કૈર વખાણેલ. ઇ. ૧૪
 રામ વચનથી કૃષ્ણ તથાપિ, સંકા ન ટલેલ;
 ઘાસ પલાલછિપાઈ આગિ, કહો સ્યુ' ન બલે'લ. ઇ. ૧૫
 સ્વામી વિલાસ જાણીને, શકે આવ્યો રાગિલ;
 કૃષ્ણ બણી, કહે પ્રભુ બલ જોઈ, જીન પાય લાગીલ. ઇ. ૧૭
 ત્રેસડિ પુરૂષમાંહે વીતરાગ, બલવંત થાઈલ;
 તો પિણિ હુવે સંસાર વિરકત, સુખદુઃખ ધ્યાઈલ. ઇ. ૧૭
 એ આગંલિ અમ્હુ સરિખા જેહ, કિંકર હાવેલ;
 તુમ્હ રાંજ્ય કિમ આહે વિશ્વનાથ, કહાવેલ. ઇ. ૧૮
 સુષયા વચન અરિહંત કુમાર, જીનવર થાસ્યેલ;
 બાવીસમાયાદવ કુલમાંહિ, મુગતે જાસ્યેલ. ઇ. ૧૯
 જન અતિશાયિ' પુરા તું કૃષ્ણ, પ્રભુબલ જાણેલ;
 તોસ્યુ' નિજ મનમાંહિ વિકલ્પ, ફોગટ આણેલ. ઇ. ૨૦
 કિતલાઈક લગિ પાલી કાલ, ચારિત્ર લેઈલ;
 જગત ઉધારણુ. જાસે મુકિત, અંત કરેઈલ. ઇ. ૨૧
 એવું સાંભલિ શકે વચન, સંશય ટાસ્યેલ;
 હરિ મિલોયો અપરાધ ખમાવિ, પ્રેમ દિખાડ્યેલ. ઇ. ૨૨
 ઇંદ્ર વિસજી' હિવે શ્રીનેમિ, માધવ લેઈલ;
 અંતેઉર આવી રખવાલ, તાસ કહેઈલ. ઇ. ૨૩
 જો મુજ જાંધવ આવે અત્ર, મત કોઈ રેલોલ;
 બ્રાતુ જાયા સત્યભામા, આદિસહુસુખેલોલ. ઇ. ૨૪
 એહવું કહી વિસજ્યાં નેમિ, કૃષ્ણસપ્રેમીલ.
 નિર્વિકાર પુરંધ્રી સાથિ, ખેલે નેમિલ. ઇ. ૨૫

અન્ય દિવસ ઉન્હાલે માસ, હાં બહુ પાણી; ..
 ગયા રૈવત નેમિ યુવતી સાથિ, સારંગ પાણી. ધ. ૨૬
 સાથે બલભદ્ર બહુ પરિવાર, ખીલ ઢાલે; ..
 આઠમા ખંડ તણી હનહુષં, શુણ સંભાલે. ધ. ૨૭
 સર્વ ગાથા પર.

કુંડા.

મુહતીજનપેઠી સહુ, સરવરનીર મુખણ; ..
 દેવી હમ કીડા કરે, પ્રેરી સારંગ પાણિ. ૧
 જલાસ્ફાલનથી ઉપનો, કંકણ ધ્વનિશ્રીકાર; ..
 બણે રમર ભુપાલના, તૂર્ણનાદ મનહાર. ૨
 કાચિત કુંકુમખંડમ્, હરિનો હિયો હણત; ..
 કાચિતજલધારકરી, પ્રેમધરી સિંચત. ૩
 હમ જેલે અચુત પ્રિયા, મગ્નકીડા રસમાંહિ; ..
 નેમિ જેલાવણુ કારણે, પ્રેરી કેશવ તાહિ. ૪
 આવિમિલી ઉતાવલી, જલ ભૂત કંચણ મૃંગ; ..
 છાંટે નયણુ નેમીસના, મૃગનયણી મનરંગ, ૫
 કલશ ભરી પાણીતણુ, નામે પ્રભુને સીસ; ..
 તેહોને પિણિતિમ હીજ કરે, નિવિંકારજગદીસિ. ૬
 દેખિ નેમીને જેલાતા, સિંટ દામોદર થાઈ; ..
 શરતીરે આબ્યા રમી, નારી ઉલી આઈ. ૭
 પ્રભુપિણિ જલથી નીસરી, આબ્યા શરતટ ભમ; ..
 મુંદર આસન આપીયો, ભામારૂકિમણી તામ.

- હાલ—વીરને વિરાજે સીતા વાડીયારે. એ દેશી. ૩
 દેવરીયા સુણોનેરે મ્હારી વિનતીરે; તુમે છો અતુર
 સુખાણુ;
 વૃંથા જનમ નારી વિણિ નરતણોરે; નારીવિણુ અ
 પ્રમાણુરે દે. ૧
 નારી વિણિ યોગી નરને કહેરે, ન કરે કાંઈ વિસ
 વાસ;
 ઘર વિણિ નારી વિણિ સોલે નહીરે, છુહાં નારી
 તિહાં વાસ. દે. ૨
 રોગાદિક આવે નિજ પુરુષનેરે, કુણુ ઠાંકે વિણિ
 નાશ;
 નારી વિણિ જાયે પહિયા ફિરીરે, નારી પુરુષ
 શૃંગાર. દે. ૩
 બાઈ તુમારો જોવો ભોગવે, નારી સોલ હજાર;
 તું લાજેછે એક નારી બાણીરે, કરતો અંગીકાર. દે. ૪
 ત્યારે જાણુવતી રાણી કહેરે, સખી દેવરં છે કલીવ;
 અથવા ગૃહવ્યય ઉદ્વિગ્ન થયોરે, બીડે મનમાં અતીવ. દે. ૫
 આલ તીર્થંકર સંગલે ભોગ વ્યારે, રાજ્યગૃહાશ્રમભોગ;
 પ્રમજ્યા લેધ નિવૃત્ત પામીયારે, એ કાંઈ નવલો યોગ. દે. ૬
 સાઅહમુ. બામા ઇણિપરિ કહેરે, નેમિચિતે
 મનમાંહિ;
 અવસાયદમાંહે પાડે એ સુજ. બાણીરે, એહવા
 કરીયઉપાય. દે. ૭

અન્ય દિવસ ઉન્હાલે માસ, છહાં બહુ પાણીભ; ..
 ગયા દેવત નેમિ યુવતી સાથિ, સારંગ પાણીભ. ધ. ૨૬
 સાથે બલભદ્ર બહુ પરિવાર, ખીભ ઢાલેભ;
 આઠમા ખંડ તણી ભનહુષં, ગુણ સંભાલેભ. ધ. ૨૭
 સર્વ ગાથા ૫૬.

કુંહા.

સુહતીજનપેઠી સહુ, સરવરનીર સુબલ; ..
 દેવી ભમ ક્રીડા કરે, પ્રેરી સારંગ પાણિ. ૧
 જલાસ્ફાલનથી ઉપનો, કંકણ ધ્વનિશ્રીકાર;
 બણે રમર ભુપાલના, તૂર્થનાદ મનહાર. ૨
 કાચિત કુંકુમપિંડસુ, હરિનો હિયો હણત;
 કાચિતજલધારાકરી, પ્રેમધરી સિંચત. ૩
 ઇમ ખેલે અચ્યુત પ્રિયા, મગ્નક્રીડા રસમાંહિ;
 નેમિ ખેલાવણુ કારણે, પ્રેરી કેશવ તાહિ. ૪
 આવિમિલી ઉતાવલી, જલ ભૂત કંચણુ શૃંગ;
 છાંટે નયણુ નેમીસના, મૃગનયણી મનરંગ, ૫
 કલશ ભરી પાણીતણુ, નામે પ્રભુને સીસ;
 તેહોને પિણિ તિમ હીજ કરે, નિર્વિકારજગદીસિ. ૬
 દેખિ નેમીને ખેલતા, રિષ્ટ દામોદર થાઈ;
 શરતીરે આવ્યા રમી, નારી ઉભી આઈ. ૭
 પ્રભુપિણિ જલથી નીસરી, આવ્યા શરતટ ભમ;
 સુંદર આસન આપીયો, ભામારુકિમણી તામ.

તિહાંથી ઉઠી હરિ ધરિ આવીયારે, સમુદ્ર વિજયને
આઈ

કળો તુરત કોપ્તુક તેડાવીયારે, સહુ શાસ્ત્ર કહાઈ. ડે. ૧૬
કૃષ્ણ પૂછ્યો. લગન વીવાહનોરે, કોપ્તુક કહે સમળઈ
આવણુ છઠિ ઉત્તવાલી પક્ષનીરે, વરવહુ લ્યે.
પરણાઈ ડે. ૧૭

કૃષ્ણ વિસજ્યે કોપ્તુકિ ભક્તિમુરે, દેઈ આહર
સતકાર;
ઉઝસેન રાજાને-કહરાવીયારે, બહુ ધર ઉછવ સાર. ડે. ૧૮
વિવાહ આસજ દિવસ આંચે થકેરે, દારિકા
નગરી મુરાર;

દારિકારિ તોરણ રચના કરીરે, અલિકાપુરી અવતાર. ડે. ૧૯
રત્નમય મંચા ઉંચા સેવકેરે, સિંધુગાર્યા મુવિશાલ;
ધ્રુપ મુગધ બસ મેલ્યા વિચેરે, ચિહ્ન દિશિ
મહકેરસાલ. ડે. ૨૦

હિવે હથાર સારંગી મુસલીરે, શિવાદેવી દેવકિ
નારિ;

રાહિણી દેવતી પ્રમુખ ભામાસતીરે, કરિ સોલહ
સિંધુગાર. ડે. ૨૧

સગલી થાયે પ્રાદ્મુખ નેમિનેરે, વર આસણ
તિલુવાર;

સ્નાન કરાવે પ્રીતિ ધરી કરીરે, પોતે સીરી મુરાર. ડે. ૨૨
સ્નાનાદ્યાર નેમિ-જુમારનેરે, કરિ સોલહ સિંધુગાર
સિંહાસણ બેસાણિ;

પ્રભુ વિમાસીને એહવુ' કહેરે, કરિસુ' તુમં કહું તેહ;
અવસર દેખી નિજ કારજ કરેરે, ડાહ્યાનર હોવે,

જેહ. દે. ૮

કેસવ મનમાંહે હર્ષિત થયોરે, નેમિ મતંગ
ચઢાધ;

પ્રિયા સંયુક્ત ઉછવસુ' આવીયારે, દ્વારિકાં નગરી
માંહિ. દે. ૯

સસુદ્ર વિજય રાજા બોલાવીનેરે, શિવાદેવીને તેમ;
અંગીકરાવો નારી' નેમિનેરે, અચ્યુતભાષેએમ. દે. ૧૦
લામા નિજ ભગિની રાજેમતીરે, લાવણ્ય રૂપ

નિધાન;

કહે નેમિશ્વરને તે ચોગ્યછેરે, સહુ સ્ત્રીમાંહિ

પ્રધાન. દે. ૧૧

ગોવિંદ તતક્ષિણુ તિહાંથી ઉઠીયોરે, બહુજનને
પરિવાર;

ઉશ્વસેન રાજાને મંદિર આવીયારે, ધરતા હર્ષ અપાર. દે. ૧૨

ઉશ્વસેન ઉઠીઆદર આપીયોરે, વર આસણ
બેસાર;

કરજોડી પૂછે વૈકુંઠનેરે, આગમતણોરે વિચાર. દે. ૧૩

હરિ ભાષે માહુરા બધવં લણીરે, સુજથી અધિક
શુણેહ;

રાણમતી તુજ કન્યા માગવારે, નેમિભણી આવેહ. દે. ૧૪

હિવે ઉશ્વસેન રાજા આણુંદસુ'રે, હરિને કહે

કરજોડી;

એ ઘર તાહરો લખમી તાહરીરે, કન્યાનો સ્થો ઠાડિ. દે. ૧૫

નેમીસર જીન ચાલીયા, નિજ ગૃહથી તિથિવાર;
સુરકૃત ઉછવ જોવતાં, જનતણે પરિવાર.

૪

હિવેસ્નાતા રાજમતી, કૃત પોકથ શૃંગાર;
સખી સ્વઠમાં પરિવરી, ધરતી હર્ષ અપાર.

૫

મનભાવજ સખી કહે, ધન્ય તું રાજ-કુમાર;
સ્થુ' આરાધ્યો મરભરે, પામ્યો એ ભરતાર.

૬

નમે જેહનેદેવતા, ત્રિભુવનનો પ્રભુ જેહ;
સદાગમન કુંદરિ નિમિષિ, વાજત મુણીએ એહ.

૭

ઓ આવે વિગિ જનમે, રથ જેહ રાજહ;
જેહ સહુણે લેયણે, હીપે જાણી દિણહ.

૮

હાલ—પ્રાણ સનેહી પ્રીતમા મહારી એક અરજ અવ-
ધારો એ દેશી, ૪.

એહવું સાંભલિ તેહસ્યુરે, આવી ગોખ મજાસિ;
રૂપે અયછર સારિખી, કાંઈ રાણુલ રાજકુમારિ.

૧

પિઉડા નિહાલેરે રાણુલ પ્રેમસુ, એતો નવભવ
કેરો વાલ્હે;

મુજ હિયડામાહિ માલ્હે પિ.
ભાળે મુગ નયણી સખીરે, સખી નિહાલો જોઈ;

૨

સુંદર નેમિ ત્રિલોકમે, એતો આવે તુજ પતિ
હોઈ. પિ.

૩

આમર વીજે જિહું દિસેરે, અંદ્ર સહોદર સીસં;
સ્વેત છત્ર સેવક ધરે, એતો જગનાથક જગદીસ. પિ.

૪

નયણે કેખો રાજમતીરે, મૈમિસરનો રૂપ;
પ્રબલ પૂન્યાઈ તાહરી, એતો મિલીયો નીહ

અનુપ. પિ. ૫

ભૂષણ ભૂષિત અંગ પ્રભુનો કીયોરે, સોહો-ધેંદ્ર
સમાણિ. દે. ૨૩

ઉગ્રસેન રાજાને મંદિર બંધરે, રાજેમતીને કાન;
કસુંભ વસાવણુ પહિરાવીયારે, સિંહાસણુસુ
પ્રધાન. દે. ૨૪

હિવે પ્રભાતે ગોશીરખ અંદનેરે, લેખી પ્રભુની કાય;
દેવદૂધ વસ્ત્ર સ્વેતસ્ત્રજ માલિકારે, છત્ર આમર
સોભાઈ. દે. ૨૫

કેહિ કુમર રાજના આગલેરે, ચાલે ચર્ધ અસવાર;
સ્વેત તુરગ રથ ઊઠા નેમિશરે, જાણિ રવિ અવ-
તાર. દે. ૨૬

શ્રી. નેમિસરને પાસે ચલેરે, હસલાડ્ડ બૂપાલ;
પૂઠિ દશાર ગોવિંદને મુશલીરે, ચાલે જીમ દિગપાલ. દે. ૨૭
ચાહવ ભાહવની પરિ ગાજતારે, સાથે થયારે અપાર;
આઠમા ખંઠની ઠાલ ત્રીજી ચંદરે, દહી જીનહર્ષ
સંભાર. દે. ૨૮

સર્વ ગાથા, ૬૨.

કુંહા.

તે કુંડે શિખિકા ચઢી, રહુ અંતેઉરનાર;
પંહિયા ભૂષણ નવનવા, પંસરી ચોતિ અપાર. ૧
ધવંલ મંગલ ગાવે લલા, નાટકિણિ કરે નૃત્ય;
ખંદી કહે બિરહાવલી, વાજેતૂર્યસુ વૃત્ય. ૨
કેહિ ગમે જોઈ જતા, કવીન્દરે કુતૂહલમાન; સુ-
સુપરિ વધાવે કામિની, લવનાટિક મનમાન ૩

નેમીસર છન ચાલીયા, નિજ ગૃહથી તિથિવાર;

સુરકૃત ઉછવ ભેવતાં, જનતથે પરિવાર. ૪

હિવેસ્નાતા રાજમતી, કૃત ષોડશ શૃંગાર;

સખી સ્તંભમાં પરિવરી, ધરતી હર્ષ અપાર. ૫

મનભાવજ સખી કહે, ધન્ય તું રાજ-કુમાર;

સ્થુ આરાધ્યો ચરભવે, પાચ્યો એ ભરતાર. ૬

નમે જેહનેદેવતા, ત્રિભુવનનો પ્રભુ જેહ;

લલાગમન કુંદરિ નિસુણિ, વાચત્ર સુણીએ એહ, ૭

ઓ આવે વિચિ જાનમે, રથ યેહ રાજદ;

ભેઈ અલુણે લેયણે, હીપે જાણી દિણુંદ. ૮

હાલ—પ્રાણ સનેહી પ્રીતમા રહારી એક અરજ અવ-

ધારે. એ દેશી, ૪.

એહવું સાંભલિ તેહસ્થુરે, આવી ગોખ મજલિ;

રૂપે અપહર સારિખી, કાંઈ રાજુલ રાજકુમારિ. ૧

પિઉડા નિહાલેરે રાજુલ પ્રેમસુ, એતો નવભવ

કેરો વાલેહે; ૨

મુજ હિયડામાહિ માલેહો પિ.

ભાળે મૂગ નયણી સખીરે, સખી નિહાલો ભેઈ; ૩

સુંદર નેમિ ત્રિલોકમે, એતો આવે તુજ પતિ

હોઈ. પિ. ૪

ચામર વીજે ગિહું દિસેરે, ચંદ્ર સહોદર સીસ;

સ્વેત છત્ર સેવક ધરે, એતો જગનાથક જગદીસ. પિ. ૫

નયણે દેખો રાજમતીરે, મૈમિસરનો રૂપ;

પ્રબલ પૂચાઇ તાહરી, એતો મિલીયો નાહ

અનુપ. પિ. ૫

તુજ સરિખી કેઇ નહીરે, તીનંબુવનમાં નાર;
 જેહને ત્રિભુવન પતિવરે, ધન તાહરો અંવતાર. પિ. ૬
 વાત કરતાં એતલેરે, કુરકયો ભમણો અંગ;
 અમુલ શકુન જાણી કરી, રાણુલ થયો મનભંગ. પિ., ૭
 સખી મુણો મુજને નેમિનોરે, દુર્લભ જાણું સંગ;
 ભાગ્ય કિહાંથી માહરો, કાંઈ નાહ મિલે મનરંગ. પિ. ૮
 સખી કહે મુલ જોલીયેરે, લોલી રાણુલ બાલ;
 નેમિ આળ્યો જસ્યેકિહાં, તુંતો મનનો સંશય ટાલ. પિ. ૯
 હિવે નેમીસર આવીવારે, ઉગ્રસેન મંદિર પાસિ;
 કરુણાસ્વર પ્રાણીતણા, સાંભલી ચિત્ત વિમાસિ. પિ. ૧૦
 જ્ઞાની પ્રભુ પિણિ જણુતારે, પૂછે રથીને તામ;
 પમુ લેલા કીધા કીસું, કરુણાસ્વર રોવે આમ. પિ. ૧૧
 તે કહે સ્વામી મુણોરે, લોજન કરિવા કાજ;
 ગોરવ તાહરો દીછર્યે, રચુંજણો નહી મહારાજ. પિ. ૧૨
 કૃપાવંત ઇમ સાંભલીરે, પ્રભુ મનમે થયો સોક;
 અહોતત્વાર્ય જાણે નહી, કરુણા વર્જિત એ લોક. પિ. ૧૩
 અન્યલોક સનેહ પાસમાંરે, બાંધ્યા કરે કુકમં;
 મેં પિણિ અજ્ઞાનીપરે, આરબ્યો એહ અધર્મ. પિ. ૧૪
 થોડા મુખને કારણેરે, એહરો કુણ કરે દામ;
 ક્ષણ ઉલોતને કારણે, કુણ બાલે કહો નિજધામ; પિ. ૧૫
 બંધુ વગર સનેહે સયેરે, વિષયસું નહી મુજકાજ;
 સિવ મંદીર આગલ સહી, હિંસા નરકનો સાજ. પિ. ૧૬
 એમ વિચારી મુતનેરે, કહે રથ પાછો વાલ;
 માનવી છાંડી મુક્તિને, હુતો વંદિસું તત્કાલ. પિ. ૧૭

જીવ છોડાવી પ્રભુ વદ્યારે, સમુદ્ર વિજય રાજાન;
ઇલિ ચઢીયો આવી કરી, ઇંમ ભાષે વચન

પ્રધાન. પિ. ૧૮

વછ અતુચ્છ મતિના ધણીરે, હેછવમાંહિ જોમ;
ખંડુ વર્ગને દુખ ભણી, તે આરંભ્યો જો કેમ. પિ. ૧૯
દુખ ધરતી માતા શિવારે, કરતી આંસૂ પાત;
વૃક્ષ મનોરથ માહરો, કાં કરે તેહનો ઘાત. પિ. ૨૦
કૃષ્ણરામ પિણિ સાંભળિરે, નેમિ ફેરી રથ જાઈ
નેમિ સ્વંદન જાલી રહ્યા; આવી સહુ ચાલવરાય. પિ. ૨૧
જીભ પિણિ ભાઈ સહુરે, વીટયો સગલી માઈ;
જીમતારા શીતામુને, પુણ્યવંતને સંપદ આપરે. પિ. ૨૨
સમુદ્ર વિજય શિવાદે કહેરે. પુત્ર કર ઇચ્છું જોહ;
કલંક લગાવે અમભણી, અંગીકૃત મુકે જોહ. પિ. ૨૩
જાલથકી પિણિ તાતનોરે, પૂર્યો મનોરથ નાહિ;
હિવે શિખાચાહી કરી, લજાવીને ઘરિ જાહિ. પિ. ૨૪
મનનો ભાવ અજાણુતોરે, હિવે ગોવિંદ કહે તાસ;
વીવાહ મહોચ્છવ અવસરે, વૈરાગ્ય કારણ સ્યો સાસ. પિ. ૨૫
માય જાપ તુજ રાગીયારે, કાં હોં તેહને દુખ્ય;
દેવ પરે પૂજું અમ્હે, મુખ દેખી પામું મુખ્ય. પિ. ૨૬
રાજુલ રાજવલોચનારે, તે પિણિ રાગિણી તુજ;
કાં દુઃખ આપે તેહને, સ્યો અવશુષ્ણ દાખવિ મુજ. પિ. ૨૭
રાજ્ય કન્યા જોમ છોડતાંરે, ભલો ન કહિસ્યે કોઈ;
જોથી આઠમા ખંડની, જીનહર્ષ લાલ થઈ જોઈ. પિ. ૨૮

સર્વ ગાથા, ૧૨૮.

કુહા.

માતાપિતા બંધવથકી, રતિ પામો નહી કાંઈ;
 ઇચ્છિ સંસારે ભ્રમણથી, બીહું'છુ' મનમાંહિ. ૪૦
 સુખ અનાદિ ભવ લોગવ્યાં, નવાર ભવમાંહિ;
 તો પિણ્ણિ તૃપ્તો પ્રાણીયો, ભમતો કદી ન થાય. ૨૧
 જો કિત ચાહે મુજબણી, જો મુજસુ' છે રાગ;
 તો અનુમતિ' લો મન બણી, કરૂં જેમ ગૃહત્યાગ. ૩૦
 નેમિ' વચન ઇમ સાંભળી; હેતુ, યુક્ત ચદુરાય;
 વક્ષતાં ખેલ્લિ' નવિ શકે, અચિત કંધર થાય.
 લોકાંતકસુર આવીયા, તિણ્ણિ અવસર પાય લાગ;
 તીર્થ પ્રવર્તાવો પ્રલો, કથાવર્ત મહાભાગ. ૫૦
 ત્યારે સ્વંકન છોડિને; શકાદેશે દેવ;
 દ્રવ્યે પ્રભુધર પૂરીયો, કાન દેવા ગયા હેવ. ૬૦
 સાંભલીયો શાભતી, નેમિ ગયા રથ વાલિ;
 થઇ અચેત ઠરણી' ઢલી, ભુ'ઇ' લોટે વિસરાલિ. ૭૦
 સર્વ સખીજી આણી' કરી, સીતલ દ્રવ્ય વિસેસ;
 ગત મૂર્છા' વિલેપધણુ', વેર્ધાં મસ્તક કેશ. ૮૦
 હાલ-મે' જાણ્યો નહી વિરહો અઇસારે હોઈ, એહની

એ દેશી. ૧૫.

હા ચાહવ પ્રાણેશહારે, હાહા જીવન પ્રાણ;
 વિરહ દુઃખ મુજ દેઈ ગયા, હીયડે વહે ખૂરસાણ.
 જાહવરાય વિનતી સુણો ચિતલાય, તુમે ગયા કાંઈ

રીસાઇ. ચા. આ. ૧

પહિલીપિણ્ણિમે' જા'યો હુતોરે, હુલ્લભ તુજ મેલાપ;
 અંગીકાર કરીને. સુ'કી, લલો. ન કીધો આમ. યા. ૨
 ઉત્તમ અંગીકાર કરે નહી, પાલી ન સકે જેહ;
 અંગીકાર કીધો સુભ માઠો, નિશ્ચય પાલે તેહ. યા. ૩
 સુંજસું જેહવો રાગ કીયો પ્રભુ, મ કરિયા મુક્તિસું તેહ;
 સુંજ લ્યાગે તો મુક્તિ મુક્તિને, લ્યાગે. કિમપિન જેહ. યા. ૪
 ઇંમ વિલાપ કરતી થકી રાબુલ, લોગ. કર્મ ક્ષય હોઇ;
 સખી સમાણી-મનગી બણી; દુઃખાનિવર્તાવ્યો. જોઇ. યા. ૫
 જંગમ કલપ વૃક્ષ-સારીજો, પ્રભુ યથાર્થ દે કાન;
 વક્ષ લગે જેજે જન માંગે, વનીપકને બહુ માન. યા. ૬
 અવધેબણીઇંદ્ર આવ્યો તિહાં, અવસર હીક્ષા કામ;
 જન્માભિષેક તણી પરિહીક્ષા, અભિષેક કીયો સુરરાજ. યા. ૭
 ઉત્તર કુરુશિનિકા બહુ ભકતો, સુર અસુરે મિલી કીધ;
 તે ઉપરી જગનાયક બેઠા, સર્વાભરણ પ્રસીધ. યા. ૮
 સર્વાશુદ્ધ ધર આગલિ ચાલિ, ચામર વિજે ઇંદ્ર;
 હરિ પ્રમુખ યાદવ સહુ, પૂજે અતુગામી આણુંદ. યા. ૯
 મત લેવા સ્વામી. સંચર્યા, વીક્ષમાણ જનમાત;
 રૈવતગિરિ સહસ્રાઞ્ન ઉલાને, પહુતા હર્ષ ધરાત. યા. ૧૦
 હિવે શિનિકાથી પ્રભુ ઉતરીયા, આભરણાદિકે
 નેમ;
 ઉતારી નિજ હાથે સુ'ક્યા, પ્રભુ મત લેવા પ્રેમ. યા. ૧૧
 આવણુ મુદિ. છઠિ પહિલે' પ્રહર, ચિત્રા ચંદ્રા યોગ;
 કૃતપદ્મતપચઉમુદી હુંચન, કીધો લીધો યોગ. યા. ૧૨

પ્રભુના કેશ સુરેશ પ્રવાહા, ક્ષીર સમુદ્ર મોજાર;
 સુમુલ નિવાર્યો જનવર કીધો, સામાયિક ઉચ્ચાર. ચા. ૧૩
 સંજી મનપર્યય પ્રભુજને ઉપનો ચોથો જ્ઞાન;
 દીક્ષા લીધી સહસ્ર રાજવીએ, સાથે શ્રી ભગવાન. ચા. ૧૪
 શકકૃષ્ણ આદિક પ્રભુજને, નમિ આબ્યા નિજ ગેહ;
 નોમ જીએસર પવનતણી પરે, વિચર્યાં તજીય રનેહ. વિ. ૧૫
 જીજે દિવસે ગોકુલમાંહે, વરદત પ્રાદાણ ગેહ;
 પારણ પરમાન્ને થયો પ્રભુને, પંચ દીવ્યકીધ સુરેહ. વિ. ૧૬
 મત લીધાથી ચોપન દિવસે, વહી આબ્યા ગિરિનાર;
 સહસ્રાત્ર વનમે' નેમિ જીએસર, વૈતસછાયોદાર. વિ. ૧૭
 શુકલ ધ્યાન ધ્યાવંતા જનને, ક્ષય થયા ઘાતી કર્મ;
 કેવલ જ્ઞાન લહો પરમેશ્વર, ચિત્રચંદ્ર સહુ શર્મ. પિ. ૧૮
 આસન ચલ્યા સુરેસર કેરા, આબ્યા તિહાં તત્કાલ;
 સમવસરણની રચના કીધી, તેજે જાકજમાલ. પિ. ૧૯
 હિવેઉઘાન પાલક જઈ દ્વારિકા, કૃષ્ણનમી કહે તામ;
 નિર્મલ જ્ઞાન લહો નેમિસર, સુરનર કરે શુણુગામ. પિ. ૨૦
 જ્ઞાન હેઈ વધાંપકને જહુ, હસાર અવર સંઘાત;
 મોત અંધુ અંગજ અંગનાસુ, ઉછવસુ ગિરિજાત. પિ. ૨૧
 તીન પ્રદક્ષિણ તિહાં કિણિદેઈ, નમીસ્તવી જનરાય;
 અઈકાશક કૃષ્ણ પ્રભુ આગલિ, જીભાં પિણિ જહુ
 આય. પિ- ૨૨

નિજર ભુવન ચંકી સહુ આબ્યા, દેવ અસુર સુરઈંઈ;

નિજર જ્ઞાનકે અઈકા સગલા, ધરતા મન આણુંદ, પિ. ૨૩

હિવેશીનેમિશાસન રખવાલી, તહિત પ્રભા સુકુમાલ;
 કુખમાંડીનો ચરિત વખાણું, વિધન હરે તત્કાલ. પિ. ૨૪
 શ્રીનેમીસર પદકજ ભૂંગી, યોગીસ્વરી સુખદાય;
 અંબા જગદંબા આઝલુંબી, હસ્તાલંબ સુદાય, પિ. ૨૫
 સમગ્રદેશમાં સોરઠ સોહે, છતાં ચિદ્વાદ્રિ ગિરિનાર;
 જે તીરથ સમરથ તારેવા, મુગતિતણા હાતાર. પિ. ૨૬
 શ્રી ગિરિનારથકી દક્ષિણ દિશિ, દેખી નયનોદ્વાસ;
 રિધ કુખેરોપમ જનભરીયો, નામે કુખરેપુર

બાસ. પિ. ૨૭૪

છણિ નગરેછનગૃહ છન પુખ, સેવા સહુ નિજ
 ધર્મ કરંત;

આઠમા ખંડની કહી છન હુથે, પાંચમી ઢાલ મહંત. પિ. ૨૮

સર્વગાથા, ૧૬૮, પાઠાંતર (૧૬૪)

ચાહવ વંસી કૃષ્ણ નૃપ. અરિગચંદ મયંદ;
 જગ જેહનો જસ વિસ્તર્યો, હાતાકાન ધનંદ. ૧
 ભુરિ ગુણે અભિરામ તિહાં, સંસાધનવટ કર્મ;
 પ્રાદાણુ સેવક છનતણો, દ્વાદશ વ્રત છન ધર્મ. ૨
 હુદેવ ભટ્ટ વિદ્યા નિલય, દેવિદ્યા નારી તાસ;
 તેહની કુખે ઉપનો, તસમુત સોમ પ્રકાસ. ૩
 તેહની નારી અંબિકા, અધર બિંબ સુખચંદ;
 નિરમલ શીલ પાલે સદા, પિહમુ પરમાણુદ.
 દિવંગતથયો તજજનક, છનધર્મ પિણિ ગયોસુદિ;
 અંબાતત્ સંગતિ ચઇ, ભદ્રકભાવ સુખુદિ. ૫

શ્રાદ્ધતણે! દિન અન્યહા, મધ્યાન્હે રવિ સીસ;
 માસોપવાસી સોમગૃહ, આબ્યા હોઇ મુનીસ. ૬
 તપક્ષમા પુંષ્પદંતસંમ, સુરશૃંગ યુદ્ધિમંત;
 વિભુધ જાસ સેવે નિરખ, અંબા હર્ષ ધરંત. ૭
 ચિત્તમે ચિતે જાજિતભર, ક્ષમાવંત મુનિ જોઈ;
 પુણ્યે મુજ ઘરિ આવીયા, પરવદિને મુનિ દોઈ. ૮
 ઢાલ-સુખર દેના ગીતની. ૯.

સામુ પિણિ નહી ગેહ, હાન દેવા ને હોમાહરોદિલ
 પિણિ ઉલસેરે;
 અસન પાન મુખમાન, મુનિ પ્રતિ લાભુ હો કિહાં એ
 અવસર આવિરેરે. ૧
 હીયડે હરખ અશ્રુ નયણ, રોમાંચિત અંગીહો તુરત
 ઉડી આસણથકીરે;
 મુખ અજ લેઈ હાથ, સનમુખ આઇહો મુખડી વેલા
 આજકીરે. ૨
 ઉત્તમ પ્રકૃતિ સદીવ, કોંઇક ભવનો હો જાગ્યો સુકૃત
 માહરોરે;
 કૃપા કરી દયો અન્ય, પુણ્યે આબ્યાહો મુજ ઘરિ હિવે
 પાવન કરોરે. ૩
 દેખી અજ વિમુદ્ધિ, મુનિવર ધાર્યો હો પાત્ર મુપાત્ર
 આહારનોરે;
 અંબા પિણિ છે તાસ, જાસ પસાયે હો પામે પાર
 સંસારનોરે. ૪

- ધરમ લાભ દેઈ સાધુ, તેહના ઘરથી હો અન્ન લેઈ
નીસયારે;
- હુણીયા કર્મ સમૂહ, શુભ કર્મ બાંધ્યા હો મુનિ શુભ
અનુમોદન કયારે. ૫
- દેખી અંબાનો દાન, જંગમ બાણે હોરાક્ષસિંહી કલહ
ત્રિયારે;
- ઝોહવી પાઠોસણિ કાંઈ, કરકરિ ઉંચાહો નિજ ઘરથીઉડી
ત્રિયારે. ૬
- શતા કરિ નિજ નૈણ, કહું એ વયણે હો મનુષ્ય ભણી
બીહાવતીરે;
- ભાલે ભૂકૃટિયાદી, અતિ વિકરાલી હો કટિતટ હાથ
આક્રાલતીરે. ૭
- વહું તુજ પડો મિઃક્કાર, તે ન વિચાર્યો હો કાંઈ મનમે
કામિનીરે;
- અન્ન કીધો ઉછિષ્ટ, ઝોહ રસોઈ હો હિવે કહિ કેહા
કામિનીરે, ૮
- સાસુ નહી તુજગેહું, તે સ્યુ કાંધો હો વેશ્યાતણા
કુલની પરેરે,
- અણન પૂર્વજપિંડ, દિજ ન ભમાડ્યા હો, નિજસ્વે
છાયે તું કરેરે. ૯
- ઇમ તે કહિતી નારી, તેહની સાસુ હો તેડી સહુસ
ભલાવીયોરે;
- હોધ ચકાળ્યો તાસ, અગનિભલામિ હો બાણે ધૃત
મેલાવીયોરે. ૧૦

વા ફન કર્યો એહ, પહિલી દીધો હો તે તો પિણિ
તેહનેહો;

મુજ છતાં તું એ' કેમ, તું'તો નિગાડેહો આપ મુરાલી
ગેહનેરે. ૧૧

એશાકિણી, વિચિ એક, ધડહડ ધુજે' હો અ'બા તેહથી
બીહતીરે;

અંદ્રતણી કલા જેમ, રાહુ ગચીયો હો થાઈ કૃશ થઈ
તિમ સતીરે. ૧૨

હિવે સોમ તિણિવાર, લોજન કરાવાહો બ્રાહ્મણ
તેડી આવીયોરે;

તિણે' મુણાવી વાત, નિજ નારીને હો તજે' કાપ
ચડાવીયોરે. ૧૩

ફન થઈ મનમાંહિ, મુખે' ન બોલી હો અ'ગજ યુગ
લેઈ કરીરે;

સમરી વચનમુ સાધૂ, ઘરથી ચાલી હો દીનવદન
બીહક. ધરીરે. ૧૪

આણુ ન ખંડી સ્વશ્રુ પતિની કીધી હો ભક્તિ સદામે'
હિતકરીરે;

કરૂં કાંમ મુખ છોડી, નિશિદિન ઘરનાં હો આલસ ત
નથી પરિહરીરે. ૧૫

મુનિને દીધોંદાન પુત્ર્યને મળે હો મે' તો જાણી રૂઝડોરે;
તેથી થાઈ કલ્યાણ, ફેકટ મુજને હો તજે' છે સહુ

એવડોરે, ૧૬

પિંડાલિકે લે' પુત, જો મૃત પામેહો તેહથી પર
 ભવગતિ સહીરે;
 તો જલ સીંચ્યો જોઈ, સૂકો તરૂંચર હોનવપદ્મવપે
 શલમહીરે; ૧૭
 મિથ્યાત્વી નર મુઠ, હાન મુપાત્રે હો હીધો તે કુન્નિહત
 ગિણેરી;
 આક્ષરોગિ રવિ તેજ રાત્ર્યધનરને હો ન દુઢાવેશશિ
 અવગણેરે; ૧૮
 અથવા વૃથા પ્રલાપ, દુખ સ્યા કીજે હો કર્મ લિખ્યો
 દ્વલપાઈમુરે;
 હાસપણું ગૃહવાસ, હિવે નવિ કરવો હો ઇહાંથી કિહાંઈ
 કળઈશુરે. ૧૯
 મુનિ ભવસાયસ્માંહિ ચરણો તેહનો હો થાજ્યો મુજ
 ને તારિવારે;
 શ્રીરૈવત ગિરિ ભઈ, નિત્ય તપસ્યા હો કરિશું કર્મ
 વિહારવારે. ૨૦
 ઇમું વિચારી પુત્ર, જોકે અસાવી હો ઠહીએ જોકે હાથે
 અહોરે;
 શોક તણ જન પાકપક્ષ, નમેવાહો આલી હર્ષ હીયે
 લહોરે. ૨૧
 ચિત્તમુનિ ગિરિ ધ્યાન, ઘરનો મુંઠી હો પ્રતિભધ
 અંખા પ્રાદાણીરે;
 નિશ્ચય ધરિ મનમાંહિ, અળલા રહો રૈવત ગિરિલેટણ
 લણારે. ૨૨

પુર બાહિરિ ગર્ધ જામ, આકુલ દુઃખે હો ધરિણુ-દત્ત
 વિદોચનારે;
 નયણે આંસૂ પાત, તેતલે કડિનો હોરોયોબાલ
 અશોચનારે. ૨૩
 મુખથીલાલ વિલાસ, નયણે આંસૂ હો તિરપાતુર બાલક
 થયોરે;
 અન્ય મુલાંકર નામ, લોજન માગે હો માતા-દે
 ભૂખ્યો બયોરે. ૨૪
 આકેંદ કરે અપાર, વલી તસુ વ્યાખ્યો હો શોક
 નવો અંબા બણીરે;
 મુંકી મુખ નીસાસ, બે બાલકની હો ચિંતા મનમાંડે
 બણીરે. ૨૫
 લોળા બાલક એહ, ભુખ્યા તરસ્યા હો;
 અવસર પિણિ બણે નહીરે, મહારા જાસ્યે પ્રાંણ.
 બે બાલકથી હો પહિલી જાણુ છું સહીરે. ૨૬
 મુજને પડો ધિકાર લોજન પાણી હો ન સકું દેઈ
 બાલનેરે;
 ભુઈ માતા દે રંધ્ર, જીમ માંડિ પઈસી હો રહું
 દુખ દાસિનેરે. ૨૭
 સિરજી વિધાતા કાંઈ, દુખ દેખેવાહો દુખિણી એહવી
 પાપિણીરે;
 ઇંમ કહે છઠી ઢાલ આઠમા ખંડની હો કહિ જન
 હુષ સોહામણીરે. ૨૮

કુંડા.

ક્રોધો વૃથા અરણ્યમાં, લોગવી ભવ સ્વકર્મ;
લૂંગી ભનપદ ચઢાની, સહુ અભિસિ કુળધર્મ. ૧

ધંમ કહી બેઠી જેતલે, ધુણ્યા તરૂ નિસ્વાસ;
જલ પુરણ સર તેતલે, દીઠો કમલ સુવાસ. ૨

તિમ કોકિલ કલરવ કરે, લમર કરે જ'કાર;
પકવ આઝની હુ'બીકા, સુત કર દીધી સાર. ૩

પાણી પાયો એ લણી, ફલ ખવરાવ્યા ખાસ;
દેખિ દાનફલ તેહવો, લાગો ધરમને પાસ. ૪

હિવે વહુસુ' કોપ કરિ, રાંધ્યુ' વહી નવાન્ન;
થયો ઉછિટ પુરાજ એ, આવી માંહિ સદન્ન. ૫

જેવે તો મુનિદાનથી, પુણ્યોત્પન્ન અગન્ય;
પૂરણ પાંત્ર અન્ને'કરી, પામી પ્રીતિ સુધન્ય. ૬

અંક અંખિકા કોપવી, ઇહાં તુજ દોસ ન કાંઈ;
પણિમંદિર તુજ દાનફલ, ચોચ નહી અવલોઈ. ૭

દાન દીયો અંખા ઇહાં, દેખાલ્યો ફલ અંસ;
ચુંચોર્ણત વૈભવલણી, ધાસે સુખ અવતંસ. ૮

નલોહંત એહવો સુણી, કહે પુત્રને તામ;
ધનધાન્યાભૂત જેઈ ગૃહ, વહુ આણિ નિજધામ. ૯

ઢાલી—ભરેભરે સાંમિસમોસયાં, જો દેશી, ૧૦.
સુજને સુત પ્રીતિ ઉપાઈવા, બહુ ધરિ તેડીને

લ્યાવોરે;

તે વિના રિહયગૃહ માહરો, સૂનો સુજ ન સુહાયોરે. સુ. ૧

વચન સુણીમાય સુખથકી, ઉત્સુક થઈ પતિ તાસોરે;
 ત્યારે અંબા પગ જોવતો ચાલ્યો ધરિય ઉલાસોરે. સુ. ૨
 દેખી વનમે સુતકરે, અવલંબી દ્વય જાતીરે,
 ખાલે કાણુ ઇહાં રહિ તે કહે, વનમાં જેહ સુહાતીરે. સુ. ૩
 શબ્દ સુણ્યો તિષ્ઠિ પતિ તણો, વહીકૃત કેટ નિહાલેરે;
 દીઠો કેડે તેહ આવતો, અવિતથી સહી ટાલેરે. સુ. ૪
 કોધ ચઢાવ્યો કિણિ એહને, વૈરી અકારણુ તેહોરે;
 આવે પાવક ભ્રમ એ તપ્યો, સરણો સુજને ઇહાં
 કેહોરે. સુ. ૫

સુજને જાણી ઇહાં મારિસ્યે, અકથી વિટંબણ
 કરિસ્યેરે;

ત્રાતા ન કોઈહું સ્યું કરું, સુજ વિણિ બાલક મરિસ્યેરે. સુ. ૬
 આશ્યા એવેવાનીકિસી, ગૃહસ્થપણો પિણિ જાળ્યોરે;
 દાન દીયો પુન્ય તેહનો, ત્રાતા પરભવ થાજ્યોરે. સુ. ૭
 હુણુસ્યે કે કરિસ્યે કદર્થના, તે પહિલાં તણું પ્રાણોરે;
 અવટ તીરે ઇમ ચોંતવી, ઉભી પાડિવા અત્રાણોરે. સુ. ૮
 થાજ્યો ભન સિદ્ધ સરણુ સુનિ, ધોયા પાતિક ભારોરે;
 હયા સહિત ધર્મ ભનતણો, પરભવ સુજને

આધારોરે. સુ. ૯

આદ્યણુ દરિદ્ર કૃપણુ બિલ્લા, મલેઅધમકુલ જેહોરે;
 અંગ બંગાલંકલિંગ સિંધુ, જનમ ન થાજ્યો નિરેહોરે. સુ. ૧૦
 દેવાદિક રતન ત્રયશાતૃતા, અર્ચ્ય સુભાશુભ જાણોરે;
 દેશ સુધર્મીમાહેસુજ, થાજ્યો જન્મ પ્રમાણોરે. સુ. ૧૧

ધનવંત દાતા, આરોગ્યતા, ઇદ્રીપદુ શુભધારોરે;
 સત્વાનુકંપા સુખમન સદા, દાન પ્રભાવથી તારોરે. સુ. ૧૨
 ઇમ કહી સત્વ ધરી સતી, રિદય જીનેસર ધ્યાનોરે;
 પુત્રયુતા અંબા તતક્ષિણે, દીધી જંપા મુશાનોરે. સુ. ૧૩
 તે રૂપ મુંકી નદીયરે, તુરત વેષાંતર પાયોરે;
 વ્યંતર દેવ સેવા કરે, સુતદ્વય સહિત મુહાયોરે. સુ. ૧૪
 મા મા કહિતો તિહાં આવીયો, તે મૂઢ રૂપ મળારોરે;
 પુત્રસુ નારિ નિહાલિને પામ્યો ખેદ અપારોરે. સુ. ૧૫
 રાખવસે કિમ કામિની, કીયો મરણ અઘાલોરે;
 વિદુષી ઓહવી જડ કિમ થઈ, કિમમાયાં ઓ બાલોરે. સુ. ૧૬
 સ્થુ જીવું કલંકિત થઈ, તુજ વિષુ ર્યો ધરવાસોરે;
 મુખ દેખાલિસિ કિમ જઈ, હાહા થયો હતારોરે. સુ. ૧૭
 પુત્ર કલત્ર મૃત્યુ દુઃખ કહ્યો, મૃત્યુ હિવે મુખ
 કારોરે;
 ધનનાસે ધન સંપન્ને, પિણિ મુખ ન જીવે
 ઓ નારીરે સુ. ૧૮
 દુઃખ પીડ્યો ઓમ ચિંતવી, તેહને જામરી તિણિ
 રૂપોરે;
 જંપા દીપિ મૃત્યુ પામીયો, અંબાસન મૃગ જીયોરે. સુ. ૧૯
 ઓણાધિપવાહન જેહને, સુત દ્વય સહિત
 ઉદારોરે;
 દેહ દ્યુતિ સૂર્ય કિરણ જીમી, ઉજવલ વસ શૃંગારોરે. સુ. ૨૦

સર્વ અવયવ મનોહરં, ભૂષણ ભૂષિત દેહોરે;
ચરણ સેવે સુર સુંદરી, જસ પ્રભાવ અછેહોરે; સુ. ૨૧
પાશામ્રણ્ણીકરધરે, તનયાંકુસકરવામે રે;
કનક પ્રભાવ વર દાયિની, નામે સુખ પામેરે. સુ. ૨૨
લકિત ઉલસિત મનેકરી, કરજોડી વેત્ર ધારીરે;
વેત્રી સુર ચરણનમી કરી, પૂછે વચનનિચારીરે. સુ. ૨૩
દેવી તે પૂરવ ભવે કિસ્તાં, તીરથ તપ દાન
કીધારે;

જ્યંતરી સુંદરી અમધણી, સેવા કરિસ્થે
પ્રસીદ્ધરે. સુ. ૨૪

તેહની ઉક્તિ સુણી કરી, પૂર્વભવાંતર જોઈરે;
તેહને કહો જે કીધો હુતો અનસમરણ સુખ હોઈરે. સુ. ૨૫
દાન સુપાત્રે દીધું હુતો, તેહના ફલ મેં એ પાઘારે;
આઠમે ખંડ હલ સાતમી, કહે અનહર્ષ સુહા
ચારે. સુ. ૨૬

સર્વગાથા, ૨૩૫.

હુંહા.

યાન રત્નથો દેવે તદા, ગાવે ગીત સંગીત;
અંગા દિશી ઉબુવાણતી, આવી રૈવત પ્રીત. ૧
તિણ અવસર શ્રી નેમિને, પ્રગટ થયો વરનાણુ;
પરપદમાંહિ જઈ કરી, સુણે ધર્મની વાણુ. ૨
જગ બંધવ એ ધરમ છે, જગ વછલ પિણિ ધરમ;
શ્લેષ કરે આરતિ હરે, કરે ધરમ શિવ શરમ. ૩

પાત્રદાત શાખા પ્રશ્નમ, ણીજો નિરમલ શીયલ;
તપ ત્રીજો તરૂ ધર્મની, ભાવન ચોથી લીલ. ૪
સિદ્ધોજયત ગિરિ સેવના, દેવાચ્યત ગુરુમેવ;
તદથ શાખા પંચપદ, કુસુમાંકુર સુષ્ટિ હેમ. ૫
કલ્પતો મુક્તિ મુલયોગની, સેવાશિલ્ય નિશ્ચેષ્ટિ;
અહો ભવિક નિરભયપણે, ચિત્ત અકંપ ગુણેષુ. ૬
વાણી સુણી શ્રીનેમિની, પ્રાણી ધરમ લહેહ;
નૃપતિ લહી શીતલ થયા, મૃત પચ્ચખાણુ અહેહ. ૭

હાલ—યશોદા દેખાં પાછી વાનિ, એ દેશી. ૮.

હિવે વરુદત વૈરાગ્યથી, સેવક એ સહસ્ર સંઘાત;
વાણી નેમિનીરેકારક ક્ષેમનીરે, સાંભલજ્યો ચિત્તલાઈ;
મૃત લીધો ગણપદ દ્વેષો, ણીજાદશ થયા વિજયાત. ૧
સહસ્ર અઠારહ મુનિવરૂ, વલી સાધવી સહસ્ર આલીસ; વા.
આવકઆવિકા પિન્નિ થયા, દ્વાદશમતધર મુજગીસ. વા. ૨
સંઘ ચતુર્વિધ તિહાંઅથો, દીપ્ત્યોગતિ તિમિરતિવાર; વા.
ધાર ચતુર્ધા ધર્મના, જગ ગુરૂ શિવ રમણી હાર. વા. ૩
અભુ પાંસે અંખિકાતણો, હરિ પીધો ચરિતપીયુષ; વા.
હિવે શાસન ચક્ષુની કથા, પૂછે સૂણતાં ટલે ભુખ. વા. ૪
ગૌતમગોત્રે ઉપનો, ગોમેધ પ્રમુખ યજ્ઞકાર; વા.
ગોમેધ દિજ દિજમાં મહો, કુશામપ્રાસિ સિરહાર. વા. ૫
પુત્રકલત્ર મૂઆ પાપથી, અતુકમ-ઉપનો કુષ્ટદોગ; વા.
સુકથો ધરને આકરે, મીડયો દીટક સ્વયેગ. વા. ૬
શઅ્યા અંગાર સારિખી, માજો ને નૂરક સમાન; વા.
રોમ ૨ દુઃખ ઉપનો, સાતા ન લહે કિષ્ક. ૭. વા. ૭

પૂતિશ્રવે દાદા પડે, સૂકી સગલીહી ધાત; વા.
 દુર્ગંધ બીટયો મક્ષિકા, ભુંધં દોટે કુતિષિત ગાત. વા. ૮
 કોઇ મુનિ કહે ભદ્રપ્રતે, કીધી અંગીની ધાત; વા.
 ધર્મખુદે કુચુરિતર્થ, પામિશિ દુર્ગંતિ સંપાત. વા. ૯
 અવરક્ષા આદરિ હવે, અનધર્મશર્મ કાતાર; વા.
 નિજપરાધ ખમ.રિ તું, પ્રાણીસું વૈર નિવાર. વા. ૧૦
 તે પાપ સર્વ સમાઇવા, દેવજયંત સમરિ મનમાંહિ; વા.
 દેવવંદ સેવે સદા; અનદેવલ નયણ મુહાઈ. વા. ૧૧
 વચન મુણી મુનિવરતણા, સૂમન (સમતા) પૂરણ થયો.
 તેહ; વા.

ત્રિકલ્પ રહિત ધૃતિ પામિને, થયો ચક્ષુસમૃદ્ધિ અછેહ. વા. ૧૨
 વામભુજ ત્રિક સોભતા, શકિત શુભ નકુલ ધરેહ; વા.
 અન્ય ખીજોરક ચક્રપર્શુ, મનુજસન ગોમેધ જોંહ. વા. ૧૩
 અંબા અમ પરિવારસું, યાન આરોહી ચક્ષુરાજ; વા.
 જઈ રવત ગિરિજિનનમી, એથયો રુજને સુખકાજ. વા. ૧૪
 ઇશ વચન તે સાંભલી, પ્રતિબુધો શકાદેશ; વા.
 અંબાની પરે ધારીયો, નેમિશાસન ગમે કલેશ. વા. ૧૫
 હિવે નેમીસરને નમી કરી, રચિતાંજલિસુરપતિતામ; વા.
 ગિણિ પુન્યે વરદત્ત થયો, ગણધર પૂછે કહો સ્વામિ. વા. ૧૬
 કૃપાવાન અનંવર કહે, લબ્ય પ્રાણી બોધને કાજ; વા.
 અતીત દત્તસર્પિણીને વિષે, સાગર ત્રિજો અનરાજ. વા. ૧૭
 દેવલ જ્ઞાન ધરા પૃથ્વી; પાવન કરતા ચરણેહ; વા.
 : મવક્ષ્યા ઉદાનમે, અંપાપુરી ધર્મ કહેહ. વા. ૧૮

લોક વિચારને અવસરે, ભાગે 'ધમિ જગદાધાર. વા.
પરને હિત કારણુ લક્ષી, પાવનં શિવાગાર વિચાર. વા. ૧૬
આયામ વિસ્તારે કહી, જોજન લક્ષ પિસતાલીસ; વા.
ઉત્તાનછત્રાકૃતિધરી, સિદ્ધિશિલા કહે જગદીસ. વા. ૨૦
ઝોવીસમે' ભાગે રદ્યા, તિહાં સિદ્ધ નિરંજન દેવ; વા.
અનંત આનંદ ચુવે નહી, ચિદ્રૂપ અક્ષયનિતમેવ. વા. ૨૧
અનંત અચલ શાંતિ શિવ', સંખ્યાતિગમ મહંત

અરૂપ; વા.

વ્યક્ત આદિ નહી જેહની, છન જણે તાસ સરૂપ. વા. ૨૨
સુખ અનંતા સુક્રિતાનાં, વચને તે કદા ન જાઈ; વા.
પામે કર્મ વિનાસથી, મનયોમ પવિત્ર જો થાઈ. વા. ૨૩
પંચમ કલ્પતણો ધણી, સાંભલિ જગગુરૂની વાણિ; વા.
મંદ સ્વર્ગ સુખનાથને, પ્રણમી પૂછે સુપ્રભાણ. વા. ૨૪
સંસારબ્રમણુ મુજને પ્રસો, કિતલો એક છે હિવે કાલ; વા.
આઠમી આઠમા ખંડની, છનહુર્ષ કહી એ કાલ. વા. ૨૫

સર્વગાથા, ૨૬૭,

કુંડા.

સાચ કહેા કરજોડિને, પૂછું દીનકયાલ; ૧
શિવ સુખની સંગતિ હુસ્યે, કિવા નહીં કૃપાલ.
અદોંદ્ર સુણુ સ્વામી કહે, થાસ્યે નેમિ અણુંદ; ૨
ઝાવીસમ અવસર્પિણી, ભાવિની હુધસિ ગણુંદ.
ભવ્યભવ પ્રતિભોધિને, લહી તીરથ ગિરિનાર;
યોગ સુક્રિતો સુક્રિતો, પદ પામિસિ નિરધાર. ૩

ધ્રુવેન્દ્ર જોડવો સંભલી, લોચન થયો ઉત્પલ; ૪
 ગયો કલ્પ નિજ જનનમી, મુજસું રાગેઅતુલ.
 નિજ ઉપગાર જાણી કરી, અમથીં ધ્યાન ધરંત; ૫
 રતનતણી મૂરતી કરી, માહુરી ઇશુ ગુણવંત.
 કરે સંગીત રસ આગલે, ગાવે ગીત રસાલ; ૬
 પૂજે ત્રિણ સંધ્યા સહા, આણી લાવ વિશાલ.
 ઇષ્ટિપરિ આચુ પુરો કરી, તેહનોધરતો ધ્યાન; ૭
 ઉત્તરોત્તર ભવ પામિને, વરદત થયો ગુણવીન.
 મૂતિ અમારી ઇષ્ટિ કરી, પૂજી લાવિ વિશેષ; ૮
 સિદ્ધિદેહતુ ગણધર થયો, ઇષ્ટિભવ મુક્તિ લહેસ.
 એમ મુજી ઉઠી કરી, ધ્રુવેન્દ્ર મમી પ્રભું પથ; ૯
 કહે અણ લીંગ પુણ્યો, તે અર્ચા ચિંતલોચ. ૧૦
 મુજપૂર્વે શકે જે ધ્યાન, પૂજી આરાધી તેહ;
 હિવણાં તુજ આદેશથી, કૃત્રિમ જાણી ન પરેહ. ૧૦

લાલ—વીછીયાની, ૯.

નેમીસર કહે મુજી શકે તું, તે મૂતિ ઇહાંકિણ ૧
 આણિરે લાલ;
 કલ્પે પુજા નિશ્ચિ રહે, જમલુઈ ભંડારીજાણિરે. ને. ૨
 પ્રભુ આદેશ પામી કરી, આવ્યો લેઈ તત્કાલરેલાલ; ને. ૩
 પ્રભુ વચન પૂજાજાણી લીધી પ્રતિમા ગોપાલરે ને. ૪
 વિષ્ણુ કહે મુજ ચૈત્યમે, થાપું મૂરતિ ઇહા સ્વામિરે,
 મુજપૂર્વે શકે જે ધ્યાન, પૂજી આરાધી તેહ;
 હિવણાં તુજ આદેશથી, કૃત્રિમ જાણી ન પરેહ,

- રહસ્યે સ્થળ અર્થવા કિહાં, કિહાં પૂજાસ્યે કિષ્કિં; કાંમરે નં. ૪
 તુજ પ્રાસાદ પ્રભુ કહે, રહિસ્યેપુરી અવધિ પ્રમાણરે
 લાલં;
 ઇહાંચકી શૈલકાંચને, પૂજેસ્યે સુરસુરરાણં, નં. ૫
 દોઈ સહસ્ત્રવર્ષ જળ અંતિ કુમ્ભ્યાં, માહરાં નિર્વાણથી,
 બાણિરે લાલં;
 અંબાના આદેશથી, વરવણિક ધર્મગુણ બાણિરે. નં. ૬
 રત્નશ્રાવક એ પૂજાસ્યે, તિહાંથી આણિ ગુણગેહરે;
 લાલ
 વલી ઇહાં રૈવતકોપરે, કરિસ્યે પ્રાસાદ સનેહરે, નં. ૭
 સુધી પ્રતિમા પૂજાસ્યે, બીજાપિંણિ સુરસુવિલાસરે. નં. ૮
 પુણ્યવંતંતે કુંભુ હુસ્યે, પૂજાસ્યે અચરિત જેહ-લાલ
 કૃણ્ણિ એહવું બીનંચું.
 એક લાખ વરસ રહિસે તિહાં, તીન સહસ્ર નિસય
 પંચાસરે લાલં;
 એતલાં કાલદળી તિહાં, રહિસ્યે પ્રતિમા ગુણવાસરે. નં. ૯
 એકાંત કુખંમા કાલંમાં, ત્યારે અંબાજલ રાસિરે લાલં;
 જળગુરૂ બાખે સુધિ હેવરે, નં. ૧૦
 તુજ થાપીત અર્ચા વિગમથી, શ્રી વિમલ નામ
 રાજાનરે લાલં;
 થાસ્યે ઇહાં ભૂમ ધર્મમંત્રી, ધુરિંધરિવા ધોરી માંનરે. નં. ૧૧
 સુખ્યશ્રંગેરૈવતતણે, કાષ્ટનોપ્રાસાદ ઉત્તંગરે લાલં;
 માટી પ્રતિમા લેપમે, થાસ્યે કરિ બહુ ઉછરંગરે. નં. ૧૨

- તિથિ સોરઠ દેશમાંહિ સદા, સુખીયા સહુ અવસર
એણિરે લાલ;
કાંપીલ્યપુરમાંહિ હુસ્તે, રત્નવણિક ધની ગુણ
એણિરે. ને. ૧૩
- ઘાર વરસી કેશવ તદા, ચાસ્યે દુકાલ કરાલરે લાલ;
પ્રાણુ ભસ્યે પ્રાણીતણા, ભૂખ્યે પીડયા તત્કાલરે. ને. ૧૪
- સ્થિતિહીન રત્ન પિણિ છોડિને, એ દેશ પ્રતે
ગુણવંતરે લાલ;
દેશદેશાંતર ભેવતો, રહિસ્યે કાશ્મીર નિચિંતરે. ને. ૧૫
- તે તિહાં દ્રવ્ય ઉપાધને, અહિવા તેહનો ફલ તામરે
લાલ;
સંઘતણી ભક્તિ વાંછીસ્યે, પુનઃ કરિસ્યે જન
સ્વામિરે. ને. ૧૬
- ઉચ્છાદિત સુવિશેષથી, ઉજલ હરપલાર રત્ન સેઠિરે
લાલ;
દેવાલય સહુ જન લણી, પૂજે સંઘ સહિત
સુદ્રેઠિરે. ને. ૧૭
- નગર ર જન દેહરા, વહી નવા કરાવિસ્યે તેહરે લાલ;
પૂજે આનંદ સુરીસસુ, ચલિસ્યે, મન ધનિય
સનેહરે. ને. ૧૮
- ભુતવ્યંતર વેતાલના, રક્ષયક્ષોર્ણવ પથિ માંહિરે લાલ;
ઉપદ્રવ અંગિકા ધ્યાનથી, હણસ્યે સંઘસમુદાયરે. ને. ૧૯
- અનુક્રમિ નિજપુર આવી કરી, કીધી સંઘની ગહુ
ભક્તિરે લાલ;

શત્રુજય છન યાતરા, કરિવા ચાહ્યા નિજ શક્તિરે
લાલ. ને. ૨૦

મુજ જ્ઞાનઠામ તિહાં માહરી, પ્રતિમા પૂજ મન
રંગરે લાલ;
ચહિસ્યે મહારંગ સુરંગસુ, હર્ષે ભરીયા અંગ
અંગરે. ને. ૨૧

ભતાં છત્ર શિલાતલે, દેખિસ્યે તેહનો કંપમાનરે લાલ;
તેહી ગુરને ભક્તિસુ, કહિસ્યે હેતુ દેઇ માનરે. ને. ૨૨
ગુર પિણિ અવધે ભણિને, આઠરસુ કહિસ્યે
તાસરે લાલ;

તીરથ બ્રંશ ઉદ્ધાર જે, તુજથી થાસ્યે સુ
પ્રકાશરે લાલ. ને. ૨૩

કહિસ્યે ઈમરતન શ્રી ગુરબાણી, મુજથી થાઈતીર
થ ભંગરે લાલ;
તોચે તીરથ વાંદિરયુ, નમિસુ ચે છન ઉછરંગરે. ને. ૨૪
તીરથ ભંગ તુજથી નહી, તુજ અનુગ લોકથી હોઇ
રે લાલ;

તુજથી હોસ્યે છનવર કલો, ઉદ્ધારતીરથનો જોઇરે. ને. ૨૫
ગુરની વાણી સાંભલિ, સંઘ નાયક સોછવ તામરે
લાલ;

સંઘ પ્રવેશ કરાવિસ્યે, તીરથ પ્રતિમા નવગ્રામરે
લાલ ને. ૨૬

હિવે સહુ હર્ષે ભર્યા, ગજપદ કુંડથી હેઇ નીરરે
લાલ;

જીનને જ્ઞાન કરાવિસ્યે, નિરમલ આપ કરે શ-
રીરરે. ને. ૨૭
ધનમ નવ લવ માનતા, આઠમે ખંડ એ થઈ ઢાલ
રે લાલ;
નવમો નરનારી સુણો, જીનહરુષ કહે ગુણ માલરે. ને. ૨૮
સર્વ ગાથા, ૨૬૬,

કુંડા.

પ્રમોદે અંગ પુરીયા, પહિયાં નિરમલવાસે;
પુરણ કંલશ તે નીરમુ, જાસ્યે જીન આવાસ. ૧
જીન પૂર્ણરે વારીયા, પિણિ લાખા તાંસ અજાણ;
લેખ મૂર્તિ મુજનીરમુ, કરાવસ્યે ઇન્દ્રાણ. ૨
તે પાણીના કરસથી, ગલિસ્યે મુરતિલેખ;
નીલાંમૃત પિંડની પરે, લલિસ્યે મન વિક્ષેપ, ૩
ઘેહાં ઝાંઘ્યાં ન થયો મુને, સદ્ભક્તિજ દલ અસ;
તીર્થોદ્ધાર થયો નહિ, થયો તીર્થ વિધવસ. ૪
સ્યેસ્યેદાને સ્યે તપે, ઉત્તરરિસ્યે મુજ પાપ;
અપરોધે આકરતણે, લહે સ્વામિ દંડ આપ. ૫
ઇણ ચિંતાયે મુ દિવે, લાગે પાપ અલેખ;
નેમિનાથ જગદીસનો, સરણ કરું સુવિશેષ. ૬
એકવે કહિ સહુ વારતાં, માહરો સમરણ ધારિ;
દંડ આસન આહાર વિણિ, અધસેસ્યે નિરધાર. ૭
ઉપજિસ્યે ઉપસર્ગ જો, ચંલિસ્યે નહિ લિંગાર;
પરગટ થાસ્યે અનિકા, માસાંતે તિણિવાર. ૮

- હાલિ—ઝાંજ દેગે ધરિં અધિક બેગીસ. એ દેશી. ૧૦
- ઝાંજો હરસંજુ થયો ઉછોહિ, પાંચો હુપ ઘણો મનમહિ;
પ્રત્યયે નિજ તપનો બણોયો, ઉઠીને નમિસ્યે વાણીયો. ૧
- વાણી કહિસ્યે સોહામણી, વછ વિષાદ કરે રંચા બણી,
ધન્ય તું તીરંથ ફરસાવીયો, એતલાને પૂજ્ય ભાજન થયો. ૨
- પહિલો લેપ ઉતારી કરી, વરસ ર પ્રતિનૂતન ધરી;
પ્રતિષ્ઠા પેઠે એહીજ બાણિ, શંકુ અભંગ રહે મુણિ વાણિ. ૩
- વલી લેપ પ્રભુ-તનુ સંચારિ, પ્રતિષ્ઠાવી વલી બીજ વાણિ;
પૂરવ વચ્ચનો કીજે ત્યાગ, નૂતન પહિરીજે મહાભાગ. ૪
- ત્યારે કહિસ્યે રત્ન મુંજત, એહવો વચન મ કહે
મોરી માત;
પાતક મલીન થયા મુંજ અંગ; પૂર્વમૂર્તિનો કીધો ભંગ. ૫
- નવો લેપ તાહરે આદેશ, જો સંચાર માય વિશેસ;
તો બીજો પિણિ યાત્રિ કોઇ, વિધવસ કહિસ્યે મુંજ
પરિસોઇ. ૬
- અભંગ મૂર્તિ તે માટે કાંઈ, મુંજને આપો મોરી મોઈ,
પોણી રંમોત્ર પૂજ્યે કરી, પ્રીણુંત મન થાયે બંતરી.
અનાકંચિતની પંચે ઇસું, તાસ વચન હીયંડે મવિ વસ્તુ;
અદ્વયે યોરંચે અબાદેવી, નિશ્ચલ તપ તપસ્યે સ્વયમેવ. ૮
- તેહને ઉપસંગે તણાં સમંજ, કહિસ્યે કોણાએવા કાજે;
મુદ્દ થઈ મુંજને ધ્યાને ઇસ્યે, મોહરો ધ્યાન
હૃદય રાખિસ્યે ૯
- કુખાંડી ત્યારે સાક્ષોત, ગર્ભમંસિંહ વાલિની માત;
સંવં દિશાને ઉભુંવાલતી, તેહને આગેલી થાસ્યે છંતી. ૧૦

જનને સ્નાન કરાવિશ્યે, નિરમલ આપ કરે શ-
રીરે. ને. ૧૭

ધનમનવ લવ માનતા, આઠમે ખંડ એ યર્ધ હાલ
રે લાલ;

નવમો નરનારી સુણો, જીનહર્ય કહે ગુણ માલરે. ને. ૨૮
સર્વ ગાથા, ૨૬૬,

કુંહા.

પ્રમોદે અંગ પુરીયા, પહિયાં નિરમલવાસે; ૧
પુરણ કલશ તે નીરમ્, જાસ્યે જન આવાસ.
જન પૂજારે વારીયા, પિણિ લાખાં તાંસ અંજણ; ૨
લેપ મૂર્તિ મુજનીરમ્, કરાવસ્યે ઇન્દ્રાણ.
તે પાણીનાં કરસથી, ગલિસ્યે મુરતિલેપ; ૩
નીલાંમૃત પિંડની પર, લહિસ્યે મન વિક્ષેપ,
ઇંહાં આંખ્યાં ન થયે મુને, સદ્ભક્તિજ કલ અંસ; ૪
તીર્થોદ્ધાર થયો નહિ, થયો તીર્થ વિક્ષેપ.
સ્યેસ્યેદાને સ્યે તપે, ઉત્તરરિસ્યે મુજ પાપ; ૫
અપરાધે આકરંતણે, લહે સ્વામિ હંડ આપ.
ઇણ ચિંતાયે મું હિવે, લાગો પાપ અલેપ; ૬
નેમિનાથ જગદીસનો, સરણ કરું સુવિશેષ.
એકવો કહિ સહુ વારંતો, માહરો સમરણ ધારિ; ૭
દંઠ આસન આહાર નિણિ, બધેસ્યે નિરધાર.
ઉપજિસ્યે ઉપસર્ગ ભે, ચંલિસ્યે નહિ લિંગાર; ૮
પરગટ થાસ્યે અંજિકા, માસાંતે તિણિવાર.

- હાલે—આજ હવે ધરિ અધિક જંગીસ. એ દેશી. ૧૦
- આંખો ફરસણ થયો ઉછાહિ, પાંખો હર્ષ ઘણો મનમોહિ;
પ્રત્યથા નિજ તપનો ભણ્યો, ઉઠીને નમિસ્યે વાણીયો. ૧
- વાણી કહિસ્યે સોહામણી, વછ વિષાદ કરે સંધા ભણી,
ધન્યું તું તોરથ ફરસાવીયો, એતલાને પૂજ્ય ભાજન થયો. ૨
- પહિલી લેપ ઉતારી કરી, વરસ ર પ્રતિનૂતન ધરી;
પ્રતિષ્ઠા પદ એહીજ ભણિ, શંકુ અભાજ રહે મુણિ વાણિ. ૩
- વલી લેપ પ્રભુ-તનુ સંચારિ, પ્રતિષ્ઠાવી વલી બીજ વાર;
પૂરવ વજનો કોજે ત્યાગ, નૂતન પંહિરી જે મહાભાગ. ૪
- ત્યારે કહિસ્યે રત્ન મુંજાત, એહવો વચન મ કહે
મોરી માત;
પાતકે મલીન થયા મુજ અંગ, પૂર્વભૂતનો કીધો ભાગ. ૫
- નવો લેપ તાહરે આદેશ, જો સંચાર માય વિશેસ;
તો બીજો પિણિ યાત્રિ કાઠ, વિદેવસ કહિસ્યે મુજ
પરિસોધ. ૬
- અભાંગ મૂતિ તે માટે કાઠ, મુજને આપો મોરી માદ,
પેણીસ્માંત્ર પૂજ્યે કરી, પ્રીણુત મન થાયે ભંતરી.
અનાકંચિતની પદે ઇશુ, તોસ વચન હીયડે મવિ વસ્યુ;
અદ્વય થોડે અબાહેવી, નિશ્ચલ તપ તપસ્યે સ્વયમેવ. ૮
- તેહને ઉપસંગે તણી સમાજ, કહિસ્યે કોલાઓવા કાજ;
સુદઠ થઈ મુજને ધ્યાને ઇસ્યે, મોહરો ધ્યાન
હૃદય શાંતિસ્યે ૯
- કુખાંડી ત્યારે સાક્ષાત, ગર્ભન સિંહ વાલિની માત;
સંધ દિશાને ઉલ્લુવાલતી, તેહને આગેલી થોસ્યે છંતો. ૧૦

તીવ્ર સત્વ તાહરો વછ દેખિ, તુજપુણ્યે તૂઠી સુવિશેષ;
 તાહરા મનમાં વાંછા હોઈ, તે આપું તુજને હું જોઈ. ૧૧
 એહવું વચન સુણીને તાસ, એહવો કરિસ્યે વચનપ્રકાશ;
 તીર્થોદ્ધાર વિના નહી અન્ય, માય મનોરથ માહરે મન. ૧૨
 કામક વજ્ર મૂરતિ સુજઆપિ, જેહ સાસ્વતી હુઈ
 ઈહાં થાપિ;

નીરપખાલ કરી પૂજ્યે, ભંગ લયાનક નવિ ધૂજ્યે. ૧૩
 અંબા એહવો કહિસ્યે ત્યાર, વછ કરાવો તીર્થોદ્ધાર;
 તાહરો વચન કરું પ્રમાણ, સુજ સાથે તું આવિ મુજાણ. ૧૪
 સુજપદ ન્યાસ વના તું ઈહાં, બીજે દષ્ટિ મદેઈસિ ક્રિહાં;
 એહવો સાંભલી વચન વિલાસ, બસ્યે હર્ષિત કેડે તાસ. ૧૫
 અંબાદેવિ ત્યારે ચાલતી, અન્ય શિખર ડાવે મૂકતી;
 પુર્વ દિશિ હેમ પર્વતવિશે, સિદ્ધિ દેવને કહિસ્યે સુખે. ૧૬
 ચૈત્ય કાંચન ગિરિના શુભમણી, દેવે રાખ્યો રક્ષાભણી;
 તુજને ભકતે કાંક્યાબાર, તુરત ઉઘાડિ મ લાઇસિ વાર. ૧૭
 અંબાદેશ હિવે ધારિસ્યે, બાર શિખર તે ઉઘાડસ્યે;
 તદા કાંતિભર બક જમાલ, બાહિર નીકલસ્યે તત્કાલ. ૧૮
 ચક્રાતણા સુખ જેહવો બાર, કરિસ્યે માંહિ પ્રવેશ
 તિવાર;

મૂચી કેડે શુભમુખ બાઇ, રતન શ્રાવક પિણિ કેડે ચાઈ ૧૯
 તિહાં રદ્યા જે જનવર ગિંબ, બુદ્ધાર દેખાલે અંબ;
 વચન તેહને કહિસ્યે સ્વચ્છ, એહના કર્તા સાંભલિ વછ. ૨૦
 સૌધર્મ દેવલોક પતિ જેહ, નીલોત્પલના કીધા એહ;
 એહ કરાવ્યા ધરણીનાથ, પદ રાગ પાપાણ સનાથ. ૨૧

ભરતાદિત્યચંદ્રા બાહુબલી, પ્રમુખ એહ ભરાપી વલી;
રતન માણિક્યની પુણ સદા, પ્રતિમા પામી શિવસંપદા ૨૨
પંચમ કલ્પણતણે જે ધણી, રતન માણિક્યની
ઠીધો ઘણી;

ઘણા દાલદગી પૂણ તિણે, શાસ્ત્રવત પ્રતિમાની પરિભણે. ૨૩
પંચમ દુઃખમાં નામે કાલ, નિર્ઘૃણ લોકહુસ્યે સમદાલ;
સત્ય સાચને દયા વિહીણ, ગુરુદેવાચાર્યનિન્દાપ્રીણ, ૨૪
અન્યાઈ પરદ્રવ્ય અપહાર, આદર કરિયે વલી પરદાર;
મલેચ્છ હુસ્યે ભુપીઠે જૂપ, તસ્કર પિણ ચારયે વિદ્રૂપ. ૨૫
નિર્મયાદ કિવારે તેહ. લોભે આશાતના કરેહ;
હું જાણ્યું દિહાંઈક કહેદેવિ, મુનો જન મંદિર નિરખેવ. ૨૬
તિણિ કારણ ઉદ્ધારથી હાણિ, પશ્ચાન્નાપ હુસ્યે ગુણબાણ;
તેહયો નહીં અછતાધનતણે, થઈને જાયે તેહનો ઘણો. ૨૭
તેહબાણો તુજને કહું વાત, તે કરિયે જિણે થાયે સાત.
આઠમાખંડની દશમી ઢાલ, થઈએ જિનહથ' વિશાલ. ૨૮

સર્વગાથા. ૩૪.

દુહાં.

તે માટે પ્રજા શકેનો, સુસ્થિર બિંબ ગૃહાણ;
કુલિથેપિણિ ભાજે નહી, વિદ્યુત વાણ પાપાણ. ૧.
ખારહ જોયણ નિરતરી, તેહની કાંતિ પ્રધાન;
શકે ઢાંકી ચાકતી, કરિયે ઉપલસમાન. ૨
જાંધી કાચા સૂત્રમું, તાણીને લે જાહ;
રહિયે ધિર પરવત પડે, મૈદિસિ તું અદિહાંહ. ૩

ઇમકહિ બિંબ દેઈ કરી, જાસ્યે અંબા તામ; ૪
 તે પિણ્ણિતિમ હીજ આણિસ્યે, પ્રતિમા પુજણકામ.
 અસખલિત કમ અનુકમે, તૂલ જેમ વહમાન; ૫
 જન ગૃહદારે આવિસ્યે, ચિંતવિસ્યે મન ધ્યાન.
 ઇહાં મુંકી એહ મૂલગો, બિંબ વિલેપ મુદ્ર જેહ; ૬
 એ થાપું દૂરે કરી, તિહાં મૂકિસ્યે તેહ.
 ચૈત્ય પ્રમાણ જેતલે, મલિસ્યે લેલા કાજ; ૭
 મેરૂ પ્રેરે તિહાં દેખિસ્યે, નિશ્ચલ બિંબજનરાજ.
 માનવ કોડિ ચલાવિસ્યે, તોમિણિચલસ્યે નાહિ; ૮
 પૂર્વતણીપરે તીવ્રતપ, કરસ્યે ચિંતામાંહિ.

ઢાલ—હીંડાલણાની. ૧૧.

ઉપવાસ સાતતણે પર્યંતે, દેસ્યે હરસણુ દેવી; ૧
 વચન કહિસ્યે તેહને વચ્છ, કિમ આરાધી હેવી.
 જહાં મેહહીસ તિહાં રહિસ્યે, વચન માહરો એહ; ૨
 વીસર્યો તે કેમ મૂંકો, ઇહાં રહીસ્યે નિઃસંદેહ.
 મનરંગમુ કહે અંબિકા, તું સાંભલિ મુગુણાશેઠ; ૩
 મ કરીસ તું આયાસકેકટ.
 મેરૂ જીમ ચિર એહ, દેવદાનવ કોડિ મિલિસ્યે; ૪
 પિણ્ણુ ન ચલિસ્યે તેહ.
 પ્રાસાદ પશ્ચિમ દિશે ફેરી, હિવે ઇહાં કરાવિ; ૫
 પુનઃ પુનઃ હુસ્યે પરિઘલ, ભાવન મનમાંહિ ભાવિ.
 અન્યત્ર ભાવીતીરથકેરા, ઘણા કરે ઉદ્ધાર ૬
 તીરથનો ઉદ્ધાર ઇહાં તું, બિંબજીમ ચિર પ્રાર. મ.

અંગિકા અનુસાસના ઇમ, બેઇ અદશ્ય થાઇ;
 રતન પિણ્ણ કલ્પો તાસ કરિસ્યે, નિરમલ કાય. મ. ૭
 હિવે શ્રેષ્ઠી સંઘ સાથે, હરખ હીયડે આણિ;
 પ્રાસાદ ફેરી તિણ્ણ કરાવ્યો, પ્રતિષ્ઠા સુપ્રમાણિ. મ. ૮
 સૂરિમંત્રપદે આકર્ષી, દેવતા સૂરીશ;
 ણિંળને તે ચૈત્ય ત્રિશ્વય, કરિસ્યે અધિષ્ઠાથી ઇસ. મ. ૯
 તિણ્ણ કરી પૂજા અષ્ટપ્રકારી મહાદેવજ આરોપિ;
 માહરી તવના તેહ કરિસ્યે, પાપ કરસ્યે લોપ. મ. ૧૦
 ભક્તિ આણી લાભ ભણી, અર્થ વણું ઉદાર;
 છનેંદ્રના ગુણ હીયડે ધારી, અદ્ભુત વચ્ચન ઉદાર. મ. ૧૧
 જય અનંત જગનાયક જગ ગુરુ, નિરંજન અવ્યક્તિ;
 ચિદ્વાનંદમય સ્વામિ જય ર, ત્રૈલોક્ય તારક શક્તિ. મ. ૧૨
 જંગમ સ્થાવર દેહમાંદિ, સાસ્વતો તું નિત્ય;
 ધાતુ આમય રોગ, વરણત, જલહલે તેજ આહિત્ય, મ. ૧૩
 ચાલી સકે ત્રહી દેવતાપિણ્ણિ, અચિંત્ય મહિમોદાર;
 સુરાસુર નર સહા અરચિત, વિવર્ણત અરિનાર. મ. ૧૪
 છત્ર ત્રય ક્વય આરુ આમર, અષ્ટ પ્રાતી હાર;
 શ્રિયોદાર આધાર જગત્રય, નમો ર તુજ ગુણધાર. મ. ૧૫
 ઇણિ પરિ સ્તવના કરિરોમાંચી, ધરા સ્પૃષ્ટ પંચાંગ;
 સાક્ષાત્ છમ મુજને નિહાલી, પ્રણમિસ્યે
 મૂરતિ અંગ. મ. ૧૬
 સ્વયમેવ તેહને કંઠ કરિસ્યે, પ્રારબ્ધ સુમમાલ;
 ક્ષેત્રપાલ આદંક દેવ સગલા, અંબાદેવી વિશાલ. મ. ૧૭
 થયો તે કૃતકૃત્ય આવક, વસે સોશઠ દેશ;
 સસક્ષેત્ર સદ્ગુણીજવાવે, મોક્ષ ફલ સુવિસેસ. મ. ૧૮

ઇણિ પરિ તે રત્ન પ્રતિમા, પૂજ્યે મુજ કાન્હ;
 તીર્થનો ઉદ્ધાર કરી, તું પિણિ હોઈસ માન. મ. ૧૬
 તહા વાણી મુણી પ્રભુની, કૃષ્ણ હર્ષ સંજાત;
 જ્ઞાન ઠામે ચૈત્ય જિનનો, કરાવ્યો વિખ્યાત. મ. ૨૦
 ગણધરે જીન વાસ લેઈ, પ્રતિષ્ઠ્યો જીનગેહ;
 કૃષ્ણ જલયાત્રા ભણી હિવે, સુરમાનવ ન્યમત્રેહ. મ. ૨૧
 વાજાંત્ર મધુરાં વાજતાં, કુંભહસ્ત નારી વૃંદ;
 કુંભ પાસે આવીયો, પરિવર્યો સુરે મુકુંદ. મ. ૨૨
 પ્રથમ ઐરાવતે કુંડે, જઈ દીઠો તાસ
 ગોવિંદ પૂછે ઇન્દ્રને એક વણુનામાર્થ પ્રકાશ. મ. ૨૩
 હરિકહે પૂર્વે ઇહાં ભરત, યાત્ર નિમિત્ત,
 ઐરાવણ ચડિ ઇંદ્ર આવ્યો, થયો ગજપદચિત્ત. મ. ૨૪
 ચઉદ સહસ્ર નદીતણો જલ, આવીયો એ માંહિં;
 તે ભણી એ કુંડ પાવન, ટાલે ભવતણો દાહ. મ. ૨૫
 એહને જલ જિનહવાવે, સ્નાન કરિ સય મેવ;
 કર્મ મલમું તિણે આતમ, કીયો પવિત્ર વસુદેવ. મ. ૨૬
 ખાસ સાસા રૂચિ જલો, સૂતિ ઉદરજ રોગ;
 એહને જલપાન નાસે, બાલ અંતરંગ પ્રયોગ. મ. ૨૭
 એહતો ધરણેંદ્ર નાગે, કીયો પાવન કુંડ;
 વહી એ ચમરેંદ્ર વાહન, કીયો મોર અખંડ. મ. ૨૮
 એ કુંડ યુગને જલે, થાવર જંગમ વિષય સ્વાસ;
 સજા જે નવિજાયે તીખ, રોગ જાયે સહુ નાસ. મ. ૨૯
 એહવા જલ થકી લહીએ, રાજ્ય મુખ ભરપૂર;
 નિજ સ્નાન કરિ જીનને, નવરાવે જાયે કરમલ દૂરિ મ. ૩૦

વલિ ઇંદ્ર સૂરજ એહ કીધા; ખીજા પિણિ ઇહાં-કુંડ;
 જરે નીર્જરણાથકી જલ, પાતક હરે પ્રચંડ. મ. ૩૧
 અંબયા ભરતોંદાર સખ્યા, હીપાયો અતિએહ;
 તિણે અંબાકુંડ અધુના, વિશિષ્ટાખ્ય હું એહ. મ. ૩૨
 હરિ કહે વહી હરિપ્રતે કુણુ, થયો વિશિષ્ટ મહંત;
 પૂર્વલો જે નામ લોખ્યો, દેવીનો ગુણવંત. મ. ૩૩
 કહે તામ સૌધર્મ નાયક, કથા સુણી કહું ઇષ્ટ;
 વિશિષ્ટ જીનના સુખથકી વચન, મધુ વિમિશ્રિતમિષ્ટ. મ. ૩૪
 થયો અષ્ટમ વિષ્ણુ બલવંત, અધિકાતટ ભૂપ;
 વિશિષ્ટનામા પરિમાજક; કિહાં તપ તપે અનૂપ. મ. ૩૫
 ભણુતો વેદ વેદાંગ વિદ્યા; કૌટિલ્ય કલા પ્રચાર.
 કાર્યથી તે લોક પૂજે કંઠમૂલ આહાર. મ. ૩૬
 ઉટજ અજર નીવારપથરી, કરે ભક્ષણુ તાસ;
 અન્યદેણી હણાલકુટે, કરી બહુ રોસ વિલાસ. મ. ૩૭
 તિણે ઘાતે સુધંહરિણી, પડ્યા ઉદરથી બાલ;
 તરફડીતે સુગીના સુત, પ્રાણુ તળ્યા તત્કાલ. મ. ૩૮
 વિશિષ્ટ રૂપિપતિ તેહ દેખી, રિદ્ય પામ્યો કષ્ટ;
 થયો ઘાતક બાલભીનો, લોક હસે કહે દુષ્ટ. મ. ૩૯
 પાપ તણવા શિખ સાથે, પાપભીરૂ ગયો તેહ;
 તકા દ્રહ ગિરિ નદી જલગિરિ, અજ જેમ ભમેહ. મ. ૪૦
 અષ્ટવશિ પ્રમાણુ ઇણિપરે, તીર્થ વિચરી તામ.
 માનતો નિજ સુદ મનમાં, આવીયો આપણે કામ. મ. ૪૧
 તિહાં કૌંક જન સુનિવર, જમત જ્ઞાન પવિત્ર;
 તેહને ઉટજ સગીપ આવી, ધર્મો કાઉસંગ તત્ર. મ. ૪૨

હાલ અગ્યારમી પૂરા, આઠમે ખંડ વિચાર;
 સુણિ એ જીનહર્ષ ગાજ્યો, રૂયડો રાગ મહાર. મ. ૪૬
 સુવંગાથા, ૩૮૬. પાઠાંતર. ૩૬૬

દૂહા.

હિવે નિકટ્યુર વાસીયા, મુનિને આવ્યા જાણિ;
 આવી સહુ ભકતે નમ્યા, સંસય તિમિર મુલાણુ. ૧
 આજ્યાયમાન સહુતણા, મુણી પૂર્વભવ તેહ;
 તે કરમ મુજ છે કે નહી, વિશિષ્ટ આવી પૂછેહ. ૨
 મુનિભાષે કિમ ગિરિનદી, ભ્રમણ માત્ર રિઝિરાય;
 નિવડ કર્મ જાયે નહિ, ક્ષેત્ર વિણિ તપસાય. ૩
 મિથ્યાત્વ તીરથ ભમતાં હુવે, નિશ્ચય કાય કલેસ;
 પાપબ્યપોહક- કો નહી, રૈવત વિના વિશેષ. ૪
 વિશિષ્ટ પૂછે મુનિ બાણી. ક્ષેત્ર અને તપજેહ;
 તુમ્હે કહો મુજને સહુ, પાપ સમે જીમ તેહ. ૫
 રિષિ કહે સોરઠ દેશમાં, શ્રી રૈવત ગિરિક્ષેત્ર;
 પંચાક્ષ નિગ્રહ નેમિનો, આરાધન- તપ હેત. ૬
 પાપતણી. જો બીતિછે, પુણ્યે નિર્મલમત્તિ;
 સદ્ગતિની પ્રાપ્તિ બાણી, રૈવત બલ મુલ ચિત. ૭
 મુણી નયણ ઉત્પુંદલ યયાં, પામ્યો જોષ વિશિષ્ટ;
 અંકાલ પાટકની પરે, આશ્રય તાજ્યો અનિષ્ટ. ૮

હાલ—વિલસે રિદ્ધિ સમૃદ્ધિ મિલિ; જો દેશી, ૧૨.

શ્રીનેમિતમાલવરણી કાયા; તેજે સોભિતે ત્રિભુવન રાયા;
 સમરતો મન સમતા આણી; રૈવતગિરિ પહુતો મુનિવાણી. ૧

- ગિરિશૃંગ પ્રદક્ષિણુ દેહ કરી, નિરંમલ લાવ મનમાંહિ ધરી;
ઉત્તર દિશિની ચડીયો પાળે, સ્ત્રી બાલહત્યા છુટણુ કાળે. ૨
- સુઠી દક્ષણથી છત્ર શિલા, અંગાગિરિ હેઠલિ ઘણુ
ભલા;
અંગાને કુંડ આળ્યો તપસી, તિણિ જલસુ સ્નાન
હીયો ઉલસી. ૩
- કરિ સ્નાન રિદય અલોજ વિચે, ધ્યાવે ઉજલ મણિ
દટિક રૂચે;
અરિહંતતણે પ્રાસાદે ગયો, સધ્યાન સ્મૃતિથી યોગ્ય
થયો. ૪.]
- જેતલે નહાઈ બાહિર જાયે, તેતલે આકાશ વાણી થાયે,
હિવે સુદ્ધ થયો તું રિષિ જાણે, હત્યા વર્ણત નિજ
મન આણે. ૫
- અંગાકુંડ તીરે સ્નાન કર્યો, સુલધ્યાન હીયે જન
દાજ ધર્યો;
પ્રક્ષીણુ કર્મ સહુ તુજ થયા; હિવે આશ્રય નેમીશ્વર
સદયા. ૬
- ઝોહવી સાંજલી અંગર વાણી, મનમાંહે હર્ષ થયો
જાણી;
ત્યારે શ્રીનેમિ પ્રાસાદ ગયો, પાળે લાગ્યો પરમોદ
થયો. ૭
- જન સ્તવના કીધી સુલકતે, પ્રણુને ધ્યાયા પિણિ
જહુ સુકતે;
તપસ્યા કીધી આતમ નામ્યો, તતક્ષિણુ તિહં અવધિ
જ્ઞાન પામ્યો. ૮

વેષ પૂર્વલો તનુ ધરતો, શ્રીજીનવર ધ્યાન મુપરિ કરતો,
 અનુક્રમે પામ્યો દેવત્વપણો, પરમાર્થ લહી લહ્યો
 મુખ ઘણો. ૬
 મુષ્ટિ કૃષ્ણ વિશિષ્ટ રિખીસરતણો, નાઠો ઇહાં હલ્યા
 દોષ ઘણો;
 તેહને નામે એ કુંડ થયો, પાવન જગમાહે પ્રસિદ્ધ
 ભયો. ૧૦
 વાય બ્યાધિ અસ્મરી મેહ કુખા, કુષ્ટ દ્રુ મંડલા
 મય પ્રમુખા;
 નાસે એહના જલસ્નાનથકી, નાસે હલ્યા પિષ્ટિ
 એહ વકી. ૧૧
 સાંભલિ ઇણિપરિ હરિ કુંડતણો, પરભાવ રિદ્ય થયો
 હરપ ઘણો;
 તે કુંડતણો લેઈ પાણી, શ્રી નેમિ મંદિર આબ્યો
 ભણી. ૧૨
 પ્રભુ સ્નાત્ર કીયો ઇદ્રને મેલી, કર્પૂરાગર અંદન લેલી;
 વિધિ ભણુ પ્રભુ પૂજા કીધી, આરાત્રિક કીધી હરિસીધી. ૧૩
 સુવિશેષ ભક્તિ અધિકી સારી, દેખાવણુ નિજ મસ્તક
 ધારી;
 સુંદર શ્રી નેમીતણી પ્રતિમા, મુરનર ઉભા આરેઈ ગમા. ૧૪
 જણિઃકામે પ્રભુજી વસાં ધર્યાં, તિહાં વસાપથ નામે
 ઉચર્યા;
 તીથે થયો કાલ મેઘાંબ મુરે, ક્ષેત્રપતિ ઇણિગિરિ
 આનંદ ધરો. ૧૫

હિવે કણાટક દેશમાંહે, ચક્રપાણિ નરાધિપ
ઝારિગાહે;

પ્રિય'શુભંજરી નામે રાણી, શુણ્ણ ઉર્જલ જાણે ઇંદ્રાણી. ૧૬
અન્ય દિવસ તાસ પુત્રી આઈ, મનોહર રૂપે સહુ
મન ભાઈ;

પિણિ કપિવકત્રા દિખી તેહને, નૃપ વિરમય પામે
અધિક મને. ૧૭

નૃપના મનમાં શંકા આઈ, વિપરીત રૂપ દેખી બાઈ;
શાંતિક સર્વત્ર નગર કીયો, અનપૂજા દાન સુપાત્રે હીયો. ૧૮
નિત્ય ૨ વધે નૃપ આગારે, રૂપાકૃતિ અદ્ભુત તનુ ધારે;

લાવણ્યસુશુણ્ણ કાયાસોહે, સુભગોત્તમ સહુનાં મન મોહે. ૧૯
સૌભાગ્ય મંજરી નામ હીયો, ચોસકિ કલા અમ્મ્યાસકીયો;

એક દિવસ જનક ઉછંગેલેઈ, બધઠો દરબાર મિલ્યા કેઈ. ૨૦
એક દિવસ વિદેશી નરકોઈ, રાજા સભા આબ્યો સોઈ;
મહિમા ઉત્તરીતન તીર્થતણો, બાળે નૃપ આગલિ

ધણુ' ઘણો. ૨૧

શત્રુંજયનો મહિમા કહીયો, રૈવતનો કહિવા ઉમહીયો;
સંસાર તારણ કારણ પુન્યનો, પાતક ટાલે સમલા જનનો. ૨૨
રાજન રૈવત પ્રગટ કરે, પુન્યનો સંચય દુઃખ દુરહરે;
વલી અજય પાપને પિણિ લપે, દુર્ગતિ પિણિ

તેહને નવિ છીપે. ૨૩

કલ્યાણતણો કારણ કહીયે, રૈવતસેવા પુણ્યે લહીયે;
એ ભવની લીતિ અનીતિ હરે, એહથી સંસાર સમુદ્ર તરે. ૨૪

તિહાં ગિરિના શૃંગ પવિત્ર સદા, નીજરણા નદી જલ
ભર્યા હેઠા;

ધાતુ વૃક્ષ સહુ મનના ભાયા, થાયે પ્રાણીને સુખદાયા. ૨૫
દેવા સેવા કરિવા આવે, સુખ સ્વર્ગતણા હિવે ન
સુહાવે;

આઠમે ખંડે એ હાલ કહી, જનહર્ષ બારમી પૂરણ
થઈ. ૨૬

સર્વગાથા, ૪૨૦ પાઠાન્તર. ૪૦૩

કુંહા.

રૈવતની સુણતી કથા, સૌભાગ્ય મંજરી તામ;
મૂર્છા પાછી તતક્ષિણે, જાતિ સમરણ પામ. ૧

સીતોપચાર દરી ઘણા, કુમરી કીધ સચેત;
પિતા દુઃખાતુરને કહે, ધરી હર્ષ બહુ હેત. ૨

આજ્ઞા મંગલ થયા માહરે, કારણ સાંજાલ તાત;
આગભરેરૈવતગિરે, હું કપિ નારી જાત. ૩

અપલાઈ કરતી સદા, નહી વિવેક વિચાર;
સરવ શિખર ભૂરહ નદી, ભસુ રસુ તિણવાર. ૪

સુખ્ય શૃંગથી ઋક્ષિણે; અમલકીરતિકાં યત્ર;
નદી અનેક દ્રહ શુણ્ણરી, નેમિ દષ્ટિ સુપવિત્ર. ૫

તે કપી સહુ તરૂંવિષે, ભમતી સ્વેચ્છાચાર;
જાતે અપલાઈ તિહાં, આઈ કપિ પરિવાર. ૬

ઉત્તરે ફાલ દેતાં પડી, કંઠ અધાણા વેલિ;
તજ્યાં પ્રાણ તિહાં વાનરી, કરતી સ્વેચ્છા કેલિ. ૭

નૃપ હું તીરથ વાસથી, થઈ નંદની તુબળ;

નિચિત્ર શરીર થયો માહરો, સાંભલિ વાતો મુજ્જ. ૮.

ઠાણ—પ્રભુ પ્રભુમુદે પાસછેનેસર થંભણો. એ દેશી. ૧૩.

લતા પાસેરે બંધાણો વધુ તેહનો, ગલી ર નેરે

શરીર પડીયો જેહનો

નદીમાંહેરે અમેલકીતિકા જલભરી, મુખપાખેરે

તાત મુજો માહરો થરી, ૧

થરી માહરો તાત સાંભલિ, થઈ સર્વાંગ મુંદરી;

કપી મુજમુખ રહ્યો રાજન, નદી જલ વછેંત કરી.

મુજ સીસ બાંધ્યો રહ્યો પદલી, નદીમાં નાખો દિવે;

યથા પિડેબન હીન નિજભવ કેર, ઇંમ કુમારી લવે. ૨

ઇષ્ટિ રૈવતરે આખ્યાન મુજ સંભલાવીયો, તિષ્ઠિ કારણુરે

નિજભવ ચિત આવીયો;

મુજ બંધવરે ઉપગારી એ માહરો, તાત માનોરે ઉપગાર

બહુ જોહને કરો. ૩

કરો નૃપ ઇંમ પૂરવભવ મુજી, મુતાનો સમજાવીયો;

નરાધિપ નર પાસિ મસ્તક, નદીમાંહિ નખાવીયો. ૪

તદા તેમુ મુખેન્દુ સરિયો; તુરત થયો મુજ લોચના;

રાય તીર્થ મહાત્મ્ય દેખી, લલો વિસ્મય ઇકમના. ૫

સંસારથીરે વિમુખ થઈ સે મુંદરી, પાણી પીડણુરે

તાત ભણી વારી કરી;

ચાલી રૈવતરે પર્વત પ્રતિ ઉછુક થઈ, તીવ્ર તપસ્થા

કરિયા કારણુ તિહાં ગઈ.

ગઈ તિહાં તપ કરે કુમરી. ૬

ધ્યાન છનવર તતપરા, બહુ અમુલ્ય કર્મ;
અનુકરે ખેખ્યા પટુમના સંવરધરા, તીર્થ મોહથી
મરી તે થઈ;

ઈહાંઈજ વ્યંતરા મરી, નદી દ્રહમાં રહી સંઘના વિઘન
વારે હિતધરી. ૭

વાયવ્ય કુણેરે ઇંદ્ર પુરાભિધ ઇંદ્રકીયો, નેમી મૂરતિરે
શીસધરી રહ્યો બાવીયો;

અદ્ધ સુરપતિરે નિજ મૂરતિ દ્વારે કરી, ડમર નામેરે
ધ્યાન નેમીસરનો ધરી. ૮

ધરી સંઘને વૃદ્ધ હેતે, મેઘભદ્ર વહી રૂદ્ર થયા,
મલ્લિનાથાભિધ બલી મહાગિરિદ્વારરક્ષક કહ્યા;
મહાબલ દ્વારે રહ્યો બલભદ્ર, છનચરણ શિરંછત્ર કીયો;

બકુલ દ્વારે વાયુ મહાબલ, ઉપદ્રવ ઉડાવીયો. ૯
ઉત્તર કુરૂરે સાત માત નિચલરહી, બદરી દ્વારેરે નિજ
ર શસ્ત્ર હાથે ગ્રહી;

કેદાર દ્વારેરે કેદાર રૂદ્ર રક્ષક ગિરે ઢિશિ આઠેરે

ત્રિદશોત્તમ રહ્યો ઇણિપરે. ૧૦

ઇણિપરેપ્રતિહાર્ય આઠે બાણીયે છનવર વિષે;
તિમ ઇણિગિરિ પિણિ આઠ સુરવર પ્રતીહારની પરિ

રખે. ૧૧

સહુતણે સીસે નેમિછનના, પાદપદ્મ પવિત્રતા;

મહા પ્રભાવે ત્રાસવ્યા, પ્રત્યૂહ વ્યૂહ વિચિત્રતા. ૧૨
સગલાધરે અસંખ્ય દેવતા તિહાં રહે સંઘ આવેરે;

ઋષિગિરિ તે વંછિત લહે, નાનાયુધરે હાથ ધર્યાં
જન વછલા.

ભય વારેરે જોડના મન હોઈ નિરમલા. ૧૩

નિરમલા મુખ્ય શૃંગ ઉત્તર મેઘનાદ થયો મહાબલી;
પૂર્વ સિદ્ધે ભાસ્ય રક્ષક સિંહનાદ દક્ષિણ વલી,
ઈણે આરે શૃંગ સોભિત ચતુર મુખ ભ્રમ ભનવરા. ૧૪

મુખ્ય શૃંગથી દિશેઆરે-લઘુશિખર બે બે વરા.
તિણિ શિખરેરે છાં છાં મૃત બાલે નરા,
થાયે ઉત્તમરે તિહાં ર તે તો મુરવરા;
તિહાં બેઠા રે કરે, તપસ્યા મન મુઠા,
નેમીસરેરે ધ્યાન પરાયણ રહે સદા. ૧૫

સદા પામી અષ્ટ મહાસિદ્ધિ, અવ્યયપદ પામે સહી;
કલ્પતડુની તિહાં છાયા, વલ્લિ વાંછિત ફલ કહી.
રસ કૃપ્ય વલી તિહાં કૃષ્ણચિત્રા, છે સહુ પુણ્યે મિલે;
પુન્યવિણિ પગહોઠિન મિલે. પુણ્ય તો છાં તિહાં ફલે, ૧૬
દુઃખ ર પ્રતિરે શર ર પ્રતિ કૃપીપ્રતે, દ્રહ ર પ્રતિરે
કામ ર મુર રહે મતે;

નેમિધ્યાનેરે રાતા માતા તિહાં રહે, હારાંતરરે નાયક
ભ્રમ રહે તે મહે. ૧૭

તેમાંહે ઉચ્ચ શિખરે સિંહાસણ અંબાસુરી,
ઈષ્ટાથ' દાયક સંઘનાયક બાણી હિત આણી કરી;
છાં રહી શ્રી ભગવંત નેમે, પરાઝુબાલોકયો ચક્રા,
શૃંગ આલોકના નામે, બિંબપૂત થયો તદા. ૧૮
અંબા ગિરિરે દક્ષિણ દિશિ મન આણીયે,
ચક્ષુ ગોમેધરે નામે પરતક્ષ બાણીયે;

શસ્ત્રધારીરે ચુદ્ધ કરી રિપુ અપિયા,
 ઉત્તર દિશિરે મહાજવાલા દેવી કીયા. ૧૬
 કીયા અંધિ સુપ્રસન્ન લોચન્ન, સંઘ વિધન નિવારિણી;
 અહાં મૂક્યો વલી લીધો, પૂજાવતે શુભમણી.
 સારંગપાણી શિલા ઉપરી, છત્ર તે શિલનો થયો;
 નામ છત્રશિલા પૃથ્વીમે, પ્રગટ લોકે મિતિ કલો. ૨૦
 હિવે એહનારે શૃંગ ઘણા, ઘણો કંઠરા;
 બહુ દેવારે સેવાઅનની સાદરા,
 સહુ ઠામેરે ઇંધિ ગિરિ સુર વાસો કીયો;
 સુરમય ગિરિરે સ્વર્ગથકી સોભાવીયો. ૨૧
 શોભાવીયો સહુ દેવ, ઉતરી થઈ કુતકૃત્ય અન નમી;
 આપ આપણે ઠામ પહુતા, તીરથ મહિમા મનગમી.
 કૃષ્ણ પિણિ સતૃષ્ણ પુન્યનો આઠમા ખંડની થઈ;
 તેરમી નરનારિ સુણિજ્યો, ઢાલ અનહર્યો કહી. ૨૨
 સર્વગાથા, ૪૫૦. પાઠાંતર ૪૧૩.

કુંહા.

જિંદુ શુક્રામોહિ નાફગે, મુનિવર સમતાવંત;
 રિષ્ટ હુકય દેખી થયો, કેસવ નમ્યો તુરંત. ૧
 આગલિ બેઠો મુનિતણે, ભાવ ધરી શુભવંત;
 તાસ ઉક્ત ઉજ્જયંતનો, સુણે પ્રભાવ મહંત. ૨
 આરૂપણે ગિરિ દેખતો, તિહાં બેઠો ચદુરાય;
 વાચુ કોણે ગિરિ નિરખોયો, પુછે નંમિ મુનિપાય. ૩
 મુનિ કહે ઉત્તમયતાદ્રિશિર, એહવો છે જસુ નામ;
 ઉમા શંભુ એહવું હુસ્યે, એહનો નામ સુઠામ. ૪

તથા વૈતાલ્યગિરિ, વિદ્યાબલથી રૌદ્ર,
 રૂદ્રાનામે સહુ મહી, આક્રમિસ્યે ખગલુદ્ર, ૫
 ઉમા તેહની વલ્લભા, વલ્લભા જીવ સમાન;
 અનવદ્યાંગી તે હુસ્યે, જહુનારીમાં માન. ૬
 લોક સખલ તમુ. ભીતિથી, શાંતિ બાણી શંભુ એહ.
 સોમ કહી સદ્ બકિતમુ, સુરપતિ જીમ પૂજેહ. ૭
 ધ્યાનથકી મુઠેલકે, દેસ્યે વાંછિત દાન;
 તેહને લોક વિશેષથી, દેસ્યે પૂજા માન. ૮
 ઢાલ—તોજડે મેવાસીમે વાહલોડીયોરલો એ દેશી ૧૪
 નગ આરામ નહી. તટેરે રેલો, સરવરરમે સહીવ
 મહારાજા
 ઉમયા સહિત રૈવત સિરે રેલો, જોસ્યે
 પ્રેમ અતીવ, મહારાજા. ન. ૧
 આરણ્ય રિખિવર સિહાં રલો રેલો, નમિસ્યે બકતે
 તાસ; મ.
 સાંભલિસ્યે તે દેસનારે લો. તજીસ્યે પાપનો
 પાસ. મ. ન. ૨
 વિષય મૂલ દુઃખતરૂપણારે લો, ઉમિયા નારી
 બાણી; મ.
 તજી સહુઅર્જિંદુ કંકરારે લો, કનિસ્યે તપ
 હિત આણિ. મ. ન. ૩
 તાસ યોગ શૈલિતા ઉમારે લો, પતિ અજાણતી
 વાત; મ.
 તપિસ્યે ગિંદુશિલોપરેરેલો, તોજ મહા
 તપ ગાત. મ. ન. ૪

તે તપ ધ્યાનથી તુસિસ્યેરે લો, દેસ્યે વર

સાક્ષાત; મ.

ગૌરી વિદ્યા આપસેરેલો, તપપરભાવ વિચ્યાત. મ. ન. પ

તે વરથી પતિ જાણિનેરેલો, અતિરૂપ કરી

ગર્હ તત્ર; મ.

જ્ઞાભાવસ્યે તે ધ્યાનમીરેલો, કરી અનેક ચરિત્ર. મ. ન. ૬

તિમ હિજ વલી તેહને વસેરેલો, થયો રમિસ્યે

તે નાર; મ.

તેહને નામે શૈલનોરે લો, ઉભયા શંભુ થયો

ત્યાર. મ. ન. ૭

સહસ્ર ણિંદુ ગિરિવરવિષેરે લો, નેમિ

આરાધી તેહ; મ.

અરિહંત હુસ્યે ઉત્સર્પિણીરે લો, સુરપતિ વંદિત

જેહ. મ. ન. ૮

સુનિ સુખથી હરિ સાંભલિરે લો, નમી જીનેસર

દેવ; મ.

આબ્યો નિજ પરિવારમુરેલો, દ્વારિકાપુરી

સુદેવ. મ. ન. ૯

ભવિક લોક પ્રતિ યોધિનેરેલો, નેમિસર સુખકાર મ;

સહસ્રાંશુતણી પડેરેલો; તિહાંથી કીયો વિહાર મ. ન. ૧૦

સંવિગ્ના રાજેમતીરે લો, નેમિ પાસે પ્રત લીધ; મ;

દશાર્દ દીક્ષા ગ્રહીરેલો, વસુદેવ વિણિ સુપ્રસિદ્ધ. મ. ન. ૧૧

મહા નેમિસ્ય નેમીશુરેલો, ધીજા પિણિ સુતેજેહ;

આદવ પ્રત લઈ તપ કરે રેલો, નીલાગી નિસ

નેહ. મ. ન. ૧૨

તિષ્ઠિહિજ નગરીમાંહિ છે રે લો, થાવ
આ જોક નારી મ.

સારથ વાહી સુત તેહનોરે રેલો, થાવઆસુત
સાર. મ. ન. ૧૩

ખત્રીસ નારીનો વાલહોરે લો, સુખ લોગવે
નિસિ હિસ; મ.

હોશુંદક છમ દેવતારેલો, કાશિ ન નામે સિસ. મ. ન. ૧૪
ભવદાવાસિ સમાધવારે લો, નેમિ સુષયો ઉપદેશ; મ.

વિષય ગ્રામથી ઉભગોરેલો, સણજોક માંહિ
વિશેસ. મ. ન. ૧૫

કરમ ખંધથી છૂટિવારે લો, વત લેવા તિષ્ઠિવાર; મ.

માત ભણીઆગ્રહ કરે રે લો, થાવઆ સુકુમાર. મ. ન. ૧૬
ખહુ મોલિક લેઈ લેટણોરેલો, ગઈ માધવને

પાસ; મ.

સુત હીક્ષાની વીનતિરે લો, સંભલાવે ઇમ તાસ. મ. ન. ૧૭
કૃષ્ણ વચન કહે જોહવારે લો, લોગવિ સુખધન

જોહ; મ.

તેહ વિરજત તેહનેવિષે રે લો; માને નહી
નિસનેહ. મ. ન. ૧૮

કેસવ તામ ગુરી થઈ રેલો, ઉદ્ધવોપણા પુરમાંહિ; મ.

જે વતના અભિલાષીયારેલો, તે આવો સંવાહિ. મ. ન. ૧૯

સહમ પુરુષ મિલીઆવીયારે લો, વત લેવાંની

ખાંતિ; મ.

તેહ સંધાંતે તેહનોરે લો, ઉછવ કૃષ્ણ કરંતિ. મ. ન. ૨૦

નેમિભનેસરને કનેરે લો, સાધુ થયા સહુ તેહ; મ.
શ્રુતજ્ઞાની અનુક્રમે થયારે લો, તપ કરે નિરમલ
દેહ. મ. ન. ૨૧

થાવન્યા સુત યોગ્યતારેલો, બાણી થાયો સૂરિ; મ.
યતિ સહજ પરિવારસુરે લો, વિચર્યા ગુણ
ભરપૂર. મ. ન. ૨૨

આવન્યા સુત વિહરતારેલો, શૈલકપૂર આવેહ; મ.
શૈલક નૃપસમબળીયોરે લો, આણુજત ધર-
કારેહ. મ. ન. ૨૩

ત્યારેહ સાગધિકા પુરીરે લો, વનમાં રહ્યા
પ્રસિદ્ધ; મ.
પરમભક્ત પરિજ્ઞાનનોરે લો, સુદર્શન સમૃદ્ધિ. મ. ન. ૨૪
શુરૂ વાંદી ધર્મ સાંભલ્યોરેલો, ભવ દયામય
શ્રેષ્ઠિ; મ.

ગ્રહથી કુણુનવિ સંગ્રેહે રે લો, ચિંતારત્ન વિશિષ્ટિ. મ. ન. ૨૫
પરિજ્ઞાનક શુરૂ પૂર્વરેલો, સુક શિષ્ય સહજ
સંઘાત; મ.

દેશાંતરથી આવીયારે લો, તિલ્લિ નગરે સુપ્રભાત. મ. ન. ૨૬
સુદર્શનને પ્રતિજ્ઞાધારેલો, ચૌદમી જો થઈ ઠાલ; મ.
આઠમા ખંડની સાંભલોરે લો, કહે અનહર્ષ
રસાલ. મ. ન. ૨૭

સર્વ ગાથા, ૪૮૫. પાકાંતર. ૪૪૭
દુહા.
અન્યાદેશ્ય આલોકિને, સેવકને કહે તેહ;
કિલ્લિ પાખંડી શુરૂ કન્હે, ધરમ સીખ્યો હુ' જોહે.

- અતુરંનિધર તે કહે; શીલશુભોજવલજેહ; . :
 થાવચ્ચા મુતપ્રશુરુ મુજ હયા ધર્મમય દેહ. ૨
 મુદ્દર્શન શિષ્ય મુ' ગયો, નીલાસોઠ વનમાંહિ;
 મુક મુનિને દેખિને, બધાંઠા આજ્ઞા તાહિ. ૩
 અનેકાંત વાંદી મુશુર, પરિત્રાંજક એકાંત;
 નિરૂત્તર મુકને કીયો; મેટી મનની જાંતિ. ૪
 અરિહંતમતામૃત સ્વાદનો; લોહુપ શિષ્ય સંઘાત;
 આરુ' આરિત્ર તિષ્ઠિ સંઘહોં, કમે સૂરિપદભાત. ૫
 કાંલ દિવે નિજ ભણિને, થાવચ્ચા મુતસૂરિ;
 પુ'કરીક પર્વત કીયો, અણુસણુ સમતાપૂરિ. ૬
 માસાંત તીર્થ મહાત્મ્યથી; સાવધાન-જનધ્યાન;
 થાવચ્ચા મુત સાધુમુ' પહોતા મુક્તિ પ્રધાન. ૭
 હાલ—અપણા સોહાગરકુ' મધ્યલણુ દેસુ', એ દેશી. ૧૫.
 મુક આચારજ વિહરતા આયા, શીલક નામે પુરમે
 અધિક મુહાયા હાલ; મુ.
 પંચશતીયુત મંત્રી સંઘાતે, સંયમ લીધે શૈલક
 વચન મુહાતે હાલ. મુ. ૧
 શૈલક બારે હાલ, અંગ અધીતા મહા
 તપસી ધર્મવંત વહીતાહાલ; મુ.
 અણુકમે સુરિસરપદ પામ્યો; ધરમો સફુ જેહને
 સિર નામ્યો હાલ. મુ. ૨
 મુક આચારજ હાલ પુહવીમાં વિચરે સમતાં ધારે
 મનમાં મમતા ન સમરે હાલ; મુ.

શત્રુજય મહા તીરથપધાર્યા, અણુસણુ લેઈ કેવલ જ્ઞાન

સમાર્યા. લાલ. સુ. ૩

માસાંતે જ્યેષ્ઠ રાકાને હીસે . સહિષ્ણ મુનિસર સાથે

અધિક જગીસે ધાલ. સુ.

સિદ્ધ અનંત છહાં ચારિ બિરાજે મુકિત મહલ

તિહાં મુનિવરજાળે લાલ. સુ.

હિવે આચારજ લાલ સુ. ૪

હિવે આચારજ લાલ શૈલક નામે કાલાકાન્ત લોજ-

નથી પામે લાલ. સુ.

ઝોટે રોગે લાલ કાયા પીડાણી; સુ.

આબ્યા શીલક પત્તન અંગજ જાણી લાલ. સુ. ૪

મરુક તેહનો લાલ અંગજ રાજ, આબ્યા જાણીરે લાલ

મુનિવરા તાજ લાલ; સુ.

સનમુખ આબ્યો ખાલ, પરિવાર લેઈ જઈ વાંધોરે

મહક્ષિણા દેઈલાલ. સુ.

અમૃત સરિખીલાલ શુરની વાણી, મરુક નૃપતિ

સાંભલી સુહાણી લાલ; સુ.

શુરને પાસે લાલ ધર્મ સાંભલીયો, આવકનત લીધો

યથો અતિ ખલીયો લાલ. સુ. ૬

માંસ સૂકોરે લાલ રસ સૂકો કલો પાય નગીરે

રાજ કહે કાયા ભાલોરે લાલ; સુ.

શુદ્ધ ચિકિત્સાં સ્વામી તુમચે આદેશે, તુમને કરાઈ

હુતો વૈલ વિસેસે લાલ. સુ. ૭

સ્થારે આદેશ લાલ ગુરુજનો પામી, વૈદ્ય ચિકિત્સા
 કીધી રોગ ને ફામી લાલ; સુ.
 થઈ નિરોગી મુનિવરનીરે કાયા, સરસ આહાર
 થકી સુખપાયા લાલ. સુ. ૮
 રસગૃહ નિજ ગુરુજને રેભણી મુકયો યતિરે એક
 ગુણમણિ ખાંણી લાલ; સુ.
 ખીજા મુનિવરરે લાલ ઠામ અનેરી, વિચર્યા
 સઘલારેલાલ સંયમ સેરી લાલ. સુ. ૯
 અન્ય દીવસ લાલ કાલીક ચોમાસે. રાઠા દિવસરે લાલ
 પંથક ઉલાસે લાલ; સુ.
 ગુરુને પાછેરે લાલ સીસ લગાયો, પડિકમણ
 માંહે ગુરુને જગાયો લાલ. સુ. ૧૦
 કિણિ મુજને રે લાલ દિવણાં જગાયો, એહવું
 કહિને ઉઠ્યો દોષ ભરાયો લાલ; સુ.
 પંથક એહવો લાલ ગુરુને નિહાલી; વિનય કરીને
 લાખે પ્રાણી મુંહાલી લાલ. સુ. ૧૧
 આજ ચોમાસો લાલ ક્ષામણા લુમને, કરતાં જગા
 ઠ્યો તે જાં ધિગર અમને લાલ; સુ.
 અપરાધ ખમજ્યોલાલ એતો મ્હારો, રીસ ન કર
 જ્યો હું, છું સેવક ત્રાહરો લાલ. સુ. ૧૨
 એહવો તેહનોરે લાલ વિનય વિચારી; મનમાંહિ
 લાજ્યો સૂરીસર ગુણ ધારી લાલ; સુ.
 આતમ નિંદા લાલ કરે અપારી; દોષ લગાયો;
 સંયમને આવચારી લાલ. સુ. ૧૩

ધિગં ર મુજને લાલ રસનાએ છતો, રસનેંદ્રી
 વસિ પડીયો થયો ફળેતો લાલ; સુ.
 ધરમરતન લાલ મલિન મેં કીધો, હુઓપ્રમાદી
 કુલને દૂપણ કીધોલાલ. સુ. ૧૪
 ઇણે પડીકમતાં લાલ મુજને જગાયોલાલ, ધરમ
 ને મારગે ઇણે મુજને લગાયો લાલ; સુ.
 હું તો પરમાદી લાલ મોહ મૂંઝણો, ધરમીરે ઉપરિ
 ફાકટ હું તો રીસાણો લાલ સુ. ૧૫
 ઇણિપરે આતમલાલ નિંદારે કરતો પરિશ્રહ મુકી
 ઉઠયો સમતા મન ધરતો લાલ; સુ.
 શિષ્ય સહુરે લાલ આવીને મિલીયા, તેહ સંઘાતે
 વિચર્યાં ક્યાંહી ન ખલીયારે લાલ, સુ. ૧૬
 લોક ઘણાંને લાલ ધરમ પમાડયો, મિથ્યાત્વ પ્રાણી
 કેરો દૂરિ ગમાડયો લાલ સુ.
 શત્રુજય શૈલ સદ્ગુર પહુતા લાલ, જાણસણ કીધો
 સહુ ઉપસર્ગ સહુતા લાલ; સુ. ૧૭
 પંચસતીરે લાલ મુનિવર મુકતા, માસાંતેરે દુયા
 કેવલ ભુકતા લાલ, સુ.
 સાધુ સહુરે લાલ મુગતિ મહલમે, તિહાંજઈ,
 સોબ્યા નિરમલ જ્ઞાન સહલમે લાલ સુ. ૧૮
 આવ્યા મુત મુક શીલકાદી, વાચંચમ ગયા શિવ
 અપરમાદી લાલ; સુ.
 શ્રી શત્રુજય તીરથ પ્રલાવે, મુખ અનંતા પામ્યા
 સુરનર ગાવે લાલ. સુ. ૧૯

નેમિવચનથી પ્રાંભલી પાંડવરાયા, શત્રુંજયનો મહાત્મ્ય

ઉમાદ્યા લાલ; સુ.

જનમ પોતાનો લાલ સાર્થક કરિવા, યાત્રા મનોરથ

લવના પાતક હરવા લાલ. સુ. ૨૦

ખાંડુ નરેસરં લાલ સ્વર્ગથી આવી, પ્રીતિતણીરે તાસ

વાણી સુણાવી લાલ, સુ.

યાત્રા મનોરથ લાલ વછ તુમ્હારો, પુણ્ય ઉદયથી એહવો

ચિત્ત વિચારો લાલ; સુ. ૨૧

યાત્રા કરોરે લાલ પુંઠરીક ગિરિની, નિરમલચિત્તે એતો

પુણ્યની સરણી લાલ; સુ.

એહને વિષે લાલ, સાહાજ્ય કર્તા, હું પુન્યવંત

કેરા કબ્તાપહર્તા લાલ. સુ. ૨૨

સાનિધ્ય કરિયું તુમને સ્નેહ વિચારી, યાત્રા કરીરે

હિંસા નાખો ઉતારી લાલ; સુ.

લાલ થઈરે એ તો પનરમી પૂરી, આઠમે ખંડે અનહર્ષ

સનુરી લાલ. સુ. ૨૩

સર્વગાથા, ૫૧૫, પાઠાંતર. ૪૭૮

કુહા.

પિતુ આદેશ ઇસુ' લહી, પાંડવ હપ' ધરેહ;

યાત્રાર્થે સહુ નૃપ ભણી, તેહવ્યા સુસ્નેહ. ૧

હર્ષ ધરી ભૂપતિ સહુ, આવ્યા રિદિ સમેત;

હથિણાપુર પરિવારસુ', નૃપ માન્યા બહુહેત. ૨

સ્વર્ણ દેવાલય બિંબમણિ, આગલિકરી સુદિત.

સેનાસુ' પાંડવ ચલ્યા, ગિણતા જનમ સુખજ. ૩

વાછલ્ય સ્વામીનો કરે, સુશુર જ્ઞાનજન પૂજ. ૧
 ચૈત્યોદ્ધાર કરાવતો, જાયે પાતક ધુજ, ૪
 સોરઠ દેશને છેહડે, ચક્રમું પિણિ હરિ રાય; ૧
 આવી મિલ્યા આણુંદસું, પાંડવ લાગા પાય. ૫
 પૂજા તીરથ સંધની, વિધિમું કીધિ તેણ; ૧
 મહાશૈલ પુંડરગિરે, ચડીયા હર્ષવસેણ. ૬
 મુગ્ય શ્રંગને વૃક્ષને, દેઈ પ્રદક્ષિણા તીન; ૧
 નમ્યા પાંદુકા પ્રભુતણા, તિહાં સુરાસુર લીન. ૭
 કતખાહું મિથ જેતલે, તપ સુત વિષ્ણુ નરેશ; ૧
 વરદત્ત શુર આગશ્ચિ કરી, કોષો ચૈત્ય પ્રવેશ. ૮

ઢાલ—ચોપાઈની ૧૬.

ક્ષપક સંધિ કાટી તિણુવાર, ઉગાતૃણ અંકુર મળાર; ૧
 જરાકાંત જરજર જીમ દેહ, ચૈત્ય એહવો દીઠો તેહ. ૧
 માંહિ બિંબ જીણુધર તણો, દેખી કુઃખ પામ્યો અતિધણો; ૨
 હરિ કહે ધર્મપુત્રને ઇસું, કાલ પ્રમાણ થયો એ કિસ્મું. ૨
 તીરથ થયો એહવો જાજરો, આપણ રાજ્ય કરતાંખરો; ૩
 પાંડુદેવ આવી કહે તદા, દષ્ટિ પ્રસન્ન કૃષ્ણને સુદા. ૩
 તે દૈવત ગિરિનો ઉદ્ધાર, પુરા કરાવ્યો છે શુણુધાર; ૪
 પુંડરીક તીરથ ઉદ્ધાર, પુણ્ય આપી સુજ સુતને સાર. ૪
 કૃષ્ણ કહે ધરી પ્રીતિ અપાર, કીસી પ્રાર્થના સુરઅવધાર; ૫
 એહમું તુમસું માહરે લેહ, પૂર્વે પિણિ નહુતો કોઈ એહ. ૫
 ત્યારે ત્રિદશ થયો પ્રીતિવંત, કૃષ્ણ પ્રસન્ન કરે ઉલસંત; ૬
 રાય શુધિષ્ઠરને હિત આણુ, મણિ દેઈ ગયો સુર નિજઠાણુ. ૬

દિવે શિદધી ધરી મન આણુંદ, ધર્માંગજ પ્રભુનો સુખકંદ;
 મોટો ચૈત્ય કરાવ્યો તિહાં, નિત્ય ચૈત્ય સારીખો કંદાં. ૭
 પારિજાત દ્રુમ શાખાતણી, કીધી મૂરતિ સોહાર્મણિ;
 શ્રીજનરિદ્ય મણિ સુરદીધ, તે આરોપી લાહો લીધ. ૮
 પાંડુતનુરૂઢકેરો જિંભ; પ્રભુ આગલિં થાપ્યો અવિલંબ;
 સુગંધ દ્રવ્ય અંદન પૂજ્યો, કરજોડી ઉલો સોલીયો. ૯
 ભક્તિ રાગ રાતો તેહસું, અથવા પુણ્યાંશુદ્ય કિમું;
 અથવા સુક્તિ નારીને લાલ. કુંકુમ સોભા જાણી વિશાલ. ૧૦
 ત્યારેશ્રી વરદત્ત ગણધાર, સુભ લગ્ને શુભ દિવસ મનાર;
 ધરમ પુત્ર કરાવી સાર, જિંભપ્રતિકા અતિ શ્રીકાર. ૧૧
 અલંકાર જો છે જગતણા, તોપિણિ અલંકાર નૃપ ધણા;
 શ્રી જનવરને પહિરાવીયા, જાણે નિજકુલ સોભાવીયા. ૧૨
 પૂજા કીધી જનવર તણી, આઠ પ્રકારી સોજોં ધણી;
 ચૈત્ય અડાવ્યો મહાધ્વજ કંડ, પરમ ધરમ લક્ષ્ણે ઉદંડ. ૧૩
 સહુને આપ્યા કામિત દાન, અવિશ્રાંત દેઈ જહુમાન;
 સિંહતંણી પૂજા તિહાં કરી, આદિ તીરથ પૂજા હિતધરી. ૧૪
 કરી શક ઉછવ તિણુ ઠામ, આમરછત્ર મૂક્યા અભિરામ;
 આરાત્રિકા હીમરથ દાન, તપસુત આપ્યા ધરિ સુભ
 ધ્યાન. ૧૫
 અખિલ ધરમ કરમ સહુ કર્યા, ઉત્તમ દાન પુણ્ય આચર્યા;
 રાજાએ અનુમોદા સહુ, ઉત્તરીયા પર્વતથી લહુ. ૧૬
 અંદ્રપ્રભાસે અંદ્રપ્રભા સ્વામિ, રૈવત નેમીસર સુખધામ;
 સુગાદીસ અણુંદ ગિરિવરે, તીરથ નમીયા ઈમ, જહુપરે. ૧૭
 શ્રી વૈભાર સમેત ગિરિંદ, તિહાં ચોવીસ નમ્યા જનઅંદ;
 પૂજા તિહાં અમૂલિકકરી, અનુક્રમિ આવ્યા દ્વારાપુરી. ૧૮

હરિને મુઠી દ્વારાપુરી, ભૂષણ હરિ દીધા હિતધરી;
 દીધી સીખ સહુ નૃપભણી, આવ્યા હથિણાપુર પુરધણી. ૧૯
 શત્રુજય પર્વત હિતધાર, પાંડવ પાંચે કીયો ઉદ્ધાર;
 આતમ પુણ્યતથો ઉદ્ધાર, બાણે કીધો મંગલકાર. ૨૦
 હિવે અન્યદા સ્વામી વલી, સહસ્રાઘ્રવન આવ્યા રલી;
 સમવસર્યા હરિનિમુણિવાત, વાંદણ આવ્યાતિહાં પ્રભાત. ૨૧
 પૂછે સ્વામી દ્વારાપુરી. દેવે કીધી રિધેભરી;
 ચાહવનો થાસ્યે સ્વય નાશ, અથવા બીજાથકી પ્રકાશ. ૨૨
 પ્રભુ કહે શંભાદિક મદાધ, તાહરનંદનનો સંબધ;
 હણ્યો દીપાયન સાંભલિસ્યે, અવસ્ય દ્વારિકા તે બાલિસ્યે. ૨૩
 જરા કુમારભાઈ તાહરો, પુજ મરિવો તે હાથે ખરો;
 સાંભલિ કૃષ્ણ થયો દુમણો, નમીનાથ ગયો નગરી તણો. ૨૪
 જરા કુમાર મુષિં જો ભાસ નિર્ભંછ્યો ચાહવ મિલિ તાસ.
 કૃષ્ણ રક્ષા લીધો વનવાસ, દૂરિગયો નહી નર અવકાસ. ૨૫
 મુજ હાથેભાઈને હણું, કુલને કલંક લગાડું ઘણું;
 હાલ આઠમે ખંડે સોલમી, કહી જીન હર્ષ મુણો આદમી. ૨૬
 સર્વ ગાથા; ૫૪૬, પાઠાંતર. ૫૧૨

દુહા.

દીપાયણ પિણિ લોક મુખ, સાંભલયો તિણવાર;
 હરિ મહિરા નખાવીયો, ગિરિગન્ધરામઝાર.
 કાદબરી કંદરા વિષે. રહી તિહાં બહુકાલ;
 સાતીરદુમ કુસુમ જીમ, મદકૃત ગંધ ઉછાલ. ૨
 શાંખ અટતો અન્યદિન, લોહપ ગંધાપ્રાય;
 પાંચે પાણી તૃપ્તો નહી, લીન થયો તિણમાંહિ. ૩

ખીજા પિણિ મૂમ્યાકુમર, ગંધે ગઠ્ઠરમાંહિ;
 ભમતાં દિઠા ધ્યાનમાં, દ્વીપાયણુ અરિ સાહિ. ૪
 એ અમ્હુ નગરી બાલસ્યે, હણિસ્યે યાદવતેમ;
 હણાર એહને ઇહાં, માર્યો હણિસ્યે કેમ ? ૫
 શામે દીધિ આગન્યા, કોષે ભર્યા કુમાર;
 લકુટ યષ્ટિ મુઠયાદિકે, કૂટી ગયા તિવાર. ૬
 લોક મુખે તે સાંભલી, ફૂન થયો હરિ તામ;
 બલભદ્ર સાથે લેધને, ગયો દ્વીપાયણુ ઠામ. ૭
 દુરવિનીત માહરા તનય, મહ એટાયે તુજ;
 ફહલ્યા તેહ ભૂમા કરો, કોપ નિવારો મુજ. ૮

હાલ—ધણિપુરિ કંબલ કોઈ ન લેશી; ૧૭

કોપ કરે નહિ જે હુધ સંત; પીડયા પિણિ બાલિશ એકંત;
 રાહુ પીડિત પિણિ શશિહર બણો, કિરણે સ્યું દહે
 મનમે આણો. ૧

હરિને દ્વીપાયણુ કહે વાણી, વૃથા પ્રાર્થના તુજ અકંપાણિ;
 પુરી હગ્ધનો કીયો નીચાણો, તેહિવે ટાલ્યો નટલેટાણો. ૨
 તુંમ બિવિણિ ખીજા સહુ અત્ર, યાદવ પાવકમાં એકત્ર;
 બાલસ્યે નિયમા આપહ લહિસ્યો, ચાટુ વચન હિવે
 કોઈ સ કહિસ્યો, ૩

ભાવી તે અન્યથાનવિ યાયે, માધવ સુણી નિજ
 મંદિરે ભયે;

તપસી પિણિ નિચાણે મૂળો, અગ્નિ કુમાર ત્રિદશ તે હૂઓ. ૪
 ખીજે દિન ગોવિંદ કહાવે, ઉદ્ધૃષ્ઠાવણા પુરમાં દિવસાવે
 અરિષ્ટ નિવારણુ આંખિલ ધરમ, કરજો સહુ છોડી મન ભરમ. ૫

લોક કરે આંખિલ બિહંતા, આવ્યા નેમીસર વિહરંતા;
 સમવસર્યાસ્વામિ ગિરિનાર, સુરનર મિલીયા તિહાં અપાર. ૬
 આવી કૃષ્ણ નમ્યા છન પાય, મોહ વિદ્રાવિણીવાણી સુણાય;
 શાંખ પ્રદુમ્નાદિક સુકુમાર, છન પાસે લીધો મતભાર. ૭
 રૂકિમણી ભાંખુવતી બહુરાણી, બીજ પિણિ યાદવ
 ધણીયાણી;

સંયમ લીધો બીજ નારી, આવકપણો ધર્યો સુવિચારી. ૮
 પૂછે પ્રભુને કૃષ્ણ તિવારે, મુજ નગરી કય હુસ્યે
 કિવારે;

સ્વામી કહે અંત વછ (ર)બાર, રૂઠો હહિસ્યે અગનિકુમાર. ૯
 તે સુણી કૃષ્ણ થઈ દલગીર, નિજ નગરી આવ્યો
 રણધીર;

અન્યત્ર પ્રભુજી કીધો વિહાર, ટાલણ મિથ્યામત અધાર. ૧૦
 કૃષ્ણાદેશે સહુ નરનારી, ધરમ વિસેસ કરે સુવિચારી;
 અસુર દ્વીપાયણ તે પિણિ તામ, નિજ અવકાસ જોવે
 તિણિઠામ. ૧૧

બાર વરસને અંતે થાકા, તપ કરતાં સગલાઈ પાકા,
 મલમાંસના થયા આહારી, સગલાહી થયા સ્વેચ્છાચારી. ૧૨
 છલ દેખી તે અર્જુનકુમાર, નગરી બાલણ થયો તૈયાર;
 વાયે પૂર તુંણ કાઠે ભરીયો, બાલલોક પિણિ માહે ધરોયો. ૧૩
 બાહીર કુલ કોડી છે સાકિ, દ્વાસમતિમાંહે એ પાક;
 લેલા કીધા સહુ એકત્ર, અસુર દ્વીપાવ્યો અગનિ વિચિત્ર. ૧૪
 બળતાં માણસ કરે આકેંદ, માહોમાં આકલે અમંદ;
 જઈ નાસકે મુકે નિજપ્રાણ, બલવેશમધન કોઈ ન ત્રાણ. ૧૫

- વસુદેવ દેવકી રોહિણી નારી, કરે અણુસણુ સમતામનધારિ;
-બલીયા પાવકબાલ વિચાલ, દેવપણુ પામ્યું તત્કાલ. ૧૬
- બલહરિ દેવ વચન મન ધરીયા, નિજ નગરીથી બહિ
નીસરીયા;
- હાથા જીર્ણોદિાને રહીયા, હઠમાન દેખે દુઃખ હહીયા. ૧૭
- બલોબલે બલહરિ નગરી, નયણે દેખી ન સકે જગરી;
-આલ્યા પાંડવ મિલિવા કાળે, હૃદીશી પાંડુ મથુરાનાળે. ૧૮
- લોક સાહત ચાવત ક્ષણમાસી, દારિકા નયરી બલિ
ઉઠાસી;
- આવિત પથ પુરે જલ રાશી, જોજો જોવો જોહ
તમાસી. ૧૯
- હસ્તિકલ્પ પુર પહુતા બામ, લોજન લેવા આલ્યો
રામ,
પુરમાંહિ તિણ કીયો પ્રવેશ, વીંટયો તિહાં અમ્મહંત
નરેસ. ૨૦
- ચોલિતણી લોગલ સંખાહી, સેના અરી રાબની
ગાહી;
- જીપી બાહિરિ આંચો સીરી, લોજન કીધો બે મિલી
ભીરી. ૨૧
- આગલિ કૃષ્ણ લણી ચાલંનાં, તૃપ લાગી ડોહિલો
સહંતાં,
- બલ મૂક્યો નિજ તરૂને હેઠે, સુતો અંધુક સંવૃત દ્રેઠે. ૨૨
- ઇણિ અવસર તે જરાકુમાર, કરતો આંચો તિહાં
સિકાર,
- વિધ્યો પગ પીતંબર ફેરો, મુગ યુદ્ધે શરસું અધિફેરો. ૨૩

હિવે ઉઠીને ઇણિપરિ ભાણે, અહુ'કૃષ્ણ કિણિ હણીયો
 બાણે ?
 સુણી જરાસુત પાસે આઈ, તુજ રક્ષાર્થે વનગદ્યો
 ભાઈ. ૨૪

બાર વરસ થયાં મુજ રહતાં, કેઈ મનુષ્ય ન દીઠો વહતાં;
 કુણુ છે તું પ'થો કહિ મુજને, મુજ શરઘાતે પીડયો
 તુજને. ૨૫

પાઠાંતર (પાપ અભણયો લાગો મુજને)
 આવિર માધવ ઇમભાસે, જીણી કારણુ આવ્યો વનવાસે;
 તે હું છું હરિ તુજ પ્રયાસ, ફેકટ એહ થયો અભ્યાસ. ૨૬
 ભવિતવ્યતા એ સત્ય જણાઈ, ઇહાં તુજ દોસ ન
 કેઈ ભાઈ;

જા જા ઇહાંથી સીરી હણિસ્યે, કેઘે સગપણુ મુલ
 ન ગિણિસ્યે. ૨૭

કૌસ્તુભ મુજ અભિજ્ઞાન ગ્રહણુ, પાંડવ પાસે ગમ્મ
 મુળણુ;
 એ જીનહર્ષ સતરમો ઢાલ, ખ'ડ આઠમે થઈ વિશાલ. ૨૮
 સર્વ ગાથા, ૫૮૫, પાઠાંતર. ૫૪૮

- દૂહા.

વાત સહુ કહિ જે જઈ, સગલીહી થઈ જેહ;
 તેહ સખાઈ તાહરા, થાસ્યે છે સુરનેહ. ૧
 એહવું કહી જાહેરને, દીધી સીખ મુરાર;
 ઘાવ પિડીત થઈ તેતલે, આવી કુલેશ્યા ત્યાર. ૨
 તિણે મરી ત્રીજી અવનિ, હરિ ઉપનો પુરત;
 સહુજ વરસનો આઉજો, કરી પૂજું ચહુપતિ. ૩

હિવે પત્ર પુટકે કરી, બલ આબ્યો લેઈ નીર;
 આવી હીઠા અનુજને; સૂતો અવની ધીર. ૪
 સુખમે' સૂતો ચિંતવિ, બલ બઈઠા ક્ષણ એક;
 મુહુટે પેઠી મક્ષિકા, દેખી થયો ઉદ્દેગ. ૫
 બોલાવે મુસ્નેહથી, વારંવાર ધૂણુંત;
 મૂઝો બાણી બલ હિવે મૂઝાં લહી આવંત. ૬
 ઘાતક બેવે વન ફિરી, દેખે નહી કિહાં તાસ;
 સિંહનાક કરીને તહા, કંપાબ્યો વનવાસ. ૭
 ખંધ આરોપી સ્નેહથી, ભમે વનાંતરમાંહિ;
 મૃદુ વચને મૂકી કરી, વલી બોલાવે તાહિ. ૮

ઢાલ—ચેડીના ગીતની. ૧૮.

ખણ માસી ઇમ વેલાયા. બાઈ મોરા સ્નેહે મોહ્યો;
 તેહ સુર થયો તેહનો, સારથી બાઈ સિધારથ આવેહ, ૧
 રથ ચડાવી િરિ ઉપરે, બાઈ. રથ તઈ સીંચે નીર;
 વેલૂ પીઠે યંત્રમે', બા. સુરપતિ બોધે વીર. બા. ૨
 તે દષ્ટાન્ત વિચારીને, બા. અનુજબણી મૃત બણિ;
 નિજ સ્વરૂપ સુરદાખવી, બા. સ્નેહ મૂકાબ્યો વાણિ. ૩
 તિણિ સુર સંઘાતે હલી, બા. હરિનો કાંયો સંસ્કાર;
 અગનિ હાડૂ આણી કરી, બા. સંગમ સિંવુ મોભર, ૪
 આરણુ િખી તિહાં આવીયો, બા. શ્રી નેમિ મૂક્યો તામોરે;
 બલ સંબોધી વૃત દીયો, બા. મયો તુંગીયા ગિરિ રામોરે. ૫
 ઇક દિન પુર પારણુબણી, બા. આવે શ્રી નિરખંતિ;
 રૂપ મોહી બાલકગલે, બા. ઘટબણી બાંધંત. ૬

સમજવી પાછોં વલ્યો, ભા. હિવે નાઉ ચુરમાંહિ;
 રૂપચકી અવગુણ હિવે, ભા. થયો વનવાસી જાઈ. ૭
 તપ કરતાં તે મુનિ લણી, ભા. ભાવથી સમતાવંત;
 વ્યાપ્રાદિક પ્રાણાથયા, ભા. નિજ દુષ્ટપણો ત્યજંત. ૮
 હુલુકરમી મૃગ આવીયો, ભા. કોઈક મુનિને પાસ;
 શિખતણી પરે સાચતી, ભા. સેવા કરે ઉલ્લાસ. ૯
 એ દિવસ તિહાં આવીયો, ભા. કાઠલાણી રથકાર;
 પારણાથે' મુનિ ચાલીયો, ભા. આગલિ મૃગવન ચાર. ૧૦
 રથકાર દેખી ઉલ્લાસ્યો, ભા. કરે પોતાની નિંદ;
 શુદ્ધાન્ને રામ રૂપિને, ભા. પ્રતિલાભે ગુણ વૃંદ. ૧૧
 તે દાતાર મુપાત્રની, ભા. અનુમોદે બહુ ભક્તિ;
 હુર્પાશ્રુ મિશ્રય લોચણ થયા, ભા. મૃગ ઉ-મુખ

થયો રકત. ૧૨

ઇમ મન ચિંતે હરિણલો, ભા. નયણે નીર જરંત;
 મુનિ વહિરાવત કર ધરી, ભા. જો હું માણસ હુંત. ૧૩
 અર્ધછિન્ન તરૂંઅરપડ્યો ભા. ત્રિણહે મૃત પામેહ;
 પદ્મોત્તર મુવિમાનમે', ભા. બ્રહ્માં સુર થયા તેહ. ૧૪
 તુંગીયા શ્રૃંગે તપ તપ્યો, ભા. જીહાં શ્રીરામ મહંત;
 કલ્મષ ક્ષાલન ક્ષમ થયો, જો તીરથ ગુણવંત. ૧૫
 મહાતુંગ તુંગીગિરે, ભા. પામ્યો જીહાં કુરંગ;
 સ્વર્ગ પ્રમોદ તપ દાનની, અનુમોદના સુરંગ. ૧૬
 જે તિહાં ભકતે નેમીને ભા. નમે. 'ત્રિ સંધ્યાકાલ;
 ત્રિણ ભવમાંહિ તે લહે, ભા. મુક્તિતણા મુખસાલ ૧૭

પ્રદુમ્ન શાંભ આદિક ઘણા, નેમિભણી તે કુમાર;
 આરાધે વિધિસું પ્રભુ, ભા. અનુશાસના ઘેં સાર. ૧૮
 વછ બાળો સિદ્ધાચલે, ભા. દુર્ગતિક્ષારકપાટ;
 ધ્યાન ચુકત તુમને તિહાં, ભા. ચાસ્યે મુગતિ મુદ્રાટ. ૧૯
 સ્વામિ વચન ઈમ સાંભલી, ભા. સાદ્ ત્રિકોટી સાધ;
 આલ્યા શત્રુંજય ભણી, મુનિજીવણુ ભવ બ્યાધિ. ૨૦
 રાબાદની જીન મુકીને ભા. દક્ષિણ દિશ મુનિ તાસ,
 સ્મૃતમ શ્રૃંગે તિહાં રલા, ભા. શ્રી રૈવત ગિરિ પાસ ૨૧.
 તિહાં આસણુ બેઠાયકા; ભા. સમતાવંત જીતાક્ષ;
 સ્વાસ પ્રસ્વાસ રૂંધન કીયો, ભા. નાશાકર ઉદાક્ષ ૨૨.
 ધ્યાન જીજ્ઞૈર્ધર ધ્યાવતાં, ભા. કર્મતણી કરે હાણ;
 તતક્ષિણુ મુનિવર પામીયો, ભા. નિર્મલ કેવલ જ્ઞાન. ૨૩.
 અનુક્રમે યોગ સયોગથી, ભા. કર્મ સમસ્ત ખપાયરે;
 અબ્યાભાધ પદ પામીયો, ભા. ઉજ્જવલ મુક્તિ કહાયોરે. ૨૪
 સાદ્ ત્રિકોટી મુનિવર, ભા. મુલદ્ર નામ શ્રૃંગોરેરે,
 મુક્તિ ગયા સહુ તિહાં મુનિ, ભા. પામ્યો મુખ
 અભંગોરે. ભા. ૨૫
 સિદ્ધિ સૌખ્યાંજણુ શૈલ જો, ભા. જે નર આવે તાસોરે;
 કપર્દીગોમેધ જો, ભા. ચક્ષુ દોવારિક બસોરે. ૨૬
 તીરથતણી રક્ષા કરે, ભા. ચર્ધ અદારહ હાલોરે;
 ખંડ-આકર્ષણભણવી, ભા. કહે જીનહર્ષ રસાલોરે. ૨૭
 સર્વગાથા, ૬૨૦,

કુંહા.

હિવે જરામુત આવીને, કૌસ્તુભ પાંડવને તેહ; ૨
 દેખાલી દારિકાતણો, સહુ ઢાઢાદિક હેહ.
 પાંડવ પિણિ તે શોકથી, તરિવા અગ્નિ સંસાર.
 મૃત્યુજ્યાયાનસંગતે, જીનવર ધ્યાન સમાર, ૨
 નેમોસર સર્વજીન, ધરમઘોષ મુનિ નામ;
 મુંકયો પાંડવ જોધિવા, ઘણાયતિમું તામ. ૩
 પાંડવ વિણિ નમિવા ભણી, લેઇ બહુ પરિવાર;
 આવ્યા દેસણુ સાંભલિ, મોહુ ગમાવણુહાર. ૪
 પાંડવ નમિ ભવિ આપણો. પૂછે ઉલટ આણિ;
 મુનિ જ્ઞાને ભણી કરી, ભાજે મીઠી વાણિ. ૫
 પૂરી આસન્ન બલાવિષે, કારમુક બાંધવ પંચ;
 પ્રીતિ પરસ્પર અતિ ઘણી, રાજે કપટ ન રંચ. ૬
 સુરતિ શાંતિનુ દેવજી, મુમતિ મુભદ્રક પંચ;
 ઇણિ નામે લેલા રહે, પિણિ નહી મન ખલખંચ. ૭
 ભવોદ્વિગ્ના અન્યદા, દારિદ્ર કર્મ મગ્ન;
 યશોધર મુનિ વચનથી, દીક્ષા ગ્રહિ અભગ્ન. ૮

-ઢાલ—મહા વિદેહ ક્ષેત્ર મુહામણો એ દેશી. ૧૬
 દેહ વિષે પિણિ નિરપૃહી, તપ સૂરજ કિરણેહ લાલરે;
 -શુરૂ શ્રીમોહભવ કર્મના, પદ્મલજલ શોષેહ લાલરે. ૧
 આઘ મુનિ કનકાવલી, રતનાવલી અન્યધૂર્ય લાલરે;

- સુકતાવલી ત્રીજો સહી, સિંહનિકીડિત તૂર્થ
લાલરે. દે. ૨
- વર્ધમાન આંગિલ વલી, સુલદ્રે તપકીધ લાલરે;
પંચ મુનીસ્વર મહામતી, પંચાક્ષ વસિ મુપ્રસિદ્ધ
લાલરે. દે. ૩
- કર્મ દેહ ધાતુ દેહને, શોષી તપોગ્રહ જેણુ લાલરે;
આંતે અણુસણુ કરિ મૂઆ, દેવ અનુત્તર તેણુ લાલરે. દે. ૪
- તિહાંથી ચવી તુમ્હે ઇહાં થયા, પાંડુ નૃપતિ મુત
એહ લાલરે;
- મુક્તિ લાભમણિહીજાવે, ચાસ્યે તુમમણિ દેહ લાલરે. દે. ૫
- એહવું સુણિ સંવેગથી, વાંછે મુક્તિ નિજા લાલરે.
- રાજ્ય દેઇ પરીક્ષિત લાણી, મત લીધો તહતીકલાલરે. દે. ૬
- દીક્ષા કુંતી દ્રૌપદી, લીધી શુર સંયોગ લાલરે;
- પાંચે મુનિવર તપ કરે, નાનાભિગ્રહ યોગ લાલરે. દે. ૭
- આર્ય અનાર્ય દેશાંતરે, વિહરંતા નેમીસ લાલરે;
ઝોવીસ સહસ્ર મુનિ સાતસે, અમમાદી નિશિદીસ
લાલરે. દે. ૮
- ચાલીસ સહસ્ર મત તણો, પોઠો પ્રભુ પરિવાર લાલરે;
સહસ્ર ઊગુણોત્તર આગલા, આવક લાખ વિચાર
લાલરે. દે. ૯
- ત્રિણુ લાખ વલી આવિકા, એકેાન ચાલીસ સહસ્ર
લાલરે;
- પોતાના પ્રતિબોધીયા, એતલો અણુ પરિવાર લાલરે. દે. ૧૦

નિર્વાણ સમય જાણીકરો, આસન્ન નેમિ છનંદ લાલરે;
સુર અમુર નર-સંગતે, આવ્યા રૈવત ગિરિંદ

લાલરે. કે. ૧૧

દીધી પ્રભુજી દેશના, પ્રતિબુદ્ધા બહુ લોક લાલરે;
દીક્ષા લીધી કેટલે, આવક થયા કેઇ થોક લાલરે. કે. ૧૨
અણુસણ કીધો નેમિજી, પાંદપોગમ પ્રમાણ
લાલરે;

અલિતાશન શકેના થયા, આવ્યા મિલી તિણિ ઠાણ
લાલરે. કે. ૧૩

ચિત્રાસુચિ ચિત અઠમી, પ્રભુ શૈલેસીધ્યાન
લાલરે;

પાંચસે છત્રીસ સંગતે, પામ્યો નિવૃત્તિ થાન
લાલરે. કે. ૧૪

શકે મિલી સુરતરૂતણે, કાપ્ટે નેમિ જીણંદ લાલરે,
અગનિ લેઇ પ્રભુ દેહનો, કીયો સંસ્કાર
મુણિંદ લાલરે. કે. ૧૫

આખંડલ અઠાનુકા' કૃત નંદીસર ઠામ લાલરે;
નિજર ઠામ પહુતલા, હીચંડે પ્રભુનો નામલોલરે. કે. ૧૬
તીન કલ્યાણક જિહાં થયા, દીક્ષાશાન નિર્વાણ લાલરે;

શ્રીનેમીસર છનતણા, નમુ' રૈવત સુવિહાણ લાલરે. કે. ૧૭
એક જીહાં જિનવરતણો, થાયે કલ્યાણક જેણ
લાલરે;

તે તીરથ મુનિવર કહે, રૈવત અંધિકા તેણ લાલરે. કે. ૧૮

પવિત્ર પગે જનવરતણે, રૈવત ગિરિની ધુલિ લાલરે;
 વિશ્વભણી નિર્મલ કરે, કાઠે પાતક મૂલ લાલરે. દે. ૧૬
 સહુ પરવતમાં એ શિરે, જલથલ નભના પ્રાણ લાલરે;
 જે છે ધણે પરવતે, ત્રિણુભવમાં નિર્વાણ લાલરે. દે. ૨૦
 ઉગણીમી પૂરી થઈ, આઠમાં ખંડની ઠાલ લાલરે;
 છેજન હર્ષ સોહામણી, સુણુજયો ખાલ ગોપાલ લાલરે. દે. ૨૧

સર્વગાથા, ૬૪૮.

કુંડા.

તર્જવકાગનિ ભૂમિકા, પવન પાણીના જીવ;
 ભઈ અચેતન પિણિ શિવે, કિતલે ભવે અતીવ. ૧
 તપ ક્ષમા શુણુ સંયુક્તમુ, સામ્ય રસભરીયા જેહ;
 માતૃમય દેહ તણ કરી, લહે સાસ્વતો દેહ. ૨
 જીમ પાપાણુના ફરસથી, હેમપણુ લહે લોહ;
 તિમ પ્રાણીગિરિફરસથી, થાઈ ચિન્મયરૂપસોહ; ૩
 અંદન થાઈ દુમસહુ, મલયાચલની વાસ;
 તિમ ધંડાં પાપી પ્રાણીયા, થાઈ પૂજ્ય નિવાસ. ૪

ઢાલ—સુ વિચારીરે પ્રાણી નિજમન ચિરકરી જોઈ એ દેશી ૧૬

જાંધવ પ્રભુના હરિતણીજી, આઠેય પટનારી;
 અપરિ ધણી રાજેમંતીજી, પહુવી સુગતિ-મોજારિ. ૧૬
 શુણુવંતા પાંડેવ ગયા, શત્રુંજય ચાલિ;
 ઉત્તમ તીરથં જાણિનેજી, કરમ ભરમ સેહુપાલિ. શુ. ૨

પાંડવ વિહરંતા ગયા, હસ્તિકલ્પપુરમાંહિ;
 જનનિર્વાણ સુણ્યો તિહાંજી, લોક મુખે કહવાંય. શુ. ૩
 સુચાકાંત થયા સાંભલીજી. રૈવત દક્ષિણ મેલિ;
 પહુતા શત્રુજય ગિરિજી, અણસણ કીયો મુખવેલિ. શુ. ૪
 પાંડવ કેડે પામીયેજી, પાંચસય મુનિ ગુણ શ્રેણિ;
 દોઢ સહસ મુગતે ગયાજી, આરિ અનંત લલ્યા તેણુ. શુ. ૫
 પંચમ કલ્પે દ્રૌપદીજી, પહુતી પુણ્ય પ્રભાવ;
 ખીજી પણિ કોઈ મુનિવરૂજી, શિવ કેઈ સ્વર્ગ સ્વભાવ. શુ. ૬
 ત્યારે નારદ સાંભલ્યોજી, દ્વારીકા નગરીનો ઠાહ;
 આદવ સહુનો ક્ષય થયોજી, દૂન થયો મનમાંહિ. શુ. ૭
 દેવતણી કીધી પુરીજી, તેપણિ થઈ વિસરાલ;
 જાણી શત્રુજય ગયોજી. મન ધરિ ભાવ વિશાલ. શુ. ૮
 અવિરતિ પોતે નિહતોજી, નમતો જન મુગાદીસ;
 તિણિહીજી શૃંગે આહર્યોજી, અણસણ વિસવાવિસ. શુ. ૯
 અતુર આરિસરણા કીયાંજી, આરિ મંગલ અંગીકાર;
 આરે કષાય નિવારીયાંજી, વિકથા મુકિ આર. શુ. ૧૦
 અતુઃ શાખ ધર્મ આહર્યોજી, પાંચો ચોથો ક્યાન;
 ચોથો અંશ પિણિ તેહનોજી, પામી લલો શિવધાન. ૧૧
 ઉત્સર્પિણી અવસર્પિણીજી, શત્રુજય ગિરિજાઈ;
 નારદ અનંતા શિવ ગયાજી, અવિચલ મુખ સમુદાય. શુ. ૧૨
 ધર્મ શ્રી રૈવતગિરિતણીજી, માહાત્મ અધિક ઉદાર;
 કાંઈક પુણ્ય પ્રગટ કીયોજી, ઇહાં સિદ્ધિ શૈલ

શેષોદ્ધાર સ્થિતિ મુણેણ, ભાવિત આતમ ભાવ;
 મુજવાણી સુરપતિ મુણેણ, ભવદુઃખ સાયર નાવ. શુ. ૧૪
 આઠમો ખંડ પૂરો થયેણ, વિશે ઠાલ રસાલ;
 કહે જનહર્ષ સહુ મુણેણ, આણી ભાવ વિશાલ. શુ. ૧૫
 સર્વગાથા, ૬૬૭. પાઠાંતર ૬૬૨.

ઈતિ શ્રી જિનહર્ષ વિરાચિતે શ્રી શશ્વંજય મહાત્મ્ય,
 ચતુષ્પદ્યન્તર્મૂત શ્રી રૈવતાચક્ર માહાત્મ્યે શ્રીનેમિ દીક્ષાજ્ઞાન
 નિર્વાણ પાંડવોદ્ધારાદિ વર્ણનો નામાષ્ટમઃ સ્કંદઃ સમાપ્તઃ ॥ ૮ ॥

કહા.

દૃષ્ટામણિ કર જેહનો, વહનેંદુ નખ કાંતિ;
 તીન જગતનો તમ હરે, પાસ પૂરે મન શાંતિ. ૧
 સુરનર વંદિત પયકમલ, મહિમા જાસ અખંડ;
 રિહય નામ ધરી તેહનો, જોલિસ નવમોખંડ. ૨
 જ'ખૂ દ્વીપતણાં જરત, પુરી વારાણસી નામ;
 ગંગાનદી પાસે વહે, ઈંદ્રપુરી અભિરામ. ૩
 ભારત વશે દીપતો, શુણ્ણ ઉદ્દલ યશ છત્ર;
 અશ્વમેધ તિહાં રાજવી, જન આજ્ઞા પવિત્ર. ૪
 વામા વામાશય થઈ, શુણ્ણદામ અભિરામ;
 સહુ વામા માથે રતન, તસુ રાણી રીલધામ. ૫
 તે અન્યહા યામિની, પ્રહર ચોથે સુતી મુખ;
 અઉલ મુપન રાણી લલા, ગય વસહુ પ્રમુખ. ૬

ચૌથી ચૈત્ર અધારીએ, વિશાખાભાણુ'ંદ . .
 પ્રાણુતથી ગર્ભે રહ્યા, જગ ઉઘોત દિણુ'ંદ. ૭.
 પૂણુ' કાલે પોષની, દશમી ચૈત્ર નક્ષત્ર;
 સુત ભયો શામલ વણુ', સર્પ ધ્વજ એકત્ર. ૮
 દેવ દેવી વૃંદે મિલી, મેરૂ મહોત્સવ કીધ;
 રાય પ્રભાતે હર્ષસુ', ઉછવ કરિ યસ લીધ. ૯

ઢાલ-આલી ધન ઓપીઉ ધન વ્યાપારી, એ દેશી; ૧. રાગ નટ
 અ'બા પુત્રવતી શય્યા સૂતી પાસે શર્પ અઢ'તો ઢિઠો;
 પાશ્વ'નામ થયો તે હુ'ંતી, અ'. ૧

બાલપણે વોલ્યો પ્રભુજનો, અનુક્રમે તરૂણપો
 બાચો;
 નરવર્મ નૃપની કન્યા સુંદર, પ્રભાવતી લેઇ પરણાયો. અ'. ૨
 પરિવ્રાજક અન્ય દિવસ સમાગત, કમઠનામે તપ
 મઠનાણે

ધૂમ્ર પીડિત અહિ દષ્ટિ દિખાલી, પ્રતિબોધ્યો
 મન હઠ આણે, અ'. ૩

જવાલા કુલમાં પ્રાણુ તજ'તો, ચર્પેઇ પ્રભુ નયણે
 દીઠો;

થયો ધરણુ નામે કરૂણાનિજત, સુખ પામ્યો
 તિણિ અતિ મીઠો, અ'. ૪

કમઠની સૌંદર્યે કરે સહુ નિ'ંદા, હિંસામિશ્ર મુધર્મકારી;
 ધરતો ક્રોધ પ્રભુ પરિ મૂચ્યો, સુર થયો મેઘમાલી

ભારી. અ. ૫

ત્રીસ વરસં ઘર વાસે રહીયા, આવી લોકાંત ભાસે;
હાન દેધ વંછર પરમાણે, હીક્ષોછવસુરનર.

વાસે અ. ૬

પોસતણી કાલી ઇચ્છારસિ, રાધા અઠમ તપ આરી;
પ્રાત દિવસ પાસ (અ'શ) પ્રભુ મત લીધો, તિનસે

રાજન સહચારી. અ. ૭

ઝાથો મનવર્ચવ નામે દિવે, જ્ઞાન થયો પ્રભુને દેવા;
અરણ્યે નમિ નિજ કામે પહુતા, કરતા છન

સમરણ હેવા, અ. ૮

ખીજેહિન કોપકટ સંનિવેશે, જગત પ્રભુ
આવ્યા રંગે;

પરમાન્ને પારણ ધન્ય ગેહે, ક્રીધો મનને ઉછરંગે, અ. ૯
વિહરતા કલિ ગિરિ પ્રભુ આવ્યા, કુંઠ સરોવરને

તીરે;

કાઠંબરી અટવીમાંહિ લીધો, કાચોત્સર્ગ નિર્ભય

ધીરે. અ. ૧૦

ગજ મહીધર જલ પીવા કાળે, મદ્દપતો તિહાં
આવીયો;

પ્રભુ દેખી પૂરવ ભવ સમર્થો, કરે સેવા મન

ભાવીયો. અ. ૧૧

પાસે ઉભા સુરવર મનોહર, ગાવે ગીત સંગીતમું;
ત્રિષુ કાલ પ્રભુ સેવા સારે, ભાવ પરિધલ બહુ

પ્રીતિમું, અ. ૧૨

પ્રભુ વિચર્યા અંગ દેશનો રાજા, આવ્યો તિહાં
 નમિવા લણી;
 ઘીઠા નહી ઉપનો મનમે' દુઃખ, ભૂષ્ટ થયો ચિંતા

મણિ. અં. ૧૩

મૂર્છા નૃપ પામી મુર દેખી, પ્રીતિ ઉપાવણુ કારણે;
 તિહાં કીધી અનવરની મૂરતિ, નવ હસ્ત મિતિ

ચિત્ત ધારણે. અં. ૧૪

હસ્તીકાલ વસેમૂઝો તિહાંથી, તિહાંહીજ કરિ વ્યંતર
 થયો;
 નરનારી મન વંછિત પૂરે, પ્રભુ ચરણે આવી

રહ્યો. અ. ૧૫

અંગ રાજા પિણિ દેખી હરખ્યો, તિહાં પ્રાસાદ
 કરાવીયો;
 ઠલિકુંડ એહવે નામે તીરથ, પ્રગટ થયો સહુ

ધ્યાઇયો. અં. ૧૬

ઠલિ ગિરિકુંડ સરોવર તીરે, કાઉસગ્ગ પ્રતિમા
 અનકેરી;
 જે દેખે જે પૂજે રતિપ્રીતિ, સુખ સંપતિ

લહે અતિકેરી. અં. ૧૭

મોટો તીરથ દેવે સેવિત, સેવ્યાં ઇચ્છિતકલ આપે;
 ધ્યાન મંત્રથી નામ પ્રભુ અધિકો, ભવભવનાં

પાતક કાપે. અં. ૧૮

મહામંત્ર કલિકુંડ પાત્રનો, સદ્ગુણના મુખથી
પામી;
ધ્યાવે જેહ અસંકિતચિત્તે, અષ્ટસિદ્ધિ આવે
ધામી. અં. ૧૬

શુદ્ધ ઉપસર્ગે જેનર ધ્યાવે, ક્ષોભ કદાપામે નહી;
સિંહ આગલી ભ્રમગોમાયુ નાસે, તિમનાસે
ન રહે ત્યાંહી. અં. ૨૦

પ્રજ્ઞાચારી જે મિત આહારી, હાંત વિશ્રુત મન
વચ કાયા;
મંત્ર જપે શુદ્ધ વાક્ય થકીજે, સિદ્ધિ લહે
મુપરે કાયા. અં. ૨૧

હિવે પ્રભુ શિવ નગરીના વનમાં, કાયોત્સર્ગ
લેઈ રહ્યા;
આળ્યો તિહાં વાંદણુ ધરણી પતિ, અરણ્યે નમિયો
મુખ લેહો. અં. ૨૨

ભવના તાંપ ઇણે મુજ જાસ્યે, એહવું ચિંતવી
કારણુ;
પ્રભુ ઉપરે ધાર્યા નાગેંદ્રે, નિબદ્ધ આતપ વારણુ. અં. ૨૩

ઈદ્રાણી ભ્રમવરને આગે, કરે નાટિકાગ રંગમુ;
સ કરે કરે સમકિત નિરમલ, દુરિકરે મિછિત
અંગમુ. અં. ૨૪

તેહ કિવસથી તેહ પુરીનો, અહિછત્રા મંથો
અભિધાન;
ભૂહાર મોટા લીંચે વિસાંમો, તિહાર તીરથ જહુ
માન. અં. ૨૫

જઈ તિહાં અહિછત્રા નગરિ, અહનિશિ જે છન
 વર ધ્યાવે
 તેહને લોક નમે ત્રિભુવનના, નિશ્ચય અબ્યય પદ
 પાવે. અ. ૨૬
 રાજપુરે તિહાં જઈ પ્રભુ ઉભા, પ્રતિમા ધર
 થિર મન કરી;
 પહિલી ઠાલ થઈ ખંડ નવમે, કહી છન હર્ષ
 હવ ધરી. અ. ૨૭

સર્વ ગાથા, ૩૬.

કુહા.

તિહાં આવી ઇશ્વર નૃપતિ, વાંદે ભાવ સહિત;
 ચરણ કમલ છન રાયનાં, રિહય કમલ હરવિત. ૧
 નિજપૂર્વ ભવ જાણીયો, પ્રભુ હરિસણથી રાય;
 અતિ ઉત્તુંગ કરાવીઓ, છન ગૃહ ચિત્ત લગાય. ૨
 નિજ પ્રતિમા પ્રાગ્ભવતણી, કુકુટી કરાવી તાંહ;
 કુકુટેસ્વર તે દિનથકી, તીર્થ થયો જગમાંહ. ૩
 તે તીરથને ઉદિસી, નિકટ રહયા સુર આઈ;
 સુરતરૂ છમ સુખ પૂરવે, જેનિત્ય સેવે પાય ૪
 હિવે તિહાંથી પ્રભુ વિચરતા, તાપસ આશ્રમ
 પાસ;

તિહાં આવી કાઉસગ કીયો, કર્મ ખપાવણુ આસ. ૫
 દશ ભવનો વંધરી હિવે, કમઠાસુર આવેહ;
 ઇલ દેખી ઉપસર્ગ જહુ, કરવા આરંભેય. ૬

દ્વિપી દ્વિપ અરિપ્રભલ, વૃશ્ચિક બ્યાલ વેતાલ;
પ્રભુ અક્ષોબ્યજાણી કરી, વરસાવે જલ માલ. ૭
કુમ ઉપાડિ મૂલથી, ઉડાડે ગિરિગદલ;
જાણે કલ્યાંત કાલનો, વાળે વાયુ અપલલ. ૮

હાલ-લાંબ્યા તોડાતોડરીરે લાંધીનદીરેવનાસ. એ દેશી. ૨.

તીવ્ર ધારાઓ વરસતોરે જળર જળકે વીજ ગાળે;
ગિરિવર ધડહુડે, જાણે કલોચલ ઝોહીજ. ૧
કમઠાસુરકરેરે, વર્ષાનો ઉપસર્ગ;
સક્તિમંત પ્રભુજી સહે, તોડણુ કરમના વર્ગ. ૨
ભૂમિ વિષે ગતાવિષેરે, નદીનાં નિર્જરમાંહિ;
જલધારા માવે નહી, રહીયો-તમ અવગાહિ. ૩
યથા અશનિ વિદ્યુતયથારે, યથા વારિનો પૂર;
ધ્યાન પ્રહીય તથાતથા, પ્રભુનો વધે સનૂર. ૪
અથિરથિરા તે પિણુ થઈરે, ભૂધર થયા પ્રભુ પ્રકંપ;
જો. ઉપમ ખોટી થઈ, જીનવર ધ્યાન. અકંપ. ૫
અંબુપૂર વધતો થકારે, નીચગામી પણિ જોઈ;
પ્રભુ સંગતિ ઉંચો ચઢયો, નાસાપુટલગિ હોઈ. ૬
ઇણિ અવસર ધરણેદ્રનોરે, આસન કાંચે તામ;
વાહણ જેમ સસુદ્રમે, ચિન્તે મનમે તામ. ૭
કિણે ચલાવ્યો માહરોરે. અચલ સિંહાસન ઝોહ;
તાસસીસ વળે કરો, છેદું નહી સંદેહ. ૮
કોપયત્રી ઈમં ચિંતવીરે, જેતલે જોવે જ્ઞાન;
પ્રભુ અવસ્થા તેતલે, દેખી થયો હેરાન. ૯

જઈ તિહાં અહિછત્રા નગરિ, અહનિશિ જે જીન
 વર ક્યાવે
 તેહને લોક નમે ત્રિભુવનના, નિશ્ચય અવ્યય પદ
 પાવે. અ. ૨૬

રાજપુરે તિહાં જઈ પ્રભુ ઉભા, પ્રતિમા ધર
 ધિર મન કરી;
 પહિલી ઢાલ થઈ ખંડ નવમે, કહી જીન હર્ષ
 હુષ ધરી. અ. ૨૭

સર્વ ગાથા, ૩૬.

કુંડા.

તિહાં આવી ઇશ્વર નૃપતિ, વાંદે ભાવ સહિત;
 અરણ્ય કમલ જીન રાયનાં, રિદય કમલ હરણિત. ૧

નિજપૂર્વ ભવ જાણીયો, પ્રભુ દરિસણથી રાય;
 અતિ ઉત્સુંગ કરાવીઓ, જીનગૃહ ચિત્ત લગાય. ૨

નિજ પ્રતિમા પ્રાગ્ભવતણી, કુકુટી કરાવી તાંહ;
 કુકુટેશ્વર તે દિનચક્રી, તીર્થ થયો જગમાંહ. ૩

તે તીરથને ઉદિસી, નિકટ રહ્યા સુર આઈ;
 સુરતરૂ જીમ સુખ પૂરવે, જેનિત્ય-સેવે પાય ૪

હિવે તિહાંથી પ્રભુ વિચરતા, તાપસ આશ્રમ
 પાસ;

તિહાં આવી કાઉસગ કીયો, કર્મ ખપાવણ આસ. ૫

દશ ભવનો વંધરી હિવે, કમઠાસુર આવેહ;
 છલ દેખી ઉપસર્ગ બહુ, કરવા આરંભેય. ૬

અમ્બેસેન આદિકે તિહારે; આબ્યા નૃપ પરિવાર;
 વામા પંરભાવતી મુખા; પ્રતિભોધી બહુનારિ. ક. ૨૨
 હસ્તિસેનાદિકે રાજવીરે, પામ્યો સમકિત સાર;
 આર્યદત્તાદિકે પ્રભુતણા, હુયા હશ ગણધાર ક. ૨૩
 અતિશયવંત પ્રભુ તિહાં થકીરે, કીધો ધરા વિહાર;
 કામ ર કરતા થકા, તીરથ ચરણ પ્રચાર. ક. ૨૪
 અનુક્રમિ આબ્યા પાસણરે, શત્રુંજય સુવિલાસ;
 આદ્યપ્રભું ભમ બાબ્યનેરે, તીર્થ પ્રભાવ પ્રકાશ. ક. ૨૫
 સર્પ નકુલ હરિણાદિકારે, પ્રભુ દેશણ સુષિ તેહ;
 પ્રતિભોધ્યા સમતાધરી, પામ્યા સ્વગ સનેહ. ક. ૨૬
 પ્રભુની મીઠી દેશનારે, સહુને આવે હાઇ;
 હાલ બીજી નવમા ખંડની, એ જનહર્ષ સુહાર્ધ ક. ૨૭
 સર્વગાથા, ૭૦ પાઠાંતર (૭૮).

દુહા.

રૈવતાદિક શ્રંગને વિષે, પ્રભુજી કાર વિહાર;
 વહી કાસીવાસી થયા, સોવત સુરક્રમ સાર.
 તમુ બંધવ હસ્તિસેનહિવે; આબ્યો નમિવા પાય;
 સુરપતિપિણિ આબ્યા મિલી, ચરણે લાગા આય. ૨
 હિવે કૃપાખિધ જગનાથપિણિ, તારણ ભણીતિવાર;
 સહુ ભાષા અનુયાયિની, એ દેશનામૃત ધાર. ૩
 શત્રુંજય સંઘપતિ સુશુણ, સુદેશાચ સમકિત;
 શીલ શામ્ય શિવસુખ ભણી, સમ જોહ સુભ ચિત્ત. ૪
 સાત જોહ સાતે નરક, લેહણહાર અધાર;
 જોઠેતરસપ્ત કર્મનો, ક્ષયકર સુક્રિત હાતાર ૫.

તુરત તિહાં પરિવારસુરે, આબ્યો નાગનો ઈંદ્ર;
 દ્રુણા છત્ર શિરધારીયો, ઉચ્ચા ધર્મા અનેન્દ્ર. ક. ૧૦
 વિભુ આગલિ નાટક કરેરે, ગાવેગીત રસાલ;
 ચિત્તવૃત્તિ બિહુ ઉપરે, સારિખી સંભાલ. ક. ૧૧
 વૃષ્ટિયકી વિરમે નહી, ક્રોધ કરી તિણિવાર;
 સેવકને આદેશદો કરો, વિપક્ષ સંહાર. ક. ૧૨
 મેઘ માલી તે નિરખીયોરે, દોયણ ભરીયાં કોપ;
 અનવર ચરણે આવીયો, ક્રોધતણે કરિ દોપ. ક. ૧૩
 મેઘ વૃંદ તિણિ અપહર્યોરે, કહે અસુર તિણિવાર;
 અજપણે સ્વામી કર્યો, ખમજ્યો જગદાધાર. ક. ૧૪
 નિશુંણુ નિધૃણુ દાસ હું રે, તું જગત્રય આધાર;
 મુજ ઉપરિ કરૂણા કરો, ક્ષમાતણા ભંડાર. ક. ૧૫
 તીન લોકનો સ્વામી તું રે, તું સહુનો પ્રતિપાલ;
 તાહરી સહુ ઉપરી કૃપા, તું પ્રભુ દીન દયાલ. ક. ૧૬
 કમઠાસુર ઇણિ પરિ થયો, પ્રભુનો સેવક ખાસ;
 ધરણાજાએ સંધનાં, કરે ઉપદ્રવ નાસ. ક. ૧૭
 ધરણેન્દ્ર કમઠાકિક થયોરે, પ્રભુને સાસન તેહ;
 મહા ઉછવકારી તિહાં, વાંછિત દાયક જેહ. ક. ૧૮
 નંભી કરી પ્રભુ પાસને રે, પહુતા નિજ ર ઠામ;
 અન્ય ઠામ વિચર્યા પ્રભુ, ગયા વણારસી તામ. ક. ૧૯
 સ્વામ ચતુર્થી ચૈત્રનીરે, ગત ચોરાંસી દીસ;
 રાધારિણિ ખાતકીતલે, જ્ઞાન લહ્યો જગદિસ. ક. ૨૦
 સમવસરણુ કીધો તિહારે, સુર અસુરે તતકાલ;
 દીધી જિનવર દેશના, અમૃત ચકી રસાલ. ક. ૨૧

ધર્મ ચતુર્વિધ ધ્યાઈને, વલીયા તિણહીજ માગરે; .
 કાસીપાસ નમ્યા તિહાં, ચૈત્ય કરાવ્યો ભાગરે. રા. ૮
 છન ચિ-તે શુર દોયણે, વાચિ તત્ત્વ શ્રુતકાનરે;
 હાથ હાન શિર આગન્યા, તેહથી ધરમીન આનરે. રા. ૯
 વિહંરતાં પ્રભુને થયા, નવસય વીસ હજારરે;
 એતલા મુનિવર મહાપતી, જેહનો શુદ્ધ આચારરે. રા. ૧૦
 ત્રીસ સહસ્ર આઠ આગલી, પ્રતિની શ્રાવક લક્ષરે;
 એસઠિ સહસ્ર ઉપરિ વલી, નિજ પ્રતિભોધિત દક્ષરે. રા. ૧૧
 ત્રિણ લાખ શ્રાવિકા થઈ, સિ-તોત્તર હજારરે,
 પ્રભુજને થયો એતલો, સંઘતણો પરિવારરે. રા. ૧૨
 આમુ શત વષ' લોગવી, સમેત શિખર ગયા નાહરે;
 માસતણો અણસણ કર્યો, કર્મતણો કીયો હાહરે; રા. ૧૩
 સાથે તેત્રીસ સાધુને, સુદિ આઠમિ સુવિમાસરે;
 ચિત્રાયે સુસ્તો ગયા, જગનાયક શ્રીપાસરે. રા. ૧૪
 શ્રી હસ્તિસેન નિજ પુત્રને, ઉચ્છવસુ દેધ
 રાજરે;
 શત્રુજય સમતા ધરી, મુગતે સાચાં કાજરે. રા. ૧૫
 જે સિદ્ધા મુનિવર ઇહાં, સંઘપતિ તીર્થ ઉદ્ધારરે.
 વલી મુજથી આગદિ હુસ્યે, તે કહું ઇંદ્ર વિચારરે. રા. ૧૬
 હિવે વૈશારગિરે ગયો, મુજ વચને રાજનરે;
 શ્રેણિક ચૈત્ય કરાવીયા, તિહાર પુર સુપ્રધાનરે. રા. ૧૭
 મુજ કેડિ ત્રિણ વછરે, ઉપરિ સાલષ્ટિ માસરે;
 ધંધમઝારો ભૈસિસ્યે, દિનર ધરમ વિણાસરે. રા. ૧૮
 અંધારસે વરસે મુજપછે, ચારસ્યે વિક્રમાદિત્યરે;
 કરિસ્યે પૃથિવી અનૃષી, પુન્ય પ્રમાણે વિતરે રા. ૧૯

તીર્થંકર ગોત્ર ઉપાર્જે, પવિત્ર કરે નિજવંશ;
 ધરમવંત સંઘેશની, ન કરે કેાણુ પ્રશંસ. ૬
 ભમે જીવ ભવતાં લગે, મુંઝણો મિથ્યાત;
 સમકિત જાંકરસે નહિ, કરે પાપનો ઘાત. ૭
 અગ્નિ નીર પીયુષ વિષ, વિષધર કંમલ સમાન;
 કિંકર સુર હુધ જેહથી, સેવો સીલ પ્રધાન. ૮
 જે વાહ્યા વૈરી હુવે, તાકે લેવા પ્રાણુ;
 મિત્ર થાઇ સમતાયકી, સિદ્ધિનિભંધણુ જાણુ. ૯

હાલ—મહારી સદારે સોહાગિણી આતમા તું નોકર ગોવિં-
 દભરતાર ઓ દેશી. ૩.

રાજા હસ્તિસેન દેશણુ મુણી, ઉઠી નમી પ્રભુ પાયરે;
 કરજોડી માંગે મુઠા, સંઘપતિ ઘો જીનરાયરે. રા. ૧
 વાસાક્ષત ઇન્દ્ર આણીઓ, શ્રી જીનવર તતકાલરે;
 કીધી પ્રતિષ્ઠા ઉત્સવે, સંઘપતિની મુવિશાલરે. રા. ૨
 ત્યારે તે નૃપ સઘમું, દેવાલય લેઈ સાથિરે;
 પ્રથમ સંઘ જીમ ચાલતો, પૂજતો શુરૂ જગનાથરે. રા. ૩
 શત્રુજય ગિરિ આવીયો, નહીતણા લેઈ નીરરે;
 મુગાદિસ ભાવે કરિ, પૂજ્યા લહણુ ભવતીરરે. રા. ૪
 શૃંગે ૨ દેહરા, રાય કરાવ્યા ભવ્યરે;
 સંઘતણી પૂજા કરી, સફલ કીયો ભવિતવ્યરે. રા. ૫
 અંદ્રપ્રભાસશ્રી શૈલવિષે, ગિરવર શ્રીગિરનારરે;
 નમી સ્તવી તીર્થેશને, પંચવિધ દાન હાતારરે રા. ૬
 સાત ક્ષેત્રે વિત્તઆપણો, જીમ હુંધ જીજ વાવંતરે;
 નિશ્રેય દુલને કારણે, ભાવંનીરસીચંતરે. રા. ૭

ધર્મ ચતુર્વિધ ધ્યાઈને, વલીયા તિણહીજ માગરે; .
 કાસીપાસ નમ્યા તિહાં, ચૈત્ય કરાવ્યો ભાગરે. રા. ૮
 છન ચિ-તે શુર દોયણે, વાચિ તત્ત્વ શ્રુતકાનરે;
 હાથ હાન શિર આગન્યા, તેહથી ધરમીન આનરે. રા. ૯
 વિહરંતાં પ્રભુને થયા, નવસય વીસ હબારરે;
 એતલા મુનિવર મહાવલી, જેહનો શુદ્ધ આચારરે. રા. ૧૦
 ત્રીસ સહસ્ર આઠ આગલી, પ્રતિની શ્રાવક લક્ષરે;
 એસઠિ સહસ્ર ઉપરિ વલી, નિજ પ્રતિષેધિત દક્ષરે. રા. ૧૧
 ત્રિણ લાખ શ્રાવિકા થઈ, સિ-તોત્તર હબારરે,
 પ્રભુજીને થયો એતલો, સંઘતણો પરિવારરે. રા. ૧૨
 આચુ શત વષ' લોગવી, સમિત શિખર ગયા નાહરે;
 માસતણો અણસણ કર્યો, કર્મતણો કીયો હાહરે; રા. ૧૩
 સાથે તેત્રીસ સાધુને, સુદિ આઠમિ મુવિમાસરે;
 ચિત્રાયે મુકતો ગયા, જગનાયક શ્રીપાસરે. રા. ૧૪
 શ્રી હસ્તિસેન નિજ પુત્રને, ઉચ્છવસુ' દેધ
 રાજરે;

શત્રુજય સમતા ધરી, મુગતો' સાર્યા કાજરે. રા. ૧૫
 જે સિદ્ધા મુનિવર ઇહાં, સંઘપતિ તીર્થ ઉદ્ધારરે.
 વલી મુજથી આગલિ હુસ્યે, તે કહું ઈંદ્ર વિચારરે. રા. ૧૬
 હિવે વૈભારગિરે ગયો, મુજ વચને રાજાનરે;
 શ્રેણિક ચૈત્ય કરાવીયા, તિહાર પુર મુપ્રધાનરે. રા. ૧૭
 મુંજ દેહિ ત્રિણ વછરે, ઉપરિ સાઘણિ માસરે;
 ધૈંધમંજારો ઘેસિસ્યે, દિનર ધરમ વિણાસરે. રા. ૧૮
 આરસે વરસે મુજપછે, થાસ્યે વિક્રમાદિત્યરે;
 હરિસ્યે પૃથિવી પુન્ય પ્રમાણે વિતરે રા. ૧૯

સિદ્ધસેન ઉપદેશથી, પુહવી હારિદ્ર ચૂરિરે;
 નિજ સંવહર થાપિસ્યે, મુજ વહર કરિ ફૂરિરે. રા. ૨૦
 હિવે કાંપિલ્યપુરને વિષે, છન આજ્ઞા પ્રતિપાલરે;
 ભવડ શ્રેષ્ઠી થાઇસ્યે, સુદ્ધવ્યવહાર વિશાલરે. રા. ૨૧
 શીલવતી તેહને હુસ્યે, લાવિલા નામે નારિરે;
 ક્ષાંતિ જેમ ધર્માશ્રિતા, પરમ ભક્ત ભરતારરે. રા. ૨૨
 ઇષ્ટિ પરિ ગૃહવૃત પાલતાં, વાસર ભસ્યે તાસરે;
 મુખમાં કાલતણી પરે, ધર્મ શર્મ મુવાસરે રા. ૨૩
 અંચલ લક્ષ્મી તેહની, પાલી પિણિ ચિરકાલરે;
 ભસ્યે ચતન કરંતહાં, દેખતાં વિસરાલરે. રા. ૨૪
 ગયે દ્રવ્ય પિણિ તેહનો, સત્વ ન ભસ્યે દેહરે;
 સત્વ સાધ્ય સધલી ક્રિયા, પુરૂષ ભણી કહી તેહરે. રા. ૨૫
 આહર કાઇ આપિ નહીં, મેલાને મસકીનરે;
 તો પિણિ નર્મ મૂકે નહી, ચાચે નહી અર્ધ દીનરે. રા. ૨૬
 મોટા પીડયા આપદા, મરે ન મૂકે માનરે;
 નવમે ખંડે હાલ તીસરી, કહી છનહંધ મુખાણરે. રા. ૨૭

સર્વ ગાથા ૧૧૪.

હુંહા.

સાઝ નીવી (તિ.) આપણી, કરે અલ્પ વ્યાપાર;
 વેલા દેખી ચલે નહીં, સોવાણીયો હિ ગમાર. ૧
 ત્રિષ્ટુ કાલ છન પૂજસ્યે, નમસ્યે શુદ્ધના પાય;
 પડિકંમસ્યે સંધ્યા બિન્હે, કરિસ્યે નિરમલ કાય. ૨
 ઐક દિન મુનિ બે આવીસ્યે, વિહરંતા તંસુ ગેહ;
 પ્રતિલાલી સ્ત્રી પૂછિસ્યે, ધન આગમન સનેહ. ૩

એક સાધુ તે માંહિલો, બાણી કહિસ્યે તાસ;
 વેચણુ તુરંગી આવિસ્યે, લેજે દુલસ્યે આસ. ૪
 સાવધ એહ અમે કહો, પિણિ થાસ્યે ઉપગાર;
 તુજમુત તેહના: દ્રવ્યથી, કરિસ્યે તીર્થોદ્ધાર. ૫
 તે મુનિ - ચરણે લાગિસ્યે, દેઈ ધર્માસીસ;
 આબ્યા આશ્રમ આપણે, ધરતા હર્ષ જગીસ. ૬
 તે ધરથી હાટે' ગઇ, હથીકયક નર દેખિ;
 પતિને કહિસ્યે મુનિવચન, હિતકારી મુવિશેષ. ૭
 રોકડ ઉદ્ધારે કરી, ભાવડ અશી તેહ;
 લેઈ નિજગૃહ આવસ્યે, કામધેનોસમતેહ. ૮

હાલ—પરમ તિરથ પંચાસરોં અહાં સોહોપાસ અણુ'કહો;
 એ. દેશી. ૪.

સગલાં કામ મુકી કરી, સેવા કરિસ્યે નિત મેવહો;
 મુલ કાર્ય જેહથી હુવે, સેવા કરિય અમ દેવહો. ૧
 હિવે સમય આવ્યે થકે, હીપે લક્ષણ સર્વાં ગહો;
 સૂરજ અન્ધ સમાનજે, જણુસ્યે તે અન્ધ મુરંગરે. સ. ૨
 થયો કિસોર ત્રિવર્ણો, તેજે બાણે કિનકારહો;
 રાજ ચોખ્ય તે ચાઈસ્યે, જન કહિસ્યે જઈ
 વિચારહો. સ. ૩
 તપન રાજ આવી કરી, તેહના ધરથી ગુણવંતહો;
 તીન લાખ ધન દેઈ કરી, અન્ધ લેસ્યે લક્ષણ
 વંતહો. સ. ૪
 તે વહી તિણિ દ્રવ્યે કરી, અન્ધ લેસ્યે બહુ બાણિહો;
 ખાંણિ તુરંગ રતનતણી, જેહથી હારિદ્રગી હાણિહો. સ. ૫

સિદ્ધસેન ઉપદેશથી, પુહવી દારિદ્ર ચૂરિરે;
 નિજ સંવહર થાપિસ્યે, મુજ વહર કરિ, દૂરિરે. રા. ૨૦
 હિવે કાંપિલ્યપુરને વિષે, જન આજ્ઞા પ્રતિપાલરે,
 જાવડ શ્રેષ્ઠી થાઈસ્યે, સુદ્ધવ્યવહાર વિશાલરે. રા. ૨૧
 શીલવતી તેહને હુસ્યે, લાવિલા નામે નારિરે;
 ક્ષાંતિ જેમ ધર્માશ્રિતા, પરમ ભક્ત ભરતારરે. રા. ૨૨
 ઇષ્ટિ પરિ ગૃહવૃત્ત પાલતાં, વાસર ભસ્યે તાસરે;
 સુખમાં કાલતણી પરે, ધર્મ શર્મ સુવાસરે રા. ૨૩
 અચલ લક્ષ્મી તેહની, પાલી પિણિ ચિરકાલરે;
 ભસ્યે ચતન કરંતાં, દેખતાં વિસરાલરે. રા. ૨૪
 ગયે દ્રવ્ય પિણિ તેહનો, સત્ત્વ ન ભસ્યે દેહરે;
 સત્ત્વ સાધ્ય સઘલી ક્રિયા, પુરૂષ લાણી કહી તેહરે. રા. ૨૫
 આદર કોઇ આપિ નહીં, મેલાને મસકીનરે;
 તો પિણિ નર્મ મૂકે નહી, ચાચે નહી ચર્ષ દીનરે. રા. ૨૬
 મોટા પીડયા આપદા, મરે ન મૂકે માનરે;
 નવમે ખંડે હાલ તીસરી, કહી જનહર્ષ સુભાણરે. રા. ૨૭

સર્વ ગાથા ૧૧૪.

કુંહા.

સાડ નીવી (તિ.) આપણી, કરે અલ્પ બ્યાપાર;
 વેલા દેખી ચલે નહીં, સોવાણીયો હિ ગમાર. ૧
 ત્રિણ કાલ જન પૂજસ્યે, નમસ્યે શુરના પાય;
 પડિકમસ્યે સંધ્યા બિન્દે, કરિસ્યે નિરમલ કાય. ૨
 જ્યેષ્ઠ કિન મુનિ જે આવિસ્યે, વિહરંતા તંત્રુ ગેહ;
 પ્રતિલાલી સ્ત્રી પૂછિસ્યે, ધન આગમન સનેહ. ૩

એક સાધુ તે માંહિલો, બાણી કહિસ્યે તાસ;
 વેચણુ તુરગી આવિસ્યે, દેજે ક્ષણે આસ. ૪
 સાવલ એહ અમે કહો, પિણિ થાસ્યે ઉપગાર;
 તુજમુત તેહના દ્રવ્યથી, કરિસ્યે તીર્થાદ્ધાર. ૫
 તે મુનિ ચરણે લાગિસ્યે, દેઈ ધર્માસીસ;
 આબ્યા આશ્રમ આપણે, ધરતા હર્ષ જગીસ. ૬
 તે ધરથી હાટે મધ, હથીકથક નર દેખિ;
 પતિને કહિસ્યે મુનિવચન, હિતકારી મુવિશેષ. ૭
 રોકડ ઉદ્ધારે કરી, ભાવડ અમી તેહ;
 દેઈ નિજગૃહ આવસ્યે, કામધેનોસમતેહ. ૮

હાલ—પરમ તિરથ પંચાસરો છાંસોડેપાસ છણુંદો;

એ. દેશી. ૪.

સગલાં કામ મુકી કરી, સેવા કરિસ્યે નિત મેવહો;
 મુલ કાર્ય જેહથી હુવે, સેવા કરિય છમ દેવહો. ૧
 હિવે સમય આવ્યે થકે, હીપે લક્ષણ સર્વાંગહો;
 સૂરજ અથ સમાનજે, જણુસ્યે તે અથ સુરંગરે. સ. ૨
 થયો કિસોર ત્રિવર્ણો, તેજે બાણે હિનકારહો;
 રાજ ચોખ્ય તે ચાઈસ્યે, જન કહિસ્યે જઈ
 વિચારહો. સ. ૩
 તપન રાજા આવી કરી, તેહના ધરથી ગુણવંતહો;
 તીન લાખ ધન દેઈ કરી, અથ લેસ્યે લક્ષણ
 વંતહો. સ. ૪
 તે વહી તિણિ દ્રવ્યે કરી, અથ લેસ્યે બહુ બાણિહો;
 ખાંણિ તુરંગ રતનતણી, જેહથી હારિદ્રગી હાણિહો. સ. ૫

- સૂરજ સમ અરવે કરી, એક ભુવન કીપાવે
તેહહો;
- એહનો મુત તીન લોકને, કરિસ્યે ઉદોત શુભ
ગેહહો. સ. ૬
- હિવે ભાવડને બહુ તુરી, થાસ્યે તેહનાં શુભવંતહો;
ચરણેદિકં ચક્ર આકમે, બહુ વિક્રમ અતિ આપંતહો. સ. ૭
- સર્વાધિપંવિક્રમભાણી, બાણી ભાવડબુદ્ધિવાનહો;
એક વર્ણનાં લેધ ઘોડા, લેટ કીધી પામ્યો માનહો. સ. ૮
- વિક્રમરાય ખુશી થયો, સોરઠ મંડલ દિયો તાસહો;
દ્વાદશ અન્ય પુરોપેતા, મધુમતી પુરી કી બસહો. સ. ૯
- વાણીત્ર બહુ પરિવાજતાં, છત્ર ચામર ચિન્હિતજેહહો;
મુખ આગલિ માગધ લણે, ગાયેગાયન શુભગેહહો. સ. ૧૦
- હય ઘટસુનરત્રાતમુ, મધુમતી પુરી માભરી;
પોલે તોરણ બાંધીયાં, ભાવડ આવે જીણીવાર હો. સ. ૧૧
- તિણિ હિજ અવસર તેહની, ભાર્યા પૂર્વાચલ લાણહો;
લક્ષણ વ્યંજન શુભે કરી, જણિસ્યે નંદન શુભ
ખાણિહો. સ. ૧૨
- પુત્રાગતિ સુણી પ્રીતડી, આવી નિજ નગરી
માહીહો;
- દાન દેસ્યે દીન દીનને, ઉપભવિસ્યે સહુને
ઉછાહિહો. સ. ૧૩
- પ્રસન્ન હુસ્યે સહુદિશિતદા, વાંજસ્યે વાંચરો
મુખકારહો;
- સંચરાચર સહુ જીવને, ઉપજાવસ્યે શાંતિ અપારહો. સ. ૧૪

નિજ સુતનો ઉછવ કીયો, ખરચ્યા તિહાં કામ
અમામહો;

ગોત્રતણી થિતિ સહુ કરી. દીધો જાવડ તમ
નામહો; સ. ૧૫.

લાલે ધાત્રી બાલક બાણી, પોષિત તેહને પયપાનહો;
સુરતકુ છમ તેહનો પિતા, પૂરવચ્ચે વાંછિત
માનહો. સ. ૧૬

કહ્યો નિમિત્ત ભૂ'ભાગે, નિજ વિલાવ પ્રમાણે તામહો;
ભાવડ અન્ય પુરીવરા, શાપિચ્ચે પિણિ તિણિહીજ
નામહો. સ. ૧૭

તિણિ પુરિમાંહિ કરાવિચ્ચે, પ્રાસાદ અમારો.
જાણિહો.

તિણિ પાસે પોષધશાલા, ધર્મ ક્યાને ઇચ્છામન
આણિહો. સ. ૧૮

બાલપણુ મુકી કરી, કરિચ્ચે બાલક પદ ન્યાસહો;
શાપિચ્ચે પાંચ વરસતણો, કરિચ્ચે સહુ કલા
અભ્યાસહો. સ. ૧૯

જ્યારે મધ્ય વય આવિચ્ચે, ચિંતવચ્ચે તેહનો
તાતહો;

તે યોગ્ય કન્યા પામિને, ભેડચ્ચે વિવાહ
વિખ્યાતહો. સ. ૨૦

જાણી કાંપિલ્યપુર આપણા, ન્યાતિ વસે વણિક
હજારહો;

લક્ષણુ જાણે અંગના, સુકિચ્ચે નિજ સાલો ત્યારહો. સ. ૨૧

- કુમરી જાલે તે વર થાસ્યે માહરે, નહી તે
તપવનવાસ. કુ. ૧
- વારે ૨ સુખણ, શુષ્ક દરીયો;
થાસ્યે ૨ રેસુખણ; હીયડે ધરીયો;
ઇમ બાણી જ્યાં સહુ ઠાઇ. કુ. ૨
- તેહની ઉક્તિ સુણી કરીરે, ધરી પ્રમોદ મનમાંહિ; કુ.
લેઈ કુમારી કન્યકારે પુર આવિસ્યે ઉમાહિ. કુ. ૩
- તે સાંભલિ લાવડ હિવેરે, કૈતક મનમાં ધારિ; કુ.
સ્વજન લેઈ સુખ દેહરે રે, રહિસ્યે સસુત વિચાર. કુ. ૪
- ભૂષિત અંગી કન્યકારે, ઘણા સ્વજન લેઈ સાથ; કુ.
ચૈત્ય આવસ્યે લોકનેરે, જોતી મનમથ આથ. કુ. ૫
- ખિન્ન થયા ભમતાયકારે, બણે લોચન તાસ; કુ.
જાવડ યુનિ લાવણ્ય શરેરે, નિશ્ચલ કરિસ્યેવાસ. કુ. ૬
- અદ્ય માત્ર હસી કરીરે, સીલવતી સુકુમાલ; કુ.
સીતલ મીઠી વાણીયેરે, ઠહિસ્યે વચન રસાલ. કુ. ૭
- ધરમ અર્થ કામ મોક્ષ એરે, શાસે બાળ્યા જેહ;
પુરુષાર્થ વ્યારે મુજપુરે, વર્ણવિસહુ સુષેહ. કુ. ૮
- વચન સુણી કુમરીતણારે; ઠહિસ્યે તામ કુમાર;
સાયસ્થનિ 'ભમ ઉછલેરે, મધુર ગંભીર વિચાર. કુ. ૯
- સ્વર્વભૂતને હિત કરેરે, રૈનત્રય આધાર; કુ.
ચારિત્ર લક્ષણ ધર્મ એરે, કેહને નહી સુખકાર. કુ. ૧૦
- હિંસાસ્તેય પરદ્રોહણારે, મોહ કલેશ અહિત; કુ.
સમ ક્ષેત્રે જેવાવીયેરે, અરથ અનર્થ રહિત. કુ. ૧૧

કાંપિલ્ય પુર ભાંણી ચાલિસ્યે, શત્રુન્નય તલહટીયાતિહો;
 ઘેટી એકનિશાતિહાં, રહિસ્યે વાસો વિજ્યાતહો. સ. ૨૨
 તિણુ પુરમે નિજ ન્ય તિનો, એક વણિક વસે સૂર
 નામહો;

સૂતારત્ન તેહને ઘરિ, થાસ્યે શીલ ગુણ અભિરામહો. સ. ૨૩
 વાણી જાણે સરસતી, રંભા અપછર અનુહારહો;
 રમતી નિજ ગૃહ ખારણે, જોસ્યે તે રૂપ ઉદારહો. સ. ૨૪
 જાવડ કેરો માઉલો, જીમ શશિપ્રભા તારામાંહિહો;
 અન્ય કન્યાવિચિ દેખિને, લહિસ્યે વિસ્મય ઉત્સાહિહો. સ. ૨૫
 નામગોત્ર જાણી કરી, તેડી કન્યાને તામહો;
 ઉછંગે આરોપિને, તાતને તેડાવ્યો કામહો. સ. ૨૬
 ગ્રામોચિત લેધ ભેટણો, મૂર મિલિવા આવ્યો તાસહો;
 નમ્યો મિલિસ્યે તે ઉઠિને, જોસાડિ તે આપણે
 પાસહો. સ. ૨૭

સામાન્યે પિણિ મોટકા, કાર્યાર્થી આપે માનહો;
 નવમે ખડે ચોથી થઇ, જીનહર્ષ ઢાલ કરો ગાનહો. સ. ૨૮

સર્વમાથા, ૧૪૦ પાઠાંતર ૧૪૬

ફુહા.

મધુર વચન જોલ્યાવિસ્યે, સૂરને જુદિ પ્રમાણુ;
 નિજ જાણેજને માગિસ્યે, કન્યા સરોખી જાણુ. ૧

અશક્તિ નમ્ર વદનેકરી, જેતલે રહિસ્યે સૂર;
 મૂલકી કન્યા તેતલે, કહીસ્યે સહુ હજુર. ૨

ઢાલ—ધણુરા ઢાલ. એ દેશી. ૫.

આર પ્રશ્ન જે માહારા, નિર્ણય કરિસ્યે તાસ;

- કુમરી બોલે તે વર થાસ્યે માહરૈ, નહી તો
તપવનવાસ. કુ. ૧
- વારૂરે ૨ સુભણ, શુભ દરીયો;
થાસ્યે ૨ રેસુભણ; હીયડે ધરીયો;
ધમ બણી જ્યાં સહુ કેઇ.
કુ. ૨
- તેહની ઉક્તિ સુણી કરીરે, ધરી પ્રમોદ મનમાંહિ; કુ.
લેઈ કુમારી કન્યકારે પુર આવિસ્યે ઉમાહિ. કુ. ૩
- તે સાંભલિ ભાવડ હિવેરે, કૌતક મનમાં ધારિ; કુ.
સ્વજન લેઈ મુજ દેહરે રે, રહિસ્યે સસુત વિચાર. કુ. ૪
- ભૂષિત અંગી કન્યકારે, ઘણા સ્વજન લેઈ સાથ; કુ.
ગૈત્ય આવસ્યે લોકનેરે, જોતી મનમથ આથ. કુ. ૫
- ખિન્ન થયા ભમતાયકારે, બણે લોચન તાસ; કુ.
ભવડ યુનિ લાવણ્ય શરેરે, નિશ્ચલ કરિસ્યેવાસ. કુ. ૬
- અદ્ય માત્ર હસી કરીરે, સીલવતી સુકુમાલ; કુ.
સીતલ મીઠી વાણીયેરે, કહિસ્યે વચન રસાલ. કુ. ૭
- ધરમ અર્થ કામ મોક્ષ એરે, શાસે ભાખ્યા જેહ;
પુરુષાર્થ ચારે મુજપુરે, વર્ણવિસહુ સુણેહ. કુ. ૮
- વચન સુણી કુમરીતણારે; કહિસ્યે તામ કુમાર;
સાયરધ્વનિ 'ભમ ઉછલેરે, મધુર ગંભીર વિચાર. કુ. ૯
- સર્વભૂતને હિત કરેરે, રંતનત્રય આધાર; કુ.
ચારિત્ર લક્ષણ ધમ એરે, કેહને નહીં સુખકાર. કુ. ૧૦
- હિંસાસ્તેય પરદ્રોહણારે, મોહ કલેશ અહિત; કુ.
સમ ક્ષેત્રે જેવાવીયેરે, અરથ અનર્થ રહિત. કુ. ૧૧

કાંપિલ્ય પુર ભાણી ચાલિસ્યે, શત્રુંજય તલહટીયાતિહો;
 થેટી એકનિશાતિહાં, રહિસ્યે વાસો વિખ્યાતહો. સ. ૨૨
 તિણુ પુરમે નિજ ન્ય તિનો, એક વણિક વસે સૂર
 નામહો;

સૂતારત્ન તેહને ઘરિ, થાસ્યે શીલ ગુણ અભિરામહો. સ. ૨૩
 વાણી જાણે સરસતી, રંભા અપછર અનુહારહો;
 રમતી નિજ ગૃહ ખારણે, ભેસ્યે તે રૂપ ઉદારહો. સ. ૨૪
 જાવડ કેરો માઉલો, જામ શશિપ્રભા તારામાંહિહો;
 અન્ય કન્યાવિચિ દેખિને, લહિસ્યે વિસ્મય ઉત્સાહિહો. સ. ૨૫
 નામગોત્ર જાણી કરી, તેડી કન્યાને તામહો;
 ઉછંગે આરોપિને, તાતને તેડાવ્યો કામહો. સ. ૨૬
 ગ્રામોચિત લેઇ ભેટણો, મૂર મિલિવા આવ્યો તામહો;
 નમ્યો મિલિસ્યે તે ઉઠિને, ખેસાડિ તે આપણે
 પાસહો. સ. ૨૭

સામાન્યે પિણિ મોટકા, કાર્યાર્થો આપે માનહો;
 નવમે ખડે ચોથી થઇ, જનહર્ષ ઢાલ કરો ગાનહો. સ. ૨૮

સર્વગાથા, ૧૪૦ પાઠાંતર ૧૪૬

કુંહા.

મધુર વચન જોલ્યાવિસ્યે, સૂરને યુદ્ધિ પ્રમાણ;
 નિજ લાણેજને માગિસ્યે, કન્યા સરીખી જાણ. ૧
 અશક્તિ નમ્ર વદનેકરી, જેતલે રહિસ્યે સૂર;
 મૂલકી કન્યા તેતલે, કહીસ્યે સહુ હજુર. ૨

ઢાલ—ધણુરા ઢાલા. એ દેશી. પં.

આર પ્રશ્ન જે માહારા, નિર્ણય કરિસ્યે તાસ;

કુમરી બોલે તે વર થાસ્યે માહરો, નહી તે

તપવનવાસ. કુ. ૧

વારૂરે ૨ સુબળ, ગુણ દરીયો;

થાસ્યે ૨ રેસુબળ; હીયડે ધરીયો;

ઇમ બાણી જ્યાં સહુ કોઇ.

કુ. ૨

તેહની ઉજિત સુણી કરીરે, ધરી પ્રમોદ મનમાંહિ; કુ.

લેઇ કુમારી કન્યકારે પુર આવિસ્યે ઉમાહિ. કુ. ૩

તે સાંભલિ બાવડ હિવેરે, કૌતક મનમાં ધારિ; કુ.

સ્વજન લેઇ મુજ દેહરે રે, રહિસ્યે સસુત વિચાર. કુ. ૪

ભૂષિત જાંગી કન્યકારે, ઘણા સ્વજન લેઇ સાથ; કુ.

ચૈત્ય આવસ્યે લોકનેરે, બોલી મનમથ આથ. કુ. ૫

ખિન્ન થયા ભમતાયકારે, બણે લોચન તાસ; કુ.

જાવડ યુનિ લાવણ્ય શરેરે, નિશ્ચલ કરિસ્યેવાસ. કુ. ૬

અદ્ય માત્ર હસી કરીરે, સીલવતી સુકુમાલ; કુ.

સીતલ મીઠી વાણીયેરે, ઠહિસ્યે વચન રસાલ. કુ. ૭

ધરમ અર્થ કામ મોક્ષ જોરે, શાસે બાખ્યા જેહ;

પુરુષાર્થ ચ્યારે મુજપુરે, વર્ણવિસહુ સુણેહ. કુ. ૮

વચન સુણી કુમરીતણારે; ઠહિસ્યે તામ કુમાર;

સાયરખનિ ભમ ઉછલેરે, મધુર ગંભીર વિચાર. કુ. ૯

સર્વભૂતને હિત કરેરે, રૈનત્રય આધાર; કુ.

ચારિત્ર લક્ષણ ધર્મજોરે, કેહને નહી મુખકાર. કુ. ૧૦

હિંસાસ્તેય પરદ્રોહણારે, મોહ કલેશ અહિત; કુ.

સમ ક્ષેત્રે જેવાવીયેરે, અરથ અનર્થ રહિત. કુ. ૧૧

જાતિ સ્વભાવે શુભધરેરે, અન્ય કરણનો લોપ; કુ.
 બાધક ધર્મ અરથ તણોરે, કામ દંપતિ મનઝોપ. કુ. ૧૨
 દોષ કષાય સહુ ગયારે, છન માનસ સામ્યવાન; કુ.
 શુદ્ધ ધ્યાનમય સ્વાતમારે, મોક્ષ ભાખ્યો તે ભગવાન. કુ. ૧૩
 એહવુ' નિર્ણય પામિનેરે, ભારતી અનુમતિ પામિ; કુ.
 વરમાલા લેઈ કુમરનેરે, કંઠે ધરસ્યે તામ. કુ. ૧૪
 હર્ષ ધરી બહુ પ્રીતિસુરે, માતપિતા શુભ હીસ; કુ.
 કરસ્યે વીવાહ તેહનોરે, મનમે' ધરીય જગીસ. કુ. ૧૫

સર્વગાથા, ૧૫૭. પાઠાંતર ૧૧૬

અંદ્ર નિશા છમ પ્રીતહી, છાયાને છમ દેહ;
 હીયમાન અધિકી હુવે, ઉપમાનલહે તેહ. ૧
 ત્યાગ ઉપાયને વિષે, અતુર ધન અજ'નરિપુષ્વ'સ;
 જાવડ ભાવડનો કુમર, સોભ ઉપાવણુ વંશ. ૨

હાલ—હાન ઉલટ ધરી હીજ્યો, એ દેશી. ૭.

કિતલે કાલ ગઈ થકે ભાવડ દિવંગત હોધરે;
 જાવડ નિજ પુરી રિદ્ધિભરી, ધરમજન પાલસ્યે
 જોધરે. કે. ૧

દુખમા કાલ મહાત્મથી, અગલતણા બલજોહ (૨) રે;
 સમુદ્રના પૂર છમ સહુ ધરા, લેસ્યે પ્રાણ નિજ
 ફારેરે. કે, ૨

ઉત્તમ મધ્યમ જનથકી, ગોધન ધાન્ય સી બાલરે;
 સોરઠ કચ્છ લાટાદિકા, લેઈ ભસ્યે તત્કાલરે. કે. ૩
 નિજ નિજોચિત કામને વિષે, વર્ણને સુર્જલ
 ભાખીરે;

વિત્ત દેઇ બહુ સહુ બાણી, બેઠિસ્યે મંડલ
સાબિરે. કે. ૪

બવડ સેઠિ તિહાં હિવે, સગલી વસ્તુનો બણુરે;
અરણ્યે વિત્ત મુબચિત્તમું, કરિસ્યે અન્યાય
નિહાણિરે. કે. ૫

આરજ દેશ ભમ આપણા, ન્યાતિવસાવિસ્યે
વાસરે;
તિહાં પિણિ ચૈત્ય કરાવિસ્યે, માહરો ધર્મ
અભ્યાસરે. કે. ૬

આર્ય અનાર્ય દેશને વિષે, વિહરતા મુનિ રાયરે;
તિહાં આનંદ ધરતો થકો, વાંઠિસ્યે બવડ બાઈરે. કે. ૭
સિદ્ધિગિરિતણા બ્યાખ્યાનમે, કઝો મહિમા
અધિકારરે;

બવડ પાંચમારે હુસ્યે, તોરથનો કરિસ્યે ઉદ્ધારરે. કે. ૮
કરિય પ્રણામ આણુંદમું, પૂછિસ્યે મુનિ બાણી
તેહરે;

બવડ અસ્ય કેહું મલો, તીરથ ઉદ્ધાર કૃત બેહરે. કે. ૯
ઉપયોગે બાણી કરી ગુરુ કહેરયે ઇમ તાસરે;
પુંડરીક રક્ષક સુર હુસ્યે, હિંસક અગ્રહમે વાસરે. કે. ૧૦
આસક્ત થયા મધ માંસના, અવધિ યોજન પંચાસરે;
પુંડરીક ગિરિતણી પાપતી, ઉદ્ધસ કરિસ્યે દેઇ
ત્રાસરે. કે. ૧૧

અવધિ જે તાસ ઉલધીને, આવિસ્યે કોઈ
અર્વાકરે;
ચક્ષુષર્ધા મિથ્યામતી, હણે રાખે કરી તાકરે. કે. ૧૨

રહે અરિહંત અપૂજ્યા, શ્રી યુગાદીસ જીનરાયરે;
 સમય છે એ ઉદ્ધારનો, થા ભાગ્યવાન તું ન્યાયરે. કે. ૧૩
 બાહુબલિ રાય કરાવિયો, બિંબ શ્રી પ્રથમ જીણુંદરે;
 દેવી આરાધી ચક્રેશ્વરી, માગિ જિનોદિત ભંદરે. કે. ૧૪
 ઇમ સુણી શ્રી ગુરૂનમી, કમલ લોચન ઉતકુલ્લરે;
 જાવડ નિજ ગૃહ જાઇને, પૂજ્યે બિંબ જીન તુલ્લરે. કે. ૧૫
 બલિ વિધાન સહુ કરી, સંતોષ્યા કુદ્ર દેવરે;
 મનધરી સુરી ચક્રેશ્વરી, તપ કરિયે નિતમેવરે. કે. ૧૬
 માસિકતપ તિણે છેહડે, થઈ ચક્રેશ્વરી તુષ્ટરે;
 સાક્ષાત્ થઈ મહાભાગ્યને, વચન કહિયે ગુણ પુષ્ટરે. કે. ૧૭
 જા તક્ષસિલા નગરી પ્રને, તેહનો પ્રભુ જગમલ્લરે;
 ધરમચક્ર આગે કરી, દેખિસિ બિંબ એકલ્લરે. કે. ૧૮
 જીન ભાષિત ભાગ્યવાન તું, માહરે તું સુપ્રસાદરે;
 ધરમનો સાર ઉદ્ધાર તું, કરાવિ પ્રાસાદરે. કે. ૧૯
 કણું પીયુષ નિજ સાંભલી, તેહનો વચન રસાલરે;
 ચાલિસે તક્ષશિલા પ્રતે, સમરિ દેવી સુકુમાલરે. કે. ૨૦
 લેટણો બહુ લેધ ભૂપને, સંતોષી જીનબિંબરે;
 દેવ્યોપહિષ્ટ શ્રેષ્ઠી તહા, માગિયે બિંબ અવિલંબરે. કે. ૨૧
 પામી પ્રાસાદ ભૂપાલનો, ધરમચક્ર પાસે આધરે;
 ભક્તિ પ્રદક્ષિણુ દેધ કરી, પુજ્યે તેહના પાયરે. કે. ૨૨,
 કેતલે કાલ ગયે થકે, નિરમલ શશિકલા જેમરે;
 બિંબ શ્રી રૂપભ જીણુંદનો, પુંડરીક દ્વાનિવિત
 તેમરે. કે. ૨૩

મૂરતિ સુકૃતિનીપરે, નયણ પીયુષ સારિખરે;
 પ્રગટ થાસ્યે પ્રભુની તદ્દા, ભક્તે સુન્દર્યુન હૂંધ્યખરે. કે. ૨૪
 પંચામૃતસુ પખાલિને; પૂજને જગનાથરે;
 રથે આરોપિ નિજ નગરીયે, આણિસ્યે ઉછવ
 સાથીરે. કે. ૨૫

સાહાય્ય ભૂપતિનો લહી, નિજ ગોત્રી પરિવારે;
 આગલિ કરી તીરથ ભણી, આલિસ્યે કરીવા ઉ
 દ્વારે. કે. ૨૬

દેખી ચક્રેશ્વરી મન ધરી; ભવડ પંચમી ઠાલરે;
 ખંડ નવમાતણી એ યધ; કહી છનહુપ રસાલરે. કે. ૨૭
 સર્વ ગાથા, ૧૮૫. પાઠાંતર ૧૨૫.

કુહા.

નિર્ધાતાગ્નિ પ્રદિપના, ભૂમિકંપ મહાધાત;
 મિથ્યાત્વી સુરના કીયા, પગ ૨ વિઘ્ન સંજાત. ૧
 ભાગ્યોદયથી સહુ ટલ્યા, અનુક્રમે સોરઠ દેશ;
 'મધુમતી પુરી' આલિસ્યે, ઉછવસુ સુવિશેષ. ૨
 ઇંધિ અવસર પહિલી તિણે, પૂર્વાવાહણ ભૂરિ;
 ચીણ મહા ચીણ લોટ દિશિ, ગયા તિહાંથી ફરિ. ૩
 વાયુ વસે ભમતા થકા, આઠ્યા સોવન દ્વીપ;
 અગ્નિ દાહથી મૃતિકા, યધ કંચણ દેદ્વીપ. ૪
 અષ્ટાદશ વાહણ ભર્યા, કંચણ ધાતુ સંધાત;
 પ્રવેશ કાલે આવસ્યે, પુણ્યોદયની ખ્યાત. ૫
 એક પુરૂષ ચરણે નમી, પુરી પરિસરે સાધ;
 શ્રી વજ્રસ્વામી આઠ્યા પ્રલો, કહિસ્યે શુણ અગાધ. ૬

ખીલે દ્વાદશ વરસને, પ્રાન્તે આબ્યા પોત;

કહિ આનંદ ઉપજાવિસ્યે, કનક ધાતુ ભૂત ઓપ. ૭

તીણે ચિન્ત ડાલાવીયો, તે ચિંતિવિસ્યે એમ;

પાપાકર લક્ષ્મી કિહાં, કિહાં મુનિ પુન્યમ્મ પ્રેમ. ૮

ઢાલ—કોઇ ભૂલ્યો મન સમજાવેરે. એ દેશી. ૬.

ચિંતે જાવડ મનમાં હિરે, ધરમ તણી કરણી સારીખો;

ખીલે નહી છે કોઇરે,

ચિં. ૧

પહિલી નમિસ્યુ વજ્રમુનિને, સુણીસુ તેહની

વાણીરે;

તેહના હરસણથી તે આવસ્યે, લખમી પિણિ ખંચા-

ણીરે. ચિં. ૨

એહવો ચિંતવિ ઉત્તમ નર તે, જંગમતીરથ આવેરે;

મહા મહોછવ લોક સંઘાતે, વાંઢિસિ જાવડ ભાવેરે. ચિં. ૩

સ્વર્ણ કમલ ઉપરિ તે બેઠા, મુનિ મુખ સનમુખ

જેતોરે.

જેતલે તે આગલિ બેસિસ્યે, નિજ મન કસમલ

૬-

ધોતોરે. ચિં. ૪

આકાસે ઉવોત ખીજ જામ, મનમેં અચિરજ કારીરે;

દિવ્યથી એક દેવતા આવી; મુનિ વંદસ્યે હિતકારીરે. ચિં. ૫

રવામી સુકર્મનો હું અંગજ, તીર્થમાન પુરીસોરે;

મહા દુર્હાંત કપર્હીનામે, પરજાવ મલ જગીસોરે. ચિં. ૬

કરૂણા સાગર તે પયખાણુ, કરાબ્યો સિદ્ધક્ષેત્ર વાતારે;

પંચપરમેષ્ઠીના સમરણથી, મુજદુઃખનીટલી અતારિ. ચિં. ૭

નરકતણી ગતિથી ઉદ્ધરીયો, મક્કપાન લવ પાપેરે;

શુભ થયો તિમ સ્વામી, તુજ ઉપકૃતિ હુઃખ
કાપેરે. ચિં. ૯

મકાપાન રસમાંહિ મગ્ન મુજ, કેળી કરુણા આણીરે;
પ્રત્યાખ્યાન અવલંબ કરાવ્યો, પૂજ્ય તુંમે હિત
જાણીરે. ચિં. ૯

લેદ્રાસણુ બેઠા ચંદ્રશાલા, એક દિવસ રંગ
માંહિરે;

નારીસુ કાઠંબરી નામે, સુરાપીઉં ઉછાંહરે. ચિં. ૧૦
મલ પ્યાલો હાથે લેઈ, સમરૂં અક્ષર જેતેરે;
શત્રુનિજગ્ધઅહિગરલવિષોપમ, વચ્ચે પડ્યો
માંહિ તેતેરે. ચિં. ૧૧

પીધો તેહ અજણપણમે, વિષથી મૂર્છા પામીરે;
મહામંત્ર સમર્યો મનમાંહિ, વાંધા તુજ સિર
નામીરે. ચિં. ૧૨

વારંવાર વ્યસન નિજ નિંદતો, મરણ લલો
સુલ ધ્યાનેહો;
ઝોહવો ત્યક્ત થયો હું સ્વામી, પ્રાપ્તો મુખ
અસમાનેહો, ચિં. ૧૩

નામકપર્હી ત્યક્ત થયો હું, ત્યક્ત લક્ષ મુજ સેવેરે;
વિશ્રવોદ્ધાર કરિવા સમરથ, જે કહો કરૂં નિત
મેવેરે. ચિં. ૧૪

વિનયોદાર કહાતે ઝોહવું, ભૂષિત સર્વાભરણેરે;
પાશાંકુશ માતુલિંગ અક્ષધર, ચારિ ભુજબલ
ધરણેરે. ચિં. ૧૫

ગજરૂઠ સોહો અતુલી બલ, સેવે અમર અનેકારે;
 સોવન વરણ શરીર વિરાળે, જોસ્યે આગલિ જોકારે. ચિં. ૧૬
 કહી પ્રભાવસિદ્ધાચલકેરો, સો વજ્રસ્વામી
 શ્રુતધારીરે;
 જાવડ આગલિ જોહવો કહિસ્યે, હિતકારી
 સુવિચારીહો. ચિં. ૧૭

મહાભાગ્ય યાત્રા કરી ગિરિની, તીર્થોદ્ધાર કરાવેરે;
 અમે યક્ષ તુજ ભાગે આવ્યા. વહિલા વાર મ લાવેરે. ચિં. ૧૮
 જોહવો સાંભલિ તે ઉઠીને, વાહણ વસ્તુ ઉતારીરે;
 કામ ધામતણા સહુ કરિને, ચલિસ્યે તીર્થ વિચારીરે. ચિં. ૧૯
 પૂર્વ દિને સહુ કરો સજાઇ, સિદ્ધક્ષેત્ર રખવાલોરે;
 જયમતી નારીને માંહી, કરિસ્યે મહમતવાલોરે. ચિં. ૨૦
 વજ્રસ્વામિ તપસી હિતકારી, નયણ ચિકિછા કરિસ્યેરે;
 ક્ષપાધ્વાંતરવિઆગતિ ન રહે, તિમ તેહના ગઠ
 હરિસ્યેરે. ચિં. ૨૧

યક્ષલક્ષવૃત ઓગ્નિકપર્દી, દુષ્ટના કીના કીધારે;
 વજ્ર સહુતે દુરિ કરિસ્યે, અતિદુસહ સુપ્રસીધારે. ચિં. ૨૨
 વાથે જલદ વાથુગિરે તિમ, વજ્ર ગિરિગજ સીંહેરે;
 શરણેસિંહ અગનિ પાણીસુ, પાણી અગનિ બીહેરે. ચિં. ૨૩
 તિમ અમુરકેરા ઉપજાવ્યા, વજ્ર વિધન સહુ
 હણિસ્યેરે;

ઢાલ છઠી નવમા ખંડકેરા, સહુ જીનહર્ષ સુણિસ્યેરે. ચિં. ૨૪

કુંડા.

આદિપુરે સઘ પહોંચિસ્યે, અધમ દેવતા તત્ર;
 શત્રુંજય ક પાવંસ્યે, વાતધૂતતરૂપત્ર. ૧
 વજ્રસ્વામિ શાંતિક કરી, તીર્થતોયાક્ષત ફૂલ;
 શૈલવતે છાંટયો તુરત, નિશ્ચલ થયો અમૂલ. ૨
 જનપ્રતિમા આગલિ કરી, સંઘ ચઠે મુવિહાણ;
 શૈલેંદ્રે મજાગન્યા, વાળે લેરી નિસાણ. ૩
 ભૂતવેતાલ રાક્ષસ સાકિણી, દરસણ મહા વિદગલ;
 લીપણ રૂપ દિખાલિસ્યે, મિથ્યાત્વમુર બાલ. ૪
 કપર્દી વજ્ર સ્વામિ જે, વિધન હણસ્યે તાસ;
 શત્રુંજય ચહિસ્યે તહા, સંઘ ધરી ઉલાસ. ૫
 કીકસ અસ્થિ વસારૂધિર, માંસ અને પુરકેશ;
 કિલન નિહાલી ગિરિ પ્રતે, મુંઘ ખીન્નિસ્યે વિસેસ. ૬
 નદી નીર મંગાવીને, જાવડ ચિત્ત વિચાર;
 શૈલ પ્રતે ઠરિસ્યે પત્રિત્ર, ધોધને તલિષ્ઠિ વાર. ૭
 સતૃણ કંપિત વાચુ જીમ, પતિત બ્રહ્મ પ્રાસાદ,
 સંઘાધિપ દેખી ઘણું, લહિસ્યે અરતિ વિષાદ. ૮

હાલો—જોધપુરીના ગીતની. ૭.

સંઘ ગિરિ નિશિ વશીયોહો, અમુર મિલી કરી;
 રથ પ્રતિમા પ્રભુનીહો, ગિરિથી ભૂમિધરી. ૧
 પ્રાત મંગલનાદેહો, જાવડ જાગીયો;
 પ્રતિમા નવિ દીડીહો, મનમેં દુઃખ કીયો. ૨
 ઉપયોગે જાણીહો, વજ્રયક્ષ તેહને;
 દેખાલિસ્યે તે વલીહો, ગિરિ ચહિસ્યે મને, ૩

- રાત્રે વલી સૂતાહો, મિથ્યાત્વી સૂરા,
ઉતારીસ્યે ગિરિથીહો, મેહહીસ્યે લેઇ ધરા. ૪
- સંઘજન પરભાતે હો, વલી ગિરિ આશિસ્યે;
ગિરિતલ નહી દેખેહો, સુરવલી જાણિસ્યે. ૫
- એકવીસ દિન સુધી હો, ચડા ઉતાર કરી;
રહિસ્યે નહી સૂધીહો, શુર મનમાંહિ ધરી. ૬
- રાત્રે યક્ષ તેડીહો, વજ્ર જાવડ બાણી;
કહિસ્યે યક્ષ સ્મર શક્તિ હો, હુરિઆપદ ઘણી. ૭
- સુરસુ' બ્યોમ બ્યાપીહો, નિરભય અસુરરહો;
મન્મન્ત્રાશ્રિત તનુહો, વજ્ર અલેઘ વહો. ૮
- ભાર્યા સુસંઘપતિહો, ધરમ ચોવિહુ ધારી;
આદીશ્વર ધ્યાવેહો, નવપદ સંભારી. ૯
- રથ અથ ચક્ર સુધીહો, પ્રતિમા સ્થૈર્યકારી. ૧૦
- સખલા છે પિણિહો, પહુચે નહી અરિ;
અમસુ' સંઘ સગલોહો, કાઉસગપ્રાત લગે;
લેઇ રહો આદીશ્વરહો, સમરો કષ્ટ ભગે. ૧૧
- ધર્મ સુણી શુર વાણીહો, ધ્યાન ધરમ કરસ્યે,
પોતે વજ્રસ્વામિહો, ધ્યાન નિશ્ચલ ધરિસ્યે. ૧૨
- લીપણ રવ કરતા હો, અસુર ઘણા મિલ્યા;
પરવેશ ન લહુસ્યેહો, પુણ્યે ધ્યાને કલ્યા. ૧૩
- પ્રાત રવિ ઉગંતેહો, પુણ્ય પ્રકાશ થયો;
શુર ધ્યાન સંપૂરણ હો, જોસ્યે તિમહીભયો. ૧૪
- મંગલનાં વાળાંહો, જાહુપરિ વાળાં
પ્રતિમાલેઇ જાસ્યેહો, સહુજન દે

- વજ્રસ્વામી સંઘપતિહો, પત્ની મહાધરા;
 પેસી ચૈત્ય જોસ્યેહો, વિસંશ્યુલ આકરા. ૧૬
- દુષ્ટદેવ નસાયાહો, વજ્ર મન ધ્યાન ધરી;
 સર્વત્ર અક્ષતસુ હો, કરિસ્યે શાંતિ કરી. ૧૭
- યક્ષ પ્રથમ કપર્દીહો, મૂર્તિ પ્રથમ તણી;
 અધ્યાસી ઠાપનહો, રહિસ્યે દુષ્ટમણી. ૧૮
- કેતલે કે અમુરેહો, વૃત દુષ્ટાતમા;
 અનરથ ઇચ્છાઈહો, તે અધમાધમા. ૧૯
- એભરપદવણીહો, પ્રાણ નૂતન માંહે;
 આપું ઇમ ચિંતવીહો, ઉધરસ્યે નાહે. ૨૦
- વજ્રસ્વામી મંત્રેહો, સ્થંભ્યા અમુર સહુ;
 કરિ ન સકે ઉપદ્રવહો, કરિસ્યે શવ બહુ. ૨૧
- તિષ્ઠિ ક્વનિ આકાશેહો, જેચર ખલભલસ્યે;
 હિગદંતી જાસ્યેહો, સાચર જલ ઉછલિસ્યે. ૨૨
- ક્ષિતિ પર્વત કપસ્યેહો, અહિ શિરધુણિસ્યે;
 ગજ સિંહ વનેચરહો, મૂરછા પામસ્યે. ૨૩
- કુદ્દિમ આસાદાહો, પડસ્યે તરૂ હંડા;
 પવંત દ્વિધા ભાવીહો, દક્ષિણોત્તર ખંડા. ૨૪
- વજ્ર જાવડ પાખેહો, પત્ની વિષ્ણુ નરા,
 સહુ હુસ્યે વિચેતનહો, ભુઇ હુઠિસ્યે ખરા. ૨૫
- તેહવા જનને દેખીહો, વજ્ર કપર્દીને;
 કહસ્યે મજ દોષહો, આસ્યે મર્દીને. ૨૬
- પૂરવ યક્ષ ણીહંતોહો, નાસી સમુદ્ર તટે;
 અંદ્ર પ્રભાસ ક્ષેત્રાંતેહો, રહિસ્યે શુભવટે. ૨૭

નામાંતર કરસ્યેહો, નવમા ખંડની;
આઠમી ઢાલ પૂરીહો, એ જીન હર્ષ ભણી. ૨૮
સર્વ ગાથા, ૨૫૩. પાઠાંતર ૨૫૧.

કુંડા.

તિષ્ઠિ કારણ જન યોધિવા, આદિ મૂર્તિ જીનરાય;
અધિષ્ઠાતૃને વજ્રગુરુ, કહિસ્યે શામ ગિરાય. ૧
જે જિંબ જાવડ આણીયો, બધસો પ્રાસાદાંત;
વલી ઇષ્ટિ જિંબ સાથે રહો, ઇહાં તુમે સુપ્રસાંત. ૨
સ્તવના સ્નાત્ર પૂજા વલી, ધ્વજા રાત્રી મંગલીક;
એ મુખ્યનાયકને કરી, પછે તુમને તહતીક. ૩
થાઓ મુખ્ય નાયકતણા, સદૈવ આજ્ઞાકાર;
કપર્દી મસ્તકતણા, થાઓ મરહણહાર. ૪
એહવી આજ્ઞા સુરભણી, દેઇને વજ્રસ્વામિ;
સુસ્થ કીયો કરિસ્યે તિહાં, સહુને હર્ષ પ્રકામ. ૫
ત્યારે ૨ જયજયરવ થયો, ઘુર્યા મંગલ નીસાણુ;
પ્રતિષ્ઠા મહા ઉછવે, કરિસ્યે ગુરુ વિધિ જાણુ. ૬
ગુરો ભક્તિ અર્ચા જીને, મહા દાન સન્માન;
ચિત્ત પ્રમોદ સુખ ભાવના, નિર્મલ મનનો ધ્યાન. ૭
એ સગલા જાવડને વિષે, થયા ન જીજે કયાહિ;
સ્વાદ જીસો ગો દુગ્ધમે, તેહવો નહી તકમાંહિ. ૮

ઢાલ-આઠો ન કરીએરે, કીકા આઠો ન કરીએરે, એ દેશી. ૯.
હિવે ધ્વજા આરોપણુ કાજે, નારી સહિત સંધનાથ;
જીન પ્રાસાદ ભણી આશ્રયિસ્યે, સર્જીતિ ઘાતણુ
આથરે. ૧

- જાવઠ ભાવન ભાવેરે, અહો ધન્ય હું ઇષ્ટિ સંસારે;
અદ્ભુત ભાગ્ય માહરો, અન્યભણી દુઃખકર જે
તીર્થોદ્ધાર કરાવ્યો સારારે. જા. ૨
- માહરે ભાગ્યે લાઈ સંપૂર્ણ, સંસારાણુંવ તારેરે;
વજ્રસ્વામી થયા સદ્ગુરૂ માહરા, પ્રત્યુબ્યૂહ નિવારેરે. જા. ૩
- શ્રી બાહુબલી રાય કરાવ્યો, સપ્રભાવ રિદ્ધિવંતે;
અવર ભણી પામંતા દુઃખકર, મેં પામ્યો ભાગ્યવંતેરે. જા. ૪
- શત્રુંજય મહા તીરથ દુષ્કર, સુક્ષિતભી પરિ
લહતાં;
તે સુપ્રાપ્ય કીયો મેં આવી. પુણ્યોદય શુભગહતાંરે. જા. ૫
- શ્રી વજ્રસ્વામી યક્ષ પ્રજોષિત, અમર કોટિ પરિ
વરિયો;
વિઘ્ન વિમરદી યક્ષ કપદર્દી, મુજ ભાગ્યોદય મિલીયોરે. જા. ૬
- માનુષ્ય ભવતરૂઅરનો એહીજ; પહિલો ફલ મનિ
આણો.
સંઘભણી આગલિ કરિ નમીયે, શ્રી છનવર તિહાં
જાણો. જા. ૭
- આજ પ્રભાત થયો મુજ સુદૈઘ, આજ જનમ
થયો સદૈઘ;
આજ દેવતા મુજને તુઠો, આજ મંગલ થયો
સગદોરે. જા. ૮
- અદ્ભૂત એહ પૂણ્ય મેં કીધો, વંદી કર્મ વંસિ
પ્રાણી;
આર્ત રૈદ્ર ધ્યાનાઠિક કરીને, કલંકિત આત્મ
પ્રમાણીરે. જા. ૯

લોપી અન્ય તણા શાસન સહુ, થાપિસ્યે આત્મ ધરમ;
સગલા તીરથ પોતે લેસ્યે, કરિસ્યે એહવા કમંદે. જા. ૨૦
સર્વ દેવમય શ્રીગુરૂં રાયા, હિવે લખિધ સંપૂરને;
શશિ ગચ્છાંબુધિ શશી સારીખા, થાસ્યે ધનેશ્વર
સૂરિરે. જા. ૨૧

તે અનેક તપસ્યા ગુણ પૂરણ, વલ્લભીપુરીનો રાજા.
શિલાદિત્ય છનમતનો સાયક, કરસ્યે યોધિ તાજા. જા. ૨૨
કાઠી યોધ દેશથી સગલા, શિલાદિત્ય સૂરિપાસે;
તીરથ સહુને વિષે કરાવિસ્યે, શાંતિક ચૈત્ય ઉલાસે. જા. ૨૩
સિત્તોત્તરીને વ્યાસે વરસે, વિક્રમાદિત્યથી ધારી;
શિલાદિત્ય રાજેસંર થાસ્યે, ધરમ વૃદ્ધિનો કાશીરે. જા. ૨૪
કુમારપાદ થાસ્યે તે કહે, બાહુકદેવ વસ્તુપાલ;
સમરાંઆદિક સંઘવી મોટા, જૈન શાસન ગુણભાલરે. જા. ૨૫
મલેછવંશના રાજા થાસ્યે, દ્રવ્યલુપ્ધ મંત્રીસ;
લોક બ્રહ્મ આચારથી થાસ્યે, વચ્ચક પરમ નરીસરે. જા. ૨૬
કપટ ધરમ કલિ માંહે થાસ્યે, નવમી હાલ થઇ એહ;
નવમા ખંડની હાલ થઇ સંપૂરણ, કહે છનહર્ષ
સુષેહરે. જા. ૨૭

સર્વગાથા, ૨૮૮.

કુહા.

લિંગી ગીતારથ હુસ્યે, કેઈ આચાર વિહીણ;
સાદર અપવિધાવિષે, સદ્વિદ્યા અપ્રવીણ. ૧

વલી માહરા નિર્વાણીથી, વષં ઉગણીસસે માન; ૨
 અઉદ વષં ઉપરી ગયાં, મલેષ નંદ રાજાન. ૩
 વિષ્ણુરણુ ચૈત્રાષ્ટમી, પાટલીપુત્ર મળારિ; ૪
 અતુર્વક્ર્ત કલ્કી હુસ્યે, રૂદ્રનામ ત્રયધાર. ૫
 અકસ્માત મથુરાતણા, હલી કૃષ્ણના તેમ; ૬
 પહિસ્યે અનુપમ દેહરા, વાતાહત તરૂ જેમ. ૭
 સાત ઇંત ભય યાઇસ્યે, ક્ષય યાઇસ્યે રસ ગંધ; ૮
 રાજ વિરોધ દુર્ભિક્ષ હુસ્યે, અરિષ્ટ કોટી સંભંધ. ૯
 બત્રીસ વરસને અંતરે, યાસ્યે કલંકી રાય. ૧૦
 ચૂલ હિરણ્યમય નંદના, તે અણાવિસ્યે આઈ. ૧૧
 અર્થાર્થી અણાવિસ્યે, નગર લેસ્યે વિત્ત; ૧૨
 કર દેસ્યે રાજા સહુ, લોક હુસ્યે અલચિત્ત. ૧૩
 પુર અણુતા પેદા હુસ્યે, ધેનુ શિલામય તામ; ૧૪
 લગ્ન દેવી નામે હુસ્યે, સુનિ પીડિસ્યે અકાંમ. ૧૫

હાલ—મનદો પ્યારો તનદો પ્યારો, એ દેશી. ૧૦

અરિષ્ટ ઇહાં યાસ્યે સહી, અતિવર્ષા કેઇ સાધ
 લાલરે;

બાણી અન્યત્ર બાઇસ્યે, કેઇ રહિસ્યે રસગાધ
 લાલરે.

વીર કહે ઇંદ્ર સાંભલો, કલ્કીતણી ઉપાધિ લાલરે. વી. ૧
 લેસ્યે કર લીંગીકને, માગિસ્યે છત્ત રિષિપાસિ
 લાલરે;

નિષેધસ્યે પુર દેવતા, બલાતકારે તાસ લાલરે. વી. ૨

અહો રાત્રી સતરે લગે, વર્ષા યાસ્યે તત્ર લાલરે;
 લોકાલક્ષ્મી વહાડિસ્યે, નૃપ રહિસ્યે ઐકત્ર લાલરે. વી. ૩
 ચલ મસ્તક રહિસ્યે જઇ, કેટલાઈક સંઘ લોકલાલરે;
 ભાસ્યે સાચર પુરમાં, ખીબ લોક સંયોગ લાલરે. વી. ૪
 ભંડ દ્રવ્યસુ નિજ પુરી, નવી કરાવિસ્યે તેહ લાલરે;
 પંચાસત પ્રરસાં પછે, હુસ્યે સુલક્ષ ધર્મનેહ લાલરે. વી. ૫
 કલ્કી આસન આગ્રુજે, મુનિને દેસ્યે હુઃખ લાલરે;
 શાસન સુરિ નિવાસિસ્યે, નહી માને મૂરખ લાલરે. વી. ૬
 સુરિ પ્રભાતે સંઘસુ દેસ્યે, કાચોત્સર્ગ લાલરે;
 દ્વિજરૂપે શક આવિસ્યે, ચલિતાસન તણ સ્વર્ગ લાલરે. વી. ૭
 ઉક્તિ પ્રત્યુક્તે વાસિસ્યે, પિણ્ણિ નહી માને તેહ લાલરે;
 કલ્કી તદ્વા શકવાતથી, લહિસ્યે પંચત્વ જેહ લાલરે. વી. ૮
 છયાસી વરસ આઉખો, પુરી કલ્કીરાય લાલરે;
 નરકાવનીયે નારકી, યાસ્યે પાપ પસાય લાલરે. વી. ૯
 શક કલ્કી સુત હત્તને, પિતા રાજ્ય આરોપિ લાલરે;
 શિક્ષા દેઈ ધર્મની, મુરપતિ હુસ્યે અલોપ લાલરે. વી. ૧૦
 પાતક ફલ-તે ભણુતો, હત્ત શક-વચણેણુ લાલરે;
 સુરિ વચણે છનરાયનાં, ચૈત્ય કરાવિસ્યે તેણુ લાલરે. વી. ૧૧
 આગલિ કરી શુદ્ધ સંઘને, હત્તનૃપતિ શુણુ ધાર
 લાલરે;
 શત્રુજય તીર્થ વિષે, કરિસ્યે યાત્રોદ્ધાર લાલરે. વી. ૧૨
 સગલેહી ત્રિણુ ખંડમે, અરિહંતના પ્રાસાદ લાલરે;
 રાજા હત્ત કરાવિસ્યે, શુદ્ધસેવા અપ્રમાદ લાલરે. વી. ૧૩
 કાલે વારિહ વરસિસ્યે, યાસ્યે ધરાં મુગાલ લાલરે;
 ગો મહિપીં પયખહુ-હુસ્યે, પુહવી હુસ્યે રસાલ લાલરે. વી. ૧૪

રાજા સહુ ન્યાયી હુસ્યે, મંત્રીજન હિતકાર લાલરે;
 લોકધનીધર્મી હુસ્યે, દત્તનૃપ રાજ્ય મોજારિ લાલરે. વી. ૧૫
 પંચમારક છેહડા, લગિ રહિસ્યે છનધર્મ લાલરે;
 હિવે પછે 'દુઃખમા' વિષે, કરિસ્યે લોકકુકર્મ લાલરે. વી. ૧૬
 નિર્ધન થોડો આઉખો, રોગે અસ્ત શરીર લાલરે;
 કરપીકિત માનવ હુસ્યે, થાસ્યે અસ્તવ અધીર
 લાલરે. વી. ૧૭

રાજા ધનના લોભીયા, ભીષણ ચોર સમાન લાલરે;
 કુલનારી કુલટા હુસ્યે, ગ્રામ પ્રેતવન ઉપમાન લાલરે. વી. ૧૮
 નિર્દય નિર્લજ જન હુસ્યે, શુરૂદેવ નિંદાકાર લાલરે;
 પંચમારકના માનવી, જાણો હીન આચાર લાલરે. વી. ૧૯
 દુષ્પસહઆચારજ હુસ્યે, સાધવી દ્વંદ્વશ્રીનામ લાલરે;
 આવક નાગિલ આવિકાસત્યશ્રી શુણ્ણ અભિરામ લાલરે. વી. ૨૦
 વિમલ વાહન રાજા હુસ્યે, મંત્રી સુમુખ સુજણ લાલરે;
 અંતે પંચમારકતણે, ભરતક્ષેત્ર અહિનાણુ લાલરે. વી. ૨૧
 શુરૂ દુષ્પસહ આદેશશ્રી, વિમલ વાહન રાજાન લાલરે;
 ચૈત્યોદ્ધાર કરાવિસ્યે, કરિસ્યે યાત્રા પ્રધાન લાલરે. વી. ૨૨
 કર દ્વય માન શરીરનો, આઉ વરસ નર વીસ લાલરે;
 કેઈક ધર્મિ જહુ હુસ્યે, પાપી વિસંવાવીસ લાલરે. વી. ૨૩
 ગાર વરસં લરમાં રહી, આઠ વરસ વતભાર લાલરે;
 દુષ્પસહ અષ્ટમ લક્ષ્મણ, સાધમે સુર સાર લાલરે. વી. ૨૪
 પ્રથમ પ્રહર આરિત્રનો, મધ્યાહ્ને શાંત્યધર્મ લાલરે;
 અપરાહે ક્ષય વહિનો, અનુક્રમે થાસ્યે મર્મ લાલરે. વી. ૨૫

ઇણિપરિ દુઃખમા કાલના, 'ઇકવીસ' વરસ હજાર લાલરે;
 દુઃખમા કાલનો, એહીજ માન વિચાર લાલરે. વી. ૨૬
 નવમા ખંડતણી થઇ, પૂરી થઇ કથાની લાલ લાલરે;
 કહે અનહુર્ષ સુણો સહુ, અવણે બાલગોપાલ લાલરે. વી. ૨૭

સર્વગાથા, ૩૨૩. પાઠાન્તર ૩૨૧.

કુંડા.

લોક હુસ્યે પશુ સારિખા, બિલવાસી નિલંબજ;
 મછાશન કરિસ્યે સદા, આચરસ્યે સાવજ્ઞ. ૧
 શત્રુઙ્ગ પર્વત તદા, સમહસ્તોચ્ચ પ્રસિદ્ધિ;
 થાસ્યે ઉત્સર્પિણીવિષે, પૂરવતણી પરિવૃદ્ધિ. ૨
 પદ્મનાભ અનવર પ્રથમ, તીર્થે પૂરવ પ્રમાણ;
 તન્મૂર્તિ ઉદ્ધાર પિણિ, રાયણિ તથા વખાણ. ૩
 થાસ્યે એ શેલેંદ્ર બહુ, પ્રાણી તારણહાર;
 કીર્તન કર્શન ફરસથી, અનની પરે સુખકાર. ૪
 દુરિત ક્ષાંત રિષ્વંસ રવિ, શત સુકૃત દે જેહ;
 પીઠા સહુ જગની હણે, શત્રુઙ્ગ ગિરિ એહ.. ૫
 પીઠા સ્વામાટે ખમે, બીહે પાપથી કેમ;
 તપ નિયમે દુખ કાં સહે, આશ્રય ગિરિ ધરિ પ્રેમ. ૬

હાલ—આજ નિહેજેરે હીસે નાહલો, એ દેશી. ૧૧

પાપ સુભટ તાવત ભૂતલ ભમે, વિકટ મહા ભયકાર;
 ત્યાર લગે અવિરત શાખા વધે, દુર્ગમ અગમ
 અપાર. ૧

શ્રી શત્રુજય ગિરિ મહિમા મુણે, ભવ સમુદ્ર
લહાજ;

એ તીરથ સરીખો કાંઈ નહી, આપે શિવપુર રાજ. શ્રી. ૨
બોધ કલિત પ્રાણી સિદ્ધાન્તે, યાવત્ પ્રથમ લખુંક;

ભવ દુઃખભંજન તે નહી ધ્યાવતો, કાઠણપાતક કંઈ. શ્રી. ૩
કુણ્ડરે તું કલિકાલ કવણુ તૃણા, એકુણ વિષય વિકાર;

મૂલ વિમૂલણુ શત્રુજયગિરિ, એ તુમ કાઠણ હાર. શ્રી. ૪
ગિરિશ્રૃંગ એહનારે શુર સરોવર, ત્રિપિંન કુંડનોરે નીર;

નદી અસ્મકણુ માટી એહની, ચેતન રહિત શરીર. શ્રી. ૫
મહાપાપી નરકકર્મ નિવડ કીયા, તેહના ક્ષયનેરે કાજ;

તોરયું કહિવોરે મનરૂંધી રહે, ધર્મિયણિ ગિરિરાજ. શ્રી. ૬
એહવો કહીયો મે એ ગિરિતણે, મહિમા અલપ વિચાર;
ને થાયે રસના મુખ અતિલણી, તોહી ન લહી-

એરે પાર. શ્રી. ૭

ઘણે પ્રયાસ કરે કાંઈ પ્રાણીયા, બોલે વચન વિલાસ;
પાપથકી ને તું બીહે અછે, તો ભણ ગિરિ

પ્રભુ ખાસ. શ્રી. ૮

એ ગિરિવરની સેવા કીણ્યે, લહીયે પરમ જગીસ;
આરાધ્યો એ સુરતરૂ સારીખો, પ્રણમો ઇંદાં જગદીસ. શ્રી. ૯
ઇણિ પરિ બોધામૃત અંગી પૂર્વે, વરસી વિરભ્યારે વીર;
રિઠય સહુજનના શીતલ થયા, પામ્યો ભવબુદ્ધ તીર. શ્રી. ૧૦

નેત્ર પ્રકુલિત નિજ ચિત્તથિર કરી, જનવાણી રસપીધ;
અસ્થિર ઢેહ હુતો તે થિર થયો, ચલદૃગ અચપલ

કીધ. શ્રી. ૧૧ :

હુતા અવિસ્તી તે વિસ્તી થયા, વિરતી તે થયા સાધ;

સમતા સાગર આગર શુણ્વતણા, ટાલી ભવ આભાધ. શ્રી. ૧૨

ઝોહવી હીધી જનવરદેશના, વિમલાચલથીરે તામ;

ઉતરીયા સુરનર તીરથ નમી, પહુતા નિજ નિજ કામ. શ્રી. ૧૩

શ્રીશત્રુંજય મહિમા કયનથી, પુણ્ય થયો મુજ જેહ;

ઘોષિ ખીજ નિર્મલ હુઝો માહરો, ગમણ મિથ્યાત્વ-

નિરેહ. શ્રી. ૧૪

ઉણા અધિકે કહો પ્રમાદથી, કીયો ઉત્સુક પ્રકાશ;

ચાઓ શ્રી-જનવરના ધ્યાનથી, મિરછા દુષ્કંઠ તાસ. શ્રી. ૧૫

મિથ્યા રજનીહર અરિવિજયથી, ઉત્કટ થયો પ્રતાપ;

નિજગે ઘોષિત લબ્ય કમલ વરો, મુજસ જગત

થયો વ્યાપી. શ્રી. ૧૬

ઉન્મીલિત અંશૂલવલ જેહના, દિનકર આદિ જીણુંદ;

સિદ્ધાચલ પર્વત ઉપરી રહો, ઘોં શ્રી સંઘ આનંદ. શ્રી. ૧૭

શ્રીચક્રવર્તી વિભૂષણ દિનમણિ, શિલાદિત્ય ગિરિ

સ્વામિ;

સૂરિ ધનેશ્વર પાસિ કરાવીયો, અંધ મહાતમ નામિ. શ્રી. ૧૮

સજ્જનવિદ્વજ્જનમવરજણો, કવિકુલમાંહિ પ્રસિદ્ધ;

વિનયથાંદ્ર નિર્મલ શુણ્વમાલિકા, હીયંટે વાસો કીધ. શ્રી. ૧૯

મુજને ઉદમ તિણે કરાવીયો, રાસ રચ્યો શ્રીકાર;

શ્રીશત્રુંજય મહાત્મ્ય અંથનો, લોક લાણી ઉપગાર. શ્રી. ૨૦

સંવત (૧૭૫૫)સત્તરેસે પંચાવને, પાંચમ વદિ આસાઠ;
 રાસ સપૂરણુ બુધવારે થયો, મેં કીધો કરિ ગાઠ. શ્રી. ૨૧
 શ્રીખરતર ગણ ગયણુ રયણુ સમો, શ્રીજનચંદ્રસુરિંદ
 જાસ પ્રતાપ જગતમાં વિસ્તર્યો, દરસણુ હોઈ આણુંદ. શ્રી. ૨૨
 વાચક શ્રીસોમગણિ મણિસોભતા, જાણે સહુ સંસાર,
 શાંતિ હર્ષ ગણિ વાચક તેહના, શિષ્ય બહુ પરિવાર. શ્રી. ૨૩
 તાસ શીસ જીનહર્ષ હર્ષધરી, કીધો પૂરણુ રાસ;
 નવમે ખંડ ઢાલ ઇગ્યારમી, એ થઇ પૂરણુ તાસ. શ્રી. ૨૪
 નવ ખંડે એ રાસ સુંદામણો, દોઈસે સત્તર ઢાલ;
 શ્રીપાટણુમાંહિ જન મુપસાયથી, રચીયો રાસ રસાલ. શ્રી. ૨૫
 સર્વગાથા, ૩૫૫.

इति श्रीजिनहर्षविरचिते श्रीशत्रुंजयमहातथिमाहात्म्य
 चतुष्पद्यां श्रीपार्श्वनाथादि-महापुरुषसच्चरित्रवर्णननाम, नवमः
 खंडः समाप्तः ॥ ९ ॥ श्री ॥ श्री ॥ श्री ॥

પ્રથમ સ્કણ્દે ૧૧૭૬ દ્વિતીય સ્કંદે ૧૧૯૪ તૃતીય સ્કણ્દે
 ૧૧૭૬ ચતુર્થ સ્કંદે ૫૭૬ પંચમ સ્કંદે ૬૯૬ ષષ્ઠમ સ્કણ્દે
 ૧૧૦૪ સપ્તમ સ્કણ્દે ૧૩૪૪ અષ્ટમ સ્કણ્દે ૯૩૬ નવમ સ્કણ્દે
 ૪૯૬ સર્વ ગાથા મિલને ૬૪૯૦ સં. ૧૭૯૯ વર્ષે
 આપાઠ વદિ પંચમી દિને લિખિતો જિનહર્ષેણ શ્રીપત્તનમધ્યે
 શ્રીજિનપ્રસાદાત્ સૌર્ય મવતુ ॥

પ્રતિ શેઠ દેવજીંદ શાલભાઈ-જેન મુસ્તકોબ્બારે—મન્યાક્રિ. ૩૦.

(પ્રતિ જેન ગૂર્જર—સાહિત્યોબ્બારે—મન્યાક્રિ ૪.)

